IOSEPHI CVMIAE SICVLI CATINENSIS MAGNI FEVDISTAE,

IVRISCONSVLTI CLARISSSIMI, AC CONSILIARII pro Sua Catholica Maiestate in hoc Siciliæ Regno Meritissimi,

In Regni Capitulum, si aliquem,

DE SVCCESSIONE FEVDALIVM REPETITIO,

Omnibus in foro versantibus ad totius Feudalis causæ cognitionem necessaria.

Cum summarijs, tàm verborum, quàm sententiarum, & locupletissimo alphabetico indice,

Nunc recens summa cum diligentia impressa.

ILLVSTRISS.MO ET REVERENDISS.MO
DOMINO DON IOANNETTINO AB AVRIA
SANCTI ADRIANI DIACONO
Cardinali Amplissimo, & Archiepiscopo Panormitano.

CVM PRIVILEGIO ANNORVM X.

PANORMI, M. DC. IX.

Apud Erasmum de Simeone.

Ad instantiam Iuliani Magnasco, Andreæ, & Iacobi Serra Bibliop. Pan.

LITERARVM TENOR LICENTIAE HOC OPVSCVLVM IMPRIMENDI LITERIS OBTENTAE

Illustriss. & Reuerendissimi D. Domini Nicolai Mariæ Caraccioli Catinensis Episcopi, qui vti Ordinarius post operis examinationem etiam ipse licentiam concessit.

NOS Don Iohannes Herozco de Arcze V.I.D. electus Episcopus Siracusarum, Inquisitor hereticæ prauitatis, & apostasiæ huius Siciliæ Regni, eiusq; insularum coadiacentium, authoritatibus Apostolica, & Regia deputatus, &c. Magnifico, & Eccellenti Doctori V.I. Ioseph de Cumia domicıliato in Ciuitate Cataniæ salutem in Domino sempiternam. Receptis literis à Reuerendissimo Domino Episcopo Catinensi, per quas nobis significauit ob quoddam vestrũ opusculum intitulatum: Repetitio cap. si aliquem de successione feudalium, licentiam imprimi faciendi vobis concedere dignaremur Nos verò attento, quòd dictum opusculum fuit examinatũ per Reuerendum Magistrum Pascalem de Augusta sacræ paginæ professorem, Ordinis Carmelitarum, cui fuit commissum reuidendum, & examinandum, & fuit repertum catholicum, & consonum dispositioni iuris, Vobis propterea licentiam illud imprimendi, & imprimi faciendi vestris tamen sumptibus, & expensis gratiosè concedimus in Domino, & elargimur. In quorum omnium præmissorum fidem & testimonium præsentes nostras literas fieri iussimus, & mãdamus sigilli nostri impressione munitas. Datas Panormi die xxvi. Nouembris vi. Inditionis. M. D. LXII.

Il D. Horozco de Arcze.

AVTHORIS PROTESTATIO.

TESTOR illud primum: Nil hic, nec alibi ità asseuerare, aut ex animo defendere, vt à sacro sanctæ Ecclesiæ decretis, canonibus, ac traditionibus, nec transuersum quod aiunt digitum deuiare præsumam. Sed quæ scribo (auspice IESV humani generis Redemptore) Sanctæ Matris Ecclesiæ censuræ submitto.

DE SVCCES. FEVD. R. S. IACOBI C.

SI aliquem à nostra Curia feuda tenentem in capite, vel etiam subfeudatarium, nullo hærede legitimo per lineam descendentem: sed fratre, seu eius liberis superstitibus, mori contingat: si feudum ipsum ab aliquo ex parẽtibus sibi, & fratri cõmunibus, vel non cõmunibus: peruenerat ad defunctum, id frater, aut ex liberis suis, vsq; ad trinepotem, ille, qui tempore mortis superstit defuncto proximior, in feudo succedat: Habiturus illud cùm onere seruitij consueti, ad successionem feudi omnibus personis feudatario, aut subfeudatario defuncto, simili gradu cõiunctis, eodem ordine admittendis. In successione verò præmissa: inter feudatarios, & subfeudatarios in eodem feudo francorum iure viuentes, sexus & primogenituræ prærogatiua seruetur, vt inter duos feudatario, & subfeudatario defuncto coniunctos, fœmina masculus, & iuniorem maior natu præcedat, siuè sint masculi, siuè fœminæ concurrentes: Nisi fortè de duabus concurrentibus esset primogenita maritata, & iunior remanserit in capillo: tunc enim iunior, quæ remanserit in capillo primogenitæ maritatæ in successione huiusmodi præferatur. Sed si nulla remanente in capillo, duæ, vel plures fuerint maritatæ maiori natu ius primogenituræ seruetur, vt alteram in dicta successione præcedat. Et hoc ità: tàm super feudis antiquis, & veteribus, quàm feudis per nos, & hæredes nostros personis aliquibus concedendis: sicut præscribitur, de cætero præcipimus obseruari: qualibet cõtraria consuetudine, vel constitutione cessante.

IN PRÆLVDIA.

SVMMARIA.

1 A definitione an debeat proficisci?
2 Definitio bona est quæ substãtiam rei continet, & nec exteriora ãplectitur.
3 Origine de rei prius quam de definitione tractari debet.
4 Perfectum id est, quod omnibus suis partibus constat.
Scientia ex causis & principijs habetur ibi.
5 Tria sunt iura in regno de feudis tractantia.
6 Ius feudorũ à quo traxit originem?
7 Feudum quod hodiè nuncupatur. an clientela, militia prædiũ stipendiarium, vel stipendium dictũ fuerit? inibi & cum seq.
Stipendiũ militibus: quo tempore dari cœpit ibidem.
Milites stipendiarij dicti solidati, & hodiè vulgò li soldati, ibidem.
8 Dominium vtile: & nõ directum vassallus habet in feudo.
9 Militia pecunia acquiritur, seu gratuitò conceditur.
10 Feudatarij, vt plurimũ sunt milites.
Militia olim, quod hodiè feu. dicatur magna est coniectura ibidem.
11 Feuda antè Corradum imperatorem fuerunt.
12 Feudum non est introductum à Longobardis.
13 Feudum in rebus inmobilibus, vel his quæ inmobilium appellatione continentur, consistit.
14 Feudi nomen est nouum.
15 Feuda, qua rõe introducta fuerint?
16 Barones vnde dicantur?
17 Baro apud grammaticos pro homine stolido inepto capitur.
18 Barri .i. elephantes, & barritus vox elephantum.
19 Oberitus de Ortho, & Gerardus Cagapisti librum feudorum compilarunt.
20 Liber feudorum est authenticus.
21 Vsus immemoralis vim habet priuilegij etiam circa principi reseruata. absq; titulo, superioris scientia, & bona fidei probatione.
Fidericus secũdus Imperator quibus mandauerit consuetudines feudales ordinandas? post ibi.
22 Feudorum materia est frequentatissima apud Italos, Germanos, & Gallos: licet non apud Hispanos. & quanta sit fructuosa.
23 Ius cõsti. regni, à quo origine sumpsit?
24 Fed. secundus constitutiones vtriusq; Siciliæ condidit.
25 Constitutiones regni non fuerũt reuocatæ licet post eas compilatas Fed. secundus Imp fuerit à Papa Gregorio excommunicatus, & priuatus imperio.
26 Ius consti. regni partim cum iure Longobardo: partim cũ iure Francorum concordat.
27 Lõgobardi iuris libri quis fuerit compilator?
28 Feuda à Longobardis principium habuerunt.
29 Francorum iuris origo à Francia descendit.
30 Ius constitu, regni cũ iure Longobardo regulariter cõcordat, & specialiter cum iure francorum.
31 Francorũ ius alleganti incumbit onus probandi iure constit. regni.
32 Pet. de Greg. non rectè loquitur quòd ius feu. sit ius longobardum.
33 Longobardum ius in regno seruari debet.
34 Liber longobardæ quomodo sit authenticus quò ad vsus feudorum.
35 Liber longobardæ autenticus est in regno. & approbatus per const. puritatem.
36 Ius feud an locum habeat in regno?
37 Intellectus ad const. puritatem.
38 Liber feudorum dicitur consuetudo approbata.
39 feudales causæ secundum quæ iura terminari debeant prius: an feu. an longobardorum: an romanorum, deficientibus constitutionibus regni.
40 Ius siculorum vltra farũ à quo duxit originem in feudis.
41 Emanuel Cõstantinopolitani Imperatoris nepos primus in regno feuda cõstituit.
42 Rogerius à maurorum manibus regnum liberauit & in eo non nullas ædificauit ecclesias nec non illud in tres partes diuisit.
43 Brachia tria, quæ quolibet in generali parlamento interuenire solent vnde proficiscantur.
Brachium ecclesiasticũ à Rogero consti. ibi.
44 Rogerius propter eius merita à Papa Vrbano legatus ipse, & quilibet eius hæres constitutus est in regno.
45 Vrbanus Papa fama tot Rogerij gestarum excitus Troynam ad eũ visendum venit.
46 Rex Siciliæ in spiritualibus vulgò monarcha

narcha nuncupatur: sed propriè legatus natus dicitur.
47 Monarcha proprie dicitur quilibet Rex qui imperatorem, qui summus est monarcha, in superiorem non recognoscit.
48 Legatus quis dicatur.
49 Legatorum quatuor genera remissiuè.
50 Legatus de latere quis proprie dicatur?
51 Episcopis à curia venientibus ob reuerentiam summi pontificis, quem tetigerunt processionalitèr ouiatur.
52 Monarchia verissima.
53 Brachiũ militare faciunt milites feu. tenentes.
54 Brachium demaniale faciunt ciuitates, terræ, & loca quæ in dominio regis remanserunt, nec alijs donata fuerunt.
55 Demanij ciuitates terræ, atq; loca, quæ sint? remissiue.
56 Patrimonium Regis duplex est demaniale, quod fiscale dicitur, & patrimoniale.
57 Demanialia, an Rex alienare possit.
58 Cautela vt bonorum demanialium in feudum concessio valeat.
59 Brachia tria cap. regni in totũ, vel in partem, authoritatem Regis derogare, vel abrogare possunt.
60 Sollenitas eadem quæ in actu cõficiendo interuenit, & in actu resoluendo requiritur.
61 Dispensatio cõtra c. regni fieri non potest per Regem nisi collegialitèr conuocatum & congregatum fuerit regni concilium.
62 In votatione literarũ in ciuitate Catana idem dicendum est.
Res ad naturam suam facilè reuertitur ibi.
63 Patrimonia duo sunt in vassallo, feudale, & burgesaticum, quod idem est, quod allodiale.
64 Allodium, quod sit, & vnde dicatur.
Principis in burgesaticis vassalli potestas. ibi.
65 Regalia duplicis sunt naturæ.
66 Cap. regni hodie duo sunt, quæ principaliter de materia feudorum tractant.
67 Cap. si aliquem: an sit cap. Papa Honorij?
68 Feudorum summa diuisio in duo genera diducitur.
69 Feudum quid sit? iure feud.
70 Definitio benefitij in genere nõ est feudi defininitio.
Definitio debet tantum substantiam rei definitæ: & non exteriora comprehendere. ibidem.
71 Definitio qualibet generalis esse debet.
72 Generale dicitur illud, quod nullam patitur exceptionem.
73 Fœmina iure feudorum non succedũt.
74 Feudum improprium est, vbi seruitium, quod præstari debet est reale, si in altum non transit contractum.
75 Definitio omnis cõuerti debet cum suo definito alias non est bona definitio.
76 Mutus, & surdus potest esse hæres in allodialibus sed in feudo nõ succedit.
77 Seruitium nisi principis volũtate, per substitutum fieri non potest.
78 Mutus & surdus etiam à natura, in feudis inpropriјs succedit.
79 Mutus & surdus ex feudo alimenta habet.
80 Vsufructuarij, & feudatarij differentia.
81 Vsufructuarius tãtum perceptorum fructuum dominium habet.
82 Pactum in feudis valet, vt directum, & vtile dominium transeat.
83 Feudum pro te & hæredibus comprehendit extraneos, & singulares successores, etiam iure feudorum, non directo sed in consequentiam.
84 Forma pro te & hæredibus facit feudum hæredit. vt non habeatur citrà ius & nomen here. 34.
85 Hæres in feudo hæreditario non venit contrà factum defuncti etiam inuentario confecto.
86 Feudum pro te & hered. & succe. extraneos complectitur.
87 Feudum pro te & hæred. & successo. quibuscumq; indubitãtèr extraneos comprahendit.
88 Feudum pro te & quibus dederis est simile feudo pro te & hæredibus quibuscunq; & extraneum cõprahẽdit.
89 Feudum pro te, & hæredibus quibuscunque vxori legari non potest.
90 Hæres nomen à lege prolatum in materia feudali descendẽtes tãtum continet: licet sit controuersia, si ab homine proferatur.
91 Pacta omnia, etiam quantamcunque extranea in feudis valent & faciunt feuda impropria, cum sunt cõtrà propriam naturam feudi.
92 Indefinita æquipollet vniuersali.
93 Seruitium non est de substantia feudi: nisi quatenus inest fidelitati.
94 Definitio nõ est bona, vbi aliquid subaudiri debet & quomodo procedat?
95 Feudum non liberè: non sed sub conditione conceditur.

Domi-

cedere possit?

200 *Feudum ex parte conc edentis perpetuo concedi debet.*

201 *Feudum improprium est vbi succedit qui fidelitatem & consequenter personalia seruitia prestare nequit.*

Mutus fidelitatem iurare nequit, quæ in locutione consistit. ibidem.

Surdus audire non potest credentiam & denuntiationem sibi factam renuntiare. ibidem.

Clericus propter irregularitatis timorem in bello pro domino existere non potest. inibid.

Fœmina regularitèr pugnare non solet. ibidem.

202 *Fœmineum genus varium & mutabile est.*

203 *Fœmina assueta in armis ã succedat?*

204 *Pactum contra al quod ex requisitis in feudo appositũ quod feudũ faciat?*

205 *Natura feudi nõ solum alteratur per ea quæ deducta sunt in pacto: sed etiam per ea quæ in consequentiam sequuntur.*

206 207 *Natura feu. quondo per pactum alteratur.*

208 *Feudum per quæ verba iudicetur.*

209 *Castra omnia feuda sunt.*

210 *Iuris dictio semper in feudis concessa intelligitur.*

211 *Iuridictiones omnes apud Cæsarem existunt & ab eo sicut fonte fluũt & ad eum per appellationem, & nullitatẽ refluunt sicut ad mare flumina.*

212 *Dignitatum omnes thesauri in principe sunt reconditi & idẽ in rege qui monarcha est in regno.*

213 *Feudum quid sit, secundùm ius consti. regni.*

214 *Feudi cocessionem nemo priuatus in regno facere potest.*

215 *Quilibet priuatus bonorum suorum administrationem habens de rebus suis patrimonialibus alteri feudum constituere potest. iure feu.*

216 *Hæres dictio quomodo iure feudorũ, & quomodo iure constitutionum regni capiatur.*

217 *Seruiræ per substitutum fœmina: an poterit?*

218 *Fæmina iuræ constitutionũ regni succedit ex natura feudi.*

219 *Collaterales succedunt in feudo iure cost. regni.*

220 *Feudum planum, & de tabula non est propriè feudum.*

221 *Constit. de successionibus locum non bacet in feudis planis & de tabula: sed dumtaxat in feudis quaternatis.*

222 *Feudũ: quid sit sit secundum ius capitulorum regni.*

223 *Alienabilia facta hodie sunt feuda per c. volentes absq; agnatorum & regis assensu tàm inter viuos, quàm in vlt. voluntate secundũ cõmunem.*

224 *Feudum totum: sed nõ pars per c. volentes alienari potest.*

225 *Alienatio feudorum per octo tempora iure feudorum semper variauit.*

226 *Pars feudi quando alienari possit?*

227 *Fructus & commoditas feudi diuidi potest: licet ipsum feudum non diuidatur.*

228 *Subiugatio reddituum à solo separatorum feudi valet sinè licentia curiæ in regno.*

229 *Qui fructus & quæ bona possunt vt burgensatica alienari.*

230 *Heredibus dictio quomodo capiatur in regno & iure feudorum & const. regni.*

231 *Concessio pro te & hæredibus extraneos compræheudit per c. volentes.*

232 *Filiũ an sine causa præteriri & extraneum institui liceat in feudo pro te & heredibus.*

233 *Specialia duo circà idem concurrere possunt, cũ ex diuerso fonte procedunt.*

234 *Specialia plura circà idem accessoriè, & in consequentiam haud dubiè cõcurrere possunt.*

235 *Hæres non venit cotrà factum defuncti.*

236 *Feudatarius liberè p c. volentes feudum alienare potest, etiam filio præterito dũmodo legitimam relinquat.*

237 *Alienatio feudi permittitur per c. volentes: nisi tenor inuestituræ repugnet.*

238 *Tenor inuestituræ naturæ feud. derogat.*

239 *Pacta contrà naturalia contractus valent.*

240 *Pacta contra substantialia cõtractus non valent.*

241 *Et an vitiẽt contractum.*

242 *Curtij iunioris magnus defectus.*

243 *Pactum remissiuum fidelitatis contractum vitiat.*

244 *Substãtia feudi duplex, sicùt duplex est feudum.*

245 *Tenor concessionis quando c. volentes repugnet?*

246 *Forma pro te & liberis: an c. volentes repugnet vel alia, vbi non est adiectum nomen hæredib.*

247 *Forma vbi non est adiectum nomen hæredibus facit feu. pacto & prouidentia.*

OMNIS

AD ILLVSTRISSIMVM, ET REVERENDISSIMVM DOMINVM, D. IOANNETTINVM

Ab Auria Sancti Adriani Diaconum, Cardinalem Amplissimum, & Archipresulem Panormitanum.

QVANTAM omnibus vtilitatē diligens causarū feudaliū pertractatio afferat, Illustrissime, ac Reuerendiss. Domine, nemo est tàm rudis, atq; ab humanæ vitæ rationibus alienus; qui prorsus ignoret, cū ex eorū grauitate magna dicatur, & exiguorū feudorū collatione nobilitas maxima conferatur. Itaq; cū alia multa maiores nostri iuris studiosi egregie, nō solum ciuilium controuersiarū disciplinā industrie excoluerunt, sed feudaliū etiam rerum præcepta summo studio celebrarunt, vsq; adeò, vt sua opera non minus priuatorum opes, ac fortunas constitutas, quàm honore & vitā ipsam defensam esse voluerint. Hanc eandem curā, cum & meo in animo versarem, qui hæc studia priuatis, vt amplitudo vestra nouit, sumptibus subleuanda, ac prouehenda suscepi, vno tempore iuris feudalis laudem amplexus sum, & Iosephi Cumiæ repetitionē in huius Regni Siciliæ, capitulum si aliquem, de successione feudalium vulgando exornare volui. Hic vir Catinensis superiore memoria natus maiorem multo nomini suo celebritatē ingenio, atq; industria peperit, quibus in primis excelluit. Nam & in foro versatus est, & in cathedris ascendendis quasi principatū tenuerit: eaque in hac arte scripta reliquerit, vt omnibus, qui ante se scripserint, materiā laudis ademerit; magnæ enim sunt authoritatis, & emolumenti, quæ scripserit, opera doctrinis referta demonstrant, & vsus eorum in scholis, atq; foro creberrimus, eius etiā ad iudicatum M. R. C. promotio docet, quæ nisi probatæ vitæ homines, & eminentis scientiæ decorari consueuerunt. Verum, Cardinalis, & Antistes amplissime quò magis vtilia continent eius lucrabrationes, eò magis impressores, nescio qua de causa, nisi quia vel tanti esse huiusmodi monumenta ignorarent, vel impensa magna, vel labore deterriti, imprimere ab hinc multo tempore desierunt, adeo vt obliuioni studiosorū hominū penè tradita viderentur; id quod in primis, & gymnasijs, & in foro versantibus maximi esse detrimēti, cum ab eruditissimis consultus ipse cōpererim consuetudinē in celeberrimorū virorū vigilijs in communē omnium vtilitatem, & maximo cum fructu, & bono publico recudendis, & in memoriā & quasi vitam, vnde deciderant reuocandis, nullis deterritus quātumcumq; magnis impendijs, arduisq; laboribus imitatus huius authoris volumine nostris typis de tenebris, in quibus iacebat sub tui nominis splendore in lucē restitui curaui. Quia verò summopere te hoc studij genere delectari; omniumq; maximo vsui commentarios hos putaui futuros, ne quoq; summā in te reuerentiā, & obseruantiā qua te semper colui, intermissam esse verearis, hoc munusculo, nunc iterum in lucem restituto, eorum apud te testatū esse decreui. Vale præsul amplissime, ac diu, quod summis precibus à Deo O. M. precor, ad commodum salutemq; mortalium vitæ. Panormi tertio idus Iunij. M. DC. IX.

Erasmus à Simeone Bibliographus
Seruus Humilissimus.

PRAELVDIA.

1 OMNIS de aliqua re Institutio, † quæ ratione suscipitur, à definitione ꝓficisci debet; vt intelligatur, quid sit id, de quo disputatur, teste Cicer. lib. 1. offic. meminit Bal. in prælud. seu col. 3. n. 8. Ludou. Alua. in rub. ff. de leg. 1. nu. 136. Gigas in tract. pension. in prin. Vanti. in tract. nullitat. in
2 prin. Et omniũ † definitionũ illa potissima ac bona est definitio, quæ substãtiam essentiã siue quidditatẽ cuiusq; rei continet. Arist. Topic. lib. 6. Boetius lib. ij. glo. in l. omnis definitio ff. de regulis iur. Bar. in l. 1. ff. de testa. Soci. in l. 1. ff. qui & à qui ap. nu. 33. Igneus in l. cõtractus ff. de reg. iur. Alua. in d. rub. ff. de leg. 1. n. 55. Et nec exteriora amplectitur. Bar. in rub. de appell. quẽ refert. & seq. Alciat. nu. 26. C. de sente. quæ pro eo quod interest, sed dumtaxat vis eius rei, quæ definitũ ita exprimi debet, vt neq; quicquã absit, neq; supersit, vt ait Cicero lib. 2. de orat. quẽ citat Tiraq. in tract. primog. q. 1. nu. 1. At nos ani-
3 maduertimus nõ solùm decens † & ꝓpulchrũ esse, Verùm etiã nõ inutile; imò necessariũ fore ad perfectã cuiusq; rei cognitionẽ ab origine principiũ sumerẽ. Vt fecit, Vlpianus I.C. in l. 1. ff. de iusti. & iu. q. iuri operam daturus prius oportere nosse dixit, vndè nomen iuris descẽdat, & deindè iuris definitionẽ tradidit, & simile habeẽ in l. 1. ff. de orig. iur. Vbi I.C. facturus legũ vetustarũ interpretationẽ necessariò prius ab initio vrbis repetendũ existimauit, & posteà ĩ tit. seq. de leg. & Sena. ĩ l. 1. & 2. posita est legis definitio. Tametsi in d. l. 1. de iusti. & iur. glo. Dy. Bar. & Doct. verbũ (oportet) ꝓ verbo (decet) minùs ꝓpriè exponant; sentiẽtes ex originis cognitione veritatẽ nõ elici necessariã, arg. l. nec natales, C. de proba. & l. nõ ob hoc, C. vnde cogn. & expressius ibi Fortuni, Garzia nu. 3. dicat, ꝙ licet ad verã rei cognitionem, oporteat in primis scire, quid sit id, de quo disputatur: tamẽ nõ esse necessariũ scire, vndè dicatur, vt sæpè apud Cicero lib. 1. offi. & alibi & etiã in iure sępissimè patere, à deriuatione non semper cõcludens argumẽtum esse l. 1. vbi Bar. ff. de acq. hered. l. 1. vbi ẽt Bar. ff. de testa. cũ simi. Nam ista ꝓcedunt, si de ꝓ se sola cõsideretur originis cognitio, quæ non totius dat rei cognitionẽ, vt ipsi sentire volunt: sed minimè negari potest, quin principiũ sit, cuiusq; rei potissima pars d. l. 1. ff. de orig. iur. & ꝙ posterior pars dimidiũ existimetur, ait Plato. lib. 6. de leg. Arist. lib. proble. 10. C. is. Senec. ad lucillũ epist. 34. & cæte. quos citat Tiraq. in tract. pri-
4 mog. in ꝓfatio. n. 64. Et id † perfectũ illud est quod omnibus suis partibus cõstat, vt non in eleganter, Caius I.C. animaduertit in d. l. 1. ff. de orig. iur. nec contrariæ fuit sententiæ philosophorum princeps lib. 1. phisi. asseuerans, quòd tunc vnumquodq; scire arbitramur, cũ causas cognoscimus primas & principia prima, vsq; ad elemẽta: Vndè non ab re dixit Bal. in d. l. 1. ff. de orig. iur. quem allegat Freccia in tract. de subfeu. Baro. in prin. quod principiorum intelligentia Ianua est, quæ ad veri atq; perfecti cognitionẽ nos perducit. Propterea, ne ab hac definitione, quæ vt plurimum causas primas & efficientes omittit, & sola quidditate & essentia cõtentatur, principium prætermitatur, & consequenter totius rei perfecta non habeatur cognitio, antequã eam aggrediamur, pauca de feudorũ origine (si tamen ipsam inuenire poterimus) in medium adducere operæ precium esse duximus. Et quia feu dorum materia inuenta; vsq; ad hodierna
5 tempora in regno † tria ꝓcesserunt iura: ius cõmune feudorũ, qui vsus feudorũ cõmuniter appellantur: ius constitutionum Regni Siciliæ: necnõ propriũ nostrũ siculorum ius, quod ius capitulorũ Regni Siciliæ nuncupatur, ideò vniuscuiusq; originem quæremus, ac deindè secundũ tria eadem iura, trifariam subnectemus defini tionem, nouiter tamen secundũ duo vltima iura: siquidem & si iure feudorũ quid sit feudum: varij varia dixerit, ita ꝙ fermè hac ĩ difficultate, quot capita; tot fuerint sententiæ, vt ait Cur. Iun. in tract. feud. p. 1. q. 6. in prin. vbi nec nostra carebitis sententia: Attamen quid sit feudũ, secũdum ius constitutionũ Regni necnon capitulorum, à nemine hucusq; ractũ inuenimus, nos verò nouiter definiemus vtilitatesq; ex eis resultãtes dilucidè ostendere nitemur, & præludijs finis imponetur, posteà rubricæ continuationẽ aggrediendo tres feudorũ successionũ gradus (breui tamen verborum cõpendio) cũ suis prædictorũ trium iurium cõformitatibus, correctioni busq; mõstrabimus, postremò solitũ inter prætandi ordinẽ sectando finem opus accipiet: sed ne longius sumatur exordium, de re dicere incipiemus.
6 Primũ † itaq; ius cõmune feudorũ, quo

tempore,quibusue principibus originem
sumpserit: ambiguũ admodũ existit:at ex
nostratibus recẽtiore.M.Freccia in tract.
de subfe.baro.in prin.qui post alios per eũ
ibi relatos hoc latè examinat,colligimus,
ꝙ Aliqui à romanorum temporibus, sub
eorumq; regibus initium traxisse putant:
tametsi, nec romanorũ in legibus, nec in
authenticis aliqua de eis mentio fiat, asse-
ueranter verisimile esse, sicut potẽtes po-
pularium ab vrbis romanæ initio causas à
quibusdã tuendas suscipiebãt,& eos clien
tes vocabãt,qui se,& sua in ipsorũ poten-
tum ditionẽ comendabãt, autho.helicar-
nasseo Aulo Gellio & alijs,certis ĩ vtrosq;
obligationum capitulis constitutis. Ita &
romanos cum in gallia,germania & alibi,
vbi v.ctricia cõtulerunt insignia.(cũ mul-
tum esset agri) vicinos pro clientelis inui-
tasse,eisq; agros,& fundos nomine clien-
telæ contulisse, & ita temporis processu,
quod omnia variat,feudorũ cõcessionem
dictam fuisse. Aliqui à tempore iustiniani
feudorũ cœpisse originem opinantur, &
tunc prædia stipendiaria nuncupari,quæ
militibus,vt ex fructibus viuerẽt tradi so-
lebant Luc. de Pen.in l.quicuq;C.de om-
ni agr.deser.col.2.lib.12. Pirrus in cõsue.
aurel.col.1.fol.22. per tex.in §.per tradi-
tionẽ insti. de re.diui.l.lucius ff. de euict.
Quàmplures militias fuisse autumãt,quæ
nos hodiè feuda nuncupamus, de quibus
mẽtio habetur in l.omnimodo §.imputa-
ri C.de in offi.testa.l.plurib' §.alũno ff.de
leg.ii.§.qa verò in authentic.de æqual.do.
[A] Nõnulli à Corrado Rom.Imperatore
feuda processisse existimant, Affl.in præ-
lud.feu.col.24. Ias.in præl. in prin. Multi
à longobardis,tẽpore,quo ipsi italiam in-
uaserunt, principiũ habuisse feuda dicunt
& hanc opinionẽ multa congerens sequi-
tur idem Freccia ꝑallegato in loco nu.82.
& hoc quãpluribus Const.cõprobari asse-
uerat in vsibus feudorum de longobarda
mentionẽ agẽtibus: licet anteà ipse Frec-
cia aliam cõsiderasset opinionẽ in nu.11.
cum seq.videlicet:ꝙ feudũ appellatũ fuis-
set,stipendiũ illud,quod militibus stipen-
diarijs tradi solebat,quod in vestibus, pe-
cunia,frumento,siue equis cõsistebat:siue
à tempore tutti regis: secundum Dionisi.
Helicarnasseum lib.4. siue ab anno, quo
Masinissa bellum cũ siphace ingenti glo-
gloria gessit, secũdum Mar.Anto.Sabelli.
lib.4.quin.Enæa,siue à tẽpore,quo anxur
oppidũ,quod nunc terracina dr̃;à Roma-
nis captũ fuisset,anno ab vrbe cõdita 348.
secũdũ Titum Liuium, tale militibus sti-
pendium tradi cæpisset: cùm antè eorum
sumptibus (nullo de publico stipẽdio ac-
cepto) Romanos militasse feratur: nõ re.
fert. ad quod tenẽdum quadam mouetur
coniectura, atq; arg.tex.c.1.§.fin.quis di-
catur dux, quatenus ibi saltim desoldatæ
præstatione mentio fit, & illi milites sti-
pendiarij, qui tale sumebãt stipendiũ sol-
dati nuncupati fuerũt,secundũ Casiodo-
rum,vegetium,&frontinũ,& vsq; ad ho-
diernum diem tale nomen sub vulgari ap-
pellatione videlicet: (li soldati) retinent,
nec ex tẽpore adhuc fuisse deletũ,& vltrà
à Mari.Frec.citatos, sunt, qui putãt,sicut
emphyteusis à iure ciuili Roma.scripto l.
1.C. de iur.emphy.doct.in §.ex hoc iure.
instit. de iure.nat.ge. & ciu. ità & feuda à
iure ciuili nõ scripto: sed cõsuetudinario
cœpisse originẽ, Io. Baptista de Santo.se-
ueri in c.1.de feu.cogni,quẽ refert.&seq.
Petr. de Greg.noster consiculus in tracta.
de conce. feud.p.1.q.1. in prin. quem ha-
bemus à penna.

Pro prima opinione (tametsi plura cõ-
tra eam adducantur) maxima iudicio no-
7 stro est cõiectura; ꝙ olim † clientelæ ho-
diè feuda nuncupẽtur: siquidem vassallus
huc vsq; iure feudorũ clientulus appelle-
tur c.1.in prin.& §.1.de alien.feu.c.1.vbi
Alua.nu.3.de content.inuesti.inter do.&
vassall. vbi dicit facere in arg. ꝙ vassallus
sit de iure Romano, vt quidã tenẽt addu-
cẽtes plura iura videlicet: l.omnino C.de
inoffi.testa.§.quia verò in auth.de æquali-
ta.& cæt.vt ibi: sed cõtra secund.opi.idẽ
§.per traditionẽ instit.de rerum diui,quo
firmatur,adducitur,vbi prædiorũ stipen-
diorũ dominium, tam directũ, quã vtile,
8 transferri põt, & vassallus in feudo † non
directũ: sed vtile dumtaxat dominiũ hẽt
glo. & cõmuniter scribẽ. in c.1.§. præte-
rea de cap.Corradi,& i c.nulla ꝑ quos fiat
inuesti.Curt.Iun.in tract.feu.p.1.q.6.Pa-
risi in cons.23.nu.3.vol.1. Cõtra tertiam
9 opi.militia† pecunia acquiritur l.õnimo-
do §. imputari C. de inoffi. te. vbi glo. &
doct. andre.in præl.feu.ver.quartò dubi-
tatur nu.41.feudũ verò gratuitò concedi-
tur c.1.de feu.dato in vicẽ l.cõmi.& licet
Freccia in d.tract.in tit.de orig.feu.n.44.
asserat,ꝗñq; feuda pecunia acq̃ri.attñ.ve-
ritas est, quòd feudũ,cũ pecunia acquiri-
tur propriã feud.nãm nõ hẽt.per d.c.1.de
feud.da.in vi.l.cõmi Bal. in l. qui se patris
versi.& scias C.vndè lib.cũ concord. per
Curt.Iun.in tract.feud.p.1.q.6.col.4.ver.
circà septimũ & infrà in definitione tan-
gemus, magna tamen cõiectura etiã ꝑ eà
10 sumitur nominis respectu;vt olim † mili-
tia, hodiè feudũ dicatur:siquidem feuda-
tarij,vt plurimum sint milites c.1.de cap.
corra.c.si quis miles de feu. sine culp.non
amitt.

amitt. Insuper plures sunt militiæ; & in quibusdã, feudis, similes sunt: & si in quamplu-ribus aliis dissimiles reperiantur, Andr. in d. prælud. n. 41. 42. & 43. versi. quartò dubi. & Freccia in loco pallegato nu. 41. vsq; ad 44. qui ꝓpterea dicit credẽdũ esse militiã fuisse, quæ nos hodiè feuda appellamus. Contra quartã opin. est tex. in c. 1. §. & quia de his qui feu. dat. po. vbi habetur
11 † quòd antiquissimo tẽpore variè succedebatur in feudo, & deindè Corradus, dũ Romã proficisceretur feudorũ successionem ad nepotes extẽdit, ergo antè Corradum feuda fuerunt. Cõtra quintã opi. nõ
12 sequitur iura † feudorũ iuris longobardi mentionẽ faciunt, ergo feu. à longobardis introductũ: cum & antè ius longobardũ feudũ introductũ esse poterat: & cũ aliæ cõsuetudines feudales, & aliæ cõsuetudines longobardæ, fuerint diuersis in locis; allegãtur leges longobardæ in vsibus feudorum, ad demonstrandũ varietates consuetudinum in hac materia, Curti. Iuni. in tract. feu. p. 1. q. 5. in fin. nu. 4 sed semper præsupponitur, quòd tempore, quo leges lõgobardæ in apuliæ regno factæ fuerũt, alibi & consuetudines, & vsus feudorum
13 vigebant. Cõtra sex. opi. † feu. consistit in rebus immobilibus, vel his, quæ immobilium appellatione cõtinentur c. 1. §. sciendum de feu. cogni. & nõ in datione pecuniæ, frumenti, vestium, vel equorum; nec refragatur, tex. in c. 1. §. fin. quis dicatur dux: quia ibi habetur, quòd ex soldata feudi vsus nõ acqritur & sic ibi soldatæ mentio fit ad ostendẽdum, quòd soldata nihil habet cõmune cũ feudis. Vltima opinio nec tẽpus, nec authorẽ aperit, quomodò feudum fortè cœperit: Nos aũt circa hoc insistere nolumus, nec amplius quærere: quia labor vtilitati par nõ extiterit, laboriosum n. nec facilè erit feudi initium inuenire, de quo, nec in iure romano, nec in iure feudorũ mentio fit, & nec tot patres inuenire potuerunt, & si diligenter chronicas perquirimus; historici ex iure cõsultis efficimur. Simpliciter ergò cõmunem sententiam sequemur, quæ cum Andr. de Iser. est in prælud. feu. q. 4. quòd feudi
14 † nomen est nouum, ac à nouis imperatoribus emersit: nec romanis cognitum esse nec nomen imperatoris sciri, quam cõmunem idem Freccia testatur præallegato in tract. & tit. in prin.

15 Quia aũt rõe † à iunioribus principibus feuda fuerint introducta: secundum diuersas opiniones, quas modò retulimus diuersas colligere possumus eas, vel propter agrorum copiã, quã romani possidebant, & vicinos in clientelos inuitabant: vel vt milites rempublicã defenderent ab hostibus, essentq; peruigiles, & ne eã, nec principem desererent, neq; in ipsorum perniciem machinarentur, si loco ꝓdiorum stipẽdiariorum successisse dicimus l. qui excubias de re mili. l. iij. §. qui stationi. eod. tit. secundum eundẽ Frecciã pallegato in loco, vel eam fuisse cãm dicamus, quã tradit Camera. Bene. in c. imperialẽ in prin. de prohi. feu. alien. per fed. nam reges totaliter de regnis, nec de regnorũ parte disponere nequiuerãt, siquidẽ (tuo, & meo adinuento, prouincijs iam distinctis) gentes regẽ sibi cõstituerunt, & eã lege, ac pacto regna ipsis regibus dederunt, vt propria ipsorum regnum patrimonia essent, Luc. de Pen. il. ij. C. de fundis patrimo. lib. 11. &, vt regna ipsa sic indiuidua seruarentur: secundum Doct. in c. licet de vot. Et reges pacta seruari; & beneuoli circa eorũ subditos demonstrari cupientes; hãc mediam adinuenerunt viã, feuda cõcedendi, vbi directũ rerum concessarum dominiũ, penès reges remanet: & sic pactum seruatur, sub quo regna ipsis regib' tradita fuerunt: & dominium tantum vtile in vassallos transfertur, & sic beneuoli eorũ subditis demonstrantur, quod eis necesse erat: tum, ne ingratitudinis vitio reges ipsi notarentur: tum, ne eos subditi milites desererent. quoniam reges ipsi, vt regna rectè custodirent, in eorum auxilium sibi barones. i. graues homines adinuenerant, Luc. de Pen. in l. fin. C. de man. & col lib. 11. quibus merum ac, mixtũ dederunt imperium, Bal. in c. innotuit de elect. Barones
16 ita à græco † verbo dicti, quasi, quòd graues homines, su pbi, excelsi, & eminentes, ꝑ alijs eligebãtur, qui non mẽtis acie tm̃, sed ẽt corporis statura cæteros superabãt: Freccia in d. tract. de sub feu. baro. in tit. de orig. baro. nu. 25. lib. 1. Tametsi apud
17 grãmaticos, baro † ꝓ homine stolido, & inepto capiatur vt apud Cicer. hæc cum loqris; nos barones stupemus; tu tecũ ipse rides. Et qdã nõ barones: sed verones, legendum esse, contendant, hoc est sectatores, q dominum sequi deberet: vel barrones ꝑ duplex (r) quasi homines vastæ staturæ, ac sola corporis mole graues, vt sunt
18 barri idest † elefantes indè etiam barritus i. vox elefantum idem Frecc. in d. tit. de orig. baro. n. 21. & seq. vbi aliter barones cõstitutos fuisse asseuerat, videlicet cũ reges multos haberent filios, nec oẽs reges esse posse sciẽtes: qã regnũ diuidi nõ poterat, eis ampla castra cũ iurisdictione, atq; imperio dabãt, & indè filij tales barones appellabãtur. i. filij alijs celsiores. Vbi etiã alios (inquit) varrones dixisse. [B]

Sed, vt è semita in viam redeamus, vtcumq; sit; quo tẽpore, quibusue principibus, seu qua rõe feuda inuẽta fuerint amplius nõ insistendo; ita à iunioribus principibus feudorum materia & introducta, & amplificata fuit, vt nõ nullę sparsim leges, atq; consuetudines super feudis cõstitutę fuerint quoad Obertus de Ortho, & Gerardus Cagapisti cum eorum quam pluribus alijs decisionibus illas cõgruis sub ti-
19 tulis reduxerũt in librum, † qui hodiè (vt diximus) vsus feudorum cõmuniter appellantur [C] secũdũ Io. Arnal. in d.c. imperialem in prin. nu. 27. fol. 10. p tex. in c. 1. in prin. de feu. cogni. & c. 1. in prin. in quibus cau. feud. ami. & c. 1. de cap. quicur.
20 vend. † Qui liber feudorũ est [D] authẽticus, secundũ magis cõmunẽ cõclusionem quam testantur Io. Arnal. in pcitato loco, Ias. in præludi. feu. in prin. & Curt. Iun. in tract. feud. in prin. ver. pmissis tamen non obstantibus nu. 5. licet à prædictis doctoribus condendæ legis potestatẽ nõ habentibus cõpilatus fuerit, quorum authoritas non est necessaria: sed dumtaxat probabilis, quatenus bona ratione moueatur l. 1. C. de professo. qui in vrbe cõstanti lib. 12. Bar. & cõmuniter scrib. in l. 1. ff. si cert. pe. Curti. in præallegato loco in prin. Nam p authẽtico lectus & allegatus extitit generalibus in studijs, p tẽpus cuius initij me-
21 moria nõ est, quo casu † vsus imemoralis tẽporis vim habet priuilegij l. hoc iure §. ductus aquæ ff. de aqua quotid. & æsti. c. sup quibusdam §. præterea de verb. signi. Alex. in cons. 6. viso themate vol. 1. qui dicit hoc etiã pcedere in reseruatis principi in signu supremæ potestatis p tex. in d. §. præterea, & quòd non requiratur titulus nec scientia superioris nec etiã probatio bonæ fidei. p ea, quæ habentur in c. 1. de præscr. in vi. cum alijs p eum citatis vt refert, & seq. idẽ Curt. in d. tract. p. 1. q. 1. nu. 8. Præsertim: quia Federicus secundus Imperator post coronationem sub Papa Honorio anno domini 1220. in die Sancti Martini misit has decisiones feudales doctoribus legum ordinandas, & secundum Ioan. Arnal. in præallegato loco, ex mẽte Odofr. in authenti. Cassa. c. de sacro. sanct. eccle. ad Ciuitatẽ Bononiẽsem, & ibi do. Hugol. Doctor Bononiæ hunc librũ feudorum post nonã colla. authẽtic. in corporauit, ita, vt diceretur decima collatio. Et secundum Aluaro. ad vrbẽ ticinensem, & ibi Doct. congregati in Ecclesia Sancti
22 Petri in cœlo aureo hoc adimplerũt. † Et hodiè hæc feudorum materia est frequẽtatissima apud Italos, Germanos, & Gallos: licet hispani magis maioratu & ẽphiteusi quàm feudis vtãtur, vt ait Arius Pinell. in tract. de bon. mater. p. 3. nu. 84. fol. 538. Boeri. decis. 211. nu. 1. qui dicit, quòd est subtilis, & lucrosa: præsertim in partibus pedemontanis, vltra montanis, & alemaniæ, ex quibus oriuntur arduæ quæstiones inter Reges, Principes, Prælatos, & Barones, & Pet. Rebuff. in declar. arbo. feu. in prin. qui ait, ꝙ feudorũ causæ sunt graues, & magni ponderis, magnosq; soleant præstare prouentus, & hodiè hæc adeò est praticabilis [E] scientia, vt ex ea oriãtur nũmi; & in bursas aduocatorũ seu distarum transeant, & demùm talẽ esse dicit, quòd vnus casus sufficiẽs est ad ditandum hominẽ, si in vita tamen acciderit, ita Ias. Io. Saxon. Io. Pirr. in locis ibi citatis dixisse asseuerat.

23 † Secundum ius, seu media iuris prudẽtia, est ius constitutionum Regni vtriusq; Siciliæ; cuius iuris origo est (vt putamus) illa generalis; de qua supra diximus: sed multis in locis cõsuetudinibus feudorum existẽtibus (vt quilibet Rex, vel Impera-
tor, qui in regno suo leges facere potest l.
24 humanũ, & l. fin. C. de legi) † Federicus secundus Imperator, ante suam depositionẽ, de qua in c. ad apostolicæ, de re. iudi. lib. 6. p doctissimũ virum Petrũ de Vinea anno domini 1231. cõstitutiones vtriusq; Siciliæ condidit, vt ait Afflict. in prælud. constitu. Regni q. 1. vbi p multa cõcludit;
25 † prædictas constitutiones reuocatas non fuisse, nec suum amisisse vigorẽ: (licet D. Federicus secundus post d. constitu. compilatas, fuerit excõmunicatus p Papã Gregorium 9. vt declarare dicit, Beatum Antoni. Archiep. Florent. in 2. par. sui historial. tit. 19. c. 3. & deindè in anno domini 1242. fuerit Imperatoris officio priuatus) p rationẽ: quia leges factæ p eum, qui potestatẽ habuit eas condendi; nisi p successorẽ reuocẽtur, firmæ remanent; dato, ꝙ posteà illa potestate ille priuatus esset, secundum Bal. in l. 1. col. 1. ff. de orig. iuri, & maximè quia p Charolum Regẽ fuerunt confirmatæ, & quia vsq; ad hodiernum cõmuniter seruantur: & alia multa circà
26 hoc ibi cõgerit. † Hoc. n. ius cõstit. regni; partim cum iure longobardo, partim cũ iure francorum cõcordat, iuris longobardorum librum compilasse (fertur) quidam Charolus, secundum gloss. in c. 1. in verbo. scriptum. 33. q. 1. quam nõ inuenimus, vel cõpilatores fuisse (dicunt) quosdas Apulos Reges, qui de Sardinia in Apu-
27 liam venerunt, & ideo † liber lõgobardæ legis appellatus: qa ipsi longas barbas habebant, sm Odofr. in auth. dos data, quam legit cum leg. cum multe præcedẽti C. de dona.

dona. ante nup. vt ait Cur. Iun. in tract.
feu.p.1.q.5. pro intelligētia multorū: At.
M. Freccia in dict.tract.de subfeu.baro.in
prin. nu.55. fol. 5. asserit Charolū Magnū
fecisse leges positas sub tit.de bene.& ter-
ris tributa in lib longobardæ, qui Charo-
lus ipsos longobardos ab italia deleuit,&
meminit de quāpluribus histo. autho.vo-
28 lentibus† feuda, à lōgobardis principium
habuisse; & natione tales lōgobardos ger-
manos fuisse; & valdè Romā, & Italiā op-
pressam tenuisse; & Reges eorū papiæ re-
gnasse an.circà 104.& ad tantā peruenisse
potentiā: vt Imperatores minorem Italiæ
partē haberent; & sæpe Summo Pontifici
Romanisq; magno fuisse terrori, qui, vt ho
minibus viderentur horribiles; longa vte-
bantur barba; & asinino viuebāt more, idē
Freccia in d.tract.tit.de antiquo statu re-
gni lib.1.nu.17.fol.47.latius de his longo
bardis meminit; dicens olim ità potentia
celebres effectos esse; vt decreuissent Ro-
mani populi maiestatem delere; & nouas
condidisse leges, quæ hodiè leguntur cum
glossis Charoli longobandæ.
29 †Frācorum iuris origo à Frāciæ Regno
descendit. antiquissima n.ibi consuetudi-
ne fuit introductum; vt primogenitus tan
tū succederet, Nicol.de Vbal.in tract.suc-
ce.ab intesta in 2.& 3.col.versic. ppterea,
vbi etiā dicit in anglia; talem etiā vigere
consuetudinē: vt primogenitus omnibus
in bonis succedat, vt refert Petr.de Greg.
in tract.conce.feu.p.4.q.2. Andr.in c.1.§.
præterea de prohi.feud.alien. per Fede.&
quā plures citati p Tiraq. in tract. primo-
gen.in prin.nu.3. & masculorū defectu fœ
mina primogenita succedit c. significauit
de rescrip. vbi comitissa secundū Gallica-
nā successit cōsuetudinē c.ex parte de fo-
ro cōpete. And. Iacob. de Belui. & Alua.
in c.1.§.& quia vidimus, de his q feu.dar.
po. Curt.Iun.in tract.feud.par.3.versic.&
fallit, vbi habetur, q fœmina qbusdā in re-
gionibus succedit, vt in hoc Siciliæ regno.
30 †Cum iure longobardo ius itaq; cōsti-
tutionū Regni concordat regulariter, vt
contrario expressim deciso nō apparēte:
iure longobardo viuatur, constitu.purita-
tem lib.1. Andr.in d.c.1.§.præterea duca-
tus, de prohi.feu. alie per Fede. Quod ius
continet, vt omnes eiusdē gradus descen-
dentes pariter succedāt, Guil. de Pern.in
cons.4. cōdam serenissimus, col.3.in prin.
31 †Specialiter verò cū iure francorū cōcur-
rit, ità, q francorū ius allegnti, illud.pro-
bandi onus incumbit, ità ergo speciale est
hoc ius francorū in regno: vt si inuestitura
pacto fuerit adiectū: vt frācorū iure viua-
tur, seruabitur, alioquin locū nō habebit.

vt probatur in cōstit. vt de successionibus
ibi specialiter lib.3.rub.24.vbi glo. Andr.
in c.1. in fin. de eo, qui sibi, & hæred. Ca-
mer.post Andr. in c. imperialē in antepe-
nul.col.ver. dic queso Iser. de prohi.feud.
alie p Fede. Bal.in l. cū antiquioribus col.
4.versi.& quia tales remissiones C.de iure
delib. Tiraq. in tract. de primog.in princ.
nu.8.no.idem Andr.in constit.cōstitutio-
nem in princ.de reuo.feu.sentit etiā Guil.
de Pern.in cons.1.licet nō sentiat hoc esse
de iure constitutionū regni: sed de nostro
siculorū iure, quod est falsum; vt infrà di-
cemus, Petr.de Greg.in tract.cōcessi.feu.
p.4.q.1. in prin. Io. Aloys de Septim. in c.
volētes in decla. huiusmodi clausulæ iuris
francorū: tametsi posteà cōtrariū teneat.
per c.volentes & rectè.
32 †Ex quo infertur, quod minus rectè lo-
quitur Pet. de Greg.in tract.conces.feud.
p.4.q.1.in prin.quatenus præsupponit, ius
cōmune feudorū, esse ius longobardū per
d.constit.puritatē, de sacra.præsta.à baiu.
lib.1. & quatenus tenet, q ius commune
feudorū seruari debeat in regno, vbi ex-
pressim p constit. vel capitula regni con-
trariū nō est decisum; & q quis ex eo fun-
datam habeat suā intentionē: nisi per ad-
uersariū aliud speciale ius probetur c.oēs
basilice.15.q.5.c.1.§.pen.& fin.quid sit in-
uesti. Andr. in d.§. præterea ducatus col.
2.versi.sed nūquid, & in prælud.feu. Guil.
de Perno in cons.1. aggrediamur, versic.
nam feudorū successione, & in c.volentes
in 6.char.ver. integro. Et quatenus cōse-
quenter infert, q in regno causas feudales
secundū ius cōmune feudorū terminare
debemus: nisi cōtrariū expressim statutū
reperiatur, iuxta ea, quæ habentur in c.1.
alias 2.de feud.cogi. Quoniā aliud est ius
cōmune feudorū, qui vsus feudorū (vt di-
ximus) cōmuniter appellantur: & aliud est
ius longobardū, vt patet per tradita, per
Curt.Iun.in tract.feu.p.1.ver.quintò prin
cipaliter p intelligentia, & clarissimè de-
monstrant, glo. pluribus in locis in cōstit.
vt de successionibus, & in toto, penè iure
cōmuni feudorū, & Camera. Bene.in cap.
imperialē ver. quæso Iser. ante penul.col.
de prohi. feu. alie p Feder. vbi tria distin-
guit iura, ius generale: ius longobandū: &
ius francorū & hoc est clarissimū, & indu-
33 bitabile. Et cōsequenter † hoc ius longo-
bardum diuersum à iure cōmuni feudorū
in regno seruari debet; & secundum id ius
quisq; fundatā habet suā intentionē; & se-
cundū id ius causas terminare debemus:
34 Siquidem: † licet liber longobardæ nō sit
authenticus quò ad vsus cōmunes feudo-
rū: nisi in tātum in quantū leges, p Ludo-
uicum,

nicum, Charolū, ac cæteros Imperatores
editas cōtinet. Et in tantùm leges longo-
bardæ à lothario alijsq; longobardorū re-
gibus editæ seruātur, in quantū in corpo-
re iuris cōmunis feudorū, sunt redactæ, vt
post multos per eum citatos, tradit Curt.
Iun. in d. tract. p. 1. q. 5. vers. quintò princi-
35 paliter: † Attamē in hoc Siciliæ Regno li-
ber iste longobardæ authencitus est, & al-
legabilis ad causarū decisionē; quia est ap
probatus p d. constit. puritatē lib. 1. & ita
sertire vī Guil. de Pern. in cons. 14. in cau-
sa feudali col. 3. vbi dicit: in feudorū suc-
cessione in hoc regno viuimus iure cōmu
ni longobardorū, quod est nobis datū pro
iure cōmuni d. constit. puritatem, & quod
in regno iure viuamus longobardo, tenet
Io. Aloys. de Septi. in c. volentes in decla.
d. clausulæ iuris francorum.

Posset tamen alia ratione quā ea, quā
ipse adducit, pcedere dictū Pet. de Greg.
ꝙ quis, per ius cōmune feudorum fundatā
36 habeat intētionē; & † ꝙ sm̄ hoc ius cōmu-
ne feudorū qq. faudales terminare debe-
mus, quandò contrariū determinatū non
reperiatur, per constitutiones, capitulaq;
regni videlicet quia d. constitutio purita-
tem, ius cōmune feudorum approbat: sed
non, quòd ius longobardum, vt ipse voluit
ius cōmune feudorū dicatur, & probatur,
37 dū, dicit d. cōstitutio puritatē, quòd † of-
ficiales curare debent, iustitiā administra-
re secundū cōstitutiones nostras, & in de-
fectu earū, secundū consuetudines appro
batas; ac demū secūdū iura cōmunia lon-
38 gobarda videlicet: & Romana: nā † liber
feudorū, dicitur consuetudo approbata,
quod ex nomine patet, qui vsus feudorū
vocātur; & est liber authenticus: secundū
cōmunē opin. quā testatur Ias. in præludi.
feud. & Curt. Iun. in d. tract. p. 1. q. 1. vers.
præmissis nō obstantibus, Guil. de Perno
in cons 8. repetamus p deo col. 1. in prin.
39 † Et sic deficiētibus cōstitutionibus regni,
causæ feudales terminari debent: secundū
iura cōmunia feudorū, quæ cōsuetudines
vocantur approbatæ; & deindè secundū
iura longobarda, & vltimo loco secundū
Romana iura; & hoc ratione ordinis arg.
l. quoties ff. de vsufru. nam prius est positū
in tex. cōsuetudo approbata; & posteà ius
longobardū: sed contrà hoc vltimū inue-
nimus, Marantā in disput. 2. ambigua diu-
tissimè, qui latè examinādo: an iure longo
bardo: vel iure Romano, quelibet ciuitas
in regno viuere præsumatur: concludit in
nu. 19 ꝙ ius longobardū in regno nō præ-
fertur iuri Romano: imò ipsum ius Roma-
nū est in iuridi. obseruantia; & eo iure qui-
libet præsumitur viuere in regno: nisi ex
aduerso cōtrarium probetur; & potissimè
mouetur d. cōstitutione puritatē, per ver-
ba ibi sequentia, videlicet: (prout qualitas
litigātiū exegerit iudicabunt) intelligens,
ꝙ defectu constitutionū regni; & defectu
cōsuetudinū approbatarū iudicari debet,
prout qualitas litigantiū exegerit, secun-
dū iura Longobarda: & Romana; vt etiam
ibi intelligit And. vt ille, qui viuit iure lon-
gobardo iudicetur per ius longobardum;
ille verò qui viuit iure Romano; iudicetur
secundū ius Romanū: nec verborū ordinē
inspiciendū etiā dicit: sed mentē statuētis,
quæ ad ordinē intellectus reducitur, & ibi
hoc quatuordecim fundamentis firmat.
40 † Tertiū ius: est, nostrū siculorū vltrà fa-
rum: & si nostro consiculo Petr. de Greg.
in tract. concess. feud. p. 1. in prin. & p. 5. q.
1. per totū credendū esse putamus, qui di-
dicit ità ex chronicis & documentis acce-
41 pisse dicamus, quòd † feudorum author in
hoc Siciliæ regno fuit Emanuel Constan-
tinopolitani Imperatoris nepos, qui huc
ab eo vti vicarius anno domini 822. domi
nandi cupiditate regnū occupauit & per
annos quinq; illud detinuit, quo tempore
vt sibi regni procerū vniuersitatumq; ani-
mos conciliaret, feuda cōstituit, Barones
feudatariosq; creauit, sicaniæ territoria in
feuda cōuertendo, quæ prius erant curiæ,
& ad ius decimæ fructuū, ac terraggiorū,
42 cōcedebātur post cuius mortē † Michael
filius eius illud musæ maurorū regi tradi-
dit; quod sub eius, ac posterorū suorū do-
minio, per annos circiter 230. remansit,
quoad inclitus Calabriæ comes, Rogerius
illud à maurorum manibus liberauit, & in
eo nonnullas ædificauit Ecclesias, de qui-
bus Eccle. meminit etiā maximus amicus
& consiculus meus F. Tho. Fazellus, in hi-
sto. de reb. sicul. lib. 7. posterioris decadis
fol. 438. vbi dicit, Agrigēti catedrale tem-
plum ditissimè locupletatum fundasse, cui
Gerlandum Allobrogensem genere pri-
mum Epum præfecisse, in Catana Ange-
rium, in Syracusis Stephanum, in Messana
Robertum ex trohina translatum, in Ma-
zara Stephanum Rethomagēsem, & alios
in alijs locis, ac secundum Petr. de Greg.
d. Comes Rogerius tres in partes regnum
diuisit, vnam militibus assignando, aliam
quasi p Ecclesiā relinquendo, & aliā pro
suo patrimonio demaniali constituendo.
43 † Vndè hodiè in hoc Siciliæ Regno tria
proficiscuntur brachia: Ecclesiasticū, mi-
litare, ac demaniale brachium quæ quoli-
bet generale in parlamēto interuenire so
lent Brachium Ecclesiasticum, nimirum, si
44 ipse Comes Rogerius cōstituit: † quando-
quidē pter eius [F] merita: quia ecclesiā

Dei

Dei in sarracenorũ finibus plurimùm dilatauit: & quia in opportunitatibus, sedis Apostolicæ semper eam strenuè, ac fideliter adiuuit; priuilegiũ, vim contractus habens à Papa Vrbano hoc nomine secũdo habere meruit, quo legatus hoc in Siciliæ regno ipse, & eius filius Simon, aut alter qui legitimus suus hæres extiterit, cõstitutus fuit, ac specialiter eis promissum nullũ alium legatũ in terra statui debere, & vt Papa mandante, vt ad cõcilium prælatos, atq; Episcopos mitteret; quos, & quot voluisset ipse micteret, quod priuilegiũ, siue bullam in cambreo ecclesiastico registratam esse testatur, Anto. de Monte alto in quibusdã capitulis, quæ ad cæsariam transmisit Maiestatẽ; dum inter summũ Pontificem, quoddã accordium, siue transactio tractaretur super Monarchia, & etiã transscriptam de verbo ad verbũ inuenit per d. Magistrum Thom. de Facell. in Chroni. prædict. de reb. sicul. lib. 7. posteri. decadis
45 fol. m. hi 439. vbi etiã tradit d. † Rom. Pontificem fama tot rogerij gestorũ excitum, Sicilia traiecta troynam ad eum visendũ venisse, quod verbis priuilegij prædicti. ẽt corroboratur, ibi (*sicut verbis ꝓmisimus, literarum, ita authoritate firmamus.*)

46 Hinc fertur, quod † gloriosissimus Rex noster Siciliæ in Regno vulgò Monarcha nuncupatur, quasi vtriusq; gladij potesta
47 tem habent. vulgò dico: siquidẽ † Monarcha propriè dicitur, quilibet Rex, qui in temporalibus Imperatorem, qui summus appellatur Monarcha in superiorẽ nõ recognosci, vt est ẽt ipse Rex noster. Andr. in prælud. feu. & in prohe. constit. & in c. 1. col. 2. & 4. in fin. qui feud. da. pos. Socci. in cons. 161. visis inuestituris col. 2. vers. præmittendum. Doct. in c. cum vobis de præscrip. & c. nouit de iudi. Frecc. in tract. de
48 sub feu. baro n. 35. fol. 10. † Propriè verò legatus natus nuncupatur, quia verè ille dicitur cui legationis officiũ non specialiter cõmittitur: sed eius est annexũ dignitati, vt est iste vti hæres incliti Rogerij Calabriç comitis. Et magnç est authoritatis sm Specul. in tit. de lega. ꝑ tex. in c. 1. de off. lega. & c. 1. de præsbite. c. 1. de appella.

49 † Qui fortè talẽ habet potestatẽ, qualẽ habet legatus de latere, qui maximus est inter quatuor legatorũ genera, quæ sunt, vt per Specul. in præcitato loco, & hoc ꝑ verba, quæ sũt in priuilegio videlicet (*quæ per legatum acturi per vestram industriã legati vice cohiberi volumus, quando ad vos ex latere nostro micteremus ad salutẽ sanctarum Ecclesiarũ, quæ sub nostra po-*
50 *testate existũt*) † Tametsi verè legatus de latere sit, is, qui viuæ vocis oraculo mãdatum à Papa suscipit, vel qui fimbriam eius vestimẽti tangit, ad hoc vt saluus & priuiligiatus efficiatur, secundũ eundẽ Specul. in d. tit. de lega. arg. c. per tuas de maior.
51 & obed. cũ cõcord. ibi. † Vndè Episcopis à curia venientibus processionaliter ouiatur, ob reuerentiã summi Pontificis, quẽ tetigerunt, & osculati sunt cap. cum olim essemus de priuileg. Et hanc cõcessionem summum Pontificẽ facere potuisse absq; Cardinalium assensu latissimè examinando cõcludit Don Antoninus de Bononia in quodã cõsilio, quod habemus à Penna
52 super Monarchia, & dicit † Monarchiã verissimã esse, Et solum ad summũ pontificẽ spectare laycum spiritualium incapacẽ, capacẽ facere posse Abb. & cæte. in c. causam de ꝑscri. Et beato euenisse Greg. qui causam cuiusdã Episcopi, cui crimen ipse nõ inuenerat frãchorum reginæ cõmisit, vt ille antè eam crimen illud purgaret c. mennam. ij. q. 4. & aliàs Papã Imperatoris iudicio se summisisse c. nos incõpetentur ij. q. 7. & multa per Fely. in c. 2. de maio. & obed. & alibi: duobus laycis ducibus commisisse simoniacos, & in fornicatione iacentes vt à sanctis prohiberent mysterijs c. præter 32. distin. & aliud aliàs accidisse, quod mirabile quasi videtur, quod continetur in c. Adrianus & seq. c. Synodo. 63. distin. nos aliter nõ examinamus: quia nõ est materia nostra.

53 † Brachium militare faciũt, milites feuda tenẽtes, qui domino regi ad seruitium militare sũt obligati: & quomodò, & quãdo, & pro qua redditũum quantitate ad equum vnum cũ homine armato teneantur, vide cap. reg. Iacobi. 29. Barones fol. 9. & in c. reg. Fede. 2. comites fol. 22. & in c. reg. Ioan. Itẽ cũ marchiones fol. 154. & quo priuilegio gaudeãt cum ad exercitũ vocantur, vide cõstitutionẽ hostici lib. & nos dicemus infrà ĩ verbo seruicij cõsueti.

54 † Brachium demaniale faciunt ciuitates terræ atq; loca & omnia quæ per eum retenta fuerunt in sua potestate atq; dominio, alijsq; neque donauit nec concessit. Andr. in c. 1. §. ꝑterea ducatus col. 10. vers. si quæ sũt demania de prohi. feudo. aliena ꝑ Fed. refert. & seq. Guil. de Pern. in cons. 5. circà disceptationem col. 3. vers. demania. n. sunt illa, quæ sunt retenta per Principes antiquos Io. Neuiza. in cons. 12. nu. 84. inter cons. feudalia, & in hoc regno (si
55 scire demũ lector desideras) † quæ ciuitates quæ terræ sint demanij, & quæ baroniæ, & quæ dubiæ: declarantur per Reg. Mart. in c. 2. secũdò videtur fol 47. Et ad-
56 uertendũ est, quòd † duplex est patrimonium regis. demaniale, quod & fiscale etiã nuncu-

nuncupatur, & patrimoniale, demanialis
seu fiscalis dominium princeps post coro-
næ electionẽ acquirit. patrimonialis verò
dominium etiam ante coronæ electionẽ
habet: siquidem patrimoniale dominium
à corona segregatum existit, vt tradit Ca-
mera in c.imperialẽ in prin.col.3. de phi.
feu.aliena.p Fede. Et ideò dubitari solet:
57 †an rex demanialia alienare possit:& quo
modò,& quando:vide constitutionem di-
gnum,& remissiuè Guil. de Pern.in 4.nos
redeamus. versiculo itẽ videtur & remis-
siue Camera.in d.c.imperialẽ col.pen. in
litera.S.fol.108.& in litera. E.fol.6.& Pet.
de Greg.in tract. concess.feud.p.1.q.5.per
totum.vbi concludit,ꝙ hodiè in hoc Sici-
liæ regno rex loca & terras habitatas, re-
giasq; gabellas, quæ sunt demanij aliena-
re nõ potest: sed tantùm alios quoscumq;
redditus bonorũ demanialium,& ita fuis-
se interpraetatũ & restrictum c.reg.Alfon-
si cõcessum anno domini 1451. sub tit. ꝙ
loca demanij possint donari, vbi habetur,
ꝙ demania siculis benemerẽtibus per re-
gem donari possint, p tria brachia regni
in publico parlamento in vrbe Panhormi
congregato anno domini 1477 p quod c.
ipse in sua.q.concludit ꝙ si donari;multo
magis in feudum cõcedi possint. Et subdit
58 † cautelã ad tollendam omnẽ difficulta-
tem, vt valeat concessio bonorum dema-
nialium in feudum, videlicet vt concedan
tur p regem motu proprio, ex certa scien
tia,& cũ deliberatione sacri regij concilij
maximè in vim donationis & propter ser-
uitia præstita, expræssim pro illa vice tm̃
capitulis regni cõtrariũ disponentibus di-
spẽsando,& quod vniuersitas totius regni
collegialiter cõgregata huiuscemodi cõ-
59 cessioni cõsentiat expssim:†quia regni ca
pitula cum ad petitionem trium brachio-
rum concessa fuerint, eadem tria brachia
eis in totum vel in partẽ derogare vel ab-
60 rogare possunt, regis authoritate:†quoniã
eadẽ sollennitas, quæ in actu conficiendo
interuenit,& in actu resoluẽdo siue reuo-
cando requiritur, glo.sing.in l.1.in fin.vbi
Bal.C. de in offi.dona. idem Bal. in l.si vt
proponis C. de nup. Bar.in l. & ideò ff.de
61 condit.furti. Præsertim:†quia dispositũ re
peritur expræssim per c. regni, vt dispen-
satio fieri nõ possit: nisi fuerit collegiali-
ter congregatum & cõuocatum regnum,
vt habetur in secundis. cap.reg. Alfons.an
no domini 1451.sub tit.quod dispensatio
aliqua contrà capitula fieri non possit, &
incipit item suplica fol.133 c.418. Et quia
per talem concessionẽ ad ios cõmune re-
ditur & res facilè ad naturã suam reuerti-
tur arg.l. si vnus §.pactus ne peteret ff. de
pact.vbi DD. & dicit alias ita fieri vidisse
vẽditionem secretiarum ciuitatis portus
& terræ castri regalis p reg. curi. cum d.
capitulorum regni derogatione atq; con-
sensu trium brachiorũ regni collegialiter
congregatorum in parlamento. nec aliter
62 concessionem securã dicit.† Quod no.tu
ciuitas Catanæ,in votatione literarum vi-
ceregiarum, quæ quotidiè accidunt, vbi
pro ista vice tantùm dispensatur cõtra re-
gni cap.& priuilegia ciuitatis:ꝙ dispensa-
tio talis fieri non potest, per c. reg. Alfon.
407.incipit & per obseruantiã fol.129.sub
tit.iuramẽtum de obseruatione capitulo-
rum:nisi totum concilium regni collegia-
liter in tali dispensatione cõgregatũ fue-
rit, vt est dictum p c.418.fol.133. Et præ-
sertim, si illud cõtrà quod dispensatur cõ-
tineat in se clausulam: vt firmum & stabile
maneat perpetuò in futurum & cæt. quæ
verba importat vt non possit in contra-
rium dispensari, Neuiza in cons.12.patres
comederunt nu.52. inter consil. feud. per
glo.in c.cupientes §.cæt.in verbo ppetuò
de elect.in 6.cũ simil. & citat Io. de Selua
in tract. de bene.p.4.q 7.vers.secundo li-
mitatur.Deci. in c.1.§. de adulterijs extrà
de iudicijs. Nec timeas rescribere: siqui-
dem princeps æquo animo patitur, si re-
scriptum quod videtur iniustũ continere;
nõ mãdatur executioni p inferiorem: sed
expectatur altera iussio & principi nulla
fit in iniuria si bonus & æquus reputatur,
idem Neuiza in d.cons.12.nu.139.qui ci-
tat Io. Montag. in tract. de reg.consisto-
rio, Barba. in cons.123.inter consil.Alex.
lib.4.& cæteros.
63 †Et sicut duo patrimonia in rege sũt: ità
& alia duo patrimonia in vassallo conside-
rãtur feudale videlicet &, burgensaticum,
quod etiã alio nomine nuncupatur allo-
diale c.1.an agna.c.1.de allod.secundum
eundem Camera. in d.c.imperialem col.
64 3.in prin.†Et allodium est, proprium & li-
berum patrimonium, siue propria & libe-
ra res, quamquis à nemine tenet, nec re-
cognoscit: nisi à Deo: licet sit sita ĩ alieno
districtu vel iurisdictione solũ.n. erit sub
domino districtus quò ad protectionẽ, &
iurisdictionẽ secundum cõmunẽ opinio-
nem, quã testatur Io.Arnal. in c.imperia-
lem nu.20.in prin.de proh.feu.aliena, per
Fede.qui dicit.etiam no. p glo. & doct.in
l.benè à Zenone.C.de qua.pscri.& subdit
hoc esse, quod vulgò dicitur ad franchum
allodium, & probare.tex.in c.1.§.ad hoc,
qui allodium & §.fe.vbi no. per Iacob. de
Beluis.& Guil. de Cune. de pace iura.fir-
ma.& quòd allodium, quasi allundè nõ re-
cognitum, sed liberum .i. proprium dica-
tur,

tur, Gozadi. conſ. 3. nu. 7. Soc. Nep. in cõſ. 75. n. 23. vol. 1. Et princeps in his burgenſaticis vaſſalli nullum habet dominiũ particulariter illa diſtribuendi: tametſi totius vniuerſalis orbis dominus ſit; dominus. n. cenſetur quò ad gubernationem, ac iuriſdictionem tantùm l. deprecatio ad l. rod. de iact. c. cuncta per mundum ix. q. 3. eſt cõmunis ſentẽtia. quam teſtatur Fortuni. in l. gallus nu. 90. ff. delib. & poſt. niſi bona iſta burgenſatica in tertiã ſpeciem tranſirent ex numeratis in c. 1. quæ ſint regal. tùnc. n. regalia dicuntur, quod ſanè verbũ aptum eſt cõprehendere, patrimonialia & fiſcalia regis ſecundum Andr. in cõſtit. ſcire volẽtes, quem ad hoc citat Camera. in d. c. imperialẽ in litera O. fol. 37. & 71.
65 vbi ẽt dicit † hæc regalia duplicis eſſe naturæ, quædam ex his oſsibus regis inhærent, vt nullo modo alienari poſsint, quædã & ſi regalia ſint, alienari cõſueuerunt, Luc. de Penna in l. 1. C. de priuileg. col. 5. & remiſsiuè vide Petrũ de Greg. in tract. conceſ. feu p. 7. q 5.

Ad propoſitum ergo redeundo; hoc in regno feudorum materia inuenta n(õ inſiſtẽdo: an vſibus feudorum generalibus: an regni conſtitutionibus: an alijs ſeparatis conſuetudinibus) ſiculi vſi fuerint, per ea tempora: antequã capitula regni, quæ hodiè nos habemus condita fuerint, ſatis
66 eſt, † quòd hodiè duo ſunt capitula regni, quæ de feudorum materia tractant, principaliter: licet alia ſint ad declarationem iſtorũ: vnum de ſucceſsione: aliud de alienatione feudalium: primum à Rege Iacobo; ſecundum à Federico tertio editum: illud, eſt c. ſi aliquem, quod interpretaturi modò ſumus: hoc, eſt c. volẽtes, de quo (& ſi non ſit materia noſtra) aliqualiter, tamen meminerimus, tam in præludijs, quã infrà in verſ. antiquis: ſed ſi dominus vitã dederit diffuſius de eo tractabimus. Oportunè tñ modò cadit, pro intelligentia multorum quærere: † an hoc cap. ſi ali-
67 quem à Rege Iacobo editum; ſit illa conſtitutio: ſi aliquem Papæ Honorij, & do. meus propatruus d. Blaſ. Lancea in repet. huius cap. ſi aliquem, quã ad penna habemus in prin. dicit hæc verba. *allegata eſt in regno hæc conſtitutio, & examinata nõ benè, & licet Rex Iacobus diuæ memoriæ eam poſuit inter cap. regni per eum editã; fuit tamen conſtitutio Honorij Papæ, qui fuit prius conditor ſecundum Andr. in tit. 1. §. hoc quoq;. & fuit edita ad declarationem & ampliationem ſucceſſionis collateralium in feudo & Andream in c. 1 n. 22. de natu ſucce feu.* & ideò eam examinare putat. pro qua opinione, nos adducimus Andr. & Affl. in cõſtituti. in aliquibus lib. 3. rub. 23. & in conſtituti. vt de ſucceſsionibus eod. lib. in prin. & nu. 13. & nu. 66. Affl. in conſtitu. fratribus nu. 2. verſ. 20. q. rub. 14. lib. 3. Petr. de Greg. in tract. conceſſ. feu. p. 1. q. 2. verſ. ex hac concluſione, circà medium, vbi vltra prædicta allegat Areti. in conſ. 164. diligenter col. 1. verſ. his præmiſsis, eundem Pet. de Greg. in d. tract. p. 4. q. 1. vbi etiã allegat Andre. in c. 1. §. præterea ducatus verſ. ſed nũquid: de prohib. feu. alie per Feder. Sed in contrarium, quòd hoc c. ſi aliquem non ſit illud Papæ Honorij capitulum, facit, quòd ait Andr. in d. c. 1. n. 14. verſ. cõſtitutio regni Siciliæ, de na. ſuc. feu. vbi dicit hæc formalia verba &: *videtur intelligi, quòd collaterales, tùnc ſuccedant, quãdo ſunt à latere coniuncti, vndè prouenit feudum: quia capi. Honorij factum ad ampliandam ſucceſſionẽ, hoc dicit; & loquitur, etiã in ſubfeudatario: ſed cap generaliter loquitur, vt ſuccedant, tam cõiuncti ex latere vndè prouenit feu. quã cõiuncti ex latere vndè non prouenit feudum, per verba, in tex nõ cõtibus, vbi dicemus ergo, &c* Secundò facit, quod tradit Affl. in d. conſtit. vt de ſucceſsionibus nu. 23. quòd c. Papæ Honorij vocat trãſuerſales in feu. gradus, & maioris ætatis habita ratione: ſed hic nõ habetur, gradus prærogatiua ſeruata: ergo &c. niſi dicamus ꝙ neſcimus quomodò hodiè, dictio gradus in tex. deficiat: quia Io. Aloyſ. de Septim. hic, allegat etiam hoc c. ad hoc, vt dicat gradus & primo genituræ ꝓrogatiua ſeruata: vel niſi dicamus, ꝙ Affl. ità hoc c. intellexit, per alia verba in tex. ibi (proximior, quod verbum reſpectu gradus intelligitur. vt. infrà. in verbo ꝓximior, iunctis alijs, verbis, ibi ſimili gradu, &c. vbi mẽtio fit de gradu. Tertiò facit, quod ait idẽ Affl. in conſtit. vt de ſucceſsionibus n. 48. videlicet ꝙ ſtatuit Papa Honorius in c. ſi aliquem ꝙ ſi omnes filiæ eſſent maritatæ, & dotatæ à patre; maior natu in ipſis feudis ſuccedit; ſi in eis victũ fuerit more francorum: ſed hic, nil dr̃ de patre: ſed, tñ de trãſuerſalium ſucceſsione. Inſuper verbum nullum de dotata: ſed tñ ne maritata habetur deindè dicit, ſi viuatur iure francorum, & ſic conditionaliter: ſed hic nõ conditionaliter: ſed diſpoſitiuè, verbum (francorum) ponitur: nam ſemper ab inteſtatò iure francorum viuitur, ſm̃ cõmunem intellectum, de quo habetur infrà in verbo francorũ. Quartò & vltimò facit, quod tradit Ioan. Aloyſi de Septimo noſter conſiculus in rep. c. volentes, quam ad pennam habemus in declaratione formæ: ꝓ te, & hæred. de tuo corp.

legi. deſcen. circa mediũ, vbi dicit expreſ-
ſiſſi, *quod hoc c. ſi aliquem &c. conſtitutio-
nem Regis Federici fuit factũ poſt Andr.
de Iſer.* ergo authoritas Andreæ ad hoc,
nec pro, nec contra facit, vel, forte dic, q
hoc c. ſi aliquẽ fuit Papæ Honorij: at præ
dicti Doct. ita illud intellexerũt, vt modo
[G] diximus; quicquid tñ ſit, hoc [G] parum
refert: an eius origo à Papa Honorio: vel
an à Rege Iacobo deſcendat: licet ſi certò
id ſciremus, autho. pdictorũ Doct. allegã
c. Honorij Papæ, faceret ad pñs cap. ſatis
enim eſt, quòd nos, vt cap. Regis Iacobi, hoc
cap. ſi aliquem interpretamur.

VISA Feudorũ origine, ad definitio-
68 nẽ tranſeamus, & quia † ſumma feu-
dorũ diuiſio in duo genera deducitur: aut
feudum eſt ꝓprium propriã habens natu-
ram aut improprium, nõ habens propriã naturam
qua breui diuiſione; omnes multiplices
feudorũ diuiſiones continentur, quas ſcri-
bentes ponunt; quæ potius ſunt diuerſa
feudorum nomina ab aliquo euẽtu intro-
ducta: quam diuerſa genera, ſeu diuerſæ
feudorũ ſpecies, vt ait Curt. Iun. in tract.
feu. par. 1. q. 8. in princ. ideò feudum pro-
prium propriam habens nãm definiamus:
ſed qu vti in prin. diximus, circa hoc quid
ſit feudum in genere ſecundum propriam
nãm: varij varia dixere, nos breuitatẽ, ſe-
ctantes duas dũtaxat definitiones, quæ fre-
quentiori doctorum calculo approbantur,
referemus; & poſtremò noſtrã nouiter
ſubnectemus definitionẽ, de iure tamen
communi feudorum loquendo.

69 † Prima itaq; definitio: feudum eſt be-
neficium, quod ex beneuolentia ita alicui
datur; vt proprietas quidẽ rei immobilis
beneficiatæ penes dantẽ remaneat; & vt
fructus ita ad accipientem tranſeat: vt ad
eum, hæredeſq; ſuos maſculos, ſiue fœmi-
nas (ſi de his nominatim dictũ ſit) imper-
petuũ pertineat ad hoc, vt ille, hæredeſq;
ſui fideliter domino ſeruiant, ſiue ſeruitiũ
illud nominatim, quale eſſe debeat, ſit ex-
preſſum, ſiue indeterminatè promiſſum;
ita ait, tex. in cap. 1. §. fin. in quib. cau. feu.
ami. quam definitionem DD. cõmuniter
ſequntur, & eã declarant Bal. & cæte. in
plud. feu. Cur. Iun. in tract. feu. in pri. par.
ver. ſextò principaliter q. & Caſſan. in cõ-
ſuetud. Burg. in tit. des fiedz rub. 3. nu. 1.
fol. 383. vbi dicit, quòd illa verba: & vſu-
fructus ita ad accipientẽ &c. vſq; ad finẽ:
ſunt verba addita ꝑ Aluaro: ſed credimus,
quòd ipſe tex. nõ vidit, nam ſi vidiſſet nõ
dixiſſet, eſſe verba Alua. ſed textus.

Secunda definitio: feudum eſt beneuo-
la cõceſsio libera, & perpetua rei immo-
bilis, vel æquipollentis cum tranſlatione
vtilis dominij ꝓprietate retenta, ſub fide-
litate, & exhibitione ſeruitiorum, hæc de
finitio breuior eſt, & colligitur, ex mente
Io. Arnal. in cap. imperialẽ de prohi. feu.
aliena. ꝑ Fede. quam omnium ſibi magis
placere aſſerit, Iaſ. in præludijs feu. nu. 7.
& Curt. Iun. in d. tract. par. 1. quæſt. 6. vbi
eã declarat & aſſeuerat, quòd hæ defini-
tiones in idẽ recidunt, & ſunt bonæ, eam
etiã ſequitur Petr. Rebuff. in declara. arbo.
feud. in prin. poſt Caſſanetũ præallegato
in loco, &c. quos inibi ipſe citat: tamen
aliter eam refert, quã nos modò ex mente
prædictorũ retulimus: nam ipſe dicit ſer-
uitiorum honeſtorũ, & declarat; quia be-
ne dicit honeſtorum: nam, ſi feudum con-
cederetur ad ſeruitium inhoneſtum; non
teneret feudi cõceſsio, arg. tex. l. ſi remu-
nerandi §. rei turpis, & l. ſi mandauero §.
qui idem ff. mand. & §. illud inſtitu. eod.
Panhor. in cap. bonæ il. ij. nu. 14. de po-
ſtula. prælato.

Nec nos præterit: aliam eſſe definitio-
nem principalem, quam refert, idem Pet.
Rebuff. in declara. prædi. arbo. feudorũ:
in princ. quòd feudum eſt beneuola actio
tribuens gaudium capientibus capienſq;
tribuendo in id, quod facit prona, & ſpon
tè ſua parata d. c. 1. §. beneficium in qbus
cauſ. feu. ami. quam definitionem cõmu-
niter ſummiſtas poſuiſſe dicit, & ſeq. Soc.
in cõſ. 167. nõ inutilis in prin. vol. 2. conſ.
66. viſa donatione vol. 3. ſed eam in pon-
derando tempus terere nolumus: quãdo-
quidẽ hæc definitio: eſt beneficij in gene
70 re ſumpti definitio: ſed non feudi, † quod
beneficium in ſpecie, & non in genere di-
citur: vt patet, in d. tex. vbi Ober. de Or-
tho. definit beneficium in genere, ſecun-
dum Senecam lib. 1. beneficiorum prædi
cto modo, & deinde ponit feudi definitio
nem, illud etiam beneficium nuncupãdo,
vti ſpeciem quandam beneficij in genere
ſumpti, & eſt definitio illa, quam nos pri-
mo loco modò retulimus, vt ſentit etiam
Io. Arnal. in c. imperialẽ in prin. nu. 3. fol.
1. de prohi. feu. aliena. ꝑ Fede. & nu. 2. fol.
15. vbi dicit, quòd beneficium eſt propriè
genus ad feudum ꝑ d. §. beneficium: licet
quandoq; promiſcuè vnum ꝓ alio pona-
tur cap. beneficium, ſi de feu. contr. ſue. &
facit, quod de adoptione dr̃, quod bifariã
capitur: adoptio in genere, & adoptio in
ſpecie, vt habetur in l. 1. ff. de adoptio. ſi-
militer & de iuriſdictione, quæ duplici-
ter etiam capitur, iuriſdictio in genere &
iuriſdictio in ſpecie, vt habetur, etiam in
l. imperium ff. de iuriſdi om. iud. ideò hac
prætermiſſa. Nos neutram definitionem ni.

nouiter

nouiter de iure feudorum subsistere posse dicimus, & cõtrà primã adducimus, quòd nimis est generalis: nam nõ tantum: feuda secundum nãm propriam: sed etiã feuda secundũ nãm impropriã cõpræhendit: & definitio debet tm̃ essentiam, substãtiam, seu quidditutem rei definitæ cõpræhendere: & nõ exteriora, Alciat. in l. vnica nu. 26. C. de sent. quæ ꝑ eo, quod interest ex mente Bar. in rub. de appella. & diximus supra in pri. Et si est generalis definitio, feuda secundum propriam, & impropriã nãm compræhendens, in contrarium adducimus, ꝙ nõ est generalis: nam nõ omnia feuda secundùm impropriam naturã
71 cõpræhendit, & † definitio quælibet generalis esse debet, glos. in verbo itaq; in l. 1. §. 1. ff. de dolo. Seba. Sapia in l. ius dicentis nu. 18. ff. de iurisd. om. iud. vbi etiam
72 dicit, ꝙ † generale dicitur illud, quod nullam patitur exceptionẽ c. venerabilẽ, & ibi Abb. de elect. & facere tex. in l. in fraudẽ in fin. ff. de testa. mil. & cõsequenter, si in aliquibus est falsa, tota redditur falsa.

Quòd feuda secundũ impropriam nãm compræhendat, & nõ tm̃ propria feuda; si feudum ꝓpriè definiatur patet ꝑ verba (siue fœminæ si de eis nominatim dictum sit:) nam si nominatim de fœminis in feudi cõcessione dr̃: fœminæ ex pacto: & nõ secundum nãm feud. succedent; & feudũ
73 impropriè nuncupabitur: siquidem † iure feudorum fœminæ non succedunt c. 1. §. hoc aũt notãdum, de his qui feu. dar. pos. c. 1. de grad. succe. Guil. de Pern. in cõs. 1. aggrediamur col. 1. nu. 1. Neuiza in cons. 9. nu. 26. Soc. Nep. in cons. 2. nu. 15. vol. 3. Riminal. in cõs. 305. n. 23. & 28. vol. 2. nisi ex consuetudine Curt. in tract. feu. p. 3. in prin. vbi ponit regulã & 28. inter falle. & cõsiderationes siue quæstiões, latè Tiraq. in tract. primigeni. q. 10. vbi pluribus in regionibus mũdi asserit fœminas ĩ regnis & feudis succedere ex priuata eorum cõsuetudine. Deindè dr̃, (siue seruitiũ illud
74 sit expressum:) nam † seruitiũ expressum posset in canonis, vel census præstatione consistere; & sic esse seruitium reale, quo casu feudum similiter impropriè dr̃, si nõ in alium cõtractum transit; puta: emphyteusim vel innominatum cõtractum, c. 1. de form. fidel. feu. Cy. in aũt ingressi. C. de sacro sanct. Eccl. Bal. in aũt, si quas ruynas col. antepen. C. eod. cum concor. per Ias. in prælud. feud. col. 4. nu. 8. Curt. Iunior. in tract. feud. p. 1. q. 6. col. 2. vers. sextò, ꝙ fidelitas, Cassan. in cõsuet. Burg. in tit. des fiedz rub. 3. nu. 7. fol. 388. vers. cõsiderandũ est secundo. Rimi. in cons. 205. nu. 25. Deci. in cons. 188. nu. 7. Prætereà dicitur
75 (hæredesq; suos masculos:) sed † õnis definitio debet cõuerti cũ suo definitio, alias non est bona definitio, philos. iij. metafi. cõme. x. ẽ tex. Glo. & Bar. in l. 1. §. 1. ff. de dolo, & quãplures citati ꝑ Fran. Niconi. ĩ rub. ff. solut. mat. nu. 182. Bologni. in rub. ff. si cert. pet. nu. 44. Gaspar Valla in l. imperiũ n. 65. ff. de iurisd. om. iud. Curt. Iun. in tract. feu. p. 1. q. 6. nu. 2. nam hæres masculus potest esse: & feudum non habere,
76 † sicuti mutus, & surdus, vel aliter à natura imperfectus, qui ẽ masculus, & põt esse hæres §. fin. instit. de hæred. qua. & di. cũ sim. & tñ ĩ feudo nõ succedit c. 1. §. mutus Episc. vel Abb. c. 1. an mutus, vel alias imper. & ibi DD. & maximè Bal. col. fin. vbi cõcludit, ꝙ mutus, surdus, vel aliter imꝑfectus à nã, qñ qualitas seruitiorũ, nõ recipit substitutũ, non succedit: qa aliud sine iniuria creditoris, ꝑ alio, statui nõ potest arg. l. ĩ executionibus, & l. ij. §. ex his, & l.
77 insulã intra bienniũ ff. de verbo. obl. † Et qñ prĩcipi seruitiũ fieri debet: nisi de principis volũtate, ꝑ substitutũ fieri non põt, idẽ Bal. ĩ d. c. 1. §. mutus n. 3. Epis. vel Ab. ꝑ tex. in l. si quis C. de murileg. lib. 11. vbi ẽt Andr. q dicit, ꝙ vassalli non possunt ꝑ aliũ seruire, cũ eos elegerit dñs ad hoc faciendu l. inter artifices ff. de solu. & faciũt tradita ꝑ Tiraq. in tract. de primigen. q. 23. vbi post multa cõcludit, ꝙ imꝑfectus à nã in feudalibus, & regnis nõ succedit: secus ĩ allodialibus, cæterisq; rebus priuatis, faciunt ẽt tradita, ꝑ Curt. Iun. in tract. feu. p. 3. ĩ tit. an clericus succedat, vbi latè examinãdo cõcludit, ꝙ clericus in feudis
[H] nõ succedit: [H] qa ꝑꝑ irregularitatis timorẽ in bello esse non põt, & cõsequẽter dño seruire nequit: & ꝑ substitutũ ad seruiẽdũ nõ admittit, & ita post multa dicit tenere Alex. in cos. 10. col. 1. vol. 5 & Fel. multũ succinctè loquẽtẽ ĩ c. in p̃sentia 21. col. extra de ꝓbat. & respõdẽdo ad cõtrariũ, ꝙ fecerat de muto: dicit ꝓcedere, qñ mutus, vel aliter imꝑfectus, ꝑ dñm ad seruiendũ admissus fuisset, ꝙ potest: sed dño nõ cõsentiẽte ad seruiẽdu ꝑ substitutũ nõ admittitur, & ꝙ mutus & surdus natura sint ꝓhibiti succedere ĩ feudo regulariter,
78 ꝑ d. tex. in specie tenet Curt. in tract. in p. 3. nu. 8. † Tametsi mutus & surdus ẽt à natura, sicut qlibet hæres extraneus ĩ feudis imꝓprijs: puta in feudo, ꝙ ꝑ ãto reddditu habeẽ succedat, idẽ Curt. in tract. d. p. 3. n. 8. q citat Alex. in cõs. 126 viso, & examinato ꝓcessu col. 2. vol. 1. ite tenet Bal. in c. 1. de pace cost. col. 23. vers liuellariu quẽ ref. & seq. Ias. in p̃lud. fi. nu. 8.
79 † Et licet mutus casu, quo feudo priuetur, si non habet aliundè, vt viuat alitta cõ-

sequi posſit, Camera in c.imperialem fol. 21.col.74.in litera .g. de prohi.feu.aliena per Fede. ꝑ tex.in d.c.1 §.mutus Epiſ.vel Ab.poſt.Iſer.ꝑ eum ibi citatũ. Poſtremò, ponitur nomen (vſufructus); & nõ rectè:
80 † nam magna eſt differentia [I] inter feudatariũ, & vſufructuarium; feudatarius.n. vtile habet dñium rei infeudatæ; & cõſe-
81 quẽter fructuũ pendẽtiũ: † vſufructuarius verò ꝑceptorũ tñ fructuũ dñiũ habet l.ſi vſufructuarius meſsẽ. qb: mo.vſufr. amitta Bal.in c. quæ in Eccleſiarũ col.7.extrà de conſtit.refert.ad hoc, & ſeq.Curt.in d. tract. feu. p.1. q.6. col.2. qui dicit hac ratione verbum vſufructus impropriè poni in definitione pro vtili dominio.

Quòd generalis definitio non ſit, quaſi non omnia feuda, ſecundùm impropriam naturam cõpræhẽdens, ſi generaliter feudum ſecundùm propriam naturã definia-
82 tur, patet: nam † pactum in feudis valet, vt directum, & vtile dominium transeat in vaſſallum, & erit feudum impropriè, Bal. in l. ſi plures col.2.C. de condi.inſer.& in l.vni.col.15.C. de condi.inſer.poſt.Ioan. Monach.in c.Abbate ſanè de re iud.in vi. Bal.in l.1.circà fin.C.ſi plures vna ſenten. termi.vt refert, & ſeq.Curt.Iun. in tract. feu.p.1 q.6.verſ. in contrarium tñ ꝙ imò non obſtante pacto col.5.Pet.de Greg.in tract.conceſſ.feu.p.1.q.9. in princ.Rimi-nal.in conſ.389.ſpectablis nu.37.vol.2.& dicemus infrà verſ ſecundo ex requiſito, & tñ iſte caſus in definitione non cõpræhenditur; imò contrarium habetur, dum dicitur (vt dñium directũ penès dñm remaneat, & vtile in feudatarium transeat.
83 (Secundo † feudum cõceſſum ꝑ te, & hæredibus ſimpliciter, cõpræhendit extraneos & ſingulares ſucceſſores: aduerte nõ directè & principaliter, ſed ꝑ indirectum & in cõſequentiam & hoc eſt maximum:
84 nam † tale feudum ꝑ te, & hæredibus facit feudum hæreditarium, vt haberi non poſsit: itrà ius & nomẽ hæredis, hæc eſt, verior & magis cõis opi. quã teſtatur D. Cou.lib.2.varia.reſo. concl.6.verſ. idem oĩo Roland. à Valle in conſ.2.n.39.Curt. in conſ.1.nu.11.verſ.ſm cum con. infrà in decla.formæ prò te, & hære. de tuo cor.
85 verſ.ſextò facit quos hic repete, † Et hæres in feudo hære.nõ venit contrà factum defuncti, [K] etiam cõfecto inuentario l. cum a nre C.de rei.ven. eſt magis cõmu. opin. in Arium Pinnell. in tract. de bon. mater par.3.nu.93.fol.556.& præcitat. doct.& dicemus infrà præallega. in loco, & infra in verbo maſculus ver.quartò requiritur: ergo feudũ à defuncto in extraneum alienatum, ab eo extraneo & ſic ſin-gulari ſucceſſore reuocari nõ poterit per hæredẽ, & hæc eſt veritas vt ex infra dicendis ꝑ totum librum patebit, licet quã plurimos habeat cõtradictores, noſtrates tñ ſiculi hanc concluſionem indubitanter amplectum tur.pet.c.volentes, cõem opi. teſtatur, Pet.de Greg.in tract.conceſ.feu. p.6.q.2.verſ.extendo nunc iſtam conclu-
86 ſionẽ. † Item feudum ꝑ te, & hæredibus & ſucceſſoribus non ſolùm prædicta rõe poterit in ſingularẽ ſucceſſorẽ tranſire ẽt extraneum, ſed ẽt cõplectitur, directò ſucceſſores extraneos, ſi coniunctim dictio hæredibus & ſucceſſoribus, cũ copula (et) ponatur: ne dictio ſucceſſoribus ſupflua reddatur, Alex.in cõſ.103. ex themate ꝑmiſſo vol.2.col.pen. Marc. Anto.Nattè ĩ conſ.464.nu.21. Soc. in conſ.226.col.12. vol.2.& Latius in cõſ.257.col.antepenul. & in fin.eo.vol.Curt.Senior.in conſ.4.in fin. Pariſ.in conſ. 161.& cõſ.3.nu.13.vol. 1.poſt Saly.in l.1.q.20.C. de iure emphy. Anto. de Butrio in c.in pñtia col.4.n.13. ver.& ideò extra de proba. Pet.de Greg. in tract. conceſſ. feud.p.4.q.4.vbi etiã de iure feudorum cõcludit, dictionẽ ſucceſſoribus operari, vt veniant extranei hæredes, & ẽt ſingulares ſucceſſores, cũ dictio hæredibus & ſucceſſoribus cõiunctim ponitur, ꝑ tex.in l.flumina §. adijcitur ff. de dam. in fect.& declarare Alex. in d.conſ. 193. ex themate ꝑmiſſo col.1.& ſeq.ver. ad primũ dubium & ver. ſeq.vol.2.Curt. Iun. in conſ.4.col.vlt.in fin. licet ſecus, ſi diuiſim ponatur, & ẽt dicit venire fœminam, ꝑ conſ.Soc.in indiuiduo in cõſ.257. viſis inueſtituris col.4.verſ.aliqñ & quarto & vltimo vol.2. Licet ſm opinionem Imol. in l. quod dr col.pen. & fina. ff. de verb.oblig. ꝑ glo.in l.ſtipulatio iſta ff. de verb. oblig. in verbo cæterarũ ſub forma prædicta extranei hæredes nõ cõprehendãtur: ſed dictio ſucceſſoribus, ne ſupfluè maneat cõprehẽdet hæredes de iure prætorio: quã opinionẽ teſtatur cõem Deci. in conſ.171.& Ripa ĩ l. dabimus §.ſi quis
87 cum tutor. ff. de priuileg.cre. † Item feudum ꝑ te, & hæredibus, & ſucceſſoribus quibuſcunq; extraneos cõprehẽdet indubitãter, Soc.Nep.in conſ.110.in pñti nu. 20.vol.2.Pet.de Greg.in d.tract.conceſſ. feu.p.6.q.7.vbi citat Soc. in conſ.19. per deciſione col.2.vol.1. Dec. ĩ conſ.185. in cã.vol.2.verſ.circà primã, poſt Bal.in l.1. col.5.ver.34.q.ff.de rer.diuiſi.Io.Aloyſ. de Septim. in c.volẽtes in declara.prædictæ formæ teſtatur cõem Soc. ĩ conſ.10. viſa quæſtione nu.2. inter 9.feu.Roland. à Valle in conſ.3.nu.65.& ſeq.vbi vult, vt nõ ſolum includantur tria gnã hæredũ, de

quibus

quibus hēr, instit. de hæred. qli. & differ. sed ēt legatarius, qui in re legata dr̄ quomodo dūmodò hæres l. id tempus §. 1. de vsucap. Bal. in c. imperialē, de prohi. feu. aliena per Fede. & testaī cōem opinionē Curt. in conf. 3. & in tract. feu. p. 4. col. vlt. & alios: itē etiā, ꝙ transit ad fœminas, & descēdētes ex fœminis Iaſ. in conſ. 9. vol. 9. Soc. in conſ. 10. poſito in volu. con. Bru. Curt. in conſ. 4. &c. per eum inibi citatos Brun. in conſ. 14. in facto ꝓponitur nu. 1. inter 9. feu. idē Roland. in conſ. 96 nu. 36.

88 † Itē feudū ꝓ te, & hæredibus & quibus dederis, cuius forma ſimilis eſt præcedēti formæ ꝓ te, & hæred. quibuſcūq; ābæ. n. à pari procedūt, idem Roland. à Valle in conſ. 3. nu. 64. & conſ. 96. nu. 33. & nu. 34. vbi ſm̄ cōem opinionē dicit trāſire ad extraneos hæredes, & de eo vaſſallū teſtari poſſe ſine licētia dn̄i, quod limita: niſi expreſsim dicatur in inueſtitura dūmodo, ꝙ nō tranſeat ad ꝑſonā extraneā: quia tunc prohibitio de nō alienando in extraneos opatur vt nō in extraneos ſed inter agnatos poſsit fieri alienatio, Bal. in l. voluntas verſ. pone C. de fideicom. ꝑ tex. & no. in d. c. 1. de feu. non hab. pro. nām refert, & ſeq. Brun. in conſ. 38. viſis conceſsionibus nu. 2. inter 9. feudalia.

89 † Tametſi vaſſallus feudū ꝓ te, & hæred. quibuſcunq;, vxori legare nō poſsit, ne in idē duo cōcurrant ſpecialia: cōtra l. 1. C. de do. promi. vnum quod eſt rōe hæredū: quia vxor nō eſt de illis de quibus eſſe debet ſed eſt de agnatione cōi: aliud, quia dato, quòd eſſet: eſt fœmina, quæ regulariter à ſucceſsione feudi ꝓhibetur, Marcus Ant. Nactè in conſ. 464. redemptoris nu. 1. ex mente Bal. in c. 1. §. donare col. 2. ver. ſed dubitari poteſt, qual. olim feu. alie. poter. quem pleroſq; moder. tùm, in legendo tùm in conſulendo ſequi aſſeuerat. In Definitione. n. dicitur (in hæredes maſculos) &c. quod tm̄ eſt, quantum dicere in deſcēdentes agnatos:

90 † quia dictio (hæres) prolata à lege in materia feudali, nō compræhendit extraneos hæredes: ſed tm̄ deſcēdentes, eſt tex. in c. 1. §. & ſi clientulus de aliena feu. & c. 1. §. cum verò de his qui feud. dare. poſ. & omnium concors ſentētia nemine diſſentiente, licet difficultas ſit, & hinc inde opiniones, cū verbū hæres fuerit prolatū ab homine; an ſm̄ ius feudorū intelligi deberet ꝓ deſcendentibus tm̄: an verò ſm̄ propriam eius nām, ſm̄ ius Romanorū, vt oēs hæredes tam deſcēdentes, quā extraneos cōpræhēdat. l. ſciendum, & l. hæredis appellatio. ff. de verbo. ſignifi. l. in annalibus C. de leg. & nām feudorū alteret. Ergo definitio generalis non exiſtit, qm̄ prædicta feuda vbi extranei hæredes ſuccedunt ſm̄ impropriā feudi naturā, nō cōpræhendit: ſed tm̄: deſcēdentes. Tertiò vt tēpus amplius non teramus in exēplorū poſitione,

91 † omnia pacta ēt quantūcūq; extranea in feudis valent c. 1. §. penul. quid ſit inueſti. Soc. in conſ. 10. viſa quæſtione nu. 1. inter. 9. feu. & tenor. inueſtituræ ſemper eſt ſeruādus: licet feudi naturæ repugnet c. 1. in fin. de duo. fra. à cap. inueſti. cū concor. ꝑ Curt. Iun. in tract. feu. p. 1. q. 6. vbi etiā dicit, quod hæc pacta faciunt feuda ſm̄ impropriam nām, de quo dicit eſſe tex. expreſsū in c. 1. de feu. nō habe. propr. nām in tex. ibi *licet propriam feudi naturā non habeat: iure tamen feudi cenſetur*, & ꝑ c. 1. §. ꝑtereà, quid ſit inueſti. & Bal. in præלud. feu. in 4. diui. tenet idem Marc. Anto. Nacte in conſ. 467. viſa inueſtitura nu. 20. Neuizan. in conſ. 9. à ioue principiū nu. 3. Riminal. in conſ. 96. pn̄s difficultas nu. 10. vol. 1. Et expeditū & clarum eſt, quòd in definitione hæc feuda, extranea habentia pacta nō cōpræhēduntur: ſed dūtaxat ea, quæ propriam habent nām, & quædam alia, quæ impropriam ſuſtinent naturam, vt nuper diximus ergo, &c.

Secūda definitio ſimiliter nimis eſt generalis, & feuda ſm̄ impropriam nām amplectitur, nam verbum (ſeruitiorū) dato ēt, quod ſit dictio (honeſtorū) vt ait Rebuff. indefinitè prolatū, ita ꝑſonale ſicut reale ſeruitium cōpræhendit: qñquidem

92 † indefinita æquipollet vniuerſali [L] l. ſi pluribus ff. de leg. ij. l. ſi plures ff. de leg. 3. c. vt circa de elect. lib. 6. vbi not. Fortuni in l. item quia nu. 8. ff. de pact. vbi dicit ēt in materia naturali apud philoſophos procedere, vt indefinita æquipolleat vniuerſali, & cùm reale ſeruitiū ꝓ feudo præſtatur, nō propriè: ſed impropriè feudum dr̄ c. 1. de form. fidel. feu. cum cōcord. ꝑ Iaſ. in ꝑlud. feud. col. 4. nu. 8. & Curt. in tract. feu. p. 1. q. 6. col. 2. ergo, &c. Præterea verbum (ſeruitiorum) nō rectè ponitur, ſiue reale ſeruitium cōpræhendat: nam

93 † ſeruitiū non eſt de ſubſtantia feudi: [M] niſi quatenus ineſt ipſi fidelitati, ait Andr. in c. porrò, quæ fuit prima cā bene. ami. col. 4. & 8. & in c. 1. §. huius autem generis, in quib. cau. feu. ami. & decla. Camerari in c. imperialē col. 2. de prohib. feud. aliena. ꝑ Fede. c. 1. de forma fideli, & c. 1. hic finit lex. & voluiſſe dicit Roma. in conſ. 368. col. 5. in princ. & nos dicemus in quarto. requiſito. ergo ſufficiebat dicere, ſub fidelitate: quia ſeruitiū, quod eſt de ſubſtātia feudi iam ſub fidelitate continetur.

94 † Nec refragatur quòd non eſt bona definitio, vbi aliquid ſubaudiri debet, vt dixit Io.

Hannibal.

ſequi poſsit, Camera in c. imperialem fol.
21.col.74.in litera .g. de prohi.feu.aliena
per Fede. p tex.in d.c.1 §.mutus Epiſ.vel
Ab.poſt.Iſer.p eum ibi citatū.Poſtremò,
ponitur nomen (vſufructus); & nō rectè:
80 † nam magna eſt differentia [I] inter feu-
datariū, & vſufructuarium; feudatarius.n.
vtile habet dñium rei infeudatæ; & cōſe-
81 quēter fructuū pendētiū: † vſufructuarius
verò pceptorū tm̄ fructuū dñiū habet l.ſi
vſufructuarius meſsē. qb: mo.vſufr. ami.
ita Bal.in c. quæ in Eccleſiarū col.7.extrà
de conſtit.refert.ad hoc, & ſeq.Curt.in d.
tract. feu. p.1. q.6. col.2. qui dicit hac ra-
tione verbum vſufructus impropriè poni
in definitione pro vtili dominio.

Quòd generalis definitio non ſit, quaſi
non omnia feuda, ſecundùm impropriam
naturam cōpræhēdens, ſi generaliter feu-
dum ſecundùm propriam naturā definia-
82 tur, patet: nam † pactum in feudis valet, vt
directum, & vtile dominium transeat in
vaſſallum, & erit feudum impropriè, Bal.
in l. ſi plures col.2.C. de condi.inſer.& in
l.vni.col.15.C. de condi.inſer.poſt.Ioan.
Monach.in c.Abbate ſanè de re iud.in vi.
Bal.in l.1.circà fin.C.ſi plures vna ſenten.
termi.vt refert, & ſeq.Curt.Iun. in tract.
feu.p.1 q.6.verſ. in contrarium tñ ꝙ imò
non obſtante pacto col.5.Pet.de Greg.in
tract.conceſſ.feu.p.1.q.9. in princ.Rimi-
nal.in conſ.389.ſpectabilis nu.37.vol.2.&
dicemus infrà verſ ſecundo ex requiſito,
& tñ iſte caſus in definitione non cōpræ-
henditur; imò contrarium habetur, dum
dicitur (vt dñium directū penès dñm re-
maneat, & vtile in feudatarium tranſeat.
83 (Secundo † feudum cōceſſum p te, & hæ-
redibus ſimpliciter, cōpræhendit extra-
neos & ſingulares ſucceſſores: aduerte nō
directè & principaliter, ſed p indirectum
& in cōſequentiam & hoc eſt maximum:
84 nam † tale feudum p te, & hæredibus fa-
cit feudum hæreditarium, vt haberi non
poſsit citrà ius & nomē hæredis, hæc eſt,
verior & magis cōis opi. quā teſtatur D.
Cou. b.2.varia.reſo. concl.6.verſ. idem
oīo Rland. à Valle in conſ.2.n.39.Curt.
in col.1.nu.11.verſ.ſm̄ cum con.infrà in
declaormæ prò te, & hære. de tuo cor.
85 verſ.itò facit quos hic repete, † Et hæ-
res ireudo hære.nō venit contra factum
defuncti, [K] etiam cōfecto inuentario l.
cum nr̄e C.de rei.ven. eſt magis cōmu.
opinm̄ Arium Pinnell. in tract. de bon.
mate par.3.nu.93. fol.556. & præcitat.
doct: dicemus infrà præallega. in loco,
& im in verbo maſculus ver.quartò re-
quirit: ergo feudū à defuncto in extra-
neum alienatum, ab eo extraneo & ſic ſin-

gulari ſucceſſore reuocari nō poterit per
hæredē, & hæc eſt veritas vt ex infra di-
cendis p totum librum patebit, licet quā
plurimos habeat cōtradictores, noſtrates
tñ ſiculi hanc concluſionem indubitanter
amplectum tur.pet.c.volentes, cōem opi.
teſtatur, Pet.de Greg.in tract.conceſ.feu.
p.6.q.2.verſ.extendo nunc iſtam conclu-
86 ſionē. † Item feudum p te, & hæredibus
& ſucceſſoribus non ſolùm prædicta rōe
poterit in ſingularē ſucceſſorē transire ēt
extraneum, ſed ēt cōplectitur, directò ſuc
ceſſores extraneos, ſi coniunctim dictio
hæredibus & ſucceſſoribus, cū copula (et)
ponatur: ne dictio ſucceſſoribus ſupflua
reddatur, Alex.in cōſ.103. ex themate p̄-
miſſo vol.2.col.pen. Marc.Anto.Nactè ī
conſ.464.nu.21. Soc. in conſ.226.col.12.
vol.1.& Latius in cōſ.257.col.antepenul.
& in fin.eo.vol.Curt.Senior.in conſ.4.in
fin. Pariſ.in conſ. 161.& cōſ.3.nu.13.vol.
1.poſt Saly.in l.1.q.20.C. de iure emphy.
Anto. de Butrio in c.in pn̄tia col.4.n.13.
ver.& ideò extra de proba. Pet.de Greg.
in tract. conceſſ. feud.p.4.q.4.vbi etiā de
iure feudorum cōcludit, dictionē ſucceſ-
ſoribus operari, vt veniant extranei hære
des, & ēt ſingulares ſucceſſores, cū dictio
hæredibus & ſucceſſoribus cōiunctim po
nitur, p tex.in l.flumina §. adijcitur ff. de
dam. in fect.& declarare Alex. in d.conſ.
193. ex themate pmiſſo col.1.& ſeq.ver.
ad primū dubium & ver. ſeq.vol.2.Curt.
Iun. in conſ.4.col.vlt.in fin. licet ſecus, ſi
diuiſim ponatur, & ēt dicit venire fœmi-
nam, p conſ.Soc.in indiuiduo in cōſ.257.
viſis inueſtituris col.4.verſ.aliqn̄ & quar-
to & vltimo vol.2. Licet ſm̄ opinionem
Imol. in l. quod dr̄ col.pen. & fina. ff. de
verb.oblig. p glo.in l.ſtipulatio iſta ff. de
verb. oblig. in verbo cæterarū ſub forma
prædicta extranei hæredes nō cōprehen-
dātur: ſed dictio ſucceſſoribus, ne ſupfluè
maneat cōprehēdet hæredes de iure præ
torio: quā opinionē teſtatur cōem Deci.
in conſ.171.& Ripa ī l. dabimus §.ſi quis
87 cum tutor. ff. de priuileg.cre. † Item feu-
dum p te, & hæredibus, & ſucceſſoribus
quibuſcunq; extraneos cōprehēdet indu-
bitāter, Soc.Nep.in conſ.110.in pn̄ti nu.
20.vol.2.Pet.de Greg.in d.tract.conceſſ.
feu.p.6.q.7.vbi citat Soc. in conſ.19. per
deciſione col.2.vol.1. Dec. ī conſ.185. in
cā.vol.2.verſ.circà primā, poſt Bal.in l.1.
col.5.ver.34.q.ff.de rer.diuiſi.Io.Aloyſ.
de Septim. in c.volētes in declara.prædi-
ctæ formæ teſtatur cōem Soc. ī conſ.10.
viſa quæſtione nu.2. inter 9.feu.Roland.
à Valle in conſ.3.nu.65.& ſeq.vbi vult, vt
nō ſolum includantur tria gnā hæredū, de
quibus

quibus hēſ, inſtit. de hæred.qli.& differ. ſed ēt legatarius, qui in re legata dr̄ quomodo dūmodò hæres l. id tempus §.1. de vſucap.Bal.in c. imperialē, de prohi.feu. aliena per Fede. & teſtaī cōem opinionē Curt.in conſ.3.& in tract.feu.p.4.col.vlt. & alios: itē etiā, ꝙ tranſit ad fœminas, & deſcēdētes ex fœminis Iaſ. in conſ.9.vol. 9.Soc.in conſ.10.poſito in volu.con.Bru. Curt.in conſ.4.&c.per eum inibi citatos Brun.in conſ.14. in facto ꝓponitur nu.1. inter 9.feu.idē Roland.in conſ.96 nu.36.
88 † Itē feudū ꝓ te, & hæredibus & quibus dederis,cuius forma ſimilis eſt præcedēti formæ ꝓ te,& hæred.quibuſcūq; ābæ.n. à pari procedūt, idem Roland. à Valle in conſ.3.nu.64.& conſ.96.nu.33.&nu.34. vbi ſm̄ cōem opinionē dicit trāſire ad extraneos hæredes, & de eo vaſſallū teſtari poſſe ſine licētia dn̄i, quod limita: niſi expreſsim dicatur in inueſtitura dūmodo,ꝙ nō tranſeat ad ꝑſonā extraneā: quia tunc prohibitio de nō alienando in extraneos opatur vt nō in extraneos ſed inter agnatos poſsit fieri alienatio,Bal.in l.voluntas verſ. pone C. de fideicom. ꝑ tex.& no.in d.c.1. de feu.non hab.pro. nām refert, & ſeq.Brun.in conſ.38.viſis conceſsionibus
89 nu.2.inter 9.feudalia. † Tametſi vaſſallus feudū ꝓ te,& hæred. quibuſcunq;, vxori legare nō poſsit, ne in idē duo cōcurrant ſpecialia: cōtra l. 1.C. de do.promi.vnum quod eſt rōe hæredū: quia vxor nō eſt de illis de quibus eſſe debet ſed eſt de agnatione cōi: aliud, quia dato, quòd eſſet: eſt fœmina,quæ regulariter à ſucceſsione feudi ꝓhibetur, Marcus Ant. Nactè in conſ. 464.redemptoris nu.1.ex mente Bal.in c. 1.§.donare col.2.ver.ſed dubitari poteſt, qual.olim feu. alie. poter.quem pleroſq; moder.tùm, in legendo tùm in conſulendo ſequi aſſeuerat. In Definitione.n.dicitur (in hæredes maſculos) &c. quod tm̄ eſt,quantum dicere in deſcēdentes agna-
90 tos:†quia dictio (hæres) prolata à lege in materia feudali,nō compræhendit extraneos hæredes:ſed tm̄ deſcēdentes,eſt tex. in c.1.§.& ſi clientulus de aliena feu.& c. 1.§.cum verò de his qui feud.dare.poſ.& omnium concors ſentētia nemine diſſentiente,licet difficultas ſit,& hinc inde opiniones, cū verbū hæres fuerit prolatū ab homine; an ſm̄ ius feudorū intelligi deberet ꝓ deſcendentibus tm̄: an verò ſm̄ propriam eius nām,ſm̄ ius Romanorū;vt oēs hæredes tam deſcēdentes, quā extraneos cōpræhēdat.l.ſciendum,& l. hæredis appellatio.ff. de verbo.ſignifi.l.in annalibus C.de leg.& nām feudorū alteret. Ergo definitio generalis non exiſtit, qm̄ prædicta feuda vbi extranei hæredes ſuccedunt ſm̄ impropriā feudi naturā,nō cōpræhendit: ſed tm̄:deſcēdentes. Tertiò vt tēpus amplius non teramus in exēplorū poſitione,
91 † omnia pacta ēt quantūcūq; extranea in feudis valent c.1.§.penul.quid ſit inueſti. Soc. in conſ.10.viſa quæſtione nu.1.inter 9.feu.& tenor. inueſtituræ ſemper eſt ſeruādus: licet feudi naturæ repugnet c.1.in fin. de duo.fra. à cap.inueſti.cū concor.ꝑ Curt.Iun.in tract.feu.p.1.q.6.vbi etiā dicit, quod hæc pacta faciunt feuda ſm̄ impropriam nām, de quo dicit eſſe tex. expreſsū in c.1. de feu. nō habe. propr.nām in tex.ibi *licet propriam feudi naturā non habeat: iure tamen feudi cenſetur,* & ꝑ c. 1.§.ꝑtereà, quid ſit inueſti.& Bal.in prælud.feu. in 4.diui.tenet idem Marc.Anto. Nacte in conſ.467.viſa inueſtitura nu.20. Neuizan.in conſ.9.à ioue principiū nu.3. Riminal.in conſ.96.pn̄s difficultas nu.10. vol.1. Et expeditū & clarum eſt, quòd in definitione hæc feuda,extranea habentia pacta nō cōpræhēduntur: ſed dūtaxat ea, quæ propriam habent nām, & quædam alia,quæ impropriam ſuſtinent naturam, vt nuper diximus ergo, &c.

Secūda definitio ſimiliter nimis eſt generalis,& feuda ſm̄ impropriam nām amplectitur, nam verbum (ſeruitiorū) datō ēt, quod ſit dictio (honeſtorū) vt ait Rebuff. indefinitè prolatū, ita ꝑſonale ſicut reale ſeruitium cōpræhendit: qn̄quidem
92 † indefinita æquipollet vniuerſali [L] l.ſi pluribus ff.de leg.ij.l.ſi plures ff.de leg.3. c.vt circa de elect. lib.6. vbi not. Fortuni in l. item quia nu.8.ff. de pact.vbi dicit ēt in materia naturali apud philoſophos procedere,vt indefinita æquipolleat vniuerſali,& cùm reale ſeruitiū ꝓ feudo præſtatur,nō propriè:ſed impropriè feudum dr̄ c.1. de form.fidel.feu.cum cōcord. ꝑ Iaſ. in ꝑlud.feud.col.4.nu.8.& Curt. in tract. feu.p.1.q.6.col.2.ergo,&c.Præterea verbum (ſeruitiorum) nō rectè ponitur,ſiue
93 reale ſeruitium cōpræhendat: nam † ſeruitiū non eſt de ſubſtantia feudi: [M] niſi quatenus ineſt ipſi fidelitati, ait Andr. in c.porrò,quæ fuit prima cā bene.ami.col. 4.& 8.& in c.1.§.huius autem generis, in quib.cau.feu.ami.&decla.Camerari in c. imperialē col.2. de prohib.feud. aliena.ꝑ Fede.c.1. de forma fideli, & c.1. hic finit lex. & voluiſſe dicit Roma. in conſ.368. col.5. in princ.& nos dicemus in quarto. requiſito.ergo ſufficiebat dicere,ſub fidelitate: quia ſeruitiū,quod eſt de ſubſtātia
94 feudi iam ſub fidelitate continetur.† Nec refragatur quòd non eſt bona definitio, vbi aliquid ſubaudiri debet, vt dixit Io.

Hannibal.

Hannibal.in rub. ff. de vsucap.nu.63.per tex. in l.1.§.1.ff. de dolo.vbi si fieret subauditio,repræhensio de qua ibi ad definitionem Seruij non ꝓcederet,& non esset iustè facta: quia procedit ad demonstrandam substātiam rei definitæ: secus ad demonstrandam substantiam alicuius verbi, quòd in definitione ponitur: quia tūc nec exprimi debet, ꝙ ex natura cuiusq; verbi tacitè continetur,alioqui in qualibet cuiusq; rei definitione, plures requirerētur definitiones,non solum definitio rei,quæ principaliter definitur, sed etiam cuiusq; verbi ꝑ quod res definita demōstratur, & sic in casu nostro non solum definitio exigeretur feudi:sed etiam definitio fidelitatis, definitio vtilis dominij, & proprietatis,& aliorum verborū, quæ in definitione prædicta cōtinentur, quod aliquo modo nō est dicendū. Insuper dictio (libera)

95 non rectè ponitur:† nam feudū nō libere: sed sub quadam conditione conceditur,si fidelitas & cōsequenter, personalia seruitia præstentur, & sic non totaliter libera, & gratiosa est cōcesio,sed aliquantulum onerosa: licet plus habeat gratiæ, Bal. in prælud.feu.nu.26.qui dixit quòd hæc vicissitudo seu recōpensatio est aliqualiter onerosa, qua cessante feudū amittitur, & neq; alia iustior causa est beneficij auferēdi,quam si id,pro quo beneficium datum fuerit, vassallus facere recusauerit,& nimirum,quia ex primo partium cōsensu procedit,& sic ex ipsa cōtractus radice nascitur, & ipsa loco tacitæ conditionis habeť l.quæro ff.loca. idem tenet Paris.in cons. 11.nu.3.vol.1.qui vult,quòd licet feudū, hēat aliquid oneris,tamen in se plus commodi habet, idem & in indiuiduo tenet Marc. Anto. Nact. In cons.430.nu.27.vbi dicit, quòd feudū est huiusmodi naturæ, vt partim titulo oneroso,partim gratioso cōcedatur licet magis ad gratiam tendat. Sed ad hoc dici posset,quòd libera cōcessio dici pōt: quia plurimū hēt liberalita-

96 tis, licet totaliter libera nō sit,† sicut possessio illa quæ plurimū hēt iuris,à iure,& illa quæ plurimum hēt facti,à facto denominať, vt not. in l.1.ff.de acquire.possess. Bal. in loco præallegato. Sed iterū adhuc instamus, quòd superfluò ponitur dictio: (libera) nam sufficiebat dicere beneuola concessio,vndè procedit,quòd feudū be-

97 neficium appellatur, † beneficiū.n.omne genus liberalitatis sub se cōtinet c. 1. §. in quibus quib.mo.feu.ami.vt ait etiā Curt. Iun. in tract.feu.p.1.q.20.Nec refragatur si forsan asseratur, quòd dictio libera, ponatur ad differentiā coactæ concessionis:

98 qñquidē, etiam ineptè poneretur: † nam actus meticulosi nō solum in materia feudali,sed generaliter in omni materia reꝓbantur toto tit.ff.& C.quod met.cā. Bal. in rub. de cōtrouer.inuest.col.vlt.qui dixit illa moralia verba: quòd vox prætoris dicentis,quòd metus causa gestum est,ratū non habebo,fuit vox Dei,quæ in ore prætoris posita fuit prout eum refert,idē Curt.præallegato ī loco. Tertio loco,di-

99 ctio (æquipollētis) suꝑfluò ponitur: † nā æquipollens, licet nō sit idē,nec nomine, nec significatu,attñ idē est in effectu,cum re cui æquipollet, Io. Hanibal.in l.nemo pōt nu.393.ff. de leg.1.vbi corruptè allegat Bart.in l.fraus ff. de legib. Et actus ab effectu & nō à noīe considerādus est,Moder.repet.fol.181.n.78.vol.6. & fol.352.

100 num.6.vol.8. Postremò ponitur † dictio (perpetuo)& nō aperitur apud quos perpetua erit cōcessio:an apud eum,cui conceditur; & sic ꝑpetua intelligatur .i. dum viuit ipse vassallus, prout accipitur in l.1. ff.pro soci.dum ibi dicitur,in perpetuū.i. dum viuunt: vel an apud omnes hæredes & successores vassalli,ità descēdētes:sicut extraneos, & sic dictio perpetua accipiatur, sine temporis pfinitione in eternum, vt in l.3.ff. de excep.& glo.in d.l.1.ff.pro soci.vel an pro triginta annis §.1.instit.de perp.& tēpo.acti.cum concord.ꝑ Tiraq. in tract. de vtroq.retract.glo.vi.nu.9.fol. 65. vel alijs modis, vt ibi ꝑ eum, vel accipiatur pro descēdentibus tantùm:vt capi debet in materia feudali.

Et sic apparet,quos habeāt defectus hę finitiones, quas cōiter Doct. approbant, longè.n.melius loquuti sūt illi,qui potius descriptiones, quā definitiones, illas nun-

101 cupati sunt: † siquidē cum aliquid obstat definitioni;nō definitio:sed descriptio dicitur glo.in l.1.ff.de leg.quā citat Hanni-

102 bal. in rub. ff.solu.mat.nu.388.† Præsertim quia definitiones à iure consultis non ad pscriptum dialeticorū tradi solent: sed potius quædam nudæ verborum demonstrationes,ac descriptiones,quales à Mar. Varron.traditas cōtēdit Gelius lib.4.cap. 25. alioqui, si disputationes admittimus dialeticorū,vix dolum Labeonem verè in l.1.§.1.ff.de dolo, & frumentū rectè Gallum in l.frugē §.frumētū ff. de verb.sign. definiuisse sustentabimus : vt ait Io. Longouallius in l.imperium nu.55.ff. de iuris omn.iudi.& ideò non ab re nos admonet

103 I.C. ꝙ † omnis definitio periculosa est in iure l.omnis definitio ff.de reg.iur.Marc. Salomoni in l. gallus §.& quid si tātùm ff. de lib.& po.nu.32.

104 † Nos aūt nouitèr definimus,& si non, vt definitio; saltim, vt plenior descriptio valebit:

valebit:feudum est bñficium de re immobili cum translatione tantũ vtilis dominij p dñum amore cõcessum sub fidelitate in descendentes hæredes illam præstare valentes perpetuò transiturum.

105 Quælibet .n. bona definitio ex gñe, & differẽtijs constare debet Bar.in l.1.ff. de testa.Deci.in rub.ext.de pba.nu.5.Curt. in l. imperiũ nu.6.ff. de iur.om.iud.Curt. in tract.feu.p.1.q.6.n.3.Berenga.Ferdin. in l.pacta conuẽta ff.de contrah.emp.nu. 8.& hæc ex his constat: nam diximus beneficium,quod genus est,omne liberalitatis genus in se continẽs c.1.§. in primis in quib.caus.feu.ami.Curt. in tract.feu.q.6. p.1. & ponitur ad differẽtiam priuilegij,
106 † quod strictè sumptum,potius dispensationẽ, quã concessionẽ ordinariã continet, iuxtà nota.in l.fin.ff. de constit.prin. Curt.in d.q.6.p.1. Quando verò feudum ex beneuolentia personis nõ contra consuetudines feudales conceditur, propriè
107 beneficiũ dicitur, † & latissimè est interprætandũ,vt est hic l.fin.ff.de cõstit.prin. d.c.cum dilecti de dona. arg.l.1.in fin. de iur.& fact.igno.cum concord. per Ias. in prælud. in d.col.9.nu.26.tradit idẽ Petr. de Greg. in tract.conces. feu. p.2.q.4.per totũ vbi distinguit,quod aut fit concessio super rebus nõ feudalibus de plenitudine potestatis, seu contrà consuetudines feudales, & tùnc dicitur priuilegiũ, & est reuocabile & strictè interprætandum, Bal. in l.qui se patris col.ãtepenul.vers.& hoc Scias C.vnde lib. Aut fit gratis, & amore iuxtà naturã concessionis feudi,& dicitur beneficium c.1. in fin. de feu.dato.in vic. leg.cõmi.Curt.Iun.in cons.1.facti contingentia col.14.vers.non obstat,quia innititur naturæ regij officij , ad quod solũ spectat inuestire,& definitioni feudi: quia dr̃ beneficiũ,& cõsuetudini infeudandi quæ
108 fortior est, quã gratia: † nã cõsuetudo est iustitia & non gratia. Bal. in c.1. de natu. feu.& sine causa reuocari non potest.Bal. in d.l.qui se patris,& latissimè interprætandũ: Aut
109 † conceditur propter aliquod factum, vel dationẽ & transit in cõtractũ irreuocabilem Bal. in d.l.qui se patris, & magis cõmuniter Doct. relati p Ias. in plud.feu.col.14.vers.quartò principaliter, & Curt.ĩ d.tract.p.1.q.8.vers.nono principaliter,& strictè est interprætandũ,sed contra prædicta fortissimè arguere dicit Curt.in d.tract.p.1.q.11.dicens quòd feudum est contractus nominatus sm̃ cõmunẽ opin.ergo non põt dici bñficium:quia tãquã diuersa ponuntur contractus & beneficium glo.cõmuniter approba.in l.fin. ff. de constit. princ. Et hanc opinionẽ tendo,respo.ad c.1.§.fin.in quib.cau.feu. ami. quòd ibi ponitur bñficiũ in genere: non aut in specie:nisi dicatur,quòd feudũ est contractus continens beneficiũ; prout donatio,quæ tamen dr̃ contractus nominatus, vt no. communiter Doct.in l.iuris
110 gentium §. quinimò de pact. tu verò † an contractus feudalis: dicatur priuilegium, vel beneficium : vide remissiuè Camera ĩ c.imperialẽ fol.8.in litera o, de phib.feu. aliena.p Fede.Et sat erit p modo notare,
111 quòd † feudum quoties gratis , & amore conceditur: siue cõtractus, siue beneficiũ, & consequẽter gratia,siue cõtractus beneficiũ in se continens dicatur , latissimè interprætari debet, sm̃ communiter Doct. Curt.Iun.in d.tract.feud.p.1.q.11.& idẽ Petr. de Greg.in d.tract.p.2.q.5.vers.a in-
112 quãdò & secũdò.† Et beneficiũ à beando dicitur quia facit accipientẽ beare, quod idẽ est, q prodesse sm̃ Ias. in plud.feu.nu. 31.& Io.Raynal.in c.imperialẽ nu.13.in prin. de prohib.feu.aliena.p Fede.p tex. in l.bonorũ ff.de verb.sign.Diximus: cum translatione tm̃ vtilis dominij ad differentiam commodati locationis,& aliarũ concessionũ, vbi nullum trãsfertur dominiũ,
113 † in feudo.n.vtile tm̃ dominiũ trãsfertur, in feudatariũ glo.& cõmuniter scrib.in c. 1.§.præterea, de cap.Corrad. & in c.1.§. nulla p quos fiat in vesti.Curt. ĩ tract.feu. p.1.q.6. col.2. idẽ Curt. in cons.28.nu.8. Paris.in cons.23.nu.7.vol.1.Diximus per dominũ concessum,ad hoc,vt proprietas penès concedẽtem remaneat d.c.1.§. beneficiũ in quib.cau.feu.ami. Ad differentiam feudi, quod p feudatariũ alteri conceditur, penès quem feudatarium conce-
114 dentẽ proprietas nõ remanet,† sed quoddam vtile dominium superius, & trãsfert quoddam vtile dominium inferius,Curt. Iun. in d.tract.feu.p.4. in tit.an.vassa.po. sine licen. dom. alium de feu. in feud. & dicemus infrà in 3.requisito. Diximus: amore, p tex.in c.1.in fin. de feud.dat.in vic.
115 leg.cõmi.ad differentiã feudi, † quod pecunia mediante conceditur,quòd impropriè feudum dr̃ si feudum tamen dici merebitur.Bal. in l.qui se patris, vers. & hoc Scias,C.vnde liber.Curt.in d.tract.p.1.q. 6.col.4.vers. circà septimũ, & infra dicemus in 4. requisito. Diximus sub fidelitatis, &c. p tex.in cap.1.§.nulla p quos fiat inuesti. sub qua fidelitate insunt psonalia dumtaxat seruitia, Camera. ĩ c.imperialẽ col.2.fol.3. de prohi.feu.aliena. p Feder.
117 vbi dicit seruitium esse de substãtia feudi prout inest ipsi fidelitati c.1. hic finit lex. ita asserit voluisse.Roma.in cons.368.col. 5.in prin.dùm dixit, quòd tenẽt ad fideli-

tatem,

tatem,& consequenter ad seruitium, idē Camera.in d.c.imperialē fol. 36.ī litera.i. vbi dicit quòd licet seruitiū non sit de substātia feudi principaliter: inest tamet fidelitati c.1.§.fin. in quib.cau.feu.ami.ibi. vt fideliter domino seruiat, hoc ad differen-
118 tiam emphiteusis, † quæ p annua census præstatione conceditur, & aliquādo certa pecuniæ quantitas à principio præstatur c.cōstitutus vbi glo.& Doct.de relig. dom.Bart.& alij in l.1.C.de iure emphit. & hanc differentiā ponit Specul.in tit.de loca.§. nunc aliqua vers. 4. in fin. & dicit no.Bal.in addi.ad Specul.in tit.de loca.in 3.col.quòd feudum dat̄ gratis & non pro censu,& ex natura feudi seruitiū psonale, & ex natura emphiteusis pensio.i.annuus cēsus debetur, quos ad hoc refert,& seq. Ias.in prælud.feu.col.4.nu. 8.& meminit Cassan.in cōsuet.Burg.in tit.des fide.rub. 3.fol.384.vel ad differentiā feudi improprij, vbi reale præstatur seruitium Cy. in auct.ingressi col.vlt.C.de sacr.sanct.eccl. Bal. in auct.si quas ruinas col.antepen.C. eo.sm̄ Curt.in loco preallegato. Diximus in descendentes hæredes illā præstare va-
119 lētes transiturū:† propter collaterales,& fœminas,& mutū, & surdū,vel aliter imperfectū, qui non succedunt,tum quia ità est consuetudo feudi, vt collaterales non succedāt c.1.§.& quia vidimus de his qui feu.dat.pos.tum q̄a mutus, surdus,fœmina,vel alij impfecti psonalia seruitia,quæ insunt fidelitati præstare nequeūt c.1. an mu.vel sur.c.1.§.mutus Epis.vel Abb.

Quacumq;tn̄ definitione retenta, non
120 refert.ex ea infero,q̄ † sex requirūtur ad hoc,vt feudum ppriè dicatur: Primò requiritur, quòd res immobilis cōcedatur, sub qua venit etiam quæ immobilium appellatione contineť: Secundò,quòd vtile tm̄ dominium transferatur. Tertiò,quòd per dominū cōcedatur,vt apud eum proprietas remanere posit.Quartò,vt gratis & nō pecunia vel alia re mediante concedatur.Quintò,vt fidelitas dumtaxat præstetur,cui seruitium inest psonale. Sextò, & vltimo,vt ppetuò concedatur,vt in infinitum in descēdentes fidelitatē præstare valentes,transire posit.Septimum,quòd ponit Curt.in d.q.6.p.1.ex mēte Aluaro. in cap.1.col.4. in quib.cau.feu.ami.quòd spontè & nō coactè sit cōcessum: sed hoc est superfluū: si quidē generaliter,non solùm feudales actus:sed cæteri quicūq;sint spontanei, & non meticulosi esse debent, vt etiam, & ipse Curt. Sen. Primo ex re-
121 quisito,infertur, q̄ † feudū in annuis redditibus cōsistere pot:siquidē annuis reddi tus immobiliū veniunt appellatione Bal. in prælud.feu.col.6.vers.sed hic quæ,per tex.in c.1.de contro.inter.vassall.& Epis.
122 qm̄ sm̄ eum † omnes res ex quibus fructus percipiuntur,inter immobilia computantur: ex annuis.n.redditibus fructus percipiuntur, singulisq; annis fructus renascuntur,sicut ex cæteris rebus immobilibus renasci solēt, iuxtà no.in l.diuortio.§.si vir. ff.solu.ma.ergo, &c. nec obstat, sm̄ eum, quòd in annuis redditibus non sit dare di-
123 rectū dominiū, neq; vtile: quia † loco directi dominij erit directa actio, & loco vtilis dominij erit vtilis actio,competens ad consecutionē annui redditus,qui inter immobilia cōputantur l.iubemus nulli in prin.C. de sacr.san.Eccl.& melior tex.de iure in clem.exiui de paradiso vers.cunq; annui redditus de verbo.signi.hanc opin. sequitur Marti.Laud.in c.1.qui feud.dar. pos.refert, & seq.Curt.Iun.in tract.feud. q.6.col.3.vers.circà quartū requisitū p.1. Tiraq. in tract. de vtroq; retract. glos. 6. nu.6.fol.64.vbi tribus modis limitat, pri-
124 mò cū redditus † sunt perpetui .i. vsq; ad 30. an. aut ad longum tēpus.i.vsq; ad decem annos,secundò,vt procedat p tēpore futuro,sed p præterito,redditus,quorum dies cessit, inter mobilia computari dicit Bal.in c.1. de pace.bene. Alcia.in l. mouentium ff. de verbo.sign.f.& tertiò, vt pcedat in præstatione annua reali, vel mixta: non in mera psonali, pro qua non competit petitorium, nec possessoriū, vt no.in l.vlt.C. quo.bon. cum concord. ibi tunc.n.tales redditus inter immobilia cōputari concludit. Petr. de Greg. in tract. cōces.feu.p.2.q.6.vers.ratio primi mem-
125 bri,vbi hoc extendit,† vt nō solum in annuis redditibus: sed etiā in annua fructuū præstatione feudum cōsistere posit: siue eadem semper sit:siue diuersa: puta: quia in vno anno frumentum;in alio vinū præstetur,citat Bal.in prælud.feu.col.6.vers. sed hic quæro, per tex. in l. nec interest, quando dies leg.ced. iuncta l. fructus §.q̄ ff.solu.mat. Et limitat tunc dici feudum, quando fructus, seu redditus percipi debent p feudatarium manu propria,prout sunt iura censualia, iura terragiorum, gabellarū, & secretiarū regij demanij, quæ sunt de mēbris regiæ secretiæ diuersis psonis in regno concessa, quæ manu ppria concessionariorū percipiuntur: nisi aliud ex forma concessionis appareat, ita quòd exigant illa iura fructuū, quæ per curiam exigi solebant, & nō plus, vt in cap.Reg. Fed.sub tit.quod exigant barones terrag. prout curia cōsueuerat exigere, dum terras demanij tenebat: secus, si fructus percipiantur p manus Secreti,seu Gabelloti,

& deindè

& deindè ab eis feudatario assignētur; quia tunc non cōcessio dationis in feudum, sed mera gratia dicetur, quoniā tunc fructus vti separati à solo, res mobiles iudicātur; super quibus feudū consistere non potest c. 1. in fin. de feu. cogni. c. 1. ex quib. caus. feu. ami. cū cōcord. ꝑ Curt. Iun. in d. q. 6. col. 3. vers. circà quartum requisitū in fin. in pri. par. nu. 18. ad fin. & consequenter,
126 vti † gratia facilius reuocari potest, quam feudum iuxtà tradita, ꝑ Bal. in d. l. qui se patris ver. & hoc scias C. vnde lib. quā distinctionē colligere dicit, ex tex. & ibi traditis per Doct. & Bar. in l. fundum trebatianum ff. de vsufru. leg. & glo. & Doct. in l. si quis ita ff. de vsufru. vbi fit distinctio inter vsufructuariū, qui manu propria hæredis fructus ꝑcipit, arg. ab vsufructuario
127 ad feudatariū. Hinc videmus quòd † possessoria remedia: licet pro iuribus ꝑsonalibus nō sint prodita l. fin. ff. quo bono; tamen pro annuis redditibus, seu pro iure percipiendi annuum censum, siue pro seruitutibus, possessoria remedia cōpetunt, puta possessorium recuperādę possessionis, vel remedium spolij, Bal. in l. iubemus nulli in prin. & in l. hac edictali §. is illud C. de secund. nup. & propriè in materia feudali, idē Bal. in c. 1. de cōtr. inter vassa. & Episc. Abb. in c. cum olim il iij. de resti. spoli, Socc. in l. rem, quæ nobis q. 5. prin. nu. 13. ff. de acquire. pos. Graueꝯ. in cons. 140. vol. 1. vbi dicit quod spolium committit, qui in iudicio annuum cēsum soluere recusat, quod singulis annis soluit; Afflict. in const. circà violētiarum nu. 50. Tiraq. in tract. de constit. in 3. par. lim. 1. nu. 10. Berenga. Ferdi. in l. naturaliter §. nihil cōe nu. 39. & 53. & cōmuniter nostrates scribētes super ritu, qui dicunt ita mag. cur. seruare, & ratio est, quia corporalia licet verè nō possideantur: attamen quasi possidētur, sm̄ glo. in l. seruus §. 1. ff. de acq. pos. cui neminē contradicere asseuerat; Tiraq. præallegato in loco.
Et quasi possessio istorum incorporaliū acquiritur, per trinum, vel binum actum perceptionis redditū: est tex. no. in cap. 1. §. si vero, & ibi Bal. quid sit inuesti. vel per vnicum actum à superiore confirmatum: secundū eundē Bal. ibi qui dicit verum esse, & no. Gof. in summa, & Innoc. in c. dilectis de ca. mo. & hoc in incorporalibus rerū: sed in incorporalibus personarum, veluti in iurisdictionibus sufficit obedientia subditorū: nisi alius sit in possessione eorum, vt no. Innoc. & Io. Andr. in d. c. dilectis de ca. mo. refert, & seq. idē Bal. ī prælud. feu. col. 7. in fin. definitionis
128 feud. nu. 30. † Et iurisdictionis quasi possessio per vnum actum solum retineri potest Bar. in l. arboribus §. de illo ff. vsufru. & in l. vna est via ff. de serui. rusti. præd. cum concord. ꝑ Brun. in cons. 35. in causa, & differentia nu. 14. & 15. inter consil. feud. vbi subdit quod per vnicum actum probatur: puta accusandi, pronuntiandi, & similem. Et intellige vt prædicti actus fiant sciente eo, & patiente eo, à quo quis
129 possidere dicit, & sic domino: nam † per scientiam, & patientiā in incorporalibus inducitur quasi traditio l. 1. in fin. ff. de serui. & aqua: quam ad hoc expendit Bal. in l. ij. nu. 18. C. de seru. & aqua, vbi etiam dicit, quod debet esse talis sciens, & patiens, qui tradere potuisset, si voluisset.
130 † Et hæc possessio siue quasi possessio ꝑbatur per testes de diuersis actibus deponentes: nec repelluntur vt singulares: quia de possessionis seu iurisdictionis probatione tractatur: & non de ꝑbatione actus possessionis, siue iurisdictionis, & licet in actu possessionis, seu iurisdictionis sint singulares: tamen in possessione, seu iurisdictione sunt cōtestes, est glo. cōmuniter recepta in l. ob carmen. §. fin. ff. de testi. Alex. in cons. 3. col. penul. vol. 4. & cons. 319. col. 2. vol. 2. plenè Corne. in cons. 91. col. 3. cum seq. vol. 1. refert, & seq. Curt. Iun. in cons. 168. nu. 13. testatur comunē opinionem, Socc. Nep. in cons. 39. nu. 8. vsq; ad nu. 16. vol. 2. vbi, ex mente Bal. in rub. de contro. inuesti. col. 1. dicit, quod
131 † est duplex singularitas: vna obstatiua. s. quando agitur de probando aliquo actu instantaneo, & in specie: & alia adminiculatiua scilicet quādo agitur de probando actu in genere, qui sit reiterabilis, quo casu testis: licet vno respectu sit singularis: attamen alio respectu alteri adminiculatur, & cū eo ad ꝑbandum coniungitur:
132 vndè † in terminis ꝑbationis possessionis, vel iuris dictionis infert, ꝙ si vnus testis deponat, ꝙ vidit suspendere talē furē, & alius dicit, ꝙ vidit suspēdere aliū furē,
133 ꝑbant vti cōtestes ratione ꝑdicta. † Possessio etiā in reb⁹ in corporalib⁹ seu quasi possessio, trāsfert ꝑ priuilegiū, vel sententiā, iux. no. ꝑ Innoc. in c. cū nostris de concess. ꝑben. Bal. in marg. in verbo possessio refert, & seq. Gram. decis. 59. nu. 44. tenet idē Sigis. Loffre. in prælud. feu. col. 2.
Ex isto primo requisito insuper infer-
134 tur, quòd † feudū etiā in molendinis cōsistere potest: quia molendina inter immobilia cōputātur, prout signāter dixit Bal. in l. certi iuris C. loca. vbi voluit, ꝙ molendinū est prædiū rusticū, & Bal. in c. contingit col. pel. de dol. & contu. quem ad hoc adducit Curt. Iun. in d. tract. p. 1. q. 6.

vbi dicis hoc esse ab eo nouiter tactum,&
esse vidēdum Ang. in §.1.in auth. de non
aliena, qui dixit, quod mobile immobili
cohærens; immobile censetur; & Ang.in
l.non solum ff. de pet. hæred. qui signan-
135 ter dixit,† quòd licet molēdina, inter im-
mobilia computentur: tamen per Prælatum,
vel tutorē sine decreto alienari pos-
sunt: quia in cōtinuo manēt periculo. Sed
ad hoc: an sine decreto alienari possint vi-
de latè Arium Pinell. in tract. de bon. mat.
p.3.nu.28.fol.326.post Tiraq. de retract.
§.1.glos.7.nu.91. Limita tamen prædictā
136 conclusionem, † vt tunc molendina inter
immobilia computentur, cum tamquam
domus in terra, aut in ripis fluminū fiunt
illisq; adhærent sm̄ Tiraq. in d. tract. de
retract. §.1.glo.7.nu.92.fol.101. ex men-
te Bal. in c.cōtingit col.pen. verum quæ-
ro nunquid molæ extra de dolo, & con-
tuma. vbi plus dicit molas ipsius molēdi-
ni non esse mobilia: sicuti nec tegulas do-
muum, quandiu illis sunt applicitæ: quia
vna contiguatio est l. eum qui ædes ff. de
137 vsu.† Secus si sunt molendina, quæ instar
nauium super flumina meant ac ambulāt
cuiusmodi multa sunt in Ligeri flumine,
& in Pado, vt attestatur Bar. in l. quomi-
nus ff. de flumi.q.18.& in Thiberi, vt tra-
dit Paul. Castrens. in l. fluminū in prin. cir
ca mediū ff. de dam. infect. nam & hæc re-
bus mobilibus aggregantur, vt expressim
dicit Franc. Ripa in d.l. quominus n.126.
secundū eundē Tiraq. præcitato in loco.
138 Tertiò infertur ꝙ † feudū etiā in rebus
mobilibus cū immobilibus cōiunctis cō-
stitui pōt, Iac. de Bel. & Bal. in c.1.§.scien
dum & ibi expressius Marti. Lau. in fin. &
Card. Ale. col. vlt, in tit. de feu. cogni. arg.
l. si quādo C. de bon. vaca. lib.10. vt refert,
& seq. Tiraq. in tract. de vtroq; retract. §.
139 1.glo.7.n.84.fol.99. Quartò infertur, ꝙ †
feudū cōstitui pōt in fructibus pēdētibus:
quia fructus pēdētes inter immobilia re-
ponūtur, glo. in c.1.§.sciēdū in verbo co-
hærentibus de feu. cogni. refert cōmunē
opinionē idē Tiraq. in d. tract. de vetroq;
retract. §.1.glo.7.nu.37. fol.33. vbi mul-
140 tos cumulat. Vltimò infertur, ꝙ † feudum
in homine ascriptitio consistere pōt: dum
iste homo ascriptitius in gleba est: quia
seruus ascriptitius portio est fundi, & in-
ter immobilia cōputatur ꝑ l. iubemus C.
de sacr. san. Eccl. & l. si quis inquilinus ff.
de leg.1. licet naturaliter sit corpus discre
tum à fundo, ita Tiraq. in d. §.1.glo.7.nu.
118.& seq. fol.110. ex mēte Marti. Laud.
Card. Alex. in c.1.da feud. cogn.
141 Secundò ex requisito infertur, ꝙ † si in
concessione feudi: directa & vtilis actio
transferatur; ne pactum naturæ feudi cō-
tra dicat, vbi tantum vtile, & non directū
trāsfertur dominium vt est supra dictum,
actio directa quò ad exercitium tantum:
& actio vtilis propriè in vassallum trāsla-
ta intelligitur iuxta no. in l.1. ff. de actio.
& oblig. vel directum dominium, quò ad
res particulares: & non quò ad vniuersum
translatum censetur, sing. Bal. per glo. ibi
in l.1.C. vndè legi, secundū Cur. Iun. in d.
tract. feu. p.1.q.6.col.7.ver. circa verò sm̄
requisitum, qui dicit cum Bal. ibi transire
Moder. quicquid dicat Alex. Vel valebit
remissio directi, & vtilis dominij in his in
142 quibus fuerit expressum & nuncupabitᷓ †
[N] feudum frāchum, [N] & liberum: de cu-
ius natura est, ꝙ transeat, omne dominiū,
& proprietas, Bal. in l. si plures col.2. C.
de condit. instit. refert, & seq. Riminal. in
cons.389. spectabilis nu.37. vol.2. & erit
feudum improprium: quia non conuenit
naturæ feudorū, vt dominium directum
transferatur, secūdum eundem Riminal.
in præallegato loco, per no. in c.1.§.1.de
cap. Corrad. Et in alijs, vbi non fuerit ex-
pressum, erit feudum secundum propriā
naturam, Bal. in d.l. plures, Deci. in cons.
192.col.1.ver. secundo præmicto, & col.
3.vers. prætereà, Areti. in cons.14.col.3.
vers. secūdo limito, Alex. in cons.30. col.
vlt. ver. confirmo vol.1. refert, & seq. Pet.
de Greg. in tract. conceff. feu. p.1.q.9. in
prin. Quod intellige si de feudo mētio fa-
143 cta fuerit in concessionem: † alioqui, si de
feudo non fiat mentio, in dubio: res ꝑ Re-
gem concessa censetur pleno iure, quò ad
directum & vtile dominium in vim puræ
& simplicis donationis; & non vim con-
cessionis in feudum: nam adiectio datio-
nis in feudum facti est, & nō præsumitur:
nisi probetur l. cōsilio §.fin. ff. de cura. fu-
rio, & alia ad hoc adducit, idem Petr. de
Greg. in d. tract. concess. feu. q.1.par.2. vbi
dicit, hanc decisionem originalem esse
opin. Oldra. in cons.159. ex præsenti the-
mate col.1. & etiam sequutos fuisse eum
quamplures, præsertim Ias. in prelud. feu.
col.6. vers. iuxta supradicta, & Curt. in
tract. feu. p.1.q.6.col.2. ver. circa verò se-
cūdum requisitū Deci. in cons.162. Alex.
in cons.24. ponderatis col.3. ver. nec dica
tur vol.5. Andr. in c.1.col. vlt. ver. ꝑ præ-
missa patet. ex quib. cau. feu. ami. ꝑ tex. in
l. si quis in patri ff. de serui. vrba. prædi.
Gul. de Pern. in cons.3. principalis dubita
tio, qui cōsuluit cōcessionē larrectæ, per
Reg. Federicū: liberè factā fuisse; quia in
ea nulla erant verba in feudationē sapien
tia, & idem cōsuluisse in cōcessione iuris-
dictionis Ecclesiæ Mōtis Regalis ꝑ Regē

Guillelmum

Guillelmum, in conſ. 20. ſolum eſt videndum in ij. char. verſ. ſed hic iuuat inquirere. Quam concluſionem procedere etiam dicit, etiã ſi ſint verba in feudũ, dum modo ſint alia verba magis ſubſtãtialia & cohærẽtia magis donationi, quam feudo ſecundùm prædictos Doct. & etiam ſi ſint bona, quæ erant feudalia, & deindè regi deuoluta titulo ſingulari, ſecundũ Andr. in loco præallegato: ſecus tamẽ ſi vniuerſali cap. 1. col. penul. ver. & ſi inter ſua, de cõtro. feu. apùd par. cur. termi. Et limitat: niſi rex in vim ſimplicis donationis concedere nequiuiſſet, ex traditis per Soc. in conſ. 66. viſa donatione col. 2. verſ. ſecundo pmictendum, & col. ſeq. vol. 3. Ex quo infert, quantum ad Regem noſtrum Siciliæ; quia † demanialia non alienare: ſed in
144 feudum concedere poteſt, Bal. in prælud. feud. vbi Iaſ. col. 27. verſ. iuxtà hanc deciſionẽ, & col. ſeq. Iacob. de Sanct. Georg. in tract. feu. verb. in feudo, in prin. & in c. regni: niſi ex cauſa remunerationis quoſdam tãtum redditus; quod vtiq; vt plurimum eius conceſsiones in feudũ, & nõ in vim ſimplicis donationis interpretabunt.
145 Sed † dominium feudaliũ rerũ, & aliarũ præſertim in corporalium rerum; ſtatim ex cõceſsione Principis; (ſiue contrahendo, ſiue priuilegium concedendo:) abſq; alia traditione trãsfertur, Io. And. in cap. cùm olim de verb. ſigni. Bal. in l. licet cauſam mihi col. 2. de prob. Ang. in l. officiũ in fin. ff. de rei vendi. per tex. in clem. auditor de teſti. & l. bene à Zenone C. de quadrienn. præſcrip. & cap. inter dilectos de feud. Roma. in conſ. 3. 4. & 5. col. 2. Cuma. in conſ. 101. Duciſſa Medilani, refert, & ſeq. do. meus Propatruus do. Blaſ. Lancea in c. volẽtes q. 18. quæ eſt vltima, dicens in feudis hoc eſſe indubitatũ: ſiquidem feudum ꝓprium ſemper dicitur beneficium, & conſequenter latè eſt interpretandum, Bar. in l. 1. q. pen. ad fin. C. de iur. & fact. igno. iuncta l. ſi quando in fin. prin. C. de in offi. teſta. Vndè nõ cadit illa diſtinctio, inter cõtractum, & priuilegiũ, vt ſi rex contrahendo concedat videatur ſeruare ius cõmune, vt dominium: niſi ſecuta traditione non transferatur l. traditionibus C. de pact. & ſi per modum priuilegij ex ſola conceſsione transferatur, Bal. in c. 1. in prin. col. 3. quid ſit inueſti, vbi benè declarat. Adde Bal. in prælud. feu. col. 7. nu. 38. vbi dicit, quod eo ipſo, ꝙ Princeps dat, dominium transfert: nec aliud requiritur: niſi ad facti traditionem
146 executio, & ratio eſt: quia † ꝑ legẽ transfertur dominium ſine aliqua traditione l. commiſſa ff. de publi. Bar. & Doct. in d. l. traditionibus no. Bal. in l. 1. no. 1. C. communi. de leg. ſicut ꝑ conſuetudinẽ, & ſtatutũ c. ij. de conſuet. Bal. in l. fin. col. 4. C.
147 de ſacr. ſan. Eccl. & † Princeps dicitur lex animata in terris §. pen. in authent. de cõſul. glo. in l. & quia ff. de iuri om. iud. Itẽ:
148 † quia quilibet contractus celebratus per
[O] Principẽ, habet vim legis, [O] & ita põt allegari, ſicut quælibet alia lex, ſm̃ Bar. in l. ciuitas col. 1. ff. ſi cert. pet. vt ait Iaſ. in d. l. traditionib. C. de pact. Licet ipſe Iaſ. ibi
149 contrariũ teneat, ratione: quia † in feudis dominiũ ſine traditione nõ transfertur c. ſi facta, & ibi Bal. col. 1. ſi de feu. defunct. cont. ſu. inter do. & ag. & no. Bal. in c. ij. col. 1. poſt And. de Iſer. ibi de noua form. fidel. quæ feuda ſunt beneficia, & latè interpretantur: multo minùs in priuilegijs transferetur: ſed ꝓcedat fortè, quãdo dominus non eſt Princeps, nos nõ examinamus: ſed vide Iacob. de ſan. Geor. in tract. feud. in verbo Princeps col. 2. verſ. ſed q. Paul. Ca. & cæte. in l. ſi finita §. ſi qs metu. ff. de dam. in fect. & eundẽ Iaſ. in prælud. feud. verſ. ſextò principaliter quæro. Sed aduertè, quod do. meus Propatruus i fin. dicit aduertas, ne erres, quòd inueſtitura
150 nõ eadẽ, quod conceſsio: ſed † duplex eſt, verbalis, & realis, prima eſt cõceſsio, quæ eſt verbalis, ſecunda, quæ eſt realis, eſt cõceſsionis executio c. 1. i pri. q̃d ſit inueſt. & tu adde Bal. in prælud. feu. col. 7. & ipſe dicit quod loquitur, de ſecũda inueſtitura, quæ ẽ realis, quia prima verbalis nihil iuris tribuit: tu verò caue quia: Doct. per eum citati vt Io. Andr. in d. c. cũ olim, & cæteri ſolent allegari, ꝓ conceſsione verbali: & nõ reali vt ꝑ Iaſ. in d. l. traditionibus nu. 5. vbi allegat ad hoc, quod ſit ſpeciale in Principe, vt ex ſolo contractu dominiũ transferatur ſine traditione, ꝙ tm̃ eſt, quantũ dicere, verbali cõceſsione præterea realis inueſtitura dicitur, quãdo vaſſallus actualiter miſſus eſt in poſſeſsione, ſicut homo dicit̃ ꝓpriè veſtitus poſtquã ſe induit, & non antè, Curt. Iun. in tract. feu. p. 2. q. 4. nu. 15. & eſt tex. expreſſus in cap. 1. quid ſit inueſti. in prin. vbi dicitur, quòd ꝓpriè inueſtitura eſt poſſeſsio. Sed quorſum tractare: an dominiũ transferatur ſine traditione, ſi per realem inueſtituram, qs eſt in poſſeſsione actualiter. vana eſſe. q. niſi dicamus, quòd de conceſsione quæ verbalis inueſtitura dicit̃, & abuſiua, quæ verbis (interueniente tamen aliquo actu corporeo) fit videlicet inueſtio te ꝑ traditionẽ annuli, vel enſis c. 1. quid ſit inueſti. vel vt hodiè fit ꝑ tactũ manuũ, vel ꝑ oſculum, vel per traditionẽ calami ſm̃ Io. Arnal. in c. imperialem §. præterea ſi quis

infeudatus nu. 17.fol.85.de prohi.feu.ali. per Feder.& Curt. in loco præalleg. prædicti loquantur Doctores, & in specie tenet Io. Arnal. in d.c.imperialē §.præterea nu. 18.fol.85. vbi dicit, quod si à ꝓpria inuestitura incipitur, illa sufficit: sed si ab abusiua incipiatur, vtraq; requirit & abusiua & propria c. inuestitura de no.for.fideli & simile habetur in l.potuit C. de iudeli.l.3.§. in amittēda ff. de acqui.po.nisi abusiua fiat coram paribus: quia tunc sola sufficit c.1.de consu.rec.feud.no. Iaco.de Belui. in tit.quid sit inuestit.in prin. Quinimò, quando nec inuestitu.verbalis interuenit, quæ fit mediāte aliquo actu corporeo: sed tantūm simplex cōcessio, vbi per aliquē corporeum actum, quis inuestitus nō fuerit, videtur speciale in principe, vt dominium absq; traditione transferatur, per rationes prædictas, quæ aliquē alium actum non considerant: nisi tātum ipsam concessionē, & hoc quò ad vtile dominiū feudi: Sed cōtrà hoc dici posset, quòd iste
151 non est modus feudū acquirendi, † tribus .n.modis feudū acquiritur: inuestitura d. c.1.& ibi Andr.quid sit inuesti.successione c.1.de succes.feu.& pscriptione, si per 30. an. posse.& seruitia domino præstitit c.1.§.si quis per 30.si de feu.fuer.contro. Gul. de Pern. in primis nota. colligamus col.3.vers.feudū acquiritur: Capici.decis. 77.nu.13.sed cōcessio sine traditione possessionis saltim p aliquid corporeum: nō est inuestitura, neq; verbalis, neq; realis: & ideò debent intelligi vt loquātur in casu, quo verbalis inuestitura tantum interuenit: vt p eam dominium trāsferatur: vel vt fit speciale in principe vt diximus, & hoc quòd feudū inuestitura quæratur, in dño ꝓcedat, qui non est princeps; Et hinc credimus ꝓcessisse, quòd hodiè in Regno
152 Siciliæ seruatur, quòd † inuestitura feudi fiat per priuilegium dationis in feudū, & literas executoriales, de ponendō in possessionē, secundū Gul. de Pern. in d. primi. not.colligamus col.7.vers.no. ꝙ aliud est, vbi citat Andr. in c. naturalē col.4.ibi nō quia dicit si de feu.contr.fuer.& do.meus Propatruus in loco prædicto in c. volētes in fin.dicit, quòd in Regno Siciliæ ex sola concessione princip s constituitur feudū; & allegat Andr.in c.1.in princ.quib.mo. feu.constitu.& idē do.Blas. in d.c.volentes no.11.vers.& adde, loquēdo de eo, in quem fit alienatio p feudatarium virtute c.volentes ꝙ dicit, ꝙ in regno non requiritur inuestitura formalis: sed iuramentū fidelitatis, put in inuestitura habetur, allegat Andr.in c.1.in prin. quib.mo.inuestipe.& Petr. de Greg. in tract.concess.feu. p.2.q.5.in prin. non faciens mentionē de literis executorijs de ponēdo in possessionem: sed simpliciter loquēdo dicit, quòd inuestitura in Regno nō fit per verbalem, aut realem, propriam, seu abusiuam traditionē: sed per priuilegium, quod nascitur ex oraculo concedentis, secundū Andr. in c.1.quib.mo.feud.constitu.po. per tex.in constitutione dignum, & cōstitutione cū vniuersis lib.3.& in d.c.naturalem alias si minori in prin. si de feu.fuer.cōtr.& Gul. de Perno in d.cons. & cons.seq. in fin. & Præpo.in prælud.feu.col.11.sed qualiter acquiratur & in indiuiduo, Ias.in prælud. feud.col.26.vers. sextò principaliter post Andr.& Mart.Laud.in cap.1.in prin. qui feu.dar.po. Tertiò ex requisito (quod est, vt p dñum cōcedatur, vt apud eum feudi
153 ꝓprietas remanere possit) infertur, ꝙ † si vassallus de feudo, quod ipse à dño recognoscit alium vassallum infeudat, quod facere potest de iure cōmuni feudorū secūdum glo.cōmuniter receptā in c.1.§.præterea de cap.Corr.est bonus, tex.in cap.1. qual.olim feu.aliena.po.& tex.expræssus in c.1.§.similiter, & §.seq.de leg.Corrad. cum conc. per Curt.Iun.in tract.feu.in 4. par. in tit. an vassallus possit, sine licentia domi.alium de feu.in feu.nō erit propriè feudum, qm̄ p hunc cōcedentē vassallum dominium directū retineri non pōt: quia illud non habet: sed tantùm, quoddā vtile superius dominium & transfert, quoddā aliud vtile dominium inferius, vt dicit idē Curt.Iun.in d.loco nupèr citato, vbi asserit in simili notare gloss. in l. ex asse. ff. ad trebell.& patere.in c.imperialem §.illud, de prohi.feud.ali. p Feder.ex mente Bal. in c.cæterum in fin.extrà de iud. & quòd dñiū habeat Baro in feudo quod, subfeudatario concedit latè examinat, referēdo plures opiniones: licet deniq; cogitādum relinquat M. Freccia in tract. de subfeud. Baro, post titul.quis dicat, Princeps vers.
154 sed vt verius fol.98. † Vndè si primus vassallus vendat secundo, & secundus tertio; & tertius alteri pro allodio concedat, reuocatio & vendicatio nō pertinet ad primum, nec ad secundum vassallum: sed ad dominum directum habentem dominiū: nam secundus cōcedens, & quilibet vlterior, nullum habet dominiū & cōsequenter non ei, sed dño cōpetit vendicatio, Io. Andr. in tit. de feu.§.ij.vers.38.refert, & seq.Fely.in c.quæ in Ecclesiarum col.27. vers.4. declaratio extrà de constit.refert, & seq. idē Curt. Iun. in d.tract. p.4.d.tit. an vassal.po.sine lice.do.vers.sexta decla-
155 ratio, Et ratione: quia † hæc cōcessio per feudatarium alteri facta, nō in perpetuū:

sed

sed ad vitam feudatarij cōcedentis dum-
taxat durat: nam post eius mortē agnati, si
feudum est antiquum illud vēdicare pos-
156 sunt: siquidem † resoluto iure datoris; re-
soluitur ius acceptoris cap. 1. §. rursus, de
contro. inuesti. l. ex vectigali fundo ff. de
pigno. in terminis Andr. in c. 1. per quos
fiat inuesti. Curt. Iun. præallegato in loco
vers. sexta declaratio, Iacob. Mandell. in
cons. 78. nu. 19. p. 1. Quod ꝓcedit ēt si in-
feudatio fuerit per Principē confirmata:
157 † Princeps. n. infeudationē confirmando;
iuri suo tantùm præiudicat, & non aliorū
Andr. in c. 1. qual. vassall. iure defi. circa 3.
col. vers. & dictum est, refert, & seq. Gul.
de Pern. in cons. 14. in causa fiscali col. 5.
158 nu. 17. vers. & alibi dixit Andr. † Sed aliud
hoc in Siciliæ Regno seruatur, vbi nemo
feudatarius, de feudo quaternato aliū su-
binfeudare potest: nisi ipse Rex Siciliæ:
nam habere vassallum; est quasi dignitas;
cui inest iurisdictio c. 1. §. pen. de prohi. feu.
alien. p Fede. quam dignitatē nullus alius
159 habet: nisi ipse Rex Siciliæ, † qui in regno
Monarcha dicitur, & Imperatorem in su-
periorem nō recognoscit Andr. in cap. 1.
col. 2. & 4. in fin. qui feu. dar. pos. refert, &
seq. Soc. in cons. 161. visis inuestituris col.
2. vers. præmictendū est sm̄. Pet. de Greg.
in tract. de cōces. feud. p. 1. q. 2. in prin. &
q. 4. vers. verùm, quia Rex noster Siciliæ,
& Mari. Freccia in tract. de subfeu. Baro.
in tit. de orig. baro. nu. 35. lib. 1. fol. 10. vbi
plura de Rege nostro Siciliæ congerit, vl-
trà, quòd monarcham esse dicit, ex mente
Andr. in prohe. constit. & in prælud. feu.
& in c. 1. §. si quis de manso, de contro. in-
uest. & in rub. quæ sint regalia col. 2. & in
160 alijs locis ibi p eū citatis subdens, quòd †
[P] maior [P] est Regis; quā Imperatoris po-
testas: cùm Rex ad filium regnum: & non
Imperator imperium transmictat c. licet
de voto. Bal. in c. 1. §. præterea de prohi.
feud. alien. p Fede. &, quòd Rex, iura im-
perij habet i regno; & in eo corporalis est
Deus, Bal. in c. 1. §. sacrā de pace iura fir-
ma. & in prohe. ff. &, quòd est lex animata
in terris, & pōt plusquā lex, & plura, per
Curt. Iun. in cons. 50. col. 31. Bar. in cons.
27. col. 4. lib. 2. & Neuiza. in cons. 12. col.
1. & ideò ipse Pet. de Greg. in d. q. 2. con-
cludit, solum Regē Siciliæ de nouo feudū
concedere posse, citat Andr. in c. 1. col. 3.
vers. si ergo rex de controuer. feud. apud
par. cu. & in cap. 1. §. si quis de manso. col.
vlti. in fin. ver cōstitutio Regni Siciliæ de
his, qui feu. dar. pos. p constit. post mortē
lib. 3. sed Mar. Frecc. in d. tract. de subfeu.
Baro. in tit. de orig. baro. nu. 45. vers. sed
quæro lib. 1. fol. 2. dicit infeudationes p-
hibere constit. Regni constitutionē diuæ
memoriæ, vbi Baronibus feuda tm̄ loca-
re permittitur, Et idē Petr. de Greg. dicit
etiā ꝓcedere sm̄ terminos cap. volentes:
161 † nam licet per d. cap. sit licentia concessa
vassallo feudum alienādi sine iussu curiæ:
tm̄ subinfeudatio permissa nō censetur; si-
quidem subinfeudatio Marchionibus, &
alijs valuasoribus de iure cōmuni feudo-
rum ratione annexæ dignitatis competit
c. 1. vers. Marchio sm̄ Bal. qui feu. dar. pos.
& hæc dignitas feuda concedendi est ho-
diè ad solum regem ratione supremæ po-
testatis restricta, quæ p c. volētes vassallis
non restituitur: sed tm̄ alienandi facultas
162 cōceditur, vbi nulla inest dignitas. † Hinc
est, quòd hodiè in hoc regno, Ecclesiarum
Prælati, Comites, vel Barones feuda pos-
sidentes, vt plurimū alijs feuda ad emphy-
teusim: & nō in feuda concedere consue-
uerunt, vt plura ab Ecclesia Panhormita-
na, & ab alijs concessa reperiri asseuerat,
163 idē Pet. Ex quo sequitur, quòd † de iure
regni arg. à subinfeudatione ad emphy-
teusim nō valet negatiuè: nō. n. sequitur,
nō pōt subinfeudare; ergo nec ad emphy-
164 teusim concedere: qñquidē † subinfeuda-
tio fidelitatē respicit c. 1. §. fin. in quib. ca.
feu. ami. c. 1. §. fin. p quos fiat inue. emphy
teusis verò solutionē census dumtaxat cō-
tinet no. in l. 1. §. qui in ppetuū ff. si ager.
vecti. vers. emphy. pet. & in l. 1. C. de iure
emphy. vt ait Came. in c. imperialem fol.
14. vers. ptereà tm̄ opinio, de prohi. feud.
165 alien. p Fede. † Licet de iure feudorū arg.
ab emphyteusi ad feudū & èconuerso va-
leat maximè vbi contrariū in iure non re-
peritur. Soc. Nep. in cons. 119. n. 5. vol. 3.
166 † Et hoc, q vassalli in regno ad emphyteu
sim feudum concedere possint est, vi. cap.
volentes, quo alienādi feuda pōtas feuda-
tarijs cōceditur: secus de iure cōmuni feu
dorum, quo prohibita est feudorū aliena-
tio, quo nec ad emphyteusim vassalli feu-
da concedere possunt: siquidem emphy-
teusis nō multum ab alienatione distat §.
aliæ in auct. de non aliena. Camer. in d. c.
imperialē fol. 14. in litera p. vers. tertia cō
clusio, de prohib. feud. alien. p Feder. post
glos. & Andr. ibi, & alios p eum inibi cu-
mulatos, vbi hoc tribus limitat modis. Ex
167 quo etiam sequitur, quòd † si feudū esset
familiare i. ex pacto & prouidētia ad em-
phyteusim concedi non poterit, ēt stante
d. c. volētes: quia tale feudum ex pacto &
prouidētia p d. c. volentes alienari nō po-
test, sm̄ cōmunē intellectū, quasi d. forma
feudi d. c. volentes repugnet, & forma nō
repugnāte cōmuniter omnes d. c. volētes
locum habere interpretati sunt, de quo
dicemus

dicemus infrà in verbo antiquis & etiã in
168 præludijs: † Et emphyteusis (vt diximus)
non multũ ab alienatione distat. Camera.
in loco præallegato vbi citat. Ias. in l. fin.
C. de iure emphy. Curt. in tract. feu. p. 4.
q. 2. & Iacob. de Sanct. Geor. in tract. feu.
in verbo ita etiã, quòd dicti vassalli col. 3.
Sed hæc cõclusio, quòd in regno vassallus
subinfeudare, vel de nouo feudum conce-
169 dere non possit: † Fallit in feudis planis &
de tabula, quæ attenesiæ, seu feuda rusti-
ca, vel excandẽtialia nuncupãtur secundũ
Affl. decis. 243. post nu. 1. vbi Comes, Ba-
ro, vel feudatarius solitus d. feuda conce-
dere, poterit cõcedere. Affl. const. consti-
tutionẽ diuæ memoriæ nu. 64. vers. quar-
170 tò. q. rub. 5. lib. 3. † vbi etiã enumerat dif-
ferẽtias inter feuda excandẽti alia, & aliã
feuda, idẽ tenet Pet. de Greg. in loco præ
allegato, & in p. 3. q. 6. ver. ex his stat vera
conclusio. Et si subinfeudatio in his feudis
planis & de tabula ꝑmittitur: multò ma-
171 gis & emphyteusis ꝑmittetur, † & in spe-
cie, quòd excandentialia in emphyteusim
cõcedi possint, tradit Came. in d. c. impe-
rialem fol. 15. in litera A, ver. limitate se-
cundò de proh. feu. alien. ꝑ Fede. ꝑ c. con-
stitutionem diuæ memoriæ in fin. & ibi
172 Iser. vbi etiã vnum no. subdit, ꝙ † vbi ex
cõsuetudine datur feudum in emphyteu-
sim, consuetudo illa probari debet altero
de duobus modis, vel ꝙ genericè liceat ad
emphyteusim dare, vel ꝙ res ipsa, quæ
nunc datur sit consueta dari, per ea, quæ
ipse tradidisse dicit post tex. in c. 1. de his,
qui feu. dar. pos. ex dictis per Abb. in cap.
quoniã de offi. ord. & ꝑ Iacob. de Ardiz.
in tit. vtrum per contr. emphy. vassa. feu.
amitt. & ex his, quæ in l. de quibus ff. de
leg. Doct. de speciali, & generali consue-
tudine loquuntur.

173 Quarto ex requisito infertur, ꝙ † si nõ
amore, & consequenter gratis: sed pecu-
nia mediante feudum concedatur, quan-
tuncunq; Princeps, vel alius dñus verbis
feudum importãtibus vtatur, feudum ta-
men non erit, ità signanter Bal. in l. qui se
patris vers. hoc scias C. vnd. lib. & in l. si
quã C. de op. libe. ref. & seq. Curt. in tract.
feu. p. 1. q. 6. col. 4. ver. circa septimum re-
quisitum, feudum. n. est beneficiũ, quod
amore cõceditur cap. 1. de feu. da. in vic.
com. & ideò vltrà fidelitatẽ, & persona-
lia seruitia præstari debet nihil. Vel erit
feudum impropriè, vt no. in c. 1. §. notan-
dum qui feu. dar. pos. Alex. in cons. 54. vi-
so vol. 2. Fran. de Curt. in cons. 49. col. 5. &
cons. 48. col. 7. cum concor. per Paris. in
cons. 4. considerãdum nu. 38. vol. 1. vbi sub-
dit in nu. seq. ꝙ in tali feudo impropriè ꝑ

pecuniã acquisito fœmina succedit secũ
dum cõmunem opiniõnẽ, quam Moder.
Papien. testari asseuerat in tract. feu. char.
23. col. 3. vers. sextò limitate, & char. 9.
col. 1. in prin. Soc. in cons. 257. vol. 2. Dec.
in cons. 139. in prin. & c. Brun. in cons. 14.
in facto proponitur inter cons. feud. Item
174 † si pro annuo censu feudum concedatur
similiter nõ erit propriè feudum, signan-
ter Bal. in l. liberti liberteq; col. vlt. vers.
item no. si instrumentũ C. de op. libe. vbi
dicit, ꝙ potius cõtractus emphyteuticus,
vel alius contractus innominatus erit, quã
feud. Bal. in c. 1. de pa. co. verb. libellariũ,
& in c. si cautio col. vlt. ext. de fid. inst. vbi
vult, ꝙ si cõcedatur feudum pro centum
libris annuatim soluẽdis erit magis loca-
tio, quàm feudũ & eum seq. Alex. in cons.
186. viso & examinato ꝓcessu col. 2. vol.
7. cum alijs per Curt. Iun. in tract. feu. p. 1.
col. 6. q. 4. vers. circà septimũ requisitum,
vbi dicit, ꝙ vbi feudum pecunia acquiri-
tur vt in c. 1. §. fin. qui feu. dar. pos. & in c.
1. de nat. feu. & alijs, feudũ est impropriè
idẽ tenet Ias. multos adducens in prælud.
feu. col. 7. nu. 10. & col. 9. nu. 25. & vide ad
hoc an sit feudum, cùm pro annuo censu
conceditur, latè Came. in c. imperialẽ fol.
37. in litera (d) de proh. feu. alien. ꝑ Fed.
vbi hunc articulum in septem diuidit ca-
175 pita, & deinde latè examinat. † Item si nõ
pecunia: sed res alia pro feudo detur feu-
dum non erit: sed permutationis contra-
ctus l. sterilis §. si tibi ff. de actio. emp. cũ
concord. per Ias. in prælud. feu. col. 9. nu.
25. Et talis cõtractus vbi vel pecunia, vel
alia res interuenit, absq; dubio erit irreuo
cabilis, Bal. in l. qui se patris C. vndè libe.
refert, & sequitur idẽ Ias. in prælud. feud.
col. 7. nu. 10.

176 Quinto ex requisito infertur, ꝙ † pa-
ctum fidelitatis remissum in feudis non va-
let: quia est pactũ cõtrà substantialia con-
tractus, quod improbatur l. cũ præcario
ff. de præcari. l. pacta ff. de contrah. empt.
Gul. de Pern. in cons. 12. in quæstione ter
ræ Hæracliæ, Curt. Iun. in tract. feu. p. 1.
q. 7. Pet. de Greg. in tract. con. feu. p. 3. q.
1. ver. limito tamen cõcl. ꝑdictam, & ve.
ex ꝑmissis igitur infertur, Came. in c. im-
perialẽ fol. 35. & 36. in lit. p. ver. quo verò
secun. c. de proh. feu. ali. ꝑ Fed. vbi vult, ꝙ
substantia & basis feu. est fidelitas, Iser. in
c. 1. §. huius autẽ generis in quib. cau. feu.
ami. & consequenter remitti non posse ꝑ
d. c. veritatis extra de iure iura. & esse de
mẽte, Iser. in cap. est alia, quæ fuit prima
caus. bene. ami. & in c. 1. §. fin. ꝑ quos fiat
inue. & in tit. seq. de quo dicit in iudican-
do non dubitare, idem Pet. de Greg. in d.
tract.

tract.p.1.q.9.vers. sic etiã poterit, vbi ad hoc, quod fidelitas sit substãtia ipsius feudi sine qua feudum consistere non potest, citat And. in c.1.§.item qui dominũ quæ sit pri. causa bene.ami. & seq. Affl.decis. cxxix.in prin.& decis.cccxx.Panhorm.in cons.lxxxij.quãquã col.iiij.vers.ad secundum respondeo vol.1.

177 Licet † fidelitatis iuramẽtum remitti possit, vti effectus fidelitatis, tex.est in c.1.§.fin.per quos fiat inuestit.sicut in ciuili dicimus ius ciuile iuri naturali derogare nõ potest §.fin.instit. de leg. agna.tute.& tamẽ iuris naturalis effectus impedire potest l.si non sortẽ in prin.ff.de cond.inde. impeditur ergo effectus,& executio operis non tamen fidelitas ipsa deletur,ita tenent prædicti Doct.& præsertim Cur.in d.p.1.q.5.qui dicit ita cõmuniter scribentes d.tex.intelligere, Camer in d.c.imperialem fol.36.in litera *K*. Gul. de Pern.in d.cons.12. col.8. & idem Pernus in cons. 5.circa disceptationem, nam allegata per eum ita cõmuniter resoluũtur: alia ratione prædicta confirmantur,quòd vbi non

178 est fidelitas ibi non sit feudum: † nam feudum à fide.seu fidelitate dicitur, vt ꝓbat. tex.in c.1.§.nulla ꝑ quos fiat inuest.Curt. in d. tract.p.1.q.7. in prin. q dicit omisso multiloquio hanc esse cõmunem sententiam, & Ias. in prælud.col.9. nu.28. Soc.

179 Nep.in cons. 102.nu.1.vol.2.& † argu.ab ethimologia vocabuli licet non affirmatiuè:valet tamen negatiuè,vt communiter tradunt Doct. in l.ij.§. appellata ff. si cer. pet.vt ait idem Curt.in loco præallegato. Et fidelitas triplex est; vna, quæ debetur proximo.s.eum non offendere ff.de iu.& iu.l. vt vim: licet eum defendere non teneatur: alia, quæ debetur patri, quẽ quis defendere tenetur,& alia, quæ maior est, qua quis tenetur domino suo, quem non solum tenetur nõ offendere: sed indicare verbo,& defendere facto cap.1.de forma fidelitatis c.1. de no.for.fide.glo.declarat in extrauag.ad reprimendum in verbo fidelitatis in prin.secundum Io.Arnal.in c. imperialẽ §. illud quoq;, qui est final.nu. 7.& seq. de proh.feu.ali.per Fed.vbi fides diuersis modis sumitẽ, & ideò diuersimodè fidelitatem sumi asseuerat vt per eum, ibi qui subdit, ꝙ in alia materia fides est sperandarum rerum, & argumẽtum non apparẽtium secundũ Apostol. ad hebræ. 11.sed in materia nostra definitionem nõ ponit,tu verò dic,quòd fides est i hac materia feudali dictoru cõuentorumq; constantia, & veritas, secũdum Tullium quẽ citat Bal.in prælud.feu.n.12.Et fides,qua astringitur vassallus dicitẽ quasi fac,& dic: quia debet esse fidelis in dicto & in facto, secundum Odofred. in summa sua in tit. quid cõti.in fideli.in fin.refert, & seq.Io. Arnal.in loco præallegato nu.10.nam inter dominũ, & vassallum nulla fraus, nullus dolus,nec vllum malum ingenium debet interuenire c. quoniã inter de prohi. feu.alien.per lotha.cum cõcordantijs ibi.

180 Ex quibus subinfertur,quòd † si res seu castrum cõcedatur in feudum liberum,& franchum:hæc concessio importabit feudum omni liberalitate liberum, & omni seruitio frãcum: exceptis duobus casibus in maleficijs cõsistẽtibus:vnus est in omittendo seu tacendo fraudẽ,vt quia non denuntiauit insidias domino,quas contra eũ sciebat parari,alius in faciendo,vt si committat felloniam contra dominum: tunc enim priuari debet feudo,notat Io.Andr. in addit.ad Specu.in tit.de ꝓscript.Iacob. in tract.feu. in verbo in feudum in 8.diui. cum concord.ꝑ Petrum Rebuff.in decla. arbo.feu.diui.14.Camer.in d.c.imperialẽ fol.36.in litera (I) & seq. de proh.feu.ali. ꝑ Fed.vbi dicit,quòd si in feudo frãco totaliter vassalli à fidelitate essent absoluti, possent etiã dominum offendere,& tenere feudum, quòd nõ permittitur,vt in locis supra citatis,& hoc verius nobis videtur,quã dicere,ꝙ in feudo franco quis teneatur præstare dño quæ in sacramento fidelitatis cõtinẽtur,vt dixit Pet. de Gre. in tract. conc.feu. p.1.q.9. ex mente Bal. in c.1.col.vlt. de ca.qui cur.ve.& aliorũ, nam in sacramẽto fidelitatis,posset etiam

181 seruitium ꝑsonale cõpræhẽdi.† Hinc vassallus fidelis dr̃ c.1.de cõtr.inue.cũ cõcor. ꝑ Ias.in præl.n.30.à fide seu fidelitate c.1. §.fin. ꝑ quos fiat inuesti.vel à farda nomine longobardo.i.inimicitia glos. in c.1.in verbo legibus de his, qui feu. dar. pos.seu à fædere, quasi pro tuenda, & defendẽda inimicitia publica:vel à fieri secũdũ Henricum in sua summa, quem citat Anto.de Prato.vete.in d.c.1. de his q feu. dar.pos. secundum Camer.in d.c.imperialẽ col.2. in principio de prohib.feu.alien.ꝑ Feder.

182 † Interdum dr̃ Cliẽtulus, quod idem est, quod seruitor c.1.in pri.& §.1. de ali.feu. nam vassallus est domino ad seruitia obli-

183 gatus c.1. in quib.cau feu.ami. † Interdũ Valuasor.c.1.in pri.& §.1.de his, qui feu. dar.pos.c.1.de feu. dat.in vic.leg.cõmi.c. 1.quis dicatur dux,vel mar.& dicitur valuator quasi dignus ad valuas.i. portas domini stare, & eas ingredi propter benefi-

184 cium. † Vndè portæ principũ infamibus patere non debent l.2.C. de digni.lib. 12. Ias. in prælud.feu.col.10.nu.32.vers.vassallus autẽ post Alua.in c.1.in prin.col.2.

in pri. quis dicaт dux vel marchi. quē ipse
185 citat pro quo facit, quòd † domus principis dicitur diuina, sicut ipse princeps Gul. de Pern. in tract. de princip. col. 19. vers. domus principis ex mēte Fulg. in l. ad instructionē per illum tex. vbi probatur C.
186 de sacr. sanct. Eccl. Aliquando † vassallus dicitur, & deriuatur à vas vadis, quod est obses indè vadimonium; est. n. vassallus ad plura domino obligatus c. 1. de no. for. fi. Ias. in præl. nu. 32. nonnūquā Feudatarius per Doct. & capitula regni nominatur de,
187 quo verbo alibi dicetur. † Quandoq; dignitatis nomine Baro nūcupatur propter feudum, quod in baroniā expræssim concessum habet, ex certa sciētia illum à Rege baronē esse volente, vel si feuda tenens alteri Regis assensu feudū concedat, vt ab eo, & sub eo feudum teneatur, ab eo quasi feudum immediatè, & in capite descriptum & annotatū per se in quinterno, seu pandecta regia, quasi, qui sub se vassallum habet feudum habentē quaternatū Andr. in c. 1. nu. 20. de cap. qui cur. ven. & latè Ma. Frecc. ī trac. de subfeud. Baron. in tit. de origi. bar. nu. 26. vers. in regno tamen sicil. per const. post mortē, & idē Frecc. in tit. quis dica. bar. lib. 2. in prin. vbi concludit duplici modo fieri Barones licet vulgò & abusiuè oēs, qui feu. tenēt hodiè Barones dici soleāt, & Pet. de Greg. in tit. de conc. feu. p. 2. q. 3. ī fin. vbi dicit, quòd nisi expresſim feudum in baroniam cōcedatur non habebitur baroniæ dignitas, & in vers. idem dicendum in d. q. vult, quòd feudum in baroniam cōcessum intelligatur etiam si simpliciter curiæ deuolutum reconcedatur, si tamen antè in baroniam cōcessum erat, citat And. in c. 1. col. 2. vers.
188 si verò de feu. mar. Qui † Baro quandoq; Princeps nūcupatur, licet principatus dignitatem nō habeat, largo tamen sumpto vocabulo, glo. in clem. 1. de baptis. Bal. in c. 1. de his qui feu. dar. pos. interdum Magnus Castellanus, vt in longobardia Bal.
189 in c. vno de legatorū de offi. de leg. † quandoq; Proceres Barones dicuntur quorum cōsilio ardua regni discuti, & tractari debeant c. imperialē de proh. feu. ali. p Fede-
190 ricum † quādoq; Capitanei, Bal. in c. 1. in verb. marchio col. 2. in fin. de his qui feu. dar. pos. & in c. fundamenta de elect. in vi
191 † quādoquè Illustres personæ dicuntur, quando regalia in eorum baronia habent Purp. in l. 1. nu. 44. de offi. eius, cui māda. est iuri, & præsidi prouinciarum æquiperatur, Iacob. Rebuff. in l. 2. C. de primice. col. 2. lib. 12. Fed. Alex. in lege. 1. quis dica
192 tur dux, licet † baronialis dignitas regalis non sit secundum cōsuetudines feudales;

quia inter successores diuiditur d. c. imperialem §. præterea ducatus de prohi. feu. alien. p Fede. vbi tex. ducatum, marchionatum, & comitatum: nō autem baroniā excipit, ita tradimus ex mēte, Ma. Frecc. in d. tract. & tit. de origi. baro. Aliquando
193 † Comes vocatur si feudum in dignitatē comitalem habetur. Comes dictus: quia cum duce mittebatur ad bellum, vt eum comitaretur, & ab eius nō discederet latere, deindè vt ipsum, & principē comitaretur, qui lōgoba. lingua comes: german. verò iudex dr, à longobar. in tit. dustus vt ius diceret in regionibus sibi decretis, & vltimo quod in officium obtinebatur in feu. concessum fuit, vt latè ex mēte Bud. Alciat. & ali. tradit Frecc. in tit. quis di. com. vbi etiam in nu. 19. ait, q illi sunt verè comites, qui comitatū hēnt in feudu: nā dignitas comitialis ī assignatione feu. cōsistit Doct. in c. 1. quis d. dux, & cūo de uolutū, & simpliciter reconcessum in comitatum recōcedi cēsetur, Pet. de Greg. de conces. feu. p. 2. q. 3. in prin. citat Andr. in cap. 1. col. 3. vers. si vero de feu. marchi.
194 Nonnunquā † Marchio nominatur, quod quidā putant nomen esse Gotthicum, barbara tū: interprætatione descriptu; quidā Cælticū, & idē esse marchare, quod; quitare, quasi æquitū præfectus fuerit, quidā à limitaneis dictum præpositis, & limites atq; prouincias vulgò marchas appellari contendunt, & quidā volunt regionis seu prouinciæ præfectum, ac iuris dicēdi magistratum sustinuisse, & primos in Italia marchionatus duos institutos à longobardis regibus fuisse: in Marchia Anchonitana vnum, & in Marchia Triuisana alium, qui ppetui essent magistratus, ac hæredē, quē vellent in eo eligerēt, & deputarent, quod postremò ad feudale nomen, & regalē dignitatē prolapsum est, ità ex quam plurimorum authoritati, idē Frecc. in tit. quis dicatur marchio lib. 2. sed tex. in c. 1. quis dicatur dux asserit, q marchio dicit, qui de marchia à rege est inuestitus; Marchia autem quia marcha, & vt plurimum iuxtà mare sit, de quorū dignitatibus multa pulchra vide p eundē Frecciā præalle-
195 gato in loco, Multoties † dux appellatur, qui de ducatu à rege inuestit, dictus à ducēdo, cum enim dux ad exercitum mittebatur à senatu, secum alios ducebat, & deputatus ad regēdum prouinciam, secum gētē validam ducebat, & magna existēte puincia duodecim comitū superior erat, sicq; ducatus à comitū, militū, exercitusq; ductu, nuncupatur, idē Frecc. in tit. quis
196 dic. dux lib. 2. vbi multa de duce cōgerit †
[Q] Aliquando Princeps [Q] abusiuè tamen dicitur

dicitur, qui à Rege vel Imperatore princi
patum tenet in feudũ, vt no. glo. in cle. 1.
de baptis. propriè. n. Princeps Imperator
appellatur, vt no. in tit. de leg. & constit.
prin. & in §. sed, quod Princeps instit. de
iure na. gẽ. & ci. & patet ex nominis signi
ficatione, Principes. i. primi, seu primio-
res, & de hac dignitate, quæ maior est du
catu in vsibus feudorũ mentio non habe-
tur, secundũ Frecciam in tit. quis dicatur
Princeps vbi hanc dignitatem nõ reperi-
ri dicit, neq; vt feudi concessionem: neq;
vt officij titulum: neq; vt militiæ assigna-
tionem: neq; vt militaris officij præposi-
turam, prout aliæ dignitates exordium
sumpserunt: sed apud Germanos primo,
& apud Græcos, & in regno Neapolis ve-
terrimis tẽporibus fuisse, qui nullã habe-
bant iurisdictionẽ: sed in officiũ, eo quòd
Imperatoris primum tenebant locum, &
illius iure magistratũ gerebant ciuitatis,
& hoc ex mente mode. in l. spado. §. fi. ci-
uitatis Princeps. i. magister. de excusa. tu-
to. at in contrarium quòd hæc principa-
tus dignitas sit cognita etiam iure feudo-
rum facit tex. in c. imperialem in prin de
prohi. feu. aliena. per Feder. vbi Io. Arnal.
nu. 5. fol. 17. tenet quòd sint Principes sub
Rege, vel Imperatore, & dicuntur Princi
197 pes respectu subiectorũ. Aliquoties † Ar-
chidux dicitur, non omnibus in locis: sed
quibusdã in regionibus Archiducalis hæc
dignitas reperitur, vt in germania quasi
supra duces existat, sicut Archiepiscopus
supra Episcopos, & in Alemania, omnes
filij appellãtur duces, & primogenitus di-
citur Archidux, ab Archos, quod est Prin-
ceps c. cleros xxij. distin. glos. in rub. C. de
com. & archi. lib. 11. idẽ Freccia in titulo
quis dicatur dux nu. 4. ex mẽte Seba. Mu-
niste. in descri. germanica lib. 2. & Cassa.
de glo. mun. in quinta parte consider. 44.
198 † in Regno verò Frãciæ Barones dicũtur,
qui sub se decem feudatarios habent: Co-
mites, seu Marchiones, qui sub se decem
Barones, & Duces, qui decẽ Comites, &
Reges, qui decẽ Duces sub se habẽt, Cass.
de glor. mun. consid. 46. col. 3.

Sextò, & vltimo ex requisito infertur,
199 ꝙ licet † vassallus regulariter inuito domi-
no feudum cedere, & renuntiare potest
quãdo feudum ad incertum seruitium est
cõcessum: quia nõ dum est purificata obli
gatio, Bal. in prælud. feudo. col. 4. nu. 12.
per tex. quẽ dicit expressum in cap. 1. de
vassall. qui cõtra constit. Loth. & notatur
in capitulo fina. in gloss. mag. de capitane.
qui curia. vendidi, & cap. 1. §. callidis in
gloss. in verbo amittant in totum de pro-
hib. feudo. alien. p Federicum licet secus,
quando indictum sit seruitium, & purifi-
cata obligatio, vt tunc inuito domino re-
nuntiari nõ possit per vassallum, idẽ Bal.
in loco præallegato, & Andr. de Isern. in
dicto capitulo primo §. fin. nu. 24. de capi-
tan. qui cu. ve. sed an feu. refutari possit:
vide remi. Ias. in prælud. diuisi. 7. ver. ter-
tiùs effectus nu. 112. & Curt. in tract. feu.
p. 1. q. 8. nu. 24. vbi vult ꝙ licet regulariter
feudum renuntiari possit: tamen nõ pro-
cedit in feudo ligio, vbi pœnitẽtia nõ ad-
mittitur, Bald. signanter in cap. cæterum
col. 8. de iud. Mar. Lau. in cap. 1. col. 7. qui
200 feud. dar. pos. † Attamen ex parte domini
feudum cõcedẽtis debet perpetuò cõcedi
Curt. in tract. feu. q. 10. ver. nono quæro,
& q. 6. col. 4. ver. circam quintũ requisitũ
par. 1. ratione quia hæc perpetuitas, quæ
in feudo requiritur concernit fauorẽ vas-
salli, cui vassallus ipse renuntiare potest c.
ad apostolicam cum vulg. de regula.

201 Secundò infertur, quòd † feudũ in quo
succedunt, qui fidelitatẽ, & cõsequenter
personalia seruitia præstare nequeunt, est
feudum improprium; veluti cũ succedit
mutus, qui fidelitatẽ iurare nequit, quæ
in loquutione cõsistit cap. 1. de no. for. fi-
deli. & c. 1. de for. fideli. & ab ipsa natura-
liter locutione priuatur; vel succedit sur-
dus, qui audire non potest credẽtiam do-
mini, & denuntiationem sibi factam pro
seruitia, alijsq; causis referre vt præallega
to in titulo, & in titulo quib. mo. feu. ami.
& in titulo hic finit lex secundum Bal. in
c. 1. an mu. vel surd. col. 2. post nu. 31. vel
clericus, qui propter irregularitatis timo-
rem in bello pro domino existere non po
test cap. 1. an mu. vel sur. latè Curt. in suo
tract. par. 3. in tit. an clericus succedat in
feudo, vel fœmina, quæ pugnare non so-
let regulariter cap. 1. §. & quia vidimus de
his, qui feu. dare. vel alia, quæ in fidelita-
202 te consistunt præstare nequit, † quia va-
rium, & mutabile semper est fœmineum
genus cap. fortius extrà de verbo. signif. l.
fin. C. de sponsali. Curt. Iun. in tract. feu.
par. 3. nu. 9. vers. septimo limitate. regu-
lam in prin. vbi refert nõnullos reproba-
re illam opin. Andr. in cap. 1. §. quia vidi-
mus de his, qui feud. dar. poss. volentem,
203 † quòd fœmina si fuerit assueta in armis,
quòd tunc succedat, vt fuit vxor Mitrida-
tis Panthasilea Regina Amazonum, Zeno
bia Regina Oriẽtis, Austriæ, & nostris tẽ-
poribus Regina Maria soror inuictissimi
Charoli Quinti Imperatoris, & simil. Se-
cus si claudus fuerit: quia licet satis sanus
non existat l. item claudus ff. de æd. edict.
tamen successione Regni non priuatur,
nec à feudi successione excluditur c. 1. an

mutu.vel imperfe.cũ concord.p Tiraq.in
tract. de primigen.q.21. nu.13.14.& 15.
vbi etiã,cæcũ in feudo succedere conclu-
dit p d.c.1.an mut.vel imperfect.siquidẽ
multi etiã à natiuitate cæci,aut nõ multò
post excellenti ingenio fuisse, veluti Ho-
merus,& cęteri,vt ibi & intrepidè firmat
luscum,siue monoculũ in feudo admittẽ-
dum, qm̃ multos optimos bellatores, &
prudẽtissimos rerum publicarũ admini-
stratores fuisse legit,vt Philippus Alexan-
dri Magni pater,& quamplures. In his.n.
feudum sm̃ propriam dicetur naturam.
Postremò ex p̃dictis omnibus iunctim
204 infertur, q pactũ cõtra aliquod ex p̃di-
ctis requisitis,in feudo appositum facit va-
lere contractum feudi impropriè tex.ex-
pressus in c.1.de feu.non hab.pro.naturã,
vbi feudi natura, in quibus est alterata p
pactũ,alterata restat,in alijs autẽ,vbi non
alteratur,firma remanet, ad idem est tex.
in cap.1.§.præterea quid sit inuest.Bal.in
prælud.feud.diuisi.4. cum alijs cumulatis
per Curt.in d.tract.q.6.col.6.p.1.Vbi am-
pliat hoc procedere, vt natura feudi etiã
alterata remaneat:non solum per ea,quæ
continentur in pacto:sed etiã per ea,quæ
in pacti consequentiam sequuntur allegat.
Socc. in l.gallus §.etiã si parente col.2.de
lib.& po. & cæter. vt ibi per eum versic.
secundo limitabitis,circa,quod vide Pet.
de Greg. in tract.concess.feu.p.3.vers.se-
cundo omitto, vbi vult, q feudi natura
alterata intelligitur per ea, quæ expressa
sunt:& non p non expressa,citat Bal.in c.
1.col.vlt.ver.sed alia quæ format,de cap.
qui cur.ven. Alex.i cons.3.quoniã, omne
datũ col.vlt.ver.confirmo vol.1.quod est
repetitũ in cons.2.vol.5. Aret.in cons.14.
viso col.2.ver.cũ igitur Iacob. de san.Ge.
in tract.feud.vers.qui quidẽ inuestiti.col.
19.ver.an aũt.Pern.i cons.14.repetamus.
205 † Sed hoc intelligi posset de nõ exp̃sis nõ
veniẽtibus in cõsequẽtiã expressorũ, vt p
ea feudi natura non alteretur: secus de nõ
express.s veniẽtibus in cõsequẽtiã exp̃sso-
206 rũ quia tunc alteratur, sm̃ Curt.† Secũdo
intellige cum pactũ verbis dispositiuis &
nõ cũ verbis enuntiatiuis appositũ fuerit,
vt tunc feudi nã alteretur idẽ Pet.de Gre.
in d.tract.p.3.q.1.in fin.Cur.in cons.3.&
ĩ tract.feu.q.8.col.2.ver.sed hic cadit pul-
chra dubitatio,Ias.in prælu.feu.col.29.in
fin.ver.quid autẽ è contra, & vbi pactum
nõ est contra substãtialia feudi: licet con-
tra naturalia valet: vbi nõ esset insolitum
nec iuris cõmunis dispositioni cõtrarium
l.pacta, quæ contra ff.de pact.cũ concor.
per Iacob.de san.Geor.in d.tract.ver.qui
quidem inuestiti col.7.vers.nunc quæro,
& vers.sed ponamus,& vbi non esset im-
possibile,inhonestum,vel ignominiosum
vt per Iacob.& Pet.præallegatis in locis.
207 Iterum intellige † tunc p pacta extranea
feudi naturã alteratã esse: cum,vel mente,
vel verbis cõstiterit,contrahẽtes feudum
cõstituere voluisse: alioquin aliud erit con-
tractus: & non feudi. Curt.in d.p.1.q.6.
col.6.vbi dicit in his terminis procedere
decisi.Bal.in l.qui se patris col.10.ver.&
hoc scias C.vnde lib.
208 Econuerso autẽ † vbi aliquid dictis ex re-
quisitis defuerit, feudũ quo ad illud iudi-
cabitur:veluti de feudo mentio facta fue-
rit,Andr.in c.1.col.vlt.ex quib.cau.feu.
ami. Rom.in cõsil.xx.viso themate col.2.
Vel si verba de hac re,eo inuestimus inter-
uenerint, And.in c.1.§.huius generis col.
vlt.ex quib.cau.feu.ami.qui dicit esse bo-
num tex.in c.per tuas in verb.inuestiuit
extra de dona.Vel si sit nomen (Castrum)
209 † omnia ob.castra: feuda sunt, Andre. in
consti.iustitiarij versiculo dicit glo.lib.1.
siquidẽ castro cõcesso,iurisdictio, quæ ei
cohæret,concessa censetur: nisi expressim
reseruata fuerit, Bal. in c.1.col.3. & seq.
vers.item de cap.qui cur.ven. Bar. in l. si
quando in fin.C.de bon.vac.lib.10.Albe.
in l.fin.col.5.vers.item quæro,& col.seq.
de iurisd.om.iud. Iacob. de san.Georg.in
210 præcitato loco vers.sed an Princeps.† Et
iurisdictio in feudum concessa semper in-
telligitur propter appellationes, & nulli-
tates, quæ numquam remissæ censentur:
nisi expressim dicatur: & sic p̃pter secun-
dum iudicium,Ang.in l.1.§.qui mandatũ
in fin.ff. de off.eius cui ma.est iur.Bal.in l.
ij.in fin.C.de appella.Iacob.de san.Geor.
in d.trac.feu.ver.dictiq; vassalli col.2.ver.
211 vnum semper notetis.† Omnes enim iu-
risdictiones apud cæsarem existũt, & ab
eo sicut fonte fluunt,& ad eum per appel
lationes,& nullitates refluũt,sicut ad ma-
re flumina,Bal.in c.1.§.ad hæc col.4.ver.
ex præmissis de pact.iur.fir.Alex.in cons.
25.ponderatis in pri.lib.5.cum concord.
per Vant.in tract.null.tit.de null.ex defe.
iurisd.nu.10.fol.74.Pet.de Greg.in tract.
212 concess.feud.par.1.q.2.† Et in Principe
omnes dignitatum thesauri sunt recõditi,
And.& cæt.in c.1.qui feu.dat.& in Rege
qui monarcha est in regno suo vi.q.3.sci-
tote 7.q.1.in apibus,Iaco.de Belu.& Bal.
in c.1.q.s di.dux vel mar.sm̃ Socc.in cons.
165.visis inuestituris nu.2.vol.2.

213 † Secundum ius constitutionum Regni
feudum in gñe & secundum propriam na
turã ita nobis definiri posse videtur: Feu-
dum est beneficium de re immobili cum
transla-

tranlatione tãtum vtilis dominij p Regē sub fidelitate, & amore concessum in descendētes hæredes in infinitū, & in collaterales vsq; ad tertium gradum trāsiturū. Vsq; ibi concessum (excepto verbo p Regem) dic, vt supra diximus præcedenti in definitione. Diximus.n.p Regem: & non
214 per dominum: quia † nemo priuatus de re sua burgensatica feudum constituere pōt in hoc Siciliæ Regno: nisi Rex: nam feudi concessio annexam in se dignitatē habet, cui inest iurisdictio cap. 1. §. pen. de proh. feud. alie. p Fede. Andr. in c. 1. col. 3. ver. si ergo Rex de contr. feud. apud par. & in c. 1. §. si quis de manso col. vlt. in fin. ver. cōstitutio Regni Siciliæ de his, qui feu. dar. pos. per cōsti. mortē de ren. mo. bar. lib. 3. quam dignitatem, nec comites, nec marchiones, nec alij valuasores habēt, quo fit, vt multo minus cęteri priuati habeāt, arg. authe. multo magis C. de sacr. san. Eccl. & eorū, quæ no. in glos. in c. cum in cunctis de elect. Andr. in c. 1. in fin. de cler. qui inuesti. vt tradit Pet. de Gre. in tract. cōcess. feu. p. 1. q. 2. ver. secundo infero, & in pri. vbi etiā dicit, quòd hoc, quòd nemo sine expressa regis licentia in regno de re sua feudū cōstituere possit, fuit pluries in re-
215 gno seruatū. † Quod secus est de iure cōmuni feudorū, quo priuatus quilibet bonorum suorū administrationē habens de bonis patrimonialibus suis feudum cōstituere pōt c. 1. in prin. vbi no. Alua & cæt. per quos si. inue. latè Cur. in tract. feu. p. 2. ver. an etiā priuatus vbi testatur hanc esse magis cōmunem opinionē refert, & seq. idem Petr. de Greg. præallegato in loco. Diximus: (hæredes) tàm in præcedenti,
216 quā in hac definitione: sed † vnā in præcedēti, & aliā in hac definitione talis dictio hæredes significationem habet, ibi. n. pro masculis tm̄ dictionē hæredes accepimus p c. 1. §. & si clientulus de alie. feu. hic verò iure consti. regni nō solum p masculis: sed etiam pro fœminis capitur p constit. in aliquibus & cōsti. vt de successionibus lib. 3. Gul. de Pern. in cons. 14. in causa fiscali col. 2. ver. quod tamen verbū, & in 4. no. redeamus ad notabilia feudorū col. 3. ver. hodiè autem, fœminæ. n. sicut & masculi iure const. regni succedūt æqualiter: verū, quòd masculi priuilegiū habent fœminas dotādi, & eas excludēdi à feudi successione d. const. in aliquibus, & const. vt de successionibus, & infrà latius tāgemus. Nec posuimus illa verba (si fidelitatē præ-
217 stare valuerint) † siquidem per substitutū fœmina seruire pōt, postquam indistinctè ad feudi successionē habilitata reperitur, est cōmunis opin. quam testatur Hieron. Seruf. in cons. 12. Sal. in auth. ingress. C. de sacr. san. eccl. Cur. in tract. feu. p. 3. an cler. succe. in feudo, quæ probatur ex mente Spe. in tit. de feu. §. quādo ver. 21. arg. l. 1. §. fin autē id deficientis C. de cadu. tolle. Io. Alo. de Sept. in cons. Catauillo stæ refert & seq. do. Cannizzus adhuc viuens in quodam suo cons. quod vidimus Petr. de Greg. in tract. cōcess. feu. p. 4. q. 7. ver. am-
218 plio secundo. Et q † ex natura feudi per d. constit. tributa, fœmina succedat, tenet Gualt. de Patern. in c. volentes ver. secundum ius, vbi dicit, quòd feuda ex sui natura transeunt in fœminas defectu masculorū per ius constit. regni. Diximus in collaterale, & c. p d. const. vt de successionibus
219 † qua succedunt collaterales vsq; ad tertiū gradum: siquidem gradus, & nō personas d. constit. enumerat. Affl. ibi nu. 40. cum duobus seq. quod secus fuit iure feudorū, quo collaterales minimè succedūt c. 1. §. & quia vidimus de his qui feu. dar. pos. cū
220 simi. † Ex quibus infert, quòd feudum planum & de tabula nō est propriè feudum: quoniam per comitem vel marchionē (si tamen cōsuetudo extiterit) in feudū concedi pōt, Andr. in c. 1. de contro. feu. apud par. curi. ter. Pet. in tract. concess. feu. p. 1. q. 2. vers. hæc autem conclusio. Et consequenter subinfertur, quòd vera est illa cōmunis conclusio de qua p Doct. in d. con-
221 stit. vt de successionibus, q † constitu. illa vt de success. in feudis planis, & de tabula locum nō habeat: sed dumtaxat in feudis quaternatis, quorum collatio spectat ad Regem: quoniā constitutio de feudo simpliciter loquens in feudo improprio locū non habet: sed in feudo propriam habente naturam, Socc. in cons. 252. inuestituris col. 5. vol. 2. refert, & sequ. Curt. in tract. feu. p. 1. q. 6. circa fin.

222 † Definitio verò secūdum ius nostrum siculorū capitulorūq; regni ea est, nempè Feudum est beneficiū de re immobili cū translatione vtilis dumtaxat dominij per Regē sub fidelitate atq; amore cōcessum in descendentes hæredes in infinitum, & in collaterales vsq; ad septimum gradum defuncto coniunctos (salua gradus, sexus, ætatis capilliq; prærogatiua) ab intestato transiturum.

Vsq; ad illud in infinitū declara, vt præcedentibus diximus definitionibus. Diximus vltra prædicta in collaterales vsq; ad septimum gradum defuncto coniunctos propter hoc c. si aliquē, vt habebitis infrà in verbo, vsq; & verbo, ad trinepotem, & verbo, defuncto. Diximus: salua gradus, sexus, ætatis, capilliq; prærogatiua, itidē

propter hoc c. si aliquē, vt latius omnibus de his verbis, suis in locis infrà trademus per totum librum: nam hodiè francorum iure viuitur, vt vnus, & non plures succedant per hoc c. si aliquem ibi francorū secundum cōmunem intellectū, &c. volentes ibi integro & indiuiso, de quo meminerimus infrà in verbo, frācorum, & correctum est ius feudorum, quo omnes succedebant c. 1. §. omnes si de feu. fue. controue. & ius constitutionū Regni, quo iure longobardo etiā viuebatur, & ius francorum speciale erat, vt in cōstitutione vt de successionibus in prin.

223 Diximus ab intestato trāsiturū † ꝓpter c. volētes, quo feuda alienabilia facta sunt & Barones, tam per dispositionē inter viuos, quam ex testamento absq; Regis, & absq; agnatorū assensu de feudis regulariter disponere possunt: dūmodo in æquè dignam personā feudum tranferatur: tametsi quodā tempore dubiū extiterit an agnatorum assensus remissus extitisset: attamē hodiè est magis cōmunis opinio, vt remissus intelligatur etiā agnatorū assensus, quam testatur Io. Aloys. de Septim. in d. c. volentes vbi asseuerat hunc intellectū pro canonizato haberi, & originalē fuisse opin. Bernardi de Medico dicto Saccurafa, in eius successionum cōpendio c. 1. primæ formæ succession. ex testamento, secundum quā intelligētiam fuisse pronuntiatum per Principem Io. Ferdinandum, dum infans esset locum tenens in hoc Regno pro sacra eius genitoris Alfonsi maiestate, dum quæstio esset de baronia Vicari alienata ꝑ nobilem de Valguarnera in no. Franciscum Talamama, & refert do. Gualter. dixisse, quem nos etiā vidimus, quòd licet eo tempore omnes regni periti dictam interꝑtationē nō approbassent, eam iniustam autumantes: tamen postea cum duo de nouo inuēta fuissent priuilegia, quorum vnum quadam additione legimus de feudo passaneti fuisse: aliud ignoramus, tunc omnes hanc opinionē secuti fuere, cū quibus ipse Gualteri contulit, & Io. de Ansalone, & Archiep. Vbert. Panhormi, & iudices Mag. Reg. Cur. refert idem Io. Alo. eund. Gulter. idem tenuisse in cons. Sicullianæ, & Adam de Asmundo longo tēpore Iudicem Mag. Reg. Cur. & Fisci Patr. & Io. Baptistam de Platamono regis vice Cācellarium in allega. q. Furnaris, & Guli. de Pern. in aposti. in d. c. volentes, & in cons. 6. viso casu, & cons. 8. repetamus ꝑ Deo, & in cons. 4. condā Serenis. Blas. de Sancto Angelo in eius cons. viso præsenti casu, & tandem vsq; ad sua tempora dicit, quòd solent audiri disputātes: sed prædicta conclusio ꝓ canonizata habetur quod tūm consensus Principis: tùm etiam agnatorum remissus intelligatur.

Et potissima mouentur ratione: quia Princeps nouam feudis naturam tribuendo agnatis præiudicare potuit, & præiudicare voluit: dum in d. c. volentes licentiam alienandi feuda dedit, vt vassalli longius solito feudis gaudere potuissent: & dum intuitu seruitiorū prædecessoribus principibus præstitorū, hoc statutū fuerit, vbi patet de feudis antiquis: quæ sine agnatorū consensu alienari nō poterant, loqui voluisse. Item dum testādi facultatem tribuit, quo de feudo, quod ad alium post eius mortem pertineret sentire videtur, & alia ponderātur verba, quæ in tex. posita sunt ꝑ Io. Aloys. Quód feuda effecta sint alienabilia per d. c. volentes testatur cōmunem opinionē Gram. deci. 103. nu. 122. vbi dicit hoc etiā tenere Cassane. in cons. 8. super duabus consuetudinibus vers. in cōtrarium tamen dicerem, Per. in 4. no. redeamus ad no. vers. quæ autem sit ratio, circa med. ibi hodiè aūt cum per c. volentes, Pet. de Greg. in tract. conc. feu. p. 4. q. 1. vers. item de iure siculorū, & p. 2. q. 9. in fin. vbi dicit, quòd omnia feuda hodiè in Regno Siciliæ attenta dispositione c. volentes sunt hæreditaria siue ante: siue post d. c. volentes cōcessa fuerint: nisi forma repugnet, citat etiā Afflict. decis. 14. tenementi, vbi dicit ita per sacrum consilium Regni Neapolis iudicatū fuisse, ita tenet do. meus Proauus maternus do. Antoninus Lancea Frarerdo Blasci in cons. 28. vol. diuer. cons. quæ ad pennam habemus, ꝗ dicit, ꝙ hodiè feuda sunt sicut bona paganica, & burgēsatica ita ꝙ sunt alienabilia, & ad quoscunq; hæredes trāsmissibilia.

224 † Quam conclusionē intelligunt, vt totū feudū: sed non pars aliqua feudi alienari posit, prout disponitur ꝑ aliud cap. Reg. Federi. statuimus nu. 44. fol. 25. & ēt eodem ex cap. volentes colligunt, ponderando verba integro, & indiuiso, &c. vt nec respectu partis subiectiuę. i. ipsius feudi, nec partis integralis. i. vsufructus diuidi posit, secundū scribentes ibi vt meminit Pet. de Greg. in tract. concess. feu. p. 4. q. 1. ver. successit exindè ius siculorum, & Io. Aloys. de Septimo ibi in declarat. clausulæ iuris francorum col. 2.

Quod aliter iure cōmuni feudorū dispositum fuit, aliter iure constitutionū regni: nam † feudorū alienatio ꝑ octo tēpora semꝑ variauit, & modo vassallus absq; domini assensu in hæredū præiudiciū totum feudum: sed nō partē alienare poterat c. 1. & ibi glos. in verbo siue totū apud 225

quem

quem vel quos cap. 1. quid iuris sit si post. alien. vassall. feu. recuperet. Modò (necessitate suadente & nō aliter) tàm in dominorum, quàm in agnatorū præiudicium pro parte dumtaxat alienari poterat c. 1. quid iur. sit. & d. c. 1. apud quem vel quos & c. 1. in prin. & §. 1. qual. olim. feu. alie. pot. vbi glo. & dominus hæredē ei seruire volentem inuestire debebat c. 1. §. 1. in fin. qual. olim. feu. alie. po. & nullo relicto hærede irrita fiebat alienatio d. c. 1. apud quē vel quos par. feu. alie. Modò penitus alienari nō potuit, subinfeudatione tamē excepta c. 1. qual. oli. feu. alie. pote. §. si verò, & §. si autem. Modò nō solum subinfeudare: sed etiam ꝓ medietate absq; domini assensu in liuellum dari licuit c. 1. de aliena. feu. iuncto c. aut si libellario quib. mo. feu. ami. Modò vti ꝑdicto modo pignoratitius contractus cælebrari poterat c. rursus quib. mo. feu. ami. qui contractus vsq; ad Lotharij, Federiciq; tēpora ꝑmissi fuerunt. Modò omnium feudorū commercium exclusum fuit, & hoc ꝑ Lotharium c. 1. de prohi. feu. alien. ꝑ Loth. Modò ꝑ Federicum dubia Loth. lex enucleatur, vt (solummodo subinfeudatione permissa) feudū nec totum, nec pars, nec vendi, nec pignorari, nec quocūq; modo distrahi absq; domini assensu liceret c. imperialem de prohi. feu. alien. per Feder. Modo iure constitutio. capitulorūq; Neapolitanorū nō solum alienationis cōtractus: verum etiam, & subinfeudatio ꝓhibetur vt in c. planicie Sancti Martini, & constitutione cōstitutionē diuæ memoriæ lib. 3. quæ octo alienationum tempora latius enucleat Camera. in d. c. imperialē col. 5. & 9. in litera A, vsq; ad literā K, de prohi. feu. alien. ꝑ Feder. Curt. Iun. in tract. feu. p. 4. n. 81. vers. vltima causa priuationis, & remissiuè do. meus Propatruus do. Blasc. Lancea in d. c. volentes in prin. vers. antequam ven ā vbi dicit plenè haberi ꝑ Bal. Alua. & scriben. in c. 1. §. fin. quib. mo. feu. ami. & Bal. in c. 1. §. 1. col. pen. de success. feu. & in rub. de feu. alien. Modò vti diximus feuda ita alienabilia facta sunt, sicut, & ipsa bona burgensatica sunt per d. c. volentes, dūmodo ꝙ in æque digna personā

226 & totū & nō pars feu. alienetur. † Quod limitari solet nisi ab initio concessionis pars feudi concessa fuisset, vt declarat do. Blas. Lancea in d. c. volentes no. 4. Et nisi fructus feudi siue cōmoditas ꝓ parte alienetur: quia tunc licet feudū sit indiuiduū quò ad plenam diuisionē: tamen fructus, seu cōmoditas diuidi potest, sicut alia est diuisio tutelæ: & alia administrationis tutelæ, no. Bar. in l. inter tutores arg. illius tex. ff. de admi. tuto. & adde Camer. in d. c. imperialē fol. 98. in litera (t) qui in hoc concordat, vt fructus & cōmoditas feudi indiuidui diuidi possit licet dissētiat quò ad administrationē seu iurisdictionem, vt numquā diuidātur nec administratio, nec iurisdictionis exerciciū (in feudo titulato loquendo). et si plura habuerit comes castra diuisa, & castrorū respectu, separatæ videantur esse iurisdictiones contra Socc. in cons. 165. vol. 2. & Curt. præallegato in loco, qui eum sequitur, & testatur cōmunem intellectū. Quam opinionē do. Blas. Lancea in d. c. volētes no. 4. oēs tenere dicit in c. 1. §. ꝑtereà ducatus de prohi. feu. aliena. ꝑ Feder. & Alber. in dictionario in verbo feu. & Io. Baptist. de sanct. Blasio in cons. in Christi nomine quod est post lectu. Iacob. de Alua. super feud. & plenius Curt. Iun. in tract. feu. p. 4. q. 30. nu. cxxij. vers. nono, & vlt. ꝓ nūc est, & deniq; hæc

228 verba subdit: † *istud quotidie videmus seruari in Regno: nam subiugantur redditus feudi à solo separati sine licentia curiæ, & tamen subiugatio valet: quia ex eo non minuitur ius feu. nec seruitium domini*, add. Camer. in c. imperialē fol. 17. in litera (o) vers. prima concl. vsq; ad literam (n) vbi

229 concludit, quòd † non solum fructus percepti è solo separati burgensatici censent sm̄ Bal. in cōs. 33. vol. 1. & cæter. quos ibi citat, & bona, & animalia existētia in feudo burgensatica esse sm̄ Bal. in cons. 422. vol. 1. nisi ad vsum feudi destinata essent, Iser. in tit. quæ sint regalia in ver. & plaustrorum, & bona, & fructus feudi empta burgensatica esse c. 1. de duob. fratti. Verū etiam fructus pendentes, qui vt separandi considerantur, burgeusatici sunt cap. 1. an agna. c. 1. §. his consequenter in titulo hic finit lex cōstitut. si quando §. fructus, Iser. in d. §. his consequenter, & in c. si duo fratres in pri. de duo. fratr. de nouo bene. inuest. & consequenter fructus ꝓ toto tempore, quo fructus erunt penes vassallum, alienari, & obligari possunt, absq; Principis assensu, ita cōcludit Camer. in d. c. imperialem fol. 18. in litera (A) vsq; ad litera (O) ex mente Andr. ibi, & in constitutione constitutionē diuæ memoriæ per tex. in l. codicillis §. instituto ff. de leg. ij. & l. pater. in prin. ff. de leg. iij. sm̄ glo. in cōstituti hac ectitali la. ij. Came. ibi in litera (I) vsq; ad (M) ratione: quia alienatio est indefinita, & nescitur quo tēpore duratura sit: licet homo cētum annis viuere possit, posset etiā statim mori l. 1. ff. de cond. & demo. & data hac temporis incertitudine nullum ius constituitur in re, & licet ipse Camer. secus sentiat cum locatur fructus

ad

ad longum tempus: vt censeatur alienatio & consequenter sine assensu domini fieri nõ posit: quia nullũ ius in re feudali constituere licet feudatario secundum cõmunem cõclusionẽ, quam ipse testatur ibi in litera (P) tamen hic in regno secus est, vbi assensus Principis habetur in alienatione feudi ꝑ c. volentes, quo cessant oẽs difficultates de quibus ibi per eum habetur.

Ad institutum ergo redeundo infertur,
230 quòd † dictio hæredibus hodiè in regno in materia feudali propriè haud dubiè capitur, cuius ꝓpria est significatio, omnes cõpræhendere hæredes, ne dũ sanguinis: sed etiã extraneos, vt iure Romanorũ cacapitur. l. sciendum, & l. hæredis appellatio. ff. de verb. sig. l. in annalibus C. de leg. cum simi. siquidem hodiè natura feudi nõ repugnat, quæ facit feuda ad omnes extraneos transire, ex dispositione d. c. volentes, hæc est omnium cõcors sententia, scriben. in d. c. volentes, & Petr. de Greg. in tract. concesf. feu. p. 6. q. 2. vers. extendo nunc istam conclusionem, vbi itidem cõmunem testatur: Quòd secus iure feudorum, & iure constitutionũ regni fuit, quo semper impropriè, & diuersimodè dictio (hæredibus) capta fuit, de iure. n. feudorũ pro filijs, seu liberis masculis interprætabatur c. 1. §. & si clientulus de aliena. feudorum cap. inter pares §. profectò de leg. Corrad. moder. repe fol. 457. n. 43. vol. 3. & alio modo iure constitutionũ regni, .s. pro descẽdentibus in infinitũ, & pro collateralibus vsq; ad tertium gradũ masculis, & fœminis vt in constitutio. in aliquibus, & cõstituti. vt de successionibus lib. 3. alio modo iure nostro antiquo siculorum, quod est huiusmodi c. si aliquẽ idest pro collateralibus vsq; ad septimũ gradũ, & alio modo ꝑ ius nouissimũ regni, quod est huius c. volentes idest ꝓ quibuscumq; hæredibus indifferenter, veluti diximus iure Roma. capitur in materia burgensatica siue allodiali. Doct. omnes in d. c. volentes, Gul. de Perno in conf. 14. in causa fiscali col. 3. ver. quod tñ verbum, & in 4. no. redeamus ad notab. feudi col. 3. vers. hodie autem, Pet. de Greg. in tract. cõcesf. feu. p. 4. q. 15. & vltima vbi limitat: nisi ꝑ alia verba dictio (hæredibus) altereẽ puta dicatur, hæredibus de tuo corpore legitimè descẽdentibus: vel, si subdatur clausula iuris francorũ, tunc. n. intelligitur de filijs legi. & naturali. & non extraneis vi tenoris inuestituræ, quæ nõ alteratur per c. volentes quod cõmuniter forma nõ repugnante intelligunt latius de hac dictione hæredibus habetur, ꝑ Camer. in c. Imperialem fol. in litera (v) de prohibi. feu. aliena. per Fede. vbi simili modo tradit, q̃ dictio hæredibus quãdoq; filios masculos quandoq; fœminas, quandoq; extraneos cõpræhendit, & expressa à lege ex pacto, & proui. expressa ab homine feudum hæreditarium facit, sm̃ Doct. ꝑ eum ibi cita.

231 Et sic, † si concesio feudi facta fuerit pro te, & hæredibus: nõ solum descendentes, collaterales vsq; ad septimv gradum: sed etiã extranei succedere poterunt, & hanc formam nostrates (largam) appellant Io. Aloys. de Septim. in d. c. volẽtes in prima illatione, quã ponit post cõem intellectũ d. c. relatũ, & latius infrà in declaratione concessionis pro te, & hæredi, & success. frater Petrus de Hieremia ordinis Prædicatorũ, quem in sacra pagina, & in vtroq; iure emicuisse fertur, in quadam apostill. ad d. c. volentes inuenta in quodam libro in modum repertorij confecto in bibliotheca Sanct. Citæ vi bis Panhormi in verbo feudũ, vbi quatuor formas tradit, largam, strictam strictiorem, & strictissimã, Pet. de Greg. in tract. cõcess. feu. p. 2. q. 5. vers. secundo quãdo iure hæreditario, vbi citat Pern. in conf. 25. primũ dubium 11.
232 char. vers. itẽ iure cõmuni, & cæte. † Sed ex mẽte eiusdem Pet. de Greg. in d. tract. p. 6. q. 3. limitari prædicta conclusio videtur, vt procedat cũ feudatarius liberos nõ habet, vt tunc extraneum cõmpræhẽdat alioqui vassallus nõ poterit extraneum in feudo instituere hæredem, & liberos sine causa præterire, etiam si legitimã sibi iure naturæ debitã relinqueret, ad quã pater tenetur l. cum quæritur, & authenti. nouissima C. de inoffi. testa. nisi pro subueniendis suis emergentibus necessitatibus, feudum alienaret tunc. n. posset etiam, si liberos haberet, & hanc opinionem dicit esse veriorẽ, & magis æquam, præsertim: quia Gul. de Pern. in conf. 25. primum dubium col. 16. vers. sed durissimum, dicit, quòd durissimum sibi videtur (data quacunq; forma) quod feudatarius filios habens, impune, & sine causa eos præterire posit, & extraneos in feudo instituere. quia dispositio c. volentes debet intelligi, attenta ratione sui, vt disponere posit in extraneos, sanguine deficiente: licet super hoc cogitãdum relinquat, Hoc etiam ipsemet cõfirmat: nam nisi d. c. volentes ita intelligatur, sequeretur, quòd duo specialia .s. permissionis alienationis feudi sine licentia Principis, & priuationis filij, & aliorum descendentiũ sine causa à successione feudi, contra duo iura cõmunia feudorum cõcurrerent circa idem, & in personam eiusdem feudatarij, quod esse non debet, per glos. & Doct. in l. 1. C. de do. promi.

promi. Sed hoc solui posset: nā si duo merentur dici specialia, nō ex vno & eodem fonte: sed ex diuerso procedūt quoniam, quod posit alienare sine licētia Principis est fauore alienantis expresso in c. volentes, ibi (vt longius solito gaudere posint) & quòd posit priuare filios feudo, est fauore feudatarij tacito resultāte ex expres-
233 so, & † duo specialia circa idē, cum ex diuerso fonte procedunt, admittuntur. Bar. in l. si is qui ꝑ emptore ī fin. ff. de vsucap. vt in simili dixit Iacob. Niger. ex mēte domini sui in l. 1. ff. de leg. 1. nu. cxv. fol. xliiij. vol. 4. repete. dum dicit, quòd præsūptio legati, est contemplatione legati expressi: sed quòd dominium trāseat, est fauore legati taciti, & cōsequēter hoc casu duo specialia cōcurrere posse. Quinimò nos dicimus hoc quòd posit priuare filios feudo, est in consequentiā illius, quòd posit sine licentia Principis generaliter alienare, ꝙ nuncupatim statuitur, ꝑ d. c. volētes, quo
234 casu † specialia plura circa idē accessoriè, & in consequentiā haud dubiè cōcurrere possunt, cum duæ ff. de capti l. sub conditione, vbi Bar. ff. de solut. §. qui ab hostib. instit. quib. mo. ius pa. po. solui. Saly. in d. l. 1. C. de do. pro. Corasi. in l. qui liberos ff. de rit. nup. nu. clxxxvi. fol. cclx. vol. ij. rep. Parpali. in l. ij. ff. solu. matr. nu. lxxij. fol. cxxxiij. vol. iij. rep. qui citat Bar. in l. singularia in prin. ff. si cer. pe. idē tenent mod. rep. fol. cccxxvi. n. lxxxi. vol. v. & fol. clxv. n. lxxxiiij. vol. vi. Præterea d. l. 1. C. de do. pro. loquitur de imꝓprietatibus seu præsumptionibus, seu fictionibus, vt plures cōcurrere, vel non cōcurrere posint: At hic nulla datur fictio, imꝓprietas, siue specialitas: sed quod de iure feudorum fieri permittebatur, vt feudum hæreditarium Principis, seu domini assensu alienari posset, siue directò, siue in cōsequentiā, puta: quia nemo potest reuocare alienationem feudi hæreditarij à defuncto factam: nisi
235 ipsius alienātis extiterit hæres, † & hæres contra factum defuncti nō venit l. cum à matre C. de rei vend. Parif. in conf. 2. redemptoris nu. 27. vol. 18. latè multos cumulans atq; cōmunē testando opin. tradit Arius Pinnel. in tract. de bon. mat. p. 3. nu. 93. de quo infra in tertio exemplo memi-
236 nerimus. † Modò per d. c. volētes simpliciter hæc licentia remittitur, ideò existimamus quòd feudatarius liberè etiā præterito filio extraneū in feudo hæreditario hæredem instituere potest, dummodo ꝙ filijs legitimam relinquat, & hæc opinio nobis magis arridet, & verior videtur, & eam sequuntur idē Gul. de Pern. in conf. 4. condam Serenissimus Char. 9. ver. itaq;

concludēdo habes in c. volentes col. pen. idem voluit Ber. de Medico dictus Saccurasa in cōpendio success. feu. in tit. de success. ex testa. in prima form. larga in prin. & in tit. de success. ab intesta. & in secūda forma vers. itē si habet filios p. ut refert
237 Pet. de Greg. prędicitato in loco. † Limitatur tamen prędicta principalis conclusio, vt tunc feuda sint alienabilia, quādo inuestituræ tenor nō repugnat: secus si forma repugnet, ita nostrates siculi scribēt. cōmuniter d. c. volētes intelligunt idest forma non repugnante Gul. de Pern. in cons. 13. in quæstione terræ Hæracliæ col. 14. post nu. 30. & col. antep. nu. 37. ver. testat vltimo respōdere, vbi dicit, quòd hæc est concors & vera interprætatio, vt c. volentes forma nō repugnante intelligatur, idē Pernus in d. c. volentes vers. verumtamen feudum, vbi sequendo opin. Bernard. de Medico, ꝙ c. volentes locum non habeat in feudo ex pacto & ꝓuide. dicit hoc esse
[R] verisimū: quia [R] pactum l. vincit, & si authoritate huius c. volētes feudū alienari posset pasim & indistinctè, contra omnem naturalē & ciuilē rationē esset, necnon, & dicta omnium scribentium, & frustra pacta & conditiones in cōcesionibus feudorū apponerentur, & ideò rectè forma non repugnante interprætari debere asseuerat d. c. volentes, idē tenet Io. Aloy. de Septim. in d. c. volētes in secūdo intellectu, & post secundùm intellectū in illationibus ver. sed vtile est scire, vbi vult, ꝙ c. volentes forma non repugnante intelli-
238 gatur: † quia forma, & tenor inuestituræ cuicunq; feudorū naturæ derogat c. 1. de duob. fratr. de nouo ben. inuesti. Bal. & Andr. in c. quoniā, de prohi. feu. al ena. ꝑ Lotha. Roma. in conf. 33. in fin. cum concord. ibi Pet. de Greg. in tract. cōcess. feu. p. 3. q. 1. in prin. vbi firmat formā concessionis cuicunq; feudorum naturæ derogare, & septem modis limitat, idem Pet. de Greg. in d. p. 3. q. 7. ver. & ideò infero.
239 Ratione tamen firmatur, quia † pacta contra naturalia cuiuscunq; cōtractus sustinentur l. pacta conuenta, & ibi glo. cōcommuniter approbata de contrah. emp. facit l. pacisci. ff. de pact. Guli. de Pern. in conf. 12. in q. terræ Hæracliæ col. 7. Curt.
240 Iun. in tract. feu. p. 1. q. 6. n. 31. Licet † cōtra substantialia contractus pacta nullius sint momēti, vt supra diximus ver. quinto ex requisito, vbi cōclusimus pactum fidelitatis remisiuū nō valere: licet eam conclusionē modò in dubiū reuocemus: nam
241 † pacta contra substātialia cōtractus cū ad diminutionē tendunt nō solum vitiātur: sed vitiāt: tametsi pactum cū apponitur

ad augendum vitiatur, & nõ vitiet, & ita procedat d.l.cũ præcario ff. de præca.ibi citata, vt ait Bal.in c.1.§.fin.per quos fiat inuesti. quẽ melius, quam alibi circa hoc loquutũ fuisse dicit Curt.in d.p.1.q.6.nu. 27.& seq. Sign.de Homod.in l.vbi ita donatur ff.de dona.causa mort.n.7.fol.204. vol.5.rep.vbi dicit rationẽ esse:quia pactum ad augendum factum, & si sit contra substantiã, quoniã iam cõtinet augmentum,nõ efficit, quominùs sit cõtractus totaliter pfectus in suo esse nullatenùs defectiuus, eo quia causam dicimus rectè subsistere: & pactum reijci, veluti continens in ipso cõtractu saltem impossibilitatẽ de iure maximè:quia fauore eius apponitur, qui taliter paciscitur,ergo in eius odiũ,&c. sed si sit ad diminuendũ,conceditur tm̃ ꝓ parte:non in totum,ideò vitiatur,quia est indiuiduum cuius nõ est pars, & remanet prorsùs inualidũ. Nec placet ꝙ ait Curt. ibi, quòd circa hoc: an pactum cõtra substãtiã vitiet,vel vitietur, in omni alia materia,ne in longũ illud protraheret in tanta doctorum varietate putat omittẽdum esse, & in materia feudali cõcludit, quòd pactũ contra aliquod ex requisitis in feudo faciat feudi cõtractum ꝓ parte valere, & deniq; effugere nequeũdo quin.requisita in feu. sint de substãtia feudi negat de substãtia esse, & fateẽ descriptionẽ, & nõ definitionẽ esse, vt in nu.31. ex mẽte Bal. in c.1.§.fin.ꝑ quos fiat inuesti.& ita trãsit quasi sentiendo, ꝙ requisita potius essent de natura, quàm de substantia cõtractus.

242 † Et nempè magnum putamus esse defectum in eo,qui tractatum feudi fecit,& nisus nõ fuit saltim aliquam quidditatem essentiã siuè substãtiam feudi demonstrare,præsertim,quia si substantiã rei de qua disputatur ignoramus,ipsam rem non intelligimus,teste.Cicer.lib.1.off.cuius me minimus supra in prin.cum cõcord.ibi & ita transeundo, vt ipse transit de substãtia non curat, nec aliquid aperit.

243 Ad ꝓpositum ergo redeũdo † pactum remissiuũ fidelitatis tendit ad diminuendum,& non ad augendũ, ergo non solum fidelitatis pactum: sed etiã ipse feudi contractus vitiatur, & non solum contractus irritatur propter pactum fidelitatis remissiuum: sed etiã propter quodcũque aliud pactum, quod cõtra aliquod ex requisitis in feudo positum fuerit, postquã nos etiã fatemur omnino esse de substantia feudi: licet ipse Curt. propter hanc difficultatẽ effugiendam senserit non esse de substantia,dum voluit nõ esse definitionẽ:sed descriptionẽ,vt in nu.31.in d.q.6.p.1. Propterea pro solutione putamus,ꝙ

244 † sicut duplex est feudum: ꝓprium, & impropriũ: ita duplex est substantia feudi:propria,& impropria: postquã feudũ sm̃ impropriã naturam datur,vt in c.1.de feudo non haben.prop.nat.si.n.sunt diuersa non sequitur substantia feudi proprij est substantia feudi improprij:nec econuerso licet fidelitas detur,quam vtriusq; feudi substantiã esse arbitramur. Et ab hoc dissentire non videtur Curt.ipse nu.30.sm̃ aliam solutionẽ,vbi sentit, ꝙ si pactũ est cõtra aliquod ex requisitis in feudo licet contra substantiam feudi: tamen ex quo põt trãsformare contractum in aliam speciẽ contractus non discedendo à generali nomine cõtractus: siuè à nomine appellatiuo,fiet transformatio de feudo ꝓprio ad impropriũ, nec nullus fiet contractus, vel pactum sm̃ distinctionẽ Bar.in l.vbi ita donatur ff.de dona.cau.mor. Sed si pactũ est remissiuũ fidelitatis, quæ est vtriusq; feudi substantia, nil dicitur, cogita, & iniudicando ab authoritate prædictorum nõ discedas: ꝙ vitietur tm̃ pactum: at cõtrarium, ꝙ totũ vitietur magis sedet in animo.

245 Ad ꝓpositũ iterum redeundo, † quando concessionis tenor.cap. volentes repugnare dicatur, magna est articuli difficultas:tametsi cõmuniter de tribus cõcessionum formis exempla tradi soleant.

☞ Primum itaq; exemplum cõcessionis,

246 † quòd cap.volentes repugnare nostrates siculi dicunt,tradere solent de feudo concesso pro te,& liberis, nõ adiecto nomine hæredibus: vel pro te,& descendentibus: vel pro te, & coniunctis de familia: vel ꝓ te, filijs, nepotibus, & pronepotibus vsq;

247 in infinitũ.& † dicunt tales concessiones, vbi nomen (hæredibus) nõ est expressum, facere feudum ex pacto,& prouidẽtia seu familiare, ita Io. Aloys.de Septim.in d.c. volentes vers. circa tertiam formam, qui testatur cõmunẽ opinionẽ, Pet.de Greg. in tract.concess. feu.par.6.q.14.& seq.vbi latè Gul.de Pern.in cõs.8.repetamus col. 3.ver. vltimo plenissimè elargatum, & in pluribus alijs consi.& Ari.Pin.in tract.de bon.mater.par.3.nu.84. qui dicit omniũ esse concordem opinionem: solummodò Siluan. dissentiẽte in cons.30.n.12. & 17. qui voluit etiam tale feudum hæreditariũ

248 dici. † Et agnati tale feudum ex pacto, & prouidentia,repudiata hæreditate consequi poterunt,Imò etiam filij non solũ cæteri agnati ad feudum sibi à patre delatũ aspirabunt patris repudiata hæreditate, secundum receptiorem opinionẽ, quam testatur idem Arius Pinnellus in d. tract. de bo.mater.par.3.nu.85.seu 89.fol.mihi 339.vbi citat Bal. in cap.1. an agna.nu.8.

Alua.

Alua. nu. 9. Præpo. nu. 6. verſ. ſextò lim. Iacob. à ſant. Geor. de feu. in verbo. & cũ pacto de nõ alienãdo nu. 36. Iaſ. in l. quod dicitur nu. 33. ff. de verbo. obli. Maius. n. eſt dubium: an filij patris hæreditatẽ repudiare poſsint, & feudum familiare ſeu ex pacto habere, quam cæteri vlteriores: ſiquidem filij, vti aſtrictiores magis patri defuncto tenẽtur, quam alij, ne defunctus iniuria afficiatur, nõ adita eius hæreditate, etiam hoc in materia feudali quamplurimi voluerunt, filios eſſe deterioris conditionis quam alios agnatos per d. c. 1. an agna. Ideòq; ſecũdum omnium opinionẽ indubitantèr procedat, vt ſaltim cõfecto inuentario, non ſolum vlteriores agnati: ſed etiam filij poterunt feudũ habere, & illud (ſi forte alienatum fuerit) à quocũq; reuocare, ſiquidẽ hæreditatis aditio, cauſa honoris exigitur, ſed nõ quòd feudum citrà ius, & nomen hæredis haberi nõ poſſit d. c. 1. an agna. Io. Aloyſ. in loco præallegato in d. c. volentes verſ. circà tertiam formam, vbi etiã vult, primæ quaſi adhærens opinioni, vltrà Andr. attentari poſſe, quòd hæres adeundo, & inuentarium nõ conficiendo, feudũ ex pacto, & prouidentia reiuendicare poſsit, quia reiuẽdicatio cum bonis hæreditarijs non confundetur ſecundũ Bal. & Sal. in l. ſi vxor col. 1. C. de bon. autho. iudi. poſsi. & Alex. in l. ſi debitori C. de pac. Nos tamen intrepidè cõtrà hanc cõcluſionem nouitèr inſurgimus, & fatemur, ꝙ feudũ ꝓ te & liberis & ſimile, vbi non fuerit nomen hæredibus adiectũ faciat feudũ ex pact. & ꝓuid. fatemur etiã ꝙ forma inueſtituræ quãcũq; feudorũ naturã alterare põt: ſed negamus ꝙ c. volentes ꝓdictæ inueſtituræ repugnet hoc eſt nouũ & mirabile tibi videbitur. At nos ità
249 probamus: † feudũ familiare, ſeu ex pacto & ꝓuidentia eſt feudũ propriũ ſecundum ꝓpriã iuris cõmunis feudorũ naturã, latè Affl. in c. 1. an agnat. declarat etiã Camer. in c. imperialẽ §. præterea ducatus col. 2.
250 de pro. feu. ali. ꝑ Fede. Et noua cõſtitutio de feudo ſimplicitèr loquens, intelligitur de feudo loqui ſecundũ propriã naturam. Socc. in conſ. 252. viſis inſtrumẽtis col. 3. & latius in conſ. 257. viſis inueſtituris col. 5. vol. 2. refert, & ſeq. Curt. in d. tract. feu. p. 1. q. 6. circà fin. nn. 32. & ſeq. per ibi alle
251 gata. Ergo † c. volentes ſimplicitèr de feudo loquens, ꝙ alienari poſsit, in feudo ꝓ te, & liberis conceſſo, vti feudo ex pacto, & prouid. ſecũdum propriã feudi naturã locũ habet. hoc eſt fortiſsimũ argumẽtum cõtra cõmunẽ, & credimus, ꝙ ſit ipſa veritas: ſi tñ firmamus, vti cõis opinio firmat, ꝙ c. volentes generalitèr in quocũq; feud.
252 loquatur: niſi forma repugnet. † Et ſecundũ hoc diceremus tunc formã huic c. volentes repugnare, cũ feudũ expreſsim fuerit cõceſſum cũ clauſula nõ obſtante c. volentes, vel cum feudum talitèr fuerit conceſſum, quòd de iure cõmu. feud. feudum ſecundũ impropriã naturã fuerit, & huic c. volentes repugnet, verbi gratia ſi collaterales, vel fœminæ vſq; ad certũ gradũ, dummodo, quòd nõ vſq; ad ſeptimũ gradum vocẽtur inueſtituræ tenore, tunc. n. feudum eſſet ſecũdum impropriam naturam de iure cõmuni feudorum quo, nec collaterales, nec fæminæ ſuccedũt cap. 1. §. cum verò Corradus, de his, qui feu. dar. poſſ. eſſet etiam ſecundum impropriã naturam, attento noſtro ſiculorũ iure, quo vſquè ad ſeptimũ gradum ſucceditur per hoc cap. ſi aliquẽ, ſicut dicemus in verbo. vſq;, & ver. ad trinepo. vndè cap. volẽtes vti noua conſtitutio poſt d. iura emanans in tali feudo improprio, tùm inſpecto iure francorum, tùm noſtro ſiculorum, locum habere nõ poteſt ſimplicitèr de feudo loquendo, & conſequentèr talis inueſtituræ tenor. cap. volẽtes repugnaret, & limitatæ dumtaxat perſonæ: & non aliæ ſuccederent. Sed licet iſta nobis veriſsima videantur: attamen nõ per hoc firmamus, quòd cap. volentes de feudo ex pacto, & ꝓuidentia loquatur, & cõſequentèr illud hodiè liberè in præiudicium agnatorum
253 alienari poſsit: quia † c. volentes nõ remittit: niſi licentiã Principis, quæ exigebatur in alienatione feudi, quid alienari poterat, ſed quicquã in præiudicium agnatorũ nõ ſtatuit, & hac ratione defendimus cõmunẽ, vt latiùs dicemus infrà, in verbo antiquis in vlti. q. in vltimo effectu, vbi vide. quid fuerit, quòd tot patres errare fecerit
254 & Secundum exemplũ: eſt † de qualibet cõceſsione vbi iuris francorũ clauſula adiecta fuerit, vt tale feudũ itidẽ familiare, ſeu ex pacto, & prouidẽtia dicatur, & cõſequẽtèr alienari nõ poſsit in præiudiciũ primogenitorum, qui vocãtur prout latè examinando cõcludit, idem Io. Aloyſ. de Sept. in d. c. volentes in declaratione clauſulæ iuris francorũ, Per ratione quia licet
255 † iure regni francorũ iure viuatur ab inteſtato: tñ Principis verba aliquid plus operari debẽt, quã ſit de iure cõmuni c. ꝑ his de priui. c. paſtoralẽ de app. Bal. in authe. habita in 4. no. C. ne filius pro pa. col. 3. & in terminis conſuluiſſe Ancha. conſ. 186. pro parte col. 3. & deniq; ſubdit hanc cõcluſionem indubitatã, & cõmunem eſſe, & ità omnibus in locis tenuiſſe Andr. volentem ad d. feudum ex pacto, & prouidentia vocari primogenitos, & excludi

emptores, fratres, & extraneos, & itá semper iudicatũ fuisse. sed ipse ideò dicit † excludi extraneos, & fratres, quia examinat formã ꝓ te, & hæredi. de tuo corpore legiti. descend. itá quòd viuatur iure francorum, quã formã vulgò, strictißimã appellant, duplicem in se continentẽ restrictionem, primò vt descendentes, & nõ collateretales, secundò vt descendẽtium primogenitus, & nõ omnes succedant: in alia verò forma vbi nõ sunt verba de tuo corpore, &c. sed simpliciter ꝓ te, & hæredibus, itá quòd viuatur iure francorũ, non tenet quòd collaterales excludãtur, licèt teneat feudum ex pacto, & prouidentia dici.

256

Idẽ tenet do. meus propat. do. Blas. Lancea in c. volẽtes no. 1. vers. sed hic subiungo, vbi vult, † quòd in hac concessione ꝓ te, & hæredibus, itá ꝙ viuatur iure fràcorum, pater postergato primogenito, feud. secundogenito dare non põt, sm Andr. in c. omnes filij col. 1. si de feu. fu. cont. nec alitèr in primog. præiudiciũ disponetur; Andr. in const. cõstitutionum, & in c. 1. §. præterea, quæ sit pri. cau. bene. ami. & in c. imperialẽ §. præterea ducatus de prohi. feu. ali. ꝑ Feder. & in c. 1. §. hoc quoq; de succe. feu. & Iacob. de Belu. in prohe. feu. & Aluar. in 5. diuis. denique asserit hanc opin. in Mag. Cur. fuisse vsu receptam, & quotidiè seruari, itá ꝙ in contrariũ disputare nullus audet, & ideò dicit omittere, quæ in contrarium antiquitus allegabantur. Pet. de Greg. in tract. conces. feu. par. 2. q. 8. vers. & aduertẽdum est, idẽ voluit, dicens, quod clausula iuris frãcorum facit feudũ ex pacto, & prouidentia citat Gual. de Paternione in allega. in causa Furnaris post Andr. in c. 1. §. si vassallus col. penul. vers. sed quia ponitur in themate, & col. seq. quæ fuit prima causa bene. ami. & in c. §. omnes filij col. 1. vers. item si vassallus, si de feu. fuer. cõtroue. Subdens quòd † in quacumq; forma concessionis apponatur hæc iuris francorum clausula, feudum ex pacto, & prouidẽtia facit, secundum Gul. de Perno in cons. 25. primum dubium in 1. & 2. char. de quo latiùs dicere ꝓmittit in eodẽ tractatu p. 4. q. 3. Et quòd pro primogenitis, & non pro descẽdentibus passim feudum concessum intelligatur, citat Gul. de Pern. in cons. 19. circà feudũ vers. quinimò in vlti. char. & in consil. 1. vers. quinimò post Andr. in c. 1. §. hoc quoque col. 2. vers. item constitutio de succes. feu. Et quòd tale feudũ non iure successionis; sed potiùs ex vi cõtractus deuoluatur, secundum Gul. de Perno in cons. 7. hic aduerte in 2. char. vers. non vbi viuitur iure francorum. Et deindè subdit exempla formæ strictæ, magis strictæ; strictioris, & strictißimæ ꝗ. pro te, & hæredib. de tuo corpo. descendentibus: pro te, & hæred. de tuo corpo. descend. itá ꝙ viuatur iure francorum: pro te, & filijs seu liberis: ꝑ te & filijs, seu liberis, itá ꝙ viuatur iure francorum: Et in p. 4. q. 3. eiusdẽ tractatus gradatim asserit quacumq; in forma clausula iuris francorum adiecta fuerit, vt illud ex pacto, & ꝓuidentia faciat, siuè in concessione pro te, & hæredibus, secũdum Gul. de Perno in cons. 22. primum dubiũ, siuè pro te & hæredibus in perpetuũ, secundũ Gul. de Pern. in cons. 25. in secunda char. siuè pro te, & hæredib. & success. in perpetuũ, secundũ Gul. de Perno in cons. 10. ad primũ dubium in 1. char. & in cons. 7. in 5. char. & seq. & in char. 7. & seq. vers. circà tamen. q. princi. Nec defuerunt ex nostratibus siculis, qui cõtrariã tenuissent opinionẽ, vt Blas. de sanct. Ang. in consilijs suis duobus, quorũ vnum incipit viso præsenti casu conclusiuè, & aliud incipit superest, & Abbattista de Platamono in eius cons. Furnaris, volẽtes, hãc iuris francorũ clausulã, feudum familiare, seu ex pacto, & prouidẽtia facere dumtaxat, ab intestato, vt si alitèr ꝑ possessores feudi dispositum nõ fuerit, sed in vita eorũ, posse ꝑ cap. volẽtes liberè disponere, & potißimè duabus mouẽtur rationibus, † primò quia cap. volentes, nisi in tali concessione operetur, frustatorium esset, contra l. si quando ff. de lega. 1. & c. si Papa extrà de priuileg. quoniam in regno, omnia feuda cum clausu. iuris francorũ concessa intelliguntur, dato, quòd in cõcessione ab initio talis clausula adiecta non fuerit, ꝑ hoc cap. si aliquem, quo statuitur, vt francorũ iure viuatur, & adde hunc esse communẽ intellectũ, vt dicemus infra in verbo francorũ. Sed ad hoc respondet ipse Io. Aloy. de Septi. quòd expreßio Principis quod francorum iure viuatur, fortiorem casum operari debet, quam si de iure communi: clausula iuris francorum subintelligatur per doctri. Bar. in l. iij. col. 3. ff. de leg. 1. circà intellectum l. precibus C. de impu. & alijs substi. & l. fin. de inst. & subst. vbi tacita substitutio pupillaris, nõ habet effectum eclcudẽdi matrem: sed expressa substitutio matrem excludit, vt aliquid plus operetur, quam tacita.

257

258

260

Sed cogita, quòd hæc respo. nõ est tuta, nam Bar. est sibi contrarius, licet n. ibi teneat, quòd expreßio eorũ, quæ tacitè insunt ex voluntate, operet: secùs si ex necessitate, ꝑ tex. in d. l. ꝑcibus C. de impub. & ali. sub. & ꝑ tex. in l. talis scriptura ff. de

[S] leg. 1. per quod [S] regula generalis limitatur,

261 tatur, quæ est,†vt expresio eius, quod tacitè inest ꝑ modũ dispositionis nihil operetur l.si arrogator ff.de adop.l.non rectè C.de fideic.l.vnũ ex familia in prin.§.1.ff. de leg.ij.l.quæsitum §.fin.ff.de distra.pig. Attamen idẽ Bar.in l.hæc ver.ff.de leg.1. dicit totũ oppositũ, videlicet, ꝙ expresio eius, ꝙ tacitè inest ex voluntate nil operat̃ l.cũ q̃d si ce.pe. Rip.in d.l.hæc verba nu. 36.licet inibi, Ripa conetur saluare, Bar. quòd d.l.cũ quid loquatur in tacita voluntate ex mente exprimẽtis, super qua lex se fundauit, quo casu expresio nihil operatur,& ibi in d.l.hæc verba, loquatur de tacito, quòd inest præter voluntatẽ, quo casu expresio operatur, quòd non solũ præter voluntatẽ: sed etiã ex volũtate inesse, dici potest: qa poterat ꝑ exprimẽtem cõtrarium dici. Et in casu nostro, quòd clausula iuris francorum insit, videtur præter voluntatẽ inesse, quia ità disponit c. si aliquem, dando nouã feudis naturã,& se fundando in voluntate cõcedentis, sicut præter volũtatem inesse dicit, ibi Ripa (diem præsentem) in d.l.talis scriptura: quia lex arbitratur diem inesse præsentem, ex sua æquitate absq; alterius arbitrio, & dicit nouiter tradere,& vera esse,& cõsequenter notanda. Attamen idem Ripa parũ supra intellexit d.limitationẽ Bar. procedere, vt tũc expresio eius, quod tacitè inest operetur, quando coadiuuaret ex alia speciali dispositione exprimentis, & ita procedere tex.in l.talis scriptura: sed sola expresio de per se nihil operari dixit d.l. nõ rectè. Vel debere intelligi d.fallentiã quãtum ad effectus aliundè resultãtes, quàm ex ipsa sola expresione d.l.talis scriptura: sed ipsam solam expresionem nihil operari d.l. non rectè, declarando, ꝙ diuersis respectibus dies inesse potest: ex voluntate,& præter voluntatẽ: ex voluntate, habito respectu, ꝙ testator,& contrahentes possunt aliter disponere: præter voluntatem, habito respectu, quod arbitratur lex, diem inesse præsentem ex sua æquitate, sine alterius arbitrio, quod similiter idem in casu nostro dicere possumus clausulam prædictam iuris frãcorum inesse diuersis respectibus: ex voluntate: quia possunt contrarium disponere: præter voluntatẽ: quia hoc cap. si aliquẽ ità arbitratur sine concedentis, & recipientis feudum arbitrio. Et sic concludere volumus, quòd licet ipse teneat, quod expresio eorũ, quæ tacitè insunt præter voluntatem operetur: attamen istud procedere sentit, quando alia speciali dispositione exprimentis coadiuuatur, vt operetur effectus resultantes aliundè, & quando lex fundatur in tacita voluntate disponentis, vt tunc expresio nihil operetur per d.l. cum quid, concurrit cum Bar. & respondet ad contrarium, quod fieri posset de l. præcibus, & cap. si pater de testa.in vi, vbi tacita pupillaris fundatur in tacita voluntate testatoris, & tamen expressa operatur, dicendo, quod fundatur in tacita volũtate præsumpta, cui præsumptioni lex fidẽ nõ præstat contra matrẽ, quæ ratio cessat, quãdo
[T] voluntas est expressa, [T] ita etenim iudicio nostro sentit, ꝙ sit casus specialis fauore matris, quod disponitur per d.l. præcibus, & cõsequenter non est trahendus in cõsequentiã l.quod verò ff.de leg. Prætereà iste casus, quòd lex fundetur in tacita voluntate disponẽtis, & consequẽter expresio non operetur ꝑ d.l.cum quid, vel operetur ꝑ d.l. præcibus, nõ est casus noster, sed præcedens casus, verus est casus, vt clausula iuris francorũ tacitè insit, præter voluntatem disponent s, quo casu expresio nõ operatur: nisi alijs cõcurrentibus adminiculis, vel quò ad alios effectus aliundè resultãtes,& nõ ex ipsa expresione, cæteræ intelligen.circà d.falle.confutantur ꝑ Ripam ibi. Secundò mouẽtur d. de sancto Angelo,& de Platamono ad te-
262 nendum contrariũ ratione, quia † beneficia Principis sunt latisimè interpretãda c. cum dilectus extra de donat.l.beneficij ff.de const.prin.& cõtra ipsum Principẽ, ꝙ si voluisset ità, clarius istud expresisset iuxtà no. ꝑ Bar. in l.fin.C. de iu.& fa.ign. & Bal.in c.1.de controuer.inuesti.vbi ha-
263 betur, ꝙ † si Princeps cõcesit de tali flumine vsq; ad tale flumẽ, dictio vsq; stat.inclusiue,& vtrũq; flumen cõphendit: qa si
264 voluisset artare, potuisset, †& verba cõtra loquentẽ sunt interꝑtãda l.si in emptione ff.de cõtrah.emp.l.veterib.ff. de pact.sed ad hoc respõdet ipse Io. Aloys. de Sept.ꝙ nõ est opus interꝑtatione vbi verba Principis, sũt clara, ꝑ quæ suæ indẽnitati caue
265 re voluit, nos existimamus, ꝙ† si in cõcessione, vbi clausula iuris francorũ extiterit, nõ est verbũ hæredibus, ꝙ sit clarũ, ꝙ feudũ sit ex pacto,& ꝓuidentia: sed, si dictio hæredibus erit: tũc qa citra ius,& nomen hære.feu.haberi nõ põt, etiã à descendentib⁹, tenemus, ꝙ sit hæreditariũ: nã dictio hæred. cũ ab homine ponitur hæreditariũ feu. facit: licet secus si à lege. Came.in cap.
266 imperialem §.ꝑte.ducatus col.8.& 9.† Et quo ad istum effectũ: an feudum sit familiare, vel hæreditariũ, an descendens contra factũ defuncti venire posit, tenemus, quod non est differentia inter concesionẽ pro te, & hæredibus de corpore legitimè descendentibus: & quamlibet aliam

 conces-

concesſionem, vbi adiecta fuerit clauſula
iuris francorum, quia hæc iuris francorũ
clauſula aliud nõ operatur: niſi reſtrictio-
nem ad primogenitum: ſed in vtroq; caſu
ſemper hæredes ſanguinis, ſeu deſcẽden-
tes vocantur. Et quandoq; vbi adeſt clau-
ſula iuris francorum cõceſsio poſſet vltrà
deſcendẽtes, collaterales vſq; ad ſeptimũ
gradum includere, ꝑ hoc c. ſi aliquẽ, puta
ſi pro te, & hæredibus ita, quòd iure fran
267 corum viuatur conceſsio reperiatur. † Et
ita reperimus Pet. de Greg. tenere ĩ tract.
conceſſ. feu. par. 4. q. 14. ex mẽte Bal. in c.
1. col. 2. ver. itẽ quæritur an. agna. vbi cir-
cà hoc tres caſus diſtinguit. qui in effectu
ad idem tendunt, quòd aut forma dictat:
pro ſe & liberis: aut pro ſe ſimpliciter: aut
pro ſe & hæredibus: primo caſu, vt ſucce-
datur, citrà ius, & nomen hæredis ſecun-
do, & tertio caſu, vt non ſuccedatur citrà
ius, & nomen hæredis, & ſic primo caſu,
ſit ex pacto, ſecundo, & tertio caſu, ſit hæ-
reditariũ, & ità dicit tenere Imo. in c. ex
parte col. penul. qui dicit hanc eſſe cõmu-
nẽ opinionẽ, & referre, & ſequi Iacob. de
ſanct. Greg. in tract. de feu. verſ. ità, quòd
ipſi inueſtiti habeãt in prima limitatione;
& ità ipſe tranſit examinando hanc mate
riã: an iure hæreditario, vel iure proprio
quis ſuccedat in feudo, vbi frãcorum iure
viuitur, & hæc eſt veritas: Licet ipſe ſen-
tiat, quòd eo caſu, quo eſt dictio hæredi-
bus, & clauſula iuris frãcorũ, quòd ſit feu-
dũ mixtũ vt dicit in d. q. 14. verſ. ſecundã
colligo cõcluſionẽ, ꝓpterea ꝓ iſto feudo
mixto, vide ea, quæ trademus in ſequenti
exemplo in forma ꝓ te, & hæredibus de
tuo corpore legitimè, &c.
268 † Tertium exemplum eſt de cõceſsio-
ne pro te, & hæredibus de tuo corpore le
gitimè deſcẽdẽtibus, vt hæc forma faciat
etiam feudũ familiare, ſeu ex pacto & pro
uidentia, & conſequenter vti repugnans
huic c. volentes alienari non poſsit: ſed an
talis cõceſsio faciat feudum familiare, ſeu
ex pacto, & prouidentia, vel hæreditariũ,
vel vt quidã dicunt mixtum, Et an proſit
inuentarium vt hæres eo confecto contra
factũ defuncti venire poſsit: alias cõſului-
mus ꝓ do. Franciſco de Auerſa tunc Iudi.
Mag. Reg. Cur. in cõceſsione caſtri, & vil-
læ Pantallariæ ſub prædicta forma facta,
Fran. de Beluiſ. & fuit noſtrũ primũ conſ.
feuda. vbi duo pũcta examinauimus vide-
licet quo modo vocetur tale feudũ, & an
proſit inuẽtarium: propterea ad cõmunẽ
vtilitatẽ illud de verbo ad verbũ inſerere
hic decreuimus, vt materiã ſtudẽdi præ-
ſtemus, & veritas eluceſcat.

EXEMPLAR cõſilij primi ſ eiuſdẽ
auctoris cõſiliorum feudalium. Punctum
prima fronte videtur dicẽdum, vt feudũ
familiare, ſeu ex pacto, & prouidentia di-
catur iuxtà magiſtralia verb. Bulg. & Pilei
relata ꝑ Andr. in c. 1. in prin. an agna. & in
c. 1. §. hoc quoq; de ſucceſ. feu. & Bal. in l.
cum virũ nu. 21. C. de fidei. & Came. in c.
imperialẽ §. ꝓtereà ducatus col. 1. de pro.
269 feu. ali. ꝑ Fed. † quoniã nomen hæredibus
in materia feudali ꝓ liberis vel filijs expo-
nitur, ex quo feudi natura repugnat, quæ
ad extraneos feuda trãſire nõ facit tex. eſt
in c. 1. §. ſi clientulus de al. feu. & in d. c. 1.
§. ſimiliter verſ. ꝑfectò de le. Cor. Bar. in l.
gallus §. etiã ff. de lib. & poſt. Deci. in cõſ.
395. nu. 7. vbi refert Bal. dixiſſe cõmunẽ.
Secundò facit ad hoc vt nomen hæred. ꝓ
liberis exponatᷣ authoritate glo. in l. ex fa-
cto §. fin. ff. ad trebell. vbi conditio illa: ſi
ſine hæredibus deceſſerit, de filijs etiã nõ
hæredibus intelligitᷣ, vbi Pau. Caſtr. tenet
dicẽs, quòd, qñ dr̃ pro te liberis, & hære-
dibus, ne dictio hæredibus ſuꝑflua redda-
tur, intelligitᷣ de filijs, dũmodo hæred. ex-
titerint; ſed ſi dr̃ pro te, & hæred. intelli-
gitur de filijs, ẽt, ꝙ non ſint hæredes: quia
dictio hæredibus ſatis operatur, vt ꝓ filijs
exponatur, & dicit, ꝙ hæc eſt ſua noua
opin. quã veriſsimã eſſe credit, & eam ſe-
quitur Iaſ. in l. ſi non fortẽ §. libertus nu.
35. ff. de cond. indeb. Tertiò confirmatur
autho. alterius glo. Io. in l. ſi quis titio alias
ſi quis attio ff. de vſuf. acc. vbi exponitur
hæredibus. i. liberis, ſeu filijs, cuius autho.
ità tenuiſſe videtᷣ in terminis noſtris And.
in c. 1. §. & ſi libellus nu. 10. de alie. feu. pa.
vbi dicit, ꝙ qñ eſt appoſitũ verbum hære
dibus, ſi poteſt probari, ꝙ intellexerũt de
filijs, tunc perindè habetur, ac ſi ſit dictũ:
pro ſe, & liberis, vt feudũ ſit pacti, & pro-
uidẽtiæ, & poterũt illud habere abſq; eo,
ꝙ ſint patris hæredes. Et in hac forma ꝓ-
batur de filijs intellexiſſe ꝑ illa ver. de tuo
corp. legit. deſcent. vt ait Deci. in conſil.
395. nu. 5. verſ. ꝓdictis tamen non obſtan-
tibus, vbi etiã dicit, quòd ꝓbatur de filijs
ſenſiſſe etiã ſi dicta verba nõ fuerint adie-
cta: ſed alia ſimilia, puta hæredibus maſcu
lis prout idẽ Deci. cõſuluit in terminis in
conſ. 185. vbi has duas formas æquiparat.
idẽ tenet Socc. Nep. in conſ. 122. n. 9. vol.
2. vbi dicit, ꝙ quãdo aliquo modo conſta-
re põt, quòd ſub verbo hæredibus ſẽſum
ſit de liberis, tantum eſt pro hæred. quan-
tum ꝓ ſe, & liberis allegat And. & Deci.
in d. locis, & hanc Deci. opinionem dicit
eſſe magis cõmunẽ Arius Pinnel. in tract.
de bon. mate. in 3. par. n. 88. verſ. ego autẽ
puto vbi citat Pariſ. in conſ. 10. n. 7. lib. 1.

Socc. Nep. in cõſ. 112. nu. 74. lib. 2. & cõſ. 71. nu. 27. lib. 1. Bru. à Socc. relatū in conſ. 28. Affl. ſummè Decium laudantē in c. 1. nu. 11. an agna. deciſ. 240. n. 10. Affl. lib. 3. conſt. rub. 24. nu. 68. Goz. conſ. 26. nu. 30. Franc. Zoane de reb. quotidian. c. 4. Bello nū conſ. 33. nu. 2. qui dicit opin. Deci. eſſe cõmunē, & Alex. Areti. & alios quos refert Iaſ. in l. gallus §. etiam ſi parente ff. de lib. & poſt. Cremo. no. 1. eundē Iaſ. conſ. 118. col. 3. lib. 4. Bal. à quo dicit nō obſcurè colligi in l. cum virū nu. 21. C. de fidei com. & apertius in l. liberti col. fin. n. 37. de oper. liber. & adde Rolan. à Valle cõſ. 67. qui latè examinãdo hoc etiam deniq;

270 concludit in nu. 32. † Quartò vrget ꝓ hac parte cõmunis vſus loquēdi, qui antè oculos ſemper haberi debet: reiecta verborū ꝓprietate, ſecundū Ari. Pinnel. qui citat l. non aliter §. 1. ff. de leg. 3. ſed eſt tex. in l. librorum §. caſſius autem ff. de leg. 3. quē antè eum, & melior eo allegat Iaſ. in l. gallus §. etiam ſi à parente nu. 23. ff. de lib. & poſt. cum concord. ꝑ eum ibi: Sed homines ſolent ſimilibus in negotijs deſcendentes, & agnatos, quos ſucceſſuros ſperāt in feudo, vel maioratu de quo agitur, hæredes appellare, nō attendentes ad propriū

271 hæredis nomen. † Quintò, facit regula iuris, vt ratio naturalis, & non accidentalis conſideretur l. 3. ff. de tute. & vt ſanguinis cauſa: & non alia extrinſica conſideretur l. tutor ibi vt filius promeruit ff. de excu. tuto. Pinell. Sextò, & vltimò facit cõmunis opinio, quæ eſt hodiè in regno, quam teſtatur Io. Aloy. de Sept. in declaratione iſtius formæ ſiuè conceſsionis, qui allegat Andr. in c. 1. §. huius autē col. 2. nu. 9. ver. ſimile dicūt, ex quib. cauſis feu. am. vbi dicit, ꝙ eſt pacti, & ꝓuidentiæ, & filij illud habeunt, etiã, quòd patri non ſint hæredes, & Andr. in c. imperialē §. ꝑtereà ducatus de prohi. feu. ali. ꝑ Fede. qui allegat Bul. & Pile. & Andr. in d. c. 1. verſ. ſed ſi acquiſiuit de alien. feu. pate. per Deci. ſupra allega. & in tantu: debetur filijs, quòd Andr. in d. c. naturalis, ſi de feu. fuer. controv. nu. 8. verſ. ſed quid ſi cõcedatur an naturales ꝑ diſpoſitionē legitimi effecti ſuccederent cõcludens tandē, ità cõmuniter Doctores Regni poſt Saccurafam tenere, & ita expreſsim Andr. in cõſtit. vt de ſucceſsionibus col. 4. verſ. hoc tamen vbi dicit, quòd ſi eſt facta conceſsio ꝓ te, & hæred. de tuo corp. legitimè deſcēdent. illud verbū hæredibus pro filijs intelligitur. l. hæredibus ſanguinis, ità etiã plures intelligentias cumulando cõcludit Pet. de Gre. in tract. conceſſ. feud. par. 6. q. 10. vbi licet cõcludat eſſe feudū mixtū: tamen ſubdit, quòd facta denominatione à potentiori arg. l. cum quæritur ff. de ſta. ho. feudū ex pacto, & prouidentia deniq; dicetur.

272 At contrarium de iure verius atq; cõmunius eſſe putamus, videlicet, vt ſit feudum mixtum, partim hæreditariū, & partim ex pacto, & prouidētia, hæreditariū: qa citra ius, & nomen hæredis haberi nō poteſt: ex pacto, & ꝓuidentia, vt nō tranſeat ad extraneos: tñ, vt potentior ſit qualitas hæreditaria, quã qualitas pacti, & ꝓuidentiæ, ideoq; in effectu hæreditarium

273 eſſe feudū. † Et mouemur Primò quia verba propriè, & cū effectu intelligi debent, & ſolummodò tūc impropriè capiuntur, quãdo propria in ſignificatione verificari nō poſſunt tex. eſt notabilis in l. fundus ff. de fund. inſtru. & inſtrum. lega. l. quibus diebus §. dominus ff. de conditionibus, & demonſtrationibus l. hæredibus §. fin. ff. ad trebell. Iaſ. in lege gallus §. etiã ſi à parente nu. 15. ff. de liberis, & poſtumis: ſed filij, ſiuè liberi impropriè, & abſq; effectu ſolo atq; nudo, dumtaxat nomine parum: imò nihil penitus operando hoc in caſu antè aditam hæreditatem dicuntur hære-

274 des: † ſiquidē hæres idem eſt, quod dominus l. item nulla §. legis ff. ad l. aquili. l. his verbis in prin. ff. de hæred. inſti. §. fin. inſt.

275 de hæred. quali. & differ. & † filij antequã bonorum adminiſtrationē habeant, quaſi domini: licet nō verè domini dicuntur l. in ſuis ff. de lib. & poſt. & expreſsim filios impropriè vocari hæredes aſſerit Iaſ. in d. l. gallus §. etiã nu. 4. D. Coua. lib. 2. var. reſo. c. 18. concluſ. 6. verſ. idē omninò, vbi dicit, ꝙ propria huius dictionis (hæredibus) ſignificatio ea eſt, quæ hæreditatis aditionē ſignificat, etiam abſq; iure ſanguinis, Pariſius in conſ. 13. nu. 160. & 163.

276 vol. 1. vbi plures citat. † Secundò confirmatur: nam in dubijs à propria verborum ſignificatione non eſt recedendum l. non aliter ff. de leg. 3. ſed negari non põt, quin ſimus in dubijs: an intellectum ſit de filijs hæredibus, an de filijs tantum: abſq; eo, quòd eſſent hæredes, dicendo hæredibus de tuo corpore legitimè deſcendentibus, cū hincindè tot ſint opinio, ergo propriè hæc dictio hæredibus capi debet. Tertiò confirmatur dato, quòd vtraq; expoſitio eſſet vera, & propria, ꝙ hæredibus importet propriè filios, ſeu liberos abſq; eo, ꝙ eſſent hæredes, & importet etiã propriè filios, ſeu liberos hæredes, attamen debet

277 vtrumq; ſignificare, quia † verbū duplicē habēs ſenſum, ac ſignificationē, & vtraq; propriã, etiã in materia odioſa, & ſtrictã, vtrumq; ſignificat vt optimè probatur ꝑ tex. in l. cū lege ff. de teſta. vbi hanc regulam

lam colligit ex eo Aret.quem refert,& sequitur Curt.Iun.in conſ.155.nu.15.& ſic quatenus eſt dictũ hæredibus, non ſolum filius,ſed etiam hæres eſſe debet. Quartò vt ad propoſitum allegemus:quia nos pudet referre quot Doctorũ author.hic allegãtur, quæ alijs in formis loquũtur, qñq; ſunt ancipites, quandoq; nil faciunt,qñq; contrarium ex diametro dicunt,hanc opinionem, quòd hæc cõceſsio ſiue forma ꝑ te, & hæredibus de corpore legitimè deſcendẽtibus faciat feudum hæreditarium hoc reſpectu,vt haberi nõ poſsit citrà ius, & nomen hæredis,tenuit Andr.in cap.1. n.9.de alie.fe.pa.ſi rectè, inſpiciatur, quẽ hoc in regno ſequuti fuerunt: Abbattiſta de Platamono in allegat. cauſæ Furnaris protho.Gerar.Agliata in alleg.comitatus Sclafani, prout refert Io.Aloyſ. de Septi. in c.volẽtes in hac forma,& ità expreſsim eũ refert Affl.in c.1.nu.13. an agna.latius in c.1.nu.10. & ſeq. de aliena. feu. pa.vbi allegat Andr.in c.imperialem §.præterea ducatus de prohi.feud.aliena. ꝑ Feder.& in c.1. ex quibus cau.feud.ami.& in conſtitut. vt de ſucceſsionibus, dicens quòd prima facie videtur Andr. tenere in d.locis,quòd tale feudũ ſit pacti,& prouidentiæ: quia verbum hęredibus exponitur.i. liberis per glo. Io. in l. ſi quis titio alias ſi quis atitio ff. de vſufru. accre. & per illa verba adiuncta ex tuo corpore legitimè deſcendentibus,ſiquidẽ ratione adiuncti, verba mutant naturam ſuam ff.pro ſoci.l. ſed,& ſi adijciatur l.qui lancem.ff.de aur. & arg.lega.ſed verè ipſe Andr.contrariũ tenuit videlicet quòd ſit feudum hæreditarium,vt ait Andr.in d.c.1. de alien.feu. pat.& in c.1.§.hoc quoq; de ſuc.feu.& in c.1.qui ſuc.tenea.& ĩ c.1. an agna.& alijs locis. Nec obſtat quod dicit Andr. ſuperioribus in locis allegatis, quia ibi ponit duas formas quæ ambæ ſunt pacti,& pro uident. prima eſt pro ſe, & filijs quæ non habet dubium quin ſit ex pacto,& prouidentia, & ſecunda eſt liberis, vel hæredibus ex tuo corpore,&c.quæ etiam eſt ex pacto,& prouidentia,quæ prima facie videtur eſſe ſicut eſt cõmunis forma in Regno videlicet pro te,& hæredibus de tuo corpore,& cæt. Sed nõ eſt ità: nam aliud eſt tibi, liberis,vel hæredibus de tuo corpore,& cæte.vt contrarijs in locis loquitur Andr. & aliud tibi, & hæredibus de tuo corpore, & cæte. prout eſt caſus noſter, quo caſu eſt hæreditarium,ſecũdum Andr. ibi, & eſt cõmunis Docto.moder. ſentẽtia de ſacro cõſilio, & ſic dicit quòd Andr. non contrariatur,vt quidã dicunt, & ità fuiſſe votatum in quadã cauſa feudi Sicli. de prouincia idrontina, & pro hoc

278 dicit quòd facit illa † dictio,vel poſita inter verbum liberis,& verbum hæredibus pro coniuncta, quòd ſit filius, & quòd ſit hæres, prout ius vult in feudo antiquo ſit hæres, Sed confecto inuentario habebit feudũ ex pacto,& prouidentia: quia conceſſum liberis cum qualitate hæreditaria prout de iure,& quòd dictio vel ponatur ꝓ cõiuncta eſt tex. in §.1. ibi in tutela,vel curatione inſti.de tute.& declara Silu.ibi in caſus poſitione. Quæ cõſideratio Affl. mihi veriſsima videtur, licet ꝑ aliã rationem:quia dictio (vel) eſt dictio alternati-

279 ua,& † in alternatiuis ſufficit alterã partẽ eſſe veram l.ſi is,qui ducenta §.vtrũ ff. de reb.du.vndè ſufficit,quòd ſuccedẽs ſit de liberis:licet nõ ſit hæres,ſi tamen eſt agnatus:ſed ſi filius,vt hæres ſit,prout de iure, requiritur c.1. an agna. & ibi Docto. vbi deterioris conditionis filium faciunt,quã agnatum: ratione quia magis filius,quàm alius patri tenetur, ne iniuria defunctus afficiatur eius nõ adita hæreditate. Andr. in d.c.1.an agna.quo caſu ſecundũ omnes verè operatur inuentarium:quia eſt ſatiſfactũ regulæ, vndè nomen hæredibus nõ neceſsitatiuè vt adeat: ſed voluntariè Iacet, & hic nõ capitur verbum hæredibus in potẽtiori ſignificatu, propter ꝓſumptã voluntatẽ concedẽtis,& hæc dictio (vel) eſt illa,quæ probat,intelligere voluiſſe de filijs, etiam quòd non ſint hæredes: licet dictio ponatur hæredibus,& ſic dicerem, quòd procederet conſilium Decij, & doctrinæ aliorũ,qui cõmuniter eum ſequuntur, vti ait Arius Pinnell. quia tunc bene dicitur probari voluntas concedentis:ſed ſecus in caſu noſtro, vbi deficit hęc dictio (vel): ſed dumtaxat dicitur tibi, & hæredi. de tuo corpore,&c. quo caſu propriè vtrumq;requiritur.ſ.vt ſit deſcendens,& vt ſit verè hæres,prout cõmuniter tenuerunt moderni relati ꝑ eumdẽ Affl.in conſtitutione vt de ſucceſsionibus nu.68.lib.

280 3.vbi refert rationem eſſe: † quia quoties ad eſſe alicuius duo requiruntur, nõ ſufficit alterũ interuenire. allegat.l.is, qui ducenta §.vtrũ ff.de reb.dub.l.1.ff.de hære. inſtitu. Nec verba de tuo corp. ſufficiunt ad demonſtrandam apertam voluntatem concedẽtis fuiſſe, vt habeant feudum deſcendẽtes, etiam quòd non ſint hæredes, quia licet intelligant,de filijs:tamẽ vt ſint hæredes intelligunt,& ſi ſumus ſaltem in dubijs quod negari non poteſt:in dubijs à vera verborum interpretatione non receditur l.non aliter ff.de leg.3.& vera interpretatio eſt, vt verba capiantur in potentiori ſignificatu,vt infrà dicemus,& hanc

rationem

rationem à nemine tactam vidimus: Imò adducimus quoddam simile, quod p subsequentia verba, præcedentia nō alterantur:
281 † nam verbum concedimus iunctum dictioni in feudum, vtilis dominij translationem importat cap. ad audiētiā in prin. & in verbo cōcessisse iuncto fin. ibi vassallus ex istis de præscrip. secūdū Gemi. 13. disti. ppè fin. p glo. ibi in verbo cōcessit. Nec alteratur quin vtile dominium transeat per subsequentia verba (ad vtendum fruendum) quæ naturā vsufructus: & nō feudi significant, vbi vtile dominium non transfertur, prout tradit Pet. de Greg. in tract. conces. feu. q. 2. p. 5. p tex. & ibi Bar. & Imo. in l. donationes §. species ff. de dona. de quo latius haberi dicit p Ias. in prælud. feu. col. 33. in fin. & seq. vers. quærit Bal. Sicut clausula in fine posita nō refertur ad præcedentē, quandò implicaretur contradictio, vel lederetur rectitudo sermonis, vel clausula pcedens specialē recepisset determinationē. Bar. in l. talis scriptura §. fin. ff. de leg. 1. cū concord. p Deci. in cons. 11. nu. 15. Paris. in cons. 88. nu. 32. vol. 1. & cons. 39. nu. 20. vol. 1. & cons. 53. nu. 37. vol. 2. & consil. 36. nu. 20. vol. 2. & cons. 97 nu. 98 vol. 1. Socc. Nep. in cons. 97. nu. 20. & cons. 98. nu. 30. & 31. vol. 1. & cons. 160. nu. 61. vol. 11. & cons. 13. nu. 23. vol. 11. & cons. 40. nu. 11. & cons. 26. nu. 11. vol. 4. vbi testatur cōmunē opinionem. Et hanc opinionē quòd citrà ius, & nomen hæredis descendentes venire non posint cōmuniter tenent Docto. Neapolitani, vt ait idem Afil. decis. 195. nu. 7. vbi dicit, quòd est hæreditarium secundū cōmunē opinionē, & ità pluries fuisse iudicatum, & decis. 240. nu. 10. vbi dicit quod hæc decisio fuit benè ruminata p sacrum consilium per multos dies, & demùm sic decisum, & decis. 140. vbi etiā asseuerat, pluries fuisse iudicatum, & à nemine esse mutanda, quæ antiquā habuerunt interpretationē: licet ipse dicat in iure cōtrarium tenuisse, prout in sequēti puncto dicemus, vbi suæ opinioni respondebimus, idem Afil. refert idem tenuisse Moder. in constit. vt de successionibus nu. 68. Et de jure communi feudo, ità tenuit Silua. in cons. 30. vbi dicit hanc esse cōmunē opin. in nu. 11. & sequ. & plures citat, & inter alios Paris. in cons. 33. nu. 163. & 167. vol. 1. ità pulchrè, & latè examinando tenet Curt. Iun. contra Deci. in cons. 155. Crat. in cons. 4. nu. 48. & 55. lib. 1. Rub. in l. gallus §. quidā rectè n. 191. put refert Arius Pinnel. in d. 3. par. nu. 88. testatur etiā esse magis communē, & benè probat. Didac. Cou. in d. c. 18. in 6. conclus. & seq. Paris. in consil. 23. nu. 166. vol. 1. vbi dicit quòd quandò est adiuncta ista dictio hæredibus alterat dictiones filijs, liberis, descēdentibus, &c. & allegat Calca. in cons. 78. n. 20. idem tenet Socc. Nepo. in cons. 58. in fin. lib. 1. qui sequitur Curt. Iun. in d. consil. 155. idem Socc. Nep. in cons. 112. nu. 10. vol. 2. vbi loquens in terminis formæ tibi & hæredibus legitimis dicit, q est tertia species, idē tenet Paris. in cons. 2. redemptoris nu. 20. vol. 1. licet dicat loqui de iure Regni Neapolitani. Qui omnes prædicti Docto. quos vidisse retulimus loquuntur in specie in forma siue concessione, vbi sunt adiecta verba de tuo corpore legitimè descendentibus, quia noluimus sicut alij faciunt Docto. miscere authoritates loquentes in alijs formis: licet quandoq; videtur, idem esse dicendum, vt inferius
282 sigillatim demōstrare nitemur. † Quintò facit concessio siue forma p te, & hæred. masculis, quæ itidem prædicto respectu, vt citrà ius, & nomen hæredis haberi nō posit, feudum hæreditariū facit, ità Bar. in l. si vt iusiurandum §. liberi nu. 4. ff. de oper. liber. per tex. in §. emphyteusim in authe. de nō aliena. quē seq. Paul. de Cast. in consil. 93. col. vlt. in fin. vol. 2. in nouis Rubeus in cons. 28. qui dicit esse cōmunē opin. contrà Deci. in cons. 185. qui allegat Bal. in cons. 428. col. 2. vers. nam verba dicunt, & col. fin. secundum antiquam impressionem vol. 2. & eundem Bal. in cons. 326. & 287. col. vlt. vers. conclusio. vol. 3. & pro hoc esse tex. dicit, vbi Iacob. de Belui. & Andr. in c. 1. de eo, qui fi. & hæred. mascu. vbi dicunt q in terminis illius tituli vbi fuit dictum de hæredibus masculis feudum est hæreditarium, & multos alios citat, idem tenet Paris. in cons.
283 23. nu. 165. vol. 1. vbi dicit, † quod nomen (hæredibus) alterat illam dictionem masculis, & descendentibus, & multos allegat, & demùm Moder. Papie. in cons. 1. col. 5. & sequ. & cons. 3. positis par. tertia de feud. vbi pro, & contra allegando decisi. concludunt. per illam dictionem hæredibus esse feudu hæreditarium. Didac. Cou. lib. 2. varia. resolu. cap. 18. vers. idem
284 omninò circà medium. † Et inter istā cōcessionem tibi, & hæredibus masculis: & præcedentē tibi, & hæredibus de tuo corpore descendentibus, nulla est differētia: vtraq; enim de liberis hæredibus intelligitur, & hæc est omnium cōcors opinio neminemq; discrepantem vidimus, & nuncupatim tenet Deci. in d. cōs. 185. & 395. proindè Doct. hoc casu loquentes, etiam
285 nostro in casu loquuntur. † Sextò facit cōcessio tibi, & hæredibus simplicitèr: nam dictio

dictio hæredibus (vt suprà diximus) feudali in materia de liberis dumtaxat intelligitur: nam licet dictio (hæredibus) sit apta cõprehendere non solum descendentes: sed etiam extraneos, vt l. hæredis appellatio, & l. sciendũ ff. de verb. sig. & l. in annalibus C. de lega. Attamen quia ponitur super re non transitoria ad extraneos hæredes, exponitur secundum subiectam materiam, & feudi naturã, & tamen facit feudum hæreditarium, vt citrà ius, & nomen hæredis haberi non possit: est cõmunis opinio, quã testatur Curt. Iun. in cons. 1. nu. 2. vers. secundũ itaq; facio. Crauett. in cons. 256. in fin. & in cons. 197. n. 5. vol. 1. vers. hoc tamen fundamentum, & dicit esse cõmunem, & multa congerit Paris. in cons. 3. nu. 8. vol. 1. Socc. Nep. in cons. 36. nu. 72. & seq. lib. 1. Deci. in cons. 208. n. 9. vers. primò ergò non obstat, & nu. 10. & sequ. D. Couarru. lib. 2. varia resolu. c. 18. conclus. 6. vers. idẽ omninò, vbi dicit hãc esse veriorem, & magis cõmunẽ opinionem, & Roland. à Valle. in cons. 2. nu. 79. qui refert etiam cõmunem esse hanc opinionẽ, vt nõ possit haberi citrà ius, & nomen hæredis etiam si feudum sit paternũ, & si est hæres nõ venit contra factum defuncti p l. cum à matre. C. de rei vendi. & si non est hæres, non potest habere feudũ, & idem Roland. in cons. 2. nu. 39. & cons. 3. nu. 76. & 115. & cons. 23. n. 40. & cons. 67. nu. 3. & cons. 97. nu. 39. vbi habetur, quòd non sufficit, vt sint hæredes sanguinis: sed hæreditatis, & cons. 67. n. 41. imò, & quod sint hæredes vniuersales nu 42. secundu cõmunẽ. Idem tenet Io. Campeg.
286 in cons. 2. n. 3. inter cõsilia feuda. † Et hæc cõcessio tibi, & hæredibus à duabus præcedentibus tibi, & hæredibus de tuo corpore, & tibi, & hæredi. masculis nihil differt in effectu: nam illud, quod est expressum duabus in præcedentibus concessionibus .i. vt intelligatur de descẽdentibus: hic tacitè subintelligitur cõmunitèr per omnes Docto. & expressim tradit Barbatia in interpretatione cap. volẽtes, quam ad pennã habemus in verbo absq; permissione col. antepen. vbi dicit, quòd sunt paria accipere feudũ pro se, & hæredibus: & pro se, & hæredibus de corpore legitimè descẽdentibus: & pro se, & filijs suis: quia appellatione hæredis in feudo venit filius masculus, & in indiuiduo id dicit Petr. de Greg. in tract. concess. feu. par. 6. q. 10. vers. quintò intelligo, & q. 2. ver. intelligo tamen, eadẽ par. 6. Nec potest dici quòd alium operetur effectũ illa verba de tuo corpore descẽdentibus, vel illa dictio masculis, vel dictio legitimis: nisi istum, vt intelligatur de descendentibus ad extraneorũ, & de masculis ad fœminarũ, & de legitimis ad illegitimorum exclusionem: Sed vt intelligantur ad hoc vt licentiã habeant hæreditatem repudiandi, & feudũ retinendi, & cõsequentèr ad consequendum feudum citrà ius & nomen hæredis, ità similiter tenet Did. Couarru. prææallegato in loco circà mediũ, vbi dicit p hæc quæ diximus quòd non videt quomodo possit adaptari hæc clausula: titio, & hæredibus masculis, ad filios titij paternã nõ obtinẽtes hæreditamem, & sic patet falsum esse fundamẽtũ Decij in d. cons. 185. & 395. super quo se fundat d. magis communis opinio supra p Arium Pinuellũ relata, quatenus voluit, quod verba de tuo corpore &c. vel masculis, manifestè ostendant, de filijs sensisse etiã non hæredibus: sed debent velint, aut nolint, vt feudũ habere possint esse hæredes, q a nulla est differẽtia dicere: tibi, & hæredibus, & tacitè intelligi de filijs: & dicere tibi & hæredibus de tuo corpore descendentibus, vel tibi & hæredibus masculis, & de filijs intelligi. Et tamen communitèr cõcludunt omnes in concessione ista tibi, & hæredibus, filios hæredes esse debere, vt feudum cõsequi possint. Et quòd nõ detur aliqua differentia intèr has duas cõcessiones videlicet tibi & hæredibus, & tibi & hæredibus masculis in specie tradit Brun. in cons. 24. col. 2. quem refert Rub. Alex. in d. cons. 28. Sed loquendo in terminis iuris cõmunis feudorum, prædicta tradimus,
287 † secus est in hoc regno p c. volentes, quo dictio hæredibus indubitantèr cõplectitur etiam extraneos, siquidẽ natura feudorũ (vt diximus) est mutata quãdoquidem feuda effecta sunt alienabilia, & materia super qua dictio hæredibus imponitur non repugnat, & consequentèr concessio tibi & hæredibus hodiè non solùm filios: sed etiã extraneos cõpræhendit, est cõmunis opinio, quam testatur Gramm. in decis. 103. nu. 125. & cõmunitèr scrib. in d. cap. volentes. Sed hæc concessio tibi & hæredibus de tuo corpore, vel tibi, & hæredibus masculis, est dubium hodiè de quo nos modo loquimur, an principaliter contineat, vel an saltèm p indirectum in effectu, si concluditur feudũ hæreditarium esse, vt inferiùs dicemus.
288 † Septimò facit alia concessio siue forma: tibi & hæredibus legitimis, vbi vtrũq; requiritur, vt sint filij, & hæredes: & dicunt, feudum mixtũ facere Socci. Nep. in cons. 112. nu. 10. lib. 2. Paris. in cons. 65. n. 7. 9. 10. & 30. vol. 3. & dicere legitimis, vel masculis, vel de tuo corpore descendentibus, vnum &

idem

idem e?, vt communiter tenent omnes, & expressim Paris. de omnibus mentionem faciens in cons. 2?. nu. 166. vol. 1. post Bar. in l. si vt iusiurandum §. si liberi ff. ad
289 trebelli. † Octauò facit, alia concessio siue forma: tibi, & filijs, & hæredibus, vbi vtrumq; similiter exigitur, vt sit filius, & hæres secundum magis cõmunem de iure communi feu. quam testatur Ias. in l. si non sortem §. libertum nu. 35. ff. de cond. indeb. post Alex. in l. quod dicitur nu. 21. ff. de verbo. oblig. idem Ias. in consil. 56. col. 1. lib. 4. & cons. 99. nu. 1. vol. 1. Bal. in l. tale pactũ per illum tex. in prin. de pact. vbi dicit, quod vbi fit mentio de filio, & hærede vtrumq; requiritur. Socci. Nep. in cons. 114. nu. 12. lib. 2. vbi appellat tale feudum dicto respectu mixtum. Et licet quamplures Doctor. hanc conclusionem tenere videantur propter illam dictionẽ hæredibus, ne superflua reddatur: stante quia dictio filijs, etiam reperiatur vt fuit Paul. de Cast. in l. ex facto §. fin. in fin. ff. ad trebell. Alex. in d. l. quod dicitur nu. 21. ff. de verbo. oblig. & Ias. in l. si non sortem §. libertus n. 35. ff. de cond. inde. Et licet ità intelligendo d. concessionẽ ad propositũ nimis facere nõ videtur: Attamen Bar. in d. l. si vt iusiurandum §. si liberi nu. 4. ff. de oper. liber. cuius est originalis opinio alia ratione hoc firmat videlicet ꝓpter dictionem hæredibus, quæ propriã hanc habet significationem, vt hæreditatis aditionẽ præmittat, & nõ tantum propter dictionem filijs, ne dictio hæredibus superflua reddatur: cum non faciat differentiam: an dicatur pro te, & hæredibus masculis, vel pro te filijs, & hæredibus: quoniã vtroq; casu filios, & hæredes vocari asseuerat, & sic apertè has duas formas æquiparat, ità etiam eleganter parificare videtur D. Coua. in d. c. 18. in 6. conclu. ver. idem omninò lib. 1. variar. reso. dicens vtroq; in casu requiri, vt sit filius, & hæres, ità etiã Arius Pinnell. in locis pallegatis, vbi vult secundũ cõmunes cõclusiones esse feuda mixta, licet ipse deindè contrariũ teneat. Nonò, & vltimo facit, quod tradit Camera. in c. imperialẽ §. prætereà ducatus col. 8. & 9. vers. quò verò ad secundũ caput, vbi asse-
290 uerat, quod † vbicunq; cõceditur feudum pro te, & hæredibus, propter hanc nominis expressionem, prima natura feudi non hæreditaria in hæreditariam cõuertitur, feudum ipsum dicitur hæreditariũ secundum propriã naturam, secũdum Bar. in l. iurisiurãdi §. si liberi ff. de op. liber. Andr. in cap. 1. §. hoc quoq; de suc. feu. in cap. 1. §. huius autem generis in quibus cau. feu. ami. col. 3. in cap. 1. col. 2. de alienã. feud. pater. & in c. 1. an agna. col. 1. & 2. & dicit, quod ideò dicit secũdum propriam naturam effici hæreditarium: quia tũc in ipso feudo erit hæres, secundum Andr. in cap. 1. §. quod ergo de inuesti. de re aliena. fa. Et bifariam ipsam qualitatẽ hæreditariã considerari secundũ Porfirium suis in isagogicis, primò, vt qualitas accidens, quæ potest adesse, & abesse prꝫter subiecti corruptionem, & ità consideratur in filio in feudo non hæreditario: & altera est qualitas hæreditaria, quæ transit in substantiam, & isto secundo modo consideratur in feudo, vbi est adiectum nomen hæredibus, quod est hæreditariũ, nec (dicit) requiritur, vt dicatur tibi, & hæredibus, vt hæredibus, vt quidã indocti feudistæ cõtendunt: quia satis est exprimi hanc vocem (hæredibus) ab homine à quo statim feudi natura alteratur, quæ alterari põt; vndè dicit errasse Decium in consil. 185. cum secta sua, qui voluerunt, vt simul starent, quòd feudum nõ esset hæreditariũ, & successor esset hæres: ex quo ipsa res est hæreditaria, & idem Camer. ibi col. 11. vers. ex quibus iam vides hæc verba di??: *ex quibus iam vides feuda hæreditaria esse omnia, in quibus mentio est facta de hæredibus*, à qua sententia in iudicando propter prædictas authoritates, & illas, quas in cap. 1. an agna. in ij. oppo. attulimus, iudices non abhorrent. Quũ omnes Doct. numero plures esse illis per Arium Pinnell. citatis nemo est qui ambigat, & nõ solum diximus plures omnes, qui prædictis varijs in formis loquuntur si insimul colligantur, vt suprà fideliter referre conati sumus: sed etiam plures sunt illi, qui in specie: hac in cõcessione siue forma tibi, & hæredibus de tuo corpore, &c. loquuntur, quos suprà quarto in medio retulimus. Et hæc ad ostendẽdum hanc verè magis cõmunem opinionem existere, sufficerent: Sed ꝑ maiori dilucidatione, obiectis in contrarium factis quibus aliquantulũ ꝑ prædicta est responsum abundè respõdere nitemur, & etiã videbimus an Doctores ex aduerso citati faciant ad propositum, & loquãtur in his terminis, & consequenter fideliter allegentur.

NON OBSTAT itaq; primũ §. si clientulus c. 1. de alien. feu. cũ concord. ꝙ hæredis appellatione in materia feudali descẽdentes dumtaxat veniãt: nam fatemur: sed hæredes esse debẽt: quia appellatione hæred. masculus venit hæres, & appellatione masculi hæredis quilibet masculus venit hæres, & semꝑ hæres esse debẽt etiã in materia feudali, ità Rube. in cons. 28. Nec obstat c. 1. §. similiter ꝑfectò de leg.

leg. Corra, quia loquitur respectu fœminarum, vt dictio hæredibus compræhendat masculos, & non fœminas: sed nõ dicit, quod tales masculi nõ debeãt esse hæredes: imò expressim fatetur ibi hoc tex. dum dicit, vel se habeat, sibi suisq; hæredibus, quod intelligi debeat solis de masculis: non debet alijs dare, vt habeat ipse, & sui hæredes, masculi, & fœminæ; sed quasi dicat vt habeant tantũ hæredes masculi, sic præsupponit masculos hæredes esse debere, Nec obstat doctri. Bald. in l. etiam ff. sol. mat. qui testatur cõmunem, quia illa communis, si rectè consideretur huic opitulatur parti; nam dicit, quòd intelligi debet de hæredibus de tuo corpore, &c. & citat Bar. in d. l. si vt iusiurandi §. si liberi, vbi ipse Bar. apertè loquitur de filio, & hærede, qui suprà pro hac parte principaliter est allegatus quintò in medio, & dictum Bald. intelligi debet secundum authoritatem, quam allegat & extat tibi tex. clarus, qui dicit de filijs, qui patri hæredes extiterunt, & sic pro hac parte faciunt, decisiones per Decium in cõtrarium allegatæ. Secundũ non obstat, quod est de glo. in l. ex facto ff. ad trebe. vbi Pau. de Castr. & cæte. quòd dictio hæredibus exponatur ibi pro liberis etiam nõ hæredibus: nam ibi de necessitate sic exponitur, ne frustatoria reddatur illius testatoris voluntas, qui illam cõcepit cõditionẽ, si sine hæredibus decesserit, cũ numquã, aut rarò accidat, ꝙ sine hærede quis decedat: nam saltem fiscus est hæres, vt dicit ibi glo. vbi ob mentem, ac voluntatẽ satis præsumptam illius ità exponitur, etiã dicit D. Couar. in d. c. 18. ver. idem omninò circa medium post eos, quos ipse allegat. Minus etiam obstat noua ibi opinio, quã tradit Paul. de Cast. quia licet vetet vnum absurdum: in aliud tamẽ incidit: nam remouet superfluitatem dictionis (hæredibus) dicens quod satis operatur, vt pro liberis exponatur, quando cõcessio est pro te, & hæredibus, & in aliud incidit absurdũ, vt talis dictio capiatur impropriè, cũ simus in dubijs, quod negari nõ potest, & verba in dubijs in potentiori significatu capi debeãt, & dato, quòd propriè caperetur pro liberis incidit in aliud, ꝙ quando vnum verbum duplicem habet significationem etiam propriam, vtrumq; significare debet, per ea, quæ diximus suprà in secundo medio pro hac parte, & sic Paul. incidit in Scillam putãs vitare Caribdim. Tertiũ nõ obstat autho. glossatoris Io. in l. si quis attio ff. de vsufru. accresc. secũdũ vnã lectur, & p cõsequens author. Andr. in cap. 1. §. si libellus nu. 10. de aliena. feu. pater, quòd si probari potest intellexisse de filijs, quòd tũc verbum hæredibus exponatur pro filijs, & erit feudum, ac si dictu fuisset pro te, & liberis: nam fatemur, quãdo probaretur ꝙ intellexisset de filijs non hæredibus, secus in dubijs, nec verba sequentia de tuo corpore, &c. demonstrant de filijs sensisse hæreditatẽ non obtinentibus, vt dixit Dec. in d. cons. 395. & ità sentire videtur Andre. ibi nu. 9. qui est præcedens, dùm in specie hac in forma, seu concessione, pro te, & hæredibus de tuo corpore, &c. dicit primò, quòd videtur exponi verbum hæredibus p liberis p glo. Io. in d. l. si quis attio, & deindè cõtrarium dicit esse dicendũ, vt præcedenti in casu dixerat, vbi in feudo nouo loquendo tenuerat posse alienationẽ fieri, Imò dicit superfluò quæri hoc casu cum testator etiam rem hæredis alienare possit, & præsupponit tali casu filiũ debere esse hæredem, & quatenùs in nu. seq. apparet dicere contrarium præsupposuit, quòd per talia verba de tuo corpore, &c. non probetur de filijs non hæredibus sensisse: sed alia requiritur probatio, & tunc cum clarè probaretur per alias probationes aliud esse: quia menti potiùs, quã verbis est credendum l. 3. C. de lib. præterit. cum simil.

291 † Præterea non obstant Docto. citati per Ari. Pin. cũ nõ omnes ità dicant: nam parcat: eos fideliter nõ retulit: licèt ipse dicat fidelitèr retulisse: nã Affl. decis. 240. n. 10. dicit totũ oppositũ videlicet, ꝙ feudũ tibi, & hæredibus de tuo corpore legitimè descẽdentibus est hæreditariũ, nec refragatur, ꝙ ait Arius Pinn. ꝙ quasi videatur Affl. ibi consuetudinẽ referre: quia ibi expressim hoc firmat de iure cõmuni allegãdo autho. Andr. multis in locis licèt dicat hoc esse hodiè decisum per consuetudinẽ Neapolitanam, Item idem Affl. in constitutionibus rub. 24. lib. 3. nu. 68. non determinat, quid tenendum: sed se refert ad illud, quod in puncto iuris scripsit referens moder. contrarium tenere, quia quotiès ad esse alicuius duo requiruntur, nõ sufficit alterum interuenire: sed in inuestitura dicit hæredibus ex tuo corpore, &c. debet esse successor descẽdẽs, & hæres: ipse tamen est sibi cõtrarius multis in locis, vt patet ex prædictis, & ex infrà dicẽdis Itẽ Socc. Nep. in cons. 112. nu. 14. lib. 2. nobiscum tenet, quòd sit feudũ mixtum licèt dicat, quòd operetur inuestarium, & nos contrariũ dicemus in seq. puncto. Itẽ Bal. in l. cum virum nu. 21. C. de fideico. à quo dicit nõ obscurè probari, nihil facit: nam ibi licèt dicat, quod feudũ pro se, & hærede masculo sit familiare, & nõ transeat ad

hæredes

hæredes prorsùs extraneos: tamen nõ dicit, quòd citrà ius, & nomen hæredis haberi possit: similitèr, & Bal. in l. liberti. C. de oper. liber. item Ias. in l. gallus. §. etiam si à parente nu. 22. de lib. & post. referens Alex. & alios: licèt ipse non aperiat: tamen allegata per eum, prout est Alex. qui refert cõmunitèr teneri cum Bar. in l. si vt iusiurandum §. liberi de oper. lib. qui tenet totum oppositum, quod requiratur vtrunq; .s. vt sit filius, & hæres, & ità Ias. intelligi debet secundum authoritatem, quam allegat. Item Bello. in cons. 33. qui solus cõmunem refert opinionem: & non dicit verum, tres dumtaxat Docto. citat, Decium in cons. pdictis 185. & 395. Rub. Alex. in cons. 110. visis, & cons. 18. qui dicit totum contrariũ, & Curt. Iun. in cons. 171. nu. 6. qui loquitur in diuersa forma, videlicet, quando non est appositum nomen hæredibus: vt si dicatur pro te, & descendentibus masculis, quo casu nõ est dubium: solum pro sua opinione restat Dec. in cons. 185. & 395. Socc. Nep. in consil. 72. nu. 27. lib. 1. Affl. in cap. 1. nu. 10. & 13. an agna. & in cap. 1. nu. 2. & 4. de eo, qui sibi, & hæred. & in cap. 1. §. hoc quoq; de success. feu. pat. & remissiuè lib. 3. const. rub. 24. nu. 68. & nu. 74. & Ias. incidentèr in cons. 118. nu. 3. circa medium vol. 4. & Goza. in cons. 26. nu. 30. qui pauci numero sunt: Fran. Zoan. de reb. quo. cap. 4. & Cre. no. 1. tamen nõ vidimus. Non obstat quartum: nam cõmunis loquẽdi vsus potiùs ad hæredes verè, quã filios se hẽt, & dato, ꝙ esset dubium, à verborũ interprætatione non est recedendum l. non alitèr ff. de leg. 3. Nec refragatur quintũ, [V] ꝙ
[V] attendi debeat ratio naturalis: & nõ accidentalis, & causa sanguinis: & nõ alia ex-
292 trinseca: quia respondetur, quòd † non inconuenit, quod sanguis, & qualitas hæreditaria insimul concurrant, & sanguis reguletur à qualitate hæreditaria, vt ait Camera. in cap. imperialem. §. prætereà ducatus col. 9. in vers. atqui dices si ità est de prohibit. feud. alienat. per Federicum qui allegat Francis. de Aret. Ias. & alios in l. quod dicitur. ff. de verbo. obligat. quia sanguis regulatur à pacto cap. 1. de feud. nõ hab. prop. nat. & etiam dicit probasse in cap. 1. an agna. per quinq; opp. pactum quoque est per quod qualitas hæreditaria adducit, & per talem qualitatem alteratur sanguis: nam licèt in tali feudo hæreditario concurrant omnia, quæ in feudo familiari, seu ex pacto, & prouidentia concurrunt: attamen simplicitèr nõ considerantur: sed attẽditur etiam modus stipulandi, & cõcedẽdi, vndè licèt in feudo ex pacto, & prouidentia vnus alteri præiudicare non possit, etiam domini assensu cap. 1. de ali. feu. paterni, vt dicemus infrà in verbo antiquis, attamen hæres in feudo hæreditario propter pactum ab initio generationis feudi expræssum, non reuocabit, quod à prædecessore factum est, secundum Andr. de Iser. in dicto capit. primo de alien. feud. pater. argumẽto l. cum à matre. C. de rei vend. vt dicemus in sequenti puncto. Sextum, & vltimum non obstat videlicet cõmunis opinio in regno relata per Io. Aloys. de Septim. quandoquidem patet nõ esse veram; nam fundatur tantummodò super dictis Andr. ex quibus cau. feud. amit. & in cap. imperialem §. prætereà ducatus de prohib. feud. aliena. per Federicum, & in constitutione, vt de successionibus. Et Andre. in dictis locis in alijs formis, concessionibusq; loquitur videlicet in concessione tibi, & liberis, vel hæredibus de tuo corpore legitimè descendentibus, quæ alia forma est, quam nostra, quæ est tibi, & hæredibus, de tuo corpore descendentibus, per dictionem vel, & Andre. vbique tenet, quòd nostra forma facit feudum hæreditarium, ità pulchrè ad propositum intelligit eum, & cõcordat Afflictus in cap. 1. nu. 10. & sequenti. de aliena. feu. pater. & nos suprà iam in mediũ attulimus, & aliã assignauimus rationẽ vltrà Afflictum in quarto fundamento pro hac parte. Item allegat ipse Io. Aloys. de Septim. Andr. in cap. 1. vers. sed quid si acquisiuit, allegatũ per Dec. ibi nu. 9. qui apertè contrariũ tenet, vt in medio seq. suprà diximus quomodo intell gatur. E sic remanet fir-
293 ma magis cõmunis conclusio † quòd forma siue cõcessio tibi, & hæredibus de tuo corpore legitimè descẽdentibus, facit feudum mixtum, vt nõ possit haberi: nisi per descendentes, & hæredes, quod feudum in effectu dicimus hæreditariũ esse, vt ex
[X] sequenti articulo patebit. [X]

Deueniamus ad secundum punctum:
294 † an in tali feudo mixto saltem operetur inuẽtarium. Et prima facie nobis videtur dicendum, quòd sic: nam descẽdentes videntur illud debere habere tãquã æs alienum: quia omnino descẽdẽtibus relinquĩ debet, & cõsequentèr successores inuentariũ cõficiendo, vltrà vires hæreditarias nõ tenebuntur: sed feudalia vti bona propria retinebunt: & alienata à possessorum manibus auocabunt iuxtà l. fin. §. in cõputatione C. de iu. de. Secundò: quia feudũ mixtum ex pacto, & prouidẽtia debetur, licèt eo respectu, quod hæredes esse de-

beant, hæreditarium dicatur: vndè nō est adeò annexum hæreditati, vt solùm hære ditario iure debeatur, sicut feudum merè hæreditariū debetur, quòd ad extraneos trāsit; & ideò in feudo merè hæreditario nō prodest inuentarium, quia alio iure nō debetur: nisi hæreditario: vndè contrà factū defuncti hæres venire non potest l. cū à matre C. de rei vend. & est communis opinio, & in hoc nemo discrepat, quòd secùs in feudo mixto, quod duplici iure debet, & hæreditario, & ex pacto, & prouidentia: ita per istas duas rationes tenet in specie in feudo mixto, Socc. Nep. in cōs. 112. nu. 12. 13. & sequ. vol. 2. qui allegat solùm Affl. in c. 1. in princ. col. 4. & sequ. vers. secundum præsuppositū vsq; ad vers. prædicta. an. agna. & tādem dicit esse verissimam distinctionē; & idem Socc. Nep. in consf. 42. præsupposito nu. 8. vol. 3. vbi dicit, quòd feudum mixtum licèt de hæreditario, & de feudo ex pacto participet: tamē magis participat de feudo ex pacto; & citat vltrà Affl. Bal. in cap. 1. an agna. & Paris. in cons. 65. paternū feudum nu. 35. vol. 3. vbi paulò post subdere dicit ex aliorū intentione, quòd eo excepto, quòd debet esse hęres, regulariter in omnibus cōsideratur tanquā feudum ex pacto, & ꝓuidētia. Tertiò Affl. in d. c. 1. nu. 11. vers. & hoc probatur an agna. dicit, quòd hoc probatur euidenti ratione: nam in tenore inuestituræ: illud adiunctū ex tuo corpore, & c. facit vt feudum hæreditarium nō mutet naturā suam, quæ est vt descenden tes succedant cum onere, quòd sint hæredes: sed confecto inuentario alienatio nō nocet ei, cui facta fuit cōcessio attento tenore primæ inuestituræ, sicut diximus in feudo pacti, & prouidentiæ, & hoc ꝑ c. 1. de feu. non hab. pro. nat. vbi si inuestitura facta sit contrà naturam feudi in aliquo, in alijs remanet feudum secundū suam naturam, vt alienari nō possit in præiudicium successoris. Quartò facit autho. Bal. in l. q se patris nu. 11. vers. item quæritur si vassallus C. vnd. lib. quòd in feudo antiquo si pater feudum alteri renuntiauit; & filius sine inuentario hæreditatem adiuit, filius contrà factum patris nō venit: ergò secùs si fecit inuētarium, ità Affl. in d. cap. 1. an agn. nu. 11. vbi citat ità etiā firmare Alex. in consil. 124. super primo col. 3. vol. 4. & tenere Dec. in cōs. 185. & demùm asserit, quòd firmissimè credit, hanc esse veritatem, non curans, quòd secùs fuerit iudicatū: quia illi Doctores nesciuerunt in profundo maris nauigare: sed in portu tantū;
[Y] [Y] & non exemplis: sed legibus, & rationibus viuis iudicandum est, & deindè in nu. 13. dicit in fin. num. ità fuisse consultū ꝑ subtilissimum Gul. de Pern. siculorū in consf. 7. & alio, quod est 22. Quintò facit, quod tradit Io. Aloys. de Sept. in c. volentes in declaratione huius formæ, vbi vult, quòd si extraneus non extat capax huius feudi, quia ad eum transire nō potest: nec etiā capax est secundogenitus; quomodo ergo erit capax extraneus, & cōsequēter alienatio valebit. Sextò sunt ꝓ hac parte multæ rationes, quæ adducuntur ꝑ Dec. in cons. 185. nu. 4. ver. ad abundantē tamē cautelā, quæ breuitatis causa omittūtur: sed omnibus sigillatim infrà respondebitur. Septimò, & vltimò multa faciunt, q̄ ꝑ Ari. Pin. in tract. de bo. ma. p. 3. nu. 94. vltra adducuntur, vbi deniq; ità cōcludit, ꝙ successor saltèm admittatur contrà voluntatē defuncti cōfecto inuentario: tùm quia feudū non transit ad extraneos: tùm quia nō est feudum omninò hæreditariū: sed familiare, seu ex pacto, & prouidētia, & tàm ex istis fundamentis Dec. quàm ex alijs ibi ꝑ eum adductis, & infrà referēdis dicit opinionem Dec. in cons. 28. & cons. 185. & cons. 395. esse verissimā, & magis cōmunē: licet aliqui contradicant: ¶ Sed in contrarium veriorē, ac magis cōmunē
295 opinionem esse arbitramur, ꝙ † in feudo pro te, & hæredibus de tuo corpore legitimè descendentibus inuentariū nō prosit, & consequētèr hæres contrà factum defuncti venire nō possit: Primò quia qualitas hæreditaria est potentior qualitate
296 pacti, & prouidentiæ: † propter dictionē (hæredibus) ab homine expræssam, quæ sanguinis qualitatem alterat, & feudum à pacto regulari facit, ꝑ c. 1. de feu. non haben. prop. natur. & concordan. ꝑ Camer. in d. cap. imperialē §. preterea ducatus de pro. feu. alien. per Feder. col. 9. vers. at qui dices si ità est, & consequentèr in effectu
297 feudum hæreditariū extat. † Et in feudo hæreditario non prodest inuentarium secundum omnium concordem opinionē; quam testatur Arius Pin. in tract. de bon. matern. p. 3. nu. 93. qui citat Alex. in cons. 28. nu. 18. lib. 5. Silua. in cons. 30. nu. 33. & 34. referentē cōmunē, & multos alios cumulat, demùm dicens ideò talē allegationem curiosam fecisse, nimiamq; sollicitudinē in numerādis Doctoribus habuisse: quia ad ea tēpora, eamq; miseriam iuris prudentiam deuenisse vidit, vt sententiæ magis numerentur, quàm ponderentur, tenet idē Freccia in tract. de subfeu. baro.
298 lib. 3. vers. septimò in feudo: † & in specie non solùm in feudo nouo prorsus hæreditario: sed etiam in feudo antiquo hæreditario, ꝙ non prosit inuētarium, & alienatio,

tio valeat in præiudicium agnatorum, & filiorum latè examinando cōcludit Curt. Iun. in conſ. 138. nu. 20. & conſ. 156. nu. 4. & 5. Pariſ. in conſ. 16. nu. 43. vol. 1. qui teſtatur cōmunē opinionē. D. Couarru. lib. 2. varia. reſo. c. 18. ver. octauò, iuncto verſ. idē omninò. Affl. deciſ. 112. nu. 3. & deciſ.
299 240. n. 10. Et ratio eſt: † quia hæres repræſentat perſonā defuncti, vt in auth. de iur. iur. à mor. præ. in princ. & factū defuncti factum hæredis iudicatur, & ſicut perſona repræſentata venire non poſſet contrà factum propriū: ità, & perſona defunctū repræſentans contrà factum defuncti repræſentati nō veniet l. cum à matre C. de rei. vend. tex. eſt no. in l. venditrici. C. de reb. ali. non alien. l. vnum ex familia. §. ſed ſi vno. ff. de leg. 2. Came. in d. c. imperialē. §. præterea ducatus col. 9. vbi dicit, quod hæres nō reuocabit quod à prædeceſſore factum eſt, propter pactum ab initio generationis feudi expræſſum, quod cōſideratur, & ſanguinis qualitatem alterat, dùm verbum hæres exprimitur, vt eſt dictum, & citat Andr. in c. 1. de alien. feu. pat. arg. d. l. cum à matre, & pro eo dicit eſſe tex. in l. ius ſepulchri. C. de rel. & ſum. fu. ponderatum à Perno Doctore eximio ſiculo, Et rationē rationis eſſe dicit: vt ex hac diuerſitate ſtipulandi attenta natura non hæreditaria detur feudū ſucceſſione feudi: ſed conſiderata ſecūda natura hæreditaria, per ſtipulationē feudo data, feudum debetur tranſmiſſione ad hæredes, vt ne dùm ſuccedi debeat primo acquirenti: ſed etiam à moriente transferatur ſanguis, & qualitas hæreditaria ſimùl, & citat Andr. in c. 1. §. quid ergò de inue. de re alie. fa. Secundò adducimus tex. expreſſum, qui caſum iſtū determinat, & ad eum Doctor. tenentes cōtrariam partem parùm aduertunt in l. filius familias §. cum pater ff. de leg. 1. vbi habetur, quòd pater fidei cōmiſit filio, ne fundū alienaret, & vt in familia relinqueret, & deindè filius cōtrà prohibitionem defuncti fundum extraneo legauit, & deceſſit quibuſdā filijs exheredatis, & quibuſdā inſtitutis, & tamen Marcellus I. C. ibi cōcludit, poſſe exheredatos fideicommiſſum petere, & glo. ibi ſuplet. ſed non inſtitutos, & ſic hæredes rem ſibi debitā per fideicōmiſſum, & alienari prohibitam per defunctū, cui ipſi ſuccedunt alienatā, reuocare non poſſunt, & ità deindè inuenimus Ari. Pin. in d. tract. de bon. mater. in tertia parte nu. 99. qui nimis ad hoc propoſitum iſtum tex. extollit, & dicit neminem Doctorū ex innumeris ibi citatis in materia feudali cōſulentibus, circà reuocanda alienata ab anteceſſore, huius tex. meminiſſe, nec Curt. Iun. in tract. feu. excepto Xuar. in l. quoniam in prioribus in 7. ampliatione fol. 16. col. 4. C. de inoffi. te. & Tiraq. de retra. ligna. §. 1. glo. 9. nu. 49. & dicit ad hunc tex. pro tenentes cōtrariam opinionem reſponderi non poſſe, & licèt aliſtui reſpondeant: procedere antè tempora, quam inuentarij beneficium introductū fuiſſet à Iuſtiniano: ſed non modò, quandò inuentario confecto cōtra factum defuncti hæres venire pōt: attamen hanc reſponſionem dicit ſibi placere nō poſſe: quia ſcit aliud reſpicere beneficium inuētarij, & rem aliùndè pendere: ſed benè ob æquitatē contrariæ opinionis, quā ipſe ſequitur, & authoritatē tot patrum, & ob euitanda abſurda cōtrariæ opinio. potiùs ad d. tex. §. cū pater dicit eſſe tranſeundum conniuētibus oculis: cū ibi vltrà filium hæredem, erant alij forſan non rectè exheredati, qui tamē vt de familia admittuntur, & per eos ſatisfit voluntati teſtatoris: ſecùs in maioratu, in quo ipſe loquitur: quia violaretur voluntas excluſo hærede: Sed ad hoc, quod ipſe dicit reſpondetur, quòd nulla oriuntur abſurda, & de Doctorum numero, de cōtrario conſtat, de ſeruanda voluntate inſtituentiū pacta, ità ſeruatur, vt nos tenemus: hæc. n. Principis, & vaſſalli fuit voluntas, vt qualitas hæreditaria ſanguinem alteraret, & conſequentèr hæres contra factum defuncti non veniret, nec inuētarium ſibi opitularetur: cū illud in re hæredis tātùm proſit, vel ea, quæ citrà ius, & nomē hæredis haberi pōt, & ad hoc inuētarium fuit introductum, ne actiones defuncti cū hæredis actionibus confunderentur, vt patet in l. fin. C. de iu. del. ſed non vt diſtingueret rē propriam defuncti, vt diuerſi modè cenſeatur, partim defūcti, & partim hæredis.
300 † Tertiò facit ratio: nam quiſque factum illius perſonæ approbare tenetur, ex qua lucrum aliquod ſentit l. ex qua perſona ff. de reg. iu. facit l. poſt mortem ff. de adop. l. ſi vxor C. de boni. autho. iud. poſſi. l. ſi ab eo. C. de ne. ge. ſed hæres lucrum ſentit
301 in cæteris bonis, ergo &c. † Quartò facit: namquē de euictione tenet actio, eundē agentem repellit exceptio. l. vendicātem ff. de euict. & nec obſtat reſponſio Socci. Nep. in conſ. 112. nu. 12. vol. 2. quòd hæres factum defuncti in eius præiudiciū approbare non tenetur: niſi quatenùs vires hæreditariæ patiatur: propter beneficiū inuentarij: ſiquidem iam feudum eſt hæreditarium, & ſic de viribus hæreditatis: ſed tenentes cōtrariam partem hæc duo media procedere dicunt, quādo vltrà feudū hæres bona alia allodialia poſſideret Pet. de

de Greg.in tract.concesf.feu.q.10.ver.amplio primá pa.2.vbi citat Ferdin. Mellina
302 in alleg. Solantri.† Quintò facit: nam hæreditaria in re hæres nō plus poteſt,quam defunctus Curt.Iun.in conſ.88.nu.20.qui allegat ità in effectu tenere Andr. in cap. 1. qui ſucce.tene. il primo, & in cap.1. an agna.vel filij,& in d.cap.1.§.hoc quoq; de ſucce feu.& in cap.1.de alienat.feu.pater. tenuit idem Alex. in conſ.19. col.2.vol.5. verſ.ſiuè etiam quæratur,vbi ſubdit,quòd ſi alitèr intelligatur Andre. in d.cap.1.an agna. vel filij, aut infidelitèr refertur, aut alitèr intelligitur, quā intelligi debeat, & ibi multa alia congerit,ità etiā ſimile aſſeuerat Decius in conſ.185. vbi dicit, quòd proptèr authoritatē Alex. qui cōtrarium cōſuluerat in conſ.35. in cauſa, & lite col. penul.verſ. alio principali fundamēto lib. 5.ipſe contrarium conſulere renuerat:tametſi poſteà minùs rectè cōſuluerit, & licèt ſecùs diſpoſitū exiſtat in feudo familiari,ſeu ex pacto,& prouidētia,vbi filius, & hæres confecto inuētario cōtrà factum defuncti venire poteſt, ſecūdum cōmunē ſententiam, quam teſtatur Affl. in cap.1.§.
303 hoc quoque de ſucceſsione feudi.† Sextò prædicta concluſio corroboratur: quādoquidē natura feudi familiaris ſiuè ex pacto,& prouidentia ità facto hominis,contrahentium voluntate alterari poteſt, vt omnia pacta quantumcunq; extranea valeant, vt dictū eſt ſuprà in principio, omneſq, qualitates reſpiciat,& cōuertatur in naturā feudi cōditionati, ſeu hæreditarij, vel impropriā feudi naturā habentis.glo. in cap.fin. de cap.quī cur.vēdi.c.1.de feu. non hab.propri.naturā Camer.in d.c.imperialem §.præterea ducatus col.8.verſic. quò verò ad ſecūdnm caput. Et fuit propria feudi natura alterata per dictionem hæredibus,vt inibi declarat idem Camer. col.9.verſ.nec opus, & nos præcedenti in articulo diximus ſecundum magis cōmunē; ergò qualitas hæreditaria talitèr ſubſtantiatur in feudum, vt ampliùs ſine ſubiecti corruptione abeſſe nō poſsit,& conſequentèr inuentarium non prodeſt,idem Camera. præallegato in §.prætereà ducatus col.14.verſ. quarta ſpecies erit in litera O. & Rolan. à Valle in conſ.23. nu.52. vbi citat Curt. Iun. in tract.feu. in char.8. col.1.verſ.quartò ſub hac ſpecie Alciat.in conſ.10.nu.54. inter conſi.montis Ferrati impreſſa,& Nicol.Alipra inter d.conſ.13. in ſecunda parte nu.90. & 123. vbi aſſerit dicere Dec.abertaſſe:quoniā vbi feudum eſt ſtipulatum pro hæredibus, vel poſſunt eſſe hæredes,vel non:nūquā quis admittitur, alias potius aperitur via domino quā quis admittatur:niſi ſit hæres,& citat etiā Card.Simo.in conſ.39.n.25.in fin.& cæte. Et conſequentèr nō poteſt feudū amplecti: & hæreditatē repudiare, idem Rolan. in conſ.2.nu.41.& 43. Septimò nos adducimus alium tex. qui iudicio noſtro ponit gladiūm ad radicem,& multū ad propoſitum in l. ſed ſi plures §.filio de vulg.& pu.
304 ſubſtit.vbi habetur,† quòd ſubſtitutus filio, hæreditates patris,& filij ſeparare nō poteſt, ut filij hæreditatē retineat: & patris hæreditatē repudiet, quia per aditionem filij utraq; hæreditas unum corpus, unumq; patrimoniū fuit effectum;ad propoſitū ergò,ſi hæres duas hæreditates per aditionē coniunctas ſeparare non poteſt, quomodo ſeparare poterit feudum, quod unum eſt,& unum fuit ab initio,& hæreditarium, quòd citra ius, & nomen hæredis haberi nō poteſt, ità p d. tex. tenet Alex. in conſil.19.uol.5. Octauò, & ultimo hæc magis cōmunis concluſio multò faciliùs hoc in Siciliæ regno admitti debet p cap. uolētes, quàm de iure cōmuni feu.admit-
305 tatur.† Nam hodiè feuda ſunt hæreditaria, & alienabilia abſq; Principis, & abſq; agnatorum conſenſu per d.c.uolentes,ſecundum cōmunem opinionē,quam teſtatur Gramm. deciſ.103.nu.23.& ſuprà nos diximus,quod non erat de iure communi feudorum,quo propria feudorum natura eſt ex pacto,& prouidentia,ſeu familiaris:
306 & non hæreditaria,† & ità ubi nō apparet inueſtitura,feudū ſemper præſumitur c.1. ubi Docto. & maximè Affl.nu.124 & ſeq. de ſucce. feu. qui teſtatur communem, & Camera. Beneuen. in d.§.prætereà ducatus. Et ubi alienatio ſinè expreſſo domini conſenſu fieri nō poterat c.1.§.& ſi clientulus antè ſi. de ali.feu.& ſinè agnatorum conſenſu c.1.de alien.feu.pat. Adeò quod hodiè in hoc Regno tale feudum erit ſecundum propriā naturā feudi, & de iure cōmuni feudorum eſt, contrà feudi naturam,ui tenoris inueſtituræ,ſi ergo de iure cōmuni feudorū admittitur ut modò diximus multo magis noſtro ſiculorum iure admittetur d.magis cōmunis conclnſio.

¶ Non refragantur, quæ in contrariū adducuntur, & primo, quòd debeatur tale feudum tamquā æs alienum:quia patet,ꝙ eſt falſum: quandoquidē tamquā hæreditarium,& nō tamquā æs alienū debeatur. Non obſtat ſecundum,quòd tale feudum mixtum nō ſit adeò hæreditati annexum: licet hæredes eſſe debeant, & conſequenter ex pacto, & prouidētia ſiue familiare feudum dicatur: quoniā iam ex prædictis patet de contrario,quod eſt adeo annexū hæreditati: ut ius ſanguinis alteret, & ut

ſecundum

secundum hæreditariam qualitatē regulatur, & vt talis hæreditaria qualitas non posit abesse sine subiecti corruptione, secundum Camera. in d. c. imperialē §. prætereà ducatus col. 9. vers. at qui dices, & col. 8. Non obstat, tertium. i. quod tradit Affl. quòd verba adiuncta ex corpore &c. nō mutant naturā feudi hæreditarij, quæ est, vt veniant cum qualitate hæreditaria: sed facto inuentario nō noceat alienatio: quia resp. ꝙ nō est hæc natura feudi hæreditarij: sed est natura feudi familiaris, seu ex pacto, & prouid. vt prosit inuentariū, sm̄ cōem opin. quam testatur Arius Pin. in nu. 94. in d. 3. par. de bo. ma. Et ratio diuersitatis est, quia feudū fami. seu ex pac. & ꝓuid. citrà ius, & nomē hæredis haberi pōt regulatiter licet fallat de honestate in filio, qui magis defuncto patri debetur, quàm alius vlterior agnatus, quoniā à patre habet esse, ne defunctus iniuria afficiatur, eius nō adita hæreditate, vt in cap. 1. vbi Andr. de Iser. an agna. & nos suprà diximus in primo exemplo, & etiā in isto, quo casu natura inuentarij locum habet, quod remediū est, adeuntis pro eius conseruando iure, quod ab hæreditate est separatū l. fin. C. de iure delibe. & declarat voluntatē adeuntis esse, nolle suum cum defuncti patrimonio cōfundere: Secùs in feudo hæreditario, quod aliter haberi nō potest: nisi adita hæreditate. Et sic Doct. omnes de consilio, qui ꝓ nostra parte deciserunt contra opinionē Affl. quos dicit Affl. nesciuisse in profundo maris nauigare, fuerūt practici remiges, & optimi nautæ, & in profundo pelagi nauigarūt, quatenùs ità vti nos tenuimus deciserūt, maximè quia ipse Affl. in decis. 140. seu 240. dicit quòd hæc decisio per omnes de consilio fuit multis diebus ruminata. Nō obstat, quartū, dictū Bal. in d. l. qui se patris C. vnd. libe. quia loquitur Bal. in feudo recepto ꝓ se, & liber. vbi non est dictio hæredibus, & iste casus est diuersus, de quo diximus supra in primo exēplo. Nec refragatur si fortè assereretur, quòd feudū vnum patrimoniū fuisset effectū per aditionem hæreditatis sui antecessoris, quā fecisset iste defunctus, cui modò succeditur, & minus consequenter refragaretur prædicta lex, sed si plures §. filio ff. de vu. pup. sub. quia adeuntes hæreditatem, tale feudum ex pacto, & prouidētia, seu familiare nō cōsequūntur vti hæredes: sed vti agnati, quod secùs est in feudo hæreditario, ꝙ vti hæres recipiunt, & cōsequenter vnum corpus efficitur cū bonis adeuntis: inuentarium cōfecerit, quod proderit, vt feudum cum cæteris bonis adeuntis non cōfundatur: sed nō vt aliquo modo ipsum feudum separari posit, Alex. in d. cōs. 19. vol. 5. Curt. Iun. in d. cons. 38. & 155. vbi dicit, quòd hoc dictum Bal. fecit multos errare. Non obstat, quintum, quod est dictum Io. Aloys. de Septimo, quòd si talis feudi, nec extraneus, imò nec secūdogenitus est capax, quomodò ergò valebit alienatio: quia patet ꝑ prædicta hoc non esse verum, & dato, quòd sustineretur respondetur, quòd eodēmodo, quo agnatus alienationi consentiens illā reuocare non potest, & cōsequenter extraneus feudum habebit: ità, & si per defunctū alienatio fiat, quod idem est: quoniā in re hæreditaria, hæredis, & defuncti vna, & eadem persona iudicatur, vt in authent. de iure iur. à mort. præstito in prin. Nō obstat sextum videlicet, quod tradit Deci. in cons. 185. quòd verba: de tuo corpore legitimè descendētibus, vel verba pro te, & filijs masculis, & cæt. faciant feudum ex pacto, & ꝓuidentia, quia respondetur, quòd dictio hæredibus alterat d. dictiones, & verba, vt supra diximus, & facit feudum hæreditarium per c. 1. de feu. nō hab. ꝓ pri. natu. Et quòd differētia inter feudum hæreditarium, & nō hæreditarium antè aditam hæreditatē procedat, sed nō post aditam, quo casu in vtroq; feudo hæres voluntatē defuncti seruare tenetur, sed confecto inuentario releuatur: quia tunc vltra vires hæreditarias nō obligatur l. fin. §. in computatione C. de iur. deliber. Quia respon-
307 detur quòd † qualitas hæreditaria in feudo non hæreditario cōsideratur, vt qualitas accidens, quæ vt sepius diximus de honestate exigitur in filio, vt in c. 1. an agna. & ideò cōfecto inuentario releuatur, imò etiā non confecto inuentario etiā in filio, vt filius hæreditatē repudiare, & feudum accipere posit. Ari. Pinnell. in tertia par. vt diximus supra: sed in feudo hæreditario exigit̄ vt qualitas subiectiua, quæ sine subiecti corruptione abesse non potest, vt declarat Camer. in d. c. imperialē §. ꝑtereà ducatus col. 9. vers. vndè, & hoc aliud sequitur, vbi dicit, ꝙ ꝑ hoc errauit Deci. cū secta sua, quatenùs voluit hæc insimul stare posse, quòd feudum nō esset hæreditarium, & successor esset hæres ex quo ipsa
308 res est hæreditaria, † Et consequenter inuentariū aliud nō facit: nisi, ꝙ hæres vltrà vires hæreditarias nō teneatur d. §. in computatione. Nec Decio opitulātur authoritates Andr. & Alua. in d. cap. 1. an agna. quòd si filius adit hæreditatē cum beneficio inuentarij feudum liberum retinebit, etiā, ꝙ nil in hæreditate remaneat, & hoc modo regulæ illius tex. satisfit: quia procedit

cedit in feudo non hæred. nec ratio Dec. valet, quod licet feudum hæreditarium sit nõ tamen feudi naturã mutat, quando pro se & hæredibus accipitur, & quod tali casu solum requiritur, vt filius, qui succedere velit sit heres patris, & in alijs agnatis hoc non requiratur: sed feudum eius naturam retinebit, vt ne ad extraneos transeat, per tex. in c. 1. de feu. nõ hab. prop. natu. quoniam respondetur, quod hoc tendit cõtra duas magis cõmunes conclusiones, quarũ vna est, vt in feudo familiari, seu ex pacto, & prouidẽtia, prosit inuentarium, & alia vt in feudo hæreditario non iuuet inuentarium, prout vtranq; testatur Arius Pin. in d. tract. de bo. ma. in 3. par. nu. 93. maximè, quia dictio hæredibus ab homine prolata nil operaretur contra l. si quãdo ff. de lega. primo, & cap. si Papa de priuileg. & maximè: quia verba Principis aliquid plus operari debent, quam habeantur de iure cõmuni cap. per his extra de priuileg. cap. pastorale de appel. Bal. in authenti. habita in 4. no. C. ne fil. pro patre. Ancha. in cons. 386. pro parte col. 3. addu. per Io. Aloys. de Septim. in cap. volẽtes in declara. clausu. iuris frãcorum, vbi per prædicta tenet, quod clausula iuris francorũ, faciat feudũ pacti, & prouidentiæ, vt vltra plus aliquid operentur à Principe talia verba prolata, quã operarentur de iure cõmuni siculorũ quo per cap. si aliquem semper iure francorum viuitur: sed hæc clausula iuris francorum præcedẽti in exemplo nos diximus cuius vigoris existat. Nõ obstat septimũ, & vltimũ quod tradit Arius Pinnell. in d. nu. 94. vbi testatur opinionẽ Decij magis cõmunẽ, & verissimã esse: tùm fundamentis Decij, tùm etiam fundamẽtis per eum inibi adducendis: nam eius fundamẽtis respondere nitemur, quoniam Decij fundamẽtis satis est supra responsum. Firmat .n. ipse Pinnellus tale feudũ esse familiare, seu ex pacto, & prouidentia, & hæres nõ solum in feudo tali ex pacto, & prouidentia: sed etiã in feudo hæreditario, quod tamen ad extraneos transferri nõ potest, rem feudalẽ per defunctũ alienatam reuocare posse, cõtra omnes ferè scribẽtes vt ipse ait nu. 95. & ad hoc tenendũ quatuor mouetur medijs Primò quia factum vnius vassalli, vel possessoris sibi soli, & nõ dño, nec successori nocere põt in feudalibus c. 1. §. quid ergo de inuest. de re aliena. fact. & meliorem rext. esse dicit in c. 1. de succ. feu. ibi nulla ordinatione defuncti in feudis valẽte. Sed ad istos tex. respondetur: nam d. §. quid ergò loquitur inter dominũ, & vassallũ, & hæc nõ est materia nostra, & c. 1. de success. feu. loquitur in feudo secũdum propriam naturã feudorũ, quod familiare seu ex pacto, & prouidentia appellatur. Camer. in d. §. præterea ducatus col. 2. & ità inuestitura nõ apparente præsumitur. Affli. in d. c. 1. & nos loquimur in feudo, vbi est facta mentio de hæredibus, quod hæreditarium dicitur, contra propriã naturam feudi, quod alteratũ est ex pacto, & sic facto hominis quod alterari potuit c. 1. de feu. nõ hab. prop. naturam Came. in d. §. prẽterea ducatus col. 8. & quòd ille tex. c. 1. de succe. feudi intelligatur inuestitura non resistente, probatur per eumdem tex. in §. filia verò, ibi nisi inuestitura fuerit facta in patre, vt filij, & filiæ succedant in feudo, tunc enim succedit filia, & c. vbi patet, quòd filia succedit ex tenore inuestituræ, & nõ ex propria feudorum natura: ità hic factum defuncti non reuocatur per hæredem, quia feudum est hæreditarium ex tenore inuestituræ, vbi est adiectũ nomen hæredibus. Camera. in d. §. præterea ducatus col. 8. & 9. vers. ex quibus iam vides, & vers. quò verò ad secundum caput, & quòd potentior sit expressio hominis quam legis, cũ homo dictionẽ hæredibus in inuestitura exprimit, quã si lex subintelligat, tradit latè Barba. licet ad aliũ effectum in rep. c. volentes in verbo absq; permissione col. penul. qui citat Saly. in l. 1. §. exactio C. de rei vxo. acti. & Paul. de Ca. cons. 162. & cæte. Secundò dicit eius opinionem iuuari per tex. in c. 1. §. si titius, si de feu. fuer. cotrou. intèr do. & agna. dupliciter illum inducendo. Primò dum loquitur de proximiori agnato, que inquit reuocare posse alienationẽ mortuo alienante, vt ille tex. intelligatur de proximiori hærede, quia verisimiliùs est, vt proximior agnatus sit hæres defuncto, quia frequentiùs accidit, quòd proximior sit hæres: cũ sepiùs ex testamẽto, & ab intestato sit hæres si velit, ergò absurdum, & diuinatoriũ dicit esse restringere illũ tex. ad casum insolitum, & nec verisimilẽ, vt loquatur de proximiori non hærede: Sed ad hoc facilis est responsio: nam nõ sequitur, potest esse hæres, ergò fuit hæres, & sic adiuit,
309 vel adiuisse præsumitur: cũ † non dicatur hæredẽ adiuisse: nisi voluntas, & actus cõcurrat, si ab actu incipitur l. potuit C. de iur. deli. & si à voluntate incipitur: nisi extrinsecùs velle adire declaretur §. itẽ extraneus, & ibi glo. in verbo nuda instit. de hæd. quali. & diffe. & ista sunt facti, & facta non præsumitur: nisi probentur l. in bello §. factæ ff. de cap. & postl. re. Præterea si vt ipse dicit, intelligeretur tex. ille, contra omnia iura mundi, & communes Docto. conclusiones resultaret, quod non

est

est dicendū: nam si absq; inuētario adiuisset, defuncti, & hæredis bona essent cōfusa, & hæres vltra vires hæreditarias teneretur l.fin.vbi Docto.C.de iur.delib.quia factū defuncti approbare videtur, & nec sua iura cōseruari voluisse, vt in specie, in feudali materia tenet do. meus propa.do. Blas. Lanc.in c.volētes in 8.limita.notab. 2.ver.nec obstat exceptio, vbi citat Ang. & Imol. in l.1.§.speciali ff. si cui plusquā p leg. fal.& omnes in d.l.fin.§.cum igitur C.de iur.de.& cæt.Inducit secundo loco ipse Arius Pinn.d.tex.ibi eum ponderando, dum loquitur de filio, & inquit, quod filius etiam viuo patre alienationē reuocare potest per dictionē etiam in tex. positam, quasi dicat nō solum post mortem: sed etiam viuo patre, & filius semper debet hæres esse ad hoc vt feudum habeat, & sic filius, & hæres alienationem reuo-
310 cat: Sed hoc soluitur: nam † filius in feudo non hæreditario, prout loquitur d. tex. non est hæres de necessitate: sed de honestate, respectu affectionis paternæ, ne defunctus iniuria afficiatur, nō adita eius hæreditate, vt in cap.1.an agna.sed no respectu feudi, quod haberi no possit citra ius, & nomen hæredis, ità quod adeundo hæreditatem, regulæ satisfacit, & conseruat sibi ius, quod habet in feudo, quod sibi citrà ius, & nomen hæredis debetur, si confecerit inuentarium secundū quosdam, & secundū alios etiā si inuentariū no confecerit, & secundū alios poterit filius hæreditatē repudiare, & sibi capere feudum, quod ex pacto, & prouidentia sibi debetur, & hanc vltimam receptiorē opinionē esse testatur idem Arius Pinnell.in d.par. 3.nu.35.fol.339. & diximus supra in primo exemplo. Tertiò idem Arius Pinnell. dicit facere vrgentiorem rationem, quia feuda est honor familiæ, & citissimè aboleretur, si reuocandi ius pximioribus denegaretur, & fieret iniuria primo acquirenti, maximè quòd dominus alienationi non consensit: Sed ad hoc similitèr facilè respondetur: nam licèt feudum citissimè aboleatur hoc tamen nō est contra domini, vel primi acquirētis voluntatem, quia ita fuit stipulatum, & ex pacto, & prouidentia videtur vocari illi in quos sit facta alienatio: licèt quo ad domini præiudiciū no sit perpetua alienatio: sed durat donec fuerint superstites agnati, qui succedere possunt, vt dicemus infrà in ver.antiquis, facit quod tradit Cam.in d.§.præterea ducatus vers.quibus hic in modum explicitis, vbi dicit quòd Docto. grauitèr errant qui putant feudū hæreditariū non deberi ex pacto, & prouidentia secundū Iser. in c.1.col.1. de aliena.feud.paterni, & licèt quādoq; Iser.vocet feud. nō hæredi.ex pacto, & proui.& feudū hæreditariū, hæreditariū, hoc ideò facit, vt breuiori vtatur sermone, & in tali feudo hæreditario vnus alteri nocet: licèt in non hæreditario non noceat, vt idem Came.declarat ibidē col. 10.vers. sed nunc illi se nobis offerūt in litera.p.cum hic modus stipulandi etiam inspiciatur, & non simplicitèr natura feudorū, vt ait Camer.ibi col.9.vers.& ratio est in litera. K. Quartò, & vltimò idē Arius Pinnell.dicit opinionē eius iuuari contrà omnes ferè Docto. hoc medio: quia puerile est, & absurdum totum effectu huius rei pendere à leuissima verborū differentia contrà l.ij.C.comu. de leg. cum illud, quod permittunt liberis, quandò feudum pro liberis conceditur, idem permitendū est quandò conceditur pro liberis, & hæredibus, vt nō nullos benè sentire asseuerat, & hanc sententiā contra omnes apertè probare glossam ad quam scribētes nō aduertisse dicit in cap.1. in verbo inuestire de succe.feu.vbi indistinctè inquit hæredem alienantis simulq; successorē posse reuocare alienationem: sed ad hoc nos dicimus, quòd miramur de eo, qui in hæc prorupit verba dicens illud, quod tot consultissimi patres communitèr tenuerunt,
[Z] esse puerile, [Z] & si non sit differentia in
311 verbis, in quibus fiet: † nam mens verbis declarat l. labeo ff. de supelle. lega.maxi-
312 mè † quia vnūquodq; verbū etiā minimū, semper cū ministerio positū esse intelligitur, & aliquid operari debet, ne ludibrio censeatur appositū glo.no. in cap.solitæ in verbo tamquam de maior.& obed.Bal.in rub.C. de contrah.empt.q.9.Ias. in cons. 118.n.3.col.3.vol.4.Paris.in cons.66.nu. 10.& seq.vol.2.vndè rectius dixit Came. in d.§.præterea ducatus col.9.in litera.h. vel.nec opus est vt dicatur, de quo sæpius suprà meminimus, q nō est opus, vt dicatur do feudū tibi, & hæredibus, vt hæredibus, quemadmodū quidam indocti feudistæ contendunt, quia satis est exprimere vocem hanc hæredibus, vt apertè probasse dicit in cap. 1. an agna. in capite filiorum in 4. oppo. Nec refragatur glossa. ad quam non aduertisse scribētes asserit: quia licèt loquatur in feudo antiquo, non aperit si feudum antiquum est hæreditarium: sed benè p ea quæ allegat loqui demonstrat, in feudo antiquo ex pacto, & prouidentia, & de filio, qui non potest repudiare hæreditatē, per d.c.1.an agna.& contra factū defuncti venire potest, quod communitèr in feudo ex pacto, & prouidentia intelligitur, vt sępius suprà in medium

attulimus,& sic destructis omnibus funda
mētis Arij Pinnelli omnes illationes,quas
ipse Arius Pinnellus deindè subdit, cor-
ruunt, & hic remanet firma magis cōmu-
313 nis cōclusio,quòd † in feudo ꝓ te,& hære
dibus de tuo corpore legitimè descenden
tibus,quod mixtū quidā vocant,nos effe-
ctu,hæreditarium vocamus,vt omnes cō-
muniter vocant,nō prodest inuentarium,
& consequentèr etiā inuentario confecto
hæres contrà factum defuncti venire non
potest,& satis operatur inuentariū in feu-
do hæreditario, vt hæres non teneatur
vltra, quam sit in feudo, vt ait Camera. in
cap. imperialē fol. 20. in litera E. verſ. vnū
non omittam,& hæc cōcesſio siue forma
licet sit secundum impropriam naturam
feudorū insimul cum concesſione seu for-
ma præcedenti, vbi clausula iuris franco-
rum adest:attamen est cōformis huic cap.
volentes,& proptereà nō potest dubitari:
an cap. volentes de feudo simplicitèr lo-
quens locum habeat in tali feudo, vti im-
propriā feudorum naturā habente. Effe-
ctus autē feudi familiaris, seu ex pacto,&
prouidentia,& feudi hæreditarij,alios vi-
de per scribentes in cap. volentes, & Pet.
de Greg. in tract. conceſſ. feu. q. 10. par. 2.
vbi 17. effectus ponit.

Expediti de definitione ad nostrā pro-
314 prius condescendendo materiam. q. † an
præsens statutum seu cap. si aliquē locum
habeat in feudis impropriam naturam ha
315 bentibus: & videtur quòd nō, quia † ver-
ba statuti maximè exhorbitantis secundū
veram, ac propriam significationē intel-
ligi debent, & nō secundum impropriam
no. Bar. in l. omnes populi in materia in-
terprætationis declaratiuæ ff. de iustit. &
iure. & in l. non dubium C. de legi. Saly. in
l. serui nostri C. de noxa. per tex. in l. 1. §.
si is qui nauem ff. de exercit. acti. & l. non
alitèr ff. de leg. iij. Et in terminis nostris,
quòd cōstitutio exhorbitans de feudo sim-
plicitèr loquens locū habeat in feudo pro
priam naturam habente, & non in feudo
secūdum impropriam naturam: puta per
pactum alterato, tenuit Socc. in conſ. 252.
visis instrumentis col. 3. & latiùs in conſ.
257. visis inuestituris col. 5. vol. 2. refert,
& sequitur Rimina. in conſ. 205. visa nar
ratione nu. 35. vol. 2. vbi vult, quòd leges
loquentes de fructibus feudorom non ha
bent locum in feudo impropriā naturam
habente: sed in feudo proprio, per tex. in
l. 1. §. qui in perpetuum ff. si ager. vect. vel
emphy. pe. Curt. Iun. in tract. feud. in pri-
ma parte q. 6. circà fin.

316 Sed in contrariū, † quòd hoc cap. si ali-
quem locum habeat etiā in feudis per pa-
ctum alteratis, & sic impropriā naturam
habentibus facit: nam statutum fœminas
propter masculos excludens est fauorabi-
le secundum cōmunem opin. quam testa-
tur Brun. in tract. de stat. fœmi. exclusi.
arti. 3. Lucas de Penna in l. fin. C. quando,
& quib. quar. par. debe. Vincent. Saluiol.
in rubri. ff. sol. mat. nu. 5. fol. 18. vol. 2. re-
pet: vbi dicit, ità communiter moder. te-
317 nere in l. 2. C. de in ius vocan. Et † in ma-
teria fauorabili, lata fieri debet interpræ-
tatio, ità vt verba etiā impropriè suman-
tur, & est casus specialis, cum regula sit in
contrarium iuxtà no. per Docto. & maxi-
mè Alexa. in antep. col. verſ. fortius etiam
& in penultima col. verſ. attamen puto;
in l. qui se patris C. vnde liber. cum con-
corda. per Vincen. Saluiol. in d. rub. ff. so.
ma. nu. 49. Sed hoc cap. si aliquem fœmi-
nas propter masculos excludit, ergò, &c.
Sed ad hoc quòd impropriè verba suman
tur in materia fauorabili responderi pos-
set, quòd procedit, quādò interpræ tatio
talis non resultaret ad correctionem iuris
cōmunis: sed quid statueret præter, vel se
cundū ius cōmune, vt dicemus infrà in ve.
maritata q. 9. n. 221. Sed hic resultaret cō-
trà tenorem inuestituræ, quod magis est,
quàm ius commune, vt inferius dicemus
ergò. Secūdo facit: nam hoc cap. si aliquē
loquitur expræsſim de feudis impropriā
naturam habentibus, dùm dicit, quòd fœ-
mina masculorū defectu succedat, quæ iu
re cōmuni feudorū non succedebat c. 1. §.
& quia vidimus in prima rub. feu. quo ca-
su feudum dicitur impropriè, vt supra di-
ximus in definitione, & etiam vt trāsuer-
sales in feudo nouo succedant, vt dicemus
infrà in verbo succedendis, quod nō erat
de iure communi feudorum, quò feudum
nouum non habet agnatos. Andr. in c. 1. §.
his verò de grad. succe. in feud. cum con-
cord. quæ referemus in d. verbo cōceden
dis, quò casu feudū similitèr est secūdum
impropriā naturā. Et cum in his capitulis
de feudo improprio dicatur, prǽsumitur,
quòd etiam suprà in verbo (in feudo) de
feudo etiā improprio dicatur: quia vnum
caput statuti per alterū statuti caput de-
claratur l. non est nouum ff. de leg. cum
cōcord. per Pariſ. in conſ. 110. nu. 34. lib.
3. Sed ad hoc responderi posset, quòd in
his capitibus, vbi de feudo improprio di-
citur hoc cap. si aliquem hanc impropriā
feudis naturam dedit, adeò quòd in alijs,
vbi feudorum naturam expresſim non al-
terat, ipsa vera feudorum natura secun-
dum ius commune firma remanet, sicut
dicemus in casu, quò feudum per pactum
318 alteratur. † Nam in his, in quibus feudo-
rum

rum natura est alterata, remanet alterata: & in alijs, vbi non est alterata firma remanet, vt est tex. expressus in cap. 1. de feud. non hab. prop. naturam, cum concord. citatis per Curt. Iunior in tract. feud. in prima parte q. 6. col. 6. de quo in vltima illatione definitionis secundum ius commune feudorum diximus: Siquidem arg. à pacto ad statutũ valet l. fin. in fin. C. de fideiussor. ¶ Itaquè pro resolutione distinguamus,
319 † quòd aut tenor inuestituræ facit feudũ secundum propriam naturam iuris communis feudorum: veluti pro te, & liberis, vel pro te, & descẽdentibus: & tunc ex quorundam mente non habet locũ hoc cap. si aliquem: quia hoc ius tollit aliud ius: sed non tollit pacta: nam in tali concessione sunt limitatæ personæ videlicet descendentes ex pacto, & nõ ex iure: sed in concessione simplici sunt ex iure, & ibi locũ habebit. Nos autem cõtrarium dicimus: quia hoc cap. generaliter loquitur de feudo, & feudũ ità propriè dicitur, si descendentes, qui succedere solẽt ex forma iuris succedant, sicut si ex forma pacti, & quòd hoc cap. si aliquẽ locum habeat in feudis vbi descendentes tantũ vocentur, probatur per ea, quæ sequẽti in membro in me-
320 dium deducemus. ¶ Aut † tenor inuestituræ facit feudũ impropriè veluti: si concessio dicat pro te, & hæredibus, vel pro te, & hæredibus de tuo corpore descendentibus, quo casu feudũ impropriè dicitur propter dictionẽ hæredibus, quæ feudum hæreditariũ facit, ità vt citrà ius, & nomen hæredis haberi nõ potest, contrà veram ac propriã feudorũ naturã, prout latè examinando firmauimus præcedenti in cõclusione: tametsi secundũ quamplures alios Docto. tale feudũ ꝓpriè dicatur, exponendo dictionẽ hæredibus pro liberis: Et tunc videtur dicendũ quòd nõ habeat locũ cap. si aliquẽ prædicta ratione: quia ꝓpriè verba debẽt intelligi, Et licet alia ratione: tamen idem tenuit do. meus propatrus do. Blas. Lanc. hic q. 13. motus: quia tenor inuestituræ omni feudorũ cõsuetudini derogat, & quia principi licuit legem imponere, quã voluit in re sua, in qua quilibet est moderator & arbiter l. in re mandata C. manda. & quòd feudũ pro descendentibus cõcessum, ad collaterales non extendatur, dicit in terminis tenuisse Andr. in cõstitu. vt de successionibus col. 2. & plenius col. 3. & 4. & Bald. in authe. si quis C. de secu. nup. nec obstare asserit tex. istum istam clausulam iuris frãcorum considerantẽ, quæ feudum strictissima in forma censeri facit, quæ tãtùm primogenitos cõprehendit: quoniam hæc clausula iuris francorũ: licet feudum respectu primi stipitis magis arctet, vt ad primogenitum suorum tantùm descendentium feudum pertineat, tamen ꝑ hoc cap. si aliquẽ extenditur ad proximiorem vltimi decedentis, qui primo natus fuerit vsq; ad trinepotẽ: Secus in hac forma, quæ licet de sui natura ad primogenitum non se stringat: attamen se stringit ad hoc, ne primi descẽdentes acquisitoris exeat, Hanc etiã opinionem tenuit Io. Aloys. de Septimo in cap. volentes in declaratione prædictæ formæ pro te, & hæredibus de tuo corpore, &c. circà medium, vbi dicit, quòd nec frater est capax prædicti feudi, & licet in hoc sit dubitãdum per cap. si aliquem, & cap. cõstitutionem: attamen decisio contra istos tex. dicit, quod est clara, quia noua iura inuestiturã non immutant in qua limitatæ sunt ꝑsonæ successuræ idest descendẽtes, & ità etiam tenuisse dicit Bernard. de Medi. in interpretan. d. formæ. ¶ Contrariam tamen sententiam nos ve-
321 riorem esse arbitramur videlicet: † vt hoc cap. si aliquẽ locum habeat in feudo concesso pro te, & hæredibus de tuo corpore legitimè descendentibus, & cõsequenter non tantũ descẽdentes: sed etiã transuersales ab intestato vsq; ad trinepotẽ succedant: Primo quia feudũ hæreditariũ impropriè dicitur, quò ad hoc vt haberi nõ possit citrà ius, & nomen hæredis, & hoc non est contra propositũ nostrũ. quia iam debet esse hrs succedens, vt dicemus infrà in verbo masculus in 3. requisito: quò verò ad cætera, vbi natura feudi minimè est alterata, remanet propria feudorũ natura vt in c. 1. de feu. nõ habe. propri. naturam cum cõcord. per Curt. Iun. in d. tract. feu. q. 6. col. 6. & consequenter, quòd descendentes tantum in feudo succedant, est de propria feudorum natura, super qua præsens cap. locum habet, vt ad collaterales vsq; ad gradũ trinepotis successio extendatur. Secundò: facit nam hoc cap. considerat formas siue concessiones cum clausula iuris francorum, vbi descẽdentes tantùm: & non transuersales succedunt: & tamen vult tex. vt transuersales succedãt: ergò idem dicẽdum est in hac forma pro te, & hæredibus de tuo corpore, &c. vbi itidẽ limitatæ sunt personæ, vt descẽdentes tantùm: & non alij succedant. Tertiò
322 facit: nam † beneficia principũ latissimè sunt interpretanda l. fin. ff. de consti. prin. cap. cum dilecti de dona. cum concorda. p Ias. in prælud. feu. col. 9. nu. 26. & extat prag. Reg. Feder. iij. quæ incipit cũ deuotos, vbi habetur, quòd si in interpretatione priuilegiorũ, gratiarũ, & cõcessionum

dubitationes emerserint, interpræstatio fiet in fauorem, & commoditatē eorum, quorum intuitu priuilegia processerunt, & ità per istas duas rationes tenuit in terminis huius formæ, ꝑ te, & hæredibus de tuo corpore, &c. vt locū in ea habeat hoc c. si aliquem Gul. de Pern. in consi. 21. vidi processum, & hic in verbo concedendis. Quartò facit secūdū eundē Gul. de Pern. in d. consi. 21. iste tex. dum dicit nullo hærede legitimo, &c. quasi velit statuere, vt potior sit linea descendens in eo casu, quo descendentes vocantur: sed ea deficiente, vt transuersales succedant, quòd Rex Federicus per c. constitutionē confirmauit.

323 Quintò facit: † nam statutū aliquid operari debet, ne frustatorium reddatur l. si quādo ff. de leg. 1. cap. si Papa de priuileg. sed si nō operatur in concessione siue forma, vbi tantùm descēdentes vocantur, in aliqua alia forma, non operatur: quoniam in qualibet forma, vbi collaterales, vel ascendētes, seu extranei expresśim nō vocantur, descēdentes dumtaxat vocantur, & si collaterales, ascendētes, vel extranei vocātur, siuè generalitèr, & in infinitum, siuè specialitèr, & vsq; ad aliquē gradum: tunc ex inuestituræ tenore, & ex forma huius capituli succedent, & sic nunquam hoc cap. si aliquē locum habebit, quod nō est dicendum. Sextò, & vltimo nos nouitèr pōderamus hoc cap. si aliquē in fin. ibi qualibet contraria consuetudine cessan-

324 te, &c. nam hæc † clausula non obstante, seu cessante nō solùm præteritas: sed etiā futuras tollit constitutiones, atq; consuetudines: tametsi earum tenor non sit expræssus, Doctores in l. si mihi, & tibi §. in legatis ff. de lega. primo, cum concord. ꝑ Paris. in cōs. 74. etto, quòd regularitèr nu. 15. vol. 4. testatur cōmunē opinionē Ias. in l. de quibus nu. 55. ff. de leg. si derogat futuris consuetudinibus, siuè constitutionibus derogat etiā futuris priuilegijs, siue

325 cōcessionibus: quia † argu. à cōsuetudine ad priuilegium validum est in iure cap. cū cōtingat de foro compet. & à dispositione legis ad dispositionē hominis, & econtrà l. nam impossibile de pact. & à lege ad pactum l. 1. §. si cōueniat ff. de posi. l. contractus ff. de reg. iur. c. contractus de reg.

326 iur. in vi. Et † quādo rescriptum, siuè priuilegium conceditur contrà legē, quæ futuris derogat cōcessionibus, si de graui alterius præiudicio tractatur, indiget clausula nō obstāte nominatim expræssa constitutione contrarium dictante, & si non de graui alterius prejudicio tractatur, sufficit clausula generalis nō obstātibus quibuscunq; iuribus contrariū dictātibus, ità Alex. in consi. 187. vol. 5. cuius distinctionem sequitur dicens eam esse cōmunem, Ludou. Gome. in c. 1. nu. 104. de constit. in 6. refert, & sequitur D. Couarr. in epitome secūdæ partis cap. 8. §. 9. nu. 9. vers. postremò est notādū. Ergò nisi expresśim inuestituræ tenor huic cap. si aliquē repugnet ꝑ clausulam non obstante saltem generali, semper in tali feudo locū habebit hoc cap. si aliquē vt trāsuersales comprahendantur. Septimò faciunt verba generalia in tex. *& hoc tàm super feudis antiquis, & veteribus quàm feudis per nos & hæredes nostros personis aliquibus concedendis*, quæ generalitèr intelligi debent de quocunq; feudo quomodocunq; concesso l. 1. §. generalitèr de lega. præsta. l. si finita §. de cæteris de dam. infect. cum simili. Non obstat autho. Andr. de Iser. in d. constitutione vt de successionibus in ver. ex collaterali. alleg. ꝑ do. meum pro patruum: quia casus est diuersus: nam ibi tractatur de auferendo feudum à collateralibus, qui vlteriori gradu succedebant, quàm ꝑ illam cōstitutionē succedunt, & de eo fisco applicādo, quod esset imponere legē in re iam quæsita, quòd Princeps

[&] facere non posset, sicut [&] nec conditionem rei donatæ adijcere potest, prout de hoc plenè dixisse asserit ibi Andr. in titulo de cap. qui cur. vendi. §. similitèr: Secùs in isto casu, vbi tractatur de dādo feudum collateralibus, quod fisco est deuolutum, vbi non tractatur nisi de præiudicio fisci, & isti Principes vti benignisśimi videl. cet Rex Iacobus ꝑ hoc cap. si aliquē; & Rex Federic. ꝑ cap. cōstitutionē voluerunt ad maiorem gratiam atq; fauorem ostēdendum Baronibus, & feudatarijs cōcedere, vt eorum descendentium linea finita, collaterales etiam succederent, vt sentit etiā Gul. de Pern. in d. consi. 21. & hoc præiudicium pati. & ideò putamus hāc opinionē, vt collaterales succedant ver. orē esse.

327 † Vndè etiam opinamur eundem Gul. de Pern. rectè dixisse in consi. 21. quòd forma istius cap. si aliquē, & cap. constitutionē ipso iure insit in concessionibus, & priuilegijs, tàm veteribus, quā nouis, vt cessante linea descēndentium semper sit locus transuersali, vsq; ad gradum trinepotis ꝑ illa verba in tex. posita: & hoc ità, &c. de quibus suprà mentionē fecimus, & maximè quia in omnibus quasi priuilegijs dicit inuenire reseruatum saluis cōstitutionibus Reg. Iacobi, & cæt. quod non aliud omninò significare vult, quam in defectu descēdētium ipsam transuersalē lineam locum habere, & ità testatur iudicasse in causa castri Salæ, vbi tūc fuit adiunctus in

decisione

decisione cũ Iudicibus Mag. Reg. Cur. &
328 etiã apud Agrigentũ in simili. q. † Secũdò infertur, quòd hoc cap. locum habet etiã in feudo sub clausula iuris frãcorum concesso: quia de eo iste tex. expræssim mentionem facit, ibi francorũ iure, &c. & ità tenet idem Gul. de Pern. in d. cons. 21. & hic in verbo concedẽdis, & do. meus propetruus in d. q. 13. licèt contrariũ tenuisse Bernardum de Medico referat idem Gul. præalleg. in locis. ¶ Aut tenor inuestituræ facit feudũ in propriè circà successionẽ vt in terminis nostris, & non circa alienationẽ, circà quam siuè propriè, siuè impropriè feudum sit nõ refert, quò ad propositum nostrũ: quia tractatur de succes-
329 sione, & † licèt circa alienationẽ sit feudi natura alterata: circa reliqua firma remanet ipsa feudorũ natura: vt modo diximus per tex. in cap. 1. de feu. non haben. prop. naturam. Et faciat feudum improprium, tàm de iure cõmuni, quã de iure præsentis cap. si aliquẽ, puta quòd vltrà descendẽtes succedere debeant collaterales vsq; ad certũ gradũ, diuersum tamen à gradu, trinepotis, qui p hoc cap. exigitur, & apertè de hac concedentis voluntate constet, sicut in simili constat, in priuilegio terræ Gagliani cõcesso Francisco Rois p Regẽ Martinũ, dato in insula Fauagnane 1409. vbi sciens Rex, quòd cõmunitèr in regno iure frãcorum viuebatur, p hoc cap. si aliquem, nolens feudum cõcedere sub clausula iuris francorum, expræssim d. clausulam iuris frãcorum reiecit, & voluit, vt in d. concessione locum non haberet, prout refert etiam in registris dictum priuilegiũ vidisse Io. Aloys. de Septim. in c. volentes in declaratione clausulæ iuris frãcorũ, in secundo effectu vers. sed p contraria parte, vel quòd in priuilegio sit adiecta clausula nõ obstãte hoc cap. si aliquẽ expræssim, vel saltèm generalitèr clausula nõ obstanti. quibuscunq; iuribus contrariũ sta-
330 tuentibus, Et tunc † tenor inuestituræ est seruãdus, qui principalitèr semper attenditur: licèt naturæ feudi repugnet cap. 1. in fin. de duob. frat. à cap. inuesti. quẽ tex. Bal. ibi dicit perpetuò esse notãdũ cap. 1. in fin. de success. feu. cap. si cui ibi *tenorem tamen inuestituræ, nec nõ vim verborum, ac sensum cõtrahentiũ intuentes*. de quib. ali. cau. extra. feu. quem textũ allegat Bal. in 4. diuisione feud. Marti. Laud. in cap. 1. qui feu. dar. pos. qui dicit, quòd ista est maxima in feudis, vt primo inspiciamus tenorem inuestituræ, qui derogat omni iuri feudorũ. Roma. in cons. 303. viso inuestituræ tenore. Alex. in consil. 300. omne datũ optimũ vol. 1. latissimè Franc. Curt. in cons. 49. in secunda cõpilatione vers. 1. cum concordant. per Curt. in tract. feu. in prima par. q. 6. col. 6. & ità in hoc capitulo, nostrates tenent cõsiculi: licèt nõ aperiant, quãdo iste tenor inuestituræ repugnet. Bernard. de Medico, quẽ refert Gul. de Pern. hic in verbo cõcedendis, & idẽ Pernus tenet hic, & in d. cons. 21. vidi processum, & in cons. 4. quondã serenissimus, & do. meus propatruus do. Blas. Lancea hic q. 15. Cætera magis ad feudorũ materiã pertinentia, quã ad præsens c. si aliquẽ videatis per Docto. in prælud. feudorũ.

IN RVBRICAM.

DE SVCCES. FEVD.

SVMMARIA.

1 *Hæreditas à quo adiri debeat?*
2 *Hæreditas quid sit?*
3 *Successionis gradus triplex.*
4 *Gradus primus success. descendẽtium.*
5 *Descendentes in infinitũ succedũt, etiã si simpliciter feudũ sit cõcessum absq; filiorum, vel hæredum mentione.*
6 *Feudum præsumitur secũdũ propriã naturam: nisi alteratio probetur.*
7 *Heredum mẽtio in transitorijs ad hæredes superuacua est.*
8 *Hæredis nomen in feudo semper inest.*
9 *Interpretatio latissima fit ĩ beneficijs.*
10 *Feudum simpliciter concessum, an hæreditarium præsumatur?*
11 *Feuda diuidua iure feudorũ quæ erãt*
12 *Diuisio exercitij iurisdictionis, an fiat & quibus modis.*
Legitima non debetur in feudo dignitatis ibid.
13 *Descẽdentiũ successio iure cõstit. regni.*
14 *Ius const. reg. in quo correxit ius feudorũ circà successionem ascendentiũ?*
15 *Cap. si aliquem, an loquatur de successione descendentium?*
16 *Francorum iure, quod viuatur in regno quo iure probetur?*
17 *Feudum indiuiduũ est per c. volentes.*
18 *Vsufructus in feudo imponi nõ potest.*
19 *Mascul. fœmi. & maior minore est dignior.*
20 *Ius mediũ per c. volentes, an verum.*
21 *Feuda infirmia quæ præsumantur?*
22 *Gradus secũdus success. collateral. trifariàm.*
23 *Collat. æqualium successio.*
25 *Fratres, & sorores succedũt iure cõst.*
26 *Cap. si aliquem duo addidit alijs iuribus feud.*
27 *Successio inter fratrum filios.*

28 Suc-

RVBRICA DE SVCCESSIONE FEVDALIVM.

CONTINVATIO ita fieri potest: Dictū est suprà de cōcedendo baliatu per Regiam Curiam alicui de proximioribus pupilli post obitū patris Comitis, Baronis, seu feudatarij: † Sed quia post constitutionē balij siuè tutoris in primis hæreditas adiri debet p tutorem, seu baliū si pupillus minor est infante, &, si est maior per pupillum authoritate tutoris l. potuit & l.

& l. si infanti. C. de iur. delibera. §. neque insti. de autho. tuto. vbi Docto. Ideò modò ponitur: de successione feudaliũ: idest
2 de hæreditate feudalium: nam † hæreditas est successio in vniuersum ius, quod habuit defunctus tẽpore mortis suæ, deducto ære alieno l. nihil ff. de verb. sign. glo. in d. §. neq; in verbo hæreditatem.
3 ¶ Et sciendũ est, quòd † triplex successionis gradus reperitur, descẽdentiũ, collateralium, & ascendentiũ, sicut tria sunt iura de his tractantia, de quibus in princ. diximus ius feudorum: ius constitutionum, & jus capitulorũ Regni, quod est huius cap. si aliquem, quibus iuribus feudorum successio, quibus in casibus variauerit, & quibus conformis extiterit, videamus.
4 ¶ † Primus igitur gradus successionis feudorum, est descẽdentium in infinitũ paulatim ità prorogatus, primis enim feudorũ cunabulis, successio in feudis minimè dabatur: sed in dñorũ erat potestate feuda ad libitum quãdocunq; eis libuisset à vasallis auferre, deindè concessum fuit, vt vsq; ad annum cõcesio duraret, tertio loco fuit inductũ, vt tandiù feuda tenerent, quamdiu feudatarij in dominorum fidelitate viuerent, quartò, vt vnus filiorum succederet, quem dominus eligeret, quintò, vt omnes æqualiter filij: sed non nepotes succederẽt, sextò Corradus Imperator ad nepotes ex filio successionem extẽdit, vt hẽtur in c. 1. §. & quia vidimus, vbi Andr. de his, qui feuda dar. poss. postremò hodiè omnes descẽdentes masculi in infinitum succedũt tex. est in c. 1. in prin. vbi Andr. de na. succe. feud. & d. c. 1. §. cum verò, & §. hoc autem, de his qui feu. dar. po. c. 1. §. & si clientulus de alie. feu. fœminæ verò suis cum posteris penitùs sunt exclusæ d. c. 1. §. hoc autem notandũ titu. primo feu. c. 1. §. filiæ de succe. feu. c. 1. de grad. success. in feu. & quomodo descẽdentes succedant, latè tradit Curt. Iun. in tract. feu. par. 2. tertiæ par. principalis ver. expedita igitur. Ità etiam feudorum successio inter descẽdentes in infinitum apud longobardos prorogata fuit, vt ait glos. in constitutione vt de successionibus lib. 3. quæ citat in longobar. c. vlt. de benefi. ¶ Hinc est, ꝙ
5 hodiè † non solum descendentes in infinitum succedunt, quandò feudũ est concessum expræssim titio, & filijs suis: sed etiã in infinitum succedunt, quandò feudũ est simpliciter cõcessum absq; aliqua filiorũ, vel hæredum mentione est casus, in d. c. 1. de succe. feu. & c. 1. §. cũ verò Corradus in prima rub. feu. vbi Docto. & c. 1. de grad. succe. in feu. secundũ dom. meũ proauum dominum Antoninum Lanceam fratrem do. Blas. eo authoritate ac scientia nõ minorem in cons. 28. in nostro vol. diuersorũ consiliorum, quæ ad pennã habemus, vbi etiã citat Paul. de Cast. in cons. 162. circa id, quod primo quæritur vol. 2. & Præpo. in c. 1. quib. mo. feu. constit. po. Adde Riminal. in cons. 388. in causa spectab. fratrũ nu. 36. vol. 2. vbi dicit quòd feudi natura est absq; eo, quòd expræsse dicat, vt transeat ad descendentes in infinitum, & esse casum in d. c. 1. qui feu. dar. pos. & c. 1. de succe. feu. idẽ tenet Io. Aloys. de Septim. in c. volentes in declara. clausu. iuris francorum in secundo effectu, vbi vult quòd cõcesio simpliciter facta intelligitur pro te, & hæredibus, allegat glo. & eam sequi asseuerãt Bal. Alua. & Præp. in c. 1. col. 1. quib. mo. feu. consti. potest. ità etiam latè examinando concludit, Pet. de Grego. in
6 tract. concess. feu. p. 6. q. 1. † Nam feudum semper est præsumẽdum secundum suam propriam naturam fuisse concessum: nisi eius alteratio probetur, & feudi propria est natura vt transmittatur ad hæredes in infinitum, vt modò diximus, & ait Bal. in
7 cap. 1. §. præterea, quid sit inuesti. † In his enim, quæ sunt ad hæredes transitoria superuacua est hæredum mẽtio. l. stipulatio ista §. sicut ff. de verbo. obl. Gul. de Perno in cons. 25. primum dubium col. 12. vers. item aduerte. Mari. Socc. in cons. 19. pro decisione col. 1. & seq. vers. & posito vol. 1. per tex. in l. eum, qui §. 1. ff. de verb. obl. Et in feudo nomen hæredis semper inesse videtur, nec est necesse, ꝙ ad ampliãdam, seu specificandã feudi naturã adijciantur, arg. l. qui mutuã ff. man. & l. alimentorũ ff.
8 de assig. lib. † quia quisq; semꝑ sibi, suisq; hæredi. prospexisse vr̃ Andr. in c. 1. col. 1. an agn. & in c. 1. col. 1. in pri. de na. su. feu. & in c. 1. col. 4. vers. sed numquid feudum nouum, de alien. feu. pa. & in c. 1. in prin. quib. mo. feu. consti. potest, per tex. in l. si pactum in fin. ff. de proba. & c. 1. in fin. de duo. fra. Et quia feudum est beneficiũ c. 1.
9 §. 1. quib. ex cau. feu. ami. † & latissima in beneficijs fieri debet interpraetatio l. fin. ff. de cõstit. prin. cap. cum dilectus de fide instru. secundũ Gul. de Pern. in cons. 2. solum est videdũ col. 2. ver. sed hic iuuat inquirere. Et ideò huiusmodi cõcesio simpliciter facta, realis: & nõ personalis facta censetur, Et pronomen mihi, vel tibi, vel nomen titio, appositũ censetur: vt videatur cum quo rex contrahit: sed nõ ꝙ personam eius respiciat tãtum, quas rationes adducit Pet. de Greg. in loco prællegato.
10 ¶ Hinc etiã quidã dixerunt, ꝙ † feudum simpliciter cõcessum ĩ dubio hæreditariũ præsumatur. Paris. in cons. 2. redemptoris nu. 18.

nu. 18. & conf. 3. redemptoris nu. 9. vol. 1. ex not. p Bal. in c. 1. col. 4. an agna. & Cur. in conf. 166. visa copia testamēti, & Alex. in conf. 26. pōderatis col. 2. vol. 5. & Cur. Iun. in conf. 3. col. 2. & Bru. in cōs. 80. col. 4. & Rola. à Valle in conf. 97. n. 39. vol. 1. Sed caue ne te isti Docto. decipiant: nam tale feudum erit hæreditarium, prout de iure requiritur, per c. 1. an agna. ità quòd succedens inuentario confecto contrà factum defuncti venire potest, quod tātùm erit, ac si diceremus esse familiare, seu ex pacto, & prouidentia, ità indubitantèr tenemus quicquid dicant omnes, per prædictam rationē: quia præsumitur concessum secundū propriā feudi naturā, cuius propria est natura, vt feudū sit ex pacto. Affl. in d. c. 1. an agna. & vide infrà in verbo antiquis q. 4.
11 Et † hoc iure, feuda omnia diuidebantur cap. omnes filij si de feu. fuerit contro. deindè quò ad feuda titulata secuta fuit correctio, & statutum, vt dignitatū feuda indiuidua manerent cap. 1. §. prætereà ducatus de prohi. feu. aliena. p Feder. Tiraqu. in tract. de primigen. q. 4. nu. 31. & nu. 37. secundū cōmunē intellectum quem ibi Camer. testatur fol. 98. in litera (t) vbi subdit corpus feudi titulati numquā diuidi, etiam si plura Comes habuerit castra diuisa, & respectu castrorum separatæ videātur esse iurisdictiones: sed dumtaxat fructus, seu cōmoditas diuidi, contrà Socc. in conf. 165. vol. 2. qui voluit d. casu iurisdictionis exercitium, & vtilitatē feudi diuidēdam esse, & secutus eum fuit Curt. Iun. in tract. feu. par. 4. q. 30. nu. 123. vbi dicit, quòd colligendo mentem
12 cōmunitèr Doctorum reperit. † quatuor modos, qbus diuisio administrationis, & exercitij fieri possit in feudis titulatis, primus est, vt vni ex cōsortibus locentur res feudales, & pensio pro ratha inter consortes diuidatur: secundus vt locētur tertio, & pensio inter cōsortes diuidatur, tertius vt quilibet ex cōsortibus vtatur re feudali alternis tēporibus iuxtà l. lucio §. fin. cum l. seq. ff. de aqua quoti. & æsti. quartus vt diuidatur feudum quò ad exercitiū iurisdictionis p regiones cautionibus interpositis, de non seinuicē impediendo, iuxtà l. cōmuni diuidēdo §. cum vsufru. ff. cōmu-
[a] ni diui. cum concord. ibi vbi vide. [a] qui latè hanc examinat materiam, & duas regulas facit, prima quòd feuda titulata sint indiuidua, & eam vno modo ampliat, & decem modis limitat, secunda, quòd alia feuda inferiora quæ annexam nō habent dignitatem diuidi possunt, & eam itidem ampliat, & limitat. idem tenere videtur licèt prędicta nō alleget Riminal. in conf. 95. quò ad primā difficultatē nu. 46. vol. 1. vbi vult, quòd ex consuetudine diuidi possunt, vel saltim quò ad administrationem, vel respectu locorū, vel respectu tēporum, iuxtà no. p Bar. in l. intèr tutores ff. de admi. tuto. & Ang. in l. ij. §. ex his ff. de verbo. oblig. & additio ad eū, dicit esse videndum, Alexandrinum in conf. 133. p totum. At quidam Doctor. in conf. super ducatu Cardonæ incipit præsuppositā facti serie in pri. tenet ità feuda titulata, & regalia indiuidua esse, vt nec legitima sup feudis titulatis debeatur secūdum Bar. in conf. 72. ex facto præponitur p tex. in d. §. prætereà ducatus, & cap. licèt vbi glo. Abb. & cōmunitèr Docto. de voto ī cap. prudentiā in prin. col. 3. de offi. deleg. vbi Saly. Abb. in conf. 3. nitar in præsenti causa vol. 2. vbi testatur cōmunē, & in consil. 12. casus talis est vol. 1. Alex. in conf. 6. 7. & 25. vol. 5. Ludo. Bo. in conf. 72. in præsenti consultatione, & q nec plures domini pro indiuiso esse possint: sed totalitèr primogenito defertur, licèt non in omni indiuiduo procedant, sed tantū in indiuiduis dignitatibus. Adde ità nūcupatim tenere Tiraq. in tract. primig. q. 55. nu. 18.
13 ¶ † De iure autē const. Regni omnes descendētes, masculi, siuè fœminæ sint, sexus & ætatis progatiua seruata (si tamen iure frācorum vixerint) in infinitū succedunt: nisi primogenita sit maritata, & dotata de bonis eius de cuius successione agitur, & iunior extiterit in capillo: tunc enim minor existens in capillo primogenitæ maritatæ, & dotatæ præfertur, vt habetur in cōstitutione vt de successio. in prin. & in §. filiæ autē, & §. cæterum vsq; ibi si francorum iure viuāt lib. 3. At intèr iure longobardo viuentes, omnes descēdentes in infinitum: sexus, sed non ætatis prærogatiua seruata succedūt: nam masculi fœminis præferuntur, sicut est, quandò viuitur iure francorum, si tamen ipsi masculi voluerint fœminas secundū paragium maritare, vt in constit. in aliquibus §. si autem filij masculi ibi *cuiuscunq; conditionis pater fuerit franchus siuè longobardus* lib. 3. Masculi verò paritèr succedunt, & feuda non titulata diuiduntur, vt ait Camera. in d. cap. imperialē in fin. col. antep. vers. dic quæso Iser. de proh. feud. alie. p Fede. vbi etiā dicit, quòd in Regno iure longobardo viuitur p const. puritatē, quo iure feuda nū titulata diuiduntur, sicuti est de generali feudorum iure, quo nō titulata feuda diuiduntur cap. omnes filij si de feud. fue. cont. nisi feudum sit titulatū puta ducatus, marchionatus, vel comitatus d. c. 1. §. prætereà ducatus de proh. feud. aliena. per

per Fed.c.1.§.& quia vidimus de his, qui feu.dar.pos.c.1.in prin.de succ.feu.Fœminæ etiã sinè masculis cõcurrentes itidẽ ad feudi successione æqualitèr admittũtur, vt habetur in constit.vt de successionibus §.cæterùm ibi:si autem viuant iure longobardo,& quòd descendentes secundũ ius longobardum in infinitum succedãt probatur in lib. longobard. in cap. vltimo de benefic.quem tex.ad hoc expendit glo.1. circà fin.in d.cõstitutione vt de successionibus.

14 † Ius etenim cõstitutionum Regni ius feudorum correxit, quatenùs fœminas masculorũ admisit defectu, cum iure prædicto feudorum cõmuni,fœmina penitus esset exclusa, ac ius longobardum, necnon,& francorum ius approbatur.

15 ¶ † De hoc verò successionis gradu nil pñs.c.si aliquem loquutũ fuit: sed eum in terminis iuris constitutionũ Regni relinquens, sicut casus omissi in iuris antiquis dispositione relinqui solent, tãtumodo dixit, si nullo relicto legitimo hærede per lineã descendentẽ mori feudatariũ contingat. Tametsi quãplures teneãt, quòd hoc cap.si aliquem nõ tantũ de collateralium, vt infrà dicemus:sed etiam de descendentium successione loquatur in simul cum cap.cõstitutionẽ, quod ad præsentis cap. si aliquem declarationem editum fuit, vt ait Pet. de Greg.in tract.concess.feu.par. 4.q.1.vers. ab intestato verò succedit, allegans Gul. de Pern.in cons.quod incipit, ad feudorũ notabilia redeamus in 2.char. & cons.4.condã serenissimus vers. secunda dubitatio,& ver.seq.do.meus propat. do.Blas.Lanc.in cap.volentes.no.4.

16 ¶ Quam ob rem aduertendum est, quòd † minimè probatur ꝑ hunc tex. illa opio, quòd frãcorũ iure viuatur nulla apparente forma, cum de ascendẽtium successione tractatur, quæ ratione fulcitur, quòd feuda secundũ cõsuetudinem Regni concessa præsumuntur,& Regni consuetudo est, vt frãcorum iure viuatur, ꝑ hunc tex. siuè de ascẽdentiũ, siuè de collateraliũ successione tractetur, vt voluit Pet.de Greg. in tract.concess.feu.p.4.q.1.vers. ab intestato verò succedit, ex mẽte Per.in cons. 8.repetamus col.1.vers. tertio loco, & d. consil.24. ad feudorũ notabilia redeamus char.2.& d.consil.4.& consequenter feudum non diuidatur: sed primogenitus in eo succedat: quoniã iste tex. nil de ascendentium; sed dumtaxat de collateralium successione loquitur: Sed benè probatur per cap.volẽtes,non,ꝙ nuncupatim illud hoc exprimat: sed tacita ex eius mẽte colligitur: dùm integrũ, & indiuisum feudũ remanere debere statuit, quem textũ in-

17 telligunt nostrates siculi: † feudũ tùm integralis, tùm subiectiuæ partis respe[illegible]u integrum, & indiuisum esse debere,& sic nec vsufructũ in feudo imponi posse concludunt: siquidẽ vsufructus pars est integralis feudi,&per partes integrales feudũ diuidi non potest; dominus meus propatruus dominus Blascus Lancea in cap.volentes.no.4. per tex. in l. qui vsufructu.ff. de verbor.obli.vbi testatur ità fuisse decisum in feudo Franchifontis ꝑ Mag. Reg. Cur.& hanc opinionẽm semper tenuisse: licèt in cõtrarium disputari soleat, refert eũ,& sequitur.Ferdinãdus de Bongiorno in allegat.pro do.Catherina Alagona vermodò generalitèr dico, vbi etiam sentit idem esse de iure cõmuni,& citat glossam mag.in princ.in cap.1.§.1.de cap.Corra. cum simil.& Curt. in tract. feu.q.15.par. 4.vbi testatur communem,asseuerat Pet. de Gregor. in d.tract.concess.feud.pat.4. quæst. prima vers. successit exinde.

18 † Si integrum,& indiuisum esse debet:ad vnum peruenire debet: & si ad vnum sequitur,quòd ad digniorẽ perueniat arg.l. si quæ sunt cautiones.ff.fam. hær.l.fin.ff. de fid.instr.l.semper ff. de reg.iu. si ad di-

19 gniorẽ: † masculus fœmina,& maior natu iuniore dignior est: nam prudẽtior ratione sexus, & ætatis altero præsumitur cap.porrò 84.disti.& cap.quibus 20.dist. ꝑ quæ iura ità dixit Socc. in cõs.252. visis instrumentis col.3.vers. ex quibus verbis vol.2.no.Butri.Anchar.& cæte.in c.licèt de vot. Abbas in consil.3.vol.2. Oldra.in cons.94. Aret.in cons.164. Ioan. Andr.in rubr. de præs. secundum Ioan. Aloys. de Septimo in cap. volentes in declaratione clausulæ iuris francorum col.2. Petr. de Greg.in loco præallegato par.4.q.1.vers. successit exindè ius siculorum, & vers.& sic ex præmissis infero. Et licèt Gul. de Pern.in cap.volentes in verbo integro,&

20 in cons.1.aggrediamur,tenuerit † ius siculorum ꝑ d. cap. volentes esse quasi quoddam ius medium,vt nec merè iure longobardorum viuatur: quia feudum nõ inter omnes æqualitèr diuiditur: nec merè iure francorum: quia feudum nõ ad primogenitum tãtùm alijs exclusis pertinet: sed iure quodam medio primogenitus tãtùm feudum obtinebit, & fructus æqualitèr intèr omnes diuidentur: Attamen cõtrarium deindè sibi magis libuit in consil.4. condam serenissimus col.2.vers. secundũ dubiũ, vbi nuncupatim exprimit, ꝙ licèt alias cõsuluisset in cons.1.& specialitèr in feudo fluminis frigidi in territorio Messanæ omnes æqualitèr succedere: tamen

21 primogenitum solum tenere feudum, &

fructus æqualiter diuidi, tñ (dicit) modò
placet, vt solum ad primogenitum perti-
neat, tùm consuetudine, quæ ità à longis-
simo tempore in Regno statuit, tùm arg.
d.c. volentes c. si aliquem, & c. cõstitutio-
nem, quasi sentiens, quòd d.c. & feudi in-
tegritatem, & sexus, & primogenituræ
prærogatiuã considerent, & hæc nempè
est cõmunis opinio; quam testatur Ioan.
Aloys. de Septimo in loco præallegato:
21 † Tametsi indubitatèr procedat in feudis
concessis antè cap. Regis Alfonsi, quo cõ-
cessionis priuilegio non apparente, feuda
censentur ꝓ te, & hæredibus de tuo corp.
legit. descen. ità ꝙ viuatur iure frãcorum.
Pet. de Greg. præci. in loco p. 4. q. 1.
22 † Secũdus successionis gradus est col-
lateraliũ, & trifariã cõsiderari potest: col-
lateralium æqualium: minorũ, & maiorũ:
23 † AEqualiũ etenim collateraliũ successio
de iure feudorũ erat, quòd frater fratri le-
gitimo, absq; hærede defuncto succede-
bat in feudo, quod cõmunis parentis fue-
rat cap. 1. §. cum verò Corradus de his qui
feu. dar. po. Affl. in cõstitutione vt de suc-
cessionibus nu. 13. vers. sextò no. rub. 24.
lib. 3. post Alex. in cons. 188. col. 1. vol. 1.
sed in feudo nouo, per fratrẽ acquisito, nõ
succedebat d.c. 1. §. sin autem: nisi ex pa-
cto, si nòminatim in feudi concessione di-
ctum fuisset, vt succederet c. 1. de duob.
fra. de no. bene inuesti. soror autem neu-
tro in feudo, nec paterno, nec nouo, suc-
cedebat: nisi specialiter cautum fuisset d.
24 c. 1. §. sin autem. † De iure autem constit.
Regni fratres, & sorores in capillo existẽ-
tes, omninò excluso patre, exclusisq; so-
roribus coniugatis, & dotatis: si tamen de
bonis eius de cuius successione tractaba-
tur dotatæ fuissent, succedebant, constitũ
tione vt de successionibus §. coniugatæ
& ibi glo. lib. 3. quòd ĩ feudo procedebat
aliquo ex cõmunibus parentibus proue-
niente, declarat glo. ibi in verbo ex altero
tãtum. & procedat in feudo quaternato,
vti cõmunitèr, post glo. in verbo in omni-
bus in fin. Doct. intelligunt. Andr. in c. 1.
nu. 14. vers. constitutio tamen Regni Sici-
liæ de na. succe. feu. In feudo verò nouo:
an succederet frater: dubium fuit, & glo.
ibi in verbo, iure suo pro parte negatiua
conclusit ꝑ illum tex. ibi in acquisitis &c.
& Andr. inibi col. 2. contrarium tenuit: at
Afflict. ibi nu. 13. cũ seq. distinguit, quòd
aut feudum est concessum sibi, & hæredi-
bus de suo corpore, &c. & tũc frater non
succedit: quia non est hæres de suo corpo
re, ità etiã tenet Rolandus à Valle in cons.
60. nu. 2. aut feudũ est simplicitèr conces-
sum tibi, & hæredibus, & non est illud de
suo corpore, &c. & tunc succedit: quia est
de legitimis hære. quod verũ est. Sic ergò
ab intestato frater fratri succedet, si verbũ
hæredibus, absq; verbis, de tuo corpore in
concessione extiterit, & etiã si nulla appa
ruerit inuestitura: quia secundũ consuetu
dinẽ Regni feudum concessum censetur,
vt infrà in verbo antiquis latiùs deduce-
mus, & Regni cõsuetudo est, vt frater suc-
cedat d. cõstitutione vt de successionib.
& sentire videtur. M. Freccia in tract. de
subfeu. baro. lib. 2. tit. differ. feu. quatern.
diffe. 21. nu. 27. cum seq. fol. 241. vbi vult,
quòd verbum hæredibus de iure cõmuni
feudorum, exponitur pro descẽdentibus
ab ipso acquirẽte c. 1. §. & si clientulus de
aliena. feu. cũ concord. & frater non con-
tinetur: secùs de iure constit. Regni, vbi
frater fratri succedit, nulla facta distinc-
tione, an paternũ, an nouũ feudũ extiterit
& an ex vtroq;, vel non ex vtroq;: sed ex
altero tantũ latere coniunctus sit d. consti
tutione vt de successionibus, quæ genera
liter loquitur, & Andr. ibi & cõstitutione
si quandò, vbi de fratre vterino, & Bal. in
consil. 110. inter 9. Angel. dùm ponderat,
& declarat eandem constitutionẽ, ibi ex
collaterali linea venientes, quẽ Bal. nemi-
nem ibi allegare dicit, & deniq; nuncupa-
tim sub concessione, pro se, & hæredibus
fratrẽ contineri, concludit. Vbi etiã sub-
dit, quòd iste frater non posset feudũ ha-
bere: nisi hæreditatem fratris adiret: quia
venit vt hæres ex forma inuestituræ rela-
tæ ad ius nouũ d. constitutionis, prout di-
cit singu. tenere Corne. in cons. 199. vol.
2. vbi plenè declarat, eandem constitutio
nẽ, & cap. volentes Regni Siciliæ, & mira
tur, quòd à nostris regnicolis scribentibus
in eorũ lecturis, cõsilijs, & tractatibus nõ
allegatur: sed ipse non vidit. Io. Aloys. de
Septim. quia allegat Petr. Philippũ. Cor-
neum in cons. quod fecit ꝓ domina Iohan
na Bardaxi. super comitatu Sclafani, quòd
idem est. In alijs autem feudis nouis non
quaternatis puta plan. & de tabula frater
non succedebat, ꝑ d. c. 1. §. cũ verò Corra-
dus, de his qui feu. dar. po. quomodocũq;
dicat inuestitura tibi, & hæredibus sim-
plicitèr, siuè tibi, & hæredi. de tuo corpo
re, &c. ità firmat Afflict. in d. constitutio-
ne, vt de successionibus num. 15. & idem
Freccia in loco præallegato, & in primu
diffe. nu. 2. fol. 238. vbi firmat in feudis pla
nis, & de tabula debere succedi secũdũ ius
feudorũ, quod intelligendũ est attenta ve
ra feudorũ natura, quæ est, vt collaterales
nõ succedãt: secùs attento tenore, vt supra
25 est expræssum. Ità † etenim duo fuerunt
de nouo addita per Regni constitutiones

vnum,

vnum, & succederet sorores, & sic fœminæ, quæ iure feudorum minimè succedebãt, aliud, vt succederet fratres.
26 † De iure verò præsentis c. si aliquẽ vltrà prædicta, alia duo de nouo addita sunt: vnum, vt frater quocũq; in feudo passim succedat: nisi cõcessionis forma repugnet, quæ collateralium successionem prohibeat, vel alitèr clare concedentis ex mente colligatur, vt dictum est suprà in prælud. in q. post definitionẽ: tunc inuestituræ tenor principalitèr est attendendus cap. 1. de nõ haben. propri. natu. vbi Doctor. & priuatim hic Gul. de Pern. in verbo concedendis, & in cons. 21. vidi processum circà mediũ: tametsi hæc cõclusio aliquot habeat cõtradictores, vt inibi diximus: Aliud, vt succedatur in feudo plano, & de tabula: vt dicemus infrà in verbo subfeudatarium.

27 ¶ Secundò hæc † æqualium collateraliũ successio simplicitèr alio modo cõsiderari potest videlicèt: intèr duorum fratrum filios, qui propriè fratres patrueles appellantur, & quarto coniunguntur gradu §. quarto gradu de grad. cõgna. & isti in feudo tamen paterno, de iure cõmuni feudo. succedũt, vt in c. 1. §. hoc quoq; tit. 1. quia si fratres non succedunt, vt est dictũ multo minùs fratrũ filij succedent: At in feudo nouo de iure constit. Regni alia ratione, quàm de iure communi feudorum patrueles non succedunt: quia quarto in gradu existunt d. §. quarto insti. de gra. & per illam consti. vsq; ad 3. grad. inclusiuè collaterales dumtaxat vocãtur, vt post Andr. Afflict. in d. constitutione vt de successionibus nu. 5. declarat: sed in feudo paterno corrigit: licèt in nouo alia ratione concordet: sed bene iure præsentis cap. si aliquem succedunt, cum vsq; ad septimum gradum vocentur, vt in tex. ibi *vsque ad trinepotem*, iuncto ver. *omnibus personis simili gradu coniunctis, &c.* & sic in hoc præsens cap. corrigit ius constitutionum Regni, & redit ad ius cõmune feudorũ: in feudo tamẽ paterno: sed in feudo aliundè proueniente feudóq; nouo vtrunq; corrigit, ius feudorum, & ius cõstitutionum Regni, quibus iuribus d. patrueles dictis in feudis minimè succedebant.

28 ¶ Tertiò modo † hæc collateraliũ æqualiũ successio cõsiderari potest, inter duorum fratrum patruelium filios, qui sexto in gradu sunt: quoniam quælibet genita persona de iure ciuili gradũ facit §. hactenùs institut. de grad. qui propriè sobrini nuncupãtur §. sextò gradu eod. tit. & vulgò fratres tertij appellantur. Andr. in cap. 1. §. hoc quoq; nu. 22. de his qui feu. dar. possũt. Et hi sobrini, siue fratres tertij iure communi, feudorũ paterno in feudo: sed non in nouo succedunt, vt dictum est suprà: iure verò cõstitutionum Regni: neutro in feudo succedunt: quoniam (vt diximus) vsq; ad tertium gradũ admittuntur dumtaxat: At iure præsentis cap. si aliquẽ ad trumq; admittuntur: quia sextò in gradu sunt, & infrà septimum compræhenduntur vsq; ad quem gradum, ꝑ hoc cap. vocantur, vt habetur infrà in verbo vsq;, & verbo ad trinèpotem.

29 ¶ Quartò modo † eadẽ æqualiũ collateralium successio considerari potest, inter istorum sobrinorũ, seu fratrum tertiorum (vulgò loquẽdo) filios, qui octauo in gradu sunt, & isti tales aliquo in feudo, siuè antiquo, siuè paterno, siuè nouo minimè succedunt: non iure communi feudorum:
30 † quia trãsuersales vltrà septimũ gradum non succedunt. Andr. in c. 1. §. quòd autẽ de his qui feu. dar. pos. c. 1. §. capitanei de feu. march. vbi Bal. testatur hanc esse communem opinionẽ, quam multa cõgerens sequitur Ias. in l. certum nu. 3. C. vndè legiti. Paris. in cons. 23. nu. 261. vol. 1. nõ iure constitutionũ Regni: cum eo iure vsq; ad tertium gradum tantum: succedatur, non iure hoc præsenti, cum vsq; ad trinepotem, & sic septimũ gradum successiones extendat.
31 Quod limitatur † in feudis dignitatũ, in quibus est generali consuetudine vsurpatum, vt collaterales in infinitũ succedant, dato quòd millesimo distarent gradu, vndè si tota domus moreretur, & vnus de sanguine antiquo, seu de cognomine extaret: nullusq; alius esset ꝓximior, iste talis iure sanguinis, perpetuæq; consuetudinis succederet, ità singularitèr ait Bal. in cap. 1. §. capitanei col. pen. in fin. de feud. march. & ibi Marti. Laud. in princ. vlt. col. qui hoc Bal. dictum vsque ad cœlum extollit, dicens, quòd non potest esse magis singulare, vt refert Ias. in d. l. certum nu. 3. vers. istud vltimum, quo in loco dicit aduertẽdum, cum magni sit ponderis, hæc deficio, vndè Dida. Coua. per verba prædicta Ias. dixit in tit. de success. ab intesta. super decret. tale dictum esse menti tenendum, propter authoritatem eorum, qui huic consenserunt opinioni quamuis dubius huiusmodi opinionis author ipse Bal. extiterit, seq. Paris. in cons. 23. nu. 124. & in fin. vol. 1. & latiùs infrà tangemus in verbo vsq;. Et hæc limitatio de iure feudorum nõ procedit: sed generali, vt dictum est cõsuetudine.
32 † De iure constit. Regni hodie hoc esse correctũ dicit Affl. in d. cõstitutione vt de successionibus nu. 7. sed nostri c. si aliquẽ iure, hoc minimè immutatum esse dicit, do. meus

propat.do. Blaſ. Lanc. duplici ſubtiliq; ratione, quæ militare poſſent, etiã in d. conſtitutione vt de ſucceſsionibus, ne ius cõmune feudorum corrigatur cum alia dari poſsit inſtãtia, vt infrà videbitis in verbo ad trinepotẽ, vbi firmabimus hoc tantũ in feudis dignitatũ, etiã hodiè procedere ꝑ prædictas cõmunes opiniones: licèt generaliter do. meus loquatur, & minus rectè.

33 ¶ Secunda principalis † ſucceſsio eſt minorum collateralium, ad maiores collaterales, quæ tribus modis vſq; ad ſeptimum gradum conſiderari poteſt: Primò decedente patruo ſuperſtite nepote, eodemq; fratris filio, qui tertio in gradu exiſtit, ꝓnepoteuè ex eo, q quarto extat in gradu, vt in §. tertiò, & §. quartò inſtit. de grad. & ait Deci. in l. ſi auiæ nu. 3. C. de ſucceſſ. edict. & ſic deinceps vſq; ad trinepotem, qui ſeptimo manet in gradu. Secundò cũ frater patruelis moritur .i. filius iſtius patrui, ſitq; nepos ſuperſtes alterius patruelis fratris filius, qui eſt in quinto gradu.

Tertiò ſi duo ſunt ſobrini, qui vulgò fratres tertij vocantur qui ſexto diſtant gradu, Andr. de Iſer. in d. c. 1. §. hoc autẽ nu. 22. de his qui feu. dar. poſ. & vnus moriatur alterius filio ſuperſtite, q ſeptimo eſt in gradu, & hæc de iure cõmuni feudorũ ſucceſsio procedit in feudo antiquo, ſiuè paterno: ſecus ſi nouum ſit feudũ: cum in eo niſi ex pacto nõ ſuccedatur d. c. 1. §. fin autem, in prima rub. feu.

34 † De iure conſtitutionũ Regni fratris filius, qui tertio eſt in gradu ſuccedit, & nõ alij, & etiam filia fratris licèt illa cõſtitutio filios fratris maſculino ſub nomine vocet, attamen quia gradus, & nõ perſonas enumerare voluit, ideò fratrum filios etiam includit, vt poſt Andr. ibi in d. conſtitutione vt de ſucceſſionibus cõcludit Afflict. nu. 36. ver. iuxtà præſentẽ, & ſororis filium, & filiam, idẽ Affl. inibi nu. 37. ver. ſecũdò quæritur, & nu. 43. ver. quintò, & vltimò: licèt ad hæc nõ aduertens, nec prædictos allegans cõtrariũ tenere videtur M. Freccia in tract. de ſubfeu. baro. in tit. diffe. feu. quater. in 21. differ. nu. 18. lib. 2. fol. 241. vbi dicit, ꝙ filius fratris nõ ſuccedit in feudo nouo: quia de eo non loquitur conſtitutio vt de ſucceſsionibus, nec cap. Honorij. ſed eſt caſus omiſſus, qui remanet in diſpoſitione iuris antiqui l. cõmodiſsimè ff. de libe. & poſt. At filius fratris vocatur ꝑ d. conſtitutionẽ vti ille, qui reperitur in tertiò gradu, licèt expreſsim non vocetur, vt modò eſt dictum: quia gradus, & non perſonas enumerat d. cõſtitutio vt de ſucceſsionibus, Et aliud, quod dicit de cap. Honorij, ꝙ non loquitur de eo, ſi intelligere voluit de hoc cap. ſi aliquẽ, ꝙ ſecundum quoſdã (fertur) Honorij capitulũ eſſe, vt in præludijs eſt dictum, eſt falſiſsimum: ſiquidẽ ꝑ hoc cap. ſucceditur vſq; ad gradũ trinepotis: ſed autumamus, ꝙ aut hoc cap. non vidit: aut de alio ſenſit.

35 † Qui verò quarto coniunguntur gradu non ſuccedunt, etiam ſi ſint de deſcendentibus primi acquirentis cõtra ius cõmune feudorum, vt in cap. 1. in fin. titu. 1. feud. potuit enim rex hanc

36 arctationẽ facere: † nam ſuis in rebus quilibet eſt moderator, & arbiter l. in re mandata C. mand. declarat Affl. in cõſtitutione vt de ſucceſsionibus nu. 47. ver. 15. no. poſt glo. 1. circa fin. Andr. ibi at præſenti ſtatuto omnes (vt eſt dictum de iure communi feudorum) ſuccedunt.

37 ¶ † Tertia principalis ſucceſsio eſt collateralium maiorũ, quæ quatuor modis cõſiderari poteſt, primò cũ moritur nepos, & patruus nepoti ſuccedit, qui tertio eſt in gradu, in feudo tamen auito, ſiuè antiquo, & in hoc omnia concordantur iura, de iure enim cõmuni feudorum eſt tex. in c. 1. §. ſi quis miles cõſtit. feu. do. lotha. vbi And. nu. 3. de iure conſt. eſt d. conſt. vt de ſucceſsionibus, vbi Andr. & Affl. nu. 5. & nu. 40. vſq; ad 42. poſtremò eſt tex. noſter dum dicit *omnibus perſonis ſimili gradu contingentis* & Gul. de Perno hic in verbo perſonis ſecundum primum intellectũ, & do. Blaſ. in nõ. 5. qui dicit, quòd collaterales aſcendentes dummodò gradum trinepotis nõ excedant ꝑ d. verba, ſuccedãt: At in feudo nouo iure cõmuni feudorum non, & iure conſtitutionum Regni non ſuccedunt; ſecus iure præſentis cap. ſi aliquẽ, quia ſuccedit quatenus infra ſeptimũ gradum exiſtit, & patet in tex. de feudo nouo loquẽti ibi *de nouo concedentis*. ¶ Secundò conſideratur cũ moritur pronepos ex nepote, cui dicitur iſte patruus magnus, q quarto eſt in gradu §. quarto gradu inſti. de grad. cogna. ab nepos ex pronepote, & maior collateralis, & coniunctus dicitur propatruus, frater eius proaui: abnepos ex abnepote, qui eſt in ſexto, & ei coniunctus ab patruus nuncupatur. ſ. frater abaui; & trinepos ex atnepote, qui eſt in ſeptimo gradu, cui cõiunctus dicitur atpatruus, Et iſti omnes de iure cõmuni feudorum, & iure hoc nouiſsimo, ſuccedunt: quia intrà gradum ſeptimum exiſtunt, Nec in alio differunt: niſi, quod iure cõmuni feudorũ maſculi dumtaxat vocantur: iure autem præſentis c. ſi aliquẽ maſculi, & fœminæ ſuccedunt, ſexus prærogatiua ſeruata. Vndè iure præſẽtis c. ſi aliquẽ patruus magnus, amita magna, auunculus magnus, matertera magna, propatruus, proamita, proauunculus,

auunculus,pro matertera, abpatruus, abamita, abauunculus, abmatertera: atpatruus, atamita,atauunculus,atmatertera, pronepoti, pronepti, abnepoti, abnepti, atnepoti,atnepti,atq; trinepoti,& trinepti succedunt: qa omnes(vt diximus) infra gradum septimum existunt: Secus de iure constitutionũ Regni,quo (patruo excepto,atq; amita, modo tamen tradito in d. constitutione, vt de successionibus,vt supra sepius est demõstratũ, qui tertio sunt in gradu) nullus ex prædictis alius succedit: cum extra tertium gradum reperiantur,qui patruus solus,& amita succedit d.
38 cõstitutio.vt de successio.† quia d.cõstitutio gradus,& nõ personas enumerat:nam & si personæ vocarẽtur,nec ipsi succederẽt,Affl.in d.cõstitutione vt de successionibus nu.40.ver.quarto quæro cũ nu.seq.

¶ Tertiò consideratur, cum filius fratris patruelis moritur, quo in casu filius prædicti patrui succedit, qui quinto in gradu manet, & idẽ si moritur nepos,& pronepos istius fratris patruelis, qui sexto, & septimo sunt in gradu, & hoc de iure cõmuni feudorum, & de iure cõstitutionũ, & de iure istius cap. ¶ Quartò, & vltimò cõsideratur, cum fratris tertij filius decedit,& ipse frater tertius admittitur, qui à defuncto, septimo distat gradu.

☞ Tertius, & vltimus principalis successionis gradus est ascendẽtium per lineam
39 directã ad eorũ descẽdentes:† isti etenim ascẽdẽtes veluti pater, auus,& deinceps, descendentibus, puta filio,nepoti,&c. In feudo nouo nullo succedũt iure, nec iure feudorũ c. 1. de na. succe. feu. in prin.nec per constitutionẽ vt de successionibus, vt latè pro., & contrà examinando cõcludit glo.fin.ibi,& Andr.in cõstitutione foriudicatorũ, vbi testatur cõmunẽ opinionẽ, quòd ascendentes in feudo nouo non succedunt,nec per hoc cap.si aliquẽ: cum de istorum ascẽdentium successione hic nõ tractetur. Ratio autem, quare ascendentes descẽdentibus nõ succedant in feudis est: quia licet iure Romano æqualitas seruetur, & ità pater filio, sicut filius patri succedat, authe.defuncto.C.de leg.hære. tamen cõsuetudine,moribusq; receptum non fuit, vt in feudis ascẽdens succederet c.1.de cogni.feu.& in feudis vsus consuetudinesq; feudorũ seruantur. Nec ratione carent tales vsus: nam ideò dici põt ascen-
40 dentium successionẽ nõ recepisse:† siquidem actus viuentium naturam imitatur l. adoptio ff.de adopti.& natura filiũ patri: & nõ econtrà indicat succedere l. scripto in fin. ff.vnde lib.nã amor descẽdit,& non ascẽdit glo.in l.liberorũ in fin. ff.vndè lib.

41 Hin est,† quod licet iure Romano pater succedat, ordine tamen turbato succedit, nõ ex natura successionis: sed miserationis pietate in solatium filij amissi.d.l. scripto ff. vndè lib. & l. nam, & si parentibus ff. de inoff.test.ideoq; pater de filio: sed nõ filius de patre cogitare vr. Vel ratio est: qa verbum hæres in feudali materia pro filio capitur c.1.§.& si clientulus de alien.feu. & in inuestitura, vel nũcupatim, vel tacitè verbum hęres intelligitur, vt vassallo hæredibusq; suis ,puisum censeatur,vndè
42 † sub nomine hæredibus ascẽdentes contineri nõ possunt, Alu.in c.1.§.hoc quoq; sciendum,de his qui feu.dar.pos.qui dicit hoc velle Bal.in cap.1.de na.succe.feu.refert Curt.in tract.feu.p.2.tertiæ par.principalis vers.expedito primo tract. ità etenim virtus verborum expræssorũ, vel tacitè subintellectorum hoc operatur. Aut
43 Ratio esse potest, quia † melius iuuenem, quam senem dño seruire posse præsumitur:cũ virtus potentior in iuuenibus,quã in senioribus reperiatur l.1. in prin.C. de athlet.secundũ Iacob.de Belui.cui tamen obijcitur, quòd vniuersalis ratio non est: nam contingere posset, quod pater iuuenis esset,& seruire posset, sicut ipse filius: tametsi replicari posset, quòd ad ea, quæ frequẽtius accidunt iura adaptãtur l.nam ad ea ff.de leg. Vel alia ratione non succe-
44 dunt: quia† lex,consuetudo,& cõtrahentes æquiparãtur l.fin.C.de fideic.sed contrahentes facere possunt, vt pater nõ succedat in re donata, ità ergo, & consuetudo,cuius non est vilis authoritas,vt l.2.C.
45 quæ sit long.con. Vel ratio esse põt† quia feudum oculos non habet retro, sicut nec dignitas l.1.ff.de sena.honor.n.patris,honor filij est: sed non econtrà l.iulianus ff.si quis omi.causa testa.ità,& in feudis, Affl. in d.c.1.de na.succes.feu.in prin.ex mente Bal.& Ang.in cons.quod incipit santis-
46 sima,& Illustrissima Regina. ¶† Fallit tamen hęc regula nisi tenore inuestituræ ex pacto succederent, Andr. in cõstitutione foriudicatorũ in verbo ascẽdentes, puta, quòd pater renunciasset feudum in manibus dñi cum pacto vt filium inuestiret ea conditione, vt morienti filio pater succederet: tunc succedit Iac. Ardiz.in c.1. de na.succe.feu.arg.l.si pater qui in fin.C.de emanc.lib.cũ cõcord. p Curt.p.3.secũdæ par.prin.ver.expedito nu.43.fol.26.
47 ¶ Secũdò fallit: nisi filius sit inuestitus cõtẽplatione, & amore paterno,& propter seruitia patris, Iaco.de Ardiz.tit.de succ. feu.sub rub.an ascẽdentes succedant,arg. l.dedit dotem ff. de colla.bono.l.auus ff. de iure do.l.fin.C.de vsufr.cum concord.

per

per Curt. in loco præallegato nu. 44. & omni iure tales limitationes procedent, quia sunt casus omissi, tùm per constitutiones, tùm per cap. Regni.

48 ¶ Sed † in feudo antiquo de iure cõmuni feudo. ascendentes siuè sint per directam lineam, siuè per transuersalē descendentibus succedunt. Curt. Iun. p. 3. secund. par.
49 prin. ver. expedito primo tract. n. 45. † nã licet ascēdentes dicantur respectu defuncti cui succedunt: dicuntur tamen descendentes respectu primi feudum acquirentis. Affl. in constitutione foriudicatorum
50 nu. 9. lib. 2. rub. 6. ¶ † At iure constitut. Regni magna est altercatio, & primo, ꝙ descēdentes in feudis antiquis succedant potissimè allegari solet constitutio foriudicatorũ in prin. dùm dicitur ibi *nisi feuda sint ex concessione nostra, vel alio iusto titulo acquisita in quibus ascēdentes liberis non succedant*: nam d. constitutio prohibet, ne ascendentes succedant, in feudis in quibus nõ succedunt, ergò à contrario sensu in feudis, in quibus succedũt admittit: prætereà præponit regulã: bona, &c. & generaliter omnia comprehendit, tàm feudalia, quàm nõ feudalia: & deindè excipit: nisi feuda sint filijs damnatis ex concessione principali, vel alio iusto titulo acquisita in quibus ascendentes liberis nõ succedũt, ergò in alijs auitis, siue antiquis
51 succedunt: quia † exceptio firmat regulã.
[b] vt in auth. de nõ alien. §. vt autē: Secundò allegatur cõstitutio vt de successionibus, quæ admittit ad successionem fratres, & sorores in capillo excluso cõmuni patre: ergò si pater excluditur ꝑ fratres, & sorores existentes, eis non existentibus admittitur: quia ille dicitur expulsus qui possessionem tenuit l. vlt. C. de act. em. sicut ille videtur expulsus à iure, quod sibi cõpetit, vel cõpetere potest: nam nemo potest videri habere desijsse, quod nũquã habuit l.
52 nemo ff. de re iudi. † & logici dicunt priuatio præsupponit habitum. l. decē. ff. de
[c] verbo. obli. [c] l. moueor ad fin. C. si seru. exportan. ven. Tertiò est tex. in constitutione si quandò lib. 2. vbi dicitur, quòd si foriudicatũ à Comite, vel Barone feudum habere contigerit (ipso parentes, vel liberos nõ habentem) feudũ ad eum reuertitur, à quo ipse foriudicatus tenebat, ergò si parentes haberet ipsi præferrētur domino feudi. Quartò est tex. in constitutione si quando lib. 3. de homi. bar. possi. terrã. hom. deman. vbi habetur, quòd dominus feudi succedit, cũ nullus omninò superest defuncto de his, qui aliter possint ad successionem eiusdē venire ab intestato ex ascendenti, vel collaterali linea: ista sunt quæ ꝑ hac parte magis stringunt, & hanc opinionē Affl. in d. constitutione foriudicatorũ dicit, quod in pratica seruari vidit videlicet: vt auus succedat filio: qa in feudo antiquo est de descendentibus primi acquirētis feudum. arg. eorũ, quæ allegantur in c. 1. Imperato. Lothar. quæ ibi non repetit, & idē tenet in fin. nu. 16. ibidem.

¶ In contrarium, quòd ascēdentes in feudo antiquo nõ succedant descendentibus
53 facit: quia † mens Principis in omnibus semper est attendenda c. super eo. de offi. deleg. cap. exposita extrà de arb. l. 3. C. de lib. præte. Sed Principis intentio nõ videtur ꝑ d. verba ascēdentes vocare voluisse ad feudi successionē, contrà cõmune votum parētum tex. est no. in l. iuli. in fin. ff.
54 si quis omi. cau. testa. † & Principum beneficia, & si latissimè interprætanda sint l. vlt. ff. de constit. prin. attamen ad casum de quo verisimilè nõ est Principem cogitasse extendi non debent l. ex facto circà prin. ff. de vulg. & pup. hanc rationē irrefragabilem dicit glo. ibi in d. cõstitutione vt de successionibus vbi latè hanc examinat. q. & ꝑ istam rationem pro ista parte
55 negatiua concludit. † Secundò facit: nam ꝑ subauditum, & tacitum intellectum nõ inducitur legum correctio. arg. l. qui autē in fin. primi resp. ff. si quis ami. cau. testa. l. conuenticulam C. de Episc. & Cle. l. cum patrē familias C. de cõdi. inser. sed omnes interprætationes prædictarum constitutionum pro parte affirmatiua faciunt sensum subauditum, & intellectus à cõtrario sensu colliguntur, ergo &c. Et hanc partē tenuit glo. in d. cõstitutione vt de successionibus in fin. qui dicit magnam altercationē in Mag. Curia fuisse: item post multa, quæ adducit idē tenet Bartholomeus de Capua, cuius disputationē de verbo ad verbum transcribit Affl. in d. constitutione foriudicatorũ nu. 2. & seq. vbi dicit, ꝙ ità vidit in conflictu sapientum terminari de facto, quòd ascendentes in feudis antiquis nõ succedant, ità etiam tenet Andr. sibi contrarius in constit. prædicta foriudicatorum, in verbo ascēdentes, vbi post rationes, quas assignat quare ascendentes in feudo nouo non succedant, subdit prædictas rationes etiã in feudis antiquis concludere, & ideò remittit se ad ea, quæ dixit in d. cõstitutione vt de successionibus, & respondet ad ea, quæ in cõtrarium adducta sunt: primo ad tex. cõstitutionis foriudicatorium vltrà prædictã respo. quòd ꝑ subauditum intellectum non inducatur legum correctio, quod in illa exceptione nisi feuda, &c. fiat relatio, simplex de specie ad genus in quibus scilicet feudũ, &c. quasi,

quasi, quod feuda sunt quæsita de nouo principali prouidentia, vel alio iusto titulo, & de hoc refert ad genus, in quibus feudis, tàm de nouo quæsitis, quàm antiquis ascendentes liberis non succedunt, & hoc
[d] vt euitetur contrarietas, & [d] vt leges legibus concordentur, vt in authentico de exhib. rei. §. fin. l. vnica C. de inof. dot. præterea aliter respo. & dicit melius esse vt legatur litera: nisi feuda sint, & fiat punctus, & deindè continuetur, feuda (dico) liberis ex concessione nostra, vel alio iusto titulo acquisita, & sic verb. (acquisita) non regatur ex parte posteriori à verbo sint: sed ex parte anteriori determinãdo illud (feuda), & ità non notat differentiã inter noua, & antiqua feuda: sed dat intelligere, quòd largè excepit de omnibus feudis, quomodocũq; ad filios peruenerint. cæter. responsion. collige per glo. in d. constitutione, vt de successionibus in fin. & Affl. in d. constitutione foriudicatorum, quas non transcribimus: quia sunt prolixæ, & in volutæ, & potius materia inuolueret,
56 quàm enuclearetur. ¶ † Sed breuiter dic, quòd sensus illius constitutionis foriudicatorum, & seq. si quando est: ascendentibus, & agnatis collateralibus nil tribuere de nouo, nec aliquid eis dare: sed totã successionem eorum relinquere in terminis iuris cõmunis, & tantùmodo gratiã facere liberis, qui totalitèr de iure communi propter delictum patris priuabantur feudo, siuè delictũ esset contra personam dñi directè, siuè cõtrà alios, siuè feudum esset nouũ, siuè paternũ c. 1. si vassa. feu. priuet. cap. 1. §. deniq; quæ fuit prima cau. bene. ami. c. 1. §. si vassallus culpam si dese. fueri. cõtrouer. inter do. & agna. c. 1. an ille qui interfeci. fratrẽ. latè Socc. Nepo. in cons. 68. nu. 121. vsq; ad 128. vol. 3. post Docto. in locis ibi allegatis. Vel saltem vt tolleret dubium hoc, quod erat de iure cõmuni. Et timens illa cõstitutio ne propter suam generalitatem, dùm dixit quòd tùc bona fisco applicantur: quando liberos, vel parentes foriudicatus non habuerit, aliquid de nouo parentibus tribueretur, vt vndè de iure cõmuni feudorũ in feudi nouis nõ succedebant cap. 1. in pri. de na. succ. feu. posteà succederet, subiunxit exceptionẽ: nisi feuda sint ex concessione nostra, &c. acquisita in quibus parẽtes nõ succedunt: quasi dicat vbi nõ succedunt, nec præsenti constitutione succedant, & sic cõmunis interpretatio, quam testatur Andr. ibi in verbo ascendentes, quòd d. constitutio de feudo nouo cõmuniter intelligitur, est verissima. Nec p hoc parentes vocat ad successionem feudorũ antiquorũ in tali casu: quia aliquid de eis disponeret dando aliquam normam, & modum in succedẽdo insimul cũ fisco, & fecit in liberis, vel aliquid statuendo, vt fiscum totalitèr excluderent: sed hoc voluit in terminis iuris cõmunis feudorũ relinquere, vel in terminis formæ inuestituræ vti casũ omissum, qui in terminis iuris remanet l. commodissimè ff. de lib. & po. & ideo nil dixit.
57 ¶ † Et simile fecit conditor in consti. seq. si quando dùm simplicitèr dixit ibi (ipso parentes, vel liberos non habente,) quasi nolens disponere, quid agendum in casu, quo parẽtes habuerit, qui succederent in feudo antiquo de iure cõmuni feudorũ, vel ex tenore inuestituræ. Et hanc interpretationem credimus verissimam: quia Princeps hoc facit, vt demonstraret suam
58 benignitatem, † quæ propriè principibus inhærere debet l. fin. in fin. C. de donat. int. vir. & vxo. gratiã faciendo liberis, qui propter delictum patris feudo priuabantur, & reducẽdo se ad naturalem rationẽ, & dispositionem iuris cõmunis Romanorum, quo cauetur, ꝙ delictum patris filio nocere nõ debet. l. emancipata. ff. de sena. l. 1. & 3. ff. de bo. po. contrà ta. cum conc. p glo. & do. in d. c. 1. si vassal. feu. pri. & vt
59 demonstraret, ꝙ † nõ est rapax, & fractor
[e] alienæ substantiæ, seu fortunæ, [e] quod esset contra imperialem modestiam. arg. l. professio. C. de mun. pat. lib. 10. noluit quicquam parẽtibus detrahere, qui antiquo in feudo succedebant: sed omittẽdo, totum antiquæ reliquit dispositioni, nec eis de nouo quicquã dare voluit, vti liberis dedit: quia non ità pietatis ratio suadebat, vt in liberis suasit: maximè quia vt plurimũ sunt pupilli, & quid parentes faciunt ignorãt, [f] nec aliquo modo patris
[f] in delicto capere potuisse præsumitur: & filiorum in delicto parentes authores esse possunt, saltim eos puerilibus ab annis bonis nõ imbuendo moribus, vndè satis fuit nec pro, nec contrà dicta constit. illorum meminisse. Veruntamen circa prædicta nos vnũ admodũ turbat: quare de parentibus, & nõ de collateralibus agnatis mentionẽ fecerit: includuntur ne fortè sub illa verborum generalitate, vt bona applicentur fisco, vt etiam si habuerit collaterales agnatos, fisco applicentur: dummodò, ꝙ non habeat liberos, quodcũq; sit feudum, vel parentes, si antiquũ feudum fuerit: Et si includuntur agnati collaterales, cur tali casu collateralibus agnatis: & non parentibus præiudicare voluerit: cũ magis collateralibus, quam ascendentibus feudum debeatur, quod patet in constit. vt de successionibus, vbi fratèr, & soror in capillo

exclusso

per Curt. in loco præallegato nu. 44. & omni iure tales limitationes procedent, quia sunt casus omissi, tùm per constitutiones, tùm per cap. Regni.

48 ¶ Sed † in feudo antiquo de iure cōmuni feudo. ascendentes siuè sint per directam lineam, siuè per transuersalē descendentibus succedunt. Curt. Iun. p. 3. secund. par.
49 prin. ver. expedito primo tract. n. 45. † nā licet ascēdentes dicantur respectu defuncti cui succedunt: dicuntur tamen descen dentes respectu primi feudum acquirentis. Affl. in constitutione foriudicatorum
50 uu. 9. lib. 2. rub. 6. ¶ † At iure constitut. Regni magna est altercatio, & primo, ꝙ descēdentes in feudis antiquis succedant potissimè allegari solet constitutio foriudicatorū in prin. dùm dicitur ibi *nisi feuda sint ex concessione nostra, vel alio iusto titulo acquisita in quibus ascēdentes liberis non succedant*: nam d. constitutio prohibet, ne ascendentes succedant, in feudis in quibus nō succedunt, ergò à contrario sensu in feudis, in quibus succedūt admittit: prætereà præponit regulā: bona, &c. & generaliter omnia comprehendit, tàm feudalia, quàm nō feudalia: & deindè excipit: nisi feuda sint filijs damnatis ex concessione principali, vel alio iusto titulo acquisita in quibus ascendentes liberis nō succedūt, ergò in alijs auitis, siue antiquis
51 succedunt: quia † exceptio firmat regulā.
[b] vt in auth. de nō alien. §. vt autē: Secundò allegatur cōstitutio vt de successionibus, quæ admittit ad successionem fratres, & sorores in capillo excluso cōmuni patre: ergò si pater excluditur ꝑ fratres, & sorores existentes, eis non existentibus admittitur: quia ille dicitur expulsus qui possessionem tenuit l. vlt. C. de act. em. sicut ille videtur expulsus à iure, quod sibi cōpetit, vel cōpetere potest: nam nemo potest videri habere desijsse, quod nūquā habuit l.
52 nemo ff. de re iudi. † & logici dicunt priuatio præsupponit habitum. l. decē. ff. de
[c] verbo. obli. [c] l. moueor ad fin. C. si seru. exportan. ven. Tertiò est tex. in constitutione si quandò lib. 2. vbi dicitur, quòd si foriudicatū à Comite, vel Barone feudum habere contigerit (ipso parentes, vel liberos nō habentem) feudū ad eum reuertitur, à quo ipse foriudicatus tenebat, ergò si parentes haberet ipsi præferretur domino feudi. Quartò est tex. in constitutione si quando lib. 3. de homi. bar. possi. terrā. hom. deman. vbi habetur, quòd dominus feudi succedit, cū nullus omninò superest defuncto de his, qui aliter possint ad successionem eiusdē venire ab intestato ex ascendenti, vel collaterali linea: ista sunt, quæ ꝑ hac parte magis stringunt, & hanc opinionē Affl. in d. constitutione foriudicatorū dicit, quod in pratica seruari vidit videlicet: vt auus succedat filio: qa in feudo antiquo est de descendentibus primi acquirētis feudum. arg. eorū, quæ allegantur in c. 1. Imperato. Lothar. quæ ibi non repetit, & idē tenet in fin. nu. 16. ibidem. ¶ In contrarium, quòd ascēdentes in feudo antiquo nō succedant descendentibus
53 facit: quia † mens Principis in omnibus semper est attendenda c. super eo. de offi. deleg. cap. exposita extra de arb. l. 3. C. de lib. præte. Sed Principis intentio nō videtur ꝑ d. verba ascēdentes vocare voluisse ad feudi successionē, contrà cōmune votum parētum tex. est no. in l. iuli. in fin. ff.
54 si quis omi. cau. testa. † & Principum beneficia, & si latissimè interprætanda sint l. vlt. ff. de constit. prin. attamen ad casum de quo verisimilè nō est Principem cogitasse extendi non debent l. ex facto circà prin. ff. de vulg. & pup. hanc rationē irrefragabilem dicit glo. ibi in d. cōstitutione vt de successionibus vbi latè hanc examinat. q. & ꝑ istam rationem pro ista parte
55 negatiua concludit. † Secundò facit: nam ꝑ subauditum, & tacitum intellectum nō inducitur legum correctio. arg. l. qui autē in fin. primi resp. ff. si quis ami. cau. testa. l. conuenticulam C. de Episc. & Cle. l. cum patrē familias C. de cōdi. inser. sed omnes interprætationes prædictarum constitutionum pro parte affirmatiua faciunt sensum subauditum, & intellectus à cōtrario sensu colliguntur, ergo &c. Et hanc partē tenuit glo. in d. cōstitutione vt de successionibus in fin. qui dicit magnam altercationē in Mag. Curia fuisse: item post multa, quæ adducit idē tenet Bartholomeus de Capua, cuius disputationē de verbo ad verbum transcribit Affl. in d. constitutione foriudicatorū nu. 2. & seq. vbi dicit, ꝙ ità vidit in conflictu sapientum terminari de facto, quòd ascendentes in feudis antiquis nō succedant, ità etiam tenet Andr. sibi contrarius in constit. prædicta foriudicatorum, in verbo ascēdentes, vbi post rationes, quas assignat quare ascendentes in feudo nouo non succedant, subdit prædictas rationes etiā in feudis antiquis concludere, & ideò remittit se ad ea, quæ dixit in d. cōstitutione vt de successionibus, & respondet ad ea, quæ in cōtrarium adducta sunt: primo ad tex. cōstitutionis foriudicatorium vltrà prædictā respo. quòd ꝑ subauditum intellectum non inducatur legum correctio, quod in illa exceptione nisi feuda, &c. fiat relatio, simplex de specie ad genus in quibus scilicet feudū, &c.

quasi,

quasi, quod feuda sunt quæsita de nouo principali prouidentia, vel alio iusto titulo, & de hoc refert ad genus, in quibus feudis, tam de nouo quæsitis, quàm antiquis ascendentes liberis non succedunt, & hoc
[d] vt euitetur contrarietas, & [d] vt leges legibus concordentur, vt in authentico de exhib. rei. §. fin. l. vnica C. de inof. dot. præterea aliter respo. & dicit melius esse vt legatur litera: nisi feuda sint, & fiat punctus, & deindè continuetur, feuda (dico) liberis ex concessione nostra, vel alio iusto titulo acquisita, & sic verb. (acquisita) non regatur ex parte posteriori à verbo sint: sed ex parte anteriori determinãdo illud (feuda), & ità non notat differentiã inter noua, & antiqua feuda: sed dat intelligere, quòd largè excepit de omnibus feudis, quomodocũq; ad filios puenerint. cæter. responsion. collige per glo. in d. constitutione, vt de successionibus in fin. & Affl. in d. constitutione foriudicatorum, quas non transcribimus: quia sunt prolixæ, & in volutæ, & potius materia inuolueret,
56 quàm enuclearetur. ¶ † Sed breuiter dic, quòd sensus illius constitutionis foriudicatorum, & seq. si quando est: ascendentibus, & agnatis collateralibus nil tribuere de nouo, nec aliquid eis dare: sed totã successionem eorum relinquere in terminis iuris cõmunis, & tantùmodo gratiã facere liberis, qui totalitèr de iure communi propter delictum patris priuabantur feudo, siuè delictũ esset contrà personam dñi directè, siuè cõtrà alios, siuè feudum esset nouũ, siuè paternũ c. 1. si vassa. feu. priuet. cap. 1. §. deniq; quæ fuit prima cau. bene. ami. c. 1. §. si vassallus culpam si defe. fueri. cõtrouer. inter do. & agna. c. 1. an ille qui interfeci. fratrẽ. latè Socc. Nepo. in cons. 68. nu. 121. vsq; ad 128. vol. 3. post Docto. in locis ibi allegatis. Vel saltem vt tolleret dubium hoc, quod erat de iure cõmuni. Et timens illa cõstitutio ne propter suam generalitatem, dum dixit quòd tuc bona fisco applicantur: quando liberos, vel parentes foriudicatus non habuerit, aliquid de nouo parentibus tribueretur, vt vndè de iure cõmuni feudorũ in feudi nouis nõ succedebant cap. 1. in prin. de na. succ. feu. posteà succederẽt, subiunxit exceptionẽ: nisi feuda sint ex concessione nostra, &c. acquisita in quibus parẽtes nõ succedunt: quasi dicat vbi nõ succedunt, nec præsenti constitutione succedant, & sic cõmunis interpretatio, quam testatur Andr. ibi in verbo ascendentes, quòd d. constitutio de feudo nouo cõmuniter intelligitur, est verissima. Nec p hoc parentes vocat ad successionem feudorũ antiquorũ in tali casu: quia aliquid de eis disponeret dando aliquam normam, & modum in succedẽdo insimul cũ fisco, & fecit in liberis, vel aliquid statuendo, vt fiscum totalitèr excluderent: sed hoc voluit in terminis iuris cõmunis feudorũ relinquere, vel in terminis formæ inuestituræ vti casũ omissum, qui in terminis iuris remanet l. commodissimè ff. de lib. & po. & ideo nil dixit.
57 ¶ † Et simile fecit conditor in consti. seq. si quando dùm simplicitèr dixit ibi (ipso parentes, vel liberos non habente) quasi nolens disponere, quid agendum in casu, quo parẽtes habuerit, qui succederent in feudo antiquo de iure cõmuni feudorũ, vel ex tenore inuestituræ. Et hanc interpretationem credimus verissimam: quia Princeps hoc facit, vt demonstraret suam
58 benignitatem, † quæ propriè principibus inhærere debet l. fin. in fin. C. de donat. int. vir. & vxo. gratiã faciendo liberis, qui propter delictum patris feudo priuabantur, & reducẽdo se ad naturalem rationẽ, & dispositionem iuris cõmunis Romanorum, quo cauetur, ꝙ delictum patris filio nocere nõ debet. l. emancipata. ff. de sena. l. 1. & 3. ff. de bo. po. contrà ta. cum conc. p glo. & do. in d. c. 1. si vassal. feu. pri. & vt
59 demonstraret, ꝙ † nõ est rapax, & fractor
[e] alienæ substantiæ, seu fortunæ, [e] quod esset contra imperialem modestiam. arg. l. professio. C. de mun. pat. lib. 10. noluit quicquam parẽtibus detrahere, qui antiquo in feudo succedebant: sed omittẽdo, totum antiquæ reliquit dispositioni, nec eis de nouo quicquã dare voluit, vti liberis dedit: quia non ità pietatis ratio suadebat, vt in liberis suasit: maximè quia ve plurimũ sunt pupilli, & quid parentes fa-
[f] ciuat ignorãt, [f] nec aliquo modo patris in delicto capere potuisse præsumitur: & filiorum in delicto parentes authores esse possunt, saltim eos puerilibus ab annis bonis nõ imbuendo moribus; vndè satis fuit nec pro, nec contra dicta constit. illorum meminisse. Veruntamen circa prædicta nos vnũ admodũ turbat: quare de parentibus, & nõ de collateralibus agnatis mentionẽ fecerit: includuntur ne fortè sub illa verborum generalitate, vt bona applicentur fisco, vt etiam si habuerit collaterales agnatos, fisco applicentur: dummodò, ꝙ non habeat liberos, quodcũq; sit feudum, vel parentes, si antiquũ feudum fuerit: Et si includuntur agnati collaterales, cur tali casu collatteralibus agnatis, & non parentibus præiudicare voluerit: cũ magis collateralibus, quam ascendentibus feudum debeatur, quod patet in constit. vt de successionibus, vbi frater, & soror in capillo

exclusó

vocentur: quia vti descẽdentes primi acquirentis cõmuni iure feudorum succedebãt c.1.de nat.succ.feu.c.1.§.& quia vidimus de his,qui feu.dar.po.& dicemus infrà in verbo antiquis.q.6.in primo effectu: Sed in feud.nouo bñ succedunt collaterales per d.const.vt de successionibus: tùm quia generaliter loquitur: tùm quia nisi ità intelligatur, nil operaretur: cũ de iure cõmuni feudorum in feudo antiquo etiã succedebant,& hoc de nouo tribuitur collateralibus: cùm de iure cõmuni feudorũ feudum nouũ nõ habeat agnatos d.c.1.de nat.suc.feu.nec aliquid ab ascẽdentibus aufertur: quia hoc antea nõ habebant: cũ nec ascendentes in feudo nouo succedebant d.c.1.de succes. feu.& iste iudicio nostro verus est intellectus d.const.vt de successionib.

71 ¶ † Ad const.si quandò sub rub.de pœna foriu.l.b.2.nemo respondet: sed licet ex prædictis pateat respo.tñ etiam dic,quod d.const. non de vera feudorum successione loquitur: sed de feudis planis,& de tabula,quæ tñ sub lege,& natura feudi tenentur vel à Comite,vel Barone,† vbi est successio secundũ ius cõmune feudorũ,& secundũ aliquos vsq; ad septimũ gradũ.no. in c.1. de gra.suc.in feu.cũ conc.per Frecc. lib.2.in prima diffe.fol.238.nu.2.vbi etiã ascẽdẽtes succedunt si antiqua fuerint, vt dr̃ de quaternatis. Et hoc ius psupponens tex.parentũ meminit: sed nõ vt quid noui statuat.† Ad const.si quandò sub rubr. de hom.bar.lib.3.similiter nemo respondet, tu dic,quòd illa const.nõ loquitur de successione feudorũ: sed de reddititijs, emphyteuticis,vel cẽsual.bus,† & ideò in eis est successio secundũ ius Romanorũ, vbi ascendentes admittuntur §.1.in authe.de hæredit.quæ ab intest.def.& nõ secundũ cõstitutiones Regni,nec secundũ consuetudines feudorũ, ita in specie dictæ cõstitutionis si quãdo tradit Frecc.in tract. de subfeu.baro.lib.2.in tit.differ.feud.nu.5. fol.239.post glos.Andr.& Pet. de Monteforte ibi,& Parid.in tract.de reinteg.feu. fol.122.quos ipse citat,subdens,quod hoc iure vtũtur in Regno,& sæpè in sacro cõsilio iudicauit,admittẽdo ad successionẽ, tàm ascẽdentes patrem, matrẽ, & auum, quàm cognatos in his feudis reddititijs,& emphyteuticis. nisi diuersa esset cõsuetudo feudi: At nos loquimur de vera feudorũ successione ideò non obstat.† Sic enim cõcludimus,quòd ascẽdentes nulla Regni constitutione ad feudorum successionem vocantur,siuè nouum,siuè antiquũ fuerit feudum: sed benè iure communi feudorum, quod minimè per constitutiones correctũ existit, in feudo antiquo succedunt:

72

73

74

75

siquidem, quod expræssim non corrigitur, antiquæ dimittitur figuræ.§. tribus in auth.quib.mod.natu. effi. sui.l.præcipimus in fin.C. de appella cum sim.l. De iure verò huiuscemodi cap. si aliquem nil itidem innouatur: nam de ascendentibus nulla efficitur mentio, ideòque vti casus omissus in dispositione iuris antiqui remanet, quod est iuris feudorum.l. cõmodissimè.ff.de lib.& postum.

DIVISIO.

DIVIDITVR præsens textus in tres partes principales: in prima ponitur quòd proximior collateraliũ succedit defuncto sinè legitimo hærede ex linea descẽdẽti,in feudo vndecunq; proueniente, vsq; ad trinepotis gradũ, quæ pars durat vsq; ibi in successione verò præmissa. In secunda ponitur, quod inter coniunctos æquali gradu, sexus,& ætatis prærogatiua seruatur: nisi aliqua sit in capillo, quæ maiori fœminæ præfertur, vsq; ibi,& hoc ità. In tertia hoc declarat procedere in omnibus feudis, tàm antiquis,quã nouis. Iterum prima,subdiuiditur in tres partes. In prima vocatur frater, vel ex liberis eius proximior vsq; ad trinepotẽ, vsq; ibi habiturus. In secũda, quòd feudũ cum onere suo trãsit, vsq; ibi omnibus personis. In tertia omnes alij æquali coniuncti gradu vocãtur. Secunda principalis pars in quatuor subdiuidit̃ partes primo ponitur, vt sexus,& primogenituræ prærogatiua seruetur, vsq; ibi,& inter duos: secũdò declarat hoc ius primogenituræ ĩ quo cõsistat, vsq; ibi nisi fortè: tertiò limitatur hoc: nisi cõcurrẽtiũ fœminarũ altera extiterit maritata, vt in capillo minor prefertaur, vsq; ibi, sed si nulla: quartò iterum ad regulam redit, declaraturq;, quod maior minori præfertur, si omnes sunt maritatæ omnesq; in capillo, vsque ibi, sed si nulla. Tertia, & vltima principalis pars in duas subdiuiditur partes, primò quòd hoc locũ habeat, tàm in feudis antiquis, quàm in feu.nouis, vsq; ibi sicut, secundò ponitur clausula nõ obstante qualibet contraria cõstitutione, vel consuetudine vsq; ad finem.

SVMMARIVM.

HOC dicit in summa. Proximior vsq; ad septimũ gradum inclusiuè feudatario, vel subfeudatario decedenti sinè legitimo hærede ex linea descendenti ab intestato succedit, sexus,& primogenituræ prærogatiua seruata: nisi cum maritata existens in capillo concurrat, quo in casu existens in capillo præfertur ĩ feudo, tàm antiquo, quàm nouo.

CASVS

CASVS.

IN LEGE Corrigente casus figurari non solet: nam dubitationē lex antiqua facit: iure.n: const. Regni vsq; ad tertium gradum collaterales succedebāt consti. vt de successionibus, & iure feudorum penitùs erant exclusi cap. 1. §. & quia in primo titulo feu. At Rex Iacobus per hoc cap. ad gradū trinepotis successionē extendit: ratio liberalitas fuit Principis, cui soli aurū cōtennere præstat fortunæ fastigiū §. hæc itaq; in authent. de consul. cum sim.

IN VERBA

IN CAPITE

SVMMARIA.

1 *FEVDVM in capite quale sit?*
2 *Feudum in capite dicitur quaternatū*
3 *Feudum quaternatum quod dicatur?*
4 *Quaternatum feudum vndè dicatur?*
5 *Quaternionum scriptura pro interesse Regis est inuenta principalitèr.*
6 *Nobilis dicitur qui feudum quaternatum habet.*
7 *Dignitas est, habere feudatarium, qui feudum ab eo in capite teneat.*
8 *Feudatarius est sui iuris post quartūdecimū annum tàm in iudicijs, quàm in contractibus, propter nobilitatem feudi.*
9 *Feudum quaternatum quādoq; à Barone in capite tenetur.*
10 *Feudū quaternatū cū tenetur à Barone in capite: & non à Rege, nō est verè quaternatum, quò ad omnes effectus.*
11 *Feudū quaternatū: an debeat in quaternionibus annotari?*
12 *Castrum omne siuè habitatū, siuè inhabitatum est feudum quaternatum.*
13 *Castrum via donationis, & non in feudum concessum: non est quaternatū.*
14 *Feudum quaternatū dicitur omne ad collationem regis pertinens*
15 *Feudum quaternatum est omnis terra oppidum siuè villa, vbi vassalli inhabitant.*
16 *Feudum quaternatum dicitur, si præstat adoam, vel seruitium Regi.*
17 *Feudum quaternatū dicitur, si de per se scriptū est in quaternionibus regis.*
18 *Concessa cum castro: an feuda quaternata dicantur?*
19 *Fines infrà feudi existentia feudalia præsumuntur.*
20 *Concessio absq; tertij praiudicio facta censetur.*
21 *Alienari, nec præscribi possunt cōcessa cum castro: nisi insimul cum castro.*
22 *Concessa cum castro sunt feuda quaternata si à Rege tenentur, etiā si de per se nō sint scripta in quaternionibus.*
23 *Concessa cum castro feuda quaternata sūt etiā si à Barone cōcedātur, & nec in quaternionibus curiæ scripta sint.*
24 *Baro terras parū vtiles, & excadētiales ad vsum massartæ, plantādi, & semināndi cōcedere potest, dūmodo, quòd illud, quod annuatim reddi debeat, consistat in fructibus: & non in pecunia, & quare? & an verum?*
25 *Pecunia est seruitium militare.*
26 *Ius percipiendi fructus, vel pecuniam annuatim an dicatur feudale, & trāseat in singularē successorem cū vniuersitate feudi?*
27 *Sterilia non veniunt in dubio in generali concessione, & alterius naturæ sunt, quàm feudalia.*
28 *Feuda plana, & de tabula: & nō quaternata sūt, quæ cōcedūtur à barone.*
29 *Feuda plana, & de tabula quæ sint?*
30 *Feudum planum, & de tabula vacans morte feudatarij absq; hæredibus decedentis, vel alio modo, nō regi: sed baroni deuoluitur.*
31 *Baro infrà annū feudū curiæ deuolutū alteri cōcedit in regno: nō per cōst.*
32 *Feu. planū & de tab vndè dicatur?*
33 *Feu planū, & de tab an sit sub rege?*
34 *Nobilitas duplex oritur ex re concessa in feudum per principem.*
35 *Nobilitas. i. paradochium regularitèr contrahitur per infeudationem.*
36 *Nobilitas ex quo feudo oriatur?*
37 *Differētiæ inter feu. quater & de tab.*
38 *Clausula itá quòd à curia teneat.*
39 *Possessoriū recuperāda nō solū feudatarius: sed etiā fiscus intētare potest.*
40 *Dominiū directū subalternū in feudo.*
41 *Onus nouum Rex in feu. imponere nō potest.*
42 *Seruitia īdebita præsumūtur extorta.*
43 *Dominus feudatariū cogere potest, vt ostendat titulum posse vel instrumenta, & comminari. quod si nō ostendet carebit eorum commodo.*
44 *In capite verba sunt noua non cognita iure feudorum, & quare ponantur?*

IN CAPITE: idest immediatè, itá hęc verba (in capite) exponit Andr. in c. 1. §. similiter col. 4. de cap. qui cur. vēdi. & in c. 1. ex quib. cau. feu. am. alijsq; in locis ad hoc citatis p M. Frecciā in tract. de subfeu. baro. in tit. de orig. bar.

exclufo cõmuni patre ad feudi fuccefsionem admittitur: Certè rationem non videmus, vt illa cõftitutio magis afcendentibus, quam collateralibus in feudis fauere voluerit, vbi potior eft collateralium, quam afcendentiũ caufa, vt in d.confti.vt de fuccefsionibus. Propterea opinamur d.conft.foriudicatorũ, & conft.fi quandò lib.1. quatenùs de parẽtibus mentionem egerunt, ꝙ tàm de afcendentibus, quàm de collateralibus agnatis intelligere voluerũt:
60 † nam largo fumpto vocabulo parentum appellatione veniunt agnati: præfertim in ftatutis, & materia feudali.no. Bal.in c.1.nu.3.quemad. feu. ad fili.pert. vbi exponit in tex.dictionem (parẽtibus) ideft agnatis, & dicit facere ad ftatutum, Ang.in §.œconimus in fi.in auth. de alie. & emph. Anto.Rofell. in arbor.confang. col.25.facit glof.& latè ibi Silue.in verbo neceffariorum in §.impuberes inft. de fufpect.tu. Tametfi ꝑpriè, & ftricto fumpto vocabulo patentum appellatione, quidam vfq; ad tritauum, quidam vfq; in infinitum afcendentes cõtineri cõtendant. Moderni.Rep. in rub.ff. de leg.1.nu.117. fol.18.vol.4. & vide fol.255.n.5. fol.287. nu.3.fol.314.nu.95.& fol.395.nu.115.&
61 117.vol.8.rep.† Et tãto magis hæc interpretatio fumenda videtur: fiquidẽ apud nos viget hodiè communis loquẽdi vfus, quo vulgò omnes agnati, atq; cognati, fiuè afcendentes, fiuè defcẽdentes, fiuè collaterales nuncupantur (li parenti) de quo vulgari fermone meminit etiam Silu.tùm in addi.tùm in cõment.in d.§.impuberes in gloff.in verb.neceffariorum inft.de fufpe.tut. Et vfus talis cõmunis loquẽdi præcipuò femper attẽditur, ac propriæ præfertur fignificationi.l.librorũ.§. quod tamen cafsius ff. de legatis tertiò, cũ vulgaribus. Et in fpecie, quòd probato cõmuni vfu loquendi quòd agnati parentũ appellatione cõpræhendantur, tradit Firmian. in fuo repert.in verbo agnatus ver.5.arg. no.per Bar.in l.1.verf.item facit in cõtrarium, & ibi Bal.col.2.verf.quid.C.de iur. cal.qui debet præfumi tp̃re conditæ conftit. viguiffe, vt hodiè viget, vt tot euitentur abfurda, quæ oriri poffent alitèr dictã
62 conftitutionẽ interprætando:† fiquidem argumẽtum ab euitatione abfurdi validũ reperitur.l. nam abfurdũ de bonis libert. l.hæredes mei.§.cũ ità.ff. ad trebel.Socc.
63 Nep.in conf.4.nu.20.vol.3.† Et verifimile eft, quòd ftatuentes idem ftatuiffent, fi de hoc nuncupatim interrogati fuiffent, quo cafu, dato, ꝙ non cõpræhenderentur collaterales fub nomine (parẽtes): tamen vti ftatutũ haberi debet.gloff. in l.tale pactum.§.fin.ff.de pact.quã pro fingulari ad hoc citat.Iaf. in l.fi extraneus.ff. de cond. ob ca.¶ Ex quo infertur, ꝙ benè loquitur Affl. in d.confti.foriudicatorũ poft nu.1. vbi dicit, mater in feudis filio fuccedit, fi tamen eft feudum antiquum linea ex materna prouenient, in quo mater fuccedere poterat, ficut dicitur de feudo antiquo, in quò pater filio fuccedit: licèt And.aliud ibi fentiat, quafi, ꝙ conftitutiones Regni vfus feudorum nõ fequantur: fed refpondet Affl. ꝙ licèt cõftitutiones in pluribus corrigant iura feudorum: vbi expreffè nõ corrigunt, remanẽt iura feudorũ intacta, & deniq; fubdit hæc verba: *& vbi in conftitutionibus Regni dicitur, quod parentes in feudis antiquis non fuccedant filijs: dicat & oftendat ipfe Andr. qui magis profundè laborauit in cõftitutionibus Regni, & acquiefcam.* & fic fentit, ꝙ ius feudorũ in hoc minimè fit correctũ à conftitutionibus Regni. ¶ Secundò rectè loquitur Andr.in conftit.fi quandò, vbi dixit ꝙ intelligunt periti Regni, in feudo antiquo fuccedere afcẽdentes, & collaterales, etiã fi nõ fint coniuncti ex illo latere, vndè feudum peruenerat ad defunctũ, hoc eft etiã fi nõ fuit primo acquifitum per illum, qui fuit agnationis cõmunis, quod eft neceffarium de iure feudorũ cap.1.de grad.fucc. in feu.quia conftitutiones feudorum non fequuntur illos vfus, quos ponit liber feu. quod patet in conft.vt de fuccefsionibus,
65 vbi fœminæ admittuntur.† Aduerte tamen, ꝙ benè loquitur, quò ad collaterales vt fuccedant etiã in feudo nõ prouenien te ex eorum latere: per conft.vt de fuccefsionibus, & ꝙ non excludantur per hanc conft.foriudicatorũ, quæ generalitèr loqui videtur: fed vti cafus omiffus remaneat in difpofitione conft. vt de fuccefsionibus: fed non, quò ad afcendentes, vt in feudis antiquis fuccedãt generalitèr, fiuè feudum ex eius linea prouenerit, fiuè nõ: fiquidem in hoc, nec Andr.nec antè eum gloff. in verb.afcẽdentes in d.conft.foriudicatorum bñ. loquitur: quia conftitutio foriudicatorũ nõ ftatuit de nouo, vt afcendentes in feudo antiquo fuccedant, vt ipfi fentiunt, vt diximus fuprà: fed melius loquitur Affl. in d.conftit.foriudicatorũ nu. 16.ꝙ d.gloffa nimis generalitèr loquatur, ideo eam intellig it ꝓcedere in feudo antiquo prouenientẽ ex linea materna, in quo mater poterat fuccedere, quãdò feudum ꝑueniffet ad eam mortuo filio defcẽdẽte, ꝑ c.1.de gra.fucce.in feu.ficut eft dictũ in feudo antiquo, ĩ quo pater fuccedit filio: licet And.aliud fentiat, quafi hoc ius afcẽdentes habeant à iure feu. vel à forma inueftituræ.

uestituræ: & nõ à const. foriudicatorum.
66 ¶ † Tertiò infertur, ꝙ benè loquitur glo. fin. in d. const. foriudicatorũ, ꝙ d. cõstitutio foriudicatorũ nõ loquatur in feudalibus: sed in feudalibus seruetur constitutio sequens: si quãdò: quã glo. dicit esse signandam Affl. ibi ꝓ intelligentia d. const. quasi à nostro intellectu nõ dissentientes: licet de feudis illa, cõstitutio mentionẽ aliqualiter fecerit: nam licet illã exceptionẽ posuerit: nisi feuda sint, &c. nõ tamẽ posuit, vt de feudis loqui voluisset: sed ne casus ille cõpræhenderetur sub nimia verborũ generalitate, quã in regula ante exceptionem posuerat, vbi dixerat foriudicatorũ bona, &c. vt dictũ est supra. Sicq; ex omnibus concluditur, quòd ascendentes, & collaterales in casu, quo bona publicantur, & acquiruntur fisco propter delictũ, vel contumaciam, nec de nouo ad successionẽ feudi admittuntur, nec à iure, quod anteà habebant excluduntur, ꝓ dictã constitutionẽ foriudicatorum, & per constitutione si quando quo modo verò succedant, dicemus infra in verbo mortis, vbi melius cadet hæc materia. ¶ Ad constitutionem vt de successionibus nititur respondere Barthol. de Capua, cuius verba sunt in Afflict. in d. constit. foriudicatorũ nu. 7. & 8. vbi eam intelligit, quòd collaterales admittãtur, excluso communi patre, id est tunc, quando communis pater excluditur, sicut dicitur aliquid desinere, quod non incæpit. l. 3. §. desinere. ff. vsufr. quemad. cau. & sicut dicitur cessare legitima successio, quæ de facto non est. l. 1. C. quando non. pe. pa. alias absurda resultari dicit. Primò quia tacitus intellectus ius feud. corrigeret, quod est, vt parentes admittantur in feud. quod esse non debet arg. l. qui autẽ. ff. si quis om. ca. te. Secundò quia collaterales præferuntur parentibus, quibus magis filij hæreditas debetur l. nam, & si. ff. de inof. te. l. fratres. C. eo. & quia prior est gradus ascẽdentium. §. 1. in auct. de hær. quæ ab inte. defe. Sed nõ placet: nam supfluo essent verba excluso &c. & statuti verba superflua esse non debent. arg. l. si quandò. ff. de leg. 1. Paris. in cons. 49. nu. 54. vol. 1. nec per hoc resultant absurda si aliter interprætaretur: nam hæc duo, quæ præsupponuntur nõ sunt vera: falsum est enim, quòd in feudo antiquo ascendentes nõ succedant: siquidem succedunt: quia sunt de descendentibus primi acquirentis. Curt. in tract. feu. in tertia par. secun. par. princip. vers. expedito primo tractatu. nu. 45. fol. 25. vt est dictum: secundum nõ subsistit: quia ipsemet resp. quòd in allodialibus procedit: & non in feudalibus: nam collaterales in feudis ascẽdentibus præferuntur, potiorq; causa est collateralium semper in feudis, quã ascendentium, & est ratio nam Imperatores legem, quam voluerunt in feudis imponere potuerũt. arg. l. ob res. §. fin. ff. de pact. dot. & cap. 1. in fin. in quib. cau. feu. amit. siquidem feuda ab imperiali proficiscuntur munificẽtia, sicut ciuilis militia, secundum vnam opinionẽ. §. optimum in auth. de exhi. rei. glo. 1. in d. const. vt de successionibus vers. vt de successionibus, ratio potuit esse: quia collaterales vt plurimum iuniores sunt, & habiliores ad seruiendũ, quam ascendentes, qui propter ætatẽ debiliores præsumuntur. † Ideò nouiter verum intellectum consti. vt de successionibus in his verbis excluso cõmuni parẽte, autumamus esse, vt excludatur cõmunis pater à fratre, vel sorore in capillo defuncti in feudo antiquo, ibi. n. dubium cõtingere poterat: an præferretur ipse pater filio suo secundogenito: quia est in proximiori gradu, respectu primi feudũ acquirentis, & cõcurrente filia in capillo indubitanter præferebatur: siquidem fœmina in feudis non succedebat cap. 1. de his, qui feud. dar. poss. & in hoc d. const. vt de successionibus ius cõmune feudorum correxit, collaterales ascendentibus præferendo, vbi de iure cõmuni feudorũ nõ præferebantur, sicq; rectè ponitur verbũ excluso videlicet, ꝙ excluditur à iure, ꝙ anteà pater habebat, nec ꝑ arg. à cõtrario sensu aliquid de nouo inducitur, vt admittatur pater in feudo nouo, vbi de iure cõmuni feudorũ nõ admittebatur, nõ existente in capillo: † nam statuti interpretatio fieri debet, vt aliquid operetur, & in quãtum fieri potest minus ius commune lędatur. cap. cũ dilectus de consuetud. bona. gloss. in l. damni la 1. §. si is qui. ff. de damn. infe. l. fin. C. de iur. del. vbi Doctores cum concord. per Paris. in consil. 110. nu. 6. vol. 3. † Et sic collaterales vsq; ad tertium gradum, siuè ex vtroq; parente, siuè ex altero nati sint, siuè in feudo antiquo, siuè in feudo nouo succedunt per d. consti. vt de successionibus, quæ indistinctè, & generalitèr loquitur, vt ait etiã Frecc. in tract. de subfeu. baro. in tit. differ. feu. quatern. lib. 2. in 21. differ. nu. 28. fol. 141. Afflict. loquens tãtum in feudo antiquò. in const. foriudicatorũ post nu. 9. vers. sed an pater ex mẽte Andr. in cap. 1. de na. success. feu. col. 2. † Sed nouiter per d. const. vt de successionibus statuitur, vt collaterales excludant ascendentes à feudo antiquo, à quo non excludebãt: sed non, ꝙ ipsi collaterales de nouo ad feudi antiqui successionẽ

67 (margin, at "biliores præsumuntur")
68 (margin, at "capillo: † nam statuti")
69 (margin, at "† Et sic collaterales")
70 (margin, at "col. 2. † Sed nouiter")

vocentur: qa vti descēdentes primi acquirentis cōmuni iure feudorum succedebāt c. 1. de nat. succ. feu. c. 1. §. & quia vidimus de his, qui feu. dar. po. & dicemus infrà in verbo antiquis. q. 6. in primo effectu: Sed in feud. nouo bñ succedunt collaterales ꝑ d. const. vt de successionibus: tùm quia generaliter loquitur: tùm quia nisi ità intelligatur, nil operaretur: cū de iure cōmuni feudorum in feudo antiquo etiā succedebant, & hoc de nouo tribuitur collateralibus: cùm de iure cōmuni feudorū feudum nouū nō habeat agnatos d. c. 1. de nat. suc. feu. nec aliquid ab ascēdentibus aufertur: quia hoc antea nō habebant: cū nec ascendentes in feudo nouo succedebant d. c. 1. de succes. feu. & iste iudicio nostro verus est intellectus d. const. vt de successionib.

71 ¶ † Ad const. si quandò sub rub. de pœna foriu. l. b. 2. nemo respondet: sed licet ex prædictis pateat respo. tñ etiam dic, ꝙ d. const. non de vera feudorum successione loquitur: sed de feudis planis, & de tabula, quæ tñ sub lege, & natura feudi tenen-

72 tur vel à Comite, vel Barone, † vbi est successio secundū ius cōmune feudorū, & secundū aliquos vsq; ad septimū gradū. no. in c. 1. de gra. suc. in feu. cū conc. ꝑ Precc. lib. 2. in prima diffe. fol. 238. nu. 2. vbi etiā ascēdētes succedunt si antiqua fuerint, vt dr̄ de quaternatis. Et hoc ius p̄supponens tex. parentū meminit: sed nō vt quid noui

73 statuat. † Ad const. si quandò sub rubr. de hom. bar. lib. 3. similiter nemo respondet, tu dic, quòd illa const. nō loquitur de successione feudorū: sed de reddititijs, em-

74 phyteuticis, vel cēsual. bus, † & ideò in eis est successio secundū ius Romanorū, vbi ascendentes admittuntur §. 1. in authe. de hæredit. quæ ab intest. def. & nō secundū cōstitutiones Regni, nec secundū consuetudines feudorū, ita in specie dictæ cōstitutionis si quādo tradit Frecc. in tract. de subfeu. baro. lib. 2. in tit. differ. feud. nu. 5. fol. 239. post glos. Andr. & Pet. de Monteforte ibi, & Parid. in tract. de reinteg. feu. fol. 122. quos ipse citat, subdens, quod hoc iure vtūtur in Regno, & sæpè in sacro cōsilio iudicauit, admittēdo ad successionē, tàm ascēdentes patrem, matrē, & auum, quàm cognatos in his feudis reddititijs, & emphyteuticis. nisi diuersa esset cōsuetudo feudi: At nos loquimur de vera feudo-

75 rū successione ideò non obstat. † Sic enim cōcludimus, quòd ascēdentes nulla Regni constitutione ad feudorum successionem vocantur, siuè nouum, siuè antiquū fuerit feudum: sed benè iure communi feudorum, quod minimè ꝑ constitutiones correctū existit, in feudo antiquo succedunt: siquidem, quod expræssim non corrigitur, antiquæ dimittitur figuræ. §. tribus in auth. quib. mod. natu. effi. su. l. præcipimus in fin. C. de appella. cum simil. De iure verò huiuscemodi cap. si aliquem nil itidem innouatur: nam de ascendentibus nulla efficitur mentio, ideòque vti casus omissus in dispositione iuris antiqui remanet, quod est iuris feudorum. l. cōmodissimè. ff. de lib. & postum.

DIVISIO.

DIVIDITVR præsens textus in tres partes principales: in prima ponitur quòd proximior collateraliū succedit defuncto sinè legitimo hærede ex linea descēdēti, in feudo vndecunq; ꝓueniente, vsq; ad trinepotis gradū, quæ pars durat vsq; ibi in successione verò præmissa. In secunda ponitur, quod inter coniunctos æquali gradu, sexus, & ætatis prærogatiua seruatur: nisi aliqua sit in capillo, quæ maiori fœminæ prefertur, vsq; ibi, & hoc ità. In tertia hoc declarat ꝓcedere in omnibus feudis, tàm antiquis, quā nouis. Iterum prima, subdiuiditur in tres partes. In prima vocatur frater, vel ex liberis eius proximior vsq; ad trinepotē, vsq; ibi habiturus. In secūda, quòd feudū cum onere suo trāsit, vsq; ibi omnibus personis. In tertia omnes alij æquali coniuncti gradu vocātur. Secunda principalis pars in quatuor subdiuidit̄ partes primo ponitur, vt sexus, & primogenituræ prærogatiua seruetur, vsq; ibi, & inter duos: secūdò declarat hoc ius primogenituræ ĩ quo cōsistat, vsq; ibi nisi forte: tertiò limitatur hoc: nisi cōcurrētiū fœminarū altera extiterit maritata, vt in capillo minor preferatur, vsq; ibi, sed si nulla: quartò iterum ad regulam redit, declaraturq;, ꝙ maior minori præfertur, si omnes sunt maritatæ omnesq; in capillo, vsque ibi, sed si nulla. Tertia, & vltima principalis pars in duas subdiuiditur partes, primò quòd hoc locū habeat, tàm in feudis antiquis, quàm in feu. nouis, vsq; ibi sicut, secundò ponitur clausula nō obstante qualibet contraria cōstitutione, vel consuetudine vsq; ad finem.

SVMMARIVM.

HOC dicit in summa. Proximior vsq; ad septimū gradum inclusiuè feudatario, vel subfeudatario decedenti sinè legitimo hærede ex linea descēndenti ab intestato succedit, sexus, & primogenituræ prærogatiua seruata: nisi cum maritata existens in capillo concurrat; quo in casu existens in capillo præferur ĩ feudo, tàm antiquo, quàm nouo.

CASVS

CASVS.

IN LEGE Corrigente casus figurari non solet: nam dubitationē lex antiqua facit: iure.n: const. Regni vsq; ad tertium gradum collaterales succedebāt consti. vt de successionibus, & iure feudorum penitùs erant exclusi cap. 1. §. & quia in primo titulo feu. At Rex Iacobus per hoc cap. ad gradū trinepotis successionē extendit: ratio liberalitas fuit Principis, cui soli aurū cōtennere præstat fortunæ fastigiū §. hæc itaq; in authent. de consul. cum sim.

IN VERBA

IN CAPITE

SVMMARIA.

1 *FEVDVM in capite quale sit?*
2 *Feudum in capite dicitur quaternatū*
3 *Feudum quaternatum quod dicatur?*
4 *Quaternatum feudum vndè dicatur?*
5 *Quaternionum scriptura pro interesse Regis est inuenta principalitèr.*
6 *Nobilis dicitur qui feudum quaternatum habet.*
7 *Dignitas est, habere feudatarium, qui feudum ab eo in capite teneat.*
8 *Feudatarius est sui iuris post quartūdecimū annum tàm in iudicijs, quàm in contractibus, propter nobilitatem feudi.*
9 *Feudum quaternatum quādoq; à Barone in capite tenetur.*
10 *Feudū quaternatū cū tenetur à Barone in capite: & non à Rege, nō est verè quaternatum, quò ad omnes effectus.*
11 *Feudū quaternatū: an debeat in quaternionibus annotari?*
12 *Castrum omne siuè habitatū, siuè inhabitatum est feudum quaternatum.*
13 *Castrum via donationis, & non in feudum concessum: non est quaternatū.*
14 *Feudum quaternatū dicitur omne ad collationem regis pertinens*
15 *Feudum quaternatum est omnis terra oppidum siuè villa, vbi vassalli inhabitant.*
16 *Feudum quaternatum dicitur, si præstat adoam, vel seruitium Regi.*
17 *Feudum quaternatū dicitur, si de per se scriptū est in quaternionibus regis.*
18 *Concessa cum castro: an feuda quaternata dicantur?*
19 *Fines infrà feudi existentia feudalia præsumuntur.*
20 *Concessio absq; tertij præiudicio facta censetur.*
21 *Alienari, nec præscribi possunt cōcessa cum castro: nisi insimul cum castro.*
22 *Concessa cum castro sunt feuda quaternata si à Rege tenentur, etiā si de per se nō sint scripta in quaternionibus.*
23 *Concessa cum castro feuda quaternata sūt etiā si à Barone cōcedātur, & nec in quaternionibus curiæ scripta sint.*
24 *Baro terras parū vtiles, & excadētiales ad vsum massariæ, plantādi, & seminādi cōcedere potest, dūmodo, quòd illud, quod annuatim reddi debeat, consistat in fructibus: & non in pecunia, & quare. & an verum?*
25 *Pecunia est seruitium militare.*
26 *Ius percipiendi fructus, vel pecuniam annuatim an dicatur feudale, & trāseat in singularē successorem cū vniuersitate feudi?*
27 *Sterilia non veniunt in dubio in generali concessione, & alterius naturæ sunt, quàm feudalia.*
28 *Feuda plana, & de tabula: & nō quaternata sūt, quæ cōcedūtur à barone.*
29 *Feuda plana, & de tabula quæ sint?*
30 *Feudum planum, & de tabula vacans morte feudatarij absq; hæredibus decedentis, vel alio modo, nō regi: sed baroni deuoluitur.*
31 *Baro infrà annū feudū curiæ deuolutū alteri cōcedit in regno: nō per cōst.*
32 *Feu. planū & de tab vndè dicatur?*
33 *Feu planū, & de tab an sit sub rege?*
34 *Nobilitas duplex oritur ex re concessa in feudum per principem.*
35 *Nobilitas. i. paradochium regularitèr contrahitur per infeudationem.*
36 *Nobilitas ex quo feudo oriatur?*
37 *Differētiæ inter feu. quater & de tab.*
38 *Clausula ità quòd à curia teneat.*
39 *Possessoriū recuperādæ nō solū feudatarius: sed etiā fiscus intētare potest.*
40 *Dominiū directū subalternū in feudo.*
41 *Onus nouum Rex in feu. imponere nō potest.*
42 *Seruitia īdebita præsumūtur extorta.*
43 *Dominus feudatariū cogere potest, vt ostendat titulum posse. vel instrumenta, & comminari. quod si nō ostendet carebit eorum commodo.*
44 *In capite verba sunt noua non cognita iure feudorum, & quare ponantur?*

IN CAPITE: idest immediatè, ità hęc verba (in capite) exponit Andr. in c. 1. §. similiter col. 4. de cap. qui cur. vēdi. & in c. 1. ex quib. cau. feu. am. alijsq; in locis ad hoc citatis p M. Frecciā in tract. de subfeu. baro. in tit. de orig. bar.

1 lib. 1.nu.41.fol.10. ¶ Scias.n.ꝙ † feudum
in capite, quod à Curia Regis tenetur, de
quo fit mentio hic, est illud, quod tãtum à
Rege tenetur, nec alius recognoscitur su-
perior. Andr. in c. 1.§.fin.col.vlti, de con-
2 trou.inue. † Et feudum, quod in capite à
Rege tenetur, feudum quaternatũ nuncu
patur. Affl.in constitutione statuimus nu.
10.rub.37.lib. 1. & idem Affli.decis.272.
vbi vult, quòd verba in capite feudũ qua-
ternatum probant: nisi primitùs ad colla-
tionem Comitis, vel Baronis spectaret, &
deindè à Rege cõcederetur: quia tunc ver
ba in capite feudum quaternatũ non pro-
barẽt: quoniam sub forma, sub qua antea
erat, concessum modo videtur: nisi alitèr
de mente cõcedentis appareret, idẽ Affl.
ex mente Andr.in cõstitutione post mor-
3 tem.n.10.rub.22.lib.3. ¶ Et † feudũ qua-
ternatũ illud dicitur, quod ad Regis spec-
tat collationem, quia ipse habet cõfirma-
re, & de nouo cõferre feudũ vacans mor-
te feudatarij legitimis absq; successoribus
decedẽtis, vel delicto Baronis puta rebel-
lionem contra Regem cõmittentis, con-
stitutione post mortẽ, vbi Affl.nu.2.rub.
21.lib.3. Seu feudum quaternatũ dicitur
illud, quod de per se scriptũ reperitur in
quaternionibus, vel quod à Rege tenetur
immediatè, & in capite, vt ait M.Freccia
in d.tract.in tit.diff.feu.quater.nu.1.lib.
2.fol.238.ex no. per Andr.in c.1. de con-
trou. feu. apud par. cu.rer.vel quia sit ca-
strum, villa, oppidum, vel casale, vbi ho-
mines, & vasalli inhabitent, vt inibi idem
Frecc.ex mente glo.& Andr. in constitu-
4 tione iustitiarij nomen, & normã. ¶ † Dr
.n. feudũ quaternatũ à quaternione, quia
in quaternionibus siuè libris scribitur do-
norum, Andr.in c.1.§.ille tamen nu.9.de
controu.feu. apud par.cur.termina. Affl.
decis.282.nu.4.post eumdẽ Andr.in con-
stitutione si aliquis baro: sed dicit Andr.
in d.c.1.quòd hodiè hos quaterniones nõ
videmus. sed hoc tempore suo fuit: nàm
Frecc. in d.tract.in titu.de orig.baro.nu.
41.lib.1.ait, quòd feuda quaternata, quæ
ab alijs tenentur annotari debent in qua-
ternionibus dohanæ regiæ, ꝑ tex.in con-
stitutione honorẽ, & deindè eius loco suc
cessisse tribunal magistrorũ rationalium,
& vidisse plurima dona in registris Cha-
roli primi, secũdi Roberti, & aliorum, &
tunc in regia Cãmera summariè annotati,
& loquitur in regno Neapolis: nostro ve-
rò in Siciliæ regno cõcessionum priuile-
gia regia in cãcellaria registrata reperiun-
tur, vt ait Pet.de Greg.in tract.concessio.
feud. in prima par.q.2.in princ.& in q.2.
vers. quarto cognoscitur par.2. ¶ Et hæc
5 † quaternionum scriptura non est princi-
paliter inducta ꝓ inducẽ la dignitate Ba-
ronis, sed propter interesse Regis, vt sciat
qui sint eius vassalli, & qui tenent eius feu
da, & qui ab eis teneant, secundum Andr.
in cap.1.qualiter vassall.iurar.domi.fide.
quem citat M.Freccia in tit. quis dicatur
6 baro.post nu.2.lib.2.fol.76. ¶ Licèt † no-
bilis dicatur qui feudũ quaternatũ habet,
quia Rex dùm cõcedit nobilitare videtur
& nobilitas à concedente venit, & digni-
tas in recipientẽ transit, vt ex mẽte Andr.
tradit idẽ Frecc.in d.tract.in tit. de auth.
baro. in 5.autho.post nu.4.lib.2.fol.197.
vbi hoc intelligit quãdò feudatarius reco-
gnoscit Regẽ, vt Regem: secus si Regẽ vti
Comitem, vel Baronem respiceret, puta
quia Rex Baroni successisset, vel defectu
successorũ, vel delicto Baronis, quem feu-
datarius recognoscebat; quia tunc feuda
sub eadem regula, & censura, sub qua pe-
nes Baronem erant, penes Regẽ erunt se-
cundum Bal.in tit. de pace.cõstan.in ver-
bo inuestiturã recipiẽtis: Princeps.n.gerit
vicem personæ, seu dñi illius feudi, & ha-
betur vt organũ feudi illius, secundũ glo.
in constitutione cõsuetudinem: Sed con-
trarium tenet Affl.in cap.1.§.fin.n.88. de
cap.qui cur.vendi.vbi dicit contra Andr.
ibi ꝙ nõ omnia feuda, quæ immediatè, &
in capite à Rege tenẽtur, & sic nõ omnia
feuda quaternata dicuntur nobilia: sed ea
tantũ, quæ vassallos habẽt prout dicit di-
xisse in c.1.quis dicatur Dux, Comes, vel
Marchio: Pet.vero de Greg.in tract.con-
cess.feu.par.5.q.7.tenet quod omnia feu-
da quaternata sunt nobilia, citat Andr.in
constitutione post mortem in fin.lib.3.&
in c.1.col.2.ver.in Regno Siciliæ de con-
trou.feud.apud par.cur.termi.& hoc re-
periri dicit hodiè in regno per Alfonsum
in cap. huic Regno concessis anno 1452.
sub titulo, quòd habẽtes feuda plana, &c.
vbi dicitur quòd feuda, quæ habẽt castra,
7 seu fortilitia dicuntur nobilia. † Et licèt ex
consuetudine, more, vel obseruãtia regni
dignitas sit habere feudatariũ, qui teneat
ab eo feudum in capite descriptu, & anno
tatũ ꝑ se in quaterno, seu pandecta regia,
& Baro dicatur, & sit plusquã simplex be-
neficiatus, seu feudatarius, vt tradit idem
Frecc.in d.tract.in tit.de orig.Baron.nu.
8 44.in lib.1.fol.10. † Et propter nobilita-
tem, quæ ex feudo quaternato insurgit,
præsumatur in tali feudatario industria ta
lis, ꝙ finito quartodecimo anno efficiatur
sui liberi iuris, tàm in iudicijs, quã in con-
tractibus, & sine curatore legitimã habeat
personam, Andr.& Affl.in constitutione
minorũ iura, ꝑ constit.minoribus.Frecc.
in

in tit. differ.feu.quater.in 6.differ.nu.10.
9 ¶ Ex quibus patet, quòd † quandoq; hoc feudum quaternatū tenetur in capite, & immediatè à Barone, & nō à Rege, ex pmissione Regis, qui feudum cōtulerit tenēdum à Barone immediatè, & in capite M.Frecc.in tit. de auth.ba.nu.2.lib.2.fo'. 196.vbi citat Andr.in l.regni post mortē, & in c.1.col.3.de controu.feu.& Moder.
10 in c.1.§.fin.de cap.Corrad. Et tunc † hoc feudum quaternatū non est verè, feudum quaternatum, quò ad omnia, & ad omnes effectus: sed secundū quid, quò ad quædā: quandoquidē regulariter habetur, vt feudum planum, & de tabula: quia sub Barone tenetur, & de eo, sicut de feud.plan.& de tabula iudicat: nisi in his in quibus specialiter est ꝓuisum vt de feudo quaternato videlicet, circà alienationē, circà collationem, circà successionē, & circà certū releuium seruitium: & circà cōcessionē, vbi lex regni prouidit de eo, vt de quaternato, pro tali est tenēdum, & pro quaternato iudicabitur: quò verò ad alia in quibus specialitèr non est prouisum etiam ꝙ reperiatur scriptū in quaternionibus non est habendum, & iudicandum vt feudum planū, & de tabula. Et sic hoc feudū quaternatū, quò ad diuersos effectus diuerso iure iudicatur, & ab eo denominatur de quo magis participat l.quæritur ff.de sta. hom.nam quatenùs respicit Regem, dicitur feudum quaternatum, nobile, vel militare: quatenùs verò respicit Baronē, dicitur feudum planum, & de tabula, & verè iste talis feudatarius est vassallus Baronis immediatè: sed mediatè est vassallus Regis, & sic vterq; & ipse, & Baro est vassallus Regis: sed ipse mediatè: Baro verò immediatè, ità tradit idē Freccia dicens peritiores regni hunc articulū non benè explicare in d.tract.in tit.differe.inter feud. regna.&c. in 6.differe nu.13.& 14.lib.2. fol.246. ¶ Sed † vt feudum quaternatum
11 dicatur non semper est necesse in quaternionibus annotari: nam feudū, quòd à Rege tenetur, nō est opus in quaternionibus annotari: sed illud tm̄, quòd à Barone tenetur, sm̄ Bar.à cap.in cōstitutione honorem ꝑ illum tex.quem refert, & seq.idem Freccia in d.tract. in differe.feu.quatern.
12 nu.1.lib.2.fol.238. ¶ † Cognoscitur etiā feudum quaternatū non solum per verba in capite, quæ fuerunt in cōcessione à Rege facta vt modò diximus: sed etiā omne castrum in regno existens, siuè sit habitatum, siuè in habitatū, dicitur feudum quaternatū, est tex.in constitutione iustitiarij nomen, & normā propè fin. Andr.in c.1. nu.9. de cōtrou.feu. apud pa.cur.termin. cum cōcord.per Affl.in cōstitutione post mortem nu.2.vers.iuxtà prædicta.q.rub. 22.lib.3.Gul. de Pern. in prin.no.col.10. vers. item omne nu.78.vbi dicit, ꝙ omne castrum est feudum quaternatum: sed nō econtra. Pet. de Greg.in tract.cōcess. feu. q.2.ver.quarto cognoscitur par.2.qui citat etiam Andr.in cōstitutione post mortem lib.3.vbi dicit, quòd licet regulariter castrum sit feudum quaternatū: attamen corpus ipsius castri allodiale esse potest. Iacob.de sanct.Georg.in tract.feu.ver.de castro rubri montis col.3.ver.itē.q Licet sine licentia Regis castrum de nouo, nec ædificari, nec dirutum refici possit, cōstitutione castra, vbi Andr.lib.3. sed aliud sentire videtur M.Frecc. in d.tract.in tit. differ.feu.quater. in 26.differ.n.34.lib.2. fol.242.vbi dicit, quòd castrum ideò dicitur quaternatū propter homines ibi habitantes: nam si nō essent in eo homines vassalli, castrum habitantes, feudum quaternatum non esset: nisi aliter ex forma appareret per tex. in l. iustissimè.ff. de ædili. edict. vbi homo est dignissima creaturarum, & sic secūdum eum castrum inhabitatum nō esset feudum quaternatum contra Afflictum: sed quicquid sit. Limita ta-
13 men hoc procedere, † vt castrum dicatur feudum quaternatum, si in feudum fuerit concessum: secùs si per viā donationis cōcedatur: quia tunc nō est feudum quaternatū, sicut si simpliciter concessum fuisset in feudum. Paris. in cons.23.nu.15.vol.1.
14 ¶ † Tertiò feudum quaternatum dicitur, omne feudum ad collationem Regis pertinēs, & hæc sunt illa, quæ in quaternionibus Regiæ Curiæ scripta sunt, cōstitutione iustitiarij, Andr.in d.c.1.de contro. feu.apud par.cur.termi. Affl. in d.consti-
15 tutione post mortē nu.6. ¶ Quartò † feudum quaternatū dicitur omnis terra, oppidum, seu villa, vbi homines vassalli inhabitāt, Andr.in d.c.1.col.vlt.ibi dùm dicit quando datur castrum, vel aliud vassallos habens de cōtrou. apud par.cur.termi.& sentit etiā Freccia in d. tract. in tit.differ.
16 feu.quater.in prin.lib.2. ¶ Quintò, † qn̄ feudum præstat adhoam, vel seruitiū Regi, feudum quaternatū nuncupatur, Affl. in loco præallegato, nam ꝓ feudo plano & de tabula seruitium Baroni præstatur. no.Andr.in c.1.de controu.feu.apud par. cur.termi. & in c.1. de vassall. qui contra cōstit. Lotha.feu.aliena.& in alijs locis citatis per Frecciā in tit. de autho. baro. in quinta autho.lib.2.sui tract.fol.196.& nō pro feudo quaternato: nisi Rex illud feudum contulerit tenendū à Barone immediatè, & in capite: quia tūc dicetur feudū quater-

quaternatum: & tamen seruitium Baroni præstabitur, secundū eundem Frecc. loco præallegato. ¶ Sextò † feuda quaternata
17 dicuntur, si per se sunt scripta, & annotata in quaternionibus, seu pandectis Regis, Andr. in c. 1. de contro. feu. apud par. cur. term. Hinc tradit Affl. in cōstitutione statuimus nu. 10. rub. 37. lib. 1. quòd † castro
18 concesso à Principe cum domibus, iardenis, molēdinis, baiulatione, &c. hæc cum castro concessa feuda quaternata non dicuntur. nisi de p se in quaternionibus sint scripta, vel annotata, & subdit in hoc certos aduocatos fiscales grauitèr errare vidisse. Sed huic sententiæ refragātur infrascripta: nam tradit Pet. de Greg. in tract. concess. feud. in illa inordinata. q. 7. p. 2. in prin. & in fin. quòd † concessa cum castro
19 designatis certis finibus, quæ in eis continentur, vti de pertinentijs, veluti domus, iardena, molendina, baiulationes, prata, pascua, herbagia, nemora, montes, planicies, venationes, cursus, aquarum, & simil. omnia quæ intra territorium cōtinentur sunt feudalia: nisi cōtrariū probetur, citat Andr. in c. 1. col. 1. n. 3. in prima addi. ver. ea verò de cōtrou. inter masc. & fœm. qui dicit hæc verba ea verò, quæ infrà fines feudi centinetur erunt feudalia, si nō probētur exempta, vt si donat in feudum curia castrum cum hominibus, & pertinentijs omnibus, sicut est forma priuilegiorū in Regno Siciliæ, omnia, quæ sunt intra territorium: nisi probentur exempta sunt feudalia p tex. in cap. omnes basilicæ 16. q. 7. & l. 1. §. cū vrbem. ff. de offi. præfect. vrb. idem tenet Andr. in c. 1. §. 1. de bene. secundū Pernum in cons. 15. intermediemus in princ. & in indiuiduo, ita dicit tenere Signoro. de Homed. in cons. 60. magnificus col. 1. ver. omissis regulis generalibus. Socc. in cons. 86. in causa Comitatus col. 2. ver. tertia conclusio vol. 1. quod est repetitū in cons. 166. vol. 2. Curt. in tract. feu. q. 6. p. 2. in tit. an & quando inuesti. sit de aliquo loco. Alua. in c. 1. col. 3. ver. q. ab extrà & ver. seq. de cap. qui cur. vendi. Paris de Puteo ī tract. synd. in tit. de exce. baro. col. 2. & 3. Iacob. de sanct. Georg. in
20 tract. feu. verbo, & cum molendinis. † Et hæc cum castro cōcessa semper vti feudalia concessa à Rege censentur: nisi alteri p eum, vel per eius prædecessorem cōcessa reperiātur: tunc cōcessio absq; tertij præiudicio facta intelligetur l. ex facto ī prin. ff. de vulg. & pup. sub. Affli. decis. 334. in causa per totum, & decis. 361. monasteriū cum concord. p Pet. de Greg. in d. q. vers. quartò limito, vbi subdit, ideò cōsuetum esse in omnibus cōcessionibus clausulam

apponi iuribus Reg. Cur. & alterius semp saluis. Bal. in l. monumenta. C. de lega. Et
21 adeò † feudalia iuncta cum castro censentur, quòd alienari nō possunt. constit. constitutionē lib. 3. licet totum castrum cum istis pertinentijs alienari posset p cap. volentes: quia feudum diuideretur, nec possent præscribi. const. consuetudinē in fin. lib. 3. licet totum feudū præscribi posset, iuxtà tradita per Andr. in c. 1. §. quid ergò col. 3. de inuesti. de re aliena. fact. & c. 1. §. si quis per 30. si de feu. fuer. controu. nam seruitium domini diminueretur d. const. consuetudinē in fin. Luc. Penn. in l. si quis col. 1. C. de omni agro. desert. lib. 11. secūdum eundē Pet. de Greg. in loco præallegato ver. amplio nunc: nisi ex consuetudine præscripta, secundū eundem Andr. in c. 1. de cōtrou. inter mascu. & fœm. & declarat idem per vers. istam conclusionem
22 limita. † Igitur si concessa cum castro sunt feudalia, sequitur vt sint quaternata sicut & castrum: quia nō possunt diuidi & quia à Principe sunt concessa, p quibus immediatè in superiorē cognoscitur ipse Princeps, vt priuatim dixi Gul. de Perno in d. cons. 1. intermediemus in prin. vbi loquēdo de terris quæ sunt in territorio, & cōfinio feudi dicit, quòd est feudum quaternatum, quia immediatè tenetur à Rege. Nec refragatur, quòd de per se in quaternionibus Reg. Cur. notata, nec descripta reperiātur, quia (vt diximus) feudū, quòd à Rege tenetur non est necesse, vt in quaternionibus Curiæ scribat: sed illud dumtaxat, q à Barone tenetur, vt voluit Frecc. in d. tract. de subfeu. baro. in tit. diffe. feu. quater. nu. 1. lib. 2. ex mente Bartholomei de Capua in cōstitutione honorē per illū
23 tex. † Idem etiam putamus, & si cōcedatur castrum cū pertinentijs suis nō à Principe: sed a Barone, quod fieri potest. And. in cap. 1. col. 3. nu. 10. de cōtrou. feu. apud par. cur. termi. vt quæ cum castro conceduntur feuda quaternata dicātur: tametsi de per se in quaternionibus Reg. Cur. descripta nō reperiantur ratione indiuiduitatis: licet alia ratio deficiat: qa nō à Principe: sed à Barone cōceditur: nam sufficit ex pluribus vnam rationem esse. §. affinitatis instit. de nup. cum simil. † Secùs si Baro
24 terras parum vtiles, & excadētiales fortè ad effectū plantandi concederet, vt certa portio in fructibus: nō in pecunia sibi præstaretur, prout hodiè in regno videtur, q res infrà fines feudi existētes ad vsum massariæ, vel ad vineam plantandum, vel alias arbores, vel edificandum domos, molendina, viridaria, & similia, ex quibus iura decimarum, vini, & aliorum fructuū, per

Comites,

Comites, Barones feudatariosq; cõcedun tur, quod facere possunt, dũmodò, quòd illud, (vt diximus,) quod annuatim Baroni redditur, nõ in pecunia, nec modica in portione fructuũ consistat, nec fraus præsumatur, & feudi portio alienetur. Andr. in c. 1. in fin. an ille, qui interfec. fratrem domini sui Affli. decis. 129. nu. 14. Freccia in d. tract. de subfeu. baro. in tit. de autho. baro. 19. autho. fol. 212. vbi rationem assignat quare in pecunia hoc casu census cõstitui nõ posit: quia p præstationem partis fructuũ, dominium ab ipso feudatario non recedit, & possessor coloni loco habetur, & si in pecunia solueretur, fraus facile cõmicti posset modica ex pensione, quæ solueretur c. 1. §. porrò qual. oli. feu. alien. pot. vel ex tempore posset immutari qualitas canonis, & dominium controuerti. ¶ Vndè putat quòd vbi cessaret fraus, & pecunia solueretur pro æque valente valore fructuũ qui ex tempore crescere, vel decrescere solent, quòd sine Regis licẽtia cõcedi posset: quia ex pecunia omnia extimantur l. si ità fideiussorem accepero ff.

25 fideiu. † Pecunia est seru tiũ militare, sm Bartholom. de Capua, & vbi soluitur pecunia, feudum in dubio rusticum nõ præsumitur: licet Pet. de Greg. ista non considerct in d. p. 2. q. 7. vers. ex præmissa conclusione, & indistinctè loquatur, vt etiam in pecunia cõstitui posit: Quoniam licet

26 iste Res † feudales sint, quæ per Baronem conceduntur, & nõ solum Res: sed etiam ius percipiendi fructus, vel pecuniam annuatim cum sinè fraude reddi cautum sit, feudale iudicetur, & transeat cũ vniuersitate ipsius feudi in singularem successorẽ, secundum eundem Petr. de Greg. in loco præalleg. vbi citat Bal. in c. 1. no. 3. quid iuris sit post alien. vassa. feu. recu. vel non sint feudales secundũ eum, qui vult, quòd

27 hæc † bona sterilia, sint alterius naturæ quam alia bona feudalia, & in dubio generali non veniant in cõcessione facta Baroni, secundum Taurinen. in verbo, & cum piscatio, & Laude. in tract. de castel. n. 12. quasi videantur excipi, vti regia ex nota. per Areti. & Socc. in l. 1. ff. de acquire. po. in ea q. si ager incultus psumatur esse cæsaris: Licèt subdat formã Cancellariæ hodiè ampliorem esse, quàm illis veterrimis temporibus, quod nos non examinamus.

28 † Attamen non sunt feuda quaternata: sed simplicia, seu plana, & de tabula, si feudalia tamen sint. Andr. in c. 1. col. 3. n. 10. de controu. feu. apud par. cur. termi. & Affl. in d. cõstitutione statuimus nu. 11. vbi dicit, quòd si Baro concedat domos, vineas, vel balulationem pro se, & filijs, mortuum filijs, talia feuda cõcessa deuoluuntur Baroni: & non Regi etiam si Regis interueniat assensus, p ea, quæ habentur in cõstitutione post mortẽ. ¶ Sed prædicta conclusio limitanda nec non & intelligenda videtur, si in feudum fuerunt concessa, vt tunc feudalia iudicentur, secundũ Pet. de Greg. & consequenter nõ quaternata: secus si nõ in feudũ: quia sterilia intelliguntur alienata, & erũt alterius naturæ vt dicit Frecc. Et si fuerũt cõsueta in feudũ cõcedi: quia licèt feudatarius de suo feudo aliũ subinfeudare posit, Andr. in c. 1. col. 3. de his qui feu. da. po. Attamen vt partẽ feudi in feudum dare posit pro resoluto nõ habemus, quia dismembraretur, & diminueretur feudum, tu melius cogita.

29 ¶ † Aliud est feudũ, quod planũ, & de tabula, vel excadentia, seu excadentiale, vel actænesia, seu feudum rusticum nuncupatur. Affl. decis. 243. post nu. 1. & quæ sint ista feuda plana, & de tabula dicit Frecc. in d. tract. in tit. differ. feu. quaterna. nu. 1. satis plenè haberi per glo. in cõstitutione vt de successionibus, & p Puteum in suo inordinato tract. de feu. in prin. oper. & in rub. de verbo signi. tu dic, quòd feudũ planum, & de tabula dicitur illud, cuius collatio ad Comitem, vel Baronem spectat. Andr. in c. 1. §. Regis vers. constitutio Regni Siciliæ nu. 8. de his qui feud. dar. poss. Affl. in d. decis. 281. † Vndè feudũ vacans

30 morte feudatarij legitimis absq; hæredibus descẽdentibus, vel alia causa, Comiti, vel Baroni: & nõ Regi deuoluitur. constitutione quandò rub. 10. lib. 3. Affl. in constitutione post mortẽ nu. 2. vbi multa ad hoc adducit, & ĩter alia dicit esse pulchrã decis. Egid. de Bella Mera 726. ¶ Et limi-

31 tat † nisi negligens ipse Baro fuisset in vendicãdo feudum propter rebellionem feudatarij: quia tunc viuo delinquẽte, regius fiscus illud habebit: & non Baro citat Bal. in c. nulla p quos fiat inuest. Sed hodiè in hoc Regno est cap. Regi. Iacob. 35. fol. 9. sub tit. q feudatarius sine licentia Curiæ, &c. vbi quilibet Baro idoneæ psonæ feudum siuè quaternatum, siuè nõ quaternatum, & sic planũ, & de tabula Curiæ deuolutum, vel propter crimen subfeudatarij, vel defectu legitimorũ hæredum, infrà annum cõferre potest, cum onere seruitij consueti, & post lapsum anni, si infrà illud dare neglexerit, collatio ad Regẽ spectat, qui sub consueto seruitio Baroni debẽdo

32 cõcedet. ¶ † Feudum etenim planum, & de tabula dicitur: quia annotatur, seu scribitur in tabula. Ias. in vsib. feu. n. 127. Pet. Rebuff. in decla. arbo. feu. diuisi. 20. cum concord. ibi p eum citatis, Sed existimamus,

mus, quòd hæc feuda ne confunderentur antiquitùs separatim annotari solebant, quaternata in quaternionibus: plana, & de tabula in tabulis, quam distinctionem hodiè non videmus, vel de tabula idest de mensa: quia pro viuere domini concedebantur. Et planum dicitur: quia frequentius in planicie tale feudū constituebatur pro carnibus, pane, & viuere domini, ità vt sicut feuda quaternata erant in dubio omnia castra, quæ stabant in montibus ꝓ defensione Regni: Ità ex diuerso feuda, quæ cōcedebantur alijs subfeudatarijs ꝓ carnibus, pane, & viuere domini feuda plana, & de tabula dicebantur. Camer. in cap. imperialē fol. 37. litera (R.) ex mente Andr. in c. 1. de contro. feu. apud par. cur. termi. & in c. illud tamen quæ fuit prima causa bene. am. & in constit. post mortē, & cōstitutione vt de successionibus. Athenesia in Regno, idem est, ꝙ mansum apud lombardos: eo quòd ità tenetur à villanis pro redditu panis, carnis, ordei, vel pecuniæ. glo. in cōstitutione vt de successionibus, aut ꝓ libello, vel sub natura emphyteutica, aut aliter ad longum tēpus locantur, sub natura burgēsatica, vel in propria natura burgensatica feudo sunt acquisita, vt in cap. 1. §. econtrario de inuesti. de re aliena. fact. secūdum eundem Camera. in d. c. imperialē fol. 37. litera (V.) & in litera (T.) declarat, mansum idem est, quod paruū territorium quantū vnū par boum laborare posset c. 1. §. si quis de manso de controu. inuesti. vbi Doct. & gloss. in c. 1. extrà de censi.

33 ¶ † Et feudum hoc planū, & de tabula nō potest dici sub Rege: sed sub Barone: quia penès Regē feudum rusticum esse non potest. Freccia in tract. de subfeu. bar. in quinta autho. baro. n. 7. lib. 2. vbi dicit, ꝙ pridiè quendam deridebat, qui contrarium dicebat ex ignorantia regularū: sed benè asserit, ꝙ Rex potest esse feudatarius alterius Regis, secundū Andr. in cap. si quis decesserit si de feu. fuer. controue. Sed si vera est opinio Affl. in c. 1. §. fin. de cap. qui cur. ven. nu. 88. & in cap. 1. quis dicatur Dux, Comes, &c. quòd feudum quaternatum nō dicatur nobile: nisi vassallos habeat, non meruerunt deridi à M. Freccia, qui asserebant: penès Regem feuda rustica reperiri, quasi nō nobilia: ꝓ qua sentētia nō inutilis erit doctrina quā tradit Pet. de Greg. in tract. concess. feud. p. 5. q. 7. vers. ex quibus infero, vsq; ad fin. vbi vult,

34 † quòd ex re concessa in feudum ꝑ Principem, duplex oritur nobilitas: primò respectu rei, quæ, si prius burgensatica, & nulla m habens dignitatem erat, per Regem in feudum concessa statim nobilis efficitur: quoniā annexa iurisdictio infrà territorium ipsius concessa censetur. Veluti iura dohanæ, baiulationis, & similia, vt in c. Reg. Alfon. sub titulo, quòd habentes feuda plana: licèt huiusmodi concessione nō merum, nec mixtum imperium: sed simplex iurisdictio concessa intelligatur, Ias. in l. imperiū col. 6. vers. & tenendo istam nostram cōclusionem. ff. de iuri. om. iudi. Affl. in prælud. feu. q. 6. col. 2. & ità in Regno dicit secundum vulgarē, & cōmunem interpretationē feuda nobilia nuncupari, & nō alterius: sed Regiæ Curiæ iurisdictioni subiecta. Secundò respe-

35 ctu possessoris feudi oritur nobilitas: † qa regulariter ꝑ infeudationē contrahitur, paradochium idest nobilitas, & Princeps de inhabili facit habilem. l. quidam consu lebat. ff. de re iud. l. 2. C. de crimi. sacri, per quæ iura ità formalitèr dixisse asserit Andre. in c. 1. col. 2. ver. in Regno Siciliæ de contro. feu. apud par. cur. termi. & in c. 1. §. cæteri quis dicatur Dux, vel March. & in c. 1. §. hoc intelligendu vers. hoc cōmuniter dicitur qui succe. tene. ver. secundo.

36 ¶ Quod † tamē intelligit primo in feudo antiquo, & non in nouo quoniā nobilitas nō ictu oculi nascitur, vt no. glo. in l. legitimate. ff. de grad. & ità limitat Bal. in prælud. feu. Mart. Laud. in c. 1. col. 10. qui feudar. poss. Ias. in prælud. feu. col. 4. diui. 10. Sed quandò continget, ꝙ feudum de ꝑ se sit nobile, cum est nouum: quia cōcessum à Rege, & possessor illius non sit nobilis: nisi dicamus, quòd non omne feudum, quod à Rege conceditur dicitur nobile. ¶ Secundò intellegit ꝓcedere in feu. quaternato, quod copioso in numero vassallos habeat. Luc. de Pen. in l. mulieres col. 2. vbi plures nobilitatis species ponit. C. de digni. lib. 2. & facit quod tradit Afflict. decis. 365. ꝓ instrumentū in fin. ¶ Tertiò intelligit, quandò verba in feudum nobile ponuntur in principali dispositione, & nō accessoriè in eius executione. Deci. in cons. 181. in causa col. vlt. ver. nō omitto.

37 ¶ † Differentias autem inter feuda quaternata, & plana, & de tabula vidè cumulatas per Frecciam in d. tract. in tit. differ. feu. quatern. vbi 26. differentias ponit.

38 ¶ † Insupèr est aduertendum, quòd hanc clausulam ità quod à Curia nostra in capite teneat, & recognoscat, declarat Pet. de Grego. in tract. concess. feu. par. 8. q. 1. vbi examinat tria: quare hæc recognitio requiratur: qualitèr sit facienda, & quis ex illa resultet effectus, & cōcludit, quod requiritur hæc recognitio feudi in capite: primò proptèr directū dominiū, vt feudatarius sinè licentia Regis feudum alienare

non

non possit, sicut emphyteuta irrequisito domino alienat per consilium Aretini in indiuiduo in cons. 14. viso casu col. 3. vers. cum igitur, per tex. in cap. 1. in prin. & ibi Docto. de prohi. feu. aliena. p Feder. licèt hæc Regis licētia in hoc Regno hodiè sit remissa per cap. volentes. Item requiritur ratione ciuilis possessionis feud. quæ vna cum directo dominio penès Regem re-
39 mansit: † siquidem naturalis possessio, & vtile dominium tantū in feudatariū trāsit ità, quòd non solùm feudatarius respectu naturalis possessionis: sed etiam procurator regij fisci, respectu ciuilis possessionis interdictū recuperandæ possessionis contrà quemlibet spoliantē intentare potest: ex latè traditis per Afflict. in prælud constitutionum Regni. q. 22. per totum.

¶ Secundò est fienda hæc recognitio respectu vniuersitatis totius feudi, & non rerum particularium, quæ fortè p feuda-
40 tarium alteri fuerint concessæ: † nam feudatarius nō solùm dominium habet vtile: sed etiam directum, quod subalternum nuncupatur ex mente Bal. in l. 1. & fin. C. vnd. cogn. dùm ibi dicit, quòd singularia feudi, quæ sunt in Regno Apuliæ, sunt de directo regis dominio: licèt maior vniuersitas, idemq; totū regnū sit feudale ipsius Ecclesiæ quem refert, & seq. Mart. Laud. in c. 1. in fin. si vassal. feu. priue. Iac. de san. Georg. in tract. feu. in verbo dictiq; vassalli promiserunt recognoscere col. pen. & seq. ver. vlt. q. Affl. in prælud. constitutionum Regni q. 22. Item fit hæc feudi recognitio more solito iuxtà formam primæ,
41 & originalis, & nō aliter: † nam Rex nouū grauamen imponere non potest. Andr. in constitutione honorem in prin. lib. 3. & si imposuerit consentiente feudatario, successoribus nō præiudicat, Bal. in c. 1. §. fin. col. pen. vers. modo, q. & col. vlt. in fin. de feu. guar. refert, & comēdat Dec. in cons. 193. col. 3. vers. prætereà, Imò in dubijs,
42 nec ipsi feudatario præiudicat: † quia seruitia indebita præsumūtur à subditis extorta. Bal. in tit. de pace constantiæ vers. pactiones, & in l. nec si volens p illū tex. C. de libe. causa. Iac. de sanct. Georg. in d. verbo. dictiq; vassalli col. 4. ver. itē in materia recognitionis. Item fieri debet hæc feudi recognitio immediatè per vassallū, cui conceditur, & non p medium alterius inferioris feudatarij. Andr. in c. 1. §. similitèr col. 1. ver. feudum de cap. qui cu. ven.
43 ¶ Tertiò resultat effectu: † quia Rex huiusmodi recognitionis ratione cogere potest feudatarium, vt ostendat sibi rem feudalem, & eius limites, seu quātitatem rei concesse in feudum, ac titulum suæ possessionis. Hosti. in titul. de feud. §. quibus ver. quid si vassallus. Io. Blancus de Marsi. in summa feudo. de content. feud. par. 3. §. pone quòd dominus agit contrà vassallos, vbi dixit hanc quæst. esse sabatinam, vtilem, valde quotidianam, & multum in Regno Siciliæ frequentatam. Bal. in c. 1. de vassal. qui contrà constitu. Lotha. & in c. 1. §. vassallus si de feu. fuerit controuer. & latius Affl. in constitutione ab officialibus nu. 3. Item poterit eum cogere, vt demonstret instrumenta feudi, seu iura, quæ habet in feudo p priuilegium, seu inuestituram feudi. Bal. in l. 2. col. 2. C. quomodo & quādò iud. quem refert, & seq. & limi. Ias. in prælud. feud. col. 18. & seq. vers. an autē, & in l. 2. col. 93. vers. 15. q. C. de iure emphy. & in l. legatum no. 3. de edend. & Affl. in d. constitutione officialibus. no. 3. Et si feudatarius ostendere prædicta recusauerit, poterit comminari, & intimari, quòd si infrà certum terminū nō demonstrauerit instrumēta, commodo ipsorum instrumētorum priuabitur, nec illis in sui fauorem amplius vtetur. iuxta no. in c. 9. propè fin. de fide instru. Bal. in c. 1. §. vassallus il. 1. col. vlt. si de feud. fuer. controu. Iacob. de sanct. Georg. in d. verbo. dictiq; vassalli. ità etiam concludit idem Petr. de Greg. in d. tract. concess. feud. par. 1. q. 12. At nobis videtur, quod etiam si nō fuerit apposita d. clausula: ità quòd in capite à Curia nostra recognoscat, & teneat, prædicta omnia rex habebit: siquidem omnia ex propria feudorū natura pcedunt, videlicèt: vt cōcedens retineat penès se dominium directū, & consequenter ciuilē possessionē, vt est dictum in prælud. Nec inuenietur ex traditis p Pet. de Greg. quòd hæc veniant virtute horū verborū in capite, &c. & si hæc verba deficerent, prædicti nō resultarēt effectus: tametsi hæc verba prædicta significare asseuerari posset, respectu quia feudū est, & vassallus immediatè dominum in dominū recognoscit:
44 † præsertim quia Doct. præcitati cognitionem nō habuerint horū verborū in capite, quæ in iure feudorū nō reperiuntur: sed sunt noua verba tradita p constitutionem vt de successionibus, & etiam leguntur per hoc cap. si aliquem, vt sentit etiā idem Pet. de Greg. in d. p. 8. q. 1. vbi dicit hæc verba in capite originem sumpsisse ex d. cōstitutione vt de successionibus, & ex isto cap. si aliquem. Ponuntur tamen hæc verba in capite ad ostendendum, vt vassalli immediatè sint, & non mediatè, idest vt esse debeant semper feudatarij, qui seruitia Regi præstent: & non subfeudatarij, qui licèt vassalli sint Regis per

medium Baronis, vt ex prædictis patet: attamen nō Regi: sed Baroni seruitiū præstant. Frecc. in tract. de subfeudis baron. in quinta authoritate baron. lib. 2. nu. 15. fol. 200. & in Regno est cap. Regis Iacobi 34. nullus subfeudatarius fol. 9.

IN VERBVM.

SVBFEVDATARIVM.

SVMMARIA.

1 *Subfeudatarius quis dicatur?*
2 *Subfeudatarius latine subbeneficiat'.*
3 *Maiores valuasores subfeudatarÿ dicuntur.*
4 *Vassallus Regis est, qui subfeudatarius Baronis est.*
5 *Nobilis regulariter quis non efficitur ex possessione subfeudi.*
6 *Subfeudatarÿ: an vocem habeant in parlamento?*
7 *Subfeudatarius appellatione feuda tenentis in capite non venit.*
8 *Cap. si aliquē locum habet, tàm in feudis quaternatis, quàm in planis, & de tabula.*
9 *Legis initium, si est generale, tota lex generaliter intelligi debet.*
10 *Cap. Honorÿ factum ad ampliandam successionem: an loquatur de subfeudatario in capite?*
11 *Subfeudatarius in capite: an detur?*
12 *Feuda plan. & de tab. sunt minima.*
13 *Princeps alterius iuri in dubÿs praiudicare velle non præsumitur.*
14 *Collatio feudi plani, & de tabula spectat ad Comitem, vel Baronem.*
15 *Fœmina iure feudorum non succedit.*
16 *Princeps legem condendo priuatorum iuri praiudicare potest.*
17 *Feuda originaliter Principis ex munificentia proficiscuntur.*
18 *Assensus Principis in alienatione feudorum est remissus per cap. volentes.*
19 *Lex interpratans secundum terminos legis interpratata intelligi debet.*
20 *Const. vt de successionibus loquitur in feudis quaternatis tantùm, & non in planis, & de tabula.*
21 *Const. in aliquibus loquitur in successione ascendentium, & non collateralium.*
22 *Hæreditas magis descendentibus, quā collateralibus debetur.*
23 *Feudi plani, & de tabula collatio spectat (deficientibus successoribus) ad Baronem, & non ad Regem.*
24 *Cap. si aliquem: an loquatur in feudis planis, & de tabula propter tria sciri potest.*
25 *Successio in feudis planis, & de tabula est vsq; ad septimum gradum, tàm iure feudorū, quàm iure istius cap. si aliquem.*

SVBFEVDATARIVM. 1 † Subfeudatarius dicitur, qui feudū à feudatario recognoscit, & tenet in feudū, & ipsū in dominū immediatū, & in capite veneratur, & tollit cap. 1. §. rursus quib. mod. feu. amitta. cap. imperialē. §. illud quoq; de prohibita feudorum alienatione p Federicum, & cap. 1. §. præterea de cap. Corrad. constitutione post mortem, ad hoc citata, per Frecc. in suo tract. de subfeudis Baronum in titulo quis dicatur subfeudatarius nu. 1. lib. 2. fol. 68.

2 ¶ Et hoc † nomen (subfeudatarius) rude ac barbarum vocabulum extat: siquidem subfeudatarius latinè subbeneficiatus nuncupatur: sicut etiam rude ac barbarum est nomen (feudum, & subfeudum) latinè enim (beneficium, & subbeneficium) dicitur, vt tradit . . . . . . secundum eundem Frecciam in prædicto tractatu de subfeudis Baronum in titulo de origine Baronum num. 44. lib. 1. & in titulo de origine feud. nu. 55. eodem libro.

3 ¶ † Et maiores valuasores tales subfeudatarij nuncupantur, & dignitatē habent, si feudū quaternatū possident. Andr. in cap. 1. col. 2. n. 6. de his, qui feuda dare possunt. Appellantur etiā Capitanei, quasi digna habentes capita respectu aliorum inferiorum, & præstant sacramentum fidelitatis iuxtà formam traditam in cap. 1. de no. for. fid. idem Frecc. in tit. de orig. bar. quæst. 1. nu. 10. lib. 1. fol. 14. 4 † Et vassallus Regis dicitur subfeudatarius Baronis, qui sub eo (vt modò diximus) feudum quaternatum habet. no. in constit. post mortem, & no. Andr. in cap. 1. de contro. feu. ap. pares cu. ter. & largo, & abusiuo regni vocabulo Barones nuncupantur, idem Frecc. præallegato in loco nu. 12. fol. 14.

5 † Sed regulariter ex possessione subfeudi nobilis persona nō censetur: quia subfeudum nobilitatem non tradit. no. Andr. in cap. 1. §. huius autē generis. ex quib. cau. feu. ami. & in c. 1. §. cæteri verò. quis dic. dux: cū collatio feudi nō fiat à Rege, & secūdum Lombardos Paradogiū acquiritur ex Regis infeudatione. And. in c. 1. §. similiter col. 6. de cap. qui cur. vend. & in cap. 1. de contro. feu. ap. pa. cu. ter. secus si fiat à Regum Capitaneis, qui vulgò Barones dicuntur,

dicuntur, penès quos non est authoritas, neque facultas nobilitatem dandi, vt no. Doct. & Card. Alex. in præl. feu. secundũ eundem Frecc. in d. tract. in tit. quis dic. subfeu. nu. 10. lib. 2. fol. 69.

6 ¶ Et † an tales subfeudatarij vocem habeant generali in parlamento, sicut alij Barones, & feudatarij: latè examinat idẽ Frecc. in tit. de orig. bar. q. 1. vbi negatiuã patrem veriorem esse concludit: sed pro interesse, quod in multis contrà eos versatur, cogitandum relinquit.

7 ¶ Et no. ꝙ † subfeudatarius non venit appellatione feuda tenentis in capite à Regia Curia: quia si veniret, superfluò poneretur in tex. dictio (subfeudatarium) & quod appellatione feudatarij subfeudatarius non veniat, tenet Frecc. in tit. quis dica. subfeu. nu. 6. lib. 2. fol. 69. ratione quia verba potiori in significatu capi debent l. 1. §. 1. si ag. vect. vel emphy. pet.

8 ¶ Secundò no. ꝙ hoc † cap. si aliquẽ generaliter locũ habet in omnibus feudis, tàm quaternatis, quæ in capite à Rege tenentur, quã in feudis planis, & de tabula, quæ ab alijs puta Comitibus, & Baronibus immediatè tenentur: quia sub nomine (subfeudatarium) nõ solũ qui à Barone feudũ quaternatũ: sed qui planum, & de tabula tenet, cõpræhenditur, † & initium legis

9 cũ est generale, tota lex generaliter intelligi debet l. regula §. fin. ff. de iur. & fact. ignor. glo. 1. in prin. in const. vt de successionibus. ¶ Et sic tex. iste secundũ quosdã ampliat dispositionẽ d. const. vt de successionibus quæ loquitur in feudis quaternatis tãtum, secundũ glo. ibi in prin. & in §. in omnibus, vbi Andr. & Affli. in primo not. licèt cõtrariũ putet Frec. in tit. diffe. feu. quat. & quod tex. iste loquatur etiam in feudis planis, & de tabula, tenet simpliciter, nullam mouens difficultatem dom. meus propatruus do. Blas. Lancea hic in 4. not. vbi dicit, quod tex. iste per hoc nomen (subfeudatarium) non tantum quaternatũ: sed etiam plana, & de tabula feuda complectitur, & ampliat dispositionẽ d. constit. vt de successionibus, quæ tantùm in quaternatis loquitur feudis.

¶ Sed in cõtrarium multa stringunt: nam Andr. in cap. 1. nu. 14. vers. cõstitutio Regni Siciliæ de na. success. feu. cõtrariũ te-

10 nere videtur, dùm dicit, ꝙ † cap. Honorij factum ad ampliandam successionem loquitur etiam in subfeudatario: sed debet

[g] intelligi de subfeudatario in capite. [g] tu verò cogita: quia nõ videmus, quomodo subfeudatarius in capite dari posisit: nam verba in capite, immediatè exponuntur, vt diximus suprà in verb. in capite in prin.

& subfeudatarius dicitur, quia à feudatario tenet, & eum in dominũ immediatum recognoscit. cap. 1. §. rursus quib. mo. feu. ami. cum cõcordantijs adductis p Frecc. in titulo quis dicat. subfeudat. nu. primo, vt modò diximus: ergo in capite & immediatè Regẽ recognoscere nequit: sed mediatè idest per medium Baronis vassallus erit Regis, vt tradit idem Freccia præallegato in loco nu. 12. per constitutionem post mortem, & per notata per Andr. in capitulo primo de cõtrouersi. feud. apud

11 par. cur. termina. vel dicamus, † quòd datur subfeudatarius in capite Regem recognoscens, quandò possidet feudum quaternatum, cuius collatio ad Regem pertineat, & subfeudatarius dicatur: quia feudum in Terra Comitis, vel Baronis existat, & ei seruitium militare, & releuium, quod vncias decem minimè excedit, præstari, vel solui debeat, constitutione post mortem. Et subfeudatarius feudum quaternatum habens tunc in capite, & immediatè Baronẽ recognoscere dicatur, quandò specialiter, & expræssim Rex feudum contulerit à Barone immediatè, & in capite tenendum, & non aliter, vt ex no. p eundem Frecc. in d. tract. & tit. de autho. baro. in quinta auth. n. 22. fol. 196. Et pro hac opinione tex. iste põderat, dùm dicit (vel etiã subfeudatariũ) quasi sentire velit à nostra Curia feuda tenentẽ, replicando quod anteà dixerat: videlicet de feudatario in capite à nostra Curia feuda tenẽte.

12 ¶ Secundò facit: † nam feuda plana, & de tabula sunt minima, ideòquè de his cogitasse non præsumitur, arg. l. scio de rest. in integ. Frecc. in d. tract. in tit. differ. feud. quat. lib. 2. nu. 2. fol. 236. vbi etiam dicit, quod ista feuda à rusticis possideri solent, & vt plurimum redditum soluunt, & militare non præstant seruitium, & alia feuda non compræhenduntur in leg. Gul. vel Federici Imperatoris.

13 ¶ Tertiò facit: † nã Princeps alterius iuri in dubijs præiudicare velle nõ p̃sumitur. l. 2. §. meritò, & §. si quis à Principe. ff. ne quid in loco pub. Socc. in consil. 65. viso

14 themate nu. 4. vol. 3. Sed † collatio feudi plani, & de tabula ad Comitẽ, vel Baronẽ spectat. Andr. in cap. 1. §. Regis ver. const. reg. Siciliæ primo tit. feu. Affl. decis. 282.

15 † Ergò Rex amplificãdo successionẽ feudorum, & fœminã admittendo, quæ iure feudorũ nõ succedebat. Frecc. in dict. tit. differ. feu. quat. ver. 33. differ. nu. 30. lib. 2. fol. 241. Baronibus, & Comitibus præiudicium inferret. Huic tamen responderi posset: nam † Princeps generalẽ legem

16 in Regno cõdendo ob publicam vtilitatẽ

medium Baronis, vt ex prædictis patet: attamen nõ Regi: sed Baroni seruitiũ præstant. Frecc. in tract. de subfeudis baron. in quinta authoritate baron. lib. 2. nu. 15. fol. 200. & in Regno est cap. Regis Iacobi 34. nullus subfeudatarius fol. 9.

IN VERBVM.

SVBFEVDATARIVM.

SVMMARIA.

1 *Subfeudatarius quis dicatur?*
2 *Subfeudatarius latine subbeneficiat⁹.*
3 *Maiores valuasores subfeudatarij dicuntur.*
4 *Vassallus Regis est, qui subfeudatarius Baronis est.*
5 *Nobilis regulariter quis non efficitur ex possessione subfeudi.*
6 *Subfeudatarij: an vocem habeant in parlamento?*
7 *Subfeudatarius appellatione feuda tenentis in capite non venit.*
8 *Cap. si aliquẽ locum habet, tàm in feudis quaternatis, quàm in planis, & de tabula.*
9 *Legis initium, si est generale, tota lex generaliter intelligi debet.*
10 *Cap. Honorij factum ad ampliandam successionem: an loquatur de subfeudatario in capite?*
11 *Subfeudatarius in capite: an detur?*
12 *Feuda plan. & de tab. sunt minima.*
13 *Princeps alterius iuri in dubijs præiudicare velle non præsumitur.*
14 *Collatio feudi plani, & de tabula spectat ad Comitem, vel Baronem.*
15 *Fœmina iure feudorum non succedit.*
16 *Princeps legem condendo priuatorum iuri præiudicare potest.*
17 *Feuda originaliter Principis ex munificentia proficiscuntur.*
18 *Assensus Principis in alienatione feudorum est remissus per cap. volentes.*
19 *Lex interpratans secundum terminos legis interpratatæ intelligi debet.*
20 *Const. vt de successionibus loquitur in feudis quaternatis tantùm, & non in planis, & de tabula.*
21 *Const. in aliquibus loquitur in successione ascendentium, & non collateralium.*
22 *Hæreditas magis descendentibus, quã collateralibus debetur.*
23 *Feudi plani, & de tabula collatio spectat (deficientibus successoribus) ad Baronem, & non ad Regem.*
24 *Cap. si aliquem: an loquatur in feudis planis, & de tabula propter tria sciri potest.*
25 *Successio in feudis planis, & de tabula est vsq; ad septimum gradum, tàm iure feudorũ, quàm iure istius cap. si aliquem.*

1 SVBFEVDATARIVM. † Subfeudatarius dicitur, qui feudũ à feudatario recognoscit, & tenet in feudũ, & ipsũ in dominũ immediatũ, & in capite veneratur, & tollit cap. 1. §. rursus quib. mod. feu. amitta. cap. imperialẽ. §. illud quoq; de prohibita feudorum alienatione p Federicum, & cap. 1. §. prætereà de cap. Corrad. constitutione post mortem, ad hoc citata, per Frecc. in suo tract. de subfeudis Baronum in titulo quis dicatur subfeudatarius nu. 1. lib. 2. fol. 68.

2 ¶ Et hoc † nomen (subfeudatarius) rude ac barbarum vocabulum extat: siquidem subfeudatarius latinè subbeneficiatus nuncupatur: sicut etiam rude ac barbarum est nomen (feudum, & subfeudum) latinè enim (beneficium, & subbeneficium) dicitur, vt tradit . . . secundum eundem Frecciam in prædicto tractatu de subfeudis Baronum in titulo de origine Baronum num. 44. lib. 1. & in titulo de origine feud. nu. 55. eodem libro.

3 ¶ † Et maiores valuasores tales subfeudatarij nuncupantur, & dignitatẽ habent, si feudũ quaternatũ possident. Andr. in cap. 1. col. 2. n. 6. de his, qui feuda dare possunt. Appellantur etiã Capitanei, quasi digna habentes capita respectu aliorum inferiorum, & præstant sacramentum fidelitatis iuxtà formam traditam in cap. 1. de no. for. fid. idem Frecc. in tit. de orig. bar.
4 quæst. 1. nu. 10. lib. 1. fol. 14. † Et vassallus Regis dicitur subfeudatarius Baronis, qui sub eo (vt modò diximus) feudum quaternatum habet. no. in constit. post mortem, & no. Andr. in cap. 1. de contro. feu. ap. pares cu. ter. & largo, & abusiuo regni vocabulo Barones nuncupantur, idem Frecc. præallegato in loco nu. 12. fol. 14.
5 † Sed regulariter ex possessione subfeudi nobilis persona nõ censetur: quia subfeudum nobilitatem non tradit. no. Andr. in cap. 1. §. huius autẽ generis. ex quib. cau. feu. ami. & in c. 1. §. cæteri verò. quis dic. dux: cũ collatio feudi nõ fiat à Rege, & secũdum Lombardos Paradogiũ acquiritur ex Regis infeudatione. And. in c. 1. §. similiter col. 6. de cap. qui cur. vend. & in cap. 1. de contro. feu. ap. pa. cu. ter. secus si fiat à Regum Capitaneis, qui vulgò Barones dicuntur,

dicuntur, penès quos non est authoritas, neque facultas nobilitatem dandi, vt no. Doct.& Card. Alex. in præl.feu.secundū eundem Frecc. in d.tract. in tit. quis dic. subfeu.nu.10.lib.2.fol.69.

6 ¶ Et † an tales subfeudatarij vocem habeant generali in parlamento, sicut alij Barones, & feudatarij: latè examinat idē Frecc.in tit.de orig.bar.q.1.vbi negatiuā patrem veriorem esse concludit: sed pro interesse, quod in multis contrà eos versatur, cogitandum relinquit.

7 ¶ Et no.ꝙ † subfeudatarius non venit appellatione feuda tenentis in capite à Regia Curia: quia si veniret, superfluò poneretur in tex.dictio (subfeudatarium) & quod appellatione feudatarij subfeudatarius non veniat, tenet Frecc.in tit.quis dica.subfeu.nu.6.lib.2.fol.69. ratione quia verba potiori in significatu capi debent l.1.§.1.si ag.vect.vel emphy.pet.

8 ¶ Secundò no.ꝙ hoc † cap.si aliquē generaliter locū habet in omnibus feudis, tàm quaternatis, quæ in capite à Rege tenentur, quā in feudis planis, & de tabula, quæ ab alijs puta Comitibus, & Baronibus immediatè tenentur: quia sub nomine (subfeudatarium) nō solū qui à Barone feudū quaternatū: sed qui planum, & de tabula

9 tenet, cōpræhenditur, † & initium legis cū est generale, tota lex generaliter intelligi debet l. regula §.fin. ff. de iur. & fact. ignor.glo.1.in prin. in const.vt de successionibus. ¶ Et sic tex.iste secundū quosdā ampliat dispositionē d.const.vt de successionibus quæ loquitur in feudis quaternatis tātum, secundū glo.ibi in prin.& in §. in omnibus, vbi Andr. & Affli. in primo not. licèt cōtrariū putet Frec.in tit.diffe.feu.quat.& quod tex.iste loquatur etiam in feudis planis, & de tabula, tenet simpliciter, nullam mouens difficultatem dom. meus propatruus do. Blas. Lancea hic in 4.not.vbi dicit, quod tex.iste per hoc nomen (subfeudatarium) non tantum quaternatū: sed etiam plana, & de tabula feuda complectitur, & ampliat dispositionē d. constit. vt de successionibus, quæ tantùm in quaternatis loquitur feudis.

¶ Sed in cōtrarium multa stringunt: nam Andr. in cap.1.nu.14.vers.cōstitutio Regni Siciliæ de na.success.feu. cōtrariū te-

10 nere videtur, dùm dicit, ꝙ † cap.Honorij factum ad ampliandam successionem loquitur etiam in subfeudatario: sed debet

[g] intelligi de subfeudatario in capite.[g] tu verò cogita: quia nō videmus, quomodo subfeudatarius in capite dari possit: nam verba in capite, immediatè exponuntur, vt diximus suprà in verb.in capite in prin. & subfeudatarius dicitur, quia à feudatario tenet, & eum in dominū immediatum recognoscit.cap.1.§.rursus quib.mo.feu. ami. cum cōcordantijs adductis ꝑ Frecc. in titulo quis dicat. subfeudat.nu.primo, vt modò diximus: ergo in capite & immediatè Regē recognoscere nequit: sed mediatè idest per medium Baronis vassallus erit Regis, vt tradit idem Freccia præallegato in loco nu.12. per constitutionem post mortem, & per notata per Andr. in capitulo primo de cōtrouersi.feud. apud

11 par.cur.termina.vel dicamus, † quòd datur subfeudatarius in capite Regem recognoscens, quandò possidet feudum quaternatum, cuius collatio ad Regem pertineat, & subfeudatarius dicatur: quia feudum in Terra Comitis, vel Baronis existat, & ei seruitium militare, & releuium, quod vncias decem minimè excedit, præstari, vel solui debeat, constitutione post mortem. Et subfeudatarius feudum quaternatum habens tunc in capite, & immediatè Baronē recognoscere dicatur, quandò specialiter, & expræssim Rex feudum contulerit à Barone immediatè, & in capite tenendum, & non aliter, vt ex no. ꝑ eundem Frecc.in d.tract.& tit. de autho. baro.in quinta auth.n.22.fol.196. Et pro hac opinione tex.iste pōderat, dùm dicit (vel etiā subfeudatariū) quasi sentire velit à nostra Curia feuda tenentē, replicando quòd anteà dixerat: videlicet de feudatario in capite à nostra Curia feuda tenēte.

12 ¶ Secundò facit: † nam feuda plana, & de tabula sunt minima, ideòquè de his cogitasse non præsumitur, arg.l.scio de rest.in integ. Frecc. in d.tract. in tit.differ.feud. quat.lib.2.nu.2.fol.236. vbi etiam dicit, quod ista feuda à rusticis possideri solent, & vt plurimum redditum soluunt, & militare non præstant seruitium, & alia feuda non compræhenduntur in leg.Gul.vel Federici Imperatoris.

13 ¶ Tertiò facit: † nā Princeps alterius iuri in dubijs præiudicare velle nō ꝑsumitur. l.2.§.meritò, & §. si quis à Principe.ff. ne quid in loco pub. Socc. in consil.65. viso

14 themate nu.4.vol.3. Sed † collatio feudi plani, & de tabula ad Comitē, vel Baronē spectat. Andr.in cap.1.§.Regis ver.const. reg.Siciliæ primo tit.feu. Affl.decis.282.

15 † Ergò Rex amplificādo successionē feudorum, & fœminā admittendo, quæ iure feudorū nō succedebat. Frecc. in dict.tit. differ. feu.quat.ver.33. differ.nu.30. lib. 2.fol.242. Baronibus, & Comitibus præiudicium inferret. Huic tamen responde-

16 ri posset: nam † Princeps generalē legem in Regno cōdendo ob publicam vtilitatē

priuatorum iuri præiudicare potest, quotiès contra certam personã nõ statuit. l. 2. §. exactis vbi Bal. ff. de ori. iu. Bar. in l. fin. de appe. adduct. p Io. Aloys. de Septim. in cap. volentes col. 12. præsertim in feudis, vbi nouam naturam semper dare potest,
17 † siquidẽ feuda Principis ex munificentia originalitèr proficiscũtur, & quasi suis de rebus disponere videtur. c. 1. §. fi. in quib. cau. feu. ami. & declarat Andr. in prælud. feu. gloss. 2. no. in consti. vt de successionibus, p quam rationẽ cõmunitèr scribentes
18 tes cõcludunt, † feudorum in alienatione agnatorũ assensum remissum fuisse p Principem condentẽ. c. volentes, vndè sicut in præiudiciũ agnatorũ Princeps ibi statuit, feudatarium feuda antiqua sinè agnatorũ assensu alienare posse: ità hic successionẽ ampliare potuit in Comitum, vel Baronũ præiudicium, à quibus feuda plana, & de tabula tenẽtur, vt ait Affl. in c. 1. §. fin. nu. 69. de capita. qui cur. ven. vbi dicit, quod Princeps l. cõdẽdo ius alterius tollere põt sm̃ Bar. in l. fin. C. si contra ius vel vti. pub. & limitat esse verum, quotiès lex est iusta.
19 ¶ Quartò, & vltimò facit: † nam lex interpretans secũdùm interpretatæ legis terminos intelligi debet. §. tertia verò constitutione, in auth. de fil. an dot. inst. na. sed const. vt de successionibus, ad cuius interpretationẽ hoc cap. conditũ fuisse fertur, quaternatis in feudis tantũ: & non in feudis planis, & de tabula loquitur, secũdum gloss. Andr. & Affl. ibi, vt modò diximus, vbi plus habetur: nam quasi eadẽ verba, quæ ponuntur ibi, ponuntur hic: dicitur .n. in d. cõst. vt de successionibus: *Comitũ, & Baronem, & eorum omnium, qui feuda à nobis in capite tenent vel ab alijs, &c.* & hic dicitur à nostra Curia in capite feuda tenentẽ, vel subfeudatarium: nam illud ab alijs, & istud subfeudatariũ, vnum, & idẽ significare videntur, vt semper de feudo quaternato intelligatur, igitur hoc cap. secundũ illam consti. ità à peritis interpretatã intelligi debet: Sed ad hoc dici posset q cõst. vt de successionibus loquatur etiã in feudo plano, & de tabula, & nõ solũ in quaternatis, & cõsequẽntèr fœmina succedat, vt tenet Frecc. in suo tract. de subfeu. baro. in tit. diffe. feu. quat. 23. diffe. nu. 30. fol. 241. contrà Andr. glo. & cæt. qui mouetur p consti. in aliquibus quæ fœminas admittit, tàm in feudo franco, quã in feudo longobardo, & tàm in feudo plano, & de tabula, quàm in feudo quaternato, & tàm in feudo nobili, quàm in feudo rustico, & idem tenere Affl. ait in cap. 1. §. filia verò de successione feud. & in §. sequẽti, vbi dicit: filiam matri succedere in feudo materno p dictam cõstitutionẽ in aliquibus, & idẽ tenere And. in cap. 1. §. & quia de his, qui feuda dar. pos. dùm generalitèr loqui asseuerat, allegando textum in præ-
20 dicta cõstitutione in aliquibus. † Et deindè dicit, q licèt Affl. in d. const. vt de successionibus contrariũ teneat, videlicet vt fœmina in feudis planis, & de tabula succedat: tamen dicit, q ipse non aduertit ad textũ const. vt de successionibus. Sed aduertas, q nõ absq; ratione prædicti Doct. cõmunitèr tenuerunt d. constit. vt de successionibus quaternatis in feudis tantum locum habere, & non in feu. planis, & de tabula: licèt cõstitutio in aliquibus omni-
21 bus in feudis generalitèr loquatur: † nam const. in aliquibus de ascendentiũ tractat successione, & collateraliũ ad successionẽ non extenditur, de qua loquitur const. vt
22 de successionibus: † siquidẽ descendentibus ascẽdẽtium magis, quam collateralibus collateraliũ successio debetur. Doct. cõmunitèr in §. cũ filius. inst. de hær. quæ ab inte. def. maximè Ioan. Fab. & Crist. & const. vt de successionibus, quæ de collateraliũ successione loquitur, q loquatur in feudis quaternatis tantũ, & non in feudis planis, & de tabula, ibi patet in §. in omnibus, dùm de feudis ad Regẽ reuersis disponit, defectu personarũ, quas admittit d. const. vbi ostẽditur supra loquutum fuisse de feudis, quorũ collatio spectat ad Regẽ, & sic de feudis quaternatis, vti enu-
23 cleat ibi gloss. in verbo in omnibus: † nam feudi plani, & de tabula collatio, deficientibus hær. spectat ad Baronẽ, & nõ ad Regẽ. Andr. in c. 1. §. Regis ver. const. Regni Siciliæ n. 8. in prima rub. feud. Affl. decis. 281. & suprà diximus, & q tale feudũ Baroni deuoluatur, legitimis deficientibus hæredibus, est const. si quãdò, & latè Affl. in const. post mortẽ nu. 2. Sicq; verior est cõmunis opinio, q const. vt de successionibus in feudis quaternatis tãtum loquatur, & non in planis, & de tabula, ergo, & hic idem dicẽdum esset, Sed dic, q ibi de statuẽtium voluntate apparet, voluisse de feudis quaternatis dumtax loqui: secus est hic, vbi tex. generalitèr loquitur, & generalitèr intelligi debet, vt dictũ est suprà.
24 ¶ † Scire enim prodest: an hoc cap. si aliquẽ loquatur in feudis planis, & de tabula, proptèr tria, vt fœmina succedat, quæ iure cõmuni feudorum nõ succedit, & vt primogenitus solus, & non plures succedant, & vt vterinus etiã succedat in feudo non ex cõmuni parẽte proueniente, quod secus iure feudorũ, constitutionũq; Regni determinatur, vt dicemus infrà in verbo non cõmunibus: quoniam quò ad succes-

sionem

signem respectu gradus idē est, quod iure
25 feudorum: † nam vsq; ad septimū gradum iure feudo. in feudis planis, & de tabula succeditur, vt no. in cap. 1. de gra. succ. in feu. Frecc. in tract. de subfeu. baro. in tit. differ. feu. quat. nu. 2. lib. 2. fol. 236. & vsq; ad septimum gradum iure constit. Regni, vt in constit. si quandò de pœn. foriud. vt diximus suprà in rub. nu. 71. & seq. & vsq; ad septimum gradum, per hoc cap. si aliquem succeditur, vt dicemus in verb. vsq; ad verb. ad trinepotem.

IN VERBVM
NVLLO.
SVMMARIA.

1 *Ablatiuum absolutum expressam, & propriam conditionem facit.*
2 *Conditione, quòd nullus extiterit hæres nisi purificata non succeditur per cap. si aliquem.*
3 *Fratres sorores excludūt, si ipsas maritauerint, & dotauerint iure const.*
4 *Qualitate aliqua à statuto vocati: nisi illa purificata non admittuntur.*
5 *Negatiua si est fundamētum intentionis agentis plenè probari debet.*
6 *Proximior, si ab intestato vocatur, aliū eum in gradu nō præcedere probare debet, & an sit semper verum?*
7 *Facta non præsumuntur: sed probari debent.*
8 *Negatiua simplex non coartata loco, & tempore est improbabilis natura.*
9 *Probasse eo ipso quis dicitur, dum contrarium non probatur, si pro eo est præsumptio.*
10 *Proximior vocatus quam probationē afferre debet, cū simpliciter vocatur.*
11 *Quid quando cum alio nō extante vocatur.*
12 *Hæres vt adeat hæreditatem, cum contradictorem nō habet, sufficit. vt hementer optinetur hereditatē sibi delatā, mortuum testatorem, & se proximiorem.*
13 *Diuitum omnes sunt consanguinei.*

1 NVLLO. Not. † ablatiuum hoc absolutū (nullo legitimo hærede) facit expressam, ac propriam conditionem. l. ab emptione. ff. de pact. vbi Bar. & alij. colligitur etiam ex eodem Bar. in l. 1. q. 7. ff. de cond. & dem. & habetur per omnes in rub. ff. sol. mat. vbi Vincent. Salvio, testatur hanc esse verissimā, & com-

2 munem opinionem. † Igitur nisi purificata conditione, quod legitimi descēdentes hæredes non extiterint, personæ ad feudum inuitatæ per hoc statu. venire nō possunt. l. cedere diem ff. de ver. sig. §. ex cōuentionali inst. de ver. obl. l. qui hære. ff. de cōdi. & dem. auth. licèt. C. de nat. lib. Bar. & cæt. in l. 1. §. filium. ff. de bon. pos. con. ta. Accedat quod habetur in const. in aliqui-
3 bus rubr. 23. lib. 3. vbi † fratres sororibus præferūtur, si ipsas nuptui tradiderint, & dotauerint: nam (nisi impleta d. conditione) sorores nō repelluntur: sed feudi portionem eis contingentē petere poterunt, secundum Andr. ibi per l. 1. C. de his, quæ sub modo. & l. 1. ff. de an. leg. & Affli. ibi nu. 25. qui concor. allegat. ¶ Ex quo in-
4 ferri videtur, quod † ad obtinendam hæreditatem, consequendumq; feudum vti proximior, quis necesse habet probare: non esse legitimos descēdentes hæredes; siquidem cum qualitate aliqua à statuto vocati, eam purificatā esse probare debent, vt obtinere possint. Io. Andr. in c. 1. de homic. in 6. Bar. in l. 1. §. hoc interdictū. ff. ne quid in loco pub. Bal. in l. si quis non dicā rapere. C. de epi. & cler. Socc. in cons. 57. in causa nu. 13. vol. 3. Deci. in consil. 261. nu. 3. cum conco. per Paris. in consil. 59. nu.
5 30. 31. & 32. vol. 3. † Nam licèt: non esse legitimum hæredē: sit negatiua: attamen est fundamētum intentionis agentis, quo casu plenè est probanda. est cōmunis opinio, quā testatur Ias. post Alex. in l. in illa nu. 11. ff. de ver. obl. Abb. in c. fin. n. 11. de
6 præsump. & priuatim † cum quis ab intestato tamquā proximior succedere vult, quod ne dum se cōiunctum: sed etiā se proximiorē coniunctū plena probatione ostendere debeat, tenet Socc. Nep. in cons. 6. quatenùs dubitatur nu. 10. vol. 2. qui dicit ita signāter voluisse Aret. in §. actionū col. fin. ver. si autem ab intestato insti. de acti. ¶ At contrarium, quòd ad obtinenda hæreditatem tamquā proximus sufficiat probare se esse talem, qui ad successionē admitti posset, puta in secūdo, vel tertio gradu vsq; ad septimum gradum in terminis huius statuti licèt non probet, quod illi, qui sunt in primo gradu, & sic proximiores nō extent, nouissimè tenet Riminal. in cons. 242. in causa Antonij nu. 2. vol. 1. qui dicit esse no. decisi. Rapha. quā sequitur Rom. in l. hæres institutus, & l. seq. ff. de ac. hær. per tex. in l. amitæ. C. commu. de succ. & l. 2. C. de succe. edi. & ità limitari asserit dicta Bar. in d. l. in illa, & rationē assignat:
7 quia † facti est, quēdam filios, siuè proximos habere, & facta regulariter non præsumuntur. l. in bello. §. factæ. ff. de cap. & postlim.

postlim.reue.& addit.ibi citat post Cum. Alex. in l. is potest.ff. de acqui. hær. & ꝙ
8 referat,& sequa.Dec.in conf.321.† Et tu aliam adde rationem:nam ꝙ non sit alius proximior est negatiua simplex,nec loco, nec tẽpore cohartata, quæ per rerum naturã improbabilis est.l. actor.C. de prob. Ias. in d.l. is potest nu.89. ff. de acq. hær. Ideòq;sufficere videtur allegare se proximiorem, probato, ꝙ sit infrà gradũ, infrà quẽ succedere posit: quia ꝓ eo erit præ-
9 sumptio,& † cum quis habet pro se præsumptionem,quid probare debet eo ipso probasse dicitur, quòd contrariũ nõ probatur.est gloss.in l.super seruis.C. qui milit.nõ po.lib.12.l.1.C. qui testa.fa.po.Ias. in d.l.is potest nu.88.ff.de acqui.hær.Sed aduerte,ꝙ Dec.in d.conf.321.licet d.opinionẽ referat: attamen eam sequi non vs, imò in nu.5.ver.vlterius aduertẽdum est, dicit,quòd cum testator vtatur comparatiuo videlicet, vt proximior succedat, est necesse probare maiorẽ ꝓximitatẽ, quæ ex prioritate gradus ostẽditur.l.1.§. hæc autem, & §.gradatim.ff.vnd.cogn.l.iuris cõsultus in prin.ff.de grad.cũ cõcord.ibi. ¶ Nos verò in hac re distinguẽdũ opina-
10 mur,† ꝙ aut simpliciter proximior vocatur, & sufficit probare se esse in eo gradu in quo succedere potest, puta,infrà 7.per hoc cap.& infrà 10.gradũ in allodialibus. §.pen.ver.hoc loco inst. de su.cog. glo.& do. in l.fin.C.vñ le.nam verbũ proximior à testatore prolatũ non debet in infinitũ: sed ad 10.grad.extendi. Dec.d.conf.321. nu.3. post Ancha.in consil.94.col.2.vers. circà primũ,& Bal.in conf.334.nu.4.vol. 3. per tex.in l.1.C.vndè vir,& vxor,& in feudalibus secũdum ius cõmune feudorũ in infinitum inter descẽdentes, & vsq; ad septitum gradũ inter collateral. vt suprà in rubr.diximus.Et tunc procedat opinio Cum.quam Roma.& Rimin. sequuntur, nec ab ea ità claré discedere videtur Dec.
11 ¶ † Aut vocatur proximior non extante alio descẽdente hærede,vt hic,& tunc qa sub cõditione vocatur: nisi adimpleta, & plenè probata nõ obtinebitur hæreditas, & procedet prima opinio. ¶ Et prædicta intelligẽda sunt,cum quis succedere prætendens ab alio hæreditatẽ petat, qui illã posideat,quasi ad se pertinere ꝑtendens:
12 secus † si nullus feudũ detineat: nam tunc vt hæreditatẽ ab intestato sibi delatã, & consequenter feudum in quo requiritur, vt sit hæres, vt dicemus in verbo masculus adeat, vel agnoscat: sufficit, vt sciat .i. vehemẽtèr opinetur hæreditatẽ siuẽ feudum sibi delatum idest testatorẽ mortuũ, & se proximiorẽ ab intestato Ias. in d.l.is potest nu.3.& 4.ff. de acqui.hær.tex.in l. 2.§.labeo,& ibi glos.ff. de aqua plu.arc. ¶ Nec ab ista distinctione dissẽtit Tiraq. in tract.de retract.lign.§ 1.nu.5.cum pluribus sequ.fol.500.quẽ modo reperimus, vbi post quãplures, quos more suo refert, concludit, quòd si controuersia est inter duos consanguineos, is, qui agit aduersus alterum posidentẽ,debet probare se esse proximiorẽ, cum id sit fundamentũ intentionis suæ,etiam si id negatiuũ esset.l.hoc iure,& ibi Bar.& alij.ff. de verb.oblig.& priuatim ità respondisse Decium in conf. ꝙ suprà nos adduximus : At si extraneus teneat, aut sit quæstio intèr vxorem, & fiscum,& hunc qui se dicit consanguineũ, satis erit ꝓbare, se simplicitèr esse fratrẽ, aut patruelem, aut alitèr cõiunctũ Raph. Cuma,in d.l.is potest,& ibi etiã Alex.col. 4.vers.sed iuxtà prædicta, & Ias.col.pen. vers. pone ago contrà.ff.de acqui.hæred. cum alijs ibi, vbi etiã refert Raph. dixisse se numquã vidisse aliter in pratica obseruari,dummodo,quòd probet se in gradu. cõsanguinitatis esse, qui succedere posit ità Tiraq.ibi nu.9. hoc enim ꝓbato præsumitur alium proximiorẽ ipso actore nõ esse:quia si esset,citò aduolasset ad capien
13 dum hæreditatem:†quia diuitum omnes sunt consanguinei, & ideò concludit hoc ipso,ꝙ contrarium nõ probatur, qui se in certo gradu consanguineum probauit, & dicit etiã voluisse Ias.in conf.34.ad motiua in prin.lib.1.vbi alia multa affert.

IN VERBA
MORI CONTINGAT.

SVMMARIA.

1 *Cap. si aliquẽ locũ habet abintestato.*
2 *Alienabilia regulariter hodiè sunt feuda per cap.volentes.*
3 *Statu excludens fœminas à successiõe nõ habet locum si factum est testamentũ, & in eo essent institutæ.*
4 *Renũtians futuræ successioni: licet ab intestato succedere nõ possit:succedere tamẽ potest ex testamẽto si est vocata.*

MORI CONTINGAT.
1 † Suple abintestato:nam licet hoc statu.indistinctè loquatur nec declaret an testatus,vel intestatus quis succedat : tamen ꝑ cõstitutionem Reg. Federici editam ad declarationẽ præsentis textus, quæ incipit constitutionẽ,declaratur:cum abintestato quis decesserit : Secus si testatus decedat:

2 cedat: quia tũ: † poteſt teſtator in quemlibet alienare feudũ ꝑ cap. volentes hodiè, quo feuda regulariter effecta ſunt alienabilia ſecundũ cõmunem opinionẽ, quam teſtatur, Gramma. deciſ. 103. nu. 125. vbi allegat Pernum in conſil. 4. & Caſſaneum in conſ. 8. ſuper duabus conſuetudinibus, & ait etiam idem Pernus in 4. not. incipit redeamus ad notabilia feudorũ col. 3. verſ. quæ autẽ ſit ratio circà mediũ, ibi hodiè autẽ cum ꝑ cap. volentes. ¶ Quod limita: niſi forma repugnauerit, ſecundum aliam cõmunem opinionẽ relatam ꝑ Io. Aloyſ. de Septim. in d. c. volentes, & ità tenet hic Gul. de Perno dicens ità concluſiſſe circà huius cap. intellectũ cum do. Archiepiſc. Vbertino, dum inuicẽ conferebant, & ità etiã tenet do. Blaſ. & in hoc nemo dubitat, & faciunt ea, quæ congerit Io. Aloyſ. de Septim. in d. c. volẽtes in declaratione clauſulæ iuris frãcorũ col. 5. Pariſ. in conſ. 78. nu. 21. & ſeq. vol. 2. vbi multa, & Pet. de Greg. in tract. conceſſ. feu. par. 4. q. 11. vbi concludit, ꝙ ſtatu. fœminas propter maſculos excludẽs, intelligit debet ab inteſtato, citat Bal. in l. 1. ver. alio ſtatuto cauetur C. de leg. hær. ꝑ tex. in l. Papinianus §. ſed nec impuberi. ff. de inoffi. teſt. vbi Alex. in addi. mod. in tract. ꝙ ext. maſcul. q. 4. Andr. in conſt. in aliquib. col. 2. verſ.
3 vtrũ, vbi Affl. col. 5. & ꝙ † ſtatutũ fœminas excludens locum nõ habeat, quando factũ eſt teſtamentũ, & in eo fœminæ eſſent inſtitutæ, tenuit idẽ Alex. in conſ. 131. vol. 1. latè Brun. in d. trac. ꝙ exſtãnt. maſc. art. 8. q. 6. & 8. Pariſ. in conſ. 53. nu. 78. vol. 3. vbi citat Ang. Imo. Alex. & Aret. in l. gallus §. & quid ſi tantũ ff. de lib. & po. Inſuꝑ facit, quod ait Bar. in l. ſtipulatio hoc modo concepta de ver. obl. circà intellectum
4 c. quamuis de pact. in vi. † ꝙ ſi filia cũ iuramento, futuræ renuntiauerit ſucceſsioni paternæ: licèt ab inteſtato patri ſuccedere nõ poſsit: tamen ex teſtamento (ſi à patre erit hæres inſtituta) ſuccedet. ꝑ quo faciunt concor. alle. per Affl. in d. conſt. in aliquibus. vbi dicit, quòd licèt fœmina ꝑ exiſtẽtiam maſculi ſucceſsionẽ amiſerit: nõ tamen paſsiuam teſtamenti factionem perdidit, vt ſi pater eam inſtituiſſet hæreditatẽ habere nõ poſsit. l. penu. §. ſi patronus. ff. de bon. libe. At do. Hieroni. Fimia in alleg. Spaccafurni, incip. excellẽtes domini verſ. nec obſtat dum dicebat, tenet, ꝙ licèt conſt. in aliquibus loquatur ab inteſtato ſm̃ Iſer. ibi col. 3. & feudatarius hodiè de feudo diſponere poſsit, tàm in vita quàm in morte, ꝑ c. volentes: attamen intelligendũ eſt, vt diſponere poſsit eo modo, vt eius diſpoſitio feudi naturæ, naturali rationi, legibuſq; regni nõ repugnet: ſiquidẽ quiſq; ſm̃ leges diſponere debet, vt eius valeat diſpoſitio, nec legi derogare poteſt. l. nemo põt, vbi Crott. ff. de lèg. 1. cũ ſimil. Et feudi natura eſt in règno, vt fæmina ꝑ maſculum eiuſdẽ gradus excludatur, ꝑ hoc c. ſi aliquẽ, & conſt. vt de ſuccesſionibus: vndè in caſu ſuo concludit, ꝙ teſtator diſponere non potuit, vt fœmina ꝑ maſculum vlterioris gradus excluderetur: quia non ſm̃ legẽ regni diſpoſuit. Sed ſi hoc verum eſſet, omnes ab inteſtato ſuccedentis iure ciuili ſemper ſuccederent, etiam ex teſtamento: quia teſtator nõ ſm̃ leges diſponeret, quod eſt apertiſsimè falſul: tunc contrà leges quis diſponere dicitur: cum ius diſpoſitiõnẽ teſtatoris reprobat: ſed non cum nõ reprobat: ſed aliquos ab inteſtato vocat, & nihilominùs dat facultatẽ teſtandi, tunc alios inſtituẽdo, qui teſtamenti factionẽ habent: licèt non eos, qui ab inteſtato ſuccedere debebant inſtituat, valet inſtitutio, ità eſt hic, per cap. ſi aliquẽ ſucced tur ab inteſtato, per cap. volentes datur facultas teſtandi forma non repugnante, poteſt quilibet alius inſtitui: licèt per cap. ſi aliquem non vocetur, imò vocati per id, vel per conſt. in aliquibus, vel per aliam legem prætermittantur. Sic enim ſecundũ legem, & nõ contra legem erit talis diſpoſitio, & conſequenter. l. nemo poteſt non refragabitur.

IN VERBA.

NON COMMVNIBVS.

SVMMARIA.

1 *Collaterales ſuccedunt etiam in feudo: nõ ex communi parente proueniente per cap. ſi aliquem.*
2 *Vterinus an ſuccedat? & eum ſeq.*
Cognationis iure ſucceſſio nulla eſt in feudis iure feudorum, ibidem.
3 *Intellectus conſti. vt de ſucceſſionibus, ibi ſiuè ex altero tantum.*
4 *Coniunctus ex latere, vndè non venit feu. iure conſt. ſuccedit.*
5 *Conſt. indiſtinctè loquens, indiſtinctè intelligi debet.*
6 *Lex indiſtinctè loquens omnem caſum complectitur, etiam ſi maior ſit ratio in vno, quam in alio.*
7 *Mens ſtatuti ſemper eſt attendenda.*
8 *Vltima opinio probata cenſetur.*
9 *Statutum potius vt corrigat, quam vt ſit ſuperfluum interpretari debet.*
10 *Legum corre. inducitur per arg. à contrario ſenſu, ſi verba in ſenſu directo ſunt*

sunt superflua.

11 *Intellectus nouus ad cōstitutionem vt de successionibus, quòd frater, tàm in feudo nouo, quàm paterno: sed filius fratris in feudo paterno succedat.*

Frater solus cōcurrens in quocūq; feudo succedit: secus cum alijs ibid.

12 *Legitimatus non succedit in feudo nec in emphyteusi ecclesiastica, licèt in alijs bonis succ.*

13 *Fallit: nisi expressim sit legitimatus ad feuda.*

14 *Legitimatus succedit in feudo non solum si ab Imperatore ad feudum sit legitimatus: sed etiam si à Comite, vel alio, cui specialiter fuerit concessum per priuilegium.*

15 *Legitimatio est actus suppremæ potestatis, & de reseruatis Principi.*

16 *Legitimari potest nō solum naturalis: sed etiam spurius.*

17 *Legitimatus nō solum intelligitur quo ad patrem: sed etiā quò ad alios agnatos, vt succedat.*

18 *Legitimatus cōprehenditur in statuto vocante agnatos, fœminis exclusis.*

19 *Legitimatio qualiter sit petenda? remissiuè.*

20 *Legitimatio: an possit fieri in præiudicium tertij de plenitudine potestatis? remissiuè.*

21 *Legitimatio ex quali causa fieri potest in præiudicium tertij.*

22 *Legitimatio per Imperatorem non valet in feudis ecclesiasticis. sicut econtrà per Papam in feudis secularibus.*

23 *Legitimatus per subsequens matrim. censetur quò ad omnia, etiā feudalia.*

24 *Legitimatus per subsequens, matrimo. succedit in emphyteusi ecclesiastica.*

25 *Legitimatus per subsequens matrimo. dicitur verè legitimus, & non fictè, etiā vt comprehendatur in statuto.*

26 *Legitimatus per subsequens matrimo. intelligitur etiā si non interuenerint instrumenta dotalia.*

27 *Legitimatus per subsequens matrimo. intelligitur, etiam si parentes sint dispares genere, & diuitijs.*

28 *Legitimatus per subsequens matrimo. dicitur, etiā si in articulo mortis fuerit celebratum matrimo.*

29 *Legitimatus per subsequens matrimo. etiam repugnantibus parentibus, & semetipso.*

30 *Et non solum, quò ad successionē parentum: sed etiam antecessorum.*

31 *Et etiā si filij sint concepti lite pendente, vel nati ante matrimonium.*

32 *Legitimatus per subsequens matrimo. succedit, etiam si feudum sit cōcessum pro se, & filijs legitimis.*

33 *Quod clarè procedit, si solus cōcurrat.*

34 *Adoptiuus frater an succedat ī feudo?*

NON COMMVNIBVS. No. quòd † collaterales ꝑ istū tex. nō solū succedunt, quādo feudū ꝓuenit ex aliquo ex parentibus cōmunibus: sed etiā si ꝓuenit ex aliquo non cōmuni parente, & sit frater vterinus succedet, ꝙ secùs est de iure cōmuni feudorū, quo † frater vterinus nō succedit: quia finitū est genus primi acquirētis feudū, & quia in feudis iure cognationis nulla est successio: sed fratres, fratrūq; filij, agnati, & deinceps succedunt, si feudū est paternū, hoc est illius parētis, qui eiusdē est agnationis c. 1. §. his verò de success. fratrū, vel grad succe. Bal. & Ange. in cons. 110. incipit sanctissima, & illustrissima Regina, & cæteri relati ꝑ Curt. Iun. in tract. feu. in 3. par. de success. transuer. num. 55. vers. quintò circà istius materiam. ¶ Sed de iure constitutionum Regni est altercatio: an succedatur: cum multi ꝑ cōstitutionē vt de successionibus tenuerint, quòd frater succedat indistinctè, siuè feudū ex aliquo ex cōmunibus parentibus proueniat, siuè non, moti ꝑ illam literam generaliter loquen. ibi *ex vtroq; parente, siuè ex altero tantùm:* sed glo. ibi in verbo ex altero tātùm cōtrariū tenuit, quòd tunc frater ex altero tātum parente succedit quādò feudū prouenit defuncto ex parēte, ex quo frater superstes coniunctus erat, & eadē constitutione mouetur ibi *filij autem fratrum, &c.* dùm dicitur, quòd filij fratrū succedūt in ius patris eorum in his, quæ cōmunis patris fuerūt aui eorum, & latè hanc. q. examinat: sed non determinat Andr. in c. 1. de na. succes. feu. nu. 8. vndè præsens litera dubiū prædictū declarauit, & ità etiā ait hic do. meus propatruus do. Blas. Lancea. ¶ Sed nos vltra dicimus, ꝙ † etiā de iure constitutionum Regni quilibet frater indistinctè admittitur, siuè feudū ex cōmuni parente prouenerit, siuè aliundè illam literā ponderando: Sed vt melius his, quæ in cōtrariū adducuntur, respondeamus, vltrà prædicta, quid sēserint alij videamus. dicit. n. tex. in const. vt de success. *fratres siuè ex vtroq; parente, siuè ex altero tantū, & sorores in capillo excluso etiam cōmuni patre superstite succedunt.* glo. in verbo ex altero intelligit tex. ex altero parēte, à quo prouenit feudū: non autem ex eo, à quo nō prouenisset feudū, vt sit sēsus quòd frater vterinus non succedat in feudo paterno, nec

frater

frater cõsanguineus in feudo materno: cũ nõ sint descẽdẽtes, aliena, vnde processit feudum: sed cõsanguineus in paterno: & vterinus in materno succedant: in vtrinq; verò coniuncto nulla sit vis: cum semper succedat. mouetur arg. tex. l. de emancipatis C. de leg. hære. secundò per eundem tex. ibi in §. filij autem fratrum, vbi dicit hoc declarari, quod fratrũ filij succedunt in ius, quod pater eorum habebat, in his tamen feudis, quæ communis patris fuerunt, & sic dicit locum non habere in bonis aliundè prouenientibus: sed cõsideratur vndè processit feudũ: allegatur idem probari in cõstitutione si quando aliquẽ, quæ est post cõstitutionem foriudicatorum lib. 2. & tex. in c. 1. de na. succe. feud. & cap. in his de grad. succe. in feu. & istũ intellectum approbasse Papam Honoriũ in capitulis suis, & etiam Bal. in cons. sanctissima, & illustrissima Regina, quod consilium est inter consilia Ange. 110. & Petr. Picciolus in quadam sua apostilla in d. constitutione vt de successionibus, & pro hoc facit tex. in l. quod scitis C. de bo. lib. vt dicit Afflict. in d. constitutione vt de successionibus nu. 17. & 18. vbi dicit, quod miratur de Andr. de Iser. qui cõtrarium tenere videtur: cum iste intellectus, sit melioribus iuribus, & author. fulcitus, vel posse saluari subdit, quòd licèt Andr. referat contrarium fuisse decisum: attamen deinde non sequitur illud. Nos verò vt diximus, contrarium verius putamus. And. sequentes opinionẽ, vt tex. simpliciter, prout loquitur intelligatur, & genera
4 liter, † vt siuè cõiunctus sit ex latere, vnde venit feudũ, siuè nõ, semper succedat iure illius constitutionis vt de successionibus. tenentes. n. hanc opin. mouentur. Primò
5 quia † constitutio simpliciter, & indistinctè loquitur, & simpliciter, & indistinctè intelligi debet: nam vbi lex nõ distinguit, nec nos distinguere debemus l. de pretio.
6 ff. de publi. cum simil. Secundò † confirmatur: nam lex generaliter, & indistinctè loquens omnem casum cõplectitur, dato quod maior ratio sit in vno quã in altero. l. 1. §. quod autem ff. de alc. lusu. & ale.
7 ¶ Tertiò † quia mens semp est attendẽda in qualibet interpretatione l. iij. C. de lib. præter. cum vul. & ꝙ ista fuerit mens statuti probatur: quia coditor illius constitutionis, quod statuit per illam constitutionẽ dilucidè statuit, ne dubietas in futurũ posset oriri, vt in prin. eiusdẽ constitutionis habetur si dilucidè voluit illam cõstitutionẽ cõponere, ne in futurum aliquod oriretur dubium, hoc clarè expressisset, si talem habuisset intentionem, videlicet vt coniuncti ex latere, vnde venit feudũ tantum succederent, & non alij: sed hoc non expressit ergo mens statuti alia fuit, quàm ista, & per hanc rationẽ ità dicit non nullos tenere Andr. in d. constitutione vt de successionibus col. 3. & in cõstitutione si quando aliquem lib. 2. quæ est post cõstitutionẽ foriudicatorũ, & in cap. 1. de na. succe. feu. vbi dicit ꝙ ità per sapientes regni fuit decisum tempore Regis Charoli primi, qui benè discutiebat ius suum, pro fratre consanguineo vendicante feudũ sororis defunctæ sinè liberis, quod à matre sibi prouenerat, vndè frater coniunctus non erat, & sententia eius per magnum iustitiarium, & Iudi. Mag Reg. Cur. fuit confirmata, & cum hac opinione transit,
8 quã tenere videtur: siquidẽ † vltima opinio relata, probata semper censetur, iuxtà not. in l. si idem cũ eodem §. fin. ff. de iuris om. iudi. & rub. ff. si cer. pétat. Cyn. in l. 1. C. de sum. tri. & fi. cath. Bal. in cap. 1. an agna. vel cogna. Riminal. in §. 1. instit. de don. nu. 260. fol. 342. & in §. fin. nu. 73. instit. qui. alien. licet fo. 614. Imò expressim in d. c. 1. de natu. succe. feud. sequitur hoc dicens, & hoc verius est simpliciter intelligens de coniuncto ex vno latere, vt ibi nu. 8. vers. additio, & hoc supplendo.
9 ¶ Quartò nos confirmamus: quia † statutum non debet esse superfluũ, & frustratorium, imò potius correctio, quam superfluitas præsumitur glos. fin. in cap. quamquã de vsur. in vi. & talis debet fieri interpretatio, vt aliquid vltrà ius cõmune operetur. arg. l. si quando ff. de leg. 1. & per Bal. in rub. C. de contrahen. empt. secundu Paris. in cons. 49. nu. 54. vol. 1. & cons. 110. nu. 6. & cons. 59. nu. 26. vol. 3.
10 ¶ Quintò: † quia legum correctio inducitur etiã per argu. à contrario sensu, quãdo in sensu directo verba superflua redduntur propter euitandã superfluitatẽ l. nullã iuncta authe. diaconissam C. de Episc. & Cleri. est communis opinio, quam testantur Moderni. repet. fol. 135. nu. 21. vol. 2. Sed si dicta constitutio vt de successionib. vt diximus nõ intelligeretur, superflua, & frustatoria redderetur, quod probatur: nam de iure cõmuni feudorum erat statutũ, vt succederetur fratri in bonis feudal. cõmunis patris, taliter, quòd intelligebatur de fratre vtrinq; coniuncto, vel de fratre ex latere, vnde proueniebat feudum, vt est tex. in d. c. 1. §. his. de grad. succe ff. & tex. in cap. 1. §. cum verò Corradus de his qui feu. dar. po. & si intelligimus hãc constitutionem, sicut est de iure cõmuni, redditur superflua hæc expressio, quæ fit ibi *siuè ex vtroq; parète, siuè ex altero tantũ:*

quia iam istud de iure communi subintelligebatur, & sufficiebat dici simpliciter, frater, & nō poni siuè ex vtroq; parente, siuè ex altero, intelligendo, prout simpliciter verba cantant, ista constitutio corrigit ius commune: quia de iure communi succedebatur in feudo cōmunis patris, & per hanc cōstitutionem nouiter in feudo nouo, & aliundè proueniēte. Nec obstat si diceretur, quòd recipit interpretationem à iure cōmuni, quia verba sunt clara, & non indigent interpretatione, & sic remanet firma conclusio quòd frater succedit in feudo aliundè proueniente, & feudo nouo secūdum quod bis fuit decisum, vt dixit Andr. ¶ Restat solum ad contraria respondere, quibus nemo respondet. Et primò non obstat arg. tex. l. emancipatis, & authoritates per Affl. & ct. adductæ: quia locum habent de iure cōmuni: secùs de iure illius constitutionis quæ corrigit ius commune. Secundò non obstat §. filij autem fratrū in d. constitutione vt de successionibus, qui potissimè ad hoc allegatur: quia nihil facit: nā dicit ibi tex. quòd filij fratrum succedunt in ius, quod habebat pater eorum in his, quæ fuerunt communis patris, quasi sentiens, quòd tantùm in hoc casu filij fratrū succedunt in ius parentum eorū, quandò tractatur de successione feud. quod fuit cōmunis patris: sed non quandò nō fuit communis patris, & miramur quomodo tex. istum non intellexerunt: cum clara sint verba,

11 † vt sit sensus totius cōstitutionis, quòd frater succedit, tam in feudo paterno, quā in feudo nouo, siuè in feudo aliunde proueniente, nec nō filius fratris, qui est remotior succedat tm̄ in feudo paterno, & ne generaliter intelligeretur in futurū, quòd fratrū filij succedere potuissent, sicut eorū parentes: clare exprimitur per hæc verba *in his, quæ fuerunt communis patris:* quia voluit omnia dilucidè cōstituere, ne in futurum aliqua oriretur dubietas, vt habetur in prin. eiusdem const. ¶ Fratrum verò filij: an succedere possint in his, quæ non fuerunt communis patris, est aliud casus, qui est omissus per dictā const. & cum potuisset simpliciter loqui, & clarè exprimere, & non expressit, nihilq; dixit: sequitur, quòd in hoc casu disponere noluit, & per omissionem contrarium disposuit arg. l. pen. §. si verò talis C. de cad. tol. Paris. in cons. 66. nu. 13. vol. 2. sic parcat Affl. quatenùs miratur de Andre. quia nos miramur de eo: siquidem hoc, quod tenet Andre. est ipsa veritas: videlicet, q̄ frater tàm in feudo paterno, quàm in feudo nouo, & aliundè proueniente succedit: filius autem fratris paterno tantùm in feudo succedit, in quo vltimo casu gloss. & Affl. etiam cōcurrit, & quò ad hoc, vt frater in feudo nouo, & aliundè proueniente succedat: d. constit. vt de successionibus huic cap. conformis existit. ¶ Limita tamen prædicta procedere, quādò vnus est frater, qui ad successionem concurrit, tunc non refert: an feudum cōmuni ex parente, vel aliundè proueniat, & siuè sit vtrinq; coniunctus, siuè ex latere tātum, consanguineus, vel vterinus, vt p Andr. in d. const. vt de successionibus, secùs si plures concurrant fratres: quia tunc quis præferatur: dicemus infrà in verbo maior, vel in verbo proximior vbi melius cadet, & in vers. masculus, & ità per hunc tex. posteà tenere inuenimus Petr. de Grego. in tract. de concess. feu. in 4. par. princ. q. 7. vers. prædictam tamen ampliationem in fin. vbi dicit, quòd quando alius frater ex communi parente non reperitur, tunc in subsidium ad successionem feudi admittitur etiam frater, vterinus, qui non descendit à communi parente, per hanc literā cap. si al. quē, ibi *si feudum ipsum ab aliquo ex parētibus sibi, & fratri communibus, vel non communibus peruenerat ad defunctum*, & etiā allegat Moder. hic in q. 1. & q. 5. post Andr. in cōstitutione vt de successionibus col. 3.

¶ Sed iuxtà hoc q. an frater legitimatus succedat: breuiter distingue quòd aut fuit legitimatus simpliciter p rescriptum, aut

12 p subsequēs matrimonium. † Primò casu non succedit in feudo c. 1. §. naturalis si de feud. defun. fuer. conten. inter do. & agn. cum concord. per Tiraq. lib. 1. de retra. §. 1. in glo. 3. nu. 6. & in tract. le mort. 4. par. 5. declaratione, & de nobili. cap. 23. n. 16. & cap. 15. nu. 18. cum alijs relatis p Dida. Couarr. super decret. par. 2. cap. 8. nu. 27. latè Paris. in cons. 1. nu. 114. vsq; ad 121. vol. 2. ¶ Sicut nō succedit in emphyteusi ecclesiastica, vt no. Bal. in l. generaliter §. cum autē C. de insti. & substit. & Alex. in l. ex facto §. si quis rogatus col. 2. ff. ad trebell. cum alijs cumulatis per Docto. in d. cap. naturales, & p Moder. in tract. de feud. in 3. par. princ. col. 1. vers. 19. q. & alijs citatis per Paris. in consil. 13. nu. 42. vol. 2. licet in alijs bonis succedat. Brun. in cons. 15. nu. 20. fol. 29. in vol. plur. cons.

13 ¶ Quod fallit † nisi expressim sit legitimatus ad feuda. gloss. in d. cap. 1. §. naturales si de feud. defunct. fuer. controuer. inter dom. & agna. & ibi Andr. de Isern. Bald. Aluar. Affict. & cæteri. Decius in cons. 275. in causa. col. final. cum alijs, quos congerit testans hanc esse communem, & indubitatam conclusionem. Paris. in dict.

dict.consil.1.nu.122.& 123. Abb. in cap. innotuit de elect. col. penul. Boer. decisi. 123. Alex. in l. ex facto. §. si quis rogatus nu. 18.ff.ad trebell.& cæteri per Didacu. Couar. relati in d.par.2.cap.8.nu.27.latè Gul.de Pern.in conf.10.col.2.quæ limitatio recipit ampliationes, & limitationes.

14 ¶ Amplia primò,† vt ꝓcedat non solùm, si fuerit legitimatus ab Imperatore: sed etiam, si à Comite, vel quolibet alio inferiore, dummodo, quòd Princeps hanc dedisset facultatem ꝑ speciale priuilegium expreßim, vt tradit Bal.in l.1.C.de tutor. & curator. dat ab his Paul. de Castro, & cæteri. scrib. in l. gallus.§. & quid si tantùm ff. de lib.& postu. Cano. in cap. ꝑ venerabilem qui filij sint legitimi. Petrus de Vbal.in tract. de succe. ab intesta.char.8. col.4.Anto.Rosel. in tract.legitima.lib.2. col. 16. vers. vltimo videndum est. Deci. conf.55.col 2.vers.sed prædictis,& conf. 307. Socc.in conf.83.nu.3.col.3.secundũ

15 Paris.in conf.1.nu.2.vol.2. ¶ † Licèt sit actus suppremæ potestatis, & de reseruatis Principi legitimatio per Docto.in d.l. gallus §. & quid si tantùm, & Cano. in d. cap.per venerabilẽ qui filij sint legi.vt ait Paris.in conf.9.nu.82.vol.2.& tacitè non comprehendatur, quando potestas alicui per Imperatorẽ legitimandi est concessa, quæ ad hæreditatem, & bonorum successionẽ, vt succedat in feudis. Marian.Socc. Iunior in conf.72.n.49.vol. 1. & Roland. à Valle in conf.6.n. 30.vbi vult, quòd Princeps potest cõcedere comiti palatino legitimandi potestatem citatis, vel nõ citatis his, de quorũ præiudicio tractatur, & dicit asserere cõmunem Ias.col.fin. in l.gallus §.& quid si tantùm ff. de liber.& post. Gozad.in conf.6.& cæt.

16 ¶ Amplia secundò,† vt nõ tantũ naturalis posit ad feuda legitimari: sed etiã si fuerit spurius, vt no. in d.§.naturalis in princ. & in d.l.gallus §.& quid si tãtũ,& quãuis dicat Bal.quòd Princeps, qui hoc facit videtur vnũ pecus, nec haberet præ oculis iustitiam publicæ honestatis, quia per solas nuptias cõseruatur elegãs genus humanũ, & immortale.vt in auth.de nup.in princ. & in l. 1.ff.sol.mat.Bal.in tit.si de feu.fuc. contr.int.do. & agna.c.filij nati circà fin. vt refert Gul.de Pern.in d.conf.10.col.1. tamen si vna semel est legitimatus per rescriptum nõ debet vocari spurius l.imperialis C.de nup.& quò ad omnia legitimatus iste nobilis dicetur secundum Paul.dè Castr. in l. sed si hac §.patronum in fin.ff. de in ius vo.Fælyn. in cap. præsentia col. 10.vers.quartò in quantum de proba.

¶ Vndè in pluribus æquiparatur legitimo per notata in l. gallus.§.forsitan.ff. de lib. & postu. & in §. nunc de lege velleia. & per Fran. Curt. in conf.13. & conf.73. col. 12. & conf. 17.col. 1. & latè per Dec. in consil.258. & cæteros, vt per Paris. in conf.58.nu.44.& 45.vol.4. & vide Paris. in consil. 12.num. 13.latè licèt remißiuè, quãdò æquiparatur legitimè nato.vol.2.

17 ¶ Ampliatur tertiò,† vt nõ solùm iste intelligatur legitimatus, quò ad patrẽ: verũ etiã, quò ad omnes alios parentis agnatos, absq; eorum consensu, etiã quò ad successionem, vt illis succedere poßit, vt in casu præsentis statu.vt in authe. quib.mo.nat. effici.sui §.qua propter Ias.in l.si is, qui ꝓ emptore nu.241. ff. de vsucap. Decius in conf.365.Crauet. in conf. 138.col.2.cum concord. per Didac.Couarru.in d.cap.6. nu. 1. in secunda par. super decre.& hanc esse magis communem opinionem testatur Alex.in conf.139.eleganter col.2.vol. 1. & conf.2. iuris col.5.vers.& ad prædicta: satis enim est, quòd pater consentiat, etiam quòd nõ consenserint agnati, vt refert, & sequitur cum multis alijs Paris. in conf. 1. nu. 33.vol.2. & ꝙ poßit fieri talis legitimatio patre volente, sinè filiorũ citatione tenet Paris.in cõs.9.n.30.& 31.vol. 2.& conf. 11.vbi valebit legitimatio, quò ad bona de quibus pater disponere põt.

18 ¶ Amplia quartò,† vt non solùm succedat, si est solus legitimatus: sed etiam si sunt fœminæ cõcurrentes legitimæ, quia filius legitimatus comprehenditur in statuto vocante agnatos, fœminis exclusis, vt dicit Bal. in l. cum acutißimi C. de fideicom.& in l.eam, quam col.7.vers. itẽ fuit, & latè per Ias. in d.l.cum acutißimi, & in d.l.si is, qui pro emptore nu.277.vbi dicit pro hac cõclusione plures consuluisse, & ità fuisse iudicatum, prout sentit Decius in consil.365.nu.7.& 8. & consil. 366.nu.4. & alij quos citat Paris. in conf.

19 5.num. 12.& 13.vol.2. ¶ † Sed qualiter sit impetrãda, seu petenda hæc legitimatio: vide latè per Didac.Couarr.in cap.6. in secunda parte super decre. vbi dicit nõ sufficere si exprimatur spurium: nisi, & vitium, cum quo filius ille conceptus fuerit exprimatur: veluti si ex moniali, si ex duplici adulterio.i.coniugato, & cõiugatã, si ex sorore, matre, filia, vel nuru, conceptus fuerit secundũ cõmunem opinionem, & quòd numerandæ sunt personæ, quarũ tangit interesse: quia obreptio etiã modica vitiat legitimationem. Paris. in conf. 11.nu.220.221.& seq.& conf.9.nu. 86.& 87.& conf.15.n.54.55.& 57.vol.2.

20 ¶† Et an poßit fieri talis legitimatio in ꝑiudiciũ tertij sinè causa et de plenitudine

potestatis vide, quæ dicemus in q. de legitimato ī verbo maior natu q.6. vbi distinguitur: aut tractatur de tollendo ius quæsitū: aut ius quærendū: primò casu nō potest fieri: quia est quæsitū dominiū, quod iuris naturalis, vel gentium est, & naturalia nō possunt tolli secundū magis cōmunem conclusionē à qua nec in iudicando, nec consulendo recedēdum est: licèt per actum iuris ciuilis sit quæsitū, vt ait Socc. Nep. in consil. 120. nu. 31. vol. 2. Paris. in cons. 101. nu. 70. vol. 1. latè Fortun. Ruy. in fin. Galiau. nu. 96. in l. gallus §. & quid si tantum ff. de lib. & post. ¶ Quod limita: nisi ex causa legitimaretur: quia tunc etiā ius naturale Princeps tollere pōt, secūdū omnes in l. fin. C. si cōtrà ius, vel vtil. pub. & in cap. quæ in ecclesiarū, extrà de cōst. & ibi Fæli. nu. 26. Dida. Cou. in epitome de matr. in §. 9. cap. 6. secundæ par. vbi dicit, quòd hanc opinionē testatur esse com

21 munē Hiero. Gratus in cons. 1. vol. 2. † quæ qualiter sit intelligēdum, & qualis debet esse causa. s. respiciens fauorē publicū per tex. principalē in hac materia in l. item si verberatū ff. de rei ven. vide (vt diximus) d. q. in fin. vbi etiā dicemus cum tractatur de tollendo ius quærēdum agnatis, quod potest tolli de plenitudine potestatis, sinè causa etiā, quòd sit ius delatum: quia ius adeundi non est in bonis nostris tex. est in l. pretia rerū ff. ad leg. falc. secundū cōmunē opin. quā ab impugnationibus subtilis Fortun. defendimus, vbi etiā vide, quid si tractatur de tollendo ius filijs quærendū: an idē, & quæ diuersitatis ratio sit: inter filios, cæterosq; agnatos, quò ad causæ expressionē, vide Paris. in cons. 9. nu. 34. 35.

22 37. & 38. vol. 2. ¶ † Limita tñ prædictā principalē conclusionē non procedere in feudis ecclesiasticis: licèt. n. Imperator ad feuda expssim legitimet, in eis tamen talis legitimatio locū nō habebit: qm̄ de iurisdictione ecclesiastica quicquā ipse detrahere nequit l. cōsulta diualia C. de testam. traditur in c. nouit de iud. est amplissimū cons. Sign. 220. col. 4. & seq. vbi etiā dicit, quòd Imperator ad feuda expssim legitimando directo feudi ecclesiastici dño præiudicare non potest, est ampla disputatio Laud. Aug. in qua pro, & cōtrà multa adducit, tandē ita cōcludit, quòd nō se extendit ad ecclesiastica: nisi aliquibus in causis, vt ibi p eum, & multa cōgerit Paris. in cons. 1. nu. 121. vol. 2. ¶ Et sicut Imperator ad feuda, & munera ecclesiastica pprios subditos legitimare nō potest: sed tantū, quò ad sua feuda, & quò ad tēporalia. gloss. cōmuniter recepta in c. lege. 19. dist. & cap.

[h] officia. 59. distin. Ita nec Papa [h] quò ad pfana bona, secularia feuda, ciuiliaq; munera sibi nō subditū, ciuilis iurisdictionis gratia legitimare potest. gloss. in d. c. per venerabilē qui fil. su. leg. est cōmunis opinio, cuius meminit D. Couarr. in decret.

23 c. 8. nu. 18. par. secunda. ¶ † Aut est legitimatus p subsequens matrimoniū, & tūc ad omnia, etiā feudalia indistinctè succedit. Host. Io. An. Anto. Card. Abb. in cap. lator qui fi. fin. legit. cōmuniter Docto. in d. §. naturales c. 1. si de feu. def. contr. fue. int. do. & agna. p tex. in c. tāta, qui fil. sint leg. secundū Paris. in d. cons. 13. nu. 44. refert cōmunē Abb. in d. c. tanta, & quāplures citati p D. Couarr. in decr. c. 8. nu. 27.

24 secunda parte. ¶ † Sicut etiā in emphyteusi ecclesiastica legitimatus ipse p subsequens matrimoniū admittitur. Bal. in l. generaliter §. cum autē C. de inst. & subst. Alex. in l. ex facto §. si quis rogatus col. 2. ff. ad trebellia. Doct. in d. §. naturales. Cur. in tract. feu. par. 3. prin. ver. 19. q. cū conc. p Paris. in d. cons. 13. nu. 42. vol. 2. D. Co-

25 uar. in d. c. 8. n. 23. par. 2. sup. decr. † Nam filius legitimatus, ratione subsequuti matrimonij verè, & non fictè legitimus dicitur, strictæ significationis rigore, vt in statutis compræhendatur. Abb. in d. c. tanta col. 2. Anto. in c. p venerabilē qui fil. sint leg. Boeri. decis. 119. col. 2. & ca. t. per D. Couar. in d. 2. par. nu. 25.

26 ¶ Amplia primò hanc cōclusionem, † vt legitimatus filius p subsequens matrimonium succedat in feudo, etiā si dotalia nō interuenerint instrumēta, tàm de iure canonico, quàm de iure ciuili, tàm in terris Ecclesiæ, quàm in terris imperij, non obstāte §. fin. inst. de nup. & in auth. de ince. nup. §. dubitatū, cū glo. in verbo cōfectione. gloss. in l. nuper. C. de nat. lib. §. fin. in auth. de trien. & sem. cum sim. p quæ iura dotalia requiri videntur instrumenta: sed quòd non requirantur, communis est opinio Abb. in c. 1. no. 2. q. fil. sint leg. & plenius in d. c. tāta nota. 1. vbi Gasp. Cald. ait Ant. & Card. ità cōsuluisse, cum cōcor. p Paris. in d. cons. 13. nu. 49. vol. 2. est etiā de iure ciuili cōmunis opinio, vbi maius est dubium, quā refert, & seq. Dec. in cons. 155. col. 2. vers. nō obstat, refert etiam, & seq. Paris. in d. consil. 13. nu. 52. vol. 2. testatur etiam cōmunem Char. Ruy. in cons. 201. col. 2. vol. 1. refert, & sequitur D. Couarr. in d. cap. 8. nu. 8. par. 2. tenet idem Gul. de Pern. in cons. 10. miles feudi.

27 ¶ Amplia secundò, † etiam si parētes sint dispares genere, & diuitijs, vt vti legitimatus per subsequens matr. in feudo succedat. Nicol. de Vbal. in tract. de succ. ab intest. col. 16. Ias. in cons. 234. vol. 2. secundum

dum D. Couar. in d. cap. 8. par. 2. in decre.

28 ¶ Amplia tertiò, † vt etiam si in articulo mortis matrimonium celebratū fuerit, & deindè vnus coniugū statim mortuus fuerit, vt rectè filiùs legitimatus cēseatur, & ad feudi successionē admittatur. Paris. in conf. 15. nu. 3. vol. 2. Didac. Couarr. in d. cap. 8. nu. 10. par. secunda.

29 ¶ Amplia quartò, † vt filij naturales per subsequens matrimonium legitimentur, etiam repugnantibus parētibus, & etiam ipsis met filijs, tempore coniugalis cōtractus: quia huic matrimonij fauori renuntiari non potest: siquidem reipublicæ interest, legitimationē fieri. argu. cap. inter cætera 22. quæst. 4. D. Couarru. in decre. d. cap. 8. nu. 12. & 13.

30 ¶ Amplia quintò, † vt legitimatio p. subsequens matrimonium nō solum, quò ad parentum: sed etiam, quò ad antecessorū successionē procedat l. cum quis, de natu. lib. §. fin. institu. de nup. & nō solum iuris ciuilis, verum etiam iuris canonici dispositione attenta cap. 1. & cap. tanta, extrà qui fil. sint leg. vbi plenè per Doct. secundum Paris. in cons. 15. nu. 1. vol. 2.

31 ¶ Amplia sextò, † vt etiā si lite pendente, filij concepti, vel ante matrimonium nati fuerint, vt p subsequens matri. legitimati in feudo succedant, plenè in d. c. 1. qui fil. sint leg. nam matrimoniū retrotrahitur, & filiorum fauore, antè eorum natiuitatem, lex matrimoniū cōtractū esse fingit. Paris. in cons. 15. nu. 2. vol. 2.

32 ¶ Amplia septimò, † procedere etiā si feudum sit p se, & filijs legitimis concessum, vt per subsequens matrimo. legitimatus succedat. Ias. in cons. 168. col. 3. nu. 6. vol. 4. etiam in præiudicium eorum, qui vocati fuissent, si legitimatio facta nō fuisset. Socci. in cons. 76. nu. 133. vol. 1. Et diuersitatis ratio inter legitimatum per subsequens matrimonium, & legitimatum per rescriptum in feudi successione, est fauor matrimonij, vt latè pro, & contrà subtiliter examinando cōcludit Fortun. Garzia in l. gallus §. & quid si tantum ff. de lib. & post. nu. 277. vsq; ad 285. in quo vltim. nu. d. rationē tradit. ¶ † Sed prædicta intelli-

33 genda sunt, cum solus legitimatus frater concurrit, vt legitimo fratri in feudo succedat: secùs si cum legitimis alijs legitimatus ipse cōcurrat, siuè masculi, siuè fœminæ cæteri existant: quoniā quis tunc præferatur infrà in verbo maior, & verbo masculus dicemus. ¶ Secūdò q. an adoptiuus frater in feudo succedat: & dic, † quòd nō

34 c. 1. §. adoptiuus, si de feu. fuer. contr. int. do. & agn. tùm propter nobilissimam, & singularē feudorum naturā: tùm etiā, ne feudatarijs cōtrà dominos machinādi detur occasio: siquidē legitimorum defectu, feudū domino deuolueretur, & aperiretur. Gul. de Pern. in cons. 10. col. 1. & quia feu. amore datur c. 1. de fe. da. in vi. l. con. & non est verosimile, vt ità in extraneum licet adoptatum, sicut in sanguinē vassalli descendat c. 1. de duo. fra. de no. be. c. fi. de l. Corra. ¶ Nisi authoritate Principis expressim ea lege arrogetur, vt succedat in feudo arg. eorum quæ no. in c. naturales, si de feu. fu. cont. & l. quod Principi ff. de aqua plu. arce. secundū Bal. quem seq. ibi Alu. & Præp. in d. §. adoptiuus. Et nisi cū arrogatione concurrant iura naturalia l. cū in adoptiuis C. de adop. cum cōcord. p Præpo. in d. §. adoptiuus. Et nisi tenore inuestituræ vocaretur arg. c. 1. de duo. fra. de no. ben. inuest. Doct. in d. §. adoptiuus. ¶ Sed an iste adoptiuus, qui alias succedit cōpræhendatur in statuto simplicitèr loquēte videtur, quòd non. Tiraq. in tract. primigeniorū q. 84. vbi latè, & cōcludit, ꝙ licèt adoptiuus filius in regnis, & feudis succedat, & hæreditatē ad suos transmittat hæredes, & alia multa faciat, vt ipse dicit in nu. 3. & 4. afferens etiā dixisse in l. si vmquā in verbo susceperit liberos nu. 6. & 16. Attamen statutum loquens de filio de vero naturali: nō de legitimo tantùm, vel ficto intelligi debet l. fideicommissum ff. de condi. & dem. & alia adducit: nam adoptiuus non est verus filius, & ꝙ ad fœminarū exclusionē in statuto non cōpræhendatur, facit ratio naturalis: quia plus est, esse filiū legitimū, & naturalē, quàm adoptiuū siuè arrogatū: licèt vterq; legitimus dicatur. Bal. in l. si te parens C. de suis & leg. Brun. in tract. de stat. fœm. exclu. artic. 12. q. 1. in princ. & nu. 15. Decius in cons. 62. in princ. Crottus in l. gallus. §. & quid si tantùm nu. 166. ff. de lib. & postu. qui etiā volunt, ꝙ statutum faciens mentionem de filio non compræhendit adoptiuum, vel arrogatum: quia prouisio stat. loquens in casu vero, nō trahitur ad fictū, & testatur communem Brun.

IN VERBVM

FRATER.

SVMMARIA.

1 *Statutum fœminas propter fratres excludens, de fratre primo, & non de patruele loqui censetur.*

2 *Fratris appellatione in materia Fauorabili soror continetur.*

potestatis vide, quæ dicemus in q. de legitimato ī verbo maior natu q.6.vbi distinguitur: aut tractatur de tollendo ius quæsitū: aut ius quærendū: primò casu nō potest fieri: quia est quæsitū dominiū, quod iuris naturalis, vel gentium est, & naturalia nō possunt tolli secundū magis cōmunem conclusionē à qua nec in iudicando, nec consulendo recedēdum est: licèt per actum iuris ciuilis sit quæsitū, vt ait Socc. Nep. in consil.120.nu.31.vol.2. Paris. in cons.101.nu.70.vol.1. latè Fortun. Ruy. in fin. Galiau.nu.96.in l.gallus §.& quid si tantum ff.de lib.& post. ¶ Quod limita: nisi ex causa legitimaretur: quia tunc etiā ius naturale Princeps tollere pōt, secūdū omnes in l.fin.C.si cōtrà ius, vel vtil.pub. & in cap.quæ in ecclesiarū, extrà de cōst. & ibi Fæli.nu.26. Dida.Cou. in epitome de matr.in §.9.cap.6.secundæ par.vbi dicit, quòd hanc opinionē testatur esse com-
21 munē Hiero. Gratus in cons.1.vol.2. † ꝙ qualiter sit intelligēdum, & qualis debet esse causa.s.respiciens fauorē publicū per tex. principalē in hac materia in l. item si verberatū ff.de rei ven. vide (vt diximus) d.q.in fin.vbi etiā dicemus cum tractatur de tollendo ius quærēdum agnatis, quod potest tolli de plenitudine potestatis, sinè causa etiā, quod sit ius delatum: quia ius adeundi non est in bonis nostris tex.est in l.pretia rerū ff.ad leg.falc.secundū cōmunē opin. quā ab impugnationibus subtilis Fortun.defendimus, vbi etiā vide, quid si tractatur de tollendo ius filijs quærendū: an idē, & quæ diuersitatis ratio sit: inter filios, cæterosq; agnatos, quò ad causæ expressionē, vide Paris.in cons.9.nu.34.35.
22 37.& 38.vol.2. ¶ † Limita tū prædictā principalē conclusionē non procedere in feudis ecclesiasticis: licèt.n. Imperator ad feuda expssim legitimet, in eis tamen talis legitimatio locū nō habebit: qm̄ de iurisdictione ecclesiastica quicquā ipse detrahere nequit l.cōsulta diualia C.de testam. traditur in c.nouit de iud. est amplissimū cons.Sign.220.col.4.& seq.vbi etiā dicit, ꝙ Imperator ad feuda expssim legitimando directo feudi ecclesiastici dn̄o præiudicare non potest, est ampla disputatio Laud.Aug.in qua pro, & cōtrà multa adducit, tandē ità cōcludit, ꝙ nō se extendit ad ecclesiastica: nisi aliquibus in causis, vt ibi p eum, & multa cōgerit Paris.in cons. 1.nu.121.vol.2. ¶ Et sicut Imperator ad feuda, & muneta ecclesiastica pprios subditos legitimare nō potest: seq tantū, quò ad sua feuda, & quò ad tēporalia.gloss.cōmuniter recepta in c.lege.10.dist.& cap.
[h] officia.59.distin. Ità nec Papa [h] quò ad pfana bona, secularia feuda, ciuiliaq; munera sibi nō subditū, ciuilis iurisdictionis gratia legitimare potest. gloss. in d.c. per venerabilē qui fil.su.leg.est cōmunis opinio, cuius meminit D.Couarr. in decret.
23 c.8.nu.18.par.secunda. ¶ † Aut est legitimatus p subsequens matrimoniū, & tūc ad omnia, etiā feudalia indistinctè succedit. Host.Io.An.Anto.Card.Abb. in cap. lator qui fi.sin.legit.cōmuniter Docto. in d.§.naturales c.1. si de feu.def.contr.fue. int.do.& agna. p tex.in c.tāta, qui fil.sint leg. secundū Paris.in d.cons.13.nu.44.refert cōmunē Abb.in d.c.tanta, & quāplures citati p D.Couarr. in decr.c.8.nu.27.
24 secunda parte. ¶ † Sicut etiā in emphyteusi ecclesiastica legitimatus ipse p subsequens matrimoniū admittitur. Bal. in l. generaliter §.cum autē C.de inst.& subst. Alex. in l. ex facto §.si quis rogatus col.2. ff.ad trebellia.Doct.in d.§.naturales.Cur. in tract.feu.par.3.prin.ver.19.q.cū conc. p Paris. in d.cons.13.nu.42.vol.2.D.Co-
25 uar.in d.c.8.n.23.par.2.sup.decr. † Nam filius legitimatus, ratione subsequuti matrimonij verè, & non fictè legitimus dicitur, strictæ significationis rigore, vt in statutis comprehendatur. Abb. in d.c.tanta col.2.Anto. in c. p venerabilē qui fil. sint leg.Boeri.decis.119.col.2. & cat. per D. Couar.in d.2.par.nu.25.
26 ¶ Amplia primò hanc cōclusionem, † vt legitimatus filius p subsequens matrimonium succedat in feudo, etiā si dotalia nō interuenerint instrumēta, tàm de iure canonico, quàm de iure ciuili, tàm in terris Ecclesiæ, quàm in terris imperij, non obstāte §.fin.inst.de nup.& in auth. de ince. nup.§.dubitatū, cū glo.in verbo cōfectione.gloss. in l.nuper.C. de nat. lib.§.fin. in auth.de trien.& sem.cum sim. p quæ iura dotalia requiri videntur instrumenta: sed ꝙ non requirantur, communis est opinio Abb. in c.1.no.2. q fil. sint leg.& plenius in d.c.tāta nota.1.vbi Gasp.Cald.ait Ant. & Card.ità cōsuluisse, cum cōcor. p Paris. in d. cons.13. nu.49.vol.2. est etiā de iure ciuili cōmunis opinio, vbi maius est dubium, quā refert, & seq.Dec.in cons.155. col.2.vers.nō obstat, refert etiam, & seq. Paris. in d.consil.13.nu.52.vol.2.testatur etiam cōmunem Char.Ruy. in cons.201. col.2.vol.1.refert, & sequitur D.Couarr. in d.cap.8.nu.8.par.2.tenet idem Gul. de Pern.in cons.10.miles feudi.
27 ¶ Amplia secundò, † etiam si parētes sint dispares genere, & diuitijs, vt vti legitimatus per subsequens matr. in feudo succedat. Nicol. de Vbal.in tract. de succ.ab intest.col.16.Ias.in cons.234.vol.2.secundum

dum D. Couar. in d. cap. 8. par. 2. in decre.
28 ¶ Amplia tertiò, † vt etiam si in articulo mortis matrimonium celebratũ fuerit, & deindè vnus coniugũ statim mortuus fuerit, vt rectè filius legitimatus cẽseatur, & ad feudi successionẽ admittatur. Paris. in cons. 15. nu. 3. vol. 2. Didac. Couarr. in d. cap. 8. nu. 10. par. secunda.
29 ¶ Amplia quartò, † vt filij naturales per subsequens matrimonium legitimentur, etiam repugnantibus parẽtibus, & etiam ipsis met filijs, tempore coniugalis cõtractus: quia huic matrimonij fauori renuntiari non potest: siquidem reipublicæ interest, legitimationẽ fieri argu. cap. inter cætera 22. quæst. 4. D. Couarru. in decre. d. cap. 8. nu. 12. & 13.
30 ¶ Amplia quintò, † vt legitimatio ꝑ subsequens matrimonium nõ solum, quò ad parentum: sed etiam, quò ad antecessorũ successionẽ procedat l. cum quis, de natu. lib. §. fin. institu. de nup. & nõ solum iuris ciuilis, verum etiam iuris canonici dispositione attenta cap. 1. & cap. tanta, extrà qui fil. sint leg. vbi plenè per Doct. secundum Paris. in cons. 15. nu. 1. vol. 2.
31 ¶ Amplia sextò, † vt etiã si lite pendente, filij concepti, vel ante matrimonium nati fuerint, vt ꝑ subsequens matri. legitimati in feudo succedant, plenè in d. c. 1. qui fil. sint leg. nam matrimoniũ retrotrahitur, & filiorum fauore, antè eorum natiuitatem, lex matrimoniũ cõtractũ esse fingit. Paris. in cons. 15. nu. 2. vol. 2.
32 ¶ Amplia septimò, † procedere etiã si feudum sit ꝓ se, & filijs legitimis concessum, vt per subsequens matrimo. legitimatus succedat. Ias. in cons. 168. col. 3. nu. 6. vol. 4. etiam in præiudicium eorum, qui vocati fuissent, si legitimatio facta nõ fuisset. Socci. in cons. 76. nu. 133. vol. 1. Et diuersitatis ratio inter legitimatum per subsequens matrimonium, & legitimatum per rescriptum in feudi successione, est fauor matrimonij, vt latè pro, & contrà subtiliter examinando cõcludit Fortun. Garzia in l. gallus §. & quid si tantum ff. de lib. & post. nu. 277. vsq; ad 285. in quo vltim. nu. d. rationẽ tradit. ¶ † Sed prædicta intel-
33 ligenda sunt, cum solus legitimatus frater concurrit, vt legitimo fratri in feudo succedat: secus si cum legitimis alijs legitimatus ipse cõcurrat, siuè masculi, siuè fœminæ cæteri existant: quoniã quis tunc præferatur infrà in verbo maior, & verbo masculus dicemus. ¶ Secũdò q. an adoptiuus
34 frater in feudo succedat: & dic, † quòd nõ c. 1. §. adoptiuus, si de feu. fuer. contr. int. do. & agn. tùm proptèr nobilissimam, & singularẽ feudorum naturã: tùm etiã, ne feudatarijs cõtrà dominos machinãdi detur occasio: siquidẽ legitimorum defectu, feudũ domino deuolueretur, & aperiretur. Gul. de Pern. in cons. 10. col. 1. & quia feu. amore datur c. 1. de fe. da. in vi. l. con. & non est verosimile, vt ità in extraneum licet adoptatum, sicut in sanguinẽ vassalli descendat c. 1. de duo. fra. de no. be. c. fi. de l. Corra. ¶ Nisi authoritate Principis expressim ea lege arrogetur, vt succedat in feudo arg. eorum quæ no. in c. naturales, si de feu. fu. cont. & l. quod Principi ff. de aqua plu. arce. secundũ Bal. quem seq. ibi Alu. & Præp. in d. §. adoptiuus. Et nisi cũ arrogatione concurrant iura naturalia l. cũ in adoptiuis C. de adop. cum cõcord. ꝑ Præpo. in d. §. adoptiuus. Et nisi tenore inuestiturę vocaretur arg. c. 1. de duo. fra. de no. ben. inuest. Doct. in d. §. adoptiuus. ¶ Sed an iste adoptiuus, qui alias succedit cõpræhendatur in statuto simplicitèr loquẽte videtur, quòd non. Tiraq. in tract. primigeniorũ q. 84. vbi latè, & cõcludit, ꝙ licèt adoptiuus filius in regnis, & feudis succedat, & hæreditatẽ ad suos transmittat hæredes, & alia multa faciat, vt ipse dicit in nu. 3. & 4. asserens etiã dixisse in l. si vmquã in verbo susceperit liberos nu. 6. & 16. Attamen statutum loquens de filio de vero naturali: nõ de legitimo tantùm, vel ficto intelligi debet l. fideicommissum ff. de condi. & dem. & alia adducit: nam adoptiuus non est verus filius, & ꝗ ad fœminarũ exclusionẽ in statuto non cõpræhendatur, facit ratio naturalis: quia plus est, esse filiũ legitimũ, & naturalẽ, quàm adoptiuũ siuè arrogatũ: licèt vterq; legitimus dicatur. Bal. in l. si te parens C. de suis & leg. Brun. in tract. de stat. fœm. exclu. artic. 12. q. 1. in princ. & nu. 15. Decius in cons. 62. in princ. Crottus in l. gallus. §. & quid si tantùm nu. 166. ff. de lib. & postũ. qui etiã volunt, ꝙ statutum faciens mentionem de filio non compræhendit adoptiuum, vel arrogatum: quia prouisio stat. loquens in casu vero, nõ trahitur ad fictũ, & testatur communem Brun.

IN VERBVM

FRATER.

SVMMARIA.

1 Statutum fœminas proptèr fratres excludens, de fratre primo, & non de patruele loqui censetur.

2 Fratris appellatione in materia Fauorabili soror continetur.

FRATER

1 FRATER. No. ꝙ † frater ad fratris defuncti successionem in feudo admittitur. Quod intelligendum est de fratre carnali primo, & nō de fratre patris, secundū cōmunem opinionē, de qua per Bar. in l. lucius §. quæsitum ff. de lega. tertiò, qui vult, ꝙ statutū propter fratres sorores excludens, de fratribus carnalibus primis, & nō de vlterioribus intelligitur, ità ꝙ patrueles nō veniunt. Doct. in l. dotali ff. solu. mat. Alex. in cons. 99. & cons. 205. vol. 2. Corn. in consil. 57. in fin. vol. 2. plenè Socci. in cons. 9. & 30. cum cōcord. per Paris. in cons. 110. nu. 14. vol. 3.

[i] 2 ¶ Et illud addas, [i] ꝙ fratrum † appellatione fauorabili in materia sorores etiam veniunt. Anchar. in cap. canonum statuta post medium, vers. dicto de filijs, & nepotibus, & c. extrà de constit. quē citat additio ad Bar. in l. lucius §. meuia ff. ad trebel. quæ dcit ità simpliciter intelligere gloss. & Bar. ibi simpliciter loquentes, ꝙ fratris appellatione veniat soror.

IN VERBVM

VSQVE.

SVMMARIA.

1 *Vsq; dictio an ponatur inclusiuè?*
2 *Localis Papa declaratio ius inter omnes facit.*
3 *At in hoc tex. ponitur inclusiuè.*
4 *Vsq; dictio inclusiuè ponitur in determinatione graduum, siuè per quantitates, siuè per dignitates, vel nomina successiua diuersificentur.*
5 *Beneficia Principum sunt ampliāda.*
6 *Vsq; dictio fauorabili qualibet in materia inclusiuè ponitur.*
7 *Successionum materia fauorabilis est.*
8 *Res suam ad naturam facilè redit.*
9 *Statutum ad ius antiquum rediens est fauorabile, etiam, quòd mediā iuris prudentiam corrigat.*
10 *Principis pronuntiatio: quando generale ius faciat distinguitur.*
11 *Vt faciat ius generale requiritur expressio causæ.*
12 *Persona primi acquirentis: an in graduum numeratione computetur?*
Graduum computatio à secūdo transuersalium gradu incipit, ibidem.
13 *Graduum computatio feudali in materia fit secundum ius ciuile.*
14 *Stat. mentionem de gradibus agens, secūdum iuris ciuilis computationem intelligitur.*
15 *Gradus secundum ius ciuile computatur in successionis materia, etiam in terris Ecclesiæ.*
16 *Clausula in vno cap. apposita: an referatur ad alias?*
17 *Vsq; dictio: super loco, super tempore, vel super numero, remissiuè.*

1 VSQVE. Quæro, † an hæc dictio (vsq;) hic ponatur inclusiuè, ità vt trinepotem, & cōsequenter septimum includat gradū: an exclusiuè. Et ꝙ exclusiuè, septimum excludēdo gradum, & sextum includendo, ponatur, tenuit Gul. de Pern. & do. meus propatruus do. Blas. Lancea in repet. huiusmodi cap. ità dicēs hanc solui difficultatē, vt septimus excludatur: & sextus includatur gradus. & subdit ità tenere Saccurafam, qui est Bernardus de Medico in tit. de success. collate. in feu. pater. vel au. cuius credimus literam deprauatam: siquidē eum vidimus, & totum tenet oppositum, ità etiā tenet Petr. de Greg. in tract. concess. feu. par. 4. nu. 1. vel 2. vers. item ius siculorū deficiente legitimo, & par. 4. q. 5. circà medium, & si tenemus cap. Papæ Honorij: si aliquem, præsens cap. esse, vt nonnulli fasi sunt, vt diximus in præl. nu. 67. ità etiam istorum omnium primus tenuit Andr. in cap. 1. §. hoc quoq; primo titulo feu. dicens, ità declaratum fuisse per Papam Honorium, vt
2 dictio vsq; exclusiuè capiat, & ꝙ † localis Papæ declaratio ius inter omnes facit, sic & potissimū istorū fundamētum est præsens litera: vsq; & c. & tex. in l. filius §. primo, iuncta ibi gloss. ff. de legatis primo.
3 ¶ At contrarium, ꝙ † dictio (vsq;) in tex. isto inclusiuè ponatur, & cōsequēter septimus includatur gradus, verius autumamus. Primò per textū notabilē in l. iurisconsultus §. parētes ff. de grad. affi. vbi habetur: parētes apud romanos vsq; ad tritauū proprio vocabulo nominantur, vlteriores, qui nō habēt speciale nomen, maiores appellantur, item liberi, vsq; ad trinepotē, vltrà eos posteriores vocantur, & sic tritauus, & trinepos includuntur inter eos, qui specialia habēt nomina, ac cæteri maiores, posterioresq; nuncupantur.
¶ Secūdò in terminis ità vult Bar. in l. patronus §. sempronio in fin. ff. de leg. 3. per l. fin. ff. de sen. & l. diuo C. de quæst. c. quicunq; & c. statutū de hære. in vi. l. acailigato C. de nup. l. si cum exceptione §. quatenus ff. quod me. cau. vbi vult, ꝙ quando
4 † dictio (vsq;) ponitur ad determinatione graduū, duobus modis contingere potest, primò, vt ponatur ad determination-

nem

nem graduũ, qui diuersificatur per quantitates, vt primus, secundus, &c. & iste est
casus cap. 1. §. hoc quoq; de his, qui feud.
vbi dicitur (vsq; ad septimum gradum.)
Secundò ponitur ad determinationẽ graduũ, qui diuersificatur per dignitates, vel
ꝑ nomina successiua, vt filius, nepos, &c.
& iste est casus noster istius tex. vbi dicitur: (vsq; ad trinepotẽ) & in vtroq; casu
Bar. his verbis vtitur: *sinè dubio dictio vsq; ponitur inclusiuè:* tenuit idẽ Bal. in l. meminisse nu. 6. de offic. procons. & leg. qui
secundũ hoc pluries consuluisse asseuerat
Socc. in cons. 25. n. 2. vol. 1. Curt. in tract.
feu. par. 3. tit. de suc. colla. nu. 50. vers. circa istam materiam, qui citat Alex. in cons.
114. incip. visa scripturarũ nu. 5. vol. 5. dicens per multas autho. ibi concludere, ꝙ
dictio (vsq;) in materia cõputationis graduũ circà successionẽ semper stat inclusi-
5 uè, & alios allegat. ¶ Tertiò: nam † Principum beneficia amplianda protrahẽdaq;
sunt l. fin. ff. de const. prin. l. cum quidã ff.
de lib. & po. fauor. n. est vassallorũ, vt statutum hoc ad septimũ gradum successio-
6 nẽ protrahat. ¶ Quartò † fauorabili quálibet in materia dictio vsq; ponitur inclusiuè l. pen. cũ auth. sua C. de procur. Doct.
in d. l. meminisse ff. de offi. pro. & leg. Sed
7 † successionum materia fauorabilis est ex
bono, & æquo dilatãda l. quod dicitur ff.
de verb. obl. cũ conc. ꝑ Præp. in c. 1. §. etiã
nu. 69. primo titulo feu. Curt. prędllegato
8 in loco. ¶ Quintò, † Res facilè ad naturã
suã reuertitur l. si vnius §. quod in specie
ff. de pact. Affl. in const. in aliquibus nu. 9.
nam iure cõmuni feud. vsq; ad septimum
gradũ succeditur c. 1. §. hoc quoq; primo
titulo feud. licèt in feudo antiquo dumtaxat procedat: ergo præsumendum est, ꝙ
cõditor istius cap. ad ius antiquum redire
9 voluerit. Præsertim: † nam statu rediens
ad ius antiquũ, est fauorabile, & largè interpretandũ, etiã ꝙ mediã iuris prudentiã
corrigat, secundũ cõmunẽ opin. quã testatur Curt. in l. venia col. 4. n. 25. C. de in ius
voc. Et ꝙ ꝑ hoc cap. si aliquẽ vsq; ad septimũ gradũ succedatur: deindè nobiscũ tenere inuenimus. Gul. de Pern. sibi contrarium in cons. 14. in causa fiscali col. 3. vers.
quod tamen verbum hæredibus nu. 7. vbi
dicit, quòd verbum hæredibus vno modo
capitur de iure cõmuni, alio modo capitur de iure constitutionum Regni, & alio
modo de iure nouissimo Regni, etiã pro
collateralibus vsq; ad septimũ gradũ, intelligẽdo pro hoc cap. si aliquẽ: ità etiã, &
simili modo posteà tenere inuenimus Barbatiam in repetit. cap. volentes, in verbo
absq; permissione seu licẽtia, vers. & tertium ius Regis Iacobi, quæ repetitio est
inserta in suis allegationibus in causa Sclafani, nõ adhuc impressis, incipientes: clemẽtissimi Dei patris inuocato suffragio,
circà primũ dubiũ Comitissæ Calatabillottæ, quarũ nos dumtaxat ipsam repetitionẽ dicti cap. ad pennã habemus, vbi dicit,
quòd tertiũ ius Regis Iacobi ampliat feudum transire in quoscũq; proximos, vsq;
ad septimũ gradũ, siuè simpliciter feudũ
accipiatur, siuè ꝑ se & hæredibus: ità etiã
tenet idem Gul. de Pern. in cons. 8. repetamus col. 3. vers. Et sic paulatim, vbi dicit
verbũ hęredis cœpit elargari, primò dum
apprehendit fratrẽ ꝑ constitutionẽ vt de
successionibus, secundò per cap. si aliquẽ,
& cap. constitutionẽ verbũ hæredis elargatum est dum cõprehendit omnes transuersales, vsq; ad septimum gradum.
¶ Nõ obstat quod dicit Andreas ꝙ Papa
Honorius ità per hanc literam declarauit
(si præsens tamen est litera) quia hic totũ
habetur oppositum, dũm habetur, vsq; ad
trinepotem; nam trinepos includitur, &
trinepos est in septimo gradu, quod dinumeratione facilè dignoscitur: nam filius
fratris, qui impropriè nepos dicitur, est
in tertio gradu: quia nepos est in secũdo,
pronepos in quarto §. tertio, & §. quarto
inst. de gra. Dec. in l. si auiæ n. 3. C. de suc.
edi. abnepos in quinto, atnepos in sexto,
trineposque septimo in gradu manet, &
ideò hanc tenẽtes partem frustrà respondere conantur dicto Andr. volentis, ꝙ Pa-
10 pæ Honorij pronũtiatio nõ obest, † quia
Principis pronuntiatio contrà legẽ generale ius non facit. Bal. & Ang. in cons. sanctissima, & illustrissima Regina: secùs si
præter, vel secundũ legẽ sit pronuntiatũ
11 l. fin. C. de leg. ¶ Præterea † Principis ꝓnuntiatio, vt vim l. habeat, cum causæ expressione fieri debet. Imo. in c. 1. in princ.
vt eccl. ben. si. di. vt ait Præp. in c. 1. §. etiã
nu. 69. in prima rub. feu. Cur. in tract. feu.
par. 3. nu. 50. Nam ꝓnuntiatio Papæ Honorij de qua meminit And. conformis est
iuri feudorum, vt per prædicta patet.
12 ¶ Nec obstat si dicatur, † ꝙ defuncti persona non cõputetur in gradibus, vt de primi acquirentis ꝑsona dubitari solet, vndè
Ang. post gloss. in §. adeò inst. loca. & Bal.
in auth. si quas ruinas col. 2. C. de sacr. san.
eccl. volunt, ꝙ cõputetur, vt nisi dicatur
in eius tertiã generationẽ, vel in eius septimũ gradũ, primi acquirentis persona, pro
vna generatione, vnouè gradu cõputetur.
Et in contrariũ inclinare vr̃ Petr. Anchar.
13 In clem. 1. §. 1. de pœni. Nam dubium est,
cum de ascendentiũ: sed nõ cum de collateralium successione tractatur: casu verò
isto,

iſto, vbi de collateraliũ agitur ſucceſsione
clarior ſe oſtẽdit determinatio, vbi magi-
gra eſt regula, ꝙ graduũ cõputatio incipit
à ſecundo tranſuerſalium gradu §. 1. & §.
haſtenùs, vbi glo. inſt. de grad. l. 1. ff. eod.
13 † Et feudali in materia graduũ attenditur
computio ſecundũ ius ciuile. tex. eſt no. in
c. 1. an ille, qui interfe. fra. do. ſu. vbi Præ-
poſ. not. 3. dicit eſſe notandum perpetuò
idem Præpoſ. in d. c. 1. §. & quia nu. 69. de
his qui feu. da. po. vbi dicit, ꝙ cum omni-
nò primus gradus idem ſit in iſtis trãſuer-
ſalibus, quod primus ſtipes, & à ſecundo
gradu incipimus computationẽ, apparet
liquidò fruſtra dubitari: an authoris per-
ſona cõputetur inter iſtos ſeptem gradus:
quia ipſa eſt, quæ primũ gradũ abſorbet,
& ꝙ gradus ſecundũ ius ciuile cõputetur,
tenent Andr. & Bal. in d. c. 1. §. & quia vi-
dimus prim. tit. feu. Fran. de Aret. in conſ.
pen. col. pen. ſecundum Curt. in tract. feu.
par. 3. tit. de ſucc. feu. nu. 53. verſ. tertiò.
14 ¶ Inſupèr † ſtatutum mentionem de gra-
dibus agens, ſecundũ iuris ciuilis cõputa-
tionem intelligitur. Deci. poſt Bar. in l. ſi
auiæ n. 14. C. de ſuc. edi. & trinepos licèt,
quò ad aſcẽdentes ſit in ſexto gradu. l. iu-
riſcõſultus §. ſexto ff. de grad. tamen, quò
ad trãſuerſales ſeptimo eſt in gradu: Nam
regula eſt cõputandi gradus inter collate-
rales, vt tot ſint gradus, quot ſint pſonæ,
non cõputato ſtipite, vel cõputato, & de-
indè dempto, quod idem eſt, vndè fratris
filius cũ patruo tertio eſt in gradu: ſiquidẽ
tres ſunt perſonæ, & nepos ex fratre in
quarto: quia quatuor ſunt perſonæ, & ſic
deinceps, & de tranſuerſalibus in linea
inæquali loquitur tex. in d. l. ſi auiæ C. de
ſucc. edi. & Dec. qui d. regulam ponit. idẽ
tenet Bru. in tract. ſtatu. fœm. excl. art. 12.
q. 21. vbi teſtatur hanc eſſe cõmunẽ opin.
15 † vt gradus ſecũdũ ius ciuile, etiã in terris
Eccleſiæ, & nõ ſecundũ ius canonicũ ſuc-
ceſsionis in materia computetur. allegat
Bar. Bal. Saly. Paul. & Alex. in l. fin. C. de
ſuc. edi. Paul. de Caſt. in conſ. 246. ꝙ dicta
ſubſtitutio, in antiquis Ancha. in cap. ca-
nonum ſtatuta de conſtit. Corne. in conſ.
57. videtur in prin. vol. 2. & conſ. 92. vide
tur eod. vol. & 248. dicitur vol. iij. Et for-
tius conſuluiſſe Fran. Curt. Seni. in conſ. 6.
quòd ſi ſtatutũ in prima parte vocet agna
tos tenentes primũ gradu ſecundũ ius ca-
nonicũ, non ſit in alijs partibus eiuſdẽ ſta-
tu. facienda cõputatio ſecũdum ius cano.
vbi ex hoc induceretur legum correctio:
per glo. cum qua Doct. tranſeunt in l. talis
ſcriptura §. fin. ff. de leg. 1. iunctis his, quæ
tradit ibi Bar. cum alijs ibi p eum, & per
16 rationem, † quia clauſula in vno capitulo
appoſita nõ refertur: niſi ad illud l. filium,
vbi Bar. ff. qua. dies leg. ce. l. fi. §. titia, vbi
etiã Bar. ff. de lib. leg. no. Bar. Pau. de Caſt.
& cæte. in l. ſi idẽ cũ eod. §. fin. cũ concor.
traditis ibi per Alex. & Fely. in c. cauſam,
quæ de reſcrp. vndè infert, ꝙ clauſula in
principio, vel in medio poſita ad omnia
nõ refertur, quãdo diuerſitatis ratio reddi
poteſt. Gemi. per gloſſ. ibi in c. illi, qui. vj.
q. 1. Abbas in conſ. 116. viſo inſtrumento.
¶ Nec etiam refragatur, ſi forſan aſſerere-
tur, ꝙ trinepos ſtipitis, & nõ defuncti re-
ſpectu propriè dicatur, quo caſu trinepos
ſexto eſt in gradu, ſic dato, ꝙ dictio (vſq;)
incluſiuè poneretur: niſi vſq; ad ſextũ gra
dum incluſiuè, non ſuccederetur, ꝙ trine-
pos ſtipitis reſpectu ſit in ſexto gradu eſt
tex. in l. iuriſcõſultus ff. de grad. & faciunt
tradita p Affl. in conſt. vt de ſucceſsionib.
nu. 46. Iaſ. & Dec. in l. ſi auiæ C. de ſucce.
edi. Nam reſpon. ꝙ nullatenùs hac in lite-
ra talis interptatio adaptari poteſt: ſiqui-
dẽ multa ſequerẽtur abſurda. Primò: quia
primo ſuccederetur ſtipiti. i. primo feudũ
acquirenti, & nõ vltimo defuncto, contrà
iſtũ tex. quo vltimo ſucceditur defuncto,
ſecundũ cõmunẽ intellectũ. vt dicemus in
verb. defuncto. Secũdò: quia hoc cap. cor-
rigeret ius antiquũ, quod eſt, vt deſcẽden-
tes ſuccedant in infinitũ: tùm iure cõmuni
feu. c. 1. de natu. ſuc. feu. c. 1. de his qui feu.
da. po. cum ſimi. tùm iure conſt. Regni, vt
in conſt. vt de ſucceſsionib. in prin. vt dixi
mus ſuprà in rubr. nu. 3. nam per hoc cap.
vſq; ad ſextũ ſuccederetur gradũ, & nõ in
infinitũ, quod eſſe nõ debet: qm̃ hoc cap.
fuit inductũ ad ampliandã, & non reſtrin-
gendã feudorũ ſucceſsionẽ. Andr. in c. 1.
nu. 4. verſ. conſt. Regni Siciliæ de na. ſuc.
feud. ſi credimus hoc cap. Honorij fuiſſe,
vel ſi nõ credimus, non refert, hoc eſt cla-
rum, omneſq; tenent, & ad ampliationẽ
inducta diminutionẽ operari nõ debent l.
legata inutiliter ff. de leg. 1. l. 3. ff. de adim.
leg. cũ ſim. & alia orirentur abſurda, quo-
rum meminerimus in verb. ſeq. ad trine-
potem, quæ hic repete. ¶ Secundò non
obſtat l. ſi filius §. 1. ff. de leg. 1. quia ibi di-
ctio vſq; ideò ponitur excluſiuè. quia niſi
excluſiuè caperetur, prauus reſultaret in-
tellectus. Bar. in d. l. patronus §. ſempro-
nio circà medium verſ. item quãdoq; ap-
paret contraria mens, vbi citat d. l. filius:
hic verò nullus reſultat abſurdum, ſi inclu
ſiuè capiatur, ergo firma remanet conclu
ſio, ꝙ dictio (vſq;) ſuper gradu poſita, re-
gulariter incluſiuè capitur, & conſequen-
17 ter ſeptimũ includit gradum. ¶ † Ponitur
hæc dictio (vſq;) quandoq; ſuper loco,
quandoq; ſuper tempore, quãdoq; ſuper
numero:

numero: sed de omnibus vide Bar. in d.l. patronus liberto. §. sempronio de leg. 3.

IN VERBA.

AD TRINEPOTEM.

SVMMARIA.

1 *Collaterales vsq; ad gradum septimũ succedunt, & quid iure feudorum.*
2 *Transuersales in infinitum succedunt in feudis dignitatum.*
3 *Comites & Barones in allodialibus in infinitum succedunt.*
4 *Transuersales in allodialibus vsq; ad decimũ gradũ regulariter succedũt.*
5 *Consuetudo generalis: an sit probãda, & quæ requirantur?*
6 *Doctori consuetudinem alleganti: an credatur?*
7 *Consuetudo generalis & notoria: an sit alleganda?*
8 *Transuersales: an succedant in feudo nouo, & vsq; ad quem gradum?*
9 *Transuersales: an succedant in feudo antiquo?*
10 *Feudum ad descendentes transeundo nouũ amplius non dicitur: sed paternum, vel antiquum.*
11 *Primo acquirẽti in feudis succeditur, secus in allodialibus.*
12 *Transuersales in feudo antiquo vsq; ad septimum gradum succedunt.*
13 *Linea ex vltimò decedente existentes præferuntur alijs descẽdentibus primi acquirentis etiam proximioribus.*
14 *Trinepos propriè respectiuè quis dicatur?*
15 *Nepotes ex fratre: an veniant in emphyteusi pro se, fratre, filijs, & nepotibus.*

1 AD TRINEPOTEM No. quòd † transuersales agnati hodie isto iure succedunt vsq; ad trinepotem idest vsq; ad septimum gradũ. Sed an idem sit de iure communi, quòd agnati trãsuersales succedant vsq; ad septimum gradum, vel an in infinitum, vel an penitus excludantur: distingue, ꝙ Aut loquimur in Regnis, comitatibus, cæterisq; feudis dignitatem habentibus. Aut in feudo non titulato.

2 ¶ Primo enim casu, † cũ tractatur de successione regni, seu feudorũ dignitates habentiũ: licet de iure cõmuni collaterales, nõ succedãt: ex quo transitoria nõ sunt ad hæredes c. 1. de feu. march. cũ simi. tamen generali ex cõsuetudine vsurpatum est, vt ad hæredes hæc feuda transmittantur, vt cõmuniter omnes Docto. tenent in c. 1. §. fin. de aliena. feu. & in d. c. 1. §. fin. de feu. march. & ponit. Curt. Iunior. in tract. de feu. in prima par. q. 8. col. 2. Ias. in prælud. nu. 102. Iacob. in tract. feud. col. 2. in fin. & col. 3. Alex. in cons. 30. col. 2. & col. 7. vers. idem respondeo nu. 5. vol. 1. secundum Paris. in consil. 23. nu. 125. vol. 1. & collaterales admittuntur in infinitũ dato, quòd essent vltrà centesimum gradum, vt puta si tota domus regia moreretur, & extaret vnus de sanguine antiquo, puta de domo Borboni, & non esset alius proximior, qui iure sanguinis, & perpetuæ consuetudinis succederet in Regno, & vt est in Regno francorũ, ità singul. ait Bal. in cap. 1. §. capitanei. in penul. col. ad fin. de feud. march. Alua. ibi in §. primo, & Mart. Laude. in prin. in vltim. col. qui exclamat istud dictum Bal. vsq; ad cœlum, & dicit, quòd non potest esse magis singulare, vt refert Ias. in l. certũ. C. vnde legiti. Dec. in consil. 85. nu. 3. Modern. Papien. in tract. feud. in tertia parte col. 2. vers. limitabis tãtum. refert, & sequitur Paris. in d. cons. 23. nu. 124. & in fin. in primo vol. Catell. Cott. in vltim. memorial. dictione agnati secundũ Didacum Couarr. super decret. in titulo de success. ab intestat. nu. 12. vbi dicit esse menti tenẽdum, propter authoritatem eorum, qui huic opinioni cõsenserunt, quãuis dubius huiusmodi opinionis author ipse Bal. fuerit p ea, quæ dicit Ias. in d. l. certum. C. vnde legit. nu. 3. vers. istud vltimum, vbi dicit aduertendũ: quia est decisio magni ponderis.

3 ¶ † Amplia hanc illustrium successionem procedere, non solum in feudalibus: sed etiam in allodialibus per exemplũ, quod tradunt prædicti Docto. de rege francorum, qui neminem in superiorẽ recognoscit, & bona libera habet. dicit ità Deci. in cons. 85. nu. 4. vol. primo.

4 ¶ Licèt regulariter agnati trãsuersales iure ciuili vltrà decimum gradũ non admittantur. glo. Bar. & Doct. in auth. in successione. C. de suis, & legi. Doct. l. fin. C. vnde legi. no. in §. fin. inst. de ser. cog.

¶ Sed aduertẽdum est, quòd ex quo hæc cõmunis conclusio, quòd transuersales in infinitum in feudis dignitatum succedãt, non procedit de iure: sed ex cõsuetudine

5 generali, † Qui virtute huiuscemodi consuetudinis succedere vult, necesse habet probare cõsuetudinẽ, vbi de tribus testis deponere debet: de vsu populi: de frequẽtiã vsus, & de tẽporis diuturnitate, secundũ Cassan. in consuetud. Burgu. in rub. les guela. il sont. examinè. nu. 1. & 2. fol. 42.

& in terminis huius consuetudinis, tẽpus probandũ esse cõcludit Paris. in cons. 23. in fin. vol. 1. p glos. Bar. & alios in l. cũ actum ff. nego. ge. & glo. in l. qui iurasse §. si pater il. 2. ff. de iureiura. & Bar. & al. in l. non solum §. sed & probari de op. no. nũ.

¶ In contrariũ facit, q̃ non requiratur aliqua ꝓbatio huius consuetudinis: quia generalem esse communiter omnes Docto.

6 tenent: & † Doctori approbato consuetudinem alleganti creditur. communiter ad hoc allegatur doctri. Bar. in l. de quibus. ff. de leg. & ibi Moder. repete. referunt nu. 120. fol. 184. vol. prim. & in l. hac edictali. C. de secund. nupt. num. 45. fol. 591. vol. septim. licèt ibi contrarium multis rationibus teneant, videlicet, quòd nõ credatur alicui: nisi illa cõsuetudo probetur, & ità Ias. in d. l. de quibus nu. 89. ratione quia, quæ facti sunt, vt consuetudo plerũq; etiã prudentissimos fallunt. l. ij. ff. de iu. & fa. ign. & seq. Cassane. in cons. Bur. in tit. main. morti. §. 9. nu. 31. & seq. fol. 310. vbi tenet, quòd non solũ Doctori de consuetudine attestanti non creditur, sed nec etiam glos. secundũ Bal. in l. si quid §. 1. ff. de p g. in lectur. antiqua, & in l. consentaneum. C. quomo. & quãdo iud. col. 6. op-

7 posi. 5. † Sed consuetudo generalis, & notoria an saltem debeat allegari, pro parte affirmatiua vide Cassan. in consue. Bur. in proæm. col. 3. Deci. in cons. 150. nu. 12. in cons. 402. nu. 10. & cons. 447. num. 12. & cons. 483. nu. 2. & consil. 559. nu. 9. & pro parte negatiua q̃ nõ sit necessaria eius allegatio, vide Craue. in cons. 137. nu. 5.

¶ Secũdo casu. si de feudo nõ titulato loquimur subdistingue, Aut sumus in feudo nouo, aut in antiquo. Si in nouo, & tunc

8 iterũ subdistingue, † Aut simpliciter feudum est cõcessum, & tunc agnati trãsuersales non succedunt cap. primo §. & quia vidimus de his qui feud. dar. poss.

¶ Aut non simpliciter; sed cum expressione, vt ad collaterales transire possit, & tunc est communis cõclusio, & in hoc nemo discrepat, quòd succeditur vsque ad septimum gradum, & ità intelligitur d. c. primum, qui feud. dar. poss. & licèt Paris. in dict. cons. 25. nu. 261. nitatur probare, quòd dictum cap. loquatur in feudo antiquo: seu paterno, & quod dicere, quòd p pactũ, vel alio modo ad collaterales transire potest, sit diuinare, tamen ab hac nostra sententia non recedit: quia nõ negat, quòd si feudum potest per pactum transire ad collaterales, quod succedatur vsque ad septimum gradum, sicut communiter simpliciter Docto. fatentur, & ità tradita per Ias. intelligi debent in d. l. certum. C. vnde legi. quando aliquo modo ad hæredes transuersales transire potest: & in hoc conuenit Deci. in consil. 85. & Paris. in d. cons. 23. vol. 1. & ità tenet Curt. Iunior in tract. feud. in 5. par. vers. successiuè expedito secundo tractatu, vbi dicit, quòd ista est veritas tenenda in hac difficultate, & istud est feudum, quod Docto. dicunt nõ fecisse transitum ad aliquem ex descendẽtibus, quo casu succeditur vsq; ad septimum gradũ, vt post Bal. in d. §. capitanei declarat Deci. in d. cons. 85. nu. 3. & 4.

¶ Quod limitatur, nisi feudum transitum fecisset ad aliquem ex descẽdentibus, quo casu in infinitũ succeditur, vt per Paris. in d. cons. 23. nu. 12. & 121. vol. 1. post alios, quos ibi refert, & de hoc dicem' inferius.

¶ Aut est concessum feudum cum pacto, vt ad collaterales vsq; ad certum gradum transeat, & tunc vltra illum gradum in inuestitura expressum nõ succeditur; siquidẽ tenor inuestituræ principaliter est attendẽdus cap. 1. in fin. de duob. frat. à cap. inuesti. vbi Bal. in c. 1. in fin. de succe. feu. cum simil. & dictum est suprà in prælud. in fin. & tangemus infrà in verb. antiquis.

9 ¶ † Si verò in antiquo feudo non titulato sumus, tũc sunt opiniones hinc indè: vna, vt in infinitum succedatur, alia est opinio vt vsq; ad septimum tantum gradum succedatur. Et antequam ad eas condescen-

10 damus præmicte, † quòd feudum nouum si semel transitum facit ad aliquem ex descendentibus, non dicitur amplius nouũ: sed vsq; ad quartum gradum dicitur feudum paternum, & ab indè suprà dicitur antiquum, & largè dicitur feudum paternũ, & antiquũ, quoties ab aliquo ex antecessoribus cuiusq; gradus dummodo parentibus cõmunibus agnatis acquisitum fuerit c. 1. de na. succe. feu. vt declarat Ias. in prælud. feu. nu. 83. & sicuti dicetur infrà in verbo antiquis: licèt Paris. in d. cõs. 23. nu. 121. 122. & 123. videatur quasi. facere differentiã, inter feudum nouũ, quod transitũ facit ex acquisitore primo ad descendentes, & feudũ antiquũ, & paternũ, quatenùs separatim refert: tamen in effectu considera, quòd vnum, & idem est.

¶ Prima. n. est opinio, quòd descẽdẽtes à primo acquirẽte succedũt in infinitũ Bal. in c. 1. §. capitanei col. iij. de feud. March. Deci. cons. 85. nu. 3. post glo. in verbo cõsobrini, & Doct. in d. §. capitanei Curt. in tract. feud. in tertia parte col. 1. & 2. vers. successiuè, & vers. ego igitur Deci. in d. l. certum nu. 8. C. vnde legi. Iacob. in tract. de feud. vers. præsentes col. 2. vers. videamus, nunc Ange. in cõs. 110. & plenè post alios firmat Præposi. in c. 1. §. hoc quoq;

col. 2.

col. 2. de succ. feu. cum concor. p Paris. in d. cons. 23. n. 121. 122. & 123. vol. 1. Et ratione fulcitur qa isti collaterales, licèt sint collaterales illis, quibus succedunt, dicuntur tamen de descendentibus primi acquirētis, cui semper succeditur d. c. 1. §. si capitanei de feu. March. Ias. in prælud. feu. nu. 83.
11 † in feudis enim semper consideratur origo, etiam si per mille manus feudū ambulet semper vltimus est successor primi acquirentis, qui est origo, principiū, & stipes, qui semper attēditur. Bal. & omnes in c. 1. §. si verò de grad. succ. & c. 1. de eo qui sibi, & hæred. Ang. in cons. 110. secundum Paris. in d. cons. 23. nu. 131. vol. 1.

¶ Licèt secùs sit in allodialibus, vbi vltimo morienti, & nō primo succeditur acqrenti §. reliquū in auth. de hære. ab intesta. to veni. & instit. de legi. agn. suc. cū vulg. Paris. in d. cons. 23. nu. 262. in primo.

¶ Secundò mouētur p tex. in c. 1. de natu. suc. feu. vbi dicit tex. quòd succedūt ex latere omnes p masculos descēdētes, vsq; in infinitū, si feudū sit paternū, & ità p istum tex. præcipuè motus cōsuluit in terminis Franc. de Arc. in cons. penul. q incip. magnifici, & excelsi domini i. 2. col. vt refert Ias. in d. l. certū nu. 3. in fin. C. vnd. legi.

¶ Tertiò facit tex. in c. 1. in fin. si vassall. feud. pri. vbi agna. videtur admitti vsq; in infinitum: dummodo constet eos descendere ex primo acquisitore, & illud fortiter stringit pro hac opinione, vt ait Paris. in d. cons. 23. nu. 265. vol. 1. ¶ Nec obstat tex. in c. 1. §. hoc autem de his qui feu. dar. poss. quatenùs p illum dicitur succedi vsq; ad septimū gradū: quia respōdetur, quòd loquitur in feudo nouo, quod ad collaterales transire pōt, vel per pactū, vel aliquo alio modo, quod feudum transitū nō facit ad aliquem ex descēdentibus, secundum Paris. in præallegato loco, vbi ad hoc respō. ipse, qui contrariam tenet partem.

¶ Contraria tamen sentētia receptior est,
12 † vt in feudo antiquo agnati transuersales succedant vsq; ad septimū gradū tantū, & non vltra Andr. in d. c. 1. §. quod autem de his qui feu. dar. pos. & d. c. 1. §. capitanei de feu. mar. vbi Bal. asserit hanc esse communē opin. eandem sequi videtur Andr. in cap. si vassallus culpā in fin. restringens glo. ibi si de feu. fue. contr. & Bal. in auth. defuncto C. ad senatus con. tertul. Io. Fab. & Ange. Aret. in §. fin. inst. de succ. cogna. & cæteri citati in pdictis locis, firmat etiā Ias. in d. l. certum nu. 3. C. vndè legi. refert etiā, & sequi. Paris. in d. cons. 23. nu. 262. vbi in terminis consuluit, & ad omnia fundamenta alterius opini. respō. n. 261. & seq. ¶ Primò mouentur principaliter per tex. in c. 1. §. quod autē de his qui feu. dar poss. vbi habetur, quòd agnati trāsuersales vsq; ad septimū gradū succedunt, & quòd debeat ille tex. intelligi quòd loquatur ī feudo antiquo, siuè paterno, & non in feudo nouo, q p pactū vel aliquo alio modo ad transuersales trāsire pōt, dicunt, quòd est diuinare. Paris. in d. cons. 23. nu. 261. in 1.

¶ Secundò facit tex. in c. satis benè in fin. de prohib. feu. alien. per Lotha. vbi tex. loquitur in feudo paterno, & dicit q agnati transuersales succedunt vsq; in infinitū, si hoc actum est, vndè à cōtrario sensu si nō est actum, non succedunt in infinitum.

13 ¶ Tertiò facit quia † consideratur persona vltimo decedens, vt probat tex. in cap. 1. de natu. succe. feud. vbi attenditur linea vltimò decedentis, & qui sunt ex ea linea præferuntur alijs, qui descendunt ex primo, esto, quod essent remotiores à stipite primi acquirentis: quia si solùm attenditur persona primi, cōtrarium dici debet.

¶ Quartò facit quia si persona vltimò decedens in hac feudali successione nō esset considerabilis, sequeretur, q non esset in feudo paterno data successio trāsuersalis: ex quo semper succederetur ascendenti, quod est contrà omnia iura, & decisiones considerantes successionē transuersalem in feudis, & frustra fieret differentia inter successionē transuersalium, & descendentium, quam facit tex. in d. c. 1. §. & quia vidimus qui feu. dar. poss. & in c. 1. de grad. succ. in feu. Paris. in cons. 27. nu. 23. vol. 1.

¶ Nō obstat tex. in cap. 1. de natu. succe. feu. quia respo. Bal. in c. 1. in penul. col. de feu. Marchi. quē citat Ias. in l. certū. nu. 3. vers. secūdo principaliter. C. vnde legit. & Paris. in d. cons. 23. nu. 264. ¶ Nec obstat tex. in c. 1. si vassall. feu. pri. def. quia multiplicet respondet Paris. in d. consil. 23. nu. 265. vol. 1. vt dictio in infinitum intelligatur, & declaretur vsq; ad septimū gradū, secundū Andr. post glo. in cap. si vassallus culpam in fin. si de feu. fuer. controuer.

¶ Secūdò vt ille tex. loquatur in casu suo, quādo vassallus, priuatur feudo ex delicto nec trahendus sit in cōsequētiā: tùm quia caret æquitate, & ratione, tùm qa cōtrariatur alijs iuribus secundū Bal. in d. auth. defuncto col. 2. vers. sed feuda laicorum.

¶ Sed iuxtà hoc: an hodiè hoc sit expeditum p tex. nostrū, vt dicamus, q generaliter omnibus in feudis siuè titulatis, siuè nō titulat. siuè antiquis, siuè nouis succedat vsq; ad trinepotē, & sic vsq; ad septimum gradū, etiā si collaterales essent de descendentibus à primo stipite feudū acquirente, adeò vt cessent prędictæ opiniones. Et breuiter primò videtur dicendum, quòd

sic, p generalitatē istius literæ, quæ vult, ꝙ siuè ab aliquo ex communibus, siuè nō cōmunibus parentibus feudum ad defunctum peruenerit, succedatur vsq; ad trinepotē. Secundò hoc fuit correctū ante tex. nostrū per cōstitutionē vt de successionibus: quatenùs generaliter voluit illa cōstitutio, quòd collaterales vsq; ad tertiū gradū inclusiuè succederēt in feudis, quæ fuerunt cōmunis patris, vel aui, & ità illū tex. intellexit ibi Affli. nu. 7. vbi refert pdictū casū, & deindè dicit hæc verba, *sed omnia ista in isto Regno sunt immutata per istam constitutionem: sed volui hæc referre pro intelligentia huius constitutionis.*

¶ Sed contrarium hic subtiliter tenet do. meus propatruus do. Blas. Lancea in q. 2. duplici ratione: primo quia hoc cap. fuit inductum ad ampliationē graduum, vndè diminutionē operari nō debet, regula iuris. Secundò quia argu. necessariò nō concludit vt p verba generalia tex. cōprehendatur pdictus casus: nam pōt esse, ꝙ auus cōmunis habuisset feud. ab aliquo suo collaterali, & sic posset dici feudu ad defunctum patrē ex cōmuni parēte peruenisse, & tamen frater vtrinq; cōiunctus nō esset de descēdentibus primi acquirentis, & sic datur locus, & instantia huic literæ absq; eo, ꝙ ius cōmune corrigatur, & statutum semp ità interpretari debet, vt minùs lædat ius cōmune, & vt in aliquo casu operetur: & in alijs non corrigat ius cōmune. Paris. in cons. 110. nu. 6. vol. 3. & cons. 84. nu. 13. cum seq. vol. vndè saltem à iure antiquo lex noua recipiet interpretationē l. nō est nouum, & l. nam, & posteriores ff. de legi. ità etiam tenere videtur Petr. de Greg. in tract. cōcess. feu. par. 5. q. 4. in pri. quatenùs simpliciter in feudo antiquo tenet successionē in infinitū esse: quia transuersales respectu primi stipitis dicuntur descendentes, & non transuersales, & nullam facit mentionē de hoc c. si aliquem.

¶ Sed si hoc est verum, sequitur quòd iste casus tamquā omissus remanet nō dispositione iuris cōmunis feudorum, sed in dispositione constitutionis vt de successionibus, quia constitutio vt de successionibus correxit ius cōmune secundū Affl. ibi, quē retulimus. ¶ Sed aduerte, quòd idē dici posset in cōstitutione vt de successionibus, vt pater, vel auus cōmunis feudum ab aliquo collaterali habuisset nō ex natura feudi: quia ad collaterales nō trāsit c. 1. in prima rub. feu. sed ex pacto, vel aliquo alio modo, quod accidere posset vt in d. c. 1. §. quod, & si cōmuniter in prim. rub. feud. vnde tamquā casus omissus, tàm per istum tex. secundum do. Blas. quàm per d. constitutionem vt de successionibus per eandem met rationem remanet in dispositione iuris cōmunis l. cum dotē in prin. ff. solu. matri. l. si extraneus. ff. de conditi. ob causam. Paris. in cons. 110. num. 10. & cons. 59. nu. 43. vol. 3. Sed licet remanet in dispositione iuris communis, non per hoc sequitur quòd succedatur in infinitū 13
prout tenuit hic do. Blas. qui primā opinionem sequi videtur, sed succeditur vsq; ad septimum gradum tantùm: secundum cōmunem opinionē: nisi in feudis dignitatum, vbi in infinitum succeditur ex generali consuetudine, vt suprà diximus.

14 ¶ Secundo no. † ꝙ regulariter, & propriè trinepos nō dicitur respectu defuncti: sed respectu stipitis: nam respectu fratris nepos propriè non venit: sed benè ex cōmuni vsu loquēdi, vel ex coniectura ta mente defuncti, & idem in pronepote, si etiā dictus cōmunis vsus loquendi militet, aliàs nūquā pronepos veniret, ne plures essent improprietates, contrà notata in l. 1. C. de do. pro. secundū Deci. in l. si auiæ nu. 12. vbi inducit ad q. post Fæl. in c. p tuas col.
15 3. vers. & ista faciunt ad q. † an in emphyteusi, recepta pro se, & nōie fratris, suisq; filijs, & nepotibus, veniant nepotes ex fratre, & cōcludit, quòd veniant contrà not. per Fæl. per decisionē similem Bal. ibi qui decisit ꝙ stante statu. quòd extantibus fratribus, & nepotibus fœminæ excludātur, ꝙ intelligitur de nepotibus ex fratribus: quia loquitur copulatiuè, & ꝙ impropriè dicantur nepotes tenet multa adducens. Affli. in constit. vt de successionib. nu. 46. ver. quartodecimo no. & vide Ias. in d. l. si
[K] auiæ, vbi dicit, quòd regulariter [K] nepos propriè non dicitur filius fratris: fallit in tribus casibus; nisi pferatur infimul cū termino filius, secundò nisi dispositio nil operaretur, nisi nepos filius fratris dicat, tertiò nisi cōmunis vsus loquēdi sit, vt fratris filius, nepos intelligatur, vt est cōmuniter apud nos dicit ibi Ias. ¶ Et si capiamus dictionē (pronepotem) propriè respectu stipitis saluatur opinio Andr. & sequaciū, quòd p hoc cap. succedatur vsq; 16
ad sextū gradum: quia trinepos respectu stipitis est in sextò gradu vt l. iurisconsultus §. sextò ff. de grad. capiendo dictionē (vsq;) inclusiuè prout cœpimus suprà in §. præcedēti in verbo vsq;. ¶ Sed obstat huic cōmunis vsus loquendi, qui est apud nos, vt nepos respectu fratris dicatur, & sic deinceps, vt dixit Ias. in d. l. si auiæ, & communis vsus loquendi semper attendi debet l. quod librorū §. quod tamē cassius ff. de leg. iij. est cōmunis opinio, quam testatur. Saluiol. in rub. ff. solut. matr. nu. 48. & vide

& vide in verbo maritata.nu.161.vers.prædicta verò limita. ¶ Item obstat cõiectu-rata mens statuentium, quæ nõ fuit habere respectũ ad stipitem, sed ad defunctũ; quod pbatur in litera (defuncto) item in verbis (siuè nõ cõmunibus) vbi voluit, vt succedatur defuncto: & nõ primo acquirenti. Item vt succedat etiã ille, qui nõ est descẽdens ex primo acquirẽte, dummodò sit coniunctus defuncto morienti, vsq; ad trinepotẽ. Item posset dici, quòd verbum (trinepos) insimul sit prolatũ, cum termino (filius) qa dicit tex.id frater, aut ex liberis suis vsq; ad trinepotem, & est vnus casus ex fallentijs traditis per Ias. in d.l.si auiæ vt suprà diximus, quòd tunc capiatur respectu fratris, & nõ respectu, stipitis; & alia faciunt in cõtrarium, quæ diximus suprà in d.verbo vsq;, vbi vide.

IN VERBVM.

TEMPORE.

SVMMARIA.

1 *Qualitas proximitatis consideratur tempore mortis eius, de cuius successione agitur.*

2 *Qualitas adiecta verbo, vel participio quandò reguletur secundum tempus verbi, vel participij remissiuè.*

3 *Qualitas adiecta verbo nõ regulatur secundum tempus verbi, quando est huius naturæ, vt tantũ operetur adueniens post actum verbi quantum si adsit tempore actus.*

4 *Consensus qui in actu requiritur sufficit quòd post actũ adhibeatur, licet tempore actus non adsit.*

5 *Consensus naturæ est, vt tantũ operetur si post actum, quantum si tempore actus adhibeatur.*

6 *Francorũ ius cõsideratur tẽpore mortis eius, de cuius successione agitur.*

7 *Primogenituræ ius iure hæreditario defertur.*

8 *Fœmina proximior tẽpore mortis non excluditur per masculum, qui postea nascitur.*

9 *Qualitas inbabilitans, superueniens non impedit: neq; inhabilitat in iure delato.*

10. *Primogenita tempore mortis feudatarij nõ dotata, neq; maritata, & ante aditam hæreditatem de facto dotata nõ excluditur ab existẽte in capitulo.*

11. *Qualitas exclusiua quod mulier sit nupta, vel dotata requiritur adesse tẽpore mortis etiãsi à statuto non exprimaretur secũdũ veriorẽ opinionẽ.*

12 *Qualitas requisita à statuto, quod proximior quis sit, plenè est probanda.*

13 *Mors probari debet ab eo, qui super ea se fundat.*

14 *Mors quomodo probetur? remissiuè.*

1 TEMPORE. No. φ † qualitas proximitatis consideratur tẽpore mortis illius, de cuius successione agitur, cõcordat quod vult Paris. in consil. 85. nu.35.fol.146.vol.2. qui dicit, quòd proximior, qui reperitur tempore mortis testatoris ille debet admitti in successione ab intestato. Et per istum tex. quòd qualitas proximitatis, & etiam aliæ qualitates exclusiuæ: vt masculinitatis, primogenituræ, & existentiæ in capillo, seu, quòd nupta, vel dotata reperiatur, cõsiderentur tẽpore mortis illius, de cuius successione agitur: tollitur dubiũ, & ambiguitas arti-
2 culi, an † qualitas adiecta verbo reguletur secundũ tempus verbi, de quo latè, & pulchrè Bart. in l.ex facto nu.1.vers.secundò oppo.ff.de vulg. & pupil. theoricã tradit, quam vide, qui idẽ subdit dicendũ de participio: nam qualitas, quæ venit ad terminationẽ participij debet adesse tẽpore importato p participium: l. titius ff. de testamili. & hoc vtile esse scire ad infinitas.q.
3 Et hæc regula fallit, † quãdo qualitas adiecta verbo est huius naturæ, quòd de iure cõmuni tantũ operatur adueniens post actũ verbi, quantũ, si adesset tẽpore actus verbi, tex.insti.de leg.fal.in prin.ver.idq; vbi illa verba (intestati moriuntur) verificantur, nedum in his, qui mortis tẽpore sunt intestati: quia nullum fecerunt testamentũ: sed etiã qui post mortẽ facti sunt intestati, recusantibus scriptis hæredibus adire ex testamento, ità Vincent. Salui. in rub.ff. solu.mat. nu.99.fol.16.vol.3. rep. vbi subdit facere, quod not. Bar, & alij cõmuniter in d.l.si quis mihi bona §.iussum ff.
4 de acquir. hæred. vbi † stante dispositione, volente aliquid fieri cũ cõsensu alicuius: licèt nõn interuenit illius consensus tẽpore, quo id fit: tñ sufficit, φ post adhibeatur, nõ obstante, quòd Rapa. opponat de prædicta regula, quòd qualitas adiecta verbo reguletur secũdũ tẽpus verbi: quia
5 † consensus natura, de iure cõmuni est, vt tantũ operetur post actum, sicut si tẽpore actus interueniat, & cõsequenter ad tempus verbi, cui adijcitur restringi nõ debet vt patere dicit ex verbis do. ibi, & hoc ẽt idẽ Vicen. videtur velle ibi in d.rub.solu. mat. nu.117. dùm dixit hoc de qualitatẽ adiecta verbo, intelligo verũ: nisi eadem ratio

ratio sit, vbi qualitas nõ affuit tẽpore verbi: sed alio: quia tunc sufficit, maximè si tẽpore verbi affuit, saltem impropriè, & largissimè, & Bar. etiã in d. l. ex facto, multifariã distinguit. Dubiũ enim omne tollitur ꝑ ista verba hic (tẽpore mortis:) nã si ista deficerent verba, hæc qualitas ꝓximior determinaret verbũ (supererit defuncto,) & dubiũ oriri posset: an requiratur proximior esse tẽpore mortis defuncti, vel tẽpore aditæ hæreditatis, seu actualis acquisitionis, vt nõnulli dubitarunt vt infrà patebit. ¶ Infertur itaq; ex hoc
6 primò, † ꝙ ius francorũ cõsideratur tempore mortis eius, de cuius successione agitur, & non tẽpore natiuitatis masculi, vel primogeniti proximioris in gradu, ità per istum tex. quẽ ad hoc formalẽ esse dicit, tenet Pet. de Greg. in tract. cõces. feu. p. 8. q. 6. vers. quintò aduertendũ est, vbi dicit, idẽ voluisse Andr. in c. 1. col. 5. ver. q. glo. & ver. hæc essent verba. de na. succe. feud. & in c. 1. §. hoc quoq; col. 2. vers. ergò viuens iure francorũ de succ. feu. & rationẽ
7 assignat: quia † primogenitura iure hæreditario defertur. Old. in cons. 64. cũ cõcordantijs ꝑ Mar. Laud. in tract. de primogenitu. col. vlt. in fin. ver. q. nũquid. Ias. in l. si non fortẽ §. libertus col. vlt. ff. de cõd. ind.
8 ¶ Secundò infertur, † quòd si fœmina supererit ꝓximior defuncto tẽpore mortis & deindè masculus nascatur, fœmina masculũ excludet: siquidẽ mortis tẽpus inspi-
9 citur: & † qualitas inhabilitans, cũ ab initio nõ reperitur: sed posteà superuenit, nõ impedit, neq; inhabilitat in iure delato, & est prędicta ratione. Socc. Nep. in cons. 5. eleganter nu. 18. vol. 2. qui dicit de hoc videri tex. prout eum ibi no. Ang. in l. sciendũ §. fin. ff. qui satisd. cog. referre, & sequi Socc. in cons. 81. nõ est dubiũ col. 3. vol. 3.
10 ¶ Tertiò infertur, quòd † si primogenita tempore mortis nõ fuerit dotata, & deindè forsan, de facto ante aditam hæreditatem dotata, & nupta fuisset, ab existẽte in capillo non excludetur, ità concludemus infrà in verbo maritata q. 15. vbi vide, & quæ ibi dicta sũt hic repete. Et adde Soc. Nepo. in d. cons. 5. elegãter nu. 16. vol. 2. vbi dicit veriorẽ esse illã opinionẽ, quòd
11 † qualitas exclusiua, quòd mulier sit nupta, vel dotata, requiratur tempore delatæ hæreditatis, & sic mortis eius de cuius successione agitur, dato ꝙ in statuto hoc nõ exprimeretur, ꝑ deducta ꝑ Alex. in cons. 83. viso themate col. 3. vers. non obstat, ꝙ valenti agere lib. 4. cum cõcord. ibi. Sic. n. à cõtraria sententia, quam tenuerat idem Soc. Nep. in cons. 2. decessit Ioannes nu. 13. vol. 1. recedere videtur, vbi voluit, ꝙ ad hoc, vt hæreditatis iure quis admitteatur, sufficit, ꝙ in eo qualitas repellens tẽpore actualis acquisitionis reperiatur: licèt delatæ hæreditatis tempore non adesset, & videri casum in l. 3. §. si emancipatus l. 2. ff. de bon. pos. con. ta. & l. fin. ff. vnd. lib. in fin. & per hoc cõcludit, ꝙ qualitas dotationis exclusiua sufficiat tempore agnitionis: licèt delatæ hæreditatis tempore nõ reperiatur, ꝑ cons. Roma. 442. & cons. Deci. 24. col. 3. ¶ At præsenti nostro in statuto plus est, vbi expressim tẽpus mortis determinatur, vt illo tẽpore, vel proximior, vel masculus, vel existens in capillo & altera nupta, ac dotata reperiatur.
12 ¶ Et aduertẽdum est, quòd † qualitas ista ab isto statuto requisita, puta, proximiorem defuncto fuisse tẽpore mortis, plenè est probanda. Deci. in cons. 321. & suprà
13 tetigimus in verbo nullo. ¶ † Mors etiã ꝓbari debet ab eo, qui super ea se fundat: siquidem quilibet vsq; ad centũ annos viuere præsumitur: nisi mortuus probetur. glos. in l. 11. §. si dubitetur. ff. quemad. test. aper. ꝑ tex. in l. fin. C. de sacrosan. eccl. Modern. repet. fol. 34. nu. 118. & fol. 346. nu. 25. & fol. 365. nu. 248. vol. 8. Soc. Nep. in cons. 26. quatenùs dubitatur nu. 4. vol. 2.
13 ¶ † Et mors quomodo ꝓbetur, vide Moder. repetẽtes in fol. 363. n. 33. vol. 2. Dy. in tract. qual. probe. mors per totum. latè Bar. in d. l. 2. §. si dubitetur, & in tract. de test. col. 15. in princ. & seq.

IN VERBVM.

MORTIS

SVMMARIA.

1 *Mortis appellatione, venit etiam mors ciuilis quando ciuilis idem, quod naturalis mors operatur, tàm in hominis, quàm in legis dispositione.*
2 *Mors ciuilis impropriè mors dicitur.*
3 *Pœna damnationis in metalla ab vsu recessit.*
Pœna aquæ, & ignis iterdictionis, quæ fuerit & remissiuè, & eius loco deportationem successisse & quomodò & remissiuè, ibidem.
4 *Bannitus cum bonorum confiscatione, eo casu, quo impunè offendi potest, deportato æquiparatur, & foriudicatus hodiè nuncupatur.*
5 *Simile nullum est idem.*
6 *Rationis identitate, quod in naturali idem in ciuili disponitur morte generaliter.*
7 *Proximior in feudo succedit, si feudatarius*

tarius religionem bonorum incapacē fuerit ingressus, absq; eo, quòd de feudo prius disposuisset.

8 Res cum ad casum peruenit, à quo incipere non potest, si vnum operatur actus & aliud casus, vitiatur actus.

9 Fideicommissum: si sinè liberis quis decesserit, locum habet in casu quo quis religionē bonorū incapacē ingreditur.

10 Monasterium succedit in fideicōmisso: si sinè liberis decesserit, & in feudo hæreditario.

11 Feudū ex pacto, & prouidentia vltrà vitam vassalli monasteriū ingredientis, non transit in monasterium.

Clericus in sacris constitutus in feudo succedit, & per substitutum seruitia præstat, ibidem.

12 Seruire per substitutum vassallus an possit in regno?

13 Alienatione expressim prohibita, de voluntaria & non de necessaria intelligitur alienatione.

14 Monasterium successionis capax: an succedat in feudo, tàm hæreditario, quàm ex pacto, & prouidentia?

15 Bannitus post lapsum anni, à die sententiæ banni, bona stabilia propter eius contumaciam amittit, & in eius feudo succeditur.

16 Foriudicatus feudum amittit, & in eo succeditur.

17 Crimen læsæ Maiestatis non solum cōmittitur contra Principem non recognoscentem superiorem: sed etiā contra alios, qui super aliquem iurisdictionem habent, & quis in huius criminosi feudo succedat?

18 Feudum domino deuoluitur filijs, liberis, agnatisq; omnibus exclusis, ob delictum cōtrà dominum feudi directō commissum.

19 Patris delictum in feudo filio nocet.

20 Feudum ab initio concessum censetur, sub conditione: si ingratitudo per aliquem successorem cōmittatur, vt feudum ad dominum liberè deuoluatur.

21 Dominus sua in re moderator, & arbiter est.

22 Feudum, cui deuoluatur, ob delictum in dominū directō cōmissum, si ex inuestituræ tenore, cuiusq; successoris in persona noua est successio cum seq.

Delictū patris filio nō nocet, si ex mēte cōcedētis probatur in persona filij nouam concessionem esse debere, ibidem.

23 Feudum datū patri, & filio nominatim, vt filius partem habeat viuo patre, ob delictum patris ad dominū nō deuoluitur.

24 Delictum vnius alteri nō nocet, si feudum vassallo, & generi suo concessum existat.

25 Agnatus, & non dominus succedit, si domini culpa eo studiosè assentiēte, vt delictū cōtrà eum cōmittatur, delictum contrà eum commissum sit.

26 Feudum ob ingratitudinem aliquam amitti non potest, si concessum fuerit ex causa: quia feudatarius concedentem à mortis periculo, puta ab hostibus, vel latronibus liberauit.

27 Fiscus quocunq; in feudo, quod à Rege tenetur, læsæ Maiestatis crimine cōmisso succedit.

28 Alimenta super bonis rebellium: nō liberis masculis: sed filiabus, & vxoribus pietatis intuitu præstantur.

Dotes quando rebellium vxoribus restitui debeant? ibidem.

29 Rebellium vxores, si maritorum erroribus cōsenserint, vti perduelles feudis priuantur.

30 Verbum (filijs) à lege prolatū, omnes descendentes comprehendit.

31 Delicta contrà dominum quot modis committi possunt?

32 Virgines attentando, & sollicitando, non solum feudo priuātur, si virgines illæ domini filiæ fuerint: sed etiā capitali feriuntur pœna, etiā si matrimonij iungendi causa attentauerint.

33 Affectus: nisi sequatur effectus nō punitur: dempto casu l. si quis non dicā rapere. C. de sacrosanct. eccl.

34 Vassallus feudum sinè domini assensu alienādo, dominū cōtemnere videtur.

Vassallus propter inopiam, vel aliā necessitatem, feudum sinè domini assensu alienando dominum cōtemnere nō videtur, ibidem.

35 Feudum sinè domini assensu alienatū agnatis post alienantis mortem, aperitur, iure feudorum.

36 Alienans absq; domini assensu, etiam tradita possessione, alienationē reuocat, & feudum non amittit, iure constitutionum Regni.

37 Intellectus ad constit. Constitutionem diuæ memoriæ, quòd sicut venditor, ità & emptor alienationē sinè domini assensu factā, iure proprio reuocare possit, & feudū nō amittit. & nu. 46.

38 Correlatiuorū, quod vni permittitur, alteri conceditur.

39 Alienatio minimè dici potest: nisi dominium in recipientem transferatur.

40 Contractus: nisi duo interueniāt quasi simul duorū tractus, & vltrò citròq; obligatio nascatur, esse non potest.

Correla-

41 Correlatiuorum, quod in vno disponitur, in alio locum non habet, diuersa existente ratione.

42 Vassallus tunc dicitur fidelis, & consequenter diligendus à domino venit quãdo omnia facit, quæ dominus ipse iubet.

43 Ingratus est, qui non reddit, ingratior qui dissimulat, & ingratissimus omnium qui obliuiscitur secundũ Senecam: sed multò ingratior, qui contennit secundum Authorem.

44 Stephanum beatũ magis amici, quàm extranei iniuria offendit.

45 Emtor, sicut amittere debet pretium: quia sciens feudum emit, ità & venditor, quia sciens vendidit sine assensu domini.

46 Quod in venditore idem in emptore disponitur.

47 Assensus domini in feudorum alienatione remissus est per cap volentes, & quare adhuc hodiè exigatur?

48 Inuestitura, si infrà annum, & diem non petitur, feudum iure feudorum amittitur, & quid iure const. & iure cap Regni?

49 Feudũ quibus modis amittatur? remi.

50 Vassallus multis subiacet periculis, vt feudum amittere possit

51 Descendentes omnes excludũtur, propter delictum nõ in dominũ cõmissum, iure feudorum, & agnati in quarto gradu succedunt, & an verum?

52 Fiscus, vti vnus ex liberis in feudo succedit ob delictum nõ in dominũ commissum sin vita dumtaxat delinquentis, iure const. Regni, siuè feudum sit quaternatum siuè non quaternatũ.

53 Fisci in locum Comes, vel Barò succedit in feudo, quod tenetur ab eo, si feudum publicatur.

54 Fisco illi bona stabilia publicãtur, vbi sita sunt bona si bonorum confiscationem ille habet.

55 Feudũ fisco deuolutũ, quod post delinquentis mortem ad liberos redit, non iure successionis: sed const si quando, & const foriudicatorum benignitate redit, & ideò creditores de fructibus feudi satisfieri nõ poterunt: nisi regis assensus tẽpore obligationis interuenerit, & quid stante cap. volentes?

56 Assensus Regis in alienatione feudi ex pacto, & prouidentia adhibitus non censetur, per cap. volentes: secùs in feudo hæreditario.

57 Delicto contrà dominum directè, vel indirectè cõmisso & delinquẽte absq; liberis agnatos habẽte, quid hoc casu dicendum?

58 Agnati nouo in feudo nullũ habẽt ius.

59 Agnati propter delictum contrà dominũ cõmissum excluduntur, & feudũ antiquũ liberè ad dominũ deuoluitur

60 Agnati tàm in feudo antiquo, quàm in nouo propter delictum cõtrà dominũ cõmissũ, iure regni verè excludũtur.

61 Clausula (iuribus nostris semper saluis) quid operetur?

62 Agnati qui sint, qui iure feudorum succedant propter delictum non in dominum commissum?

63 Astrictiores macula vassalli delinquentis magis præsumũtur infecti, quàm alij, qui ità coniuncti non sunt.

64 Delinquentis vassalli coniuncti in Curia domini absq; rubore manere non possunt, & ideò non succedunt.

Intellect. ad quinq; tex in iure feu. c. 1. an ille qui int. fra. c. 1. § deniq; quæ fu. pri. cau. ben. ami. c. 1. § si vassallus culpã. si de feu. defu. fue. cont. c. 1. si vass. feu. priu. & c. 1. de cap. Cor. cum seq. ibidem.

65 Delicto contrà dominũ cõmisso, filij, & omnes descendentes priuantur feudo paterno: cæteri verò agnati vsq; ad tertiũ gradũ priuantur quarto gradu, & vlteriores feudũ post mortem delinquentes à fisco reuocant, & admittuntur secundũ verã opinionem.

66 Delicto non contrà dominum: sed contrà tertios cõmisso, quo vassallus feu. priuandus venit, filij, vel agnati proximiores, excluso domino etiam in vita delinquentis admittuntur secundum verã opinionem: & nu. 75.

67 Lex per aliam l distinguitur.

68 Agnati post culpantis mortẽ in feudo sine domini assensu alienato succedũt & in vita tãtum domino deuoluitur, secundum magis communem opin.

69 Res prohibita alienari non expressim: sed ex tacita dispositione simplici ex fideicõmisso resultãte, delinquentis in vita fisco applicatur, & post mortem fideicommissario restituitur.

70 Prohibita res alienari nõ facto expresso fideicommisso, dummodo non sit nuda prohibitio, publicatis prohibiti bonis, ad fiscum non transit.

71 Alienatione rei expressim prohibita, bonis prohibiti publicatis, fiscus excluditur.

72 Fisco, bona nullo modo alienari prohibita, vel in alium transferri, non applicantur.

73 Fideicommisso expressim facto ex quo oritur tacita alienationis prohibitio,

& etiam

& etiā expreſſim alienatione probibita, res nullo modo ad fiſcū pertinebit.

74 *Prohibitio legis cū expreſſa hominis ꝓhibitione cōcurrēs, et in caſibus aliàs permiſſis, alienationem impedit.*

75 *Epilogat quod dixit in numero ſexageſimo ſexto.*

76 *Filij, nec deſcendentes propter delictū non in dominum commiſſum, excluduntur.*

77 *Agnati foriudicatorum: an ſuccedant in feudo propter delictū non in dominum commiſſum deuoluto, iure conſt.*

78 *Intellect. ad conſt. foriudicatorum: an fiſcus, vel agnati ſuccedant?*

79 *Exceptio in caſibus nō exceptuatis firmat regulam.*

80 *Exceptio in caſibus exceptuatis, qui ſimiles exiſtunt, eadem extāte ratione, regulam non firmat.*

81 *Parentes, verbū, nō ſolum aſcendentes: ſed etiam collaterales comprebendit.*

82 *Veroſimilia, quæ nō ſunt, minimè ſunt præſumenda.*

83 *Diſpoſitio nulla adeò generalis eſt, vt ad ea ſit referenda, de quibus veroſimilē non eſt, diſponentem cogitaſſe.*

84 *Agnati foriudicatorum vſq; ad tertiū gradum à fiſco non excluduntur, per conſtit. foriuditatorum.*

85 *Gradus, & non perſonas conſtit. vt de ſucceſſionibus enumerat.*

86 *Arg. à contrario ſenſu non inducitur legum correctio, præſertim in feudalibus: niſi in ſenſu directo verba nihil operarentur.*

87 *Agnati non exiſtentibus liberis ſuccedunt vſq; ad tertium gradum, iure conſt. & iure cap. ſi aliquem vſq; ad ſeptimum gradum, excluſo fiſco in foriudicati feudo.*

88 *Quid hodiè in Regno*

89 *Ratione legis correcta, ipſa lex correcta cenſetur, & an perpetuum ſit.*

90 *Ratione l. ceſſante, lex ipſa ceſſat.*

91 *Ratio legis eſt anima legis.*

92 *Lex eſt, quicquid in ratione conſiſtit.*

93 *Legis authoritas, ſicut cadauer nullū babens vigorem remanet, legis ratione correcta.*

94 *Nemo alterius delicto grauari debet.*

95 *Veroſimile dicitur, quod cum iure communi concordat.*

96 *Veroſimile, quod eſt, ſtatuentes facturos, ſi ſciuiſſent, pro ſtatuto babetur.*

97 *Agnati: an delinquētium in vita fiſco præferantur. ob delictū non in dominum commiſſum, feudo amiſſo?*

98 *Intellect. ad conſt. ſi quando lib ij..*

99 *Succeſſio aſcendentiū; & collateraliū non eſt ex vera feudorum natura.*

100 *Hæreditas magis deſcēdentibus, quā aſcendentibus, & collat. debetur.*

101 *Lex non extendi: ſed enucleari dicitur, cū multa eandem babent rationem, & de vno mentio fiat.*

102 *Ratione eadē extante, omiſſum à lege non debet à iudice omitti.*

103 *Caſus omiſſus non dicitur, vbi eſt eadem ratio.*

104 *Propinquiores quātò, tātò macula vaſſalli delinquētis infectiores exiſtūt.*

105 *Intellectus ad conſt. ob filiorū culpās.*

106 *Confiſcatio ad bona poſteà quæſita nō extenditur.*

107 *Fiſcus: an excludatur à ſecūdogenito in feud cum clau iuris francborū.*

108 *Rebellis ſi primogenitus viuo patre fuerit, poſt mortem patris, ſecūdogenitus fiſcus excludit.*

109 *Arg. à cōtrà ſenſu, cōtrà conſt. feudalem, vel ius cōmune non ſumitur.*

110 *Fiſcus in vita delinquentis ſemper ſuccedit.*

111 *Fiſcus eſt ſucceſſor ī vita delinquētis.*

112 *Fiſcus præfertur liberis, qui fideicōmiſſario præferuntur.*

113 *Fiſcus vt vnus ex liberis ſuccedit in feudo, liberis exiſtētibus: & nō exiſtentibus liberis toto in feudo ſuccedit, in vita tamen delinquentis; & poſt mortem redit feudū ad proximos agnatos. & quid ſi feudum ex pacto & prouid. fuerit?*

114 *Arg. à delictis ad cōtractus, & contrà valet.*

115 *Fiſcus ī allodialibus ſuccedit. ſi damnatus liberos non babet. & quando bona recuperari poſſint?*

116 *Publicata bona quomodo fiſco acquirantur, & quomodo recuperentur?*

117 *Fiſcus quomodo ſuccedat in allodialibus & in feudalibus, tùm bæreditarijs, tùm ex pacto, & prouid. exiſtentibus liberis, vel agnatis, cū feudum propter delictum publicatur.*

118 *Lex gener. loquens; gener. intelligi debet.*

119 *Delinquente ſinè liberis, & agnatis exiſtente, qui ſuccedat in feudo?*

120 *Dominus feu. ſi eſt Comes, vel Baro, ſuccedit in feudo, tàm plano, & de tabula, quàm quaternato, quod ab eo in capite tenetur. ſi delictum contrà eum committatur.*

121 *Fiſcus, vel dominus: an ſuccedat, cū delictum non contrà dominum: ſed cōtrà alium cōmittatur, etiam contrà Regem publicam rebellionē committendo?*

122 *Feuda generali in confiscatione non veniunt.*

123 *Fisco non applicantur, quæ de sui natura ad extraneum non transeunt.*

124 *Dominus alieni criminis infortunio ius suum amittere non debet.*

125 *Alienatio feudi in potentiorẽ est prohibita.*

126 *Princeps quocũq; potẽtior censetur.*

127 *Dominium utile feudi in fiscum non transit, sicut nec personalis infidelitatis obligatio transit.*

128 *Opera vnius, non sunt alterius.*

129 *Feudũ cõcessum censetur, donec vasallus fuerit fidelis, & non vltrà.*

130 *Princeps: an vassallus esse possit?*

131 *Socius inuitus nemo fieri debet.*

132 *Feud. alien. sine assensu domini prohibetur.*

Baro ex priuilegio feudũ quaternatũ habere põt, vt ipse illud cõferat. ibid.

133 *Emphyteusis nõ ad fiscum: sed ad dominum propter delictũ deuoluitur.*

134 *Feudalia: an fisco, vel agnatis applicẽtur, delicto nõ in dominũ commisso?*

135 *Fiscus delinquẽtis in vita tantũ succedit, bonis propter delictũ nõ in dominũ cõmissum publicatis, tum iure feud. tum const. & capitulorũ regni secũdũ veriorẽ opinionẽ & nu. 146.*

136 *Alienatio feudi ex pacto sicut in vita alienãtis valet, ità vt nec proximus agnatus illud restituto pretio recuperare possit, secũdũ magis cõem: ità & in fiscum feudi deuolutio tenet.*

137 *Alienatione prohibita, de volũtaria, & non de necessaria intelligitur.*

138 *Rex alterius Regis feudatarius esse potest.*

139 *Fisco feudalia post delinquẽtis mortem non acquiruntur: sed in vita.*

140 *Intellectus const. si quando lib. ij.*

141 *Sed: dictio: sinè copula (&) diuersitatem in iure, & in facto notat.*

142 *Aduersatiua dictio (sed) cũ copula (&) diuersitatem in facto: & identitatem in iure denotat.*

143 *Nullum, omnino: dictiones insimul iunctæ significant dict. nullo modo.*

144 *Legum correctio per subauditum intellectum non inducitur.*

145 *Stat. recipit interpretationẽ à l. communi.*

146 *Et hoc procedit in patrefamilias.*

147 *Quid in filiofamilias.*

148 *Confiscatio ad bona posteà quæsita nõ extenditur.*

149 *Deportato hærede instituto, nec institutio valet, nec hæreditas fisco quæritur.*

150 *Deportatus, quòd ad ciuilia: sed non quò ad naturalia pro mortuo habetur.*

151 *Deportatus, vt quid habere possit, quæ requirantur?*

152 *Legitima filij delinquentis, viuo patre non confiscatur.*

153 *Bannitus præteritus testamentũ non infringit, nec fiscus ex eius persona agere potest. etiam si tempore testamenti fuerit integri status, & viuo patre bannitus.*

154 *Fisco lucratiua ex causa quid prætendenti obstat exceptio ex banniti filij persona.*

155 *Legitima in vita patris non debetur: nisi pater bona dissipet.*

156 *Andreæ non recta loquutio, quòd nepos excludatur, si tẽpore mortis aui filius bannitus viuit.*

157 *Mortuum esse, vel mortuo cõparari, patria sunt.*

158 *Paria sunt: non esse, vel esse & inhabilem esse.*

159 *Feudum à delinquente tẽpore delicti non possessum, cui deuoluatur?*

160 *Filius macula patris aspergitur: quia habet esse à patre culpante.*

161 *Pater, & filius vna persona censetur.*

162 *Filius non diliget, quem pater odio habuit.*

163 *Succedendi ius post mortem succedentis delatum ad extraneum hæredem non transfertur.*

164 *Delinquẽte primogenito viuo patre, nec filius eius, nec secundogenitus frater feudo priuatur. & nu. 169.*

165 *Verba potentiori in significatu capi debent.*

166 *Interpretatio stricta in odiosis fit.*

167 *Pater priuatur feudo. si requisitus filiũ delinquentẽ à se nõ separet, vel eum ad satisfaciendum non ducat.*

168 *Filij vt plurimũ delicta cõmittũt, quia malis à patre moribus sunt imbuti.*

170 *Iacobo de Beluisio in materia feudali magis est credendum, quàm alteri, qui pluries libellum feudorũ legit.*

171 *Intellectus const. ob filiorum culpas.*

171 *Fiscus ea in portione succedit in qua foriudicatus succederet, si foriudicatus non esset tẽpore mortis patris.*

172 *Fiscus in nihilo succedit. si foriudicatus tempore mortis patris viuus nõ est, iure constitutionum.*

173 *Foriudicato antè patrẽ mortuo, excluso fisco cæteri agnati succedunt.*

174 *Fiscus indiuiduis in feudis cũ secundogenito, vel alijs agnatis cõcurrens nõ succedit & si filiusfamilias delinquens viuẽs sit tẽpore mortis patris.*

Feuda

MORTIS. Non tantùm naturalis: sed etiã ciuilis, si ciuilis eundẽ parit effectũ: nam † appellatione mortis, venit etiã mors ciuilis, cum idem, quod naturalis mors operatur, in casu, de quo dubitatur. l. gallus. §. & quid si tãtùm, vbi omnes scrib. ff. de lib. & post. l. 1. §. fin. ff. de bon. posse. contrà tab. secùs, si nõ operetur eundẽ effectum. l. deo nobis. C. de Epis. & Cler. l. ex ea parte. §. si insulã ff. de verbo. ob. cũ sim. est cõmunis opinio, quã testatur Ruy. n. 2. & seq. fol. 362. licèt ipse contrà tẽat: tñ latè defenditur ꝑ Crot. nu. 12. vsq; ad 19. Galia. n. 7. Fortu. n. 62. in d. §. & q̃d si tãtũ, fol. 263. 293. & 250. vol. 3. Paris. in cons. 5. vnio istius monasterij. nu. 150. vol. 4. vbi dicit verã esse, tàm in dispositione hominis, quã in dispositione legis, vt mors ciuilis non æquiparetur naturali, quando per omnia non producit eundem effectum, quem naturalis producit.

2 ¶ Hæc enim † ciuilis mors impropriè mors dicitur: nam in toto iure ciuili, mortem esse ciuilem nõ inuenitur: sed gentes quedã interdùm patiuntur, propter quæ
3 mortuis cõparantur, veluti † pœnã metalli, quæ vsu recesit. gloss. in §. pœnæ inst. qui. mo. ius pa. po. so. aquæ & ignis interdictionẽ, quæ itidem nõ seruatur, & quæ fuerit: vide Mar. Salo. in d. §. & quid si tantùm. nu. 20. fol. 309. vol. 3. post Budeũ pulchrè in ann. in l. 2. ff. de pœn. sed loco aquę & ignis interdictionis est deportatio subrogata. l. 3. ad l. iul. pecul. & qualiter eius loco successerit deportatio: exponit Silu. in §. fin autem instit. quib. mo. ius pat. po. sol. & hodiè frequentius vtimur banno:
4 † nam bannitus cum cõfiscatione bonorũ eo casu, quo impunè offendi potest æquiparatur deportato. Gali. in d. §. & quid si tãtùm in prin. qui citat Bar. in l. amissione §. qui deficiunt ff. de cap. dimi. qui bannitus. in regno foriudicatus nũcupatur: tũc enim impunè offendi põt: non alij simpliciter bãniti deportato æquiparãtur. Pet. de Greg. in tract. de conce. feu. par. 4. q. 7. vers. quintò principaliter limitò. nõ ergò ꝑ hoc mortui propriè dicuntur: sed mor-
5 tuis cõparantur: quoniã † nullũ simile est
[1] idem. l. quod nerua ff. deposi. cũ sim. [1]
6 ¶ † Rationis tamen Identitate prædictis in casibus idem ius fore iudicamus, quod est in ipsa naturali morte: sed si eadem nõ versetur ratio, tunc lex ipsa, vel dispositio de morte disponens, nil talibus in casibus efficiet: quandoquidẽ, nec appellatione, nec ratione eos cõprehendetur, siuè in dispositione legis, siuè hominis, in cõtractibus, & vltimis voluntatibus, siuè in materia stricta, siuè in materia latè interpretãda. Fortu. in d. §. & quid si tantum nu. 63. & sequ. fol. 263. vol. 3. vbi dicit ità dilucidè & clarè omnes leges in hac materia loquentes intelligi, & d. §. & quid si tãtùm, & §. cũ autẽ instit. de pat. potest. & l. 1. §. fin. de cõtrà tab. & l. finecẽ, & l. actione §. publi-

122 *Feuda generali in confiscatione non veniunt.*
123 *Fisco non applicantur, quæ de sui natura ad extraneum non transeunt.*
124 *Dominus alieni criminis infortunio ius suum amittere non debet.*
125 *Alienatio feudi in potentiorē est prohibita.*
126 *Princeps quocūq; potētior censetur.*
127 *Dominium vtile feudi in fiscum non transit, sicut nec personalis infidelitatis obligatio transit.*
128 *Opera vnius, non sunt alterius.*
129 *Feudū cōcessum censetur, donec vasallus fuerit fidelis, & non vltrà.*
130 *Princeps: an vassallus esse possit?*
131 *Socius inuitus nemo fieri debet.*
132 *Feud. alien. sine assensu domini prohibetur.*
Baro ex priuilegio feudū quaternatū habere pōt, vt ipse illud cōferat. ibid.
133 *Emphyteusis nō ad fiscum: sed ad dominum propter delictū deuoluitur.*
134 *Feudalia: an fisco, vel agnatis applicētur, delicto nō in dominū commisso?*
135 *Fiscus delinquētis in vita tantū succedit, bonis propter delictū nō in dominū cōmissum publicatis; tum iure feud. tum const. & capitulorū regni secūdū veriorē opinionē & nu. 146.*
136 *Alienatio feudi ex pacto sicut in vita alienātis valet, ità vt nec proximus agnatus illud restituto pretio recuperare possit. secūdū magis cōem: ità & in fiscum feudi deuolutio tenet.*
137 *Alienatione probibita, de volūtaria, & non de necessaria intelligitur.*
138 *Rex alterius Regis feudatarius esse potest.*
139 *Fisco feudalia post delinquētis mortem non acquiruntur: sed in vita.*
140 *Intellectus const. si quando lib. ij.*
141 *Sed: dictio: sine copula (&) diuersitatem in iure, & in facto notat.*
142 *Aduersatiua dictio (sed) cū copula (&) diuersitatem in facto: & identitatem in iure denotat.*
143 *Nullum, omnino: dictiones insimul iunctæ significant dict. nullo modo.*
144 *Legum correctio per subauditum intellectum non inducitur.*
145 *Stat. recipit interpretationē à l. communi.*
146 *Et hoc procedit in patrefamilias.*
147 *Quid in filiofamilias.*
148 *Confiscatio ad bona posteà quæsita nō extenditur.*
149 *Deportato hærede instituto, nec institutio velet, nec hæreditas fisco quæritur.*
150 *Deportatus, quòd ad ciuilia: sed non quò ad naturalia ꝓ mortuo habetur.*
151 *Deportatus, vt quid habere possit, quæ requirantur?*
152 *Legitima filij delinquentis, viuo patre non confiscatur.*
153 *Bannitus præteritus testamentū non infringit, nec fiscus ex eius persona agere potest, etiam si tempore testamenti fuerit integri status, & viuo patre bannitus.*
154 *Fisco lucratiua ex causa quid prætendenti obstat exceptio ex banniti filij persona.*
155 *Legitima in vita patris non debetur: nisi pater bona dissipet.*
156 *Andreæ non recta loquutio, quòd nepos excludatur, si tēpore mortis aui filius bannitus viuit.*
157 *Mortuum esse, vel mortuo cōparari, paria sunt.*
158 *Paria sunt: non esse, vel esse & inhabilem esse.*
159 *Feudum à delinquente tēpore delicti non possessum, cui deuoluatur?*
160 *Filius macula patris aspergitur: quia habet esse à patre culpante.*
161 *Pater, & filius vna persona censetur.*
162 *Filius non diliget, quem pater odio habuit.*
163 *Succedendi ius post mortem succedentis delatum ad extraneum hæredem non transfertur.*
164 *Delinquēte primogenito viuo patre, nec filius eius, nec secundogenitus frater feudo priuatur. & nu. 169.*
165 *Verba potentiori in significatu capi debent.*
166 *Interpretatio stricta in odiosis fit.*
167 *Pater priuatur feudo si requisitus filiū delinquentē à se nō separet vel eum ad satisfaciendum non ducat.*
168 *Filij vt plurimū delicta cōmittūt, quia malis à patre moribus sunt imbuti.*
170 *Iacobo de Beluisio in materia feudali magis est credendum, quàm alteri, qui plures libellum feudorū legit.*
171 *Intellectus const. ob filiorum culpas.*
171 *Fiscus ea in portione succedit in qua foriudicatus succederet, si foriudicatus non esset tēpore mortis patris.*
172 *Fiscus in nihilo succedit. si foriudicatus tempore mortis patris viuus nō est, iure constitutionum.*
173 *Foriudicato antè patrē mortuo exclusò fisco cæteri agnati succedunt.*
174 *Fiscus indiuiduis in feudis cū secundogenito, vel alijs agnatis cōcurrens nō succedit si filiusfamilias delinquens viuēs sit tēpore mortis patris.*

Feuda

MORTIS. Non tantùm naturalis: sed etiã ciuilis, si ciuilis eundẽ parit effectũ: nam † appellatione mortis, venit etiã mors ciuilis, cum idem, quod naturalis mors operatur, in casu, de quo dubitatur. l. gallus. §. & quid si tãtùm, vbi omnes scrib. ff. de lib. & post. l. 1. §. fin. ff. de bon. posse. contrà tab. secùs, si nõ operetur eundẽ effectum. l. deo nobis. C. de Epis. & Cler. l. ex ea parte. §. si insulã ff. de verbo. ob. cũ sim. est cõmunis opinio, quã testatur Ruy. n. 2. & seq. fol. 362. licèt ipse contrà tẽat: tñ latè defenditur p Crot. nu. 12. vsq; ad 19. Galia. n. 7. Fortu. n. 62. in d. §. & q̃d si tãtũ, fol. 263. 293. & 250. vol. 3. Paris. in cons. 5. vnio istius monasterij. nu. 150. vol. 4. vbi dicit verã esse, tàm in dispositione hominis, quã in dispositione legis, vt mors ciuilis non æquiparetur naturali, quando per omnia non producit eundem effectum, quem naturalis producit.

2 ¶ Hæc enim † ciuilis mors impropriè mors dicitur: nam in toto iure ciuili, mortem esse ciuilem nõ inuenitur: sed gentes quedã interdùm patiuntur, propter quæ
3 mortuis cõparantur, veluti † pœnã metalli, quæ vsu recessit. gloss. in §. pœnæ inst. qui. mo. ius pa. po. so. aquæ & ignis interdictionẽ, quæ itidem nõ seruatur, & quæ fuerit: vide Mar. Salo. in d. §. & quid si tantùm. nu. 20. fol. 309. vol. 3. post Budeũ pulchrè in ann. in l. 2. ff. de pœn. sed loco aquę & ignis interdictionis est deportatio subrogata. l. 3. ad l. iul. pecul. & qualiter eius loco successerit deportatio: exponit Silu. in §. fin autem instit. quib. mo. ius pat. po. sol. & hodiè frequentius vtimur banno:
4 † nam bannitus cum cõfiscatione bonorũ eo casu, quo impunè offendi potest æquiparatur deportato. Gali. in d. §. & quid si tãtùm in prin. qui citat Bar. in l. amißione §. qui deficiunt ff. de cap. dimi. qui bannitus. in regno foriudicatus nũcupatur: tũc enim impunè offendi põt: non alij simpliciter bãniti deportato æquiparãtur. Pet. de Greg. in tract. de conce. feu. par. 4. q. 7. vers. quintò principaliter limitò. nõ ergò p hoc mortui propriè dicuntur: sed mor-
5 tuis cõparantur: quoniã † nullũ simile est
[1] idem. l. quod nerua ff. depos. cũ sim. [1]
6 ¶ † Rationis tamen Identitate prædictis in casibus idem ius fore iudicamus, quod est in ipsa naturali morte: sed si eadem nõ versetur ratio, tunc lex ipsa, vel dispositio de morte disponens, nil talibus in casibus efficiet: quandoquidẽ, nec appellatione, nec ratione eos cõprehendetur, siuè in dispositione legis, siuè hominis, in cõtractibus, & vltimis voluntatibus, siuè in materia stricta, siuè in materia latè interpretãda. Fortu. in d. §. & quid si tantum nu. 63. & sequ. fol. 263. vol. 3. vbi dicit ità dilucidè & clarè omnes leges in hac materia loquentes intelligi, & d. §. & quid si tãtùm, & §. cũ autẽ instit. de pat. potest. & l. 1. §. fin. de cõtrà tab. & l. finecẽ, & l. actione §.

publicatione ff.pro soci.& l.deo nobis C.
de Episc.& cler.& quamplures aliæ,vt ibi
per eum, & per Marium Salo.nu.23.cum
plur.seq.in d.§.& quid si tantùm fol.309.
7 ¶ Primò† infertur ex hac cõclusione,siuè
mortuũ ciuiliter,siuè mortuo talia patien
tem cõparari dicamus, quòd feudatario
professionẽ agenti in religione particula-
riter, & in cõmuni bonorum incapaci,vt
sũt fratres minores,absq; eo,quòd de feu-
do prius disposuisset, proximior in feudo
succedet: quia idẽ est effectus in incapaci
religione: qui est mortis naturalis. Anto.
Abb.& cõmuniter scri. in cap.in præsen-
tia de probat.vbi cõcludunt,quòd quãdo
quis ingreditur religionẽ bonorũ incapa-
cem, succedunt in eius bonis ab intestato
proximiores,vt refert Croct.in d.§.& quid
si tantũ nu.28.fol.349.vol.3.repet.qui te-
statur hanc esse cõmunẽ opin. Et sicut ab
initio monachus incapax successionis nõ
succedit in feudo,vt dicemus infrà in ver-
bo masculus in princ.vers.tertiò infertur,
ibi limitatur tamen pdicta procedere, ità
& si feudũ habeat,& deindè religionẽ in-
grediatur,& ibi professionẽ faciat, feudũ
amittet, & proximioribus agnatis illud
8 deferetur:† quia res ad casum peruenit, à
quo incipere non potuit,& vnũ operatur
actus deferendi feudũ: & aliud casus inca-
pacitatis, quo casu dicta regula pcedit,vt
vitietur actus.Bar.in l.pluribus §.& si pla
ceat ff.de verbo.obli.Alex.in l.verbis nu.
3.ff. ad l.falc.& cõsequenter feudo priue-
tur. Feudum.n.proximiori agnato cõser-
uandæ agnationis gratia defertur, & per-
sonaliter causa domino seruiẽdi, & casus
incapacitatis diuersa operatur.s.quòd nõ
possit prolem generare, & consequenter
agnationem, cõseruare, nec personaliter
seruire, propter irregularitatis timorem.
¶ Insuper faciunt,quæ tradunt, Docto.in
9 d.§.& quid si tantùm,† ꝙ fidei cõmissum
restituẽdum sub cõditione: si sinè liberis,
quis decesserit, locum habet etiã in casu,
quo quis naturaliter mortuus non fuerit:
sed ingressus sit religionẽ bonorũ incapa-
cem,& ibi professionem egerit,prædicta
ratione:quia idem est effectus pfessionis,
& mortis naturalis,secundũ cõmunẽ sen-
tentiã, quam Fortun. defendit à quorun-
dã impugnationibus in d.§. & quid si tan-
tùm nu.72. vsq; ad 75. fol.264.vol.3.rep.
Alex.in cõs.13.vol.3.& cæteri,quos ipse
ibi citat, Et in terminis Cepolla.in consil.
53.casus, qui oritur nu.6.vbi dicit, quòd
si vassallus efficitur clericus, vel religionẽ
ingreditur, statim perdit feudũ, nec tran-
sit in Ecclesiã cap.si clericus si de feu.fue.
controu.c.1.in fin. de benefi.fœmi.& ità
dixisse Bar. asseuerat, ad quem semper fit
remissio p Docto. in l.si finita §.si de vec-
tigalibus in princ.2.col. ff. de dam.infect.
quod putamus loquatur etiam,ꝙ ecclesia
fuerit capax,& concor.citat & latè Curt.
Iuni.in tract.feud.par.3.q.10.per totum,
vbi examinat: an clericus in feudo succe-
dat,& concludit non succedere,& conse-
quenter eum, & Ecclesiam capacem non
esse, & nu.32. vbi dicit cõmuniter Doct.
tenere in d.c.1.§.1.de benefi.fœm.ꝙ feu-
dum nouũ ad dominũ, & feudũ antiquũ
ad agnatos deuoluitur, cum vassallus feu-
do priuatur, propter ingressum religio-
nis,& multa citat:sed in casu nostro in re-
gno proximior agnatus vsq; ad septimũ
gradum in tali casu succedet,siuè nouum,
siuè antiquũ fuerit feudum, per præsentẽ
tex.cap.si aliquem, quod vsq; ad trinepo-
tis gradũ proximos vocat generaliter, &
clarius probatur per cap.constitutionẽ.
¶ Et retenta opinione, quòd clericus in
feudo non succedat, prout tenet Curti.in
loco præallegato, prædicta cõclusio sim-
pliciter procedet:sed retenta alia opinio-
ne, quòd succedat, quam communem te-
stari Bar.de Saly.in d.authe.ingressi.C.de
sac.san.eccl.refert Curt. in d.tract.par.3.
q.10.nu.14. ꝙ feudum ad ecclesiã trãseat,
si vassallus monachus efficiatur, & ꝙ mo-
nasterium loco liberorũ succedat, per d.
cap. in præsentia de prob.vbi omnes.
10 ¶ † Limita pcedere,cum feudũ est hære-
ditariũ, tunc.n.monasteriũ perpetuò suc-
cedet: siquidẽ hæres cõtrà factum ingre-
dientis defuncti venire nõ põt. l. cũ à ma-
tre.C. de rei ve.& licèt aliã ratione,& fa-
cit tamen quod tenet Brunus in cons.16.
in casu præmisso nu.3.inter cõsilia feuda-
lia,vbi vult,quòd clericus quamuis bene-
ficiatus,& habens quatuor ordines mino-
res succedit in feudo hæreditario: licèt
seruitium præstãdũ foret personale: quia
vbi fit mentio hæredis, nõ videtur electa
industria personæ, & cõsequenter p sub-
stitutũ seruire potest, secundũ Cy.& Bal.
in l.quis C.de Episc.& clec.Fæly.in d.c.in
præsentia ver. fallit.ij. circà fin.& Barba.
in tract. de præst.cardi. in pri.par.q.5.
¶ Sicut etiam terminatur in fideicõmisso,
sub cõditione, si sinè liberis decesserit re-
licto,vt monasteriũ tunc succedat.Fortu.
in d. §. & quid si tantùm nu.73. qui dicit
hanc opinionem ferè omnium esse,& ità
eundem Fortun. intellige ibi nu.66.
11 ¶ † Sed feudum ex pacto, & prouidentia
in monasterium,vel ecclesiam non transi-
bit, vltrà vitam monachi vassalli, ne sit in
potestate vassalli in præiudiciũ sequentiũ
agnatorũ de feudo disponere,quod facere
prohi-

prohibetur cap.1.vbi Doct. de alien.feu. Et ità sentire videtur.dicens communem omnium canonistarum, & legistarũ opinionẽ,&veram esse Hiero.Scruf.in cons. 140. super præmisso themate inter cons. feud. nu.7. quòd clericus in sacris constitutus in feudo succedit, etiam si debeatur pro eo seruitium personale, quod honestè per clericum, vel per substitutum præstari posit. Et transit feudum ingredientis monasterium, in ipsum monasterium, vel ecclesiam, & durat ad vitã naturalem ingredientis,& sufficit tale seruitium per substitutũ explicari. arg.d.l.quisquis censibus.l.ad similitudinẽ.C. de Epis.& cler. l.1.§.ne autem.resp.C.de cadu.tolle.

¶ Sicut etiã fideicõmissum simpliciter relictũ post mortẽ ingrediẽtis monasteriũ, in ecclesiã transit in vita tm̃ ipsius monachi: quoniã vtitur ecclesia omni vtilitate, qua vsurus esset ipse vassallus, si monachus nõ fuisset effectus.idẽ Fortun.in loco pallegato ꝑ auth.si qua mulier.C.de sacr.san. eccl.& glo.in auth.ingresi,C.eod.titu.

¶ Sed cõtrà hoc facere videtur cap.volentes, ꝙ prohibet feudũ in ecclesiã,vel ecclesiasticã personã alienari posse,& sic ecclesia semper erit incapax feudi, etiã in vita vassalli monachi: sed resp.posset, quòd d. c.volentes loquitur de alienatione:& nos sumus ĩ successione, & casus successionis est omissus, q remanet in dispositione iuris communis.l.cõmodissimè.ff. de lib.&

12 post. & de iure † clericus (vt dictũ est supra) succedit in feudo,& ꝑ substitutũ seruitia præstat, maximè in hoc Regno,vbi fœmina ad feudũ admittitur quo casu,est Principis intentio,vt ꝑ substitutũ seruitia præstẽtur ergò, & ꝑ ecclesiam simili modo per substitutum seruitia præstabũtur. Pet. de Greg.in tract.concess.feud.par.4. q.7.vers.amplio secundò:licèt cõtrarium tenuerit do.meus propat.do.Blas.Lancea in cap.volẽtes nu.6,vbi dicit articulũ esse pulchrum, & cõcludit clericũ hoc regno non esse capacem feudi, per rationẽ:quia Barones personaliter seruire tenẽtur per cap.Reg.Iacob.sub rub.quod baro,& alij feu. regni seruire personaliter, &c.vt aliqualiter tangemus in verbo masculus in primo requisito vers. tertiò infertur.

13 ¶ Secũdò respo.posset, † ꝙ prohibita expressim alienatione feudi intelligit̃ de voluntaria, & non de necessariã.l.alienationes.ff.fami.hærci.l.peto. ff. de leg.ij.cum concord. ꝑ Specul.in tit.de feu.§.quando q.4.nu.63. & hic principaliter nõ fit alienatio feudi:sed efficitur monachus, adeò quòd post in cõsequentiam necessariã venit,vt feudũ ad ecclesiã transeat.† Iterum

14 contrà ꝑdicta oritur difficultas, si monasteriũ est capax successionis, & loco liberorũ succedit, per d.c.præsentia de prob. ex mente Fortun. sequitur quòd siuè feudum sit hæreditariũ siuè ex pacto & prouidentia semper in ecclesiam in perpetuũ transibit, sicut liberi istius, qui ingressus fuit religionem, succederent, si cũ liberis ipse decessisset, & cõsequẽter esset in potestate feudatarij præiudicare sequẽtibus agnatis isto modo, & esset magna limitatio ad cap.1.de succe.feud.vbi valet nulla defuncti dispositio super feudo,& contrà ea, quæ dicemus infrà in verbo antiquis in q.vlti. in vltimo effectu vers. sed feudũ antiquum non hæreditarium,cogita.

15 ¶ † Secundò infertur, ꝙ si vassallus fuerit bannitus,& foriudicatus,quo casu deportato,& consequenter mortuo cõparatur, vt suprà diximus,vel si est bannitus tantũ, & elapsus fuerit annus,à die sentẽtiæ banni, quo casu bona stabilia ipsius banniti, propter eius cõtumatiã in qua perseuerauerit, publicantur. constitutione grandis lib.2. de quo,vt de foriudicato dicit̃.glos. in d.constitutione grandis in verb.habeat liberos,tũc ei: sicut mortuo succeditur in feudo: quoniam iste casus omnes effectus producit, quos mors naturalis producere solet: quãdoquidẽ ipse feudatarius feudo priuatur. Alex.in l.si finita §.si de vectigalibus nu.26.ff. de dam.infect.Curt.Iun.in d.tract.de feu.par.5.vers.septimus,& vltimus erit, qui volunt debere succedi in feudo cum vassallus sententiã criminalem cum bonorum cõfiscatione patitur, si domino ipse vassallus seruire nequit. puta quòd in bãno positus fuerit territorij, vbi est feudũ, quo casu deportato æquiperatur.glo.in §.relegati inst.quib.mo.ius pa. po.sol.& ꝑ omnes in l.1.C. de hæred. instit.& pro mortuo habetur.l.1.§.fin.ff.de bon. poss. contrà tab.vel si aliquod delictũ cõmittat,quo feudo priuatur,licet nec bãniri,nec foriudicari necesset sit,vt puta alienando, sinè assensu domini,vel aliquo alio modo, quo casu de successione feudi quærendum est: nam quò ad hoc iste casus erit similis morti naturali, vt sicut per mortem naturalem vassallus feudo priuatur, ità & per istum casum.

16 ¶ Sed an fiscus, dominus,liberi,vel agnati, tali casu succedãt cũ bona propter delictũ vassalli publicãtur. Distingue, quòd aut delinquens est paterfamilias possidẽs feudum, aut filiusfamilias nõ habens feudum,primo casu,aut delinquens habet liberos, aut sinè liberis agnatos, aut nec liberos,nec agnatos,& subdistingue in quo libet casu, aut delictum est contra dominum,

num, aut contrà alium, si contrà dominũ, aut directè; aut indirectè.

17 ¶ Si delictum est cõtra dominũ directè, si dominus fuerit Rex, est delictum, seu crimen læsæ Maiestatis, quod cõtrà personã Regis cõmittitur cõstitutione humanitate, & ibi Afflict. nu. 380. vers. 11. no. lib. 2. rub. 10. qui superiorẽ nõ recognoscit. Cy. & Saly. in l. quisquis C. ad l. iul. maie. cum concord. per Brun. in cons. 28 nobilis domine nu. 3. inter consilia feudalia, & tunc seruatur ius cõmune feudorum, nec in aliquo corrigitur ꝑ ius constitutionũ regni, vt patet in constitutione ob filiorũ in fin. lib. 2. & cõstitutione patris lib. 1. in prin. quæ constitutio deberet esse situata post illam cõstitutionẽ ob filiorũ, vt ait glo. in d. constitutione ob filiorũ in verbo ex delicto: nam istæ constitutiones limitant, & distinguunt generalitatem constitutionis foriudicatorũ, constitutionis si quãdo, & d. constitutionis ob filiorũ lib. 2. quæ omnes loquũtur de eadem publicationis bonorum materia, vt patet ex eis, & etiã ex continuatione Affl. in d. rub. & in fine totius materiæ in fin. d. constitutionis ob filiorũ posita est d. limitatio: nisi in crimine læsæ Maiestatis, vbi seruetur ius antiquũ, tàm cõtrà ipsos reos, quã successores eorũ And. in cap. 1. §. prætereà vassallus nu. 16. quæ sit prima causa bene. ami.

¶ Sed si dominus feudi nõ fuerit ipse Princeps: sed alius inferior, puta Comes, vel Baro, tunc non disputando an crimen læsæ Maiestatis dici possit (licèt quidã etiã propriè crimen læsæ Maiestatis dicãt cõmitti, non solùm contrà nõ recognoscentem superiorem: sed etiam contrà quemlibet dominum suum habentem super aliquem iurisdictionem Io. an in cap. felicis, vbi Gemi. in 5. vel 6. q. de pœn. in vi. Paul. de Cast. in l. iij. C. de Episco. au. vbi dicit, quòd saltim de facto ità seruatur, cum cõcord. ꝑ Ang. in tract. malefi. in verbo c'hai traduto, &c. vt refert Brun. in cõs. 28. nu. 3. inter cons. feu. & vide Io. Fab. in proh. instit. in prin. qui cum dicta distinctione cõcordat) tamen itidem dico, vt iste casus non sit correctus per constitu. Regni: sed remanet in dispositione iuris communis: quoniam Principis intẽtio fuit, in aliquo præiudicium non generare dominis feudorum, vt patet in d. cõstitutione si quando lib. 2. in fin. dum dicitur: sed Comiti, vel Baroni, à quo feudum tenetur nullum omninò volumus præiudicium generari, & ius commune, quod sit in his casibus, ex proximè dicendis patebit.

18 ¶ † De iure verò cõmuni feudorum cum delictũ est contrà personã domini directo cõmissum, & sic fellonia, vel rebellio committatur, generaliter siuè feudũ sit nouũ, siuè antiquũ omnes liberi idest descẽdentes, & etiam alij agnati priuãtur feudo, & illud dño deuoluitur hæc est magis communis opinio à qua in iudicãdo discedere durum esse dicit Curt. Iun. in tract. de feu. in par. 5. nu. 2. & Soc. Nep. in cons. 68. maximi ponderis nu. 124. vsq; ad 128. vol. 3. quæ ꝓbatur ꝑ tex. in c. 1. §. fin. quæ fuer. prima causa bene. ami. cap. 1. §. si vassallus culpã si de feu. fuert. contro. cap. 1. an ille qui interf. frat. c. 1. si va. feu. pri. licet contrà Andr. nu. 15. & 16. & Affl. in 3. glo. nu. 8. vers. sed iuxtà prædicta tertiò q. in c. 1. §. præthereà vassallus, quæ sit prima causa bene. ami. vbi volunt, quòd si primogenitus post mortẽ patris, postquã ei successit & feudum habuit cõmittit felloniã cõtrà dominũ, seu crimen læsæ Maiestatis, feudum deuoluitur ad secundogenitũ, & nõ ad fiscũ, siuè feud. sit hæred. antiquũ, siuè ex pacto, & prouid. licèt ibi Affl. nu. 86. in feudo hæreditario dubius cogitandum relinquat. Sed veritas est (vt inferius dicemus) ꝙ omnes descendentes excluduntur, & etiã agnati, collaterales, vsq; ad tertium gradum inclusiuè, & tãtùm existentes in quarto gradu admittuntur, non in vita delinquentis: sed post eius mortem, vt seq. membro, cum delictum est contrà tertium, vbi melius cadet, dicetur.

19 ¶ † Et ratio est, quare hoc statuatur cõtrà cõmunes regulas, quæ sunt, vt patris delictum filio nocere non debeat. l. emancipata. ff. de senat. l. 1. & 2. ff. de contra. tab. cum simi. quia filius habet esse à patre generãte, & ideò paterna aspergitur macula. l. quisquis. C. ad l. iul. maie. l. 1. §. cum liberis eius. ff. si quis aliq. testa. prohi. c. 1. §. præthereà, & §. pen. de prohi. feu. aliena. ꝑ Feder. sed in feudo patris, delictũ filij ipsi patri nocet, si pater ad domini offensi requisitionẽ non ducit filium ad satisfaciendum, secundũ Andr. in d. c. 1. si vassal. feu. priue. vel ratio quare cõtrà regulas, ꝙ delictum, & pœna suos debeat tenere authores. l. sancimus C. de pœn. & ꝙ nemo alterius delicto grauetur. l. nõ debet. ff. de re. iu. statuatur, est ꝑꝑ magnitudinẽ delicti. arg. d. l. quisquis, secundum glo. in d. c. 1. si

20 vassall. feu. priue. vel est, † quia feudũ ità à principio censetur datum, sub hac conditione, si ingratitudo contrà dominũ committatur, per quemlibet successorem, vt feudum ad ipsum dominum deuoluatur, quæ lex, & cõditio tacitè apposita ab initio traditionis feudi cẽsetur ꝑ dominum,

21 † qui in re sua est moderator, & arbiter. l. in re mandata, C. mand. secundum Curti.

Iunior.

Iunior. in loco præallegato, qui dicit hoc esse, quod dicitur in d. c. 1. §. deniq; quæ fuer. prima causa ben. ami. ibi vt in habeat dominus feudum, saltem ad suæ iniuriæ vltionem, & ampliatur, vt ibi per Curt.

22 ¶ † Limitatur prædicta cõclusio sex modis, vt per Curt. in d. parte quinta conclusione prima. Primò quando ex tenore inuestituræ constare potest, fuisse de mente concedentis, vt delictum vnius alteri non noceret, & in psona vniuscuiusq; successoris esset quodammodo noua concessio, & quòd omnes descẽdentes essent primi inuestiti successores, quod satis cõstare dicit, si inuestitura dicat: concedo de vno in alium: cõcedo omnibus principaliter: cõcedo attentis meritis singulorũ, secũdum Bal. in c. 1. si vass. feu. priue. & cæter. ibi.

23 Secundò † si feudum sit concessum patri, & filio nominatim, vt filius habeat partẽ in feudo etiã viuo patre: quia tunc delictum patris nõ nocebit filio, secũdũ Andr. in d. c. 1. in 1. col. si vass. feu. priue. arg. l. si quis titio ff. de vsufr. accre. & l. ij. §. fratris ff. si quis aliquem testa. prohi. cũ concord.

24 Tertiò † si feudum sit concessum titio, & generi suo: quia tunc nõ iure hæreditario sed geniture, & inuestituræ vocantur, & maximè si sint regalia, ità in feudum concessa: quia cum sint nobiliora, & prætiosioria, iure hæreditario non deuoluuntur, secũdum quosdam relatos p Bal. in d. c. 1. §. fin. quæ fuer. prima causa benefic. ami.

25 Quartò † quando vassallus studiosè domino assentiẽte delictũ cõmitteret, vt agnatos feudo priuaret: quia tunc dominus nõ habebit feudũ. Bal. in c. 1. §. aut si libellario. qui. mo. feu. ami. arg. l. fin. in princ. de eo per q. fact. erit. & l. filiæ meæ egræ. ff. sol. mat. cum alijs per Alua. in c. 1. §. fin. in 5. conclus. quæ fuit prim. cau. bene. amit.

26 Quintò † nisi culpa domini vassallus incideret in amisionẽ feudi: quia tunc agnati nõ priuantur feudo. Iaco. Ardizo. in summa titu. quib. mo. feu. ami. sub rub. si vassallus excogitat culpas, per l. si opera. ff. de dol. except. l. si seruus plurium. §. si quis ff. de leg. 1. l. 1. §. si seruus. ff. de quæst. Alua. in d. c. 1. §. fin. in vi. conclu. Sextò, si feudũ sit cõcessum, ex eo quia dantem à morte, ab hostibus, vel latronibus liberauit: quia tunc tale feudũ nulla culpa, nullaq; ingratitudine est amissibile. Bal. in c. 1. si vassal lus feud. priue. ex mente Iacob. de Rauen. in sua summa, per tex. reputatum. singu. in l. si pater. §. 1. de don. vbi donatio ex causis præmissis facta nullo modo reuocari potest, idẽ Bal. & Mart. Laud. in c. 1. col. 1. an mutus, surdus, vel aliter imper.

¶ Sublimita, & intellige tamen prædictas limitationes procedere post mortem culpãtis vt prædictis in casibus filij, vel agnati, & nõ dominus habeat feudum. Afflict. in cap. 1. nu. 6. si vassallus feu. priue. vbi loquendo de delicto cõtrà dominum directò commissum, dixit, quòd feudum hæreditarium deuoluitur domino: sed feudum ex pacto, & prouidentia deuoluitur agnatis: sed cũm grano salis intelligendo, vt durante vita culpantis, dominus feudũ habeat in vltionem iniuriæ suæ, & post mortem feudum agnatis restituatur.

27 ¶ Sed † de iure Capitulorũ Regni, quod proprium nostrum siculorũ est, propter delictum in persona Regis, & sic propter crimen læsæ Maiestatis, & rebellionem, omnes filij cuiuscũq; generis seu sexus hæredes, & successores, quos ab hæreditate paternæ pfidiæ degenerare Princeps non credit, omnes agnati, & cognati vtriusq; sexus ab omni successione quorumcunq; rebellium, & proditorũ Regiæ Maiestatis præsentium, & futurorũ siuè antiquum, auitum, aut nouũ, aut alterius: cuiuscũq; conditionis, seu naturæ feudum fuerit excludũtur, & feudũ ipso iure fisco deuoluitur, si Rex tamen feudum cõcesserit, ità p cap. Reg. Mart. feudalium nu. 48. fo. 55. & cap. Martinus nu. 42. fo. 58. quæ cap. in genere p Reg. Alfon. fuerunt confirmata in cap. item supplica nu. 460. fol. 141.

28 ¶ Imò † liberi masculi ab omni bonorũ emolumento penitus excluduntur, vt nec alimenta super bonis rebellium parẽtum habere possint: licèt filiabus humanitatis intuitu alimenta pstari soleant super duabus partibus contingentibus ipsum patrẽ rebellum, quæ fisco deuoluuntur, & etiã vxoribus rebellium in vita rebelliũ maritorum alimenta præstẽtur, & post mortẽ (non existẽtibus liberis) dotes restituantur, & existẽtibus liberis, tertia bonorum cõmunium pars tẽpore constantis matrimonij relaxetur, vt habetur in c. Reg. Federici inter delinquentiũ sub titu. de vxo. proditorum, & filijs nu. 6. fol. 18. quod in allodialibus loqui videtur: sed an idem in feudalibus cogita, & videtur, quòd idem: q̃a generaliter loquitur, & indistinctè de

28 bonis, † si tamen maritorũ erroribus ipsæ vxores nõ cõsenserũt, vt ibi habetur alias, vt vxores p duelles, etiam ipsæ feudis priuantur, vt in c. Reg. Mart. prædicto Martinus nu. 52. fol. 58. ver. statuimus in prin. Et quòd omnes descendentes à rebellibus à feudi successione excludantur, cõsuluit do. meus propat. do. Blas. Lancea in causa Rocellæ in secũdo dubio vers. his sic præsuppositis, quod est in nu. 15. vol. consil. quæ ad pennã habemus, vbi dicit omnes descen-

descendentes cõprehendi, licèt tex. p verbum (filij) loquatur, † quia à lege prolatū verbū (filij) omnes descẽdẽtes cõprehendit. l. iuxtà, & l. liberorū cum materia. ff. de verb. sign. & esse approbatum p quandā const. Imperatoris Federici, ab Ecclesia approbatā, cuius verba refert Albe. in l. quisquis. C. ad l. Iuli. maie. sed quia corrupta est litera, nescimus de quo tex. loquatur, & subdit omnes indifferẽter hoc tenere, & in Regno esse d. c. Reg. Martini, vbi rebelles, & omnes descẽdẽtes, & etiā agnati a successione feudi excluduntur, & hæc omni iure vera esse, sed c. Reg. Mart. & qa nu. 48. loquitur generaliter de omnibus agnatis & cognatis, vbi possunt intercludi liberi omnes descẽdẽtes, & aliud c. Mart. nu. 52. loquitur de filijs, & hæredibus, & successoribus, & sic clarè pbatur.

30

¶ Et hæc veniunt intelligenda, vt in præmissa limitatione diximus: nisi feudum nouum in personā vniuscuiusq; censeatur virtute verborū in inuestitura positorū, aliàs sequeretur, quòd delictū patris, quo bona patris publicātur, publicarētur etiā bona filiorū, vel aliorū agnatorū, qui nullam cõmiserunt culpā: de bonis. n. loquimur, quæ tẽpore delicti erant in posse filiorum emancipatorū, vel aliorū agnatorum, quod dicendum non arbitramur.

31 ¶ † Posset alio modo delicta per vassallū contrà dominum directè cõmitti, quibus feudum ipse vassallus amittat, de quibus exempla reperies in c. 1. quib. mo. feudū ami. veluti si dominū in prælio dimiserit non mortuū, nec ad mortē vulneratū, vel si dominū cucurbitauerit, idest cū vxore concubuerit, vel cõcubere se exercuerit, aut cum ea turpiter luserit, vel si cū filia, aut cum neptē ex filio, aut cū sorore domini concubuerit, si tamen illæ in domo domini maneat, quos casus latè prosequitur declarādo, & examinando Curt. Iuni. in d. tract. feu. par. 4. in prima, & secunda causa priuationis feudi. Afflict. in cap. 1. in prin. si vass. feu. pri. Licèt quādoq; per dicta delicta nõ cõtigerit vassallum, banni-
32 ri, neq; forjudicari, & quādoq; sic: † nam attentantes, & solicitantes virgines etiam causa iungendi matrimonij, nõ solū feudo priuātur, secundū glo. in cap. 1. quib. mo. feud. ami. la. ij. sed etiam capitali pœna feriuntur, vt l. si quis nõ dicam rapere. C. de
33 sacro. sanct. eccl. † vbi est casus in quo punitur affectus, nõ sequuto effectu, contrà regulā generalē, quæ hodiè viget communiter, quæ solum seruare Mag. Reg. Cur. aliàs viua voce audiuimus à do. Francisco Prouenzali tunc Iudice Mag. Reg. Cur. q deindè fuit Regens in sacro cõsilio sacræ, & Catholi. Maiestatis Reg. Philippi maximus amicus, promothor, & do. meus, qui adeò me dilexit, quòd sæpè nõ absq; maxima admiratione, mecū animo putabā, vndè venisset tātus amor, cuius mors deindè meæ fortunæ admodū auersæ principium fuit. 34

¶ Si cõtrà dñum indirectè delinquetur, vt quia sinè dñi assensū feudū alienetur, tunc .n. cõtennitur dñus c. 1. §. fin. quæ fu. pri. causa bene. ami. nisi p necessitatē, & inopiam alienasset. And. & Affl. in c. 1. si vass. feu. pri. & tunc iure feudorū viuente culpāte, dominus feudū hēt: eo verò mortuo filij, vel agnati succedēt, si feu. antiquū, & ex pact. & puid. fuerit. Affl. nu. 6. in d. c. 1. si vass. feu. pri. Soc. Nep. in cons. 112. vol. 2. qui dicit, q saltim post mortē alienātis sinè dñi assensu filij, vel agnati feudū antiquū recuperant c. 1. §. hoc quoq; de succ. feu. & testatur esse magis cõmunē opin. & subdit. Imol. in c. 2. de feud. asseuerasse ab ea in iudicādo nõ esse recedendū, & multos alios citat, & ita tempera dictū Bru. in cons. 36. circà præmissa inter cons. feu. qui simpliciter dicit esse cõmunē opin: vt feudum absq; dñi assensu alienatū agnatis, & nõ dño deuoluatur, videlicet post mortē alienātis: Et vide eum, qui subdit: agnatis, & nõ filijs feu. deuolui, cū sinè dñi assensu alienatur, p c. 1. §. & si cliētulus de ali. feu. c. 1. §. hoc quoq; de suc. feu. Alua. in c. 1. §. fin. 25. cõclus. quæ sit pri. causa ben. ami. & Alex. in cons. 30. qm omne datū vol. 1. 35 36 37

¶ Et alienans feudum inscio, & ignorāte dño illud amittit, etiā si possessionē tradītā recuperauerit: quia semel delictū committēdo puniri debet c. 1. quid iuris sit si vass. feu. Frecc. in tract. de subfeu. baro. in prima autho. baron. nu. 29. lib. 2. fol. 104.

¶ De iure verò const. regni: vassallus sinè dñi assensu feudū alienās, etiā tradita possessione si alienationē, & cõsequēter feudum reuocat, illud nõ amittit, per const. cõstitutionē diuæ memoriæ. Frecc. præcitato in loco, qui dicit hoc esse ius nouū in Regno. ¶ Sed videtur, q iste casus: an venditor feudū sinè domini assensu distrahens, illud amittat, sit omissus p illā const. constitutionē, & consequenter remanere debeat in dispositione iuris cõmunis feudo. l. cõmodissimè. ff. de lib. & po. vt aduertit idem Frec. in loco præallega. vers. à regnicolis nu. 12. fol. 106. contrà cõmunē legentiū, & peritorū Regni opinionē, vt ipse dicit. ¶ Vndè illam constitutionē ipse intelligit, quòd iure Regni sinè domini assensu feudum alienans, illud amittit: quia ius antiquum nõ innouādo quasi antiquæ stare voluerit figuræ, & quòd non mutatur, 38

mutatur, cur stare prohibetur. l. sancimus. C. de test. Sed benè tantū addere dicit illa cōstitutio, ad finem euitandi pœnā caducitatis, vt alienans iure proprio alienationem reuocare possit, & facta alienationis reuocatione, non amittet feudum, & ità semper dicit And. intelligere, cum asserit: feudū in Regno per alienationē nō amitti. videlicet si alienans reuocat, vt requiratur hominis organū in reuocando, ad euitandam caducitatis pœnam, & ità intelligendo rem expeditam esse asseuerat: aliàs oportet fateri And. pessimè dixisse in c. 1. de vassal. qui con. consti. Lotha. feud. alie. dùm quærit vassallo nō reuocante: an dominus reuocet, & vsque ad quod tempus expectari debeat, vt reuocet, & si dominus à possessore in reuocando præuenit: quia dicit sibi apertū feudum per alienationem illicitè factam à sciente, sequuta ipsius traditione: nam ipsa nouella Regni lege feudum non est deperditum, quòd expedit quærere hæc, & similia, quæ ipse posuit ibi, & etiam, quòd regnicolæ Neapolis in plerisq; eorum scriptis hoc tetigerūt, & propterea dicit, hunc esse veriorem intellectum ad dictam constitu. constitutionem diuæ memoriæ, & hanc esse intentionē Andr. & deniq; subdit, quod miratur, quòd iam celeberrimi patres in eorum lecturis videantur contrariū tenere ruditer hanc const. intelligendo, quem intellectum verissimum opinamur.

37 ¶ † Sed alius intellectus nobis displicet, ꝙ emptor feudi alienationē reuocare nō possit, & pretium recuperare, sicut ipse venditor feudi alienationem reuocare, & feudum recuperare potest: siquidem dilucida, & clara circà hoc est illa constitutio in vers. eisdem, generaliter dictans: *contrahentibus, & alienantibus concedimus potestatem iure proprio prædicta omnia reuocare:* nàm dùm de alienantibus loquitur respectum habet ad venditores: dùm de contrahentibus, ad emptores, & sic neuter dannum sentit, reuocādo: & ratio

38 est, quia † dispositum in vno ex correlatiuis, locum habet in altero. Gem. in c. 1. de tempo. ord. in vj. Bal. in l. nemo de sac. sa. eccles. etiam si materia sit correctoria, vt ibi per eum, cum concord. per Frec. in d. lib. 2. in princ. auth. in verbo à regnicolis nu. 2. vsq; ad 7. vbi multa adducit exempla, vt quod in vno ex correlatiuis disponitur, in alio disponi debeat. Nec obst. respon. quas ad hæc ipse dare conatur: Primò, quod d. constit. non intellexit de illis contrahentibus, qui feuda acquirunt: sed de illis, qui contrahendo distrahunt: nam cum in eadem lege sit expressum de illis, qui minuebant feuda, aut commutabant de persona in personā, de illis etiam, qui transigebant, vel iusiurandum, aut pœnalem stipulationem super feudis accomodabant, ne tot cōtractus iterum exprimeret, dixit *(eisdem contrahentibus)* intelligendo de his, quos suprà expressit, & quia poterat alio modo fieri feudorum commutatio, sub largissimo vocabulo, vt quoscunq; alios poneret, adducit *(& alienantibus)* non, quòd illi, qui feuda capiūt ex alienatione feudorum, ipsi reuocent: cum hoc superioribus non congruat neq; rubro, aut ipsius legis præludio, neq; iuri, & feudorum consuetudini.

¶ Nam apertissimè hæc interpretatio incongrua est: quoniam tex. ille generaliter loquitur, per hæc verba: *(omnes alienationes, seu quoscunq; contractus super feudis, nec non rebus feudalibus minuendis, aut commutādis, nullam omninò firmitatem habere)* Nec .n. alienatio esse potest: nisi dans, & recipiens interueniat: imò

39 † propriè nec alienatio dicitur: nisi dominium in alienantem transferatur. l. alienatum. ff. de verb. sign.

40 † nec contractus esse potest: nisi duo interueniant, quasi simul duorum tractus, & vltrò, citròq; obligatorius sit. l. labeo. §. cōtractum. ff. de verb. sig. nec feudum commutari potest: nisi de vna in aliam personam transeat, sic cum omnibus his actibus vtraque persona requiratur, non est ratio, quare magis de vna, quam de alia persona loquatur: præsertim cum explorati iuris sit, vt quod in vno ex correlatiuis disponitur, in alio disponatur, & hoc ipse tex. posteà demonstrauit, dùm dixit per eademmet verba, quibus suprà fuerat loquutus *(eisdemque contrahentibus, & alienantibus potestatem concedimus, &c. iure proprio prædicta omnino reuocare)* non enim ponderamus verbum (alienantibus) vt sub eo vterq; includatur: siquidem hoc verbum magis ad distrahentē, quam ad accipientem pertinet: sed verbū (contrahentibus) ponderamus, vt sub eo emptor, & venditor includatur, & ideò tex. præposuit verbum (cōtrahentibus) generale, vt vterq; includeretur, & deindè respectu maioris declarationis subdidit (& alienantibus,) vel vt vnum ad emptorem: aliud ad venditorē (vt diximus) referretur, vel vterq; in vnoquoque includatur: per rationem prædictā: quia alienatio illa dicitur, quæ ex duobus cōtrahitur. arg. d. l. alienatum. ff. de verb. sign. Et quis veretur, ꝙ si Principis intentio fuisset de venditoribus: & nō de emptoribus sentire voluisse, ꝙ hoc clarè expressisset? certè nemo.

O ¶ Non

¶ Nō obstat secundum, ꝙ in hoc articulo diuersa sit ratio inter alienantē, & ementem: nam alienans in contractum deducit rem alienam respectu domini, cuius interest personam non mutari: emptor verò pretium, quod est res sua, & nemini supposita. Item alienans ponit in contractu rem, quæ non est in commercio hominū: pretium verò secus. Item alienans cōtra-
[m] hit [m] super impossibili vēdens rem, cuius cōmercium à Principis voluntate pendet, etiā si Princeps consueuisset præbere assensum. l. apud iulianum. §. si constat. ff. de lega. 1. secùs est in emptore, qui de suo pretio disponit liberè, ꝓut vult sinè aliena licentia. Item alienans intendit in aliū trāsferre illud, quod iuris est publici cum feuda sint de publico. §. optimū in aūt. de exhi. re. emptor non publicum: sed priuatum transfert, & in contractibus fit differentia ex parte acquirētis, vel ꝓmittētis, qñ res in cōtractu deducta non est in eorū
41 cōmuni cōmercio, & cōsequēter † diuersa exitente ratione, ꝙ disponitur in vno ex correlatiuis in alio locū nō habet. do. in l. fin. C. de ind. vid. to. ꝑ l. fin. C. de resci. ve. l. multū interest, vbi Bar. de verb. obl. Bal. per glo. ibi in l. 1. C. con. feu. ma.

¶ Sed aduertas, ꝙ non sunt istæ rationes, ꝗbus in vno correlatiuorū quid disponit: sed vēditor ideò reuocat, & feu. nō amittit, nempè, vel gratia Regis, ne feu. in aliū cōmutetur, & ne seruitiū, aut redditus minuantur, & sic ꝓ cōseruando iure Regis, vel dicamus, ꝙ fuit gratia ipsius vassalli, ne pœnam amissionis feudi incurreret, alienando sinè assensu domini, & vtrumq; fatetur ipse Frecc. quod ex mente etiam fuisse dicit acutissimi patris sui.

¶ Capiamus primā rationem: si Principis intentio fuit ius suū conseruare, & facere, vt reducatur feudum ad pristinū statum, Certè nemo est, qui ambigat, ꝙ feudū facilius ad pristinū statum reuocatur, cum vterq; reuocare potest, quā si quādo solus venditor, & nō emptor reuocare potest.

¶ Capiamus secundam rationem, & dicamus: cur diuersum, vt venditor nō incurrat in pœnam amissionis feudi, & emptor incurrat in pœnam amissionis pretij. Respon. Frec. *quia venditor est vassallus Regis, sibi fidelis cliens, miles suus, quodammodo Regi coniunctus, & astrictus, ex re Regis, quā possidet, & ex fidelitatis sacramento, ab eo magis dilectus præsumitur, quam emptor qui est extraneus:* hæc sunt
42 eius verba: † Sed ad hæc replicatur, ꝙ est verum, quando vassallus est fidelis, & facit ea, quæ mandat ipse dominus: sed non qñ est inobediens, & dominū cōtemnit: quia tunc ille, qui magis gratiā à domino recipit, magis domino tenetur, & delinquendo magis peccat, quā alius, qui minus recipit, & hoc facilè omnes spirituales ad-
43 mittent, & ait etiā Seneca: † ingratus qui nō reddit, ingratior qui dissimulat, & ingratissimus omnium qui obliuiscitur, & nos addimus multò ingratior qui cōtemnit: cum prædicta tria in omittendo: hoc vltimum in cōmittendo consistat, & consequenter dominus cōtrà eum magis ira-
44 sci debet, quā contrà emptorē, † vt beato Stephano euenisse fertur, quē magis amici, quam extraneorum offendit iniuria, & in iure probatur ꝑ tex. in l. si mādato. §. 1.
[n] ff. man. vbi qui [n] plus tenetur, plus delinquit, quem ad hoc citat Siluest. in casus positione in §. sed si quis præsens instit. de suspe. tu. E ꝙ vēditor sinè assensu domini alienans, dominum cōtemnere videatur, est tex. in c. 1. §. fin. quæ fui. pri. cau. bene. ami. Andr. in c. 1. si vass. feu. priu. nu. 4.

¶ Secundò ex mente Andr. responderi posset: quia emptor sciens emit rem prohibitam alienari, & ꝙ perdatur, vel non perdatur per venditorē feudum, hoc non releuat emptorem, vel aliam personam à venditore, sicut id, ꝙ dicitur. ff. de adul. l. 1. §. si publico, vbi lenocinium mariti nō releuat adulteram: sed ipsam onerat, & ideò amittit pretium. ¶ Sed ad hoc replicatur, ꝙ licet perdatur, vel nō perdatur ꝑ venditorē feudum, nō releuet emptorē,
45 nec econtra: † tñ si emptor ꝑꝑ hoc delictum amittere debet pretium: quia sciens emit: vēditor etiam amittere debet feudū: quia sciens sinè assensu vēdidit, prout vtrumq; est de iure feudorū cap. imperialem de prohi. feu. alie. per Fed. & de neutro mentionem. facit d. const. cōstitutionem: vtrumq; omittit, & vtrumq; in iuris feudorū dispositiōe remanere debet: Sed quia generaliter disposuit d. cōst. vt reuocare possint cōtrahentes, ꝙ reuocādo, ità emptori, sicut venditori gratia facta censetur à Principe, vt nec venditor feudum, nec emptor pretium amittat: cum diuersitatis ratio assignari nō possit, quare venditori: & non emptori gratiam Princeps ipse fecisset: siquidem grauius est delictū venditoris, quam emptoris: nam vēditor licentiam à Principe petere debebat, vtī eius vassallus, quod facere non cogitur ità præcisè emptor ipse, qui nō est vassallus, & emptor legem tantū: sed vēditor legē,
46 & dominum contemnit. † Ideòq; veriorem intellectum ad d. cōstit. autumamus, vt quod in venditore, idem in emptore disponatur, vt sicut vēditor antè assensum impetratū: ità & emptor reuocare possit.

Sed

Sed infrà quãtum tempus talis reuocatio fiet, vide Andr. in c. 1. de vass. qui feu. alie. con. proh. Lothar. & Frecc. in præcitato loco, vbi ponit 30. limita. ad d. const. constitutionem diuæ memoriæ lib. 3.

¶ † Hoc dubiũ iure cap. Regni est sopitũ per c. volentes, quo dñi assensus est remissus: nam facultas alienandi feuda absq; licentia Principis omnibus vassallis pid tribuitur: dummodo in æquè dignã personã transferãtur. Exigitur autem licentia pp alia: sed nõ pp alienationẽ, vt dicemus in verbo antiquis, & omne feu. siuè hæred. siuè ex pacto, & puid. alienatur: licet alienatio feu. ex pacto non teneat vltrà vitam alienantis: quia dicunt nostrates: quia forma repugnat c. volentes, quod cõmuniter forma nõ repugnãte intelligunt: sed verè non loquitur de præiudicio agnatorũ, sed tantũ Principis, vt infrà in verbo antiquis latius dicemus.

¶ † Potest hoc delictũ contrà dominũ indirectè exemplificari, etiã in casu, quo vassallus inuestiturã infrà annũ, & diem (vt tenetur) non petierit cap. 1. quæ fu. prim. cau. ben. ami. est cõmun. conclusio, quam testatur Curt. in tract. feud. par. 4. nu. 45. vers. 23. causa priuationis, vbi rationem assignat, & decẽ limitationes tradit And. in cap. 1. si vassal. feu. priu. & hoc iure feudorum, vt vassallus mortuo domino infrà annum, & diem inuestituram non petendo, feudũ amittat. Andr. in const. ea, quæ ad decus, & in d. c. 1. quæ fu. pri. cau. ben. ami. Gram. decis. 203. n. 223. Sed iure Regni Neapolis non petens inuestiturã infrà annũ, feudũ nõ perdit: sed duplicatũ releuium soluit. Gram. in d. decis. 103. n. 224.

¶ At nostro siculorum iure vassallus ob mortẽ Regis, fidelitatis iuramentũ, & homagium præstat infrà annum, & diem, & illud infrà statutũ tempus non petendo in pœnam amissionis redditũũ duorũ annorum feudi incurrit, & post tẽporis lapsum infrà quem petendum erat homagium, si prius facta sibi requisitione, indè ad tres menses præstitũ nõ erit homagium, amissionis feudi pœna plectitur. est cap. Reg. Io. itẽ placet nu. 12. fol. 162. sub tit. de inuest. feu. & cap. Reg. Alf. item sia nu. 452. fol. 139. sub tit. de inuest. & homag.

¶ Plura alia exempla in hoc membro tradi possent: sed quia non ità frequenter accidut, omittimus, † curiosus tamen lector
49 inquirat p Cur. in tract. feu. par. 4. vbi 41. causis priuationis feudi ponit, & ĩ prima causa deceq; & in vltima, quæ est, vt sinè assensu domini alienando vassallus feudo priuetur c. 1. de proh. feud. alien. per Fed. tres ponit regulas: prima, φ alienatio sinè assendu domini nõ valeat, p c. 1. de proh. feu. alie. per Fed. & hic ponit. 31. q. secunda, φ assensu domini valeat alienatio secundũ omnes in d. c. imperialẽ, & hic ponit. 9. q. tertia, φ feudum antiquum etiam assensu domini alienari non potest. c. 1. de alie. feu. pat. & hic ponit. 6. q. & in 40. causa priuationis dicit, φ ex omni alia causa nõ expressa, quæ similis, vel maior est expressis vassallus feudo priuari potest. c. 1. §. sed quia natura, quæ fuit prim. cau. ben.
50 ami. † vndè subdit, φ cõstat vassallos multis periculis subiectos esse, & facilè illaqueari possunt, tãquã inciderint in aliquã ex prædictis causam, & ideò bonũ esse habere iudicem fauorabilem, cuius officium látissimum sit. l. 1. ff. de iurisd. om. iud.

¶ Et licèt per prædictas causas, nec banniri, nec foriudicari vassallum oporteat: tamen quia in feudo locus est successioni, & pro materia nostra perindè habetur, ac si mortuus esset, ideò in medium adduximus: tu verò hos casus cogita, quibus ob delictum in dominum commissum vassallus banniri, foriudicari, vel ad mortẽ damnari mereatur: siquidem facilè reperies: nos amplius non insistimus.

51 ¶ Si † contrà alium: & non contrà dominum delictũ cõmissum extiterit, tũc iure feudorũ omnes descẽdentes excluduntur c. 1. si vassal. feu. priu. vbi Andr. nu. 3. vers. circà istam materiam, & Affl. in prin. Soc. Nep. in cons. 68. nu. 127. vol. 3. qui limitare vidẽtur prædicto modo, vt suprà diximus: nisi in persona filij sit feudum nouũ, ipsius filij cõtemplatione datũ, φ contingere potest vltrà ea, quæ diximus suprà, si feudũ patri, & filio cõcessum reperiatur, expresso ipsius filij nomine proprio: puta tibi, & Titio, vt voluit dom. meus propatruus do. Blas. Lancea in c. volentes nu. 2. vers. ex his, vbi dixit hũc esse casum no. vt pater in præiudicium filij feudum alienare non possit, & deindè filius alienare valeat, adeò feudũ nouũ in psona filij censetur, & ppria filij contẽplatione datum, & vide Affl. in c. 1. nu. 4. si vassal. feu. pri.

¶ Sed hoc casu agnati domino præferuntur c. 1. si vassall. feud. pri. c. 1. §. si vassallus culpam si de feu. fue. controu. & secundũ magis cõmunem agnati in quarto gradu, proximioribus exclusis succedunt. Socc. Nep. in cons. 68. nu. 128. vol. 3. sed tu dic, vt in seq. membro dicemus.

¶ De iure const. hoc est correctum const. foriudicatorũ, & const. si quãdo lib. 2. vbi
52 † si foriudicatus, vel bannitus post annũ, liberos habet, siuè feudum quater. quod à Rege, siuè quat. vel de tabu. quod à Barone tenetur, extiterit fiscus regius ratham

fructuũ habebit, tamquã vnus ex filijs, viuente dumtaxat delinquente, videlicet si delinquens vnũ habeat filiũ, fructus æqualiter inter fiscũ, & filium diuidentur, & si duo sunt filij, fiscus tertiã habebit partẽ, & sic deinceps, si plures erunt liberi, eadẽ seruabitur censura, & pro ea tantũ parte, quam fiscus de fructibus accipiet, seruitiũ Curiæ præstandũ diminuitur, & si pupilli filij fuerint, Regia Curia vna cum feudo, d. pupillos recipiet, & eisdẽ de balio prouidebit, qui fructus exiget, & eos cũ fisco diuidet, & mortuo foriudicato, pars illa feu. cuius fructus Curia percipiebat, ad integritatem feudi liberè reuertẽtur, & balio, seu liberis, (si maiores erunt) restituetur: nam pupillo pubere effecto, cessat balaticu, & tutela. glo. 2. & ibi Affl. in cõst. si quando lib. 3. nu. 12. per illum tex. & instit. quib. mod. tutel. finit. in prin.

53 ¶ Quod fallit: † nisi Rex Comiti, vel Baroni ius publicandi bona cõcessisset: quia tunc ipso iure cesso Comes, vel Baro illam partẽ haberet, ac si regius fiscus esset. Affl. in d. const. si quãdo nu. 7. per l. 1. C. ne sin. iuss. prin. liceat consi. & hoc expresse voluisse subdit Andr. in c. 1. §. si quis hominẽ de pa. te. ibi ad vtilitatem pupilli habentis ex priuilegio, & ita obseruari vidisse per

54 quondã Regẽ Federicũ de Aragonia, † est legistarũ cõmunis opin. ꝙ quando de iure cõmuni omnia stabilia bona publicantur, illi fisco applicantur, vbi sita sunt bona stabilia, si dñus bonorũ confiscationẽ habet. Rom. in sing. in verb. sententia, quẽ infert Affl. decis. 282. nu. 15. circà fin. dum dicit, ꝙ hoc dicebat Ant. de Alex. in illo casu, in quo ille dominus Terræ Draconis merũ, & mixtum habebat imperiũ, & ius confiscationis bonorũ burgẽsaticorũ, & feudalium, & cõsequẽter sibi: & nõ Regi feudũ applicari debebat: quia dicebatur procurator fisci in rem suam, citat etiam Bal. in l. 1. C. de hær. vel act. ven.

55 ¶ Ex prædictis inferas, ꝙ † isti liberi feudum non iure successionis, sibi à patre delatæ postea habebunt, nec erũt patris hæredes; sed ex benignitate, & prouidentia istarum cõstitutionũ, si quando, & foriudicatorum feudum recipient.

¶ Ex quo vnus magnus resultat effectus, vt isti liberi deinde creditoribus paternis de fructibus feudi satisfacere nõ teneãtur: nisi Regis assensus super obligatione interuenisset, secundũ Affl. in const. foriudicatorum nu. 13. lib. 3. Quod etiã hoc Regno ꝓcedet, stantibus terminis cap. volentes:

56 † dum tñ feudũ sit ex pacto, & prouidentia: quia in feudi obligatione, Regis assensus in agnatorũ præiudicium cõcessus nõ censetur, secundũ cõmunẽ intellectũ, qui vult d. c. volentes forma nõ repugnãte intelligi, & forma, quæ feudum ex pacto, & prouidẽtia facit d. c. repugnare dicuntur, & sic ab initio obligationis, cõtractus sine alio Regis assensu expresso nõ tenuit: nam quæ ab initio nõ valent, tractu temporis conualescere non possunt. l. si tutoris. ff. ꝙ iussu cum sim. Secus si fuerit hæreditariũ, tũc liberi omnibus creditoribus tenebuntur etiã si nõ sint patris hæredes: quia Regis assensus in obligatione interuenit, qui censetur adhibitus ꝑ d. c. volentes, secundum cõmunem interpretationẽ. Et si dicimus, ꝙ in feudo ex pacto, & prouidẽtia Regis assensus adhibitus cẽsetur, dum vassallus, vel alienat, vel obligat, saltim, vt valeat in vitã alienantis, ꝑ d. c. volentes, quo generaliter est licentia tributa feudatario de feudo disponẽdi, etiam prædicta conclusio procedet: nam mortuo alienante, omnia iura, & quæ ipse habebat, & quæ alius sua vita durante, sunt soluta.

57 ¶ Capiamus secundũ membrũ principale: † si delinquens absq; liberis agnatos habet: tunc si delictũ est cõtra dñm directè, vel indirectè: dic, vt in superioribus diximus: quia nõ est differentia inter liberos, & agnatos, siuè de iure feud. siuè de iure Regni loquamur, vt per superius adducta patet: ratione quia ita feudum hac conditione cõcessum censetur, vt si vnus agnatorum fuerit ingratus, feudũ ad dñum deuolueretur, siuè nouũ, siuè antiquum extiterit. Sola. n. est differentia inter ius feud. & ius Regni: nam iure feud. verè nõ exclu

58 duntur in feu. nouo: † quia agnati nullum ius habẽt in feudo nouo quocunq; modo finito, etiã ꝑ mortẽ vassalli sinè liberis decedentis c. 1. pri. tit. feu. & ibi do. c. 1. vbi

59 do. de duo. fra. de no. be. in. Sed † in feud. antiquo ꝑꝑ delictum in dñum cõmissum verè agnati excludunt, & feu. ad dñum libere deuoluitur, secundũ cõmunẽ, quam testatur Curt. Iuni. in d. tract. in 5. par. in prim. conclus. Soc. Nep. in d. cons. 68. nu. 126. vol. 3. vbi plures citat, & inter alios Paris. in Patauino gymnasio hono. collegam suum in cons. 3. nu. 51. cum trib. seq. vol. 1. & ità illo anno cõsuluisse dicit, cum multis alijs excellentissimis Docto. quam opinionẽ nõ solum cõmunem, sed etiam verã esse dicit, & probari in c. 1. §. deniq; quæ fuerit prima causa ben. ami. & in c. 1. an ille qui interfec. frat. dom. sui.

60 ¶ † Sed de iure Regni nõ solum in feudo antiquo: sed etiã in feudo nouo agnati verè excluduntur, propter delictum vassalli in persona domini directò cõmissum, siuè dñus fuerit ipse Princeps, quia est crimen

læsæ Maiestatis, in quo, prædictū ius cōmune seruari debet, vt per constitutionē patres lib. 1. & const. ob filiorum culpas in fin. lib. 2. & hodiè est in hoc Regno apertissimè decisum p c. Reg. Martini, & quia n. 48. fol. 55. siuè fuerit alius inferior, puta Comes, vel Baro, quia est casus omissus, vt suprà diximus, imò per cōstitutionem, si quando lib. 2. expressè dictum, vt nullum generaretur dominis præiudicium, vt ibi in fin. nam verè excludūtur à feudo nouo; quia & si delictum cōmissum non fuisset, iam agnati in feudo nouo succederēt vsq; ad tertium gradum, per constitutionē vt de successionibus, lib. 3. & vsq; ad septimum gradum per hoc cap. si aliquem.

¶ Nullo etenim iure agnati poterunt cōqueri, cur alterius excludantur delicto: nam (vt sæpè diximus) ab initio feudum hac cōditione est affectū, vt tamdiù apud agnatos maneat, quādiù grati omnes exti terint ab eo, qui ita conditionatum beneficium cōcessit, qui in re sua legem, quam voluit imponere potuit. l. legē C. de pact. Curti. in d. par. 5. conclus. 1. quem refert, sequitur, & confirmat Paris. in d. cons. 21.
61 nu. 54. & seq. vol. 1. vbi subdit vnum, † q hoc satis suadetur, ex clausula, quæ in priuilegijs ac inuestituris apponi solet videlicet iuribus nostris semper saluis, &c. quā operari dicit, vt feudum qualibet ex causa, etiam leui perdatur, fm Andr. in constitutione domini à vassallis col. 2. vers. sed quid. de assensu do. sed licet ibi Andr. dicat, quòd audiuit determinatū fuisse corā Imperatore, quòd quādo hæc clausula ponitur in priuilegio, seu concessione, quòd p qualibet offensā, etiā leui feudum amittatur, vt verba aliquid operētur. l. si quando. ff. de leg. 1. attamē nos hoc falsum opinamur: nam d. clausula aliud nō facit: nisi, q præseruat iura Regiæ Curiæ: sed de nouo aliquid nō tribuit, velati si quid tacitè vi tute cōcessionis vltrà intentione concessum videretur, illud p d. clausulā concessum nō intelligatur. l. si feudum conceditur Titio, & cui dederit Titius, illud liberè alienare potest, & nō iure feudi, c. 1. vbi And. & Alua. de feu. non hab. pro. natura; sed hac clausula posita saluis iuribus Reg. Cur. alienari non poterit liberè, alia etiā traduntur exempla p Pet. de Greg. in tract. concess. feu. par. 8. q. 14. vers. in contrariū multū, hic enim de nouo daretur, vt pro qualibet etiā leui culpa feudum de iure feudorum non deuoluendū, (vt infrà dicemus) deuolueretur domino, p clausulam prædictā, quod non est dicendum.
62 ¶ † Delictum verò si cōtrà tertium, & nō cōtrà dominum cōmittatur, iure cōmuni feudorū, agnati domino pferuntur in feudo. c. 1. si vassal. feu. priu. c. 1. §. si vassallus culpā, si de feu. fu. cont. Soc. Nep. in cons. 68. nu. 28. vol. 3. Sed est difficultas: an proximiores. i. vsq; ad tertium gradū, vel vlteriores. i. à quarto gradu supra admittātur; tñ magis cōmunis est conclusio, q agnati in quarto gradu succedant, pximioribus, vsq; ad tertium gradum, & liberis omnibus exclusis, per dicta iura, secundū Curt. in d. tract. par. 5. conclusio. 3. & Socc. in præallegato cons. 68. nu. 128. vol. 3.
63 ¶ † Et ratio, quare pximiores excludantur, est: quia quantò proximiores, tātò infectiores macula culpantis præsumuntur ratione propinquitatis, arg. l. humanitatis C. de exe. tu. l. lex Cornelia in fi. ff. de iniu. cum conc. per Afff. in d. c. 1. nu 1. si de feu. fu. con. vbi subdit, q offensus intumescit, quando iuxtà se videt proximas personas offensoris sui, & offenso indignationē in-
64 ducit, † & ideò isti tales sinè rubore domini in Curia stare nō possunt, & sæpè solet esse similitudo, & audacia in talibus coniunctis. arg. d. l. quisquis. C. ad l. Iul. ma. & l. q si nolit. §. qui mācipia. de ædil. ædi. & §. fin. in auth. de referend.

¶ Sed cōtrà hanc magis cōmunē est tex. ineuitabilis in c. 1. an ille q interf. fra. vbi sunt hæc verba: *quæ tamen erga dominū non fuerit facta, ad agnatum proximiorē pertinebit*, est etiam tex. in cap. 1. §. deniq; quæ fu. pri. cau. bene. ami. q qui graue crimen cōmittit, feudum amittit, & non ad dñum: sed ad proximos pertinet, si tñ beneficium fuerit paternū. Et si hoc tēmus, est alius tex. in contr. ineuitabilis in d. §. si vassallus culpā, vbi sunt hæc formalia verba: *si vassallus culpam committit, propter quam feudum amittere debeat, neq; filius, neq; eius descendentes ad id feudum reuocabuntur: sed agnati, qui quarto gradu sunt, dummodo ad eos pertineat*; citatur etiā pro hac parte cap. 1. si vassall. feu. priuidè Curt. præallegato in loco, licet cogitandum relinquat: tamen prædicta iura vrgentissimè probare non negat: subdens, quod nō videt, quod eis possit realiter responderi, & Soc. Nep. præallegato etiā loco, dixit apud se, hoc sinè scrupulo non esse, & ideò hoc in puncto circuspectioni iudicare debentis relinquere, & nobis dicere conueniret: soluat Apollo.

¶ Sed aduertas, q in hac feudi priuationis materia prædicti quatuor tex. sunt, secundum Curt. & nos dicimus esse quinq; addendo tex. in cap. 1. in fin. de cap. Corr. & relictis omnibus, quæ tradunt circa hoc Doct. & quæ nos etiā suprà diximus, non egrediendo à verborum interpretatione dictorum

dictorum quinq; tex. nouiter nostram in medium afferemus sententiã, quæ diuini numinis suffragio, nõ solum nõ difficiles: sed clarissimos reddet, & iterum materiã reassumendo, duas facimus conclusiones.
65 Prima est cõclusio, ꝙ † delicto contrà dominum directò cõmisso, feudorum iure, omnes filij, omnesq; descendentes, cæteriq; agnati vsq; ad tertium gradum inclusiuè feudo priuantur, agnati verò quarto existẽtes gradu, & vlteriores in infinitum (post mortem tamen culpãtis) admittuntur.
66 † Secunda est conclusio, ꝙ delicto nõ contrà dominũ directo cõmisso: sed contrà alios, filij, vel proximiores agnati, excluso domino, etiã in vita delinquentis in feudo succedunt. Hæc.n.est veritas, omniaq; iura dilucidè concordantur.

¶ Prima etenim cõclusio probatur ꝑ tex. in d.c.1.§.si vassallus culpam, si de feu.defun.con.suc. vbi habetur, quod si vassallus culpam cõmittit, propter quã feudũ amittere debet, neq; filius, neq; descendentes ad id feudũ reuocabuntur: sed agnati, qui quarto gradu sunt. Intellige.n. hunc tex. in casu, quo vassallus culpam cõtrà dominum cõmmittit, per tex. in c.1.an ille, qui interfe.fra. vbi habetur, ꝙ ex quo erga dominum fellonia, seu culpa nõ fuerit facta, ad agnatũ proximiorẽ feudum pertinet, & sic apertè ostenditur, ꝙ tunc ad proximiorem agnatũ pertinet, cũ culpa non est contrà dominum, ergo à contrario sensu, si est contrà dominum nõ ad proximiorẽ: sed ad agnatũ in quarto gradu pertinebit, per d.§.si vassallus culpam, clarè igitur isti duo tex. concordantur: ratio in superioribus est assignata, ità posteà tenere inuenimus Iacob. de Beluiso in d.c.1.§. si vassallus culpam, prout eum refert Affl. in c.1. §.præterea vassallus, in glo.3.nu.25.vers. ꝙ succedat fiscus, vbi dixisse asseuerat, ꝙ propter delictũ cõmissum in persona domini, omnes descendentes, & agnati vsq; ad quartũ gradum sunt priuati, & ideò in feudo, vbi francorũ iure viuitur, nõ secundogenitũ: sed fiscum succedere, primogenito delinquente. ¶ Diximus etiã ꝙ admittuntur vlteriores agnati descendentes à primo acquirente in infinitum, & hoc ꝑ tex. in c.1. in fin. si vassallus feu.priu. male à Doct. intellectũ, vbi postquàm tex. dixerat, quòd *filius nullatenùs aspirabit ad feudũ: nisi iterum à domino licitè acquirat, gratiam faciente, verbi gratia, si non sunt alij ex latere, quibus aperiatur*, subdit hæc formalia verba, ad ostendendum, qui sint isti ex latere, quibus feudum hoc casu aperitur. s. quando delictũ est contrà dominum, & dicit *Ad eius petitionem admittuntur. qui quarto gradu sunt remoti ab eo, qui id acquisiuit, & etiã vsq; ad infinitum, dum tamen hos constet ab eo per masculos hoc descendisse*, quasi dicat in casu, quo feudum amittitur, propter culpã in dominum cõmissam, non succedit filius delinquentis: sed agnati collaterales, qui sunt in quarto gradu, habito respectu ad primum acquirentẽ, & etiã vsq; ad infinitum, si sunt descẽdentes primi acquirẽtis, hæc.n.est vera successio feudi, nã isti agnati: licet collaterales respectu delinquentis dicantur: attamen respectu primi acquirentis, non collaterales: sed descendentes dicuntur, & in infinitũ succedũt, & illud, quod quamplures dicunt: collaterales succedere vsq; ad septimũ gradum, procedit quando collaterales nõ sunt descendentes à primo acquirente: sed aliquo modo succedere possunt tenore inuestituræ, quo si semel ad collaterales feudum trãsitum facere potest, tunc: licet non sit expressum, vsq; ad septimũ gradum tamen suppletur de iure: sed si collaterales vltimi possessoris sunt descendentes primi, acquirentis, maximè in feudo antiquo ex pacto, & ꝓuidentia, prout feudum est de natura feudorum semper in infinitum succedunt, vt dicemus infrà in verbo antiquis q. vltim. in pri. effe. & ea, quæ ibi dicta sunt, hic repete: quia non replicamus. 18

¶ Ex quo patet, quàm extraneum sit summarium, quod positũ est ibi in dicto tex. dùm dicit, quòd quandoquè nec descendentes in infinitum succedunt, si vassallus feudo priuetur: propter suũ delictũ: nam licet hoc in se sit verum: tamen nõ probatur per illum tex. qui non loquitur de descendentibus delinquentis, sed tantùm de filio, dicens filius tamen ad id nullatenùs aspirabit, & in fine, dùm facit mẽtionem de descẽdentibus, loquitur de descendentibus primi acquirẽtis, vt in infinitum ad petitionẽ feudi admittantur, & nõ de descendentibus delinquẽtis, vt in infinitum excludantur, propter delictum parẽtum. ¶ Benè verum, quod in se est verũ, quòd descẽdentes delinquẽtis in infinitũ excluduntur: sed probatur per tex. in d.§.si vassallus culpam si de feu. fuer. contr. & non per d.tex.c.1.si vassal.feu.priue.

¶ Diximus: post mortẽ tamen delinquentis per c.1.an ille qui interfec.fratr.do. ibi feudum tunc domino aperitur, & ꝑ tex. in c.1.§. deniq; quæ fuit prima causa bene. ami. vbi cum delictum cõmittitur contrà dominum, nõ ad proximos: sed ad dominum beneficium reuertitur, ad dominum intellige in vita delinquẽtis tantùm. arg. tex. in c.1. in fi. de cap. Corrad. simpliciter 20

tex.

tex. ait quòd si propter suam culpã clericus ammittit feudu non solummodo personæ: sed Ecclesiæ datum, eo viuente ad Regem pertinet feudũ, & post mortẽ ad successorem eius.i.ad Ecclesiã reuertitur, simpliciter.n.propter culpam dicit,quod potest intelligi propter culpam in dominum cõmissam,& sic cõcordantur omnes
67 tex. † & vna lex ꝑ aliam legem distinguitur.l.quæsitum scio.ff. de testi. Satis ergò erit pro vltione suæ iniuriæ,vt feudo priuetur ipse delinquens,& eius filij,& cæteri descẽdentes ab eo, & dominus feudum in vita delinquentis habeat,& post mortẽ delinquẽtis agnatis in quarto gradu à primo acquirente distãtibus, & cæteris primi acquirentis descẽdentibus restituat.

¶ Et hanc opinionem: quòd in vita tantũ culpantis dominus feudum habeat,tenuit summus feudista Andr. de Iser. in d.c. 1.si vassal.feu.priue.nu.5.vsq;ad 7.examinando punctũ in terminis quando contrà dominũ fellonia cõmittitur, & post multa, quæ tradit ibi, deniq; dicit in nu.6. hæc verba *omnia ista concludunt ad bona culpantis: sed tale feudum non est suum: nisi donec viuet,& non offendit: post ex pacto, & prouidentia datur alijs,qui descendunt ab eo,qui acquisiuit, propter ordinem.l cũ patronus. ff. de leg.ij.l.si arrogator.§.1. C. de adop.l iij ff. de interdi.& relega.* & parum inferius in nu.7.dicit hæc formalia verba, *& hoc videtur verius cũ modificatione, vt si ex vi pacti,& forma cõceßionis debeatur agnatis, vel quia paternum, delictum vnius nõobsit alij, postquàm delinquens erit naturaliter mortuus: sed culpãte viuo: feudum redeat ad dominum donec viuit delinquens in vltionem suæ iniuriæ. l.statius.§.fin. ff.de iure fisci cum concord. ibi.* idem tenet Affl. in d.c.1.si vassall.feu. priue.nu.4. vbi distinguit, quòd si feudũ est hæreditarium reuertitur ad dominũ: sed si est antiquum, & ex pacto,& prouidentia,redit ad agnatos: sed cum vno grano salis: quia nõ pertinebit feudũ ad agnatũ eo ipso, quòd cõmissa est culpa: sed reuertitur feudum ad dominũ, vt illud habeat, in vltione suæ iniuriæ, viuente ipso culpante, eo verò mortuo, tunc agnatus habebit feudum secundũ Andr. ibi, & in cap.1.§. prætereà, quæ fuit prima causa bene.ami.& hoc videri expressum(dicit) in d.c.1.in fin. de cap.Corrad. & multos citat, qui hanc sequuntur opinionem.

¶ Confirmatur quadã magis cõmuni conclusione,& hic responsum dari nõ potest: nisi negando,magis cõmunẽ: nam d.§.deniq;, qui locutus fuit simpliciter, dicendo (*nõ ad proximos: sed ad dominũ beneficiũ reuertatur*) in fine posteà loquẽdo de alio casu.i.de vassallo, qui sine assensu domini contrà constitutionẽ Lotharij feudũ alienauit, dixit (*quia dominũ contemnere videtur, ad dominum beneficium pertineat*) simpliciter, sicut suprà in casu, quo culpa contrà dominum cõmittitur, simpliciter
68 loquutus fuit,† & tñ magis cõmunis conclusio est, vt ad dominũ pertineat viuẽte culpante, & agnati post mortẽ culpantis succedant, vt testatur Socc. Nep.in cons. 112. abundè nu.2.vol.2. per tex. in c.1.§. hoc quoq; de succ.feu.& vltrà, quod magis cõmunem testetur, citat quamplures, inter quos sunt, qui dicunt ab ista in iudicãdo nõ esse recedendũ, ergò sicut in hoc casu iste.§.deniq;, q̃ simpliciter loquitur, distinguitur ꝑ alias leges distinctè loquentes,ità & in casu superiori,cur.diuersum?
69 ¶ Insuper confirmatur à simili: † nam res prohibita alienari nõ expreßim: sed ꝙ resultet ex simplici fideicõmisso, post mortem hæredis relicto, vt bonis hæredis grauati publicatis,cõprehendantur bona restitutioni subiecta, cũ sua causa vt ad fiscũ ꝑtineant in vita delinquẽtis,& post mortem fideicõmissario restituantur.l.statius florus.§.cornelio felici. ff. de iure fisci.est communis opinio, quam testatur Socci. Nep. in cons. 49. in causa nobilium nu.2. vol.3. tenet Fortunius nu.74. & Galiaul. nu.5.in l.gallus.§. & quid si tantùm.ff. de lib.& po. post eos, quos ibi citant.
70 ¶ Licèt † res prohibita alienari, nõ facto expresso fideicommisso: dummodò, quòd non fuerit nuda prohibitio: sed valeat, vt ex ea dicatur inductum tacitum fideicommissum saltim in causa contrauentionis: iuxtà tradi.per Doct.& Socc.in l.qui Romæ.§.cohæredes.ff.de verb.obl.nõ transeat ad fiscũ, bonis prohibiti propter delictum cõfiscatis, secundum communem opinio. Docto. in l. filiusfamilias.§.diui. ff. de leg. 1.quam testatur Curt.Iunior.in consil.120. præsupponitur col.4.vers. aggredior igitur, & cæteri, quos refert, & seq.latè eam defendẽdo idem Socc.Nep. in d.cons.49.nu.4.vsq; ad 6.vol.3.
71 ¶ Vbi multò magis ꝓcedere dicit,† vt in fiscum nõ transeat res prohibita alienari, propter prohibiti delictum: si expreßim alienatio ꝓhibeatur, quam etiã cõmunẽ opin.testatur in d.cons.49.nu.2.vol.3.
72 ¶ Vel † si testator,vel per causam,vel per aliqua alia verba,ex quibus manifestè eius volũtas appareret,vt bona alienari prohibita nullo modo: nec ꝑ aliquo tẽpore possent in aliũ transferri: q̃a tunc nec in fiscũ talis res alienari ꝓhibita trãsibit, publicatis bonis ꝓhibiti, sm̃ Cepoll.in cons.58.&

Ruy.

Ruy.in d.§.diui,subdẽs in hoc,& in simili causa neminem hæsitaturum in nu.9.

73 ¶ Vel † si testator expressum fecerit fideicõmissum, ex quo tacita oritur, ꝓhibitio alienationis, & deindè expressim prohibuerit alienationẽ bonorum: non simpliciter: sed cum amplissimis verbis causam prohibitionis, & voluntatẽ testatoris declarãtibus, quo casu nullo modo, nec pro aliquo tempore in fiscum trãsire possunt, cum duplex concurrat prohibitio scilicet tacita ex legis dispositione, & expressa ꝑ

74 testatorẽ cũ expressa causa:† Nam quãdo cum expressa prohibitione,etiã legis prohibitio cõcurrit, nõ potest fieri alienatio, etiã in casibus aliàs ꝑmissis.§.sanctissimas in auth. de alien.emph.& ità esse cõmunẽ doctri.Imo.Cum.Alex.& aliorum in d.§. diui, & ibi ꝑ Ias.super.4.glo.ibi ponit rationem, & sequi ibi Modern. Qui omnes casus faciunt ꝑ consideratione tenoris inuestituræ, quomodo feudum concessum fuerit, cum eadẽ sit ratio in re prohibita alienari,& feudo ex pacto,& prouidẽtia.

75 ¶ † Secunda etiã cõclusio ex his dilucida remanet, quòd quãdo delictũ nõ est contrà dominum: sed cõtrà alios,tunc & filij, omnesq; descẽdẽtes,& ꝓximiores agnati admittuntur: etiam in vita delinquentis, excluso domino: sed quòd filij,& descendentes excludantur delicto nõ contrà dominũ cõmisso, tenuit Andr. sibi ipsi contrarius in d.c.1.si vassal.feu.priue.nu.3.& Soc.Nep. in d.cons.68.n.27.vol.3.citans c.1.si vassal.feu.pri.& Alu. in d.§.deniq;:

76 † sed nos audemus dicere, quòd,nec filij, nec descendentes delinquentis excludantur: quia non videmus tex. qui hoc dicat: nisi c.1. si vassall.feu.pri.& c.1.§.vassallus culpã si de feu. defun.contro.fu.quos nos suprà ostendimus loqui cum delictum est contrà dominum: sed quãdo delictum nõ est cõtrà dominum inuenimus tex.in c.1. §. deniq; quæ fuit prima causa bene.ami. qui dicit, *(non ad dominum: sed ad proximos pertinet.)* & tex. in c.1. an ille qui interfecit,qui dicit,*(quia tamen erga dominum non fuerit facta, ad agnatum proximiorem feudũ pertinebit,)* Et appellatione ꝓximioris, quòd veniant filij, & quòd veniant descẽdentes,& nõ tantùm agnati collaterales , credimus , quòd in dubium non veniat alicui sanæ mentis, filius.n.respectu aliorum vlteriorum , gradu proximior nuncupatur.§. cũ filius.insti. de hære.quæ ab intest.defer.cum simil.

¶ Et ideò nõ ab re miratur Affl. de Andr. in d.c.1.si vassall.feu.priu.nu.3. dicens, ꝙ Andr.simpliciter loquitur,& videtur cõprehendere,quod siuè delectum patris sit commissum in dominum, vt si commisit crimen læsæ Maiestatis: siuè commissum sit in alium, quòd filius isto casu priuetur feudo, quod nõ meminit alibi legisse, bene tamen Andr. in plerisq; locis dicit, quòd, quãdo feudum est ex pacto,& prouidẽtia filius priuatur feudo ex delicto patris commisso in dominũ : sed cõmisso in alterum filius non priuatur feudo paterno:vt dicit in c.1.§.præterea, quæ fuit prima causa bene. ami. & in c.1. an agna. & in c.1.§.hoc quoq; de success.feud.

¶ Similiter non benè loquitur Alua.in d. §.deniq; quatenus tenet, quòd descẽdentes delinquentis excludantur propter delictum in alium, quàm in dominu cõmissum:bene tamen loqtur dum tenet,quòd agnati proximiores admittũtur, etiam in vita delinquẽtis non exclusis his,qui infrà tertium gradum existunt,quod nos de his descendentibus etiam intelligimus.

77 ¶ † De iure verò constit.Regni videamus an agnati foriudicatorũ, quorum elapsus est annus à die sententiæ banni, in feudo admittantur,& si admittuntur: an in vita delinquẽtis, cuius bona publicata fuerũt, propter delictũ nõ in dominũ cõmissum,

78 & fiscum excludant.† Cõstitutio.n.foriudicatorum lib.2.duos ponit casus:primus est,vt fisco bona applicentur, quando delinquens liberos, vel parentes non habet: secundus est,vt fiscus vti vnus ex filijs insimul cum liberis succedat, quando delinquens liberos habet: primus casus est generalis de omnibus bonis,siuè feudalibus, siuè burgensaticis, per illam exceptionẽ

79 (nisi feuda,&c.) † nam exceptio in casib⁹ non exceptuatis firmat regulam.l.quæsitum.§. deniq; vbi Bart.l.nam quod liquidè in fin.ff. de pe.leg.l. cum delanionis.§. cui fundus.ff.de fund.instru.l.legata in vtiliter in princ.& ibi Bar.in fin.ff. de leg.1.

80 Soci.in cons.25.nu.27.vol.1.† licet in casibus,qui similes exceptuatis existunt,eadem extante ratione regulã ipsa exceptio nõ firmet,glo.sing.in l.1.de condi.indeb. Abb.in c.quoniam frequenter vt lite non cõtesta. Alex.in cons.107.vol.4. Modern. Repe.in l.1.nu.65.ff.de off.eius,cui manda. est iuris. fol.234.vol.1. Et sic fiscus in bonis omnibus, siuè feudalibus, siuè burgensaticis delinquenti succedit,cum liberi, ac parentes non superint.

¶Sed hunc casum elicere ex d.cõstitutione,quò ad feudalia nullus resultat effect⁹, si Princeps dominus feudi fuerit : quia in casu, quo non sunt liberi, neq; parentes,

81 fiscus succedit † intelligendo hoc verbum (parentes,) vt comprehendat non solum ascendentes:sed etiã collaterales agnatos,

vt

vt no. Bal. in c. 1. n. 3. quemad. feu. ad filia. pertinere, vbi exponit dictionē in textu (ex parentibus) .i. agnatis, & dicit facere ad statutū, & idē tenet Ang. §. œconomus in fin. in auth. de alien. & emphy. Anto. Rosel. in arb. consangui. col. 25. vt nouiter vltra alios firmauimus suprà in rub. in fin. & si nō tenetur à Rege: sed à Barone, tunc an Baro, vel fiscus succedat, infrà dicem⁹. ¶ Nisi dicamus, quòd per cōstitutionem foriudicatorum, agnati collaterales exclu dantur, exponendo (parentes) .i. (ascendentes) quasi voluerit constitutio nō existentibus liberis, neq; parētibus, feudum ad fiscum deuolui etiā existentibus agnatis collateralibus, quod nō est dicendum, neq; præsumendum, quòd mens condentis fuerit magis ascendentes, quàm collaterales feudali in successione diligere voluisse: cum per constitutionem vt de successionibus contrariū videtur: magis collaterales, quàm ascendentes diligere demostrauerit, vbi (excluso cōmuni parente) fratrem, ac sororem admitti in feud.
82 † Verosimilia .n. quæ non sunt, minimè sunt præsummēda. l. nō est verosimile. ff. quod met. causa. c. quia verosimile extrà de proba. cap. in generali de reg. iur. in vi.
83 † nulla etenim dispositio, tam generalis existens est, quòd ad ea sit referēda de qui bus nō est verosimile disponentem cogitasse. Ang. in cons. 248. super primo col. 3. vers. pro hac parte, refert, & s. q. Paris. in cons. 13. legatum nu. 9. vol. 3. & aliæ sunt rationes, quas suprà in rub. assignauimus.
84 † sensus ergò constitutionis foriudicatorum est: existentibus agnatis vel cognatis, eos non excludere propter feudatarij delictum: sed eorum successionem omittere in dispositione constitutionis vt de successionibus lib. 3. q patet ex verbis (vsq; ad tertiū gradum) nām collaterales agnati siuè cognati per illam constitutionem vt de successionibus vsq; ad tertiu gradum succedunt, vt ait ibi Affl. nu. 41. post glos.
85 & And. ibi dùm concludit † illam constitutionem gradus, & nō personas enumerare, & consequenter patruum, qui est in tertiò gradu succedere. Et iste intellectus est cōformis iuri communi, vt agnati, qui succedunt in feudo, propter delictum nō contrà dominum commissum non excludātur, etiam existentes infra tertium gradum, vt suprà nos cōclusimus, secundum nostram nouam opinionem: sed secundū aliam, quàm magis communem tremuli, & cum magno scrupulo testantur Socci. Nep. in cons. præcitato, & Curt. Iun. in 5. par. inducitur iuris feudorum correctio
86 per arg. à cōtrario sensu, † per quod licet regulariter legum correctio non inducatur, maximè in feudalibus Curt. Iuni. in tracta. feud. in prima parte quæst. 4. nu. 6. Modern. Repe. fol. 108. nu. 28. vol. 1. attamen quando in sensu directo verba nihil operarentur, arg. à contrario sensu sumitur ad legum correctionem, est cōmunis opinio, quàm testatur Sebasti. Sapia. in l. q. se patris nu. 21. fol. 136. vol. 8. rep. tenet Deci. in cons. 64. nu. 4. Et nulli dubium est si liberos, vel parentes vsq; ad tertium gradum non habeat, nil operentur: nisi dicamus à contrariò sensu si habeat ergò liberos, vel parentes, ipsi succedunt, & non fiscus, Et iste intellectus generaliter comprehendit, tàm allodialia, quàm feudalia bona, in allodialibus patet p totam constitutionem, in feudalibus patet per illam exceptionem (nisi feuda, &c.) vbi ab ista generali conclusione excipit casum ascendentium, qui in feudo nouo non succedunt cap. 1. de na. succe. feu. in prin. gloss. fin. in d. cōstitutione vt de successionibus, vt, nec per d. cōstitutionem succederent: sed nō excepit casum collateralium: qui a non dixit conditor, vt suprà loquutus fuerat in regula per verbum (parentes) sed per verbum (ascēdentes) & sic potuit regulam, quæ à contrario elicitur sensu, vt parentes .i. tā ascēdentes, quàm collaterales vsq; ad tertium gradum succederēt, & deindè limitationem subdidit: nisi sint descendentes: qui in feudo nouo non succedunt secundum communem intellect. quē testatur ibi Andr. in verbo ascendentes, & non dixit (nisi feuda, &c.) in quibus parētes non succedūt, non propter aliud: nisi quia excludere noluit a feudi successione (siuè nouum, siuè antiquū feudum esset) collaterales, in hoc publicationis bonorū casu, sicut nec excludit, imò nouiter vocat, ius commune corrigendo in feudo tamen nouo, vt in const. vt de succession.
87 ¶ Et sic † concludendo dicimus, quod d. constitutio foriudicatorum in casu publicationis bonorū vult, vt collaterales vsq; ad tertium gradum existētibus liberis admittantur, & hoc quia vsque ad tertium gradum illo tempore collateralium successio erat p d. constitutionem vt de successionibus, & hoc in effectu tenet Affli. in constitutione seq. si quando nu. 8. dùm sciscitatur: an etiam collaterales succedāt non existentibus liberis, neq; parentibus, quod tangit ibi Andr. sed tex. ibi nihil dicit de collateralibus. Et subdit: de hoc dic vt in constitutione vt de successionibus p And. sentit .n. quòd debeat succedi secundum cōstitutionem vt de successionibus: licèt ipse non colligat ex d. constitutione

foriudicatorum, vti nos colleximus idem tenet Affl. in d.constitutione foriudicatorum nu.9.vbi vult,quòd pater excluditur à fratre,vel sorore in capillo ipsius foriudicati in feudo auito per d.constitutionem vt de successionibus ex mente And. ibi in prin.& in c.1.de na.succe.feu.col.3.idem & clariùs tenet Affl.in c.1.§.prætereà vassallus in 3. glo.nu.83. quæ sit prima causa ben. ami.vbi dicit quòd constitutio vt de successionibus admittit fratrē,& nepotē in collaterali,siuè moriatur ipse primoge. siuè aliter deficiat, puta per delictū, & eā ponderat ibi dum vult,ꝙ donec extat primogenitus,alij excludātur,ꝙ intelligitur, donec primogenitus sit habilis:quia paria sunt non esse, & esse, & inhabilem esse,& sic casus mortis extenditur ad aliū casum. de hoc est tex. in l.gallus.§. & quid si tantùm.ff.de lib.& post. ¶ † Hodiè verò in
88 hoc regno: quia successio est extensa vsq; ad trinepotis gradum per hoc c. si aliquē succedent collaterales vsq; ad trinepotis
89 gradum.i.vsq; ad septimū gradum:† quia ratione legis correcta, ipsa etiam lex.correcta censetur, glos.ordin. in l.1.in verbo prouidentia.ff. de legi.tu.similis glos.in l. qua ratione §.literæ in verbo directum in fin. de acqui.rer. domi.Moder.Repe.fol.
90 200.nu.96.vol.8.† & ratione legis cessante,cessat ipsa etiam lex.l.adigere.§.quamuis.ff.de iure patro. Moder.Repe.in l.pater filium nu.35.ff. de inof. testa.fol.407. vol.1.gloss.& Bar.in l.1.ff. de leg.iij.Moder.Repe. in l.postumo.C. de bono.poss. cōtrà tabu.nu.71.fol.106.vol.8.quicquid dicat ibi Deci.nu.8.ex mente Io.Andr.in cap. post translationem in verb. cessante de renunti. quòd licèt ratio legis sit correcta, remanet tamen authoritas.l.nàm ratio.l. separata videtur à dicto.l. curatores vbi Bar.ff.de offic.ꝓcur.Cæsa.& ideò licèt ratio.l. correcta sit: non tamen ipsa lex correcta videtur, secundum Bal. per illum tex.in l.1.in 5.not. de cadu.tolle.&
91 alios ibi:† nam ratio legis est anima legis. l.cum ratio.ff.de bon.dam.Moder.Repe.
92 fol.309.n.323.vol.6.† & lex est quicquid in ratione cōsistit.cap.consuetudo distin. 1.Abb. in cap.ratio nulla in prin.extrà de
93 præben.† sublata itaq; ratione, authoritas illa sicut Cadauer remanet, quod est sinè anima,& nullum habet vigorem:sed id:an perpetuū sit.vide Moder.Repe.fol. 536.nu.28.& seq.vol.6.& fol.205.nu.71. vol.8. & remisiuè fol.107.nu.78.vol.8. ¶ Prætereà condentes illam cōstitutionē foriudicatorum : si sciuissent collaterales posse succedere vsq; ad septimū gradum, per hoc cap. si aliquē, vt sciuerunt collaterales posse succedere vsq; ad tertiū gradum per constitutionē vt de successionibus,dixissent (parentes vsq; ad septimum gradū) & non,vt dixerunt (parentes vsq; ad tertium gradum) quia eorum intentio nō fuit limitare gradus parentū, per dicta verba: sed præseruare ius, quod parentes habebant in successione feudi , ne ipsi ꝑ alterius delictum punirentur , se confor-
94 mes reddendo cum iure communi,† quo nemò alterius delicto,& culpa onerari de
95 bet.l.non debet.ff.de reg.iu.cū vulg.† Et illud dicitur verosimile, quod cū iure cōmuni concordat.Paris.in cons.88.viso ꝓcessu nu.33.vol.3. ex mente Inno.in cap.
96 auditis de præscri.† ergo vti statutum habetur, quod verosimile est statuentes facturos esse, si vel sciuissent, vel interrogati fuissent, gloss. in l.tale pactum.§.fin.ff. de pact.quam ad hoc pro sing.citat Ias.in l.si extraneus in 4.no.ff.de condi.ob causam.
97 ¶ Sed † an isti agnati, etiam in vita delinquentis fiscū à feudo excludant, hoc pendet ex intellectu constitutionis si quando quæ sequitur post d. constitutionē foriudicatoru,& iste est casus omissus ꝑ const. foriudicatorum : sed an idem per const. si
98 quando,videamus,† hæc.n.const.si quando lib.2. duos itidem ponit casus primus est quid agendum, quādo foriudicatus liberos habet secundus est : quādo foriudicatus neq; liberos,neq; parētes habeat,& feudū à Comite, vel Barone tenet. in primo casu determinat,vt fiscus in vita delinquentis , vti vnus ex liberis insimul, cum liberis succedant. in secūdò casu quid determinat an fiscus,vel dominus succedat, apud nos absq; dubio nō manet,licet glo. ibi fiscū in vita delinquētis succedere determinet,dùm ibi dicit in verbo quemadmodū,ꝙ interim donec moriatur foriudicatus, Comes , vel Baro à pet tione feud. repellitur.arg.l.statius.§.fin.ff.de iu.fi.sed hunc articulū in sequēti mēbro examinabimus. pro modo nō discedamus à cōtrouersia inter fiscū,& agnatos:quis eorū ꝓferatur in feu. ob delictū nō in dñum cōmissum deuoluto, iure const. Nō existētibus ergo liberis:an parētes,vel fiscus succedat delinquētis in vita, nos casum omisū esse dicimus,ꝓptereà:an saltim argumētis,& coniectu. mentē statuentis declarantibus possit ꝑ d.const.terminari videndum est. ¶ Primò .n. ꝙ parentes excludant fiscum etiā in vita delinquētis, facit const.foriudicatorū in prin.quæ tunc fiscū vocat,cū, nec liberi,nec parentes extiterint,& licet qñ liberi fuerint , declaret, & distinguat: quomodo fiscus cū liberis succedat : attamen quādo nō extant liberi:sed parentes,

nil

nil aperit,& idē hētur in conſt.ſi qñ, quæ eſt poſt d.conſt.foriudicatorū,nam nō loquitur: niſi de caſu, qñ foriudicatus liberos hēt, & qñ feudū à Comite,vel Barone tenet,nō exiſtētibus neq; parētibus,neq; liberis, caſum prædictū omittēdo, qui in iuris cōis diſpoſitione remanet l. cōmo diſsimè.ff. de lib.& poſt. cū ſimil. de iure .n.feudorum agnati ſicut excluſo dño admittūtur,vt ſuprà eſt dictū, ita & excluſo fiſco Alex. in l.ſi finita.§. de vectigalibus. ff. de da.inf.& cæte.in ſeq.membro cita. vbi hētur,ꝙ bona feud.gñali non veniunt in cōfiſcatione: Sed contrà,ꝙ nō ſit caſus omiſſus: ſed terminatus ꝑ d.cōſt.rationis maioritate,facit:nam ſi fiſcus,exiſtētibus liberis,vt vnus ex liberis ſuccedit inſimul cū liberis in vita delinquentis, multo magis inſimul cum parētibus ſuccedet: quia feud.magis filijs,& deſcendētibus, quam aſcendentibus, & collateralibus debetur:

99 † imò aſcēdentes,& collaterales vera feudorum ex nā nō ſuccedunt.c.1.§.cū verò

100 tit.pri.feu.c.1.de na.ſuc.feu.† & hæreditas magis deſcendētibus, quam collateralibus,& aſcendētibus debetur. Doct.in §. cū filius inſt.de hære.quæ ab int.def.ergo ꝙ in vno ſtatuitur in alio locū hēt identi-

101 tate,ſeu maioritate rōis: ſo † Nā cu multa eādem hēnt rōem, licet de vno mentio fiat, exemplariter, & non reſtrictiuè fieri vr̄, & lex tali caſu nō extēdi:ſed enucleari dicitur.Oldra. in conſ 185.thema tale eſt in fin.cū cōc.ꝑ Rimin.inſt. de do.in prin.

102 nu.273 cū ſeq. & nu.286.vbi dicit ſo † ꝙ vbi viget eadem ratio, quod verbis legis eſt omiſſum, nō debet religione iudicātis

103 omitti. Old.in conſ.268. † imò ſubdit caſum omiſſum non dici, vbi eadē ſubē rō, ſm̄ Io. de Ana.inter conſ.Pau.de Caſtr.in cōſ.261.viſis, & cōſideratis his col. 2.vol. 2.Bal.in l. qui diuerſas col.2.C.man.Abb. in conſ.75.col. 3.vol. 1.Sed hoc ſolui poſſet,ꝙ lex in caſu publicationis feu.ꝑꝑ delictū vaſſalli magis agnatis quā liberis fauere ſolet, & cū delictū eſt contrà dñum, haud dubiè ſm̄ receptiorem opi. ſuperius traditam, ꝑ c.1.ſi vaſſ.feu.priu.& c.1.§.ſi vaſſallus culpam ſi de feu. de.cōt. feu.int. do.& aga.licet ſecus cū delictū nō eſt contrà dñum: ſed ſm̄ magis cōem opi.etiā qñ delictū nō eſt cōtrà dñum,omnes deſcendentes excluduntur,& etiā agnati vſq; ad tertiū gradū,& admittūtur agnati quarto exiſtētes in gradu,ꝑ d.c.1.ſi vaſſ.feu.priu. vt dictū eſt ſuprà. Ergò nimirū ſi parentes fiſcū etiā in vita delinquētis excluderent,

104 & nō liberi:† nam magis ſunt propinqui, magis macula vaſſalli delinquentis ſunt infecti.arg.l.humanitatis C. de excu.tu.l. lex cornelia.ff.de iniu.cū alijs ꝑ Affl.in d. c.ſi vaſſallus culpam ſi de feu.fue.cont.

106 ¶ Sed in cōtrariū:videlicet,† ꝙ fiſcus collaterales,& aſcendētes excludat,non ſolū viuo delinquēte:ſed etiāpoſt mortē ipſius in perpetuū,vr̄ eſſe cōſt.ob filiorū culpas, circà fin.quæ eſt ſituata poſt d.conſt.& eā ibi poſt gloſ.intelligit Andr.qui vult, ꝙ ſi frater foriudicatus mortuus ſit viuo patre ſoror in capillo erit hæres in totum,& fiſcus nihil habet: ſi verò poſt mortē patris foriudicatus moreretur, tunc fiſcus ſuccedet, & à fiſco ſoror in capillo de paragio dotē hēbit,& non ſoror,nec frater foriudicato ſuccedit, qñ foriudicatus ſuperuixerit patri ſuo, & viuus eſſet poſt mortē patris,qñ feudū habere poſſet,& ſic fiſcus fratrem,& ſororem excludit, in bonis nō quæſitis tempore delicti:ſed poſteà quæ-

106 rendis:† qm̄ iure cōmuni confiſcatio non ſe extendit:niſi ad bona, quæ ſunt tēpore cōfiſcationis.l.ſi tibi mādauero.§.is cuius ff.man.l.ſi deportati ſeruo.ff.de leg.3.no. glo.in l. nā ad ea.ff. de con.& de ſm̄ Pau. de Caſtr.in conſ.56.ſuper primo quæſito dicendū eſt hæreditatē nu.2.vol.1.in nouis. & in hoc d.cōſt.eſt iuris cōmunis correctoria. Multo magis, in caſu nr̄o fiſcus collaterales excludet, vbi feudū poſsidebat,ipſe foriudicatus tempore cōfiſcationis,quo caſu d.conſt.non correctoria:ſed conformis eſt iuri cōi. Sed huic reſpond. ꝙ ꝓcedit,qñ feudū eſſet diuiduū,iuxtà.c.

107 oēs ſi de feu.de.co. fu. † ſecùs ſi ſit indiuiduū: puta ꝙ viuatur iure francorū, vt eſt hodiè in Regno ꝑ hoc c. ſi aliquē, & ꝑ c. volentes in fin.ibi (integro, & indiuiſo:) nam tunc ſecundogenitus,& nō fiſcus ſuccedet in feu. primogenito foriudicato. vt probatur in conſt. ob filiorū.arg. à contr. ſenſu,ibi (ſiquidē tales res ſunt,quæ diuidi poſſunt:)ergò,ſi diuidi nō poſſunt,ſuccedet ſecūdogenitus, vt ꝑ d.tex. ità tenet Affl.ibi nu.5.vbi dicit, ꝙ cū bona nō ſunt diuidenda,ſecundogenitus ſuccederet,&

208 non fiſcus, ſicut † qñ primogen. viuo patre ſi fuit rebellis Regi, mortuo patre,ſuperſtite ſecūdogen.ꝙ ſuccedit ipſe ſecundogenitus,& nō fiſcus, & ità concludere And.in c.1.§.prætereà ſi vaſſallus,quæ ſit pri.cau.ben. ami. & ità etiā ipſe poſt examinationem ibi concluſiſſe dicit.

¶ Sed aduerte, ꝙ tex.d.conſt.ob filiorum non bene probat,ꝙ ſecūdogen.etiā delinquentis in vita fiſcu excludēdo ſuccedat, re indiuidua exiſtente: quia ſi à contrario iſtū elicimus ſenſum,reſultat cōtra conſt. ſi qñ, vbi exiſtētibus liberis non in totum ipſe fiſcus excluditur: ſed durante delinquentis vita fiſcus, vti vnus ex liberis ſuc-

 cedit,

ccedit,& mens const.ob filiorũ fuit ità sentire de fratre,& sorore in capillo,sicut,& de cæteris,qui numerãtur in const.foriudicatorum,& const.seq.si qñ,vt ait glo.in const.ob filiorũ in verb.nõ hẽat,vbi dicit, hæc verba (si verò non hẽat fratrẽ,vel sororẽ in capillo, nec etiã supersint alij, qui numerantur suprà in l.foriudicatorũ,& l. seq.tunc fiscus vocatur in totum,vt hic,&

109 suprà eo.l.1.) † Et arg. à contrario sensu feudali in materia contrà ius feudorũ,seu aliam const.feudalem nõ capitur.Curt.in tract.feu.p.1.q.4.nu.6.ex mente Bal.in c. imperialem.§.præterea ducatus col.pen. de proh.feu.alie.p Feder.Ias.& cæte.in l. 1.ff.de offic.eius,cui man.est iur.

¶ Et propterea putamus: isto in casu idẽ dicendũ esse,quod est dictum in casu,quo

110 liberi extiterint, p d.const.si quando,† vt siuè liberi, siuè ascendẽtes,siuè collaterales:qui tamẽ alias succedere in feudo possunt, extiterint, feu.semper successoribus ipsis deuoluatur:nõ in vita:sed post delinquentis mortẽ: in vita verò delinquentis fiscus succedat: cum nulla fiat iniuria proximioribus agnatis, si fiscus succedat in iure tãtũ,quod habet ipse delinquens.arg.l. statius.§.cornelio.ff.de iur.fis.& arg.eorũ quæ dicemus infrà in sequẽti membro,& facit, quod tradit Fortun. in l.gallus.§.& quid si tantum nu.74.fol.264. vol.3. rep. vbi dicit hęc verba(sed omissis inuolucris

111 ostẽdo tibi rationem diuersam: † quando enim bona alicuius publicãtur, fiscus succedit in bonis suis, non vt successor post mortẽ:sed vt successor in vita,& ideò oẽs vtilitates, quibus damnatus esset vsurus, transferuntur in fiscum, & hæc est ratio

112 † quare præfertur fideicommissario in vita, quinimò fiscus præfertur liberis, qui fideicommissarium præcedunt. l. peto.§. prædiũ. ff. de leg.3. & ità intelligit Paul. de Castr. in l. in insulam.ff. solu. matr. & adducit eundem tex.§.cornelio.

113 ¶ Verùm,quòd † in casu,quo liberi extiterint, tunc fiscus, vti vnus ex liberis succedet, per d.const.si quãdo: sed si alij,qui non sunt liberi extiterint, tũc fiscus in toto feudo succedit delinquentis in vita:sed post delinquẽtis mortẽ, proximiori totũ restituet feudũ:siquidem d.const.si quando nõ loquitur: nisi de liberis,& iste casus aliorum agnatorum est casus omissus,qui secundum iuris communis dispositionem terminabitur. vulgata.l. commodissimè de lib. & post. Et sic in vita delinquentis proximior agnatus insimul cum fisco delinquentis in vita non admittetur, quia non est de liberis: sed tu melius cogita, pro resoluto non habemus.

¶ Prædicta autẽ intellige,in feudo ex pacto,& prouidentia pcedere:sed in feudo hæreditario præsertim in hoc Regno, qꝫ ad instar allodialium est reductum p cap. volentes:an idem iudicetur,quod de qualibet re allodiali, vt in totũ fisco applicetur, etiã post mortẽ delinquentis,cogita, quia videtur dicendũ,qꝫ sic,qa in casibus, in quibus contrahendo, in illis etiã delin-

114 quendo præiudicare potest,† cum valeat arg. à delictis ad contractus, & econtra.l. oẽs cũ ibi no.ff. de iud.vt in indiuiduo ait

115 Curt.in tract.feu.p.5.concl.6.nu.13.† Et in allodialibus succedit fiscus, si dannatus liberos non hẽat. Affl. in const.grandis in prin.& si liberos habet, seruatur d.const. foriudicatorũ.Affl.ibi,& in d.const.grandis nu.7.vbi concludit,qꝫ statim facta bo-

[o] norũ annotatione, [o] quod idẽ est,quòd bonorũ publicatio,stabilia fisco acquiruntur, licet recuperari possint infrà annũ p reum cõparentẽ, & contumaciã purgantẽ:sed elapso anno,si veniant etiã nõ facta foriudicatione, audietur in suis defensionibus: sed bona annotata nõ recuperabit p d.const.grandis ibi (fisci nostri commo

116 ditatibus acquiratur.) ¶ † Licèt secùs iure cõmuni,quo statim,qꝫ bona publicãtur irrecuperabiliter acquiruntur:nisi contumax infrà annũ decederet:nam tunc bona illa transeunt ad successores.l.1.circà fin. de req.re.l.1.C.eo.vel nisi qñcũq;comparens,suã ostenderit innocentiã,& absolutoriã obtinuerit sententiã: nam tũc bona rehabebit.glo.in l.fin.in verb. purgauerit in fin.ff.de requi.reis. ¶ Sed si seruatur d. const.foriud.vt ait Affl. qñ delinquens liberos hẽt,seruabitur etiã,qñ non liberos: sed parentes habuerit,non solũ in allodialibus:sed etiã in feudalibus,p d.exceptionem (nisi feuda,& cæt.) quæ firmat regulam, vt est dictũ, positã suprà videlicet, si liberos,vel parẽtes non hẽat, quasi à contrario,si liberos,vel parẽtes hẽat,fiscus nõ succedit: sed liberi,vel parẽtes,& quò ad ascendẽtes vsq; ad tertiũ gradũ ibi omnes tenent,vt succedant: sed quò ad collaterales non, p d.tex.sed p const.vt de successionibus tenet ibi Affli. vt suprà diximus: nos autem tenuimus appellatione parẽtũ collaterales etiã comprehendi. ¶ Et ideò

117 gñaliter arbitramur,qꝫ † in allodialibus liberi, ascendentes, & collaterales vsq; ad tertiũ gradũ stabilibus in bonis succedũt, modo tñ, quo suprà est dictum: videlicet post delinquentis mortem agnati,& liberi etiã in vita insimul cum fisco:nam licet parentes p arg. à contrario sensu sumptũ in d.const.foriudicatorũ vocẽtur:tñ quomodo vocantur: an delinquentis in vita,

vel post mortem, nō exprimitur ꝑ const. si quando, & const. foriudicatorū: sed solū de liberis dr̄, & ideò vti casus omissus sm̄ ius cōmune intelliget̄, vt post delinquentis mortem admittatur. arg. d. l. statius. §. cornelio. ff. de iu. fi. siuè feudū ex pacto, & prouid. fuerit, in quo minus est dubium, siuè feudū hæreditariū: nam si in allodialibus ꝓcedet, multò magis in feudo hæreditario, vbi maior succedentium agnatorū consideratur affectio, & hoc ꝑ d. constit. foriudicatorū, quæ ad feudi successionem simpliciter admittit, nō exprimendo, vel hæreditarij, vel ex pacto, & prouid. ꝑ illā
118 exceptionem, quæ regulā firmat. † & lex gn̄aliter, & indistinctè loquens, gn̄aliter, & indistinctè intelligi debet. l. de pretio. ff. de publi. cum vul. Soc. Nep. in cons. 73. nu. 8. vol. 3. sed si non fuissent admissi ꝑ d. const. foriudicatorū, tunc secùs esset: quia in totū fisco deuolueretur. Et hoc qn̄ feudū tenet̄ à Rege: sed si ab alio inferiore, & nō à Rege tenet̄, tūc dic, vt in seq. mēbro.
¶ Aggrediamur tertium, & vltimum
119 membrum, † qn̄ delinquens, nec liberos, nec agnatos hēt, & tūc si feudum tenetur à Rege: tam & si delictum cōmissum non esset, & vassallus nāliter mortuus esset, ēt fiscus succederet, & in eius vita: quia mortuo cōparatur, & expressim bona publicantur, fiscus itidē succedet: quia contra-
120 dictorem nō habet. ¶ Sed † si feudum ab alio quā à Rege tenet̄, puta à Comite, vel Barone, tunc si delictum est cōmissum in dn̄i personā similiter per p̄dicta talis casus decisus remanet, vt dn̄us ipse in suæ iniuriæ vltionem succedat. c. 1. §. deniq; quæ fue. prim. cau. ben. ami. si feud. est planum & de tabula: sed si feudū est quaternatū, ꝙ esse pōt, & vt teneatur à Barone, & tūc nobis æquū videtur, vt simili modo ipse dn̄us succedat in suæ iniuriæ vltionē, per d. §. deniq;, & quod trad. glo. in const. post mortem (ꝙ feu. quat. ꝙ à Barone tenetur ꝑꝑ delictum Regi deuoluitur, sicut deuoluitur ꝑ mortem,) ꝓcedet cum delictum
121 non est contrà ipsum Baronem. ¶ Sed † si delictum non est contrà dn̄um: sed contra alium etiā Regem, & cōmittatur publica rebellio, & læsæ Maiest. crimen, tunc sunt opin. iure feu. prima est, vt per notoriam rebellionē, feu. quod à Barone tenetur nō
122 deuoluatur fisco, † & gn̄ali bonorū confiscatione nō veniat. Alex. in l. si finita. §. de
123 vectigalibus de dan. inf. † quia quæ de sui natura nō transeunt ad extraneū hæredē, non transeunt ad fiscum. vt no. glo. in l. eū qui. ff. de int. & rel. & Soc. Nep. in cōs. 49. nu. 12. vol. 3. & consil. 51. nu. 3. vol. 2. latè Cepol. in consil. 58. casus, qui oritur in secundo dubio in ciuil. Soc. Nep. in cōs. 49. in causa nu. 1. vol. 3. Affli. decis. 282. orta lite nu. 12. vsq; ad fin. quāplures etiā citati per Spe. in tit. de feu. §. qm̄ q. 40. nu. 62. & seq. & ratio, qua moti sut isti, quos refert
124 Spe. fuit: † quia dn̄s alieni criminis infortunio ius suum amittere nō debet l. res C. de don. int. vi. & vx. §. si qs in sua in auth.
125 de eccle. ti. cum con. ibi. vel † quia alienatio in potentiorem est ꝓhibita, ne durior fiat dn̄i conditio. l. curia, & l. milites. C. de loc. & cōd. l. 1. ff. de alie. iud. mu. causa fa.
126 † & Princeps intelligitur esse potentior, tùm ratione excellentiæ, tùm quia multipliciter est priuilegiatus. l. 3. 1. resp. C. de alie. iud. mut. causa fact. c. visis ver. humanum xvj. q. 2. ¶ Alia est ratio, quā addu.
127 Cepol. in d. cons. 58. in ciuili, † quia cum feudatarius debeat seruitium ꝑsonale, & ꝑꝑ hoc in feudo vtile hēat dn̄ium. c. 1. in quib. ca. feu. am. c. 1. §. 1. de inue. de re ali. nō potuit illud dn̄ium à sua causa separari, sicut nec transit in fiscum illa obligatio infidelitatis, quæ est merè personalis c. 1.
128 de no. for. fidel. ità nec trāsit feudum, † & quia aliæ sunt operæ vnius hominis: aliæ alterius. l. nemo est, qui nesciat. ff. de duo. reis. ¶ Alia est ratio, quā tradit Affl. in p̄-
129 citato loco, † quia feudum concessum intelligitur donec vassallus fuerit fidelis, & si fidelis nō fuerit ad dn̄um reuertatur, & in hoc fundatam esse decisionem. c. imperialem (dicit) de proh. feu. ali. ꝑ Fed. Sed licet, ratio in se sit vera, vt ex h. s, quæ suprà diximus apparet, & eā sequitur Paris. in cons. 21. nu. 54. vol. 1. attamen non militat in casu isto: sed in casu, quo delictum fuerit contrà dn̄um. ¶ Alia prætereà est ratio, quam à Spe. colligimus prædicto in
130 loco: † ne sequatur absurdum, ꝙ Princeps vassallus vassalli sui dicatur: siquidem Princeps vassallus alicuius fieri non potest, & hic fieret accipiendo feudum, & præstando seruitiū, quod ꝑ feudo debetur, quod seruitij in cōsequentiā (feudum habendo) subire debet. l. fiscus. ff. de iure fisci. ¶ Alia est ratio, quæ ab eodē Spe. colligi potest:
131 † ne quis inuitus socius ei fiat. l. actione. §. societas. ff. pro so. ¶ Insuper facere posset
132 ꝑ hac parte, † ꝙ feudi alienatio sinè consensu domini est ꝓhibita. c. imperialē de proh. feu. alie. ꝑ Fed. ergò feudum in aliū sinè consensu dn̄i transire non potest. Et deniq; hanc opinionē tenet glo. in d. cōst. post portē lib. 3. quæ dicit, ꝙ si vassallus habens feudum à Barone cōmisit rebellionem contrà Regem, ꝙ feudum prædictū, siuè feudum sit quaternatum, dummodo ipse ex priuilegio conferre possit, & ipse cōtulerit: siuè nō quaternatū, deuoluitur

Baroni: licet secùs quãdo est quaternatũ, cuius collatio spectat ad Regem: quia tunc fisco deuoluitur, vt ibi arg. illius const. post mortẽ, & con. l. si quãdo de pœna foriud. & l. gallus §. & quid si tantum. ff. de lib. & po. & refert Affl. in d. decis. 282. ꝑ glo. ibi dixisse: ita iudices Mag. Cur. dec sisse, & subdit hanc sententiã approbasse Luc. de Penn. in l. 1. in verbo plectendi C. de pet. bon. subl. lib. 10. idem etiã subdit esse glo.
133 ibi in d. const. post mortem † si damnatus teneat aliquas res ad ẽphyteusim ab alio, quàm à Rege, vel aliter ex quacũq; causa, vt bona prædicta nõ deuoluãtur ad fiscũ: sed ad Comitem, Baronem, vel Ecclesiã, à qua res tenentur. arg. optimo. l. si in libertũ animaduersum erit. ff. de bo. lib. l. vlti. §. 1. ff. de bo. damn. l. si filius, vbi plenè. C. de bon. proscri. idem tenet Deci. in cons. 252. agitur causa magni ponderis nu. 5. &
134 6. vbi plures citat ad hoc, † ꝙ bona feudalia non applicantur fisco: sed agnatis, ꝑꝑ delictum nõ in dñum commissum, & tandem dicit, ꝙ Alex. in d. §. si de vectigalib' testatur esse comm. opin. agnatis ergò deficientibus sequitur, vt dño applicetur, & nõ fisco. vide etiã Capici. decis. 16?. nu. 8. vbi tenere dicit, ꝙ si subfeudatarius cõmittit crimen in dñum mediatum: puta Regem, feudum deuoluitur ad dñum immediatum .i. Baronem si nõ est quaternatum, & si est quaternatum ad Regem per no. per Andr. in c. 1. §. illud col. 2. de proh. feu. ali. per Fed. ¶ Secunda opin. est quam
135 veriorem putamus, † vt fiscus in vita tñ culpantis succedat, & post mortẽ feu. dño restituatur, bonis ꝑꝑ delictũ non in dñum cõmissum publicatis. arg. d. l. statius. §. cornelio de iu. fi. Pet. de Greg. in tract. conc. feu. par. 4. q. 7. ver. quintò principaliter limito, qui dicit, ꝙ vita foriudicati durãte, feu. occupatur à fisco, vna cum alijs bonis ipsius foriud. confiscatis ar. d. §. cornelio, & eorum, quæ tradunt Doct. in d. l. gallus §. & quid si tñ de lib. & po. Ità tenet And. in c. 1. nu. 7. si vassallus feudo priuetur, ex mente Spe. præallegato in loco: licet pro parte Baronis allegetur ꝑ Affl. in d. decis. 282. & non rectè: qm̃ pro fisco, & nõ pro Barone tenet And. .n. ibi, dũ dicit, ꝙ feudum, ꝙ ab alio tenetis, cuius bona publicantur, redit ad eum, à quo tenebat. l. fin. §. si in libertinum. ff. de bo. dam. cũ conc. ibi. hoc eius dictum ꝓcedit, qñ delictum est directò cõtra dñum, à quo feudum tenetur, quod patet ex superioribus, quę ibi idem And. tradidit in fin. nu. 4. dùm dixit: *si directò committendo contra dominũ feloniam hic sunt opiniones, &c* & iste non est casus noster: q̃a sumus in membro, qñ delictum nõ contrà dñum: sed contrà aliũ cõmittitur. deindè And. modificat d. conclusionem procedere in vita culpãtis: sed post mortẽ vult, ꝙ feudum ad agnatos reuertatur, & hic allegat Spec. in tit. de feu. dicens, ꝙ videtur inclinare ad hãc sententiam, & referendo, quod tenet ipse Spec. subdit hæc formalia verba, *quod viuo culpante habeat is qui publicat bona: non dominus feudi, eadem ratione veniat ad dominum feudi in eum commissa culpa: non ad agnatos. viuo culpante l. si finita § si de vectigalibus ff de dam infe.* & hæc verba terminant casum nostrum, dùm habetur (*viuo culpante, habeat is, qui publicat bona, & nõ dominus*) hic. n. præsupponitur, ꝙ delictum non est contrà dñum, & viuo culpãte habet feudum is, qui publicat bona. i. fiscus, & non dominus. i. Comes, vel Baro, à quo feudũ tenetur. ista .n. sunt ex mente Spe. ipse. n. And. volens ad suum ꝓpositum hãc decisionem adducere eadem ratione, subiunxit alia verba videlicet: (*eadem ratione veniat ad dominũ feudi in eum commissa culpa: non ad agnatos viuo culpante*) quasi sentire volens, sicut quando delictum non est cõtra dñum: sed contra alium, fisco, qui bona publicat feudum viuo culpante applicatur, ità qñ delictum est contrà dñum, domino feudũ viuo culpãte deuoluitur. Sed hoc vltimum, quod principaliter tenet And. quomodo intelligatur. præcedenti in membro diximus.
¶ Non obstant in contrarium adducta, & Primò, ꝙ ea, quæ de sui natura non transeunt ad extraneos, non trãseunt ad fiscũ: quia procedit, vt in perpetuum transeat:
136 secùs si in vita delinquentis: † nam sicut feudum ex pact. & pro. de sui natura non trãsit: nisi ad proximiores, & in vita alienantis tenes eius alienatio, in tñ, vt nec proximus agnatus, restituto pretio illud feudum recuperare potest, sm̃ magis communem opinionẽ, quam testatur Iacob. Mandelli in cons. 76. in prin. lib. 1. & probari in c. 1. §. titius si de feu. def. con.
¶ Secundo nõ obst. ꝙ dñs directus alieno crimine ius suum perdere nõ debet: quia nil perdit: nam seruitium fiscus pręstabit, dùm feudum habebit. ¶ Tertiò nõ obst. & hoc est potissimum, ꝙ dñi cõditio fiat deterior: cũ fiscus, qui seruitia debet, potentior sit alio feudatario: nam ad hoc respon. Spec. in d. §. qm̃ de feu. ꝙ cedet hoc vtile dñium alteri, & dñi conditio durior nõ fiet, & hoc erit sicut de iure const. reg. per const. post mortẽ, vbi glos. ꝙ feu. quater. ꝙ à Barone tenetur ꝑꝑ delictũ ad Curiã deuoluitur, & Curia alteri illud dat, & literas dño destinat, vt feu. asignet ei, cui

est concessum, & ille releuium, & seruitia dño præstat. ¶ Quartò non obst. q vtile dñium hẽatur p seruitio psonali, & consequenter vti psonale ad aliũ nõ transeat: ptertim quia aliæ sunt opæ vnius, & aliæ alterius: nam sicut in descendentes primi acquirentis, ità in fiscum feu. transire põt. vbi est clarum, q aliæ sunt opæ primi acquirentis, & aliæ successoris descẽdentis, nec obst. q ibi transeãt, vel ex natura feu. vel ex tenore inuestituræ, & in aliũ transire phibetur, vel ex natura feud. vel ex inuestitura sinè dñi licentia. qa respon. Spe. in d. §. qm̃ de feu. & per hoc tollitur aliud medium de c. imperialẽ. §. illud de proh. feu. ali. p Fed. quia locũ hẽt in alienatione
137 voluntaria, † quæ dùm phibetur alienatio, necessaria permissa censetur l. alienationes. ff. fam. hær. l. peto. ff. de leg. ij. sicut alias fundi dotalis alienatione phibita. instit. quib. mod. ali. lic. circà prin. l. vnica. §. & cum lex. C. de rei vxo. act. & necessaria illius fundi alienatio permissa intelligitur l. j. ff. de fun. do. & p hanc rõem tollitur ẽt illud, q socius inuitus qs fieri nõ cogatur. ¶ Postremò nõ obst. absurdũ, q Rex esset
138 alterius vassallus: † qm̃ Rex alterius Regis feudatarius esse põt. Andr. in c. si quis decesserit. si de feu. fu. con. vel etiã si ab alio teneat. Bar. in l. si qñ. C. de ap. & in l. j. §. si qs eo. Luc. de Penn. in l. patrimonialis. C. de fu. pat. li. x. vbi dicit, q Rex comitatũ habere potest, vel etiã feudũ patrimoniale, & in l. qnicunq; C. de om. ag. des. lib. xj. secũdũ Frec. in tract. de subfeu. ba. lib. 2. in quinta auth. nu. 7. fol. 197. vbi subdit hoc intelligere, nõ vt Rex ex sua regni corona feuda, & comitatũ habeat: sed vt à regno separatũ, & patrimoniale, & in hoc casu aliam gerit psonã, & vt Rex nõ habetur. ¶ Insuper aduerte, q tenentes cõtrariam partem (excepto tñ Affl.) gñaliter, & pas-
139 sim tenere videntur, q † feudalia non acquirantur fisco, p delictũ nõ in dñm commissum, nec exprimunt, in vita delinquentis. Ideò d. comm. opi. in hoc articulo nos ità limitamus, vt pcedat post mortẽ culpantis, vt tũc dñs succedat in feudo: secùs in vita delinquentis: qa tunc fiscus, & nõ dominus in feudo succedet per prædicta. ¶ Sed congruè se nobis offert quærere: an hoc immutatũ sit iure const. regni. Et prima fronte vr̃ dicendũ, quòd sic, p const. si
140 quãdo lib. 2. eam ponderãdo: primò † qa simpliciter, & indistinctè loquitur, vt feudum redeat ad dñm, nec aperit: an in vita, vel post mortẽ delinquentis, ergò generaliter, & indistinctè intelligi debet. l. de p̃tio. ff. de publ. cũ sim. nec refragatur huic ponderationi. §. fructus tñ. in eadẽ const. quia loquitur in casu, quo foriudicatus liberos habet, q patet ibi per verba (si liberos habeat,) & replicat, q suprà dixerat, q patet ibi (p modũ superius declaratũ.) ¶ Secundò pondera dictionem (sed) ibi
141 (sed Comiti, vel Baroni, & cæt.) † quæ aduersatiua dictio diuersitatẽ in iure, & ĩ facto denotat, qñ sinè copula ponit̃. l. hoc amplius. §. his autẽ. ff. de dam. infe. glos. in l. qui vsufru. ff. de verb. obl. Moder. Repe. in rub. de vsuc. ff. nu. 28. fol. 339. vol. 5.
142 ¶ Licèt † cum copula (&) dictio (sed) didiuersitatem in facto, & identitatẽ in iure denotet. glo. in l. patris, & filij. ff. de vulga. & pup. sub. vbi Ias. in nu. 6. dicit, q ità tenet Bar. & indifferẽter omnes Docto. vbi ipse Ias. nititur etiã ostendere, q aduersatiua (sed) iuncta cum copula (&) etiã denotet diuersitatẽ in iure, & in facto. sequitur ergò dicendũ, q si suprà d. const. vult, vt in casu, quo foriudicatus liberos habet, succedat fiscus in vita delinquentis tantũ, vti vnus ex filiis, quòd in casu, quo foriudicatus liberos nõ habeat, & sic in facto diuerso, & cõtrario, nec in vita delinquẽtis fiscus succedat, & sic ius diuersum existat. ¶ Tertiò apertius cõfirmatur ponderãdo
143 † dictiones (nullum, & omninò,) quæ dictiones insimul iunctæ significãt, vt nullo modo illud fiat, q tali modo prohibetur. Alex. in l. qui vsufructum nu. 7. ff. de verb. obl. per tex. in l. in naue vers. omnimodo. ff. loca. vndè nullo modo dominus præiudicium sentiet. ¶ At in cõtrarium est ve-
144 ritas: siquidẽ † per subauditũ, & tacitum intellectũ nõ inducitur legum correctio. glo. sing. in c. cupiẽtes. §. quid si p viginti. de elect. in vj. l. p̃cipimus. C. de appel. cum sim. Moder. Rep. in l. filio præterito. ff. de iniust. rup. irr. fact. te. nu. 21. fo. 382. vol. 3. Soc. Nepo. in cons. 131. quæstio poposita nu. 50. vol. 1. Sed ad hoc replicari posset, q qñq; per tacitum, & subauditũ intellectũ inducitur legum correctio. vt no. p illum tex. Mar. Salo. in l. gallus. §. ille casus indifficilis nu. 3. ff. de liber. & post. fo. 321. vol. 3. repe. & maximè hic, vbi contrariũ lege aliqua nõ est expressè cautum: sed ità per arg. & rationes Docto. determinatum, vt suprà ostẽditur. ¶ Secundò dici potest, q
145 † statu. recipit interpretationẽ à iure cõi, & ità interptatur d. const. arg. d. l. statius. §. cornelio. ff. de iu. fi. vt per gloss. in verb. quemadmodũ in d. const. si qñ, dùm dicit, q interim donec moriat̃ foriudicatus, repellitur Comes, vel Baro à petitione feudi, q idẽ foriudicatus ab ipso Comite, vel Barone tenebat, & dicit esse arg. bonum in d. §. cornelio, quã glo. seq. Affl. ibi n. 10. q dicit, q nullũ piudicium fit Comiti, vel Baroni:

Baroni: quia ius tm̃, ꝙ feudata.habet,publicatur,& dicit concordare tex.in c.1.§. rursus de cont.inue. Et sic d.cõclusio procedet,tàm iure feudorũ, quã const.regni, iure verò nostro cap.re 7. quicquã immutatum nõ inuenimus. ¶ Prædicta omnia
146 procedunt,† cũ delinquens est paterfami-
147 lias, seu feudũ possidet: † sed si est filiusfamilias,vel feudũ non possideat: puta quia pater adhuc superstes fuerit,& viuens,tunc de iure ciuili confiscatio non se extendit:
148 † nisi ad bona, quæ tẽpore publicationis delinquens hẽt,& nõ ad posteà quæsita.l. si tibi mãdauero.§.is, cuius bona.ff.man. l.si deportati seruo.ff. de leg.iij.no.glo in l.nam ad ea.ff.de cond. & demo.sm̃ Paul. de Castr.in cons.56. super primo quæsito dicendum est hæreditatem nu.2.vol.1.in nouis. ¶ Sed contrarium tenere videtur Andr.in constitutione ob filiorum culpas & in c.1.§. præterea vassallus.col.3. quæ sit prima causa bene. ami. vbi p̃supponit, ꝙ de iure cõmuni rom.fiscus succedat,vel habeat patrem filij foriudicati naturaliter viuentis, tempore mortis patris sui,& sic vt habeat bona posteà quæsita,mouetur: licèt foriudicatus nõ possit patri succedere,pars tamen eius fisco debebitur exemplo deportati,qui hæres non potest institui, & eius tamẽ portio fisco datur.l.1.C. de hæred.instit.d.l.si deportati.ff. de leg. iij.Et si dicatur,quòd patri succedere põt dicit, quòd pars eius aufertur ab eo, tamquam ab indigno,& dabitur fisco,& tunc quia pp eius delictum non est,capax,non est locus alijs succedentibus patri ab intestato:sed fisco.l.hæreditas.C.de his,quib. vt indign.& cum Andr.transit Affl. in d. cõstitutione ob filiorum culpas nu.3.rub. 9.lib.2.& ità illam cõstitutionem intelligunt,quasi secundum ius commune:licèt ipse Andr.non ita aperiat hoc esse de iure com.sed p allegata palam ostenditur: sed hæc opinio fuit glo.in d.l.1.C. de hæred. institu.in verbo non fuissent dum rex.illũ intellexit procedere,quò ad institutionẽ, vt pro nõ scripta institutio deportati haberetur: secus, quò ad acquisitionẽ: quia acquiritur fisco p d.l.hæreditas.C.de his,
149 quib.vt indign. ¶ Sed tu dic, † quòd cõmunis opinio est cõtrà glo. quòd si deportatus hæres scribatur,vel legatũ sibi relinquatur,nec sibi,nec fisco acquiritur hæreditas:sed habentur p̃dicta pro nõ scriptis, & consequẽter vt bona post publicationẽ quæsita fisco non applicantur,est apostilla ad gloss.in d l.hæreditas, quæ dicit, quòd ferè omnes Doct.ibi reprehendunt d.glo.teste etiã Bar.ibi per l.in metallum ff.de his,qui p nõ scrip.habentur,& hanc cõem verã esse dicit Paul. de Cast.in d.l.si deportati in fin.ff.de leg iij. ¶ Nec obstat d.l.deportati,vbi habetur,quòd deportatus põt habere seruũ, & quicquid ille seruus per legatum acquirit, ad fiscum pertinet:nisi tempore, quo cesserit dies legati reperiatur seruus alienatus,& sic deportatus seruũ habere, & illum alienare põt, qm̃ ex Paul.de Cast.in d.l.si deportati col
150 ligitur responsio: † nam deportatus pro mortuo habetur, quò ad ea, quæ sũt iuris ciuilis, & illa tm̃ perdit: secus quò ad ea, quæ sunt iurisgentiũ: quia illa nõ perdit. glo. in §. ꝙ autẽ in verbo cognationes instit.de cã.dimi.§.sed naturalia insti. de iu. na.gen.& ciuil.& licèt p modos acquirẽdi de iure ciuili acqrere nõ possit: acquiret tamen p modos acqrendi de iuregentiũ, qui multi sunt.vt.ff. de acqui.rer.do. & instit.de rer.diui. ¶ Et propterea dixit
151 ibi Paul. ꝙ † ad hoc, vt deportatus seruũ haber possit,duo debẽt cõcurrere:primò quòd sit acquisitus post deportationẽ: qa bona quæsita tẽpore deportationis confiscãtur.l.tutelas in fin. de cap. dimi.& ad posteà quæsita confiscatio nõ trahitur, p leges suprà p eum allegatas in d. cons.56. secundò, ꝙ sit acquisitum p modos acquirendi de iuregentiũ,& nõ p modos acqui
152 rẽdi de iure ciuili. ¶ Ex quo infertur,† ꝙ si filius deliquit viuo patre, eius legitima non cõfiscatur.Bal.in l.1.nu.4.C. de bon. lib. per tex. in l.si qua pœna.ff. de his, qui sunt sui,vel alie.iu.Bar.& Bal.in d.l.si qua pœna Affl.in d.cõstitutione ob filiorũ culpas n.3. Fabianus de Giocchis in authent. nouissima.C.de inoffi.testa.nu.28.& seq.
153 fol.241.vol.7.rep.vbi subdit,† quòd filius bannitus in ære,& persona, in testamẽto patris p̃teritus,testamẽtum infringere nõ potest, nec etiã fiscus ex eius p̃sona agere potest: quia bannitus habetur p mortuo, & mortuus nõ dicitur præteriri, nec eius loco alter succedit.l. in actione.§.publicatione.ff. p soci. & sicut est mortuus reipublicæ, ita mortuus est patri.sm̃ Bal.in d.l. si qua pœna, quem subdere dicit, ꝙ licèt filius tempore testamẽti sit integri status, & p̃tereatur à patre:tamen si viuo eo efficitur bannitus, etiã fiscus ex eius persona non potest petere legitimã,nec potest dicere testamẽtum nullum.vt no.in l. certa
154 forma.C. de iure fisci lib. 10. † quia cũ fiscus prætendat tale feudũ ex causa lucratiua sibi deberi, obstat sibi exceptio ex p̃sona filij bãniti,vt l.apud celsum.§. de authoris. ff. de do. excep. sed ipse filius non posset,ergò nec fiscus,& hoc demùm ipse dicit esse mẽti tenendũ. ¶ Suadetur etiã
155 hæc conclusio: † quia legitima filio non debetur

debetur viuente patre, secundū Affl. in d. loco præallegato, qui dicit ita consuluisse Bal. in consil. 206. vol. 1. & tenere Imol. in l. cū filius. ff. de verbo. oblig. quod intelligit ibi quædā additio: nisi pater bona dissiparet, secundum Soci. in tract. de fallen. falle. 355. & cæte. ibi, & in terminis, ꝙ viuente patre filio foriudicato nō debeatur legitima citat Alex. in cōs. 75. col. 4. vol. 1.

156 ¶ Secundò infertur, quod † minùs rectè loqui videtur And. in c. 1. §. ꝑtereà Vassal. col. 3. nu. 10. in 2. q. quæ sit prima causa bene. ami. quatenus concludit, ꝙ si filius delinquēs superuiueret patri, eidéq; auo, quòd nepos excluditur, eo quod pater p̄cedens eum, quādo auus moritur, viuit. l. exhæredato. ff. de lib. & post. in princ. l. si quis filius. C. de inoffi. te. no. in l. gallus in prin. ff. de lib. & post. §. posthumorum instit. de exhæred. liber. l. fin. §. quæ in filio. C. de adopt. ¶ Quoniam, si filius delinquens, est similis deportato, puta bannitus, siuè foriudicatus nō impedit quo minus nepos in eius locum ingrediatur, & quòd ex sua propria personā succedere
157 possit: † quia paria sunt filium mortuum esse, vel viuum esse, & mortuo assimilari, & iste est casus d. l. gallus. §. & quid si tantùm. ff. de lib. & post. vbi prouisio facta in casu mortis porrigitur ad alios casus simi-
158 les, † & paria sunt: nō esse, vel esse, & inhabilem esse. l. 1. §. quibus. ff. quod cuiusque no. vniuer. §. sed nostra institu. de success. lib. l. pater. ff. de inoffi. testa. §. quomodò infirmas. in auth. de nup. secund im eundē Andr. in dict. §. prætereà nu. 13. quæ fuit prima causa bene. ami. ¶ Et allegata prædicta procedunt, quando filius esset in ciuitate: secùs si bānitus, qui deportato assimilatur, & est incapax successionis, vt modò diximus in superioribus.

¶ † De iure verò feudorum distinguēdo, vt in præcedenti principali membro di-
159 stinximus, dicimus, quòd † si delinquens filiusfamilias liberos habet, & cōtrà dominum delinquit, ꝙ And. in d. c. 1. §. prætereà si vassallus, in fin. nu. 10. & nu. seq. quæ fuit prima causa ben. ami. tenet, quòd oēs liberi propter delictum patris excludantur, per c. 1. si vassall. feu. priue. & c. 1. §. si vassallus culpam si de feud. defu. controu. fuer. & cap. 1. an agna. repud. hæred. quia hæc iura nō distingunt: moriatur filius viuo patre, vel post: sed simpliciter habetur, filius, & omnes descēdentes ex eo repelli: licèt posset cauillari quòd viuo patre suo, eodemq; auo, filius non erat vassallus, nec feudum suum erat: sed certè subdit, quòd erat vassallus spe, & destinatione. l. in suis. ff. de lib. & posthu. Nec hoc sinè ratione
160 videri: † quia filius habet esse à patre culpante, & ex eo descēdētes, & macula patris est in filio. C. de quæst. l. diuo marco, & lugubre, esset domino passo felloniam feudi, videre feudum in potestate filij, vel nepotis illius, qui felloniam in eum com-
161 misit: † Cum pater, & filius iuris fictione vna, & eadē censeatur ꝑsona. §. ei, qui instit. de inut. stipula. l. fin. C. de imp. & ali.
162 sub. † nec diliget filius, quē pater odiuit, & in quē deliquit argu. l. ꝙ si nolit. §. qui assidua. ff. de ædili edict. l. cum vnus. ff. de alim. & cib. leg. Sed prædictā rationē cessare dicit in alijs agnatis, & ideò alij agnati nō repellūtur, vt dicitur plenè in d. c. 1. ¶ Et ꝓpeà examinat q. deindè in nu. 12. & 13. an primogenito delinquēte contrà dominū viuo patre, fiscus, vel secundogenitus post mortē patris habeat feudū, & hāc q. dicit de facto fuisse de magna baronia, & post multa, quæ ibi tradit, dicit audiuisse iudicatū pro secundogenito cōtrà fiscū: ratione quia statim quod primogenitus fuit proditor, & hostis publicus factus, fuit inhabilis, & alij post venienti datur: quia secundogenitus se primogenitū inuenit tēpore mortis patris, adeò quòd pater ob hāc causam potuisset eum exhæredare. §. causas in auth. vt cum de appell. cogno. & in feudo exhæredatur, vt dixisse asserit in c. 1. de succ. feud. Nec obstare dicit, quòd fiscus est hæres, vel successor
163 proditoris: † quia ius succedendi alij post eius mortē: nō transfertur in hæredē extraneū. l. iij. ff. de interdict. & relega. no. in l. 1. ff. de bon. liber. fiscus. n. est hęres bonorum quæ habuerit filius ꝓditor: licet arg. cōtrà. C. de bon. proscrip. l. si filius: sed hæreditas, vel feudum patris non erat ipsius, viuo patre: quia præmaturè agitur de hæreditate viuentis d. l. 3. §. illud. Et si etiam successisset, hæreditatem non agnitam in extraneum non transmitteret. l. 1. de his, q ante apert. tab. l. 1. §. in nouissimo. C. de cadu. tolle. Nec etiam obstare dicit, quòd primogenitus habere debet: quia intelligi dicit, si sit habilis, qn̄ pater moritur: quia illud tempus inspicitur. arg. l. cum ita. §. in fideicōmisso. ff. de leg. 2. sed inhabili effecto perindè est, ac si nō fuisset, & ideò videtur inesse, si eodē statu, & habilitate permāserit. arg. l. cū quis. 1. resp. ff. de solu. & ipse Andr. concludit ꝓ primogenito, siuè pater primogenitum delinquentē exhæredauerit, siuè nō exhæredauerit, vt parū infrà ibi in nu. 14. licèt contrariū tenuisset in constitut. ob aliorum culpam videlicet quòd tunc succedat fiscus, quādo primogenitus non esset exhæredatus. idem tenet Afflict. indistinctè, siuè exhæredatus,

siuè nō exhæredatus sit primogenitus, vt secūdogenitus semper fiscum excludat in d.c.1.§.præterea vassal. in gloss.tertia nu. 74. cū pluri.seq. quæ sit prima causa ben. ami. licèt de Andr. ibi idem tenente mentionem non faciat: sed de eo contrarium tenente in d.cōstitutione ob filiorū dicat. ¶ Sed Aduerte, quòd si tenemus, quòd filius, idemq; nepos excludatur propter delictum patris sui in dominū p c.1.si vassal. feu.priuc.& c.1.§.si vassallus culpam si de feu.defun.content.fuer.inter do.& agna. idem tenere debemus, vt secundogenitus frater primogeniti delinquentis excludatur per eosdē met.tex.qui volunt, vt non solum descēdentes: sed etiam agnati vsq; ad tertium gradum excludātur, & succedant agnati remotiores, & exclusio descēdentium, & collateralium ità propinquorum est eadē: propter nimiam propinquitatem, vt quemadmodū ægre fert dominus videre feudum in potestate filij illius, qui in eum deliquit: ita & ægrefert videre in potestate fratris: licèt maior propinquitas sit descēdentiū, quā collateralium. Et si tenemus, quòd frater secundogenitus succedat excluso fisco, idem debemus dicere, vt filius illius, qui delinquit succedat: quia tempore mortis aui iste primogenitus est inhabilis, & deindè habetur, ac si fuisset mortuus, & non debet aliquod impedimētum præstari huic nepoti, quia in eius locum ingrediēdo, auo suo ex propria persona succedit: quia ipse tempore mortis aui reperitur primogenitus sicut dictum est de secundogenito per eadem allegata per Andr. ¶ Et propterea dicas,
164 quòd † nec filius, nec frater illius, qui in dominū deliquit viuo patre feudū possidēte, feudo priuabitur: quia filiusfamilias non habens adhuc feudum, non dicitur vassallus, vt sētit ipse Andr. sed dixit quòd cauillādo hoc dici potest: tu dic, quod est pura veritas: quia d.c.1.si vassal.feu.priu. & d.cap.1.§.si vassallus culpam si de feu. fuer. controuer. loquuntur de vassallo, & in rubr.quæ dicit: si vassallus feudo priuetur, & in tex.qui incipit si vassalli, & alio tex.qui dicit: si vassallus culpam patet, & ideò per alium, qui nō est adhuc vassallus non debet, nec potest præiudiciū sequentibus agnatis generari, cum nullus tex. hoc dicat, nec in iure feudorū, nec in iure Roma. ¶ Præterea ipse Andr. duo opposuit, & vni respondet, dixit, q̄ ille filius delinquens non est vassallus, & quòd non habet feudum, vltimo respo. quod habet feudum spe, & destinatione.l.in suis.ff.de lib. & posthu. & primo non respondet, quòd nō est vassallus, dicemus ergò, quòd est vassallus spe, & destinatione, & in hac materia odiosa extendamus d. tex. absit,
165 q̄ hæc dicamus: † Nam verba propriè, & in potentiori significatu capi debent.l.1. §. qui in perpetuum.ff. si ager. vecti. vel
166 emphy. petatur, † & maximè in odiosis, vbi stricta fieri debet interpretatio. arg.l. cum quidam.ff. de lib. & post.cum simil. ¶ Insuper si feudum propter delictum filijfamilias, illud non possidentis domino deberet deuolui, cur diuersum, quòd non tollitur à patre feudū illud tunc possiden-
167 te: † nisi quando ad domini offensi requisitionem filium ad satisfaciendum nō duceret, vel à se filium nō separaret cap.1.§. insuper de prohib. feud. alien. per Feder. cum pater, & filius eadem sit persona, & vt delictum patris nocet filio ità delictum
168 filij nocet patri: † maximè, quia filij, vt plurimum pp malos mores, quos à parētibus
[p] receperut à puerilib' annis [p] delicta cōmittūt, quos mores pater à filio recepisse non præsumitur, & ideò delictū filij, magis patri, quā patris filio nocere deberet: Sed veritas est, quòd casus sunt diuersi: an delictum per patrem feudum habentem committatur, vt tunc, & ipse delinquens, & omnes descēdētes, & collaterales vsq; ad tertium gradum feudo priuētur.d.c.1. §.si vassal.feu.&c.& c.1.§. si vassallus culpā, & an filius vassalli delinquat in dominū, quia tunc non sequitur priuatio feudi, nisi vassallus pater filiū delinquētem non duceret ad satisfaciendū, vel cum à se non separaret d.cap.1.§.insuper de prohi.feu. alien. per Fede.hoc.n.est ius feudorum.
169 ¶ Et hanc opinionē, † quòd filius idemq; pater delinquēs viuo patre suo, eodemq; auo, qui feudum tenebat, & sic antequam feudum sibi fuisset apertum, & cōsequenter antequam diceretur ipse vassallus, non præiudicet nepoti, eidemq; eius filio in feudo, fuisse originalē posteà inuenimus. Guil.de Cuneo in l.emancipatū.ff.de sen. & tenere Saly. in l. adoptiuus.§.fin.ff. de in ius voca. Iacob. de Beluis. in c.1.§. hoc quoq; in fin. de succ.feu. Iaco. Ardi. in sūma, quib.mo.feu.ami.§. sed quæritur, & Bal. in l.leg.12.tabu.C. de leg.hære.secundum tamen, quòd refert Affli. in d.c.1.§. præterea vassallus in glo.3.nu.18.vers.secūda opinio est domini Guhelmi, quæ sit pri.cau.ben.ami. quem anteà non videramus, & modò magis audacter prædictam opinionē tenere audemus, & eam cōmunē dicere, vbi inuenimus nō solū veritati animū nostrū quiescere: sed etiā tātorum virorum authoritatem, inter quos reperitur Iacob. de Beluis. de quo dixit Imol. in cap.cæterū in 1.col.extra de iu.& refert,

& seq.

& seq.Curt.Iuni. in tract. feu.in 5.par.in
170 3.cõclus.nu. 10.† quòd in materia feudali magis debemus sequi Iacobum de Beluis. tanquam magis peritum,qui pluries legit libellum feudorũ,& secundum alios,octo vicibus legit. Marant. in suo spec. fol.28. num.84. in 3. & suæ adhærere opinioni, quàm aliorum Doctor.opi.in iudicando. ¶Nec refragatur,quod ait Afflictus ibi in d.§.præterea, quæ fuit prima causa bene. ami.quòd verior sibi videat opinio Andr. & eam sequi Bal. in c.1. insuper de proh. feu. alien. per Fede.per tex.allegatos c.1. si vassall.feu.priue.& c.1.§.si vassallus culpam si de feu.fuer.cõtrouer.dicens, quòd generaliter loquuntur,compræhendẽtes omnem casum,& hoc fortificet prædictis rationibus Andr. quas suprà adduximus, & limitet multis modis: quoniam vnico verbo omnia tolluntur per ea, quæ suprà diximus:nam d.tex.loquuntur de vassallo delinquente, & filius iste delinquens non est vassallus Andr.hoc cõsiderauit: sed responsione non attulit: sed Affl. nec considerauit, nec responsionẽ dedit, & veriorem dixit,respiciatis ergò,quomodò grauiter
171 errauerit. ¶ † De iure verò constitutionum regni, est constitutio ob filiorũ culpas lib.2. p quam inducitur correctio iuris cõmunis,& cauetur,quòd fiscus succedit in eam portionem, in quam successurus erat filius, si foriudicatus nõ fuisset, si tempore mortis patris ipse filius viuus reperiatur, quòd probatur ibi in §. mortuo verò,vbi dicitur (mortuo verò patre, si liberos alios, præter foriudicatum non habeat,bona,quæ ei ex successione patris mortui deberent deferri,fisci nostris iuribus vendicentur,) & si liberos habet succedit vnà cum alijs liberis, pro virili portione,si res diuiduæ sunt,& si sunt indiuiduæ est casus omissus. ¶ Ex quo infertur, quòd licèt Andr. ibi hoc firmet per arg. iurisciuilis:tamen hoc probatur per dict. constitutionem: imò iure ciuili, nec legitima confiscatur, vt latiùs suprà diximus, hic non repetimus. ¶ Hanc tamen con-
172 stitutionem ob filiorũ intellige. † Primò (vt diximus) si filius delinquens fuerit superstes tempore mortis patris: aliàs si decesserit in vita patris,fiscus in nihilum succedit: quia,& si fiscus sit hæres huius foriudicati filij: fiscus tamen non succederet illi, cũ posset succedere ipse foriudicatus (si viueret) quoniam ius succedendi non transit ad alium extraneum hæredẽ, etiã si mortuus esset foriudicatus antè apertũ testamentũ patris:idem, & si ab intestato antequã sciret.l.1. C. de his, qui añ.aper. tab.l. quoniam.C. de iure delib. secundũ Andr.in d.cõstitutione ob filiorũ,& Affl.
173 ibi nu.4.Sed † succedet,vel frater secũdogenitus,vel soror in capillo in totũ excluso fisco, vt p illam cõstitutionem ibi *(vel sororẽ deniq; in capillo)* à contrario sensu, sñ And.in fin.& Affl.ibi nu.7.ver.quinto no. Et hodiè per hoc c.si aliquem,vsq; ad septimum gradum cõiuncti succederent. ¶ Secundò intellige procedere in feudis diuiduis p tex.ibi *(siquidem tales res sunt*
174 *quæ diuidi possunt:)* secùs † in indiuiduis feudis:quia tunc nõ fiscus:sed secundogenitus, vel agnatis succederet: quia iste est casus omissus,qui remanet in dispositione iuris antiqui.l.cõmodissimè. ff. de lib. & post. sentit Afflict. in d. constitutione ob
175 filiorum nu.5. Ex quo no. ibi Affli.† q in regno sunt feuda in quibus omnes filij succedunt in feudis, prout est de iure cõmuni feudorum, vt cap.omnes filij, si de feu. fuer. controuer. inter dom. & agna. imò dicit præsumi,quòd omnes filij succedant in feudis:nisi primogenitus probet,quòd
176 in feudo viuatur iure francorum. † Sed in hoc nostro Siciliæ Regno hodiè nõ inueniuntur feuda diuidua per cap. volẽtes in fin. secũdum communem interpretationem ibi *(feudo integro,& indiuiso perdurante.)* & etiam per istud c.si aliquem vbi ab intestato francorũ iure viuitur,vt diximus secundũ cõmunem intellectũ in ver-
177 bo francorũ. ¶ Vndè † hodiè in hoc Regno d. cõstitutio ob filiorũ culpas locum non habebit, & sic fiscus non succedet: quia feuda omnia indiuidua sunt, & ille tex.de diuiduis loquitur, quod est perpetuò menti tenendum,& quotidiè euenire põt,præsupposito, quòd foriudicatus naturaliter viuat,tẽpore morti patris eius.
178 ¶ Tertiò intellige, † vt fiscus succedens foriudicato, qui naturaliter post mortem patris vixit, teneatur ad dotẽ de paragio sorori in capillo ipsius foriudicati,sicut teneret ipse foriudicatus,si successisset ipse, & nõ fiscus, vt habetur in const.in aliquibus lib.3. quia feudũ in fiscum trãsit cum onere suo.l.ij.C.ad l.iul.de vi publi.& priua.l.si marito in prin.ff.solu.mat. sñ glo. Andr.& Affl. in d.constitutione ob filiorum,qui Affl.in nu.7.ibi subaudit quando habet fiscus bona iure vniuersali,misterio iuris, tunc illa habet deducto ære alieno l.1.C. de hæred.vel acti. vendi. cum concord.ibi. ¶ Sed hoc nos ità subintelligimus, si feudum fuerit diuiduum: quia de diuiduo loquitur d. cõstitutio ob filiorũ: secùs si sit in diuiduũ, vt nuper diximus: quia remanet in dispositione iuris antiqui
179 quo fiscus excluditur. † Nam in feudis, vbi iure longobardo viuitur, æqualiter

omnes succedũt,& etiã fœminæ: sed masculi hoc habẽt priuilegiũ, vt si voluerint fœminis præferri, possunt præferri: dummodo eis secundũ paragiũ dotes asignẽt, vt in d. cõstitutione in aliquibus.§. si autẽ filij masculi, lib. 3. hoc idem priuilegiũ fiscus etiã habebit, qui ingreditur in locum masculi foriudicati, per d. cõstitutionem
180 filiorũ: † Secùs si feudum sit indiuiduũ puta si in eo frãcorum iure viuatur, vt in hoc Regno: quia tunc fœmina in totum fiscũ excludet: qm̃ fœmina nõ existẽtibus masculis succedit d. cõstitutione in aliquibus & constitutione vt de successionibus, nec fiscus in locum foriudicati masculi ingredi poterit: quia hoc nõ dicit d. constitutio filiorum: sed loquitur (vt diximus) quando feudum diuidi potest. Nec rectè loquitur glo. in verbo nõ habeat, ibi dùm dicit, quòd de sorore in capillo non ideò ponitur in tex. quia succedit patri: quoniã frater excludit sororem à successione cõmunis patris, iure longobard. de suc. l. 1. & l. si qs longobardus sinè filijs, & infrà de succ. feud. l. tertia: Sed illud ideò: quia soror in capillo dotanda erat de bonis patris à fratre. l. cum plures. §. cum tutor. ff. de admi. tut. cum concord. ibi. quoniã contrarium est verũ: nam soror in capillo succedit patri insimul cũ fratre, verum quòd frater, si voluerit, priuilegium habet, illam dotãdo excludere, vt habetur in d. cõstitutione in aliquibus, & nos dicemus in verbo maritata, & sic illud ius, q̃ est de fratre foriudicati, est etiam, & de eius sorore in capillo, vt vterq; succedat: licèt soror in capillo ad libitum succedentis, dote excludatur.
181 ¶ Quartò † intellige d. cõstitutionem ob filiorum culpas procedere cum ab intestatò pater foriudicati decesserit: secùs si testamento facto, tunc. n. pater filium foriudicatum, vti hostem publicũ exhæredare poterit: qm̃ hæc est iusta exhæredationis causa: siquidẽ hostis est publicus. §. causas
181 in auth. vt cũ de appel. cogno. † & numerauit glo. quatuordecim causas ꝑ quas pater filium exhæredare poterit in c. quinta vallis de iure iurãd. & fiscus nihil habebit.
183 ità Andr. & Affl. in nu. 3. † qui subdit cautos debere esse patres, qui filios habent foriudicatos, vt si velint excludere fiscum filios exhæredent. Sed cogita: quia fraus fieret legi, & non quia hostis publicus est, exhęredaretur: sed vt fiscus excluderetur. ꝓtereà illa const. vult, vt fiscus succedat in his bonis, quæ ex successione patris mortui deberẽt deferri, nõ dicit (deferuntur,) per præsens tẽpus: sed (deberent deferri) .i. si foriudicatus non esset. Affi. in prin. ibi sentit dum dicit, vt quemadmodum si nõ esset foriudicatus excluderet omnes alios agnatos, ità fiscus ꝑꝑ eius foriudicationẽ ingreditur in eius locum, & omnes alios
184 agnatos excludit: † ergò saltim in legitima, sicut si foriudicatus nõ esset ità sua legitima defraudari non poterat. l. si quis in suo. C. de inof. testa. ità nec fiscus defraudabitur. ¶ Benè verum, quod fiscus non semper in virilem succedet partẽ: sed tm̃ cũ ab intestato pater foriudicati decesserit: facto verò ꝑ patrem testamẽto, si per eum institutus fuerit ipse filius foriudicatus in sua legitima, & sic in illa minuscula parte, vt dicitur in l. si quis in suo. C. de
185 inoffi. testa. † fiscus tm̃ istam legitimã, seu minusculam partem filio contingentẽ habebit: alia autẽ bona erunt iuxtà testamentum patris: quia disponat testator, & fiat lex. §. disponat in auth. de nup. ità decidit Affl. ibi nu. 4. sed eius responsio ad d. constitutionem ob filiorum nobis nõ placet, quòd nõ obstat d. constitutio: quia loquitur ab intestato, & non testamento facto:
186 se † qm̃ gñaliter, & indistinctè illa constitutio loqtur, ergò gñaliter, & indistinctè intelligi debet. l. de ꝑtio. ff. de publici: sed aliter responderemus: quia mens cõstitutionis fuit punire filios delinquẽtes, & nõ patres, q̃ patet in prin. illius cõstitutionis, dùm reputat non solum iniustum, verùm etiam, & impium ꝑꝑ filiorũ culpas innocentes patres punire, & habetur in constitutione patris lib. 1. sed si semꝑ fiscus succederet in virilem portionẽ ab intestato filium foriudicatum cõtingentem, etiam ex testamẽto, sequeretur, quòd patres punirentur: quia eis facultas testãdi tolleretur, & non possent de bonis eorum disponere, prout anteà poterant, vsq; ad legitimam. per d. l. in suo. C. inoffi. test.
187 ¶ Quintò intellige, † vt fiscus succedat in bonis patris ipsius foriudicati exclusa sorore maritata, & dotata, quæ tẽpore mortis patris insimul cum ipso fratre foriudicato superstes extiterit, ꝑ tex. in d. constitutione ob filiorũ, vbi vult fiscũ esse successorem in bonis ipsius foriudicati, si nec fratrem, nec sororem in capillo foriudicatus habeat, & non dixit, nec sororem maritatam, ideò sicut ipse foriudicatus sororem maritatã excluderet, si foriudicatus non esset ꝑ cõstitutionem in aliquibus, & cõstitutionem vt de successionibus lib. 3. ità & fiscus, qui in locũ ipsius foriudicati fratris ingreditur etiã maritatã sororem excludet. ¶ Sed hoc intelligimus, si feudum fuerit hæreditariũ, & nec de eo per patrem in testamento dispositũ fuerit, vt in totũ succedat fiscus, & perpetuò apud eum maneat feudũ: quia si feudũ est hæreditarium

ditarium pater ad libitum disponere põt: dummodo, quòd legitimã filij relinquat, & in feudo hæreditario: sicut quis cõtrahendo alteri ꝑiudicat, ità & delinquẽdo:
188 ☞ † cum valeat arg.à delictis ad contractus, & cõtrà l.omnes cũ ibi no.ff. de iudi. Curt.Iun.in tract.feu.par.3.cõclus.6.n.1. Sed si fuerit ex pacto,& ꝓuidẽtia,& tunc succedet fiscus in vita ipsius filij foriudicati delinquentis, & post mortẽ ꝓximioribus agnatis feu.restituet, ꝑ ea, quæ suprà
189 diximus in p̃cedenti mẽbro, ☞ † & non valebit dispositio defuncti patris in feudo c.1.de suc.feu.in prin.& ità intellige Affl. ibi in d.cõstitutione ob filiorũ nu.8. dum
190 vult, ☞ ꝙ † fiscus excludit sororẽ maritatam,ꝑ const.ob filiorũ volentẽ sm̃ eum,ꝙ fiscus teneatur solũ dotare filiã in capillo, & eam ꝑ dotationem excludit, ergò si reperit dotatã eam excludit perpetuò: si tñ feu.est hære.sed si ex pact.ad vitam tantũ delinquẽtis. ¶ Et hoc foriudicato viuente tempore mortis patris: aliàs ineptũ est q̃rere: an fiscus succedat, vt ibi fecit Affl. qui implicat,ꝙ suprà dixerat,vbi est conclusum,ꝙ fiscus in nihilum succedit.

IN VERBVM.

DEFVNCTO.

SVMMARIA.

1 *Succeditur vltimo morienti,& nõ primo acquirenti per cap si aliquem.*
2 *Vltimo morienti in feudo cum clausula iuris francorũ succeditur per cap. si aliquem.*
3 *Persona vltimi possessoris feudi, & nõ primi authoris consideratur in feudo hæreditario: secùs in feudo ex pacto,& prouid.*
4 *Hæres primi acquirentis longo medio: an sufficiat vt quis existat in feudo, vbi nomen hæredis est adiectum.*
Hæres hæredis testatoris est hæres, ibidem.
5 *Possessoris vltimi persona in relicto familiæ nomine collectiuo attenditur.*
6 *Persona primi acquirentis consideratur in maioratu.*
7 *Feudum: maioratus, & relictum familiæ quomodo differant.*
8 *Arg. à feudo ad maioratum non procedit.*
9 *Differentia inter relictum familiæ,& maioratum.*
10 *Arg. de relicto familiæ ad maioratũ non valet.*

1 DEFVNCTO. No.ꝙ † vltimo decedẽti,& nõ primo feudum acquirenti ꝑ hũc tex. hodiè succeditur,& hoc in regno expeditum esse etiam asseuerat do. meus Propa.do.Blas.Lanc.hic q.21.& Petr. de Greg. in tract.conc.feu.p.4.q.9.in princ. vbi dicit hoc etiam probari in c.1.de nat. succ.feu.vbi licèt feudũ deferatur ex prouisione primi acquisitoris:tamen consideratur ꝓximitas vltimi moriẽtis,& in terminis And.ibi col.vlt.in fin.& citari solet etiã idem Andr. in c.1.in prin.& in §.fin. mater verò instituens impe.loth.
2 ¶ † Quod amplia etiã ꝓcedere in feudo expressam iuris francorũ clausulã habẽte, ne dùm tacitã,& subintellectã,vt latè deducit Iacob.Chir.in alleg.in causa Fluminis Dionisij, ꝓut ait do.Io.Anto.Canniz.in quibusdã suis alleg.subdens ità etiã voluisse Andr.& cæte.in c.1.de nat.succ. feu.& quãplures relatos ꝑ Titaq.in tract. de retract.§.xj.fol.503. ¶ Sed † de iure
3 cõmuni feudorũ, si feudum est familiare, seu ex pacto,& ꝓuidentia primo authori qui feudũ acquisiuit succeditur c.fin.vbi Bal. de succ. fra. cum alijs cumulatis per Tiraq. in tract. de vtroq; retract. lib.1.§. 11.glo.1.nu.19. ¶ Si verò feudum sit hæreditarium, tũc vltimo morienti succeditur, secundũ cõmunẽ omnium opinionẽ, quã testatur Dida.Couarruuias lib.pratícar.quæstion.cap.38.col.3. ꝑ d. cap.1.§. vlt.de succ.fratr.& id ait etiã Tiraq.præcitato in loco. ¶ Et sic tàm in feudo hæreditario de iure feudorũ,quàm in feudo, in quo ꝑ præsens cap. si aliquem succeditur,exigitur,vt successor adeat hæreditatem vltimi decedentis, vt de hoc etiã meminerimus infrà in verbo masculus in tertio, & quarto requisito, Sed Arius Pinel. in tract. de bon.mater. in l.1. post nu.81. fol.553.vers.ad prædicta, dicit quòd suf-
4 ficit,† ꝙ sit hæres primi acquirẽtis,longo etiã medio, si in cõcessione feudi antiqui, vbi vocãtur descẽdentes,& agnati, fuerit adiectũ nomen (hæredibus,) & dicit testari comm.opin.Silua.in cons.30.nu.20. & tenere Parisium in cons.2.nu.25.lib.1. Alex. in cons.26.nu.8.lib.5.contrà Curt. Iuni. in cons.138.nu.24.vers.p̃missis col. vlti.qui vult, vt requiratur esse hæredem vltimi possessoris, vndè ipse Arius Pinel. ait hoc dictum sibi mirabile,& durum videri,meminit etiam Pet.de Greg.in dict. tract.concess.feud.in d.par.4.q.9.vers.intelligo tamen hanc cõclusionẽ, vbi dicit, quòd requiritur, vt sit hæres vltimi morientis, & sic longo medio erit hæres primi feudum acquirentis: ☞ siquidẽ hæres hæredis

hæredis testatoris est hæres.l.fin.C.de hæredib.instituend.l.sciendnm.ff. de verbo. sign.Andr.in c.1.col.1.vers.moderni subtiles, an agna. siuè feudum sit concessum Titio,& liberis,siuè Titio,& hæredibus, quem ibi seq.Bal. Alua.& Mod.idē And. in c.1.in princ.circà fin.de alie.feu.pat.& c.1.in princ.qui suc.ten.Curt.in cons.82. col.4. Neuiza.in cons.10.nu.15.nos diximus suprà in prælu. nu.268.vers. tertium exemplū, vbi firmauimus tale feudū esse hæreditariū, & nō posse haberi citrà ius, & nomen hæredis ab vltimo defuncto,& hæres contrà factum defuncti,etiā inuentario confecto venire non posse, & hanc opin. (vt modò diximus) testatur cōmunem Di.Coua.post Tiraq.præallegatis in locis, dùm volunt,quod in feudo hæreditario vltimo succedatur morienti.

¶ Nec refragatur,ꝙ quamplures volunt, ꝙ in feudo hæreditario, sufficit, vt longo medio quis primi acquirentis hæres existat: quoniā nō est verum: nam,quod ipsi vocant hæreditariū, dicitur hæreditariū, secundū quod lex vult hæredes esse,quod verè familiare, seu ex pacto,& ꝓuidentia nuncupatur, vt latè examinādo rectè cōcludit Affli.in c.1.nu.4.& seq. an agna.& hoc casu sufficit,vt sit hæres longo medio primi acquirentis, imò hæreditatē repudiare,& feudū habere poterit, non solùm vt agnatus, sed etiā vt filius, ꝙ est mirabile,& secundū omniū concordē opi.quam testatur idē Ari.Pin.in d.tract. de bo.ma. par.3.vt est istud. Sed qn̄ feudū est hæreditariū, ꝙ citrà ius,& nomen hæredis haberi non potest,quo casu feudum est alteratum, & contrà propriā naturā feudi ꝓp qualitatē hæreditariā,quæ omninò exigitur: tūc est necesse,vt sint hæredes vltimi morientis,& ex consequenti contrà factū defuncti venire nō poterint.l.cū à matre. C.de rei vend.& isti,qui feudū hæreditariū,ex pacto,& ꝓuidētia appellant, quomodo se decipiant ꝑ c.1.an agna.& simil. vide, quæ dicemus infrà in vers. antiquis q.4. ibi quomodo feudū in dubio ꝓsumatur hæreditariū,vel ex pacto.queremus.

5 ¶ Sed † in relicto familiæ, qn̄ plures collectiuo sub nomine vocantur,ordine successiuo per viam fideicōmissi, magna fuit Doctorū controuersia:an primo authori, vel an vltimo possessori succederet, nam Soci. primus omnium in l. si cognatis nu. 40.ff.de reb.dub.tenuit, quòd vltimi possessoris persona cōsideretur, & cōsequenter proximior in gradu illi, qui habebit fideicōmissum restituere, & non ꝓximior primo testatori succedet.citat Bar.in l.recōiuncti.ff.de leg.3.col.pen.ver.tertiò q. & tex.in l.cum ità.§.in fideicōmisso.ff.de leg.ij. vbi infideicōmisso facto familiæ in quo admittitur ordine successiuo non attenta prioritate gradus admittuntur primo nominati, demū qui his primo gradu ꝓcreati sunt,& sic consideratur ꝓximitas personæ iam admissæ,& vltimò decedentis, quā opinionē onmium latissimè dicit esse communem Soci. in cons.126. lib.1. & cæteri, quos comulat D.Couar.lib.1. prati.q.c.38.col.3. Sed glo.in d.l.cum ità §.in fideicōmisso in verbo, & qui, in vltima interꝑtatione, intelligit de ꝓximiore testatoris authoris, & sic quasi cōsiderari debere personā authoris, & nō vltimi decedentis existimat, quā opinionē veriorē ac magis cōmunem testatur D. Couar. in d.c.38.col.10.& citat Ias.in cons.215.lib. 2.& cons.159.lib.4. Deci.in cōs.546.col. vlti.Rub.in cons.38.col.vlt.& cæte.licèt illic asseueret in consulendo,aut iudicādo ab opinione Soc.non esset recedendum.

6 ¶ In maioratu verò.i.† in relicto familiæ ità vt primogenitus succedat, vel vt iure maioratus obtineat vnus ex familia,semꝑ primo maioratum instituenti succeditur, & semper pro familia maioratus intelligitur, nec curatur: an successor sit hæres alterius: sed sola sanguinis, & proximitatis ratio consideratur, vt vsus docet, & I.C. in l. peto.§.fratre.ff. de leg.2. ibi ꝓximus quisq;,testatur Ari.Pinel.in tract.de bon. mat.in l.1.in 3.par.n. 100.fo.576.& nec à primo,nec à quarto,nec ab octauo successore alienari pōt:qa alienationis ꝓhibitio ex testatoris mente ꝑpetua esse censetur, vt tradit D.Couar. lib.3.variar.resol.c.5. nu.4.& vide Tiraq. in tract.primig.q.68.

7 ¶ Vnde no.† differētiā esse inter feudum maioratū,& relictū familiæ:nam feudum qn̄q; est hæreditariū, qn̄q; est de familia, seu ex pacto, & ꝓuidentia. At maioratus (vti diximus) semꝑ est ꝓ familia. Secūdò in feudo inter filium,& agnatum, quò ad succedēdū,sinè,vel cū hæreditatis aditione:nam filius non potest habere feudum: nisi patris hæreditatē adeat, etiā ꝙ sit ex pacto, & ꝓuidentia secundū vnam opin. agnatus autē repudiata hæreditate feudū accipere potest: licèt cōfecto inuentario, vel etiam sinè inuētarij confectione filius contrà factum defuncti veniat: quia hæc aditio de æquitate pro quadā forma exigitur, ne defunctus iniuria afficiatur: sed in maioratu nulla est inter succedentes differentia iuxtà tex. in d.l. peto.§.fratre. ff. de leg.ij.& cōmuniter Doct. in c. 1.an agna.secundū Ari.Pinel.in d.tract.de bo. mat.par.3.nu.100. fol.576. Et consequenter

8 † arg.à feudo ad maioratum non admodùm

admodùm cōgruem procedit, inter quæ, & si sint aliquot similitudines, quibus arguere soleant nonnulli, vt ait D. Couarr. lib. 3. varia. resolu. c. 5. vers. quintò feuda: attamen sunt inter ea plura discrimina, vt remissiuè ꝓbatur ex eodē D. Couarr. lib. 1. vari. resol. c. 15. nu. 14. vers. ex eo autem fol. 263. vbi arg. ꝓ prædicta nō procedere
9 firmat. ¶ † Differentia verò inter maioratum, & relictū familiæ est. quia memoria defuncti magis in maioratu, quā in familiæ relicto conseruatur: cū in maioratu eius effectus in perpetuum tendat, & vni tantū ꝓximiori deferatur sinè facto vllius successoris: At relictum familiæ non tàm perpetuum, fauorabilemq; effectum instituenti habet, & nimis pendet à facto, & electione restituere debētis, qui & plures simul instituere potest, vt ait idem Pinel. in loco præallegato, ꝓ tex. in l. vnum ex familia. ff. de leg. ij. vbi dicit, & ꝓpptereà
10 † arg. de relicto familiæ ad maioratū non valet. Arius Pinel. in tract. de bon. mater. par. 3. nu. 100. fol. 578. ¶ Maioratu. n. isto vtuntur Hispani, qui vulgò ius primogenituræ, maioriam, seu maioricatum, siuè maioratum appellant, & ipsum primogenitum maiorem vocāt, vt videre licèt ex Paul. de Castr. in consil. 165. in præsenti causa lib. 1. & Rom. in consil. 29. in causa maioriæ, & Card. Alex. in cap. ius naturale col. 4. dist. 1. & Soc. in cons. 47. facti narrationis lib. 3. quos citat Tiraq. in tract. primigenior. q. 1. nu. 14. in fin.

IN VERBVM.

PROXIMIOR.

SVMMARIA.

1 *Proximior trifariam cōsideratur, respectu feudi, linearum & gradus.*
2 *Feudum non cōmunicatur natiuitate filiorum si matrimoniū est cōtractū secundum consuetudinem Regni.*
3 *Feudum integrum, & indiuisum esse debet. per cap volentes.*
Integrum quod esse debet, diminutionem non patitur, ibidem.
4 *Maior natu ex parte feudi cōiunctus: an minori natu ex parte feudi coniuncto præferatur?*
5 *Feudum nomen paternū habere desinit: cum ad hæredem peruenit, & patrimonium hæredis dicitur.*
6 *Minor natu ex parte feudi cōiunctus maiori non coniuncto ex parte feudi præfertur.*
7 *Stat simpliciter, & indistinctè loquēs, secundū l. specialiter, & distinctè loquentes intelligi debet.*
8 *Consanguineus, & vterinus quomodo iure communi Roman. succedant?*
9 *Feudales causæ, si expressim per consuetud feudales nō sūt decisæ, ꝓ arg. & similia iuris ciuilis terminantur.*
10 *Feudalia iura in materia non feudali possunt allegari, si contrà regulas iuris ciuilis non resultant.*
11 *Iuri canonico statur, si in feudo fidelitatis iuramentum præstatur.*
12 *Ius canon. in materia peccati semper seruatur, aliàs quodlibet ius seruatur in foro suo, si fidelitatis iuramentum non præstatur.*
13 *Coniuncti aliundè, quàm ex feudo penitus excluduntur iure feudorum.*
14 *Agnati coniuncti ex parte feudi succedunt in solatium tristitiæ, quā habēt de morte illius, à quo venit feudum.*
15 *Concedens non præsumitur cogitasse: nisi de hæredibus, & descendentibus vassalli.*
16 *Statu interpretari debet, ne ex eo resultet iniquitas.*
17 *Statu. interpretatur nō solum ne quis indebitè sentiat damnum sed etiam ne priuetur lucro.*
18 *Sanguinis coniunctio sinè feudi cōiunctione in feud. impertinens est iure feud.*
19 *Cognationis coniunctio in feudo quod agnatis defertur impertinens est.*
20 *Contrariorum eadem est disciplina.*
21 *Proximior nō solum respectu gradus: sed etiam respectu feudi dici potest.*
22 *Proximitas feudi principaliter attenditur.*
23 *Lineatum proximitas attenditur, & quid, & quotuplex sit linea?*
24 *Pronepos ex fratre præfertur in feud. patruo defuncti: licet remotior sit in gradu.*
25 *Proximitatis in locum quis non ingreditur.*
26 *Nepos ex fratre præfertur in feudo patruo defuncti.*
27 *Patruus non habet cellulam, in quam ingrediatur, sicut habet nepos.*
28 *Lineatum proximitatis exemplum vt extincta linea defuncti, oēs de alia proximiori linea etiā dispares in gradu æqualiter admittantur.*
29 *Cap. si aliquē de quo ꝓximiori sētiat?*
30 *Proximior respectu linearum secundo modo legitur.*
31 *Proximior respectu gradus.*
32 *Statuti vnum caput per alterum statuti caput declaratur.*

Testa-

33 *Testamenti vna pars per aliam declaratur.*
34 *Interpretatio fieri debet, vt ius commune minùs corrigatur.*
35 *Statu indistinctè loquens. ius antiquū distinctè loquens non corrigit.*
36 *Proximior in grauu in linea defuncti existens in feudo succedit per c si aliquem secundum veriorem intellectū.*
37 *Statu. simpliciter loquens à iure communi recipit interpretationem.*
38 *Cap si aliquem conditum ad ampliationem successionis collateralium.*
39 *Proximior in feudo. vel proximior in linea, vel proximior in gradu, cum altero concurrens: an præferatur? & nu. 40.*

1 PROXIMIOR. † Trifariam hoc verbū (proximior) considerari potest: Primò respectu feudi, vt ille dicatur proximior, qui coniunctus est ex latere ex quo feudum prouenit. c. 1. §. his de gra. succ. c. 1. & ibi Andr. nu. 8. vers. & hoc supplendo de natu. succ. feu. Secundò respectu linearū, vt in d. c. 1. de natu. succ. feu. Tertiò respectu gradus, vt in l. patronus. §. si libertus pterito. ff. de bon. liber. & in §. si plures in §. 1 de leg. agn. suc. cum sim. & quibus modis proximior consideretur, vide etiam Paris. in cons. 20. nu. 20. vol. 2. fol. 52. ¶ Et vt tribus modis verbū (proximior) consideratur, ità tribus modis hæc litera exponi poterit. Primò secundum quosdā, vt legatur (proximior in feudo) faciēdo punctu post verba (in feudo,) & deindè separatim aliquātulum se quiescendo lector legat verbu (succedat) vt sit sensus, ꝙ qui est proximior respectu feudi defuncto succedat, & non ille, qui proximior est respectu gradus consanguinitatis. Mouetur: quia aliter interpretando, sequeretur, ꝙ maior natu non coniunctus ex parte feudi, minorem natu ex parte feudi coiunctum excluderet, per hunc tex. qui maiorem natu ad successionē vocat, pro quibus (si hoc cap. est illud Honorij) est authoritas Andr. in cap. 1. de na. succ. feu. vbi dicit hæc verba: (*& videtur intelligi, quòd collaterales tunc succedant, quando sunt coniuncti à latere, vndè prouenit feudum: quia cap Honorij factū ad ampliandam successionem talem, hoc dicit, & loquitur etiam in subfeudatario.*) ¶ Sed hæc expositio non placet: quia obstant verba in tex. (non communibus) vbi quis in feudo succedit, quod ex non communi prouenit parente. Item nec instātia dari potest, quòd feudū ab aliquo proueniat, qui ex non communibus parentibus existat, & successor coniunctus sit illi, à quo feudum peruenerit ad defunctū: licet hanc tenētes partē instantiā dare conentur, & minùs rectè: dicunt enim, quòd nō obstant verba: nō cōmunibus: quia exponi debent: nō cōmunibus: idest à patre, & matre cōmuni, vel non cōmunibus: idest ex patre tantū, vel ex matre tātum: à quo tamen latere feudum prouenerit, adeò ꝙ semper ille, a quo feudum peruenerit ad defunctū, debet esse coniunctus huic successori, & credimus, ꝙ se regulent per ea, quæ habentur in constitutione vt de successionibus de successiōn. nobili. in feud. lib. 3. & tradunt ibi gloss. in verbo ex altero, Andr. & cæteri Docto. vbi exponitur illud (ex altero) .i. ex eo parente, si frater superstes existat coniunctus, à quo feudū pueniat: Sed ibi hæc interpretatio adaptari potest: quia dixit ibi tex. vt fratres succedant, siuè ex vtroq; parēte, siuè ex altero tantū sint cōiuncti, vel subintelligatur ex altero, à quo tamen feudū prouenerit, p rationes, quas ponunt ibi glo. & Doct. & latè And. in c. 1. de nat. suc. feu. nu. 8. de de qua interpretatione: an sit vera, dictū est suprà in verbo nō cōmunibus: sed hic, vbi sunt verba clariora. videlicet (si feudū ipsum ab aliquo ex parētibus, sibi, & fratri cōmunibus, vel nō cōmunibus peruenerat ad defunctū,) nō videmus, quomodo talis responsio adaptari possit: nam expressim loquitur tex. de feudo pueniente ab aliquo ex nō cōmunibus parentibus, ꝙ non est in d. constit. vt de successionibus. ¶ Nec dici pōt, ꝙ feudū à parētibus communibus proueniat idest à patre, & matre cōmuni: quia in tex. est dictio (ab aliquo) & sic ab vno, & non à pluribus. Præterea est impossibile, vt à patre, & matre insimul proueniat: sed aut patris, aut matris est tantum:
2 † nec dici potest ex vtraq; parte, vti fortè confusum filiorum natiuitate feudū prouenisse, quasi matrimoniū more latinorū, secundū Regni cōsuetudinem contractū extiterit: quia tunc feudū non cōmunicatur, secūdum comm. opin. quā testatur Io. Aloy. de Septi. in cap. volentes in quarto effectu:
3 p rationē † quia feudum debet esse integrū, & indiuisum, vt in d. c. volētes ibi (integro, & indiuiso) & hic ibi (francorū) vbi francorū iure viuitur, vt dicetur infrà in verb. francorū, & quod integrum esse debet nullam patitur diminutionē. l. nomen. §. fin. in verb. integrū. ff. de leg. 3. Cyn. in l. fin. ad l. fal. Rom. in l. fructus. ff. solu. ma. Alex. in cons. 113. col. 1. vol. 5. secundū eundē Io. Aloy. præallegato in loco. ¶ Insuper sequeretur, ꝙ frater

frater superstes solus concurrens in feudo non succederet, quod apertè contrà hanc literam resultat, vt sentit etiam do. Blas. Lanc. & nos diximus suprà in verb. non cōmunibus. ¶ Sed quid dicendum de absurdo, quod sequitur, vt hoc soluatur, cōgruū nobis videtur quærere:

4 † An frater ætate maior nō coniunctus ex parte feudi præferatur coniuncto ex parte feudi minori natu. ¶ Primò videtur dicendum, quòd sic, per prædicta, quia succedit: licèt non cōiunctus ex latere, vndè feudum veniat, vt est dictū, & si succedit, hæc litera passim, & generaliter loquitur, vt maior natu succedat, ergò generaliter, sinè delectu intelligi debet. l. de pretio. ff. de public. l. 1. §. quod autem. ff. de ale. lu. & alea. cum vulg.

5 ¶ Secundò, † ex quo semel feudum peruenit ad fratrē desiit habere nomen paternum, si a patre, & maternum, si à matre proueniat. l. sed si plures §. filio. ff. de vulg. & pu. sub. l. paulus. ff. de acqu. po. secundum And. in c. 1. de nat. suc. feu. col. 3. nu. 8. vers. & hoc supplēdo, vndè est patrimoniū ipsius, & nec aliud deberet attendi: nam post aditam hæreditatem, hæredis, & nō amplius defuncti patrimoniū dicitur glo. communiter recepta in l. 1. §. veteres. ff. de acqu. po. vbi Ias. Soc. & cæt. idem Ias. in l. eius qui in prouintia nu. 10. ff. si cert. peta. ¶ Contrarium tamen verius videtur,

6 † vt minor natu ex parte feudi coniunctus præferatur. ¶ Primò, quia

7 † statutum simpliciter, & indistinctè loquens, secundū leges distinctè, & specialiter loquētes intelligi debet. l. filiusfamilias. ff. de act. & obl. iuncta. l. 1. ff. ad maced. l. iuris gētium. §. si pacisca. ff. de pac. iuncta. l. transigere, & ibi glos. mag. in fin. C. de trans. nam à iure cōmuni interpretationem recipit. l. nō est nouum, & l. posteriores. ff. de leg.

8 † Sed de iure communi Romanorum ità succeditur, ad successionem fratre consanguineo tantùm, & fratre tantū vterino concurrente, vt consanguineus in bonis paternis: vterinus verò maternis in bonis succedat. l. de emancipatis. C. de leg. hæred. authen. itaq; & ibi gloss. Bal. & cæteri. C. cōmun. de leg. Parisi. in cons. 84. nu. 3. vol. 2. ¶ Nec refragatur, si forsan asseratur, quòd sumus in materia feudali, & prædicta sunt iura ciuilia.

9 ☞ Siquidē est regula, quòd † causæ feudales, quæ non reperiuntur expressim decisæ per consuetudines feudales, decidi, & terminari debent per argumenta, & similia iuris ciuilis. textus est singularis in capitulo primo de feu. cognition. & ibi Bald. col. 2. post gloss. notant etiam & reputant notabilem, & singularem dictum textum Aluaro. & DD. ibi secundum Ias. in prælu. feu. nu. 63. col. 15. vers. item vltrà Docto. aduerte. Curt. in tract. feu. p. 1. vers. quartò principaliter. q. circà fi. Soc. Nep. in cons. 110. in præsenti nu. 6.

10 vol. 2. ☞ Sicut econuerso † iura feudalia sunt allegabilia alia in materia nō feudali, cum aliquid, non contrà: sed præter, vel secundū iuris cōmunis regulas disponunt, vt post multa concludit idē Curt. in tract. feu. par. 1. q. 3. post Alex. in l. diuortio. §. si fundum. ff. so. mat. qui dicit colligi ex verbis Io. de Imo. in cap. potuit col. antepe. ver. septimo de loca. & ali. per eum ibi cita.

11 ☞ † Et etiam feudali in materia ius canonicū seruatur, si à ciuili iure discrepat, & fidelitatis iuramētum in feudo præstatur. Bal. in c. imperialem col. 4. de prohi. feud. ali. per Fede. per no. in c. nouit de iud. refe. & seq. Ias. in prælu. feud. col. 19. nu. 63. tenet

12 etiā Curt. in tract. feu. p. 1. q. 12. † Licet si fidelitatis iuramētum nō præstet, quodlibet seruetur in suo foro: si tamen peccati materia nō extiterit: quia tunc semper iuri canonico staretur. Curt. præallegato in loco per doctr. Bar. cōmuniter receptā in l. priuilegia. C. de sac. san. eccl. & per tradita per cano. in cap. 1. & 2. de ope. no. nu. & subdit hoc esse perpetuò notādū: quia cōfert ad decisionē multarū quæstionū. ¶ Secūdò hoc

13 feudorū iure est expeditū: nam † aliundè, quā ex feudo cōiuncti penitùs à feudi successione excluduntur cap. 1. §. his. de gra. succ. c. 1. de natu. succ. feu. vbi And. nu. 8. vers. & hoc supplendo rationem assignat:

14 ☞ † Quia in tristitiæ solatium, quā habet de morte illius cōmunis parētis, à quo feudum peruenerat ad defunctum cōiunctus ex illo latere, à quo feudū prouenit potiùs ad feudū admittitur. arg. l. 1. C. de his qui

15 antè ap. tab. ¶ Tertiò, † quia concedens feudum cogitasse nō videtur: nisi tantū de hæredibus, vel descendentibus illius, cui concessit, & frater iste de istis nō existit. And. in d. c. 1. ver. si tunc poneretur, quod

16 feudū. ¶ Quartò, † quia statutū ità interpretari debet, vt ex eo nō resultet iniquitas, & ne quis damnū indebitè patiatur, etiā si taliter restringendo statutum nihil operaretur. Bar. in l. omnes populi in 2. q. sextæ q. principalis ff. de iu. & iu. plenissimè Alex. in l. fin. §. in computatione, & cæte. ibi C. de iu. deli. idem Alex. in l. 4. §. ait prætor. ff. de dam. inf. Cano. in c. causam, quæ de rescrip. secundum Parisi. in cons. 84. nu. 12. vol. 2. Affi. in const. quamplurium nu. 15. rub. 17. lib. 3. Brun. in tract. de stat. fœmi. exclu. arti. 5. nu. 8. Sed interpretando hoc statutum, vt nō coniunctus ex parte feudi præferatur coniuncto ex

parte feudi, magna resultat iniquitas, & quis fraudaretur bonis, vel feudo sua ex agnatione, vel cognatione proueniēte, & hoc damnū sentiret, prout in fortioribus terminis tenet Paul. Cast. in d. auth. itaq; C. cōia de succ. vbi dicit, ꝙ stante statu. ꝙ consanguineus præferatur vterino, illud intelligi debet in bonis aliundè proueniētibus, & non in bonis ex linea vterini venientibus: ne magna ex statu. resultet iniquitas. ¶ Nec obst. si dicatur, ꝙ non patitur damnum: sed priuatur lucro, quo casu stat. valet sm̄ Bar. in l. oēs populi q. 2. in 3. mēb. ff. de iust. & iu. Ias. in l. 1. ff. de offi. eius cui ma. est iur. quoniā in contrarium est cōmunis opin. sm̄ Moder. Repe. in d. l. oēs populi, vt ait Paris. in cons. 84. nu. 13.
17 vol. 2. ¶ Quintò, nam † statutum restringi debet, ne indebitè quis ad lucrum perueniat. Bar. in d. l. oēs populi. ff. de iust. & iu. in tertio mēbro, quem omnes communiter sequuntur, sm̄ eundem Paris. in cons. 84. nu. 14. vol. 2. vbi prædictis rationibus similem determinat quæstionē. ¶ Sextò
18 † quia sanguinis cōiunctio absq; feudi cōiunctione impertinens est, & non consideratur, vt habetur per Curt. in tract. de feud. par. 3. vers. quinto. q. in titulo an circà successionem transuersalem, & Iacob. de Sanct. Georg. in tract. feu. in ver. pñtes & recipientis col. pen. vers. an autē frater vterinus refert, & sequi. Pet. de Grego. in tract. conces. feu. par. 4. q. 7. vers. prædictā
19 tamen ampliationem declaro. 20 † Sicut impertinens est cognationis cōiunctio in feudo, ꝙ agnatis defertur. Bal. in l. 1. q. 2. & 3. C. de leg. hær. qui cōmuniter approbatur, & econtrà impertinens est cognationis causa in feudo, quod agnatis defer-
20 tur: † nam contrariorum eadem est disciplina. l. fin. §. fin. ff. de leg. 3. Docto. in rub.
21 ff. de acqui. po. ¶ † Sic enim concludi vr̄, ꝙ proximior nō tantum respectu gradus cōsanguinitatis: sed etiam respectu feudi dici pōt, licet hoc stat. interpretari nō debeat, vt loqui censeatur de proximiore ex parte feu. tm̄; quia nō coniunctus ex parte feudi excluderetur apertè contrà istū tex. sed nō coniunctus ex parte feudi admittitur, & cū coniuncto ex parte feudi cōcurrens excluditur: ne sequatur ab surdum & iniquū, & sic nō obst. quod dicunt illi exponētes literā (proximior in feudo) quia sinè ista expositione absurdū nō sequitur. Nec obstat, ꝙ feudum cū peruenit ad defunctum, nomen amisit, & fuit effectū patrimonium fratris: quia licet dicatur feudum fratris, remanet tamen illa qualitas, quòd ad defunctū ex illo latere prouenit, quæ nō potest auferri, quin faciat iniquitatē oriri si pro eo, qui ex illa parte nō est
22 coniunctus, à coniuncto auferatur, † & sic cōcluditur vt cū tractatur de prælatione, non attendatur sexus, vel ætatis prærogatiua principaliter: sed feudi pximitas, ità tenere videtur Andr. in d. constitut. vt de successionibus, & do. Blas. in quinta q.
23 ¶ Secundò modo † legi potest (pximior .i. respectu linearum, & linea est collectio personarum ab eodem stipite descēdens, gradus cōtinens, & numeros distinguens. vt per gloss. in arb. consang. in fin. titu. de consang. & Affli. in vi. cum alijs adductis per Deci. in l. si auiæ in prin. C. de succes. edict. vbi etiā ponit triplicem esse lineam ascendentium, descēdentium, & collateralium, vt in auth. de hær. quæ ab intest. defer. in prin. & §. 1. & 2. instit. de nup. & propriè lineā dici directā, & de ea in dubio intelligi, secūdum Bal. in c. 1. col. pen. de iudi. & cæte. respectu. n. linearū interpretari potest, vt qui ex proximiori sit linea præferatur: licèt vlteriori esset in gradu, vt d. c. 1. in fin. de natu. succeff. feud.
24 ¶ Vndè deciditur quæstio, † quòd si concurrat pronepos ex fratre, & patruus defuncti: licèt patruus pximior sit respectu gradus, qui tertio est in gradu. l. iuris consultus. §. tertio. ff. de gra. & pronepos ex fratre remotior, qui est in quarto, vt in §. quarto d. l. iuriscōsultus: tamen quia linea pnepotis est magis priuilegiata in succedēdo, ipse pnepos pfertur, deficiētibus. n. omnibus de sua linea veniūt linearū aliarū agnati, prout gradu sunt proximiores per d. tex. sing. c. 1. in fin. de na. suc. feu. ibi respo. ad omnes, & solos, qui ex illa linea, ex qua iste fuit, & hoc est ꝙ dicitur ad proximiores pertinere isti verò proximiores esse dicuntur respectu aliarū linearū: sed omnibus ex hac linea deficiētibus, omnes aliæ lineæ vocatur, quem ad hoc extollit hic do. meus do. Blas. Lancea dicens esse singularem, & priuilegiare non solum lineam descēdentium in successione feudi
21 ascēdentium, vt remotior aliquādo astrictiori præferatur, puta nepos fratri defuncti: verum etiam in successione collateralium, linea eius, de cuius successione agitur, præfertur alijs, ad quod dicit aduertere Anto. de Butr. in cons. 47. quem simpliciter refert Præposi. in cap. 1. nu. 2. de grad. succ. in feud. qui dicit speciale in illo c. in feudo adueniente in diuisionē vni ex agnatis colla. sed do. Blas. dicit credere, ꝙ ille tex. non pōat casum specialē arg. rubr. ad nigrū, quæ est declaratoria nigri, vel literæ. l. 1. ff. si cert. pet. nam ponit de natu. succe. feu. in genere, & nō in specie. item verba tex. sunt generalia, & nō adaptatur ad

ad casum particularē, maximè quia nō est ratio differētiæ inter hoc feudū, vel aliud, ꝙ pecunia, vel sāguine sit acquisitū. demū dicit: cogita q̄a nemò &c. ità dicit in q.4. ¶ Sed aduerte, quòd procedere potest in patruo, & ꝓnepote defuncti, vt est dictū: secùs in fratre, & nepote defuncti: q̄a, nepos ex fratre, & frater defuncti ambo sūt in eadē linea defuncti, nam vnus est frater & alter descendens ex fratre, respectu lineæ in eadē sunt ꝓximitate, & respectu gradus, proximior est frater nepote, quia frater in secūdo, & nepos in tertio est gra-
25 du, & nec iure cautū inuenitur, † quòd q̄s in ꝓximioris locū subintret. est tex. in §. cū filius instit. de succe. quæ ab intest. defer. & l. si libertus præterito. §. 1. de bon. liber. & latius dicemus in verbo maior
26 natu. q.6. ¶ † Et multo magis ꝓcederet hæc conclusio, si cōcurreret nepos ex fratre .i. filius fratris, & patruus defuncti, vt excluso patruo, nepos p̄feratur, qui sunt in eodē gradu. s. tertio vt in terminis decidit Præposi. in d.c. 1. de natu. succe. feud. col. 2. ver. ab extrà. arg. in auth. de hæred. quæ ab intest. defer. §. illud col. 9. cum ibi not. & in auth. post fratres. C. de suis, & legiti. dicens ità determinare Nicol. de Neapol. in c. 1. §. penul. qui feud. dar. pos. & Bal. in c. 1. impera. Lotha. Eug. Pap. eadē verba penit ibi Aluaro. in d.c. 1. de natu. succe. nu. 7. sed antè oēs istos fuit decisio Io. de Ardiz. in titulo de succe. feu. col. 8. vbi dicit, nam & filij fratris mei p̄mortui præferri debēt patruis meis, in feudo meo: licèt sint mihi in gradu æquali, quē non allegant. mouetur ꝑ d. §. illud: sed est per illam rationē: quia nepos ingreditur locum patris, vt dicemus infrà: sed non linearum priuilegio, vt etiam sentit Bal. in c. 1. de succe. feu. in secundo no. ibi (quod intelligo verum) Curti. in tract. feud. de succe. colla. & do. Blas. hic in 4. q. Et tenet Petr. de Grego. in tract. concess. feud. par. 4. quæst. 9. vers. ex hac cōclusione infero, quòd inter collaterales concurrentes in eodem gradu, magis consideratur gradus descēdens respectu vltimi morientis, quā gradus ascendens respectu primi acquirentis: licèt sit par gradus vtriusq; & ideò si cōcurrant patruus defuncti, & filius fratris defuncti: licèt vterq; scilicet nepos, & patruus sit in pari gradu. tamen nepos patruo defuncti præfertur. citat Bal. in c. 1. ad fin. impera. Lotha. vbi rationē assignat
27 † quia filius fratris succedit in locum, vel cellulam patris sui. sed patruus non habet cellulam in quam indrediatur: sed per se succedit. Et Curt. in tract. feu. in 3. par. in titulo an filius fratris excludat patruum.

Quod intelligit dummodo iste nepos sit de descēdentibns primi acquisitoris: licèt non vltimo morientis secundum Andr. in constitutione vt de successionibus col. 4. vers. prædicta verò forma, & hanc etiam tenere dicit Bernardum de Medico dictū Saccurasa Panhormitanū in Compendio success. feu. in titulo de succe. colla. in feu. ver. vndè si defuncto, vbi formaliter dixit *(quòd si defuncto Barone in feudo antiquo. superest eius patruus, & filius fratris, succedit filius fratris: licèt sint in eodē gradu cum patruo: quia hic nepos habet plura iura, & quia ex stipite venit, & quia est de collateralibus descendentibus: licèt patruus ille sit proximior primo stipiti, vt*
28 *ibi per eum.)* ¶ † Exemplum enim proximitatis linearum patet in d.c. 1. de natu. succe. feu. veluti Titius habens feudū paternum decedit quatuor relictis filijs, feudum ex diuisione peruenit ad vnū tantū: puta Seium, hic Seius decedit similiter. 4. filijs relictis, ex istis feu. peruenit ad vnū, vt Sempronium, intelligēdo tamen, quòd alij patrui fratres patris debeant filios, qui sunt patrueles istis filijs Seij, & huic Sempronio vni ex filijs: q̄ nati ex duobus fratribus patrueles dicuntur. insti. de grad. §. quarto, deindè Sempronius multis filijs relictis obijt, & feudum ex diuisione similiter ꝑuenit ad vnū: puta Gaium, moritur Gaius feudū habens, sinè descendentibus, ille .n. qui feudū habuit, cū fratribus suis, & descendentibus ex eis facit vnam lineā, vndè succedit prius linea Gayi, & deindè omnes aliæ lineæ vocantur æqualiter ista deficiēte .i. q̄ sunt in ꝓximiori linea post istam æqualiter admittūtur, ità intelligit And. ibi allegans l. cū ità. §. in fideicōmisso ff. de leg. 2. & l. fin. C. de verb. sign. & Bal. ibi in secundo no. nu. 3. vbi dicit, quòd q̄n plures lineæ veniunt ad succedendum in locum alicuius vassalli, omnes lineæ dum tamen in pari gradu pariter succedunt, & Alua. qui dicit æqualiter vocātur, subaudi seruata tamen gradus prærogatiua, & qui erunt, in eadem linea vocabuntur æqualiter secūdum Iacob. de Beluis. & Præpos. qui idē dicit allegans tex. in c. 1. de grad. succe. in feud. & Io. Campeg. in cons. 11. nu. 17. inter consilia feudalia dicit quòd extincta vna linea, omnes de alia linea etiā si non sint pares in gradu videntur æqualiter admittendi, & ità esse tex. si nō cauilletur in d. cap. 1. de natura success. feud. & ità per d. tex. consuluisse Signor. de Homed. in consil. 93. factum sic se habet quidam nomine quondam do. Martinus.
¶ Sed hæc interpretatio licèt sit vera, & cōmuniter teneatur, attamen nō cōgruit

præsenti literæ: nam tex. iste nõ loquitur simpliciter, vt ꝓximior agnatus admittatur: sed de ꝓximiori liberorũ fratris sentire videtur: qa dicit (*frater, aut ex liberis suis ille, qui tẽpore mortis supererit defuncto proximior*) & sic de ꝓximiori existẽti in vna, & eadem linea defuncti, & non de ꝓximiori respectu diuersarũ linearũ: nisi dicamus, iunctis verbis inferius positis (*omnibus personis simili gradu coniunctis eodem ordine admittendis*) vocetur ꝓximior, respectu diuersarũ linearũ: nam licet vocauerit ꝓximiorẽ existentẽ in linea fratris maioris, & consequenter defuncti: tamen posteà dicit, quòd omnes, qui sunt cõiuncti simili gradu .i. vsq; ad trinepotẽ, & sic septimũ gradũ admittantur eodem ordine, vt ꝓximior præferatur, & nõ oẽs, prout dicit hic Gul. de Perno, quòd expeditius hoc modo hæc verba: eodẽ ordine exponi possunt, & sic in genere vocat ꝓximiorẽ vsq; ad septimũ gradũ,

29 † & si est ità reducendo verbũ (proximior) ad intellectũ iuris cõmunis, intelligitur de ꝓximiori prius respectu lineæ, & deindè respectu gradus, cũ duplex detur ꝓximitas, lineæ, & gradus, vt dictũ est suprà, & infrà subdemus, & hoc nobis admodũm placet.

30 ¶ † Secũdò etiã respectu linearũ legi posset subdiuidendo lineã defuncti, vt tot dicantur lineæ, quot fratres defunctus habeat, secundum, quod videtur intellexisse Soci. in conf. 252. vol. 2. tenentẽ, quòd per hanc literã prius vocetur frater maior, & deindè eius liberi, vsq; ad trinepotẽ pluribus arg. vt infrà dicemus, vndè expleta ista linea fratris maioris, deberet admitti linea alterius fratris minoris, & sic deinceps aliorũ fratrũ, si erunt secundũ ætatis ordinẽ, & nõ existẽtibus amplius de linea fratrum defuncti, & cõsequenter de linea defuncti deberent succedere lineæ aliorũ ascendẽtium, collateralium, secundũ gradus prærogatiuã, vt suprà diximus, & sic proximior aliter intelligitur de iure com muni: quia de existẽte in tota linea defuncti, & aliter per hanc cõstitutionem .i. de existente in linea fratris maioris tantùm. ¶ Sed hæc expositio similiter eadẽ ratione nõ congruit literæ: siquidẽ proximior vocatur respectu liberorũ fratris maioris, & nõ respectu aliarum linearũ, quæ sunt fratrum defuncti: sed benè iunctis verbis (*omnibus personis simili gradu coniunctis eodem ordine admittendis*) posset verbum (proximior) reduci ad intellectũ iuris cõmunis, vt suprà diximus, & intellectus iuris, & istius constitutionis est, vt dicatur ꝓximior de linea defuncti respectu aliarũ ascẽdentiũ collateraliũ, & de linea fratris maioris respectu aliarũ linearũ, quæ sunt aliorũ fratrũ minorũ defuncti, & si intellectus Soci. est verus, ista interptatio est vera, de quo intellectu dicemus in q. an pronepos ingrediatur in locum parẽtis, cum de successione patrui magni tractatur. in ver. gradu q. 2. ¶ Tertiò modo exponi-

31 tur, † hæc litera (proximior) .i. respectu gradus. l. proximus. ff. de verb. & rer. sign. l. 2. §. proximum. ff. de suis, & legi. ꝑ quos tex. dicit Dec. in conf. 1. nu. 1. ꝓximus exponitur, idest in priori gradu, & est tex. in §. si plures ibi (*nam propriè proximus ex pluribus gradibus intelligitur*) instit. de legit. agna. succe. Prætereà declaratur in eodẽ tex. ibi, dũm dicit (simili gradu &c.)

32 demõstrãte hic gradus enumerasse: † nam vnum caput statuti ꝑ alterũ caput declaratur vulg. l. nõ est nouũ. ff. de leg. Paris. in conf. 10. nu. 34. lib. 3. cũ concord. per eum

33 ibi, † & vna pars testamẽti ꝑ aliam declaratur. Soci. Nep. in conf. 128. nu. 24. vol. 1. per l. 1. vbi Bart. Cuma. & Soci. ff. de reb. dub. & alia iura, vt ibi ꝑ eum. Et hæc interpretatio magis congruit literæ, siuè legamus hãc literam iunctis verbis inferius positis videlicet (*omnibus personis simili gradu coniunctis eodem ordine admittendis*) siuè absq; istis verbis legamus, vt primo casu ꝓximior intelligatur ille, qui est in gradu proximior, ex omnibus lineis: In secũdò verò casu, dicatur ille, qui est ꝓximior ex linea fratris maioris in gradu tm̃, & non ex alijs: nisi linea prius expleta, secundũ primũ casum. Quòd proximior in gradu respectu omnium linearũ vocetur, sentire videtur dom. Blas. hic in 3. & in 5. no. dũm dicit, quòd dũm hæc litera vocat ꝓximiorem, videtur excludere, ne filius fratris succedat in gradũ patris, & ꝑ consequẽs, vt excludatur à patruo, vel amita, qui sunt frater, & soror defuncti, & in 5. not. dũm dicit, quòd nõ solũm vocantur descendentes ex filijs vsq; ad trinepotem: sed etiam descẽdentes collaterales: dummodò gradum trinepotis non excedant, & quod venit ad declarationẽ illius dubij an patruus succedat in feudo, de quo in c. 1. §. fin. imper. lotha. cũ simil. licèt de istorum veritate se remittat ad quod in q. dicturus est: sed hæc prima expositio licet congruat literæ: repugnat tamen sensui: quia secundum hoc patruus defuncti præferretur nepoti ex fratre si maior ætate fuisset, ꝙ est contrà tex. in d. c. 1. de natu. succ. feu. & ibi Doct. vt suprà diximus, vel melius: quia hic fortè nõ præferretur ꝑꝑ ingressum, quem nepos faceret in locũ patris, qui est in secũdo gradu, vt in §. huiusmodi in auth. de hæred. ab intest. ven. ipse

enim

enim patruus est in tertio gradu: nam patruus defuncti præferretur nepoti ex fratre: quia ipse in tertio, & pnepos in quarto gradu existit, & nec in patris locum ingreditur, vt infrà dicetur, ꝙ etiā redundat cōtrà d.c.1.de natu.succ.feu.vbi prius debent succedere omnes illi soli, qui sunt ex linea defuncti, & deindè aliæ lineæ: quia licèt non sint pximiores respectu gradus: sunt tamen pximiores respectu lineæ, vt diximus in præcedēti expositione, vbi ità
34 cōmuniter tenetur, † & interpretatio semper ità fieri debet, vt minus ius commune corrigatur. l.ij. C. de noxal. c. cum dilectus de consuetud. Paris. in cons. 45. satis
35 concludenter nu.70.vol.1. † cū statut. indistinctè loquens nō corrigit ius antiquū distinctè loquens, etiā si in tali statuto dicatur, non obstantibus quibuscunq; aliis legibus, prout dicitur in fin. huius constitutionis: quia debet intelligi de illis, quæ non possunt cū istis compati. glo. singu. in auth. de hæred. ab intest. venien. in prin. Ang. & Paul. in l. sciendum. ff. qui satisd. cog. secundum Affli. in constitutione, vt de successionibus nu.42. rub.24 lib.3.

¶ Secunda verò expositio similiter eodē morbo laborat: quoniā cōg uit literæ, & repugnat iuri distinctè loquenti: quià sequeretur, ꝙ pnepos ex fratre excluderet suum patruū magnum, fratrem defuncti, qui est in secūdo gradu, & ipse in quarto, nil dicimus de nepote: quia infrà latius dicemus: nam pronepos non ingreditur in locum parētis in successione collateraliū in §. huiusmodi in auth. de hæred. ab intestveni. & dicemus infrà in verbo gradu in q. an pronepos ingrediatur in locū patris,
36 quod non est dicendum. ¶ † Veriorem autem intellectū esse nobis videtur, vt dicamus proximior in gradu in linea defuncti: quia vocatur frater maior supstes, & nō ille maior tm̄, qui præmortuus fuerit, & nō alij, & in eius defectū, eius liberi, vt sentit Soci. in d. cons. 252. vndè illa verba (aut ex liberis suis ille, qui proximior fuit &c.) intelligi debent, non extante aliquo fratre superstite, nec obstat, ꝙ dici posset, quòd secundū hoc nepos ex fratre maiore præmortuo excluderetur: quia non est dubium, quòd ex persona sua excluditur: sed an p ingressum in locū patris præferatur. est q. de qua infrà dicemus, & ꝙ dicit infrà (*omnibus personis eodem ordine admittendis*) expone. i. vt proximior in gradu, ex aliis proximioribus lineis admittatur: cōditor. n. statuti videns, quòd tantū: proximiorē existentē in linea defuncti vocauerat, & non alios in aliis lineis, subiunxit illa verba (omnibus personis, &c.) & talis successio erit secundū ius cōmune, vt primò pferatur linea defuncti, tamquā pximior, vt in d.c.1. de natu. succe. feud. & pximior in gradu in d. linea existente, & deindè alij eodē ordine sunt admittendi, qui sunt simili gradu coniuncti. i. vsq; ad septimū gradū videlicet: alia pximior in gradu, & istud est, ꝙ dixit (eodē ordine) Mouemur q a iste est intellectus iuris cōmunis feud. vt patet in d.c.1. de natu. suc-
37 ce. feud. & per pdicta, † & statutū simpliciter, & indistinctè loquens, recipit interpretationē à iure cōmuni. glo. cōmuniter approbata in l. sciendū. ff. qui satisda. cog. Affli. in cōstitutione vt de successionibus
38 nu.42. Secundò, quia † hoc cap. nō est factū ad mutādā, & corrigendā successionem collateraliū, quæ erat de iure cōmuni feud. vel constitutionum Regni, vt qui vno modo succedebant: modo alio modo succedant: sed est facta ad ampliandā successionē: nam de iure const. Regni succedebatur vsq; ad tertiū gradū, & hoc cap. ampliauit eam vsq; ad septimū gradū, & ꝙ sit factum ad ampliādam successionem cōmuniter Doct. tenent hic: nisi in paucis expressis puta, vt vnus, & non plures succedant cōtrà c.1. §. oēs filij, si de feu. cont. fu. sed ꝙ expressim nō corrigitur, antiquę dimittitur figuræ. l. pcipimus. C. de ap. & quod nō mutatur, quare phibetur? l. sanci mus. C. de testam. & hoc, ꝙ congruat nō solū sensui, sed etiā literæ nobis videtur.
39 ¶ Sed iuxta hoc. q. † quis pferatur si concurrat pximior in feudo, cū pximiori in linea, vel in gradu: dic quòd proximior in feudo dūmodo sit intra gradum trinepotis, ne iniquitas ex statu. resultet, vt diximus suprà de pximiori in feudo: sed hoc pcederet, quādo pximior in feudo de iure cōmuni feudorū succederet: q a priuaretur illo lucro, & dānū sentiret. sed q d si de iure nō succederet, & tunc pximior in gradu pfertur: nam pogatiua gradus antè alias prærogatiuas attenditur, vt latè deducit Corne. in cons. 199. nu. 38. vol. 2. refert, & seq. do. Io. Anto. Canniz. in quibusdā suis allegati, dūm respondet ad vltimum fundamētū Soci. in cons. 254. vol. 2. ꝙ intelligimus, dūmmodò alius pximior respectu lineæ nō detur, per prædicta, tu verò cogita, & vide, quæ scripsimus suprà
40 eod. in prin. ¶ Secūdò q. † quid si cōcurrat proximior in linea cum pximiori in gradu: iam est determinatū, quòd proximior in linea pfertur, & sic concludimus, quòd primò inspici debet, quis sit proximior in feudo, secūdò quis in linea, tertiò quis in gradu, & deinde sexus, & primogenituræ prærogatiua seruatur.

IN

IN VERBVM.

ONERE.

SVMMARIA.

1 *Feudum transit cum onere seruitij consueti in successorem.*
2 *Onera feudi multa sunt, pro quibus feudum est obligatum, & non solum hæreditarium: sed etiã ex pacto & prouide quod in alienabile tenetur secundum omnes: vbi de omnibus oneribus.*
3 *Dos de paragio psonali actione petitur.*
4 *Onerũ feudi natura est vt transeat etiã in dominũ, & in quemlibet possessorẽ. Et quomodò transeat & quare, ibid.*
5 *Executio in subsidium fit contrà feudũ, si creditori onera soluenti dominus, vel agnatus pecuniam non soluerit.*
6 *Feudum est obligatum, & ius est in eo distinctum, sicut hippotheca pro oneribus feudi per cap. volentes.*
7 *Onera feudi trifariam, remissiuè.*

1 ONERE. No. quòd † feudum transire debet cum onere seruitij consueti: sed an cum alijs oneribus transeat: est casus omissus qui remanet in dispositione iuris cõmunis .l. cõmodissimè. ff. de lib. & post. cu simil. † Nam multa sunt
2 onera feudi, pro quibus feudum est obligatum, & nõ solum si feudum est hæreditarium: sed etiã si feudum est ex pacto, & prouidẽtia, q in alienabile dr, secundum omnes tàm aduenas, quã nostrates, & iure feudorũ, & iure Regni. ¶ Primum est onus seruitij militaris, de quo in tex. habetur (seruitij cõsueti, &c.) pro quo feudum ex pacto, & prouidẽtia alienari põt, & successor agnatus ad obseruãtiã alienationis tenetur. Andr. in cap. 1. §. quid ergò de inuesti. de re aliena. fact. & in constitutione si quis post litẽ lib. 7. ¶ Secundum est onus dotis de paragio, pro quo etiam feudum ex pacto alienari põt, & quomodò, dicemus in verbo antiquis, & ait And. in constitu. in aliquibus, & cæt. ibi lib. 3.
3 † Quod onus soluendæ dotis de paragio personale dicitur, quãdoquidẽ ad illã cõsequendam agitur conditione ex lege, quæ est actio psonalis. Andr. in prædicta constit. in aliquibus col. 3. vers. & secundũ istam v.ã, & vers. sed numquid lib. 3. Pet. de Greg. in tract. concess. feu. par. 8. q. 3. in prin. vbi etiã habetur, quòd onus seruitij militaris est reale. ¶ Tertium est onus interusurij dotium cõstituendarũ, vel restituendarum p tex. in l. lucius. ff. qui po. in pigno. hab. & in l. pignoribus vbi Cyn. de vsur. & ità aliàs in regno iudicatum fuisse testatur Pet. de Greg. in tract. concess. feu. par. 2. q. 10. vers. limito nũc, & vers. seq. ex quo infero, vbi latè de omnibus pdictis. ¶ Quartũ est onus dotarij cõstituti. Andr in constitu. licentiã, & constitutione mulier, quæ dotarium, & latiùs in c. 1. §. donare col. 1. quæ olim feu. aliena. poter. ¶ Quintum est onus vitæ, & militiæ, quæ fratri secundogenito debetur, cõstitutione Comitibus vbi Andr. & cæte. Afflict. decis. 138. nu. 2. ¶ Sextum est onus debiti cum Rege contracti pro quo ipse Baro fideiussit. Andr. in c. 1. §. quid ergò col. 7. de inue. de re. alie. fa. secundũ eundẽ Pet. in loco pallegato, & vide Camera. in cap. imperialẽ fol. 12. de prohi. feu. ali. p Fede. ¶ Septimum est onus patrocinij præstiti p aduocatum pro defensione feudi Andr. in c. 1. vol. 2. ver. nõ ne hodiè de feu guar. Gul. de Perno in cons. 14. colligamus, idẽ Pet. in loco præallegato. scriben. in c. volentes, de quibus latiùs dicemus infrà in verbo antiquis. ¶ Sed Camer. in c. imperialem de prohi. feu. alien. p Fede. fol. 12. in liter. v. e dictis oneribus distinguit, quædam esse onera feudi, & quædã onera feudatarij, quæ qualia sint in feudo dicit haberi per Andr. in d. §. quid ergò de inuest. de re. alie. fact. & in d. cõstitutione si quis post litem, & natura onerum feudi est, vt ne dùm contrà agnatos ad quos feudũ vadit: sed etiã contra dominum, cui feudum aperitur, ac etiã cõtra quemcũq; tertium possessorem transeant, secundum Isern. in constitutione in aliquibus p tex. in l. 1. & 2. C. sine cẽsu, & l. hactenus, & l. quæro de vsufruct. Et trãseunt nõ vt ius constituatur in re, sicut de hippotheca secundum Cy. & Doct. in l. cum res. C. si res alie. pigno. data sit, & l. fin. C. de reb. alien. non alien. sed potiùs instar actionis in rem scriptæ, de qua in l. metum. §. cum autem. ff. quod me. causa. Ità tamen, vt sint obligati possessores feudi, tãtum occasione feudi: sed non, vt ius distinctum censeatur in feudo, arg. tex. in l. fundus. §. quamquã. ff. de re. cor. qui sub. tu. ex mente Bal. in l. si pupillorũ. §. si obligauerit eod. tit. † Et hoc est 4
ratione: quia feudi cõmerciũ sinè consensu domini non habetur, vt in d. c. imperialem, & creditor soluẽdo onus feudi sua pecunia à tali onere eximit dominum, & agnatum, vndè æquum est, cu vtiliter domini, & agnati negotium gestu fuerit, vt aduersus illos p altero sic soluẽte, & illos liberante, actio oriatur. arg. l. si comunes edes. ff. de neg. gest. secundum Isern. in d. cap. 1. an agna. vers. semper repete, &c.

¶ Et

5 ¶ Et hinc sequitur, vt † si dñs, aut agnatus creditori soluēti pecuniā nō restituerint, condemnato domino, vel agnato actione personali in subsidium, vt in l. cōmodis. ff. de re iudi. iuxtà terminos. l. à diuo pio. §. sic quoq;, contrà feudū exequatur, secundū Isern. in cōstitutione in aliquibus, cui recta ratione placuisse dicit idem Cam. vt §. sic quoq; in feudis locū habeat, vt latius ibi declarat idē Cam. ¶ At nos in Regno
6 p c. volentes cōtrarium putamus, vt † pro onere feudi non solum dominus, agnatus, & possessores feudi teneantur, sed etiam ipsum feudum sit obligatum, & ius distinctum sit in eo, sicut hipotheca quia commercium feudi, quod iure feudorum, & etiā constitutionum Regni non habeatur p d. c. imperialē, & constit. constitutionē diuæ memoriæ lib. 3. hodiè sinè assensu domini habetur, p d. c. volentes, quo dñi
7 assensus est remissus. ¶ † Alia dicit esse onera feudatarij, & trifariā dicit. Primum per seruitio militari, quod est onus, quod cōmunionē habet cum feudo. Secundum est onus p emenda re burgensatica, quod nullam, habet cōmunionem cum feudo. Tertium onus pro feudo est in specialem vtilitatem domini, vt si pro domino fideiussit, vbi latè declarat vide eum.

IN VERBA.

SERVITII CONSVETI.

SVMMARIA.

1 *Onus seruitij consueti transit in possessorem feudi.*
2 *Seruitium loco conditionis debetur in feudo.*
3 *Onus seruitij militaris est reale ĩ feudo*
4 *Seruitia militaria soluere cogitur possessor feudi, etiam si ex causa onerosa feudum possideat, & non solum pro tempore quo feudum possedit: sed etiã pro præterito.*
5 *Possessor feudi ex causa onerosa ab aliènante repetit, si seruitia pro tempore præterito, quo ipse feudū non habuit, soluit, si aliter nō apparet conuentū.*
6 *Possessor feudi pro tempore præterito, quo feudum non possedit, de æquitate in subsidium conueniri debet, pro soluendis seruitijs feudi.*
7 *Seruitium militare exigitur, etiam à creditore immisso in possessionem ex actione reali.*
8 *Mulier pro dotario, quod habet super feudo, seruitium militare præstat.*
9 *Seruitium militarē non solū à quolibet possessore: sed etiã à quolibet feudi detentore exigi potest, & an verum?*
10 *Detinere verbum cōprehendit conductores, qui non possident, & etiã veros possessores.*
11 *Statutum de detentatione loquens cōprehendit etiam eos, qui saltim ciuiliter rem possident.*
12 *Possessor feudi ad soluēdum seruitium militare cogitur, etiam si non totum: sed partem feudi possideat.*
13 *Possessor feudi, & non successor, fidelitatis iuramentum præstat, quandiù feudum possidet.*
14 *Inuestitura renouatio conceditur in Regno cum clausula, Iuribus Regiæ Curiæ semper saluis.*
15 *Successor feudi non cadit à iure suo, si inuestituram non petit infrà annum, & diem, cum alius feudū possidet nec cadit à iure suo, si non præstat homagiū nisi possessor feudi, domini assensu feudū possideat cū clausula (Iuribus Regiæ Curiæ semper saluis.)*
16 *Seruitium consuetum in quibus consistat: an reale, vel personale sit? quo tempore per quãtum tempus: quouè loco præstari debeat?*
17 *Seruitium consuetū in Regno consistit: in vno homine armato cum eius equo præstando pro singulis vncijs viginti redditus feudi.*
18 *Seruitium iure feudorum terminatū nō reperitur, quot equis vassallus seruire debeat: sed cum in pecunia soluitur, dimidium redditus vnius anni soluitur.*
19 *Seruitium, quod pro feudis præstatur in Regno Siciliæ antiquitus, hodiè in Regno Neapolis obtinet, quale sit?*
Subuentio à vassallis fit Baroni seruitium militare præstanti, si feudū in vassallis consistit. ibid.
Adoamenti, seu seruitij solutio vulgò (lo adoo) nuncupatur. ibid.
20 *Seruitium pro feudo plano & de tabula quod soluatur?*
21 *Subfeudatarius Baroni, à quo feudū tenet, & nō Regiæ Curiæ seruitium præstare tenetur.*
22 *Creditori inuito aliud pro alio solui minimè potest.*
Seruitium militare personale est in regno regulariter, ideoq; nec Rex pecuniam accipere, nec Baro pecuniã soluere inuitus cogitur. ibid.
23 *Pecuniam soluere durius est, quã personaliter seruire.*
24 *Vassallus per substitutum: an seruire domino possit?*

Substi-

25 *Substitutus aquè idoneus censetur, si vti principalis fuerit, tũ respectu comitiua, tũ respectu industria psona.*

26 *Excusationis iusta causa à seruitio militari, qua sint? remissiuè.*

27 *Seruitium militare Neapolis in regno: an sit personale?*

28 *Vassallus iusta ex causa impeditus in Regno per substitutũ domino ad seruiendum admittitur.*

29 *Vassallus non strenuus: an in seruitio militari refutari possit?*

Vassallo, si strenuior inuenitur, fauore publica vtilitatis, ille admittitur, & vassallus refutatur. ibid.

30 *Seruitium militare tẽpore, quo regnũ notabili inuaditur inuasione, vel fortè timetur, quòd posset ab hostibus inuadi, prastari debet.*

31 *Vassallus per spatium trium mensium personaliter seruire debet.*

Temporis initium trium mensium in quibus vassallus in regno domino seruire debet, incipit à die, quo de propria domo discesserit. ibid.

32 *Licentiã vassallus habere debet in fine trium mensiũ, perpensata locorũ distantia, vt in fine trium mensium in domo propria reperiatur à seruitio militari.*

33 *Vassallus si illicentiatus à seruitio militari recedit. feudo priuari potest.*

Vassallus antè finem trium mensium, illicentiatus in sex casibus à seruitio militari recedere potest. ibid.

34 *Rex vassallũ cogere potest, vt post triũ mensiũ lapsum personaliter seruiat, dato tamen illi condecenti stipendio.*

35 *Seruitium militare prastare cogitur etiam vassallus. qui feudum frãcum habet: sumptibus tamen Curia*

36 *Onera dura imponi solent propter publicam vtilitatem.*

Domini pradiorum publica vtilitatis causa, modico eis dato pretio, inuiti pradia eorum militibus assignare coguntur. ibid

37 *Baro tunc personaliter ad seruiendũ cogi potest post trium mensiũ lapsum, quãdo Rex personaliter, & non substitutus in exercitu degit.*

38 *Stipẽdium vnius hominis armati pro seruitio militari in regno est vnciarũ trium cũ dimidio pro quolibet mense, quod pro tribus mensibus est vnciarũ decem cum dimidio.*

39 *Seruitium: an extrà regnum prastari debeat?*

40 *Obligatio pro seruitio restringitur ad limites territorij.*

41 *Duces experti quandoq; non expectare: sed aggredi hostes solẽt, vt Scipio, & Metellus.*

42 *Siculus exercitus contrà Regis Francorum exercitum se cõtulit in Calabria prouinciam.*

43 *Vassalli: an extrà territorium dominũ adiuuare teneãtur? & quid in regno?*

44 *Seruitium consuetũ: an semper debeatur, & an vno modo, vel augeatur, & diminuatur?*

45 *Seruitium ab initio concessionis taxatũ, nec crescere, nec decrescere potest, tametsi feudorũ fructus augeantur, vel diminuantur.*

Seruilia diuersa pro quibus feuda cõcedi solent. ibidem.

46 *Cõtractus ex cõuentione legẽ accipiũt.*

47 *Calamitas superueniens, nec Regi, nec Baroni, sicut nec industria vassalli obesse debet.*

48 *Princeps pro seruitio, quod sibi placet, feudum concedere potest.*

Quilibet in re sua est moderator, & arbiter. ibidem.

49 *Onus in feudo tempore concessionis nõ impositum amplius Princeps imponere non potest*

50 *Qua ab initio sunt voluntatis, ex post facto efficiuntur necessitatis.*

51 *Seruitium militare dicitur si consistit in homine armato, & equo, & ab onere militia descendit.*

52 *Adoba, siuè adobamentũ est: cum plures pro ratha soluẽdo militem vnum faciunt, & barbarum est vocabulũ.*

Arriereban: in Gallia dicitur, quod vulgò Neapolis in regno (adoa) nuncupatur. ibidem.

53 *Releuium appellatur illa medietas fructuũ, quam haredes defunctis vassalli dominis prastant.*

Releuium dicitur, ex eo, quasi releuãs eum, cui soluitur. ibid.

Releuij iure pro comitatibus, terris, castris, feudis planis, domibus, & alijs rebus in feudum datis, quantũ in regno Curia soluatur? ibid.

54 *Feudum improprium, & conditionatum dicitur, cum seruitium nõ in homine armato: sed in alio consistit.*

55 *Seruitij consistentis in homine armato, & consistentis in annuo redditu differentia. qua sint?*

56 *Seruitium in annuo redditu cõsistens, prastari debet quolibet anno absq; aliqua interpellatione: sed si consistit in prastatione hominis armati, vassallus debet esse submonitus, & interpellatus.*

Vassallus

57 Vassallus priuatur feudo, si per trienniũ à solutione seruitij in annuo redditu consistentis cessauerit.
58 Seruitium, an debeatur, si tẽpore concessionis nulla de seruitio præstando mentio facta fuerit.
59 Seruitium non est de substantia feudi: sed fidelitas.
Fidelitas sex in se continet. ibid.
60 Nemo dicere præsumitur, quod mente prius non agitauit.
61 Omissum quod est pro tacito habetur.
62 Concessio feudi, an censeatur cũ onere seruitij militaris, si non exprimatur.
63 Res simpliciter concessa, absq; eo, quòd de feudo mentio fiat, potius donata, quàm in feudũ concessa præsumitur.
64 Seruitiũ, quod inest fidelitati in feudi concessione impositũ semper censetur, etiam si de eo mentio non fiat.
65 Feudum francum habent sumptibus Curiæ quæ in sacramento fidelitatis continentur præstare debet.
66 Ecclesia pro feudo seruitium militare non præstat: nisi expressim dicatur.
67 Seruitium pro feudo Ecclesia quomodo præstet?
68 Reges Siciliæ in Ecclesiis ex cõcessione feud. sibi quæsiuerũt ius patronatus.
69 Seruitium, quod fidelitati nõ inest: nisi cautũ fuerit expressim in feudi concessione, non debetur.
70 Seruitium militare, an insit fidelitati?
71 Seruitium militare, si ab initio concessionis nõ est expressum, quomodo præstetur?
72 Vassallus ad seruitia expressim nõ obligatus, si per inopiã seruitia, quæ tacitè insunt nõ præstat, feudũ nõ perdit.
73 Seruitium, an certificari possit per Regem, prout aliàs feudum concedere consueuit.
74 Donatio & nõ feudum præsumitur, si res in feudũ concessa non apparuerit.
75 Facta non præsumuntur, nisi probentur.
76 Feudalis concessio nõ præsumitur, sed donatio, si feudum reconcedatur sinè verbis (in feudum.)
77 Qualitas feudi extinguitur postquàm feudum reperuenit ad Regem.
78 Dominium directum, & vtile, si transfertur in feudo, donatio, & nõ feudalis concessio præsumitur.
79 Demanialia in regno, nec, quò ad vtile, nec quo ad directum dominiũ alienari possunt.
80 Actus, vt magis valeat, quàm pereat, etiam si verba improprientur, interpretari debet.
81 Vsufructuarius vsufructũ alienans, vsufructus commoditatem alienare videtur, vt actus magis valeat.
82 Vtile dominio in feudo trãslato, pacto quòd in non expressis feudum remaneat, pro parte feudum, & pro parte donatio censetur, & latens, & nõ latens incrementum est cõcessum.
83 Seruitium secundum consuetudinem Regni, & nõ prout à prædecessore solutum fuerit, debetur, si cum verbis (solito, & consueto seruitio) feudum est concessum.
84 Seruitium consuetum: an auctis fructibus augeatur, vel diminutis fructibus diminuatur?
85 Dominus (aperto sibi feudo) pretiũ melioramẽtorũ hæredi soluere tenetur.
86 Qualitas iuncta verbo regulatur secũdum tempus verbi.
87 Seruitia in registris Cancellariæ, vel aliorũ officialiũ taxata nõ crescunt, neq; decrescunt: licèt fructus quomocunq; crescant, vel decrescant. & 92.
88 Rex in præiudicium Baronis, cui seruitium de feudo quaternato debetur, illud ad se deuolutum reconcedere nõ potest: nisi sub consueto seruitio, & quale sit consuetum seruitium?
89 Bartolomeus de Capua mirabilis vir Locumtenens, & Prothonotarius in Regno Neapolis.
90 Feudum ex post facto augmentatum, perindè est, ac si ab initio ità fuisset, respectu seruitiorum.
91 Seruitium militare illud præstatur, quod à prædecessore præstitum fuit, quando post feudi augmentationem per 30. annos præstitum fuit.
93 Seruitium militare nõ deducto aliquo onere debetur: puta dotis, militiæ, vel expensarum pro cultura.
94 Feudum cum clausula, ità quòd nullũ seruitium præstetur, quò ad hoc tantum impropriũ erit, quò verò ad reliqua proprium censebitur.
95 Dominium directũ, & vtile, & omnia alia iura, quæ dominus habet, dominus ipse remittere potest.
96 Iuramentum fidelitatis in feudi concessione remitti potest.
97 Alienandi proprietatẽ feudi Rex concedere nequit potestatem.
98 Seruitium remitti potest à Rege nõ solum ab initio concessionis: sed etiã ex post facto, & etiam diminui.
99 Clausula (ex certa scientia, an requiratur in diminutione seruitij, quòd pro feudo præstatur, si Rex illud diminuere voluerit.

100 *Baro ſeruitiū taxatū pro feudo, nec in totū relaxare, nec pro parte dim nuere poteſt, & an procedat in regn ?*
Remiſſio eſt alienatio. ibid.
101 *Baro ſeruitiū augere pōt, vt pro milite duos hēat, vel pro x. percipiat. xx.*
102 *Quid hodie in regno.*
103 *Rex nouam formā feudis præſcriptis, vel informibus dare poteſt.*
104 *Fiſci patronus in inueſtituræ renouatione in regno clauſulā iuris frācorū & ità quòd natura, & forma conceſſionis non mutetur, & iuribus Regiæ Curiæ ſemper ſaluis apponere ſolet.*
105 *Seruitium conſuetum, quod exigitur per cap ſi aliquem: an ſit illud, quod præſtatū fuerit per prædeceſſores, vel an de nouo ſecundum generalem conſuetudinem regni attentis fructibus feudi ſtatuatur ?*
106 *Verba ſtatu. recipiunt interpretationem à lege communi.*
107 *Seruitij conſueti, hæc verba, quomodo intelligantur ?*
108 *Seruitij conſueti taxa de nouo ſit, & numquam intelligitur ſecundum ſeruitium, quod præſtitum fuit per prædeceſſorem: niſi ſpecialiter dicatur cū feudum deuolutū iterum conceditur.*
109 *Rex feudū cōcedere & renouare tenetur hæredi vltimò decedētis, cum illis clauſulis, & pactis prout anteà erat, aliàs iniuriā facit, & ab eo appellari poteſt, & quomodo intelligatur ?*
110 *Rex poteſtatē habet feudum ad ſe legitimè deuolutū per ſe retinere, & alteri non cōcedere, & nemini facit iniuriam, iure conſtitutionum regni.*
111 *Statuta fauorabilia latiſſimè ſunt interpretanda.*
112 *Beneficia Principum ſinè alterius iniuria interpretanda ſunt.*
113 *Seruitia in Regia Cācellaria taxata nō poſſūt amplius minui, neq; augeri.*
114 *Seruitium conſuetum tunc ſecundum generalem regni conſuetudinē intelligitur, cum in regiſtris certum ſeruitium annotatum non reperitur.*
115 *Feudum frāchum nullum ſeruitium debet, & ab omni onere eſt frāchum, duobus caſibus exceptis.*
116 *Repugnantia in vna, & eadem re in iure non datur.*
117 *Feudum etiam franchum numquam præſumitur: niſi expreſſi in conceſſione dicatur.*
118 *Priuilegia Baronis ſeruitium militare præſtantis, remiſſiuè.*
119 *Pœna Baronis ſeruitium militare non præſtantis, eſt priuationis feudi.*
120 *Pœna priuationis feudi propter ſeruitiū non præſtitum: an ipſo iure, vel: an per ſententiam committatur ?*

SERVITII CONSVETI.
1 No. ꝙ † onus ſeruitij cōſueti tranſit in ſucceſſorē, & cōſequēter in poſſeſſorē feudi, facit tex. in l. fin. C. ſine cēſu, vel reliq. & intelligas: non, ꝙ feudū ſit obligatum pro ſeruitio: ſecundū Andr. in c. 1. §. ſed nec eſt alia iuſtior, quæ ſit pri. cau. bē. ami. col. 2. cum in re propria pignus conſiſtere nō poſsit l. neq; pignus. ff. de reg. iu. Andr. in d. §. ſed nec eſt alia iuſtior nu. 36.
2 † ſed, ꝙ ſeruitium loco cōditionis debeatur in feudo, ſecundū eundē And. in loco nuper citato. Vndè cōdicet dn̄s à poſſeſſore: niſi ſeruitiū ſoluatur: argu. l. imperatores C. de publica. & c. 1. §. ꝑtereà in fin. quib. mod. feud. ami. Luc. de Pen. in l. 2. C. de fun. rei priua. lib. 10. ſecundū Frec. in tract. de ſubfeu. baro. in quinta autho. nu. 13. fol. 199. & hoc modo intelligas Affli. in conſt. conſuetudinē. §. prædicta nu. 20. de rei actio. & excep. dixerit non tantum perſonam: ſed etiam feudum pro ſeruitio
3 obligatum fuiſſe. ¶ Ità. n. † ſeruitij militaris onus eſt reale, & nō perſonale, prædicto tamen reſpectu Andr. in d. §. ſed nec quæ ſit pri. cau. ben. ami. col. 1. ver. ſed an ſit realis obligatio, & cōſequēter ſeruitiū feudū ſequitur, quocūq; vadat. l. 1. §. ſi hr̄s ꝓcepto. ff. ad treb. l. fi. ff. de cōtrahe. emp. Pet. Gre. in tra. conc. feu. p. 8. q. 3. in prin.
4 ¶ Primò amplia procedere, † nō ſolùm ſi ex cauſa lucratiua: ſed etiā ſi ex cauſa oneroſa quis feudū poſsideat: puta quia regio aſſenſu feudum emiſſet, vt ſeruitia ꝓ feudo ſoluere teneatur. Et non ſolùm ꝓ tempore, quo ipſe feudum poſsidet, verum etiam pro tempore præterito, ſi ſeruitia præſtita nō fuerint, vt tradunt idem Affl. & Frecc. præallegatis in locis, argu. d. l. imperatores C. de publica. & cap. tua nobis extrà de deci. & ità dicit idem Frecc. intelligere Afflict. in conſt. ſi quādo in fin. & citat Dec. in conſ. 237. & alios.
5 ☞ Sed licèt iſte † poſſeſſor ex cauſa oneroſa ab alienante repetat, quando aliter conuentum non apparet, ſecundum eundem Frecciam per textum in l. apud iulia-
6 nū. §. ſi hæres. ff. de legatis primo. † Attamen de æquitate in ſubſidium conueniri deberet, ſi nō peteret, vt periculo ſuo diſcuteretur vēdito. l. vnde quæritur. ff. cōmod. cum conc. per Affi. in d. locis.
7 ¶ Secundò amplia, vt † pro ſeruitio militari agatur contra creditorē immiſſum in poſſeſſionē ex actione reali: pro fructibus tamen,

tamen,quos percepit.Card.in c.1.§.quid
ergò de inuesti.de re alie.fa.vbi distinguit
inter immissum actione reali, & actione
psonali.Bal.in auth.ei, qui C. de bo.auth.
iud.possi.refert,& seq.idem Frec.in præ-
citato loco nu.16.Pet. de Grego.in tract.
cau.feu.p.8.q.3.vers.ex qua conclusione,
qui citat Iacob. de S.Geor. in tract.feu.in
verbo comes in fin.& remissiuè vidĕdos,
esse Andr.& Doct.in const.siuè reali.
8 ¶ Tertiò amplia,ꝙ † mulier pro dotario,
quod hĕt super feudo seruitiū etiā pstabit
tàm Regi,quàm Baroni,si à Barone feudū
tenetur.Frec. in quinta auth.baro.qui ci-
tat Moder. in const.mulier. quæ dotariū,
vbi etiā subdit, ꝙ hoc seruitiū ad submo-
nitionĕ Baronis, cuius est terra præstabit
9 p d.const. ¶ Quartò amplia,vt † pcedat
in quolibet non solum possessore: sed etiā
feudi detĕtore,quo quo modo feudū pos-
sideat, siuè detineat,vt ipse possessor, siuè
detĕtor pro seruitio pstando cogi possit.
do.meus Propa.do.Blas.Lanc. in c.volen
tes no.11.q.16. per const.siuè reali ad fin.
lib.1.vbi etiā ait:hinc inoleuisse in Magna
Curia, ꝙ cōductores feudorum submini-
strant expĕsas seruitij militaris,qui posteà
sibi illas retinent de pĕsionibus futuris: At
cōtrariū tenet Pet. de Greg.in tract.con-
ces.feu.par.8.q.3.ver.secundo infero,vbi
vult, ꝙ si feudatarius locat feudum alteri:
ex quo ipse,& non conductor possidet.l.
nō solet.ff.loca. ipse locator vti possessor,
& non conductor militare seruitiū pstare
tenebitur, & ità asserit cōsuluisse Alex.in
cons.4.col.1.vol.5. qui distinguit: an ser-
uitium debeatur p corpore rei locatæ,vt
seruitium militare, & tunc debetur p lo-
catorĕ: an ratione fructuū percipiĕdorū,
tūc tenebitur cōductor.Soci.in cons.217.
circa hanc quæstionem, col.1.& 2.vol.2.
Sed Pet. de Greg.parū fuit animaduersus
de dicta const.siuè reali,quæ nuncūpatim
vult, vt seruitia exigātur ab eis, qui feuda
ipsa quolibet titulo detinere noscuntur,
10 vtitur.n.illa const.hoc † verbo(detinere)
quo casu cōprehendit cōductores, qui nō
possident: sed detinent:si tñ ad modicum
tĕpus cōduxerint.l.si quis antè, vbi gloss.
& Doct.ff.de acqu.poss.licèt & possesso-
11 res etiā cōprehendat. ☞ † Siquidĕ statu-
tum de detentatione loquens, verificatur
etiam in eo, qui saltim: ciuiliter possidet.
Alex.in l.1.nu.17.ff.de acqu.pos.ex men-
te Imol.in l.4.§.ex contractu.ff.eod.
12 ¶ Quintò amplia,vt † possessor feudi,etiā
si nō totum feudum: sed quotā feudi par-
tem possideat in cōmuni,& pro indiuiso,
vt cogi possit ad electionĕ Regis, milita-
re pstare seruitiū. Luc. de Pen.in l.vnica.
§.fin.C.vt nullus ex iudic.p ali.vice.tene.
lib.10.refert, & sequitur Pet. de Greg. in
tract.concess.feud. par.8.q.3.vers. ex qua
conclusione. ¶ Nec libet omittendum,
13 quòd † possessor feudi,& nō feudi succes-
sor fidelitatis iuramentū præstat,quādiù
feudū possidet.Iacob. de Sanct.Georg.in
tract. de homag.col.4.vers.ex hoc inferĕ.
14 ¶ † Et inuestituræ renouatio feudi posses
sori,& non Baronis successori cōceditur,
etiam si iniusto possideat titulo. Curt. in
tract.feu.par.23.& vltima causa vers.7.vt
tradit Pet.de Greg.in d.tract.conces.feu.
par.8.q.3.ver.ex qua conclusione infero,
15 vbi etiā subdit, ☞ quòd propterea † con-
sueuit in Regno,constito de morte Baro-
nis,& etiā de possessione successoris,con-
cedi inuestituræ renouatio:Iurib' Regiæ
Curiæ, & alterius semper saluis,& idĕ te-
net in par.3.q.15.vers.sextus effectus,vbi
concludit, quòd possessor feudi conueni-
tur p seruitio militari secundū Alber.in l.
si quis ex argentarijs in prin.col.1.ver. itĕ
colligit.ff.de eden.& non successor feudi.
Imò successor feudi à iure suo non cadit,si
inuestiturā non petit infrà annū, & idem,
cum alius feudū possidet,signāter Ancha.
in cons.174. dom. Lazarus col.2.vers.po-
stremò.Bal.in l.sollemnibus in fin.ver.sed
ponamus. C. de rei vend. Curti.in tract.
feud.par.4.vers.septimò limitanda est.
¶ Nec cadit à iure suo,si vassallus qui inte
rim nō possidet, nō pstat homagiū Iacob.
de S.Georg.in tract.de homag.col.4.ver.
ex hoc inferĕ.idĕ Pet. de Greg.in d.tract.
conces. feu.p.8.q.3. ¶ Nisi Regia Curia
cōcedat feu.possessionĕ,renouationĕ,seu
inuestituræ notam sub clausula saluis iuri
bus Reg.Cur.tunc.n.non videtur sibi ge-
neratum præiudicium,quo minùs contra
feudi successorĕ agatur.Oldra.in cōs.237.
perlectis col.2.vers.quartò,& vltimo.

PRO Intelligentia horū verborū (ser-
uitij consueti) cōgruum est quærere:
16 † in quibus consistat hoc seruitium cōsue-
tum, an sit reale, vel psonale, quo tĕpore,
p quantum tempus, quoue loco præstari
17 debeat. ¶ † In Regno .n. seruitium con-
sistit,vt p redditu singularum vnciarū vi-
ginti, equus vnus præstetur armatus, qui
post varias antiquorum interpretationes,
declaratus fuit,vt cū vno equo vnus dum-
taxat armatus homo pstetur,est cap.Reg.
Io.71. item cū Marchiones sub titulo de
seruitio militari fol.174.Pet.de Grego.in
tract.conc.feu.p.8.q.3.ver. tertiò infero,
& hoc passim,& indistinctè quocumq; in
18 feudo procedit. ¶ At † iure feudorū vas-
sallus quot equis seruire debeat determi-

natum non reperitur exp̄ſsim: ſed ſi in pecunia ſoluatur, dimidium redditus feudi vnius anni dño ſubminiſtrari debet c.1.§.
19 firmiter de proh.feu.alie.ꝑ Fed. ¶ † Iure verò antiquo Siciliæ, ꝙ huc vſq; Neapolis in Regno obtinet, inter feuda diſtinguitur: nam ſi feudum in vaſſallis cōſiſtit, de ſingulis vncijs viginti redditus, exigun tur vnciæ decem cū dimidia: quia in hac ſeruitij p̄ſtatione fit ſubuentio à vaſſallis. Et ſi cōſiſtit in territorio, exigētur vnciæ ſex, ex quo nō fit ſibi aliqua ſubuentio. Et ſi cōſiſtit in annuo redditu pecunia ſuper aliqua dohana, vel gabella, fit ſolutio adohamēti, vel ſeruitij, quod vulgò (lo adoo) nūcupatur, ꝓ quarta parte redditus: quia tunc nō ſperat de feudo vltrà poſſe percipere, ſicut qñ feudū conſiſtit in poſſeſsionibus, oliuetis, aut territorijs, cuius fructus qñq; creſcunt, & decreſcunt. Frec. in tract. de ſubſ.baro.in quinta authorit.nu. 8.fol.198. qui citat Andr. in d.§. firmiter de proh.feu.alie. ꝑ Fed.& in c.1.col.3. de cont.feu.apud pa.cur.te.& in c.1.de cōt. int. ma. & fœm.& in conſtit. ſi vaſſallus à dño. Et ſi cōceduntur in feudū functiones fiſcales, vel redditus dohanæ, vel aliqua alia annua daretur prouiſio, ſi dātur cum caſtro vaſſallos habēte, ſoluitur medietas ꝓ ſeruitio, ex quo veniunt acceſſoriè ad caſtrum, & vt fructus cōtinentes in ſe vaſſallos: ſed ſi conceduntur ſeparatim à caſtro, tunc ſoluitur quarta pars iuxtà ordinationē Charoli, ſeu Roberti Regis, & ità obſeruari dicit in camera idē Frec. in præ
20 citato loco. ¶ Sed ſi † feudum eſt planū, & de tabula ſubdit: vaſſallus per dies quatraginta expenſis, & equis domini Baronis: ipſi Baroni ſeruire tenetur: niſi aliter ſit in inueſtitura cōuentum ꝑ d. cap. Charoli, ꝙ incipit habuit ſubfeudatariorū, ꝙ habere dicit ad Pennā, & referre Affli. in c.1.§.ſed nec alia iuſtior col.4. quæ fit pri-
21 ma cauſa ben.ami. ¶ Sed hic † in Regno ſubfeudatarius iſte ſimiliter, & Baroni ſeruire tenetur, vt in c. Regis Iacob. 34. nullus fol.9. ſub titu. quòd nullus ſubfeudatarius, &c. nec diuerſum ſeruitium Baroni à ſubfeudatario p̄ſtari debere cautū reperi-
22 tur expreſsim. ¶ Secundò † ſeruitiū militare eſt in regno ꝑſonale regulariter cap. Reg. Fed. 29. comites ſub tit. de mo. ſerui. ꝑ feu. fol. 22. do. meus Blaſ. Lanc. in c. volentes nu.6. itaq; nec Rex pecuniā accipere cogitur, ſi Baro ꝑſonaliter, nō vult ſeruitur: quia aliud pro alio inuito creditori ſolui nō pōt. l.2.§.1.ff. ſi cert. pet. l. cum & l. iuris. C. de ſolu. ¶ Nec Baro pecuniam ſoluere compelli pōt, ſi ſeruire ꝑſonaliter
23 paratus exiſtat: ☞ quia † durius eſt pecuniam ſoluere, quā ꝑſonaliter ſeruire. tex. & glo. in l. ad hæc in fi. ff. de ope. lib. And. in cap.1.§. ſimiliter de capi. qui cur. vend. Alua. in c.1.§. firmiter nu.4. de prohi.feu.
24 alie. ꝑ Fede. ¶ † Iure autē feudorū videtur eſſe in electione feudatarij: an ꝑſonaliter: an ꝑ ſubſtitutū æquè idoneum ſeruire velit, vel potius pecuniā ſoluere, vt nobis tex. expreſſus, & ineuitabilis videtur, vbi idem tenēt. Bal. Alua. & Præpoſ. in d. c.1.§. firmiter de prohi.feu.alie. per Fede.
25 ☞ † æquè idoneus ſubſtitutus cēſetur, vt ſi vaſſallus ſit nobilis, & famoſus, qui ſi ꝑſonaliter ad ſeruiendū iret, multū aſſociatus, & magna comitante caterua ꝓficiſceretur: ſubſtitutus ſimiliter, & tot ſecū ducere debet, quot & ducturus eſſet ipſe vaſſallus, ſi ꝑſonaliter iuiſſet, vel induſtrioſus eſſet, alius æquè idoneus mittatur. Andr. & Alua. in d.§. firmiter de prohi.feu.alie. ꝑ Fed. ☞ ſed Iacob. de S.Georg. in tract. de homag. col.7. & In tract. de feu. ver. & ꝓmiſerunt p̄ſtare ſeruitia col. 8. verſ. 2. q.
26 & col. ſequ. verſ. 24. q. ponit † ſexdecim cauſas excuſationis, quib' feudatarius ſeruire ꝑſonaliter nō teneatur, ꝓut eum refert Pet. de Greg. in tract. conceſ. feu. p.8. q.3. verſ. ſecundo aduertendū eſt, ex quo datur intelligi, quòd ipſe regulariter firmet vaſſallū ꝑſonaliter ad ſeruitia teneri.
27 ¶ † Iure verò Neapolis, quod ius antiquū eſt Siciliæ, quod ex Andr. colligitur in d. §. firmiter, & in alijs locis citatis ꝑ Frecia in d. quinta auth. baro. dubium admodū eſt: an regulariter perſonale: an reale tale ſeruitium militare fuerit: imò dicit Andr. in d.§. firmiter hæc verba *(ſi quæratur: an ſeruiat feudatarius per ſubſtitutum, prædicta expoſitiones tenent extrema, & qui dicunt, quòd ſic, & qui dicūt, quòd nō, nec ergò delicatus, nec oneroſus placere deberet. l. ſi ſeruos ff. de pigno actio. ſed benè eligēdum eſt medium in auth de conſul. in prin. præterquā ſi habeat cauſam excuſationis, vel quia eſſet inhabilis, tunc ſubſtitutus admittendus eſt.)* & deindè examinat quādo videtur ſubſtitutus admitti, & quando non, licèt Frec. ſimpliciter dicat, quòd non cogitur ſoluere pecuniā, quādo vult ꝑſonaliter ſeruire ſuis expenſis, per tres menſes, & citat And. in d.§. firmiter, & in c.1. de contro.feu. apud par.cur.termi. & in cap.1. de contro. inter maſcu. & fœm. col.3. & in verbo, & plauſtrorū col. 3. in titulo quæ ſint regalia: ſed nō aperit, quid ſi pecuniā ſoluere velit, & perſonaliter non ſeruire: an inuito domino admittatur. ¶ Fallit in Regno hæc regula: niſi
28 † vaſſallus eſſet impeditus iuſta ex cauſa, quo caſu ipſe Baro electionem habet, vel alium

alium loco sui æquè idoneũ mittere, vel adducimẽtum, siuè seruitium in pecunia soluere, vt ꝓbatur per d.c.Reg.Fede.sub tit.de modo seruiendi c.29.fol.21.& causas excusationis à seruitijs, vidè (vt diximus) ꝑ Iacob. de San.Georg. in tract. de homag.col.7.& in tract.de feu.vers.& ꝓmiserunt col.8.vers. secũdo.q.& col.seq. vers.24.q. ¶ Insuper limitanda videtur:
29 nisi † vassallus sit nõ strenuus, vel sit infirmus, vel senex, & seruire ꝑsonaliter velit, vt Curia possit eum nõ acceptare, sed vel æquè idoneum, vel pecuniã siuè adducimentum petere, & hoc ratione publicæ vtilitatis admittendum fore. Andr. in c.1. §.similiter de cap.qui cur.vendi. per cap. firmiter de const.impe. & argu.l.illud.ff. quod met.causa vbi etiam subdit, quòd si alius strenuior vassallo inuenitur, fauore publicæ vtilitatis regni hic admittitur, & substinetur.arg.§.verò ob rem in auth.de rest. & ea quæ pa. & §. quia verò verisimile in auth.de nõ alien.& l.actione.§.labeo.ff.pro socio, & l.1.C.de cadu.tolle.
30 ¶ Tertiò † tempore in quo graui, notabiliq; inuasione regnum, vel pars eius cõtigerit inuadi, per quam regnũ periculum ad quod subit, vel euidens ei imminet iactura, hoc tale seruitium militare præstari debet, vt habetur in c. Reg. Iacob. Barones nu. 39.sub tit.quòd Baro.fol.9.cui mirè cõuenit, quod tradit Andr.in c.1.§.sed nec est alia, quæ sit prima causa ben. ami. & in d.c.1.§.similiter de cap.qui cur.ven. vt refert, & seq.Frec.in quinta auth.baro. nu.14.vbi vult, quòd quãdo nõ est terminatum seruitium, & taxatũ in cõcessione feudi, præstari debet, quãdo guerra est in regno, non procurata, nec simulata, neq; momentanea, neq; paruo tẽpore duratura, vel quando timetur in regno notabilis inuasio. idẽ tenet Petr. de Grego.in tract. concess.feu.p.8.q.2.vers. tertiò intelligo.
31 ¶ Quartò † per spatiũ trium mẽsium personaliter vassallus seruire debet, cuius tẽporis initium incipit à die, quo de eius domo recesserit, vt in d.c.Reg.Fede.29.Comites fol.21.sub tit.de mo.serui.pro feu. Pet.de Greg.in d.tract.concess.feu.par.8. q.2.vers.tertiò intelligo, vbi dicit, quòd à die monstræ, & non à die submonitionis dicitur paratus seruire domino ꝓ feudo, quod habetur. And.in constit.hostici col. 2. quẽ ibi sequitur Affli. col.5.vers.13.q. sed hoc de iure constitutionũ Regni fuit: secus hodiè ꝑ d.c.Reg.Fede.vt etiã sentit
32 idẽ Pet.ibi. ¶ Et † licentiã habere debet in fine trium mensiũ habita consideratione, & ꝑ pensata locorum distãtia, vt propria in domo in fine trium mẽsium reperiatur, vt inibi in d.c.Reg.Feder.continetur, simile dixit Andr.in d.c.1.§.similiter de cap.qui cur.ven.dum voluit, quòd feudatarius de persona sua tribus mẽsibus in
33 anno seruire debet. ¶ Et † si illicentiatus vassallus recedere, cõtigerit, feudo priuari potest. Iacob. de San.Georg. in tract.feu. vers. ꝓmiserunt præstare seruitia col.6.& seq.ver.13.q.præterquã in sex casibus ibi positis ꝑ eum, in quibus feudatarius antè finẽ trium mensium illicentiatus, à seruitio militari recedere põt. sequitur Curti. Iunior. in tract.feu.p.4.col.1.& sequitur idem Pet. de Greg. in d.par.8.q.2.
¶ Limitandũ hoc venit: nisi Regi placue-
34 rit † post lapsum trium mẽsium vassallum retinere: quia poterit eum cogere, vt personaliter ad seruiẽdum remaneat: tamen stipendia cõuenientia de suo Rex ipse largiri debet: siquidem ꝑ tres menses, & nõ vltrà ipse Baro ꝓprijs sumptibus seruire tenetur, & si arma sua destruxerit, vel perdiderit, vel equus sibi moriatur de suo supplere debet. Iacob. de S. Georg. in tract. feu.ver.ꝓmiserunt prattica papien. in forma libell. quo agitur ad reuocationẽ feudi vers.contrà debitũ col.3.vers.hic auth. cum concord. ꝑ Pet. de Greg. in d.tract. q.2.ver.quartò intelligo par.8.& est cap. Regni d. Reg. Feder. Comites. ¶ Quod
35 extenditur, vt † feudum frãchum habens: seruitiũ ꝑstare teneatur: sumptibus tamen Regiæ Curiæ Oldra. in cons.234.factum tale est, quẽ seq.idẽ Iacob. de S.Georg.in d.tract.feu.vers.& ꝓmiserunt col.1.vers. 3.q.ratio autẽ addi potest, vt publicæ vtilitatis respectu talia possint onera imponi
36 vassallo: † nam, & duriora imponi solent onera propter publicã vtilitatẽ, vt prędia ab inuitis auferãtur, & militibus assignentur, modico honoris gratia possessori dato.l.item si verè.ff.de rei vend.l.lucius.ff. de euict. And. in cap.1.§.similiter de cap. qui cur.vend. ¶ Sublimitandum tamen
37 hoc videtur, vt † tunc Baro retineri possit personaliter, cum Rex in exercitu degit: secus si substitutus Regis transmissus fuerit: quia tunc post trium mẽsium lapsum Baro personaliter seruire non cogitur, vt nuncupatim habetur in d.cap.Reg.Fede. Comites. ¶ Et si pecunia solui cõtigerit, vt quia Baro legitimam habuerit excusationẽ nõ seruiendi personaliter, vel Curia alium petendi fortè: quia Baro, vel substitutus habilis seu acceptabilis nõ extiterit,
38 vel quia post trium mẽsium lapsum, † stipendium elargiri debeat, ꝓ quolibet homine armato cum equo vnciæ tres, cũ dimidio ꝓ quolibet mense præstari debẽt, vt in c.Reg.Iacob.Barones, & alij nu.39. sub

ſub tit. quòd Baro, & alij extrà Regni fol. 9. vndè ꝓ quibuslibet viginti redditus, ꝓ quibus equus vnus cũ homine armato p̄ſtatur, vnciæ decẽ cum dimidia ꝓ tribus menſibus p̄ſtabuntur, cui conuenit, quod ex mente Andr. pluribus in locis tradit Frec. in d. quinta autho. baro. quod vnciæ decẽ cum dimidia pro feudi, ſeruitio exigatur, ſi feudum in vaſſallis conſiſtat.

¶ Quintò, & vltimo, quo loco ſeruitium
39 tale præſtetur, dicunt Doct. quòd † intrà regnum, & nõ extrà regnũ ſeruitium militare præſtari debet. Andr. in c. 1. quis dicatur Dux, & in c. 1. de contro. feud. apud par. cur. termi. & in cõſtitutione ſi vaſſallus à dño, & alijs in locis citatis per Freciã in tract. de ſubfe. Baro, in quinta auth. nu.
40 14. fol. 199. † ratione quia obligatio ꝓ ſeruitio à iure reſtringitur ad limites territorij. Oldr. in cõſ. 334. ſeu 234. factũ tale eſt.
41 ¶ Limitandum tamen hoc putant: † niſi fortè expediat extrà territoriũ regni inimicos Regis, ac regni hoſtes aggredi, & nec inuaſionem expectare, prout experti duces in bello facere, conſueuerunt, dum aggrediuntur hoſtes, illos terrere, ac conterere ſolent. And. in cap. 1. §. ſed nec alia iuſtior quæ ſit prima cauſa bene. ami. idẽ Frec. in d. quinta auth. baro. nu. 14. Pet. de Greg. in d. tract. p. 8. q. 2. verſ. ſecundo intelligo, vbi tradit exemplum de Scipione, qui traiecit exercitũ ab Africa, & pugnare voluit in Italia, & de Metello, q̃ in Hiſpaniam exercitum traduxit, & ita etiam
42 dicit ſeruatum fuiſſe in hoc regno, † quòd exercitus ſiculus parũ, & nõ longe in Galabriæ prouinciã contrà iuris francorum exercitum ſe cõtulit, hinc dicit, quòd
43 † cum parum longè extra regnũ Rex vaſſallos ducere velit, eũ ipſi ſequi tenentur. argu. l. quod niſi. ff. de oper. lib. & l. meuia in fin. vbi Bar. & Alex. ff. de an. leg. Curti. in tract. feu. p. 4. col. 5. ſub tit. an vaſſal. teneatur adiuuare dñum extrà territorium, & Affli. deciſ. 265. illuſtriſsimè verſ. quid autẽ ſi Rex. Iacob. de San. Georg. in tract. feu. verbo, & ꝓmiſerunt præſtare domino debita ſeruitia col. 1. verſ. 4. & verſ. ſecundo, & tandẽ aſſeuerat in regno ſeruari cap. regni. Sed expreſsim nos ꝑ cap. regni inuenimus, vt in d. c. Reg. Fede. Comites, quòd non teneatur, vbi ſunt hæc formalia verba *(volumus, quòd ſi quando nos extrà regnum cum exercitu noſtro contigerit feliciter proficiſci, nullus Comitũ, Baronũ, & feudatariorũ cogatur inuitus exrà regnum ſe conferre nobiſcum, & exercitu memorato.)*

¶ SECVNDA ex his ſeſe inſinuat quæ-
44 ſtio: † an ſeruitium cõſuetum ſemper debeatur, & an vno modo, vel augeatur, & diminuatur, vt fructus feudi augeri, & diminui ſolent, pro cuius reſolutione diſtin-
45 guntur quatuor caſus: † nam aut ab initio conceſsionis ſeruitium terminatũ, & taxatum fuerit, puta vt ſeruiat cũ vno equo, vel vt par cirothecarũ, vel ſpallam porci, vel vnum accipitrem, vel vnum par calcarium, vel ſimile præſtet, vel vt dominum feſtiuis in diebus aſſocient, vel alio modo, vt in c. 1. §. ꝓterea quid ſit inueſt. Et tunc illud ſeruitium, quod tẽpore cõceſsionis cõuentum fuerit, ſemper erit præſtandũ, & nec creſcere, nec decreſcere poterit: tametſi feudorum fructus augeãtur, puta induſtria vaſſalli, prouidentia Dei, curſu tẽporis, vel aliàs, vel diminuãtur, puta pe-
46 ſte, guerra, vel alio modo: quoniã † cõtractus ex conuentione legem accipiunt. l. 1 §. ſi conueniat. ff. de poſi. c. contractus extrà de reg. iur. in vi. Andr. & cæteri in
47 cap. 1. de cap. qui cur. vend. † & calamitas ſuperueniens, nec Regi, nec Baroni debet obeſſe, ſicut nec, vaſſallo eius ĩduſtria, vel ꝓſpera fortuna. l. 1. C. de alluui. & pallu. Frec. in tit. de autho. baro. in quinta auth. nu. 14. & 21. Pet. de Greg. in tract. conceſ. feu. q. 11. p. 1. & q. 1. circa medium p. 8.
48 ¶ † Princeps. n. pro eo ſeruitio, quod ſibi placuit ab initio feudũ concedere potuit: cũ in re ſua quilibet ſit moderator, & arbiter. arg. l. in re. C. man. l. ob res. ff. de pact. l. 1. ff. de ſolu. l. quod in rem. ff. de leg. 1. Andr. nu. 14. Affl. nu. 87. in c. 1. §. ſimiliter de cap. qui cur. ven. Pet. de Greg. in tract. conceſſ. feud. par. 8. q. 2. verſ. his igitur ſic
49 p̄ſuppoſitis: † licèt ex poſt facto aliquod onus, vltrà illud, quod conceſsionis tẽpore impoſuit, imponere nõ poſsit in feudo. Andr. in conſtit. honorẽ in prin. lib. 3. refert, & ſeq. Guil. de Perno in conſ. 25. primũ dubiũ, & Pet. de Greg. in tract. cõceſ. feu. par. 1. q. 10. pro quo dicit eſſe tex. l. cũ dos. ff. de pa. do. & in l. ex morte. in fin. iuncta glo. C. de pact. conue. & l. 1. §. accedit. C. de rei vxor. actio. & ꝑ totamq. concordantia in medium affert. idem Pet. de Greg. in d. tract. par. 3. q. 4. verſ. ſecundo
50 amplio: nam ratio eſt. quoniam quæ à principio ſunt voluntatis, ex poſt facto efficiuntur neceſsitatis. l. ſicut. C. de actio. & oblig. cum ſimi.
51 ¶ Et hoc † ſeruitium, ſi conſiſtit in homine armato, & equo dicitur ſeruitium militare: ſiquidẽ ab onere ipſius militiæ deſcendit. Andr. in c. 1. §. cum autem de contro. inueſti. & in c. 1. §. huius autẽ generis ex quib. cauſ. feu. ami. Frec. in tract. de ſubfeu. baro. in prin. nu.
52 47. fol. 5. † & ſi cõſiſtit in pecunia, puta quia plures cõbinantur, & ſoluẽdo pro ratha

ratha militem vnum faciunt, adoamẽtum in Regno Siciliæ nuncupatur. Andr. in c. 1.§.si mulier nu.13.de cap.Corra.Camer. in c.imperialẽ fol.92. in lit.F.vbi dicit, ꝙ adoa barbaro modo dicitur coniunctio, siuè ipsam cõiunctionẽ in feudis, quæ minoris valoris sunt, cõsideremus, siuè in his quæ maioris redditus sunt, & taxa militũ coniungenda, vt sciat Curia, quot milites ab vno feudatario exigere possit: tametsi indistinctè Tiraq. in tract.primigenio.q. 74.n.1.dicat simpliciter, quòd adoha verbum est vulgare Regni Neapolitani, quo seruitiũ militare significatur, quod in gallia vulgò (arriereban) vocatur cum quo cõuenit Frec.in suo tract.de subfeu.baro. in quinta auth.nu.8.qui dixit, quòd seruitium vulgò (lo adoo) nuncupatur, cuius
53 suprà etiam meminimus. ¶ † Releuium appellatur illa medietas fructuũ, quã hæredes vassalli dominis dant, quasi quia releuant illum, cui p̃statur, & indigenti soluitur. idem Andr.in d.c.1.§.si mulier nu. 13.de cap.Corra. ¶ Et in regno iure releuij si feudum est comitatus tria habens castra, soluuntur decem argenti marchæ, & pro qualibet terra, seu villa habitata, quatuor marchæ. Et pro castro, vbi nec familia, nec habitatio extiterit, duæ marchæ, & pro quolibet feudo plano, vel re in feudũ data, vna tantũ argenti marcha, & hoc in casu, quo filius, frater, vel fratris filius, vel cæteri ex linea descẽdenti coniuncti, in feudo succedunt. ¶ Sed si alij transuersali ex linea cõiuncti, ità quòd nõ descendant à stipite, cuius feudũ fuit, succedunt, tunc iure releuij soluere debẽt Curiæ dimidium illius, quod reddere solent dicta feuda, eo anno, quo Baro mortuus fuerit, ad quæ soluẽdum dilationẽ sex mensium habent, ità habetur ꝑ cap. Reg. Marti. studiosa sub tit.de releuijs, soluẽdis, & quomodo soluantur nu.55. fol.61. quod cap. declaratur, ꝑ aliud cap. Reg. Io. Item tẽporibus elapsis sub tit. de iure releuij soluendo per transuersales nu.66.fol.177.
54 ¶ Et † si nõ in homine armato: sed alijs in rebus seruitium consistit feudum nõ proprium: sed conditionatũ dicitur cap.1.§. fin.de cap.qui cur.vend. ꝑ glo.1.ibi, & ꝑ tex.in c.1.§.ꝑtereà, quid sit inuesti. Pet. de Greg.in tract.concess.feu.par.8.q.2.vers. quintò intelligo, qui citat Bal. in l.liberti col.vlt.vers.item no.si instrumentũ.C. de oper.lib.cũ concord.ꝑ Curt.Iun.in tract.
55 feu. par.1.q.6.col.4. ☞ vbi † differentias subdit inter seruitiũ militare, quòd p̃statur cõsistens in præstatione vnius equi, & hominis armati, & seruitium cõsistens in
56 annuo redditu. Primò † vt consistens in annuo redditu, absq; aliqua interpellatione quolibet anno p̃stari debeat: quia dies interpellat pro homine. l. si insulam, vbi Docto.ff. de verb.obl. Andr. Alua.& cõmuniter scrib.in cap.1.§. sed nec, quæ sit pri.cau.ben.ami.Curt. in tract.feu.par.4. in 28.& 39. causa priuationis. Sed consistens in homine: nisi prius à Rege interpellatus, & submonitus fuerit, illud præstare nõ tenetur cap.1.§. firmiter de prohi.feu.aliena.per Fede.d.§.sed nec.
57 ☞ Secundò † cõsistens in annuo redditu seruitium, si ꝑ triennium vassallus soluere cessauerit, priuatur feudo, de quo varias dicit esse opiniões, & se remittit ad Alex. in conf.5.col.2.ver.nec istis obstat vol.5. & conf.11.vers.prætereà eod.vol.& cõs. 9.col.1.vol.3.& alios, sed cõsistens in homine, si per mille annos vassallus non est interpellatus, numquam feudo priuatur.
58 ¶ Secundus est casus, † quando tempore concessionis nulla de seruitio præstando mentio facta fuerit, & tunc: an seruitium debeatur sunt opiniones, nam Andr.in c. 1.§.huius autẽ generis nu.8. vers. sed si infeudetur simpliciter ex qui. cau.feu.ami. tenet, quòd recipiens feudum, ad seruitiũ non teneatur, si feudum simpliciter detur
59 absq; eo ꝙ dicatur (vt seruias) quia † substantiale feudi non est seruitium: sed fidelitas c.1.§.nulla, quid sit inuest.& fidelitas importat sex: incolume tutũ, &c. cap.1. de no. form. fidel. & in c.1. de iura fideli. non seruitium, quòd nõ promittitur certum, & determinatũ, nisi esset feudum ad certum seruitium cõstitutũ, vt ad portandum literas, sicut militia cursoris.
¶ Et extendit hanc conclusionẽ procedere, etiã si Rex cõsueuerit seruitiu semper in suis concessionibus exprimere, vt nec cõsuetum seruitium censeatur impositũ:
60 quia † nemo præsumitur dicere, ꝙ mente nõ cogitauit.l.labeo.ff. de supel. leg.& ꝙ mẽte agitauerit debet probari.l. qui cum tuto.ibi de agitatu, &c. ff. de trãsact.cum concord.ibi cõtrà opini.quorundam, qui volebant seruitiũ consuetũ intelligi.arg.l. quod si nolit.§. qui assidua.ff. de ædi.edi. cum conc.cui respo.ꝑcedere in eo, quod certum est, aliquẽ donatione, & in donatione dixisse, vt si donauit nummos, nec apparet, quos: cũ multiplicis status, & cõditionis sint nummi, ꝙ tunc inspicitur, ꝙ cõsueuit.l.si seruus plurium.ff.de leg.2.in fin.l. si cui. ff. de annu.leg.l.cum ità.ff. de alim.& ciba.sed quòd extrinsecùs præsumatur dixisse, ꝙ non dixit, secùs, ☞ imò
61 † habetur ꝑ tacito, ꝙ est omissum.l.quicquid.ff. de verb.obl. & multa alia ad hoc impendit, & hæc est vera mens Andr.ibi.

¶ Con-

62 ¶ Contrarium, quòd † feudũ pro consueto seruitio censeatur concessum, si tẽpore concessionis taxatum nõ fuerit, tenere videtur Loffr. in cons. 1. nu. 118. quẽ refert, & sequitur Frec. in tract. de subfeu. baro. in quinta auth. nu. 8. fol. 198. nulla habita mentione de Andr. qui cõtrarium voluit: itã, licet ista nõ alleget tenere etiam videtur Pet. de Greg. in tract. concess. feu. p. 1. q. xi. vbi in princ. q. sibi p̃supponit, quòd feudi cõcessio sub onere seruitij militaris facta semper intelligatur, absq; eo, quòd aliqua de eo mentio facta fuerit, & dicit itã singu. Bal. tenere in cap. inter dilectos col. 6. de fid. instru. & referre, & cõmendare Ias. in præludijs feu. col. 4. vers. illud diligẽter no. idem Pet. de Greg. in d. p. 8. q. 2. vers. secundo p̃suppono, vbi etiã citat Curt. in tract. feu. par. 3. vers. xi. limita.

¶ Quod intelligendum est, dummodo, ꝙ
63 de feudo mẽtio fiat: nam † res simpliciter concessa, absq; eo, quòd de feudo mentio fiat, potius donata quam in feudo cõcessa præsumitur. Iacob. Mandelli in cons. 64. nu. 64. est originalis opinio Oldra. in cõs. 159. ex præsenti themate col. 1. & 2. quã sequuti sunt quamplures citati ꝑ Pet. de Greg. in tract. concess. feud. par. 2. q. 1. & diximus suprà in prælud. nu. 143.

¶ Nos verò distinguimus duos casus.

¶ Primus casus est, quum loquimur de seruitio, quòd inest fidelitati, & vera est illo-
64 rum opinio, vt † seruitium semꝑ censeatur impositum in feudi concessione, etiã, quòd de eo mentio non fiat: nam fidelitas est de substãtia feudi, & sinè fidelitate feudum consistere nõ potest, & cõsequenter sinè seruitio, quod eidẽ inest fidelitati, & itã sentire videtur And. in d. §. huius autẽ generis. Camer. in c. imperialem in prin. col. 3. de prohi. feu. alie. ꝑ Fede. & fol. 35. & 36. in litera. p. vers. quo verò ad secũdũ caput, de quo meminimus suprà in p̃lud. vbi voluit, quod seruitiũ quandoq; extrà, quandoq; intus fidelitatem cõsideratur.

¶ Quod ampliari videtur, vt ꝓcedat etiã
65 † si feudum liberũ, vel francũ, seu ad franchum allodium cõcedatur, vt feudatarius teneatur p̃stare, quæ in sacramento fidelitatis continentur, secundu Pet. de Greg. in d. tract. cõcess. feu. p. 1. q. 9. circà mediũ, qui dicit itã pũctualiter Bal. tenere in c. 1. col. fin. de cap. qui cur. vend. & eum sequi Iacob. de San. Georg. in tract. feu. ver. qui quidem inuestiti col. 19. vers. an autem, & vers. in feudum col. 4. licèt cõtrarium idẽ Pet. tenere videatur in d. tract. par. 8. q. 2. vers. secũdo præsuppono, vbi tenet quòd seruitium non debeatur, si feudũ franchũ, seu ad francũ allodium est concessum: nisi expræssim dicatur, quòd seruitium militare præstetur. citat Alber. in dictionari. in verbo feudum. Alua. in cap. 1. §. fin. col. 2. de cap. qui cur. ven. Oldra. in cons. 234. Sed hoc intelligendũ venit, vt nõ sumptibus proprijs seruitium prẽstare teneatur: secùs si sumptibus dominicã habens feudum liberũ, & franchũ, seruitium sumptibus Reg. Cur. & nõ proprijs præstare cogetur. Oldra. in consil. 234. factum tale est Iacob. de S. Georg. in tract. feu. ver. & ꝓmiserunt col. 1. vers. 3. q. secundũ Petr. de Greg. in d. tract. concess. feu. p. 8. q. 2. vers. quarto intelligo. ¶ Et limitãda prædicta
66 conclusio videtur: nisi † feudum cõcedatur Ecclesiæ, quo casu nisi expræssim dicatur, vt seruitium militare præstetur nõ debebitur, Iacob. de S. Georg. in tract. de homagi. col. 3. vers. 7. fallit. Affl. dec. 324. & 361. Imò intelligitur Rex feudum Ecclesiæ concedere cum mero, & mixto imperio. Iacob. de Sanct. Georg. in tract. feud. vers. dictiq; vassalli promiserunt.
67 Et † quando expræssim est dictum, vt seruitium ab Ecclesia p̃stetur, quomodo ꝑ Prælatos præstari debeat, idẽ Iacob. de S. Georg. in d. tract. feud. in verbo, & promiserunt p̃stare seruitia col. 6. vers. 12. q. secundũ Pet. de Greg. in d. tract. concess. feu. p. 8. q. 2. vers. secundo p̃suppono, vbi etiã subdit, quòd hodiè in Regno Prælati præstãt seruitiũ ꝑ feudis Ecclesiis à Rege
68 concessis. † Ex qua datione Reges sibi quæsiuerunt ius patronatus in Ecclesijs.

¶ Sed cogita, quòd aut res Ecclesiæ concessa simpliciter, erit donatio simplex, & tunc non substinebit onera feudi: aut erit concessa in feudũ, & seruiet ꝑ substitutũ, vide p̃dicta, & Affli. in d. decis. 324. nu. 2. dũm dicit, ꝙ si rex Baroniã, vel feudũ quaternatũ cõcedit Ecclesiæ simpliciter, tũc nõ substinet Ecclesia onera feudi, q̃ prius substinebat feudatarius: nisi in cõcessione dicatur, quòd cõcedit in feudum secundũ Inno. in cap. verum de foro competent.

¶ Secundus casus est, quum loquimur de
69 seruitio, quod nõ inest fidelitati, & † tunc est vera opinio Andr. per suam rationem: quia seruitium non est de substãtia feudi:
70 sed fidelitas. ¶ Vndè pũctus est, † an seruitium militare sit de seruitio, quod inest fidelitati, vt censeatur ꝓmissum absq; eo, quòd de seruitio mentio fiat, Andr. videtur sentire, ꝙ nõ: dũm de seruitio militari scilicet vt ꝑ quibuslibet vncijs xx. redditus seruiat de vno milite sentit, & deinde continuando dicit, quòd seruitium nõ est substantiale feudi: sed fidelitas in d. c. 1. §. huius autẽ generis ex quib. cau. feud. ami. & itã etiã in indiuiduo tenet Pet. de Gre. in d.

in d.tract.concess.feu.p.2.q.2.in prin.qui citat Oldra. in cons.159. ex præsenti themate col.2. ¶ Contrarium ex traditis p Camera.in d.c.imperialem in prin.col.2. & fol.15.& 36.in litera (P) ver. quò verò ad secundum caput de prohi.feud.aliena. colligi potest, dùm vult, quod seruitium nō est de substantia feudi, quādo est absq; fidelitate sub aliqua seruitute separata, puta portare literas,&c.secùs, si inest fidelitati: sed seruitium militare potius inest fidelitati, quā sit sub aliqua seruitute separata: quia in ea tractatur de defendēdo dominum, & sic eum tutum reddendo c.1. de noua forma fidel.& ob id feuda conceduntur, vt dominus defendatur, vt habetur p do. in c.1.§. hoc quoq; in prin. rub.feu. ☞ Et sicut miles de mille vnus eligitur.l.1.ff. de mili test. sic dominus quando dat feudum, eum, qui seruire, & dominū ipsum defendere potest, eligere solet. Andr. in cap.1. in prin.Impe.lotha.ergò,&c.

¶ Distinguendum tamen nobis videtur, quòd aut feudatarius pōt soluere seruitiū militare, & præstabit illud: aut nō potest, & excusabitur: quia ità tutum dominum reddere tenetur d.c.1.de no.form.fidel.

71 ¶ Ex quo videtur inferri, quòd † si vassallus seruitiū militare præstare poterit, præstabit eo modo, & eo tēpore, prout tradit Freccia in tract.de subfeu.baro.in quinta author.nu.14.vbi dicit, ꝙ vbi nō est conuētum ab initio inter Regem, & feudatarium, vel Baronē, & suum subfeudatariū, tunc præstabit seruitiū Regi, vel Baroni, quādo guerra esset in regno: nō procurata: non simulata: non momentaneo, neq; paruo tempore duratura, vel si timetur in Regno notabilis inuasio, vt tenere dicit Andr. in c.1.§.sed nec est alia iustior, quæ sit prima causa bene. amit.cū concord.ibi.

72 ¶ Sed † si præstare non poterit puta pp paupertatem, vel inopiam vassallus seruitia, non amittet feudum, siuè culpa sua, siuè absq; eius culpa factus esset inhabilis: quia non omninò ex forma fidelitatis tutum dominum reddere tenetur: sed conditionaliter, si potest d.c.1.de no.form.fideli. licèt secùs si omninò ad seruitia obligatus esset, nam tunc culpa sua inhabilis effectus, non excusatur propter paupertatem, quin amittat feudū, seruitia non præstando; siquidem cogitare debuit, ad id posse adstringi, vt ex traditis per Andr. plenè in d.§.sed nec & alia iustior, & in c.1. de feu. sinè culp.non ami.& c.1. de no. forma fideli. concludit Frec. in loco præallegato in 5.autho.baro.nu.16.fol.200.

¶ At Pet. de Greg. in d.p.1.q.11.in prin.
73 tenet, quòd † hoc seruitium per Regem certificari, & determinari possit ad illam quantitatem, prout aliàs in similibus concessionibus determinare cōsueuerit, præsupponēdo, quasi, quòd hoc casu seruitiū consuetum debeatur, & citat Andr. in d. cap.huius autem generis, & Luc. de Pen. in l.fin.col.vlt.ver.ex hoc potest sumi decisio.C. de fund. patri. Sed Andr. non loquitur in hoc casu: sed quando in concessione fuerunt: adiecta verba (vt seruias) secùs si simpliciter concedatur: quia tunc tenet exp̄ssim, quòd nō debeatur seruitiū; licèt Luc.de Pen.in vtroq; casu loquatur.

74 ¶ † Prædicta tamen intellige, si res in feudum cōcessa apparuerit: secùs si donata à Rege simpliciter fuerit, absque eo, quòd mētio aliqua de feudo facta fuerit: q̃a tūc in allodiū, & nō in feudū res cōcessa in dubio censetur. And. in c.1.§.huius ex quib. cau. feu.ami.facit, ꝙ ait Soc.Nep.in cons. 102.non sum immemor nu.10.17.& 161. vol.2.vbi vult, ꝙ quando Rex aliquā rem donat nō exprimēdo, in feudū, liberè illā rem donare videtur, nec feudū erit, multos citat, & demum testatur cōmunē esse opinionē, ꝙ sit libera donatio, & non feudalis concessio cum verbis dispositiuis de donatione, & non de feudo mentio fit.

75 ¶ Ratione firmatur: quia † datio feudi est facti, & facta nō p̄sumuntur: nisi ꝓbentur l.in bello.§.facta.ff. de cap.cum simil.

76 ¶ Quod ampliatur ꝓcedere † etiā si feudū reconcedatur, vt nisi sint verba in feudū, feudalis nō censeatur cōcessio c.1. de eo, qui sibi & hæred.ibi p beneficiū inuestirā feudi accipit, & in cap.1.de feu.marchi.si quis inuestit.fuerit p bene.cum concord. p And.ī d.§.huius autē generis, & ratio est:

77 ☞ quia † qualitas feudi postquā feudū reperuenit ad Regē fuit extincta Bal.in cōs. 351.vol.1.& in l.1.C. de iure do.cum concord. per Frec. in tract. de subfeu.baro.in quinta auth.nu.9.ver.secùs si simpliciter.

78 ☞ † Præsertim ꝓcedat, si ex cōtractus facie apparuerit, quòd vtile, & directū dominiū trāslatum fuerit, quo casu simplex donatio, & nō feudalis cōcessio p̄sumitur. Bal. in ꝑlud.feu.col.7.& seq.vers.expedita, & in tit.de pace cōstant.vers.successorum. Imo in rub.ff.de verb.obli. Alex.in l. filio quē pater col.vlt.ver.& facit iste tex. ff.de lib.& posth.Iacob.de San.Georg.in tract.feu.in verbo qui quidē inuestiti col. 19.ver.item si Princeps secundum Pet.de Greg. in tract.concess.feud.par.5.q.9.

79 ¶ Vbi limitat secùs hodiè † in regno, vbi bona demanialia nō possunt alienari, nec quò ad vtile, nec quò ad directum dominium, est cap. Reg. Iacob.9. circa donationes sub titu. de prohi.donatione fol.5.

mo facte aliàs donationes demanij retractātur vt in c. Reg. Alfo. itē cū nu. 423. sub tit. quòd res de demanio, &c. fol. 133. vt p̄sumatur potius cōcessio in feudū, quam
80 simplex donatio: † quia actus interpretari debet, vt magis valeat q̄ pereat. l. quoties. ff. de reb. du. etiā si verba concessionis improprientur, vt in simili dixit Bal. in c. 1. si
81 pig. dat. sit, † dū voluit, ꝙ si vsufructuarius
[q] alienat vsufructū [q] ex quo non pōt alienari, & tunc rediret ad ꝓprietatē, cēsetur potius alienare cōmoditatem vsufructus, quā alienare pōt: p̄dicta ratione, vt actus magis valeat, &c. etiā si verba imꝓprientur, quē dicit referre, & sequi Soc. in cōs. 66. visa alienatione col. 5. vers. p̄mittendū est, & col. seq. vol. 3. ¶ At nos dicimus ꝙ si verū est illud fundamentū, quòd res demaniales, nec quò ad vtile, nec quò ad directū dominiū alienari possint: nō p̄sumetur, nec feudalis cōcessio: siquidē in feudali cōcessione dominiū vtile trāsfertur c. 1. §. p̄tereà, vbi glo. & cōmuniter Doctō. de cap. Corra. c. 1. §. nulla ꝑ quos fiat inuesti. Paris. in cons. 23. n. 7. vol. 1. dictū est suprà in p̄lud. n. 113. & nec refragatur huic opinioni, ꝙ de vsufructu adducitur: quoniam ibi vsufructus cōmoditas alienari potest, hic dominiū vtile alienari non pōt, sed an rex demanialia ī regno alienare possit, vi-
82 de remissiuè suprà in p̄lud. ¶ † Vtile verò dominiū, & directū cū transfertur pacto, vt in alijs nō expressis feudū remaneat, & pro parte feudū, & pro parte donatio censebitur c. 1. de feu. nō hab. prop. naturam Bal. in l. si plures. C. de cond. inser. Aret. in cons. 14. viso col. 3. Deci. in consil. 193. col. 3. vers. præterea. Alex. in cons. 30. qm̄ omne datum col. vlt. ver. confirmo vol. 1. secundū eundē Pet. de Greg. in d. p. 5. q. 9. quo casu etiā asseuerat omne latens, & nō latens incrementū concessū videri. Bal. in c. 1. §. si quis de contr. inuesti. Io. de sanct. Seue. in c. 1. de feu. cog. in 7. p. principali.
83 ¶ Tertius casus, † si feudū concedatur sub verbis (sub solito seruitio) vel (sub cōsueto seruitio) vel (ità quòd seruias) & tunc seruitium debetur secundū morē, & consuetudinē generalē regni, & nō vt solutū à p̄decessore, si forte diuersū solutū fuerit. Affl. in c. similiter n. 88. de cap. q. cur. vēd. Luc. de Pen. in l. 1. C. de vend. re. fi. lib. 10. Frec. in tit. de subfe. bar. in 5. auth. n. 8. fol. 198. & hoc seruitiū cōsuetū sm̄ cōsuetudinē gn̄alē regni quale sit, tradit ibi Frec. &
84 nos p̄cedēti q. diximus. † Etiam auctis fructibus hoc seruitiū cōsuetū, ꝙ est dictū augeatur, examinat Pet. de Greg. in tract. concess. feu. p. 1. q. xi. vbi distinguit, ꝙ aut fructus crescūt industria vassalli: aut absq; facto hominis ꝓuisione Dei, temporis cursu. Primò casu, seruitium ꝑ Regē augeri non potest: quia sicut melioramenta in vtilitatē feudatarij, & non dn̄i cedunt
85 ità, ꝙ † aperto feudo dn̄s melioramentorū pretium hæredibus soluere tenetur si feudum voluerit. And. in cap. 1. §. fin. de inuesti. de re alie. fact. & in c. 1. §. si vassallus, hic fin. lex, Ità seruitium pro tali augmento augeri non potest, & ità ad hoc p̄dicta inducere dicit Luc. de Pen. in l. 1. de pa. pub. & priu. lib. xi. C. & loqui Alua. in cap. 1. col. 2. ver. item proceditur, de vass. decre. æta. sed dictis in locis, nec Luc. de Pen. nec Alua. hæc dicere inuenimus.
¶ Secundò casu, cū fructus feudi absq; facto hominis, cursu tēporis crescunt, concludit, seruitiū augeri, vel diminui posse. glo. in c. cū clerici de pact. But. in c. quāto de censi. vbi de cēsu, & ꝓcuratione habetur, circà sin fructus crescūt, & decrescūt, & hanc conclusionē intelligit, quādo augmētum redditū esset magnum, euidens, & patens: secùs si modicum latens, vel occultum, secundum Butr. in d. c. quanto in fin. secundò habita ratione fructuum pro illo anno, quo seruitium exigitur, & non annotum p̄teritorū, per notat. per Alber. de Rosa. in l. de quibus col. pen. vers. item
89 quæro an de iure. ff. de leg. † nam qualitas iuncta verbo regulatur secundū tēpus verbi. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de noxal. & qa alij sunt redditus vnius anni, & alij alterius anni. Bal. in l. si vsufruct⁹ in fin. ff.
87 de vsufru. leg. ¶ Tertiò intelligit: † nisi omnia seruitia taxata reperiātur in Regia Cancellaria, vel in alijs registris aliorū officialiū: quia tunc seruitia nō crescunt, neq; decrescunt: licèt fructus quomodocunq; crescant, vel decrescant, arg. eorum, quæ de decima beneficiorū ꝑ Papam traduntur, vt secūdum taxationem debitam debeantur ꝑ tex. iuncta glo. in clem. beneficiorū de decim. ¶ Sed aduertas, ꝙ Luc. de Pen. in l. 1. de vend. rer. fisca. lib. xi. tenere videtur ꝙ indistinctè fructibus feudi augmētatis excādētijs, industria, vel aliàs consuetum seruitium augeatur, quatenùs
88 cōcludit, † quòd rex in p̄iudicium Baronis, cui seruitium debetur feudū auctū, excandentijs, industria, vel aliàs ad se deuolutum cōcedere non pōt: nisi sub consueto seruitio, quod intelligitur, vt de singulis xx. vncijs seruitium militare p̄stetur, prout rex ipse feudem, pro quo seruitium sibi debetur concedere solet, & sic habito respectu ad augmentum, quomocunq; obueniens, ità concludit, & hoc dicit esse de mente Barthol. de Capua ꝑ illa verba
89 (sub debito, & cōsueto seruitio) † quoniā

Bartholom.

Bartholom. dicit fuisse mirabilem virum, Locumtenētem,& Prothonotarium Regni, qui licèt in officio: non tamen in vir iuribus successorem reliquit, ità etiam tenet Afil. in constitutione post mortem,& in c. 1. §. fin. de capitane. qui Curiā vend. vbi cōcludit quod seruitium militare debet præstari secundū augmētum feudi,& ità p Regem quando ad se feudum deuolutum fuerit cōcedi debet,& in nu. 89. dicit hoc ꝑcedere, siuè feudum sit augmentatum p industriam vassalli, vt p Andr. ibi p l. ij. C. de alluui.& palu. siuè alio modo,
90 † quia paria sunt feudum valuisse plus tēpore cōcessionis, vel ex post facto creuisse arg. l. 1. §.& generaliter C. de cōd. ex lege. & l. 3. §. is qui. ff. de lib. homi. exhib.
91 ¶ Vbi hoc limitat: † nisi post feudi aumētationē post 30. an. fuerit solutum Baroni vnum militare seruitiū, prout primò solitum fuerat solui ante aumentū: quia tunc ꝓsumitur sic esse cōcessum, per ꝓscriptionem temporis cap. si per 30. an. si de feu. fuerit contro. secundum Andr. ibi col. 1.
¶ Secundò limitāda videtur prædicta cō-
92 clusio: † nisi reperiantur posteà taxata,& terminata per Regē in Regia Cancellaria, vel alijs aliorum officiorū libris: quia tunc secundum taxā præstictā seruitium semp ꝓstabitur, siuè fructus feudi crescant, siuè descrescāt, vt ait Pet. Greg. in d. p. 1. q. xi.
¶ Et addendum prædictis admodùm cō-
93 ueniet, quòd † seruitium hoc militare nō deducto aliquo onere feudi debeatur, puta dotis, militiæ, vel expensarum pro cultura,& cura redditūū exigendorum: quia seruitiū militare debetur super feudo, vti tributum,& decima prædialis Doct. in c. tuæ nobis de decim, secūdum Pet. Greg. in tract. conc. feu. p. 8. q. 2. vers. ex quo infero,& quia vt antiquius est magis priuilegiatum: siquidē feudum cū onere suo cōcedatur. arg. l. qui tabernas, vbi Bal. ff. de cōtrahe. emp. secundum eundem in loco præallegato, vbi videndū esse dicit in cōtrarium Deci. in consi. 156. statutū col. 1. & seq. qui loquitur in possessione imposita super fructibus beneficij.
94 ¶ Quartus,& vltimus casus est: † si feudū expræssim cōcederetur, ità quòd nullum seruitium præstetur,& tunc erit feudum improprium contra naturā feudi, quò ad hoc, quò verò ad reliqua feudum propriū & secundum propriam cēsebitur naturā. And. in d. c. 1. §. huius autē generis ex qui. cau. feu. ami. nu. 12. vbi dicit ità intelligi posse c. 1. de feu. non hab. prop. naturā,& c. feudū,& c. datum, si de feudo fuer. cōtr. ità etiam tenet Pet. Greg. in tract. concess. feud. p. 1. q. 9. vers. eodem modo, qui dicit hoc dictum Andr. referre,& cōmendare Alex. in consil. 30. col. vlti. vers. confirmo vol. 1.& cons. 20. vol. 5. vbi etiam dicit, ꝙ rex seruitium ab initio remittere potest.
95 ¶ † Sicut directum,& vtile dominium,& alia iura, quæ habet ī feudo remittere potest. Bal. in l. si plures col. 2. de cond. instit. Deci. in cons. 163. col. 2. vers. secūdo præmitit.& col. 3. ver. præterea. Arc. in cons. 14. viso col. 3. vers. secundo limito. Alex. in cons. 30. quoniā omne datum vers. con-
96 firmo col. vlt. vol. 1. † Et sicut iuramētum fidelitatis remittere potest: licèt non ipsā fidelitatē c. 1. §. fin. vbi Docto. p quos fiat inuestit. Curt. in tract. feu. par. 1. q. 7.
¶ Et sicut rex feudū coocedere potest, ità quòd vassallus inuestiturā, seu eius renouationē petere nō teneatur. Panhor. in cons. 82. quāquā col. 4. ver. ad secundum respo. vol. 1. Gul. de Pern. in cons. 12. in q. terræ hæracliæ char. 7. vers.& ideò Iacob. de S. Georg. in tract. feud. vers. qui quidē inue-
97 stiti col. 8. ver. sed restat. ¶ Tametsi † rex vassallo concedere non possit facultatem alienādi proprietatem feudi Bal. in cons. 325. super articulo in fin. vol. 1. nec ꝑ cap. volentes hæc facultas tributa esse cēsetur: siquidē c. volentes de translatione tātum vtilis,& nō de trāslatione directi dominij loquitur,& subdit intelligere vt latius tradere promittit in eodem tract. p. 3. q. 1.
98 ¶ † Nec solum ab initio rex seruitium remittere potest: sed etiā ex post facto illud impositum remittere potest And. in c. 1. §. sed nec col. pen. vers. itē si rex, quæ fuit prima caus. bene. ami.& in constitutione quamplurium col. vlt. in fin. lib. 3.& consequēter etiam seruitium impositum rex diminuere potest. Affl. in constitutione si vassallus à dño col. 4. vers.& an res lib. 3. secundum eundē Pet. de Greg. p. 1. q. 9.& remissiuè. Frec. in tract. de subfeu. baron.
99 in quinta auth. nu. 21. fol. 205. † Vbi si rex volerit diminuere seruitium: an facere debeat cum clausula ex certa sciētia, citat And. in c. 1. §. similiter de cap. qui. cur. ven. vel ponere debeat clausulam non obstante, Andr. in cōstitutione cōstitutionē. Affl. in constit. dignum,& cæter. idē Pet. de Greg. remissiuè tamen in d. q. xi. vers.
100 nunquid p. 1. Secùs, est in Barone † Baro. n. seruitium taxatū ꝑ feudo, nec in totum, nec pro parte remittere potest. nam remissio est alienatio. Frecciā in d. quinta auth. nu. 18. fol. 201. ex mēte Andr. in c. 1. §. donare col. 6. qual. olim. feu. alien. pote. p l. mulier. ff. de cond. ob causā,& l. quæ-
101 rebatur, ad l. falci. Licèt † Baro augere possit redditum, vel seruitium, vt pro vno milite, duos haberet, vel dum reci-

Imo factæ aliàs donationes demanij retractātur vt in c.Reg. Alfo.itē cū nu.423.sub tit. quòd res de demanio, &c. fol.133. vt p̄sumatur potius cōcessio in feudū, quam
80 simplex donatio:† quia actus interpretari debet, vt magis valeat q̄ pereat.l.quoties. ff.de reb.du.etiā si verba concessionis improprientur,vt in simili dixit Bal.in c.1.si
81 pig.dat.fit,† dū voluit,ꝙ si vsufructuarius
[q] alienat vsufructū [q] ex quo non pōt alienari,& tunc rediret ad ꝓprietatē,cēsetur potius alienare cōmoditatem vsufructus, quā alienare pōt: p̄dicta ratione, vt actus magis valeat,&c. etiā si verba imꝓprientur, quē dicit referre, & sequi Soc.in cōs. 66.visa alienatione col.5.vers.p̄mittendū est,& col.seq.vol.3. ¶ At nos dicimus ꝙ si verū est illud fundamentū, quòd res demaniales, nec quò ad vtile,nec quò ad directū dominiū alienari possint: nō p̄sumetur,nec feudalis cōcessio.siquidē in feudali cōcessione dominiū vtile trāsfertur c.1. §.ꝓtereà,vbi glo.& cōmuniter Docto.de cap.Corra.c.1.§.nulla ꝓ quos fiat inuesti. Paris. in cons.23.n.7.vol.1.dictū est suprà in p̄lud.n.113.& nec refragatur huic opinioni,ꝙ de vsufructu adducitur:quoniam ibi vsufructus cōmoditas alienari potest, hic dominiū vtile alienari non pōt, sed an rex demanialia ī regno alienare possit, vi-
82 de remissiuè suprà in p̄lud. ¶ † Vtile verò dominiū, & directū cū transfertur pacto, vt in alijs nō expressis feudū remaneat, & pro parte feudū,& pro parte donatio censebitur c.1. de feu. nō hab.prop.naturam Bal. in l. si plures.C. de cond. inser. Aret. in cons.14.viso col.3. Deci.in consil.193. col.3.vers.prætereà. Alex.in cons.30.qm̄ omne datum col.vlt.ver.confirmo vol.1. secundū eundē Pet.de Greg.in d.p.5.q.9. quo casu etiā asseuerat omne latens,& nō latens incrementū concessū videri.Bal. in c.1.§.si quis de contr.inuesti.Io. de sanct. Seue.in c.1. de feu.cog.in 7.p.principali.
83 ¶ Tertius casus,† si feudū concedatur sub verbis (sub solito seruitio) vel (sub cōsueto seruitio) vel (ità quòd seruias) & tunc seruitium debetur secundū morē,& consuetudinē generalē regni, & nō vt solutū à p̄decessore,si forte diuersū solutū fuerit: Affl.in c.similiter n.88.de cap.q̄ cur.vēd. Luc.de Pen.in l.1.C.de vend.re.fi.lib.10. Frec.in tit.de subfe.bar.in 5.auth.n.8.fol. 198. & hoc seruitiū cōsuetū sm̄ cōsuetudinē ḡnalē regni quale sit, tradit ibi Frec.&
84 nos p̄cedēti q.diximus. ☞ † Etiam auctis fructibus hoc seruitiū cōsuetū, ꝙ est dictū augeatur,examinat Pet.de Greg.in tract. concess.feu.p.1.q.xi.vbi distinguit, ꝙ aut fructus crescūt industria vassalli: aut absq; facto hominis ꝓuisione Dei, temporis cursu. Primò casu, seruitium ꝓ Regē augeri non potest: quia sicut melioramenta in vtilitatē feudatarij, & non dn̄i cedunt,
85 ☞ ità,ꝙ † aperto feudo dn̄s melioramentorū pretium hæredibus soluere tenetur si feudum voluerit. And.in cap.1.§.fin.de inuesti. de re alie.fact.& in c.1.§.si vassallus, hic fin.lex, Ità seruitium pro tali augmento augeri non potest, & ità ad hoc p̄dicta inducere dicit Luc. de Pen.in l.1.de pa.pub.& priu.lib.xi.C.& loqui Alua. in cap.1.col.2.ver.item proceditur, de vass. decre.æta.sed dictis in locis, nec Luc. de Pen.nec Alua.hæc dicere inuenimus.
¶ Secundò casu, cū fructus feudi absq; facto hominis, cursu tēporis crescunt, concludit, seruitiū augeri, vel diminui posse. glo.in c.cū clerici de pact.But. in c.quāto de censi.vbi de cēsu,& ꝓcuratione habetur, circà sin̄ fructus crescūt,& decrescūt, & hanc conclusionē intelligit,quādo augmētum redditū esset magnum, euidens, & patens:secùs si modicum latens,vel occultum, secundum Butr.in d.c.quanto in fin. secundò habita ratione fructuum pro illo anno, quo seruitium exigitur, & non annotum p̄teritorū, per notat.per Alber. de Rosa.in l.de quibus col.pen.vers.item
89 quæro an de iure.ff.de leg.† nam qualitas iuncta verbo regulatur secundū tēpus verbi.l.in delictis.§. si extraneus.ff. de noxal. & q̄a alij sunt redditus vnius anni, & alij alterius anni.Bal. in l. si vsufruct⁹ in fin.ff.
87 de vsufru.leg. ¶ Tertiò intelligit: † nisi omnia seruitia taxata reperiātur in Regia Cancellaria,vel in alijs registris aliorū officialiū:quia tunc seruitia nō crescūnt,neq; decrescunt: licèt fructus quomodocunq; crescant,vel decrescant, arg.eorum, quæ de decima beneficiorū ꝓ Papam traduntur, vt secūdum taxationem debitam debeantur ꝓ tex.iuncta glo. in clem.beneficiorū de decim. ¶ Sed aduertas,ꝙ Luc. de Pen. in l.1.de vend.rer.fisca.lib.xi.tenere videtur ꝙ indistinctè fructibus feudi augmētatis excādētijs, industria, vel aliàs consuetum seruitium augeatur,quatenùs
88 cōcludit, ☞ † quòd rex in p̄iudicium Baronis, cui seruitium debetur feudū auctū, excandentijs, industria, vel aliàs ad se deuolutum cōcedere non pōt: nisi sub consueto seruitio,quod intelligitur,vt de singulis xx.vncijs seruitium militare p̄stetur, prout rex ipse feudem,pro quo seruitium sibi debetur concedere solet; & sic habito respectu ad augmentum,quomocunq; obueniens, ità concludit,& hoc dicit esse de mente Barthol.de Capua ꝓ illa verba
89 (sub debito,& cōsueto seruitio) † quoniā Bartholom.

Bartholom. dicit fuisse mirabilem virum, Locumtenẽtem, & Prothonotarium Regni, qui licèt in officio: non tamen in vir iuribus successorem reliquit, ità etiam tenet Affl. in constitutione post mortem, & in c. 1. §. fin. de capitane. qui Curiã vend. vbi cõcludit quod seruitium militare debet præstari secundũ augmẽtum feudi, & ità p Regem quando ad se feudum deuolutum fuerit cõcedi debet, & in nu. 89. dicit hoc ꝓcedere, siuè feudum sit augmentatum p industriam vassalli, vt p Andr. ibi p l. ij. C. de alluui. & palu. siuè alio modo,
90 † quia paria sunt feudum valuisse plus tẽpore cõcessionis, vel ex post facto creuisse arg. l. 1. §. & generaliter C. de cõd. ex lege. & l. 3. §. is qui. ff. de lib. homi. exhib.
91 ¶ Vbi hoc limitat: † nisi post feudi aumẽtationẽ post 30. an. fuerit solutum Baroni vnum militare seruitiũ, prout primò solitum fuerat solui ante aumentũ: quia tunc p̃sumitur sic esse cõcessum, per p̃scriptionem temporis cap. si per 30. an. si de feu. fuerit contro. secundum Andr. ibi col. 1.
¶ Secundò limitãda videtur prædicta cõ-
92 clusio: † nisi reperiantur posteà taxata, & terminata per Regẽ in Regia Cancellaria, vel alijs aliorum officiorũ libris: quia tunc secundum taxã præstictã seruitium semp p̃stabitur, siuè fructus feudi crescant, siuè descrescãt, vt ait Pet. Greg. in d. p. 1. q. xi.
¶ Et addendum prædictis admodùm cõ-
93 ueniet, quòd † seruitium hoc militare nõ deducto aliquo onere feudi debeatur, puta dotis, militiæ, vel expensarum pro cultura, & cura redditũũ exigendorum: quia seruitiũ militare debetur super feudo, vti tributum, & decima prædialis Doct. in c. tuæ nobis de decim, secũdum Pet. Greg. in tract. conc. feu. p. 8. q. 2. vers. ex quo infero, & quia vt antiquius est magis priuilegiatum: siquidẽ feudum cũ onere suo cõcedatur. arg. l. qui tabernas, vbi Bal. ff. de cõtrahe. emp. secundum eundem in loco præallegato, vbi videndũ esse dicit in cõtrarium Deci. in consi. 156. statutũ col. 1. & seq. qui loquitur in possessione impo-sita super fructibus beneficij.
94 ¶ Quartus, & vltimus casus est: † si feudũ expræssim cõcederetur, ità quòd nullum seruitium præstetur, & tunc erit feudum improprium contra naturã feudi, quò ad hoc, quò verò ad reliqua feudum propriũ & secundum propriam cẽsebitur naturã. And. in d. c. 1. §. huius autẽ generis ex qui. cau. feu. ami. nu. 12. vbi dicit ità intelligi posse. c. 1. de feu. non hab. prop. naturã, & c. feudũ, & c. datum, si de feudo fuer. cõtr. ità etiam tenet Pet. Greg. in tract. concess. feud. p. 1. q. 9. vers. eodem modo, qui dicit hoc dictum Andr. referre, & cõmendare Alex. in consil. 30. col. vlti. vers. confirmo vol. 1. & cons. 20. vol. 5. vbi etiam dicit, q̃ rex seruitium ab initio remittere potest.
95 ¶ † Sicut directum, & vtile dominium, & alia iura, quæ habet ĩ feudo remittere potest. Bal. in l. si plures col. 2. de cond. instit. Deci. in cons. 163. col. 2. vers. secũdo præmitit. & col. 3. ver. prætereà. Arc. in cons. 14. viso col. 3. vers. secundo limito. Alex. in cons. 30. quoniã omne datum vers. con-
96 firmo col. vlt. vol. 1. † Et sicut iuramẽtum fidelitatis remittere potest: licèt non ipsã fidelitatẽ c. 1. §. fin. vbi Docto. p quos fiat inuestit. Curt. in tract. feu. par. 1. q. 7.
¶ Et sicut rex feudũ cocedere potest, ità quòd vassallus inuestiturã, seu eius renouationẽ petere nõ teneatur. Panhor. in cons. 82. quãquã col. 4. ver. ad secundum respo. vol. 1. Gul. de Pern. in cons. 12. in q. terræ hæracliæ char. 7. vers. & ideò Iacob. de S. Georg. in tract. feud. vers. qui quidẽ inue-
97 stiti col. 8. ver. sed restat. ¶ Tametsi † rex vassallo concedere non possit facultatem alienãdi proprietatem feudi Bal. in cons. 325. super articulo in fin. vol. 1. nec p cap. volentes hæc facultas tributa esse cẽsetur: siquidẽ c. volentes de translatione tãtum vtilis, & nõ de trãslatione directi dominij loquitur, & subdit intelligere vt latius tradere promittit in eodem tract. p. 3. q. 1.
98 ¶ † Nec solum ab initio rex seruitium remittere potest: sed etiã ex post facto illud impositum remittere potest And. in c. 1. §. sed nec col. pen. vers. itẽ si rex, quæ fuit prima cau s. bene. ami. & in constitutione quamplurium col. vlt. in fin. lib. 3. & consequẽter etiam seruitium impositum rex diminuere potest. Affl. in constitutione si vassallus à dño col. 4. vers. & an res lib. 3. secundum eundẽ Pet. de Greg. p. 1. q. 9. & remissiuè. Frec. in tract. de subfeu. baron.
99 in quinta auth. nu. 21. fol. 205. † Vbi si rex volerit diminuere seruitium: an facere debeat cum clausula ex certa sciẽtia, citat And. in c. 1. §. similiter de cap. qui. cur. ven. vel ponere debeat clausulam non obstante, Andr. in cõstitutione cõstitutionẽ. Affl. in constit. dignum, & cæter. idẽ Pet. de Greg. remissiuè tamen in d. q. xi. vers.
100 nunquid p. 1. Secùs, est in Barone † Baro. n. seruitium taxatũ p feudo, nec in totum, nec pro parte remittere potest. nam remissio est alienatio. Frecciã in d. quinta auth. nu. 18. fol. 201. ex mẽte Andr. in c. 1. §. donare col. 6. qual. olim. feu. alien. pote. p l. mulier. ff. de cond. ob causã, & l. quæ-
101 rebatur, ad l. falci. Licèt † Baro augere possit redditum, vel seruitium, vt pro vno milite, duos haberet, vel dum reci-

T 2 picbat

piebat decē, modo percipiat xx. ex dictis Andr. in c. imperialē col.6. de prohi.feu. alien.per Fede.dum dicit secùs si cōditionē domini faceret meliorē. ità tradit idē
102 Frecc.in loco præallegato. ¶ At † hodiè in Regno hoc procedere nō putamus per c.volentes, quo Baronibus alienādi licentia cōcessa est: nisi remisio seruitij redundaret in damnum Reg.Cur.quod contingere nō potest: siquidem seruitium Baroni,& non Curiæ per subfeudatarios præstatur,vt in c.Reg.Iac.nullus nu.34.fol.9. vbi habetur, ꝙ nullus subfeudatarius cogitur seruire Curiæ ꝓ feudo, quod à feuda-
103 tario tenet,sup quo tu melius cogita.† Si verò sit feudum informe, vel præscriptū, tunc opinātur, ꝙ illud seruitium,quòd ꝓ præterito à Barone fuerit exactum, illud præstabitur: nisi rex formam concessi. de nouo tradiderit, ꝙ facere potest, vbi forma nō apparet,nouiter eam dare: quia pſumptio est cōtrà feudatarium originalē concessionis formā non ostendētem. Pet. de Greg.in tract.conces.fen.p.3.q.4.ver. limito tamen, vbi citat Gul. de Perno in cons.25.primū dubium ver.& primò circà illud col.14.& seq.vbi etiam subdit.
104 ¶ † Quòd ꝑpreà fisci patronus (succedēte casu renouationis inuestituræ feudi) solet illā clausulā apponere: *(ità tamen vt viuatur iure frācorum. natura, & forma concessionis feudi in aliquo non mutata & iuribus Reg. Cur semper saluis)*

¶ TERTIA se se nobis offert quæstio:
105 † an per verba in tex. (habiturus illud cū onere seruitij cōsueti) alteretur forma cōcessionis feudi,ità,ꝙ si ex forma cōcessionis nullum seruitiū,vel aliter, quā sit consuetum in Regno præstari debeat, posteà succedens ex forma istius c.si aliquē præstet seruitium secundum generalem consuetudinem Regni. ¶ Pro parte affirma-
106 tiua sic arguimus:† verba statuti à iure cōmuni interpretationē recipiunt.l.2.C.de noxa.cap.cum dilectus de consu.Paris.in. cons.107.nu.64.& cons.109.n.57.vol.3.
107 ¶ Sed de iure † hæc verba (seruitij consueti) intelliguntur, non vt seruitiū præstetur,prout per pdecessorē præstari solitum fuit: sed, vt præstetur secundū generalem regni cōsuetudinē.Affl. in cap.1.§. similiter de cap.qui cur.ven.Luc.de Pen. in l.1. de ven.re.fi. lib.10. refert, & sequ. Frec.in tract.de su.bar.in quinta auth.baro.nu.8.ergò,&c. ¶ Secundò facit: nam
108 † in casu, quo feudum nouum à Rege,vel Barone Regis assensu cōceditur,fit de nouo taxa nō habita consideratione ad seruitium,quod prius præstari solitum erat,vt quia pro feudo deuoluto ad Curiā ob Baronis culpam, vel lineam finitā, soluebantur duo tareni,aut vnum par cirothecarū, modo soluatur ꝓ valore fructuum, vt est dictum:quia seruitium est extinctū,feudo ad Curiam aperto,& si de nouo concedatur, non intelligitur cōcessum pro eo seruitio, quod erat solitū præstari: nisi dicatur in specie: sed cōcessum cēsetur secundū mores, & cōsuetudines Regni,& hæc est vna de differētijs inter feudum nouū, & antiquum,vt tradit Frecc.in d.tract.in quinta autho.nu.18.vers.scribit Andr.ex mente eiusdē Andr.in c.1.col.2.de vassal. decre.æta.& in c.1.quis dicat.Dux, & in c.1.§.similiter, de cap.qui cur.vend.& in c.1.§.firmiter, de prohi.feu.alie.ꝑ Feder. & in c.1.§. huius autem generis, ex quib. causis feud. amit. ¶ Sed hic ꝑ hoc cap.si aliquē feudum de nouo dari videtur successori: quoniā si cōditum nō fuisset, collaterales iure feudorum non succederent c.1.§.cum verò de his qui feud. dare poss. vel vsq; ad tertium gradum succederent, per constitutionē vt de successionibus,& consequenter successorū defectu ad dominum Regē deuoluerētur. ¶ Pro cōtraria & negatiua parte adduci potest, quòd nō sit verum, quòd rex reconcedēdo feudū, seruitium imponat,secundum cōsuetudinem Regni non attendendo ad seruitium
109 præstitum per prædecessorem. ☙ † Imò finita generatione Rex feudū concedere, & renouare tenetur hæredi vltimò decedentis,& cū illis pactis,clausulis,cautelis, & cōditionibus,quibus primo loco feudi concessio facta fuerat,& si Rex talem denegaret concessionē, iniuriam faceret,& ab eo appellari posset,vt latè, tradit Petr. de Greg. in tract.concess. feud.par.prim. quæst.quarta,vers.septimo limita ex mēte Raph.Cuma.in cons.99.quidā col.vlti. licèt ibi loquatur in Prælato,& nō in Rege, & Bar.arg.illius tex.in l.1.§.permittitur, de aqua quoti.& æsti.& latè Alex.in l.si mihi,& titio,col.pen.nu 19.vers.vlti. noto de verb.ob ig.qui dicit:hoc dictum sepius in pratica seruari vidisse,pp magnā æquitatē:licèt in puncto iuris non videatur benè ꝓbari: quia ad d.§.permittitur, respondetur, ꝙ latè accipitur illud (iniuria:) sed nō strictè,ità,quòd appellari possit, si negaretur renouatio, & loquuntur Doct. in emphyteusi recepta vsq; ad tertiam generationē,& idem tenere videtur do.meus Propatruus do. Blas. Lanc. in c. volentes no.xi.q.14.vers.sed est aduertendum, vbi dicit esse notab.verbū Bal. in c. 1.§. si verò in fin. ꝑ illum tex.qual.ol.feu. aliena.po.ꝙ Princeps feuda,vel baronias, quæ ad eum reuertuntur, non debet sibi appro-

appropriare: sed alteri cõcedere, & idem Pet. de Greg. ꝑ hac opi. cumulat. Corset. in tract. de excellen. reg. q. 78. & testari cõmunẽ opi. Alex. in cõs. 80. viso, & oportunè animaduerso, col. 4. vers. circà secundum dubiũ, vol. 1. & cons. 9. viuis, & ponderatis col. vlt. in fin. vol. 2. ¶ Et limitat: dummodo, ꝙ iste sit hrs vltimi possessoris, & sit res integra. i. antequã alteri concedatur, & ꝙ feu. sit apertũ Curiæ ꝑ finitam generationẽ, & ꝙ infrà annum renouatio petatur, secundum eundem Alex. in d. l. si mihi, & titio, & Curt. in tract. feu. q. 15. in tit. an fin. feu. p. 2. & ꝙ rex tit. singulari, & iure suo proprio, & nõ tit. vniuersali, vti hæres feudatarij successisset, And. in c. 1. §. fin. ex quib. cau. feu. ami. refert, & seq. Affl. in prælud. const. reg. q. 25. col. 1. & ꝙ cõcessio intelligatur de feudo nouo, & non de antiquo, & oẽs qualitates feudi noui sortiatur. glo. mag. in const. si dubitatio Andr. in c. 1. §. fi. col. 2. ver. cũ, ex quib. cau. feu. ami. Et ꝙ sub eisdẽ pactis fieri debeat, vt diximus, idem Pet. de Greg. in d. tract. p. 3. q. 2. ver. secundo limito, vbi firmat solum Regem posse feudis nouã dare formã in feudo nouo: secùs si feudum erat alteri concessum, & deindè Reg. Cur. deuolutum: quia tunc Rex de nouo cõcedere nõ potest: nisi sub forma, sub qua anteà erat. Cuma in d. cons. 99. quædã possessio col. 1. & idem Pet. de Greg. in eod. tract. p. 3. q. 4. vers. amplio nunc. ¶ Sed ad hæc resp. posset, ꝙ procedunt de iure cõmuni: secùs de iure const. regni, vt in const. vt de
110 successionibus in fin. vbi habetur, ꝙ † manet in põte Regis feudũ ad se legitimè deuolutũ in eius dominio retinere, & alteri non concedere, plus etiã subdens ibi tex. ꝙ nemo putet ex hoc sibi iniuriã fieri, siuè pro se Rex retineat, siuè alijs, quã consanguineis illius, cuius feudum anteà fuerat,
111 concedat. ¶ Secundò facit: nam † statu. fauorabilia latissimè sunt interprætãda. l. beneficia. ff. de const. prin. c. cum dilectus de don. Gul. de Pern. hic in vers. cõcedendis, & hoc statu. quod successionẽ feu. extendit ad septimũ gradum est fauorabile, ergò in successorũ, & non in Regis cõmoditatẽ est interpretandũ, vt si feudum seruitium nõ præstat, vel præstet, & minùs, quã sit consuetudo generalis, vt non alteretur forma inuestituræ, & raro, aut nunquam accidit, ꝙ seruitiũ præstetur vltrà, quã sit cõsuetudo generalis. ¶ Certè hæc q. ardua videtur: an Rex senserit de seruitio consueto, quod præstari solitum erat per ꝑdecessores, vel de seruitio consueto, quod est secundũ consuetudinẽ generalẽ, vt pro singulis vncijs viginti, vnus miles præstetur. ¶ Similẽ examinat q. Barthol. de Capua in const. post mortem, vbi Affl. nu. 14. & 15. & Luc. de Pen. in l. 1. C. de ven. re. fis. lib. x. And. & Affl. in c. 1. §. similiter nu. 36. vsq; ad 91. de cap. qui cur. ven. videlicet si Rex feudũ concedit sub seruitio cõsueto, & seruitium solebat præstari Baroni ex forma inuestituræ vnius militis: an augmẽtatis fructibus possit petere Baro, vt duo milites dentur, puta quia fructus summã vnciarũ xl. capiebant, & concludunt ꝑ Barone, cui seruitium subfeudi debebatur: videlicet, vt verba illa (sub cõsueto seruitio) intelligi debeant secũdum generalẽ cõsuetudinẽ Regni, & nõ secundum inuestiturã. arg. l. quòd si nolit. ff. de ædi. edi. cum sim. alleg. ibi ꝑ Andr. & per eum latiùs in c. 1. ex quib. cau. feu. ami.

¶ At media, quibus ipsi dictam cõclusionem firmant, ad rem nostram nõ faciunt. ¶ Mouẽtur Primò: quia Princeps Baroni sinè causa ꝑiudicare non potest, vt minus soluatur seruitium, quã sit debitũ ex consuetudine generali. Ad quod respo. quod sicut cõdendo statutũ potuit præiudicare extendendo successionẽ collateraliũ vsq; ad septimum gradum, vt diximus suprà in verbo subfeudatarium, ità, & in imponendo onere istius seruitij, quod præstari solebat ꝑ prædecessorẽ. ¶ Secundò mouen-
112 tur: † quia Principũ beneficia sinè alterius iniuria sunt interpretanda. l. 2. §. si quis à Principe, & §. meritò. ff. ne quid in loco pub. cum sim. Sed hoc ꝓcedere posset qñ seruitia non reperiuntur taxata per Reg. Cur. in Regia Cãcellaria, vt tunc fieret ꝑ-
113 iudicium: Sed † cũ seruitia sunt taxata, tũc amplius nec minui, nec augeri possunt, vt voluit Pet. de Greg. in tract. conc. feu. p. 1. q. xi. vers. tertio intellige per id, ꝙ in simili dicit tex. de decima beneficiorũ, vt illa secũdum taxationẽ debitam in illis partibus cõsuetam debeatur: licèt exindè fructus beneficiorum augeãtur, vel diminuãtur, & dicit probare tex. iuncta glo. in ver. taxationem in clem. beneficioru, vbi dd. de deci. ¶ Tertiò: quia sicut Rex causam suã agit, ità, & causam Baronis agere debet. Rex cum donat feu. suum antiq. ꝙ ꝑ excandẽtias ad eum peruenit, quod nõ est in in registris ꝑ certo seruitio annotatum, non donat illud sub antiquo, & consueto seruitio: sed facit inquiri de annuo
[r] valore [r] per officiales, & vero cõperto cõcedit, vt seruitium pro singulis vnc. xx. ꝑstetur, ità cũ seruitium debetur Baroni, facere debet. Sed ad hoc resp. ꝙ proce-
114 dit, † quãdo in registris nõ est annotatum certum seruitiũ, & hæc est veritas, & ita ꝓcedit d. conclusio ex mente Barthol. de Capua:

Capua: licet Affl. in d.c.1.de cap. qui cur. ven. in §.fin.nu.87.sentire videatur procedere, quando in inuestitura sit taxatū seruitium, dum in contrarium ibi arguendo dicit, (ità dicit inuestitura, quæ semper in feudis est attendenda: Quia ex cōuentione contractus legem accipiunt. l.1.§.si conueniat.ff.dep:) cū conc. ibi. & deindè nu.88.dicit, ꝙ in contrarium est veritas.

¶ Nos verò (vt diximus) arbitramur prædictam opin. Barthol. de Capua ꝓcedere, quando nō est ab initio taxatum seruitiū: sed fortè, cum fuerint verba (sub cōsueto seruitio) vt dictū est suprà præcedētī in q. secùs, si ab initio sit taxatū, vel in registris annotatum. ¶ Et adhuc scrupulus remanet: an cōditor statuti sentire voluerit: de consueto seruitio secundū taxā cōcessionis, vel registri, vel de consueto secūdum generalē cōsuetudinē, & feudis nouā formā dare voluerit. Nos in sentētia sumus, vt tenor inuestituræ seruetur: vos autem cogitetis: nos amplius non insistamus.

¶ Et hac opinione retenta, ꝙ de seruitio consueto, per inuestiturā taxato, & ꝑ prædecessorem soluto intelligatur, inferri vi-
115 detur, ꝙ † successor in feudo frāco ad nullum seruitium tenebitur, prout est de natura ipsius feudi frāchi, vt nullum seruitiū regulariter debeat, & ab omni onere sit frāchum: duobus exceptis casibus. Primò non est franchum à maleficijs consistentibus in tacēdo fraudē: puta, si insidias contrà dn̄um sciat parari, & illas dn̄o non denuntiauerit: secundo in faciendo, puta, si contrà dn̄um felloniā directò cōmiserit: quia tunc etiā feudo frācho priuatur c.1. quib.mo.feu.amit. latè Fely. in c.cæterū col.3.n.3.nec hoc videtur remissum: quia potiùs esset donatio, si remissum censeret, quam feudalis concessio. Imol. in cap. ad nostram col.pen. de reb.eccle. non alie.
116 † Imò tale feudum repugnantiā contineret, ꝙ sit feudū, ꝙ prorsus ab omni fidelitate liberū, quæ in iure nō admittuntur. l.vbi.ff. de reg.iur.l. titiæ. ff. de cond.& demo.cum conc.ꝑ Pet.Rebuf.in declara.
117 arb.feu.in 14.diuisi. ¶ † Feudū etiā franchum nunquā præsumitur: nisi expresśim dicatur. Bal. in cap. inter dilectos col.6. de fid.inst. Curt. in tract.feu.p.1.q.8. Pet. de Greg. in tract.concel. feu.p.5.q.5.& seq. vbi ponit septem effectus, ex huiusmodi concessione feudi franchi resultantes.
118 ¶ Et † quæ sint priuilegia Baronis seruitiū militare præstantis vide const. hostici, & ibi Doct.& Pet. de Greg. in tract.concel.
119 feu.p.8.q.4. ¶ † Pœna verò Baronis seruitium militare non præstantis est priuationis feudi c.1.§.sed nec est alia, quæ fuit pri.cau.bene.ami.c.1.§.firmiter de proh. feu.alie. per Fede.c.1.§.fin.de pac.iuram. firm. Curt. in tract.feu.p.4.in 28.causa pri
120 uationis feudi. ¶ † Sed hæc pœna priuationis feudi propter seruitium nō præstitum, quando cōmittatur: an ipso iure, vel an sentētia requiratur vide Curt. in tract. feu.p.4. in fin. in tit. an in casibus, quibus vassallus priuatur feudo, & latius Iaf. in prælu.feu. & latè Pet. de Greg. in d. tract. concesſ.feu.p.8.q.5.per totam q.

IN VERBVM.

GRADV.

SVMMARIA.

1 *Gradus quid sit?*
2 *Definitio per terminos diuersos concipi debet.*
3 *Gradus inter personas, & inter lineas datur.*
4 *Agnati vsq; ad gradum trinepotis, in quacunq; existant linea succedunt.*
5 *Gradus enumerātur per c. si aliquem.*
6 *Nepos ex fratre: an ingrediatur in locum patris in successione patrui.*
7 *Transuersales nō debent ità ius potens transmittendi ad posteros, sicut descendentes.*
8 *Soror, an excludatur per nepotē filium fratris?*
Nepos in locum patris ingreditur in allodialibus, cum de patrui successione agitur. ibid.
9 *Nepos in feudalibus, an ingrediatur in locum patris & patruū excludat, & quid si feudū est ex pacto, vel habet clau. iu. francorum?*
10 *Pronepos, & cæteri descendentes per repræsentationē succedunt ingrediendo in locum parentum eorum.*
11 *Pronepos in transuersalibus an succedat per repræsentationem?*
12 *Hæreditas magis descendentibus, quā collateralibus debetur.*
13 *Roberti Regis successio.*
14 *Pronepos, an insimul cum nepotē filio alterius fratris in aui hæreditate succedat?*
15 *Descendentes vltrà pronepotem ingrediuntur in locum parentum, cum de ascendentium, vel de patrui successione agitur, & duobus modis limitatur vsq; ad nu.18.*
19 *Pronepos patruū magnum excludit.*
20 *Suis dictio pro quo intelligatur in tex.*
21 *Lex generaliter loquens gener. intelligitur.*

Deter-

in successiõe patrui, vel aliorũ collate raliũ: secùs in ascẽdentiũ successione.

120 *Cap. si aliquẽ an corrigatur per cap. Reg. Charoli.*

121 *Aequiparatis duobus casibus per l. antiquam, lex noua super vno statuens super alio etiam disponere censetur.*

122 *Aequiparatorum licita est extensio, etiam in correctorijs.*

123 *Paria sunt nepotem succedere auo, & succedere patruo, vt per representationem succedat.*

124 *Cap. Reg. Charo. est declarationũ dubij: quod est de iure communi feud. an nepos præferatur patruo.*

125 *Rationis identitate statu. est extẽdendum, tanquam interpretatiua determinatio, si non tanquam correctiua.*

126 *Cap. si aliquẽ non corrigitur per cap. Reg. Charoli nouissimum.*

127 *Lex, quæ non inuenitur correcta, antiquæ dimittitur figuræ*

128 *Legum correctio omninò est vitanda.*

129 *Casus successionis ascendentiũ & patrui cum tractatur de representatione: an æquiparentur?*

130 *Filius locum patris facilius assumit, cum de aui, quam cum de patrui successione tractatur.*

131 *Aequiparatorũ regula locum non habet, cum duo casus regulariter æquiparati non inueniunt.*

134 *Extensio non existente eadem ratione de vno casu ad alium nunquam fit.*

133 *Cap Reg. Charoli nouissimum: an loquatur etiã in causa testati, cum proximior per testatorẽ vocatur? & concluditur ab intestato procedere.*

134 *Lex generaliter loquens, generaliter intelligi debet, vt omnem casum amplectatur.*

Cap si aliquẽ loquitur ab intestato ibi.

135 *Testandi facultas est de iure naturali, & statu. illam tollens, iniquitatem continet.*

136 *Cap. Reg Charo nouissimũ locũ habet in successione aui, & non patrui, item ab intestato, & non ex testamento.*

1 GRADV. † Gradus secũdum Azon. in summa inst. de grad. est enumeratio singularũ personarũ cognatione, vel affinitate cõiunctarũ, quoto gradu vna persona distet ab altera opinione diiudicans. refert eam, & seq. Deci. in l. si auiæ C. de suc. edi. in prin. vbi dicit, quod aliter definitur per glo. in §. hactenùs inst. eo. de grad. sed nos nullũ inuenimus discrimen inter d. Azon. & illam glo. definitionem: nisi in illa dictione (opinione) nam in glo. habetur (optimè diiudicans, & putamus, ꝙ sit litera deprauata, ꝙ velit esse potiùs dictio (optimè,) quam dictio (opinione,) sed vtcunq; sit vtraq; definitio reprobatur: nam numeratio est actus, & non genus numerandi, & gradus nõ est actus numerandi. Item non rectè ponitur dictio (gradus) in definitione: cum gradus sit de-
2 finitum: Nam † definitio ꝑ terminos nobis magis notos, quam sit ipsa res, quæ definitur, & cõsequẽter ꝑ terminos à definito diuersos cõcipi debet. l. 1. ff. de test. l. 1. ff. de dolo, cũ cõc. ad hoc citat ꝑ Bulg. in rub. ff. solu. ma. nu. 22. fol. 39. vol. 3. rep. ad hoc etiã animaduertit. Silue. in addi. ad glo. in d. §. hactenùs, inst. de grad.

¶ Secũdò definiunt Doct. ꝙ gradus est distantia vnius personæ ad aliã in linea consanguinitatis: sed hæc nõ placet: nam alia est distantia vnius ꝑsonæ ad aliã, vel vnius gradus ad alium, & alius est gradus, à quo incipit distãtia, & finẽ in alio facit gradu.

¶ Tertiò definit Ang. in d. §. hactenùs, ꝙ gradus est habitudo distãtium personarũ, qua cognoscitur quota agnationis, vel cognationis, vel affinitatis distantia: Sed nec ista valet: nam dictio (gradus) de ꝑ se sola cognoscere nõ facit, qua distãtia agnationis, cognationis, vel affinitatis, vnus ab altero distet: nisi addatur dictio (primus,) vel (secundus) &c. & nos non quærimus, nec de primo, nec de secundo gradu: sed tm̃ de dictione (gradus) quid sit gradus.

¶ Quarta est definitio Silue. Aldobra. in d. §. hactenùs, ꝙ gradus est quantitas propinquitatis, qua personæ cognatæ inuicẽ distinguuntur. Sed secundum logicos duplex est quantitas: continua, & discreta, continua in linea, superficie, vel corpore consistit: linea est longitudo sinè latitudine, superficies est latitudo sinè profunditate, corpus est longitudo, cum latitudine, & profunditate, & clarũ est, ꝙ de hac nõ sentit: quia non de re corporali: sed de re incorporali agitur: nõ tamẽ quærimus de gradu, quantus sit longus, latus, neque ꝓfundus: discreta, (de qua credimus sen. i. sse) est respectu numeri, & siuè dicamus: quãtitas discreta idest enumeratio, nõ est bona definitio, vt dictum est suprà in prima definitione, siuè dicamus, ꝙ quantitas ponatur, vt genus, posset dici, ꝙ tũc rectè poneretur, cum plures: sed non cum vnus definitur gradus: siquidem vnus non est numerus: sed numeri principium. glo. in l. si quis antè. ff. de acqui. poss. l. fin. ff. ad trebell. Bal. in l. 1. col. 1. vers. oppono ista conditio. C. de cond. inser. Cyn. in l. non ideò. C. de hæred. inst. sed saltim hoc

 princi-

principium posset sub genere contineri. ¶ Nos verò rectiùs opinamur posse dici, ꝙ gradus est locus, in quo stat agnatus, cognatus, siuè affinis, qui ab altero enumeratione iure distinguitur. Diximus locus per tex. in l.2.§.1. ff. de vulga. & pu. sub. Diximus enumeratione, per tex. in l. iurisconsultus §. gradus ff. de grad. vbi gradus à similitudinem scalarum, locorumuè procliuium dicti sunt: quia ab vno in aliũ proximum, qui quasi ex eo nascitur, proceditur. Diximus (iure) quia nõ quelibet persona facit gradũ: nam fratres quotcunq; sint vnum faciunt gradum. Item nõ vniformis est numeratio: sed aliter inter ascẽdentes, & descẽdentes, & aliter inter collaterales. l.1. ff. de grad. Deci. in d.l. si auia. C. de success. edict. ¶ Vel dic, quod gradus est qualitas consanguinitatis, qua qlibet de cognatione affectus est, & enumeratione ab altero iure distinguitur.

3 ¶ Et † exponas hunc tex. (simili gradu) tàm respectu linearũ, quàm etiã respectu gradus personarũ: siquidẽ gradus etiã inter lineas datur. §.1. in auth. de hære. ab intest. ven. ¶ Et no. ꝙ † non solũ fratres, & eorum liberi succedũt: sed etiã oẽs alij infrà gradũ trinepotis existẽtes simili gradu coniuncti, qui in alia sunt linea, quàm in ea, in qua defunctus existat c.1. de nat. suc. feu. Sic.n. non solũ minores transuersales agnati ad maiorum collateraliũ successionem admittuntur: sed econtrà maiores ad minorum successiones aspirant:

5 † siquidem hæc litera c. si aliquẽ, gradus, & nõ tantũ personas enumerat, & ità hũc tex. hic nostrates cõmuniter interpretantur. Gul. de Pern. Do. Blas. Lancea, & Io. Aloys. de Septim. Pro quibus facit. Doct. Andr. nu.2. & seq. impe. lotha. & in const. vt de successionibus, & ibi Afflict. nu.42. qui volunt illam consti. vt de successionibus gradus etiam enumerare, per verba in tex. ibi (vlteriori gradu, &c.)

¶ Sed an per hanc graduum enumerationẽ difficilis ille articulus decidatur, ꝙ patruus nepoti præferatur in successione à transuersalibus obueniẽte: Io. Aloy. tenet, ꝙ sic, Do. Blas. distinguit, quis eorum maior natu existat, vt ille præferatur: nos antequã hanc subtilẽ aggrediamur quæstionem, prius de quibusdam quæremus.

6 ¶ PRIMO Quæro: † an nepos ex fratre in gradnm, siuè locũ patris eius ingrediatur, in casu, quo de patrui successione tractatur. Io. Aloys. de Septim. hic sentire videtur, ꝙ nõ, dicẽs, ꝙ licet secundũ communẽ, & vulgatã opin. filius primogeniti patruũ excludat: tamen quando agitur de successiõe patrui, & sic collateraliũ, filius fratris patruũ non excludit: quia ꝑ c. si aliquẽ inhæremus prioritati gradus, & sola proximitas põderatur, & deindè rationẽ differẽtiæ subdit in fin. vers. secundo con-

7 firmo. † quia transuersales agnati non habent ita ius potens ad filios transmittendi sicut ipsi ascẽdẽtes habẽt. Nico. de Neap. in §.1. instit. de leg. ag. su. Io. Fab. & Christof. in §. cum filius instit. de hære. quæ ab intest. def. Ias. in l. post fratres col.2. C. de

8 inoffi. test. ¶ Et hinc determinat, ꝙ † soror defuncti à nepote, fratris filio non excluditur, vt latius etiã meminerimus infrà eo. n.104. & sic sentit, ꝙ filius fratris sit de illis collateralibus, in quos ius patris non transmittatur, si ad propositũ rationẽ adduxisse fateri volumus. ¶ Sed licet eius conclusio, & illatio stãtibus terminis c. si aliquẽ ꝓcedat, & ratio, quã ipse assignat, in se sit vera: tamen non ad propositũ adducitur: quia loquitur in nepote, fratris filio, & ratio locũ habet in cæteris agnatis transuersalibus. ¶ Nam in allodialibus haud dubie nepos in patris locum ingreditur, cum de patrui agitur successione, est tex. expressus in §. huiusmodi in auth. de hær. ab intest. ven. & in auth. post fratres, vbi Bar. & Doct. C. de leg. hæred. Io. Fab. Io. de Plat. Ang. & Christof. in §. cũ filius inst. de hære. quæ ab intest. defe. idem Io. Fab. in §. fin. eo. tit. Ant. de But. in cõs.47. Deci. in cons.1. nu.2. Ias. in l. is potest nu. 26. ff. de acqu. hæred. vbi testatur communem, D. Couarr. lib. prat. q. cap.38.

9 ¶ Sed dubium est: † quid in feudalibus: an filius patris ꝑsonã repñsentet, in patrui successione. Anto. de But. in d. cons.47. nu.3. dicit, ꝙ nõ reperitur in feudo, ꝙ filius succedat in locum patris ꝑmortui: nisi qñ de ascendentis successione tractatur, vt in c. 1. de suc. feu. & c.1. §. his verò de gra. suc. in feu. quẽ pro hoc tex. esse dicit, vbi post fratres fratrisq; ꝑmortui filios simpliciter vocantur agnati, scilicet vt non assumant locum patris: sed secundũ gradus progatiuam, vt ius cõmune disponit. idem tenuit And. in const. vt de successionibus, Affl. in c. oẽs filij, si de feu. fu. con. vt refert D. Couar. lib. prat. q. c.38. nu.7. ver. tertio ad intellectũ huius const. Ias. in l. is põt nu.36. ff. de acqu. hære. & cæte. ꝑ cum ibi relati. ¶ Cõtrariũ videlicet, ꝙ etiã in feudalibus filius in locum patris ingrediatur, cum de patrui successione tractaĩ, tenuit Io. Fab. quem simpliciter referunt, & seq. Angel. & Ias. in §. cum filius inst. de hære. quæ ab intest. def. licet impssoris errore in Iasone sit dictio (non) Andr. Bal. Alua. & Præp. ꝑ illũ tex. in d.c.1. §. his verò de grad. suc. & Præp. citat etiam cap.2. de feu. march. qui

qui tex. expresſim de transuerſalium ſucceſsione loquitur. Soc.in conſ.352.col.7. verſ.præſuppono etiã, ꝙ hodiè vol.2.per d.c.1.§.1.de gra.ſu.iuncto.c.1.de ſuc.feu. latè Curt.in trac.feu.p.3.tit.de ſuc.tranſ. nu.5.verſ. quarto circà hanc materiã, vbi cõcludit, ꝙ ſuccedunt nepotes in ſtirpes, & non in capita, & teſtari cõmunẽ Alua. in d.c.1. de gra.ſu.& in c.1. de ſuc.feu.& referre etiã cõmunẽ Mathe. in ſuo tract. de ſuc. ab inteſt.in 3.articu.princ.& quãplures alios conſuluiſſe citat, tenet idem Tiraq.in tract.primig.q.41. ¶ Dictũ verò Anto. de But.ꝓcedit, cum de aliorum agnatorũ, & nõ cum de patrui ſucceſsione tractatur, vt cæteri collaterales agnati (dempto nepote fratris filio) ꝑ repreſentationem nõ ſuccedant, vt communis eſt omniũ ſentẽtia.D.Couar.lib.prat.quæſt. cap.38.nu.7.ver.ſeptimo. ¶ Limitari tñ ſolet à nonnullis d.concluſio:niſi feudum clauſulã iuris francorũ expreſsim habeat, quia tunc nepos in locum patris nõ ſubintrat: quoniã nõ de ſuccedendo inſimul cũ patruo: ſed de eo excludendo tractatur, quo caſu æquitas ſcripta nõ reperitur, & meritò ſcripto ſtatur rigori, qui patruũ, vti priorẽ in gradu nepoti præfert.l.conſanguinitatis.C. de leg.hære.ità terminat Gyn.& Saly.in l.ſi viua matre.C. de bon. ma.Ancha. in conſ.82.col.fin. Frãchus in cap. grandi de ſup.negl.prælud.Roſſel.in tract.de ſuc.ab inteſt.col.xi.Alex.in conſ. 122.vol.1.& conſil.4.vol.4.Rub. Alex.in conſ.148.col.3. ¶ Sed hæc limitatio non eſt tuta: ſiquidẽ in feudo indiuiduo,quod maiori natu defertur, nepos patruũ excludit,& hanc veriorem,& cõmunẽ teſtatur opinionẽ Gram. deciſ.1.& nos meminerimus infra. ¶ Secundò limitatur,procedere in feudo hæreditario, vt tũc filius in locũ patris ingrediatur in delata à patruo ſucceſsione, iuxtà d.cap.1.§.his, de grad. ſucc.ſecùs,ſi feudum ex pacto,& ꝓuidentia exiſtat. Alex.in conſ.204.col.2.vol.2. Rub.Alex.in conſil.37.col.9.poſt Cuma. in l.cum ità.§.fideicommiſſo.ff.de lega.2. quem refert, & ſeq.Curt. Iun. in l.ſi auiæ col.3.C. de ſuc.edi.& Char.Ruy.in conſ. 40. inter conſil.Rub.Alex.ſecundum do. Canniz.in quibuſdam alleg.

¶ SECVNDO Quæro: an pronepos
10 ingrediatur in locũ patris: diſtingue † Aut agitur de ſucceſsione aſcẽdẽtium,& tunc nõ ſolum pronepos. verùm etiam cæteri deſcẽdentes in locum parentis eorum ingrediuntur, tùm in allodialibus,§.cum filius,& ibi cõmuniter Doct.inſti.de hære. quæ ab inteſt.defer.tùm, & in feudalibus
11 c.1.de natu.ſuc.feu. ¶ † Aut tractatur de ſucceſsione transuerſaliũ (dempta patrui ſucceſsione) & tunc nec ꝓnepos,& multo minùs cæteri vlteriores trãſuerſales in locum parentũ ingredientur c.1. de grad. ſucc.in feu.§.huiuſmodi in auth.de hære. ab inteſt.ven. Oldr. in conſ.47.Io.Fa.in §. fin.inſt.de hær.quæ ab inteſt.def.Pariſ.in conſ.39.nu.12.vol.2.Iaſon.& Dec. in l.ſi auiæ.C. de ſuc.edi.idẽ Deci.in conſ.1.& conſ.217.& conſ.113. Tiraq.in tract.primigen.q.41.nu.4. qui multos citat. Alex. in conſ.44.nu.19.vol.5. D. Couar. in lib. prat.quæſt.c.38.n.5.verſ.decimo,vbi teſtatur cõmunẽ,Io.Anto.de Ferra.in conſ. 70.conſ.71.& ꝑcipuè conſ.74.inter conſ. Brun.reprobata opin.cuiuſdã conſulentis in conſ.72. & ſeq. inter d.conſ. Brun.volentes,ꝙ d.cõcluſio in allodialibus tãtum ꝓcedat: ſed in feudalibus indiſtinctè filius locum patris ſubintret, etiam ſi nõ de patrui: ſed aliorum vlteriorum ſucceſsione tractetur, ꝑ d.cap.1.de grad.ſuc.in feu.ꝙ generaliter, & indiſtinctè loqui dicit, & Alua.in c.1.col.2.de ſuc.feu.& pro ſe ipſe de Ferra.adducit Alua.in c.1.de nat.ſucc. feu.idem tenet Bru.in conſil.75.qui citat And.& Bal.in c.1. de nat.ſuc.feu.Alua.in c.1. de gra.ſuc. qui dicit, ꝙ cũ bis accideret in facto,obtinuit. ¶ Ratio autẽ diuerſitatis quare magis deſcendentes,quã collaterales ꝑ repreſentationẽ ſuccedant,eſt
12 † quia magis deſcendentibus,quam collateralibus debetur hæreditas, do.in d.§.cũ filius inſt. de hære. quæ ab inteſt.def.
13 ¶ † Et hinc fertur,Romanam Eccleſiam, Neapolitano in Regno pronuntiaſſe pro Rege Roberto: contrà Regem Vngariæ, q nepos erat Charoli primigeniti. Tiraq. in tract. primigen.q.41. nu.4. & q. 40. in 34.ratione pro patruo.
14 ¶ TERTIO Quæro ſucceſsiuè: † an pronepos ingrediens in locum patris inſimul cũ patruo magno filio defuncti aſcendentis,de cuius agitur ſucceſsione,ſuccedat,videtur,ꝙ nõ:quia d.§.cum filius inſt. de hær.quæ ab inſt.de.nõ loquitur in hoc caſu: ſed quando cõcurrit pronepos cum nepote filio alterius fratris, tunc ingreditur in locum patris, & inſimul cũ nepote ſuccedit, pari ratione, ſicut nepos ingrediens in locum patris inſimul ſuccedit cũ filio qui eſt ei patruus, ſed cõtrariũ cõmuniter tenetur,ꝙ corrigatur ꝑ §.1.in auth. de hæred.ab inteſt.venie.qui generaliter loquitur.glo.in §. in multis verſ.quintum gradum,& ibi Xpoſ.inſtit. de ſucce.liber. in fin.Io.de Pla.& Sil.in addi.
15 ¶ QVARTO Quæro † vſq; ad quem gradum deſcẽdentes ꝑ repreſentationem ſuccedant aſſumẽdo locũ eorũ parentum,

cum de ascendentium agitur successione. Prima opinio est, vt descendentes vsq; ad pronepotem, & nõ vltra assumant locum parentum eorũ, & ꝑ representationẽ succedant. Ange. in §. cũ filius insti. de hære. quæ ab intest. def. & in §. in multis insti. de suc. lib. contrà glo. asserens nõ probari intentio. glo. ꝑ d. §. cũ filius, quòd quotiès filius assumit locum patris, vt cũ alio concurrat, ꝙ vsq; in infinitũ ꝓcedat: sed vsq; ad trinepotẽ, & de hoc dicit esse casum in l. auunculo. C. cõmunia de suc. & ità dicit tenere Doct. & Flori. in auth. cessante. C. de legit. hære. idẽ tenere videtur Io. Fab. in d. §. cum filius, dicens, ꝙ huiusmodi representatio non extenditur vltrà personã nepotum per §. huiusmodi in auth. de hæred. ab intest. venie. sed ille. §. nõ facit: q̃a loquitur cũ de successione patrui: non cũ de successione aui tractatur, & nos loquimur, cum auo, & nõ cum patruo succeditur, demum idẽ Io. Fab. se remittit ad ea, quæ dixit in §. fin. insti. eo. tit. iunctis his, quæ ibi dicit, cũ his, quæ tradit in d. §. cũ filius, vbi apertè hæc tenet: quia ibi distinguit, ꝙ aut tractat̃ de successione patrui, & nõ extenditur vltrà pronepotẽ, aut de successione aui, & extenditur vsq; ad pronepotem allegat etiã Specul. in tit. de suc. ab intest. ver. S. quid si aliquis, qui non facit ad ꝓpositum: nam loquitur ibi Specul. in successione patrui, idem tenere videtur Bar. in auth post fratres la 1. C. de leg. hæred. idẽ latissimè examinans tetet Sigism. Loffred. in parafrasibus feudalibus in tit. de nat. succ. feu. fol. 51. & multi alij, quos citat Dida. Couar. in c. 38. nu. 5. vers. decimo in lib. prat. q. ¶ Sed cõtraria opinio, quòd descẽdentes vsq; in infinitum ꝑ representationem succedant ingrediẽdo in locum parẽtum eorũ, verior est, & communis, quã tenet glo. in d. §. in multis in verbo quintũ inst. de suc. lib. quã ibi communiter teneri dicit Christof. ꝑ tex. in d. §. cum filius in fin. de hær. quæ ab intest. deferu. & §. 1. in auth. de hære. ab intest. ven. Silu. in addi. in d. §. in multis, sentit etiã Saly. in auth. post fratres la 1. C. de leg. hær. in fin. ¶ Secundò ꝓbatur d. opinio glo. in §. itẽ vetustas ver. ità tamen insti. de hære. quæ ab intesta. defer. vt in successione hæred. ascendentium succedunt nepotes, & aliæ deinceps, persone ex masculo, vel fœmina descendentes in stirpes, & nõ in capita, si in stirpes, ergò in locum parentum ꝑmortuorum ꝑ representationẽ, & idem tenet dicens hanc esse veriorem opinio. Didac. Couar. in d. lib. prat. q. c. 38. n. 5. vbi dicit, ꝙ plus sibi placet, vltrà pronepotes esse locum repsentationi, etiã in decimo gradu allegat, Rolan. in tract. de succ. ab intesta. ij. col. ver. sed si cum filijs Cyn. in tract. de succ. ab intesta. & AEquin. Baro. in d. §. cũ filius, licet Dubius Tiraq. fuerit in tract. primigen. q. 41. nu. 4. dicens vsq; in infinitum, vel vt alij malunt vsq; trinepotem.

16 ¶ † Nõ ob. l. auunculo. C. cõmunia de suc. nat. loquitur de successione collateraliũ, loquitur. n. de successione illius, qui superstites reliquerat auunculum, & consobrinum, qui sunt collaterales, & non descendentes, & vt est dictum transuersales parentum personã nõ representant dempto nepote. Cyn. & Bar. in auth. post fratres. C. de leg. hæred. Alex. in consil. 44. nu. 19. vol. 5. Io. Anto. de Ferra. in cons. 70. & 71. inter cõsia Bru.

17 ¶ Limita tamen † primo prædictã conclusionẽ procedere si sumus in causa testati, q̃n filij sunt nati, vel saltẽ concepti tẽpore testamenti, vel saltẽ tempore mortis, cum de fideicõmisso (vt diximus) tractatur, tunc locum patris per representationẽ assumant, & nõ aliter Bart. & Soci. in l. cognatis. ff. de reb. dub. ꝑ tex. in l. cum ità §. in fideicõmisso ff. de leg. ij. Paris. in cons. 39. nu. 15. vol. 2.

18 ¶ Secundò limita procedere, † vt tunc demum filij, vel nepotes locum, vel gradum parentum ingrediantur, quãdo tempore mortis eius de cuius successione agitur, iã ꝑmortuus fuit ille pater ex cuius persona, vel gradus quis venire intẽdit: aliàs secus, autẽ post fratres la 1. in verbo iam decesserit, & ibi Saly. in prin. C. de legi. hæred. in cons. 87. refert, & seq. Rubeus in cons. 37. nu. 3. & seq. ¶ Hæc enim procedunt de iure cõmuni in successione aui, & patrui: sed quid iure istius cap. si aliquem, modò subnectemus.

19 ¶ QVINTO Quæro: † an pronepos excludat patruũ magnum, de iure est expeditum, quòd pronepos non ingreditur in locum patris, cum nõ tractatur de successione patrui, vndè remanet in eius gradu quarto, quo est, & patruus magnus in secundo, & consequenter vti proximior patruus magnus præfertur, & ꝙ non succedatur per representationẽ, quando nec de ascẽdentium per lineam directam, nec de patrui successione tractatur, est cõmunis opi. quã testatur Dida. Couar. in q. 38. nu. 5. vers. decimo apparet lib. prat. q. & Tiraq. in d. tract. priuilegi. q. 41. nu. 4.

¶ Sed contrarium ꝑ tex. nostrũ dicẽdum apparet, quòd etiã pronepos excludat patruum magnũ, per hanc literã, quæ loquitur de proximiori existẽte in linea fratris maioris, ꝙ patet dùm dicit (idem frater, aut ex liberis suis vsq; ad trinepotem, ille qui tempore mortis supererit proximior defuncto)

defuncto) & sic disponit ꝙ frater succedat, & descẽdentes ex eo proximiores, & ità intelligit hunc tex. nostrũ Soc. in cons. 252. vol. xi. vers. ad primam respondeo.

¶ Secundò facit pronomen (suis) positũ
20 in tex. † quod intelligi debet scilicet fratris maioris de quo loquutus est tex. ex quo ad illum relatio fieri nõ potest. l. 1. & 2. ff. de lib. & posth. ¶ Tertiò facit, quia tex. generalis est, siuè extent alij fratres,
21 siuè nõ, † ergò generaliter intelligi debet l. 1. §. & generaliter. ff. de leg. præstan. xx. distin. c. si Romanorũ, & cùm generaliter loquatur, siuè ꝑcesserit frater ante mortẽ illius, de cuius successiõe agitur, siuè post mortuus fuerit, semper ꝓnepotes patruos excludẽt: licet sit clarum, si post mortem decederet frater maior c. 1. de grad. succ.
22 in feud. ¶ Quartò † iste tex. simul circà fratrem, & eius liberos determinat, ergò æqualiter determinare debet: siquidem vnica determinatio, plura respiciens determinabilia pariformiter illa determinat l. iam hoc iure ff. de vulg. & pupil. sub l. si legatarius §. 1. & ibi per Bart. ff. de leg. 3. ergò cũ frater maior admittitur cũ beneficio exclusionis aliorum fratrũ, ità censetur admittere eius liberos, vt æqualis sit determinatio. ¶ Sed huic respõderi posset, ꝙ militat diuersa ratio: nam frater excludit fratrẽ minorẽ, quia est in pari gradu, & plus habet, quòd est maior, & liberi sunt in vlteriori gradu, & forte minores,
23 † & data diuersa ratione, inter determinabilia, illa vnica determinatio æqualiter nõ determinat, secundum Docto. in d. l. iam hoc iure. Bar. & Doct. in d. l. si legatarius ff. de leg. 3. vbi ità limitãt d. regulam Soci. in cons. 252. nu. 16. vol. 2. Paris. in cons. 110. nu. 14. vol. 3. nisi dicamus, ꝙ ingrediantur in eundẽ met. locum, & priuilegium fratris, ꝙ procedere non posset: nisi in nepote, secus in pronepote, & alijs liberis, qui nõ debent tale priuilegium, vt in §. huiusmodi in auth. de hæredib. ab intestato veni. & in authe. post fratres C. de leg. hær. & dictũ est suprà. ¶ Quintò facit
24 † dictio (aut) quæ alternatiua, cum ponitur inter patrem, & liberos denotat ordinem successionis, vt post fratrẽ maiorem admittantur eius liberi l. cũ pater §. penu. ff. de leg. ij. secũdum ꝙ intelligit Bar. in l. gallus §. quidam rectè ff. de lib. & post. & quòd ponatur inter patrẽ, & liberos, demonstrat ꝓnomen (suis) vt diximus in se-
25 cundo medio. ¶ Sextò facit † ordo scripturæ, qui debet attẽdi l. quoties ff. de vsufru. cum simil. nam post fratrem maiorẽ, prius nominati sunt illi liberi, & deindè alij, ergò ꝑferendi sunt. ¶ Septimò facit, quia expssim sũt vocati liberi fratris maioris mortui, & cæteri nõ expssim: sed tacitè vocãtur, nam comprehenduntur sub alijs verbis infrà positis ibi (omnibus personis simili gradu cõiunctis) ità intelligit ex Soci. in d. cons. 252. in 9. col. vers. octa-
26 uò cõfirmatur ista cõclusio: nam † nominati expressim omnibus alijs ꝓferuntur tex. glos. & omnes scriben. in l. cũ ità §. in fideicõmisso ff. de leg. ij. Paris. in cons. 39. nu. 8. lib. 2. ¶ Sequitur ergò ex hac interpretatione, quòd non solùm nepos excluderet patruũ: sed etiã pronepos, & cæteri vsq; ad trinepotem: nam omnes sunt de linea fratris maioris præmortui, & sic trinepos qui septimò est in gradu respectu collateralium, excluderet fratrẽ defuncti, qui secundo est gradu. ¶ Nec obstaret si diceretur, ꝙ est dubiũ, quòd in eadẽ linea ꝓximior debeat admitti c. 1. §. his verò de grad. suc. in feu. vndè ità intelligẽdo, nihil operabitur cõstitutio: statutum enim frustatorium, & superfluũ esse non debet c. si Papa de priuile. cum simil. nam respondet Soci. in d. cons. 252. xi. col. vers. ad primũ vol. 2. ꝙ cũ mortuo fratre admittatur fratres, & liberi in alia linea existentes, videbatur, ꝙ pariter admitterentur vlteriores cum proximioribus, ꝑ c. 1. de nat. suc. feu. vndè ad tollendã hanc difficultatẽ, addita fuerunt illa verba (qui tẽpore mortis superfuerit ꝓximior, &c.) ¶ Sed hæc respo. non placet: quia ꝓsupponit, quòd fratres, & liberi existentes in alia linea admittuntur post mortẽ fratris, ꝙ est falsum: quia nec ꝑ d. c. primũ de nat. suc. feu. fratres, & liberi in alia linea admittuntur: sed soli, & omnes qui sunt ex illa linea, ex qua est defunct⁹, vt dicit ibi textus in verbo (respondeo ad solos, &c.) nec ꝑ tex. nostrũ, secundum, ꝙ ipse intellexit, quo frater admittitur, & nõ fratres, item frater, & nõ liberi: nisi deficiente fratre: quia ꝑ alternatiuam (aut) vocantur, & non per copulam (&.)
27 ¶ Prætereà † frater nõ vti ꝓximior præfertur fratri: sed vti maior natu, vndè dici nõ potest, quòd verbo proximior sit positum in tex. ad tollendam difficultatem, ne omnes fratres succedãt, neq; ne fratres, & liberi, qui in alia sũt linea. Vndè dic, quòd liberi fratris maioris, cũ sint in eadẽ linea, & post eius mortẽ admittãtur, videbatur dicẽdum omnes pariter admitti debere: quia in eadẽ sũt linea, quæ ꝑ tex. expssim vocãtur, & feudum ad omnes liberos de eadem linea pertinere videbatur, ꝑ tex. in d. c. 1. de nat. suc. feu. ¶ Et ideò ad tollendam hãc difficultatẽ, subiungit tex. verba *(ille qui tẽpore mortis ꝓximior defuncto.)* ¶ Vel dic, quòd hæc fuit intẽtio Soci. sed

corrupta

citur inter existentes in eodẽ gradu, ponderans verba tex. ibi (*vt inter duos eodem gradu coniunctos fœminam masculus, & minorem maior præcedat*) Sed si hæc verba essent in tex. non esset dubium, nostro in codice talia nõ sunt verba (eodem gradu) sed dicit litera (*inter duos feudatarios, vel subfeudatario cõiunctos*) & Do. meus Propatruus Do. Blas. Lanc. aduertit etiã ad hoc: nam loquẽdo de prærogatiua gradus, hic in q. 3. vers. ista q. potest meo iudicio, &c. inquit quòd nõ est lex in mundo, quæ dat prærogatiuam patruo, vt excludat nepotem, nec ecõtrà nepoti vt excludat patruum, & nec ista constitutio istum casum, nec expreßim, nec tacitè considerauit, & sic sentire videtur, quam gradus prærogatiua non consideretur, credimus quòd hæc verba non dixisset, si vidisset in litera illa verba (eodem gradu, &c.) vt ait Io. Aloys. de Septim. Sed licet nõ sint ista verba: sunt tamẽ alia, quæ hoc sentire volunt, ꝙ Io. Aloys. voluit, vt gradus prærogatiua consideretur ꝑ præsens c. consideratur. n. gradus dum fuit dictũ (simili gradu, &c.) & ità sentit Gul. de Pern. hic in verbo feudatarijs incidẽter, dùm dicit & tamen hic Rex Iacobus hoc non attendit, sed gradum cõsanguinitatis, qui sit, & põt esse, &c. cõsideratur etiã gradus, dum fuit dictũ in tex. (proximior, &c.) nam exponi debet idest respectu gradus, vt etiã sentit hic Do. meus Do. Blas. Lanc. in 3. & in 5. not. & Gul. de Pern. in verbo (personis) & Affl. in consti. vt de succeßionibus nu. 23. & nu. 42. vbi per verba posita in tex. (vlteriori gradu) dicit illam literã gradus enumerasse, & idem Affli. ibi nu. 36. post Andr. ibi, & in c. 1. col. 2. impe. lotha. ergò idem dicendum hic, & idem latiùs disputans hanc q. per extensum an potẽtior sit prærogatiua sexus, & ætatis prærogatiua gradus. Pet. de Greg. in tract. conceß. feu. in 4. par. q 4. vers. his tamen nõ obstãtibus concludit, quòd prærogatiua gradus potentior sit, & nõ inspiciatur prærogatiua sexus & ætatis: nisi inter existẽtes in eodẽ gradu, & allegat præsens c. si aliquem dicẽs esse casum hic in verbo (simili gradu) & in verbo (siuè sint masculi, siuè fœminæ concurrentes) scilicet in eodem gradu subaudiens, & ibi (nisi fortè ex duabus cõcurrentibus) & allegat Gul. de Pern. in quodam suo cõsilio, ꝙ incipit in quodam priuilegio, & tradita per Alex. in l. dotali col. vlti. ff. so. ma. & in cons. 204. consideratis verbis, v'ti. col. & vo. vbi asserit dicere iniquum esse fratrem patruelẽ, qui est in remotiori gradu excludere sororẽ primam; & idem voluisse Moder. in tract. ꝙ extantib. mascu. q. 103. & tradita ꝑ Bal. in l. quoties col. 2. vers. modo hic restat vnũ dubium. C. de suis, & legi. iunctis his, quæ tradidit in authe. cessante in vlti. col. vers. cõmunẽ no. de leg. hær. vbi concludit, ꝙ filia est potior nepote, & tradita ꝑ Bar. in l. hæredes mei. §. cũ ità in 2. col. ff. ad trebelli. & Bernardũ de Medico in feudis in regno mag. authoritatis in cõpendio succeßionis feudorũ in titu. de succe. colla. in feu. pat. vel auunculi in fin. & tradita per Campegium in tract. de dote q. 47. 5. par. prin. & sic cõmuniter concluditur, ꝙ

37 † ꝑ præsens c. si aliquem cõsideretur gradus ꝓrogatiua, & consequenter pronepos patruo magno non ꝓfertur, & ab ista opinione nec in iudicando, nec cõsulendo discederemus, & faciũt quæ dicemus infrà in verbo ꝓrogatiua q. 2. & in verbo masculus q. 14. in fin. vbi vide: sed an idem sit de nepote in seq. q. dicemus.

¶ SEXTO Quæro de famosißima q.

38 quã hic primò examinare cœpimus, † qs ꝓferatur nepos an patruus, cum de succeßione patrui tractatur, quæ ꝑ prædicta est similis q. quæ fit cum tractatur de succeßione aui, quæ licèt hodiè sopita videatur ꝑ c. nouißimũ Reg. Charoli incipit Item per causã, ꝙ adhuc nõ est impressum concessum anno d. 1530. ꝙ præfert nepotem patruo, etiam minorem, cõtinuando post mortem aui possessionẽ in nepotem filiũ primogeniti, non obstante, quòd inuestituram sibi cœpisset patruus viuente auo: attamen in rei veritate non est hodiè præ

39 sens q. terminata: nam † constit. Reg. Char. loquitur cum de aui, & non cum de patrui succeßione tractatur, vt in casu nostro. Et an ꝑp similitudinẽ idẽ terminari debeat videamus. Et hæ. q. sũt de iure cõmuni dubiæ, disputabiles, & subtilißimę, & Doct. taliter variarunt, vt quidam pro patruo, quidã pro nepote, quidã ꝑ vtraq; parte distinguendo, quidã territi rationibus hinc indè militãtibus ꝑ neutra parte terminare voluerunt, vt fuit Bal. in l. cum antiquioribus. C. de iure delib. qui dixit soluat Apollo. & in cons. 275. nu. 4. vol. 2. ꝙ hæc qui potiùs cõsistit in ingenij qualitate, quam posit pro, vel cõtrà terminati ad veritatẽ, ità quòd asserere certitudinaliter est superstitiosum potius, quã discrectũ, & idẽ Bal. in l. ex hoc iure col. 2. vers. sexto q. ff. de iusti. & iur. dixit se in hac re habere oculos nicticoracis, & Affl. const. vt de succeßionibus rub. 24. lib. 3. nu. 23. dixit ꝙ non erat suum terminare, vbi tãti patres sunt in discordia: sed terminet rex, qui potestatẽ habet terminãdi dubia occurrentia iuristis, & Tiraquel. in tract. de

primogen.

primogen.c.40.nu.6.& nu. 10. dicit altissimum etiã omniũ pelagus, & refert etiã dixisse Cicier.lib.1. de primogen.q.25.in fin. tutius sibi visum fuisse hanc faba alij cudendam relinquere, quam inter tantos iuris interpretes suum iudicium proferre. Nos verò varias super hoc Doct.opiniones referemus, potissimaq; tantummodo fũdamẽta breuitatis gratia attingẽtes, q̃d tenendum, quibusq; rationibus stãte hoc cap. si aliquem quoad viriũ sufficiẽtiã ter-
40 minare nitemur. ¶ † Prima.n.est opi. q̃ patruus nepoti p̃feratur ratione quia ꝓximior est gradu: nam patruus, qui est frater defuncti, est in secũdo gradu, & nepos qui est filius fratris tertio distat gradu.l.iurisconsultus.§.2.& §.3. ff. de gra.§.2.& §.3. instit.eod.tit.de gra.Deci.in l.auiæ.C.de
41 suc.edict.in prin. † Et gradus in feudorum materia secundũ ius ciuile cõputatur c.1.an ille q̃ interfe.fratrẽ vbi Præpo.nu. 3.dicit perpetuò notãdum esse idẽ Præp. in c.1.§. & quia penu.col. de his, qui feudar.poss.& firmat Curt.Iuni.in tract.feu. in 3.par.in tit.de suc.trãsuer.ver.tertio q. vbi multos citat, & ità in terminis inter alios tenuisse dicit in cõs. penu.col.penu. quòd cõputetur gradus secundũ ius ciuile in materia feudali, ꝑ statu.n.vocatur proximior, ergò patruus, & non nepos p̃ferri
42 debet. ¶ Secundò facit: nam † ꝑ hanc literã priuilegiatur gradus, vt diximus suprà in p̃cedenti q. in fin.& q̃n sola gradus prioritas seu p̄rogatiua cõsideratur semp ꝓximior succedit, & frater fratris filiũ excludit.Bal.in l.cum ità.§. in fideicõmisso. ff.de lega.ij. quẽ ibi sequitur Raph.Cum. dicens hoc esse mẽti tenendũ, idẽ Bal.in l. vt intestato.C. de suis, & legi.hære.refert Soci. in cons.252. in secũdo medio vol.2. Gramm. in decis.1.tenent hoc quãplures Docto. quos referunt Tiraq. in tract. de primogen.q.40. & Dida.Couar.lib.prat. q.c.38.& demùm in hoc regno Io.Aloys. de Septi.qui examinat articulũ: an soror, fratris filio p̃feratur, cõcludit pro sorore, propter p̄rogatiuã gradus, qua extãte aliquo modo nec sexus, nec primogenituræ
43 prærogatiua cõsiderari debet: † nam illæ duæ prærogatiuæ, sexus, & ætatis locum habent inter existẽtes in pari gradu, vt est dictũ præcedenti in q. & testatur hãc esse cõmunẽ opi.in regno, citans dictũ Saccurafæ in c.volentes, vers.itẽ si Baro nouus, de succ.col.referens illius formalia verba, quæ sunt: (*item si Baro nouus habet duos fratres, & maior ex istis decedat, relicto filio, deindè decedat Baro, succedit ei frater siuè maior sit natu nepote, siuè minor: propter gradus prærogatiuã.*) & secundũ hanc partẽ fuisse consultũ ꝑ Doct.Regni & Italiæ in causa Comitatus Sclafani contrà Baronẽ Militelli, & in causa Fluminis Dionisij, & ità demum iudicatũ in primo & secundo iudicio ꝑ Magnã Curiã ꝑ præ dictũ dictũ Saccufaræ, qui tãtum fuerunt ratione contenti: licet ipse Saccu.nil alleget, & ità cõmuniter per patres nostros in Magna Curia semper fuisse iudicatum.

¶ Tertiò faciunt ꝓ hac parte omnia arg. omnesq; authoritates partẽ patrui tuentes, cũ de aui agitur successione, quæ primogenito defertur, quam partem tenuit Oldra.sibi contrarius in consil.94. dicens hanc opin. de iure veriorẽ, & cõsequẽter p̃ferendam, & facere pro Rege Roberto, Rich. Malum. dum Paduano in studio legebat, quam refert, & seq.Cyn.in l.si viua matre C. de bo.ma.dicens etiã esse casum ꝓ Rege Rober.secũdogenito Regis Charoli contrà Regẽ Vngariæ filium Charoli Marcelli primogeniti eiusdẽ Charoli, viuente Rege decedẽtis.Bal.Alber.Paul.de Castr.& Saly.in d.l.si viua matre, vbi Bal. dicit esse argum.pro Duce Lancastri filio Odoardi Regis Angliæ, Bart. & Bald. in auth.post fratres C.de leg.hæred.Bal.in l. si duo.ff.de testa.tu.vt refert Gramma.in d.dec.1.Domi.& Fran.in c. grãdi de sup. negli.præla.Fulgo.in l. in testamẽto C.de suc.& leg.hæred.Cassa.in cons.53.Anto. Rub.& quamplures citati per Tiraqu. in tract. primig.q.40.nu.13. & ꝑ D.Couar. lib.prat.q.c.38. Andr. in c.1.nu.7.& seq. de nat.suc.feu.& in c.1. de grad.suc. & in c.1.§.p̃tereà col.2. de proh.feu.ali.ꝑ Fed. & in c.1. de suc.feu.& in c.1.de eo qui fi. & hær. Archi.14.q.1.c.fin.refert Ias. in l. is potest nu.41.ff.de acq.pos.Luc.de Pen. in l.si rationes C.de tiro.lib.xij.col.4.latè Anto.Rosel.in tract.suc.ab intest.col.31. Franc.Pro. in tract. de duo. fra.p.3.q.54. Anto. Prato vẽt. in l.in quartã.ff. ad l.fal. vbi facit 36.arg.ꝓ patruo, & resp.ad omnia arg. pro nepote facta.Gul. de Pern.in cons.3.in causa agitata, & demùm hãc dicit veriorem, melioribus rationibus fulcitam, & magis cõmunem Alex. in cons.4. ponderatis verbis testamenti col.pen.lib. 4. quem refert, & seq.Deci. in cons.443. nu.22.& idem Alex. in alio cons.non impresso testatur magis cõmunem, vt refert Gramm.in d.decis.1. ¶ Potissima enim ratio, qua firmatur d.conclusio est: quia
44 † filij deterioris cõditionis esse nõ debẽt, quam nepotes d.l. si viua matre C. de bo. mar. ¶ Sed huic respõdetur, q̃ nepos nõ est melioris cõditionis, quã sit pater eius, in cuius locum subrogatur cũ exclusionis priuilegio: sed admittitur, vt pater eius admit-

admitteretur, si viueret: quia in eius locũ ingreditur, & personã eius repsentat §. 1. in aut. de hær. ab int. ve. ¶ Sed hoc tollitur: nã aliud est cũ alio insimul succedere, & aliud eũ omninò excludere, licèt nepos ingrediatur in locum patris sui, vt insimul succedat cũ patruo: non tamen est statutũ de iure vt locũ patris assumat, & patruum excludat. ¶ Sed ad hoc respõdet iterum Tiraq. in q. 40. nu. 22. in tract. primogen. quia hæc responsio nõ valet, nam hoc est de iure speciali, vndè priuilegiũ appellat, vt in auth. de hær. ab intest. veni. §. huiusmodi. ¶ Sed tollitur hæc respo. nam si est p priuilegiũ, est priuilegiũ, vt succedat insimul cũ patruo: sed nõ, est, vt eum excludat, vt est dictũ, nec ex identitate rationis ad casum exclusionis est extendendũ, qm̃ priuilegia, nec de personis ad psonas, nec de casu ad casus similes sunt extendenda. Paul. Orian. in l. 1. ff. de offi. eius. cui man. est iuris. nu. 55. fol. 207. vol. 1. rep. per glo. in §. ex maleficijs insti. de act. ver. in iudicio, & glo. in l. fin. ff. de in ius voc. in ver. aureo, & dicit esse no. verbum Bal. in c. 1. §. porro quæ fu. prima causa benefi. ami. & facere quã tradit Fely. in cap. translato de const. ¶ Secundò modo respo. Tiraq.
45 nu. 22. quia † de iure communi, vbi fit repræsentatio, fit ad exclusionẽ eorum, qui fiunt remotiores pp repræsentationẽ, vt in authe. post fratres C. de leg. hære. & sic eadem est ratio succedẽdi cũ alio, si pater cum alio succederet, & illum excludendi, si pater illum excluderet. ¶ Sed contrà hanc rationẽ, quæ stringere videtur, resp. potest, q̃ sit diuersa ratio inter representa tionẽ, de qua hic tractatur, & illã, de qua in d. auth. post fratres, nam hic pater, si viueret excluderet fratrẽ pp maiorẽ ætatẽ, quæ nõ reperitur verè in filio, & propter gradum, qui etiã verè nõ est in filio ex sua psona, & ibi excluderet, ppter qualitatẽ vtrinq; cõiunctionis, quæ verè est in filij persona, quæ qualitas magis, quã gradus cõsideratur, & indè respo. põt ad tertiã, & quartã cõsiderationem. Tiraq. in d. q. 40. nu. 24. & 25. ¶ Secũda opinio est de qua hodiè in regno nõ est dubiũ, si auo succe-
46 dit, † q̃ nepos patruo præferitur: nam est decisum expresśim per c. nouissimũ Reg. Charo. de iure cõmuni prior fuit, qui hãc partem pro nepote cõtra patruũ firmaui. Oldr. sibi cõtrarius in d. cons. 94. seu 224. qui per 28. col. probauit hanc partem esse verã Iure diuino, Iure naturali, & Iure ci-
47 uili, Iure diuino: quia † cõpertum est hoc ius primogenituræ alienari posse, vt accidit in psona Esaù, qui eius fratri Iacobus primogenituræ vendidit, vnde si tale ius est cessibile, ergò & trãsmissibile cap.
48 quã periculosũm vij. q. 1. † Iure naturali: quia pater, & filius censetur eadẽ personã l. fin. C. de impub. & alijs sub. Iure positi-
49 uo: † quia filius ingreditur in locũ patris, & succedit vnà cum patruo, vt in authen. de hæred. ab intesta. venie. refert, & seq. Abb. in c. licèt extrà de voto. Andr. Barb. in cons. 10. lib. 2. col. penul. qui dicit hanc opin. esse cõmunem, & quod Docto. maiores pondere, numero, & mẽsura tenent pro nepote, Firmia. in suo repertorio in verbo nepos ex filio col. 4. refert audiuisse à do. Francisco Patauino, qui Doctor Patauinus erat, se legisse in annalibus, q̃
50 † Otho Imperator (casus iste cũ accideret de facto) suprà Rhenum iuxta teucrem, vnà suis cũ Baronibus iudicauit: hanc litẽ iudicio digladiatorio dirimendam esse, & quòd nepos bis vicit, & fuit extimatũ ex voluntate Dei euenisse, & quòd ita Doct. decidunt, & seruatur ait Ias. in l. is potest ff. de acquire hæred. Bal. in l. cũ antiquioribus, licèt non determinet, p vtraq; parte decem facit arg. & dicit, quòd hæc opinio pro nepote, multũ inualuit in regnis Francorum, & Angliæ; Paul. Cast. in cons. 164. incipit in præsenti causa, pulchrè, & subtiliter hanc partẽ pluribus rationibus, & arg. defendit, & inter alia dicit esse rationem quandã ex mẽte Oldra. cui adhuc non est responsum, nec de præsenti bonã
51 respo. esse videt: † nam portio paterni corporis transfusa est in procreationem filij C. de agri. & censi. l. cum scimus antè fin. vbi dicit esse tex. expressum, vndè attenta natiuitate patris, potest dici nepos primogenitus: qa pars eius corporis, vnà cum cohærentia qualitatis eius temporis trãsfusa est in filium, quæ pars licèt fuerit renata ex vtero matris suæ: tamen negari minimè potest, quin prius fuisset nata ex vtero auiæ suæ, idest matris patris sui, & Tiraq. q. 40. n. 29. ad hoc allegat c. Abbate sanè de re iud. lib. vi. dicens, quòd caro pa tris est caro filij, & sicut pater est primogenitus, ità & filius primogenitus censetur: quia generatio secum habet concomitantiam necessariã temporis. ¶ Sed si semp haberetur hæc consideratio iudicari non posset, quis filiorum primogenitus esset: nam iam patruus est generatus à patre suo & iudicari deberet eius ætatis, cuius est pater, & eiusdem ætatis iudicaretur eius frater præmortuus primogenitus, pater istius nepotis cõcurrentis, & omnes istius
52 stipitis personam repræsentarẽt: † sed ætas est omniũ personalissima quæ nunquã in filium transit, nec. n. patris ætas filij ætas esse potest. l. si paterfamilias. §. vlt.

X de

de adop.§.minorē insti.eo.tit. nec eā quidem cedi potest, nec transmitti l. peto §. ꝑdium ff. de leg.ij.& §.vlt.instit.de vsufr. secundū Tiraqu.in tract.primogen.q.40. nu.108. Itē Soc.in cons.252.lib.2.latè disputans hanc q. cum de successione transuersaliū tractatur, stantibus terminis præsentis c.si aliquē miscens hanc q.cum alia, cum de successione aui tractatur, facit ꝑ vtraq; parte octo vrgentiora fundamēta, demùm pro nepote cōcludit,dicens hanc opinionem vti probabiliorē esse sequendam: præsertim,vbi sunt duæ opin.Ioan. Andr. in rubr. de feud.in add. ad Spec.& Bar. in authe. post fratres C. de leg.hære.
53 † qui Io.Andr.& Bart.fuerunt duo luminaria, vnum iuris canonici, & alterū iuris ciuilis, vt dicit in fin.nu.18. & duo ponit potissima fundamenta. Primò ponderat tex.in §.reliquū in auth.de hær. ab intest. ven.ex mente Io.Andr. sic inducendo sm̄ ꝑceptorem suum Fran.Aret.in cons.164. ꝙ qualitas,quæ est in fratre,vt vti vtrinq; cōiunctus excludat fratrem ex vno latere tantum, transit in nepotem, qui excludit patruum, ità & pari ratione idem in qualitate maioris ætatis. ¶ Sed huic (vt est
54 dictum) resp.posset, ꝙ † qualitas vtrinq; coniunctionis trāsit in nepotem: quia nepos sicut pater,est similiter ex vtraq; parte cōiunctus, néc dicitur qualitatē transire, cum naturaliter in nepote reperiatur: nam sicut est radix, ità & palmites censentur,arg.eorum,quæ tradit Tiraq.in tract. primig.q.13.n.6. quod naturaliter in ætate esse non potest: nam si pater est maior, filius eiusdem non est qualitatis: sed remanet minor. Quemadmodum respondetur ad aliud medium, quod est pro ista parte de doctri.Bart.in l.liberorū ff.de verb.sig.
55 † ꝙ stante statu.ꝙ masculus fœminæ præferatur,hæc masculinitatis qualitas in nepotem trāsit, quia amitam excludit: quia est rationis identitas: quia nepos est sicut pater masculus: sed nō transit in nepotē: quia non est eadem ratio, vt ibi ꝑ Bart.& respo. per Dec.in d.cons.443.in fin.
56 ¶ Secundū est: † quia licet ius primigenituræ nō transmittatur,quasi non quæsitū antè mortē illius, de cuius agitur hæreditate.Bar.in d.l.is potest ff.de acqu.hær.& filiatio non trāsmittatur,cum qua est primogenituræ ius annexū: tamen transmittitur potētia succedēdi,quæ surgit ex primogenitura: nam potētia succedēdi,quā habet filius in succedendo est quid diuersum à filiatione, quæ cum persona extinguitur,ꝙ patet,nam filio ꝑdecedēte in vita patris,nepos ex eo in hanc succedit potentiā §.1.in auth.de hær.ab intest.ven.&

Doct.cōmuniter sequi asseuerat,& potissimū fundamētum ꝑ hac parte esse dicit, post Paul.Cast.in d.cōs.& Gram.in decis. 1.nu.17.tandem hanc nepotis partē tenet Abb.post Anch.in c.licet de vo.idē Abb. in cons.85.lib.1.Paul.Cast.in l.maximum vitium C. de lib. præte.& in d.auth.post fratres C. de leg.hære. latè Aret. in cons. 153.& diffusè Ias.in d.l.is potest, testatur magis cōmunem post quinq; fundamēta, quæ facit Gram.in d.decis.1.Alb.in ꝓhe. pand.§.discipuli col.antepe.Præp.in c.1. de feu.march.quamplures relati ꝑ Tiraq. in tract.primigen.q.40.Io.Cicier. de primogen.q.25.& 26.& cæteri cumulati ꝑ D.Couar.lib.prat.q.c.38.nu.5.ver.vndecimo plenè,per Card.Alex.qui ꝑ 16.col. examinat in loco citato per Marant. qui eum refert in d.l.is potest ff.de acqu.hær. nu.208. ¶ Et deniq; quasi dici posset, ꝙ
57 † cœlum,terra,natura,& miracula ostendunt hanc opin.sequendam esse,Cœlum: quia de iure diuino ius primigēituræ, seu iuris primigenituræ potentia transfertur, Terra: quia in maximis terris seruatur, in Anglia, in Francia, in Hispania, & in hoc Regno, Tiraq.d.q.40.nu.12.licet partem patrui sequantur Longobardi, Arabi, & Numidæ, idē Tiraq. ibi nu.14.15.& 16. Natura,vt ꝓbatur ꝑ Oldr.Miracula:quia per iudicium digladiatorium (bis nepote
58 vincente)terminatū fuit, & quia † Licurgus frater Polidecten, cum potuisset sinè cōtrouersia,noluit succedere: sed nepotem ei præferendum esse putauit: nam post mortem fratris, cum Regno successisset, vti tutor eius postumi Regnum administrare voluit, & fratris vxori consentire negauit,quæ clanculum accersit,verbaq; de perdēdo puero fecit, vt ipsi deindè nuberet: sed hoc fieri debere dissimulans post natiuitatē postumi, & non antè, vt mulieris persona conseruaretur, & periculum ꝑp abortiuum fortè nō incurreret, nato puero, dixit: (Rex natus est nobis ò Spartiatæ.) Et sicut in successione ascendētium nepos patruo præfertur, vt modo est dictum,ità & cum agitur de successione patrui: quia isti duo casus æquiparantur.Soci.in dict.consil.252.vol.2.& dictum est suprà in præcedentibus q.
59 ¶ Tertia est opinio, † quæ distinguit, ꝙ aut ordo gradus, aut ordo primogenituræ cōsideratur: primò casu præfertur patruus: secundò nepos, quasi ex primogenito in eum sanguine transmisso: sed contrà hanc opponitur:nam substantia patris in filium nō transmittitur,imò pater mo-
60 ritur, & filius viuit. † Item licet filius sit imago patris:nō tamen est primogenitus:

nam

61 †nam aliud est imago, & aliud est veritas.
l.2.C. de iur.an.au.secundū Bal.in l.vt te-
stato.C. de suis, & leg. sed hoc tendit ad
membrū illud primogenituræ: sed nō gra
dus, quò verò ad hoc membrū gradus, est
ipsa veritas, vt infrà patebit.
¶ Quarta opinio distiguit, ꝙ aut patruus,
aut nepos est maior natu, primo casu præ
fertur patruus, secundo casu subdistingui-
tur, si de aui successione agitur, ꝙ aut sta-
tutum, vel consuetudo dictat, ꝙ filius suc-
cedat, aut simpliciter, ꝙ primogenit' suc-
cedat, primo casu succedit patruus etiam
62 minor natu: † nam filij appellatione pro-
priè nepos non venit. l. filij appellatione,
& l.iusta.ff. de ver.sig.l. si quis filiabus, &
l.quod si nepotes.ff.de test.tute. secundo
casu succedit nepos iure primogenituræ,
& nō iure alicuius transmissionis: quia
63 † quasi caduca, & incerta non transmit-
tuntur.l.1.§. pro secundo, & §. sin autem
sub cōditione C. de cad.toll. ità determi-
nat Bald. in l.vt testato C. de suis, & leg.
quam opi.veram dicens sequitur Alex.in
fin.nu.4.& Ias. nu.45.& 46. in l.is potest.
ff. de acqui.hær.vbi dicit, ꝙ confirmatur
64 ex eo, † ꝙ primogenit' intelligitur primo
natus de genere, vel de agnatis c. Ioseph
de verb.sign.l.quod certarum C.de post.
hær.institu.cum conc.ibi.
¶ Quinta opinio est Nicolai de Matarel-
lis in l.fin.de iur.om.iud.quam refert Bal.
in l. liberti libertæq; C.de ope.lib.distin-
guens, ꝙ Aut mens cōcedētis sciri potest,
vel ex verbis, vel ex consuetudine regio-
nis, vel cōcedentis, & tunc seruatur quod
actum est. Aut apparere non pōt, & tunc,
aut est cōcessum iure feudi, & pertinet ad
nepotē: quia nepos sic auo succedit in lo-
cum patris sui ingrediēdo c.1. de suc.feu.
c.1. de gra.suc.in feu. aut nō est datum in
feudum, & tunc magis pertinet ad filium,
quam ad nepotē, arg.l.libertus præterito
§.si libertus ff.de bo.libe.quia nō hæredi-
tatis, successionisuè: sed liberorū proximi
tatis iure veniunt. Sed reꝓbat ibi Bal.pri-
65 mum membrū: nam † Siciliæ Regnū est
feudum, & tamen fuit declaratū ꝑ Papam
Bonifacium in c. pastoralis, vt pertineret
ad Regem Robertum, & non ad nepotē:
Sed ad hoc resp. ꝙ Regnum Siciliæ ità ha
betur ex cōcessione dominica ne trāsiret
ad descēdentes, adeò ꝙ fuit in domini po-
testate, cui cōcedere voluisset post mortē
Regis, & cōcessit Roberto, qui fuit alter
Salomon, secundum Bar.in auth.post fra-
tres C. de leg.hær. secundū tñ interpreta-
66 tionē, quæ inferiùs subdetur, † & hoc pa-
ctum, ne feudum transeat ad hæredes feu
dum personale facit, ꝙ ad hæredes dātis:
sed non recipientis transit c.1.quib.mod.
feu.cōst.po.cum conc.ꝑ Ias.in prælu.feu.
nu.100. & pacta omnia contrà naturā feu
dorum valent c.1. de feu. non ha.pro.na.
sed nō ob id firmamus, ità Regnū Siciliæ
67 concessum: licet cōcedi poterat: † sed sub
qua forma fuerit concessum, vide Frec.in
tract.de subfeu.baro.lib.3.ver.16.hæres.
¶ Secundò reprobat secundum membrū
ipse Bal.per aliud exemplum: quia cōtra-
rium fuit determinatū de Regno Angliæ:
68 † nam ex persona filij tātus honor de-
betur nepoti, quantus ipsi filio, qui viuo
Rege erat quodammodo Rex, & sedebat
ad dexteram patris.no.in.c.quā periculo-
sum vij.q.1.sed hoc ꝓcedit in rebus, quæ
deferuntur iure honoris: sed nō in rebus,
quæ deferuntur iure proximitatis, vt pu-
tauit, & rectè Nicol.de Mata.
¶ Sexta opinio, ꝙ aut regnū est, vt natura
disposuit, & semper pfertur nepos: nam
primogenitura in filio Regis est prima di-
gnitas post Regē iure inseparabili ab ipso
sanguine ꝓueniens, vndè eo mortuo suc-
cessor in sanguine naturaliter succedit in
Regno: cum naturā imitetur, & ab ea se-
parari non possit l. in quibus, & l. si quis
priores C. de sec. nup. aut disponitur pa-
cto, vt Apuliæ Regnum, quod est feudū,
& legem transmissionis assumpsit ex con-
uentione, & à tenore contractus non re-
ceditur. Bald. in l. ex hoc iure nu.5.vers.
sextò quæritur ff. de iust.& iu.refert Dec.
in cons.443.nu.13.
¶ Septima opinio esse potest illa Do.mei
Propatrui Do.Blas.Lanc.hic, qui in effe-
ctu: licet per multa verba ità concludit, ꝙ
aut qualitas exclusiua, quæ erat in patre,
est in filio: puta qa masculus, & maior na-
tu, & tūc nepos pfertur: ratione quia licet
filius in patris ingrediatur gradum: tñ ex
propria, & nō ex patris persona succedit.
no.Bart.in l.1.§.si sit nepos ff. de coll.do.
& in l.1.§. si sit filius ff. de coni.cū eman.
lib.& Fran.Aret. in l.gallus §.instituēs in
fin.ff.de lib.& post.& in cons.24.in secun
do dubio Alex. in cons.4.ponderatis col.
4.vers.pro ista secūda parte vol.4. Aut illa
qualitas exclusiua non est in filio: vt puta
quia pater erat maior, & filius minor pa-
truo, vel pater masculus, & filia fœmina,
& tunc præfertur patruus, vel amita: quia
nepos, vel neptis (vt est dictum) in gradū:
sed nō in ætatem, vel masculinitatē patris
ingreditur, ità etiam tenere videtur And.
in c.1.§.his verò de grad.suc.in feu.
69 ¶ Pro quibus facit, quòd † obseruatur in
aromatifera Arabū regione, ꝙ fratres na-
tu grandiores fratrū filios antecedunt, sm̄
Stra.lib.16. & similiter Numidæ fratres

natu maiores Regis filijs anteponunt, sm̃ Liuium lib.2.secun. belli Punici, quos refert Tiraq. in d.tract.primig.q.40.nu.14. 15.& 16. ¶ Sed contrà hoc est, quod dictum est suprà in præcedenti cōclusione, & suprà in prima opin.quæ est ꝑ patruo,
70 ☞ vbi † inter existētes in pari gradu qualitas exclusiua masculinitatis,& ætatis inspicitur. Et etiam partem nepotis tenētes concludunt, ꝙ neptis patruo ꝑfertur, q̃n fœmina ꝑ statutū totaliter nō excluditur. Seba.Neap.in consu.Neap. in tit. de suc. ab intesta.in verb.ex masculis,latè Affl.in c.1.col.2.vers.sed dubium de nat.suc.feu.
71 ☞ † & ità Rex Ferdinandus primus cum suo consilio ꝑ tribunali sedendo in castro nouo protulit sentētiā de Baronia Senerchiæ in fauorem neptis cōtrà AEmilium de Senerchia eius patruū,vt refert,& seq. Gram. in decis.1.no.28. & seq.D.Couar. lib.prat.q.c.38.n.7.vers.quarto licet post Tiraq.in tract.primig.q.14.Quod procedere putamus, si proximitatis gradus per statutum non cōsideratur,vt in fine huius
72 q.dicemus. ¶ Nec illud est verū, ꝙ † nepos in gradū patris ingrediatur,& ex propria ꝑsona succedat: quia glo.contrà Bar. in d.l.1.§.si filius ff.de coniung.cū amanc. lib.ꝙ ex persona patris per repræsentationem filius succedat, magis cōmuniter est recepta, secundū Soci.in cons.252.nu.18. vol.2.ver.ad quintum respo.& vers.eadē conclusio. ¶ Nos verò in terminis huius c.si aliquē primā opinionē veriorem, & magis cōmunē putamus, vt patruus nepoti ꝑferatur,si de patrui successione tractatur: secùs si de aui successione tractetur, quia est decisum apertè ꝑ d.c.Regis Charoli in hoc Regno, & de iure cōmuni est magis cōmunis opin. quam ꝓcedere opinamur attēta mera feudorū natura: secùs stante statuto proximiores vocante,vt est hoc c.si aliquem: quia tunc nō nepos: sed patruus ꝑfertur. Mouemur quia cum ꝓximior vocatur, vel gradus consideratur, per repræsentationem nō succeditur, pro cuius probatione discutiendū nobis videtur:an statu.proximiorē vocans secūdum ius cōmune intelligatur. Et an ius cōmune cum vocatur proximior,statuat filium in locum patris ingredi,& an filius personā patris assumat,cū gradus consideratur, ¶ Circà quorum examinationē dicendū
73 prima fronte videtur, ꝙ † statutum ꝓximiorem vocans, intelligendū sit secundū ius cōmune, & de iure cōmuni filius locū patris obtinet. Pet. Ancha.in c.canonum statuta q.13. in prin. de constit.vbi dicit,
74 ☞ ꝙ per hoc † frater vtrinq; coniunctus consanguineum excludit secundū Soci.in cons.252.par.2.nu.17.ver.ad primū resp. vol.2.vbi etiā respondet ad l.libertus præterito §.si libertus ff.de bon.liber.quo videbatur dicendū, ꝙ patruus,vti ꝓximior nepote ꝑferatur, ꝙ loquatur in successione libertorū: secùs in successione agnatorum, sicut ante eum gloss.respo.in l.3.§.si duo ff. de leg. tut. ☞ & diuersitatis ratio
75 assignatur: quia † in materia successionis traditur regula, ꝙ nepos ingreditur in locum patris c.1. de suc.feu. quæ regula nō reperitur in libertorū successione,ità etiā in terminis tenet Alex. in consil.88.lib.1. Ias.cons.159.col.4.lib.4. Deci. cons.484. col.2.& in l.1.no.14.C.de sec.nup.Tiraq. in tract. primige.q.40.nu.20. qui multos alios citat, refert etiā, & seq.D.Couar.in d.c.38.ver.tertio ad intellectum, ibi nam
76 statuto vocante,vbi rationē assignat:† ꝗa licet statuta sint strictè interpretanda: tñ passiuam recipiunt interpretationē à iure cōmuni l.1.§.1.ff.ad l.fal.Bar.& alij in l.si quis seruo C. de fur. ¶ Huic tñ respo. ꝙ tunc statu. à iure cōmuni passiuā recipit interpretationē, cum ius cōmune aliquid secundū veritatē disponit: secùs, si per fictionē aliquid disponat: quia tunc nō fiet interpretatio passiua secūdū ius cōmune, est doctri.Io.Andr.in c.possessore de reg. iur.in mercur.quā no. Abb.in c.insinuatū de simo.refert.& seq.Crott. in l. gallus §. & quid si tantū nu.148.ff. de libe.& post. Sed vt filius succedat ex gradu patris, & vt repræsentet patrem,est secundū fictionem, & nō sm̃ veritatem,vt ait D.Couar. in d.c.38.vers. tertio lib.prat.q.& omnes
77 tenent, † ergò secundū istud ius cōmune, per fictionē disponens,filium ꝑ repræsentationē succedere,tale statutū proximiorem vocās interpretari minimè debet. Si tamen firmare volumus hoc disponere ius cōmune, cum proximior vocatur, ꝙ nos non admittimus, vt ex proxima patebit responsione. ¶ Circà secundū firmamus,
78 ꝙ † de iure cōmuni cū vocatur ꝓximior filius patris personam nō repræsentat: sed sm̃ gradus ꝓrogatiuā quilibet admittitur, quod nouiter ex pluribus deducimus. ¶ Primò: nam lege.xij. tabularū ꝓximus agnatus vocatur l.pronuntiatio §.familiæ in prin.ff.de ver.sig. & filius non ingreditur in locum patris §. si plures inst. de leg. agna.suc. ¶ Nec refragatur,si corrigatur per §.reliquū, ver.huiusmodi in authe.de hære. ab intest.ven. vbi etiā in patrui successione filius locum patris assumit. Nam
79 respon.ꝙ † hoc est, priuilegium,quòd ex æquitate tribuitur, quod dictat, & vult, vt proximitas non attendatur, vt de iure antiquo attēdebatur: sed nō dictat, quod

proximus

proximus dicatur p ingressum in locum: sed vult,(vt est dictum,) vt nō attendatur proximitas: lex enim authenticorū magis æquitatem, quam gradus proximitatem sequens certum statuit ordinem in succedendo, quod patet in authen. de hære.ab intest.ven.per totū, & in specie in §. 1.ibi (cuiuslibet sexus, aut gradus sint,) & ibi (in hoc.n.ordine gradū quæri nolumus,) & clarius probatur in §. cum filius inst. de hær.quæ ab intest. def.ibi (nec qui gradu proximior est vlteriorē excludit)vbi tex. fatetur filium proximiorē nepote: sed ex æquitate nō vult,vt hæc proximitas consideretur, dùm statim subdit (æquius est, &c.)& sic non ex pximitate:sed ex æquitate nepos insimul cū patruo de iure cōmuni succedit,quæ æquitas nō est scripta in hoc cap. si aliquem, quod nuncupatim proximiorem vocat,&gradus enumerat, vt dictum est in præcedenti q.in fin.

80 ¶ Secundò euidentius ostenditur: † nam agnati, cum vti proximi vocantur,vt succedant secundū gradus prærogatiuā, sinè representatione succedūt, est tex.apertus in §.cōs. quens, & §.seq.in authe. de hær. ab intest. ven. ponderando ibi verba (*hos præponi iubemus qui proximi gruadu reperiuntur*)nam hæc verba Irne.intellexit dicere velle; secūdum gradus prærogatiuam,vndè de corpore auth.ea transferens ad corpus C.in auth. defūcto C.ad tertul. non eadem verba posuit:sed sua,videlicet secundum gradus prærogatiuā. ¶ Et hac ratione motus Paul.Castr.ibi dixit, quòd pater non ingreditur in locum filij, sicut filius ingreditur in locum patris,sequitur

81 Dec.in cons.1.nu.6.vbi dixit, ꝙ †cum gradus consideratur,filius non assumit locum patris:puta si dicatur per testatorem silua gradus prærogatiua,& sequuti sunt quamplures inferius citandi.

¶ Tertiò est tex. expssus in §.si verò neq; fratres in auth. de hære.ab intest.ven.qui est transcriptus in auth. post fratres C. de

82 leg.hær.†vbi proximiores,seu viciniores vocantur,& tamen cōmuniter tenetur,ꝙ tali casu filius patris personam non representat, istud.n.est ius cōmune, secundū ꝙ statu.vocans proximiores intelligi debet, & non illud,vbi proximior non vocatur, ità etiā sentit D.Couar.in c.38.ver.tertio ad intellectum lib. prat.q. ibi dùm dicit: Accedit tex.optimus in auth. post fratres C. de leg.hære.vbi post fratrem,& fratrū filios, qui proximior est admittitur, & tñ post fratrum filios, filius non representat personā patris,ergò nō alia ratione,quā ꝙ tunc ppriè,& verè sit pximior admittendus, idcircò hæc interptatio videtur iure congrua,& vera,locū habens, quādo à testatore nomen (proximior)est prolatum.

83 ¶ † Quartò facit optimus tex. in l. libertus pterito §.si libertus ff.de bon.lib.citatus p Nicol. de Mata.in l.fi.de iur.om.iu. vt refert Bal. in l.libert. lib.C. de ope.lib. ad hoc, ꝙ quādo iure proximitatis succeditur,patruus,vti proximior in gradu ne-

84 poti præfertur,† licet secus esse cōcludat, si feudū iure successionis feudi deferatur, vt tūc nepos p representationē succedat.

85 ¶ † Hæc opinio confirmatur authoritate Bar.in auth.post fratres C. de leg.hære.si rectè consideretur:licet p nonnullos Doctores pro cōtraria parte allegetur,& minus rectè reprehendatur, vt per Abba. in cons.8.nu.6.vt refe.Ias. in l.is potest ff. de acqu.hær.Cuma.in l.cū ità legatū §.fin.ff. de leg.2.Arc.in cons.163.col.5.& Gram. decis.1.nu.31.dicentes Bart.errasse, quatenus firmat, nepotē locū patris non assumere in successione feudorū: qm̄ sicut in allodialibus, ità, & in feudalibus filius locum patris ingreditur c.1. de suc.feu.c.1. de gra.su.in fe. Nam alia est mens Bar.ibi: voluit.n.ibi Bar.ꝙ filius locum patris assūmit, cum de aui,vel patrui tm̄,& nō cum de aliorū cōsanguineorū successione tractatur,& videns ipse Bar.ꝙ hoc tendebat cōtrà decisionem Ecclesiæ pro Rege Roberto, infert ad q.Reg.Roberti,vt ostenderet,ꝙ alia ratione fuit ibi contrariū decisum: videlicet,vt Rex Robertus, q fuit secūdogenitus præferetur Reg. Vngariæ, qui fuit filius Charoli Marcelli,q erat primogenitus:ratione,quia feudum Apuliæ nō erat feudum, ꝙ iure successionis deferebatur,qa si fuisset iure successionis delatū,militasset d.regula, ꝙ filius ingredi debuisset in locū patris, & sic pro Reg. Roberto decisum nō fuisset: sed erat feudum proprium ipsius Ecclesiæ,& p cōsequens in sua fuit potestate, cui cōcedere voluit, & illi cōcessit,qui fuit alter Salomon.hoc idē sentit Soci. licet nō ità clarè enucleet in d.cons.252.nu.17.vol.2. & Gramm.d. decis.1.nu.31. licet fideliter eum nō referat,& hoc putamus causari ex deprauatione literæ,quæ est in Bar.dùm in fin.dicit: (& ideò cum nunc tractetur de successione aui, &c.) illa dictio (nunc) vult dicere (non,) prout rectius eum referre videtur Ias. in l.is potest ff. de acqu.hær.nu.35.vt legatur (& ideò cum nō tractetur de successione aui,filius non assumit locū patris sui.) ¶ Ità etiā (ad institutū redeundo) d.l.si libertus præterito §.si libertus ff. de bon.lib.ad hoc expendit,ponderat,&per eam ità determinat And.in c.1.§.his autē deficientibus de gra.suc. in feu. quē citat

do.

do. Cannizus in quibusdā allegationibus, quas modo reperimus, qui soluit etiā responsionem Soci.ad d.tex.in d.cons.252. vol.2.cuius suprà etiā meminimus nu.75. volentis d.tex. ꝓcedere in successione libertorū, vbi nō inuenitur, ꝙ nepos subintret in locū patris, vt succedat cū patruo. Et ait, ꝙ licet sit verum, ꝙ non inueniatur hoc iure cautum: tñ I.C. rationē assignat: quare iure cautum nō inueniatur: quia in tali successione proximi vocantur, &
86 † ratio in illo tex. disponit de lege, & non econuersò lex de ratione, quo casu legis ratio, & non ipsa lex attenditur, quod est fortius, vt elegāter voluisse dicit Bal. in c. decenti qui feu.da.po.& in cons.207.col. pen.& cōs.236.col.2.vol.3. & Curt.Iun. in l.postumo nu.41.C.de bo.pos.secundū tab.& ꝙ ꝑ subintrationē non succedatur, cum proximus vocatur, citat etiā tenuisse post Andr.Anch.in cōs.82.col.fin.vbi aliā
87 rationē assignat: † quia quamuis inueniatur de iure, ꝙ nepos in locū patris ingrediatur in successionibus: tñ nullibi reperitur, ꝙ ingrediatur in proximitatē per d.l.si libertus, ità etiā tenet Paul.de Cast. in cons.162. in p̄senti causa maioris in antiquis col.7.vbi tenet contrà patruū, & tñ dicit, secus esse, qñ successio defertur pro ximiori: quia tunc patruus excluderet nepotē ꝑ eadē rationē, & decisionē Anch. & Pauli refert, & seq. Affl.in c.omnes filij col.3. si de feu.fue.cont.Bal. & Fulg. in l. vt intestato C.de suis & leg.& deniq; ipse Do.Canniz.noster consiculus, qui sollennis, & antiquus est Doctor testatur, hanc esse veram, cōmunem, & obseruatā opinionem in regno, quicquid dixerit Soci. in d.cons.252.& Do.Blas.hic.

¶ Quintò facit, ꝙ D.Couar. concludit in d.c.38.vers.tertio lib. prat.q.vbi dicit, ꝙ
88 † si proximiores vocentur expressim à testatore in fideicōmisso familiæ relicto, fratris filius patris personam nō repreſentat: licet aliud concludat, si nō expressim: sed nomen tm̄ collectiuum familiæ exprimatur, qui dicit facillimè hanc cōclusionem admittere Bal.& omnes, qui glo.reprobarunt in l.cū ità §.in fideicōmisso ff. de leg. 2.differentiā constituentes inter hominis, & legis dispositionem, & inter alios citat Paris.in cons.30.nu.58.& seq.& cons.37. nu.57.& 70.& cons.40.n.25.lib.2.& nos quandam apostillam inuenimus, secundū hoc fuisse aliàs iudicatū in Magna Regia Curia per do.Saceanum inter Philippum de Fodi, & Ant.de Lombardo, vbi nepos personā patris nō assumpsit, cū essent alij fratres: quia testator ꝓximiores vocabat. ¶ Sed ad hoc respo.posset, ꝙ locū habent predicta in dispositione hominis: secus in dispositione legis, & statuti nā statutum, licet sit strictè intelligendū: recipit tamen passiuam interpretationē à iure cōmuni: sed nō testatoris dispositio, quæ secundū veritatē interpretari debet prout in fideicommisso, vbi veritas, & non fictio attenditur l. fideicōmissum ff. de cond. & de l. statius florus §. cornelio felici ff. de iu. fi. sm̄ eundē D.Couar. in d.c.38.lib.prat.q.
89 ¶ Vndè si † testator expssim dixerit, si institutus sinè liberis decesserit, verificatur talis dispositio etiā in liberis naturalibus tantū: licet non sint legitimi l.ex facto §.si quis rogatus ff.ad treb.& ibi glo.cōmuniter recepta, & ità in effectu cōcludit ipse D.Douarr. in d.c.38.vers.tertio, & c. lib. prat.q. ¶ Sed hæc responsio non est bona: nam aut statuti mens, & dispositio est manifesta, & nullā à iure recipit interpretationē, sicut nec volūtas testatoris: valet .n.arg.ab vltima voluntate ad statuta, pacta, contractus, iudicia, & sentētias l.eum qui ità in prin. de stipul.l.si quis legauerit la 2.ff.de leg.1.l.2.§.1. de diuid.tu.cū concor.ꝑ Math.Gribal.de ratione studen.lib. 1.c.18. in fin. nam pari passu procedunt: quia testatoris voluntas est lex §.disponat in auth. de nup.Paris. in cons.12. nu.152. & cons.73.nu.14.& cons.75.n.1.& cons.
90 81.nu.1.vol.2. † & quando testator clarè loquitur, & se ipsum glossat, nō est necessaria alia interpretatio.Paris. in consil.75. nu.48.& cons.74.nu.26.& cons.4.nu.11. vol.3. ꝑ Doct.Bal.in auth. nisi rogati col. 2.vers.& per hoc soluitur C.ad treb.

¶ Aut statuti dispositio proximiores vocans est dubia, & tunc à iure cōmuni (vt est dictū) interp̄tationē recipit: sicut etiā testatoris voluntas à iure cōmuni interpretationē recipit, & secūdum ius cōmune intelligitur.no.Bal. in l.ꝑcibus col. antepe.vers. procedo vlterius C. de imp. & ali.sub. ꝑ l.si duo ff. de acq.hær.Bar.in l.hæredes mei §.cū ità col.fin.ff.ad trebel. Alex.in cons.82.col.4.lib.2.& alij ꝑ Dec. in cons.416.nu.18. Fort. in l.gallus §. idē credendū nu.56.ff.de lib.& po.& sic hæc differentia nō subsistit: sed, aut vnum, aut alterum est falsum. ¶ Secundò respo. ꝙ
91 † licet legis, & testatoris dispositio æquiparetur l. seruus hac lege ff. de manū.no. Bal.in l.pe.C. de verb.sign.Rom.in l.4.§.
92 cato.ff.de ver.obli. tñ, † quò ad extensionis materiā non æquiparantur: nam in testamētaria dispositione, larga: sed in statutaria, stricta fit interpretatio. Crott.in l. gallus §. & quid si tantū nu.150.ff. de lib. po. ꝑ l. quicquid astringendæ ff.de verb.
93 obl. ergò, &c. ¶ Insuper † miramur de incon-

inconstantia ipsius D. Couarr. qui parum suprà in d.cap.33.lib.prat.q.ver.secundo contrà glo.ibi:ex quibus infertur ac deducitur,dixit, ꝙ differentia inter dispositionē hominis,& dispositionē legis facta per Bal. in l.cū ità §. in fideicōmisso ff. de leg. 2.non subsistebat, nec defendi poterat, ꝙ in dispositione hominis filius fratris non ingreditur in locū patris, & in dispositione legis ingreditur,cū hominis dispositio, quæ de successione,vel de vocatione proximiorū,vel cognatorū ad fideicōmissum tractat,est intelligēda secundū ius cōmune,vt fatentur omnes,iure autem cōmuni admittitur filius fratris, ergò & ex hominis idem erit,ꝙ ex legis dispositione,cum ipsemet D.in eodemmet c.38.ver.tertio ad intellectum,cōstituit hanc differētiam inter hominis,& statuti dispositionē, sibi contradicendo, & merito putamus: hæc duo in aliquo non differre:sed sicut in hominis,ità & in statuti dispositione,cū proximior vocatur, nulla à iure cōmuni recipitur interpretatio : nam clara vtroq; in casu est dispositio,quæ interpretatione non indiget. ¶ Nec obst.si dicatur, ꝙ D. hic loquitur quādo expresśim à testatore proximior vocatur,& in ver.ex quibus infertur,loquitur, quādo nō expresśim.sed tacitè, & de iure proximior intelligitur in fideicōmisso collectiuo familiæ nomine relicto, vt ipse sentit in vers. tertio ad intellectum:quia idem est,ꝙ expresśim proximior vocetur,& ꝙ nō expresśim:sed tacitè, & ab omnibus cōmuniter intelligatur,vt proximior vocetur:nam eadem est virtus taciti,& expresśim l.cum quid ff.si cer.pet.cu simil.& ipsemet D.hoc apertè dixit in vers. ex quibus infert, vbi hæc ait verba. ¶ *Præterea si fideicōmissum familia nomine relictum ità est intelligendum, secundū omnes, vt proximiores admittantur l.vlt.C. de verb sign l si cognatis ff de reb du.l peto § fratre ff de leg.2 l.1 C.de sec.nup.* cur,obsecro eadē hominis dispositio,non eri iuxtà iuris regulas interp̄tanda, eo modo, & ordine , qui à iure datur, circà proximiores admittedos,qui ità admittutur , vt filius subintret locum patris ꝓximioris iam defuncti , qua ratione differentias.Bal.Cum.& aliorū reprobat, & in hoc optimè And. Tiraq.in q.40.n.187. de primig.iure in hoc benè dicit,ꝙ secundū omnes testatoris voluntas intelligitur, vt proximior admittatur: licet sibi cōtrarietur in alio,ꝙ secundū ius cōmune intelligatur: sed in alio, ꝙ filius subintret locū patris,cum proximiores de iure vocātur, nec ipse, nec Tiraq.benè dicit,& vera est distinctio Bal. & aliorū cōtrà glo. si cōtrà glo. dici meretur: qa nec cōtrà sensit glo. vt rectius eā Dec.intellexit in cons. 1.

94 † vt dicamus, ꝙ in hominis dispositione, puta in fideicōmisso collectiuo sub nomine relicto, filius patris personā eam rep̄sentando non assumat: nam ius cōmune ita testatorū voluntates interpretatū fuit , vt in l. cum ità §.in fideicōmisso ff.de leg.2.

95 ¶ Et quicquid dicant alij, † nouā agimus cōsideratione ad d.l.cum ità §. in fideicōmisso ff. de leg.2. ꝙ ibi I.C.hoc non absq; maximo fecit ministerio:sed voluit,vt testatoris voluntas intelligeretur, secūdum successionē ab intestato , quæ ordinat̄ de

96 iure cōmuni. † De iure enim cōmuni nō considerato ꝓximitatis gradu,certus successionis ordo statutus est, in quo filiū locum patris assumere duobus tantū casibus inuenitur,videlicet, cum de omniū ascendentiū,& cū de patrui successione tractatur,sm̄ receptā ab omnib⁹ opinionē, quæ ꝓbatur in §.1.& §.reliquū vers.huiusmodi in auth.de hær.ab intest.ven.& in §.itē vetustas, & §.si filius inst.de hære.quæ ab intest. def. & isti dici possunt nominati à iure. Et alijs omnibus in casibus non p̄ repræsentationē:sed sm̄ gradus p̄rogatiuam succedi debere reperitur §. si neq; fratres in auth. de hære. ab intest.ven. auth.post fratres C. de leg.hær.& isti, succedētes in his casibus dici possunt innominati à iure. ¶ Ità & in testatoris dispositione I.C.voluit , vt seruaretur in d.§. in fideicōmisso: nam primò nominati p̄ testatorē,sicut nominati p̄ legē succedunt,& deindè alij innominati,sicut innominati de iure, secundū gradus p̄rogatiuā succedent. Vndè , si inter nominatos p̄ testatorē, fratrum, vel aliorum filij ad fideicōmissum vocati fuerint expresśim,vt locum parētum eorum assumant,perq; rep̄sentationē succedant, vt exp̄sśim de iure descēdentes omnes, & fratrū filij p̄ repræsentationē(vt est dictū) vocātur , & tunc in fideicōmisso filij locū parentū assument,& p̄ rep̄sentationē succedent. Alioquin tāquā innominati,sicuti de iure sm̄ gradus p̄rogatiuam succedent. ¶ Nec sinè maxima ratione I.C.ad faciendum talem interpretationē , mortus fuit:

97 sed quia † testator ad ꝓximiorē maiorem habuisse affectionē cēsetur, p̄ tradita p̄ Paris.in cons.40.nu.27.& 32.vol.2.fol. 94. Et mens testatoris vltimis in voluntatibus potisśimè est attendēda , & sm̄ eam semp̄ est iudicandū l. in cōditionibus primū locū l. publius ff. de condi.& de.l.pe. de leg. 1. nō aliter de leg. 3.l.cū virū C. de fide.§.disponat in authe. de nup. Paris. in cons.71.n.1. & 2.vol.4. & ne dū expressa verum etiam tacita ex cōiecturis collecta

testatoris

testatoris mens est seruanda.l. licèt imperator de leg. 1. vbi Bar. & scrib.l. hæredes mei.§.cum ità,vbi do.ff.ad treb.idē Parif. in d.conf.71.nu.2.vol.4. ¶ Et ideò benè dixit Bal.cum secta sua in d.§.in fideicommisso, ꝙ in hominis dispositione filius locum patris nō ingreditur:secùs in legis dispositione. Nec glo.ibi reprehendi meretur,tanquā contrarium tenens,quā magis cōmuniter Doct.sequi videntur:licet cōmuniter contrariā opi.quāplures sequantur,vt per D.Couar. in d.c.38.lib.prat.q. nam sequentes glo.eam benè non intellexerūt:quia ipsa vtitur dictione(quādoq;) sentiens,ꝙ non semper:sed quādoq; filius in locum patris ingreditur: sed non in illo casu,vt sensit rectè Dec.in consil.1. Vndè Bal.opi.est seruāda: tùm quia communis, quia omnes, contrà glo.facillimè hanc distinctionē admittunt, vt ait idē D.in d.c.
98 38.tùm etiā quia distinguit, † & distinguētis Doctoris opinio est sequēda. Saly. in l.filiæ cuius.C.fam.hære.Grat.in conf. 30.Soc. Nep. in conf.39.n.78.& cæte.citati ꝑ Riminal.instit. de dona.in princ.Et per hæc patet clara responsio ad ea, quæ dixit Tiraq.de primig.in d.q.40.quē seq. D.Couar.vt est dictū suprà, quatenùs dixit,ꝙ distinctio Bal.nō subsistebat,nec defendi poterat:nā subsistit,& defenditur.
99 ¶ Circà tertium: † Gradus cōsideratur ꝑ hoc cap. si aliquē, ꝙ patet ꝑ verba in tex. (simili gradu) & tenent hic Gul.de Pern. Do.Blas. Lanc. Io.Aloys. de Sept.& latè Pet. de Greg. in tract.quæst.feu.p.4.q.4.
100 Et † vbi gradus proritas ꝑ statutū,vt ꝑ testatorē cōsideratur, semper proximior in gradu succedit,&frater fratris filiū exclu-
101 dit:† nec filius locum patris ingreditur,si in testatoris, vel statuti dispositione sint verba (salua gradus prærogatiua)Paul.de Cast.in auth.defuncto.C.ad tertv.vbi per
102 hoc dixit, ꝙ † pater non locū filij,sicut filius locū patris accipit,ꝙ tangemus infrà in ver.eod.ordine.nu.3. Bal. in l. cū ità.§. in fideicommisso de leg.2.Dec.in conf.1. nu.7. & conf.408.nu.12. Paris. in conf.9. nu.25.& cōf.37.vol.2.Bal.& Fulg. in l.vt intestato C. de su.& le.Mar.Lau.in tract. primig.q.38.refert, & seq.Corset.in cap. grandi de sup.neg.præl.& in tract.de potesta.Reg.par.vlt.q.115.Corn. in d.auth. defuncto col.2. in fin. post Fulg.ibi Curt. Iun.in l.2.C.de succ.edi.n.15.secundū D. Couar.in lib.prat.q.c.35.ver.quarto,vbi fideicōmissum licèt ibi referat in hac specie cōtrariū tenere Soci.Iun. in conf.128. lib.1.nu.11. attamen vltrà ꝑdictos tenet idē Gozad. in conf.4.col.pen. ¶ Et licet aliqui loquātur in dispositione testamentaria: tamen ratio, quā mouetur Paul. de Cast.ꝙ pater non ingrediatur in locū filij, est: quia sunt verba:salua gradus ꝑogatiua in tex.d.auth.defuncto, & nō quia per testatorem dicta sint, adeò,ꝙ dispositū in iure facit ꝑ dispositione testatoris, & nō ecōtrà: testatoris dispositio ꝑ iuris dispositione facit. ¶ Imò manifestius iste tex. in verbo ꝑximior casum istum determinat,si tamen est vera interpretatio,ꝙ suppleatur: ꝑximior.i.in gradu, ꝑut cōmunis est sententia, quā indubitanter amplectimur: nam in corpore (vt suprà etiā est dictum) vndè sumitur d. auth. defuncto, non sunt verba: (salua gradus ꝑogatiua:) sed alia videlicet: (qui proximi gradu reperiuntur,) & Irner.qui authēticæ verba transtulit in C. sentiens hæc verba ità debere intelligi, posuit verba (salua gradus ꝑogatiua) quibus verbis deindè Paul.dixit patrē in locū filij nō ingredi, & demū Dec.cæteriq; Doct. suprà citati intellexerunt, nec filium in patris locū ingredi, & rectè intellexerunt: quia hoc casu cōsideratur gradus,cū proximi in gradu vocan-
103 tur: ideòq; † vnusquisq; secundū veritatem, & nō secundū fictionem in gradu, quo reperitur, & nō per repræsentationē succedet, quod non est in casu,quo proximitas nō attenditur,& filius locum patris ingreditur.§.1.in auth.de hære.ab intest. ven.ibi (in hoc.n. ordine gradum quæri nolumus,) & sic cōcludimus, ꝙ stāte hoc c. si aliquē, cū de patrui agitur successione, patruus nepoti præfertur, & ità posteà tenere reperimus,vt est dictum Do.Canniz.in d.alleg.& letati sumus,qui testatur hanc esse cōmunē in regno interpretationē,& Doctores omnes,excepto Do.Blas. ità tenere videlicet:vir suppremæ authoritatis in regno Bernar.de Medico,dictus Saccurafa in cōpendio c.volentes,& Gul. de Pern. in conf.xi.quamuis Saccuraf. nō alleget, Protho.& Iacob.Chir.in alleg.in causa Sclafani,& obtinuerunt contra Baronem Militelli, idē Protho.in causa terræ Comesi, & latè Io.Aloys. de Septi. in causa Comitatus Catauellottæ,& in apostillis in hoc c.si aliquē,vbi dicit, ꝙ ità tenetur,& praticatur in regno,Nicola.Sollima in apost.in hoc c.si aliquē,vbi respo. consil.Soc.252.ex Doct.And.in c.1.§.his autē.de gra. suc. qui mouetur ꝑ d.l.libertur ꝑterito.§.1.ff. de bo.liber. & ex auth. Saccuraf. & subdit, ꝙ ità iudicauit vna cū socijs in causa Saccanorum contrà consil. Soc.ità etiā tenere deindè reperimus Pet. de Greg. in tract.concess.feu.par.4.q.10. vers.eandemmet illationem intelligo,vbi dicit, quòd in successione collateralium,

nepos

nepos ex fratre maior natu pmortuo non
excludit patruũ ſuũ fratrẽ defuncti mino-
rẽ natu à ſucceſsione, in qua viuitur iure
francorum per tex. in cap. ſi aliquem.
104 ¶ Primò ex hac concluſione infertur, † ꝙ
amita nepoti fratris filio pfertur; quamuis
ipſa fœmina, & ille maſculus exiſtat, cum
de fratris, qui patruus eſt nepoti, ſucceſ-
ſione tractatur, put latè diſputãdo firmat
Io. Aloyſ. de Sept. in hoc c. ſi aliquem di-
cens hoc expreſsim decidere Saccuraſ. in
c. volentes verſ. item ſi Baro nouus, & ſm̃
hoc ſemper in regno iudicatum fuiſſe, &
talem opinionem patres noſtros ſemper
fuiſſe ſequutos temporibus ſuis in allega-
tionibus, & ità deciſum fuiſſe contrà Ba-
ronem Militelli, & ità conſuluiſſe Bal. de
Roſellis, & Plur. in q. comitatus Sclafani,
& in cauſa Fluminis Dioniſij in primo, &
ſecũdo iudicio, & hanc partẽ tenere Bal.
in auth. ceſſante. C. de legi. hære. vbi vult,
quod potior eſt fœmina nepoti maſculo,
& licet idem Bal. dubius eſſe videatur in
l. quoties. C. eod. de leg. hæred. an gradus,
vel ſexus conſideretur, tamen dicit, ꝙ in
caſu noſtro, eſt tex. clarus in hoc cap. ſi ali-
quem, qui conſiderat gradum, & ꝙ ſexus
prærogatiua nõ inſpiciatur: niſi inter exi-
ſtentes in pari gradu, latè firmat Pet. Grel.
in tract. conceſſ. feu. p. 4. q. 4. ¶ Licèt in
contrarium referat etiam cõmunem opi-
nionẽ, quòd nepos amitæ pferatur, Brun.
in tract. de ſtatu. excluſi. fœmi. artic. 12. q.
16 nu. 202. & dicat: illam eſſe tenendam,
ſtãte ſtatuto, quod fœmina propter filios,
vel fratres maſculos excludatur, citat Bal.
in l. vnica in fin. C. de in ius vo. & ibi Saly.
Paul. de Caſt. Alex. & ſcrib. qui mouẽtur
ex latã verborũ ſignificatione, & quia be-
neficiũ datum filio porrigitur ad nepotes
ex eo, ex iuris diſpoſitione, vt in l. milites,
& l. à diuo marco. C. de qſt. item: quia ne-
105 pos ingreditur in locũ filij, itẽ: & † quia
ſubrogatũ ſapit naturã eius, in cuius locũ
ſubrogatur. l. ſi cum. §. qui iniuriarũ. ff. ſi
quis caut. l. 1. §. hęc actio. ff. ſi quis teſt. lib.
eſſe ius fu. cum conc. p Tiraq. in tract. pri-
106 mige. q. 40. nu. 43. † Itẽ quia ſtatu. paſsiuã
extẽſiuã interpretationẽ recipit. l. 1. ff. ad
munici. l. 1. §. 1. ff. ad l. fal. item quia ſtatuti
ratio ità militat in filio, ſicut in nepote.
¶ Sed cõtrà eum, prout etiã ipſe dicit, fa-
cit diſtinctio. Imo. in l. ſi verò. §. de viro. ff.
ſol. ma. qui ſic diſtinguit. Aut ratio ſtatuti
eſt expreſſa, & tunc, ſi filiorũ tm̃ perſonas
cõcernit, vt quia dicatur: volentes fauere
filijs maſculis primi gradus, & tunc nepos
ex filio amitã nõ excludit, arg. l. iubemus.
C. ad treb. & ità ſaluat Bal. in l. milites. ff.
de excu. tu. & in l. gallus. §. inſtituẽs in fin.
ff. de lib. & po. & expreſsius in d. §. de vi-
ro, Alex. in conſ. 104. conſideratis verbis
vol. 2. Barb. in conſil. 39. hac dubitatione
vol. 2. qui mouentur: quia filij appellatio-
ne nepos propriè nõ cõtinetur, & quia de
pſona ad perſonã nõ eſt facienda extẽſio,
& licet ad d. rationes ipſe dicat ex pdictis
p Bar. in l. liberorũ de ver. ſig. reſponſ. pa-
tere: tñ in hoc mẽbro diſtinctionis Imo.
verè iacet caſus noſter: quia cõſiderat qñ
ſtatu. voluit cõſiderare gradum, prout hic
cõſiderauit, nec ad rationẽ iſtam Bru. ibi
reſpondet, ſi rectè ponderetur: ſed tm̃ ad
alias rationes reſpondet, quæ ſunt in alio
membro, ꝙ fuit Imo. ¶ Quod aut ſtatu.
fauet agnationi maſculorũ, & tunc vi ra-
tionis benè cõprehẽdetur nepos ad exclu
ſionẽ amitæ: cũ p rationẽ mens diſponen
tis colligatur. l. 1. C. quæ ſit long. conſ.
¶ Sed hæc ratio nõ obſt. huic c. ſi aliquẽ,
107 quia † prius hoc c. fauet gradui, & deindè
maſculinitati, vndè maſculus inter exiſten
tes in eodẽ gradu præfertur, vt dictũ eſt
ſuprà in præcedenti q. in fin. & etiã in hac
cõcluſione, & dicemus latius infrà in ver-
bo (prærogatiua) q. 2. ¶ Aut (dixit Imo.)
eſt dubium de ratione: an cõſideretur gra
dus, vel agnatio, ſi ſumus in materia corre
ctoria, ſtatu. interpretãdum eſt, vt minus
lédat ius cõmune, & ideò non cõprehen-
det nepotem. l. 2. de noxa. ¶ Sed Bru. ad
hoc reſp. ꝙ hæc conſideratio confunditur
p pdicta, & maximè: quia ſola agnationis
ratio reddi põt, quæ p expreſſa habetur.
¶ Nos autẽ ad hoc replicamus modo præ
dicto nõ procedere in caſu iſtius cap. vbi
gradus potiſsimè conſideratur, ſm̃ cõmu-
nem ſententiã, imò nec paſsim intelligen
dum eſt hoc ſtatu. gratia agnationis cõſer
uandæ, vbi quandoq; cognati ſuccedunt,
vt dicemus infrà in verbo ſexus, quicquid
tandem dicant Brun. & Tiraqu. in tract.
primigen. q. 40. nu. 46. à prædicta nõ rece
dimus ſententia, quòd amita nepoti præ-
feratur: quia tradita p eos nõ procedunt,
ſtante ſtatuto proximiores vocãte, & gra-
dus conſiderante, vt eſt hoc cap.
108 ¶ Secundò infertur, quòd † matertera ne
potem excludit. i. filium ſororis ſuæ, cum
de fratris, vel ſororis eius ſucceſsione tra-
ctatur, qui auunculus, vel quæ matertera
huic nepoti exiſtit, eadem ratione: quia
proximior eſt in gradu, idem tenet dom.
meus Propatruus dom. Blaſ. Lanc. in hoc
cap. q. 9. licèt alijs moueatur rationibus.
¶ Mouentur enim quia mater iſtius nepo
tis, pmortua, quæ eſt ſoror iſtius mater-
teræ excluderetur ab iſta matertera, ſi vi-
109 ueret, † & nepos, qui vult ex gradu matris
ſuccedere, & ſe matris acceſsione iuuare,

necesse habet, vt eius vitio vtatur, sicut quilibet, qui sui authoris vtitur accessione.l.pomponius.§.fin.ff. de acqu.posse.& aut.malefidei.ff.de pscrip.xxx.an.vndè si mater excludebatur: quia fortè esset minor natu, & soror maior, vel esset maritata, & soror in capillo excludetur etiã ipse nepos p rationem: quoniã vincebat ma-
110 trem, † & si vinco vincentẽ te, multo magis te.l.si accessione.ff.de diuer.& tẽpor.
111 præs. ¶ Secundò: quia † exclusa fœmina per statutum, etiam omnes masculi ex ea descendentes censentur exclusi. Bart. in l. liberorum.ff. de verbo.signifi.Io.Arnald. in cap. apostolicæ de reg.iur. in vi.Bal. in vnica.ff. de senat.& asserit hunc casum etiã decidre Martin.Laudensem,& Præposi. in c.1.de eo qui sibi.& hær. sui.no.5.col. 2.vbi dicunt, q stante inuestitura, q existẽtibus masculis, fœminæ nõ succedant, si pater moritur, relicto filio,& nepote ex filia: licet sm iuris cõmunis successionem, nepos etiã cũ patruo admitteretur: tamen sm purã feudorũ naturã, hic nepos exclu-
113 ditur: ☙ qa † filia non succedit c.1.§.hoc quoq;, in primo tit.feu.ità nec descẽdens ab ea.l.si viua matre.C. de bo.ma. & licet ista inuestituræ forma non sit sm naturam feu.similiter tñ iste casus, potius sm naturã feudorũ, quã sm ius cõmune terminari debet c.1.& ibi no. de feud.cog.l. de quibus, vbi etiã no.ff.de leg. ¶ Sed dicit istos Doct.decidere casum patrui: sed non materteræ, nec possunt secũdũ illum tex. casum materteræ decidere: quia ibi masculus in vlteriori gradu, fœminã strictiori in gradu excludit: secùs autẽ in regno: ☙ qa
114 † nisi masculus sit in eodẽ gradu fœminã, nõ excludit; & strictius determinare asseuerat. Andr.in constit.vt de successionib. col.6.& 7.vers.& secùs in filia sororis dotatæ, vbi vult, q si filia sororis esset in capillo, ex quò obstant ei vitium matris, & dos, nõ pfertur,& ità etiã in terminis pro matertera decidere Saccurasam in suo cõpendio success.in prima forma success.tẽ. si Baro ex primogenito in fin. & ità tenere Bal. in auth.cessante.C. de leg.hære.& tãdem dicit ità sibi videri: licet subtilis,& dubia sit quæstio. ¶ Et nec obstat, quod dici posset, q nepos excludit amitam, per tex.in c.1.de eo, qui sibi.& hær. quia illud
115 iure inuestituræ procedit, vt † donec ex descendentibus primi acquirentis masculus extet, locus fœminis nõ pateat, etiam, si vlteriori in gradu masculus esset: secus in regno, vbi masculus fœminam non excludit nisi par existat in gradu. ¶ At do. Blas.psupponit, q filius tali in casu per repræsentationẽ in locũ patris ingrediẽdo, ex gradu tamen dumtaxat patris: sed propria persona succedat, vndè cõcludere videtur, q quãdo talis esset mater, quæ sororem excluderet, puta: quia ipsa maior,& soror nõ esset in capillo, vt tunc iste nepos materterã excluderet, vt idem etiã firmat idẽ do.Blas.in q.10. ¶ Sed ista fundamenta nõ subsistunt: siquidẽ p hoc c.si aliquẽ per repræsentationẽ non succeditur: tùm quia consideratur gradus: tùm quia proximior vocatur, & filius patris in gradu per fictionem, & nõ secundũ veritatẽ existit: sed quando nõ consideraretur gradus, vel proximitas, tunc locum haberent tradita p do.Blas. quia succederetur sm ius cõmune feudorũ, vel sm ius ciuile, & nõ sm hoc c.si aliquẽ. ¶ Dictaq; ratione minus est tenẽda distinctio do. Blas. quã hic facit in q.10. q tunc nepos materterã excluderet, cũ qualitas exclusiua, quæ erat in matre, puta quia maior natu: quia vtrinq; cõiuncta, vel quia non dotata, reperitur in filio, alias secus: siquidem istæ qualitates exclusiuæ nõ nisi inter existentes in pari gradu
116 attenduntur: ☙ sicq; † matertera nepoti pfertur, nõ solum, si talis est, quæ matrem nepotis, si viueret excluderet, verũ etiã, si talis, quæ à matre nepotis excluderetur, si viueret: quia est proximior nepote, & nepos matris locum non ingreditur.
117 ¶ Tertiò infert, q † nepos licet sit maior natu: tñ excluditur à patruo, amita auunculo, vel matertera, cõtra do. meum Propatruum do. Blas. qui pdicta distinctione hunc terminauit articulũ hic q.3. volentẽ vt ille præferretur, qui masculinitatis, vel maioris ætatis exclusiuã haberet qualitatem: licet dixisset, q nõ est lex in mundo, nec hoc cap. dicit, q respectu gradus vnus alterũ excludat: siquidẽ pp proximitatẽ, gradusq; prorogatiuã nepos maior natu ab his omnibus excluditur, vt est dictum, & nobiscũ tenet Pet.de Greg.in tract.cõce. feu.p.4.q.10.ver.eandemmet illationem. ¶ Sed (vt sæpius est dictũ) intellige præ-
118 dicta pcedere † stante statuto, vel testatoris dispositione proximiorẽ vocante, vt p repræsentationẽ non succedatur: secus de iure cõmuni tã feud. quã roman. ☙ quia tunc p repsentationẽ succederet, in duobus tñ casibus, cũ de ascendentium, & cũ de patrui agitur successione, sm receptiorem sententiã, cuius suprà meminimus, & priuatim multos cumulãdo tradit Tiraq. in tract. primig.q.40.nu.49.& non solum nepos: sed etiã neptis patruũ excluderet, vt dictum est suprà eod.nu.71. sed adhuc dubium remanet: an per aliud recentius cap. Regni hoc cap. corrigatur, quod examinare in seq.q. commodius videtur.

¶ SEPTI-

120 ¶SEPTIMO Quæro: † an c. Impe.
Charoli, ꝙ incipit item per causa, conces-
sum anno Domini 1530. quod habemus
ad pennã statuens, ꝙ nepos patruũ exclu-
dat, in aui successione, corrigat hoc cap. si
aliquem, ità ꝙ sicut in aui, ità & in patrui
successione per repsentationẽ hodiè suc-
cedatur, videtur dicendũ, ꝙ sic: quan-
121 doquidem † lex noua super altero duorũ
à lege antiqua æquiparatorũ disponens,
super alio idem etiam disponere cẽsetur.
Bar. in l. 2. in fin. ff. de leg. 1. qui etiã dicit,
licet statutum non debeat extendi: tñ lex
antiqua extẽditur ad statutum. glo. in l. ꝙ
verò. ff. de legi. idẽ Bar. & alij in l. Marcel-
lus. ff. ad treb. Barbat. in rub. C. qui adm.
nu. 57. per glo. sing. in c. fin. de elect. in vj.
glo. in clem. Abbates de rescrip. l. ꝙ seruo
C. de fur. Ias. inst. de act. in §. ex maleficijs
122 nu. 39. Et † æquiparatorũ etiã in cor-
rectorijs licita est extensio. glo. in d. l. si qs
seruo de fur. Aret. in l. si quis mihi bona. §.
iussum. ff. de acqu. hære. col. fin. in fin. sm̃
Huber. Zuccar. ĩ rep. l. 1. C. qui admi. nu.
5. post Alex. ibi. & nostra in materia, quod
in vno disponitur, in alio æquiparatorum
disponi censeatur, tenet Io. And. in rubri.
123 de feu. ver. non omittam. † Et isti duo
casus, quoad hoc, vt filius patris locum in-
grediatur, iure antiquo æquiparati repe-
riuntur, vt filius locũ patris assumat, siuè
de aui, siuè de patrui successione tractẽ,
tùm in feudalibus c. 1. de suc. feu. c. 1. §. his
verò de grad. suc. in feu. Soci. in cons. 252.
col. 7. vol. 2. & communiter omnes tenent,
tùm in allodialibus. §. 1. & §. huiusmodi
in auth. de hær. ab intest. ve.
124 ¶Secundò facit. nam † hoc c. Imp. Char.
videtur esse declaratiuum illius dubij arti
culi, qui est de iure cõmuni: an nepos pa-
truum excludat, ꝙ patet in tex. ibi *(per le-
uarsi detto dubbio)* & quasi factum fuerit,
ꝙ super hoc dixit Affl. in const. vt de suc-
cessionibus nu. 23. qui tertius articuli dif-
ficultate, & Doctorũ opinionibus dixit, ꝙ
non erat suum terminare, vbi tanti patres
erant in discordia. sed, ꝙ Rex terminaret,
qui potestatẽ habet terminandi dubia iu-
ris, is occurrentia, & stante hoc c. si aliquẽ
iste articulus dubitabilis esse videtur per
tot, quæ hinc indè Doct. tradũt, & in spe-
cie illius c. dubiũ esse dixit Soc. in d. cons.
25. nu. 7. ver. sed ex pmissis nõ obstãtibus.
125 Vndè † rationis identitate videtur esse
extendendũ, tanquã determinatio potius
inteptatiua, quã correctiua, sicut in Prin-
cipis pnuntiatione, Præpo. in c. 1. §. & qa
nu. 69. in primo tit. feu. pertim: quia ratio
est expssa, quo casu rationis expssæ identi-
tate, etiã in correctorijs, quæ sunt strictæ
interpretationis extensio fieri debet, sm̃
cõmunem opin. Doct. in auth. quas actio-
nes. C. de sac. sa. Eccl. quia nõ extensionis:
sed cõprehẽsionis casus existit, data ratio-
nis identitate. l. nominis, & rei. §. verbũ. ff.
de verb. sig. l. liberorũ. §. senatus. ff. de rit.
nup. gloss. in clem. 1. de elect. Bal. in l. oẽs
populi col. pen. & in l. de quibus col. 12.
& in l. quod verò cõtrà col. 3. ff. de leg. sm̃
Paris. in cons. 16. nu. 25. & 26. vol. 3. Nec
casus omissus dic ĩ, vbi subest eadẽ ratio.
Io. Ana. inter cons. Paul. Cast. in cons. 261.
visis, & cõsideratis his col. 2. vol. 2. Craue.
in cons. 83. col. 4. cum conc. per Riminal.
in instit. de don. in prin. nu. 286. fol. 129.
Tiraq. in tract. primig. q. 40. nu. 197. per
tex. l. fin. §. fin. ff. man. & alios ibi.
¶ Tertiò facit authoritas Soc. in cõs. 252.
vol. 2. in 4. medio, vbi in terminis huiusce
modi c. si aliquẽ, dicit, ꝙ stãte consuetudi
ne in Regno Siciliæ, ꝙ nepos patruo pfe-
ratur, in ascẽdentiũ successione, ità etiã &
in collateraliũ successione seruari debet.
126 ¶ In contrarium, ꝙ † hoc c. si aliquem nõ
corrigatur, nec reguletur à d. c. nouissimo
127 Imperatoris Charoli, facit: nam † lex,
quæ correcta nõ inuenitur expressim an-
tiquæ dimittitur figuræ. gloss. fin. p illum
tex. in auth. de admi. in fac. & simul rema
net cum l. noua. glos. magna in fin. in c. de
128 multa, de præb. siquidem † legum cor-
rectio omninò est euitanda. l. pcipimus in
fin. C. de appel. l. sancimus. C. de testa. nec
est inducenda per repetitiones, subaudi-
tiones, aut tacitos intellectus. glo. fin. in c.
cupientes. §. quod si per viginti de ele. in
vj. glo. in auth. ex testamento. C. de colla.
cap. causam de rescri. Io. de Imol. in l. filio
pterito. ff. de iniust. rup. irrit. fac. testam.
nu. 21. fol. 283. vol. 3. rep. Barba. post cõs.
103. Alex. vol. 4. Item correctio in vno ca
su, nõ extenditur ad alium: licet sit eadem
æquitatis ratio. Firmian. in suo repert. in
verb. correctio vers. 3. qui citat Signo. de
Home. in cons. 240. & in cons. 169. cõmu-
nem referentẽ opinionem. ¶ Nõ obstat
129 primũ de æquiparatione, quia † licet iure
authe. & iure feudorũ sint æquiparati isti
duo casus, successionis ascendentium, &
patrui, vt tũc per representationem suce-
datur, vt est dictum: At tñ nõ per modum
regulæ: sed sparsim ęqparãtur, vltrà quòd
nõ omni iure æquiparati reperiuntur: nã
nec de iure antiquo, nec de iure nouissi-
mo inueniuntur æquiparati: de iure anti-
quo pbatur in §. sed si plures insti. de legi.
agna. succ. vbi patruus nepoti pfertur: de
iure verò nouissimo pbatur per hoc c. si
aliquem sm̃ cõmunem opin. vt dictum est
suprà, propter gradus considerationem.

130 ¶ Et † quando non regulariter à iure duo casus æquiparãtur, locũ nõ habet æquiparatorũ regula, etiã ꝙ punctualiter in eadẽ materia loquãtur. Riminal. in §. itẽ vobis nu. 46. instit. per quas person. nob. ac, post Socin. in l. ij. col. penul. ff. de leg. 1.

¶ Secundum nõ obstat de dubij interpretatione, & rationis identitate: quia tẽpore, quo fuit factum cap. nouissimum Reg. Charoli nõ erat dubium: nisi in successione aui qui articulus ꝑ præsens c. si aliquẽ non fuit terminatus: quia præsens c. non de ascendentium: sed de collateralium tm̃ successione tractat. & ideò rectè c. Imp. Char. disposuit, cum de aui tm̃, & nõ cum de patrui successione tractatur.

131 ¶ Præterea † ratio, quæ militat in vno casu, nõ ità militaret in alio, vide: nam facilius filius locum patris assumit, cũ de aui, quam, cũ de patrui successione tractatur: magis debetur hæreditas descẽdentibus, quã collateralibus Paul. de Castr. in auth. defuncto. C. ad tertyll. Io. Fab. Christofa. & cæte. in §. cum filius instit. de hær. quæ

132 ab intest. defe. ¶ Et † extensio de vno casu ad alium, non existente eadem ratione nunquã fit, vt no. in l. illud. ff. ad l. aquil. & l. à titio. ff. de verb. oblig. & in auth. quas actiones. C. de sacr. san. Eccl. Deci. in cons. 444. nu. 17. & ità in terminis etiam tenere inuenimus do. Canniz. in prædictis alleg. dum respondet ad medium Soc. suprà adductũ in cons. 252. vol. 2. dicens, quòd hoc motiuũ Soci. nõ habet saporem: nam consuetudo debet strictè interpretari, & non debet extẽdi de casu ad casum c. dilectus, & ibi no. Doct. de consuetud. & maximè, vbi est diuersa ratio: nam in successione transuersalium sunt limitatæ, & taxatæ personæ, & vocantur ꝓximiores, quo casu nõ fit subintratio per hoc c. si aliquem, secus in successione, ascẽdentiũ, vbi aliter est statu. ꝑ d. c. nouissimũ, & ità in specie determinate dici. Blas. in cons. quod fecit in causa feudi del' Inbaccari.

133 ¶ OCTAVO Extra. q. † an cap. prædictum Imp. Char. locum habeat in dispositione testamẽtaria, vt licèt proximiores per testatorẽ vocentur: tñ nepos personã patris representet, & videtur, quòd sic, quatenus disponit, quòd etiam si fuerit ꝑ auum dispositum de feu. in secundogenitũ, & secundogenitus in vita aui habuerit inuestiturã, quòd hoc nõ obstante possessio defuncti continuetur in nepotẽ, quod est simile statutũ, quod est in partibus Hispaniæ, ꝙ interpretatur Dida. Couar. in c. 38. lib. prat. q. si disponere nõ potest auus, ergò loquit̃ in testamentaria successione.

134 ¶ Secundò † d. c. generaliter loquit̃, ergò generaliter intelligi debet, vt omnem casum cõplectatur, etiã, quòd in vno maior sit ratio, quã in alio l. 1. §. ꝙ autẽ, de aleæ lusu, & aleato. ¶ Sed contrarium verius esse nobis videtur, vt c. prædictum Impe. Charo. loquatur ab intestato: primò quia d. c. interpretatur dubiũ, quod est de iure cõmuni, quod dubiũ est in successione ab intestato: an filius ingrediatur in locũ patris, quod patet in tit. de hær. ab intest. ve. cũ sim. lex. n. interpretans secundũ terminos legis interpretate intelligi debet, vt in auth. de filij ante do. instru. nat. §. tertia verò constitutione. Io. Crott. in rub. ff. solu. mat. nu. 60. ꝑ c. constitutio. de elect. in vj. Bar. in l. nihil. ff. de cõiung. cũ emanc. lib. ¶ Secũdò facit hoc cap. quod generaliter loquitur, & tamen ità interpretatũ fuit ꝑ Gul. de Pern. & Episco. Vber. & rectè, vt suprà est dictũ in verbo (mori contingat) vt intelligatur ab intestato, & nõ facto testamento. ¶ Tertiò si ità interp̃tarentur vt dictum est in cõtraria opinione quodã sequeretur absurdum, quod testator non posset disponere in hoc casu, vt frater, vel filius admittatur, & non nepos in feudo alienabili, & statutũ corrigeret cap. volentes, quod tribuit facultatẽ testãdi de feudo, & statu. interpretari debet, vt minus corrigat. l. antiquam. l. præcipimus in fin.

135 C. de appella. cum simil. † Item cõtineret iniquitatẽ quia tolleret facultatẽ testandi [ſ] quæ iuregẽtium, vel iurenaturali cõpetit. l. nec. n. §. deportati. ff. de milit. testa. l. milites. C. eod. tit. & faciunt ea, quæ latè congerit Dida. Couarr. lib. variar. resolu. lib. 3. c. 6. vbi cõcludit Principem nõ posse tollere testatorũ voluntates, per rescripta. ¶ Nec refragatur, quod in d. c. habetur, quòd auus non potest disponere: quia loquit̃ in feudo in forma stricta, vbi in ꝑiudicium succedentium, ex forma inuestituræ, vel ex natura feudi, si sit tale, ꝙ dignitatem habeat, sm̃ vnam opinionẽ, ꝙ minimè alienari potest: secùs si sint feuda alienabilia per c. volente: quia tunc ad sui libitum testator disponere potest.

¶ Ex quibus inferuntur duæ limitationes

136 ad d. c. Imp. Charoli: † Prima est, vt non habeat locum, cum de successione patrui tractatur: sed tãtum in casu suo, cũ de aui successione tractatur. ¶ Secũda, vt intelligatur ab intestato, secus si ex testamẽto vocentur agnati: quia tunc voluntas testatoris est seruanda. l. in conditionibus primum locum. ff. de condi. & demo. l. ex facto la grande. ff. de hære. instit. l. in §. conditio. ff. de adim. leg. Soci. in cons. 76. nu. 2. vol. 3.

IN

IN VERBA.

EODEM ORDINE.

SVMMARIA.

1 *Intellectus plures ad verba (eodem ordine) in cap si aliquem.*
2 *Patruus: an succedat nepoti, sicut nepos patruo succedit?*
3 *Ascendentes in gradum filiorum nõ ingrediuntur, sicut descẽdentes in gradum ascendentium.*
4 *Frãcorum iure viuitur per c. si aliquẽ.*
5 *Gradus prærogatiua seruatur inter lineas vocatas per c. 1. de nat. suc. feu.*
6 *Linea defuncti quos comprehendat?*
7 *Proximior in qualibet existẽs linea admittitur in feudo per c. si aliquem.*

EODEM ORDINE No. ꝙ plures dãtur intellectus ad ista verba (eodem ordine.)
1 † Primò secundum intellectũ Soci. in d. consi. 252. lib. 2. expone idest, sicut suprà admittitur frater maior, ac etiã in eius defectu eius liberi, vsq; ad trinepotem, ita cæteri, tàm fratres defuncti, quàm patrui, & omnes, qui infrà gradũ trinepotis coniuguntur, admittantur eodem ordine, vt expleta linea fratris maioris, succedat frater, qui ætate post eũ sequitur, & in eius defectu, eius posteri, & expleta tali linea istius, succedat alter sequens cũ eius linea, & sic deinceps, quo vsq; linea defuncti expediat, & ea expleta, idem fiat de alijs lineis proximioribus, & hæc expositio esset verissima, si vera esset opinio Socin. sed quia ab ea dissentimus, vt diximus suprà in verbo (gradu) q. 5. ideò ad aliã expositionẽ transeamus.
2 ¶ † Secundò modo legi potest: (eodem ordine) .i. vt de sursum deorsum, & deorsum sursum idẽ est in ordine, vt sicut nepos succedit patruo, ità patruus succedit nepoti, & secũdũ hoc deciditur. q. de qua est dubium in constitutione vt de successionibus: an patruus succedat nepoti, sicut nepos patruo succedit, de iure communi feud. est clarum ꝑ tex. in c. 1. Impe. Loth. vbi latè disputat Affl. post Andr. ibi sed ꝑ cõstitutionem vt de successionibus dubitabatur, per glo. duas, quæ ibi contrariari videntur: vna est in verbo (habeat) alia in verbo (non succedant) sed Affl. post And. latè ibi pertractans, deniq; illas cõcordat, & concludit in terminis illius cõstitutionis, vt patruus nepoti succedat, sicut nepos patruo succedit, per rationẽ: quia ibi cõstitutio vt de successionibus enumerat gradus, & non personas, dùm dicit (vlteriori gradu, & c.) vt habetur ibi per eum nu. 40. 41. & sequ. ꝙ expeditius est in hoc statu. dùm statu. nostrum dicit (simili gradu) ꝑ quæ verba clarè demõstratur suprà gradus enumerasse, prout cõmuniter oẽs interpretantur, vt diximus suprà in verbo (gradu) q. 5. & 6. & idem Affli. ibi in nu. 23. & 36. ¶ Sed retinendo opinionem, quòd filius per representationẽ in locum patris succedat, quã suprà reiecimus, hæc expositio nõ esset bona: quia nõ ità succeditur deorsum sursum, sicut sursum deorsum: nam nepos, cũ de successione patrui tractatur, locũ patris accipit. §. huiusmodi in auth. de hæred. ab intesta. ven. & c. 1. §. his verò de grad. succ. sed omnes alij agat i vocantur secundũ proprium eorum graduum in auth. post fratres. C. de legiti. hær.
3 † nec ascendentes in gradum filiorum ingrediuntur, sicut descẽdentes in gradum ascendentium. Paul. de Cast. in authe. defuncto. C. ad tertulli. & declarat Deci. in consi. 1. nu. 6. Bal. in c. 1. in fin. Imp. Lotha. Pet. de Greg. in tract. cõcess. feu. p. 4. q. 9. vers. ex hac cõclusione infero, & est tactũ suprà in verbo proximior nu. 26. Sed nos tenuimus contrarium, quòd nõ succedatur per representationem: sed per prærogatiuã gradus, ideò expositio ista est vera, & qualis sit iste ordo dicemus infrà in vlt. intellectu .i. vt proximior admittatur. 3
¶ Tertiò legi potest, secundũ tertium intellectum, quẽ dixit sibi occurrere legẽdo Gul. Pern. hic (eodem ordine) .i. vt pariter admittãtur, plures in eodẽ gradu concurrentes: nisi iure francorum viuatur, & dicit, quòd sic secundum aliquos exponitur, & ità trãsit. ¶ Sed dic similiter, quòd
4 hæc expositio non valet: † siquidem communiter omnes hoc. c. si aliquẽ interpretantur, vt semper viuatur iure frãcorum, & sic vt vnus succedat, & non plures, vt dicemus infrà in verbo (francorum) quod hodiè expeditum est per c. volentes, quo feudum est indiuiduum, ibi integro & indiuiso, secundũ cõmunem interpretationem, vt per Io. Aloys. de Septi. ibi traditur, & nos meminimus suprà in rub.
¶ Quartò, & vltimò, & melius dic (eodẽ ordine) .i. vt non omnes, qui simili gradu vsq; ad trinepotem sunt coniuncti, expleta linea defuncti, æqualiter admittantur, sed ille tãtum: qui est proximior in gradu existẽs in linea defuncti: nam si nõ fuissent posita hæc verba (eodem ordine) appareret dicẽdum, vt expletà linea defuncti, in qua proximior est vocatus, omnes alij, qui simili gradu essent coniuncti vsq; ad trinepotem æqualiter deberent admitti,

sicut

5 † sicut dubitatur in c. 1. in fin. de natu. succ. feu. vbi postquã ille tex. vocauit lineã defuncti, dicit in fine: (*sed omnibus ex hac linea deficientibus, omnes aliæ lineæ æqualiter vocantur:*) sed ibi Andr. in fin. Bal. in 3. no. Præpo. nu. 2. & Alua. in col. 2. communiter tenent, quod etiã gradus prærogatiuã seruata, oẽs aliæ lineæ succedant, vt quæ remotior sit, tardior admittatur. ¶ Præterea dubitari poterat si non essent posita hæc verba (eodem ordine) vt licèt expleta linea defuncti, ꝓximior linea admitteretur, per d. cap. 1. & ibi cõmuniter Docto. de natu. suc. feu. tamen non proximior in gradu in ꝓximiori linea existens: sed omnes existẽtes in eadem proximiori linea admitterẽtur, vt admittuntur de iure cõmuni feudorum, vt in d. c. 1. de natu. suc. feu. vt ait etiã Soci. in d. cons. 252. nu. 17. ver. ad primã respon. vol. 2. Nec refragatur verbũ (proximior) suprà in tex. positum: quia posset dici, quòd fuisset positũ ad tollendam difficultatẽ de linea fratris maioris tm̃, in qua cõtinentur superstites alij fratres maiores ad finem, vt ꝓximior, & non omnes admittantur, secundũ Soc.

6 † vel secundũ nos fuisset positũ ad tollendã difficultatẽ de linea defuncti in qua omnes fratres defuncti cum suis posteris cõtinentur, vt in c. 1. in fin. & ibi Andr. de natu. suc. feu. vt proximior, & non omnes admitterẽtur, Et indubitanter absq; istis verbis (eodem ordine) admitterentur, qñ iure francorum nõ viueretur: quia proximior in linea defuncti tantum vocatur, & non in alijs lineis in tex. & sic difficultas in linea tantũ defuncti sublata fuisset, & non in alijs lineis, & simpliciter, & indistinctè in alijs lineis hoc statu. loquens, reciperet interpretationẽ, & distinctionẽ à iure cõmuni, vt omnes insimul existentes in alijs lineis (dempta defuncti linea) insimul admitterẽtur, vt per glo. & Doct. in l. sciendũ. ff. qui satisd. cog. Affl. in constitutione vt de successionib. n. 24. ¶ Sed

7 † hæc verba (eodẽ ordine) omnia dubia sustulerũt, idest vt proximior tantum admittatur, in qualibet existat linea, sicut in linea defuncti admittitur, & ità etiam sentire videtur hic Gul. Pern. dum dicit, quòd expeditius exponitur (eodem ordine) idest vt proximior admittatur, & hæc opinio vti verior nobis magis arridet.

IN VERBA.

FRANCORVM IVRE.

SVMMARIA.

1 *Francorum iure viuere quid sit?*

2 *Secundogenitus an mortuo primogenito, primogenitus dicatur ità, quod in feudis, vbi primogenitus vocatur succedere possit?*

3 *Primus ille dicitur, quẽ nemo præcedit: licet alter eum non sequatur.*

4 *Cap. nouissimũ Impe. Charoli, dictans, quòd primogenitus ingrediatur in locum patris sui, locum habet etiam in secundogeniti filio, siuè secundogenitus antè, siuè post mortem primogeniti decesserit.*

5 *Intellectus duplex clausulæ frãcorum iure, quo francorum iure viuitur in feudo informi.*

6 *Relatiuũ qui, iunctum antecedenti sine copula illud restringit.*

7 *Lex noua corrigẽs intelligi debet secundum terminos. l. correctæ. & in regno viuitur iure longombardo, sed comm. est contra, vt infra.*

8 *Francorum iure viuitur in omni casu, siuè forma appareat, siuè non, secundum communem intellectum.*

9 *Feudum indiuiduum esse debet per cap. volentes.*

FRANCORVM IVRE.

1 † Viuere. n. francorũ iure tm̃ est, quãtum dicere: primogenitus tm̃ succedat. Andr. in c. imperialẽ §. præterea ducatus in prin. de prohi. feud. alien. per Fede. Deci. in cons. 445. Affl. decis. 119. col. 1. cũ concord. per Tiraq. in tract. primogen. in princ. nu. 3. Rodo. Xuar. in l. quoniam in prioribus in declara. l. regni vers. sequitur lectura. C. de inoffi. testa. Did. Couar. lib. varia. resolu. lib. 3. c. 5. ¶

2 † Sed quæro an secundogenitus mortuo primogenito dicatur primogenit', ità quòd in feudis, vbi primogenitus vocatur succedere possit? omissis disputationibus, ꝓ parte affirmatiua conclude, ꝙ primogenito decedente in vita patris, secundogenitus primogenitus dicitur, & consequenter ad feudi successionem admittitur: nam secundogenitus: licèt respectu primogeniti, secũdogenitus dicatur, tamen respectu tertiogeniti, & aliorũ sequentium verè primogenitus dicitur: quia primo natus arg. ab ethymologia vocabuli. l. ij. §. appellata. ff. de re. cre.

3 † Item si nemo præcedit, licet alter non sequatur, primus tamen dicitur. l. qui duos, & ibi Bar. de reb. dub. in prin. Bal. in rub. C. de serui. fugi. vbi primum dicitur, ꝙ nõ habet aliud antè se, Firmia. in verbo primus. §. discipuli in prohe. ff. l. ex duab' in prin. ff. de vulg. & pupilla substitutione. Ias. & Alex. in l. quoties. C. de rer. vẽd. Gul. de Bene. in c. rainutius vers. idem intesta-

testamento de testa. Tiraq. in d. tract. de primogen. q. 3. vbi cōcludit, quòd Regnū Siciliæ, ꝙ ex pacto primogenito defertur, eo sine hærede mortuo, non ad Papā deuoluit: sed secundogenitus capiet: licèt quamplures contrarium voluerint, vt ibi per eum. ¶ Ex quo infertur, † quod cap. regni nouissimū Imp. Charoli loquens de filio primogeniti, vt ingrediatur in locum patris sui cum de aui, seu de aliorū ascendentium successione tractatur, locum habebit etiam in filio secundogeniti, siuè secundogenitus antè, siuè post mortem primogeniti decesserit, vt semper ipse filius locum patris eius secundogeniti assumat, & patruū excludat, qui tertiogenitus est, ità per prædicta in indiuiduo tenere vidimus cōpatriotam eximium do. Federicū Campixanum in allegationibus in causa spolij terræ Buccher. qui dicit, quòd iste pulcher casus tempore suæ sedis in causa petitorij contigit, & probari asseuerat per Oliuer. instit. de grad. q. 8. nu. 2. ꝙ vnà, & eadem persona dicatur ascendens, & descendens, ità respectu præcedētium dicatur secundus, respectu verò sequentiū primus: quia primonatus. Ancha. in cons. 82. col. fin. Tiraq. in tract. primigen. q. 40. nu. 131. p c. Ioseph. de verb. sign. Et p tradita per Cyn. Alber. & Bald. in l. si quis prioris §. tale. C. de secun. nup. quòd stante statuto, quòd filius primogenitus succedat in Baroniam, verificatur in filio secundi matrimonij: quia secundum matrimoniū respectu tertij dicatur primū, quem refert, & seq. Tiraq. in d. q. 3. nu. 6. & q. 83. Soci. in cons. 252. vol. 2. vbi ponit, ꝙ ea, quæ dicta sunt de nepote ex primogenito cōtrà patruu secundogenitū, militant in nepote ex secundogenito cōtrà patruū tertiogenitum, dummodo, quòd secūdogenitus si viueret succederet, Gram. decis. 1. col. pe. & alia citat, deniq; dicens, quòd in terminis tenet Dida. Couar. lib. prat. q. cap. 38. vers. sexto regni lex. Non obstante d. Bal. in c. 1. de filij nat. ad morg. quia cōtrà eum tenet Nicol. Pe. in tract. de success. in prima par. princ. in vi. specie filiorū vers. vnū dicit Bal. & Pico in l. ꝙ te in glo. ff. si cer. pet. Tiraqu. in d. tract. par. 3. licèt dubitauerit Ias. in l. is potest. ff. de acqu. hær. col. 6. & Roma. in cons. 98. & quòd nō sit vera opinio Bal. citat Alex. & Ias. in l. quoties. C. de rei vend. qui omnium ex mente volunt, quòd stante statuto, vel consuetudine, quod primogenitus succedat, si moritur, feudum ad secundogenitum deuoluitur, qui primogenitus esse incipit.

5 ¶ Not. quòd † ad hæc verba (francorum iure) duplex extat intellectus.

¶ Primus intellectus est, ꝙ apparēte forma, clausulam iuris francorū habēte, tunc primogenituræ, & sexus prærogatiua seruetur, vel etiam non apparente, sic feudo informi existente, per constitutionē Reg. Feder. nu. 30. fol. 22. secus, si forma cōmunis appareat: quia tunc ea seruari debet, prout est, vt omnes admittātur æqualiter in eodem existentes gradu c. 1. de suc. feu. & feudum, secūdum ius cōmune feuderū diuidatur: nisi esset titulatus, vt habetur in c. imperialē. §. præterea de prohi. feud. alien. p Feder. Andr. in constit. vt de successionibus in verbo (speciali iure francorum,) vel saltèm ad primogenitum feudū perueniat, & fructus inter omnes diuidantur, secundum vnum intellectum in c. volentes, qui est, vt feudum integrū, & indiuisum maneat secūdum quem cōsuluit in feud. Fluminis Frigidi in territorio Messanæ Gul. de Per. in cons. 1. col. 2. & sic participium (viuentes) in tex. facti accidentiā significet, ità hunc tex. intellexit Gualter. de Paternione, cuius expositio prima frōte displicuit Gul. de Per. dum insimul cōferebant, qui expressim dicebat per cap. cōstitutionē Reg. Feder. ꝙ hoc cap. declarat: sed demùm soluens obiectionē illius c. dixit habere locū c. constitutionē, nulla apparente forma: secus autē si appareret: quia tunc illa seruaretur, & ità cū opinio. Gualt. transit hic Gul. de Pern. & si hoc c. si aliquē est c. Honorij Papæ, ità istud etiā intellexit Affl. in const. vt de successionib. nu. 48. vers. 16. not. vbi referens hoc cap. si aliquē, vt c. Honorij Papæ, dicit, ꝙ tunc maior natu succedit in feudis, quando oēs sunt maritatæ, & dotatæ, si in eis victum fuit more francorū, & sic non præsupponit, quòd viuatur iure frācorum: sed dicit (si victum fuit more frācorum,) Et sic secundū hoc in Regno Siciliæ viuitur iure francorum, vt primogenitus succedat ex pacto, & non iure. ¶ Confirmatur hæc opinio aliter ponderādo hæc verba (francorum iure viuentes, & c.) quòd hæc non sunt verba dispositiua: sed tm̄ demonstratiua, & declaratiua casus, vbi sexus & pritiua, & declaratiua casus, vbi sexus & primogenituræ prærogatiua seruari debeat, non. n. clarè disponit, vt viuatur iure francorum: sed principaliter disponitur sexus & primogenituræ ꝓgatiuam seruari, & demonstrant, & declarant inter quos seruari debeat. i. inter viuētes iure frācorū, quæ verba sic resoluuntur. i. inter eos, qui

6 viuunt iure frācorum, & c. † & relatiuum illud (qui) est huiusmodi naturæ vt iunctū antecedenti sinè copula, illud restringat, l. ea tamen adiecto. ff. de leg. iij. Bar. & alij in l. omnes populi. ff. de iust. & iur. l. eos populos.

populos.C.de sum.tri.& fid.cath.Corasi. in l.qui liberos nu.34.ff. de ritu.nupt.

7 ¶ Secundò facit:quia † lex noua corrigens intelligi debet,secundū terminos.l.correctæ.§. tertia verò cōstitutione in auth. de filijs ante dot.instru.na.sed in Regno Siciliæ viuitur iure longobardo,vt in cōstitutione puritatem de præstan. sacr. baiu.& Andr.in c.1.§.prætereà ducatus col.3. de prohib.feud.alien.per Fede.quo casu oēs pariter succedunt d.c.1.de succ.feu.& nō iure frācorum:nisi specialiter sit cautum, vt no. idē Andr. in c.cōstitutionē in prin. de reuo.fe.lib.3.& ꝓbatur in constitutione vt de successionibus de success. nob.in feud.circà prin.ibi (inter eos, qui viuunt iure francorū,) vbi vult descendentes succedere in infinitū seruata ætatis, & sexus prærogatiua inter illos tamen,qui de iure francorū ex speciali forma viuūt in regno, quasi regulariter contrariū sit,& apertius ibi glo.declarat,& sentit Gul.de Per.in d. cons.1.col.2.idē sentit Io.Aloys.de Sept. in c.volentes in declaratione illius clausulæ iuris francorum:licèt posteà contrà teneat per c.volentes,& tex. istum,vt infrà dicemus, ergò correctio præsumi debet.

¶ Secundus intellectus est cōmuniter re-

8 ceptus, quòd † in omni casu, siuè forma appareat, siuè non, & siuè specialis, siuè cōmunis ,vt semper viuatur iure frācorū, & sexus, & primogenituræ prærogatiua seruetur, Barone ab intestato decedente, ità intelligit hic do.meus Prop.Blas.Lan. & idem do. Blas. in c.volentes in 4.nota. vbi dicit, quòd hoc est de specialibus in regno introductum,vt ab intestato deuoluto feudo, succedat ius frācorum,vt masculus fœminæ,& maior minori præferatur, per c.si aliquē,& per c.constitutionē. Io.Aloys.de Sept.in d.c.volentes in declaratione istius clausulæ iuris frācorum,vbi dicit, ꝙ ad ista omnes inducunt hoc c. & quòd viuatur in regno iure francorum ab intestato,tenuit Bernard.de Medico,aliàs Saccurafa in cap.volentes in prima forma concessionis in intestato, Pet. de Greg.in tract.cōcess. feu.par.4.q.12.vers.secundo verò casu, vsq; ad fin. vbi ampliat etiā inter transuersales maiores,& minores, seu ascēdentes, & descēdentes,& tàm in feudo nouo, quàm in antiquo, & multa allegat, & idē Pet. de Greg. in q.seq.quæ est xiij.vbi concludit, quòd in omni feudo, siuè adsit clausula iuris frācorum, siuè deficiat, & sit in forma larga,vtiq; semꝑ ius francorum ab intestato seruetur, allegat. Bernard. de Medi.in cōpendio suc.feu.in prin.Gul.de Per.in cons.20.vidi processū col.2.vers.modo non obstat, & vt locum habeat etiā in feudo materno,sm̄ Andr.in constit. in aliquibus col.1.vers. sed numquid,& col.9.& seq.vers.sed numquid filius, & Curt.in tract. de feud.p.3.in prin. vers. quomodo succedant fœminæ col.2. vers.secundo singulariter,& etiā in feudo dignitatis,vbi est minus dubiū c. licèt vbi Abb. de voto.Corset. in tract. de excelle. reg.q.9. ¶ Et pro hac opinione facit iste tex. dùm dicit (frater, aut ex suis liberis ille, qui tempore mortis superèrit defuncto proximior) quatenùs loquitur in singulari numero,& nō in plurali: dixit ille, & nō illi, proximior, & nō proximiores: quasi sentiens,vt vnus succedat, & nō plures, vndè mentē eius fuisse colligitur, generaliter ab intestato, vt francorū iure viuatur,& mens statuti magis attēdi debet, quàm verba l.iij.C.de lib.præter.cū simil. & facit ꝙ voluit Soci. in cons.252.nu.12. & 16.vers.octauo confirmatur,& nu.17. ver.ad primā respon.lib.ij.& Gul.de Per. in cons.4.nu.6.qui videtur esse cōtrarius, facit etiā c.cōstitutionē Reg.Feder.nu.3. char.22. ¶ † Secundò est hodiè hoc expe- 9

ditum ꝑ c.volentes in fin. (ibi integro,& indiuiso feudo perdurante) ꝙ cōmuniter sapientes regni, intelligunt,per hoc, quòd indiuisum,& integrū remanere debet feudum,vt ad vnā tm̄ perueniat personā,si ad vnā, ad primogenitū tamquā digniorem, arg.l.fin.ff. de fid.instru.l.si quæ sunt cautiones.ff.famil.hære.Gul. de Per.in cons. 4.col.3. & idē Pernus in cons.1.col. pen. cons.6.& cons.14.Aloys. de Septi.in d.c. volentes in declaratione ꝓdictæ clausulæ iuris francorū,qui testatur hāc esse cōmunē opinionē,& allegat Blas.de Sanct. Angelo in cons.comitatus Augustæ in primo dubio, propè fin.& alios,& idem Pet.de Greg.idem tenet in tract.cōcess.feu.q.13. in prin.par.4.sed licèt hodiè ꝑ d.c.volentes sit expeditū.ꝓsenti tamen cap.dubitatur,& magis congruit primus intellectus attentis verbis, sed secundū mentē,magis secundus, qui communiter approbatur.

¶ Ex quibus datur intelligi, ꝙ hodiè per hoc cap.corrigitur ius antiquū, quod obtinebat, quod in Siciliæ Regno ex pacto viuebatur iure francorum,& primogenitus succedebat,& nō iure.sed iure longobardo.Andr.in c.1.in fin.de eo qui sibi,& hæred. Bal. in l.cum antiquioribus col.4. vers. & quia tales remissiones.C. de iure deliber. cum concordantijs per Tiraq. in tract.primogen.in prin.nu.8.&nos suprà in præludijs nu.32. cū pluri.seq. aliqualiter tetigimus: nam hodiè regulariter iure francorum viuitur per hoc c.si aliquem.

IN VERBVM.

SEXVS

SVMMARIA.

1 *Sexus prærogatiua ſeruatur per cap. ſi aliquem.*
2 *Fœmina iure feud. penitus eſt excluſa.*
3 *Fœmina cur non ſuccedat in feudis?*
4 *Regina Amazonũ pugnauit cũ Pirro.*
5 *Fœmina in quibus caſibus ſuccedant? remiſsiuè.*
6 *Maſculus fœminæ præfertur ratione familiæ conſeruandæ.*
7 *Fœmina alteri nubendo, nomen agnationis amittit.*
8 *Frater & ſoror vndè dicantur?*
9 *Maſculinitatis qualitas ſemper videtur appoſita ad familiæ cõſeruationẽ.*
10 *Ratio conſeruãdæ agnationis, licet nõ ſit expreſſa: habetur tamen pro expreſſa taliter, quòd ex ea argui poteſt, ac ſi literaliter fuiſſet expreſſa in ſtatuto.*
11 *Statu vt maſculus præferatur: quando fauore agnationis conſeruãdæ factum cenſeatur?*
12 *Maſculus eſt dignior fœmina.*
13 *Cap. ſi aliquem, an ſit factum cauſa agnationis conſeruandæ.*
14 *Fœmina eſto, quòd alteri ſit nupta dicitur de familia, & agnata.*
15 *Filius patris, & non matris ſequitur familiam.*
16 *Fœmina caput, & finis eſt familiæ.*

SEXVS. Quidam habent hic, gradus ſexus, & primogenituræ ſeruata, vt ex mente colligimus Io. Aloyſ. de Septi. qui pſupponit hanc literã ità dicere; p quo facit, quod ait Affl. in conſt. vt dè ſucce. n. 13. lib. 3. rub. 24. ſi hoc eſt cap. Honorij, vbi dicit, q cap. Honorij Papæ vocat trãſuerſales in feudo, gradus, & maioris ætatis habita ratione, & ſi hoc eſſet verũ decideretur dubia quæſtio inter patruum, & nepotem: quia indubitãter patruus pferreẽ, vt pfertur, de quo latè nos diximus ſuprà in verbo gradu in q. 6. Sed in noſtro Codice nõ eſt iſtud nomen (gradus) an deficiat, & quomodo ingoramus, ſed ſecũdũ verba do. mei Propatrui hic in q. 3. verſ. iſta q. poteſt iudicio meo terminari, quorũ ſuprà meminimus. credimus, q nõ ſit dictio (gradus) nam ipſe loquens de pprogatiua gradus dicit, q non eſt lex in mũdo, quæ p prongatiuã gradus decidat, q patruus nepotem excludat, vel ecõtrà: nec, pſens cap. hoc determinat: nam ſi habuiſſet dictionẽ gradus, ſic non dixiſſet.
1 ¶ Not. quòd † in ſucceſsione feudi ſexus prærogatiua ſeruatur, & ſic maſculus fœminæ præfertur per hoc c. ſi aliquẽ: ſecùs
2 de iure cõmuni feud. † quo fœmina à feudo penitus eſt excluſa c. 1. §. hoc autẽ notandum, de his qui feu. dar. poſſ. c. 1. §. filia
3 de ſucceſſ. feu. ¶ Et † ratio eſt. quare fœmina de iure cõmuni feu. nõ ſuccedat: qa pugnare nõ poteſt, nec dominũ adiuuare, vt in d. §. hoc autẽ notandũ, & licèt qñq;
4 pugnaſſe videaẽ, ✠ † ſicut Regina Amazonum cũ Pirro, vt aiunt poetæ, & Regina Auſtri, quæ venit videre ſapientiã Salomonis, vt in lib. regum, Iudit quæ doloſè caput abſcidit Holofernis, Epheſina Reg. vxor Mitridati, quæ equo, & armis in pilijs maritũ ſequebatur, vt narrat Valerius Maxim. tñ ſunt de raro cõtingentibus, & leges attendunt ad ea, quæ frequẽtius accidunt. l. nam ad ea. ff. de leg. Andr. in d. §.
5 hoc autẽ notãdum. ¶ Fallit tñ † in certis caſibus, vbi fœminæ ſuccedũt, vt habetur pſcribẽtes in d. §. notãdũ, & Alex. in conſ. 29. col. 3. vol. 1. & conſ. 10. col. 2. vol. 4. infert Affl. in conſt. in aliquib. nu. 2. rub. 23. lib. 3. hæc hodiè ſunt correcta p hoc c. & p conſt. in aliquib. & p conſt. vt de ſucceſſioni. & ratio hẽtur in d. conſt. in aliquib. qa naturæ ſunt rephẽſores, qui inter maſculũ, & fœminã cõſtituũt differentiã, cũ vterq; ad hominis pcreationẽ requiraẽ. l.
6 maximũ vitiũ. C. de lib. pt. ¶ Sed † ratio quare maſculus fœminæ pferatur, eſt gratia dom', familię, & agnationis cõſeruãdę ſm cõmunẽ opin. quã teſtaẽ Bru. in tract. de ſta. fœmi. excluſi. arti. 3. nu. 12. vbi latè
7 ✠ † fœmina. n. alteri nubẽdo, nomẽ agnationis amittit, & in aliam familiã tranſit. l. cũ in adoptiuis. ff. de adop. l. fin. C. de pri-
1 ui. ſcola. lib. xij. cum concord. per Soci. in conſ. 30. nu. 6. vol. 1. Pariſ. in conſ. 47. nu. 10. lib. 3. poſt doct. oẽs diffuſe ĩ l. vnica. C.
8 de in ius voca. & Deci. in conſ. 331. † Vñ frater, quaſi ferè alter appellatur: ſoror verò, quaſi ſeorſum naſcatur, & à familia ſeparetur, appellata eſt, ſm Aul. Gell. noct.
9 atti. Soc. conſ. 30. nu. 6. vol. 1. † Nam qualitas maſculinitatis ſemper videtur appoſita ad familiæ, domuſq; conſeruationem vt traditur in §. cæterũ, & §. media. inſtit. de legit. agna. ſucce. l. 1. §. penul. ff. de vnc. inſpici. Bal. & cæte. in l. maximũ vitium. C. de lib. præter. Pariſ. in conſ. 50. nu. 19.
10 vol. 3. & conſ. 77. n. 14. vol. 2. ¶ † Et hæc ratio conſeruandæ agnationis licèt nõ ſit expreſſa, habetur tñ pro expreſſa taliter, q ex ea argui poteſt, ac ſi in ſtat. literaliter fuiſſet expreſſa, latè Brun. in d. arti. 3. nu. 15.

nu.15.16. & 17. qui allegat Panhor. in c. nihil de electio. & alios, & ità cõmuniter oẽs concludunt, loquẽtes de hac materia statutorũ sm̃ Paris. in cons.110. nu.3.vol. 3. & in nu.2. vbi dicit in puncto ità consuluisse Roma. in cons.16.& quamplures cum sequutos fuisse, idẽ Paris.in cons.72. nu.81.lib.4.& in cons.50.n.25.&seq.vol. 3.vbi adducit glo.Bal.& alios in l.quãuis. C.de fideic.& in l.liberorũ.ff.de verb.sig. Modern.in l.si cõstante in prin.ff.sol.mat.

11 ¶ Limitatur pdicta conclusio,vt pcedat, † quãdo masculus pfertur in successione ascendentiũ masculorũ:secus si ascendentium ex linea materna: quia tunc tale statutum fœminarũ exclusiuum non fauore agnatorũ, vt salua sit eorum dignitas: sed fauore masculorũ, vt salua sit masculinitatis dignitas factum censetur, sm̃ Paul. de Castr. in cons.301. psupposito ad statu.in anti.Maria.in cõs.1.in pri.ref.& seq.Bru.

12 in d.art.3.nu.12.facit:† quia masculus est dignior fœmina.l.1.ff. de sena.sm̃ Luc. de Pen. in l.fin.C. quando, & quibus quart.

13 pars.debe.lib.xi. ¶ † Sed animaduertendum est, ꝙ sm̃ hanc limitationẽ, à nostro statu non videtur vocatus masculus causa agnationis conseruandæ. quia succeditur passim, ità agnatis, sicut cognatis, & ità masculi, sicut fœminæ vocãtur,in quibus patet,agnationẽ minimè cõseruari posse, ideò putamus sic distinguẽdum, Aut succedunt masculis agnatis alij masculi agnati, & tunc militat ratio familiæ cõseruandæ: quia cõseruari potest,& locũ habebit cõmunis opinio suprà relata: Aut succedunt fœminæ agnatæ masculis agnatis,& tunc etiã militat prædicta ratio, & si non totaliter familia conseruatur: quia alteri nubendo perdit nomen agnationis, nominis,& familiæ.l.cũ in adoptiuis de ado.cũ

14 simi.cõseruatur tñ aliqualiter:† quia fœmina estò,quòd alteri sit nupta,dicitur tñ de familia, & agnata, vt p Moder.in l.voluntas.ff. de fideicom.Soci. in consil.227. col.7. & 8. vers. circà, & vers. quibus tñ vol.2.Franci.de Cur.in cons.63.col.16.in

15 fin.saltem donec viuit: ☞ † licèt filij ipsis ex fœminis descendentes, patrisfamiliam sequantur.l.familiæ.§.1.ff.de verbo.sign.

16 Paris.in cons.23.n.45.vol.1. ☞ † nam fœmina caput,& finis est familiæ.l.1.pnunciatio.§.fin.ff.de verb.sign.Soc.in d.cons. 30.nu.6.vol.1. ¶ Aut fœmina alteri fœminæ, seu masculo cognato succedit, & tunc quia considerari nõ potest ratio familiæ cõseruandæ,nõ dicitur locum habere talem rationem: sed pp dignitatẽ masculinitatis tunc masculus præferretur,vt dictum est suprà in limitatione.

IN VERBA.

ET PRIMOGENITVRÆ.

SVMMARIA.

1 *Dictio (&) ponitur inter diuersa.*
2 *Primogenitura ius solum masculis cõpetit.*
3 *Primogenit. dignitas est primogenitorũ.*
4 *Fœminæ à dignitatibus excluduntur.*
5 *Primogenitura cur ĩ regnis seruetur?*
6 *Regnũ in se ipsum diuisũ desolabitur.*
7 *Romanus populus cur sibi Principem creauit?*
8 *Entia nolunt malè disponi.*
9 *Regnum est quid perfectũ, & ideò vnũ esse debet.*
10 *Rex per corpus sphericũ corona significatur.*
11 *Virtus vnita est fortior seipsa dispersa.*
12 *Primogenitura, si seruatur in feudũ dignitatem nõ habente, est pro familia conseruanda.*
13 *Primogenitura vndè traxit originẽ?*
14 *Primogenitus, & non secundogenitus: cur in feudo succedat?*
Maior natu dignior est minori natu. ibidem.
15 *Maior minori natu experientia, doctior. sapientior, & sensus maturitate præstantior præsumitur.*
16 *Senis vmbra plus valet, quàm eloquentia, & gladius iuuenis, & ideò in prærogatiuis senes sunt præferendi.*
17 *Primogenitura secundum naturã feudi iudicari debet.*
18 *Arg. de primogenitura ad feudũ valet*
19 *Primogenitura, an locũ habeat in feudis diuiduis?*

1 ET PRIMOGENITVRAE. No. ꝙ † dictio (&) ponitur inter diuersa cõcordat.l.2.C. per quas perso.no.acq.glo.in rub.ff. de iu.& fact. igno. Io. de Garro.in auth.eisdẽ.C. de sec.nup.nu. 2.fol.557.vol.7.repe. Nam alia est digni-

2 tas sexus,& alia primogenituræ,& ius primogenituræ solum masculis,& nõ fœminis cõpetit.Bal.in l.ex hoc iure.ff.de iust. & iur. Barb. in c. cũ olim de consu.col.6. ref.& seq.Paris. in consil.72.nu.71.vol.4. siquidem in se dignitatẽ cõtinet: ☞ nam

3 † primogenitura est quædã dignitas, seu prrogatiua, quam habent primogeniti, sm̃ Archi.& Præp.in cap.quam periculosum vi.q.1.Bal. in l. cum antiquioribus col.6. C. de iur.del.cum concor. per Paris. in d.

4 cons.72.nu.69.vol.4. † & fœminæ regulariter

lariter à dignitatibus excluduntur. Bal. in d.l. ex hoc iure. ff. de iust. & iu. Barb. in d. cap. cū olim col. 6. sm Parif. in d. conf. 72. nu. 71. vsq; ad 76. vol. 4. ¶ Tametsi fœminam in dignitatibus naturaliter succedere, dixisse Bald. in l. in multis. ff. de sta. ho. referat Affl. in constit. in aliquibus nu. 2. rub. 23. lib. 3. dicens ex cōsuetudine verū esse p tex. in c. dilecti filij de arbi. & videri dū esse Bru. in art. 2. sui tract. de stat. fœm. ¶ Ideò ad tollendas has difficultates, dixit iste tex. (sexus, & primogenituræ prærogatiua seruata,) & non dixit (primogenituræ tm, &c.) quia tūc fœminæ totaliter essent exclusæ: cum eis regulariter primogenitura non cōpeteret, & saperet naturā feudorū. Soc. in conf. 47. nu. 4. 5. & 6. vers. tertia ratio est, in quib' regulariter fœminæ non succedunt c. 1. §. hoc autem de his qui feu. dar. po. Parif. in d. conf. 72. nu. 74.
5 & seq. vol. 4. ¶ † Ratio verò qua primogenitura in regnis introducta fuit, est: qa melius per vnum regitur, quā per plures:
6 ☞ † nam omne regnum in se ipsum diuisum desolabitur, vt in Euangelio Mathei. xij. & Lucæ. xi. c. si ea 35. q. 2. Ias. in l. stipulationes nō diuiduntur nu. 31. ver. concludé. ff. de ver. obl. post Doct. oēs in cap. imperialē §. ptereà ducatus de prohi. feu.
7 alien p Fede. ¶ † Hinc Romanus populus Principē sibi creauit. l. 2. §. nouissimè. ff. de ori. iu. c. quoniā in plerisq; de offi. or. cum conc. p Alber. in l. donationes nu. 4. ver. sed quia cōmodius C. de do. inter vir.
8 & vxo. ¶ † Secunda ratio: quia entia nolunt male disponi, nec bonorū pluralitas principatuū, vnus ergo Princeps Arist. 2. meth. secundū Bal. in d.c. imperialem. §.
9 ptereà ducatus. ¶ † Tertia: quia Regnū est quid perfectum, & perfectum non pōt esse: nisi vnū. Bal. in auth. hoc amplius nu.
10 8. C. de fideicom. † nam Rex per corpus sphericum suæ coronæ significatur, & corona diuidi non pōt. quia si diuideretur, eius figura destrueretur, idē Bal. in d. auth. hoc amplius, vnum ergo regnū, non capit duos secundū Cicero. & habetur vij. q. 1. in apibus. l. fin. ff. de rer. di. Alua. in d. §. ptereà ducatus nu. 16. secundū Philosophū:
11 † qa virtus vnita fortior est se ipsa dispersa, idem Alua. in d. §. allegato, & aliæ plures assignant rationes, quas vide p Tiraq. in tract. de primogen. q. 4. n. 16. & seq. vbi vltra nostrates quāplures citat authores.
12 ¶ † Quod intellige nō solū ratione agnationis conseruādæ: sed prædictas etiā militare rationes in regnis, & feudis dignitatem, & iurisdictionē habentibus: Secùs in alijs feudis, quæ de iure cōmuni feudorū sunt diuidua, vt habet dictis in locis: nam si primogenitura in his seruatur per statu. fortè vt hic, est gratia agnationis conseruande. Tiraq. in d. tract de primogen. q. 23. n. 9. ex mēte Soci. in conf. 47. facti nar-
13 ratione in primo dubio lib. 3. † Et hęc primogenitura traxit originē à iure gētium, vt plenè prosequitur quàm plura citandò loca Io. Licier in tract. primogen. lib. 1. q. 3. & xx. quem refert, & seq. Parif. in conf.
14 72. nu. 70. lib. 4. ¶ Et † ratio est: quare in feudis indiuiduis primogenitus, & nō secundogenitus succedit, quia dignior est maior natu, & minorem nō debere dedignari æquū videtur. maiori subditū esse, argu. tex. l. si quæ sunt cautiones. ff. famil. herci. & l. fin. ff. de fide. instru. Gul. de Per. in conf. 4. col. 2. & 3. Albe. in l. donationes C. de dona. inter vir. & vxo. & facit illud Catonellī: cede maiori. ¶ Secundò: quia
15 † maior natu minore experiētia doctior, atq; sapientior præsumitur. c. sciendū. 16. q. 2. Itē sensus maturitate pstantior. c. n. si enim pridem. §. alia verò causa de renun.
16 ¶ Et ideò † valet plus senis vmbra, quàm eloquentia, atq; gladius iuuenū. no. Bal. in c. 1. p illum tex. de renu. & in l. cū in antiquioribus. C. de iu. del. & consequēter in honoribus, dignitatibus, & prgatiuis senes iunioribus veniunt pferendi glo. in c. sexta. xvi. dist. sm Ias. in l. cū quid. ff. si cer. pet. & iniquū esset valdè, si minor maiori natu præferretur. c. statuimus. 62. dist. Ias. in d. l. cum quid nu. 42. ff. si cer. pet.
17 ¶ Quartò extrà no. qꝺ † primogenitura iudicari debet sm naturā feudi. Parif. in cōs. 72. ad veram nu. 74. lib. 4. cū alijs p Tiraq.
18 in tract. primigen. q. 23. nu. 10. ☞ † ideò arg. de primogenitura ad feudū, & econ-
19 tra valet, ☞ & sm quosdam † primogenitura locū sibi vendicat etiā si ex consuetudine feuda essent diuisibilia. Parif. in conf. 72. nu. 77. vol. 4. ex traditis per Io. Licier. in tract. de primoge. lib. 1. q. xi. & sm alios non: nisi in feudo indiuiduo: quia nō conueniret ius primogenituræ indiuiduū, & feudum diuiduū. Tiraq. in tract. primige. q. 23. nu. 13. sed vtcumq; sit hoc in regno valet arg. quia omne feudum indiuiduum est in regno c. volentes ibi (integro,) & in hoc tex. ibi (francorum.)

IN VERBVM.

PRÆROGATIVA.

SVMMARIA.

1 *Primogenitura, an sexu præstātior sit?*
2 *Duorum specialius attenditur.*
3 *Primogenitura multa habet priuilegia*

4 *Sexus prærogatiua potentior est primogenitura.*
Ordo scripturæ intellectus ordinem notat. ibid.
5 *Sexus prærogatiua, an gradus prærogatiua potentior existat?*
6 *Masculus fœminã astrictiorẽ excludit, etiam in possessione feudi existentem, in casu, quo fœmina non subsistente masculo succedit.*
7 *Gradus prærogatiua est potetior sexus, & ætatis prærogatiua.*
8 *Prærogatiua quot inspiciantur?*

1 PRAEROGATIVA. † Quæro, quæ potẽtior sit p̄rogatiua sexus, vel primogenitura, vt̃, ꝙ primò inspici debeat ius
2 primogenituræ: quia, † vbi duo specialiter sũt disposita, nec apparet, quod magis attendi debeat, semper illud, quod specialius est, magis est attendendũ, quasi maius speciale minus speciali deroget. l. si seruo manumisso. ff. de pec. leg. l. vxori ẽ. §. codicillis. ff. de leg. 3. latè Dyn. in
3 regula gñi per speciem in vi. sed † primogenitura multa habet priuilegia, quæ refert latè Io. Licier. in tract. de primoge. lib. 2. q. 2. & alij citati ꝑ Paris. in cons. 72.
4 nu. 79. vol. 4. ¶ Sed contrarium † verius est, videlicet vt sexus p̄rogatiua potentior sit, quã primogenitura: primò ꝑ ordinem literæ: nam ordo scripturæ intellectus ordinẽ designat. l. quoties. ff. de vsuf. l. cũ pater. §. pe. de leg. 2. no. in c. cũ dilecta de rescri. Soc. in cons. 252. vol. 2. Paris. in cõs. 40. nu. 2. vol. 4. ¶ Secundò iste tex. hoc apertè determinat, dũm subdit, vt masculus fœminæ p̄feratur) ità concludit Alex. in cons. 29. qñ abundè vol. 1. ref. & sequ. Affl. in const. vt de successionibus nu. 44. qui mouentur ambo ꝑ illũ tex. & ꝑ const. in aliquibus, vbi sunt similia verba, tenet etiã hanc partẽ Pet. Greg. in tract. concess. feud. p. 4. q. 6. vbi quatuor ad hoc deducit ꝑ doctrinã Andr. in const. vt de successionib. col. 3. vers. ꝙ patet melius, qui vult, ꝙ masculus minor natu fœminã primogenitam excludat, secũdũ Luc. de Pen. in l. iubemus col. pen. vers. hæc faciunt ad q. C. de præp. sac. cub. lib. xi. vbi pater in masculorũ p̄iudicium, nec in testamento, nec aliter inter viuos in fœminarũ persõnã de feudo disponere potest, & Alex. in cons. 9. col. 2. ponderatis vol. 5. ꝙ masculus, siuè maior, siuè minor natu fœminæ p̄fertur, stante cõcessione pro mascu. & fœmi. copulatiuè, vel ꝑ se, & hære. vtriusq; sexus, quem ref. & seq. Curt. in tract. feu. p. 3. nu. 16. & 17. & Pern. in cons. 14. vers. cũ talis conc. vbi pater masculis fœminam p̄ferre nõ põt: licet secundogenitũ primogenito p̄ferat, in feu. pro te, & hær. de tuo corp.

5 ¶ SECVNDO Quæro, † an sexus prærogatiua sit potentior p̄rogatiua gradus. Pro parte negatiua videtur tex. in c. 1. de eo, qui sibi, & hæred. suis, vbi habetur, ꝙ in feudo, in quo subsistẽte masculo, fœmina non admittitur, nepos ex fratre p̄mortuo, p̄fertur filiæ, & sic masculus remotior ꝓximiori fœminæ p̄fertur, & ità dicit ibi tex. in contradictorio iudicio fuisse ꝓnuntiatum ꝓ masculo rationẽ assignãs, quia nõ patet locus fœminæ in successione, donec masculus superest ex eo, qui fuerit primus inuestitus, & ità concludit Bal. ꝑ illum tex. in cons. primo in fin. & cons.
6 seq. vol. 1. ¶ Et in tm̃ est verum, † quòd etiã si fœmina fuerit admissa nõ existente masculo, & deindè masculus nascatur ille fœminã in possessione existentẽ expellit, quia fuit cõditionaliter admissa, si masculus non reperiret, vt dixit And. & ibi glo. in d. c. 1. ꝓ quo vide Curt. in tract. feu. in 3. par. q. 28. tit. an fœmina semel admissa.
7 ¶ Sed contrariũ verius est, vt † potentior sit gradus p̄rogatiua, quã sexus, vt patet in tex. istius c. si aliquẽ ibi (simili gradu &c.) & ibi (masculi, siuè fœminæ cõcurrẽtes) .i. in eodem gradu, & ibi (nisi ex duabus concurrentibus) .i. in eodem gradu, & ibi (qui ꝓximior) .i. in gradu: nam p̄rogatiua sexus, & ætatis inspicitur inter eos, qui sunt in pari gradu cõcurrentes, ità nostrates cõmuniter interpretantur hoc c. si aliquem. Gul. de Pern. & Io. Aloys. de Sept. hic Pet. de Greg. in tract. concess. feud. in 4. par. q. 4. vbi latè hanc q. examinans, ità deniq; concludit, & dicit etiã probari per tex. in l. post cõsanguineos. §. ꝓximum. ff. de suis, & legi. hæred. & in auth. post fratres C. de legi. hære. & in auth. defuncto, ibi salua gradus p̄rogatiua, vbi Paul. Cast. C. ad tertull. & nos suprà examinauimus in verbo (gradu) q. 5. ver. quarto facit, nu. 36. & in q. 6. in fi. vbi vide, & faciunt, quæ dicemus infrà in verbo masculus q. 14. & quòd p̄rogatiua gradus antè aliàs p̄rogatiuas attẽdatur, latè deducit Corn. in cons. 199. nu. 38. vol. 2. quẽ ref. & seq. do. Canniz. in alleg. quarũ suprà meminimus, idẽ Pet. de Greg. in tract. concess. feud. par. 4. q. 9. vers. secundo infero. ¶ Nec obstat c. 1. de eo qui sibi, &c. nam dupliciter respondet Pet. de Greg. in d. q. 4. in 4. par. de concess. feud. primò quia ꝓcedit stãte tenore inuestituræ, vbi ponebat oẽs masculos ex vnã parte fœminis p̄ferendo, vndè nimirũ, si fœminis locum nõ patet, donec masculus supsit: licèt remotior in gradu,

ex eo, qui primo fuerat de feudo inuestitus, & dicit ita declarare Bald. in d. authe. cessante in vlt. col. ver. item no. C. de legi. hæred. secùs est hic, vbi cõtrarium apertè deciditur. ¶ Secundò respo. vt non procedat ille tex. qñ feudum tale esset in quo cõsuetudine, vel pacto fœminæ succederent, & pactũ, & consuetudo disponeret, ꝙ primogenitus, vel primogenita ꝑferatur: quia tũc filia, vt magis propinqua ꝑfertur, & masculum remotiorẽ excludit, & ita illũ tex. limitare asserit sing. Bald. in cons. 143. ꝑ regula vol. 1. col. 2. & referre, & seq. Curt. in tract. feu. in secunda parte q. 15. & ita de mente fuisse And. in d. c. 1. Iacob. de Sancto Georg. in tract. de feud. vers. & fœminis col. 3. vers. quid autẽ si sit cõsueto: licèt ipse aliter sentire videatur.

8 ¶ Et no. quòd † plures sunt prærogatiuæ, quæ inspici debent, antequã hæc ꝓrogatiua sexus, & primogenituræ inspiciatur. Primò inspicitur ꝓrogatiua cõiunctionis ex latere, vndè prouenit feudũ, de qua diximus suprà in ver. (proximior) in prin. ¶ Secũdò ꝓrogatiua agnationis, vbi familiæ nomen conseruari potest, vt dicemus infrà in verb. masculus. ¶ Tertiò vtrinq; coniunctionis ꝓrogatiua, quæ inspicitur tñ in nepote. i. fratris filio, & non in alijs, in alios. n. hæc qualitas nõ extendit. auth. post. C. de leg. hære. & tenuit do. Bas. hic in q. 8. & de hac etiã dicemus infrà in verbo (mascu'us.) ¶ Quartò ꝓrogatiua gradus, vt nõ oẽs: sed gradu ꝓximior admittatur, de qua diximus suprà in verbo (proximior) vers. tertio modo, & in verbo grãdu q. 6. in fin. ¶ Quintò ꝓrogatiua sexus, vt masculus fœminam excludat, vt hic, & latius infrà in verbo (masculus) dicemus. ¶ Sextò, & vltimo inspicitur ꝓrogatiua ætatis, seu primogenituræ, vt maior natu minorẽ excludat, de qua nuper diximus, & passim in toto libro de ea fit mentio. ¶ Fallit tñ hæc primogenituræ ꝓrogatiua: nisi maior natu sit nupta, & minor in capillo reperiatur quo casu minor in capillo maiori nuptæ ꝑfertur, vt habetur in tex. & dicetur infra in verbo in capillo, & ꝑ istũ tex. ità dicit Affl. in consti. in aliquibus col. 3. vers. secũda q. refert, & sequitur Pet. de Greg. in tract. cõcess. feu. p. 4. q. 5. vbi latè de hoc priuilegio capilli.

IN VERBVM.

MASCVLVS.

SVMMARIA.

1 Masculus, vt fœminã excludat, plura exiguntur.

2 Stat. de masculo loquens, de habili ad succedendum intelligitur.

3 Masculus dicitur habilis ad succedendũ, & fœminã excludit, etiã si minimam cap. tis diminutionẽ patiatur.

4 Masculus inhabilis, & insuccessibilis: puta deportatus, exbannitus, & simi. fœminam non excludit.

5 Bannitus suæ ciuitatis statutorũ commodo priuatur.

6 Fœmina à bannito nõ excluditur, etiã si bona fisco essent applicanda.

7 Foriudicatus est publicus hostis, & ab omnibus impunè offendi potest, & fœminã à feudi successione nõ excludit.

8 Bannitus simpliciter infrà annũ (purgato banno) in feudo ad succedẽdum admittitur, & fœminam excludit.

9 Possessi. feudi banniti simpliciter, à fisco infrà annum ratione contumaciæ non occupatur.

10 Fiscus tertiam partem fructuũ à solo separatorum feudi capit, Baronẽ bannito, & bimestri tempore elapso & si feudum vassallos habet, & merũ, & mixtum imperium, gubernatorẽ apponere solet, qui iustitiã administret, & fruct.' & cõmoda pœnarũ exigat.

11 Bannitus post annum à die sententiæ banni veniens non solum feudi possessionem sed nec ipsum feudũ, nec alia bona recuperat.

12 Feudum publicatur sicut, & alia bona. confiscatis bonis.

13 Vassallus à domino requisitus, si per annũ in contumacia perseuerauerit, an feudum amittat?

14 Masculi ad prolem non apti, an fœminas à feudo excludant?

15 Natura hominum communis, & non accidentale vitium attenditur.

16 Sterilis mulier dotis priuilegio gaudet

17 Mente captus furioso æquiparatur.

18 Ratio statuti fœminas propter masculos excludentis, est, vt familiæ nomen conseruetur.

19 Mente capti furiosis similes matrimonium contrahere non possunt.

20 Naturalis tãtum filius, neq; agnationem, neq; familiam conseruat.

21 Statu dispositio vt masculi succedant, etiam in legitimatis per rescriptum verificatur si expressim ad feuda sint legitimati.

22 Quæ ab vnius: puta Principis voluntate pendent, impossibilia reputãtur, & in consideratione non existunt.

23 Matrimonium sub cõditione, si Papa dispensauerit, contractum est ipso iure nullum.

24 *Impossibile non iudicatur, quod solet per Principem concedi.*
25 *Impossibilis conditio in matrimon. reijcitur.*
26 *Princeps in praiudicium tertij, quem legitimare non censetur, etiam si ius illud quæsitum sit merè de iure ciuili, sinè causa.*
27 *Masculus naturaliter ad prolem non aptus non succedit in feudo, & consequenter fœminam nō excludit, secus si accidentaliter.*
28 *Fortius est, quod duabus, quàm, quod vna innititur radice.*
29 *Filius demētis, vel aliter à natura imperfecti patruum suum excludit.*
30 *Furiosi, mentecapti, & dementes in allodialibus succedunt: secus in feudalibus. & regnis.*
31 *Regna nō feudalia ratione agnationis debentur, & an mentecaptis, & sim. deferantur?*
32 *Fœminæ ab impotentibus naturaliter etiam in allodialibus non excludantur, stāte statuto fœminas ob masculos excludente.*
33 *Hermaphroditus, fœminino in sexu, vel si dubium est, cui sexui magis incalescat. fœminas non excludit.*
34 *Monstruosi & prodigiosi si anima carent, fœminas non excludunt.*
35 *Clerici fœminas excludunt, stante statuto fœminarum exclusiuo.*
36 *Clericus in feudo succedit, & fœminā excludit.*
37 *Priuilegium laycis concessum clericos comprehendit.*
38 *Satuto à iure communi recipit interpretationem.*
39 *Clerici, & Monachi religione saltem nō Mendicantium iure consanguinitatis de iure communi succedunt, non obstante religione.*
40 *Agnatio, vel ciuilitas per ascensum ad dignitatem amitti non debet.*
41 *Clerici non possunt vti statutis editis per laycus etiam si sint sibi fauorabilia. & an verum?*
42 *Clericus succedens in feudo. per substitutum seruitium militare præstat in regno, & an verum?*
43 *Fæmina succedens in feudo per substitutum seruitium militare præstat in regno.*
44 *Fœmina non excluditur à clericis incapacibus successionis, veluti fratribus minoribus, vel alijs ordinis mendicantium.*
45 *Fratres minores cum quibus Papa dispēsauit, posse religionem successionis capacem ingredi: an fœminas excludāt stāte statu. fœminarū exclusiuo.*
46 *Dominiū est de iure naturali: licèt, ex actu ciuili quæsitum, & nec à Papa, nec a Principe, etiam de plenitudine potestatis, sinè causa tolli potest.*
47 *Fœmina admittitur, si masculus non vult succedere in feudo, stante statuto fœmina exclusiuo.*
48 *Primogenituræ iuri renuntiari potest*
49 *Beneficium in inuitum non confertur.*
50 *Fœmina, si magis dotē de paragio, quā feudum elegerit, debet audiri.*
53 *Masculus, qui noluit in feudo succedere, si re integra se pœniteat admittitur. & fœmina excluditur: secus si re non integra.*
Masculo feudi successionem refutāte, proximior in gradu succedit. ibid.
Masculus, vt fœminā excludat, debet esse hæres ibid.
54 *Masculus, vt fœminā excludat, debet esset hæres vniuersalis, nec sufficit particularem esse.*
55 *Hæres non potest venire contrà factū defuncti in feudo hæreditario, etiam inuentario confecto.*
56 *Iuris prudētia ad ea tempora. & eam misertam deuenit, vt sententiæ magis numerentur. quàm ponderentur.*
57 *Masculus etiam cognatus succedit p̄ cap si aliquem, secus stante statuto fœmi. exclus simpliciter, quia debet esse agnatus.*
58 *Fœmina, & si sit monialis excluditur per masculum, stante statuto.*
59 *Statuto fœminas moniales excludens, an valeat, si penitus excludit?*
60 *Statuto Imperatoris, an liget clericos, siuè moniales.*
61 *Monialis, an excludatur per aliā fœminam conEurrenem.*
62 *Masculus agnationem conseruat. sed non fœmina, quæ in extraneam familiam transit.*
63 *Monialis capax successionis succedit, sicut clericus.*
Primogenitus secundogenitum clericū excludit. sicut econtra primogenitus clericus secundogenitum laycum excludit. stante statuto, quòd primogenitus præferatur.
Statuta prærogatiuam ætatis statuentia includunt clericos.
64 *Masculus consanguineus tantum, an præferatur fœmina vtriq; cōiunctæ?*
65 *Statu. vocans proximiores reducitur ad intellectum iuris communis.*
66 *Qualitas vtrinq; cōiunctionis de iure cōmuni magis attenditur, quā qualitas*

tas coniunctionis ex latere tantum.
67 Qualitas cognationis est impertinens in feudis de iure communi.
68 Ratione cessante, cessat dispositio.
69 Statu. exclusiuum fœminarum est fauorabile.
70 Odium quãdo est rationabile, materia dicitur fauorabilis, & lata.
71 Statu. specialia interpretari debent, vt minus ledant ius commune.
72 Fœminæ in feudis de iure cõmuni feud. non succedunt.
73 Lex noua, quæ latiorem recipit interpretationem municipali, si generaliter loquatur, potius est distinguenda per veterem distinctionẽ quàm sit putandũ, quòd lex antiqua distinguens per nouam indistinctè loquente penitùs abrogetur.
74 Masculus consanguineus tãtũ mulieri vtrinq; coniunctæ præfertur.
75 Qualitas masculinitatis fœminina qualitate potentior existit.
76 Statutum fœminarum exclusiuum est fauorabile principaliter.
77 Fauores sunt ampliandi.
78 Odium in fauoris consequentiã resultans, tolleratur.
79 Stat. masculos vocans, ità germanũ sicut vtrinq; coniunctũ comprehendit.
80 Masculus vterinus: an fœminæ vtrinq; coniunctæ præferatur.
81 Fœmina familiæ caput, & finis est, & vsq; ad mortem dicitur agnata.
82 Vterinus, nec eius durante vita agnatus dicitur.
83 Statu. fœminarũ exclusiuũ ad fouendum agnatorũ lineam tendit, & ideò vterinum non comprehendit.
84 Vterinus in bonis maternis non excluditur: dummodo sub agnationis nomine frater à statuto non vocetur.
85 Masculus, vti dignior fœminæ præfertur.
86 Fœminæ tot bonis, quot masculi, non indigent.
89 Qualitas potentior in prælatione attenditur.
90 Fratres, & sorores ex matre cõiunctæ in quibus bonis succedant?
91 Vterinus sorori vtrinq; coniunctæ præfertur, si constat statuto masculis indifferenter fauere velle.
92 Fæmina iure feu. in feudis nõ succedit.
93 Cognatio in feudis non est cognita.
94 Cap. si aliquẽ agnatos & cognatos, ad feudi successionẽ indifferenter vocat.
95 Verborũ ab interpretatione in dubijs non est recedendum.
96 Vterinus frater sorori vtrinq; cõiunctæ, tàm nouo, quàm materno in feudo præfertur.
97 Frater consanguineus tantũ: an sorori vtrinq; coniunctæ præferatur?
98 Succeditur vltimo possessori, & nõ primo acquirenti in feudo per cap. si aliquem: secus de iure communi.
99 Vincula plura minora vincunt.
100 Vinculum cõiunctionis ex parte feudi potentius est agnationis vinculo.
101 Soror vtrinq; coniuncta in feudo sua ex linea proueniente, fratri consanguineo tantùm præfertur.
102 Vterinus frater à sorore vtrinq; coniuncta excluditur in feudo sororis ex parte proueniente.
103 Soror ex linea primi feudũ acquirentis descendens fratri vno tantum ex latere coniuncto in feudo præfertur.
104 Soror licet ex latere tantũ coniuncta, ex linea primi feudũ acquirentis descendens, vtrinq; coniuncto præfertur, & quomodo casus iste contingere possit?
105 Votum parentum est, vt eis eorũ filij succedant.
109 Sororis filius maior natu: an fratris filio minori præferatur?
110 Masculus non censetur, qui ex fœmina descendit, quò ad successionem, & aliorum exclusionẽ stante statuto masculos vocante.
111 Mortis tempus inspicitur, cũ de hæredis qualitate, ac conditione quæritur.
112 Statu. agnatos, & cognatos vocãs, nõ gratia agnationis conseruandæ: sed, vt honor masculis conseruetur factũ videtur.
113 Qualitas mortis filio, qui nõ est fœmina, vti mater, obstare non debet.
114 Feudi natura hodiè est mutata.
115 Vnus, & non plures, cur in feud. succedant?
116 Filius sororis vtrinq; cõiunctæ maior natu: an fratris filio, ex latere tantũ consanguineo coniuncto præferatur?
117 Duo vincula vincunt vnum.
118 Principale semper attenditur.
119 Filius sororis ex parte tantum feudi coniunctus: an fratris filio vtrinque coniuncto præferatur?
120 Primogenituræ qualitas inter quos consideranda sit?
121 Filia fratris: an sororis filio præferatur, in feudo cõmini ex linea proueniente?
122 Agnatio in primogeniti filia non conseruatur.
123 Filia fratris vtrinq; coniuncta: an sororis filio, ex latere tantum coniun-

cto

cto præferatur?
124 Fœmina, quæ plures habet qualitates, quam masculus, masculo præfertur.
125 Filij filiorum fratrum propriè sobrini vocantur, & vulgò fratres tertij.
126 Duo vincula vincunt vnum.
127 Qualitas vtrinque coniunctionis non extenditur vltrà filios fratris.
128 Qualitas cõiunctionis ex parte feudi extenditur ad omnes.
129 Feudum in successione persona primi acquirentis consideratur, quãdo feudum est hæreditarium.
130 Feudum proprium secũdum propriã feudi naturam est ex pacto & prouidentia.
131 Statu. recipit interpretationẽ à iure cõmuni, vt minus lædat ius cõmune.
132 Qualitas vtrinque coniunctionis non consideratur vltrà filios fratrum; secus in alijs qualitatibus.
133 Ratio eadem, vbi militat, ibidem ius seruatur.
134 Masculus quid si tempore delatæ successionis nõ fuerit natus, & ante aditam hæreditatem nascatur: an fœminam excludat?
135 Qualitas exclusiua post acquisitã hæreditatem non officit, neq; prodest.
136 Hæreditas non dicitur acquisita, antequam adeatur.
137 Conceptus & natus mortuo eo, de cuius successionis agitur, ei nõ agnascitur nec dicitur attinere.
138 Qui in vtero est pro nato habetur, quoties de eius commodo tractatur.
139 Statu fœminarum exclusiuũ licet ex parte fœminæ sit odiosum: tamẽ principaliter ex parte masculi est fauorabile, & fauor attenditur, & nõ odiũ, quod in consequentiam venit.
140 Capacitas, & incapacitas extranei hæredis inspicitur tẽpore delata, & non tempore aditionis hæreditatis.
141 Filij ipso iure post mortem patris efficiuntur hæredes sinè hæreditatis aditione.
142 Filius licet non adierit hæreditatem, attamen eo mortuo illam sibi debitã ex statuto transmittit ad quoscumq; hæredes.
143 Arrogatus, vel adoptiuus: an excludat fœminã legitimã & naturalem.
144 Arrogatus, vel adoptiuus nõ comprehenditur ad exclusionẽ fœminæ leg.
145 Arrogati ab auo paterno, nõ dicuntur arrogati, cum maneant in potestate.
146 Adoptiuus in feudalibus non succedit propter nobilissimam naturam feudorum: nisi adoptetur ab eo cui sinè adoptione succederet.
147 Adoptiuus si expressi rescripto Principis adoptetur, vt succedat, in feudis succedit.
148 Legitimatus plus iuris habet, quàm adoptiuus.
149 Argumen. de legitimato ad adoptiuũ an valeat.
150 Legitimatus, an excludat filiam legitimam, & naturalem?
151 Legitimatus per subsequens matrimonium comprahanditur in statuto ad exclusionẽ fœminarum, quia dicitur verè legitimus.
152 Statu. excludens fœminas propter masculos est cõtrà ius cõmune, & strictissimæ interpretationis, & an verum?
153 Statu. excludens fœminas propter masculos est odiosum, ex pluribus capitibus, quo casu non est extendendum, etiã ex ratione expressa & an verũ?
154 Dispositio pluribus capitibus odiosa maius præstat impedimentum, quàm simplex.
155 Legitimatus per rescriptũ cõprehẽditur ad exclusionẽ fœminarũ in statu.
156 Legitimatus siuè per subsequẽs matrim. siuè per rescriptũ dicitur verè legitimus, & non fictè.
157 Legitimat⁹ sic agnascitur patri, sicut cæteris agnatis, quò ad successionem.
158 Odium quando est rationabile, materia dicitur fauorabilis, & lata, nisi aliter appareat.
159 Odium statu. propter masculos fœminas excludentis est adeò rationabile, quòd est iustũ, & legi diuinæ cõsonũ.
160 Actus super quo lex disponit, vbicũq; ex vna parte est fauorabilis, & ex alia odiosus, ad considerãdum qualis debeat iudicari, attenditur id, super quo lex prĩcipaliter intẽdit puidere.
161 Cap. si aliquem etiã, quò ad fœminas dicitur fauorabile.
162 Fœminæ de iure communi non admittebãtur in feudo: de iure constitutionum Regni vsq; ad tertiam gradum, & per cap. si aliquem vsq; ad trinepotem, succedunt.
163 Qui ĩ vno grauatur in alio releuatur.
164 Statu. excludens fœminas à feudo cur, non est odiosum?
165 Statu. reuertens ad ius cõmune antiquũ etiã, quòd mediã iuris prudẽtiã corrigat est fauorabile, & extendendum de vno casu ad alium.
166 Res facilè reddit ad naturam suam.
167 Statu. excludẽs fœminas propter masculos est validum & firmum.
168 Legitimatus expressim ad feuda succedit.

cedit: aliàs per nobilissimã naturam feudorum non succedit.

169 Naturalis, siuè spurius non legitimatus in feudis non succedit.

170 Naturalis, & illegitimus filius etiam in allodialibus à dispositione iuris ciuilis regulariter non cõprehenditur.

171 Legitimatus antè mortẽ illius, de cuius successione agitur per rescriptũ, succedit ad exclusionem fœminarũ: secùs si post mortem.

172 Legitimatus à die, quo legitimatur, dicitur verè legitimatus: sed antè licèt retrotrahatur dicitur fictè.

173 Legitimatio retrotrahitur ad tempus natiuitatis.

174 Legitimatio in præiudicium iuris alteri quæsiti per delationem, nõ retrotrahitur.

175 Princeps iuri tertij nõ videtur præiudicare in dubijs dato, quòd illud ius sit merè de iure ciuili quæsitum.

176 Legitimatus expressim in præiudiciũ iuris delatione tãtum alteri quæsiti, præfertur legitimæ & naturali si cũ causa fuerit legitimatus, vel sinè causa de plenitudine potestatis.

177 Ius adeundi est de iure ciuili, & non est in bonis nostris, & ideò Princeps ad libitum illud tollere potest.

178 Princeps est suprà ius positiuum.

179 Princeps sinè causa publicã vtilitatẽ respiciente nõ potest in præiudicium iuris alteri quæsiti aditione legitimare: quia nõ potest tollere ius naturale.

180 Dominium aditione quæsitum est de iure naturali: licèt per actũ iuris ciuilis sit acquisitum, & ideò per Principem tolli non potest.

181 Masculus in vlteriori gradu: an fœminã proximiorẽ excludat, puta nepos ex fratre an amitam excludat?

182 Statu. exclu. fœmi. intelligitur excludere fœminas propter existẽtes in vlteriori gradu.

183 Fauor mascul. ità militat in existẽtibus in vlteriori, sicut in pari gradu.

184 Statu stante quòd filia dotata, existente masculo hærede non succedat, intelligitur de masculo eiusdẽ gradus verè, & non de vlteriori.

185 Hæreditas multũ debetur filio, & parum agnato decimi gradus.

186 Verba (masculis hæredibus) cõueniũt descendentibus tantùm, & non collateralibus.

187 Stat. de masculis loquẽs intelligi debet de masculis hæredibus vniuersalibus.

188 Fœmina per vlteriorem in gradu non excluditur per cap. si aliquem.

189 Statu si fœminã excludit ob eum, qui de iure succedere potest, intelligitur de eo, qui est in pari gradu.

190 Statu. dotatã excludens, ne dotãtis in bonis cũ fratribus & alijs hæredibus succedat, intelligi debet de alijs, cum quibus possit ipsa dotata concurrere.

191 Fœmina semel exclusa: an perpetuò censeatur exclusa?

1 MASCVLVS. No. q. † masculus fœminam excludit: sed ad
hoc, vt eã excludat, plura exiguntur. ¶ Primò exigitur, vt
masculus ad succedẽdum habilis existat, si fœminam vult excludere:
2 nam † statutum de masculo loquens de
habili debet intelligi. Paris. in consil. 56.
nu. 35. vol. 1. per l. 1. C. de sacrosan. Eccle.
iuncta. l. fin. C. de testa. mil. & l. vt gradatim. ff. de mu. & ho. dicens paria esse, aliquem non extare, vel extare, & succedere
non posse. l. 2. §. videndum. ff. ad tertul. l. si
ex modica. §. si filius. ff. de bo. lib. secundũ
Crott. in l. gallus. §. & quid si tãtùm. ff. de
lib. & po. nu. 252. vers. nono arguitur, sentit Bal. in cap. imperialem. §. prætereà ducatus de prohib. feud. alien. per Feder. &
Tiraq. in tract. primogen. q. 53. idẽ Paris.
3 in consf. 25. vol. 2. ¶ Et † habilis masculus
ad succedẽdum dicitur, & fœminã excludit, etiã si minimam capitis diminutionẽ
patiatur, vt tradit Campeg. in trac. de do.
par. 5. quæst. 27. vt siuè emancipatus, siuè
in ponte semper succedat, Curt. in tract.
feu. par. 3. vers. secundo principaliter, ibi.
an filius emãcipatus succedat in feudo, vt
ref. & seq. Pet. de Greg. in tract. conc. feu.
p. 4. q. 7. ver. amplio tertio prẽgatiuam.
4 ¶ Sed si † masculus ex legis, statuti, vel cõsuetudinis dispositione, inhabilis, & insuccessibilis extiterit: puta deportatus, exbãnitus, & sim. mediam, vel maximam capitis diminutionem patiendo, fœminã non
excludet, stante d. statu. fœminarum ob
masculos exclusiuo. l. si necem. §. si deportatus. ff. de bon. lib. l. gallus. §. & quid si
tantum. ff. de lib. & po. l. 1. §. quidam cum
filium, vbi Bart. ff. de cont. tab. Bal. in d. §.
& quid si tantũ, Paul. de Cast. Ias. & Mod.
in l. 1. C. de hære. inst. Soci. in consil. 153.
pulchra vol. 1. vers. sed ad hanc. Corn. in
consf. 134. eleganter vol. 2. refert, & sequ.
Brun. in tract. de statu. fœm. exclu. art. 12.
5 quæst. 5. nam † bannitus commodo statutario suæ ciuitatis priuatur, & statuta suæ
ciuitatis odiosis non patrocinantur. Bald.
6 in d. §. & quid si tantum. ¶ † Quæ conclusio procedit, etiã si banniti bona fisco
venirent applicanda, vt fœminam non

 excludat.

excludat. idem Brun.in d.tract.& art.12. q.5.qui citat Lau.de Fan.in l.quorũ.C.de manu.& facere no.ꝑ Saly.in l.quisquis.§. filij.ff. ad l.iu.maie.contrà aliquos,volentes fauore fisci fœminã excludi, quasi bannitus sororẽ excludat, & à bannito tamquam ab indigno bona debeant auferri,ꝑ no. per Bal. in l.3.§.vtrum. ff. ad syl. asseuerans ibi Bal.hoc non dicere.
7 ¶ Sed † in regno, hunc bannitum intellige,si foriudicatus fuerit, qui hostis est publicus, & ab omnibus inpunè offendi potest, secundũ Pet.de Greg.in tract.conc.feu.par.4.q.7. vers. quinto principaliter limito ꝑ const. pœnã lib.2. & Bal. in d.l.gallus.§.& quid si tantũ.ff.de lib.& post.& Ias.inst.de act. in prin.vbi cõcord.allegat,quia tũc amittit ea,quæ sunt iuris ciuilis,mediã patiens capitis diminutionem. glo. & Doct. in §. cũ autem inst.quibus mo.ius pat.po.sol.
¶ Et subdit idem in excommunicato, qui deportato æquiparatur.Bar. in l.cum pater.§.hæreditatem.ff.de leg.2.& bannito cap.1.in prin.hic fin.lex. ¶ Et foriudicati vita durãte feudum præoccupatur à fisco,vnà cum alijs bonis cõfiscatis.l.statius §.cornelio felici.ff. de iur. fis.d.§.hæreditatem, declarant do.in d.l.gallus,nos latè diximus suprà in verbo (mortis.)
8 ¶ Sed † si non est foriudicatus:sed simpliciter bannitus, infrà annum à die sententiæ banni,tempore successionis, ad succedendum admittitur, & fœminæ præfertur: quia non est insuccessibilis, nec penitùs incapax eorum,quæ sunt iuris ciuilis, & relegato, & non deportato æquiparatur.glo.in §.relegati inst.quib.mo.ius pa. po.Doct. in l.1.C. de hær.inst.
9 ¶ † Nec possessio feudi ratione cõtumaciæ,& banni sententiæ infrà annum capietur à fisco: quia bona stabilia banniti infrà annũ capi
10 non possunt: † sed bene fiscus adnotari faciet feudũ, in quo bannitus succedit, vnà cũ alijs eius bonis annotatis,iuxtà ea, quæ ponit Bar. in l.1.ff. de requ.rei.& tertiam partem ipsius feudi fructuum à solo separatorum,iuxtà formã sententiæ banni capere poterit: si tamen bãnitus reperiatur post bimestre tẽpus à die sentẽtiæ banni, iuxtà formã ritus,& si feudũ habeat vassallos, merum, vel mixtũ imperium, vel aliquam iurisdictionem,tunc dicit, ꝙ Regia Curia huius regni, tàm ratione directi dominij,quàm ratione cõtumaciæ successoris in feudo, cõsueuit apponere gubernatorẽ in feudo, Baronia,vel Comitatu,qui iustitiã administret, & exigat fruct' ipsius Baroniæ, & commoda pœnarũ, quæ de fructibus ipsius Baroniæ dicuntur.Bar. in l.fina.ff. solu. mat. quia bannitus administrare nõ potest. Andr.in const.clementiæ
11 col.vlt.lib.2. & † si infrà annum bannitus nõ purgauerit bannum: sed post annũ venerit,non solum feudi possessionem nõ recuperat: sed etiã ipsum feudum, vnà cũ alijs eius bonis allodialib' publicatis amittit, ex forma sententiæ banni dictantis: reliquis verò bonis su s omnibus, tàm mobilibus, quàm stabilibus post anni circulũ ꝑ parte Regij fisci annotandis, & quia
12 † cõfiscatis bonis, feudũ publicatur, sicut & alia bona.Curt.in tract.feu.par.5.vers. nono, & vltimo, Iacob. de San.Georg.in tract.feu.ver. dictiq; vassalli promiserunt nõ cõmittere feloniam, col.pe.ver.extrà
13 casus pd. & quia † vassallus requisitus à dño,si ꝑ annũ in cõtumacia perseuerauerit, feud.priuatur,sm̃ tñ distinctionẽ praticæ Papien. in forma libel. quo agitur ad reuocationem feu. ver. cõtrà debitũ fidelitatis iuramentorum col.3. ver. vlterius.
¶ Sed aduertas,ꝙ iste casus terminatus videtur à const.ob filiorum culpas lib.2.vbi fiscus, vti fratris foriudicati successor sororem in capillo excludit, capit feudũ, & sorori dotẽ de paragio præstat,vide,quæ scripsimus suprà in verb. mortis.
14 ¶ Sed iuxtà hoc quæro: † quid si masculus est successibilis:puta ad succedendum habilis: quia nec lege, nec statuto, nec consuetudine prohibitus reperitur: sed naturaliter,vel accidentaliter non est aptus ad prolem,vt sunt eunuchi,castrati,& ad generandũ impotentes, furiosi mentecapti, vel, qui cõtinentiæ votum emiserint,ità, quod agnatio per eos conseruari non potest: an fœminas à feudo excludant.
¶ Primò videtur dicendũ,ꝙ fœminas ex-
15 cludant: † quia cõmunis hominũ natura, & nõ alicuius speciale vitium attendi debet, sicuti cõmuni hominũ naturæ, absq; vitij singulorum exceptione legislatores adhærẽt.l. si quis posthumos in principio ff.de libe.& posthu.l.iusto.§.nõ mutat.ff. de vsuc.l.nam ad ea.ff.de leg. ¶ Secundò
16 facit:nam † sterilis mulier dotis priuilegio gaudet.l.1.vbi Doct.ff.solu.ma. ità ꝑ prædicta determinat Bal.in quodã cons.Martinus Io.de Florentia inserto inter consil. Ang.Lap.in alleg.101.in ciuitate Florentiæ, vbi dixit, ꝙ talis hæreditas ità apto, sicut ad prolẽ inepto defertur:quia deferẽ infanti, & cuiusuis ætatis existenti, & in mortis articulo cõstituto,quẽ cõstat generare nõ posse,& tã vxorari volẽti,quã clericis, & religiosis, vt refe.& seq. Brun. in tract. de statu.fœmin.art.12.q.8.nu.124. cũ seq.vbi dicit:credere hãc esse veritatẽ.
¶ Contrarium consuluit Paris. in consil. 100. cum in facto vol.2.vbi loquitur in

mene.

17 mentecapto, ☞ †qui sm̃.cũ furioso æqui-
paratur, per l.2.vbi Bal.C. de cur.furi.l.si
furiosi, vbi Bar.C. de nup.gloss.& do.in l.
humanitatis.C. de impu.& ali.subst.cum
18 conc.ibi. ¶ Mouetur†ratione statuti fœ-
minas p̃p masculos excludẽtis, quam esse
dicit, vt familiarũ nomen per lineã mascu
linam cõseruetur, sicut cautũ erat de iure
cõmuni per l.xij.tab.in §.cæterũ instit.de
leg.agn.suc.& in §.fin.inst. de pat.po.l.1.
§. denũtiare ver.publicè de ven.insp.l.ab
omnibus de leg.1. cum alijs cumulatis p̃
19 Brun.in d.tract.art.3.q.1.†& mẽtecapti,
furiosis similes matrimonium contrahere
nõ possunt cap.dilectus,vbi Card.Abb.&
Præpo.extra de spon.glo.in c.neq; furio-
sus.32.q.7.nõ. in l. patre furioso.ff. de his
qui su. sui, vel alien. iu. & in l.furor.ff. de
sponsa. & exp̃ssim in mentecapto loquen
do,ꝙ fœminam non excludat,dicit ità te-
nere Soci.in cons.47.facti narratione col.
3.n.9.& 10.vol.3.& Deci.in cons.112.in
præsenti cõsultatione in prin. ¶ Et dicit
etiã hanc cõclusionẽ ꝓcedere etiã, si filiũ
20 naturalẽ conciperet: ☞ quia † p̃ filiũ na-
turalẽ familia non conseruatur, nec agna-
tio, citat Bal. in l.certũ.C.vnd.leg.Alex.
in add. ad Bar.in l. ꝓnuntiatio.§.familiæ.
ff.de verb.sign. ¶ Sed contrà hoc vltimũ
dici posset,ꝙ licet sint naturales:tñ legiti-
mari possent,si tales sunt succedẽtes,ꝙ fi-
21 lios legitimos habere posit: ☞ † nam sta
tuti dispositio, vt masculi succedant, etiã
in legitimatis p̃ rescriptũ verificatur,si tñ
expresśim in rescripto dicatur, vt etiã in
feudis succedere posśint,vt dictum est su-
pra in ver. non cõmunibus nu.13.cũ seq.
ver.sed iuxta hoc q.& in ver.maior natu.
22 ¶ Hoc vero solui posset: † nam legitima-
tio à Principis voluntate pendet, & quæ
ab vnius puta Principis voluntate pendẽt
imposśibilia reputãtur, & in cõsideratio-
ne non habentur.l.cum seruus, aliàs apud
23 iulia.§.constat.ff. de leg.1. ¶ † Sicut per
d.rationẽ terminant doct. ꝙ matrimoniũ
sub cõditione, si Papa dispensauerit inter
attinentes in gradu contractũ est ipso iure
nullum tãquã illicitum à principio.l.cum
lex.ff.de fideiuss.quia conditio: si Papa di-
spensauerit, vti pendens ab vnius.i.Papæ
voluntate imposśibilis iudicatur per d.§.
24 constat, † & imposśibilis conditio in ma-
trimonio reijcitur cap.fin.vbi do.de cõd.
ap.& reiecta cõditione, contractus illici-
tus remanet, sm̃ cõmunẽ opin.do.in cap.
super eo de cõd.ap.sm̃ D.Couar.in epito.
de matr.c.3.licet ipse cõtra.tẽat: ratione:
25 quia † ꝙ solet p̃ Principẽ concedi,imposś-
sibile nõ dicitur,ponderans d.§.constat in
fin.dum dicit (cum distrahi non soleant:)
qm̃ respo. ꝙ legitimatio ad exclusionẽ iu-
26 ris tertio quæsiti fieri non solet: ☞ †quia
censetur Principẽ nolle sine causa tertio
p̃iudicare,alium legitimando,etiã si ius,ꝙ
tolleretur q̃sitũ esset ex iuris ciuilis actu.
Galia. in l.gallus.§.& quid si tm̃ nu.91.ff.
de lib.& po. p̃ l.cũ filiusfam.ff. de te.mil.
l.nec auus.C. de eman.lib.& l.nam,& ci-
uium.ff. de his, qui sunt sui, vel ali.iu.
¶ At propositã ad q. redeundo, placet in
hoc Bal.distinctio in c.1.in fin.prin.ver.q.
cõsuetudo dicit, de suc.feu.cum qua post
longã examinationẽ etiã deniq; cõcludit
27 Tiraq. in tract.primig.q.23.vbi vult, † ꝙ
si vitiũ est naturale non primogenitus:sed
secundogenitus succedit: si verò ex acci-
denti inhabilis quis efficitur, tũc ipse suc-
cedit,& curatorem recipit,qui regnũ ad-
ministret,si ità inhabilis fuerit: ☞ quia in
imperfecto nato, res in ipsius persona ad
casum deuenit,in quo non potuit vmquã
in statu suo cõseruari, & propterea vitia-
tur.l.genaraliter,& l.vranius.ff. de fideiu.
sed in imperfecto ex accidẽti, in sua,& in
patris persona fundamẽti originẽ habuit,
28 ☞ & fortius est, quod duabus,quã,quod
vna innititur radice. auth.itaq;.C.cõmu-
nia de suc.§.1. de consa.& vter.fra.ità, &
hic accidentaliter, & non naturaliter im-
perfectus fœminã excludet, ita etiã tenet
Pet. de Greg.in tract.conces.feu.p.4.q.8.
ver.sexto,& vltimo,vbi vltrà Bal.in præ-
cita.loco, citat Mart.Lau.in tract. de pri-
moge.col.pe.& seq.Iacob.de S.Georg.in
tract.feu.in prin.col.3.ver. sed quid si pri
mogenitus,Corset.in tract.de excel.Reg.
q.10.Mart.Lau. in tract. de princi.nu.22.
¶ Et limitat:nisi iste imperfectus à natura
29 filium haberet:nam tunc † filius primige-
niti demẽtis,vel aliter imperfecti natura-
liter patruũ suum, qui secũdogenitus est,
excludit,sm̃ Alua.post And.& Bal. in c.1.
col.vlt.ver. sed q.quid si mutus,vel aliter
imp̃fectus, in tit.an mut.ve. surd.& adde
Soci.in cons.47.nu.12.vol.3. ¶ Aduerte
tamen ad hoc limitationẽ,ne procedat ꝙ
filius per representationẽ succedat,& pa-
ter ꝓ mortuo habeat, ingrediendo in illã
subtilẽ q. de qua est dictũ in ver. gradu q.
6.& sentit Soci.nam nõ haberet hic locũ,
vbi cõsideratur ꝓximitas, vt ibi diximus.
¶ Insuper limitatur prædicta cõclusio ità
distinctione firmata:procedere tm̃ in feu-
30 dalibus, & regnis: † secus in allodialibus,
cæterisq; rebus priuatis, tunc furiosi de-
men. & mentecapti admittuntur.l. fin.§.
tali.C. de cur. fu. & de bo. po. fur. infan.
del.p̃ totũ, & in l.cum hrs, vbi Alex.Soc.
31 in cons.47.nu.3.vol.3. ¶ † Imò,& in re-
gnis non feudalibus est dubium:an succe-

dant: qa regna agnationis ratione debentur, vt dixit Igne. in q. an Rex Franciæ superiorem recognoscat, prout ait Tiraq. in
32 d. tract. primigen. q. 23. † Sed hoc intellige, stāte iuris cōmunis dispositione: secùs stante statu. ꝙ masculi fœminas excludāt: nam tunc etiā in allodialibus isti à natura imperfecti, & impotentes nō succedent, & consequenter fœminas non excludent. Paris. in cons. 100. n. 15. vol. 2. vbi licet generaliter loquatur, nulla naturalis, siuè accidentalis vitij facta distinctione, dicit, ꝙ quatenus Soc. in d. cons. 47. vol. 3. dicit, ꝙ mentecaptus in allodialibus succedit, procedit cōsiderando ius cōmune, prout ipse ibidē considerat: secus cōsiderando dispositionem statutariā quæ qualitatē conseruationis familiæ considerat. ¶ Ex his in-
33 fertur primò, ꝙ † hermaphroditus, si fœminino in sexu magis incalescit, vel si est dubiū, in quo màgis incalescat: nisi de sua cōstet virilitate, in qua nō tàm sexus, quā corporis agilitas, & exteriores cōsiderantur actus, per quos magis virum, quā fœminam esse appareat, fœminam nō excludit, stante d. statu. ità firmat Bru. in tract. de stat. fœm. art. 12. q. 10. per no. ꝑ Bal. in l. cū quæritur. ff. de sta. ho. & Ang. in l. de quibus vers. extrà q̄ritur. ff. de leg. & Bal. in l. quotiens. C. de suis & leg. vbi etiā tangit de infante, & an sit expectādum tēpus pubertatis, & an istius cognitio medicorum, seu mulierū iudicio committatur, post Albe. de Ros. in d. l. cum quæritur, tenet idē Pet. de Greg. in tract. concess. feu. p. 4. q. 7. vers. sexto principaliter intelligo. ¶ Secundò infertur haud dubiè sm̄ oēs, ꝙ
34 † monstruosi, & ꝓdigiosi, si anima rationali, & cōtrahendi consensu carent, fœminas non excludunt: quia tales nō sunt personæ. l. nō sunt liberi. ff. de sta. ho. l. ostētū ff. de verb. sig. l. quæret aliquis. ff. eo. cum conc. per Bru. in d. tract. & art. 12. q. 10.
35 nu. 160. ¶ Tertiò infertur, ꝙ † clericus in feudo succedit, & cōsequenter fœminā excludit: quia nō naturaliter, sed accidentaliter ineptus est ad prolē, & consequen-
36 ter ad agnationem conseruandā: † nec per naturales filios agnatio conseruari potest. Bal. in l. certum. C. de vnd. leg. vt dictū est supra nu. 20. ita tenet: licet alijs rationibus Bru. in tract. de stat. fœm. art. 12. q. 11. nu. 172. post Soc. in cōs. 241. vol. 1. Lap. alleg. 100. vel 101. & cæt. quos ibi citat, dicens cōmunē esse opinione, ꝙ clericus fœminā excludat, stante d. statu. fœminarū exclu-
37 siuo: † nam priuilegium laicis concessum, clericos cōprehēdit. c. dilecti cum ibi no.
38 de fo. comp. ☙ & quia † statuta à iure cōmuni recipiunt interpretationē. l. 2. C. de
39 nox. l. 1. §. 1. ff. de act. & ob. ☙ sed † clerici, vel monachi religione saltèm nō mendicantium iure consanguinitatis, non obstāte religione de iure cōmuni succedunt l. Deo nobis, vbi no. C. de Episc. & cler. §. nulla in auth. de san. Episc. c. extat. 18. q. 1.
40 † & quia ciuilitas, vel agnatio ꝑ ascensum ad dignitatem amitti nō debet. l. pe. ff. de sena. l. filij. ff. ad munici. l. ad dimidiam. ff. quod me. ca. & clerici dignitatē assequuntur, vt in auth. de mona. & alia ad hoc cōgerit, tandem asseuerans ab hac cōmuni opinione recedendum nō esse: licet aliqui cōtrarium voluerint, vt fuit Pet. Anch. in c. canonū statuta ver. hic etiā q. de const. & Mathesi. in no. 113. ꝑ tex. in c. Ecclesia Sāctæ Mariæ de const. & c. bene quidem 96. dist. & ꝑ regulam positam in c. fin. de solu. imò in c. quæ in Ecclesiarū de const.
41 ☙ ꝙ † clerici nō possint vti statutis editis à laicis, etiā si clericis ipsis multum sint fauorabilia: nisi à Papa extiterint approbata, quod Mathe. procedere dicit, non solū in foro ecclesiastico: sed etiā in seculari, & in terris Ecclesiæ, vt Bononiæ, in qua opinione dicit etiam sub dubio fuisse quidam Doctor in cons. 272. in aduertētia statuentium in fin. inserto inter cons. Angeli, motus: quia ratio statuti, quæ fuit perpetuationis, & cōseruationis generis masculini cessat in clerico præsbitero, seu ad sacros ordines promoto. ¶ At iste articulus verè bifariā est dubitabilis, primò: an clericus in feudo succedat, secundò: an vtatur statuto laicorum, & consequenter fœminam excludat. ¶ Circà hoc vltimū, vidè Tiraq. in tract. primige. q. 44. nu. 5. vbi tenet, ꝙ clericus vtatur isto statuto laicali. ¶ Circà primum magna fuit altercatio, & huius difficultatis veritas ab illo pēdet articulo: an clericus per substitutum seruire possit. Curt. in tract. feu. p. 3. q. 10. nu. 13. & 19. post longam examinationem, dixit veriorem opinionē, ꝙ clericus per substitutum seruire non possit, & cōsequenter in sacris ordinibus cōstitutus in feudo nō succedat. ¶ Nos verò contrà eū dicimus esse tex. expressum, & ineuitabilē in c. 1. §. firmiter vbi Bal. Alua. & Præp. de proh. feu. alie. ꝑ Fed. vbi est in electione vassalli per substitutū æquè idoneum seruire, & ità ꝑ d. tex. comperimus tenere Hieron. Scruf. in cons. 140. n. 9. inter cons. feu. qui citat etiā tex. c. si quis decesserit si de feu. com. fu. & multos autho. & potissimè ꝑ hoc determinat in nu. 7. & dicit esse communem, ac veram canonistarū, & legistarum, ꝙ clericus etiam in sacris ordinibus constitutus succedat in feudis, etiam si ꝑ eis debeatur seruitiū personale, quod ho-

nestè

neftè per clericū, vel per fubftitutū præftari pofsit, tenet idem Bru. & Tiraq. præcitatis in locis, Affl. in conft. in aliquibus nu. 10. Mar. Ant. Nact. in conf. 464. nu. 13.
4 ¶ † In regno idem tenet Pet. de Greg. in tract. concef. feu. p. 4. q. 7. verf. amplio fecundo: ratione quia in regno feruitiū dicitur effe reale, & non perfonale. Andr. in c. 1. §. fed nec col. 2. quæ fit prim. cau. ben. ami. & in c. 1. §. fi quis decefferit fi de feu. fu. con. & in c. 1. §. firmiter de prohi. feu. alie. p Fed. Luc. de Pen. in l. fin. col. 2. verbo fatisfactū. C. quādo, & qui. qua. pa. de. adde Frec. in tract. de fubfe. ba. in 5. auth. ba. & quia cōmuniter in regno in conceffione fieri folet mentio de hærede, quo cafu nūquā videtur electa induftria pfonæ, Cyn. & Bal. in l. quifquis C. de epif. & cle. Fely. in c. in pfentia col. 22. in 2. fall. ver. & vt intelligas de proba. ergo per fubftitutū pftabitur, arg. l. inter artifices ff. de fol. &
43 quia † fœmina in regno eft habilitata ad feudum, quo cafu tacitè actū videtur, vt p fubftitutū feruiat, fm Spe. in tit. de feud. §. quoniā ver. 21. arg. l. 1. §. an autem ver. fin autem id deficientis C. de ca. tol. cū conc. per Cur. in tract. feu. p. 3. q. 10. nu. 26. verf. tertio fignanter limita, tenet idē do. Canniz. in quibufdā alleg. qui dicit idē tenere Io. Aloyf. de Septi. in alleg. Catauillo ctæ. ¶ Sed cōtrarium tenere videtur do. Blaf. Lancea in c. volentes no. 6. vbi dicit: articulum effe pulchrum, & cōcludit clericū non effe capacē feudi hodiè in hoc regno: quia Barones perfonaliter feruire debent per c. Reg. Iacob. fub rub. quòd Baro, & alij feu. regni. feruire pfonaliter nec adiumentum pftare tene. & per c. Reg. Feder. fub rub. de modo feruien. in feu. ¶ Nec obftare dicit, q in d. c. fit exceptū: *nifi ex aliqua iufta caufa non poffet perfonaliter accedere*: quia dicit procedere in impedimento tēporali, & nō in perpetuo, prout de iure intelligitur difpenfari. Andr. in c. fin. an mutus, vel furdus, vel aliàs imperf. & in c. 1. Epifc. vel Abb. nifi aliter dominus cū eo difpēfaret, vt per Andr. in prin. d. c. an mutus, & loquitur in alienatione, quæ in perfonam ecclefiafticā fieri prohibetur p c. volentes. ¶ Limitatur tamen: pdicta pcedere in clericis fuccefsionis ca
44 pacibus: † fecus fi incapaces exiftāt, vt fratres minores, vel fratres aliorum ordinū mendicātiū, clem. exiui de paradifo: quia tunc ab his fœmina nō excludetur, ftante d. ftatuto fœminas ob mafculos excludente. Bru. in d. tract. art. 12. q. 5. & 11. Affl. in conft. in aliquibus no. 10. rub. 23. lib. 3. qui citat Bar. in tract. minoricarū, Andr. in c. 1. §. porrò quæ fit pri. ca. ben. ami. Corn. in conf. 186. & conf. 202. vol. 3. Pet. Greg. in trac. conc. feu. p. 4. q. 7. ver. fexto principaliter intelligo, & q. 8. ver. limito qnto. ¶ Item pdicta limitātur quāpluribus alijs modis per Curt. in tract. feu. p. 3. q. 10. in tit. an clericus fuccedat nu. 24. cum pluribus feq. ¶ Vbi etiam fubdit, q monialis fuccedit, in cafu, quo feudū poffet ad fœminas tranfire, & ineuitabili fundamento probari dicit: quia fœmina ad feudū inhabilis reputat: fed fi ex pacto, vel aliter admittitur, videtur effe actum, vt feruiat p fubftitutū, fm Spe. in tit. de feu. §. quoniā ver. 21. arg. l. vnic. §. ne autem ver. fin autē ad deficientis C. de cad. tol. & idē tenere Io. And. ibi in add. & plus fubdere, q monialis per alium fidelitatis iuramentū pftare poffet, & plenius, q monialis fuccedat, cōfirmare dicit Alex. in cōf. 10. vifo inftrumento col. 2. vol. 5. poft alios ibi citatos.
45 ¶ Sed † quid fi Papa difpenfet, vt frater minor religionem fuccefsionis capacē ingredi pofsit, hæreditate iam delata, Bru. in d. tract. q exta. mafc. & d. arti. 12. q. 5. nu. 96. tangit hāc q. & fe refert ad ea, quæ dixit in præcedēti q. in quinta limitatione, vbi de legitimato loquendo, pro parte negatiua conclufit, q legitimatus poft delatam hæreditatem fœminam legitimam nō excludat, contrà determinationē Bal. in auth. ingrefsi. C. de facr. fanct. Eccl. qui diftinxit, q fi hæreditas eft agnita, non admittatur, quafi hæc difpenfatio tūc retrò non fingat, aliàs fecùs effet, prout refert ipfe Bru. ¶ At quicquid ipfe dicat, Baldi opinio nobis verifsima videtur: qm aut difpenfatio eft facta poft delatam hæreditatem, antè quā fit agnita, & tunc admittitur difpenfatus, & fœminā excludit: quia non tollitur per difpenfationem: nifi ius adeundi, q nō eft in bonis noftris. l. pretia rerum. ff. ad l. fal. aut difpenfatio eft poft agnitam hæreditatem, & tūc difpenfatio
46 non valet: quia † dominiū eft adeunti hæreditatem acquifitum, q fiuè naturali, fiuè ciuili ex actu fit quæfitu, femper dicitur de iure naturali fm Bar. in l. ex hoc iure. ff. de iuft. & iu. & finè caufa, nec à Papa, nec à Principe tolli poteft, etiā de plenitudine poteftatis, fm magis cōmunem opinionem, quam teftatur Parif. in conf. 101. nu. 70. vol. 1. Soci. Nep. in confil. 120. nu. 32. vol. 2. Crauet. in confil. 7. nu. 10. & conf. 103. nu. 3. & conf. 135. nu. 20. & 22. & conf. 172. nu. 3. & latius dicemus infrà in verb. maior natu quæft. 5. in fin.
47 ¶ Secūdò † requiritur, quòd mafculus ifte velit fuccedere, & habilis fit ad fuccedendum, ad hoc, vt fœmina excludatur. aliàs fi nō vult fuccedere, fœmina admittitur, ftante

ſtante d. ſtatu. fœminarũ ob maſculos excluſiuo. Tiraq. in tract. de primogen. q. 3. nu. 11.
48 nam † ſtatu. de primogenijs renuntiari põt, vt latè concludit Brun. in d. tract. de ſtatu. fœmi. exclu. arti. 12. q. 7. & Tiraq. in tract. primogen. q. 24. & ſic fœmina, etiã extante maſculo ſuccedere nolente, admittitur: licet feudorum iure nõ admittatur c. 1. §. hoc autem notãdum de his qui feu. dar. po. & ità etiã tenere inuenimus Pet. de Greg. in tract. conceſſ. feud. in 4. par. princ. q. 7. verſ. limita primo, vbi dicit, ꝙ ſi maſculus non vult admitti, fœmina ſi vult, ſtatim ad feudi ſucceſsionem admittitur: quia vterq; admittitur ſexus, & ambobus cõcurrentibus, maſculus fœminæ præfertur: ſed nõ inuitus:
49 † quia beneficium in inuitũ nõ confertur l. inuito. ff. de reg. iu. l. nec emere. C. de iur. del. & aſſerit: ità formaliter dicere Andr. in cõſt. in aliquibus col. 2. verſ. quid ſi frater, vbi allegat tex. in l. 1. §. ꝙ ſemel. ff. de ſuc. æd. & in l. fin. C. de verb. ſign. & hãc concluſionem tribus ſubintelligit modis.
50 ¶ Primò: † dummodo, ꝙ ſoror ſuccedere velit: alioqui, ſi magis dotem de paragio, quam feudum elegerit, audiri debet, ſm̃ Alber. in ſecunda par. ſtatu. q. 102. Bru. in tract. ꝙ exta. maſc. membro. q. 77. And. in conſt. in aliquibus verſ. quid ſi frater. Sed aduerte, ꝙ hoc procedere põt, quando in feudo francorũ iure viueretur, vt tunc ſoror condictione ex conſt. in aliquibus petat fratrem cõpellendum, ad ipſam dotandum, & maritandum de paragio: ſecus, ſi feudum ſit diuiduum: nam tunc frater negando dare dotem, ſoror in feudo admittitur, ſm̃ Affli. in d. conſt. in aliquibus nu. 27. in fin. nu. Item intellige, ſi frater feudũ poſsideat: aliàs ſoror, vel ad ſuccedẽdum in feudo, vel ad agendum ꝓ dote de paragio contrà feudi poſſeſſorem admittitur, ſm̃ And. in d. conſt. in aliquibus col. 8. ver. quid ſi deſinat habere feud. is, qui tenetur maritare, ideò ineptè hanc intelligentiam ponit hic Pet. de Greg. vbi de eo, qui feudum refutat, tractatur. Item p̃dicta ꝓcedunt, cũ de aſcendẽtium agitur ſucceſsione, quo caſu dos de paragio debetur, per conſtit. in aliquibus: ſecus eſt hic, vbi de transuerſalium agitur ſucce. quo caſu dos de paragio non debetur, vt dicetur in verbo maritata q. vlt. ¶ Secundò ſubintelligit:
51 † dummodo, ꝙ maſculus re integra nõ pœniteat ſe, dixiſſe nolle ſuccedere, tunc enim fœmina excludiť à maſculo in feud. ſucceſsione, ſm̃ And. in conſt. in aliquibus ver. quid ſi frater pro quo dicit bonũ tex. in c. tibi abſenti de præb. in vi. & Bal. in l. non ꝓ numero in 2. op. C. ad orfi. & Mod. in tract. ꝙ ext. ma. q. 110. & re nõ integra intellige, ſi ſoror fratre refutãte, ſemel dixit, ꝙ vult eſſe hæres: quia ſola voluntate efficitur hæres. l. pro hærede. ff. de acqui. hær. §. fin. inſt. de hær. qua. & dif. cũ conc. ꝓ Affl. in conſt. in aliquibus nu. 29. vbi dicit, ꝙ tunc non admittitur pœnitentia fratris, per l. 1. C. de iu. & fa. igno. ¶ Tertiò
52 ſubintelligit: † niſi maſculo refutãte alius eodẽ in gradu maſculus, vel fœmina ꝓximior eſſet: nam tunc nõ fœmina: ſed alius maſculus ſuccedet. Bar. in l. re coniuncti. col. 22. de leg. 3. Bal. & Paul. de Caſtr. in l. mulieri col. 1. ff. de con. & de. & videndũ
53 eſſe tra. ꝙ ext. ma. q. 44. ¶ Tertiò † requiritur, vt maſculus ſit hæres tempore, quo de fœminæ excluſione tractatur, ſtãte hoc ſtatu. ꝙ extant. maſcu. fœminæ nõ ſuccedant. Bar. in l. 2. §. videndũ. ff. ad tertull. ꝓ l. in ſubſtitutione. §. non ſimili, vbi Bal. & alij no. ff. de vul. & pu. ſu. Bar. in l. ſeruo legato. §. ſi teſtator. ff. de leg. 1. eſt cõmunis ſentẽtia, quã ſequuti ſunt quamplures tàm legendo, quã cõſulendo, ques citat Dec. in conſ. 378. col. fin. ref. & ſeq. Pariſ. in conſ. 62. nu. 3. vol. 3. Pet. de Greg. in tract. conc. feu. p. 4. q. 9. ver. intelligo.
54 ¶ Quartò † requiritur, vt iſte maſculus ſit hæres vniuerſalis, nec ſufficit particularẽ eſſe hæredẽ in feudo. Pariſ. in d. conſ. 62. nu. 4. vol. 3. citat Bru. in d. tract. de ſtat. fœmi. art. 10. q. 4. col. 3. ver. & prædict. opi. Imo. Pet. de Greg. in tract. conc. feu. p. 2. q. 10. ver. ſecũdus effectus principalis, vbi vult, ꝙ ſi feudum eſt hæreditariũ, ſiuè ex teſtamento, ſiuè ab inteſtato hæres in re certa eſſe haud poteſt: ſecùs in feu. ex pacto, & ꝓuidentia, vbi ſufficit hæredẽ particularem eſſe in re certa puta in feudo. citat Pern. in conſ. 6. viſo caſu ver. concludo ergo. Sed feudum, ꝙ hoc ſtatuto defertur, eſt hæreditariũ: quia feudi natura mutata in regno ꝑ c. volẽtes, & regulariter feuda effecta ſunt alienabilia, ſm̃ cõmunẽ, quam ref. & ſeq. Gram. deciſ. 103. nu. 125. & dictũ eſt ſuprà in verb. mori cõtingat nu. 2.
55 ¶ Ex quo inferri videtur, ꝙ † in feudo hæreditario diſponitur, ꝙ hæres cõtrà factũ defuncti indiſtinctè venire nõ poſsit, nec, ſibi inuentarium prodeſſe, ꝙ ſolum in feudo ex pact. & prouid. prodeſt ad recidendum feudalium alienationes, & nõ in feu. hæred. ſm̃ magis cõmunẽ opinionẽ, quã teſtatur Arius Pin. in tract. de bo. ma. p. 3. nu. 9. fol. 556. poſt Siluan. in conſ. 30. n. 33. & ſeq. & quãplures alios, ibi cita. denīq;, dicens, vt nemo ſibi tàm curioſam allega-
56 tionem incuſet: quia † iuris prudentia, ad ea tempora, eamq; miſeriam deuenit, vt ſentẽtiæ magis numerentur, quã ponderentur.

derentur. Rolan. conf. 2. nu. 39. ¶ Hoc tñ intelligendum venit, si successor in feudo virtute huiusmodi c. si aliquem succedere voluerit, vt tunc gesta per defunctum seruare teneatur: secus si ex feudi inuestitura succedat, vt quia in ea cõprehendatur, & feudũ sit ex pacto, & prouid. quia tunc inuentario cõfecto venit cõtrà factũ defuncti, sm̃ cõmunẽ, vt dicetur in ver. antiquis & forma nõ repugnante hoc c. procedit.

57 ¶ Quintò † exigitur, vt masculus agnatus sit, si fœminam excludere voluerit, stante statu. fœminarũ propter masculos exclusiuo. quia tale statu. de masculis agnatis, & non de masculis cognatis intelligi debet, vt plenè probat Soc. adducens iura, & rationes in conf. 31. prosequendo ordinem col. 1. vol. 1. refert, & seq. Paris. in cõs. 62. nu. 2. vol. 3. Licèt hoc locum nõ habeat in hoc c. vbi agnati, & cognati, vt dictũ est suprà in verbo (non cõmunibus,) & ver. (proximior,) vocãtur. ¶ Amplia prædi-

58 ctam cõclusionem, vt † masculus fœminã excludat, etiã si fœmina monialis fuerit: nam lex imperatoris, fœminas pp masculos excludens, etiam moniales excludit, p no. in c. 1. extra de no. op. nu. & in c. si adiutoriũ 10. dist. doct. præsertim Fely. ver. quæritur primo vtrum leges imperatorũ in c. Ecclesia Sanctæ Mariæ de const.

¶ Præterea statu. generaliter loquitur, & indistinctè, nec mentionẽ facit de ingredientibus in monasterium, eos specialiter excludẽdo, ità quod de statuti inualiditate hæsitari non põt, sm̃ aliquos volentes,

59 † statutum indistinctè moniales excludẽs nõ valere, vti monasticã detrahens voluntatem, & consequenter contrà ecclesiasticam redundans libertatẽ, quæ ratio etiã cessaret hic, cum à natiuitatis tẽpore fœmina sit exclusa etiã si monialis nõ fieret. ità concludit Fely. in d. c. Ecclesia Sanctæ Mariæ q. 6. nu. 78. ex mente Paul. de Cast. dicẽtis idẽ teneri de generali stilo in conf. 335. in Christi primum dubium, de quo quæritur: sed tacitè intelligũtur exclusæ. ¶ Insuper dubitari posset de statuti inualiditate, si statutũ fœminas penitùs excluderet, ꝙ nõ est hic, vbi fœminæ masculorum defectu succedunt. ¶ Item licèt de

60 iure dubitari posset: † an statutum ab alio, quã ab Imperatore factũ liget moniales, & cõsequẽter pp masculos illas excludat quam materiã copiosissimè tractat Brun. in tract. statu. fœmin. art. 6. col. 9. ver. nũc & secũdo, & in fol. 16. ver. quinto: an tale statutum cõprehendat moniales, & cæte. per Affl. in const. in aliquibus q. 6. nu. 17. rub. 23. lib. 3. Attamen hic tale dubiũ cadere non põt, cũ fœminæ in feudis aliquo iure nõ succedant, vt dici possit, ꝙ hoc statutum fœminas excludat quia hoc c. si aliquem non dicitur statutum exclusiuũ: sed potiùs amplificatiuũ fœminarũ, cum fœminas admittat, quæ de iure feud. nõ admittebantur c. 1. §. hoc autem notandũ de his qui feu. da. po. c. 1. de gra. suc. & admittuntur in casu, quo masculi non existunt, vndè siuè moniales, siuè seculares fœminæ, masculis existentibus non vocantur.

61 ¶ Sed † quid, si monialis cum alia fœmina concurrat: an excludatur. Pro parte affirmatiua, ꝙ excludatur, facit, retenta opin. Paris. in conf. 100. cũ in facto vol. 2. ꝙ masculus ad prolem ineptus, non succedat, ꝙ sicut masculus monachus excluditur: quia in eo familia conseruari non potest, dato, ꝙ successibilis esset: siquidẽ aliquãdo successionis est incapax. Affli. in const. in aliquibus nu. 10. post Bar. plenè in tract. minor. Andr. in c. 1. §. porrò quæ sit pri. cau. ben. am. & Corn. in conf. 186. & cõs. 202. vol. 3. Ità & fœmina monialis cũ alia concurrens, illã non excludet: sed excludetur:

62 rationis identitate. ¶ Sed † hoc soluitur: nam est diuersa ratio: quia masculus pductionem vxoris, agnationem conseruat, ꝙ non est in fœmina, quæ licèt nupserit: in alienam, & extraneam trãsit familiam, & agnationem minimè conseruat. Paris. in conf. 72. nu. 24. vol. 4. & sic idem est, siuè monialis, siuè secularis fœmina existat, semper familia amittitur: Sed posset dici, ꝙ saltẽ ea viuẽte, familia aliqualiter conseruatur etiã in filijs ipsius fœminæ, quod nõ est in moniali. ¶ Vel melius dic, ꝙ familiæ, seu agnationis ratio, siuè pͥrogatiua nõ est adeò potens, vt sexus, vel primogenituræ vincat pͥrogatiuã: sed monialis, si est successibilis, succedit, sicut diximus de clerico successionis capace, p ea, quæ tradita sũt suprà eod. vers. tertio infertur: quia accidentale, & nõ naturale vitiũ hoc existit, sm̃ distinctionẽ Bal. in c. 1. de suc. feu. quã refert, & sequitur Tiraq. in tract. primigen. quæst. 23. ¶ Et † sicut stante

63 statu. ætatis pͥrogatiuã considerante, primogenitus laicus secundogenitũ clericũ, vel primogenitus clericus secundogenitũ laicum excludit, sm̃ Pet. de Greg. in tract. conc. feu. p. 4. q. 8. ver. amplio secundo pͥrogatiuam primogenituræ, qui dicit ità in indiuiduo tenere Io. And. in reg. finè culpa in mercur. de re. iur. in vi. & sequi, & comendare Mart. Lau. in tract. de primogen. col. 8. vers. pulchrũ dubium est: quia statuta primogenituræ pͥrogatiuam inducentia, cõprehendunt clericum secundogenitũ cõprehẽsione exclusiua, & odiosa, & clericum primogenitum cõprehẽsione inclusiua,

inclusiua,& fauorabili Anto.Abb.& Are. in c.quod clericus de fo.compe.idē Abb. in cap. Ecclesia Sanctæ Mariæ col.vlti.& penu. vers. secundus casus, vbi latè Fely. col.28.& seq.de const.etiā si sacris in ordinibus constitutus esset ꝑ ea, quæ tradidit idē Pet.in d.p.4.q.7.in 2.ampl. Ità & hic cōcludatur, vt monialis ꝑ hoc statu.comprehendatur, & fœminæ eiusdem gradus minori natu ꝓferatur, & à masculo paris gradus excludatur. ¶ De notabilibus expediti ad q. quæ hic cōgruenter locari possunt, condescendendo.

64 ¶ PRIMO Quæro † an masculus consanguineus fœminæ vtrinque coniunctæ ꝓferatur, in feudo cōmuni ex parēte proueniente, vel in feudo nouo, videtur, ꝙ ꝓ-
65 feratur vtrinq; cōiuncta: † nam statutum proximiores vocans ad iuris cōmunis intellectum reduci debet. Pet. Ancha. in c. canonum statuta q. 14. de const. D. Coua. lib.pra.q.c.38. & dictum est suprà in ver. gradu:& iure cōmuni, licèt vterq; in pari
66 existat ꝓximitate: † tamen qualitas vtriq; coniunctionis magis attēditur, vt in auth. cessante,& auth.itaq; C.de leg.hær.
67 ¶ Nec obst. ꝙ † qualitas cognationis in feudis non cōsideretur, & dicatur impertinens, & sola attendatur agnatio, sm̄ Bal. in l. 1.n.4.C.de leg.hær.& in c. 1.de grad. su.Paris.in cons.59.n.9.& 48.vol.3.Soci. in cons.25.vol.3.ver.confirmatur, vbi testatur esse cōmunē opinionē. Nam soluitur, ꝙ hodiè in regno, in feudis cognatio sit in consideratione,& non impertinens, sicut etiam est de iure cōmuni in allodialibus, vt est dictum:siquidē fœminæ, quæ iure feudorū non succedebant c. 1.§.nunc videndum in primo titulo feu. hodiè succedunt, ꝑ hoc cap. & const. in aliquibus.
68 ergo † ratione cessante, cessat dispositio c. cum cessante de appel. l. adigere.§. quamuis de iu. pat l. quod dictū, vbi Bar. ff.de pact.& ità ꝑ hanc rationē in simil.q. concludit do.meus Prop.do.Blas.Lancea hic in q.6.an cōsanguineus tm̄ maior natu vtrinq; coniuncto minori natu ꝓferatur, vt propter qualitatem vtrinq; cōiunctionis, minor natu vtrinq;coniunctus præferatur, quam opin.nos etiā firmauimus, vt dicetur infrà in verb. maior natu.

¶ Secundò facit: nam tale statu. fœminarum exclusiuū videtur odiosum, & accusatorium naturæ iuxtà l.maximū vitium. C. de lib.præte.ergo strictè intelligendū.

¶ Sed cōtrà hoc est cōmunis opinio: nam
69 † statu. fœminas ꝑꝑ masculos excludens: licèt verè ex parte fœminæ sit odiosum, & ex parte masculi fauorabile: tn̄ princi-
70 paliter est fauorabile:† quia odium est rationabile, quo casu materia dicitur fauorabilis,& lata,& consequēter extēdenda: nisi aliter appareat. Luc. de Pen. in l. fin. col. 1. quando & quib. qua. pa. de lib. 11. Affl.in const.in aliquibus q.3.n.11.& 12. post Abb. in c. nō dubiū de sent.excōmu. Paul.de Cast.in cons.421.ꝙ ista mater admittatur. Paris. in cōs.110.n.6.vol.2.post Brun. in tract.fœmi. art. 12.q. 11.& Lap. alleg.101. idē Paris. in cōs.16.n.20.vol.3.

71 ¶ Tertiò facit: nam † statuta specialia, vt minus ius cōmune ledant, & aliquid operētur interpretari debemus c. cū dilectus de consu.l.ij.C. de noxa.glo.in l.damni la 1.§.his qui de dam. infe.& l.fin.§.in computatione.C. de iu.deli.Paris. in cons.84. nu.13.vol.2. & cons.110.n.6.vol.3.vndè satis operaretur hoc statu.faciēdo masculum vtrinq; coniunctū, qui de iure cōmuni par erat, anteriorem, & non est necesse ità etiam cōiunctum ex latere tm̄ facere. ¶ Huic verò respo. ꝙ in allodialibus, &
72 nō in feudalibus procedit: † siquidem fœminæ in feudis iure feudorū non succedunt c. 1.§.nunc videndum de his qui feu. da.po.c. 1.§.filiæ de na.suc.feu.& sic hoc c. interpretando sm̄ ius cōmune feudorū, hoc arg. retorquetur in cōtrarium, vt potius pro masculo, quam ꝓ fœmina faciat: quia tunc leditur ius cōmune, cum fœminam admittimus,& masculū excludimus.
73 ¶ Quartò: nam † lex noua etiam cōmunis quæ latiorem recipit interpretationē municipali, si generaliter loquatur potius est distinguenda per veterem distinctionem, quam sit putandum, quòd lex antiqua distinguens, ꝑ nouam indistinctè loquentē penitùs abrogetur, vt colligitur ex l.sciendū in prin.ff.qui satisda.cog.iuncta authe. offeratur cum ibi no.C.de lit.con. ¶ Sed itidē soluitur hoc arg. modo prædicto in præcedenti medio, quòd lex antiqua distinguens loquitur in allodialibus, vt d. auth.itaq;,& auth.cessante C.de leg.hær. secùs de iure cōmuni feud. quo fœminæ non sunt cognitæ, vt diximus, hāc opinionem:nō tamen in feudalibus, secuti sunt Fulgo. in cons.85.ꝓposita quæstione Bene. Capra in consil.8. & si viso. Franci. de Alber. consulēdo, vt refert Firmia in ver. (frater) vel primo.ver.7.Corn. cons.271. de hoc vol.4. & consil.279.constat vol.4. Alex.in l.ex facto in prin.ff.de vulg.& pupill.substi.sm̄ Brun. in art.12.q.18.n.257.

¶ Contrarium tamen hic dicendum arbi-
74 tramur, vt † masculus consanguineus tm̄ præferatur vtrinq; coniunctæ fœminæ.
75 Primò quia † potentiores sunt qualitates masculi, quā fœminæ:nam si fœmina plus habet masculo cognationis qualitatem, masculus

masculus tñ habet plus fœmina masculinitatis qualitatē, quæ potentior est, nam p eam conseruatur familiæ dignitas, & nomen, & potissima quippè ratio fuit, vt sexus progatiua cōseruetur, quæ licèt nō sit expressa, habetur tamen pro expressa, sm cōmunem opinionē, quam testatur Paris. in cons. 110. nu. 2. & nu. 13. & cons. 50. nu. 25. & seq. vol. 3. & diximus in verbo (sexus) & in fœmina amittitur familia, cum finis sit familiæ Paris. in consil. 23. nu. 45.
76 vol. 1. ¶ Secundò facit: nam † statutum excludēs fœminas propter masculos, principaliter est fauorabile, iustum, & iuri diuino consonum, propter familiæ conseruationem, vt p Lucam de Penna in l. fin. C. quādo. & quib. quarta pars deb. & cæt. quos paulo antè retulimus suprà, ergò largè est interpretandum in fauorem mascu-
77 lorum, † cum fauores sint ampliandi. l. cū quidam. ff. de lib. & post. nec consideratur quod ex parte fœminæ sit odiosum: siquidē inspicitur principalis intentio statuentis, & secundum principalem intētionem dispositio iudicatur fauorabilis, vel odiosa. l. qui adoptionem, & ibi Docto. ff. de condi. indeb. & communiter ità tenetur. ¶ Sed intentio statuentis fuit, vt consideraretur defuncti familia, & nomen, & sic propter masculorum fauorem principaliter, & non per odiū, q in fœminas habuit, quod patet, quia in defectu masculorum iam ipsas vocat, nec obstat, quòd in consequentiam in odium videatur retorqueri fœminarum: quia nō est verum: nam fœminæ de iure cōmuni non succedebāt in
78 feudis, & dato, quòd esset, † odiū in consequentiā fauoris resultans toleratur. l. cum ex ratione. §. fin. ff. de excu. tuto. l. legitimos. §. 1. ff. leg. tuto. Bal. in l. quod fauore in 6. oppo. C. de leg. l. sed & milites. §. scribit. ff. de excu. tuto. ¶ Tertiò facit, quod tradit Roma. in consil. 411. quatuor sunt,
79 † quòd verba statu. hanc interpretationē sequuntur, cum dicatur frater, germanus tantū, sicut ita frater vtrinq; coniunctus, & mens statu. etiam ad illum adaptatur, propter paritatē rationis, quæ ità militat in vno, sicut in alio. l. illud. ff. ad l. aquil. l. à titio cū simil. ff. de verb. obliga. quæ mens ex ratione colligitur. l. ab omnibus in fin. ff. de leg. 1. l. talem in fin. ff. de hære. instit. ¶ Nec obstat, q terminauimus sequendo opinionem do. Blas. inter maiorem consanguineum tantum, & minorem masculum vtrinq; cōiunctum, vt minor vtrinq; cōiunctus excludat maiorē ex latere: quia cessat in eis ratio familiæ conseruādæ: cū pariter in vtroq; cōseruetur, & ratione cessante, cessat dispositio c. cū cessante de appellat. l. adigere. §. quamuis de iure patro. ¶ Nec obstat ratio maioris ætatis, quæ est in vno: quia non est finalis ratio, quare condens motus fuerit ad condendū tale statutum, prout est illa; & ideò nō ità cōsiderabilis, vt illa: sed minus potens. Et licèt non loquantur in feudalibus, tenuerunt hanc opin. Roma. in dict. cons. 441. Paul. de Cast. cons. 348. secundum Bru. in d. tract. de sta. fœmi. exclu. arti. 12. q. 18. nu. 257. licèt in contrariū multa stringere dicat, quæ dicūtur de fratre vterino, quæ in sequ. q. dicemus, & quæ etiam dixit in q. 14. eiusdem articuli, & dicit etiam inclinare in hanc opinionē præceptorē suum, quem autumamus esse Ias. in l. tres fratres ff. de pact. quam in feudalibus, & in terminis præsentis statu. indubitanter procedere putamus, Et ità etiā nobiscum tenere deindè cōperimus Pet. de Greg. in tract. concess. feud. in 4. parte q. 7. vers. amplio nunc primo. vbi tenet, quòd masculus ex patre tm defuncto cōiunctus fœminæ ex vtroq; parēte coniunctæ pfertur in feudo paterno, & allegat tex. in constitutione vt de successionibus. §. ex collaterali, ibi ex altero tantū latere succedunt, & vocantur prius, quā vocentur sorores in capillo, arguendo ab ordine literæ, & allegat Bal. in l. 1. in prin. C. de legi. hæred. qui dixit, q cōiunctio ex parte matris in feudis est impertinens, quē Bal. refert, & seq. Iacob. de S. Georg. in tract. de feud. verbo psentes, & recipientes, col. penul. vers. numquid frater, vbi dicit ità fuisse iudicatum, & Curt. in d. tract. feud. in 3. par. vers. sexto q. in titu. an si vtrinq; est coniunctus, &c. Et etiam adducit doctri. Bart. in l. prima. §. quod habeat vers. quæro secundo. ff. de bon. poss. contra ta. vbi voluit, quòd stante statu. quòd extantibus mas. fœminæ nō succedant, masculus ex patre tantum defuncto coniunctus fœminæ vtrinq; coniunctæ præfertur: tametsi in allodialibus loquatur iuxtà tex. in auth. cessante de legi. hæred. & in authe. defuncto. C. ad tertulli. & Bal. in l. si quis filioru col. vlt. C. de inofsi. test. & Moder. in tract. quod stant. mas. q. 43. & q. 105. & Io. Bat. Caccial. de Sanct. Seuerino in rep. c. 1. de feu. argu. in 6. par. in quinta differētia inter ius comune, & feudale, vbi duplicē assignat rationē: quia vti agnatus frater in feudo succedit, & quia feudū nō deseruit iuri hæreditatis: sed beneficio domini, Et hanc cōclusionē, quòd masculus cōsanguineus præferatur vtrinq; cōiunctæ fœminæ tenere etiam inuenimus Iacob. Mandell. in cons. 81. nu. 41. par. 1. citat Affl. in c. 1. in prin. nu. 76. vers. itē de vna de natu. succe. feu.

vbi refert ità dixisse in casu cõsuetudinis, vel inuestituræ dictatis, quòd fœmina succedat in feudis, sed post masculos, & iste casus est verus casus præsentis statuti.

80 ¶ SECVNDO Quæro, † an masculus vterinus pferatur fœminæ vtrinq; cõiunctæ in feudo ex parente cõmuni pcedente, vel feudo nouo, videtur dicendũ quòd fœmina pferatur; nam duplex habet vinculũ agnationis, & cognationis, nec obstat qualitas masculinitatis: quia cessat ratio familiæ conseruandæ, cum in vterino familiæ non conseruetur sicut etiã nec in

81 fœmina cõseruatur: imò † fœmina dũ viuit quasi familiã conseruat. nam caput, & finis est familiæ, & vsq; ad mortẽ dicitur agnata. vt no. p do. in l. voluntas. C. de fideicom. lib. Soci. in consi. 227. col. 7. & 8.

82 vers. circà, & vers. quibus tamen, † & vterinus, nec eo viuẽte dicitur agnatus, & ità tenuit Brunus in tract. de statu. fœm. excl. arti. 12. q. 18. nu. 250. & q. 9. eiusdem articuli, vbi dicit, quòd ità reperit consultum fuisse per quendam Docto. in consil. 282. inaduertẽtia statuentiũ inserto inter cons.

83 Ang. † quia tale statu. fœminas, propter masculos excludens, tendit ad fauendum lineam agnatorum, & vocãdum agnatos, & asserit de hoc dixisse in eodem tract. super art. 3. & consequenter vterinus non debeat comprælendi sub statuto, cum sit coniunctus per fœminam tantum, argu. à ratione statu. iuxtà l. iij. ff. de iniust. rup. irrit. fac. testa. l. adigere. §. quãuis. ff. de iure patro. Paul. de Cast. in cons. 248. in puncto. quæritur in antiquis Bal. in consil. 30. præsupposito vers. tertio quæritur vol. 1.

84 vbi vult limitari, pterquã † in bonis maternis, in quibus vterinus nõ excludit. dũmodo, q frater sub nomine agnationis nõ vocetur. Alex. in l. ex facto in prin. ver. ex his. ff. de vulg. & pupil. Corn. in cons. 305. circà primũ vol. 1. & cons. 271. de hac vol. 4. Soci. cons. 241. vol. 1. ¶ Sed in contrariũ facit: nã mascu. adhùc duas qualitates habet: scilicet cognationis, & masculinitatis: licèt. n. non vti masculus respectu fa-

85 miliæ conseruãdæ pferri debeat: † tũ vti masculus, qui dignior est fœmina præfertur. l. 1. ff. de sen. Luc. de Pen. in l. fin. C. quand. & quibus quarta pars deb. lib. xi.

86 ¶ Secundò, quia † fœminæ nõ indigẽt tot bonis, sicut masculi secundũ Soci. in cons. 21. col. fin. vol. 1. Moder. Rep. in l. pater filium. ff. de inoffi. testa. n. 22. fol. 496. vol. 2. & licèt attenta rationis ratione, ideò fœminæ tot nõ indigeant bonis, sicut masculi, & fœminæ minores sint masculis pp hoc, q familia in eis, sicut in masculis non conseruatur: attamen negari nõ põt quin

89 masculus dignior sit fœmina, † & qualitates, quæ sunt potentiores attendi debent. l. cum quæritur hermaphroditũ. ff. de statu. hom. Soci. in cons. 288. circà primã nu. 12. vol. 2. ¶ Tertiò quia cessat ratio agnationis conseruãdæ: nam si feudum prouenit ex cõmuni parente, prouenit ex parte materna, cum iste masculus sit frater vte-

90 rinus, † & in bonis ex parte materna prouenientibus fratres, & sorores ex matre coniunctæ succedere solent: auth. itaq; C. com. de succe. l. de emãcipatis. §. acceptis C. de legitimis hæredibus, cũ in eis cessat (vt dictum est) ratio agnationis, secundũ Fulgo. qui voluit, quòd soror vterina non excludatur per germanum tãtum, quò ad ipsa bona quem refert & seq. Brunus in d. arti. 12. q. 18. nu. 259. vbi ità limitat prædictam conclusionem, quam suprà firmauit, vt ità demum vterinus excludatur per vtrinq; coniunctam, si bona non sunt materna, & ità etiã dicit tenere Bal. in cons. 3. præsupposito vers. secundo quæritur. Marianus in cons. 84. & cæteri p eum relati, & cõsequenter. ¶ Non obstant, quæ in contrarium adducta sunt per Bru. quia procedunt in alijs bonis: sed non in bonis ex linea materna pueniẽtibus. ¶ Quartò nam præsens statu. indifferẽter constat fauere voluisse masculis, quatenùs masculũ simpliciter pfert fœminis, & nec aliquã mentionem facit de vtrinq; cõiunctione,

91 † & quando certum est statu. masculis indifferenter fauere velle, tunc frater vterinus pfertur vtrinq; cõiunctæ fœminæ, vt ait Brun. in d. art. 12. q. 18. vbi ità intelligit limitationem Marian. in cons. primo, qui voluit limitari conclusionẽ, quòd vtrinq; coniuncta præferatur: nisi statu. fœminã propter aliam fœminam excluderet: quia ratio agnationis conseruãdæ cessare videtur, de quo asserit ipse Brun. dixisse suprà in art. 3. circà fin. Et deindè subdit pcedere posse, quãdo certũ sit statu. fauere velle masculis, licèt dicat dubitare de veritate dicti consilij, & sic per istam rationem nõ solum in feudo ex materna linea puenien te præferretur: sed etiam in feudo nouo. ¶ Quintò: nam decisio istius q. tota ex huiusmodi tex. interpretatione pendet, nec sm̃ ius cõmune regulari põt, cũ nullus isto

92 rũ de iure cõi feudorũ succedat, † fœmina. n. iure feud. in feudo nõ succedit c. 1. §. nunc autem videndũ de his qui feud. da. po. & c. 1. §. filiæ de na. suc. feu. † si-

93 quidem cognatio in feudis non est cognita. c. 1. §. his verò de suc. fra. Bal. & Ange. in cons. sanctissima, & illustrissima Regina, cum conc. per Curt. in tract. feu. p. 3. de suc. transu. nu. 55. vers. quinto circà istam

mate-

94 materiam, † & hoc c.si aliquẽ indifferenter agnatos, & cognatos, ad feudi suc.vocat, quatenùs vult, vt succedatur in feudo, quod ad defunctũ peruenerit ex cõmunibus, vel non cõmunibus sibi, & fratri parentibus, deindè masculis fauet, volens sexus, & primogenituræ ꝓrogatiuã seruari,
95 & † in dubijs à verborũ interpretatione non est recedendũm. l. non aliter. ff. de leg. 3. cũ simil. ¶ Sic enim concludimus,
96 quòd † masculus vterinus frater præferri debet sorori vtrinq; coniunctæ nõ solùm in feudo ex parte materna ꝓueniente, sm̃ Doct. præallegatos, qui loquũtur in allodialibus, sed etiã in feudo nouo, & ità deindè reperimus tenere Pet. de Grego. in tract. de conc. feu. in 4. par. prin. q. 7. vers. prædictam tamen ampliationẽ videlicet, quòd vterinus masculus ꝑferatur fœminæ vtrinq; coniunctæ cũ agitur de successione feudi materni: secùs si paterni. allegat Curt. in d. tract. feud. in 3. par. vers. quinto q. in tit. an circà successionẽ transuersaliũ & Iacob. de S. Georg. in verbo ꝑsentes, & recipiẽtes col. penul. ver. an autem frater vterinus post Ang. in d. cons. 110. sanctissima col. 5. ver. conclusio est, cui consil. se subscripsit Bal. & glo. in constitutione vt successionibus. §. ex collaterali, verbo ex altero tm̃, & tex. ibi dùm dicit (*filij autẽ fratrum in his, quæ cõmunis parentis fuerunt, idem ius, quod pater eorum habeat,*) & ibi glo. quæ bonũ tex. allegare dicit in cap. 1. §. his verò deficientibus, ibi *defuit illius parẽtis, qui fuit agnationis cõmunis* de grad. suc. in feu. & glo. in d. const. vt de successionib. §. filiæ autem fratrum, vers. cõmunis patris, dùm de successione feudi materni loquitur: tametsi contrariũ And. tenere dicat.
97 ¶ TERTIO Quæro: † an cõsanguineus frater tm̃ ꝑferatur sorori vtrinq; cõiunctæ in feudo ex parte fœminæ ꝓueniente, suprà. n. diximus de feudo ex cõmuni parente ꝓueniente, & de feudo nouo, modo de feudo ex latere tm̃ fœminæ procedẽte, & videtur dicendũ, quòd ꝑferatur masculus;
98 † quia ꝑ istum tex. succeditur vltimo prædecessori feudi, & non primo acquirenti, vt diximus suprà in verbo (defuncto) vbi conclusimus esse dubiũ, quod erat de iure cõmuni hodiè sublatum, per istum tex. cũ hinc indè sint opiniones de quo ꝓximiori dispositio de ꝓximiori mentionẽ faciens, intelligi deberet: an de ꝓximiori vltimo possessori, vel primo acquirenti, licèt magis cõmunẽ esse, ꝙ succedatur primo acquirẽti testetur D. Couar. lib. pra. q. c. 38. ergò tractatur de conseruãda familia vltimi decedentis, & nulli dubium est, quòd melius conseruetur in cõsanguineo fratre tm̃: quã in sorore vtrinq; coniuncta, ergò ipse masculus est ꝑferẽdus. ¶ Sed in contrarium facit: quia fœmina vtrinq; cõiuncta duplicem habet qualitatẽ, quã habeat masculus, qualitatem .n. cognationis, & qualitatem coniunctionis ex parte feudi,
99 & † plura vincula minora vincunt c. 1. de tregu. & pa. l. fin. C. de adop. aut. post fratres. C. de leg. hæred. Abb. in c. clerici nu. 3. de iud. ¶ Nec obstat vinculũ, siuè qualitas agnationis, quæ est in cõsanguineo, quæ potissima est ꝓp familiæ cõseruationem:
100 † quia potentius est vinculum cõiunctionis ex parte feudi, ꝙ est in fœmina, & nisi ità dicamus, statu cõtineret iniquitatem, ꝙ non est dicẽdum, per doctrinam Paul. de Castr. in auth. itaq; C. cõmunia de succe. & diximus latè suprà in verbo ꝓximior in prin. & in specie, quòd cõiunctio ex parte illius, à quo nõ prouenit feudũ nihil operetur, tenet Curt. in tract. de feud. in 3. par. vers. quinto q. in titulo an circà successionem transuersalium, & Iacob. de S. Georg. in tract. de feud. in verbo ꝑsentes, & recipientes col. pen. ver. an autem frater: tametsi dici posset, quòd attenditur, ꝑ cap. hoc si aliquẽ coniunctio, quæ nõ est ex parte feudi de quo diximus suprà verbo (non communibus) & verbo (proximior.) ¶ Sic. n. cõcludetur, quòd
101 † soror vtrinq; cõiuncta in feudo ex linea sua proueniens ꝑfertur consanguineo fratri tantum, & ità nobiscum tenere inuenimus do. Blas. Lanc. hic in q. 7. & fuit motus: quia iniquũ est à fœmina feudũ auferri, quæ est ex linea primi acquirentis feudum, & extraneo tradi: licèt tandem cogitandum relinquat, dicens rem sinè dubio non esse, & etiã tenere comperimus Pet. de Greg. in tract. conc. feu. in 4. par. prin. q. 7. ver. ꝑdictam tñ ampliationẽ declaro, qui allegat Curt. Iun. & Iacob. de Sancto Georg. in locis ꝑcitatis, & cæte. volentes, quòd cõiunctio, quæ nõ est ex parte feudi, non attendatur. ¶ Ex quibus infertur
102 primo, quòd † si frater iste fuerit vterinus, & non consanguineus multo minus sororem vtrinq; cõiunctam excludet, quæ est ex linea primi feudum acquirentis: cum cesset in eo ratio conseruationis familiæ, quæ militat in consanguineo, & cessante causa cessat effectus cap. cum cessante de appellation. cum simil. sed ipse masculus
103 excludetur. ¶ Secundò infertur, † quòd si ista soror descendens ex linea primi feudum acquirentis, non fuerit vtrinq; coniuncta: sed ex latere tãtum, dummodo ex eo, vndè venit feudum, etiã præferetur, tàm consanguineo tantum, quàm vterino

tantum fratri: cum militet eadẽ ratio, ne statutum iniquitatem contineat, auferens feudũ ab ea, quæ descẽdit à primo acquirente, & tradens extraneo, & vbi est eadẽ ratio, ibi est idẽ ius. l. illud. ff. ad leg. aquil. l. à titio. ff. de verbo. obliga. cum vulg.

104 ¶ Tertiò infertur, quòd † non tantũ consanguineus tantũ, vel vterinus tãtum: sed etiã vtrinq; coniunctus excludetur ab ista fœmina coniuncta ex latere, vndè venit feudum, ꝙ licèt rarò accidat: attamen cõtingere potest, quòd pater, siuè mater, deducta legitima filiorum, disponat de feudo in personam priuigni, ꝙ potest ꝑ cap. volentes, & l. parẽtibus. C. de inoffi. testa. & deindè iste priuignus decedat relictis fratribus vtrinq; coniunctis, & sorore ex latere, ex quo feudũ venit: quia istius fœminæ mater, quæ nouerca, vel pater, qui victricus erat huic masculo, relicta filiæ legitima, feudum ipsi masculo priuigno dederat: licèt rarò contingat, vt est dictum:

105 & cũ † votũ parentũ sit, vt filij sibi succedant. l. scripto hærede in fin. ff. vnde liber.

109 ¶ QVARTO Quæro: † an filius sororis maior natu ꝑferatur filio fratris minori natu: videtur, quòd non, primò quia statutum fœminas ꝑꝑ masculos excludens, factum intelligitur gratia agnationis conseruandæ, sm̃ cõmunẽ opinionẽ, quam testatur Brunus in tract. de statu. fœ. exclu. art. 3. nu. 12. sed in filio fratris, qui est de eadẽ familia, & nomine cõseruatur agnatio, & nomen: sed non in filio sororis, nec obstat quòd sit maior natu: qa hæc qualitas maioris ætatis inscipi debet inter pares gradu, & agnatione, seu ex latere cõiũctione.

110 ¶ Secundò: quia † non censetur masculus, qui ex fœmina descendit, quãtum ad successionem, & aliorũ exclusionẽ pertinet, respectu ipsius fœminæ: quia infecta radice, infectum est omne, ꝙ ab ea prouenit. l. si viua matre. C. de bon. mater. & initium cuiusq; rei spectandum est. l. qui. id quod ff. de donati. ibi *causam. n. & originẽ constituta pecuniæ* Curt. in tract. feu. p. 3. nu. 1. Tiraq. in tract. primoge. q. 13. nu. 6. qui allegat Anto. de Rub. in cons. 22. & cons. 128. referens distinguere hanc materiã in quatuor casus. Primò in cõtractibus, si fiat mentio masculorũ, nõ veniunt masculi ex fœminis. Secundò in statuto simili modo, vt non veniant: quia videtur factũ, gratia agnationis cõseruandæ. Tertiò, similiter, vt non veniant, si institutis fratribus in testamento, filiæ testatoris substituantur, si fratres sinè liberis masculis decesserint: qa infecta radice, palmites etiã infecti censetur. Quartò, si institutis filiabus, ęqualiter vni substituatur si sinè liberis masculis decesserit, quo casu tantũ voluit, vt masculi veniant, & ꝑferantur filiabus, & non solũ filij masculi ex fœminis: sed etiã pronepotes ex neptibus: ratione quia testator non habebat animũ conseruãdi bona in agnatione, & ità dicit loqui Corn. in l. 1. C. de cond. inser. Soc. in l. gallus. §. nunc de legẽ col. vlti. ff. de lib. & post. & tandem hanc materiam (refert) latissimè tractare Charol. Ruin. in cons. 17. lib. 111. & Soc. in d. §. nũc de lege. & sic tantũ in isto casu masculi ex fœminis descẽdẽtis admittuntur, cũ non conseruãdæ agnationis gratia vocantur, ità etiã tenere videtur Pet. Greg. in tract. conce. feu. par. 4. q. 7. vers. amplio quarto, vbi dicit, quòd masculus non solũ ꝑfertur fœminæ: sed etiam descẽdenti ex fœmina. citat Affli. in constit. in aliquibus col. 5. ver. quarto quæro lib. 3. idem tenet Iacob. Mandell. in cons. 86. nu. 2. vbi vult, quòd in feudis regularibus consideratur sola agnatio, & ab eis excluduntur descendentes ex fœminis: licèt sint masculi.

¶ In contrariũ facit: quia cap. generaliter loquitur de masculo, nec dicit de eo, qui ex masculis descenderit, & ipse reperitur masculus, & maior natu tempore mortis

111 istius, de cuius successione agitur, † quod tempus mortis inspiciendum est, cũ quæritur de qualitate, & conditione hæredis. l. non oportet. ff. de leg. ij. l. interuenit. ff. de leg. præstan. sm̃ Tiraq. in d. q. 13. nu. 1. & lex, generaliter loquens, generaliter intelligi debet. l. de ptio de public. cũ simil.

¶ Nec obstat si diceretur, quòd quando masculi vocantur per statutum, censetur vocati gratia familiæ, & agnationis cõseruandæ, quæ ratio, licèt nõ sit expressa: habeatur tamen pro expressa, vt diximus suprà in verbo (sexus) quia hoc procederet, quando ꝑsens statu. vocaret masculos tm̃ in successione ascendentiũ: secùs, si generaliter, vt hic, in successione collateraliũ,

112 siuè agnati sint, siuè cognati: † quia tũc nõ videntur vocati gratia agnationis conseruandæ: sed vt dignitatis honor masculis conseruetur, vt ait Brun. in d. tract. quòd ext. ma. fœm. in art. 3. nu. 12. vbi limitat ꝑdictam conclusionẽ cõmunẽ, vt non procedat in successione ascendentiũ ex linea materna: quia tunc non causa agnationis conseruandæ statutum esse factum intelligitur, sm̃ Paul. in cons. 301. præsupposito, quòd statutũ in antiquis: sed vt dignitatis honor masculis conseruetur, quem sequi dicit Maria. in cons. 1. in prin.

113 ¶ Secundò facit: nam † qualitas matris nõ debet obstare filio, qui nõ est fœmina, vti mater, ꝑ relata ꝑ Tiraq. in d. q. 13. nu. 4. de primogen. vbi ait ꝙ filius filiæ ꝑ masculũ

non

non excluditur, stante d. statuto fœmi. exclusi, & ità tenuisse Paul. de Cast. in cons. 421. quòd ista mater col. 2. vers. ad confirmationem lib. 1. ex mente Iacobi Butr. & eundem Paul. in l. 1. post prin. C. de cond. inser. sequitur Cepoll. consil. causa ciuil. 7. punctus q. col. pen. vers. item quòd ista verba: licet ipse dicat secus in concessione feudi, vel emphiteusis ex natura rei, quæ conceditur videlicet, vt excludatur, vt suprà diximus. ¶ Sed hoc nō obstaret, quia
114 † natura feudi hodiè est mutata: fœmina .n. ex natura feudi nō succedebat cap. 1. §. hoc autem in prima rub. feu. secùs est hodiè p hoc c. p quod succedit. ¶ Nos autē putamus primam opinionē tenendā esse: quia in filio fratris cōseruatur agnatio, & magna est ratio agnationis conseruandæ, & licèt quidam putent, quòd cum fœminæ vocantur, vel cum cognati vocantur, non videtur considerata fuisse agnationis conseruationē: tamen nos cōtrarium putamus, ꝙ semper intelligatur causa agnationis cōseruādæ vocatus masculus, quando solus ad succesionē vocatur, & in defectu agnatorū intelligātur agnati vocati, ne in totū pereat succesio: quia in cognatis si non in totum: aliqualiter cōseruatur familiæ nomen, per aliqua tēpora, & mouemur ex coniecturata mente statuentiū,
115 † qui disponunt vnum succedere, & non plures, nō propter aliud: nisi vt diues conseruaretur, secundū glo. cōmuniter approbatā in cap. licèt de voto, & ibi Abb. quia si diuideretur feudum ad minimū quid reduceretur, & destrueretur: cū nil sit tàm magnum, ꝙ p sectionem nō fiat paruum in auth. de trient. & semi. post prin. col. 3. Bal. nu. 2. Alua. nu. 1. in cap. imperialē. §. præterea ducatus de prohib. feud. alien. p Fede. & si hoc statuentes non considerassent, omnes æqualiter admisissent ad succesionē, & tunc verè agnatio cōsiderata non fuisset, ità etiā deciditur stante statu. per Corn. in cons. 346. videtur prima facie col. vit. lib. 2. secundū quod refert Bru. in cons. 22. & cons. 128. tamen Tiraqu. in q. 13. nu. 9. de primoge. dicit ꝙ ex diametro Corn. ibi cōtrariū dicit: tu verò eos vide, & cogita: quia subtilis est quæstio.
116 ¶ QVINTO Quæro, quid † si filius sororis fuerit vtrinq; cōiunctus, & maior natu, & fratris filius ex latere tātum consanguineo: videtur, quòd pferatur vtrinq; coniunctus: quia plures habet qualitates: habet .n. qualitatē cognationis, & qualita-
117 tē maioris ætatis plus altero, & † duo vincula vincunt vnum authe. post fratres. C. de leg. hæred. ¶ In cōtrarium: ille habet qualitatē agnationis, vbi familia conseruatur, & sic militat ratio pcedentis q. ergo, idē ius dicēdum. l. à titio. ff. de verb. obliga. l. illud. ff. ad l. aquil. nō obstat quòd duo vincula vincunt vnū: quia hæc qualitas agnationis conseruādæ est principalis, quæ requiritur, quę nō est inter alias duas qualitates, quas alius habet. tametsi inter legendum occurrit suprà in q. de moniali, ꝙ non est adeò potens ratio familiæ conseruandæ, vt sexū, & primogeniturā vincat: nam modo ad primam redimus opin. cuius suprà meminimus in verbo prætogatiua, ꝙ agnationis conseruandæ ratio magna sit, ex coniecturata mente statuentium per ea, quæ dicta sunt in præcedenti
118 quæst. in fin. † & principale semper inspiciēdum est. l. si emancipatione, & ibi Bal. ff. de contrahe. emp. l. si quis nec causa, & ibi Docto. ff. si cer. pet. Soci. Nep. in cons. 124. visis omnibus nu. 15. vol. 1. & sic tenemus, ꝙ filius fratris præferatur.
119 ¶ SEXTO Quæro, quid † si filius sororis est coniunctus ex parte feudi tātum, & filius fratris est vtrinq; coniunctus, & maior natu? videtur, quòd filius fratris pferatur: quia in eo cōseruatur agnatio defuncti, cui succeditur, vt conclusum est in præcedētibus qq. Item habet qualitatem agnationis, plusquā habeat filius sororis,
120 qui est tantū cognatus † Item habet qualitatē maioris ætatis seu primogenituræ, quæ inter masculos est considerāda, vt tenet Affl. in const. vt de successionibus nu. 44. rub. 24. lib. 3. post Alex. in cōs. 29. vol. 1. p illum tex. & sic habet tres qualitates, plusquā habeat alter. ¶ Sed contrarium dicendū putamus, vt pferatur coniunctus ex parte feudi, ne resultet iniquitas. Paul. de Castr. in auth. hoc ità. C. communia de succe. & diximus suprà in q. 3. quæ cōiunctio ex parte feudi principalior est alijs, vt diximus suprà in verbo proximior, & verbo prærogatiua.
121 ¶ TEPTIMO Quero, † an filia fratris pferatur sororis filio, in feudo ex communi linea, pueniente, vel in feudo nouo: p parte affirmatiua facit: quia hæc fæmina est agnata, & in ea saltē donec viuit familia conseruatur aliqualiter: nam fœmina caput, & finis dicitur familiæ, vt sepius dictum est suprà l. pnuntiatio §. fin. ff. de verbo. signi. Soci. in cons. 30. nu. 6. vol. 1. Paris. in cons. 23. n. 45. vol. 1. ¶ Secundò, si est vera illa conclusio, quòd succedatur p repræsentationē, quòd hæc filia locum patris assumat, vt in successionibus de iure cōmuni, cum de patrui successione tractatur §. huiusmodi in auth. de hæred. ab intesta. veni. & latè Di. Coua. lib. prat. q. c. 38. non esset dubiū, quòd ista pferretur: sed

sed nos cōtrarium tenuimus per hoc cap. quod vocat proximiores, vt vnusquisq; ex persona propria succedat, & latè diximus suprà in verbo (gradu) in quæst. 6. an nepos pferatur patruo, vbi vide. ¶ Sed in cōtrarium facit, quia ille est masculus, & qualitas masculinitatis à statuto requisita reperitur in eo, & non in fœmina: licèt sit
122 primogeniti filia, ☞ † nec in ea cōseruatur agnatio. Tiraqu. in tract. primogen. q. 14. nu. 5. qui allegat Ias. in cons. 221. statuto ciuitatis col. 3. ver. sed quamuis pdicta lib. 2. maximè quia stat. indifferenter masculis fauet, vt diximus suprà in q. 2.
123 ¶ OCTAVO Quæro, † quid si sit filia fratris vtrinq; coniuncta, & filius sororis ex vno tātum latere? retento eodem themate in feudo ex linea cōmuni, siuè nouo, videtur vt masculus pferatur pp dignitatem masculinitatis: quia statu. masculis fauet, vt nuper est dictum in præcedenti q. ¶ Sed contrarium: quia plures qualitates sunt in fœmina, quā in masculo: sed imò sunt pares in qualitatibus: nam si fœmina habet vnam qualitatem coniunctionis ex vno latere plus masculo, masculus habet qualitatem masculinitatis plus fœmina, quam potētiorem autumamus, & consequenter pferendus venit, argu. l. cū quæritur. ff. de sta. homi. ¶ Ex quibus infer-
124 tur, quòd † si qualitatē aliam haberet ipsa fœmina puta feudi, tunc pferretur fœmina, & nō masculus, per rationē, quia duo vincula vincunt vnum, vt diximus suprà, auth. post fratres. C. de legiti. hæred. cum simi. & facit, quod tradit Pet. de Greg. in tract. conc. feu. p. 4. q. 9. ver. secundo infero, vbi dicit, quòd inter cōcurrentes eodē gradu, duplex cōiunctio est potētior quā simplex cū primogenitura, vndè soror ex vtroq; parente pfertur sorori maiori natu ex altero parente tantū in successione fratris. Andr. in constit. vt de successionibus col. 3. vers. quod patet melius.

¶ NONO Quæro (vidimus de filijs
125 fratrum) modo de filijs filiorū, † qui propriè (sobrini) vulgo (fratres tertij) vocantur, & in sexto sunt gradu. Andr. in c. 1. §. hoc quoq; nu. 22. de his qui feud. dar. po. quis pferatur? Et videtur dicendum, quòd ille pferatur, qui plures habet qualitates:
126 ☞ quia † duo vincula vincunt vnum c. 1. de treug. & pac. l. fin. C. de adop. auth. post fratres. C. de leg. hæred. Abba. in c. clerici nu. 3. de iud. vt suprà diximus, ideò si quis fuerit vtrinq; coniunctus, & alter ex latere tantum, præfertur vtrinq; coniunctus.
127 ¶ Sed in contrarium facit: quia † qualitas vtrinq; coniunctionis nō extenditur vltrà filios fratris. auth. post fratres. C. de legi. hæred. Bar. in cons. 13. & ità per prædicta tenet dom. Blas. hic q. 8. vbi dicit esse tex. expssum in d. auth. post fratres, vt demptis fratre, & fratrum filijs, vlteriores, secundū proprium ius, & gradū veniant, nō considerata vtrinq; coniunctione. ¶ Sed prædicta locū habēt in qualitate vtrinq; coniunctionis: sed de alijs qualitatibus nil dicitur, puta de qualitate coniunctionis ex linea, ex qua venit feudū, propterea puta-
128 mus, † q qualitas coniunctionis respectu feudi trāsit ad omnes: quia omnes sunt de linea primi feud. acquirentis, & q in vno,
129 etiā in alio iniquū reputatur: † quia persona primi acquirentis consideratur in feu. nō hæredita. sm cōmunē opin. firmatā p tex. in c. 1. de succe. fra. vel grad. & ibi Bal.
130 latè Did. Coua. lib. prat. q. c. 38. col. 3. † & hæc est ppria natura feudorū, vt feudū sit ex pact. & prouid. Affl. in c. 1. de succ. feu. & Came. in c. imperialē §. pterea ducatus de phib. feu. alie. p Fede. ¶ Et licèt mutatū sit hoc p psens c. quia succeditur de-
131 functo: † tn recipit statu. interpretationē à iure cōmuni vt aliquid operetur, & minus ius cōmune ledat. c. dilectus de consu. l. dāni la. 1. §. his. ff. de dam. inf. Paris. cons. 110. nu. 6. vol. 3. operatur. n. hoc stat. absq; eo, q auferat cōiunctionis qualitatem respectu feu. omnibus vlterioribus. ¶ Et sic
132 cōcluditur, ☞ quòd † qualitas tm vtrinq; coniunctionis nō consideratur vltrà filios fratrum: sed omnes aliæ qualitates considerari debēt, primò, vt cōiunctus ex parte feudi pferatur, ne iniquitas ex statu. resultet, quæ ità resultat in vno sicut in alio, in vlteriori gradu existenti: siquidē primo
133 acquirēti feudū succedatur, † & vbi eadē ratio militat, ibi idem ius statuitur. l. illud ff. ad l. aqui. cū sim. deindè, vt masculus fœminæ, & vt maior natu minori pferatur.
144 ¶ DECIMO Quæro, † quid si masculus tēpore delatæ successionis non sit natus: sed sint tm fœminæ: antè autem aditā hæreditatē nascatur? Brun. in tract. de statu. fœmi. exclu. arti. 12. q. 32. nu. 303. concludit, quòd fœmina succedat, & excludatur à masculis, qui nō sunt in rerum natura tempore delatæ successionis, sm Corn. in cons. 114. videtur vers. postremò vol. 4.
135 mouetur, † qa qualitas exclusiua post hæreditatē acquisitā, nō officit, neq; prodest ad excludendum, prout asserit late dixisse suprà in arti. vi. mēbro 4. q. 9. ¶ Sed con-
136 trà hanc rationē potest dici, quòd † hæreditas non dicitur acquisita antequā adeatur, vt patet in l. 1. & to. titu. ff. de acquir. hæredi. & ibi glo. ideò ea, quæ dicit Bru. de qualitate exclusiua post hæreditatem acquisitā, procedent post aditam hæreditatem,

tatem,& nos loquimur antè aditam hæreditatē.
136 ¶ Secundò mouetur: quia † conceptus, & natus mortuo eo, de cuius successione tractatur ei nō agnascitur, nec dicitur attinere.l.1.§. si quis proximior. ff. vndè cogna.l.tertius.ff. de suis, & legi.hæred.& l.paul.ff.de vi bo.rap. ¶ Sed contra hoc dici potest, quòd locum habeat, quando est conceptus,& natus post mortem eius, de cuius successione tractatur: secus si est conceptus in vita defuncti, & natus post eius mortem, antè aditam hæ-
138 reditatem:† quia tunc ille pro nato habetur, qui in vtero est, quoties de eius commodo tractatur.l.qui in vtero, vbi glo.& do.ff.de sta.homi. ¶ Sed ad hoc dici pōt, quòd statu.verè,& strictè debet intelligi: maximè quia est odiosum,cū de exclusione fœminæ tractetur.l.iij.§.hæc verba.ff. quod quisq; iur. cum simil. & qui ꝓ nato habetur,nō est verè natus. ¶ Sed soluitur
139 hoc:quia†licèt statu.sit ex parte fœminæ odiosum: attamen ex parte masculi est fauorabile, & principaliter fauor masculorum cōsideratur, nec attenditur ad odiū, ꝙ in cōsequentiam venit, vndè est extendendū, sm̄ Moder.cōmuniter in l.2.C. de in ius voca.vt refe.& seq.Vicent.Saluiola in rub.ff.sol. ma.nu.52.fol.18.vol.3.rep. pro quibus dicit esse doct.Bar. in l.liberorū.ff.de verb.sign.in vers.si verò continet odium filij, & tex. in l.filium.ff. ad mace. & in l. senatusconsulto.ff. de ritu.nup.
140 ¶ Prætereà confirmatur:nam † in extraneo hærede eius capacitas,& incapacitas inspicitur,non tempore delatæ hæreditatis:sed tempore aditionis hæreditatis,sm̄ Roma.in cons.442.per tex.in l.fin.ff.vndè cogna.& sequitur idem Brun. in d. tract. arti.6.membro.4.q.16.nu.266.vbi cōcludit,quòd si fœmina dotetur antè aditā hæreditatē: licèt post illam delatā, quòd excludatur: quia talis qualitas exclusiua inspicitur d. tēpore aditæ hæreditatis, nos quid dicendū in hoc,dicemus infrà in ver.
141 (maritata) q.15. ¶ † Limitat tn̄ ipse Bru. ꝓcedere in extranea hærede: secus in sua .i.in filijs, qui ipso iure post mortē patris statim efficiuntur hæredes sinè hæreditatis aditione, etiā ignorātes,& inuiti: licèt habeant beneficiū abstinendi de iure prætorio.§. sui insti. de hæred.quali.& differentia, & §. sui de hæred. quæ ab intesta. defer.vbi glo.in verbo.etiam ignorantes, l.1.§. qui sunt.ff. si quis omi.causa testa.ꝙ nobis arridet. ¶ Ex quibus infert, quòd
142 † licèt filius nō adierit hæreditatē patris: attamen eo mortuo transmittit hæreditatē sibi debitā ex statuto ad quoscūq; hæredes,sm̄ cōmunē opinionē,quā refert,& sequitur dicens eam esse veriorē, post adpartes latam arg. Bru. in d.tract. de statu. fœmi.exclu.arti.16.q.6.nu.83.& 93.post Soci.in cons.296.vol.1.& dicit etiam latè disputare Alex. in consil.20.viso processu vol.1.& Soci.in cōs.153.pulchra,& subtilis,& alios quāplures, comēdans etiā esse pulchram q.in nu.77.vsq; ad nu.108.
143 ¶ VNDECIMO Quæro,†vtrū masculus arrogatus, vel adoptiuus excludat fœminā legitimā,& naturalē,stante statu. ꝑdicto, ꝙ masculus ꝑferatur. latè examinat Brun.in d.tract. de statu.fœmi.exclu.
144 art.12.q.1.vbi concludit, ꝙ † nō comprehenditur arrogatus, vel adoptiuus ad exclusionem legitimæ, & naturalis fœminæ, sm̄ cōmunē opin. quam ipse testatur in nu.15.quia prouisio statuti in casu verò nō trahitur ad fictum,vt ꝑ Bar.in l.omnes populi q.6.ff.de iust.& iur.& Docto.in l. gallus.§.& quid si tantū.ff.de lib.& posth. & in l.1.§.lex falcidia.ff.ad l.falci.& adoptiuus,vel arrogatus non dicitus verus,sed fictus filius. ¶ Quod ampliat in nu.19. etiā si statu.in totū fœminas excludat:puta quòd dicit, quòd stantibus masculis fœminæ non succedant, vt ad huc etiam nō comprehendatur: quia intelligendum est de masculis naturali etiam coniunctione
145 cōiunctis. ¶ † Limitat tn̄ in arrogatis,& adoptiuis, ab auo paterno, q arrogari nō dicunt, cū remaneant in potestate patris, & non transeant in familiā patris adoptiui: nisi vbi daretur nepos in adoptionem auo materno,vel nepos ex filio emancipato daretur in adoptionē auo paterno iuxta l.pen.C.de adopt.& §.1.cū seq.institu. eod. ꝙ clarius est,vt non excludant filiam fœminam patris adoptiui,sed benè excludent filiam patris naturalis: cum in eius familia remaneant, & iura suitatis nō amittant d.l.penu.& §. sed ea omnia in fin. de legi. agna.suc.ꝙ not. limitare dicit Corn. in cōs.65.plura vol.3.nisi isti adoptiui sint de agnatis excludētibus filias, quāuis existentes anteriores, vt ibi ꝑ eum, vbi vide. ¶ Sed hoc procedit in successione ascendētium, vndè multò magis erit in successione collateralium, quibus non ita agnascitur, sicut ipsis ascendentibus, à quibus
146 arrogatus sit. ¶ † Prætereà ꝓcedunt hæc in allodialibus: Sed, quid in feudalib', vbi ꝑ nobilissimā naturā feudorū adoptiuus succedere non videtur,vt est tex.in c.1.§. adoptiuus si de feud. fuer.cōtrouer. inter dom.& agna.in vsibus feud.dic, quòd regulariter adoptiuus, & arrogatus nō succedit in feudo: nisi adoptet ab eo,cui sinè adoptione succederet,puta ab auo,vel patre, cu esset emācipatus, vel auo materno

in casu

in casu, quo istius filij mater succederet in feudo, alias obstaret impedimentum ei, quod obstaret matri, sm̃ And. in d. §. adoptiuus, vt asserit etiam dixisse ibi suprà in rubr. 1. feud. §. hoc autem, & hodiè per hoc c. indistinctè si adoptatur ab auo materno: quia nil obstat fœminæ, quin succedat, sic &
147 eius filio nil obstabit. ¶ Secundò fallit: † nisi expresśim rescripto imperatoris, quis arrogetur, vt succedere posśit in feudo, quo casu succederet. arg. eorum, quæ dicuntur in d. c. 1. §. naturalis si de feu. fuer. controuer. inter do. & agn. & l. principi. ff. de aqua plu. arce sm̃ Bal. quē sequuntur Alua. & Præpo. in d. §. adoptiuus, Et ità
148 tenet Bru. in art. 6. nu. 7. ¶ † Et licèt plus iuris videatur habere legitimatus, quam adoptiuus propter naturalitatē, quæ est in legitimato, quæ minimè aboleri potest, sm̃ Bal. in l. si te parens. C. de suis, & legi. arg. corū, quæ in simil. not. in l. manumissio-
149 nes. ff. de iu. & iur. † vndè de legitimato ad adoptiuum arg. nō valere dicet Crott. in l. gallus. §. & quid si tātum nu. 166. ff. de lib. & post. & Deci. in consil. 52. in princ. Attamen nos opinamur in hoc casu, idem dicendum esse in adoptiuo, quod dicitur de legitimato: quia totū hoc venit ex potestate Principis, sicut .n. Princeps potest aliquem legitimare ad feuda, vt no. in d. §. naturales, ità legitimare potest adoptiuū, vt rectè no. in d. §. adoptiuus, ideò dic, vt diximus de legitimato suprà in verbo nō cōmunibus, & infra in verbo maior natu, & aliqualiter tetigimus de adoptiuo in d. verbo. non cōmunibus, & subdemus etiā in seq. q. & Pet. de Greg. in tract. concess. feu. par. 4. q. 7. ver. & limito secundo.
150 ¶ DVODECIMO Quære: † an legitimatus excludat legitimā, & naturalē fœminā, distingue, quod aut est legitima-
151 tus per subsequens matrimonium, † & tunc masculus cōprræhēditur in statuto ad exclusionem fœminarū: quia legitimatus per subsequens matrimoniu, dicitur verè legitimus, vndè non obstat, quod statu. sit strictæ interpretationis, & consequenter nō extendendum. l. 3. §. hæc verba. ff. de neg. gest. latè Did. Couar. super decreta. c. 8. nu. 25. & 26. post Docto. quos ibi allegat, & nos etiā latè dicemus in q. an legitimatus præferatur legitimo secūdo nato, infrà in verbo (maior natu) & tetigimus supra in verbo (non cōmunibus) & ait Crott. in l. gallus. §. & quid si tātum nu. 169. ff. de lib. &
152 posth. ¶ † Aut est legitimatus per rescriptu, & tunc est difficultas, & quòd non cōpræhendatur, primò tenuit Butri. in cap. per venerabilē extrà qui filij sint legitimi:
153 quia † statu. excludēs fœminas propter masculos est cōtrà ius cōmune leg. maximum vitium. C. de liberis præteritis, & consequēter est strictisśimè interpretandum. l. quod verò ff. de leg. l. si verò. §. de viro. ff. solu. ma. l. si constante eod. titu. c. dilectus de cōsuetud cum simil. Paris. in cons. 110. n. 15. vol. 3. masculus n. intelligitur legitimus ex origine, & naturaliter. ¶ Secūdò
154 quia † statu. excludēs fœminas propter masculos est odiosum ex pluribus capitibus: tū quia cōtrà ius naturale nullam cōstituens differentiam inter masculos, & fœminas, circà successionē, tùm quia nutrit odium inter istos, qui succedere poterant de iure cōmuni. arg. l. illud. C. de coll. cū simil. etiā quia per tale statutū inducitur quædā exhæredatio, vt d cunt Doct. in d. l. illud, C. de colla. iunctis no. in l. cum quidā. ff. de lib. & post. quo casu statu. pluribus capitibus odiosum nō est extendēdum, etiam ex ratione expressa, sm̃ Marc. de Fan. in tract. suarū extensionū char. vi. vers. 4. autem & dispositio pluribus capitib' adiosa magis præstat impedimentū, quam simplex, sm̃ Docto. in l. si quis graui. §. fin. ff. ad senatusconsult. syllanianū, & facit regula odia ff. de reg. iur. lib. vi. adduct. ad hoc per Paris. in cons. 97. n. 95. vol. 3. ¶ Tertiò faciunt omnes rationes, & authoritates, & iura addu. per Brun. in suo tract. de statu. fœmi. exclu. arti. 2. q. 4. nu. 47. vsq; ad 71. vbi refert Ias. in l. si is qui pro emptore vers. iuxtà prædicta. ff. de vsuca. dicere hanc opinionem esse veriorem, & magis communem. ¶ Sed his nō obstantibus quicquid dicant
158 alij contrariu verius esse putamus, † vt legitimatus per rescriptū comprehendatur in statuto ad exclusionē fœminarum: moue-
159 mur, quia † legitimatus dicitur verè, & nō fictè legitimus, siuè subsequēti matrimonio, siuè Principis rescripto legitimetur: nam legitimationem adipiscitur à lege, vt latè, & subtiliter cōcludit Fortun. Garzia in l. gallus. §. & quid si tātum nu. 268. 269. & 270. vers. ad resolutionē ego. ff. de lib. & post. & ibidē Galia. nu. 78. Did. Couar. super decr. cap. 8. nu. 25. & seq. & Ias. sm̃ hanc opinionem dicens ità pluries cōsuluisse, & iudicatum fuisse in l. si is qui pro emptore nu. 277. & quāplures Docto. citati per Paris. in cons. 55. nu. 8. vol. 3. post Crott. qui latè examinat istam materiā in d. l. gallus. §. & quid si tantum. ff. de lib. & post. & Brun. in tract. de statu. exclu. fœmin. arti. 2. q. 4. vbi indistinctè tenet, quod cōprehendatur ad exclusionē fœminarū, siuè fit per subsequens matrimoniū, vt ibi in nu. 40. & seq. siuè non: sed loquitur in allodialibus, vbi ponit sex limitationes, vt ipse dicit: quia in generali dispositione nō

veniunt

veniunt feudalia, vt asserit dixisse in art.8. q.23.& licèt p̃dicti Doct.loquãtur quando de successione aliorũ agnatorũ tractatur, vt diximus suprà in verbo (non com-
157 munibus:) † quia legitimatus sic agnascitur patri, sicut cæteris agnatis, Paris. in cons.1.n.35.vol.2.post Alex.in cons.139. elegãter col.3.vol.1. qui testatur esse magis cõmunẽ opinionẽ, Dida.Couar.super decret.par.2.nu.2.per tex.in §.propter in auth. quib.mo. natu.effi.sui, Et sic media in contrarium adducta non obstant, quia licèt strictè statuta interpretẽtur: eum tñ cõpræhendunt, vti verum legitimum, & non fictum. ¶ Non obstat secundũ: nam
158 † licèt statu. excludens fœminas ex parte fœminæ dicatur odiosum, & ex parte masculi fauorabile: Attamen quando odium est fauorabile, materia dicitur fauorabilis esse, & lata: nisi aliter appareat, Afflict.in constit. in aliquibus q.3.nu.11.& 12.post Abba. in cap. non dubium extrà de sente.
159 excom. ☞ sed † odiũ istius statu. propter masculos fœminas excludẽtis est adeò rationabile, quòd facit statutum iustum, & legi diuinæ consonum vt patet in biblia nu.27. homo cum mortuus fuerit absque filio, ad filiam eius transibit hæreditas, & alia multa faciunt, quæ cõgerit Lucas de Pen. in l.fin.C.quãdo, & quib.quart.pars debe.lib.xi.& latius Brunus in d.tract.de statu:fœmi.exclu.arti.2.vbi multa de origine istius statu. ponit, diciturq; iustũ, & rationabile continens publicam vtilitatẽ, & priuatam ipsius defuncti: quia fit gratia domus, & agnationis conseruandæ l.1.§. denuntiare.ff.de ventre inspiciend.ibi *(vt ordinum dignitatis, familiarũq; salua sit)* secundum Paul. de Cast.in cons.121.incipit quod ista mater.admittatur nu.2.vers. nam ità intelligẽda cum concor.alleg.per Afflict. in constitutione in aliquibus rub. 23.lib.3.Paris. in cons.101.nu.6. alias 10. vol.2. post Brun.in tracta. de statu.fœmi. arti.12.q.11. & Lap. alleg.101. idẽ Paris. in cons.16. nu.20. alias 21. & 22.vol.3. & idẽ Bru. in arti.4.nu.6.qui dicit hanc esse veriorem, & magis cõmunẽ opinionem, quòd hoc statu.indistinctè, & simpliciter est fauorabile, vbi per totũ illum arti.latè
160 examinat, & plura adducit: ☞ nã † actus, super quo lex disponit, quoties ex vna parte est fauorabilis, & ex alia odiosus, iudicatur sm̃ eam partẽ, super qua lex principaliter intendit prouidere p̱ l.qui exceptionẽ, & quod ibi not.Bar.& do.& in specie Paul.Cast.ff. de condi.indeb.& in c.11.in prin. ibi cum nõ sit dicẽdum de deci.in 6. & alia multa congerit in d.arti.4.nu.7.
161 ¶ Cõfirmatur hoc alia ratione: nam † præsens statu. etiã quò ad fœminas ipsas dicitur fauorabile: nam eas admittit, & nõ ex-
162 cludit: nã † de iure cõi feudorũ nullatenus fœminæ admittuntur c.1.§.hoc notandũ, in prima rub.feud.c.11.tit.de succ.feu.cũ simil. & de iure constitu. regni vocabantur vsq; ad tertiũ gradũ in feudis quaternatis tantum, vt in cõstitutione vt de successionibus, sed p̃senti statuto vsq; trinepotẽ.i.septimũ gradũ admittũtur: nisi dicatur, quòd iure cõstitutionũ regni: licet vsq; ad tertiũ gradũ admittãtur, æqualiter tamen cũ masculis succedunt, si non viuatur iure frãcorum: sed hic masculus p̃fertur, siuè francorũ, siuè longobardo iure viuatur, cũ hoc regno ab intestato ius frãcorũ seruetur, sm̃ cõmunẽ opin. vt diximus suprà in ver. francorũ: sed ad hoc responderi posset, quòd in minimo grauat, & in pluri releuatur, cũ const.vt de successionibus nõ loquatur: nisi in feudis quaternatis, & hæc cõstitutio generaliter loquitur, vt diximus suprà in verbo (subfeudatariũ.) ¶ Præterea vsq; ad tertium gradũ vocabatur, modo vsq; ad trinepotẽ, quod intelligimus vsq; ad septimũ gradum, vndè
163 succedit regula, † qui in vno grauatur, in alio releuatur.l.cum qui.ff. de iure iur. cũ
164 simil. ¶ Insuper † statu.exclud.fœminas in feudo p̱p̱ masculos nõ est odiosum: cũ p̱ id redeatur ad ius cõmune, quo fœminę nõ succedebant in feudalibus cap.1.§.hoc autẽ notandũ de his qui feu.dar.po.c.1.§. filiæ de suc.feu.And.in const.in aliquibus cũ concord. p̱ Affl.ibi nu.2.rub.23.lib.3.
165 † & statutũ reuertens ad ius cõe antiquũ etiã ꝙ mediã iuris prudentiã corrigat, est fauorabile, & extendendũ de vno casu ad aliũ, est glo.in c.statutũ in verbo numerandum de p̱ben.lib.vi.quẽ sequitur Alex. in l.si costante col.4.ff.so.ma.& Cur.in l.venia nu.25.C.de in ius vo.dicens esse cõem
166 opi.† nã res facilè reuertitur ad naturã suã l.si vnius.§.ꝙ in specie.ff.de pact.cũ simil. idem Affl.in d.const.in aliquibus nu.9. ¶ Vndè infertur, ꝙ vera est illa cõmunis
167 opinio, quòd † statutũ p̱p̱ masculos fœminas excludens est validũ, & firmũ, quã testatur Paris. in cons.54.n.2.vol.2.& cons. 93.num.3.vol.3. de quo articulo dubitat Fortu.Garzi.in l.gallus.§.idẽ credendum nu.57.ff.de lib.& post.& sic cõcludimus, quòd legitimatus p̱ rescriptũ p̃fertur fœminæ legitimæ, & naturali. ¶ Limita tñ primo vt p̱cedat in legitimato p̱ rescrip-
168 tũ expresſim ad feuda, alias † p̱p̱ nobilisſimam naturã feudorũ legitimatus simpliciter non succedet in feudo.c.1.§. naturalis si de feud.defun.con.fu.inter do.& agnalatè Did.Cor. sup decre.in secunda parte

c.8.nu.17.Parif. in conf.1.nu.114.vfq; ad 121.vol.2. & diximus fuprà in verbo non communibus verf. fed iuxtà hoc q.
169 ¶ Ex quibus infertur, ꝙ † multo minus excludet fœminã legitimã & naturalẽ, fi mafculus legitimatus nõ fuerit, fiuè fit naturalis, fiuè fpurius, fecundũ magis cõmunẽ conclufionẽ, quam teftatur Brun. in tract. de ftatu. fœmi. exclu. arti.12.q.3.nu.30.
170 vfque ad 48. † quia difpofitio iuris ciuilis regulariter, non cõprehẽdit filium illegitimum, vel naturalem, & dicit not. Paul. de Caft. in conf.69. fuper eo, & plenius in confil.183. in caufa quæ vertitur in antiquis, vt ipfe dicit in nu.40. Et licèt ipfe Bru.nu.42. deindè dicat, quòd ifte articulus apud eum non eft finè difficultate, tñ putat attenta cõmuni opinione fuprà relata ab ea non effe recedendum: Attamen dicas hanc difficultatem effe in allodialibus, fecùs in feudalibus, vbi non datur aliqua difficultas per d. cap.1. §. naturalis fi de feudo defuncti contentio fuerit inter dominũ, & agnatum. ¶ Secundò limita
171 † procedere in legitimato antè mortem illius, de cuius fucceffione agitur: fecùs, fi poft mortẽ legitimetur: quia legitimatus fœminam legitimã nõ excludet: nam hoc c. proximiorẽ vocat, qui mortis tempore
172 defuncto fupereft, † & legitimatus à die, quo eft legitimatus, dicitur legitimus verè: fed antè vfq; tẽpus natiuitatis: licet
173 † ad natiuitatis tẽpus legitimatio retrotrahitur, fm̃ cõmunẽ opi. Doct. in l. gallus. §. & quid fi tm̃. ff. de lib. & po. quam refe. & feq. Parif. in conf.1.n.58.vol.2. dicitur fictè, & nõ verè legitimus: quia fingitur eo tẽpore retrò, quo legitimus nõ erat, legitimũ fuiffe, quæ fictio iure, & in facto cõfiftit: fiquidem natura, nec iure legitimũ effe conftat, vt tradit fubtilis Hifpanus Fortun. Garzia in d. l. gallus. §. & quid fi tm̃ nu.268. cũ duo. feq. ver. ad refolutionẽ ego, vbi dicit, ità intelligi debere verbum (habeantur) in c. in tãta extrà qui filij fint leg. & inibi Galiau.nu.78. poft alios ꝑ eos
174 ibi relatos. ¶ Infuper cõfirmatur: † legitimatio nõ retrotrahitur in præiudicium tertij, cui per delationem fit ius quæfitũ: quia hoc ius delatum agnato poft mortẽ agnati, cui fucceditur: licet in vita, non ità probabile exiftat, eft confiderabile, vndè ab eo finè eius facto auferri non poteft. l. id, quod noftrum. ff. de reg. iu. Paul. Caft. nu.9. Galiaul.nu.91. Fortu.n.256. vbi effe communem opin. dicit. Et licet Parif. in conf.1.nu.58.vol.2. cõtrarium dicere videatur: videlicet, ꝙ legitimatio ad natiuitatis tẽpus retrotrahatur, quãdo fuit reftitutiua, etiã ad aliorũ præiudiciũ refpectu iuris non dum realiter quæfiti: fed in fpe exiftẽtis, & folũ delati, dicens: ità ex mente Bar. & aliorũ cõmuniter haberi in d. §. & quid fi tm̃, ac multos enumeret authores: tñ intelligitur, qñ exprefsim legitimatus effet in ꝑiudicium eorũ, quibus eft ius delatione quæfitũ: fecùs fi fimpliciter le-
175 gimaretur: † cũ Princeps in dubio tertio ꝑiudicare velle non ꝑfumatur, dato, ꝙ illud ius fit merè de iure ciuili. l. cũ filiusfamilias. ff. de tefta. mili. l. nec auus. C. de ema. lib. iuncta l. nam, & ciuium. ff. de his qui funt fui, vel alie. iur. Galiaul. in d. §. & quid fi tantum nu.81. ¶ Sublimita ergò
176 hanc limitationẽ: † nifi exprefsim in præiudicium illius, cui ius fit delatione quæfitum, legitimatus effet: quia tunc legitimatus mafculus fœminæ legitimæ ꝑferretur, per ꝑdicta, quod fieri femper intelligitur, fi Princeps caufa publicã refpiciente vtilitatem legitimauerit, vel finè caufa, cũ claufula de plenitudine poteftatis, vel
177 motu proprio, vel ex certa fcientia: † nam tunc Princeps ius delatione: non realiter quæfitum his claufulis ad libitum tollere poteft: quia ius adeundi, quod habet ifte, cui ius eft delatum, eft de iure ciuili, imò nec noftris in bonis exiftit. l. pretia rerum
178 ff. ad l. fal. † Et Princeps eft fuprà ius pofitiuum, ficut Papa cap. propofuit de præbe. l. Princeps. ff. de legi. no. in c.1. & c. quæ in Ecclefiarũ de conft. Bar. & cæt. in l. fin. C. fi cont. ius, vel vtil. pu. Brun. in conf.1.nu.33. Campeg. in confil.2.nu.37. Soci. in conf.10.nu.28. Iacob. de Leon. in conf.114.n.7. quæ omnia funt inter conf. feu. in his. n. quæ funt iuris pofitiui fufficit ꝓ ratione voluntas. Bal. in l. impetrata. C. fent. refci. non po. & in extrauag. de pace conft. in verb. imperialis celfitudo, & in l. 2. C. de feru. & aqua. Soci. & Campeg. in ꝑcitatis locis, eft deniq; cõmunis conclufio, quã latè ab impugnationibus Fortun. defendemus infrà in ver. maior natu q.5. ¶ Iterum hanc fublimitationẽ fublimita:
179 † nifi poft aditam hæreditatem legitimetur: nam tunc fine caufa publicã refpiciente vtilitatem Princeps in ꝑiudicium eius, cui ius eft aditione quæfitum, legitimare non poteft: quia dominiũ aditione quæfitum: licet per actũ iuris ciuilis fit quęfitũ,
180 eft tñ de iure naturali, & † Princeps ius naturale tollere non põt, fm̃ magis cõmunem opinionem, a qua, nec in iudicando, nec in confulendo recedendum effe affeuerat Soci. Nepo. in conf.120.nu.32.vol. 2. Parif. in cõf.101.n.70.vol.1. poft Doct. in l. digna vox. C. de leg. & in l. fin. C. fi cont. ius vel. vti. pub. & cap. quæ in ecclefiarum extrà de conftit. & latius in verbo

maior

maior natu dicemus q.5. Et an alijs modis prædicta cõclusio limitetur, vide Brun. in d. tract. de statu.fœmi.excl.art.12.q.4.& Crot.in d.§.& quid si tantũ,& cumulatos per Parif. in conf.55.nu.18.vol.3.

¶ DECIMOTERTIO Quæro quid,
181 † si diuersis in gradibus concurrentes extant: an masculus fœminã excludat: puta nepos ex fratre: an amitam excludat. Pro parte affirmatiua facit, quod tradit Brun. in d.tract. de statu.fœmi.exclu.arti.12.q.14.nu.188.vbi pro vera conclusione præ-
182 supponit,† quòd stante statuto fœminarũ exclusiuo propter masculos, quòd masculus vlterioris gradus fœminã, strictiori in gradu existẽtem in successione excludat, vndè nepos ex filio filiã, quæ sibi est amita excludit,allegat Fulgo.in conf.78.præsupposito statuto Paul.Castr.in conf.171. præsens casus in antiquis.Roma. in conf. 42.quatuor sunt, & congesta per Alex. in conf.97.viso themate vol.2.& asserit Modern.Bono.in tract.doti.in vlti.par.q.47. stante statuto,quòd extantibus masc.&c. dicere hanc esse veriorem opinionem, & ità Mantuæ fuisse iudicatum. ¶ Secundò
183 facit secũdum eundem Brun. quia † ratio statu.& fauor masculorũ ità militat in vlterioribus in gradu, sicut in existẽtibus in pari gradu,& ità dicit sentire Fulg.in cõs. incipit tenor consuetudinis ciuitatis Alexãdriæ inserto inter cõsilia Frãcisci Curt. nu.34.vbi concludit, quòd filia, vel soror dotata nõ solum per filios,vel fratres: sed etiã p vlteriores agnatos excluditur,prædicta ratione ponderata,quæ in omnibus militat agnatis,Et,quòd nepos ex filio,cũ tractatur de successione aui amitã excludat,tenet Did.Couar.lib.prat.q.c.38.n.7. ¶ Limitat tamen idẽ Brun.prædictã conclusionẽ sm̃ Paul.Cast. in conf.97.proponitur in castro in antiquis,vt nõ procedat
184 si statu. dicat,† quòd filia dotata, existẽte masculo hærede,non succedat: quia tunc intelligeretur de masculo eiusdem gradus verè,vt quia sit frater eius,vel per iuris interpretationem,vt quia sit filius fratris, vt quia de iure cõmuni patris sui locũ subintret.§.posthumorũ instit. de hæred. liber.
185 motũ quia alias sequeretur, quòd † agnatus decimi gradus, cui parũ debita est hæreditas, excluderet filiam,cui multum debetur hæreditas.l.scripto.ff.vnde libe. l.cum ratio.ff. de bon. dam. quod esset inconueniens.arg.l.ex facto.§.fin.cũ ibi no. ff. ad trebell. quam limitationem sequuntur Mode.Sen. in l.gallus.§.etiã tertia limitatio.ff.de lib.& post. ¶ Sed ad hoc ipse dicit, q̃ cum supportatione hic militat etiã eadem ratio, sicut alias militat in vltimo agnato, vndè credit hanc limitationẽ saluari posse, vt agnatus collateralis vlterioris gradus fœminam non excludat, stante
186 prædicto statuto:† quia illa verba (masculis hæredibus) cõueniunt descendentibus tantũ, & nõ collateralibus, sm̃ cõmunem opinionẽ, vt per Bal.in c.1.qualiter olim. feud.pote.alien.& in d.l.gallus.§.etiã vbi latè.Alex.Franci.de Are.& scrib.& ità recte sentire dicit Paul.Cast.in d.conf.98.

¶ Sed hæc solutio Brun.procedet,quãdo est dubiũ in statu. de quibus masculis loquatur: si autẽ manifestè appareat statutũ velle sentire de masculis, hæredibus collateralibus, nos dicimus, quòd alia ratione prædicta limitatio non pcedet: quia ver. (hæredibus) nil facit: siquidem sub intelli
187 gendum erat, si expressũ nõ fuisset,† quia statutũ de masculis loquẽs, intelligi debet de masculis hæredibus, & vniuersalibus, nec sufficit hæredem particularẽ esse, vt p Parif. in conf.62.nu.3.& 4.vol.3. & diximus suprà eodẽ in primo no. vers. tertio requiritur, & vers. seq. sequit ergò, quòd eadẽ est virtus taciti,& expressi.l.cũ quid ff.si cer.pe.cum simil. sed quicquid sit.
188 ¶ Contrarium tenendũ putamus, vt † fœmina per masculum vlterioris gradus non excludatur per hoc cap.si aliquem: quia p præsens statutũ cõsideratur, gradus, vt in verbo (proximior) & in verbo (concurrentes) & in verbo (concurrentibus) idest in pari gradu, sm̃ cõmunem intellectũ hic per Guliel. de Pern.Io.Aloys. de Septim. Pet. de Greg.in tract.concess.feud.par.4. q.4.& diximus suprà in verbo gradu q.5. vers. quarto facit nu.34.& in q.6.in fin.& in verbo progatiua q.2.nu.5.vers. sed cõtrarium, & hanc opinionẽ refert Bru. tenuisse Paul.Cast. in conf.346.casus psens, & conf.28.in puncto suprascripto in antiquis Alex. in l.si dotali in fin.ff.solu.matr. Modern.Bono.in tract.do.q.47.par.vlti. stante statu. quod masculis extan.&c. & Roma.& Petr. de Ancha. sm̃ quod refert Fulgo.quorũ consilia dicit ipse Brun.non inuenisse, & ità etiam trãsire asserit Corn. in consil.125. incipit alias vol.4. vbi vult,
189 q̃ † statut. fœminam excludit propter eum, qui de iure cõmuni succedere põt, intelligitur de eo, qui est in pari gradu, & non de eo, qui est in remotiori gradu, ità, quòd filia à filio, & soror à fratre, & non à patruo excludatur, ad quod etiam facere dicit, quod tradidit ipse Corn.in cõs.119.
190 vol.1.incip.placet, † q̃ filia dotata exclusa, ne dotantis in bonis succedat cũ fratribus, & alijs hæredibus, intelligi debet de hæredibus, cum quibus posset ipsa dotata concurrere, pp verb. (alijs) & nõ de alijs,

quibus præfertur, quia nõ est verosimile: vlteriorẽ agnatũ fœminæ proximiori statuentes pferre voluisse. ¶ Insuper facit, quod tradit Did.Couar. lib. prat.q.c.88. nu.7.ver.quarto licet,vbi vult, ꝙ si fœmina p statutu penitus nõ excluditur,neptis patruo pfertur, & sic totũ oppositũ, stante d.statuto,colligitur,ꝙ non solũ masculus vlterioris gradus proximiori fœminæ non pfertur: sed fœmina vlterioris gradus masculo pximiori præfertur, & dicit ibi Did. Couar. hoc expsim tenuisse Sebast. Neapod.in tit.de suc.ab intest.in verb.ex mascul. ità tenet Gram. in decis. 1.nu.28. qui dicit ità pronuntiatũ fuisse in Regno Neapo.p Reg.Fede.in primo anno,tenet idẽ Tiraq. in tract.primigen.q.40.nu.46. ¶ At per hos Doct. tradita procedunt, cũ de aui successione tractatur, de iure feud. quo casu per repræsentationẽ succeditur, & neptis locum patris assumit, & patruũ excludit,vt est dictum in verb.gradu q.6. quod expeditũ est hodiè per cap. Imper. Char.secus in casu isto,vbi gradus, (vt est dictum) cõsideratur,& masculus vlterioris gradus propria ex persona, & non per repræsentationẽ succedens prioris gradus fœminam non excludit,multo minus fœmina vlterioris gradus masculum proximiorem excludet.

191 ¶ QVARTODECIMO Quæro: † An fœmina semel exclusa perpetuò cẽseatur exclusa, p parte affirmatiua, ꝙ perpetuò censeatur exclusa,est cõmunis Doct.conclusio in c.1.§.quin etiã, vbi Andr.Bal.& Præpo.qui testatur cõmunem Episco.vel Abba. Brun. in tract.fœmi. arti. 12.q.23. Curt.qui testatur etiã cõmunem in tract. feu.p.3.q.27. ¶ Limitatur:nisi tẽporaliter exclusio p statutũ inducta fuisset:puta quousq; masculus vixerit : quia tũc semel exclusa, perpetuò non censebitur exclusa Corn. in cons.12.in hac vol.1.& plenè in cons.134.eleganter vol.2.iunctis his,quæ tradit Brun. in d.tract. art. 10.q.5. & art. 13.q.8. sm̃ eundẽ in arti. 12.q.23.Curt.in d.tract. feu. & p.3.q.27.vbi dicit, ꝙ si inuestitura dicit, ꝙ fœmina nõ succederet, donec masculus superesset,fœmina p masculũ exclusa, deficiente masculo, admittitur, & dicit esse bonũ tex.cum ibi no.in c.1.de eo,qui sibi,& hære.suis mascul. ¶ Secundò limitatur, sm̃ eundem Curt.in pcitato loco : nisi post vassalli mortẽ masculus filius subito mortuus esset:quia tũc extitisse non videtur,qui subito defecit.l. posthumus in prin. ff. de iniust. rup. irri. facto testa. ¶ In Siciliæ autem regno fœmina semel exclusa nõ perpetuò:sed temporaliter donec masculus extat, censetur exclusa. Pet.Greg.in tract.conce.feu.p.4. q.7.vers.tertio limito:quia (dicit) fœmina in regno est habilitata ad feudum, tàm ex capitulorum regni dispositione, quàm ex consuetudine, & exclusa donec masculus superest,intelligitur.citat Bal.in c.1.§. quin etiã no.2. Episco.vel Abba.& conc. p Campe. in tract.de dot.p.5.q.23.Curt. & Brun. pallegatis in locis, & adde Paris. in cons.23.nu.55.& seq.vol.1.vbi dicit in terminis probari p const. vt de successionibus,& const.in aliquibus, Soci.in cons. 19.col.2.& cõs.92.col. 10.vol.1.post Bar. in l.fin.ff. ad tertull.cum conc. p Paris.ibi nu.57 & seq.vbi etiã subdit ꝙ d.cõclusio, ꝙ fœmina semel exclusa perpetuò censeatur exclusa, procedit in feudo proprio sm̃ suam propriã naturã, & tenorem inuestituræ, sm̃ Alex.in cons. 14.cõsideratis vol. 3.dicentẽ in hoc cõsiderari debere verba, p quæ fœmina excluditur, quãdo ex illis virtus habetur, at in casu istius cap. verba sunt clara, ꝙ masculus præfertur, & eo nõ extante fœmina admittur.

IN VERBA.
MAIOR NATV.

SVMMARIA.

1 *Maior natu iuniorem excludit in feudi successione per cap. si aliquem.*
2 *Maior, dictio multis modis capitur.*
3 *Dispositio de maiori loquens, in dubio de maiori natu intelligitur.*
4 *Verba, si de naturali, & de ciuili actu intelligi possunt, in dubio de naturali intelliguntur.*
5 *Statutum primogenitos præferens in successionibus, an valeat?*
6 *Feudum dignitatis est indiuiduũ: nisi in 16. casibus remissiuè.*
7 *Alimenta, & legitima iure naturæ filiis debentur, & ideò statu.ea tollens non valet.*
8 *Primogenitus solus succedens, vel alimenta, vel alia bona præstare debet, quibus secũdogenitus honestè viuere possit: licet statutum hoc non dicat.*
9 *Masculus vniuersalis hæres ex statuto sorores alere tenetur.*
10 *Iure suo sine culpa aliquem priuari, sæpè contingit.*
11 *Statu. primogenitos præferẽs in omni feudo est validum, & fauorabile.*
12 *Legitima in transuersaliũ bonis, quando debeatur?*
13 *Frater maior natu ex sanguineus tantũ: an minori vtrinq; coniuncto præferatur*

feratur in feudo paterno?
14 *Duobus ex paribus, vnū alteri additum illud ad prioritatem reducit.*
15 *Proximior censetur, qui in successione propinquior reperitur.*
16 *Coniunctus vtrinq; indistinctè omnibus in bonis præfertur, stante statu. & an verum?*
17 *Agnatio, cognatione reiecta in feudis dumtaxat attenditur.*
18 *Cognatio per c si aliquē attenditur.*
19 *Soror vtrinq; cōiuncta minor natu maiori natu ex latere cōiūcta præfertur*
20 *Primogenituræ ius inter existentes in pari gradu consideratur.*
21 *Coniunctus vtrinq;, an consanguineo tantum præferatur in feudo non ex parte patris prouenient e?*
22 *Vterinus tantum frater maior natu: an vtrinq; coniuncto materno in feudo præferatur?*
23 *Primogenituræ ius in qua successione consideretur?*
24 *Frater consanguineus tantum maior natu: an fratri vterino tantū minori natu in feu. ex matris parte proueniente præferatur?*
25 *Frater vterinus tantum maior natu: an consanguineo tātum minori præferatur in feudo nouo, vel aliundem prouenient e?*
26 *Statu. interpretari debet, vt minus lædat ius commune.*
27 *Cognati in feud. non succedunt.*
28 *Agnatus quilibet est cognatus: sed non econuerso.*
29 *Agnationis, & cognationis coniunctio est cognita per cap. si aliquem.*
30 *Agnationis, & cognationis differentia est sublata in allodialib. iure authen.*
31 *Ius, nec canonicū, nec ciuile in feudis attenditur.*
32 *Agnati, nec cognati in feudo nouo succedunt iure feudorum.*
33 *Agnatus cū succedit, non pluribus capitibus succedit: sed primo per caput vndè agnati, & deindè per caput vndè cognati.*
34 *Legitimatus maior natu: an legitimū iuniorem excludat?*
35 *Doct. cōtrarietates, & inuolucra, circà q. an legitimatus maior legitimo minori in feudo præferatur?*
36 *Legitimatus per subsequens matrimonium primogenitus legitimo ex eadē matre secundogenito præfertur.*
37 *Frater iunior antiquiori gratias agere debet, cum eius gratia fuerit legitimatus.*
38 *Legitimatus per subsequens matrimonium quis dicitur, etiam si inter suā natiuitatem & matrimoniū, quo legitimatur, aliud intermedium fuerit matrimonium.*
39 *Hodiè, quod incipit valere non retrotrahitur: sed vt ex nunc, & nō vt ex tunc valet.*
40 *Ordine de aliquo si quæritur, & duo ad perfectionem alicuius concurrere debent, si inter duo perficictia in vno, hæc iura similiter in altero cōcurrāt, prior ille medius intelligitur, qui illa duo prius consequutus fuerit.*
41 *Canonicatum obtinens præfertur illi, cui sub conditione anteà debeatur, & impleta est conditio post suam institutionem.*
42 *Ius, quod habet filius viuente patre in bonis eius spe probabili est ei quæsitū: sed non cæteris agnatis.*
43 *Pater filios legitima priuare non pōt.*
44 *Primogenituræ ius filio viuente patre quomodo debeatur?*
45 *Legitimatio in præiudiciū eius, cui ius spe probabili sit quæsitum, non retrotrahitur.*
46 *Arg. à minori ad maius non sumitur: licet ecōtrà à maiori ad minus valeat*
47 *Arg. à maiori ad minus in feudis non sumitur.*
48 *Arg. de parte ad totū eadem militante ratione procedit.*
49 *Mortis tempus inspicitur, cum de successione ab intestato quæritur.*
50 *Legitimatio retrotrahitur, quādo aliis ius non est verè quæsitum.*
51 *Fictio, vt quid retrotrahatur ad principiū eadem causa, & essentia semper perseuerare debet, aliàs suam mutat naturam.*
52 *Fictio non trahitur ad tempus, in quo sequi posset iuris repugnantia.*
53 *Fictio non trahitur ad principiū, mutata conditione personæ.*
54 *Fictio locum non habet cum alterius præiudicio.*
55 *Legitimatio retrotrahitur, etiā si matrimonium aliud intermediū fuerit.*
56 *Legitima proles est causa omnis priuigy, & præcipuitatis dotis.*
57 *Arg. propter vnumquodq; tale, & illud magis.*
58 *Sacramēti beneficium latissimè est interpretandum.*
59 *Legitimatur ad spiritualia, & multo magis ad primogenituram.*
60 *Legitimatus primogenitus plus iuris habet quā legitimus secundogenitus.*
61 *Ius, quod filius habet viuente patre: licet non directo: in consequentiam tamen*

Clausula

Princeps

165 *Principis priuilegium, vel rescriptũ est lex.*
166 *Princeps ex priuilegio dominium transfert.*
167 *Princeps etiam de plenitudine potestatis quæ per viam contractus cõcessit, reuocare non potest.*
168 *Deus Imperatori: licet leges, nõ tamen contractus subiecit.*
169 *Pacta seruabo: processit de ore Dei.*
170 *Deus ligatur pacto.*
171 *Principi conuenit: semel locutus est Deus.*
172 *Principi conuenit, quod scripsi scripsi.*
173 *Princeps vnum calamum, & vnã linguam habere debet.*
174 *Princeps, sicut lapis angularis, & polus in cœlo immobilis esse debet.*
175 *Princeps, vt priuatus obligatur ex contractu.*
176 *Pacta, & cõuentiones sustinent mundum, quæ si Princeps subuertere posset, peior mundi homo esset.*
177 *Princeps, nec eius successor feudum in vim cõtractus cõcessum reuocare põt.*
178 *Capitula regni pecuniæ interuẽtu fuerunt cõcessa & ideò à Principe reuocari non possunt.*
179 *Legitimatio post appræhensam possessionem etiam de plenitudine potestatis non valet.*
180 *Papa vel Princeps ex iusta causa contrà ius naturale, & diuinum dispensant, & ius tertio tollunt.*
181 *Prĩceps ex iusta causa ius à tertio auferẽs ad pretiũ iuris ablati tenetur.*
182 *Causa legitima, per quã cõtrà ius naturale dispensari possit quæ sit?*
183 *Causa iusta publicum respiciens fauorem non præsumitur in Principe contrà ius gentium, etiam de plenitudine potestatis disponente.*
184 *Princeps priuilegium etiã motu proprio concedendo, tertio præiudicare non præsumitur.*
185 *Principis secunda iussio in tertij præiudicium non operatur.*
186 *Princeps ea facilitate, qua donat, eadẽ facilitate ponit clausulas ex certa scientia, motu proprio & simi.*
187 *Principis assertioni super causa: an sit standum.*
188 *Causa prius constare, & apparere debet, quando dispositio sinè causa fieri non potest.*
189 *Princeps in præiudiciũ tertij in dubio nõ præsumitur vti plenitudine põtis.*
190 *Princeps in dubio iustũ, & verũ velle præsumitur, & omnes actus suos à poli, & fori iustitia regulari.*
191 *Spurius quis, & vndè dicatur.*
192 *Spurij in legitimatione, quæ Principi exprimi debeant?*
193 *Legitimatio spurij cum alterius graui præiudicio non valet, etiam citatis ab intestato veniẽtibus, & expressis omnibus vitijs facta.*
194 *Sententia contrà leges in iuris corpore clausas, non valet ipso iure.*
195 *Citatio venientium ab intestato in legitimatione non naturalis: sed spurij requiritur.*
196 *Dispensatio propriè dicitur, & nõ legitimatio, cum spurius legitimatur.*
197 *Dissipatio, & non dispensatio dicitur, spurij sinè citatione legitimatio.*
198 *Spurij legitimatio nõ expressis vitijs, quibus est conceptus, & sinè citatione non valet.*
199 *Differentiæ inter naturalis, & spurij legitimationem.*
200 *Duorũ eodem partu natorũ qui prior nascitur, in feudo præfertur.*
201 *Phares, & Zaràm natiuitas.*
202 *Duorum eodem partu natorum, quis præferatur in feudo, si non apparet, quis eorum prior natus fuerit.*
203 *Primus is dicitur, quẽ nemo antecedit*
204 *Duorum, quis præferatur, si pariter eodem tempore, vel ad castrũ ingressi fuerint, vel ad brauiũ peruenerint, vel beneficium receperint? remissiuè.*
205 *Feuda in Siciliæ regno magis sunt indiuidua, quàm feuda dignitatis de iure feud.*
206 *Prior natus præsumitur, qui pfectior est: puta formosior, robustior &c.*
207 *Duorum eodem partu natorum, alter inuitus non cogitur rem sorti cõmittere: nisi aliter transigi non possit, & periculum sit.*
208 *Duorum eodem partu natorũ, masculus fœminam excludit.*
209 *Prærogatiua sexus est potentior prærogatiua primogeniture.*
210 *Primogenitus dicitur, etiam si per horã, vel per momentũ prior nascatur.*
211 *Esaù, & Iacob natiuitas.*

MAIOR NATV. No. quòd 1 †maior natu iuniorem excludit in feudi succesione; & per hæc verba (maior natu) dilucidus ꝑspicuè redditur articulus ille, de quo maiore intelligatur, si lex de maiore mentionem faciat: 2 †siquidẽ maior multis modis dicitur. glo. in c. lex est 2. dist. & in c. sedes de rescrip. & in c. si pluribus in verb. maiori de preb. Archid. in c. quãquã 2. q. 7. Fely. in rub. de maio.

maio.& obe.cum con.per Tiraq.in tract. primige.q.1.n.10. ¶ Tametsi † in dubio
3 dispositio de maiori loquēs, de maiori natu intelligatur, si ratio subiectæ materiæ aliud nō suadeat. Anc.in c.1.q 4.prin.ver.
4 consuluit etiam Bal. † ratione quia verba quādo de naturali, & de ciuili actu ītelligi possūt in dubio de naturali intelligi debēt l.fi.vbi B il.C. de his, qui ve.æta.imp.l.ex ea parte.§.in insulā.ff. de ver.obl.l.statius.§. cornelio.ff. de iu.fi.cum con. p Tiraq. in pcitato loco.hic .n. nulla restat hæsitatio, quin de maiori natu intelligatur.
5 ¶ PRIMO Quæro, † an hoc statutū primogenitos pferēs in successionib' valeat. Tiraq.in tract.pri mig.q.4 p totū late disputat, & concludit, q in feu.dignitatū valet, & est rōnabile, & fauorabile: q. antiquior prudētius regnū piū n ē administraturus, & q.a nā est cōparatū, vt maiores na
6 tu imperet, iunioresq; seruiāt, † q dignitatū feuda indiuidua regulariter esse dicit: nisi in sexdecim casibus, quos ibi enumerat in nu.37.vsq; ad fi. ¶ Sed in alijs feudis, cæterisq; rebus hæreditarijs: tenet valere: sed vti odiosum esse strictæ interpretationis sm plures ibi citatos in nu.32.† nec
7 obst. q statutū nō valeat, tollens alimēta, & legitimā, q iure naturæ filijs debeē.l.1. §.huius studij.ff. de bo.dā.c.ius nāle.1.di.
8 sm Albe.in §.discipuli in phe.ff. † quia licet statu. primogenitos tm vocā. de alimentis nullā omninò faciat mentionē: tñ primogenitus cęteris fratrib' alimēta, vel alia bona qbus illi vitā honestā ducere possint, pstare teneē, habita psonarū, facultatūq; rōe, sm Host.Io.And.& Abb.in c.licet de vo. ar.l.1.ff. de tu.& ra.di.Io.And. in reg.sinè culpa in mercu.Abb.in cōs.12 col.5.vers. septimū lib.1. & cons.3.col.4. ver.dicut lib.2. Soc.in cōs.47.col.2.lib.3.
9 ¶ Facit, nā † masculus ex statuto, vel alias est hæres, vniuersalis, sorores alere teneē. Bal.in l.alimēta.C.de neg.ge.& in l.q filiū p illu tex.ff.vbi pu.edu. d. & in cōs.265. in fi.lib.3.Abb.in cōs.75.in vlt.dub.lib.1. nā licet sit æquū, vt cæteri filij suo iure nō priuētur.l.2.§.1.ff.de his q su.vel ali.iu.tñ toleratur pp bonū, q inde sequitur.no.in
10 l.1.de iust.& iu.† & alias sępe cōtingit, q quis sinè culpa sua iure suo priuetur c.antiqua, & ibi glo.de priuil.Dy.in c.sinè culpa de reg.iu.Paul.Cast.in cons.175.in cā, quam mag.dñs col.3.ver.vel melius lib.1. sm Tiraq.in d.q.4.nu.36.de primoge.
11 ¶ Nos verò in ea sumus opi.v.† statutu primogenitos pferēs passim in omni feudo, siuè titulato, siuè nō titulato, valeat, sit rōnabile, & fauorabile: qa ideò statuitur, vt vnus, & non plures succedāt, vt diues ille vnus semp substineaē, & cōsequēter agnationis, & familiæ dignitas cōseruetur.glo. cōiter recepta, vbi Abb.in d.c.licet de vo. Tiraq.de primoge.q.23.n.9.ex mēte Soc. in cōs.47. ī primo dubio lib.3.& est dictū sup. in ver. primogenituræ, & ver. sexus. ¶ Insup nrīs in terminis clarius cōstat, vbi
12 de trāsuersaliū agiē successione, † in quorū bonis legitima nō debeē: nisi in bonis fratris turpi psona hrde instituta.§.1.inst. de qre.inof.test.& in feudalibus trāsuersales nullum ius hēnt c.1.§.videamus in primo tit.feu.& sic per statu.nullū ius aufertur.
13 ¶ SECVNDO Quæro, † an frater maior natu cōsanguineus tm minori vtrinq; cōiuncto in feudo paterno præferatur. Pro vtrinq; coniuncto facit: nā duo habet vin
14 cula agnationis, & cognationis, & † cū vni ex duobus paribus quid plus est additū, id ad potioritatē reduciē c. duobus de rescrip. auth. hoc itaq; .C.cō.de suc.§.vñ cōsequēs, & §.reliquū in auth. de hær.ab inte.ve.aūt.post frs.C.de le.hær.auth.defuncto.C. ad tertul.Bal. in l.1.n.3.& 4.de le.hær. ¶ Secundò p hoc c. pximior vo
15 catur, & † pximior cēsetur, q in successione ppinquior reperitur, attēto succedēdi ordine.l.cū ita.§.in fideicō.misso, vbi glo.
16 & do.de leg.2.do.in l.fi.C.de ver.sig.† & q stāte statu. pximiores vocāte, pferatur vtrinq; cōiunctus, in omnibus bonis, siuè ex pris, siuè ex mris latere puenietib', est cōis sentētia, quā testatur Bru.in tract.de statu.fœm.ar.12.q.18.col.5.ver. q opi.limitaē.Paris.in cons.50.n.20.vol.3.Anch. in c.canonu statuta de const.q.14.Soci.in cons.89.n.3.14.& 22.vol.3.p d.auth.hoc itaq;, & ibi Bal.& cōiter do.C.cō.de suc.
17 ¶ In oppositu: nā † agnatio, (cognatione tāquā im ptinēti in feudalibus reiecta) tm attēditur, & quod dr, q vtrinq; coniūcti cōiūctis ex latere tm pferūtur, nō pcedit in feudalibus: sed in his æqualiter succedut, & cōiūctio ex parte matris nō cōsideratur.Bal.p illū tex.in c.1. de gra.suce. & in l.1.n.4.post la. de Ardiz.dicēs hanc esse veritatē.C.de leg.hær.Soc.in cōs.25. ver.cōfirmatur vol.3.in fi.qui dicit cōem opi.& cōs.89.n.13.vol.4.vbi dicit, q p d. doctrinā Bal.plures do.ità Ferrariæ cōsul uerūt Ang.de Gāb.de Aret.Alex.de Imo. Lau.Barz.Vgol.de Arimi.& quamplures alij do.Ferrarienses, & Paduani, Præp.in c.1.§.& q.n.72.prim.tit.feu.p dictū c.1. de gra.su.in feu.Paris.in cōs.59.n.9.& 48. vol.3. post Bene.Capr. in cons.8.& Lud. Bulog.in cōs.69. Tiraq. in tra. de retra.§. 14.glo.1.n.10.fol.551. q dicit Bal. testari cōem in cons.304.vol.2.Soc.Nep.in cōs. 67.n.51.vol.3. Iacob. Mandel. in cons.81.

¶ Secundò facit: nam consanguineus tm̄ maioris ætatis qualitatē plus habet, quæ coniunctionis vterinæ qualitate, quæ per p̄dicta non habetur in consideratione potentior videtur. ¶ Nec obst. in cōtrariū adducta, quia procedunt in allodialibus, vbi vtraq; agnationis, & cognationis qualitas consideratur, in authe. de hæred. ab intest.ve. secus in feudalibus, vt est dictū, ità soluens, has cōcordat opiniones Paris. in cons. 59.nu.48.vol.3. ¶ At nos primæ magis astipulamur sentētiæ: propter hoc
18 cap. si aliquē, † quo qualitas cognationis in feudis nō est impertinēs: nam agnati, & cognati p hunc tex. vocantur, vt patet ibi (non cōmunibus,) remanet ergo vtrinq; cōiunctus duabus qualitatibus, munitus, & consequenter p̄ferendus venit, & hanc sequitur opin. do. meus Propat. do. Blas. Lancea hic in q. 6. & Pet. Greg. in tract. conces.feu.p.4.q.8.ver.amplio p̄rogatiuā primogenituræ, qui distinguit casus successionis ascēdētium, & collateralium, vt primo casu non referat, an ex vno tantū, vel ex vtroq; latere sit coniunctus: sed in secundo casu, cū de collateralium successione tractatur, dicit ꝙ p̄fertur vtrinq; cōiunctus maior natu, & ità loqui asseuerat And. in const.vt de successionibus col. 3. ver.quod patet melius, vbi vult, ꝙ si cuius primogenitam ex prima vxore habeat, & ex secunda vxore filiū, & filiā, & mortuo patre, masculus succedit, & mortuo deindè masculo sinè liberis, soror licet minor natu vtrinq; coniuncta succedit, & nō soror primogenita ex latere tm̄ cōiuncta, & ità intelligi debere tex. in auth. cessāte. C. de leg. hære. & Curt. in tract. feu. p. 3. q. 6. in tit. an si vtrinq; cōiūctus esset: licet ipse
19 Petrus melius cogitādū relinquat. † Et sic idem erit, si cōsideretur inter fœminas, vt soror minor vtrinq; cōiuncta præferatur maiori ex latere tm̄, sm̄ And. in d. const. vt de succ. in d. ver. quod patet melius col. 3. quem refe. etiā & seq. idē Pet. Greg. in d. tract. conc. feu. p. 4. q. 9. ver. secūdo infero. ¶ Minus refragatur, ꝙ consanguineus sit maior natu, & pp qualitatē maioris ætatis, in qualitatibus æqualis esse videatur
20 vtrinq; cōiunctc: so quia † ius primogenituræ inter pares proximiores paribus qualitatib' munitos, & nō inter dispares, sicut inter existētes in pari gradu cōsiderari solet, vt est dictū suprà in ver. prog. atiua q. 2. ver. gradu q. 5. & ver. masculus q. 13.
21 ¶ Primò ex hoc infertur, ꝙ † in feu. aliunde prouenięte, q. ā ex paterna linea multo magis vtrinq; coniunctus cōsanguineo tantum præferetur, quia deficiet consanguineo tantū coniunctio ex parte feudi.

22 ¶ Secundò infertur, ꝙ † vtrinq; cōiunctus minor natu vterino maiori in feudo, materna ex linea p̄ueniēte, p̄fertur: so nam in regno agnationis, & cognationis qualitas in feu. consideratur, vt in hoc tex. & in consti. vt de success. vbi Andr. ità cōsuluit Butri. in cons. 28. & alij relati p Affl. in d. const. vt de succ. n. 22. ¶ Ius. n. primogenituræ hic nō cōsiderabitur, quia paribus qualitatibus non sunt fulciti. ¶ Tametsi
23 per hoc c. si aliquem inter collaterales alternatim succedentes ius primogenituræ seruetur, & si hoc est Papæ Honorij c. sic tenuit Affl. in d. const. vt de succes. nu. 22. & seq. reprobata opinione And. ibi volentis, ꝙ ius primogenituræ nō consideretur inter fratres ad inuicē succedentes, arg. l. cū ità. §. in fideicōmisso. ff. de lega. 2. nam dicit Affl. ꝙ hoc dictū Andr. non est verū p c. Hono. Papæ, quod est hoc c. si aliquē, secundū aliquos, vt est dictū in prælu.
24 ¶ TERTIO Quæro, † an frater consanguineus tantū maior natu vterino minori p̄feratur in feudo, materna ex linea prouenięte, vide hāc q. examinatā suprà in ver. proximior nu. 4. ver. sed quid dicendū.
25 ¶ QVARTO Quæro, † an frater vterinus tātum maior natu consanguineo tantū minori præferatur, in feudo nouo, vel aliundè prouenıente. Primò, quòd succe-
26 dat agnatus facit: † nam statuū interpretari debemus, vt minus ledat ius cōmune. l. 2. C. de noxa. c. cum dilectus de consue. Paris. in cons. 107. nu. 64. vol. 3. ¶ Et minus leditur ius cōmune feudorū, si agnatus, quàm si cognatus admittatur: quia agnationis qualitas in feudis est pertinēs:
27 † nam cognati in feudalibus non succedunt, vt diximus suprà in p̄cedenti quæstione, per no. per Bald. in l. 1. C. de legi. hæred. Soci. in cons. 25. in fin. volum. 3. & in cons. 89. nu. 13. volum. 4. Paris. in cons. 59. nu. 9. & 48. volumine tertio.
28 ¶ Secundò facit: nam † quilibet agnatus est cognatus: sed non econuersò cognatus est agnatus. l. iureconsultus. §. nomen ff. de gra. affi. l. inter agnatos. C. vnde leg. Moder. Repe. fol. 17. nu. 89. vol. 3. & consanguineus iste est agnatus, & sic duo habet vincula, & duo vincula vnū vincunt. authe. post fratres. C. de leg. hæred. cap. duobus de rescrip. cum simil.
29 ¶ At in contrarium, ꝙ † vterinus maior natu cōsanguineo minori præferatur, facit: nam vtraq; coniunctio agnationis, & cognationis per hoc cap. si aliquē est cognita, vt est dictum præcedenti quæstione, & etiam per constit. vt de successionibus, secundum Andr. ibi, qui firmauit, ꝙ vterinus in feudo aliundè prouenıente succedit,

succedit,& sequitur do.meus Propatruus
do.Blas. Lanc. hic in q.6. Et sic pares sunt
in qualitatibus : nam si vnus est agnatus ,
alter est cognatus, & cōsequenter ius pri-
mogenituræ, quod ꝑ hoc cap. inter pares
locum habet seruari debet, vt maior natu
30 iuniori ꝑferatur. ¶ Secundò:† agnatio,
& cognatio in allodialibus iure authenti-
corū pari passu ꝓcedunt, sublata pristina
differentia.§. nullā verò in auth. de hære.
ab intest.veni.& agnati, insimul & cogna
ti vsq; ad decimū gradū admittuntur.gio.
in §.si verò neq; fratres in auth. de hæred.
ab intest.ven.glo.& Bart. in authe.in suc-
cessione.C. de suis & legi.glo. in §.fin.in-
sti.de succ.lib.Bart.& Doct.in l.certū.C.
vnd.lib. Did. Couar. in decreta in tit. de
success.ab intest.nu.11. ¶ Sed hoc solui
31 posset:nam † in feudalibus,neq; ius cano-
nicū,neq; ius ciuile attenditur. sed requi-
ritur in specie aliter esse statutū in feudis
c.1.vbi gloss.& Bal. de grad.succe.in feu.
gloss.& Bal.in c.1. de feu.cog.sm̄ Ias. in l.
certum nu.3.& sequ.C.vnde leg.Curt. in
tract.feu.p.1.q.4.nu.9. ¶ Nec obstare,
dici posset, ꝙ statu. interpꝛtari debeat, ità
vt minus ius cōmune feudorū ledatur:qm̄
ità leditur, si succedit agnatus,sicut si suc-
32 cedit cognatus: † quia nec vnus,nec alter
in feudo nouo succedit de iure communi
feudorū:nisi inuestituræ tenere cōprehen
derentur c.1.§.fratres, vbi do.qui feu.da.
po. & in cōtrarium allegata procedunt in
feu.antiquo,de quo dixim' suprà in verb.
ad trinepotē. ¶ Nec obstaret secundum:
33 ☞ quia † cum succedit agnatus nō pluri-
bus: sed vno succedit capite,videlicet vn-
dè agnati,& posteà ꝑ caput vndè cognati
exclusus à primo.toto tit.vnd. agn.& tit.
vnd.cog. & sic videt̄, ꝙ tēpore successio-
nis vna cōsideretur qualitas, & nō plures.
¶ Prima tamen opinio magis placet:quia
statutum primogenitorū factum censetur
causa nominis familiæ,& agnationis con-
seruandæ.gloss.cōmuniter approbata, sm̄
Abb. ibi in c.licèt de vo.& dictū est suprà
eo.q.1.quod agnationis nomen nō in co-
gnato: sed in agnato conseruatur.
34 ¶ QVINTO Quæro:† an legitimatus
primogenitus secundogenito legitimo ꝑ-
feratur, stante hoc statu.ꝙ maior natu so-
lus succedat. hæc q. est subtilis, & male à
35 Doct.examinata,† ideò breuitatē sectan-
do, eorum relictis inuolucris, cōtrarieta-
tibus, terminorumq; tergiuersationibus,
vt ista liqueat materia:an legitimatus legi
timo secūdo nato præferatur. Distingue,
ꝙ aut naturalis : aut spurius legitimatur.
Primo casu subdistingue : aut per subse-
quens matrimoniū : aut per rescriptum.
Si ꝑ subsequens matrimoniū:aut ex eadē:
aut ex diuersis matribus nati fuerint.
36 ¶ † Si ex eadem matre primogenitus legi
timatus,& secundogenitus legitimus nati
fuerint:puta pater ex concubina filiū pri-
mogenitū susceperit,& deindè ea in vxo-
rem ducta, secūdogenitum legitimū pro-
creet, tunc vllo sinè dubio primogenitus
legitimatus secundogenitum legitimum
excludit: quia tùm naturæ,tùm legitima-
tionis respectu primogenitus dicit̄: siqui-
dem à die contracti matrimonij primoge
nitus verè,& nō fictè,etiā ex strictè signi-
ficationis rigore legitimus dicitur. hęc est
omnium Docto.concors sententia,nemi-
ne dissentiente in cap.in tanta qui filij sint
legi.& in l.gallus.§ & quid si tm̄.ff.de lib.
& po. vbi ꝑsertim Fortu. nu.268. tametsi
Did.Couar.parū constans cōfusè loquen-
do dicat: hanc esse cōtrariā opin.illi com-
muni cōclusioni , quæ colligitur ex Ioan.
And.in reg.sinè culpa in mercu.ꝙ secūdo
natus ꝑferatur:nam Io.And.aliam exami-
nat q. videlicet quis ꝑferatur in casu, quo
diuersa ex matre nati fuerint , vt sequenti
in membro dicemus: hoc autē, quod nos
firmamus locū habet in casu, quo ex eadē
37 matre nascuntur.† Alia cōfirmatur ratio-
ne:nam iniquissimū esset,si iunior ꝑferre-
tur huic maiori: siquidē minor gratia age
re debet priori fratri, ꝙ eius beneficio iu-
stus filius dicat̄, & legitimi nomen, & or-
dinem cōsecutus sit.l. cum quis à muliere
C.de natu.lib. ¶ Si verò diuersa ex matre
nati sint:puta si pater ex concubina filium
habeat,& deindè cum alia muliere matri
monium contrahat,& ex ea secundogeni
tum legitimū suscipiat , vxore mortua ad
cōcubinam iterum redeat, & eam in ma-
trimonium sibi collocet,& sic primogeni
tum per subsequens matrimonium legiti-
38 met: ☞ quoniā † matrimonio alio inter-
medio quis per subsequēs matrimonium
legitimari potest: prout latè examinando
tradit Ioan.Andr.in d.regu.sinè culpa,de
reg.iur.in mercur.post quandā ad partes.
arg. ꝑ rationē , quia lex indistinctè loqui-
tur,quē sequitur Abb.in d.c.in tāta nu. 3.
no.2.& hæc est illa legitimatio, quæ ple-
nior,& efficacior est quacunq; alia legi ti-
mationis specie, Bal.in l.1.C. de inoffi.re.
Crot.in d.l.gallus.§.&quid si tm̄ de lib.&
po. hæc est illa q. quam verè disputat Io.
And.in d.reg.sinè culpa,de cuius veritate
modò est videndum. ¶ Primò pro parte
legitimi secundo nati facit:quia filius legi
timus cōstitutus est in iure succedendi.§.
sed sui instit.de hær.qual.& diff.quod ius
sinè eius facto amittere non potest.l.id, ꝙ
nostrū.ff.de reg.iu.nec pater auferre pōt:

triplici ratione. Primò quia non est de casibus contentis in §.causas in auth.vt cum de ap.cog.& no.in c. quinta vallis de iur. iur. Secundò quia in pīudicium filij pater consilium mutare nō potest c.mutare eo; tit. Tertiò quia pater filium primogenitu ra expresſim nec priuare, nec fraudare potest, multo minus tacitè, cōtrahendo matrimonium cum olim cōcubina, filio præiudicabit c.dilecto de præb. ¶ Secundò,
39 quod † hodiè valere incipit nō retrotrahitur, & vt ex nunc, & nō vt ex tunc valet c. 1.de spo.impu. ¶ Tertiò, legitimationis modus non est de illis per quos in succeſsione hęreditaria in secundo loco constitutus, in prioris locum adducatur, vt in l.filius à patre.§. filius. ff. de suis, & leg.l. gallus in prin.ff. de lib. & po.c.lator q̄ fil. sint legi. ¶ Quartò, quia legitimatus cōiūnctim nō habet, sicut ipse legitimus hęc duo, quæ cōsuetudo, vel statutū requirit: videlicet q̄ sit primogenitus, & legitimus.
40 ¶ Quintò, † nam de ordine cū quæritur, & duo ad perfectionē alicuius cōcurrere debēt, si inter duo perficiētia in vno, hæc iura in altero cōcurrant, prior ille medius intelligitur, qui prius illa duo cōsequitur, vt pater in reiuendicatione, & publiciana l.quotiès.C. de rei ven.l.vt si quidē.ff. de publi. declarat Tiraq.in tract.primogen. q.34.nu.5. ¶ Sextò, nobilis domina contractura non esset matrimoniū, si sciuisset ad succeſsionem habilem primogenitum virum habente, Item magno submitteretur periculo: nam posset filius naturalis in eius mortē veneno, vel aliter facilè cōspirate, sperās ea mortua legitimari, & in ius primogenituræ succedere posse, ità p̄ p̄dicta tenet Io.Andr. in d.reg.finè culpa, & ità tenuisse dicit Bart. Brix. Vgo. & Tan. & hanc partē dicit ipse Io.And. sequi deliberato cōsilio, & responso trium sollennisſimorū Doct. illius studij, & sui Doct. in theologia, qui deliberatus similiter hāc prælegit partē, ab eo cōsultus: licet tremulus dicat hoc decidere p̄p author. & reuerentiā eorū, qui cōtrariū tenuerunt. ¶ Septimò ipse Io.And. hanc cōclusionē cōfirmat tribus cap. nam siuè legitimatio dicatur collatio, siuè confirmatio, siuè restitutio, siuè alterius eorū fictio, secundo natus semper p̄ferri debet, si est collatio, naturalis statum cōditionatū ad legitimitatem habet.i.si parētes ad matrimonium consenserint, vndè si in isto medio secundo natus locum occupat, & ipse p̄fertur,
41 ☞ vt de eo dicitur, † qui statum cōditionatum ad canonicatum habet: videlicet si Episcopus, & capitulum cōsenserint: q̄m si antequā ille consensus interueniat, alius illa in Ecclesia canonicatū obtineat: licet postcà cōsensus superueniat: tn̄ ille secundus prior intelligitur, & consequenter p̄fertur c.si pro te de rescri.in vi. vbi idē dicit per illum tex.Io. And. Si est confirmatio, tūc dicit esse casum in c.in apostolicæ de præb. vbi si legati reseruatio processit, & papalis cōfirmatio est secuta: si post reseruationē, & antè confirmationē, alius à Papa impetrauit, iste prior intelligitur, q̄ est medius, & p̄fertur, si restitutio, ad q̄ dicendū facit.l.2.C.de natu.rest.ibi *natalibus antiquis restitui*, & §.si quis ergo ibi *prolē voluerit natali restituere*, vt in auth. qui.mo.na.effi.sui, tunc est casus in c.quāuis de rescrip. in vi. vbi restitutio nō præiudicat iuri alteri quæsito antè restitutione.l.2.de decim.& sic transit p̄supponen-
42 do, ☞ q̄ † ius, quod habet filius viuente patre in bonis ipsius patris spe p̄babili sit ei quæsitum, in cuius præiudicium legitimatio retrotrahi nō habeat, cui opinioni ferè omnes adstipulati videntur, per d.c. quamuis, & c. p̄ te de præbe.in vi. Licet cæteris agnatis trāsuersalibus nullum ius approbatū debeatur, viuente agnato. Bar. & alij in l.fin.in fin.C. de pact. īm Ruy.in d.§. & quid si tm̄ nu. 187. ☞ cuius ratio
43 potuit esse: † quia pater filios legitima priuare non potest.l. parentibus.C. de inoffi. test.secus est in alijs agnatis, quibus legitima nulla debetur. ¶ Confirmatur p̄ tradita per Tiraq.in tract.primige.q.34.nu.
44 43.qui dicit, q̄ † ius primogenituræ adeò primogenito etiā viuente patre cōpetere dicitur, vt non poſsit pater eius in præiudiciū aliter disponere: licet alias spes succeſsionis fortaſsis nō esset tāti, vt ius quæsitum esse videri debeat, & p̄ hoc respon. ad medium alterius partis, vt nullū ius sit quæsitum, & spes minimè consideretur, dicens in nu.44.q̄ fermè tolluntur omnes rationes adductæ pro alia parte, & asserit latè dixisse in q.25.& melius in q.40.& loquitur in legitima, per subsequens matri. in alijs dicit, q̄ res satis se exhibet exēplo.
45 ¶ Et deniq;, q̄ † legitimatio in præiudicium filij secundo nati, cui ius est spe probabili quæsitū non retrotrahatur per d.c. quamuis, & cap. si p̄ te de præb. in vi.est cōmunis opinio, quā ref. & seq. Alex.nu. 25.Ias.nu.90. Soci.nu.28.Crot.num.125. Fortu.nu.256.& Galiau.nu.82.in l.gallus §.& quid si tantum.ff.de lib.& post. Did. Couar.in decre.par.2.c.8.nu.28.qui citat Mar.Lau.in tract.de primogen.folio paruo 18. Io.Cicier in tract. de primoge.lib. 1.q.14.& Tiraq.in d.q.34.nu.3.& 43. ¶ Pro contraria parte idem Io.And.in d. regu.finè culpa sex media format. Primò

arguit

arguit à prioritate, concurrentia duorum tempore debito,& de parte ad totum. Ex prioritate: qa primogenitus in natura. Ex concurrentia tẽpore debito: quia tempore mortis, quo debetur hæreditas, naturalis,& legitimus reperitur. De parte ad totum: quia ficut legitimatus excluderet in totum personã secundi gradus c. 1. qui fil. sint leg. ità iure cõsuetudinis in totum secundogenitũ excludet: At hoc potius simile, quã arg. de parte ad totum existit: quia in totum secundum gradum,& in totum secundogenitũ excludit, nec aliquo in casu de parte tractatur. Insuper nõ est bonũ simile: sicut secundũ, sic & primũ gradũ excludit: quia minus est secundum, quam primum gradũ excludere.

46 † & arg. à minori ad maius non est bonum: licet econuerso à maiori ad minus ꝓcedat, vt si vinco vincentem te, multo magis te: sed non econtrà. l. de accessionibus. ff. de diuer.& ten. po. ple. glo. in verb. ex altero in const. vt de successionibus.

47 Imò † arg. à maiori ad minus non sumitur in feudis. And. in c. imperialem col. 2. de proh. feu. alie. ꝑ Fed.& in cap. 1. §. donare col. 5. qual. olim feu. alien. po. arg. c. cui de non sacerdotali de præb. in vi. ref.& seq. Frecc. de subfeu. baro. lib. 2. dùm assensus materiã examinat vers. secũdo quæro nu. 3. fol. 124. Credimus tamen sm̃ eius responsionẽ, quam posteà dat, quòd alia extiterit eius intentio, dùm dicit, quòd non obst. argu. quod idẽ sit de toto, quod est de patre, quod est verum, si eodem iure deberetur vtrumq;: sed de iure cõmuni debetur pars: quia legitimus: de consuetud. vel statu. debetur totum: quia primus legitimus, ergo &c. & sic concludit, ꝙ argu. militet inter existentes in primo gradu tantũ, vt dicamus, quòd sicut de iure cõmuni primogenito pars hæreditatis debetur: quia postquam est legitimatus simul cum legitimo succedit, sic stante statuto, vel consuetudine toto primogenito deferẽte, ad totum admitti debet, quod est validum,& fortissimum argumẽtum pro ista parte quod declaramus sm̃ Paul. Cast. in l. gallus. §.& q̃d si tantũ nu. 17. ff. de lib.& post. quòd sicut pater ꝑiudicium parit primis liberis pro parte nouã ducendo vxorẽ,& ex ea filios procreando: quia filij istius secundi matrimonij legitimam habent,& cõsequenter primis liberis ꝑ parte legitima minuitur, sic stante consuetudine, vel statuto, quòd totum vni deferatur, quò ad totũ primis liberis ꝑiudicare poterit, quo medio ipse Paul. Castr. in hæc articulo tenet contrà cõclusionẽ Io. And. in d. regula sine culpa de reg. iur. ¶ Nec obstat, quòd, eodem iure non debeatur totum, quo pars: quia totũ de consuetudine, vel statuto, pars de iure communi debetur: quia diuersa ratio reddi non potest, quare pro parte de iure communi secundonatus excludatur,& in totũ de consuetudine nõ excludatur: cum vtroq; in casu fiat sibi præiudicium: licet plus in vno casu, quã in alio ex necessitate statuti, quod vult vt vnus succedat,& nõ plures,

48 † militãte ergo eadẽ ratione argumentũ de parte ad totum procedit. l. quæ de tota. ff. de rei vendi. cap. pastoralis in prin. extrà de offi. deleg. l. q. sit. ff. de vsur. Galiaul. in l. 1. §. si quis ità. ff. de verb. obli. nu. 36. fol. 105. vol. 6. rep. ¶ Secundò facit:

49 nam † tempus mortis inspici debet, cũ de conditione cuiusdam quæritur: an habilis sit ad acquirẽdum hæreditatem, siuè legatum. l. nõ oportet. ff. de leg. 2. maximè cũ sit successio ab intestato, quo casu tempus mortis indubitanter inspicitur: licet certis in casibus testamenti tempus inspiciatur: sed tempore, quo defertur hæreditas iste primogenitus,& legitimus inuenitur, ergo ꝓferri debet. ¶ Nec obstat responsio Io. Andr. qui fatetur hoc verũ, vbi prius ius alteri non cõpetijsset saltem per consuetudinẽ ad rem,& tale ius afficit,& impedit partis potestatẽ, quia replicatur, quod tale ius nõ est ei realiter quæsitum: sed spe, quæ non est in consideratione.

50 ¶ Tertiò facit, quia † legitimatio retrotrahitur ad tempus natiuitatis, vt dicimus in postliminio. l. retro. de capti.& postlimi. reuer. nec potest dici non retrotrahi: quia esset vno tẽpore naturalis tm̃,& alio naturalis,& legitimus, ꝙ monstrum esset vt no. in c. inhibitio de clãdesti. desponsa. quod confirmatur cõmuni cõclusione, ꝑ quã legitimatio retrotrahitur, quãdo alijs nõ est verè ius quæsitum, quod probatur l. fin. C. de nata. resti.& in auth. quib. mo. natu. effi. sui. §. illud,& in auth. quib. mo. natu. effi. leg. §. licet, vt refert,& sequitur Fort. Garzia in d. §.& quid si tm̃ nu. 285.

51 ¶ Nec obstat, si respondetur, quòd † in fictionibus, quæ ad principium trahi debent, oportet, quòd eadẽ essentia semper ꝑseueret, aliàs si ex potestate filia sit emancipata, fictio suam naturã immutat, quod patet. C. de rei vxo. actio. l. vnica. §. videamus: sed medio in tẽpore, quo duxit aliã vxorem, concubina vxor minimè esse poterat, ideò ad illud tempus fictio non trahitur.

52 ¶ Insuper † nec trahi potest ad tẽpus, quo sequi potest iuris repugnantia. l. si his, qui. ff. de vsuc.

53 † Itẽ tertio fictio nõ trahitur ad principium mutata cõditione personæ, vel quando res posset vitiari. l. 1. C. de const.

54 ¶ Quartò † fictio non habet locum,

genitura, & sic legitimatus plus iuris habet, quã legitimus, ergo præferri debet, arg.auth. post fratres.C. de legit.hære. ¶ Octauò statutũ principaliter non legitimitatis: sed primogenituræ qualitatẽ cõsiderat, dicit, vt maior natu, & non dicit, vt legitimus succedat: licet taciter de legitimo intelligatur, & quæ principaliter disposita sunt, debẽt attẽdi.arg.l.si in emancipatione, vbi Bal.ff. de cont.em.l.si quis nec eã, vbi do.ff. si ce.pe.Soc.Nep.in cõs. 124.vol.1. ¶ Et per hoc soluitur, ꝙ dixit Io.And.in d.reg.finè culpa, ꝙ arg. pro legitimato logicus soluit, quatenùs probat per fallaciam antecedentis, habenti asinã, & pullum, ꝙ asina sit mater sua, dùm dicitur, ista asina est tua, ꝙ cõceditur, item est mater, ꝙ etiam conceditur ꝑ pullũ, ergo est mater tua, hoc negatur: quia non coniunguntur, sic de legitimato: est primonatus, conceditur, est legitimus, conceditur, ergo est primonatus legitimus, hoc negatur: qa licet aliqua diuisim ꝑdicare, quæ non licet coniungere: nam respo. ꝙ nõ firmatur, ꝙ sit primonatus legitimus: sed, ꝙ principaliter qualitas natiuitatis, & in cõsequentiã qualitas legitimitatis cõsideratur, & legitimatus in his plus iuris habet, quã legitimus: nam in principali qualitate legitimatus verè, & legitimus fictè est primonatus: licet in alia non principali qualitate legitimus verè, & legitimatus fictè legitimus dicatur, & statutũ ad casum fictũ nõ extẽditur.l.3.§.hæc verba.ff.de ne.ge.

61 ¶ Nonò, & vltimò facit: nam † ius, quod habet legitimus viuente patre: licèt directò, & principaliter non sit reuocabile: qa pater nec in totũ, nec pro parte filium legitima priuare potest alios istituẽdo.l.parentibus.C. de inoffi.testa. tamen in cõse-

62 quentiam est reuocabile: ☞ nam † pater

[t] potest tùm per legitimationẽ, tùm [t]per alienationẽ factam inter viuos titulo onerosò legitimam filij minuere.l. non vsq; si quis à paren.fuer.manu. & ꝑ scrib. habetur in l.fin.C. si quid in fraud.patro.dummodo, quòd in fraudẽ filij non fiat, ità dicit Ruyn. in d.§. & quid si tãtum nu.188.

63 vers.& tenẽdo istam partem, † vbi per d. rationẽ concludit, quòd in legitimatiõne fienda per patrem filij nõ sunt citãdi: licèt de eius mentio fieri debeat, & loquitur in legitimato per rescriptũ, quod minus est, quã in legitimato per subsequens matrimonium, fauore matrimonij, vt nos loqui

64 mur, ☞ Et cõsequenter † ius istud, quod filius legitimus habet, viuẽte patre, quod in spe patri succedendi cõsistit nõ est considerabile, imò plus ius delatum, quod dicitur post mortẽ patris antè aditam hæreditatem non consideratur. hanc opinionẽ defendit Florianus de Sãcto Petro in quadam sua disputatione, prout refert, & sequitur Fely.in c. prudentiã nu.9.extrà de offi. deleg.& Colle. in d.c. tanta in prima col.qui filij sint legi.vt refert Did.Couar. in d.c.8.nu.28.in secunda parte, & quam plures citati ꝑ Io.And.in d.reg.finè culpa ꝑꝑ quorum authoritatẽ ipse dixit, quòd cõtrarium tremulus defendebat. videtur referre cõmunẽ opinionẽ Paris. in cons. 1.nu.58.& 150.vol.2.vbi allegat Rosel.in tract.legitima.lib.2.dùm loquitur de effectu col.6.vers. sed quæro vlterius, & Ludoui. de Sardis eodẽ tract.in vij.art.principa. dùm loquitur de effectu in 4.q.cum alijs ibi per eum. ¶ Nos vltrà alios has contrarias opiniones distinctione cõcor-

65 dari posse putauimus, quòd. ¶ † Aut iste pater de feudo in præiudiciũ filij, sicut de cæteris bonis allodialibus disponere põt, fortè quia in forma larga feudum reperiatur, puta hæreditarium, & tunc procedit hæc vltima opinio, vt legitimatus legitimo secundogenito ꝑferatur ratione: quia hoc ius succedendi, quod filius legitimus habet viuente patre nõ est nec probabile, nec cõsiderabile: quia est reuocabile: nam pater licèt principaliter filiũ legitima nec in totũ, nec ꝑ parte priuare potest: tamen in consequentiã idest per legitimationem filij, sicut ꝑ alienationes inter viuos titulo onerosò factam, pater & in totum, & pro parte filijs legitimã minuere potest.l.non vsq; si quis à parent.fuer.ma.scrib.in l.fin. si quid in fr.patro.Ruyn. in d.§.& quid si tantu nu.188.vers.& tenendo istam partẽ vt nuper diximus. Et erit ius filij hoc casu, sicut ius, quod habent cæteri agnati, qui nullum ius certũ neq; probabile, neq; cõsiderabile tenent viuente agnato, vt communiter Doct. tenẽt in d.§. & quid si tñ, & prout dixit Ias. ibi nu.83. & seq. quòd nullus viuente testatore habet ius formatum in hæreditate.l.substitui.ff.de acqui. hære.l.1.§.si impubere.ff. de coll.bo.Bal. in l.certum.C.vnd. legi. & consequenter legitimatio retrotrahitur ad tempus natiuitatis: quia secundonato præiudicare nõ censetur, & primoge.fauet: siquidẽ legitimatio, quò ad sibi fauorabilia, & alteri nõ præiudicialia ad tẽpus natiuitatis semper indubitanter retrotrahitur, vt cõmuniter Doct.concludunt in d.§.& quid si tãtum, vt testatur Fortu.Garzia. ibi nu.256. Galiaul. nu.256. & cæte. quos sparsim suprà retulimus. ¶ Aut pater iste de feudo aliquo modo disponere nõ potest, puta quia in forma stricta sit feudũ: puta familiare, seu ex pacto, & ꝑuidentia, & tunc prima opinio

opinio locũ habebit, vt legitimus secũdogenitus legitimato primogenito præferatur: ratione quia, ius, quod habet secũdogenitus probabili in spe cõsistit, & consequenter est considerabile: quia non est reuocabile si superuixerit ipse filius legitimus, & p consequens legitimatio ad tempus natiuitatis non retrotrahitur: quia in piudicium secũdogeniti retrotraheretur, q non potest, vt cõmuniter tenetur in d. §. & quid si tantum vt modo diximus.

¶ Confirmatur pdicta distinctio p ea, quæ voluit Paul. Cast. in d. §. & quid si tantum, quod sicut pater in piudicium filij de feudo dispōnere non potest c. 1. de succe. feu. ità per subsequens matrimoniũ filio præiudicare nequit. Charol. Ruy. in d. §. & q d si tantum nu. 190. & 191. vbi sentire videtur, quòd Io. Andr. in d. reg. sinè culpa loquatur in regno, in quo pater primogenito filio piudicare non potuit, per ea, quæ habetur in c. licet de voto secus in patrimonialibus, vbi testator potest prouidere ad sui libitum. ¶ Secundò pdicta distinctio confirmatur per ea, quæ voluit Paris. in cons. 9. nu. 30. & 31. fol. 16. & cons. 12. nu. 155. & 156. vol. 2. vbi vult, quòd legitimatio facta viuẽte patre, alijs non citatis, valet, quò ad bona, de quibus pater disponere potest, sed non, quò ad ea, de quibus disponere nõ potest, & idẽ Paris. in cons. 2. redemptoris n. 41. vol. 1. vbi vult, quòd ex quo feudum antiquũ est hæreditariũ, & consequenter alienari potest, pater potest in tali feudo piudicare agnatis, faciendo legitimare filium spurium, etiam ipsis non citatis, & allegat decisi. Neapol. 195. Cur. Senio. in cons. 50. col. 11. & cons. 48. & 49. & Cur. Iun. in cons. 1. col. 8. & seq. sed in spurio intellige, vt inferius dicemus.

¶ Sed prædicta licet, pcedant, cũ de successione ascẽdentium tractatur: attamen idem dicendum est, cũ de successione col-
66 lateralium agitur, † quia legitimatus ità agnascitur patri, sicut cæteris agnatis, & omnibus succedit, secundũ magis cõmunem opinionẽ, quã testatur Alex. in cons. 139. elegãter col. 2. vol. 1. refert, & sequitur cum multis alijs Paris. in cons. 1. n. 33. vol. 2. & Did. Couar. super decreta in secunda parte c. 8. nu. 2. per tex. in §. qua pp in auth. quib. mo. natu. effi. sui, idem tenet
67 Deci. in cons. 307. n. 14. ¶ † Aliud membrum est, si per rescriptum legitimatur, & tunc subdistingue, q aut in vita, aut post mortẽ patris legitimatur: primo casu, aut petente patre, aut petente filio naturali, si petente patre, aut non expreßim, aut ex-
68 preßim ad feuda legitimatur. ¶ † Si petente patre filius non expreßim ad feuda legitimetur, tunc legitimatus in feudis nõ succedit c. 1. §. naturalis, si de feu. de. co. fu. cum con. per Tiraq. lib. 1. de retract. §. 1. in gloss. 3. no. 6. idem Tiraq. in tract. le mort. iiij. part. cum alijs adductis per Did. Couar. super decreta in secũda parte c. 8. nu. 27. Paris. in cons. 1. nu. 114. vsq; ad 121. vol. 2. & suprà sparsim tetigimus.
69 ¶ Quod amplia † procedere quacunq; extante legitimatione, siuè plenißima, quæ restitutiua dicitur, siuè pleniori, quæ prolem ad primeuũ in ius reintegrat, siuè ple-
[u] na, [u] quarũ legitimationũ triplicẽ speciem: videlicet restitutiuã, collatiuam, & dispensatiuã, declarat Anto. de Butrio in c. per venerabilẽ nu. 16. vers. nunc vltimò videamus de legitimationis effectu, extrà qui filij sint legitimi, & Crott. in d. §. & q d
70 si tãtum nu. 131. ¶ † Si verò petente patre filius expreßim legitimetur ad feuda, & tũc subdistingue, aut legitimatio est rectè facta, vt puta quia sit facta mentio de secundo nato, cæterisq; filijs, si sint: & tametsi citatio de necessitate non requiratur, cũ pater filium legitimare prætendit, secundũ cõmunem opinionẽ, quam testatur Ias. nu. 96. & nouißimè sequitur Emanuel. à Costa. Lusitanus in §. & quid si tm̃ in secunda parte nu. 132. secundum Did. Couar. in epito. secũda parte §. 9. c. 8. vers. ex quo primo, vbi dicit, quòd erit legitimatio nõ solum, quò ad integrum statum filij: sed etiam, quò ad successionẽ in præiudicium prolis naturalis, simul, & legitimæ, secundum Alex. in cons. 287. & 288. vol. 5. & cæt. vt ibi, & tunc aut de patris, aut de collateralium successione agitur, si de patris tractatũ successione, dic, vt supra diximus, quòd si pater de feudo disponere potuit in præiudiciũ filiorũ: puta quia hæreditarium, pfertur legitimatus primo natus, si vero disponere non potuit, quia feudũ sit ex pacto, & prouidentia, & tunc pfertur legitimus secudo natus per rationem superius assignatã. ¶ At si de collateraliũ agitur successione, vt in casu præsentis c. si aliquem, & tunc primogenitus legitimatus præfertur legitimo secundo
71 nato: & † quia retrotrahitur legitimatio ad tempus natiuitatis, quò ad sibi fauorabilia, & alteri nõ præiudicialia l. fin. C. de nata. resti. & cõmuniter omnes scrib. tenent in d. §. & quid si tm̃, secundũ Fortu. Garzia. ibi nu. 255. Galiaul. nu. 77. Crottũ nu. 125. Charol. Ruyn. nu. 189. Ias. nu. 86. Alex. nu. 24. vers. circa primum, & alios. ¶ Et nullum præiudiciũ fit secundo nato
72 legitimo: † siquidẽ agnatus in bonis collateralis agnati eo agnato viuente nullũ ius probabile, vel approbatũ habet, secundũ commu-

communem opinionem Docto.in d.§.& quid si tantum, quam testatur Parisf. in d. consf.1.nu.52.vol.2. ¶ Aut non est rectè facta puta quia de omnibus nō fit Principi facta mentio, vt de filijs, Principis animum mouentibus ad non concedendum talem legitimationem: quādoquidem
73 † legitimatio fieri nō soleat: nisi filiorum legitimorum defectu, vt in authe. quibus mo.natu.effi.sui.§.generaliter,& in auth. quibus mo.natu. effi. legi.§. si quis igitur Paul.Cast.in d.§.& quid si tantum nu.16. & tunc legitimatus non pfertur: quia
74 † legitimatio absq; eo, quòd omnia Principi exprimantur præsumitur obreptitia, & obreptio etiam modica legitimationē vitiat.Parisf. in consil.12.nu.220.221.222. & in consf.9.nu.86.& 87.fol.17.& consil. 15.nu.54.55.& 57.vol.2. ¶ Et hæc subdistinctio generaliter in omnibus mēbris locum habet, quia semper de recta,& nō de non recta legitimatione loquimur.
75 ¶ † Aut non petente patre: sed tantū ipso filio naturali, legitimatur,& tunc indubitanter legitimatus non præfertur, quia legitimorum in præiudicium legitimare se facere non potest, quo casu præiudicium eorum est in consideratione, tex. est in §. quis igitur fuerit in auth. quib. mo. natu. effi. sui, ita tenet Angel. Aretin.& cæteri scrib.in d.§.& quid si tantū, refert,& seq. Crott. ibi nu.128.vers. secundo limita,& ratio potest esse, quia est de iure patri concessum filijs suis posse præiudicare, & nō est cōcessum alijs, & ideò semetipsum legitimari petens, non fit legitimus d. §. si quis igitur fuerit in auth.quib.mo.na.effi. sui, siquidem minimè negari posit, quin detur aliquale præiudiciū legitimis, licèt Docto. dicant viuente eo, cui succeditur quandoq; illud ius, quod habent legitimi non esse cōsiderabile, pro qua ratione vide Fortu. Garzia in d.§.& quid si tantum nu.291. sed: an de plenitudine potestatis legitimari posit, infrà dicetur. ¶ Aut le-
76 gitimatur † post mortē patris,& tunc aut pater ipse, eam legitimationem fieri man dauerit, puta in testamēto, vel per episto-
77 lam, † quod potest, quomodocunq; appareat. Galiaula.post Soci.& Curt.in d.§.& quid si tātum, secundū Soci.Nep.in consf. 120.persp ectis nu.16.vol.2.& tunc ꝑ omnia dicendum est, prout suprà præcedenti in membro dictum, est quando viuente
78 patre fit: † quia paria sunt, ꝙ in vita patris fiat legitimatio eo petente, vel post eius mortem eo præordināte, secundum Bar. in d.§.& quid si tātum, vt refert, & sequitur Soci.Iuni.in consf.180.nu.14.vol.1. ¶ Imò dicendum esset sicut dicitur in legitimato per subsequens matrimonium:
79 † nam legitimari posse per subsequens matri. vel per rescriptū post mortē patris ex eius ꝑordinatione parificari videt̄, sm̄ Soci.Nep.in d.consf.120.nu.38.vol.2.per tex. in §. finè vers. si verò solummodo in auth.quib.mo.natu.effi.legi.Paul.Cast.in d.§.& quid si tantum nu.19. ¶ Aut non mandauit ipse pater: sed petijt tātum ipse filius naturalis legitimari,& tunc aut antè aditam, aut post aditam hæreditatē petijt
80 naturalis filius legitimari. ¶ † Si antè aditam hæreditatē naturalis filius ad eius petitionem absq; eo, quòd pater legitimari mandasset, legitimari petijt, & tunc, aut simpliciter, aut de plenitudine potestatis legitimatur, si simpliciter,& tunc, si vocatis ipsius intestati patris successoribus legitimetur, quibus ius succedendi est delatū, & tunc putamus legitimatum præferri: quia debuit se defendere citatus, ne illegitimus legitimaretur: secùs si prædictis successoribus non citatis legitimetur: quia tunc legitimatio non valet. Bart. & alij in d.§. & quid si tantum cum alijs cumulatis per Did.Couar. in epitom. secund.partis cap.8. §.9. nu.9. vers. secunda principalis conclusio, & consequēter legitimatus nō
81 præfertur: † nam ius quæsitum delatione antè aditam hæreditatē est aliquantulum considerabile,& ideò sinè facto suo ab aliquo auferri non potest l.id quod nostrum ff. de reg.iur. Paul.Castr. in d.§.& quid si tantum nu.19. ¶ Licèt ius adeundi in bonis nostris esse non dicatur l. pretia re-
82 rum ff. ad leg.fal. ¶ Et † Princeps in dubio iuri tertij ꝑiudicare non censetur, dato, quòd illud sit merè de iure ciuili l.cum filiusfamilias ff. de testa.mi.l.nec auus.C. de eman. lib. iuncta.l. nam, & ciuium.ff. de his qui sunt sui vel alien. iur. addu. per Galiau. in d.§.& quid si tantum nu.91.
83 ¶ Aut † de plenitudine potestatis, vel ex certa scientia, vel cū clausula non obstante, legitimatur filius post mortē patris, ad sui petitionem antè aditam hæreditatem per succedentes ab intestato sinè causa,& tunc legitimatus ꝑfertur, & hæc est communis omnium Docto. conclusio, quòd Princeps filium naturalem post mortem patris in præiudicium eorum, quibus ius est delatione quæsitū de plenitudine potestatis, vel ex certa sciētia, vel cum clausula non obstāte, vel simi. etiam sinè causæ expræssione legitimare potest. Fely.in cap.cum olim nu.16.de re iudi.vbi plures citat, & cæteri relati per Petr. à Duena lib. regularum regul.4.num.5.versicu.& facit fol.mihi 65. Fortu.Garzia num.286. Lancel. Galiaula nu.92. in d.§. & quid si

tantum, ità Bar. intelligendo ibi omnium in calce, qui mouetur ad hoc tenendum.

¶ Primò per tex. in l. ij. ff. de nata. resti. vbi habetur, quòd Imperatores non facile solent natalibus restituere: nisi consentiente patrono, ergò dùm dicitur (*non facile solent*) satis colligi videtur, quòd si velint, possint ad eorum libitum legitimare.

84 ¶ Secundò, quia † ius adeundi hæreditatẽ nõ dicitur in bonis nostris. l. pretia rerum ff. ad l. fal quem tex. singularem esse dicit. Bal. in l. ij. C. de iuri. & fact. ignor. idẽ Bal. in l. Deo nobis. §. hoc etiã nu. 6. ver. secunda quæstio. C. de Episco. & cleri. secundũ Crottum in d. §. & quid si tãtum nu. 133. ergò Princeps de eo iure, ꝙ non est nobis quæsitum disponendo, nobis iniuriã non facit, & consequenter dispone potest.

85 ¶ Tertiò, quia † ius adeundi est de iure ci-
86 uili. glo. in l. 1. ff. de ac. re. do. † & Princeps sinè causa ea, quæ sunt merè de iure ciuili ad libitum tollere potest. glo. & Bart. in l. fin. C. si cõtrà ius, & in terminis dicit hãc claram esse cõclusionem Galiaul. nu 9. in d. §. & quid si tantũ, vbi etiam refert indubitatum dixisse Socin. in cons. 63. vol. 5.

¶ Quartò pro hac conclusione facit: nam
87 † Princeps de plenitudine potestatis parte incitata procedere potest, etiam in his, quæ causæ cognitionẽ respiciunt, vel partem multum lederent, secudum Hosti. & alios in c. nostram de procu. & alios quos citat postil. ad Bart. in l. ij. in 2. no. C. de temp. ap. vbi dictum Bart. limitat nõ procedere, quando Princeps de plenitudine potestatis procederet. ¶ Licèt prædicta cõclusio secundum veram resolutionem procedat in his rebus, quas Princeps tertio auferre potest sinè causa de plenitudine potestatis, vt tunc sinè partis citatione ꝓcedere possit: secus in alijs, quas auferre nõ potest. Crauet. in cons. 2. tria sunt principaliter nu. 3. ex mẽte Soci. in cons. 164. col. penul. vers. & posset forte contraria opinio, & cons. 266. col. 16. vers. sextus, & vltimus casus lib. 2. & ali. vt ibi, & Dec. in cons. 528. col. 2. ad fin. & cons. 498. ad fin. vers. secundo respon. ergò, & legitimare potest in eorum præiudicium quibus ius est delatione quæsitum, ità Alex. in cons. 2. col. 4. vol. 1. & cons. 229. alias 78. vol. 2. col. 7. vers. istud etiã, vt refert Fortu. Garzia nu. 229. & seq. in d. §. & quid si tantũ.

¶ Quintò faciunt omnia media, quæ ad hoc adducit Crauet. in cons. 135. nu. 6. cũ pluribus sequ. vbi inter alia dicit in nu. 7.
88 † quòd longa est differentia inter ius quæsitũ de præsenti ex contractu, & ius quærendum de futuro ex contractu: nam ius quærendum de futuro ex cõtractu Princeps de plenitudine potestatis tollere potest, vt in casu isto, vbi agitur de iure quærendo ex tenore inuestituræ ipsis agnatis, cui Princeps de plenitudine potestatis derogare potest legitimando, citat Deci. in consil. 264. col. 4. Curt. in consil. 1. col. 11. Bru. in cons. 1. col. 8. Goza. in cons. 9. col. 8. vers. tertia conclusio, & hoc dicit esse, quod dicitur differẽtiam esse inter ius ad rem, & ius in re, vt habetur ꝑ Modernos in cap. super eo extrà de offi. deleg.

¶ Contrarium tamen per nouem col. tenuit Fortun. Garzia in d. §. & quid si tantum nu. 286. vsq; ad finem, vbi (breuiter reassumẽdo totam suam intentionẽ) hoc dicit, confundens omnes casus, siuè quis antè aditam, siuè post aditam hæreditatẽ legitimetur, & siuè post appræhensã possessionem legitimatio prædicta, siuè iusta causa facta fuerit, vt numquã valeat in nu. 307. & ratio fundamentalis, qua ipse mouetur est: quia ius delatione, vel aditione tertio quæsitum, siuè etiam appræhensione, in quo non est dubium, est debitũ non solum ciuiliter, vt volunt omnes do. sed etiam est debitum naturaliter, quod inibi probat nu. 294. contrà quod naturale debitum Princeps sinè iusta causa procedẽs iniustitiam facit, nec etiam de plenitudine potestatis id facere potest.

89 ¶ Quæ causa: † licet in his, quæ iuris positiui sunt præsumatur, & cõtrarium quis
90 probare non admittatur: † tamen in his, quæ iuris naturalis sunt, nõ præsumitur: nisi saltem exprimatur, & si nõ probetur, vt ipse ait nu. 302. & seq per doctri. Inno. in c. quanto de cõsuet. per nota. in c. quæ in Ecclesiarũ de const. & l. fin. C. si contrà ius vel vti. publi. quẽ seq. ibi Abb. dicens hanc sententiam Innocentij numquã obliuioni tradendam, quem Fortun. sequitur Par. s. in cons. 6. nu. 48. 49. & 50. vol. 2. simpliciter nil vltrà Fortu. allegando: tametsi contrarium idem Paris. teneat in cons. 1. nu. 63. 64. & 65. eodẽ vol. 2. ¶ Ad primũ fundamentum, quòd est de l. ij. de nata. resti. respo. quòd tex. ille interpraetari debet (non facilè solent) idest quia iustè nõ possunt: non quia possint legitimare inuito patrono sine causa: quia hæc expositio resultaret contià tex. in l. pen. eodem titu. vbi iurecõsultus interpraetatur, quòd Imperatores non possunt natalibus restituere inuito filio patroni, ergò idem dicendũ est inuito patrono, quæ nã differentia esse potest: an patroni filio: an ipsi patrono fiat iniuria? quasi dicat nullã differentia.

¶ Sed huic responderi põt, quòd intelligendu est de iustitia ordinata: secùs de potestate absoluta, ità respõ. Alberi. de Rosa. in l.

in l.quoties nu.7.C.de pcib.impera.offer. & ratio est: 20 quia † Princeps prrogatiuā
91 habet iura ab vno auferre, & alteri dare Bal. in l.ij.nu.40.C. de serui.& aqu.Paul. Cast.in l.si testamentū C. de testa.Alex.in conf.87.col.7.vers. & dicit Paul.vol.2.cū alijs,quos refert idem Fort.in d.§.& quid si tantu nu.36.Deci. in c.quæ in Ecclesiarum de const.nu.24. & seq. & in c.vlt. de consi.vtili vel inuti.col.vi.cum alijs alleg. per Did.Couar.lib.3.varia.resol.c.6.ver. primū ex his deducitur:tametsi ipse dicat, falsissimū esse potestatē in Principe absolutam dari: sed ordinariā etiam hoc casu, cū ab vno aufert.& alteri dat. dici debere cōcludit:licet Princeps hoc faciendo peccet,sm̄ alios,de quo nos inferiùs dicemus.

¶ Ad secundum fundamentum tripliciter
92 respondet:primò quia † licet ius adeundi in bonis nostris iam quæsitis nō sit:tamen in bonis nostris iure certo, & indubitato existit, cū simus in primo successionis gradu, vndè ius habere dicimur l. cum antiquioribus, & ibi no.glo.ij.C. de iure deli. & hoc omnes do.confirmant, quando dicunt,quòd legitimatio his, quibus ius certum etiam in vita testatoris est quæsitum non præiudicat,vt primogenito in filio.

¶ Hoc soluitur:nam ius adeundi quomodocūq; sit de iure ciuili dicitur,glo.in l.1. ff. de acq.re.do. & Princeps ad libitū tollit ea quæ merè de iure ciuili sunt, vt nup est dictum, glo.& Bar.in l.fin.C.si contrà ius, vel vtil. publi. Nec refragatur cōmunis conclusio,quòd legitimatio nō præiudicet filio primogenito,qui ius certum viuente patre habet: quādoquidē procedit si simpliciter legitimetur ad feuda:qa iuri tertij Princeps præiudicare velle nō præsumitur in dubio, dato, quòd illud ius sit merè de iure ciuili,& præcedēti in membro diximus p tex.in l.filiusfamilias ff. de re.mili.addu. per Galiaul.nu.91.in d.§.& quid si tm̄:si tamen ius irreuocabile fuerit per patrem,vel p eum, cui succeditur,ità quòd ius certum,& indubitatū, probabileq; succedendi in spe consistens fuerit,vt diximus:secùs si de plenitudine potestatis legitimetur,vt nos loquimur:quia multas habet prærogatiuas,vt diximus in tertio, & quarto medio præcedentis opinionis.

¶ Secundò respōdet idē Fortunius,quòd oppositionē l.pretia rerū soluit Bar.in l.is potest col.3.vers.sed oppono ff. de acqui. hæred. nam ius adeundi ideò non dicitur ibi in bonis domini antequā adeatur:quia seruo competebat,& nō domino: secùs si competeret domino: quia antè aditionē esset in bonis domini: sed parcat Fortun. quia nō dicit hoc Bar.nec soluit oppositio l.pretia rerum:sed oppo.l.acquiritur ff.de acqui.re.do. & dicit, quòd ius adeundi p filium, vel per seruum nō quæritur patri, vel domino: quia esset contrà tex.l.pretia rerum ff.ad l.falcidiā: sed ius prosequendi actionem,iam quæsitam,vel quæsitā retinēdi,acquiritur,vt in d.l.acquiritur,vndè patet,quòd si seruus decedat antè aditam hæreditatem, dominus adire non potest, & sic licet Bart.sentiat, quòd ius adeundi cōpetens seruo nō quæratur domino per tex.in d.l.pretia rerum,& p consequens, quòd ille tex. loquatur de iure adeūdi cōpetenti seruo. Attamen non dicit,quòd si ius istud adeundi cōpeteret domino,esset in bonis domini, nec dicit, quòd tex. in l. pretia rerū non loquatur de iure adeundi competenti domino:licet dicat, quod loquatur de iure adeundi competēti seruo: quia expressim ille tex.loquitur de vtroq; iure, tàm de eo, quod competit dño, quā de eo, quod seruo cōpetit, quod apertius demonstratur,eum rectè ponderādo: ille enim tex.volens probare per arg.vt euitetur absurdum,quòd dominus nō efficitur locupletior per hæreditatem, quæ seruo cōpetit,antequā adeatur,dicit,quòd esset absurdū, quòd ego dominus locupletior non dicar,antè aditam hæreditatē,quādo sum ego met dominus institutus, & locupletior dicar,antequā hæreditas adeatur, quādo meus seruus hæres esset institutus, cū multis causis accidere posset, ne iussu nostro seruus adeat, & sic ille tex. non solum sentit, quòd ius adeundi nō est in bonis nostris,quādo competit seruo:sed etiā quando competit domino,imò pro claro ponit,quando mihi domino competit,vt locupletior non sim,& sic vt in bonis domini ius adeundi non sic,ante aditam hæreditatē. ¶ Tertiò allegat Bar.in l.is pōt col.3.de ac.hær.ver.sed circà hoc quæro,
93 vbi dicit, † substitutū antè substitutionis verificationē habere ius ad hæreditatem, vndè petit cautionem, vt per totū titulū, vt legatorum nomine caueatur,quod ius pōt estimari.x.lib.auri, & est ius quoddā antè verificationē,quanto magis istud ius adeundi, quod est post verificationem,& eo mediante, iure gentium, & ciuili mihi cōpetit hæreditas, minus auferri debeat.

¶ Sed respōdetur ad hoc: nam Aut p hoc Fortun. concludere vult, quòd ius petēdi fideicommissum sit estimabile, & consequenter in bonis nostris antè substitutionis verificationē dicatur, ergò multo magis ius adeundi nostris in bonis esse debet, vbi post verificationē,& de præsenti hæreditas debetur. Et tunc dicimus,ꝙ nō est
94 bonum arg. † nam fideicōmissum magis

debetur, quã hæreditas, cum fideicõmissi dies à testatoris morte cedat, & ad hæredes transmitti possit, & hæreditas nõ, nisi adeatẽ l. 1. §. in nouissimo C. de cad. tollen. ¶ Nec obstat si diceretur, ꝙ §. in nouissimo loquitur in fideicõmisso, ꝙ purè debetur, vel in diẽ, quo casu à testatoris morte cedit, vt eadẽ l. §. cum igitur in fin. & nos loquimur in substituto antè verificationẽ substitutionis idest in eo, cui sub cõditione fideicõmissum debeatur, quia respo. ꝙ Bar. simpliciter loquitur, & debet intelligi de eo, cui purè, vel in diem fideicõmissum debetur, qui cautionẽ petere potest:
95 † quãdoquidẽ non impleta conditione legatarius non dicitur, nec aliquã cautionẽ petere potest, tex. est ad literã in l. si quis sub cõditione in fin. ff. si quis omiss. causa testa. & glo. in l. 1. §. non solũ in verbo successoribus, vt legat. nomine caueat, licèt de cautione successoribus præstanda ibi loquatur. ¶ Nec refragatur tex. ad literã in l. hæc stipulatio. ff. eod. vt lega. nomine caue. vbi pro hæreditate debenda ꝑ fideicommissum sub conditione cauetur, quia dicit ibi gloss. in verbo certa, quòd Io. habet illud cancellatum. ¶ Præterea dato, quòd Bartolus de iure petẽdi hoc fideicõmissum sub cõditione debitum, loqueretur, & sit al. quod ius estimabile, pro quo cautio peti possit, per d. l. hæc stipulatio, & consequẽter: quia estimabile, sit in bonis nostris: tamen dicimus, quòd aliud dicendum est hic, vbi in terminis tex. habemus, quòd sinè aliqua cauillatione sentit, ius adeundi in bonis nostris non esse l. pretia rerũ ff. ad l. falcid. quatenùs dicit, quòd nos hæredes instituti locupletiores nõ sumus, antè aditã hæreditatẽ, & multo minus si serui nostri instituãtur. ¶ Aut ipse Fortu. vult dicere, quòd ius petendi fideicõmissum sit estimabile antè substitutionis verificationem, & per consequens per Principẽ tolli non possit, ergò multo magis hæreditas, quæ post verificationẽ, iure naturæ, gentiũ, & ciuili antequã adeatur, auferri nõ debeat, & tunc dicimus, quòd licèt Bart. dicat, quòd illud sit quoddã ius, ꝙ estimari possit: tamen non dicit, quòd Princeps non possit auferre, nec est verũ, quod ipse præsupponit, quòd hæreditas, antequã adeatur, iure naturæ, & gentium debeatur: sed iure tantũ ciuili debetur, vt cõmuniter omnes tenent, & inferius subdemus. ¶ Ad tertium fundamentum respondet duplici modo: primò, quòd ius adeundi competens ex testamẽto, siuè ab intestato iure non tãtum ciuili: sed etiam iure naturali debeatẽ, & Princeps ea, quæ sunt iuris naturalis tollere nõ potest: nam
96 † lege naturæ competentia Principis sub imperio non sunt, clem. pastoralis §. certũ
97 ff. de re. iudicata, † & quãuis Princeps vniuersalis mundi dominus sit, vt l. deprecatio ad l. rodi. de iact. & c. cuncta ꝑ mundum ix. q. 3. hoc est ad gubernationẽ omnium non ad distributionẽ particularium rerũ, quarũ dominus quicunq; acquirens dicitur, vt per totum instit. & ff. de acqui. ter. domi. & ità dicit tenere glo. in prohe. ff. in prin. & ibi Iacob. Areti. & Bart. & quòd sinè causa nõ possit auferre, fatetur Innoc. in c. quia pleriq; de immuni. eccle. & in c. ecclesia Sanct. Mariæ, & ibi Doct. extrà de cõstit. & Doct. in l. fin. C. si contrà ius, vel vtil. pub. & demùm idẽ Fortu. nu. 290. in d. §. & quid si tantũ testatur esse communem sententiam. ¶ Et quòd ius adeundi iure naturali debeatẽ, vbi itat punctus ex multis ꝓbat. ¶ Et primò
98 † in successione, quæ filijs debetur, quòd iure naturali debeatur per l. cum ratio ff. de bon. damn. c. ius naturale prima dist. quod restringit procedere in filijs, ex matrimonio genitis l. 1. §. ius naturale ff. de iust. & iu. & in auth. quib. mo. nat. effi. sui in prin. & in §. natura, & in auth. quib. mo. natu. effi. legi. §. licèt. ¶ Secundò probat in successione omnium cognatorũ ꝑ tex. in l. 1. & per totum ff. de gradibus, & in l. 1. §. hæc autem de bon. possessi. vndè cogna. & in §. fin. instit. de legi. agna. tutel. & dilucidè probari dicit in l. hac parte proconsul naturali æquitate motus, omnibus cognatis permittit bonorum possessionẽ, quos sanguinis ratio vocat ad hæreditatem.
¶ Tertiò probat in successione ex testamẽto, quòd illa sit etiã iure naturali dicit, hoc docere beatum Greg. in c. vlt. volun-
99 tas 13. q. 2. ꝙ † vltima voluntas dùm iusta sit omnino sit seruanda, quo iure non solũ ciues Ro. sed Arabes, Afræ, Indi, & cæteræ quoq; gẽtes vtuntur, quod dicit aperte iuris consultorũ authoritate constare, qui dicũt milites iure gẽtium testari l. nec enim §. deportati de testam. mili. l. milites C. de testam. mili. l. si deportati §. miles de leg. iij. sed ius gentium est id, quo omnes gẽtes vtuntur c. 1. in fin. & l. omnes populi ff. de inst. & iur. ergo libertas testãdi est de iure gentiũ, ex quo etiã sequitur, quòd sit de iure naturali §. singulorum instit. de rer. diui. §. quod verò instit. de iure natu.
100 gent. & ciui. Rursus probari dicit: † nam quodcunq; veteri in testamento morale scribitur, id est naturale §. in lege vi. disti. & c. sana. distin. ix. sed sepissimè apud antiquos patres reperiuntur testamenta, &
101 obseruantur, † igitur illa sunt obseruãda, iure naturę facit c. filius noster de testam.

c. cum

c.cum esset eodẽ titu. dicit hoc ipsum tenere Bart.in rub. de acqui.hære.& Bar.in l.interdum de condi.inde.& Bart.in l.qui à latronibus de testa.Rapha.& Alex.in d. rub.Ful.& Roma.in l.testamentum C.de testam.& sic concludit quòd siuè ab intestato,siuè ex testamẽto hæredes succedãt, talis succesio est iuris naturalis, ità ipse Fortunius ait nu.287. & seq. & in effectu quasi,replicando concludit in nu.294.

102 ¶ Et quod † libera testandi facultas sit iuris gentium, adde esse cõmunẽ opinionẽ, vt per Ias.in l.si testamẽtum C.de testam. Did.Couar.lib.3.variar. resolu.c.6.nu.5.

103 vers.quinto: licèt sollennitates, † vbi per istam rationem cõcludit, Principem sinè causa fideicõmissum, vel maioratũ alteri ex testamento delatum tollere non posse.

104 ¶ † Sed ad prædicta respon.poteſt,ea negando: quoniã non iure naturali: sed iure positiuo hæreditas filijs debeatur, ꝑ tex. in l.obuenire ff.de reg.iu. ¶ Nec obstant allega. per Fortu. primo l.cum ratio ff.de bon.dam.cum alijs: quoniã respondetur, quod ibi nõ de iure naturali: sed de ratio-

105 ne naturali mentio fit, † & vbicunq; verbum naturale refertur ad rationẽ,ibi non est ius naturale Bar. in l.oẽs populi col.2. vers.tertio oppo.ff.de iust.& iu.& habentia in se rationem naturalem, non sunt de iure naturali.Bart. in l. si quis à liberis §.si vel parens ff.de lib.agna.dicens nõ obstante illo tex.in ver.naturali, educationẽ parentũ non esse de iure naturali:sed habere naturalem rationem, vt beneficiẽti benefaciamus, glo. in l.venia in verbo naturali C.de in ius vocan.quæ supplet non dixit: iure naturali,quia hoc est falsum,sed naturali ratione,& glo.in l. 1.ff. de leg.præsta. exponens verb. naturalem æquitatẽ idest rationem à natura, & in l. 1. in prin.vers. naturali ratione ff. de mino. & multa alia faciunt, quæ latè congerit Fely.in c.cum inter de except. col.6.vers. cõsidera vltrà

106 alios,vbi vult, ꝙ † Princeps potest recusationẽ totaliter tollere non ob.c.quod suspecti 3.q.5.vbi habetur,ꝙ sit quodammodo naturale recusare iudices, & tñ tenet,ꝙ materia recusationis est de iure po-

107 sitiuo,† & sic aliud est ratione naturali,& aliud de iure naturali admitti. ¶ Nec obstat tex. in c. ius naturale prima distin. dũ

108 dicit,quòd † ius naturale est cõmune omnium nationum,& posteà exemplum dat in successione liberorum, quia respondet. ibi glo.in verb.successio, quòd nõ intelligitur de successione, quæ sit per hæreditatem. quãdoquidẽ illa non sit naturalis: sed de successione,quæ fit per carnis propaginẽ, vel secundo modo respondet põt intelligi de successione,qua liberi iure naturæ parentibus succedunt, & allegat l. scripto §.nõ sic ff.vndè liber.vbi habetur, quòd parentes ad bona liberorũ ratio miserationis admittit:sed liberos ad bona parẽtum ratio naturæ, & ipsorum cõmune votum parentũ,& sic ratione naturali admittuntur, quod aliud est, quã dicere de iure naturali, ità etiã Fely. in d.c.cũ inter

109 de excep.vbi concludit,† ꝙ Papa ex certa scientia,vel Princeps ex plenitudine potestatis ius delatum,& quasi secundeuũ tollere potest, qm̃ clausula ex certa scientia clausulæ ex plenitudine potestatis æquiparatur vt in nu.5. ¶ Prætereà & secun-

110 do modo respond.quòd † dato,quòd bonorũ succesio de iure naturali existeret, & hæreditas ità liberis,sicut agnatis naturaliter debeatur: Attamen ità illegitimis naturalibus,sicut legitimis naturalibus debetur: licèt disparibus partibus debeatur ab intestatò, tum iure naturali, tùm iure ciuili inspecto: de iure naturali probatur per tex. in l. hac parte ff. vndè cogna. vbi prætor naturali motus æquitate his,quos vocat sanguinis ratio,bonorũ possessionẽ tribuit, sanguinis enim ratio ità in legitimis, sicut in naturalibus inuenitur: siquidem à principio, quando sola natura sanciebat,antequã scriptæ leges prouenirẽt, nulla inter legitimos,& naturales differẽtia fuit:sed antiquis parẽtibus antiqui filij mox,vt procedebant, legitimi fiebant,ità dicit tex. in d.§. liceat in authe.quib.mo. natu.efũ. leg.& in §. natura in auth.quib. mo.natu.efũ. sui, ità etiam tenet licèt ista non alleget. Did.Couar.lib.3.vari.reso.c. 6.vers. eadem quidẽ ratione tollitur, vbi dicit, quòd filij illegitimi sũt successionis incapaces ea prohibitione legis humanæ, quam Princeps tollere potest,ergò sequitur,quòd non ex prohibitione legis naturalis sũt illegitimi successionis incapaces. ¶ Nec his resp.Fortu.refragatur nu.299. quatenùs vult,quòd d.l.hac parte iuris naturalis metas non sequit̃,& patere asserit: quãdoquidẽ ex eodem iure naturali patri naturales filij nõ succedũt:sed matri dumtaxat,& tamen iura sanguinis ita in parte, sicut in matre existunt, ergo ius sanguinis de per se ad successionem non sufficit:nisi talis coniunctio iusta, & legitima in matrimonio existat: nam respõdetur, quòd ratio quare naturales tm̃ filij, patri ibi non succedunt:sed tantùmodo matri est: quia incertus est pater, cui filius succedere debeat, & mater est certa: siquidẽ de vulgò q̃sitis illa lex loquatur, quibꝰ pater nullus esse intelligitur §.vulgò quæsitos instit.de succe.agna.alias de senatuscon.ofũ.sed nõ

est,

est, quòd ius sanguinis ad successionẽ sufficiens nõ sit, nec obstat d.§.liceat in auth. quib.mo.natu. effi.leg. & §.natura.quib. mo.natu.effi.sui cum concord. allega.per Fortu.quia dictis in legibus non debetur, quod naturales tantũ filijs à patris successione penitus excludantur.Imò totum est
111 oppositum: nam † naturales tantũ filij legitimis extantibus filijs ex testamento in vnica vncia succedere possũt, & alijs filijs legitimis non extantibus: sed alijs, quibus de iure legitima deberetur relicta eius legitima, totum hæreditatis restans naturalibus dumtaxat filijs relinqui potest, & ab intestato ad duas vncias succedunt, prout habetur in l.ij.C. de natu. lib.& in authe. quib.mo. natu. effi.sui.§. discretis vsq; ad finem titu.licèt si ex testamento non instituantur, vel eis, quod debetur non sit relictum, contrà tabulas nõ habeant glo. in l. 1.in prin.ff.de bono.posse.l.humanitatis, & auth.licèt.C.de natu.lib.secundũ Lud. à Sardis in 3.par. de succes.natu.nu.2.fol. 25.vol.5.tract.xij.vol.vbi tractat.quomodo succedant isti naturales tantum filij,& latè etiam vide per Moder.Repe.fol.417. nu.54.58.60.& 62.eod.vol. ¶ Item solutum remanet, quod Fortu.asserit, ꝙ hæreditas testamento debita iure debeatur naturali: qm̃ est falsum: nam iure ciuili debetur.l.obuenire.ff. de reg. iur.vbi habetur, quòd,l.obuenit testamentaria hæreditas: quia lege duodecim tabularũ cõfirmatur, l.1.& ibi gloss.& Docto.ff.de acquirendo rerũ do. ¶ Insuper dato, ꝙ quis iure gen-
112 tium testari valeat, † attamen dominium quæritur hæredi post aditam hæreditatẽ l.cum hæredes.ff.de acqui.poss. Attamen ius, quod habet hæres ex testamento post mortẽ testatoris, est de iure ciuili: qm̃ nisi ius adeundi, aliud nõ habet, ꝙ in bonis nostris non existit.l.pretia rerũ.ff. ad leg.fal. & Princeps ius nobis de iure ciuili debitũ
114 tollere põt, † sicut actiones, & exceptiones de plenitudine potestatis tollit, etiã si in alterius grande præiudiciũ hoc redundaret, sm̃ magis cõmunẽ opin.quam testatur Alex. in l.si quis iniquũ.§.si is pro quo nu.6.& 7.ff.ꝙ quisq; iuris.Affl.decis.391. nu.4.& licet Alex.loquatur, stãte clausula nõ obstante, nec sufficere dicat clausulam
114 ex certa sciẽtia: † tñ clausula de plenitudine potestatis clausulæ nõ obstante æquiparatur.Fely.in d.c.cum inter col.3.& 4. de except.Gul.Pern.in tract. de princ.inter sua consilia col.5.vbi p̃dictas tres clausulas æquiparat, & quid hæ clausulæ, & etiã motu proprio clausula operentur, vidè pulchrè ꝑ Paris.in cons.1.n.74.vsq; ad
115 96.vol.1. ☞ quæ † actiones, & exceptiones de iure ciuili dicũtur.l.2.§. deindè ex his.ff. de orig.iu.l.2. in prin.ff. de except. licet oriantur ex pactis, contractibus, &
116 obligationibus, † quæ de iure gentiũ sunt l.ex hoc iure, & ibi do.ff. de iu.& iur.l.1. in prin.ff.de pact. ¶ Secundò modo ad d. tertium fundamentũ respo. ipse Fortu. ꝙ dato, ꝙ hæreditas de iure ciuili deferatur & adeatur, & consequenter Princeps pro libito ius istud ante naturale dominium quæsitũ, tollere posset, in duobus hoc pec
117 care asserit. ¶ Primò: quia ista † hæreditatis eadẽ delatio est ad imaginẽ naturæ, & prout de iure ciuili defertur ei, cui debetur, ità iure naturæ subest etiã rationis dictamen, ex quo dicitur hęreditatẽ mihi cõpetere, arg. tex.l.cum ratio.ff. de bon. dam.& probari in §.emancipati instit. de hæred.quæ ab intest.defe.& in l.ex parte ff.vnde cog. adeò, ꝙ si antè apprehensionem possessionis, vel antè aditionẽ aufertur hæreditas, peccatur in iure naturali. ¶ At nuper huic respondimus, ꝙ non est verum, quòd hæreditas iure naturali, vel ad imagine naturæ deferatur: sed de iure ciuili defertur. Prætereà dato, ꝙ esset ad imaginẽ naturæ: nõ tamen per hoc sequi-
118 tur, quòd sit de iure naturali, † quia aliud est imago, & aliud est veritas.Bald.in l.vt testato.C.de suis,& legi.ꝑ tex.in l.2.C.de iur.an.aure. ¶ Insuper, & secundo dicit, quòd nimis eum exasperat hoc, quod hãc sequẽtes opinionem cõmuniter credunt, quòd Princeps in his, quæ sunt iuris ciuilis ad libitũ contrà leges disponere possit:
119 ☞ † quãdoquidẽ Princeps animal est rationale, & nec leges, nec imperium facere possunt, quo minùs rationi subijciatur, & rationis dictã inseruare leges obligatur, & consequẽter, quæ sunt iuris ciuilis tollere non potest, ita in effectu concludit in
120 nu.294.vsque ad nu.298. ¶ † Sed ad hoc posset simpliciter respo. ꝙ ità est cõmunis ꝙ possit ius positiuũ sine causa tollere, &
121 † quòd Papa, & Princeps ex certa scientia suprà ius, cõtrà ius, & extrà ius positiuum omnia disponere, & facere possunt, Spec. in tit.de leg.§.nunc ostendendum ver.89. ꝑ c.in memoria 19.dist.Bal. in c.super de cau.poss.& propri.ꝑ l.qui in prouincia.§. diuus.ff. de ritu nup. & in p̃lud. feud.col. 9.& in l.impetrata.C.senten.rescind.non poss. Dec.in cons.188.Brun.in cons.1.nu. 37.Ias. in consil.8.nu.9.Io.Iac.Leonar.in cons.117.nu.38.& in cons.114.nu.6.& 7. inter consilia feudalia, vbi subdit: sinè aliquo dubio ꝓcedere in his, quæ sunt iuris positiui, super quibus liberam & absolutã habent facultatẽ c.ꝓposuit de concessio. p̃bend.l.Princeps.ff.de leg.canoni.in c.1.

&c.

& c.quæ in Ecclesiarũ de consti.& legist. in l.fi.1.C.si contrà ius vel vtil.pub. ¶ Et
122 † Princeps cũ aliquid facit, nemo ei dicere potest: cur ità facis.Spe.& Bal. in præcita.loco. Brun. in d.conf.1.nu.35.& 37. Iaf. in conf.1.nu.1.vol.1.Bartholo.à Cassane.in conf.66.n.58.Bertran. in conf 15. nu.6.vol.1.Soci.in conf.65.n.53.vol.1.& conf.76.nu.41.& conf.77.nu.19.vol.1.
123 ¶ Et † Papa,& Princeps possunt mutare, seu adequare quadrata rotundis. Host. & alij in cap. cum venisset de iudic.Rolan. à Valle in conf.3.nu.130.Brun.in d.conf.1. nu.40.Leonar.in d.conf.114.n.24.& quidã Doct.in conf.6.nu.14.inter conf feud.
124 ¶ Et † Papa,& Principe aliquid agẽtibus, de eorũ potestate disputare nõ licet, quasi, ꝙ crimen sit sacrilegij l.disputare C.de crim.sacril. Bal. in l.fi.col.2.C.sente.resc. nõ po.Bru. in d.conf.1.n.34.Leona.conf. 114.n.3.& conf.117.n.42.inter conf.feu. ¶ Sed quia hoc tennentes cõmuniter concludũt, ꝙ Princeps peccatum cõmittat, si facilè sinè legitima causa contrà ius positiuũ disponat: quia ex iustitiæ,& æquitatis rectitudine,& non speciali ex affectio-
125 ne procedere debet: quoniã † Papæ, vel Principi pascẽdi,& nõ turbandi, neq; molestandi oues è cœlo data est potestas. Abb.nu.17.Fel.n.48.Dec.n.29.in c. quæ in ecclesiarũ de const.Abb.in c.proposuit de con.præb.& in c. non est de vo.Fortu. in d.§.& quid si tñ nu.297. vbi dicit esse theologorum sentẽtiam secundu beatum Thom.in secũda secũdæ q.97.art.4.Did. Couar. in lib.3.var. reso.c.6.ver.fortassis placebit,Ang.in l.antiochẽsiũ ff de priuil. cre.qui dicit, ꝙ mortaliter peccat, vt refert Fely.in d.c.quæ in ecclesiarũ nu.48. ¶ Propterea nos miramur, vt etiam ipse Fortu.miratur,ꝙ tot consultissimi patres ita inconsultè loquantur, ꝙ Papa,vel Imperator quicquã cũ peccato facere possit
126 †cum hanc plenã peccandi potestatẽ,nec leges ciuiles tribuant,quæ ipsi inferiores existunt,& ab eo pendent c.significasti de ele. nec tribuere possunt. siquidẽ legibus magna sit in cura, ne peccandi occasio relinquatur, vt in aũt.vt hi qui ob.col.vi.& l.meminerint C.vn.vi, nec si tribuerẽt,valerent c.fin.de pscri.quãdoquidẽ leges ab eterna, & naturali iustitia,& lege vim, ac substantiã capiant, & si in ipsam peccant, vim legis amittũt: potestas enim Papæ,& Imperatoris à Deo Opt.Max. ꝓcedit, & absurdissimũ esset, ꝙ Deus eis potestatẽ dedisset ius ab vno auferẽdi,& alteri cum peccato dandi, quod fateri videtur etiam Paris.in cons.68.nu.49.vol.4.vbi post lon
127 gam disputationẽ concludit,† ꝙ summus Pontifex cum peccato dispensare nõ põt & si dispensat, peccat, nec quis ei cũ peccato dispensanti obedire tenetur,ideò arbitramur,aut verum esse,ꝙ Fortu.subtiliter cõclud t, ꝙ Princeps antè aditã hæreditatẽ, etiam de plenitudine potestatis in alterius pīudiciũ sinè causa legitimare nõ potest: quia hoc faciẽdo peccaret,aut cõmunis cõclusio firma remanebit,& necessario sinè peccato procedere dicamus: determinationi tamen sanctæ Romanæ Ecclesiæ, vel alterius cuiuslibet rectius sententis nostra dicta semper subijciendo. ¶ Videamus itaq;: an verũ dicat ipse Fortun.in hoc puncto,qui mouetur doctrina Bal.in l.2.C.de seruit.& aqu.vbi dixit Bal.
128 ꝙ † plenitudo potestatis est arbitrij plenitudo nulli necessitati subiecta, nullisq; iuris publici regulis limitata.super quibus verbis ità arguit Fort.ab ipso Bal.quærendo, quis hãc facultatẽ Principi dedit,certè Deus, summi Põtificis medio,vt in extrauag. Bonifacij de ma.& obe.& l.1.C. de ve.iu.enu.ibi (celesti numine traditu.)
129 ¶ Secundò à Bal quærit:† an Imperator, Dei,& naturæ legibus sit solutus,qui Bal. respon. ꝙ non, quia Imperator est homo rationalis,& p cõsequẽs rationi subiectus, & Deus suam naturalem legem omni humanæ creaturæ infundit, quam nullus humanus,siuè Pontifex,summus,siuè Imperator existat,transgredi põt c.sana ix.dist. nec imperatoria potestas rationis,& naturæ legem excedere potest c.Imperatores, & c. qui resistit xi.q.iij.& c. ità corporis eadem cau.& q.ergo plenitudo ista libera potestatis est rationis limitatæ conterminata,vndè Imperator, quodcunq; contrà rationẽ facit,nõ Dei voluntate,nec potestate sibi tradita facit,quæ omnia hucusq; fatemur. ¶ Deindè ad casum præsentem prædicta ipse Fortu.inducẽdo, dicit, iura igitur alterius alteri ex tali potestate dare non poterit:nisi magna publicæ vtilitatis causa l. item verberatũ ff. de rei ven. cum simil.nam iustitiæ superioris præceptum est:ius suum cuiq; tribuere,& alterum nõ ledere, cui præcepto Pontifex,vel Imperator subijcitur, & consequenter sentire vult,ꝙ non potest Princeps ius delatum à legitimo auferre,& naturali dare. ¶ Sed
130 ad hoc nos respondemus,ꝙ † hoc ius delatu, siuè naturaliter,siuè ciuiliter legitimo debeatur, Imperator illud à legitimo tollendo,& naturali ꝑ legitimationẽ dando, nec contrà rationẽ naturalem,cui subijcitur, facit, nec alicui ius suum denegat,nec quempiã ledit. ¶ Si naturaliter debetur tale ius delatum,non magis vni,quã alteri debetur:nam vterq; filius est naturalis,& nulla

nulla ante leges ciuiles inter eos differentia fuit, vt est dictum per §. liceat in auth. quib.mo.na.effi.sui,& §.naturę quib.mo.
131 na.effi.leg. † & in multis iuris articulis naturales filiorum appellatione veniunt. Bar.in l.1.ff. de accu.sm Anch.in cõs.225. nu.5. & sm naturã facit maiorẽ minori pferendo: quoniã natura cõparatum est,vt maiores natu imperent,iunioresq; seruiãt, & quia præsumitur experiẽtia doctior,& alijs rationibus, quibus ius primogenituræ seruatur.Old.in cons.94.Tiraq.de primoge.q.4.nu.31. dictum est suprà in ver. fran.& ver.primog. ¶ Si ciuiliter debeatur Princeps neutri tale ius delatũ tribue-
132 re est obligatus: qa † Princeps iuri positiuo nõ subijcitur: sed solutus est legibus l.Princeps ff. de leg. cũ simi.vbi glo.communiter approbata dicit,quòd solutus est legibus etiam à se ipso ordinatis,cũ nemò sibi imperare posit l. penu. ff. de arbitr. vt ait Soc.Nepo.in cons.68.maximi ponderis nu.27.vers. non obstat modo vol.3. vbi respõdet ad tex.l.digna vox C. de leg. procedere de ordinaria.secùs de absoluta potestate, & Io.Campeg. in cons.11.viso themate nu.15.inter cõsilia feud.vbi Princeps semper excipitur,nec sibi legem imponere videtur, post Soci.in cons.10.visa quæstione nu.35.inter consilia feudalia p tex.in c.1.in fin. de proh.feu.alie.p Fede. item nec legibus ab alio ordinatis subijci-
133 tur: quia † nemò dignitatis successori legẽ imponere potest: quia par in parem nõ habet imperium l.nam, & magistratus ff.de arbit.& quæ nã quæsumus ratio naturalis
134 repugnat? siquidem † ad neutrũ obligatus,minus bonũ maiori bono præferre potest,secundũ sententiã theologorũ,quã testatur Bald.in d.l.2.C. de serui.& aqua. Igitur,tametsi melius sit legitimum naturali præferre: attamen,quia nemini Princeps est obligatus,nec rationis dictamine, naturalem legitimo præferre potest.

¶ Nec obstat doctrina Bal.in d.l.ij.nam si rectè intelligatur potiùs pro nostra,quam pro contraria facit cõclusione:nam si Bal. simpliciter intelligatur,prout Fortu.cum intellexit, multa oriuntur absurda.

¶ Primò esset contrà omnes Docto.mundi,qui firmant Principem super leges positiuas esse, quod fatentur etiã ipse Bal. & Fortu. & secundũ eum esset ibi subiectus iuri positiuo, & dictamini rationis, & illud semper seruare deberet. ¶ Secundò esset cõtrà semetipsum Bal. ibi qui in vno instanti sibi contrariaretur, quòd sic momentariè contrariari minimè est psumendum: nam ibi prius firmauit,q Imperator põt legitimare, & filijs legitimis, vel iuri alteri quæsito,& radicato pìudicare: quia solius Principis est priuilegiũ ex plenitudine potestatis iura ab vno auferre,& alteri dare, & deindè definit plenitudinẽ potestatis esse arbitrij plenitudinẽ nulli necessitati subiectam, nullisq; iuris publici regulis limitatã, & allegat doctrinã theologorũ, quare posit Princeps à legitimo auferre, & legitimato dare: qa nemini est Princeps obligatus: nam theologi dicunt de electione boni, quod ille, q est ad duo obligatus magis bonũ præferre tenetur: quia in eo est maior ratio præstationis, vt Deo magis,quã pximo,& patriæ magis, quæ singulari personæ l.veluti ff.de iusti. & iur. & qui ad vnũ est obligatus illud ad soluendum tenetur, & nõ ad magis bonũ eligendum: sed vbi sunt duo,& ad neutrũ est quis obligatus minus bonũ maiori bono præferre potest,& sic hucusq; Bal.pro nostra cõclusione facit: sed si sequẽtia verba, prout Fortu. intellexit, intelligantur, sequitur,quòd Bal.est sibi cõtrarius,dicit deindè Bal.qa lege positiua Princeps obligatur à dictamine rationis.siquidẽ est animal rationale,ideò Princeps non est solutus: cũ nulla, neq; Principis, neq; senatus authoritas facere põt, quòd Princeps non sit animal rationale,mortale,nec eum absoluere à lege naturæ, vel à dictamine rectæ rationis,vel legis æternæ l.ij.de vsufr. ear.rer.& sic apparet secundũ eum,quòd sit sensus, quòd Princeps sit obligatus dictamine rationis ad seruandũ ius positiuũ, & consequenter nõ posit minus bonum maiori bono præferre, nec in præiudiciũ legitimi legitimare. ¶ Nam si hoc Bal. voluisset prius firmasset, quòd Princeps in pìudicium legitimi non potuisset legitimare,& deindè dictis rationibus id probasset, vt pbauit: quia tunc omnia subsequentia verba pcedentibus rectè concordarent. ¶ Sed alius est sensus,voluit enim dicere, quòd lege positiua est obligatus à dictamine rationis: quia est animal rationale: videlicet vt in tãtũ sit obligatus lege positiua,in quãtũ in ea militat ratio naturalis, quæ Principem ipsum obligat,& non ipsa lex positiua, quæ inferior est Principe,& ipsi subijcitur p libito: sed nõ,quòd in illo casu Princeps obligatus sit dictamine rationis nõn pìudicare legitimis: quia semper considerari debet illud,q est naturale: quia omnia hæc per ius naturæ concluduntur: nam Princeps dictamine rationis naturaliter non est obligatus plus vni, quam alteri. ¶ Ideò concludimus, quòd
135 † intentio Bald. fuit conformis doctrinis omniũ Docto. quòd Princeps non posit ius naturale, (licet cõtrà rationẽ naturalẽ a iure

à iure positiuo inclusã) disponere: nisi magna plubicæ vtilitatis causa l.fin.C.si contrà ius vel vtil.pub.c.quæ in ecclesiarũ de constit.& quod ista sit intẽtio Bal.facit ꝙ ait Soci.Nep. in cons.65.in casu occurrẽti nu.4.vol.2. vbi allegat dictum præfatũ Bal.ad hoc,quod Princeps disponere non potest cõtrà ius gentium, quod est ius naturales,ad quod seruandum est ligatus dictamine rationis naturalis: quia est animal rationale. ¶ Nec Papa, nec Princeps ea, quæ sunt de iure positiuo sinè causa tollẽdo,peccãt: quia tunc theologi cõcludunt, quòd minus bonũ maiori bono quis præferre nõ debet, cùm ad vtrumq; tenetur: secùs si ad neutrum teneatur: sed hic iure positiuo ipsi nõ ligantur, quo casu minus bonum maiori bono ratione naturali præferre possunt, vt diximus secũdũ Bal.in d. l.ij. de serui.& aqua nu.40.& quia volun-
136 tas eorum pro causa habetur, † & scriptũ est in lege Prouer. 21. cor regis in manu. Dei est, & vbi voluerit inclinabit illud,vt refer.in epistola inter claras C. de summ. Trin.& fide cath.& licèt de honestate nõ debeant facere, & de benignitate promiserũt nõ facere, vt habetur in l. digna vox C. de leg.tamen nõ per hoc se ab eis abdicauerunt potestatem cõtrarium faciendi, de potestate absoluta: quia nemò sibi imperat.l.penu.ff. de arbit.hanc igitur potestatem sibi a cælesti numine datam, quæ neq; contrà diuinũ, neq; contrà naturale, neq; contrà gentium ius: sed tantum contrà positiuũ,quod ipsimet statuerunt tendit, exercendo, non videmus quomodo peccent. ¶ Idcircò verior ista opinio no-
137 bis videtur, ☞ quòd † sinè peccato pro libito absq; causa Papa, siuè Princeps ea quæ sunt de iure positiuo tollere possint, prout tenuit Inno.in cap.cum ad monasterium de statu. regu. idem Inno. & Anto. de Butr. in cap. per venerabilem, qui filij legiti. Pet. Anchar. in cap.penul. de concess. præben. vt refert Firmia. in suo repert.in verbo Princeps versicul.6. Aurea Armilla in verbo dispensatio nu. 14. pulchrè,& latè Fely.in cap.cũ audientiã il.2.
138 nu. 4. de rescrip. vbi dicit, ☞ qui † Papa dispensat super prohibitis à solo iure positiuo,& pro causa sola sufficit voluntas,& dispensatus est tutus etiam in cõscientia, quò ad Deum.allegat Inno.in d.cap.cum ad monasterium Card. Specu. Abb. Ana. Domi.Butri. Imo. Epi. Alex.& cæter.in locis per eum allegatis,vbi etiã refert opi. beati Thomæ nu.3. sequitur eundẽ Fely. Hieronim.Gigas in tract.de pensi.q.6.nu. 13. quem refert D.d.Couar. super decre. c.6.§.9.in fin.nu.10. quicquid tamen ipse dicat. Dec.in cons.436.nu.14.nos tamen, quò ad hoc: an peccatum cõmitant cõtrà ius positiuum sinè causa dispensando ad Sanctam Rom. Ecclesiam remittimus.

¶ Et per hoc remanet etiã soluta responsio Fortu.ad quartum,& vltimum fundamentum,qui voluit ius delatũ deberi non solum ciuiliter: sed naturaliter in nu.300. vsq; ad 305. nam si dici potest naturaliter ius delatũ deberi vtiq; non magis vni,quã alteri debetur, si ciuiliter, Princeps iure positiuo nõ ligatur. ¶ Et sic remanet fir-
139 ma cõclusio, quòd Princeps sinè causa de plenitudine potestatis,ante aditam hæreditatem in præiudicium agnatorum natu ralem tantum filium legitimare potest,& hæc est magis cõmunis opinio, quam testatur Soci. Nep. in cons.121.nu.5.vol.2. & Brunus in tract. de statu. fœm. arti.14. in prin. post Alex.in l.cum hæredes ff. de acqui.posse.Dec. in cons.393.nu.4.Paris. in cons.1.nu.29.& 63.vol.2. licèt contrarium teneat in consil.6.nu.48. vsq; ad 50. quòd Princeps non possit tollere ius positiuum eod.vol.2.& vide eundem Paris.in consil.1.nu.42.vsq; ad 52.vol.4.Roland.à Valle in cons.3.n.133.& 140. ¶ Et quòd causa in his, quæ sunt iuris positiui semper præsumatur Paris. in consil.11.vol.1. cum concord.per Gramm.in deci.46.nu.
141 6.& sequ. ¶ † Quod amplia procedere, etiam si nõ sit clausula de plenitudine potestatis: sed alia æquipollens: puta clausula non obstante, vel motu proprio, vel ex certa scientia: nam per has clausulas Princeps videtur vti plenitudine potestatis, Riminald. in consil.425. visa facti nu.19. vsque ad 24.vol.3.& cons.39.viso prædicto nu.9.vol.1.Curt.in cons.65.nu.12.
142 ¶ Secundò † amplia procedere, etiã si nõ sit clausula ꝑdicta æquipollens: puta motu proprio, ex certa scientia,nõ obstantè, vt Princeps videatur vti plenitudine potestatis, si cõstet Principem omninò actum suum valere voluisse: quia tunc præsumitur vsus ea via, & his modis, quibus eius actus valere posit.arg.l.quoties ff.de reb. dub. & l. quoties in stipulationibus ff. de verb. oblig. & consequenter vti plenitudine potestatis, si illa necessaria sit.signanter Paul.Cast. in l.ex imperfecto in fin.C. de testa.& in cons.284.in facto præsenti. Alex.in l. quamquam de test.mi.Dec.in cons.11.Fely. in c.1.nu.27. de const.& in cap. cũ inter de except.& in cap. in causis nu.1.de iud.Soci. Nepo.in cons.134.modestissimè nu.26.vol.3. Pet. à Duenna in tract. regul.reg.43.nu.5.vers. secunda ratio fol.66. Io. de Sanct. Iulia.in cons.3.excellentissimus nu.18. inter consil.feud.

¶ At hoc intellige, dummodo Princeps faciat talem actum ex certa scientia: sed nõ, ꝙ expſsim vtatur clauſula ex certa ſcientia, vt tunc videatur vti plenitudine poteſtatis. Soci. Nep. in conſ. 65. nu. 53. vol. 1. vbi dicit pleniſsimè haberi ꝑ Fely. in c. cũ inter de excep. tenet idẽ Io. Iac. Leonar. in conſ. 114. nu. 4. inter conſi. feud. Marc. Ant. Nact. in conſ. 403. viſis actis nu. 3. vbi
143 dicit, ꝙ † hoc, ꝙ Princeps non ꝑſumatur vti plenitudine poteſtatis: niſi actus alias nõ valeret, procedit quãdo Princeps ex certa ſcientia facit actũ, ſecundũ Alex. in d. l. quãquã C. de teſta. milit. alias ſequeretur, ꝙ omnis actus à Principe factus cõtrà ius cõmune valeret abſq; clauſula derogatoria, quod nemo ſani capitis diceret.
144 ¶ Tertiò † amplia procedere, vbi Princeps ſimpliciter factũ narraret: nam facti narratio à Principe facta perindè operatur, ac ſi diceret ſe ꝓuidere ex certa ſcientia, Bru. in conſ. 1. n. 77. & ſeq. inter conſ. feud. ex mente Pet. de Anch. in conſ. 283. vltrà alia ſollemnia, & ali. ibi. ¶ Sed hoc intellige, quãdo Princeps narrat fideliter totum verum factum, ità ꝙ priuilegium, vel reſcriptũ, neq; obreptitium, neq; ſubreptitium dici poſsit: alioquin, hæc falſa facti narratio non ſolum vim non habebit clauſulæ ex certa ſcientia: verum etiam, ſi fuerit appoſita expreſsim clauſula ex certa ſcientia, priuilegium, ſiuè reſcriptũ nõ valebit: quia clauſula ex certa ſciẽtia ſupplet tantũ in his, quæ ſunt iuris, nõ autem in his, quæ ſunt facti, in quibus ignorantia præſumitur, ſecundum Bal. in l. fin. col. 2. ver. dicas etiam C. ſen. reſci. non po. Alex. in conſ. 35. in fin. vol. 2. Fran. Cur. in conſ. 49. col. 22. verſ. 13. Fely. in c. cum inter de excep. col. 3. ver. intelligo, benè, cum aljs cumulatis per Pariſ. in conſ. 1. n. 81. vol. 1. ¶ Nec clauſula de plenitudine poteſtatis operabitur, circà ea, quæ in facto conſiſtunt, & Principẽ ignoraſſe præſumitur, ſicut eſt dictum de clauſula ex certa ſcientia, Pariſ. in d. conſ. 1. n. 85. vol. 1. poſt Bal. has duas clauſulas æquiparantem in l. eos in prin. C. de ap. Abba. & alios præſertim Deci. col. 2. & 3. in c. ad hæc de reſcrip. & Deci. in conſ. 99. col. fin. in princ. & alios ꝑ eum ibi citatos. ¶ Nec clauſula motu proprio reſcripto opitulabitur: quia licet ſecundũ quoſdã hæc clauſula motu proprio ſubreptionẽ tollat cap. ſi motu proprio dé præb. in vi. tamen non tollit defectum intẽtionis, ſecundũ glo. & cõmuniter Docto. in clem. ſi Roma. Pontifex de præb. Io. And. & cæt. in d. c. ſi motu proprio, ſecundũ Pariſ. in d. conſ. 1. nu. 74. & ſeq. vol. 1. qui citat etiã Mod. in c. cæteru col. 6. & in c. ad aures col. 4. & 5. de reſcri. & cæt. ¶ Nec adminiculũ priuilegio præſtet clauſu. nõ obſtant. quæ à mẽte concedentis tm̃ regulatur, & ad ignorata non ſe extẽdit, nec gratiã auget, idem Pariſ. in d. cõſ. 1. n. 90. & 92. vol. 1. ꝑ adducta ꝑ Frãc. Cur. in conſ. 35. col. pe. conſ. 65. col. 10. & cõſ. 49. ¶ Nec clauſu. ſupplẽtes, & c. locũ habebit in his, quæ ignorãter fiũt, & in facto cõſiſtunt: ſed tm̃ ſupplet ſollẽnitates, & ea, quæ ſunt iuris poſitiui, Feli. in c. 2. col. 19. ver. & ꝑ dicto Rota. de reſcrip. ſm̃ eundem Pariſ. in d. conſ. 1. nu. 88. qui citat etiã Mod. in l. filius à patre §. ſi quis ff. de l. b. & poſt. vbi etiam ſubdit in nu. 92. ¶ Quòd ſi ſubſtãtia priuilegij eſt ſubreptitia, clau. non obſt. eſt etiã ſubreptitia, & nihil operatur, ꝑ no. in clem. 1. de pbe. cũ alijs cumul. ꝑ Dec. in conſ. 10. & cõſ. 142.
145 in fi. ¶ † Aut poſt aditã hæreditatẽ legitimatur, & tunc ſubdiſtingue, aut nõ eſt ãphenſa poſſeſsio, aut eſt ãpphenſa, primo caſu, aut legitimatur ſinè cauſa, aut cũ cauſa, ſi ſinè cauſa, aut ſimpliciter, aut de plenitudine poteſtatis. ¶ Si ſimpliciter, & ſinè cauſa poſt aditã hæreditatẽ, & antè ãpphenſam naturalẽ bonorũ poſſeſsionẽ filius naturalis legitimetur, legitimũ à ſucceſsione non excludet indubitanter: quia Principẽ ſinè cauſa alicui ꝑiudicare velle nõ ꝑſumitur, arg. l. ij. §. meritò, & §. ſi quis à Principe ff. ne quid in lo. pub. Soc. Nep. in conſ. 65. nu. 4. vol. 3. Soc. in conſ. 87. nu. 13. & ſeq. vol. 3. Riminal. in conſ. 39. nu. 9. vol. 1. & conſ. 366. nu. 25. vol. 2. ¶ At de plenitudine poteſtatis, ſi Princeps ſinè cauſa poſt aditã hæreditatẽ, & antè ãpphenſam poſſeſsionẽ naturalẽ filiũ legitimat, tunc ſunt opiniones. ¶ Et pro affirmatiua parte, ꝙ Princeps in præiudiciũ tertij, cui ſit ius aditione quæſitum ſinè cauſa de plenitudine poteſtatis legitimare poſsit, fuerut Paul. Caſt. in l. 2. nu. 4. de teſt. Alex. in cõſ. 2. col. 10. vol. 1. Deci. in d. c. quæ in eccleſiarũ n. 26. Cro. n. 136. in d. §. & quid ſi tm̃, vbi For. ref. eã cõmunẽ: licet eã ipſe
146 non ſequitur, qui mouetur ratione, † quia dñium aditione quæſitũ, eſt de iure ciuili: qm̃ eſt quæſitũ ꝑ modũ à iure ciuili introductũ l. 1. & ibi glo. ff. de acq. re. do. Deci. in d. c. quæ in eccleſia. nu. 26. de conſt. qui dicit ꝓbari ꝑ tex. in l. in rem in prin. ff. de rei ven. ibi *(iure gentiũ, aut iure ciuili dominium acquiſiuit.)* & Princeps eſt ſuprà ius ciuile, & illud ſinè cauſa tollere poteſt, ſm̃ cõmunẽ opin. relatã in ꝑced. concluſi. ¶ Secundò pro hac parte facit: dato, ꝙ dominiũ nõ de iure ciuili: ſed de iure gentiũ eſſet, ꝙ ſi nõ principaliter: ſaltim in conſequentiam (aditione reſciſſa) tolli poſsit, vt

147 vt † dominium p sententiam acquisitū, rescissa p restitutionē in integrum sententia, rescinditur. Bal. in l. 3. vers. pone ergo. C. sent. resc. nō po. Dec. in d. c. quae in Ecclesiarū de consti. & in cons. 269. nu. 7. Io. Crot. in d. §. & quid si tm̄. Brun. in cons. 1. nu. 52. inter cons. feu. ratione quia domi-
148 nium ad sententiā venit consecutiuè, † & rescisso principali rescinditur accessoriū l. si ex causa §. 1. ff. de mi. no. est tex. in c. accessorium de reg. iu. in vi. l. cū principalis. ff. de reg. iur. l. nō dubium vbi Doct. praesertim Ias. C. de leg. secundū Soci. Nep. in
148 cons. 78. nu. 20. vol. 1. ¶ Item † vsucapione, vel pscriptione p in integrum restitutionem rescissa, dominium ex ea quaesitū rescinditur. Ange. in l. lucius ff. de euict. cū conc. p Soci. in cons. 10. nu. 15. Crot. in d. §. & quid si tm̄, vbi dicit facere bonū tex.
150 in l. 1. §. de qua re. ff. de postu. † vbi inferior à Principe quempiā famae restituere principaliter non pōt: tñ in consequentiā infamiam tollere potest, sententiā rescindendo, in integrū restitutionis beneficio, p quē tex. Abb. in c. at si clerici. §. adulteri
151 col. 7. de iud. etiam ait, ꝙ † Episcopus in adulterij crimine dispensando, tollit in consequētia infamiam, quam eo crimine cōdemnatus incurreret, iuxta ea, quae habetur in l. 1. de his qui no. infa. & ita con-
151 suluisse dicit. ¶ Itē † inofficiosi quaerela rescissa, dominij causa rescinditur, & dominiū antè quaesitū tollitur. l. papinianus. §. fin. ff. de inoffi. testa. l. qui prior. §. item quaeritur. ff. de proc. Io. Hannibal. in l. naturalē nu. 72. ff. de vsucapa. fol. 346. vol. 5.
153 repe. ¶ Et † Papa dominium naturaliter quaesitū, vbi principaliter tollere nō pōt, potest tñ in cōsequētiā, si tanquā accessoriū ad ius ecclesiasticū venit, Inno. & But. in c. 2. de vo. Feli. nu. 46. Deci. nu. 26. in d.
154 c. quae in Ecclesiarū de const. † quia principale semp attenditur. arg. d. l. si ex causa
155 ff. de minor. ¶ Tertiò in simili facit: nam sicut Princeps dominium quaesitū ex his, quae concessit in vim priuilegij sine causa reuocare potest. arg. l. q fundo. C. de om. ag. des. lib. xi. glo. fin. in c. decet de reg. iur. in vi. Bal. in l. nupta in pri. & in l. qui se patris col. antepe. ver. qui si pater. C. vn. lib. Ange. in l. antiochensium ff. de priu. cred. Alex. in cons. 1. in secundo dubio, & cons. 205. col. 5. vol. 2. Deci. in c. quae in Ecclesiarū in fin. nu. 26. de consti. Are. in c. 1. de prob. Soc. in cons. 86. vol. 3. Paris. in cons. 12. nu. 22. vol. 2. Pet. Greg. in tract. conce. feud. par. 1. q. 7. qui testatur cōmunem, & ampliat etiā procedere in iurisdictionalibus, vbi ex mera gratia merum, & mixtū imperium, vel alia quis iurisdictio cōcessa

sit, sm̄ And. & Affl. in const. ea, quae in pri. lib. 1. p tex. in l. iudiciū soluitur. ff. de iud. & c. vt nostram de app. & caet. intelligens de pleni. potestatis, & ꝙ peccet, si sine causa faciat, & vide Pern. in cons. 16. circa successionē p totū inter ea, quae sunt, & quae nō sunt iurisdict. distinguentē, qui omnes aiunt, iustam esse causam reuocandi, quia ipse concessit. ¶ Ità & hic videtur posse reuocare dominium aditione quaesitū, & iustam esse causam reuocādi: quia ipse facultatem adeundi cōcessit. ¶ Contraria tamen sentētia receptior est, & nobis ve-
156 rior videtur, vt † Princeps post aditā haereditatem in pjudicium agnatorū, quibus ius est aditione quaesitū, nō dum apphensa possessione, sine causa de plenitudine potestatis naturalē filium legitimare nō possit, cui astipulantur. Bal. in l. rescripta nu. 10. C. de praeci. impe. off. & in l. 1. in fi. C. de iu. an. au. Are. in l. testamenti factio nu. 6. C. de testa. Ias. in l. fin. vers. septimo C. si con. ius vel vti. pu. Bar. & cōiter Docto. in d. §. & quid si tātum, vbi testatur cōmunē Rui. in fin. Fely. in c. quae in Ecclesiariū in quinta declaratione ver. secūdus casus nu. 49. de const. Bal. in l. Deo nobis §. hoc etiā nu. 6. ver. secunda q. C. de Episc. & cler. & in l. 2. C. de iu. & fa. ig. Alex. in l. cū haeredes nu. 7. ff. de acqui. pos. Virgil. de Silue. nu. 13. & Iacob. Niger. nu. 12. in rub. ff. si cer. pe. fol. 12. & fol. 22. vol. 2. rep. Galiau. post Paul. Alex. Aret. & Soci. quos ipse citat in d. §. & quid si tātum nu. 96. Paris. in consil. 101. nu. 70. vol. 1. vbi testatur hanc esse magis cōmunē cōclusionē. Soc. Nep. in cons. 120. nu. 32. vol. 2. vbi etiā dicit esse magis cōmunē opin. & ab ea in iudicādo nō esse recedendū. ¶ Mouentur ratione
157 quia † dominium aditione quaesitum, est de iure gētium: licet p modum iuris ciuilis sit quaesitum. glo. Bar. & Docto. in l. ex hoc iure ff. de iust. & iu. Soc. in cons. 7. nu.
158 16. inter cons. feu. ¶ Et † dominium non solū directū, sed etiā vtile est de iure gen-
159 tiū, & tolli non potest l. quicunq;, vbi no. Bar. C. de fun. patr. lib. xi. glo. in l. fi. in ver. in rem C. de sac. sanct. Ecc. l. in auth. donationum C. de iur. do. & in l. 1. de don. quae sub mod. Bal. in c. 1. de natu. suc. feu. Aret. in l. 3. ff. de test. & Crot. in d. §. & q d si tm̄. ¶ Non ob. primum, ꝙ dominium ex actu iuris ciuilis quaesitū, de iure ciuili dicatur l. si in rem in prin. de rei ven. l. 1. & ibi glo. ff. de acqu. re. do. nam licet habetur ibi, ꝙ dominium quaeritur, aut iure gētium, aut iure ciuili: non tamen per hoc sequitur, ꝙ dominiū de iure ciuili dicatur: sed est de iure gentium, quaesitum tamen p modum de iure ciuili introductum, ità cōmuniter

omnes soluunt. ¶ Secundum non ob. ad quod neminē respondere vidimus, ꝗ aditione vti principali rescissa, dominiū, vti
160 accessorium tollatur: nam † regula, ꝗ principali sublato, tollatur accessoriū, procedit, quando principale iure cōmuni: secùs si speciali iure, vel aliquo fauore tollatur l. fin. §. lucius ff. de cond. ind. Fely. in c. olim nu. 4. de acc. Parif. in cons. 16. n. 115. & seq. vol. 2. Butigella in l. 4. §. cato nu. 48. ff. de ver. obl. fol. 232. vol. 6. repe. vbi dicit esse mēti tenēdū, & allegat Alex. in cons. 59. col. pe. vol. 1. At hic aditio nō iure cōmuni: sed quodam fauore, & speciali Principis affectione rescinditur, ergò, &c.
161 ¶ Secundò resp. regulæ, † per quā sublato principali, submoueatur accessoriū, quòd limitatur: nisi diuersa tollendi ratio in accessorio militaret. Bar. & Bal. in l. inter eos C. de vsur. Camill. Vsitar. in rub. ff. sol. ma. nu. 24. fol. 49. vol. 3. rep. Sed hic alia est ratio, quare principale .i. aditio tolli posit, quia est de iure ciuili, & Princeps est super ius positiuū, & alia est ratio, quare accessorium idest dominium ex aditione quæsitū tolli nō posit, quia est de iure gentium, & Princeps, quæ sunt de iure naturali tollere nō potest, quia animal est rationale, & quin rationi subijciat, constat facere posse neminem. Bal. in l. 2. de serui. & aqua.
162 ¶ Tertium non ob. quia † putamus dictā conclu. non esse verā, posita ꝓ firma præcedenti magis cōmuni cōclusione: sed autumamus, ꝗ Princeps sinè causa dominiū quæsitū ex his, quæ in vim priuilegij concessit, reuocare nō posit, eadem ratione, quia dominium est de iure gētium, vt est dictum. ¶ Et quæ nā (obsecro) est diuersi-
163 tatis ratio, ꝗ † Princeps dominiū quæsitum ministerio iuris ciuilis sinè causa etiā de plenitudine potestatis tollere non posit, quia licet modus sit de iure ciuili, putà per sententiā, ꝑscriptionē, aut hæreditatis aditionē, dominiū tamen est de iure gentiū, vt patet ex ꝓdictis, & vltrà præcitata nuncupatim testatur magis cōmunē opinionē. Crauett. in cons. 172. nu. 3. post Ias. in l. si is, qui ꝓ emptore col. 54. vers. quarto facit, & col. 56. vers. quarto principaliter ff. de vsuca. & quāplures alios ibi citatos, deniq; etiam subdens, ꝗ Doct. contrà hanc opin. tenentes illā intelligere videntur, dummodo executio facta, & possessio apphēsa nō sit, vt patere dicit, ex his, quæ tradit Curt. Iun. in cons. 1. col. 7. post med. cons. 37. col. 2. & cons. 157. col. 4. Goza. in cons. 5. col. 5. & in alijs ibi citatis. Et quæ Princeps ipse concessit, donauit, vel gratiosè ꝓmisit, ex quibus dominiū in alium
164 translatū fuerit, reuocare posit, † cum etiā ipse Princeps sit lex animata in terris §. fin. in auth. de consul. Bal. in cons. 1. nu. 64. Io. de san. Iulia. in cons. 3. nu. 13. Ias. in cons. 8. n. 15. Leon. in cons. 104. n. 48. inter
165 cons. feu. & ipsius † priuilegium, siuè rescriptū lex existat l. 1. ff. de const. prin. §. sed ꝗ Principi inst. de iu. na. gen. & ci. l. 2. de leg. cum conc. ꝑ Brun. & Io. de san. Iul.
166 in ꝑcita. cons. † & in priuilegijs, eo ipso, ꝗ Princeps dat, dominium transfert. Bal. in prælud. feu. col. 10. nu. 29. ꝑ c. auditor de rescri. in clem. & l. bene à Zenone. C. de quad. præscri. & cap. inter dilectos de fide instru. Sigis. Loff. in plu. feu. in prin. col. 2. vbi dicit, ꝗ per priuilegiū Principis transfertur dominium, & possessio, citat Alex. in consil. 3. col. 2. vol. 5. & alios. Deci. in l. traditionibus nu. 4. C. de pact. q citat Bal. in c. 1. §. inuestitura col. fin. de no. for. fid. per tex. in c. si tibi absenti de præb. in vj. ¶ Licèt secus esse dicat in cōtractibus, & etiam secus esse in feudo, quem feudalem contractū esse dicit. nam ex cōtractu Principis sinè traditione dominium nō transfertur. Bal. in d. c. 1. col. fin. de no. fo. fi. Ias. nu. 5. & Dec. nu. 4. in d. l. traditionibus C. de pact. vbi ratio assignatur, quia in contractibus Princeps vtitur iure communi, Bald. in l. ex imperfecto in fin. C. de testa. secus in priuilegio, & est tactum suprà in prælu. nu. 145. cum plur. seq. & quælibet gratia Principis censetur priuilegium, Io. Andr. in c. olim de ver. sig. in nouel. Bal. in c. vlti. de no. for. fid. refert Ias. in d. l. traditionibus C. de pa. ¶ Certè nullam discriminis rationem videmus. Et ideò, (vt est dictum) autumamus, ꝗ licet Princeps suū priuilegium, rescriptū, siuè gratiā, legem, & statutū pro libito, sinè causa reuocare posset: tamen dominiū ex his translatū reuocare nō poterit, & ità rectè sēsit Guid. de Suz. quem refert Bal. in l. qui se patris nu. 14. C. vnd. lib. & sequitur Spe. in tit. de instr. edi. §. nunc autem in fi. qui voluit, ꝗ Imperator, nec proprium, nec antecessorum priuilegiū tollere pōt, ex quo ius est efficaciter quæsitū, & alijs fieret iniuria, quæ maximè à Principe debet esse remota, arg. l. ex facto ff. de vulg. & pu. sub l. 11. §. permittitur ff. de aqua. quo. & æst. & l. meminerint C. vnd. vi. & ità sentire videtur etiā Bal. in d. l. qui se patris nu. 14. quē ad literā sequitur. ibi Ang. de Vba. n. 147. dū dicit, sed in translatis, quò ad dominiū directum, vel vtile nō habet locum pœnitētia, cum de iure gētium teneatur ex suo consensu, ꝑ no. ꝑ Cy. in l. digna vox C. de leg. licet secus setiat in cōcessis absq; piudicio superioris, vt in iurisdictionalibus, cum in eis semper authoritas superioris

reseruata

reseruata dicatur,& nisi eius authoritate, exerceri non potest,cũ in eo residẽat suprema potestas inseparabilis, vndè potest iurisdictiones suprimere aliorum,non solum singularium personarũ : sed etiã ciuitatum, per no. ꝑ Doct.in l. omnes populi ff.de iust.& iu. ¶ Facit ꝑ pdictorũ confirmatione alia cõmunis, & indubitabilis
167 conclusio, ꝙ † Princeps sinè causa etiã de plenitudine potestatis,quæ per viam contractus concessit, reuocare nõ potest: sed contractũ cum suo subdito celebratũ seruare tenetur,Cy.& cõmuniter Docto. in l.digna vox C. de leg.Bal.in c. 1.§.ad hæc de pac.iu.fir.cum conc.per Corn.in cons. 70.in litera (m) vol. 2. Deci.in c. 1.in 2.lectur.nu. 12.de const.sm̃ Soc.Nep.in cons. 68.nu.4.vol. 3. Ang.de Vbal.in d.l.qui se patris nu. 148.qui testatur cõmunẽ: nã
168 licet altissimus † Deus summo imperatori leges subiecerit: non tamen contractus subiecit,Bal.in c. 1.de na.feu.& in l.Princeps ff.de leg.Feli.in d.c.quæ in Ecclesiarum col. 24.vers. secundo limita cũ conc. per Soci.Nep.in consil. 105.nu. 11.vol. 2.
169 † præsertim quia illud (pacta seruabo) de
170 ore Dei ꝓcessit, Bal.in rub.de const.† & Deus etiam ligatur pacto, Bal.in l. 1.ff.de pac. & Principi conuenit illud (semel loquutus est Deus) Dec.in l.nemo potest ff.
171 de reg.iu.†& Principem ea verba decent (quod scripsi) adeò est fons iustitiæ, & in eo cõstans debet esse voluntas,Bal.in cõs.
172 279.pridiè vol. 3. & † Princeps vnum calamum, & vnã linguã habere debet, &
173 non plures, & † esse debet immobilis, sicut lapis angularis,& polus ĩ cœlo, Cur. Iun.in cons. 170. in fin. sm̃ Leon. in cons. 117.n.86.cum plurib.seq. inter cons.feu.
174 ¶ Ex quibus patet,ꝙ † Princeps,vt priuatus obligatur ex contractu c. f. de proba. cum conc.per Soc.Nep.in cons.94.nu.2. vol.2.Rip.suo resp.18.ꝙ perfecta Petr.de Greg.in tract.conces.feu.p. 1.q.7.vers.secundo verò casu principali,ꝗ dicit testari magis cõmunẽ opin.Cur. in tract.fe.p. 1.
175 q.8.col.pe.& fin. & verè,† si Princeps pacta & cõuentiones,quæ sustinẽt mundũ,subuertere posset, peior mundi homo esset,& infidelis diceretur:quia non inueniret hominẽ,qui secũ contraheret,Soci. in cons.74.vol. 1.cũ conc. ꝑ Leon.in cons.
177 117.nu.101.inter cons.feud. ¶ Et † non solũ ipse Princeps , sed nec eius successor de plenitudine potestatis cõtractus antecessoris reuocabit,Bal.in d.c. 1.in prin.de na.feu.qui cõtractus Regiam afficiunt dignitatem, Paul.Cast. in l. digna vox C.de leg. Cur.in tract.feu p. 2.q.2.in fi.& cons. 14.sm̃ eundẽ Pet.Greg.in d.tract.conces.

feu.p. 1.q.7.vers. secundo verò casu prin-
178 cipali.† Vbi infert ad capitula regni,ꝙ nõ possint reuocari, nec ꝑ Regẽ cõcedentẽ, nec ꝑ successorẽ : quia pecuniæ interuentu cõcessa fuerunt,& remuneratoria sunt iuxtà no.ꝑ Aret.in c.nouit col.6.de iud. ¶ Aut legitimatur cum causa,& tunc dic vt in seq.membro, quãdo cum causa post apprehensam possessionem legitimatur.
179 ¶ Aut † post apprehensam possessionem, adita hæreditate naturalis filius legitimatur, & tunc itidem subdistingue: aut sinè causa, aut cum causa legitimatur. Primo casu, qñ sinè causa adita hæreditate post apprehensam possessionẽ legitimatur, nõ valet legitimatio:quia dominiũ est acquisitum per actualem possessionẽ, quo casu haud dubiè est de iure gentiũ §.per traditionẽ inst. de re. diui. quod Princeps sinè causa auferre non potest , est cõmunis, & indubitata omnium cõclusio in d.§.& q.d si tantũ,quam testatur Soci.Nep.in cons. 120. perspectis nu. 33.vol.2. post Ias. in l. barbarius col.7.vers. 13.facit ff.de offi.pt.
180 ¶ Aut † legitimatur cum causa filius naturalis adita hæreditate , & post appræhensam actualem possessionẽ, & valet legitimatio: quia Papa,vel Princeps ex iusta rationabiq; causa dispẽsare,& statuere possunt cõtrà ius naturale , & ius à tertio auferre,Docto.cõmuniter in l.fin.C.si cõm. iu.vel vti.pe.& in c. quæ in Ecclesiarũ de const.vbi Feli.n.26.Ferd.Loazes in tract. de matrimo. in 2. dubio arg. 2.Soci.Nep. in d.cons. 120. perspectis nu.34.vol.2.testatur esse cõmunẽ opinionẽ.Grat.in cõs.
181 1.nu.31.vol.2. ¶ Sed Princeps, † quãdo ex iusta causa , & probabili publicã respiciẽte vtilitatẽ,aufert ius tertij, illi ad pretiũ iuris sibi ablati tenetur, Ias. post alios per eũ ibi relatos in l.barbarius col.8.ver. secunda conclusio ff. de offi.pro.sm̃ Soci. Nep.in cõs. 120.n.35.vol.2.pulchrè Paris. in cons.6.nu.20.vol.2.Pet.Greg. in tract. concess.feu.p. 1.q.7.vers.prædictã tamen limitationẽ,per tex.in l.item verberatũ §. pẽ.ff.de rei vend.l.Iulius ff.de euicti.cum conc.per Feli.in c.quæ in ecclesia col. 10.
182 ¶ † Causa verò sola allegari potest , quæ publicã respiciat vtilitatẽ d. l. item si verberatũ ff. de rei vend. sm̃ Feli. in d.c.quæ in Ecclesiarum nu.27.de consti.Ias. in d.l. barbarius propè fi.col.6.ff. de offi.præto. Soci.Nep. in d.cons. 120.nu. 34.vol. 2.
183 ¶ Et † in dubio causa iusta, quæ respiciat publicum fauorem in Principe nõ præsumitur,quãdo cõtrà ius gentium disponit. Paris.in cons. 101.nu.72.vol. 1.per d.l.itẽ si verberatum, & l.venditor §. si cõstat ff. cõmu.præd.& Feli.in pcitato loco, præ-

sertim

fertim cũ tractatur de maximo ꝑiudicio, Feli.nu.67.in d.c.quæ in Ecclesiarũ,Dec. nu. 35.de offi.dele.Parif. in d.cõf.101.nu. 73.vol.2. Neuiz.in conf.12.nu.145.inter conf. feu.vbi dicit ꝓcedere etiã, ꝙ vtatur plenitudine poteftatis, ex mẽte Claud. in
184 l.vt vim de iuft.& iu. Vndè † Princeps concedendo priuilegium, etiã motu proprio,nõ videtur tertio ꝑiudicare, Parif.in conf.1.nu.75.vol.1. poft Io.And.& ali.in c.fi motu ꝓprio de præb.in vi.Neuiza in conf.12. patres cõcederunt nu.135. inter conf.feu.qui citat Iaf. in auth.quas actiones C.de facr.fan.Eccl.qui dicit,ꝙ nõ præ iudicat tertio,nec in re,nec ad rem, Deci. in conf.33.vifo puncto,& cæt. ¶ Et fub-
185 dit,ꝙ † nec fecũda iufsio operatur in præ iudicium tertij,fm̃ Guid.Pap.in conf.195
186 in caufa lib.3. † Princeps enim ea facilitate,qua donat,eadem ponit claufula ex certa fcientia, & motu proprio, & fimil. Neuiza in conf.12.nu.72. inter conf. feu. per l.doli claufula ver. diuerfum il 1.ff. de
187 noua. † Et Principis affertioni fuꝑ cau fa ftandũ non eft,Leon.conf.114.nu.358. inter conf. feu.per tradita per Affl.in c.1.
188 qui fuc.te. Et ratio poffet effe: quia † caufa prius conftare, & apparere debet, quãdo difpofitio finè caufa fieri non põt,Crauet.
189 in conf.172.n.7.in fin.vol.1. Et † in dubio Princeps in ꝑiudicium tertij nõ ꝑfum tur vti plenitudine poteftatis,Parif.in cõf.51 nu.15.vol.4.& conf.101.n.63.& conf.82 nu.60.vol.1.Rola.Val. in conf.86.nu.59. Iacob.Mand.conf.34.nu.26.vol.3. Et hoc
190 quia † Princeps in dubio iuftum, & verũ velle ꝑfumitur,& omnes actus fuos à iufti tia poli,& fori regulari, Iaf. in conf.8.nu. 16.inter conf.feu.poft Bal.in l.1.de cõfti. pri.Bertran.in conf.15.nu.13.vol.1.Mar. Mantu.in conf.12.nu.74.vol.1. ¶ Aut le-
191 gitimatur † fpurius,qui dicitur ille,qui nõ ex foluto,& foluta natus eft,auth.ex com plexu generaliter,vbi glo.Bal.& alij C.de inc.nu.§.fi.in auth.quib.mo.nat.effi.fui §. fi aduerfus infti.de nup.glo.infti.de adop. in prin.Soci.Nep.in conf.120.nu.17.vol. 2.& propriè fpurius dicitur,qui ex his parẽtibus natus eft,qui matrimoniũ contrahere non poterit tempore natiuitatis,nec tempore cõceptionis, Ang.Aret.in §.nouifsimè infti.ad orfi.vel, qui ex coitu lege punito nafcitur, Alc. lib.4.parerg.c.4. Et fpirius dicitur, Quafi fparfim conceptus ideft natus ex his mulieribus, cum quibus plures cõmercium carnale habent. Bud.in l.vulgò ff.de fta.ho.Did.Couarr.in decre. in epito.2.pa.cap.8.§. quintus in prin.vel fpurius quafi finè patre: nam præ infamia patrẽ nominare non audet: tametfi patrẽ certum habeat d.l.vulgò, vbi Bud. qui aie ꝓprium nomen fuiffe apud Romanos, ꝙ primis literis defignabatur.S. P. ideft finè patre, fm̃ Did.Couar.in præcitato loco. ¶ Et tunc aut citatis,aut non citatis ab inteftato fuccefforibus legitimatur, fiuè viuẽte patre, fiuè poft mortẽ patris, ex eius
192 ꝑordinatione. Primò cafu, † aut eft facta mẽtio de his omnibus,quæ principalẽ ad denegãdũ natalium reftitutionẽ mouere poffunt, vt quia non folũ exprimatur fpurium legitimandum: quia hoc nõ fufficit: fed neceffario id exigitur, vt vitiũ in conceptione contractũ in fpecie exprimatur: an ex moniali,natus.Lud.de Sard.in trac. legit.fol.13.col.4.an ex patre in facris cõftituto:an exadulterio:an exinceftu.Abb. in c.per venerabilem qui filij fint legiti.& id feruari in curia Rom.teftatur Nico. de Vb.rotæ aud.de fuc.ab inte.fol.10.col.4. an ex duplici adulterio, ex coniugato, & cõiugata, quod duplex eft vitium.Old.in conf.247. Ferd. Loazes in tract.de matri. dubi.10.qui dicit cõmunem,fm̃ Did.Couarr. in dec. in 2.par.c.8.§.9.nu.1.2.& 3. Aut non eft facta mẽtio de vitijs, Si de vitijs omnibus eft facta mentio, Aut graue, aut non graue fit alteri ꝑiudicium, Si graue fit alteri ꝑiudiciũ, Aut eft claufula generalis non obftante,&c. Aut eft claufula fpecialis non obftante §.fin.in auth.quib.
193 mo.na.effi.fui. ¶ † Si fpurius citatis ab inteftato veniẽtibus,omnibus vitijs expfsis, claufula generali interueniẽte, nõ obftantibus quibufcumq; iuribus cõtrarium ftatuentibus,legitimetur, fi de graui alterius ꝑiudicio tractatur, legitimatio non valet: nifi fpecialiter fit dictũ non obftãte §. fin. in auth.quib.mo.na.effi fui, fecus fi graue nõ fiat alteri ꝑiudicium:quia valebit cum claufula generali non obft. licet nõ exprimatur nominatim d.§.fin.Ludo.Gomez. in c.1.nu.104.de confti.in vi.quam opin. cõmunem, & in curia Rom.feruari teftatur Nicol.de Vbal.in tract.fucc.ab inteft. fol.11.col.2.fm̃ Did.Couar. in epito. decre.p.2.c.8.§.9.nu.6.ver.poftremo eft no tandum. ¶ Nec refagari citationem dici
194 poffet: quia ficut † fententia contra leges in iuris corpore claufas manifeftè lata non valet ipfo iure l.1.§.item cum ff.quæ fente. finè ap.refc.& l. fi exprefsim ff. de app.l.2.C.quando prouoca.non eft nece. c.1. de fent.& re iudi.Vant. in tract.null. tit. de def. proceff.nu.118.Ità hæc legitimatio contrà tex.§. fin. in auth.quib.mo. na.effi. fui non valet: licet pars citata exiftat nõ facta ipfius tex. fpeciali mentione, & ratio effe põt: quia fpecialis expfsio magis, quã generalis afficit l.ij. vbi Bal.C. de

de seruo pigno.da.manu. Ideò etiam vitij qualitas exprimi debet, vti ꝓbat tex. melior in iure, sm̃ Paul. ibi in l. sed si hac §. patronũ ff. de in ius voc. & in c. per venerabilem qui fil. sint legi. cum conc. per Did. Couar. in d. §. 9. nu. 1. ¶ Et ad vnũ aduertas, nam Did. Couar. hanc citationis difficultatem nõ tangit: quia fortè putat citationem hoc casu venientium ab intestato non requiri, præsertim, si legitimatio fiat cõsentiẽte patre: quia pater potest liberè bona propria distribuere, & nemini facit iniuriã filium propriũ legitimando, prout inibi in d. §. 9. nu. 7. dicit, Bar. communiter receptum allegans in d. §. & quid si tantũ, Deci. in conf. 338. col. fin. & in consil. 55. col. 1. & 3. vbi dicit esse cõmunem, & in conf. 367. Tiraq. in l. si vmquam de reuoc. dona. in verbo susceperit nu. 53. Boer. decis. 122. quã conclusionẽ procedere dicit, etiam, si filius legitimus efficiatur, quò ad feuda, in pjudicium agnatorũ, prout consulendo respondit Albe. Brun. in conf. 1.

195 ¶ Sed tunc † citatio non requiritur in legitimatione, quæ ad patris fit petitionẽ, cũ naturalis filius legitimatur, tunc enim propria, & simplex legitimatio dicitur, & ita pdictas authoritates à Did. Couar. citatas præal. in locis intellige: † secus, si legitimetur spurius: quia tũc nõ legitimatio:

196 sed propriè dispensatio, seu dispensatiua legitimatio dicitur, Soci. Nep. in cõs. 120. n. 19. vol. 2. post Paul. Cast. in conf. 30. sup puncto isto, col. 2. ver. item certũ sm̃ nouã impresiionẽ, Deci. in conf. 393. col. 6. ver. vltimo considerandũ Cur. in conf. 16. col. 9. vers. sed scrupulũ restat, & cæt. ibi cita.

197 Et † in spurij dispensatiua legitimatione requiritur citatio: alioqui sinè citatione dissipatio potius, quã dispensatio dicitur, sm̃ cõmunem opin. quã testatur Soci. Nep. in d. conf. 120. nu. 27. vol. 2. & ratio est sm̃ eum: quia requiritur causæ cognitio, & in hoc asserit differre hanc dispensationẽ à propria, & simplici legitimatione, & dicit suadere verba auth. si quis C. de na. lib. & ità illam auth. declarare Bal. Sali. & alios, & fuisse decisi. Bart. in q. xi. habeo filiam naturalem in resolutione q. & Dec. in conf. 176. viso themate col. 2.

198 ¶ † At mentione nõ facta de vitijs Principis animũ mouentibus ad non concedendum legitimationẽ, vel nõ citatis ab intestato veniẽtibus, dispensatiua legitimatio obreptitia ꝓsumitur: quia cũ causæ cognitione fieri debet sm̃ cõmunem, quã testatur Soci. Nep. in d. conf. 120. vol. 2. & obreptio etiam modica legitimationẽ vitiat, Parif. in conf. 12. n. 220. cũ seq. vol. 2.

199 ¶ Et sic no. † differentiã inter naturalis, & spurij legitimationẽ: in naturalis legitimatione non requiritur citatio ab intestato venientium, sm̃ cõmunem, quã ref. & seq. Did. Coua. sup dec. in æpito. secund. par. c. 8. §. 9. n. 7. ver. cæterũ hoc in loco. At in spurij legitimatione, etiam viuente patre requiritur citatio, sm̃ aliã cõmunẽ, cuius meminit Soci. Nep. in d. conf. 120. nu. 27. & seq. vol. 2. ¶ Naturalis in legitimationem non requiritur clausula nõ obstante; quia nõ est lex, quæ futuris Principũ concessionibus derogaret, ꝙ naturalem Princeps legitimare non possit. In spurij legitimatione est tex. in §. fin. in authe. quib. mo. nat. effi. sui qui futuris Principũ concessionibus, ac priuilegijs spurios legitimantibus derogat, & ideò clausula generaliter non obst. quibuscunq; iuribus contrariũ statuentibus requiritur, si graue nõ sit alteri pjudiciũ, alioqui specialiter nominatim requiritur clausula, nõ obstante §. fin. in auth. quib. mo. na. effi. sui, sm̃ Did. Couar. in d. §. 9. n. 8. ver. postremò in æpito. secund. par. c. 8. ¶ Naturalis in legitimatione vitia non exprimuntur: quia non sunt: tametsi filiorum legitimorũ mentio fieri debeat. At in spurij legitimatione (vt est dictum) exprimi debent.

¶ SEXTO Quæro quis præferatur in feudo, si duo eodem partu, eodemq; tem-

200 pore nati fuerint. Distingue: † aut sciri potest, quis eorũ prior natus fuerit, & primo natus ꝓfertur, per tradita ꝑ Tiraq. qui post multa ità cõcludit in tract. primoge. q. 1. n. 9. & q. 2. post Io. Cicier in tract. primogen. lib. 1. q. 1. in fin. licet posteriorem natũ priorem fuisse cõceptũ fateantur, & ꝓ nato habeatur, qui est in vtero, quoties de cõmodis ipsius quæritur l. qui in vtero ff. de sta. ho. qm̃ hic non conceptionẽ: sed natiuitatẽ inspici debere concludunt, nec esse sufficiẽtem inquiunt, si prior manum ꝓferat: nisi, & totus prior nascatur, quod testimonio diuinæ scripturæ probãt. Ge-

201 nesi. 38. vbi † Thamar geminos cũ pareret, Zera, vel Zerah prior manum extra vterum protulit, in qua obstetrix, putans illum quoq; priorẽ nasciturũ, coccinũ idẽ filum rubedine coloratũ ligauit, vt hinc dignosceretur, & aliter contigit, quã puta uit: illo enim manũ retrahẽte, Phares ante vertens prior exijt, hincq; primogenitus

202 habitus fuit. ¶ Aut sciri nõ põt, quis prior natus fuerit, & tunc Tiraq. latissime examinat, & in hoc duodecim refert opiniones, & deniq; cõcludit in q. 17. de primogen. ꝙ vterq; admittatur, siue in dignitatibus regalibus, siue in cæteris rebus hæreditarijs, & hanc dicit colore, benigniorẽ, iuriq;, ac rationi cõgruentiorem opi. nisi alter

alter eorum possideat: quia tunc interim nō probatur: quis sit maior natu possessor pfertur, & firmatur per tex. in l. 2. §. hæreditas ff. de suis, & leg. ubi † primus is
203 ditas ff. de suis, & leg. ubi † primus is
204 dicitur, quē nemo antecedit, † faciunt ad quæstionē de duobus pariter castrum ingredientibus, pacem frangētibus, beneficium obtinentibus, & ad brauium peruenientibus. vide Fely. in c. capitulū de rescr. vbi testatur cōmunē, φ brauiū iterū curri debet, & cum his omnes currere possunt. ¶ Sed in regno Pet. Greg. in tit. conc. feu. p. 4. q. 8. ver. limitò nūc primo, tenet, φ sit locus gratificationi, quem eorū dominus feudi Princeps eligere voluerit, p no. per Bal. in l. in quibus C. de sec. nu. & alia ra-
205 tione: qa † in Siciliæ regno feuda sunt magis indiuidua, quam sint feu. dignitatis de iure feu. quæ licet ratione corporis: nō tamen ratione administrationis, vel exercitij iurisdictionis sunt indiuidua. Soci. in cons. 265. col. 7. vol. 2. Io. Ab. de S. Blasio cons. 961. ¶ At in hoc regno omnia feuda sunt penitùs indiuidua, nō solū rationē partis integralis corporis feudi: sed etiam ratione administrationis, vel exercitij iurisdictionis, vt nullo modo diuidatur, per c. constitutionem, & c. volentes in fin. ibi (integro, & indiuiduo.) ¶ Pro quo facere dicit, quod dicitur de præmio pmisso prius castrum ingredienti, si præmium sit penitùs indiuisibile: puta, vt habeat talem in vxorem, quo casu tale præmiu duobus dari nō potest, nec in plures diuidi, nec in solidum, nec p parte, nec cōmunicari, vt vterq; sit eius vir, nec multiplicari, ad aliā dominā non promissam in vxorē: sed erit locus gratificationi, sm̄ Alex. in d. l. qui filiabus ff. de leg. 1. ver. extrà glo. ità dicendum puto. ¶ Et quis gratificandi pōtem habeat. vide Tiraq. in d. tract. primogen. q. 17. in fin. vbi post suam opi. subdit, φ si magis placent opiniones, quæ volunt, vt locus sit gratificationi, in rebus priuatis, cæterisq; (præter regnum, aliasq; magnas huiuscemodi dignitates) patri primus tribuitur locus, secundus superiori: sed in regnis, magnisq; dignitatibus, quæ superiores nō recognoscunt, magnatibus, & populo. ¶ Data tamen omnimoda paritate
206 gratificationi locus esse pōt, † secus si vnus formosior, robustior, fortior, vel animosior altero sit, vel moribus, meritisq; alterum superet, quia tūc iste excellentior pferetur. Bal. in prohe. ff. §. itaq; col. 2. vers. item cōsuetudo. Fely. in c. capitulum nu. 19. ver. de duobus natis de rescri. Corset. in tract. de excel. reg. q. 64. Pet. Greg. in d. p. 4. q. 8. ver. limito nunc, de concess. feud. Tiraq. in d. q. 17. in fin. de primogen. tùm quia vti magis perfectus prior de materno carcere exiuisse psumitur, arg. l. si fuerit §. si. ff. de reb. dub. tùm quia dignior est pponendus, arg. c. Episcopus 95. dist. glo. in §. aliā in ver. altiori inst. de bo. po. cū si.
207 ¶ At † rem forti cōmittere alter alterum inuitū non cogetur. Tiraq. in d. q. 17. post Io. Andr. Anto. & Abb. in c. licet cammillius ver. tertia opin. de prob. nisi fortè res aliter transigi nō posset, & quodpiam im-
208 mineret periculum. ¶ Hæc etiā † intelligenda sunt, si vterq; masculus, vel vtraq; fœmina existat: secus si vnus masculus, & altera sit fœmina, quia tunc masculus etiā minor natu fœminā excluderet per hunc tex. expssim volentē, vt masculus fœ-
209 minæ pferatur, & quia † potentior est sexus pro̅gatiua, quā primogenitura. Affl. in consti. vt de success. p consti. in aliquib. late Pet. Greg. in tract. conc. feu. p. 4. q. 6. & ità inter filios meos geminos adhuc incolumes viuentes contigit: fœmina, quæ dicitur Antonina p horā prior nata fuit, quā masculus Alexander: sed si feudū habuissem, Alexāder Antoninā excluderet: ratione sexus, quia (vt est dictum) potentior est primogenitura. Licèt ipsa primo-
210 genita dicatur, quia † breuissimi temporis spatio, quid prius, vel posterius dicitur, & ità præponitur, vel postponitur l. si quis eum §. si suo testamento ff. de vul. & pu. sub. l. si mulier, vbi id no. Soci. ff. de reb. du. cū conc. p Tiraq. in tract. primogen. q. 2. nu. 1. & 2. vbi dicit, φ sufficit, vt ex momento pcedat, vt primogenitus dicatur: puta si ex eodem partu duo nascuntur, & quidē vnus post alterum cōfestim. Io. And. in add. ad Spe. in tit. de fe. ver. hic interpone, dicēs hoc declarare historiam
211 Esaù, & Iacob, † nam Esaù prior egressus, & nullo tēporis interuallo secutus est, & Iacob, illius plantā pedis manu tenens, vt scribitur Gene. 25. & tamen ex illo tēporis puncto Esaù ius primogenituræ consecutus fuisset: nisi Iacob vendidisset, vt inibi, & ad Hæbr. 12. & in c. quæ periculosum 7. q. 1. Aret. in l. ex duobus col. 1. ff. de vul. & pupi. su. qui dicit bonū tex. in l. arethusa ff. de sta. ho. ¶ Et quādo pariter cōcurrerent, & nō appareret, quis prior natus fuisset: in dubio masculus prior natus psumeretur. glo. in l. arethusa alias seq. ff. de sta. ho. p d. l. si fuerit in fi. ff. de reb. dub. sm̄ Fel. in d. c. capitulū nu. 19. de rescr.
212 ¶ SEPTIMO Quæro † quis pferatur de duobus patruelibus idest filijs duorum fratrum si maior natu filius secūdogeniti, & minor natu filius primogeniti sit, dic, φ maior natu, qui est tēpore mortis illius, cui succeditur pfertur, quia per hoc c. per represen-

representationem nõ succeditur, vt est dictũ in ver. gradu, & in terminis ait Bernar. de Medic. in tit. de suc. col. vlti. dicit, & si sint duo nepotes masculi, maior natu succedit, quamuis minor natu sit filius antiquioris, ref. & seq. Pet. Greg. in tract. cõc. feu. p. 4. q. 10. ver. 2. infero, dicens ità aliàs fuisse terminatũ p Magnã Curiã, ratione quia ætatis prorogatiua cõsideratur tẽpore mortis eius, de cuius successione agitur, p hoc c. si aliquẽ, & c. cõstitutionẽ. Andr. in in cap. 1. col. 5 ver. quæritglo. & ver. hæc essent vera de na. suc. feu. cu conc. ibi.

IN VERBVM.

MARITATA.

SVMMARIA.

1 *Existens in capillo primogenitæ maritatæ, & dotatæ in feudo præfertur.*

2 *Inducta ad ampliationẽ diminutionẽ operari non debent, nec econuerso.*

3 *Lex noua interpretans secundũ terminos interpretatæ legis intelligi debet.*

4 *Mens statuti debet attendi.*

5 *Existens in capillo præfertur primogenitæ maritatæ, etiã nõ dotatæ secundum alium intellectum.*

6 *Omissum dicitur, non expressum per statutum.*

7 *Statutum primogenitorum est gratia familiæ conseruandæ.*

8 *Familia in fœmina aliqualiter cõseruatur.*

9 *Fœmina caput & finis est familiæ.*

10 *Mulier etiã nupta in patris familia remanere dicitur: licet de consuetudine de mariti familia nuncupari soleant.*

11 *Familia aliqualiter melius in existenstente in capillo, quã in maritata conseruari potest.*

12 *Mulieres, vt plurimum sinè dote non nubunt.*

13 *Dos est medium perueniendi ad matrimonium.*

14 *Mulieres propter maiorem dotem nobilius alteri nubunt.*

15 *Capilli prærogatiua est potentior primogenituræ prærogatiua.*

16 *Priuilegiũ cõcessũ sibi & descẽdẽtibus masculis & fœminis, ità demũ fœminis competit, si non sunt maritatæ.*

17 *Dos constituenda existenti in capillo, vel maritatæ quanta esse debeat.*

18 *Cap. si aliquem factum ad ampliatione graduum.*

19 *Intellectum ad constitutione vt de successionibus, an soror in capillo præferatur maritatæ, & non dotatæ in collateralium successione.*

20 *Expressi vocati tacitè vocatis præferuntur.*

21 *Primo nominati alijs præferantur.*

22 *Maritata. & non dotata: an succedat per constitutione vt de successionibus.*

23 *Statutum dotatam excludens indotatam includit.*

24 *Statutũ quod nõ extantibus masculis, filia succedat, includit, quod extantibus masculis, filia excludatur.*

25 *Arg. à contrario sensu in correctorijs sumitur quando aliàs statutũ frustatorium esset.*

26 *Statutum fœminas stantibus masculis excludens de dotatis debet intelligi.*

27 *Arg à contrario sensu non sumitur ad iuris communis, vel alterius constitutionis feudalis correctionem: nisi superfluum reddatur.*

28 *Omisisse, & noluisse illud dicitur, qui non expressit, quod poterat.*

29 *Opinio Doctorum nõ ex eorum authoritate: sed vrgentibus ex rationibus attendi debet.*

30 *Opinio Doct quæ melioribus rationib' fulcitur cõmuni opinioni præfertur.*

31 *Opinionẽ cõmunẽ erroneã, & irrationabilem sequendo quis nõ excusatur.*

32 *Statutum maritatã excludens: an viduam excludat, quæ statim nupta virum amisit.*

33 *Statutum quod mortua vxore, vir lucretur partẽ dotis verificatur, etiã si matrimoniũ momento durauerit.*

34 *Posthumus etiam momento viuens testamentum rumpit.*

35 *Substitutio, si sinè liberis decesserit extinguitur, patre mortuo cũ filio, qui momento vixit.*

36 *Filius infans, qui per horã post patris mortem vixit hæreditatẽ patris non agnitã transmittit potentia suitatis.*

37 *Momentanea veritas in dubio sufficit.*

38 *Emphyteuta, & vassallus irrequisito domino alienãdo, cadunt à iure corũ non obstante, quod sequuta alienatione, statim rem ipsam redimant.*

39 *Statutum maritatã excludens viduã non excludit.*

49 *Statu si disponat vxores rebelliũ in ciuitate nõ stare, vidua reuertere poterit.*

41 *Qualitas adiecta verbo regulatur secundum tempus verbi.*

42 *Vidua nobiliori nubere potest, & cõsequẽter familiã aliqualiter cõseruare.*

43 *Vidua propter adulterium in viduitate: an sicut propter adulterium in vita mariti dotem amittat.*

44 *Vidua in matrimonio censetur, in fauorabilibus.*
45 *Statutum in casu vero, & non in ficto verificatur.*
46 *Duorum ad verificationem, vnum nõ sufficit.*
47 *Statutum maritatã excludẽs: an maritum inutilem habentem excludat?*
48 *AEquiparatorum à lege antiqua de vno ad aliud ità demum fit extensio, si in illa materia in omnibus, & per omnia æquiparata reperiuntur.*
49 *Verbis statuti in dubio est adhærendũ.*
50 *Vidua censetur (quò ad sibi fauorabilia) quæ maritum habet inutilem.*
51 *Talem esse aliud est, & aliud pro tali haberi.*
52 *Mulier duobus nupta esse non potest.*
53 *Statutum maritatã excludẽs: an simpliciter dotatam, quasi destinatione maritatam excludat?*
54 *Verba statuti, cui non conueniunt, nec eius dispositio conuenit.*
55 *Dispositio de facto non habet locum in re destinata ad factum.*
56 *Illatio non fit ex diuersis.*
57 *Statutum de maritata loquẽs: an locũ habeat in despõsata per verba de præsenti: nõ tamẽ ad mariti domũ adhuc traducta, nec carnaliter cognita.*
58 *Nuptias non concubitus: sed consensus facit.*
59 *Statutum secũdum communem vsum loquendi intelligi debet.*
60 *Maritatas cõmunis vsus loquendi vocat eas, quæ per verba de præsenti sũt desponsatæ.*
61 *Statutum aliqua motũ esse ratione ad aliquid faciendum præsumitur, quæ debet imaginari.*
62 *Ratio quare statutum maritatas excludat.*
63 *Maritus vxorem alere tenetur.*
64 *Lex de matrimonio copulato loquẽs intelligẽda est de matrimonio consensu perfecto: licet coitus secutus non sit.*
65 *Statutũ de exclusione tractãs est odiosum, & extendendum non est.*
66 *Et an verum.*
67 *Arg à nõis diuersitate valet in iure.*
68 *Vxor, & sponsa differunt. sicut vir, & sponsus.*
69 *Matrimonium est indiuiduum.*
70 *Sponsalia pluribus modis soluuntur.*
71 *Sponsus de futuro consensum præstare cogitur.*
72 *Licet non præstãdo, mortaliter peccet.*
73 *Meretrices ab maius malum euitãdũ ab Ecclesia tolerantur.*
74 *Licet accessus ad illas sit mortale peccatũ.*
75 *Fornicatio simplex est peccatũ mortale*
76 *Statutum lucrum cõcedens p̃ præcedente vxore locum non habet in sponsa.*
77 *Matrimoniũ ante copulã: licet quò ad vinculũ sacramẽti sit perfectũ vt inter Beata Virginẽ, & Ioseph: tamen quò ad significationẽ est imperfectũ.*
78 *Qualitas adiecta verbo regulatur secundum tempus verbi.*
79 *Statutũ nuptam excludens, desponsatam non compræhendis. sed matrimonium carnali copula consumatum.*
80 *Opinio communis est sequenda.*
81 *Statutum maritatã excludens, impuberem desponsatã, vel maiorem sponsam de futuro non compræhendit: nisi sponsalia in matrimoniũ trãsiuissent.*
82 *Statutum maritatã excludens, locũ nõ habet in ea, quæ matrimonio inualido, vel præsumpto nupta est: nisi culpa, vel dolus interueniat.*
83 *Dos per statutũ reseruata: an succedat loco legitimæ.*
84 *Legitima sinè onere debetur.*
85 *Subrogatũ sapit naturã eius, in cuius locum subrogatur.*
86 *Pater ad alimenta nõ tenetur, quando filius est diues, vel artifex.*
87 *Pater officio Iudicis, & nomine actionis filiam dotare tenetur.*
88 *Legitima: nisi post mortem patris non debetur.*
89 *Legitima sinè onere debetur. sed dos sub conditione: si nupserit, debetur.*
90 *Statuto dotatã excludẽte, si dos sub cõditione relicta fuerit. põt mulier relictũ repudiare & successionẽ accipere*
91 *Dos omnes legitimæ qualitates habet: licet in vno casu differant.*
92 *Subrogata res in alterius locum, illius vice in omnibus fungitur si sua naturæ non contrarietur.*
93 *Dos vbi qualitates habet legitimæ: loco legitimæ succedit, & quãdo habeat qualitates legitimæ.*
94 *Subrogatum tũc sapit naturã eius, in cuius locũ subrogãtur, quãdo ad idẽmet: non ad diuersum subrogatur.*
95 *Filia grata congrua dote priuari non debet.*
96 *Dos loco legitimæ succedit, quãdo præseruatur per statutum.*
97 *Legitima quid sit?*
98 *Dos dicitur mulierum subsidium.*
99 *Subrogatum plures qualitates, quam illud, in cuius locum subrogatur habere potest, sicut econuerso.*
100 *Subrogata actio sapit naturã primordialem eius, in cuius locum subrogatur: non accidentalem.*

Corre-

153 *Virgo plus quam vidua æstimatur, & appetitur.*
154 *Virgo sponsa nõ tradẽda statim est viro, quasi charior, & melior vidua.*
155 *Dotariũ pro violata virginitate cõstituitur, quasi postea corrupta, vti deterioris conditionis maiori indigeat dote.*
156 *Diuitiæ hominem melioris conditionis faciunt. & pecuniæ obediunt omnia.*
157 *Nobilitas per paupertatẽ non deficit.*
158 *Aetatis qualitas in constituenda dote quomodo consideretur?*
159 *Maritus senis adolescentulam ducens vxorem indignus reputatur.*
160 *Donatio per sponsum ignobilem nobilissimæ sponsæ, vel senem adolescentulæ valet.*
161 *Donatio remuneratoria inter coniuges, an valeat? remissiuè.*
162 *Qualitas regionis in taxãda dote quomodo consideretur.*
163 *Nupta si minus habuerit quã pro dote de paragio sibi competebat, an excludatur, vel an agat ad dotis supplementum?*
164 *Statutum dotatam excludens, actum dotandi considerasse videtur, & non modicitatem dotis.*
165 *Legitima ad supplementum agitur, si tota legitima ex soluta nõ reperitur.*
166 *Statutum dotatã excludens procedit etiam si in vno nummo dotata fuerit, & quomodo procedat? in responsi.*
167 *Renuntians mulier, siuè nullam dotẽ, siuè aliquã minimã, vel tenuẽ habeat: licet agat ad supplementũ, non tamen succedere potest.*
168 *Statutũ dotatã excludens intelligi debet de cõgruè dotata: nisi dicat, quòd sit de dote data, vel promissa cõtenta.*
169 *Statuto stãte, quòd congruè, & legitimè dotata nõ succedat, debet probari cõgruè fuisse dotatã: nisi à patre fuerit dotata, & idẽ si nõ verbũ cõgruè.*
170 *Dotata nõ liberè puta, quia pater stipulatus sit dotem sibi reddi: licet tempore delatæ successionis hæres velit remittere grauamen: ipsa tamen nõ excluditur.*
171 *Nihil actum videtur, quoties aliquid addendum superest, respectu totius: sed non partis.*
172 *Solutio nõ perfectè facta, habetur pro non facta.*
173 *Legitima, siuè dotis quãdo ad supplementum agatur?*
174 *Repudiatione, siuè renuntiationis tacita ratione, quæ resultat ex aliquo, gesto, vel facto sibi quis nullo modo præiudicat, in lucro sibi quærendo.*
175 *Mulier, quid si noluerit dotari ad effectum ne excludatur an possit cogi?*
176 *Oblatio dotis succedit loco portionis sibi debitæ vel legitimæ stante statuto, quòd debeat dotari.*
177 *Fœmina in potestate esse nõ debet masculos beneficio statuti priuare.*
178 *Maritus oblatam sibi dotem ex statuto debitam non cogitur accipere.*
179 *Dotis ius, & dominium inuitæ nõ potest acquiri.*
180 *Lex, quod dat, non debet posse priuatus auferre.*
181 *Priuatio præsupponit habitum.*
182 *Dotem in testamẽto relictã nõ tenetur fœmina acceptare, vt excludatur.*
183 *Mulieri, quæ non vult nubere, sed castitatem seruare, sufficit tantũ dari, quantum nomine dotis habuisset, si nubsisset, vt excludatur.*
184 *Frater, qui feudũ habet licet per viã donationis non possit excludere sororem, quia denegat recipere dotem, potest tamen per testamentũ, vel aliter eam excludere.*
185 *Fœmina, an excludatur, si ea consentiente dos fuerit promissa, & soluta viro?*
186 *Mulier ius sibi quæsitum, vel quærendum mediante lege, vel statuto potest sibi conseruare.*
187 *Mulieres licet sinè dote nubere possũt*
188 *Matrimoniũ sinè dote, sed nõ dos sinè matrimonio esse potest.*
189 *Dote promissa viro, si nõ appareat de scientia vxoris mulier an excludatur?*
190 *Vxor facta viri ignorare præsumitur*
191 *Ignorantia præsumitur regulariter.*
192 *Consanguinei, quãdo scire facta consanguineorum præsumatur?*
193 *Ignorare, quis factum proprium non præsumitur.*
194 *Præsumptiones ad ea, quæ frequẽtius accidunt adaptantur.*
195 *Ignorantia, vel scientia coniecturis probatur.*
196 *Ignorantia etiã in facto proprio præsumitur, cum de damno vitando tractatur.*
197 *Non probat hoc esse, quod ab hoc contigit abesse.*
198 *Mulier, an excludatur, si ea sciente, & nõ contradicente, dos promissa, vel soluta fuerit viro?*
199 *Mulier virũ prohibere nõ potest quin pro ea dotis recipiat promissionem.*
200 *Tacens non consentit regulariter, maximè in his, quæ impedire, aut prohibere non potest.*

Taci-

201 Taciturnitas scientia, vel patiētia, nō nocet, cū agitur de aliquo obligando.
202 Tacens in actu oneroso consentire non videtur, etiam quòd actū ipsum impedire potuisset.
203 Statutum exigens cōsensum mulieris in dote, non habet locum in pacto, sed in vero consensu.
204 Tacens fictè, & non verè consentit.
205 Scientia nec ignorātia prodest, quando contradicere sciens, vel ignorans non potest.
206 Mulier si scit matrimonium & dotis constitutionem, rathum intelligitur habere.
207 Mulier rathum habens matrimoniū, rathum etiam dotis constitutionē habere videtur.
208 Consequens qui vult, necessariū antecedens velle videtur.
209 Protestatio cōtraria facto nō prodest.
210 Derogare statuto, siuè legi non est in potestate exclusi per statutum.
211 Testando qui potest super aliquo prouidere potest etiam & paciscendo.
212 Taciturnitate quando actū suo nomine gestum approbare quis videatur?
213 Dos non est necessarium consequens, vel antecedens matrimonij.
214 Feudum non ratione paupertatis, vel delitiarum defertur, sed primogeniturae ratione.
215 Tacens in sui praeiudicium consentire videtur, si praiudicium est futurum, & incertum.
216 Ius quaesitū difficilius quàm ius quaerendum abdicatur.
217 Tacens consentire non videtur animo donandi, si res est sua re, secùs si spe.
218 Mulier soluto matrimonio si vult, actionem habet ad dotem promissam, ea sciente, & non cotradicente.
219 Tacens pro consentiente habetur, quoties de eius fauore tractatur.
220 Cōsensus ex diuturnitate tēporis praesumitur.
221 Mulier sciens, & non contradicens in constitutione dotis excluditur, vti dotata, & magis procedet, si praesens fuerit.
222 Mulier quid si sibi reseruat ius succedendi tempore dotationis, cū consensu dotantis, de cuius successione agitur: an excludatur?
223 Protestatio cōtraria facto nō prodest.
224 Haereditas pacto dari non potest.
225 Pactum de futura successione, quādo valet.
226 Arg. de vltimis voluntatibus, ad contractus valet.
227 Filijs ius quaesitū vigore statu. viuēte patre non est spe infallibili quaesitū.
228 Pater in iure quaerendo filijs, & filij, & serui patri, & domino praeiudicare possunt.
229 Foemina non fauore patris dotantis, sed fauore masculorū, dotata excluditur.
230 Pater fauori masculorum renuntiare non potest, propterquam dotata excluditur.
231 Ius, quod habet filius, tùm viuente patre tùm post patris mortē non est considerabile.
232 Haereditas in suum haeredem ipso iure transit.
233 Haereditas pacto dari non potest, & quomodo procedat.
234 Ius mihi quaesitū ex persona tua mihi non potes auferre.
235 Pater filijs praeiudicare nō potest, etiā in his quae mixto fauore sūt disposita
236 Decedens testatus, sicut facere nō potest, vt lex, quae locum habet in testamento, locum non habeat, ità cū decedere vult intestatus, vt statuto quod loquitur ab intestato, facere non potest, vt locum non habeat.
237 Dispositio testamentaria est fauorabilis: sed inter viuos odiosa, cum de successione tractatur.
238 Haereditas nullatenus pacto dari potest, etiam quòd nō tollatur libera testandi facultas.
239 Haereditas filijs: sed nō alijs pacto dari potest.
240 Pactum contrà statutum non valet.
241 Mulier pro parte, & non in totum dotata non excluditur.
242 Nil actum videtur, cū aliquid addendum superest.
243 Mulier fratris, vel donātis iusto metu dotem recipiens, à successione non excluditur.
244 Mulier, an excludatur, dote promissa vel constituta, & nullo sequuto matrimonio?
245 Destinatione & propriè dotatam esse, paria sunt, & quomodo procedat?
246 Mulier, vt euitet poenā adulterij, parificatur esse desponsatā de praesenti, nominatam, vel testamento destinatā ad matrimonium.
247 Poenae sunt molliendae.
248 Dotata, vt excludatur, est casus fauorabilis: ratione familiae conseruādae, quod procedit: si est dotata: secus si adhuc dotata non sit.
249 Testatoris voluntas est lex.
250 Dos: an succedat loco legitimae?

Dispo-

251 *Dispositio, quæ de dote loquitur, nõ habet locũ in dote lato modo sumpta, si de fauore mulieris non tractatur.*
252 *Testatoris voluntas facit cessare præsumptionẽ legis, tutorem cum pupilla matrimoniũ contrahere prohibentis.*
253 *Testatoris voluntas destinãda in dote multum operatur.*
254 *Filia non dicitur præterita, sibi dote legata.*
255 *Dos in testamento relicta intelligitur sub cõditione, si nupserit, vel cum nubilis ætatis fuerit effecta.*
256 *Dotata conditionaliter antè conditionem impletam non dicitur dotata.*
257 *Destinatũ ad aliquid faciendũ, antequam illud fiat, nihil operatur.*
258 *Pecunia destinata ad emptionem immobilium censetur immobilis.*
259 *Actionẽ ad rem habens, censetur rem impropriè habere.*
260 *Dotata, etiam absq; communi vsu loquendi, ratione destinationis, dicitur impropriè dotata.*
261 *Statutorum verba maximè exorbitantium debent intelligi, secundum veram & propriam significationem, & quomodo procedat?*
262 *Indefinita æquipollet vniuersali in fauorabilibus.*
263 *Indefinita in feudalibus: an æquipolleat vniuersali?*
264 *Feudalis causa, quæ nõ reperitur decisa per cõsuetudines feudales, debet terminari per argu. & similia iuris ciuilis.*
265 *Statutũ partim fauorabile, etiã principaliter, & partim odiosum, etiã in consequentiam, est restringendũ, saltem ex parte odium cõtinente, & an verum?*
266 *Statutum dotatã excludens antequã sit verè dotata, non est fauorabile.*
267 *Interpretatio, vt casus impropriè in statuto cõprehensus intelligatur, ità demũ fit, si eadem omniũ comprehensorem ratio militet, alioquin secus.*
268 *Indefinita, quæ æquipollet vniuersali, nõ æquipollet ei, vbi est diuersa ratio omnium, & singulorũ sub ea comprehensorum.*
269 *Offerre dotẽ realiter masculus potest vsq; ad sententiam, vt fœmina excludatur, stante statuto fœminã excludente, & eam dotari mandante.*
270 *Secus stãte statuto dotatã excludẽte.*
271 *Oblatio realis ex ordinationis, seu destinationis necessitate antea facta, ad quem retrotrahitur, facit veram, & propriam dotem.*
272 *Retrotrahitur finis ad principiũ quãdo à principio necessariam habet consequentiam.*
273 *Factum vno tempore, vt ad aliud tempus retrotrahatur, necessario requiritur, vt extrema sint habilia, extremum à quò & extremum ad quod.*
274 *Legitimatio in præiudiciũ iuris alteri quæsiti nõ retrotrahitur, secundũ communem.*
275 *Statutum in casu ficto nõ verificatur.*
276 *Verbũ præteriti perfecti denotat actũ perfectum.*
277 *Expressio eorum, quæ tacite insunt, nihil operatur.*
278 *Dotata dicitur, ea, in quã pater actũ exercuit dotandi.*
279 *Verba vbicunq; possunt (retenta ipsorum proprietate) ab initio verificari, nunquã ex post facto ad sensum improprium extenduntur.*
280 *Verba quæ non possunt intelligi de iure, intelliguntur de facto.*
281 *Verbũ (dotata) potest exponi si cœpta fuerit dotari, & an verum?*
282 *Verba capi debẽt in potiori significatu*
283 *Statuto loquenti de dotata, debet subintelligi verbum (fuerit) vt respiciat tempus futurum, & an verum?*
284 *Testatoris voluntas ambulatoria est vsq; ad mortem.*
285 *Dos promissa: licet nõ tradita, dicitur propriè dos, & non impropriè.*
286 *Statutum disponens maritum, prædecedente vxore dotem lucrari debere, locũ habet, etiã in dote promissa, quod procedit matrimonio sequuto.*
287 *Donationis pactum est donatio.*
288 *Dotis promissio, & datio æquiparantur, & ratione adæquationis statutũ loquens in vno locum habet in alio.*
289 *Dotata: participium prolatum à lege potest verificari in præteritum, & in futurum, & an verum?*
290 *Dos esse non potest sinè matrimonio.*
291 *Statutum debet propriè, & strictè intelligi.*
292 *Dos legata, vel destinata dicitur largo modo dos.*
293 *Verborũ ab interpretatione in dubijs non est recedendum.*
294 *Nupta antè matrimoniũ sicut dici nõ potest, ità nec dotata.*
295 *Dotis contractus rei interuentu traditæ perficitur, nec dicitur dos ex sola promissione, sed dotis promissio, vel pro dote relictum, seu ob causam dotis, contractus innominati.*
296 *Destinatũ ad aliquid faciendũ, antequam illud fiat, nihil operatur.*

Relictum

297 Relictum pro dote est conditionale, si nubilis fuerit effecta.

298 Statutum dotatam excludens: an sit odiosum, fauorabile, vel limitatoriũ legitimæ?

299 Statuto stante fœminam propter masculos excludente, & dotari mãdante, filia in testamento patris præterita, non dicit testamentũ nullum, quocũq; titulo dote ei assignata: secus stãte statuto dũtaxat dotatã excludẽte.

300 Duo statuto requirete maritatam, & dotatam esse, non sufficit vnum interuenire.

301 Patris officium est dotare filiam.

302 Duo, vel plures periti, vbi requiruntur in actu, intelligitur si haberi possunt, aliàs in vno verificatur.

303 Dos ꝓmissa sub dotis definitione venit

304 Potentia in actu propinquo pro actu habetur.

305 Statutũ exorbitans, & maximè odiosum locum habet in casu vero, & non in ficto.

306 Nupta dicitur impropriè, ſponsalibus contractis.

307 Dispositio de dote, locum habet etiam in dote largo modo sumpta, vbi de mulieris: sed non si de alterius etiam mariti fauore tractatur.

308 Fœmina non excluditur propter dotẽ constitutam, promissam, vel testamento relictam, stante statuto quod dotata excludatur: nisi constet de cõmuni vsu loquendi.

309 Testator de feudo regulariter hodiè disponere potest: nisi forma repugnet.

310 Feuda alienabilia, vt bona paganica effecta sunt in regno per c. volentes.

311 Fœmina: an excludatur, si dos est promissa, nec dũm soluta viro?

312 Dos soluta plus operatur, quam promissa.

313 Odiosa cõstitutio strictè intelligi debet.

314 Actionẽ habẽs ad rem impropriè rem illam videtur habere.

315 Statutũ verificatur in casu vero, & non ficto.

316 Dos promissa: licet non dùm tradita, dos dicitur.

317 Fœmina vti dotata excluditur, per dotem promissam: licet nõ dùm traditã, etiam quod statutum dicat, vt verba propriè intelligãtur, quod limitatur, & sublimitatur.

318 Fœmina: an excludatur, si dos fuerit soluta viro, eam perdituro.

319 Statutum correctoriũ iuris cõmunis, de prima vice intelligi debet.

320 Fœmina, an excludatur si probetur dotatã esse, per solam confessionẽ mariti confitentis se dotem recipisse.

321 Confessio in dubio præsumitur sub spe futuræ numerationis.

322 Confessio est ficta solutio.

323 Dotata dicitur, sinè verè sinè fictè soluatur.

324 Vxori nõ præiudicatur, si ea ignorante, dos fuerit soluta, siuè ꝓmissa viro.

325 Dotata de bonis eius, de cuius successione agitur, requiritur, vt fœmina excludatur stante statuto.

326 Confessio dotis receptæ constante matrimonio à cõsanguineo mulieris, præsumitur in fraudem.

327 Confessio receptæ dotis constãte matrimonio regulariter censetur facta in fraudem, & nec marito, nec creditoribus nocet, etiam si sit renuntiatum exceptioni non numeratæ dotis, & sit iuramentum.

328 Iuramentum non firmat cõtractum, super eo, quod est simulatũ, vel est de præterito, secus super eo, quod est de futuro, puta non reuocãdo, quod promittitur.

329 Mulier alienata per virum, pro dote reuocare nõ potest, si de datione dotis constat per confessionẽ viri constante matrimonio.

330 Donatio inter virum, & vxorem morte confirmatur.

331 Cõfessio dotis receptæ præsumitur animo recognoscendi veritatem, & non animo dotandi, si præcesserit instrumentum constitutæ dotis.

332 Confessio dotis receptæ nõ præsumitur in fraudem, si antè matrimoniũ præcessit vera promissio dotis.

333 Mulier, an excludatur, si tẽpore successionis nõ habet dotes, quia illas forsan amisit?

334 Pactum inter socios de filia dotãda nõ operatur, vt socius ad secundas dotes teneatur, si mulier propter inopiam mariti remanet indotata.

335 Casus in re cõtingens creditori nocet.

336 Frater sororẽ dotare tenetur, quando aliundè non habet, vndè se dotet.

337 Qualitas respiciens verbum, per quod determinatur effectus rei, illo tempore debet adesse.

338 Dotandi necessitas, de prima vice intelligi debet.

339 Statutum dotatam, & maritatã excludens: an habeat locũ in ea, quæ semel nupta, habuit dotes, & modo est vidua?

340 Mulier dotata dicitur, etiã post recuperatam dotem soluto matrimonio.

Statutum

Renun-

391 *Renuntians patris successioni, fratri succedere nõ prohibetur, etiam si sint eadem vtriusq; successionis bona.*
Renuntiatio respectu bonorum vnius successionis non trahitur ad aliã successionem, ibid.
Sententia ex vna causa lata, agẽti ex alia causa non nocet. ibid.

392 *Dotata de bonis paternis, in successione fraterna, vbi etiã sunt bona patris non excluditur, stante statuto dotatã excludente, etiam si frater patris hereditatem actualiter non adiuit: sed adeunda sit per fratris hæredes.*

393 *Dotata à patre in fratris hæreditate nõ excluditur, etiã si in fratris hæreditate nõ sint alia bona, nisi paterna.*

394 *Frater feudo paterno renũtians: licet non patri: fratri tamen succedere potest in eodem feudo.*
Feudũ mutatione personæ, nomen etiã mutat, ibid.

395 *Dotata de bonis paternis, etiam, quòd generaliter renũtiasset: nisi expressim feudo fraterno renunciet in dotatione, fratri semper succedit.*

396 *Dotata de bonis primi acquirentis, & non aliundè, à feudo ex pacto, & prouidentia excluditur, si vti dotata debeat excludi, quod est verum si nõ ex capitulo si aliquem succedit.*
Primo acquirẽti in feudo ex pacto, & prouidentia succeditur, ibid.

397 *Dotata de bonis vltimi decedentis excluditur in feudo hæreditario.*

398 *Dotata de bonis vltimi decedentis in feudo informi excluditur.*

399 *Natura feudi est, vt feudum sit illud, quod ex pacto & prouidẽtia dicitur.*

400 *Hæreditaria qualitas est extrinseca, & in dubio non præsumitur.*

401 *Fœmina semel exclusa perpetuò censitur exclusa in feudo propriam habente naturam: secus in alijs.*

402 *Dotata de bonis paternis in hæreditate materna non excluditur.*

403 *Dotata à patre filiorũ cõtemplatione: an excludatur in fratris hæreditate, stante statuto dotatam excludente.*

404 *Statutũ est stricti iuris, & strictè debet intelligi.*

405 *Filijs ex re patris prouenire dicitur, quod eis ab amicis, & consanguineis patris datur.*

406 *Neptis ex fratre à patruo dotata excluditur ab existente in capillo eiusdem gradus, si de feudo à patruo delato agitur.*

407 *Dotata à dotãtis hæreditate, tũc repellitur, cũ dotãs dotare tenebatur: secus si voluntariè dotauit, & an verum?*

408 *Mater filiam: nisi patris inopia dotare non tenetur.*

409 *Prærogatiua sexus, & capilli an in aliquo differant?*

410 *Quilibet in re sua est moderator, & arbiter.*

411 *Princeps feudũ sibi deuolutũ, alteriq; agnato præcedentis vassalli cõcedendo, nulli facit iniuriam.*

412 *Gratia mera, vbi est iniuria, locum nõ habet.*

413 *Mater filiã dotare tenetur, si ab eius successione eam excludere vult, stantibus terminis const in aliquibus.*

414 *Casus omissus remanet in dispositione iuris communis.*

415 *Dotata quod esse debeat de bonis eius, de cuius agitur successione, quomodo procedat, stante c. si aliquẽ, & const. vt de successionibus.*

416 *Neptis matereræ succedit, & quid si mater ab illa dotata sit?*

417 *Filia ex matris gradu succedens, in matris vitium succedit.*

418 *Primitiua infecta, inficitur deriuatiua.*

419 *Dotata ex bonis patrui patri relictis, pro eius dote, in patris hæreditate nõ excluditur, stante statuto dotatam excludente.*

420 *Legatum filiofamilias cõtemplatione patris nõ censetur in his, quæ possunt sibi acquiri.*

421 *Aduentitium: an dicatur, relictum ab auo nepti, filio hærede instituto.*

422 *Statutum superueniens in vno æquiparatorum à lege antiqua, in alio locum habet.*

423 *Dos ab extraneo patris contemplatione data in legitimam computatur.*

424 *Dotata ab auo patris cõtemplatione, in patris hæreditate non excluditur.*

425 *Dotata à fratre de bonis ipsius in fratris hæreditate non excluditur.*

426 *Dotata, verbum ius, & nõ actum nudi ministerij significat.*

427 *Dotata de bonis cõmunibus ipsius, & fratris, in fratris hæreditate non excluditur.*

428 *Dos ex cuius bonis data præsumatur si non apparet.*

429 *Dotata à patre de bonis maternis con sensu matris, in feudo paterno nõ excluditur.*

430 *Nupta sine dote, in patris, vel fratris successione non excluditur.*

431 *Succedens in feudo: an alteri eiusdem gradus dotem de paragio, vel vitam & militiam dare teneatur.*

Hh Dos

MARITATA. Suppelent hic Doct. verba (& dotata) & no. ꝙ 1 † iunior existens in capillo primogenitę maritatæ, & dotatæ: sed non maritatæ tantũ, & nõ dotatæ pfertur in feudi successione, si hoc est cap. si aliquẽ Papæ Honorij, est hæc originalis interptatio, And. in cap. 1. col. 6. n. 22. ver. de æquitate durũ est dicere de suc. feud. & in specie huius tex. huic astipulantur interpretationi Gul. à Perno hic, qui (hoc pro expedito præsupposito) examinat: ex cuius bonis dotata esse debeat primogenita, vt excludatur do. meus Propatruus do. Blascus Lancea hic q. 14. Petr. de Greg. in tract. concess. feud. p. 4. q. 5. idẽ sentire videtur Io. Alo. de Sept. in apost. hic vers. secũdo dico, vbi citat videndũ elegans cons. do. Adam incipit do. Philippus de Naro, vbi eleganter concludere dicit pro sorore secundogenita in capillo, quando cõcurrit cũ maiore maritata: sed

per

per hæc verba, nõ aperitur: an iste Adam senserit etiam de dotata. ¶ Firmatur hæc
2 cõclusio: primò quia † inducta ad ampliationem, diminutionẽ operari nõ debent, sicut nec econuerso ad diminutionem inducta, augmentũ operari debent l. si à milite §. 1. ff. de test. mil. l. si ruffinus C. eod. l. legata inutiliter ff. de leg. 1. l. 3. ff. de adi. leg. l. cum tale ff. de cond. & de. Tiraq. in tract. primoge. q. 34. nu. 41. Sed hoc cap. si aliquẽ dicunt esse factum ad ampliãdas, & non restringendas successiones ergo, &c.
3 ¶ Secundò: quia † lex noua interpretans, secundũ terminos interpretatæ legis intelligi debet §. tertia verò constitutione in authe. de fil. ante do. inst. na. Sed hoc cap. dicũt esse factũ ad interpretationẽ consti. vt de successionibus rub. 24. lib. 3. ergo sm terminos illius cõst. intelligi debet, vbi habetur, ꝙ coniugata, & dotata excluditur.
4 ¶ Tertiò: quia † mens statuti debet attendi, glo. in l. tale §. fi. ff. de pact. no. in l. non dubium C. de leg. & in clem. 1. de rescrip. etiam si verba offendantur. Bar. in l. cõtrà ver. sed quid in statu. ff. de leg. Firm. in suo rep. in ver. mens ver. 3. At mẽs statuti fuisse videtur, vt maritata, & simul dotata excluderetur, & nõ ea, quæ tantũ est nupta, quasi verb. & dotata vti clara subintelligantur: quia mulieres sinè dote alicui nubere non soleant l. purè in fi. ff. de do. exc.
5 ¶ At cõtrarium, ꝙ † maritata tantũ, licet non sit dotata excludatur ab existente in capillo, tenuimus antequam alias vidissemus authoritates: sed postea cõperimus id tenuisse Bru. in tract. de statu. fœm. art. 6. membr. 4. q. 18. in fi. nu. 284. cõtrà And. in d. c. 1. de na. suc. feu. dicens hanc opin. veriorem esse: licet dicat opi. And. saluari posse: quia const. quam ipse interpretatur tendit ad interpretationem alterius cõsti. quæ loquitur de maritata, & dotata vndè secundũ illius intelligi debet, & in regno in terminis istius cap. idem voluit Tau. quem ref. Gul. Pern. hic in verb. maritata. ¶ Munitur hæc opinio: primo quia verba
6 statu. hoc nõ dictant, & † omissum dicitur, ꝙ non exprimitur à statuto l. seruum §. nõ dixit ff. de acqui. hær. l. nõ aliter ff. de leg. 2. Brun. in pcitato loco, Paris. in cons. 56. nu. 7. vol. 3. ¶ Secundò: quia matrimoniũ sinè dote esse potest l. 3. ff. de iur. do. l. fi. in princ. C. de do. an. nup. l. fi. C. de rep. cum sim. & statu. in maritata tãtum absq; dote
7 verificari potest. ¶ Tertiò: quia † statutũ primogenitos pferens gratia familiæ conseruandæ factum censetur, glo. cõmuniter recepta in c. licet de vo. Pau. Cast. in cons. 421. ꝙ ista mater admittatũ nu. 2. ver. tertiò sic, & ita, qui testatur cõmunem, Brun. in tract. fœm. art. 3. nu. 12. Paris. in cons. 10.
8 nu. 10. vol. 1. † Et familia in fœmina, si nõ in totũ: saltim aliquantisper, donec vi-
9 uit conseruatur: † siquidẽ fœmina caput, & finis est familiæ l. pronũtiatio §. fi. ff. de ver. sig. Soc. in cons. 30. nu. 6. vol. 1. Paris.
10 in cons. 23. nu. 45. vol. 1. † & etiã alteri nupta mulier adhuc in patris familia, & agnatione remanere dicitur. Doct. in l. voluntas C. de fideic. cum conc. p Soc. Nep. in cons. 2. nu. 16. vol. 2. licet de consuetudine mulieres nuptæ de mariti, & nõ de patris familia, & agnatione nũcupari soleãt, Corn. in cons. 41. videt in hac col. fin. vol. 4. secundũ Soc. Nep. in cons. 168. præsen-
11 tis nu. 59. vol. 2. ¶ Et † melius in existente in capillo, quam in maritata familia, & agnatio saltim aliquantulum, donec viuit cõseruari potest: quoniã existẽs in capillo digniori nubere potest, quã nupta primogenita reperiatur: nã ista cũ feudo nubet, & illa sinè feudo nupsit, quæ nõ adeò di-
12 gno nubere potuit: † quia mulieres vt plurimũ sinè dote virũ nõ inueniunt d. l. purè
13 in fi. de dol. exc. † & dos est medium perueniendi ad matrimoniũ, Crauet. in cons. 281. nu. 2. vol. 2. & si aliquẽ inueniunt, nõ adeò dignũ virũ inueniẽt, cũ nemo libenter indotatã ducat vxorẽ l. 1. in fi. de his q in frau. cre. And. in const. quãpluriũ col. 3. ver. nullus libenter vbi volens ostendere,
14 † ꝙ pp maiorẽ dotẽ mulieres nobilius nubunt, subdit ꝙ si simpliciter, ad simplicia: si magis, ad magna: si maximè, ad maxima cõuolabit, arg. l. capitalium §. solent ff. de pœn. & l. quicũq; ff. de seru. fug. quẽ sequitur Affl. ibi nu. 16. ¶ Faciunt tradita per Pet. Gre. in tract. cõc. feu. p. 4. q. 5. in prin.
15 vsq; ad 5. istam conclu. vbi concludit, † ꝙ capilli ꝓrogatiua est potentior ꝓrogatiua primogenituræ, per istũ tex. & per const. vt de success. & Affl. in const. in aliquibus
16 col. 3. vers. secundo q. † & ꝙ priuilegium cõcessum alicui, & descendẽtibus masculis, & fœminis, ità demum fœminis cõpetit, si nõ sunt maritatæ, sing. Bar. in l. quoties C. de priui. scol. lib. 12. cũ conc. p Ias. in l. cũ quædã puella col. 2. ver. tertiò am-
17 plia de iur. om. iud. † & ꝙ vbi est constituenda dos de paragio filiæ, si est maritata nõ constituitur vltrà tertiã tertiæ ab intestatò cõtingentis, ex feud. vti re allodiali: sed si est in capillo, si hæc tertia tertiæ nõ sufficit, tota tertia per dote constituetur, ac si succederet in feu. vti in re allodiali, vt nubat pari, secundũ eius cõditionẽ, secundũ And. in const. in aliquibus co. pe. & se.
18 ¶ Nõ obst. primum: nam † hoc cap. si aliquem est factum ad ampliationẽ graduũ successorum, vt qui succedebant vsque ad

tertium gradũ per consti. vt de successionibus, modo per hoc c. succedant vsq; ad septimum gradum, vt dictum est supra in verb. vsq;. & hoc cap. neq; ampliatur, neq; minuitur, siuè maritata, siuè existẽs in capillo succedat: siquidẽ vtraq; est in secundo gradu: quia sorores sunt l. iuriscõsultus §. secundo ff. de gra. §. secũdo inst. de gra. vel si non sunt sorores inæquali in gradu sunt, & facilè dignosci potest, quæ ipsarũ pferat, vt est dictũ in ver. masculus q. 13.

¶ Secundum non obst. quia non determinatur expſsim per d. constit. vt de successionibus, quæ præferri debeat: an existens in capillo, vel an maritata, & non dotata.
19 Imò † nouiter intelligendo d. const. vt de successionibus, dici potest, ꝙ per eam existens in capillo maritatæ, & non dotatæ pfertur, cũ de collateralium agitur successione. Primò: quia existens in capillo vocatur expſsim in d. consti. ibi *(ex collaterali linea venientes, vt fratres, siuè ex vtroq; parente, siuè ex altero tantũ. & sorores in capillo, excluso etiã cõmuni patre superstite omninò succedant.)* & maritata simulq; nõ dotata non expſsim: sed tacitè per arg. à cõtrario sensu vocatur. ibi *(coniugata autem, & dotata à fratrũ successionibus repelluntur.)* ergo à cõtrario sensu, si nõ sunt dotatæ. sed coniugatæ tantũ,
20 nõ repelluntur, & † expſsim nominati tacitè vocatis pferuntur, arg. tex. cum ibi no. in l. cũ ità §. in fideicõmisso ff. de leg. ij.
21 Secũdò † ratione ordinis præferri debet: quia prius est nominata quæ est in capillo, & posteà maritata, arg. l. quoties ff. de vsuf. Soc. in cons. 252. n. 16. vol. 2. ver. prima est: quia primò nominati. Tertiò: (vt est dictum) familia aliqualiter in existente in capillo conseruari potest, quod non est in maritata. ¶ Nec obst. §. filiæ autẽ in d. consti. vt de success. vbi filiæ in capillo sorores cõiugatas, & de bonis patris: sed nõ aliundè dotatas excludũt, ergo multo minus à nemine dotatas excludẽt, & glo. ibi in verbo dotatæ, quæ dicit, ꝙ hæc distinctio in fratris, & sororis successione debet admitti: nam respo. ꝙ verè §. ille loquitur in casu, quo patri, & nõ quando fratri succeditur, & magna est rationis diuersitas inter vnã, & aliam successionẽ: nam filia à patre dotari debet, & dos loco legitimæ succedit. l. titio centum. §. genero ff. de cond. & dem. sed non à fratre. Ias. in l. 1. §. veteres nu. 26. ver. tamen sustinendo ff. de acq. pos. Moder. Repe. in l. in quartam nu.
22 31. ff. ad l. fal. ¶ † Et hoc præsupposito, ꝙ maritata, & nõ dotata succedat p d. const. vt de successionibus. quæ in sensu directo
23 dotatam excludit, vt in specie, ꝙ † statutũ dotatã excludens, dotatã includat, tenuit Paris. in cons. 62. in prin. vol. 3. post Bal. in l. si viua matre C. de bo. mat. Paul. Cast. in cons. 6. super eo, de quo quæritur ver. sed ad dictũ eorũ nu. 2. vol. 2. Sicut econ-
24 trà † statutum, ꝙ nõ extantibus masculis, filiæ succedant, includit, ꝙ extãtibus masculis, filiæ excludantur, per arg. à contra-
25 rio sensu, † ꝙ sumitur etiã in corectorijs, quando statutum alias frustatorium esset. Moder. Repe. in l. 1. de offi. eiu. cui ma. est iu. nu. 58. fol. 234. vol. 1. post Ias. ibi in 4.
26 no. &c. Ad ꝙ etiã facit, † ꝙ statutũ fœminas excludens, extãtibus masculis de dotatis intelligi debet. Moder. Repe. in l. filius familias. §. diui. nu. 63. ff. de leg. 1. fol. 235. vol. 4. ¶ Sed reuocari posset in dubium: quia p arg. à cõtrario sensu, maritata, quæ
27 non est dotata vocatur, & † arg. à contrario sensu in feud. licet sumatur: tamen ad iuris cõmunis, vel alterius const. feudalis correctionẽ non sumitur. Ias. & Iac. de Nigr. n. 52. in d. l. 1. de offi. eius cui ma. est iu. Curt. in tract. feud. par. 1. q. 4. Crot. in l. omnes populi nu. 208. ff. de iust. & iur. fol. 108. vol. 1. Nisi superfluũ redderetur, sm̃ cõmunẽ opin. quam referunt Mod. Rep. fol. 135. nu. 21. vol. 8. Dec. in cons. 64. n. 4. arg. l. nulla, iuncta auth. diaconissam. C. de episc. & cle. adeo, ꝙ considerari deberet: an illa cõst. superflua reddatur: nisi d. arg. à cõtrario sensu sumatur, ꝙ ad correctionem tendit c. 1. §. videamus primo tit. feu. vbi fœmina non succedit in feudo, ꝙ non examinamus. ¶ Nec obst. tradita p Paris. in d. cons. 62. vol. 3. quia pcedunt in allodialibus, vbi statutum dotatam excludens ideò indotatam includit: quia fœmina in allodialibus succedit: secus in feudalibus, vbi fœmina non succedit d. §. videamus.
28 ¶ Non obst. tertium: quia † statuẽtes poterant exprimere ver. (dotata) non expſserunt ergo hoc noluerũt: sed simpliciter maritatam voluerũt excludi arg. eorum quæ no. in c. ad audiẽtiam de decim. & in l. vnica C. de caduc. tollend. Paris. in cons. 35. nu. 12. vol. 1. & in cons. 56. nu. 7. vol. 3.
29 ¶ Et quia † Doctorum opiniones non ex eorũ authoritate: sed vrgentibus ex rationibus approbandas esse cõstat. Bart. Bolo. in auth. habita nu. 144. C. ne fil. pro pa. fol. 425. vol. 7. rep. per tradita per Archi. in c. nolite xi. q. 3. Paris. in cons. 73. n. 33. vol. 1.
30 ¶ Et † Doctorũ opinio, quæ cõmuni opinioni est contraria, si melioribus fulcitur rationibus magis, quam cõmunis attendi debet. Io. And. & Abb. in cap. 1. in fin. de const. p l. 1. §. sed neq; ex multitudine authorũ C. de ve. iu. enu. est bonus tex. in c. cappellanus vbi Abb. in pe. no. cum conc.

per

per Dec.in conf.366.n.7.& conf.630.n.9. & conf.456.n.9.& conf.576.n.11.Lance. Pol.in l.filiũ C.fam.hærc.n.150.fol.390. vol.7.rep.vbi dicit ab opi. cõmuni pp rationes esse recedẽdũ, quamuis hac nostra tẽpestate,qui iuri dicẽdo psunt,ità cõmunes opiniones obseruant,vt rationibus,& iuribus,imò,si euãgeliũ opponatur,euangelio aures claudãt, quas vtinam rectè in-
31 telligerent. Et † opinionẽ cõmunẽ,& irrationabilem, quis sequendo,non excusatur. Io.de Garto.in auth.ex testamento nu.35.fol.569.vol.7.repe. ¶ Propterea veriori huiusmodi intellectu retento de quibusdam, & deindè secũdum cõmunẽ intellectum de alijs quæremus.
32 ¶ PRIMO igitur quæro:† an hoc statutum maritatam excludẽs,viduam, quæ statim nupta virũ amisit, excludat. Brun. in tract.fœm.exclu.concludit, ꝙ sic: quia ratio exclusionis semper militat,siuè mulier diu,siuè momẽto steterit in matrimo
33 nio, per nota.in l.nõ tantũ C.de leg.† vbi stante statuto,ꝙ vir (mortua vxore) dotis partem lucretur,procedit,etiam si matrimonium momento durauerit, per l.2. de
34 posth.hær.instit. vbi † sufficit posthumum pteritum momento vixisse, ad hoc, vt testamentũ rumpat, & per no.per Bal. in c.1.§.cum autem, Epis.vel Abb. in vsi.
35 feu.†vbi si testator filio substituerit,si finè liberis decesserit,& pater moriatur, cũ filio, qui momẽto vixerit, extincta est substitutio, iuxta l.ex facto §.fin.ff.ad treb.& Bald. in l.1.§. in nouissimo C. de cad.tol.
36 † vbi filius infans,qui post patris mortem nõ vixit: nisi p hora,ex potẽtia suitatis, patris hæreditatẽ nõ agnitã transmittit, & licet Ias.in d.l.non tantũ dubitet de lucro dotis:attamen in proposito dicit nõ attendi; quia exclusionis ratio:quia maritata,semper militat. ¶ Nec obstare dicit, ꝙ tradit Imo. in l.in substitutione in fi.ff. de vul.& pu.subst.ꝙ relictũ filiæ, si nupta erit,ꝙ forsan non debebitur,si contingat, illã nubere,& statim diuertere,quasi censeatur matrimonium non contractũ, arg. l.si ventri.§.eorum cũ ibi no.ff.de pri.cre. l.qui sic ff. de sol.& c. osn. de elect.& no. per Bal. in c. cũ causa de re iud.& Ang.in l.voluntas C.de fideicom.ꝙ dominiũ momentarium non sit dominiu, adeò vt prohibitus alienare extrà familiã, possit alienare cũ pacto,ꝙ vni ex familia statim red-
37 datur, per illum tex.† quia momentanea veritas sufficit in dubijs d.l.in substitutione, & ibi no.Imo. ¶ Ad ꝙ secũdum eum
38 potest adduci, ꝙ dicitur † de emphyteuta, & vasallo rem emphyteuticã, & feudalem alienãtibus, irrequisito domino,vt à iure eorũ cadant,non obstante, ꝙ stat in sequuta alienatione rem ipsam redimat c. cap.1.quid iur.si post alie.vasall.recu.no. Bar.in l.sequitur §.item labeo ff. de vsuc. Alb.& Ias. in l.fi.C.de iu.emph.& Adde, ꝙ sequuta traditione,nulla est cautela,q̃ à caducitate emphyteutã saluare possit, vt ait Frec. in tract.de subfeu.baro.lib.2.nu. 25.fol 104. Paris. in conf.86.nu.14.vol.3.
39 ¶ At contrarium dicendũ opinamur,† vt statutum maritatã excludens, viduam nõ cõprehendat: quia qualitate, ꝙ sit maritata, quæ per statutũ exigitur,extincta, cessit exclusionis effectus insurgens ex ea l.titia seio.§.vsuras ff. de leg.2.c. decet de re.iu.in vi.& cessante causa,cessat effectus cap.magnæ in fi.de vo.l.generaliter C.de
40 epis.& cle. ¶ † Vndè si statutũ disponat, ꝙ vxores rebellium in ciuitate nõ maneant, quæ vidua remansit,non obstante statuto ad ciuitatem reuertere poterit: quia odij causa finita, odiũ finiri videtur. Iacob. de Are.Bar.Bal.& Cuma. in d.§.vsuras, Bal. in l.volũtas in prin. & in l.cum acutissimi C. de fideicom.& in l.fi. per illum tex.C. qui nõ po.ad lib. per ve.cũ conc.per Bru. in d.tract. de stat.fœm.art.6.membr.4.q. 25.nu.287. & seq. qui est sibi contrarius: nam nulla est differẽtia: an vidua sit: quia diù,vel quia momento stetit in matrimonio:cum semper vidua dicatur: vndè si statutum maritatam excludens, viduã, quæ diù stetit in matrimonio nõ cõprehendit, vti ipse firmauit, multò minus eã,quæ per momentũ mansit cõprehẽdet: licet econtra dubitari posset,si statutũ viduam,quæ diù in matrimonio stetit, excluderet: an eam, quæ momẽto cũ marito vixit,cõphenderet:quia statutũ de exclusione tractans, vt odiosum est restringendum.
41 ¶ Secundò facit: quia † qualitas adiecta verbo regulatur, secundu tempus verbi l. in delictis §.si extraneus ff.de noxa.l.titi', & ibi Bart.ff.de mili.testa.Bart.in l.ex facto ff.de vulga.& pupil.substit.l.præcipimus §.sanè C. de appell. Nellus in tract. banni q. 21. secundæ partis 21. temp. & nulli dubium est quin, in terminis statuti prædicti dictio (maritata) veniat ad terminationẽ verbi successionis actũ importantis, secundũ eundem Bru.in loco præallegato, vbi dicit hanc esse veriorẽ opin. & ita etiam dixisse supra in d.tract.arti.6. membro 4.q.16.& 17. ¶ Tertiò confirmatur,per ea,quæ in pcedenti conclusio-
42 ne diximus, ꝙ † in existente in capillo, familia aliquãter, saltem quò ad viuit conseruatur, & idẽ est in vidua, quæ nobiliori,sicut existens in capillo nuberæ potest, & consequẽter familiam diuitem conseruate,

uate,& vbi est eadē ratio,ibi idem ius statui debet l.à titio ff.de verb.obli.l.illud ff. ad l.aquil.cum simil. ¶ Nō obstat, quòd vidua in matrimonio esse censeatur l. fin. C.de bo.ma.l.filij §.vidua ff.ad mun.l.fœminæ ff.de sena.l.quoties C. de priui.scolar.propter quod dixit Paul. in l.sororem
43 ff. de his quib.vt ind. † ꝙ sicut mulier ꝑ adulterium in vita mariti cōmissum, perdit dotes cap. plerunq; de do. inter vir.& vxo.l.cōsensu C. de repud.ità propter stuprum in viduitate cōmissum, illas perdit.
44 † Quia vidua, quò ad ea, quæ sunt sibi fauorabilia, & non ea, quæ sunt sibi odiosa in matrimonio esse censetur, & ità ꝓdicta ꝓcedunt, Bal.in l.volūtas C.de fideicom. Brun. in d.tract.art.6.membr.4.q.20.nu. 287.& seq.vbi multa adducit. ¶ Nec est vera opinio Pau.Cast.vt ait Brun.in præallegato loco, vbi dicit patere responsionem ad opin.Paul.de Cast.in d.l.sororem per tradita per Alex.ibi & ꝑ Ias.in l.fideicom.C. de fideicom.cuius materiam tradi solere asserit in l.3.§.1.ff.de re.iud.& ꝑ Ange.in tract.de malefi. ¶ Insuper resp. ꝙ aliud est esse in matrimonio, & aliud
45 censeri esse in matrimonio, † & statu. in casu vero,& non in ficto verificatur l.3.§. hæc verba ff.quod quisq; iur. ¶ Secundò nō obst.quod ait prædicta ratione, etiam Bal.in l.fin.C. de infirm.pen.cœlib.vt refert & sequitur Affl.in const.vt de successionib.nu.32.lib.3.rub.24. quòd vidua in omnibus reputari debet, ac si maritū haberet: quia olim dotata fuit:nam locū habet stante statuto dotatam excludēte, vel quod dotari debeat. secus in casu præsenti, vbi nulla dotis cōsideratio habetur, secundum istum intellectum:sed secundum aliud intellectū quo dos cōsideraт adhuc dubium esset:nam licet sit verè dotata:nō tamen est verè nupta, & vtrumq; per statutum exigitur nuptam,& dotatā esse de-
46 bere,† & ad duorum verificationem non sufficit vnū interuenisse l.si is qui ducenta §.vtrum in fin.ff. de reb.dub.l.1.ff.de hæred.insti. Affl.in const.vt de successionib. nu.68.rub.24.lib.3.Neuiz.in cons.12.nu. 180.inter consilia feudalia qui citat gloss. in l.fi.ff.de diuorti. ¶ Tertiò nō obstant, quæ no.do.in l.si is qui hęredē C.de insti. & sub. & in l. in substitutione maximè ꝑ Ang. Imo.& Alex.ff. de vulg.& pup.sub. vbi habetur sufficere cōditionē, siuè qualitatē semel extitisse. licet non duret:quia respondetur ꝑ Bart.in l.ex facto vers.tertio casu ff. de vulg.& pup.subst. secūdum Bru.in loco ꝓallegato, qui dicit etiā disputatiue tractare, & nō concludere,Bono.in tract. de dot. arti. 5.principali q.54.& sic concludimus, quòd vidua nō excluditur, siuè diù,siuè momēto steterit in matrimonio stante statuto maritatam excludente.
47 ¶ SECVNDO Quæro:† an hoc statutum maritatā excludens locum habeat in habente maritum inutilem, Brun.in d. tract.de statu.fœm.exclu.arti.6.membro 4.nu.293.post multa concludit, quòd sic:
48 † quia ità demū extensio fit de vno æquiparatorum ad aliud,quādo duo à lege antiqua æquiparantur, & in illa materia in omnibus, & per omnia æquiparata reperiuntur allegat Roma. in consil. 119.vers. tertio respōdetur Mathe. in tract.extens. & Ias. in auth.quas actiones C.de sac.san. eccle. ¶ Sed licet vidua censeatur, quæ maritum habet inutilem in his, quæ sunt, sibi fauorabilia glo.in l.fin.C. de plag.per quam Bal.ibi dicit,quòd vidua dicitur nō tantum illa, cui maritus sit defunctus: sed etiam quæ maritum habet inutilem,puta damnatum ad perpetuū carcerem, vel in metallum,ità quòd priuilegia viduis concessa,etiā mulieribus inutiliter nuptis militant l.1.C.quando impe.in.pu.& vid.& c.significantibus de offi.deleg.dato,quòd ad matrimonij fœdus viduæ nō sint l. patre furioso ff. de his qui sunt sui, vel alien. iur.l.si cum dotem §.sin autem in nouissi-
49 mo ff.solu.mat. ¶ Attamen † non in omnibus,& per omnia æquiparantur: sed in fauorabilibus, & successio nō semper est fauorabilis: sed quandoq; onerosa,& sinè emolumento potest esse l. si hæreditatem
50 ff.man. ¶ Secundò † à verbis statuti in dubio non est recedendū l. si seruus seruū §.non dixit ff.de acqui.hæred.l.1.§.is qui nauem ff. de exerci. acti.sed nec secūdum propriam,nec secundū impropriā significationē, maritum inutilē habētes, viduæ dici possunt:licet quò ad quid,æquiparētur l.malum §.vidua 21.disti. Abb.in c.ex tenore in fin.de iudi.& no.in l.1.C.quando impe. inter pu.& vid. & etiā cōmunis vsus loquēdi repugnat, vt tales viduæ iu-
51 dicentur,† & aliud est esse talem: aliud ꝓ tali haberi,gloss.in l.mercis la.2.ff.de verb. obliga. Bart. in l. si maritus la.2.§. 1.ff. de adul.l. si is qui pro emptore ff. de vsucap. ¶ Tertiò: quia legis ratione cessante, cessat ipsa lex l.quod dictum de pact. Bart.in cons.6. ¶ Sed ratio, quare vidua succedat, est quia nobiliori cum feudo nubere potest, & consequēter familiā aliqualiter, donec viuit conseruare,vt ꝓcedenti quæstione diximus,& maritū inutilem habens
52 alteri nubere nō potest: † siquidē mulier duobus nupta esse non potest §.affinitatis instit. de nupt. imò in ea familia totaliter obscurabit, quæ maritū habet inutilē, &

hæc

hæc cõclusio vt vti maritata maritum habens inutilẽ excludatur, stãte statuto maritatam excludente indubitãter procedit.

53 ¶ TERTIO Quæro: † an hoc statutum maritatã excludens, simpliciter dotatam, quasi destinatione nuptam excludat, pro parte affirmatiua est: quia destinatum ad aliquid, ꝓ facto habetur l. si quid eorũ §. interest ff. de leg. 3. ¶ Sed pro parte negatiua post quandã ad partes argumentationem concludit Bru. in d. tract. de statu. fœm. exclu. art. 6. membr. 4. q. 18. nu. 281.
54 ratione: quia † cui verba statuti nõ cõueniunt, nec eius cõuenit dispositio l. 3. §. prætor ait vbi Bar. & latè Roma. & Alex. ff. de dam. infect. & copiosè Fely. in c. non nulli vers. vbi verba legis de rescrip. & dicit, quòd cũ de facto casus sibi occurrisset, sollemnem Doct. Astensem interrogauit: an decisionem Doctoris hoc in specie decidentis haberet, qui respondit quibusdã in lecturis apud quondã Franciscum Curtium præceptorem suum, se Bal. pro parte affirmatiua vidisse: sed ipse Bru. contrariũ videlicet, ꝓ parte negatiua cõsuluisse, & obtinuisse asserit: licet nonnulli Doct. Papienses de hoc dubitassent, & in terminis aduxisse Bal. in cons. 160. verba pactorũ in fin. vol. 1. secũdum penul. impressionem, & cæte. ¶ Et ad contrariũ respondet, secundũ magis cõmunem opin. quòd
55 † dispositio de facto in re destinata ad factum locum non habet, per plenè tradita per Bar. & Seri. in l. certa §. fin ff. de leg. 1. per illum tex. ¶ Confirmatur prædicta
56 conclusio: † quia statutũ est strictæ interpretationis, & propriè intelligi debet l. 1. §. si is qui nauem ff. de exer. acti. l. nõ aliter ff. de leg. 1. l. constitutionẽ ff. ad municip. & destinatione dotata nõ solum propriè nupta: sed nec propriè dotata dicitur, vt dicemus infrà q. 9. cõmunis intellectus ꝑ rationẽ: quia dos siuè matrimonio esse nõ potest l. 3. ff. de iure dot. cum simil.

57 ¶ QVARTO Quæro: † an statutum maritatã excludens, desponsatã per verba de p̃senti, non tamen ad mariti domũ traductã, nec carnaliter congnitã excludat.

58 ¶ Primò ꝓ parte affirmatiua facit: † quia nuptias non concubitus: sed consensus facit, vt in regula iuris, & l. pen. C. de incest. nup. & l. sancimus C. de nup. cũ simil. vndè legatũ alicui factum cũ nupserit, illico debetur, cum matrimonium ꝑ verba de præsenti est contractũ, ità Bru. in d. tract. de statu. fœm. exclu. art. 6. mẽbro. 4. q. 19. nu. 285. ꝑ tex. in l. cum fuerit ff. de condi.
59 & demo. ¶ Secũdò: † quia statuta secundum cõmunẽ vsum loquendi intelligi debent l. librorũ §. ꝙ tamen cassius, vbi glo. ff. de leg. 3. l. labeo de supel. leg. Bru. in art. 6. nu. 222. latè Did. Couar. lib. 3. var. reso.
60 c. 5. nu. 1. † & communis vsus loquẽdi non tãtum per verba de præsenti desponsatas sponsas: sed etiã maritatas vocat, & cũ hac opin. dicit Bru. trãsire Bal. in cons. 384. si qua inquit, & in cons. 359. in causa ista vol. 1. secundũ penul. impræs. & cons. 216. consuetudo vallata secundũ eandem impræssion. vol. 2. & Bar. in l. nihil ff. rer. amot. cum cõcor. per Fel. in c. tertio loco de præsu. & in rub. de sponsa. cum duab. seq. & Ias. in l. si donaturus §. fi. ff. de cõdi. ob causam Soc. in l. cum fuerit ff. de cond. & dem. pro ea parte tenentes, ꝙ statutum de dote lucrand. mort. vxor. militet etiam si maritata non sit cognita, nec ad viri domum traducta. ¶ Tertiò facit coniectu-
61 rata ratio statuti: † præsumendũ est enim statutum aliqua motum fuisse ratione ad excludendũ magis maritatas, quàm alias, per ea, quæ voluit Petr. Ancha. in c. canonũ statuta q. 6. in fi. de const. & ratio præsumitur illa, quæ assignari potest secundũ Bal. in d. cõs. 399. & imaginari debet, quas posuit statuẽtes mouere l. tale pactum in fin. ff. de pact. cum cõcor. per Soc. in cons.
62 30. nu. 9. vol. 1. ¶ † Ratio enim duplex assignari potest, vel ꝑꝑ mutationẽ domicilij, & familiæ, quæ fit etiam antè traductionem ad domum mariti, vel prius, quã carnaliter cognoscantur l. ea quæ la. 2. & ibi glo. ad muni. Bar. in l. fi. §. penu. in prin. ff. eod. tit. vel potest esse ꝗa maritatis iam
63 est prouisum de victu, & alimẽtis: † quandoquidẽ maritus vxorem alere teneatur l. ꝙ si nulla ff. de vul. & pu. sub. si cum dotem §. sin autem cũ simil. ff. solu. mat. quæ ratio cessat in nõ maritatis, quæ bonis ꝓprijs sunt alendæ, & si excludantur à successione, forsan congruè maritari non poterunt, quibus rationibus consideratis nõ erit differentia: an aliqua nupta sit, vel nõ sit cognita: attẽta tamen cõmuni accidentia, iuxta l. nam ad ea ff. de leg. quia prædicta ratio speccialibus in casibus bene cessare posset, videlicet si maritus religionem muliere non cognita, ingrediatur c. ex publico cum ibi no. de conuersi. coniugatorum, vbi etiã patet, quomodo mulieribus huiusmodi in casibus succurratur, & ità trãsit Bru. in loco præal. ¶ Quartò facit:
64 † nã lex de matrimonio copulato loquẽs, intelligẽda est de matrimonio, iam ex cõsensu perfecto, quãuis coitus sequutus nõ sit, cap. fin. de frig. c. per tuas, qui filij sint legi. cap. 1. & 2. de mat. con. inte. eccl. quæ citat Tiraq. in l. si vnquam C. de reuo. do. verb. donatione largitus nu. 179. refert, & & seq. Dida. Couar. in epitom. de matri.

secund.

secund.partis c.1.n.2.3.& 4.vbi etiã vult, quòd sponsus,& sponsa de psenti sub viri, & vxoris nominibus comprehenduntur. ¶ In cõtrarium pro parte negatiua facit:
65 †quia statutum de exclusione tractans est odiosum,& cõsequenter nõ extendendũ: sed strictè intelligendũ est, & ad vnguem verba prout dictant seruari, Paris. in cons. 62.n.26.vol.4.post Fran.de Curt.in cons. 35.col.3.in princ. ¶ Sed contrà hoc, est
66 cõmunis opinio, quòd † statutum exclusiuum principaliter sit fauorabile: licet in consequẽtiam odiosum, vt diximus suprà in verbo masculus nu.56.& seq nec refragatur, quòd sit principaliter fauorabile, quando fœminas propter masculos excludit: secus si propter fœminas: quia ratio familiæ conseruandæ in ea non militat: qm respõdetur, quòd aliqualiter militat ratio conseruandæ agnationis in existẽte in capillo, saltem, quo ad viuit, quo tẽpore dicitur agnata, vt diximus suprà in princ.& consequẽter statutum principaliter fauorabile dicitur, non solum, cũ fœminas pp masculos. sed etiam si propter existẽtes in
67 capillo excludit. ¶ Secundò facit: † nam arguere à diuersitate nominis licitũ est in iure, secundum tradita per Docto.in rub. ff.de acqui.pos.& maximè Soc.& est tex. in l.si idẽ C. de codi. sed sponsalia, & matrimonium: vir,& vxor: sponsus,& sponsa eadem nõ sunt nomina, ergo diuersam habent significationẽ,& pbatur: nam
68 † vxor post nuptialem benedictionem,& sollemnitatẽ, seu carnis copulam dicitur, anteà verò sponsa appellatur, etiam quæ coniugalem consensum præstitit c. ex publico de conuer.coniug.vbi Abb. Ancha. cons.21.Felyn.in rubr. de sponsa.optimè Deci.consil.540.refert, & sequitur Dida. Couar.in epito.de matri.in prim.par.c.1. nu.4.vbi dicit etiam diuinam scripturam seruare,& frequẽtem vsum recepisse, patet etiã effectu, quod diuersa sint: nam
69 † matrimonium nõ diuiditur: sed indiuiduam vitæ consuetudinẽ continet, instit.
70 de patri. pote. in princ. & † sponsalia pluribus soluũtur modis, siuè sint de præsenti, siuè de futuro: nam sponsalia de præsenti soluuntur, si maritus muliere nõ cognita religionem ingrediatur c. ex publico cũ ibi nota.de conuer.cõiuga.& sponsalia de futuro mutuo cõtrahentium consensu soluuntur c.2.de spons.& pp absentiam sponsi, si vagetur p orbem c. de illis de sponsal. & p subsequens matrimoniũ, etiã copula non sequuta c. sicut c.si inter, & c. de illis de spons.etiam si prima sponsalia essent iurata secundũ cõmunẽ opin. de quibus omnibus latè habetur per Did. Couar.in epitom.de matri.cap.6.nu.9.in prim.parte, vbi ponit etiam alios modos.
71 Et † licet sponsus de futuro coniugalẽ non præstãdo consensum mortaliter peccet secundũ beatum Tho.4.distinct.q.27. col.1. & alios, quos citat D. da.Couar. in epito.de matri.in c.1.in princ.in pri.par.
72 Tamen † non est cogendus, ne finis, ad quem matrimoniũ tendit, impediatur, si inuiti contrahere cogerẽtur, prolis enim procreatio non benè procederet, nec nõ ad alios fornicatios actus libenter accederent,& animorum societas omninò cessaret c.requisiuit de spons.& optimè tex.in
73 c.inter opera de sponsal. vbi † ecclesia meretrices ob euitandam promiscuam in republica luxuriam fœdissimasq; coniun-
74 ctiones tolerat: † tametsi meretrices esse, & ad eas nos accedere, mortale sit peccatum c.meretrices 32.q.4.etiã si ipsa meretrix soluta sit,& qui ad eam accedit à coniugio, ordine, religionisque, seu castitatis
75 voto, liber sit. † quãdoquidẽ simplex fornicatio est peccatum mortale,& iuri naturali vetita, vti pbat Diuus Tho.2.2.q.15. art.4.seu q.54.art.2.& idem in 4.sentent. distin.33.q.1.art.3.maior.3.3.sent.distin. 23.q.29.glo.per tex.ibi in clem.ad nostrã de hære.ad fin.secundum Dida. Couar.in epitom. de matri.prim.par.c.1.nu.4.6.7.
76 & 8. ¶ Tertiò facit: † statutum lucrum pdecedente vxore marito cõcedens, locũ non habet in sponsa, secundũ magis communẽ, magis æquam, magis vulgari opinioni applaudentem, magis consuetudine approbatam,& in practica obseruatã opinionem, vti testatur Paris. in cons.62.nu. 19.& 24.vol.4.post Fely.in rub.de spons. col.2.& seq. & expressim magis cõmunẽ referẽtem, & cæteros, quos ibi cumulat, ratione: quia alius est sponsus, alius maritus, alia sponsa, & alia vxor, & quia ratio inductiua lucri fuit propter onera matrimonij.licet in statuto expressa non fuerit, secundum cõmunẽ opin. & allegat Deci. in cons.402.nu.7.Ias.in l. non tãtum ff.de leg.2. quæ rationes cessant in sponsa: Sed ad hoc responderi posset, quod diuersa ratio militet: quia maritus onera matrimonij nõ sustinuit, ideò in sponsa statutũ locum nõ habet: sed hic sponsa mutauit familiã, vel ei, de alimentis est prouisum, vt suprà diximus in tertio medio cõtrariæ partis.
77 ¶ Quartò facit: nam † licet matrimoniũ ante copulam, quò ad vinculum sanctum, ex sanctitate sacramenti perfectũ existat, vt fuit inter Beatã Virginem, & Io. seph. c. beata c.coniux, & c.omne 24.q.2. imò tãto sanctius erit, quãto à carnali coniunctione alienius, secundũ August.ad editiã, cuius

cuius verba refert Magist. in 4. distin. 26. & ꝓbatur autho. Paul. ad Corinth. 7. qui cõtinentiã in cõiugatis collaudat. Tamen quò ad significationem est imperfectum: non enim illa omnia significat, quæ carnali copula consummatũ significaret, ex his, quæ idem magister not. & Hosti. in summa in titu. de matri. §. quid sit matrimonium Ang. in verbo matrimonium 11. q. 3. secundũ Did. Couar. in epito. de matri. in secunda par. in cap. 1. nu. 1. ¶ Quartò
78 quia † qualitas adiecta verbo regulatur, secundũ tempus verbi, vulg. l. in delictis §. si extraneus ff. de noxa. l. lucius, & ibi pulchrè Bar. ff. de mili. testa. latè Bart. in l. ex facto ff. de vulg. & pup. qualitas. n. quod maritata esse debeat, tẽpore, quo successio ꝑ statutũ defertur, interuenire debet, nec sufficit ex post interuenire, q̃a sic statuto nõ satisfit. Parisi. in d. cons. 69. nu. 33. & 41. vol. 4. qui allegat Bald. in l. fulcinius §. hoc edictũ ff. quib. ex cau. in posse. eat. & Alex. in cons. 129. col. fi. vol. 1. & Franc. de Curt. plenissimè in cons. 78. vol. 4.
79 ¶ Et hanc opinionẽ, quòd † statutũ nuptam excludens ad desponsatã de præsenti non extendatur: sed eam dumtaxat comprehendat, cum qua matrimoniũ tempore mortis est cõtractum, & carnali copula cõsumatum, dicit esse cõmunem Paris. in d. cons. 62. nu. 22. vol. 4. & allegat Soci. in cons. 30. quamuis ex his vol. 1. & consil. 8. col. 2. vol. 3. & nouiss. Bononi. singul. 106.
80 ¶ Infertur, ꝙ † statutũ nuptam excludens, si desponsatam per verba de præsenti non cõprehendit, nec sponsam de futuro comprehendet. Abb. in rub. de sponsa. Maria. in cons. 30. Soci. in l. cum vir. ff. de condi. & demon. Georg. Nact. in tract. de statu. fœmi. exclu. parte 2. q. 6. vbi limitat: nisi sponsalia in matrimonium transiuissent, quia tunc statutũ nuptam excludens sponsam, cuius sponsalia in matrimoniũ transiuerunt excludet, secundum Brun. in d. tract. art. 6. membro 4. q. 17. nu. 279.
81 ¶ Secundò infertur, quòd † statutũ nuptã excludens locũ non habet, quando matrimonium est inualidum, vel præsumptum secundum Brun. in d. tract. art. 6. q. 17. nu. 280. vbi limitat: nisi culpa, vel dolus adsit tali matrimonio inualido, ne ita contrahens sit melioris conditionis, quæ sit legitimè contrahens, per tex. in auth. de resti. & l. his sol. C. de reuoca. don. ¶ Licet contrarium teneat in statuto dotatam excludente, vt tale statutũ etiam liget eam, quæ in præsumpto, vel in inualido matrimonio dotata fuit: quia eo casu negari nõ potest, quin dos constituta, vel ꝓmissa sit, quo casu secundũ magis cõmunẽ conclu-

sionem locum habet statutũ, vt asserit in eodem membro q. 7. dixisse, & cõclusisse Bal. Nouell. in tract. dot. in 11. par. vbi testatur fuisse ità Pisis cõsultum, per solemnes Docto. dato, quòd contrarium apparuisset dicendũ, per tex. in l. hæc conditio ff. de condi. & demo. ità dicit Brun. in d. art. 6. membro 4. q. 6. nu. 234. ¶ Expediti de quæstionibus primò intellectui veriori congruẽtibus, ad alias transeamus, quæ secundo communi cõgruunt intellectui, qui est vt maritata, & dotata excludatur: siquidẽ d. opin. fortè nõ melioribus rationibus fundata videri posset, so- † quo casu
82 & etiam in dubijs ab opinione communi, nec in iudicando, nec in consulendo recedendũ est c. cappellanus vbi Abb. & cæt. no. extrà de feri. Cano. in c. 1. & c. innitaris extrà de constit. Paris. in cons. 27. nu. 9. vol. 1. Deci. in cons. 480. nu. 14. & in cons. 284. nu. 16. Modern. Rep. fol. 263. nu. 254. & fol. 187. nu. 75. vol. 2. & fol. 282. nu. 27. vol. 3. & fol. 307. nu. 283. vol. 6. & fol. 292. nu. 12. vol. 8.

¶ PRIMO enim quæro quanta hæc dos esse debeat, vt primogenita excludatur, sunt hinc inde opi. quidam tenent, ꝙ dos minor legitima esse non debeat, quidam contrarium, quidam aliter distinxerunt: sed an debeat cũ legitima, dos regulari pro faciliori intelligentia necessarium fore diximus, prius illã pulchrã, & famo-
84 sam q. disputare. ¶ † An dos per statutũ
[x[reseruata loco legitimæ succedat [x] qua nõ intellecta multæ q. remanebunt ancipites, ideò eã breuius, quã poterimus prius expediamus. ¶ Primò pro parte negatiua, quòd dos loco legitimæ nõ succedat, tenuit Bart. in l. titio centũ §. titio genero nu. 6. ff. de condi. & demo. remittens se ad tradita per Cyn. in l. sancimus C. de nup. cum eo concurrendo, dicens tamen se illã q. nõ examinare. Sed Cyn. in d. l. sancimus pricipaliter hanc q. non disputat: sed incidenter: eius enim principalis est quæstio: an relictum in testamento pro dote, vel si nupserit, sit purum, & per cõsequens debeatur statim adita hæreditate, vel an cõditionale si nupserit, ità vt peti nõ possit: nisi nupta fuerit, & dicit Paduæ talem q. fuisse disputatam per Ricar. Malum. per multa arg. pro, & contrà, & tandem pro ea decidenda fuisse ingressum in illã q. an legitima per statutũ possit auferri, in qua fuit conclusum, quòd potest minui: sed non in totum auferri: quia legitima loco alimentorum succedit, & sicut statutum non potest tollere alimenta iure naturali debita, ità nec legitimam, & præsupposito, quòd dos loco legitimæ succedat, fuit

terminatum, quòd purè, & consequenter statim adita hæreditate talis dos debeat:
84 †quia sicut in legitima omnis dilatio, omnis mora, omneq; grauamen tollitur l. qm̃ in priorib' C. de inof. test. itá, & in tali do-
85 te: †quia subrogatum sapit naturã eius, in cuius locũ subrogatur l. si eũ §. qui iniuriarũ ff. si quis cau. l. 1. §. hæc actio in fin. ff. si qu s test. liber esse ius, latè Tiraq. in tract. de primoge. q. 40. nu. 43. & seq. Cyn. vero tollit illud fundamẽtum, quòd legitima p statutũ non possit auferri: negãdò verum esse, quòd legitima loco alimentorũ succedit: nam nil cõmune habet legitima cum alimentis, cum prima causa alimentorũ sit patris, vt dicitur ff. de lib. agno. l. si quis à liberis §. alimenta cũ simil. & tamen tenetur in testamento filio legitimam dare.
86 Secundò q †pater ad alimẽta nõ tenetur, quãdo filius est diues, vel artifex ff. de liberis agno. l. à liberis §. sed filius, & tamẽ tenetur ad legitimã, & sic cũ loco alimentorũ non succedat, potest statutũ legitimã auferre, & consequẽter dotẽ tollere, quæ loco legitimæ succedit, vndè cõditio; vel onus siuè modus impositus, super tali dote in testamento tenet, & ideò inspici debet, an sub modo, vel cõditione fuerit relicta, & iste est verus sensus verborũ, Cyn. in d. l. sancimus, si rectè ponderetur, quicquid dixerint nonnulli Docto. q Cy. obscurè locutus fuit, vel quòd sit, put sentit Bar. put dixit Bru. in tract. de statu. fœm. exclu. arti. 11. q. 2. nu. 28. ver. est n. aduertendu n. asserens, quòd est aduertendũ, q Cyn. in d. l. sancimus obscurè loqui videtur, adeò vt Bar. in d. §. titio genero dicat, Cy. fuisse suæ opinionis, & Bal. in d. l. sancimus, dicat eum fuisse contrariæ opinionis, & Sali. teneat cũ Bar. nam Bar. ad ppositũ nostru nõ rectè allegat Cy. ad hoc, quòd dos loco legitimæ nõ succedat, quatenùs refert q Ricar. conclusit, quòd legitima per statutũ potest minui, non tamen potest in totum tolli, cũ legitima loco alimentorũ succedat, & ideò hanc dotẽ etiã in locum legitimæ successisse, & per consequẽs statim posse peti, & quòd hæc omnia Cy. reprobauit, & benè. quãdoquidẽ Cy. nõ reprobauit hoc, quòd dos loco legitimæ non succedat: sed, quòd legitima loco alimentorũ non succedit, & præsupponẽs, quòd dos loco legitimæ succedat, & quòd legitima potest per statutum auferri, cõcludit, quòd onus super ea impositum tenet, si onus aliquod imponi voluisse apparebit puta conditionem, vt statim non debeatur, vel modum, vt statim debeatur, & deindè modus impleatur, vt dictum est, deficit ergò authoritas Cyn. pro hac parte, & est pro contraria parte.
87 ¶ Secundò p hac parte facit ratio potissima: nam †dos filiæ in vita patris debetur, & pater iudicis officio, & actionis nomine filiã dotare tenetur l. qui liberos ff. de ritu. nup. glo. in l. obligamur ff. de actio. & obligatio. Bal. in l. fi. C. de do. prom. Alex. in consi. 5. col. 1. vol. 3. & consil. 87. vol. 4. cum concord. per Afflict. in cõstitutione
88 in aliquibus nu. 73. Sed † legitima: nisi post mortem patris non debetur l. 1. §. sed impuberis ff. de colla. bon. secundu Brun. in d. tract. de statu. fœm. exclu. art. 11. q. 3. nu. 46. vbi allegat Paul. Castr. in cons. 420. visis, & ponderatis in nouis.
89 ¶ Tertiò facit: † nã legitima purè, & sinè aliquo onere debetur l. quoniam in prioribus C. de in offi. testa. sed dos sub conditione si nupserit debetur, quòd magis cõmuniter Doct. fatetur, cum statutum fœminam excludit, & deindè dotari mãdat, secundum opinio. Paul. Castr. in d. §. titio genero, quam refert, & sequ. dicens eam magis cõmunem, & veriorẽ de mero iure Brun. in d. tract. art. 11. q. 1. & 2. & refert, eam Paris. in consil. 36. nu. 18. vol. 3. cuius decisionis duplex ratio fuit: quia fœmina simpliciter exclusa, penitus exclusa censetur, ita quòd testamentum nullum reddere non poterit, stante dicto statuto fœminam excludẽte, & eam dotari mandante, vt prosequitur idem Brun. arti. 6. membro 4. q. 7. & refert idem Paris. in d. consil. 36. nu. 17. vol. 3. etiam à petitione legitimæ sibi iure naturæ debitæ exclusa censetur, prædicto stante statuto, secundum magis cõmunẽ opinionẽ: licet multos habeat cõtradictores, vt testatur Soci. illam sequẽdo in cons. 288. circà primam q. in secunda dificultate princi. vol. 2. idẽ Brun. art. 9. q. 2. col. 3. & 4. & 5. cum concord. allegatis per Soci. Nep. in cons. 62. nu. 24. vol. 3. qui allegat Gozad. in consil. 45. nu. 23. & Paris. in cons. 23. post princ. & consil. 53. nu. 27. vol. 3. asserens ab hac communi opinione, tùm in consulendo, tùm in iudicando recedendum in dubijs, non esse. ¶ Et cum nulla debetur legitima, dici non potest, quòd dos loco legitimæ succedat, Soc. in cons. 288. nu. 16. vol. 2. Crauc. in consil. 236. vol. 2. ergò dos in propria sua dotis natura remanebit, quæ est, vt conditionaliter debeatur, si nupserit: siquidem dos sinè matrimonio esse non potest l. fin. C. de dona. ante nup. cum similib. ¶ Secunda ratio fuit: quia non propter dotem: sed propter masculorum existentiã, exclusa intelligitur, pdicto stante statuto: vndè quatenus mandat statutum posteà dotari, dos illa, sicut extranea debebi-

debebitur, & consequenter in locum legitimæ non succedet, ità ex mente Paul. Cast. colligit in d. §. titio genero, & Deci. in cons. 106. nu. 3. ¶ Quartò: † quia stāte
90 statuto dotatā excludente, si dos sub conditione est testamento relicta, pōt mulier relictū repudiare, & successionē accipere, sicut masculi accipiunt, vti indotata ꝑ tradita ꝑ Bru. in d. tract. art. 8. mēbro 4. q. 16. & art. 11. q. 3. n. 47. & sic dos loco legitimæ non succedit: quia si loco legitimæ succederet cōditio in dote apposita reiiceretur d. l. qm̄ in prioribus C. de inof. testa. & fœmina excluderetur, sed nec conditio reiicitur, nec dotata ꝑ hoc dicitur, & consequenter non excluditur, & ità per hanc rationē legitimæ loco talē dotē nō succedere dicit Bru. in d. art. 2. q. 3. nu. 47. ¶ Et hanc opinionē, ꝙ dos regulariter, & maximè hoc casu, quādo nō purè, sed sub conditione dos debetur, ꝙ loco legitimæ nō succedat, apud Doct. crebiorē atq; cōmunē esse dicit Io. Rub. in repe. l. pater filiū n. 164. ff. de inoffi. test. vol. 1. rep. post multos, quos ipse inibi citat. ¶ Contrarium
91 quāplures tenuere, ꝙ † dos loco legitimæ succedat, qm̄ dos omnes legitimæ qualitates habet: tametsi in vno casu, dos, & legitima differant, ꝙ legitima purè, & dos sub conditione si nupserit debeatur, vbi. n. diuersitas inter eas nō reperitur, idē ius est censendū, & vbi est diuersitas, loco legiti-
92 mæ non succedet: † siquidē res in alterius locū subrogata, illius vicè in omnibus fungitur, si potest, & suæ naturæ nō contrariatur l. filiæ §. titia alias attia ff. de cōd. & dem. c. ecclesia extrà vt lite pēde. sm̄ Pau. Castr. in cons. 264. licet ista dña lisa in fin. vol. 1. in nouis, & in antiquis cons. 129. & seq. Dec. cons. 106. n. 3. & hanc opinionē, ꝙ dos loco legitimę succedat, vbi legitimę qualitates habet nos dicimus esse magis
93 cōmunē & oēs fateri. ¶ † Sed vis stat in cognoscēdo, quādo dos legitimæ qualitates habeat, & Bru. in tract. de statu. fœmi. exclu. art. 11. q. 2. n. 17. 18. & seq. has qualitates demōstrare nititur, & licet ꝑ multa verba, hoc tandē cōcludit, ꝙ aut portio ꝑ statutū reseruata est talis, quæ testamento auferri nō pōt, vt est portio quotatiua, & quæ successionis tēpore debetur, & tunc loco legitimę dos succedit, aut portio per statutū reseruata pōt ꝑ testatorē auferri, vel saltem in testamēto diminui, vel vbi à masculis succedentibus deberetur nō statim successionis tēpore, sed alio tempore, puta cum nupserit, vel vbi ꝑseruatur certa summa, & sic pars quantitatiua, vel aliqua alia res, & tunc putat loco legitimæ non succedere: qa si potest minui ꝑ testatorē, nō tota portio ꝑ statutū reseruata loco legitimæ succedet, sed dūtāxat illa illius portionis, quæ a testatore auferri non potest:
94 nam † subrogatū tunc sapit nām eius in cuius locū subrogatur, qn̄ ad idē, nō qn̄ ad diuersa subrogatur l. si fundo §. si fundus ff. de iure doti. & vbi nihil est ꝑ statutū reseruatū, tāto magis dicetur dos loco legitimæ nō succedere, allegat Ro. in cons. 134. ꝑ declaratione circà prin. ¶ Sed contrà eum ratio potissima superius in contrariū allegata adhuc militat, ꝙ dos in vita, & legitima post patris mortē debetur, dato, ꝙ omnes ꝑdictæ qualitates interuenirent, ꝙ pater in testamēto auferre talem nequeat portionē, & cæteræ qualitates vt suprà. ¶ Insuper contra eum facit: loquendo in terminis statuti dotē reseruātis, quòd non est bona consequētia, dos ab intestato debetur, ergo pater vsq; ad tertiā partē illam minuere potest, & sic non tota, sed tantū illa tertia pars loco legitimæ succedit: qa non est verosimile, quòd statuētes taliter disponere voluerint: nisi in omni casu filia
95 congruè dotetur, † ne filia grata congrua dote priuetur, contra l. fi. C. de do. ꝑmi. & l. qui liberos ff. de ritu. nup. quæ interꝑtatio, vti benignior, est sumenda l. in ambiguis ff. de leg. ità voluit Fulgo. in cons. 4. dominus testator refert, & seq. idem Bru. in eodem tract. art. 9. q. 1. vers. tertio verò casu nu. 26. Sed distinctio Bru. procedere posset, quādo aliud, quā dos per statutum præseruaretur. ¶ At nos distinctione has opiniones concordari posse putamus, aut post mortem, aut in vita patris de hac do-
96 te agitur. Primò casu † si post mortem patris hæc dos in controuersiam venerit, tunc dos loco legitimæ succedit, quando per statutū præseruatur, ex statuentiū voluntate, qui dotem congruā mulieris por-
97 tionē esse arbitrari fuit. Et † legitima nil aliud est, quā portio legis arbitrio taxata illis, quibus iure naturę, vel ciuili debet successio l. cū quærit, & auth. nouissima C. de inof. test. Rimi. in cons. 337. visis his n. 10. vol. 2. Vel legitima est semis, vel tertia portionis debitæ ab intestato liberis, vel parētibus l. papinianus §. si quis mortis vbi glo. & Bal. ff. de inof. test. cu concor. ꝑ Tiraq. in tract. primig. q. 45. n. 10. & debi-
98 tum bonorū, subsidiū appellatur, † & dos etiā mulierū subsidiū dr̄ l. 1. C. vnde vir. & vxo. quæ ratio fuit Moder. Bono. in tract. de dote in 5. p. q. 26. incipit an valeat statū vt refert idē Bru. in d. tract. art. 11. nu. 12. & huius opinionis sūt quamplures Doct. ci. ꝑ Brun. in d. art. 11. q. 2. & ꝑ Io. Rub. in d. l. pater filium nu. 163. ff. de inof. testa. & tenet Andr. col. 7. & col. 12. Affl. nu. 43. in

conſt.in aliquibus, & Petr.Greg.in tract. de dote de parag.q.11.vbi allegat Moder. in tract.an ſtāti.maſcul.q.68.Gram.deciſ. 57.n.43.Soc.Nep.in conſ.79.n.44 & 83. vol.3.& conſ.160.n.17.vol.3.licet nō rectè allegēt Bart.in d.§.titio genero.Rimi. in d.conſ.337.p to.vol.2.& maximè nu. 7.& 14.& ſic hæc opin. ꝙ dos loco legitimæ ſuccedat,videtur eſſe magis cōmunis. ¶ Quæ concluſio confirmatur:primo per tradita per Paul.Caſt. in d.§.titio genero, cū quo do.cōmuniter tranſeunt,vt refert, & ſeq.Brun.in d.art.11.q.3.& Pariſ.in d. conſ.36.nu 9.vol.3.quòd dos loco legitimæ ſuccedit ſtan.ſtatu. dotatā excludēte. ¶ Nec obſt.ꝙ dos in vita,& legitima poſt mortē debeatur, per ꝙ fundamentū Bru. ſibi ipſi cōtrarius ſupra tenuiſſe dixit, dotem legitimæ loco nō ſuccedere,vt in art. 11.q.3.nu.46.& cōtrarium dixit, in eodē art.11.q.2.n.17.18.& ſeq. vbi apertè hāc difficultatē concordat diſtin.concludens, ꝙ quādo dos legitimæ qualitates non habet, tunc in eius locū non ſuccedit,exceptis quibuſdam caſibus vt ſuprà retulimus. ¶ Quia reſpo. ꝙ licet hæc qualitas plus in dote, quam in legitima exiſtat,non ꝑ hoc ſequitur, ꝙ dos legitimæ in locū ſuccede-
99 re nō poſsit: † ſiquidem euenire poteſt,ꝙ ſubrogatū plures qualitates habeat,quam illud in cuius locū ſubrogatū exiſtit, ſicut ecōuerſo plures qualitates eſſe poſſunt in eo,in cuius locum ſubrogatur,quā in ſubrogato, vt in actione ſubrogata dicimus,
100 quæ naturam primordialem ſapit eius, in cuius locum ſubrogatur,& nō accidentalem,vndè ſi obiter,caſu vel accidentaliter aliquam aliam habeat naturā,& qualitatē præter illam ſuam primordialē, actio ſubrogata illā nō ſapit, ſecundū glo. in l.certi cōd.tio in prin. in glo.ma.verbo ex omni cauſa in fi.ff.ſi cer.pe. quā Bar.ibi ſummè cōmendat, & multū not. & ità benè alibi fortè nō haberi dicit, quam glo.etiam exclamat Iaſ. in §. fuerat col.2.ver.vnum tñ nō omitto inſtit.de actio.& refert,& ſeq. Firmi.in ſuo reper.verb.ſubrogatū ver.ſi. ¶ Quia contrariorum eadem eſt diſciplina, & quod operatur propoſitum in propoſito,operatur oppoſitū in oppoſito l.& ſi contrà ff. de vulg.& pu.ſub.l.pen.C. de ſolu.l.fin.§.ſi.ff.de leg. 3.cum concor.per Soc.in rub.ff.de acqui.poſſ.nu.3.cū ratio diuerſa reddi nō poteſt, ergo idem ius eſt dicendū l. à titio ff.de ver.obl.l.illud ff.ad
101 l.aqui. ¶ Vel quia † ꝙ diſponitur in vno ex correlatiuis,in altero diſpoſitum cenſetur l.fi.& ibi Bar.& omnes C.de ind.vidu. tolle.l.1.& ibi Bart.C. de excuſa.lib.10.l. fi.& ibi Bar.ff.de acceptilat.ſecundū Cur. Iun.in l.cū te proponas nu.3.C.de tranſa. fol.222.vol.7. rep. maximè extante eadē ratione,quæ in correlatiuis requiritur,vt dicta regula procedat ſecundū no.ꝑ Alex. in l.nō tantum in prin.ff.de re iudi.Are.in l.ſi filius,qui in prin.col.4.ver.2.ff.de vul. & pu.ſu.ſecundū Hiero.Butigel. in l.4.§. cato.ff.de verb.oblig.nu.157.vol.6.rep. ¶ Non obſt.aliud,ꝙ legitima putè,& dos ſub cōditione debeatur, quod verificatur ſtante ſtatuto de dotāda loquēte,ſecundū opin.Paul.Caſt.in d.§.titio genero,quam magis cōmunē,& de mero iure veriorem eſſe dixit Bru. quoniā reſp.eam negando, & dicimus in puncto iuris nō eſſe veram, & fortè magis communis opinio ex infrà dicendis in contrariū patebit: Nam Paul. Caſt.in d.§.titio genero hæc formalia verba dicit,quòd ſi ſtatutum excludit filiā,& mandat dotari, procedit opinio Bar. quæ fuit,vt dos loco legitimæ nō ſuccedat, qa non excludatur: niſi ꝑꝑ exiſtentiā maſculi,& illud, quod ſubditur,& debeat dotari,debet intelligi,ſi maritabitur, alias dotatio non eſt neceſſaria. ¶ Nos tamen dicimus:quis ſpiritus reuelauit,vt nō excludatur:niſi propter exiſtentiam maſculorū tantum,& nō etiam propter dotem, cum poſtea ſtatutū mandet dotari: præſertim quia inciuile eſt aliquid dicere: niſi tota l. perſpecta l. inciuile ff. de leg.& maximè,
102 † quia vnum caput ſtatuti per aliud declaratur eiuſdem ſtatuti caput, ſecundū Bar. Bal.& Ange.in l.vtrū ff. de petitione hæredit.Bal. in l.quemadmodū §.hæc verba ff. ad l.aquiliam,vt in terminis cōſiderans refert,& ſequitur Pariſ.in conſ.36.nu.22. vol.6. ideò tenemus, quòd excluditur nō tantum propter fauorem maſculorū: ſed etiā propter dotem quam ſtatutū aſsignari
103 mandat: † Nam licet ſtatutu filiam legitimam ꝑꝑ fauorem maſculorū priuare poſſit, & ſimpliciter ſtatutu fœminam excludens eam legitima priuare intelligatur, ſm magis cōmunem opinionē, à qua licet,quam plures habeat contradictores, nec in iudicando,nec conſulendo recedendum eſſe dicit Soci.Iun.in conſ.62.nu.14. vol.3.Docto.& maximè Alex. in l. gallus §.& quid ſi tantum ff. de lib.& poſt.Soci. in conſ.150.col.3.vol.3. Dec.qui teſtatur cōmunem in conſ.296. in caſu propoſito col.1.& conſil.299. in cauſa mihi cōmiſſa col.2.& conſ.303. in cauſa occurrēti col. fin.& conſil.105.copioſè,& eleganter ratione quia legitima commenſuratur cum portione,quæ ab inteſtato debetur,& ab inteſtato nulla portio debetur. Iaſ. in l.ſi. quando §.ſi.C. de inof.te. Attamen ſi ſtatutu fœminā excludēs, & dotari mādans, eam,

eam legitima priuare non censetur: sed in locū legitimæ, seu eius debitæ ab intestato portionis, dotē illam assignari voluisse ꝑsumitur, vt statutum dicatur æquum, & æqualitatem seruare, & minus ledere ius cōmune. Seruat enim æqualitatē quia si fœminam, pp masculos legitima priuat, masculos ad assignandam fœminis dotem condennat. Minus ius cōmune ledere dicitur non solum positiuum: sed etiam naturale: siquidē legitima nō solum iure ciuili: sed etiam iure naturali debetur, vndè portio iure naturæ sibi debita dicitur, & hinc indè sint opin. an statu. in totum, vel saltē pro parte legitimam tollere, vel minuere possit, & licet Craue. cons. 236. nu. 1. vol. 2. referat cōmunē opin. ꝙ statutū in totū legitimam tollere possit. Attamen Soc. in cons. 150. vol. 1. similiter in cōtrarium refert cōmunē, & dicit magis æquam esse, vt statu. nō in totū legitimā tollere possit: sed diminuere, & idē dicit Deci. in cons.
104 106. nu. 4. ☞ † Et interpretatio statutorū semper fieri debet, vt minus ius cōmune ledatur, & aliquid operetur c. cū dilectus de consu. l. 2. C. de nox. Et nulli dubiū est, quòd minus ledatur ius commune, si dicatur, quòd propter vtrumq; idest propter masculos, & propter dotem, quā propter masculos tantum, excludatur, quia in vno casu loco legitimæ dos succederet, & in alio secus. ¶ Secūdò dicit ipse Paul. Cast. quòd dotatio nō est necessaria nisi nubat:
105 sed hoc non est verū: ☞ nam † stante statuto fœminā excludente, & dotari mandante si mulier nubere noluerit: sed castitatem seruare, & monasterium ingredi, quantum dotis nomine sufficeret, si nuberet, sibi ꝑstari debet: quia statutū videtur sibi ꝓuidisse de certa quātitate, dùm vult illā dotari l. 1. ff. de leg. 2. nec refragatur si forsan afferatur, ꝙ statutū eam ad nuben-
106 dum arctet: † quia statutū fœminas ad nubendum cogens est contrà bonos mores, & consequēter non seruandum, iuxtà no. in c. statu. per Io. And. de hære. in vi. vel si
107 forte dicat, † ꝙ dos sinè matrimonio esse non possit l. fi. C. de dona. ante nup. l. 3. ff. de iure dot. resp. ꝙ statutū fœminā excludens, & dotari mandans eam ad nubendū nō arctat, prout idē Bru. parum constans, & sibi contrarius tenet in d. tract. art. 6. q. 12. post nu. 248. dicens esse cōsideratione Mode. Bo. in tract. dot. in vlti. par. q. 51. incipit, quid si filia, qui allegat Bal. in l. pactum C. de col. in 20. q. & expressim inibi dicit idem Bru. conclusionē prædictā intelligere, vbi statutum fœminam excludit, & eam dotari mandat, secundū quod consuluit Ang. in cons. 249. consultatio.

¶ Tertiò confirmatur, p ea, quæ latè voluit Affli. in const. in aliquibus q. 8. nu. 40. vsque ad 44. post Andr. ibi, & alios, quos ipse adducit quatenus illā const. interpretantur in fortioribus terminis, quæ mandat masculis, non solum fœminas dotare: sed maritare. Et tamen firmant, quòd dos fœminæ debeatur, etiā si nubere noluerit: tùm qa dos loco portionis sibi de iure
108 naturæ debitæ succedit, tùm † quia verbū illud maritare intelligi debet, si fœmina maritari voluerit, alioqui si honestè viuere, nec nubere putauerit, tāto magis ip-
109 sam dotem consequi debet: ☞ nam † castitas virginalis coniungali continētiæ est ꝑferanda, vt multū egregiè probari asserit Beatum Tho. in 2. 2. q. 152. art. 4. & seq.
110 ☞ Imò † dos sorori debetur etiā si frater renuntiet statuto, admittēdo sororem ad successionem. Albe. in l. fideicōmissa. §. cū esset per illum tex. ff. de leg. 3. idem Albe. in 2. p. sta. q. 102. item quæ cōmuniter est sta. in fi. vbi allegat l. petendæ C. de resti. in integ. refert, & seq. Tira. in tract. de primige. q. 24. nu. 22. in fi. sed hoc non firmamus: siquidē contra volunt And. & Affli. in consti. in aliquib. & consti. vt de succ. vt alibi in hoc libro est tactum. Et sic etiam hoc casu, quādo statutū fœminam simpliciter excludit, & deindè dotari mandat, dos loco legitimæ succedit, & cōsequenter purè, & non sub conditione si nupserit debetur cōti à magis cōmunē opin. prout in fortioribus terminis tenet etiam Paris. in cons. 36. nu. 28. vsq; ad fi. vol. 3. pro quā cōclusione faciunt omnes auth. rationes, & iura pro hac parte allegata, quæ refert Bru. in d. art. 11. q. 1. & 2. & hanc opini. in puncto iuris veriorē esse putamus. ¶ Nō obstat aliud, ꝙ Brun. ait in d. arti. 11. q. 3. nu. 47. ꝙ dos loco legitimæ non succedat, stāte statuto ꝙ dotata excludatur: ratione quia si dos testamento sub conditione relinquitur, illa conditio non reiicitur, & si loco legitimæ succederet, reiiceretur, per tex. in d. l. quoniā in prioribus C. de inof. testa. ¶ Nam resp. ꝙ in isto casu, non est dos per statutum ꝑseruata: sed successio, in qua mulier, si dotē habuit, excluditur, & aliud est sibi dotem, & aliud successionem ꝑseruari, & à successione propter dotē receptā excludi: nam quando dos præseruatur, illa loco legitimæ succedit, ꝙ est cum statutū eam dotari mandat, vt est dictum suprà: sed cū successio præseruatur, & quæ dotata reperitur excluditur, disputari non debet: an dos per statutū ꝑseruata loco legitimæ succedat: sed an dos, quā fœmina recepit, loco legitimæ successit: quoniam nisi dotem recepisse reperiatur tempore

tẽpore successionis, nõ excluditur: ꝯ q̃a
111 † qualitas adiecta verbo, regulatur secundum tempus verbi l. in delictis §. si extraneus.ff. de noxal. l. titius.ff. de milit. test. Bar.in l.ex facto ff de vulg.& pup.sub. Et tunc dicimus, ꝙ nõ potuit loco legitimæ succedere: siquidẽ talis dos viuente patre tradita fuit, quo tempore legitima nõ debebatur, & ideò in eius locũ dos succedere nequiuit, vndè nõ est mirum, si conditio, vel onus impositũ nõ reiiciatur, sicut
112 in legitima reiiceretur. ¶ Sed † an ꝑꝑ dotem ità cum onere, vel cõditione receptã ipsa mulier, vti dotata excludatur in successione, idem Bru. in d.art. 11.q. 3.n.48. vsq; ad i n.latè examinat, & deniq; cõcludit, ꝙ in puncto iuris, non dicitur dotata, etiam si per hæredem illud onus remittatur, & per consequens à successione non excluditur: quia tẽpore delatæ successionis dici nõ potest liberè dotata d. l. in delictis §.si extraneus de noxa.dicens tamen hoc fore durum in pratica obtinere, quasi sentire volens, ꝙ seruetur, si ab hærede illud onus remittatur, dicatur dotata, & consequenter excludatur, secundũ quamplures Doct.ibi ꝑ eum adductos: quia in hac dote non licet apponere aliquod onus, neq; modum ità in nu. 56.& 60.cõcludit, & idem dicẽdum esse asserit in alia re per statutum præseruata filiæ exclusæ, etiam si sit indubitatum loco legitimæ succedere. secundu Bal.Sal.& Paul.in l.quoniã in prioribus C.de inof.test.licet litera sit deprauata: deficit.n.dictio (non) quia benè diceret *(etiam si indubitatum sit tale rem loco legitimæ succedere:)* quia si loco legitimæ succedit, sinè dubio onus reiicitur d.l.quoniã in prioribus: sed loqui videtur in casu dubitabili, quando loco legitimæ nõ succedit, vt etiam in illo casu onus apponere non liceat, quòd probari dicit per ꝑdictos Docto.nam licet l.omnimodo C. de inof.test. de legitimæ quãtitate prouideat, non tamen erat in onere prouisum, ideò successit dispositio l. quoniã in prioribus, per quam lex statutaria passiuè declaratur, & secũdũ eam terminatur, quicquid dixerit Paul.Cast.in cons.232.ꝑ pleniore, & cæteri relati per eundem Bru.ibi nu.48.qui voluerunt patrẽ onus, vel modum in dote, quæ per statutum ꝑseruatur imponere posse, & idẽ Paul. in cons.181. super eo in nu. dum voluit in dote filiæ ꝑ statutum ꝑseruata, posse dari substitutum per fideicommissum: quia dos loco legitimæ non succedit, & per consequens locũ nõ habere, quæ habentur in d.l.quoniã in prioribus, sm̃ quod refert Brun.in ꝑallegato loco, & sic ex istis posset etiam dici, ꝙ dos loco legitimæ succedit, quatenus sup ea onus aliquod imponi non potest. Sed nos hoc minimè dicemus qm̃ differunt, ꝙ onus non possit imponi, & ꝙ onus impositũ reiiciatur: nam est conclusum, ꝙ onus non potest imponi ad hoc, vt dotata dicatur, sed si est impositũ, tenet onus, sed ipsa dotata non dicitur: nisi illud remittatur, sed quãdo impositum reiicitur, tunc verè loco legitimæ succederet, quia onus ipso iure reiiceretur, & ipsa dotata reperiret, & consequenter excluderetur, quod non est hic vbi, nec dotata dicitur, nec ꝑ consequens excluditur, stat ergo firma conclusio, ꝙ dos per statutum ꝑseruata loco
113 legitimæ succedit. ¶ Aut † viuẽte patre de hac dote cõstituenda tractatur, vt à patre filiæ assignetur, & tunc hæc dos loco
114 legitimæ nõ succedit: quia † legitima post mortem, & non in vita debetur l. 1.§. sed impuberis ff. de col.bon.Pau Cast.in cõs. 420.visis, & ponderatis in nouis. Brun.in d.art. 11.q. 3.nu.46. Et hoc casu procedet opinio eorum, qui tenuerunt dotem loco legitimæ non succedere, quos suprà retulimus, & tenet etiã Riminal.in cons. 339. nu. 16.vol. 2.licet ibi sint alia verba in statuto. ¶ Hac conclusione ꝑmissa ad propositam condescendimus quæstionem, & in ordine.
115 ¶ SECVNDO Quæro † quanta dos esse debeat, vt fœmina excludatur per hoc statutũ dotatam excludẽs, magna est Doctorũ controuersia, & articuli difficultas, quando statutum de dote mentionẽ facit, nec illam taxat. Prima enim est opinio, ꝙ sufficiat mulierẽ quacunq; dote fuisse dotatã.Bal.in auth.res quæ C.com. de lega. ver.quęro statuto cauetur, per rationem:
116 † quia licet statutũ sit iniquum, seu rigorosum: non tamen est contrà bonos mores, & ideò est seruãdum l.prospexit ff.qui, & à quib.no.Cyn.in l. publico C. de adulte. sm̃ Brun.in d.tract. de statu.fœm.exc.art. 9.q. 1.casu 3.nu.32.cum plur. seq.vbi hãc q.latè examinat, qui refert ità consuetudine seruari, & intelligi à Paul.Castr. cum à
117 patre est dotata: ꝯ quia † patris dotatio cõueniens ꝑsumitur: nisi de magno excessu euidenter appareat: quia tunc sui calliditate filiã fraudare videtur, & licet pater sit: tamen prædo dicitur.Gram.dec. 101. nu.32. Secus si à fratre soror dotata sit, vt latè per eundem Paul.Cast.in cons. super primo quæsito, circà septimum dubium in antiquis, & cons.420.visis, & ponderatis cum seq.in nouis sm̃ vlti.impress.& in cons.96. in puncto in secundo dubio vol. 1.Fran.Cur.consil.44.statuto.Mari.Soci. in consil. 10. quamuis in 3.dubio.Alex. in

conf.83.vol.4.Soci.in cõf.88.circà primũ verf.confirmantur præmiſſa, cum alijs ibi
118 cumulatis. ¶ Secunda eſt opinio, ꝙ † dos minor legitima aſsignari nõ põt, & quandocumq; agi poteſt ad dotis cõgruæ ſupplementum, etiam ſi vltra legitimã taxari oporteat, pp perſonarum, & patrimonij qualitatẽ hoc exigentẽ §.quam ob rem in authe. de reſt.& ea quæ, maximè quando maſculi deſcendẽtes nõ adſunt defuncto, & hanc dicit magis cõmunẽ Brun. in pcitato loco, & tenuiſſe Iaſ. in auth. nouiſsimæ C. de inoffi. teſta. & in auth. res quæ C.com.de leg. Aret.in conſ.73.Mod.Sen. in l.hæredes mei ff. ad treb.Bal. in conſ.ꝙ incip.ſtatu.tria habet capita, & in alio incip. materia ſubdiuiditur, vbi ſubdere dicit, ꝙ Moderni, & Moderniores Peruſini ſepius pro hac opinione cõſuluerunt, eam pro canonizata habẽtes, dicens etiam ſm̃ hanc opinionẽ ſuperioribus annis Florentiæ in ardua facti q. obtẽtum fuiſſe, in qua hinc indè totius Italiæ extabant cõſilia, & cum hac opinione etiã ipſe Brun. tranſire videtur, & adde Rimin. in conſ.337.viſis
119 his nu.11.& ſeq.vſq; ad fi.vol.2.† quæ dos taxatur, vt infra nu.142. ¶ Tertia eſt opi
120 nio, ꝙ † dos cum legitima non regulatur: ſed condecenter ꝓ modo matrimonij dedeatur cõſideratis circũſtantijs, de quibus infra habebitur. Bar. poſt Ray. in l. filio ff. de leg.3.Bal. in l.fi.C.de do pro. in lectura noua verſ. ſed pone dictat ſtatutũ Ang. in authe. de reſti.& ea quæ pari. in fin. prin. Pau.Caſt. in conſ.110.Bal.Nouel. in tract. dot. in 18.priuil.Bal. in l.ſi pater, vbi Alex. in apoſt.C. de do.prom. Alex. in conſ.33. vol.4.cum multis alijs, quæ inibi idẽ Bru. congerit, deniq; aſſeuerans hanc opin. in puncto iuris veriorẽ eſſe: licet præcedens ſit magis cõmunis. ¶ Quarta opinio eſt ipſius Brun. qui diſtinctione pdictas opiniones ad concordiam reducere conatur, ꝙ regulariter dos minor legitima arbitrari non debet. ¶ Quam primò limitat: niſi regionis conſuetudo, familiarũ honeſtas, ſiuè perſonarũ qualitas aliud ſuadeant, in tantum, vt quãdoq; maior legitima ſit taxanda, puta ſi nobilis paruũ patrimoniũ, & plures liberos habeat: nã fas erit, vt dos tunc maior ſit legitima, vt nobilis in nobilium, & nõ in plebeiorum familia nubere poſsit, cum quibus matrimoniũ iungi indecorum non exiſtit, ꝙ facilè cum parua dote facere non poſſunt, prout eſt portio legitimæ, vbi plures liberi, & modicæ facultates adſunt. Quãdoq; minor legitima ſit taxãda puta ſi gioneæ vilitas hoc exigat, vt ruſticis in diuitibus ſeruari videtur, & in Comitibus, Baronibus, ac magnis nobilibus, qui ſi vnicam tantũ filiam, & vnicũ filiũ habuerint, filiæ pro dote non dabunt portionem legitimæ, hoc eſt ſextam in partem etiam allodialium. & hoc ſuadente l. quæro ff. de iure dot. ¶ Secundò limitat: niſi adſint verba in ſtatuto quæ inferant, quòd etiam ſi dos ſit minor legitima, non liceat plus petere, & quod verior opinio ſit, quòd dos non debeat arbitrari minus legitima: niſi ex circũſtantijs ſupradictis, ſeu cõſuetudine regionis firmare dicit eleganter Corn. in conſ.48.de pluribus conſ. 107.in hac conſ.111.videtur cõſ.161.primo aſpectu in fi.& conſ.202.circà præſentem vol.2.& pulchrè in conſ.115. in hac, & conſ.123.licet in fi.vol.3.& tandẽ prædictã diſtinctionẽ cõmunem eſſe ſententiam teſtari Soc. in conſ.188.circà primã vol.2. ¶ At hæc Bruni diſtinctio, quæ in ordine quartã facit opin. non placet: quia magis comunis concluſio nunquã locum haberet: quoniã dos ſm̃ boni viri arbitriũ ſemp taxaretur, conſideratis circũſtantijs ſupradictis, ſiuè nobilis, & pauper, ſiuè diues, & plebea, ſiuè mediũ vtriuſq; teneat ipſa mulier, primum, & ſecũdum fatetur ipſe Bru. tertiũ clarè patet: nam ſi hoc caſu, dos non minor legitima arbitratur, nõ eſt: quia in plus, vel minus arbitrari nõ poteſt: ſed quia familiarũ, & facultatum mediocritas ità edocet, & ſic ſemper vltima opin. locum habebit, quam veriorẽ dicit: ſed cõtrà magis communem, nec Soc. in conſ.128.vol.2. quẽ ipſe ꝓ ſua diſtinctione citat, hoc dicit: ſed apertè tertiã opin. tenet, dicens in nu.17.ꝙ ſemper fuit vnũ ſomnium, & ꝙ vehemẽter errant, qui dicunt, ꝙ bonus vir non debet arbitrari, ꝙ dos cogrua minor legitima ſit, poſt reſpõ. ad media adducta pro ſecunda opin. ſuprà relata. ¶ Præterea ſunt duæ magis communes opin. in effectu cõtrariæ: licet circa diuerſa tendere videantur: vnã teſtatur Rub. in l. pater filium, nu.164.ff. de in offi. teſta.fol.506.vel.1.rep. ꝙ dos loco legitimæ nõ ſuccedit, alia eſt quam refert Bru. vt dictum ſuprà in ſecunda opin. ꝙ dos nõ minus: ſed plus legitima arbitrari poſsit. Et vltima concluſio eſt pcedentis concluſionis illatio, vt rectè infert ſm̃ ſuam opin. Soc. nu.44.& ſeq. vol.3. vbi firmat, ꝙ dos loco legitimæ ſuccedit, & deindè infert ex hoc, ꝙ minor legitima arbitrari nõ debet. Vndè ſi vera eſt magis communis, ꝙ dos loco legitimæ non ſuccedit, falſa eſt alia magis comunis, ꝙ dos minor legitima arbitrari non debeat: quia cũ legitima cõmenſurari non poteſt, quæ non debetur, nec dotem in eius locũ ſubrogatã habet, vt conſiderat etiã Soc. in conſ.258.nu.20. vol.2.

vol.2.vbi dicit, ꝙ si legitima nõ debetur, dos cum legitima cõmensurari nõ debet, ad quam fit relatio, arg.l.hæres meus §.fi. ff. de hære.insti.& no.in l.1.in prin.ff. de leg.tu.& facit tex.in l.in testamento ff.de cond.& dem. Vel ecõuerso, si falsa est prima conclusio, & dicamus, ꝙ dos loco legitimæ succedit, vt conclusimus, vera erit vltima conclusio, ꝙ dos minor legitima
121 arbitrari non debeat. ¶ † Propterea distinguendum opinamur, vt præcedenti in conclusione distinximus, ꝙ aut tractatur de cõstituenda dote post mortem patris, & tunc dos loco legitimæ succedit, & minor legitima arbitrari non debet. sed cum ea regulari debet, in cuius locũ est subrogata: sed plus legitima arbitrari potest, pp qualitatẽ, quæ plus in dote, quam in legitima manet: nam subrogatum plures qualitates habere potest, quam habet illud, in cuius locũ ipsum subrogatur, sicut econtrà plures qualitates habere potest illud, in cuius locum aliquid subrogatur, quam subrogatum: quia subrogatũ nisi qualitates primordiales, & non accidentales assumit, vt dictum est in p̃cedenti cõclusione in prima resp. quæ est ad contraria facta.

¶ Aut tractatur de constituenda dote viuente patre, & tunc dos quandoq; plus, quandoq; minus legitima arbitrabitur, & vera erit tertia opinio supra relata, quam veriorem dixit Bru. & ratio est quia legitima viuente patre non debetur, nec dos loco legitimæ succedit, nec ad legitimam aliquo modo cõmensurabitur, cum de ea taxãda tractatur, s̃m Soci.in cons.288.nu. 20.vol.2. ¶ Prædicta verò procedunt in filia, cui legitima debetur de iure cõmuni & stante statuto dotatam, vel dotandam excludẽte: sed si aliud verba statuti dicendum suadeant, non est dubiũ: quia ab eius verbis non erit recedendum l.nõ aliter de leg.3.cum sim. ¶ Et ideò quid dicẽdum deuenimus ad terminos constit. in aliqui-
122 bus, & sciendum est, ꝙ † licet illa constit. generaliter loqui videatur, tàm in feudalibus, quã in allodialibus: tamen hoc in regno tantũ in feudalibus, & non in allodialibus locũ habere fuit vsu recepta, prout dicit Petr.Greg.in tract.de dot. de parag. q.27.& ante eum testatur hic dom. meus pro pat.do.Blas. Lanc.q.25.licet in regno Neapolitano generaliter seruetur, vt ait ibi Affli.in rub.q. dicit hoc ibi tenere glo. & Andr.& omnes Doct.regnicolas, & ità vidisse pluries in sacro consilio iudicatũ. Et in feudis fœmina de iure communi nõ succedebat, nec per alias municipales leges, ante d.const.in aliquibus vt inibi in d. const.probatur in prin. Sed per illã const. fœmina insimul cũ masculis ad successionem admittitur, quod patet in tex. ibi in prin.absq; sexus distinctione vocari, bene uerũ quòd deindè masculus fœminis præfertur, dummodo, ꝙ masculi illas dotent, adeò, quòd pp dotem fœminæ successionis portione priuatur, eas ab intestato cõtigẽte, & nõ alio iure: sed tantũ illa const. debita: quia (vt est dictũ) iure cõmuni feudorum in feudis fœmina nõ succedit c.1. §.hoc autem notãdum, de his qui feu. da. pos. adeò, quòd hæc dos in locũ portionis ab intestato sibi debitæ succedit, p d. tex. quæ taxatur secundũ numerum liberorũ succedentium, vt quot sint liberi, tot fiant portiones. ¶ Nec per hoc secundũ hanc portionem in cuius locum succedit regulabitur, per ea quæ tradidimus in præcedenti conclusione: quandoquidẽ mens, & verba illius cõstitutionis repugnant: quatenus ibi voluit dotẽ cõstitui debere iuxta dignitatem, & numerum liberorum, si enim voluisset, vt minus ista portione ab intestato sibi contigente, dos cõstitui debuisset, hoc expressisset, sed nõ dixit: imò contrarium expressit, vt regulari deberet secundũ verã dotis naturam. ¶ Nec per hoc talis dos vltrà portionem sibi ab intestato contigentẽ arbitrari poterit, si fortè dignitatis qualitas, vel alia consideratu digna vltra taxari debere suaderẽt: quia cõstitutio illa in odium masculorum retorqueret: nam euenire posset, quòd masculi supplere debuissent de eoru portione, & constit. in eorum fauorem facta in odium retorqueri non debet, vt tenet ibi Affli. ¶ Sed licet non reguletur cum dicta portione: Attamen eum prædicta portione insimul, & cũ legitima regulabitur, vt minor legitima non arbitretur: nam licet de iure comuni feudorum legitima fœminis non debeatur: quia (vt est dictũ) non succedut d.c.1.§. hoc autẽ in prima rub. feu. tamen quia fœmina semel est admissa per illam constit. vt succedat, & dos per quam excluditur in locum portionis ab intestato sibi debitę succedit, de qua pater vsq; ad legitimã, sicut de alia portione filij de iure comuni cõpetenti disponere potest, siquidem statuta iure cõmuni interpretationem recipiunt, vt per Bru. in d.art.11. q.2.n.27.& seq subrogari in locum istius legitime videtur, quatenùs in locum portionis ab intestato sibi debitę subrogatur: quia iam in hac portione legitima cõtinetur: licet totam legitimã nõ esse dicamus, ergò nõ minor legitima arbitrabitur: sed plus legitima arbitrari potest, vsq; tamen ad portionẽ sibi contigentẽ si succederet. Et sic locũ habebit hoc casu magis communis

munis opinio, quã suprà in ordine secundam locauimus, & ità nobiscũ tenet Pet. Greg. in tract. de do. de parag. q. 28. vbi in effectu vult hanc dotẽ cum legitima regulari debere, quatenùs asserit, quòd tertiã tertiæ portionis sibi ab intestato debitæ recipere debet, si quatuor sunt filij: sed si plures semissem iuxtà authe. nouissima C. de inoffi. test. licet dicat, quòd Magna Curia consueuerit obseruare, vt semper arbitretur tertiã tertiæ portionis, nulla facta numeri liberorũ distinctione, & hãc consuetudinẽ optimã esse legum interpretẽ, ità etiam tenet Affl. in d. const. in aliquib. q. 12. nu. 51. vt non plus portione ab intestato sibi debita, cõstituatur, si succederet per tex. in l. quod fauore ff. de leg. & quod dicit Alex. in cons. 7. vol. 2. quòd totũ patrimoniũ in dotem dabitur, vt nubat pari, intelligitur de toto patrimonio mulieri vltrà legitimam contigente, si succederet cum fratre: sed non quòd frater suam portionem dare teneatur. ¶ † Itaq; ex prædictis, magis cõmunis opinionis suprà relatæ intelligentiam habes, quòd dos minor legitima nõ arbitrabitur, & legitimã excedere potest, vsque ad portionem sibi ab intestatò contingentem, & non vltrà quæ ꝓcedunt in constituenda dote filiæ: quando de patris successione tractatur.

123

124 ¶ † Sed quãdo de fratris, vel alterius collateralis successione agitur, sm̃ terminos præsentis capituli: tunc dos in locum successionis totius feudi succedit: nam soror de iure communi feudorum nõ succedebat d. c. 1. §. hoc autem, in prima rub. feud. sed tantùm per constitutionem, vt de successionibus vsq; ad tertium gradũ in feudis tamen quaternatis, vt in præludijs diximus, & per præsens statutum non existẽtibus masculis primogenita admittitur ad totum feudum, si non est dotata vndè quatenus posteà à toto feudo dotata excluditur, dos in locũ totius feudi succedit. ¶ Sed nec per hoc dos cum toto feudo regulabitur, ità quòd minor feudo existere

125 nõ possit, vt congruè dicatur dotata: † qa statutum frustatorium esset, & nil operaretur, contrà l. si quando ff. de leg. 1. & c. si Papa de priui. vel sequeretur, quoddã absurdũ, si tunc excluderetur, quando æquiualentem feudo dotem receperit, cũ pro dote totũ absorberetur feudũ, & existens in capillo succederet in nihilũ. ¶ Vel licet dos in locũ totius feudi succedat: in min⁹ feudo tamen arbitrari potest, sicuti in minus, quã sit portio filiã contigens, ꝑ const. in aliquib. arbitrari põt, vt suprà diximus: quia portiones ab intestatò cõtingẽtes, si succederet, nõ sunt legitimæ vt dicamus, quòd tale priuilegiũ habeant, ne in minus arbitrari possint. ¶ Nec talis dos cũ legi-

126 tima regulabitur: † siquidẽ legitima in bonis fratris sorori: nisi turpi ꝑsona hærede instituta non debetẽ §. 1. insti. de quere. inoffi. testa. ¶ Nec secundum aliam portionem ab intestatò contigentẽ regulabitur: siquidẽ in nihilum fœmina iure communi feudorũ succedit d. c. 1. §. hoc autẽ in prima rub. feud. c. 1. §. filiæ de natu. suc-

127 cess. feud. ¶ † Sequitur ergò argumento à sufficienti partium enumeratione, quod validũ est in iure, vt no. in §. tutores instit. de oblig. quæ ex quasi contr. nascu. & in princ. titu. & in §. omnium insti. de actio. quod argumentũ nunquã fallit: nisi male fieret partium enumeratio l. filius §. filius ff. de liberis, & posth. l. ex maleficio §. hæres ff. de acti. & obligatio, cũ concord. per Neuiza. in consil. 12. nu. 121. inter consil.

128 feud. † ꝙ hæc dos vt congrua dicatur, boni viri arbitrio taxari debet consideratis qualitatibus infrascriptis. ¶ Et idem dicimus in terminis constitutionis, vt de successionibus, cũ de fratris successione tractatur: nam licet constitutio in aliquibus loquatur, etiam de sorore: tamen intelligitur, cum de patris successione agitur, de quibus bonis paternis debet esse dotata, vt excludatur, secundum Afflict. ibi q. 10. nu. 47. post Andr. & latius dicemus infrà: nam decedẽte fratre, relictis filijs, & sororibus licet illa constitutio dicat, quòd nepos amitam dotare debeat, intelligimus, si dotata nõ fuerit de bonis patris amitæ: secùs si dotata fuerit de bonis ipsius patris, quo casu de bonis fratris dotem habere nõ debet existentibus filijs: quo-

129 niam † prima successionis causa est liberorum, vt in auth. de hære. ab intest. veni. §. 1. & nec legitima de iure communi debetur d. §. 1. instit. de quære in offi. testa. Et statutum à iure communi interprætationẽ recipit l. 2. C. de noxa. l. 1. ff. de acti. & obliga. Sed si frater non habet liberos, tunc soror succedit in feudo per constitutionẽ, vt de successionibus, & coniugata,

130 & dotata excluditur, † & verè dotata esse debet de bonis ipsius fratris, de cuius successione agitur, secundum cõmunem opinionem de qua dicemus infra in q. 19.

131 ¶ † Congrua ergò dos vt excludatur fœmina esse debet, quæ arbitrio boni viri cõstituitur in terminis const. & cap. regni cõsideratis qualitatibus prædictis, & etiã considerato liberorum numero, facultatũ modo, natalũ dignitate, ac regionis consuetudine l. quęro ff. de iure do. l. filiæ vbi Bar. ff. de leg. 3. Bal. l. fin. C. de do. promis. cũ conc. citatis supra in tertia opi. Soci. in

 cons.

conf.207.nu.1.& feq.vol.2. Sed nõ tot in fororibus qualitates inspici debent, quot in filiabus inspiciuntur, cum de earũ dote
132 cõstituenda tractatur. ¶ † Primo.n.confideratur liberorũ numerus d.const.in aliquibus,& d.l.quæro,& d.l.filiæ ff.de leg. 3.multipliciter in filia: primo vt tertiã tertiæ partis habeat, quã habitura esset ab intestato, si quatuor sũt filij: At si plures, femissem habeat, iuxta authe. nouissima C. de inoffi.testa. sed in Magna Curia obseruari consueuit, vt tertiã tertiæ portionis habeat, nulla facta numeri liberorũ distinctione, quam consuetudinẽ optimam esse legum interpretẽ circà hoc testatur, Pet. de Greg.in tract. de dot.de parag.q.29. ¶ Secundò liberorum numerus cõsideratur habito respectu ad capaces, & habiles
133 ad succedẽdum: nam deportati foriudicati, fratres ordinis Minorum, vel Prædicatorũ, vel alias incapaces, ficut non admittuntur ad partem, ità non faciunt partẽ, sm̃ Bal. in l.1.col.2.vers.succedit aliud dubiũ C.de cadu.tolle.& in l.1.col.8.ver. ex prædictis apparet C. quando nõ pete. par. Ias. in authe.nouissima col.14.& seq. ver.extrà glo. Affl.in d.constitutionem in aliquibus q.13. & col.seq.vers. quæro in
134 filio monacho, vndè † monachus nõ facit nec admittitur ad partem secũdum communem opin.quam testatur Ias.in l.planè §. si duobus col.5.vers. extrà gloss.& col. seq.n.23.ff.de leg.1.secundũ quod refert, & seq.Pet.Greg. in d.tract. de dot.de parag.& d.q.89. ¶ Tertiò cõsideratur habito respectu ad masculos,& fœminas, etiã ad eos, qui portionem eorum habuerint, vt admittantur ad augendum, vel diminuendum patrimonium,& consequenter dotem de paragio, vel vitam, & militiam sm̃ Ias. in d.auth.nouissima col.13.ver.ad illud,& Affl.in const. in aliquibus col.16. refert, & seq. idẽ Pet. de Greg.in d.q.29. in suo tract.de dote de parag. ¶ Sed hæc cõsideratio nõ habebitur in forore: quia, cum foror succedit, vel propter dotẽ excluditur præsupponitur defunctũ liberos nõ reliquisse, Cæteræ verò qualitates cõmuniter in vtraq;, tàm filia, quàm forore
135 considerantur. ¶ † Secundò facultatum modus consideratur, qui per tres considerationes adimpletur, primò consideratur modus feudalium,& non allodialiũ facultatum.siquidẽ fœmina à feudalibus,& nõ ab allodialib' excluditur: licet generaliter consti.in aliquibus loqui videatur, tàm in feudalibus, quàm in allodialibus, tamẽ ità hoc Regno fuit vsu recepta, vt est dictum
136 supra sm̃ do.Blas.& Pet.de Greg.† & limitata causa limitatum producit effectũ l. in agris ff.de acquire.rer.domi.cum concor. per Fel. in c.cum ordinẽ col.3.& seq.ver.
137 & limitatã extrà de rescrip. ¶ † Secundò consideratur modus, fiuè quãtitas redditũum, fiuè fructuum feudi,& nõ ad valo-
138 rem feudi respectus habetur: † nã ficut in taxandis alimentis modus facultatum attenditur: habita reddituum, & non ipsius patrimonij ratione, sm̃ Bart. in l.imperator est in fin.ff. ad treb.cum concord. per Alex. in conf.3.super processu causæ col. vlti.in fin.vol.4.ità, & in taxanda dote de
139 parag. seu vita & militia, † quæ loco alimentorũ succedunt secundũ Pet.Greg.in d.tract. de dot.de parag.q.27.& q.28.vbi etiã ità dixisse asserit ĩ q.24.& tradit Marti.Fre.in tract.de subfeu.baro.in tit.diffe. feu.hære.& pacti & prou.ver.19.n.2.lib. 3.fol.265.post glo.& Andr.in const.comitibus in repetitione, quos ipse citat: sed in dote loquendo, hoc non est verum, quòd dos loco alimentorũ succedat: quia dos in locum legitimæ, vel in locũ portionis ab in testato sibi debitæ succedit, & legitima in locum alimentorum non succedit:
140 † nam alimenta per statutum tolli non possunt, vt tradit Cyn.in l.sancimus C.de
141 nupt.† & legitima p̃ statutũ tolli potest, secundum magis cõmunem opinionem, quam refert,& seq.Soci.Nep.in conf.26. nu.24.vol.3.imò sublata censetur etiam si statutũ simpliciter fœminam excludat, vt est dictũ suprà nu.89. vel saltem minui in quo nemò dubitat, vt suprà diximus,& p̃ Cy. habẽt in d.l.sancimus Tiraq. in tract. de primogen.q.15. p̃ totum, & in fin.vbi hæc verba subiungit: ex quo planè cõstat non parùm interesse inter legitimam, & alimẽta, & multis ostẽdit Corne.in conf. 316. quò ad primum col.4.vers. negatur, & seq.lib.1.circà verò vitam & militiam taxandam, quæ loco alimentorum succedit, sm̃ glo.in d.constit.comitibus procedere posset: sed modo non examinamus,
142 cogita. ¶ † Tertiò cõsideratur patrimonium, q̃ est tempore mortis eius, à cuius successione excluditur, vndè si redditus crescant, vel decrescant, tàm in vita Baronis, quàm post mortẽ, nõ habetur in consideratione, quò ad dotem: quia pro succedente crescunt, & decrescunt, secundũ eundem Pet. de Greg. in d.q.27.vbi dicit etiam de hoc latius scripsisse in quæst.25. vers.ex præmissa conclusione,& cæteras qualitates etiã dicto mortis tempore inspici debere,& ità seruari testatur, p̃ quo est magis communis conclusio, quòd dos estimari debeat attẽto patrimonio, quod est tempore mortis,& nõ dotationis, quã refert Paris.in conf.26.nu.91.& 92.vol.3.

post

post Deci. in conf.26. & conf.296. col.2. & 3.& Iason.in l.quod seruus nu.12.ff.de condi.causa da.& alios inibi cumulatos.
143 ¶ † Tertiò natalium dignitas cõsideratur vt mulier pari nubat:nam nisi viro sine decore nubere possit,vir ille dicitur indignus Bart. per illum tex.in l.cum ità ff.de
144 condi. & demo. † vndè si executor testamenti ad nubendum puellas cũ parua dote condignum nõ inueniret attenta patris dignitate,atq; cõditione supplere po est: quia non dicitur posse nubere,quæ honestè nubere nõ inuenitur. arg.l.nepos proculo ff.de verb.& rer.sign.facit l.planè §. equi.ff. de vsu.& ha. secundũ Bal. Nouel. tract.de dot.p.5.col.3.ver.ex quo infero.
146 ¶ † Et hæc natalium dignitas in potentia, honore,nobilitate, pulchritudine,virginitate,diuitijs,& ætate consistit.Pet.Greg.
148 de dot.de pag.q.30. ¶ † Potentia in amicis.Bal.Abb.& alij in c.super eo de test.p tex.& glo.fi.in c.constitutis il 2.de appel. ¶ Honor in veris dignitatibus,attẽditur, vt doctoratus,& militiæ,vel alicuius præeminẽtis officij: doctoratus enim est dignitas, Bart.in l.fi.C. de iude.& in l.1.C. de no.cod.comp.Fely. in d.c.super eo.& in c. quanto de iud.& doctoratus talis est
148 dignitas, ☞ ꝙ † ipse Princeps reuerentiã fert Doctori, vt ait Soci.Nep.in conf.39. perspectis nu.28.vol.2. per tex. in l. quicquid C. de aduoc. diue.iud.& Doctor legens per xx.annos in studio generali fruitur dignitate vicariatus Principis, & est Comes,& Dux l.1.& ibi glo.& Bar.C.de ꝓfess.qui in vrb.const.lib.12.Ang.in prohe.inst.in prin.n.3. quo priuilegio in hoc almo Catinensi studio per decennium legentes hodiè gaudent, vt habetur in cap. Reg.Char.item supplica nu.98.fol.254. ☞ Et Doctor simpliciter ꝓꝓ magnã scientiã appellatur illustris Bal. in ꝓhe.ff.n.21. Et militia,quæ licet non sit dignitas,neq; nobilitet, sñ receptiorem sentẽtiam,latè Tiraq. in tract.nobili.c.8.n.5. ¶ Tamen milites vrbis Romæ dignitatẽ habent d.l. 1.C.de eque.dig.lib.x.Bar.in l.1.C.de digni.lib.12.Ias.in l.pe.n.4.C. de pact.itẽ si in arte militari excellat, vel si à Principe p̃ficiatur exercitu.Tiraq.in d.c.8.nu.15. &seq.vel si ad latus Principis militet.Fel. in c.clerici nu.5.de iud.per l.1.C.de p̃po. labo.lib.x.vel Doctor efficiatur miles.Ias. in d.l.pe.nu 4.de pact. ¶ Officium verè non est dignitas:sed habet dignitatem annexam.Bar.in l.1.n.44.C. de dign.lib.12. per l.honor in princ.ff.de mu.& ho.
149 ¶ † Nobilitas tribus modis cõtingere potest: ratione sanguinis, si ex nobili stirpe descendit, & ità vulgus accipit. Secundò ratione virtutis,& ità philosophus.Tertiò ꝓꝓ vtrunq;,& hæc est p̃fecta nobilitas,& generositas, quasi animi magnitudine decorata.Bald. in l.nobiliores C. de com.& merc.Fel.in d.c.super eo il 2.n.5. de testi. vbi etiam not.ꝙ nobilis virtuosus p̃fertur ignobili virtuoso:sed nobilis nõ virtuosus nõ p̃fertur ignobili excellenti virtutibus, sñ oẽs p̃sertim Abb.in cap.venerabilis de p̃b.& ꝙ nobilitas scientiæ p̃fertur nobilitati generis.Roma.sing.657.& ꝙ vera est nobilitas: clarũ esse virtutibus.Hiero. ad excellentiã,& Tullius cõtrà Salustiũ: ego maioribus meis virtute mea præluxi,vt si prius noti nõ fuerãt,à me nomen accipiã, & alia cõgerit: sed, an virtus nobilitet,latissimè vide p Tiraq.in tract.nob.c.4.vbi in n.16.dicit,ꝙ vtcũq; sit virtus nobilitati anteponitur.Itẽ sciẽtia nobilissimos facit, est tex.in l.ꝓuidendũ ibi(quos sciẽtia nobilissimos facit) vbi glo.& Doct.C.de postul. latè Tiraq. in d. tract.nob.c.5.vbi in nu.3.inquit, ꝙ hinc Doctor dr̃ nobilis,& multos citat.Cassa. in cõsue.Burg. in rub.
150 entre gens noblis, qui etiam dicit, ☞ † ꝙ Doctor nobilior est eo,q nobilis est genere, sñ Cy.in l.ꝓuidendũ C.de postul.quẽ referre, & sequi asseuerat Alex.in cõf.94.
151 consideratis col.2.vol. 1. ¶ † Hinc ignobilis vxor viri illustrat nobilitate.l. fœminæ,& ibi Bar.ff.de sena.Fel.in d.c.sup eo il 2. de test.qui dicit facere.l. Augusta,vbi Bart.ff. de leg. vbi Augusta coruscat ex radijs Imperatoris,& l.benè à Zenone in fi. C. de quad.p̃scr. q̃ coruscatio vxoris mediante marito in ipsum maritũ non reflectitur,vndè Doctor, vel miles nõ tenetur vxorẽ dñam appellare.Bar.in l.pen.C. de do.inter vir.& vxo.& in l.si post de cont. tab.Abb.in c.ex parte in fi. de fo.cõp.per tex.vbi etiã Bar. in l. si iudex circũueto in fi.ff.de mino. ¶ Licet nõ econtra:sed nobilis vxor viri obscuratur ignobilitate, & nati ex eis ignobiles dicuntur:quia filij patris,& non matris conditionẽ sequuntur, Bar. in l.fi.in fi.C. de seru.fug.& in l.2.C. de iur. emphy. & est casus in l. exemplo, vbi Bar. de decu.cum conc.per Fely.in d. cap.super eo il 2.nu.5. de test. nisi mulier illustris clarissimo nubat:quia tunc conditionem patris,vel aui retinet: secus si inferiori nuberet: quia tunc etiam illustris viri ignobilitate deprimeretur, Bart. in l. 1. de dignitati lib.12.nu.34. per l. mulieres C.eo.& l. mulieres C. de incol. lib. 10. & in nu.40.vbi dicit,quòd filia Regis nubẽs Comiti debet regalis appellari,& filia Comitis nubẽs vni minoris nobilitatis debet appellari Comitissa: secus, si nubat populari: quia tunc Comitissa, non dicitur.

152 ¶ Pulchritudo: nam † mulier nobilis, & pulchra nimia non indiget dote, maximè si vir ignobilis, monstruosus, debilitatus, vel mancus existat. And. in const. in aliquibus col. 8. ver. hic est quędã glo. & col. vlt.
153 ¶ † Hinc plus virgo, quam vidua, quæ est
154 corrupta æstimatã, & appetitur. ¶ † Hinc viro, quasi vti charior, & melioris conditionis existat, sm̃ glo. in c. 1. de priuil. Ro-
155 ma. sing. 94. ¶ † Hinc fit, ꝙ dotarium ꝓ violata virginitate constituitur, quasi posteà corrupta deterioris sit conditionis, & maiori indigeat dotis quantitate. Bald. & Sali. in l. res vxoris in princ. per illum tex. quem dicit meliorẽ, nec alibi ad hoc simile reperiri. C. de do. inter vi. & vxo. And. in const. licẽtia col. 2. Bar. in l. nihil. ff. rer. amo. Rimin. in cõs. 105. ardua nu. 12. vol. 1. vbi vult, ꝙ maior dos à vidua, quã à virgine debetur, cũ virginitas sit loco dotis.
156 ¶ † Diuitiæ exaltant hominem. Bal. Ab. Fely. & cæteri in c. super eo il 2. de test. est bonus tex. in c. hęc scribimus in fi. 30. dist. Et pecuniæ obediunt omnia l. 1. de cont. emp. Anch. cõs. 393. n. 4. Host. & Io. And. in c. significãtibus post prin. de offi. deleg. Bald. in l. singularia col. 4. vers. vndecimo est speciale ff. si cer. pet. Et diuites principes dici possunt, ità vt in illis locum habere potest clem. 1. de baptis. quæ de principibus loquitur, arg. l. omnes de maio. & obe. sm̃ Gul. à Monte in d. clem. 1. vt ibi refert Car. Flor. q. 6. Et pecunia est omniũ regina. Ecclesi. 10. vel. 11. sm̃ eundẽ Cardi. in d. clem. 1. de bap. At sm̃ veriorem, & receptiorem sententiam Diuitiæ nõ nobilitant: sed nõ nunquã causam nobilitati tribuunt, sm̃ Bart. in l. 1. C. de digni. lib. 12. Bal. in c. sedes de rescrip. Ray. in tract. nobili. col. 2. q. 1. prin. quos refert, & seq. cũ multis ali. Tiraq. qui post longam examinationem ità cõcludit in tract. nobil. c. 3. nu. 18. dicens hoc certè verissimũ esse, & oẽs tenere, qui de nobilitate scripserunt, tenuit idem Io. Arnal. in c. imperialem §. firmiter nu. 44. & seq. fol. 11. vbi etiam in-
157 quit, ☞ † ꝙ per paupertatem non deficit nobilitas l. humiles C. de ince. nup. latè Tiraq. in tract. de nobil. c. 25. nu. 5. & in n. 9. vbi ait, ꝙ licet diuitiæ non possint dare, nec paupertas auferre nobilitatẽ, sm̃ Bar. in l. 1. col. 3. C. de dign. lib. 12. & cæt. tamẽ nobilitas est cõtemtui, & ludibrio, vbi est paupertas, sm̃ Iacob. de S. Georg. in tract. feu. char. 29. & Affl. in const. quãplurimũ col. 2. ver. quid autẽ si dominus, & admodum nobilitatem sinè diuitijs mutilam, & mancam esse, secũdũ Bo. Curt. in tract. de nobil. col. 2. vers. tertius, & vlt. & deniq;, sicut fides sinè operibus mortua est, ità no
158 bilitas sinè diuitijs. ¶ † Ætas demũ consideratur, vt nõ sit vnus senex, & altera iuuencula: sed patum plus annorum vir, quã
159 vxor habeat: ☞ † alioqui si senex adolescentulã ducit vxorem, æqualitas non est, & vir indignus reputatur, & mulier nõ sm̃ ciuitatis mores: sed illi cũ dedecore nubit. Petr. Greg. in tract. de dot. de parag. q. 3.
160 ¶ Hinc fit, ꝙ † donatio ꝑ sponsum senem adolescentulæ vxori facta cõstante matrimonio causa remunerãdi inæqualitatem ætatis valet. Fel. in d. c. super eo il 2. nu. 3. de test. per no. per Bar. & do. in l. si diuortio, & l. si ità stipulatus §. si tibi nupsero ff. de verb. obl. vel ecõuerso à muliere annosa facta viro iuueni in cõpensationẽ ætatis dotatio tenet. Crauet. in cons. 51. n. 1. per no. in præci. l. per tex. in l. quod autẽ §. si vir. ff. de do. int. vir. & vxo. & l. si voluntate C. de do. prom. Paul. Cast. in cons. 383. circà primũ quo quæritur: an d. confessio col. 1. ad fi. vers. tertius casus lib. 2. & Dec. in cons. 232. ver. accedit etiam ꝙ donatio. ¶ Limitari tamen videtur ibi per eundẽ Crau. nisi ꝓmoreretur is, qui iuuentutem donauit, & bona recepit, relinquens suis hæredibus bona donata: quia tũc in fauorem hæredũ donatio non valebit: ratione quia qui iuuẽtutem, vti rem donatam recepit, illam perdendo consumpsit, & qui bona recepit habet bona donata, & factus est locupletior, quo casu ad cõfirmationẽ d. donationis exigebatur mors illius, qui rem sibi donatam cõsumpsit per tex. in l. cum hic status §. ꝙ ait oratio ff. de do. int. vir. & vxo. quem tex. asseuerat declarare tex. ꝑcedentem in d. l. quod autem §. si vir sm̃ glo. ibi. ¶ Valet etiam donatio à viro ignobili, vxori suæ anteà nobili: quia facta videtur in compensationẽ, siuè remunerationem nobilitatis, quã vxor ipsa ex eo matrimonio perdidit. Bart. Ias. & cæt. in d. l. si diuortio ff. de verb. obl. cũ cumulatis per Tiraq. in tract. nobil. c. 18. nu. 15. vbi testatur cõmunẽ hanc esse opin. & ad rationes in cõtrarium abundè fuisse resp. per Ias. per d. l. si diuortio ff. de verb. obli. Rimi. in cons. 105. nu. 13. vol. 1. ¶ Nam (vt est dictũ) mulier nobilis nubens ignobili, & plebeio, ignobilis, & plebeia efficitur, & suam perdit natiuam nobilitatem. Bar. in l. 1. col. 5. ver. videndum est, & col. 7. vers. examinemus ista verba, & ibi Pla. col. 2. C. de dign. Paul. Castr. in l. fin. C. de verb. sign. cum conc. per Tiraq. in tract. nobil. cap. 18. nu. 16. & nu. 43. vbi dicit, ꝙ confestim, quam nupta est nõ retinet amplius nobilitatẽ suæ familiæ: sed illam viri accipit, & nobilis, vel ignobilis efficitur, sicut est ipse vir. Curt. Senior in cons. 40. col. 7.

col.7.ver.p̃mitte illud. & hoc mirandum esse, & idem Tiraq. in d.cap.18.nu.38.vbi extẽdit hoc procedere etiã post mortem mariti, vt adhuc mulier vidua mariti conditionem retineat, ignobilis, & plebeia remaneat, sicut erat mortuus vir, & expressim determinare inquit Guid. Pap. decis. 349. in hac curia parlamẽti, & decis. 381. intelligens tamen: nisi hæc vidua posteà nubat marito nobili, tunc enim recuperat suam natiuã nobilitatẽ. Io. Ray. in tract. nob.q.6.prin. vel nisi interueniret principis restitutio. ¶ Firma quoq; erit hæc donatio à viro ignobili nobili vxori, etiam si mulier ista nobilis sit talis, quæ nubendo viro ignobili, & plebeio, suam natiuã nobilitatem non amittit, vt est Regina, Ducissa, & Comitissa, vel similis in maxima dignitate, vel nobilitate posita, quæ nubẽdo viro ignobili, & plebeio, nõ solum suã natiuam non perdit nobilitatẽ: sed virum nobilitat, qui hoc casu vir ipse vxoris radijs coruscabit. Tiraq. in d. tract. nobilit. c.18.n.u 39. & 40. per no. p Bal. in c. significauit col.1. ver. pone Regina Apuliæ de rescri. Dec. in l.1. paulo antè ff. & Alci. in verbo vxori C. de eden. & Franc. Purp. in rub.eo.tit. de eden. p̃sertim si ea dignitas fuerit data in dotem, Io. Ray. in tract. nobil. in 16.q.5 q. prin. Sed ad hoc vide Bar. in l.1.n.34. de dign. lib.12. quem suprà retulimus, cuius ipse Tiraq. non meminit, quod hoc intelligere videtur si filia regis comiti, vel illustris clarissimo nubat: secus si populari: quia tunc viri ignobilitate deprimeretur. & huic aliquantulum adhærere videtur ipse Bal. in d.c. significauit de rescrip. dum ponit de regina, quæ simplici militi nubit. ¶ Ratio autem quare valeat d. donatio est quia nõ videtur donasse intuitu libidinis, vel maritalis affectus: sed, vt acquireret illum honorem, nobilitatẽ, ac parẽtelam Fel. in d.c. super eo.nu.3. de testi. Petr. Greg. in tract. de dot. de parag.
161 q.30. ¶ † De donatione remuneratoria inter cõiuges: an valeat, vide Ariu. Pinnel. in tract. de bon. mater. p.3.fol.44.ver. infertur nono, vbi contrà scrib. tenet, quod non valeat regulariter. ¶ Nec omittendum libet, quod licet filij patris, & nõ matris conditionẽ sequantur, vt nati ex ignobili patre, & matre nobili regulariter ignobiles dicantur, glo. Andr. & Affl. in const. diuinæ iustitiæ, Bal. in l.fi.C. de seru.fug. cum conc. p Tiraq. in tract. nobilit.c.18.n.20. ¶ Tamen ex matris nobilitate ipsi filij aliquid retinẽt, ità vt eorum ignobilitas minus obscura, minusq; abiecta pp matris nobilitatem erit. Bal. in d.l.fi.C. de ser.fu. sin Tiraq. in d. tract. nob. cap.18.nu.26.

¶ Vbi subdit, quod ideò non omninò reprehendẽdi sunt, qui à matribus suis, quod fortè sint nobiliores patribus, nomen sibi assumunt, & non ab ipsis patribus, quod fecit Raynutius ille de Clera. in c. raynutius de testam. & ibi no. Host. & Io. Andr. in verbo de clera. Ancha. Imo. & Abb. in 3.no. qui tamen maxima ex parte id attribuunt fastui, & superbiæ eorũ, qui hoc faciunt.
162 ¶ † Quarto regionis consuetudo considerari debet in taxãda dote de paragio, quæ consistit in arbitrando quantum in pecunia numerata dari debeat And. in const. in aliquibus col.2. vers. quomodo ergo, ibi verius est, quantum in arnesio, rauba, (vt vulgò loquar) & iogalibus per expertos iuxtà loci consuetudinẽ extimandis, vt in tantum taxetur. Pet. Greg. in tract. de do. de parag. q.31. per to. vbi dicit ità magnã Curiam seruare.
163 ¶ TERTIO Quæro † quid si nupta minus habuerit, quã pro dote de paragio sibi competebat: an excludatur, sicut si integram dotẽ recepisset, vel, an succedat, quasi non dotata, quæ incongruè dotata fuit, stante statuto dotatam excludente. ¶ Pro parte affirmatiua, quod excludatur, & ad dotis supplementum agat, primò facit:
164 † nam statutũ dotatam excludens, dotandi actum, & nõ dotis modicitatem considerasse videtur, vt concludit Bal. in cons. incip. cũ in causa, quod refert, & seq. Baptist. in l. omnes populi ff. de leg. & quòd ad cõgruam dotẽ facienda sit reductio, habetur p Corn. in cons.3. videtur vol.2. & cons.
165 282. eod. vol.2. ¶ Secundò facit, quod † in simili dicitur de legitima: nam sicut ad legitimæ supplementũ agitur, si tota legitima non fuerit exsoluta, ità ad dotis supplementum agatur, si cõgrua dos minimè recepta fuerit l. oratio, & quod no. in auth. nouissima C. de inoffi. test. & faciunt omnia media do. volentiũ ad congruæ dotis supplemẽtum agi posse, quæ referu. per Bru. in dict. tract. fœmi. art.9.q.1. in 3. casu. ¶ Tertiò facit, quod dicebat Bened. Capra in cons.38. incipit, & si viso, quòd si statutũ disponat filiã dotatã, seu cui aliquid sit p dotibus solutum, non succedere, satis esse ad eius exclusionẽ, quod de particulari dotis solutione constet, & quod ait Bal. in c. proponente de rescrip. qui plus voluit, & quòd
166 † si statutum dotatã excludit, procedit si mulier etiam in vno nummo sit dotata, & faciunt etiam nota. in authe. qui rem cum concor. ibi traditis per Ias. C. de sacr. sant. eccle. & seq. Corn. in cons.100. non caret vol.3. & ità per p̃dicta cõcludit Bru. in d. tract. & art.9.q.1. tertio casu n.37. & seq. ¶ Licet in cõtrarium cõsuluisse dicat ipse Corn.

Corn.consi.77.incipit licet, & consil. 107.
vol. 2. itã etiã tenet do.meus Propatr.do.
Blas.Lanc.in q.17.in hoc c.licet non reso
lutè firmet, dicens hanc q. plures annexas
habere quæstiones, & propterea eam nõ
firmare: sed pro modo remedium dotem
supplendi tradit, motus glo. authoritate,
quæ est in const.vt de successionib.verbo
coniugatæ,& Andr.in consti.in aliquibus
col.12.ad fi. ¶ Quã limitat nisi pater,vel
frater pro parte dotans ꝓtestaretur,quod
nõ vult,quòd per hoc excluderetur à feu-
do glo.in d.verbo coniugatæ,& Andr. in
c.1.nu.16.& in fin. de natu.succe.feud. ꝙ
in his terminis ꝓcedere intelligit,quando
ꝓ parte dotata esset: secus si in totũ: quia
nil dicta protestatio releuaret, quominus
fœmina in totũ dotata posteà excluderet.
¶ Quartò facit nam mulier illã dotis par-
tem acceptando, sibi ꝑiudicasse, & tacitè
167 renuntiasse successioni videtur, † &
mulier renuntians successioni siuè nullam
dotem, siuè aliquam incongruã minimã,
siuè tenuem habeat: licet ad dotis supple-
mentũ agat: attamen succedere non põt,
sm̃ cõmunem opinionẽ,à qua nec in iudi-
cãdo, nec cõsulendo recedendũ esse dicit
Paris. in cons.26.nu.69.70. & seq.vsq; ad
168 fin.vbi multa adducit vol.3. ¶ † Sed in
contrariũ facit,ꝙ ait Bal.in l.fin.C.de do.
promiss. ꝙ stante statuto, quòd filia dota-
ta non succedat, intelligitur illud de con-
gruè dotata loqui: nisi dicat, sit contenta
de dote data,& promissa, prout etiã dicit
idem Bal.in authe.res quæ C.cõmunia de
leg.sm̃ quod refert Soc. in cons.288.n.18.
169 vol. 2. † Et stãte statuto, quòd cõgruè
seu legitimè dotata non succedat probari
debet, quòd sit cõgruè dotata, aliàs à suc-
cessione non excluditur,sm̃ Soci.in cons.
207.in causa vol.1.& cons.201.circà ꝑsen
tem in fi.vol.2.ratione:quia illa qualitas à
statuto requisita deduci,& probari debet
iuxtà no. ꝑ Io.And.in c.1.de homic.in vi.
Bal.in l.hi qui ad ciuilia C.de appell.& in
l.si quis non dicã rapere C. de epis.& cle.
Ang.in l.fideicõmiss.§.tractatũ ff. de iudi.
refert, & seq.ad hoc in specie, Brun.in d.
tract.art.9.q.1. tertio casu nu.39.vbi talẽ
conclusionẽ restringendam esse dicit: nisi
à patre dotata fuisset,quo casu cõgruè do
tata fuisse ꝑsumitur: nisi de contrario ap-
pareat,& idem est, si statutũ congruè do-
tatã excludit,vel si dotatã tantũ excludit,
& subintelligitur,aduerbiũ (cõgruè) quia
eadẽ est virtus taciti, & expressi l.cũ quid
170 ff.si cert.pe. ¶ Secundò facit, ꝙ ait idem
Bru.in d.tract.art. 11.q.3.nu.53. ꝙ stante
statuto,ꝙ dotata excludatur,si tẽpore de-
latæ successionis fœmina liberè dotata nõ
reperitur,puta quia pater, dotẽ sibi reddi
stipulatus fuisset:licet hæres stipulationẽ,
& grauamen remittere velit: illa tamẽ nõ
excluditur, per l. in delictis §.si extraneus
ff. de noxa. quasi sentire volens qualitatẽ
perfectam nõ adesse tempore delationis,
quãdo perfectè adimpletã esse requiritur
vt excludatur,dicens in puncto iuris hanc
opin. esse verã, & sequi Anto. de Butr. in
cons.1. in 3. dubio: licet dicat fortè durũ
fore hoc in patrica obtinere, vndè sicut
nõ valeret grauaminis remissio per hære-
dem, ità nec hic solutio supplemẽti dotis
opitularetur, vt vti dotata excludatur, si
171 dotẽ recuset habere. ¶ † Tertiò quia nil
actum videtur,si aliquid ad dendum est l.
cum ad sylla.C. de sylla.licet respectu to-
tius d.reg.intelligatur,& nõ respectu par-
tis, cum veritari contraria sit, Lud.Burg.
in l.si se subiiciant ff. de iu.n.170.fol.387.
172 vol.1.rep. ¶ † Quartò solutio non perfe-
cte facta pro nõ facta habetur l. meuius §.
in fund.vbi Bar.de leg.2. ¶ Non obstat,
quòd statutũ actum dotandi,& non dotis
modicitatem considerauit: quandoquidẽ
contrarium considerasse suadetur,vt tota
integra dos sibi assignari deberet,postquã
voluit illam subrogari in locum portionis
sibi debitæ, si dotata non est, quæ portio
hic est totum feudum, vt suprà ꝑcedẽti in
conclusione diximus: quod cõfirmatur ꝑ
ea,quæ volunt ꝑdicti Doct.tenẽtes,quòd
ad cõgruæ dotis supplementũ agi possit,
qs ergò spiritus reuelauit, quòd actus do-
tandi,& nõ ipsa dos cõsideratur, cum do-
tata nisi tota integra dote exsoluta nõ di-
173 catur, d.l.cum ad syllanianũ. ¶ † Minus
obstat secundũ,quod de legitima dicitur,
ꝙ sicut ad legitimæ supplementũ agitur,
ità ad cõgruæ dotis supplementũ agitur:
nam ꝑdictæ auth.procedunt, quando sta-
tutum fœminã excludit, & deindè dotari
mandat, quo casu: nisi dotem,vel illud,ꝙ
est per statutũ ꝑseruatũ mulier habere nõ
potest.Et si minus testamẽto relinquetur,
tunc disputatur: an agat ad supplementũ,
ꝙ patet per tradita per Bru.in d.tract.art.
9.q.1.nu.24.ver.2.casu principali,qui est,
quando statutũ aliquid ꝑseruat, vel ꝑstari
mandat, seu disponit ad aliquid ab intesta
to admitti, quo casu tres casus distinguit,
quòd aut relinquitur illud, quod habere
debet à statuto,& siuè plus,siuè minus sit
legitima,nõ agit ad supplementũ,sm̃ Pet.
Ancha.in cons.429.super casu mihi trans-
misso: quia statutũ legitimã minuere po-
tuit, aut relinquitur plus eo,quod habere
debet ab intestato,& valet relictum: quia
statutũ non intẽdit prohibere,ne plus re-
linquatur portione per ipsum ꝑseruata ex
mente

mente Oldra.in cõſ.170.circà ius municipale, aut relinquitur minus,& tūc agit ad ſupplemētū legitimè, quæ eſt habito reſpectu ad id,quòd eſt ꝓſeruatum per ſtatutum,& nō ad id,quòd de iure cōmuni habere debuiſſet,dummodo quod talis legitima non ſit minor congrua dote:quia nō eſt veroſimile, quòd ſtatuentes voluerint diſponere, vt ſolùm tertiam partem congruarum dotium petere poſſit, ità cōcludit ibi Bru.verſ. tertio caſu nu.25.vſq; ad nu. 30.ex mente Corn.in conſ.115.in hoc verſ.nō ergò vol.3.Fulg.in conſ.40.dominus teſtator: ſed ſecùs eſt,cū ſtatutū dotatam excludit:quia ſi tempore delatæ ſucceſsionis, vel aditæ non reperitur dotata, non excluditur,vt latè examinat Brun. in d.tract. art.6.membro 4.q.16.nu.266. & infrà nos in q. ¶ Nec tertium refragatur: nam auth.allegatæ procedunt ſtāte ſtatuto, ꝙ filia excludatur, cui aliquid nomine dotis ſit ſolutū,tunc enim ſufficit de particulari ſolutione conſtare: quia ſtatutū eſt clarum,& non indiget interꝓtatione: ſed quatenùs loquuntur etiā in ſtatuto ſimpliciter dotatam excludente per ꝑdicta non benè dicunt. ¶ Non obſtat quartum, ꝙ eſt conſil. Pariſ.26.nu.69.70.& 71.vol.3. q̃a loquitur in caſu,quo expreſsim mulier renuntiaſſet, & iuri quærēdo & nō quæſito: ſed hic ꝓ acceptationē portionis dotiū ſimpliciter, ſucceſsioni renuntiaſſe nō

174 videtur: † nam in cōmodo,ſiuè lucro, nō tm̄ quæſito:ſed etiā quærēdo,ratione tacitæ renūtiationis,quæ ex aliquo geſto, vel facto reſultat nullo modo quis ſibi ꝑiudicat, ſm̄ cōmunē opinionē, quā teſtatur Paul. de Caſt.in l.clodius nu.4. ff.de acqr. hær. vbi loquitur de adeunte hæreditatē ex teſtamento inualido,vt nō videatur ex priori valido teſtamēto repudiaſſe, etiā ſi per ignorātiā iuris id feciſſet, vbi peritiores cōſulere potuiſſet, & idem tenet Bru. in d.tract. arti. 14.q.14.nu.20. Et pro hac concluſione dicimus etiā tenere Andr. in c.1.n.116. de natu.ſucce.feud.poſt glo.in conſt.vt de ſucceſsionib.qui dicunt, ꝙ ad hoc vt excludatur, opus eſt dotatā fuiſſe, & habuiſſe totum, quod ꝓ dote recipere debet: ſecùs ſi pro parte frater ſororē dotet, volens potius eam ad ſucceſsionē admittere,quam dotare,& ità etiam tenere inuenimus Pet. de Greg.in tract.conceſſ. feud.c.5.4.par. princi.ver.quinto principaliter intelligo,& allegat Andr.in d.c.1. de natu.ſucce.feud.& in d.cōſtitutione vt de ſucceſsionibus col.5.verſ.cōiugatæ,& Mod.in hoc c. ſi aliquē q.17.& credimus quod intelligat ꝓ do.Blaſ.quod intelligimus, quod illud frater voluiſſe præſumi-

tur:niſi contrarium appareat expreſsim.

175 ¶ QVARTO Quæro † quid ſi mulier noluerit dotari ab eo, de cuius ſucceſsione agitur,ad ſinē,ne vti dotata poſtea excludatur. Primò videtur dicendum,quòd mulier dotem accipere cogatur,ſeu quòd fratribus ſiuè maſculis dotē offerre ſufficiat,vt fœminas excludant,arg.l.qui filiū, vbi pu.edu.de l.iure ciuili,& l.in teſtamēto la 2.de con. & de l. labeo ſcribit ſi mihi bibli.de con.emp.all.ꝑ Bal.ad hoc in l.fin. nu.14.C.de pac.nā cū ſta.velit vt dos loco legitimæ vel portionis ab inteſtatò ſibi de

176 bitæ ſuccedat, † hæc oblatio in eorum locum etiam ſuccedit, ità etiā tenet Bru. in d.tract.arti.6.q.12.nu.247. cum duob. ſeq.vbi citat Moder.Bono.in tract.de dote in vltima part.q.51.quid ſi filia. Alex.in conſ.48.viſo ſtatuto, & conſ.83.viſo themate vol.3.& conſ.130.attentis verbis,& cōſ.152.viſo themate vol.2.Bal. in l.ſi plures C.de cond.inſer.Soci.conſ.61.in pſenti cōſultatione vol.1.poſt Bar. in conſ.31. quidā deceſsit inteſtatus,&c. ¶ Secundo

177 facit † quia fœminæ in poteſtate eſſe non debet,maſculos ſtatuti beneficio priuare, ſm̄ Paul.Caſt. in l.titio centum §.titio genero ff.de cōd.& demo.refert,& ſeq.etiā Bru.in loco ꝓallegato,vbi ꝑdictam concluſionem tandem intelligit,quando ſtatutū fœminā excludit,& dotari mandat,prout dicit Ang.cōſuluiſſe in conſ.349.conſultatio: ſecùs ſi ſtatutū dicat, ꝙ dotata nō ſuccedat:quia ſi non eſt tempore delatæ ſucceſsionis dotata, nō ſufficit dotem poſteà offerri,ſm̄ Paul.Caſtr.in d.§.titio genero. Abb. in conſ.107. quatuor ſunt vol.2.verùm,ꝙ dotis conſtitutio,ſiuè ꝓmiſsio antè delatā ſucceſsionē, ſinè alia oblatione, ad eam excludendā ſufficere tenet, prout dixiſſe aſſerit in d.tract.arti.6.q.7. ¶ At ꝑdicta pro deciſione propoſitæ q. non faciunt, quia locū habent, ſtāte ſtatuto mulierem excludente,& poſteà dotare mandante, & nos ſumus in ſtatuto dotatā excludente. ¶ Secundò quia ꝓcedunt maſculis cum fœminis concurrentibus, quo caſu fœmina nō tm̄ ꝑꝑ dotem: ſed etiam ꝑꝑ maſculinitatē excluditur,vt dicit Pau. Caſtr.in d.§.titio genero, & nos ſumus in caſu, quo fœmina cum fœmina cōcurrit: licet dici poteſt, ꝙ in locū fauoris maſculinitatis, fauor virginitatis ſuccedit.

¶ Tertiò dotis cōſtitutio, ſiuè promiſsio antè delatam hæreditatē, quam ipſe Bru. ad excluſionē fœminæ ſufficere dicit, ꝓcedit,quando mulier de tali promiſsione, ſeu dotis conſtitutione cōtenta fuiſſet, vt inferius dicemus:ſed ſi mulier cōtradicat, nil dicit. ¶ Quartò, quia tunc eſt vera concluſio

Corn.conſ.77.incipit licet, & conſil. 107. vol.2. ità etiã tenet do.meus Propatr.do. Blaſ.Lanc.in q.17.in hoc c.licet non reſolutè firmet, dicens hanc q. plures annexas habere quæſtiones, & propterea eam nõ firmare: ſed pro modo remedium dotem ſupplendi tradit, motus glo. authoritate, quæ eſt in conſt.vt de ſucceſsionib.verbo coniugatæ,& Andr.in conſti.in aliquibus col.12.ad fi. ¶ Quã limitat niſi pater,vel frater pro parte dotans ꝓteſtaretur,quod nõ vult,quòd per hoc excluderetur à feudo glo.in d.verbo coniugatæ,& Andr. in c.1.nu.16.& in fin. de natu.ſucce.feud. ꝙ in his terminis ꝓcedere intelligit,quando ꝓ parte dotata eſſet: ſecus ſi in totũ: quia nil dicta proteſtatio releuaret, quominus fœmina in totũ dotata poſteà excluderet. ¶ Quartò facit nam mulier illã dotis partem acceptando, ſibi ꝑiudicaſſe, & tacitè

167 renuntiaſſe ſucceſsioni videtur, † & mulier renuntians ſucceſsioni ſiuè nullam dotem, ſiuè aliquam incongruã minimã, ſiuè tenuem habeat: licet ad dotis ſupplementũ agat: attamen ſuccedere non põt, ſm̃ cõmunem opinionẽ,à qua nec in iudicãdo, nec cõſulendo recedendũ eſſe dicit Pariſ. in conſ.26.nu.69.70. & ſeq.vſq; ad

168 fin.vbi multa adducit vol.3. ¶ † Sed in contrariũ facit,ꝙ ait Bal.in l.fin.C.de do. promiſſ. ꝙ ſtante ſtatuto, quòd filia dotata non ſuccedat, intelligitur illud de congruè dotata loqui: niſi dicat, ſit contenta de dote data,& promiſſa, prout etiã dicit idem Bal.in authe.res quæ C.cõmunia de leg.ſm̃ quod refert Soc. in conſ.288.n.18.

169 vol.2. † Et ſtãte ſtatuto, quòd cõgruè ſeu legitimè dotata non ſuccedat probari debet, quòd ſit cõgruè dotata, aliàs à ſucceſsione non excluditur,ſm̃ Soci.in conſ. 207.in cauſa vol.1.& conſ.201.circà ꝑſentem in fi.vol.2.ratione:quia illa qualitas à ſtatuto requiſita deduci,& probari debet iuxtà no. ꝑ Io.And.in c.1.de homic.in vi. Bal.in l.hi qui ad ciuilia C.de appell.& in l.ſi quis non dicã rapere C. de epiſ.& cle. Ang.in l.fideicõmiſſ.§.tractatũ ff. de iudi. refert, & ſeq.ad hoc in ſpecie, Brun.in d. tract.art.9.q.1. tertio caſu nu.39.vbi talẽ concluſionẽ reſtringendam eſſe dicit: niſi à patre dotata fuiſſet,quo caſu cõgruè dotata fuiſſe ꝑſumitur: niſi de contrario appareat,& idem eſt, ſi ſtatutũ congruè dotatã excludit,vel ſi dotatã tantũ excludit, & ſubintelligitur,aduerbiũ (cõgruè) quia eadẽ eſt virtus taciti, & expreſsi l.cũ quid

170 ff.ſi cert.pe. ¶ Secundò facit, ꝙ ait idem Bru.in d.tract.art.11.q.3.nu.53. ꝙ ſtante ſtatuto,ꝙ dotata excludatur,ſi tẽpore delatæ ſucceſsionis fœmina liberè dotata nõ reperitur,puta quia pater, dotẽ ſibi reddi ſtipulatus fuiſſet:licet hæres ſtipulationẽ, & grauamen remittere velit: illa tamẽ nõ excluditur, per l. in delictis §.ſi extraneus ff. de noxa. quaſi ſentire volens qualitatẽ perfectam nõ adeſſe tempore delationis, quãdo perfectè adimpletã eſſe requiritur vt excludatur,dicens in puncto iuris hanc opin. eſſe verã, & ſequi Anto. de Butr. in conſ.1. in 3. dubio: licet dicat fortè durũ fore hoc in patrica obtinere, vndè ſicut nõ valeret grauaminis remiſsio per hæredem, ità nec hic ſolutio ſupplemẽti dotis opitularetur, vt vti dotata excludatur, ſi

171 dotẽ recuſet habere. ¶ † Tertiò quia nil actum videtur,ſi aliquid ad dendum eſt l. cum ad ſylla.C. de ſylla.licet reſpectu totius d.reg.intelligatur,& nõ reſpectu partis, cum veritati contraria ſit, Lud.Burg. in l.ſi ſe ſubiiciant ff. de iu.n.170.fol.387.

172 vol.1.rep. ¶ † Quartò ſolutio non perfectè facta pro nõ facta habetur l. meuius §. in fund.vbi Bar.de leg.2. ¶ Non obſtat, quòd ſtatutũ actum dotandi,& non dotis modicitatem conſiderauit: quandoquidẽ contrarium conſideraſſe ſuadetur,vt tota integra dos ſibi aſsignari deberet,poſtquã voluit illam ſubrogari in locum portionis ſibi debitæ, ſi dotata non eſt, quæ portio hic eſt totum feudum, vt ſuprà ꝑcedẽti in concluſione diximus: quod cõfirmatur ꝑ ea,quæ volunt ꝑdicti Doct.tenẽtes,quòd ad cõgruæ dotis ſupplementũ agi poſsit, qs ergò ſpiritus reuelauit, quòd actus dotandi,& nõ ipſa dos cõſideratur, cum dotata niſi tota integra dote exſoluta nõ di-

173 catur, d.l.cum ad ſyllanianũ. ¶ † Minus obſtat ſecundũ,quod de legitima dicitur, ꝙ ſicut ad legitimæ ſupplementũ agitur, ità ad cõgruæ dotis ſupplementũ agitur: nam ꝑdictæ auth.procedunt, quando ſtatutum fœminã excludit, & deindè dotari mandat, quo caſu: niſi dotem,vel illud,ꝙ eſt per ſtatutũ ꝑſeruatũ mulier habere nõ poteſt.Et ſi minus teſtamẽto relinquetur, tunc diſputatur: an agat ad ſupplementũ, ꝙ patet per tradita per Bru.in d.tract.art. 9.q.1.nu.24.ver.2.caſu principali,qui eſt, quando ſtatutũ aliquid ꝑſeruat, vel ꝑſtari mandat, ſeu diſponit ad aliquid ab inteſtato admitti, quo caſu tres caſus diſtinguit, quòd aut relinquitur illud, quod habere debet à ſtatuto,& ſiuè plus,ſiuè minus ſit legitima,nõ agit ad ſupplementũ,ſm̃ Pet. Ancha.in conſ.429.ſuper caſu mihi tranſmiſſo: quia ſtatutũ legitimã minuere potuit, aut relinquitur plus eo,quod habere debet ab inteſtato,& valet relictum: quia ſtatutũ non intẽdit prohibere,ne plus relinquatur portione per ipſum ꝑſeruata ex

mente

mente Oldra.in cōſ. 170.circà ius municipale, aut relinquitur minus,& tūc agit ad ſupplementū legitimè, quæ eſt habito reſpectu ad id,quòd eſt pſeruatum per ſtatutum,& nō ad id,quòd de iure cōmuni habere debuiſſet,dummodo quod talis legitima non ſit minor congrua dote:quia nō eſt veroſimile, quòd ſtatuentes voluerint diſponere, vt ſolùm tertiam partem congruarum dotium petere poſsit, ità cōcludit ibi Bru.verſ. tertio caſu nu.25.vſq; ad nu. 30.ex mente Corn.in conſ.115.in hoc verſ.nō ergò vol. 3.Fulg.in conſ.40.dominus teſtator: ſed ſecùs eſt,cū ſtatutū dotatam excludit:quia ſi tempore delatæ ſucceſsionis, vel aditæ non reperitur dotata, non excluditur,vt latè examinat Brun. in d. tract. art.6.membro 4.q.16.nu.266. & infrà nos in q. ¶ Nec tertium refragatur: nam auth.allegatæ procedunt ſtāte ſtatuto, ꝙ filia excludatur, cui aliquid nomine dotis ſit ſolutū,tunc enim ſufficit de particulari ſolutione conſtare : quia ſtatutū eſt clarum,& non indiget interptatione: ſed quatenùs loquuntur etiā in ſtatuto ſimpliciter dotatam excludente per pdicta non benè dicunt. ¶ Non obſtat quartum, ꝙ eſt conſil. Pariſ.26.nu.69.70.& 71.vol. 3. qa loquitur in caſu,quo expreſsim mulier renuntiaſſet, & iuri quærēdo & nō quæſito: ſed hic ꝑ acceptationē portionis dotiū ſimpliciter, ſucceſsioni renuntiaſſe nō
174 videtur: ſo † nam in cōmodo, ſiuè lucro, nō tm̄ quæſito:ſed etiā quærēdo,ratione tacitæ renūtiationis,quæ ex aliquo geſto, vel facto reſultat nullo modo quis ſibi piudicat, ſm̄ cōmunē opinionē, quā teſtatur Paul. de Caſt.in l.clodius nu.4. ff.de acqr. hær. vbi loquitur de adeunte hæreditatē ex teſtamento inualido,vt nō videatur ex priori valido teſtamēto repudiaſſe, etiā ſi per ignorātiā iuris id feciſſet, vbi peritiores cōſulere potuiſſet , & idem tenet Bru. in d.tract. arti. 14.q. 14.nu.10. Et pro hac concluſione dicimus etiā tenere Andr. in c. 1.n.116. de natu.ſucce.feud.poſt glo.in conſt.vt de ſucceſsionib.qui dicunt, ꝙ ad hoc vt excludatur , opus eſt dotatā fuiſſe , & habuiſſe totum , quod ꝓ dote recipere debet : ſecùs ſi pro parte frater ſororē dotet , volens potius eam ad ſucceſsionē admittere,quam dotare,& ità etiam tenere inuenimus Pet. de Greg.in tract.conceſſ. feud.c.5.4.par. princi.ver.quinto principaliter intelligo,& allegat Andr.in d.c. 1. de natu.ſucce.feud.& in d.cōſtitutione vt de ſucceſsionibus col.5.verſ.cōiugatæ,& Mod.in hoc c. ſi aliquē q. 17.& credimus quod intelligat ꝓ do. Blaſ.quod intelligimus , quod illud frater voluiſſe præſumitur:niſi contrarium appareat expreſsim.
175 ¶ QVARTO Quæro † quid ſi mulier noluerit dotari ab eo , de cuius ſucceſsione agitur,ad finē,ne vti dotata poſtea excludatur. Primò videtur dicendum,quòd mulier dotem accipere cogatur,ſeu quòd fratribus ſiuè maſculis dotē offerre ſufficiat,vt fœminas excludant,arg.l.qui filiū, vbi pu.edu.de l.iure ciuili,& l.in teſtamēto la 2.de con. & de l. labeo ſcribit ſi mihi bibli.de con.emp.all.ꝑ Bal.ad hoc in l.fin. nu.14.C.de pac.nā cū ſta.velit vt dos loco legitimæ vel portionis ab inteſtatò ſibi de
176 bitæ ſuccedat, ſo † hæc oblatio in eorum locum etiam ſuccedit , ità etiā tenet Bru. in d.tract.arti.6.q.12.nu.247. cum duob. ſeq.vbi citat Moder.Bono.in tract.de dote in vltima part.q.51.quid ſi filia. Alex.in conſ.48.viſo ſtatuto, & conſ.83.viſo themate vol.3.& conſ.130.attentis verbis,& cōſ.152.viſo themate vol. 2.Bal. in l.ſi plures C.de cond.inſer.Soci.conſ.61.in pſenti cōſultatione vol.1.poſt Bar. in conſ. 31. quidā deceſsit inteſtatus,&c. ¶ Secundo
177 facit † quia fœminæ in poteſtate eſſe non debet,maſculos ſtatuti beneficio priuare, ſm̄ Paul.Caſt. in l.titio centum §.titio genero ff.de cōd.& demo.refert,& ſeq.etiā Bru.in loco pallegato,vbi pdictam concluſionem tandem intelligit,quando ſtatutū fœminā excludit,& dotari mandat,prout dicit Ang.cōſuluiſſe in conſ.349.conſultatio: ſecùs ſi ſtatutū dicat, ꝙ dotata nō ſuccedat: quia ſi non eſt tempore delatæ ſucceſsionis dotata, nō ſufficit dotem poſteà offerri,ſm̄ Paul.Caſtr.in d.§.titio genero. Abb. in conſ. 107. quatuor ſunt vol. 2. verùm,ꝙ dotis conſtitutio, ſiuè ꝓmiſsio antè delatā ſucceſsionē , ſinè alia oblatione, ad eam excludendā ſufficere tenet , prout dixiſſe aſſerit in d.tract.arti.6.q.7. ¶ At pdicta pro deciſione propoſitæ q. non faciunt, quia locū habent, ſtāte ſtatuto mulierem excludente,& poſteà dotare mandante , & nos ſumus in ſtatuto dotatā excludente. ¶ Secundò quia ꝓcedunt maſculis cum fœminis concurrentibus , quo caſu fœmina nō tm̄ ꝓꝑ dotem : ſed etiam ꝓꝑ maſculinitatē excluditur,vt dicit Pau. Caſtr.in d.§.titio genero, & nos ſumus in caſu , quo fœmina cum fœmina cōcurrit: licet dici poteſt, ꝙ in locū fauoris maſculinitatis , fauor virginitatis ſuccedit.

¶ Tertiò dotis cōſtitutio, ſiuè promiſsio antè delatam hæreditatē, quam ipſe Bru. ad excluſionē fœminæ ſufficere dicit , ꝓcedit,quando mulier de tali promiſsione, ſeu dotis conſtitutione cōtenta fuiſſet , vt inferius dicemus:ſed ſi mulier cōtradicat, nil dicit. ¶ Quartò , quia tunc eſt vera

concluſio

conclusio Paul. Cast. ꝙ nõ sit in potestate
filiæ masculos statuti beneficio priuare,
quãdo masculi simpliciter per statutũ vo-
cãtur,& fœminas dotare onerãtur:secùs,
quãdo dotata excluditur : quia tũc fœmi-
na per statutum, & nõ masculus vocatur,
benè verũ, quòd dotata excluditur, adeò
ꝙ potius est dicendum, ꝙ nõ debet esse in
potestate masculi fœminas statuti benefi-
cio priuare, eas inuitas dotare volendo,
quam econtrà, prout dictũ fuit per Paul.
Cast.& bene in casu suo:sed nõ in nostro,
vt infrà manifestius aperietur. ¶ Quintò
prędictæ authoritates locum habent post
mortem patris,& sic post hæreditatẽ de-
latam, & quasi post ius quæsitum, & nos
loquimur antè delatam hæreditatẽ,& sic
de iure quærẽdo,& aduertit etiã do.Blas.
licet pdicta non dicat q.24.sed hoc mediũ
do.Blas.parum refert,quia si in iure quæ-
sito obligatio sufficeret, & dotem mulier
accipere cogeretur, multo magis in iure
quærendo : quia nulli dubium est, ꝙ plus
iuris habetur in quæsito, quã in quæren-
178 do iure. ¶ † Et propterea tu dic cũ And.
in c. 1.de natu.succe.feu.quòd mulier do-
tem accipere nõ cogatur, & cõsequenter
179 dotis oblatione nõ excluditur. ☞ † quia
dotis dominium in inuitam transferri nõ
potest, nec ei ius dotis acquiri l. inuito ff.
de reg.iu.l.nec emere C.de iur.delib.l.in-
uitum ff. de contrahen.emp.l. hoc iure §.
nõ potest ff.de reg.iur. ¶ Secundò: quia
in odium siuè lesionem retorqueri nõ de-
bent,quæ in fauorem introducta sunt l.ꝙ
fauore ff.de leg.sed stat.quòd mulier dote
tur est in fauorẽ mulieris ergò,&c. ¶ Sed
hæc ratio non est bona loquendo, tùm in
termitis præsentis c. quod dotatã exclu-
dit,tũ in terminis const.in aliquibus,quæ
dotari mandat tametsi Andr. in terminis
pdictæ constitutionis in aliquibus loqui
videatur, non valet pro nostro statu.quia
nõ mandat dotari : sed dotatam excludit,
non valet pro constitutione in aliquibus:
quia nõ mandat dotari,fauore fœminarũ:
sed masculorũ fauore, vt masculi pp fami
liæ conseruationẽ in totum succedant,cũ
onere fœminas dotãdi, vndè si attẽtis cir-
cumstãtiis, quæ ad dotis taxationẽ requi-
runtur,dos totam portionẽ sibi ab intesta
tò contingentem absorberet,& pluri indi
geret,aliquid de portione masculorũ non
acciperetur,quia cõstitutio fauore mascu
lorũ introducta, in eorum lesionẽ redun-
dare nõ debet,ità decidit Affl.in d.consti.
in aliquibus,& diximus suprà q.2.in fin.
¶ Sed si fauore fœminarũ dos per statutũ
constitueretur, de toto patrimonio acci-
peretur,non attenta masculorũ portione.

180 ¶ Tertiò: quia † quod lex dat,nemò pri-
uatus posse auferre debet §.quoniã autem
in auth.de nup.sed hoc succedendi ius nõ
à moriente: sed à lege,siuè statuto proue-
nit, ergò ipse moriens fœminas tale iure
priuare nõ potest. ¶ Sed contrà hoc dici
posset, procedere d.rationem post delatã
successionem, nõ antè, nam antequã suc-
cesio deferatur, ille de cuius successione
agitur,fœminas tali iure priuare potest,in
aliam personã de feudo disponens, si feu-
dum est hæreditarium: Sed hoc soluitur:
nam si de feudo disponit,puta ꝑ testamen
tum,vel aliter, nõ est locus successioni ab
intestato,& sic non dicitur illo iure,quod
181 nõ est,priuare:† siquidẽ priuatio psuppo-
nit habitum l.decẽ.ff. de ver.obl.Bal.in l.
moueor.C.si ser.exp.ven.sed cum vult ab
intestatò decedere, tũc fœmina ius habet
à lege, vel statuto, quo iure à priuato pri-
uari non debet, per d.§. quoniã autem in
auth. de nup. & hanc cõclusionem Andr.
sequitur etiã do.Blas.hic q.24. ¶ Confir-
matur prædicta conclusio per tradita per
Bald. in cons.451. gitius vol.2. sim penul.
impresionẽ, prout refert Bru. in d.tract.
arti.6. membro 4.q.7.nu.216.vbi voluit,
182 quòd † quãdo dos in testamẽto relinqui-
tur,fœmina eam acceptare nõ tenetur,&
à successione non excluditur:nisi illud ac-
ceptaret:licet hoc minus sit: nã ius fœmi-
næ est delatione quæsitũ: sed in vita non:
nisi spe. ¶ Nec refragantur tradita per
Bru.in d.arti.6.q.12.nu.247.cum seq.vbi
ex inibi dictis asserit : responsionẽ patere
ad ea, quæ dicit Andr. in d.c.1. de natu.
succe.feu.quæ modo retulimus, maximè
quia Andr.præsupponit dotis promisio-
nem,vel constitutionẽ nõ sufficeret:nam
licet dotis constitutio,vel promisio com
modo dotandæ respiciat, vt dote, & suc-
cesione nõ fraudetur : tamen statu. prin-
cipaliter in fauorem masculorum tendit,
pp quos dotatas excludit, ergò &c. l. qui
exceptionem in prin.ff. de condi.indeb.l.
si quis nec causam in prin.ff. si cer.pet.
¶ Quia respondeẽ, quòd hæc sua respon-
sio tendit cõtrà secundam rationẽ Andr.
quam suprà nos itidẽ reprobauimus:Sed,
quo ad alias rationes ex eius dictis aliã nõ
colligimus responsionem, nisi eam, quæ
colligitur ex Bald. in l.pactum q.20.C.de
coll. quam ipse refert post Moder. Bono.
in tract. dot.in vlti.par.q.51.incip.quid si
filia,vt ipse dicit, vbi voluit Bal. ☞ quòd
183 †puella,quæ nõ vult nubere:sed succede-
re,& castitatem seruare,excluditur: quia
sufficit sibi præstari quantũ nomine dotis
sufficeret: quia statu.videtur sibi ꝓuidisse
de certa quãtitate, dùm vult illam dotari

l.1.

l. 1. ff. de leg. 2. qua habita filia dicitur esse contēta ar. l. qui volebat ff. de hære. insti. & l. thais. §. 1. ff. fideicom. lib. nec eo casu obstat, si dicatur, quòd statutum arctat ad nubendū, quod esset contrà bonos mores, iuxtà not. in c. statu. ꝑ Io. And. de hæreti. in vj. aut si dicatur, ꝙ non possit esse dos sinè matrimonio l. fi. C. de dona. ante nup. & l. 3. ff. de iure dot. & in quocunq; statuto permaneat, statutū vult illam tali portione contentā esse, & sic volens nubere, per oblationē excludi potest, multo magis volens nubere, & dotari recusans, excludi potest. ¶ Nam ad ṗdicta clarissima patet responsio: quia procedunt, cum statutū dotari mandat, & nos sumus in statuto, quo dotata excluditur, & sic reliqua Andr. fundamenta adhuc responsionē nō habent per Brunum. Itaq; firma remanet conclusio, quòd mulier dotem acceptare non cogitur, ad finem, vt deindè à successione excludatur. ¶ Aduertas tamen ad

184 vnum, † ꝙ frater, qui feudum habet: licet per viam dotationis sororē excludere nō potest: Attamen per aliā viam puta condens testamentum, vel alios actus alienationis faciens inter viuos eam excludere poterit, si feudi forma non repugnet: qm̄ hoc c. si aliquem locum non habet: nisi ab intestato, vt nuper diximus, & etiā suprà in verb. mori contingat: nam & sæpè contigit, ꝙ vna via ꝓhibetur, alia permittitur. Do. & Abb. in c. tuæ de proc. Gram. decis. 21. nu. 6. & alias, quod non principaliter, in consequentiā permittitur, vt per eundem Gram. ibi in d. decis. 21. nu. 5.

185 ¶ QVINTO Quæro, † quid si ea cōtra dicēte, dos fuerit promissa, & soluta viro? Andr. in d. c. 1. n. 24. de nat. suc. feu. tenet, ꝙ nō excludatur, ꝑ tex. in l. nec emere. C. de iure delib. quasi sentiens: q̄a soluto matrimonio ad recuperādas dotes, actionem non habeat: quia illas acceptare noluit: secùs si ea consentiente: quia tunc dos: licet fuerit soluta viro, vel ei ꝓmissa, ità quòd actio ad petendū dotes viro sit q̄sita, & nō mulieri l. si pro dote C. de do. promi. l. seruo legato §. si testator ff. de leg. 1. Attamē talis dos est mulieris effecta l. tali §. fin. ff. de iure do. l. cū dos filiæ 2. resp. ff. de pact. do. quia soluto matrimonio actionem habet ad illas dotes, si voluerit d. l. tali.

186 ¶ Confirmatur ṗdicta cōclusio per tradita in ṗcedenti cōclusione, vbi mulier hoc ius quæsitū, vel quærendū lege mediante, vel statuto, potest sibi conseruare, & nec priuatus absq; eius facto auferre potest facit l. id quod nostrum ff. de reg. iu.

¶ Contrarium tenet hic dom. meus Propatruus do. Blas. Lanc. in q. 19. dicēs hanc decisionē Andr. periculosā esse, quatenus ità ꝑ muliere nupta determinat nec posse subsistere: quia constitutio regni excludit dotatas, & nupta siuè consentiat, siuè non consentiat dicitur dotata dote promissa, vel soluta viro, nec aliquis mulieris exigitur consensus: nisi vt nubat, & quòd mulieris cōtradictio ei nō opituletur, dixisse asserit suprà q. 17. ¶ Sed hoc non obstat, primò quia non probatur, quòd mulieris contradictio sibi non prosit: nam in q. 17. tractans q. an excludatur si minus habuerit, quā pro dote de paragio recipere debeat, conclusit, ꝙ excluditur, & ad supplementū agit: nisi fuerit ꝓtestata, quòd successionē admittere nolebat per talē patris dotium solutionē, quæ ꝓtestatio iuuat, si pars dotium soluatur: secùs si tota dos, vt per And. in d. c. 1. de nat. suc. feu. sed nec ꝑ hoc probatur, ꝙ mulier contradicere non possit: quia nō iuuat isto in casu protestatio in ṗiudiciū aliorū, qui ad successionē vocantur: quia totam dotē recipit, & non debet dotem, & successionē habere: secùs in casu isto: nam licet maritus dotem receperit: ipsa tn̄ ad illam recuperādam actionem non habet soluto matrimonio: quia noluit dotē acceptare, & inuito nō quæritur, adeò quod dicitur adhuc indotata.

187 ¶ Secùdò † licet mulieres sinè dote vt plurimū nō nubāt, arg. l. 1. in fi. ff. de his, quæ in frau. cred. & l. purè §. si cū ff. de doli ex alleg. per Andr. in consti. quāplurīū col. 4. vers. nullus libenter: tn̄ sinè dote nubere

188 possunt: quia † sinè dote matrimoniū esse potest l. 3. ff. de iur. do. l. fin. circà pri. C. de dona. ante nup. l. fin. C. de repu. facit l. nuptias de reg. iur. & l. cum hic status §. si mulier de dona. inter vir. & vxo. Bar. in q. mulier habens magnum patrimonium nu. 1. adeò quòd matrimonio, & non doti mulier cōsentire pōt, quo casu erit nupta, & indotata, & soluto matrimonio actionem ad recuperandam dotem non habebit, idcircò opinio Andr. verior videtur, quòd non excludatur.

189 ¶ SEXTO Quæro, † quid si dos ꝓmissa, vel soluta fuerit viro, & de mulieris scientia, vel ignorantia non appareat: an excludatur? And. in d. c. 1. de natu suc. feu. tenet, quòd mulier non sibi ṗiudicet: quia

190 vxor facta viri ignorare ṗsumitur: † nisi probetur l. si legibus C. de epi. au. ibi pro-

191 batū fuerit, † ex regula generali, quæ ignorātiam ṗsumit. ff. de admini. tu. l. hoc autem ff. de prob. l. verius ff. de iur. & fac. igno. l. iniquissimū, & vltima solutio. glo. in d. l. si legibus in fi. quæ cōmuniter est, ꝙ sciētia patris sibi, & nō filiæ ṗiudicet, q̄bꝰ adde Marant. in l. is potest ff. de acqui. hæ.

vbi ponit regulã, quòd ignorantia p̃ſumi-
tur, & limitat. 12. modis, & quomodo ꝓ-
betur ignorãtia, vel ſcientia vltrà eum vi-
dè Feli. in c. cognoſcentes extrà de conſti.
192 ¶ Nec obſtare dicit, quòd ne dùm vir, &
vxor eorum facta ſcire p̃ſumitur, qui vna
ſunt caro l. 1. ff. de ritu nuptiar. ſed etiam
alij cõſanguinei coniunctorum facta ſcire
p̃ſumũtur l. octaui, ibi ſanguinis neceſsitu
dine ff. vndè cogna. l. fin. C. de integ. reſti.
cum cõcor. vt ibi vndè philoſo. 2. econo-
micæ dicit dulcem viri, & vxoris collocu-
tionem, quaſi ad inuicẽ inter ſe conferant
omnia. ¶ Quia p̃dicta procedunt in con-
ditione perſonę, & valitudine, quæ latere
non poſſunt: ſecùs in alijs factis, quæ alter
alterius ignorare p̃ſumitur, vt dictum eſt
ſuprà, & hãc opinionẽ ſequitur Pet. Greg.
in tract. de conceſ. feud. q. 5. partis 4. prin-
cip. verſ. ſeptimo principaliter intelligo.
¶ Contrarium tenet do. Blaſ. Lancea hic
in q. 19. vbi mixtim cum p̃cedent. q. p̃ſen-
tem examinat q. Itidem periculoſam eſſe
dicens hanc terminationẽ: nam ignorare
tale factum eſſet ignorantia craſſa, cũ mu-
lier ſcire debeat, ꝙ vt plurimum ſinè dote
mulieres nõ nubunt l. purè ff. de do. exce.
193 ☞ & proprium ignoraret factũ, quod nõ
p̃ſumitur l. error C. de iur. & fact. igno. l.
cum fatetur ff. de confeſſ. Adde tex. in l. fi.
ff. pro ſuo l. quãquã ff. ad velle. ſm̃ Pariſ. in
conſil. 66. nu. 120. vol. 2. conſil. 31. nu. 118.
194 vol. 1. ¶ Secũdò qa † p̃ſumptiones adap-
tantur ad ea, quæ frequẽtius accidunt, ſm̃
Bal. in l. mater in fi. col. 3. C. de rei vẽdica.
arg. l. neq; tales C. de proba. cũ ſimil. ſed,
quòd mulieres nuptæ ignorent: an cũ do-
te, vel abſq; dote nubãt, hoc rarò accidit,
idcircò non talis ignorantia: ſed ſcientia
195 præſumitur. ¶ Tertiò, † nam ſciẽtia, vel
ignorãtia probatur ex coniecturis l. ſi cui
§. iidem ff. de accuſa. plenè per Bart. in l. is
poteſt col. 4. verſ. nunc videamus qualiter
hæc ſciẽtia ff. de acq. hære. nu. 16. & quæ
igitur maiores ſciẽtiæ cõiecturæ inueniri
poſſunt: an mulier ſciat ſe eſſe dotatã, quã
nubendo, maximè cum mulierũ genus ſit
alienorũ factorũ inueſtigabile. ¶ Tu dic,
quòd prima opinio verior eſt, Nec refra-
gatur allegata p̃ do. Blaſ. ꝙ habuiſſe dotẽ,
factum proprium dicatur, quod ignorare
non p̃ſumitur, vel ꝙ ſit ignorantia ſupina,
quæ ei nõ opitulatur, vel quòd ex cõiectu
ris ſcientia, & non ignorantia p̃ſumatur.
196 ¶ Quia reſpondetur, † quòd ignorãtia in
facto ꝓprio p̃ſumitur, cũ de damno vitan
do tractatur, & de hoc caſu, eſt tex. & ibi
glo. Bar. & Doct. in l. cũ is, primo reſp. &
l. ſed etiã ſi me putẽ, & ibi glo. & cæte. ff.
de cõdi. inde. Bar. in l. cũ de in debito in fi.
prin. ff. de proba. Soci. in conſ. 25. n. 9. vol.
4. p̃ſequendo ordinem, quãtò magis hic,
vbi verè eſt viri, & nõ vxoris factũ, & nec
neceſſariò concluditur, ꝙ vxor ſciat, dato
197 quòd vt plurimũ ſcire ſoleant: † quia non
probatur hoc eſſe, quod ab hoc contingit
abeſſe l. neq; natales C. de prob. cum ſimi.
¶ Nec obſtat ſi fortè diceretur, quòd hic
non tractatur de damno vitãdo: ſed de lu-
cro amittẽdo, quòd inter iſta duo aliquan
tulum differentiæ conſtituat. Bar. in l. oẽs
populi q. 1. membro 2. ff. de leg. & Iaſ. in l.
1. in prin. ff. de off. eius cui man. eſt iuriſd.
quia cõtrarium communiter tenetur per
Moder. Repet. in d. l. omnes populi, & ſe-
quitur Pariſ. in conſ. 34. nu. 3. vol. 2.
198 ¶ SEPTIMO Quæro, † quid ſi dos
fuerit ſoluta, ſiuè ꝓmiſſa viro ea ſciẽte, &
non cõtradicente: ſed tacente. Andr. in d.
c. 1. nu. 24. de natu. ſucce. feu. pro, & cõtra
examinans hãc q. quid ſi ſciuit, & nõ con-
tradixit tandẽ concludit, quòd ſibi mulier
199 non p̃iudicat, mouetur. ¶ Primò, † quia
mulier nõ potuit vetare virũ, quin pro ea
dotis ꝓmiſsionẽ, vel ſolutionẽ reciperet l.
200 ſæpè §. ſed ſcientibus ff. de re. iu. adde † ꝙ
in his quæ quis impedire, aut ꝓhibere nõ
poteſt, tacens habetur ꝓ diſſentiẽte. Bart.
in l. gaius ff. de pign. & in l. titia la. 1. §. lu-
cia ff. de leg. 2. ſm̃ Pet. Stell. in l. creditores
nu. 31. C. de pact. fol. 188. vol. 7. rep. tenet
Bar. in l. quæ dotis nu. 19. ff. ſolu. matrim.
¶ Secundò per regulam, quòd tacens nõ
conſentit, & contraria ſunt ſpecialia, ſm̃
201 cõmunem opinionem. ¶ Tertiò, † quia
taciturnitas cum ſcientia nõ nocet, cũ de
aliquo obligãdo tractatur, vt no. in l. filius
§. inuitus ff. de procu. & quòd ſciens, & ta
cens in re ſibi oneroſa nõ obligetur, dicit
202 no. Innoc. in c. in geneſi. extrà de elec. † &
quòd in actu oneroſo tacens cõſentire nõ
videatur, etiã quòd actũ ipſum impedire
potuiſſet, Adde l. filium familias §. 1. ff. de
procu. & tradit plenè Fely. in c. non ne de
p̃ſumpt. ſm̃ Rub. in l. vtrũ ff. ſi cer. pe. nu.
73. fol. 88. vol. 2. repe. & quòd tacens non
cõſentiat, cum de eius p̃iudicio tractatur,
& maximè in iure perſonali, eſt cõmunis
opinio per tex. in l. ſicut §. non videtur ff.
quib. mo. pig. vel hip. ſolu. Bar. in l. q̃ dotis
col. fi. ff. ſol. mat. refert, & ſeq. Pet. Stell. in
rep. l. ſi creditores C. de pac. n. 34. fol. 188.
vol. 7. rep. vbi etiã vide in nu. 77. ꝙ tacens
cõſentire nõ dicitur, etiã aliquo quãdoq;
actu cõcurrente, & circà hanc materiã: an
tacẽs cõſentire videatur, vide Bar. plenè,
& remiſsiuè p̃ Alex. in d. l. quæ dotis nu.
29. ſolu. mat. Et ratio huius deciſionis eſt:
quia in dubio præſumitur, quòd tacens
ſciat ius ſuũ vbiq; durare: niſi extrinſecùs
vltra

vltra ſcientiã, & patiẽtiã aliquẽ actũ concludentem faciat veluti, ſi ſe ſubſcribat, vt no. in d.l. ſicut §. non videtur ff. quib. mo. pig. vel hip. ſolua. tñ in contractu, qui fieret de re alterius, puta mea, qui me inuito fieri nõ poſſet, vt eſt obligatio l. lucius q. b. mo. pig. vel hip. ſol. l. pen. §. fi. ff. de inoffi. teſt. ſecùs ſi fieri põt me inuito, vt eſt venditio: quia tunc etiã ſe ſubſcribens nõ cõſentiret, prout dicitur ſm̃ Andr. in cõmuni diſtinctione l. gaius ff. de pign. actio.

203 ¶ † Confirmatur hæc cõcluſio And. nam ſtante ſtatuto exigente mulieris conſensũ in dote, nõ habet locum in ficto: ſed in vero conſenſu: nam fictè, & non verè dotata diceretur, prout in ſimili terminat Bal. & Imo. in l. 2. §. voluntatẽ ſo. ma. ꝙ ſtatu. exigens propinquorũ cõſenſum in mulieris, vel minoris contractu, non verificatur in his, qui ſunt præſentes, & non contradi-

204 cunt: † quia: licet tacentes, & non contradicentes, cõſentire videatur: tamen fictè, & nõ verè conſentire dicuntur d. l. 2. §. voluntatem ff. ſoluto matrimonio, & l. 1. §. deieciſſe ff. de vi. & vi armata. Et ſtatuta in caſu vero, & non in ficto intelligi debent. l. tertia. §. hæc verba. ff. de negotijs geſtis. l. fin. C. de his qui ven. æta. impe. cita. ad hoc per Crot. in d. §. voluntatem in prin. fol. 147. vol. 3. rep. ¶ At contrà hoc dici poſſet, ꝙ hoc ſtatu. non mulieris conſenſum exigit: ſed mulierem dotatam eſſe debere, & licet mulier fictè conſentire videatur: tamen dotata verè dicitur.

¶ Contrarium, ꝙ mulier præſens, & non cõtradicens, cũ dos promittitur, vel ſoluitur viro, vti dotata excludatur, tenet do. meus propat. do. Blaſ. Lancea hic in prædicta q. 19. ratione quia hoc c. loquitur de dotata, & mulier dotata dicitur: licet non cõtradicat, cum dos ſoluitur, vel promittitur viro, nec obſtat quod de ſcientia, & patiẽtia dicitur: quia locũ habet, vbi partis contradictio prodeſſet: ſecùs ſi contra-

205 dictio non iuuaret: † ſiquidẽ tunc, nec ſcientia nocet, nec ignorãtia prodeſt, per ea, quæ habentur in d. l. quæ dotis ff. ſolu. mat. ſed in ꝓpoſito caſu: licet mulier contradicat, ꝓteſtationis, ſeu contradictionis actus minimè prodeſt: quia contrarius eſt facto, vt aſſerit dixiſſe in quæſt. 17. vbi citauit Andr. in d. c. 1. in fin. de nat. ſucc. feu.

206 ¶ Secundò mouetur: † quia mulier ſciens matrimonium, & dotis conſtitutionem, illud rathum habere cenſetur, per tex. qui pro ſingulari allegari ſolet in lege ſi filius vbi gloſſ. Bar. & Docto. ad maced. & in l. quo. n. ff. rem rat. hab. quia hæc eſt materia: an ſciens, & nõ contradicens, geſtum ſuo nomine rathum habere videatur: ſed non eſt caſus: an p̃ſens, vel ſciens conſentire videatur, prout dicit Andr. de quo habetur in d. l. quæ dotis ſol. mat. ¶ Tertiò:

207 † quia mulier matrimoniũ rathum habẽs, ratham etiã, & dotis cõſtitutionẽ habere

208 videtur: † nam qui vult cõſequẽs, videtur velle neceſſarium antecedẽs l. quamuis C. de fideicom. ſicut ecõuerſo qui vult antecedens, videtur velle conſequens l. oratio ff. de ſponſ. ¶ Quartò: nam æquitas non patitur, ꝙ mulier cũ ſcientia, & taciturnitate, nupta, & dotata, quæ vſq; ad ſucceſſionis tẽpus ſtetit in domo viri cum delitijs multis abundans, poſteà ſuccedat, & ſoror in capillo, quæ diù ſinè tali morata eſt delectatione, & vt plurimũ cũ inopia, feudi ſucceſſionẽ expectans, in illa deniq; excludatur. ¶ Sed ad tradita ꝑ do. Blaſ. ità reſponderi põt, ꝙ nõ obſt. primũ: quia non probatur, ꝙ mulier contradicere nõ poſsit, imò contrarium patet ex his, quæ dicta ſunt ſuprà eo. in q. 5. & ꝙ habetur in eius q. 17. & per Andr. in d. c. 1. de na. ſuc. feu. procedit in alio caſu, videlicet quãdo mulier expreſsim dotem acceptat, & ſibi proteſtatur, ꝙ per dotem ſucceſsioni non renuntiat, ꝙ facere nihil prodeſt: quia

209 † proteſtatio eſt contraria facto, quæ non releuat proteſtãtem l. quod quis ſciens ff. de condi. indeb. c. ſub certa de re iud. & c. cum. m. de conſti. niſi illius cõſenſus interueniat, de cuius agitur ſucceſsione, & etiã eorum conſenſus, quorum fauore dotata excluditur, vt determinat Brun. in tract. de ſtatu. fœmi. arti. 6. q. 13. nu. 252. vbi dicit in ſpecie hoc decidere Bart. Bald. & Doct. in l. fin. C. de pact. Imo. Rom. Alex. & Moder. in l. ſtipulatio hoc modo concepta ff. de verb. obl. per rationẽ: quia

210 nõ debet eſſe in facultate excluſi per ſuam reſeruationẽ ſtatuto derogare l. nemo ff. de leg. 1. imò ſi adeſſet conſenſus eius, de cuius ſucceſsione agitur dumtaxat, & nõ eorum, quorum contemplatione fœmina excluditur, ſi de feudo teſtãdo in illorum præiudicium diſponere non poteſt iuxtà cap. 1. de feu. ſuc. vel fortè ſtatu. tam a teſtati, quàm ab inteſtati excludat ſucceſsione, eius conſenſus nihil operabitur: licet

211 ſecùs ſi diſponere poſsit: quia † vt teſtando, ità & paciſcendo, vel tali reſeruationi conſentiendo, illis p̃iudicare poteſt §. fi. inſti. de legi. agn. ſu. vt cõcludit Brun. in d. art. 6. q. 13. nu. 252. & ſeq. & iſte non eſt caſus noſter: quia mulier nupta dotem non acceptat expreſſim, nec aliquam ſibi facit proteſtationem: ſed tantùm tacet. ¶ Non obſt. ſecundum, dato, ꝙ eſſemus in terminis articuli: an geſtũ ſuo nomine rathũ habere videatur, & nõ in terminis:

an p̄ſens,& tacens conſentire videa: quia adhuc ſibi p̄iudicium non parit,ſi tantum ſcit, & aliquē actum nō facit,vt terminat Bar.ſi rectè ponderetur in d.l.quo.n.ff.rē ra.ha.qui de hoc membro tm̄ loquens,an quis ſuo nomine geſtū approbare,vel im-
212 ꝓbare videatur,inquit,† ꝙ actus ad merū cōmodum quandoq; geritur & tunc non improbare, eſt approbare l. ſi abſenti C.ſi cer.pe.vbi glo.& do. quādoq; actus geritur, qui merū p̄iudicium reſpicit, vel reſpicere poteſt, & tunc quandoq; ſimplex ſcientia ſuperuenit, & eo caſu nō approbare,eſt improbare l.procurator in fin.ff. rem rath.hab.& iſte eſt caſus noſter in terminis loquēdo in quibus ipſe do. Blaſ. loquitur,quādoq; ſcientia cum aliquo actu, vt cum p̄ſentatione literarum, vel inſtrumenti ſuperuenit, & tunc nō improbare, eſt approbare d.l. ſi filius ff. ad maced. & facit c.1. de proc.& l. 1.§.fi.ff.de fur.adu. nau.caup.ſta.& ſic l.ſi filius ꝓcedit,quando vltrà ſcientiā alius actus interuenit, vt ibi receptio literarum, quæ magis eſt cōſenſus demonſtratiua,quam ſola patiētia, & taciturnitas,ità reſpo.Crot.in l.nō ſolū §.morte nu.93.fol.124.vol.5.rep.vbi inquit ità etiā Bar.hunc tex.intelligere in l. cum tabernam §.pe.ff.de pig.& in l.titius ff.de conſt.pe.Fel.in c.cum.m.ferra.verſ. quarto caſu,de cōſti.cum alijs,vt ibi.Imò Crot. ibi tenet, ꝙ ſit caſus ſpecialis, vt in patre procedat ille tex.contrà cōmunē,& hunc caſum fatetur etiā Andr.vt in tertio medio ſuprà eſt relatum. ¶ At verè rectè pondera Andr. qui etiā hoc in caſu loquitur: an abſens ſciens,& patiens, cōſentire videatur,& nō in caſu: an p̄ſens,& tacens conſentire videatur,& (vt eſt dictū) concluſit,ꝙ tacens nō conſentit,cui Bar.doctrina aſtipulatur in d.l. quæ dotis nu.19.
213 ¶ Tertium non obſt.† nam dos nō eſt neceſſarium antecedens,nec cōſequens matrimonij:ſiquidem matrimonium ſine dote eſſe poteſt:licet nō econuerſo l.fi.C.de don.an.nup.l.3.ff. de iu. do. & neceſſariū cōſequens,vel antecedens dicitur, quādo vnum ſinè altero eſſe non poteſt, ꝙ patet ex dictione neceſſariū, quæ ex ſui ꝓprietate neceſſitatē importat.Fortu.Gar.in l. 1.nu.8.ff.de iuſt.& iu.& in l.gallus in pri. col.19.in prin.ref.& ſeq.Cagnol.reprobatis alijs expoſitionibus illius verbi neceſſarium in l. 1.n. 18.ff. de origi.iur.fol.125.
214 vol.1.rep. ¶ Vltimum non obſt. † nam feudum non ratione paupertatis, vel delitiarum defertur,vt æquitas conſideretur, ꝙ nupta diues, & exiſtens in capillo pauper,illa cum delitijs: iſta cū ſpe ſuccedendi,triſtitiaq; ſteterit:ſed ratione primogeniture, vt primogenitus diues ſit, & honor familiæ in eo conſeruet̄, vt ſæpiùs eſt dictum in ver.ſexus,& alibi,vndè ſi nupta multò ditior erit, nullum oritur abſurdū. ¶ Pro opin.tamen do.Blaſ.contrà Andr. de Iſer.facit:nam licet cōmunis regula ſit, ꝙ tacens conſentire non videatur, quādo
215 de ipſius tacentis agitur p̄iudicio: ☞ † tn̄ limitatur niſi p̄iudicium ſit incertū, & futurum: quia tunc tacens pro cōſentiente habet̄ l.cūplures §.locator horrei ff.loca. l.fi.§.ſi p̄dixerit ff.nau.cau.& ſtab.ſecūdū Crot. in l.non ſolum §.morte nu.102.vbi probat hāc limitationē,etiā ratione: licet
216 deprauata ſit litera: † q̄a facilius ius quærendum, quam ius quæſitum abdicatur l. ſi ſponſus §. ſi maritus ff. de do. int.vir.& vxo.l.quæ autē in prin.ff.quę in fra.cred. & faciunt tradita ꝑ Bart. in d.l.quæ dotis col.3.nu.14.ver. reaſſumo vnā diſtinctio-
217 nē, vbi vult, ☞ ꝙ † quādo res eſt mea re, & tunc cōſentire non p̄ſumor animo donandi l. ſi fundum per fideicōmiſſum §.1. ff.de leg. 1.ſecus ſi res mea ſit ſpe.quia tūc non contradicendo mihi præiudico.
218 ¶ Secūdò:† nam mulier ſoluto matrimonio ad dotem promiſſam ea ſciente,& nō contradicente, ſi vult actionē habere pōt l.tali in fi.ff.de iu.do.cum conc.per Andr. in d.c.1.nu.14. de na.fuc.feu.ergò dotata dicitur, vt etiā inibi firmat idē Andr. nec refragatur, ꝙ ipſe loquatur in caſu, quo mulier dotationi conſenſerit expreſsim:
219 ☞ †quia iam tacens ꝓ conſentiēte habetur, quoties de ſuo tractatur fauore. Bart. in d.l. quæ dotis nu.20. ff. ſol.mat. & oēs fatentur,& hic, ꝙ tractetur de mulieris fauore, vt actio ſibi quæratur ad recuperandam dotem ſoluto matrimonio cuiꝑiam in dubium nō venit, ſi ergò eſt dotata per ſtatu.excluditur. ¶ Tertiò quadā æquitate confirmatur,æquum.n.non videtur, vt in primagenitæ poteſtate ſit, ſi ſucceſſionis caſus non venerit ſoluto matrimonio ad dotem agat, & ſi ſucceſsionis caſus non contigerit, dicat:nolo dotē: ſed feudi ſucceſsionē: quia nō conſenſi, & exiſtens in capillo nihil habeat. ¶ Quartò multo magis hæc concluſio procedet, ſi primogenita diù idest longo tempore tacuerit:
220 ☞ † ſiquidē ex tēporis diuturnitate p̄ſumitur conſenſus l.qui aliena §.1.ff.de acq. hær.l.filius ff.de pet.hær.Bar.in l.gerit in fi. de acq.hære.Alex.in add.ad Bar.in d.l. quæ dotis n.23. in litera l.ff.ſol.ma.Pariſ. in conſ.85.nu.13.vol.4.latè Grau.in conſ. 204.nu.9.At huic dici poteſt,ꝙ procedit, cum de modico agitur p̄iudicio Bar. in q. mulier habens magnū patri.per l. nullo C. de re.ven. Iaſ. in conſ.186.col.3.vol.2.&

conſ.

conſ.188.col.pe.in fi.vol.4.ſed vbi agitur
de magno pͥudicio, vt pſumatur conſen-
ſus,exigitur tempus,cuius initij memoria
non extat in contrariũ.Abb.in c.peruenit
per gloſſ.ibi, de emp.vt vend.Iaſ.in conſ.
160.col.3.poſt med.lib.4.ſm̃ Craue.in d.
conſ.104.n.10.ſed ſoluitur: quia cum hic
de iure quærendo, quod eſt tẽpore dota-
tionis, tractetur, non magnum: ſed modi
221 cum eſt pͥudicium,per pdicta. ☞ † Et ſic
cũ do.Blaſ.concludimus: licet diuerſis ra-
tionibus, ꝙ mulier ſciens virum recepiſſe
dotem,& nõ cõtradicens,vti dotata,ſtan-
te hoc ſtatuto dotatam excludente exclu-
datur,tu verò melius cogita. ¶ Ex his fit,
ꝙ mulier multo magis vti dotata exclude
tur, ſi pſens dotationi non contradixerit:
nam taciturnitas pro cõſenſu habetur: qa
de iure quærendo,& incerto,& nõ de iu-
re quæſito amittendo tractatur, vbi non
contradicẽdo quis, pro conſentiente ha-
betur.Crot.in d.l.non ſolum §.morte nu.
102.ff. de no.op.nu.
222 ¶ OCTAVO Quæro † quid ſi mulier
tempore dotationis ſibi ius ſuccedẽdi re-
ſeruat,cũ dotantis conſenſu, de cuius ſuc-
ceſsione agitur dumtaxat, & nõ aliorum,
de quorũ tractatur præiudicio: an ex lu-
datur. ¶ Non loquimur,quando mulier
tãtum ſinè pdictorũ conſenſu ſibi tale ius
reſeruat:qa fruſtra ſibi tale ius reſeruaret:
223 ☞ † tùm quia proteſtatio eſſet contraria
facto, & non prodeſſet l.quod quis ſciens
ff. de cond. inde.c.ſub certa de iud.c.cum
.m. de conſtit. tùm quia non debet eſſe in
facultate excluſi ſtatuto derogare per ſuã
reſeruationẽ l. nemo poteſt ff. de legat. 1.
ſm̃ Bar.Bal.& Doct. ĩ l.fi.C.de pact.Imo.
Ro.& Alex.in l.ſtipulatio hoc modo con-
cepta ff. de verb.obl. ſm̃ Brun.in tract.de
ſtat.fœm.art.6.membro 4.nu.252.Andr.
in c.2.de nat.ſuc.feu. ¶ Nec loquimur in
caſu, quo pdictorum omnium conſenſus
adeſſet: ☞ quia tũc mulier cõſenſu illius,
de cuius agitur ſucceſsione, & eorum, de
quorum tractatur pͥudicio, tẽpore dota-
tionis, ſibi ius ſuccedẽdi reſeruare poteſt:
nam iſti, de quorũ pͥudicio tractatur,ſibi
pͥudicare poſſunt, vt pcitatis in locis tra-
ditur: licet Iaſ.in d.l.fi.n.21.hanc conclu-
ſionẽ impugnet: ratione quia ſequeretur,
214 ꝙ † hæreditas daretur pacto,contrà l.hæ-
reditas C.de pact.at in contrariũ eſt com-
munis opin.cuius articuli veritas fortaſsis
225 ex infrà dicẽdis patebit. ¶ † Ad inſtitutũ
ergò primũ redeundo, modo quærimus:
quando eſt pactum inter dotãtem, & do-
tatam ſolummodò ſinè conſenſu eorũ, de
quorum tractatur pͥudicio: an tale pactũ
valeat. ¶ Pro parte affirmatiua tenuit
Bar.in d.l.fi.C. de pact.vbi vult, ☞ ꝙ pa-
ctum de futura ſucceſsione cõſeruãda va-
let, quando quis ea priuãdus venit pp ali-
quem iuris rigorẽ, ſi paciſcens ſuper hoc
teſtando prouidere poſſet.arg.§.fi.inſt.de
leg. ag. ſu.vbi pater filium emãcipat con-
tracta fiducia:ſecùs ſi teſtando prouidere
non poſſet:quia tunc pactũ non valet c.1.
226 de feu.ſu. ¶ Secundò facit:† nam arg.de
vltimis voluntatibus ad cõtractus valet l.
ſeruum filij §. eum qui chirografum, & l.
quæ de legato ff.de l. 1.ſed pater teſtando
filijs pͥudicare poteſt l.fi.C.de pact.l.ſi pa
tronus nõ aluerit ff.de bo.lib.ſm̃ Iaſ. in d.
l.fi.nu.20. & etiã quilibet dotans teſtãdo
ſuccedentibus ab inteſtato pͥudicare põt,
ſi feudi forma non repugnet, vt p c.volen
tes, ergò & paciſcẽdo pͥudicare poſſunt.
227 ¶ Tertiò † ius viuẽte patre vigore ſtatuti
filijs quæſitum non eſt cõſiderabile: quia
ſpe infallibili nõ eſt quæſitum:nam filius,
vel ab inteſtato veniens patre, vel dotãte
præmori poſſet,vt per Mod.Rep. in l.gal
lus §. & quid ſi tm̃ de lib.& poſt.& teſta-
tur cõmunem Pariſ.in conſ.1.n.58.vol.2.
228 ergò facile abdicatur. ¶ Quartò † pater
filio, filius patri,& ſeruus domino,in iure
quærendo præiudicare poſſunt, gloſ.in l.
ſeruus ff. de pactis l. filius paciſcendo C.
de pact.no. in l. quod ſeruus C.eo. facit l.
fi.ff.de acq.poſſ.l.3.in fi.de hær.inſt.& ità
per pdicta fundamenta hanc concluſionẽ
armat Iaſ.in d.l.fi.nu.20. & ſeq.tenet etiã
cum Bar.opinione Bru.in d.art.6.mẽbro
4.q.13.n.252.cum ſeq.vbi inquit: ità etiã
reſidere Bono.in tract.dot.par.vlti.q.52.
incip. an filia.Ang.in d.l.fi.vt refer.Alex.
in d.l.ſtipulatio hoc modo concepta, latè
eam defendit Cagnol.dicens eſſe cõmunẽ
in d.l.fi.C.de pact.nu.60. ¶ Cõtrarium,
ꝙ pactũ de futura ſucceſsione conſeruan-
da non valeat,tenuit Bald.in d.l.fi.nu.12.
229 ☞ quia † dotata non patris fauore, & ſic
dotantis:ſed fauore maſculorum excludi-
tur,quod pbatur l.ſeruo legato §.ſi teſta-
tor,vbi Bar.& Mod.illum tex.ad hoc no.
ff. de leg.1.l.1.§.1. vbi Bart. de coll. bon.
Bar.in l.2.§.videndum ff.ad tertul.ſm̃ Iaſ.
in d.l.fi.vndè ipſis non cõſentientibus pa-
ctum nõ tenet.arg.no.in l.3.C.vt in poſſ.
lega. & melius in l.pen. in glo.eod.tit.ſe-
cùs ſi cõſentiut, arg.l. ſi fideiuſſor in prin.
230 ff.qui ſatiſd.co. ☞ † Et huic maſculorum
fauori, ob quem excluditur fœmina pater
in illorum pͥudicium renuntiare non põt
l.ſi vnus §.antè omnia ff. de pact.ſm̃ Paul.
Caſt. poſt Bald.& Fulg. in d.l.fi.Do.de S.
Ge. in c.quamuis de pact.Alex.in l.ſtipu-
latio iſta nu.22.ff.de verb.obl. Sed ad hoc
reſp.Brun.in d.arti.6.membro 4.q.13.ex
mente

mente sui præceptoris Iaſ.in d.l.fi.ꝙ imò pater ꝑiudicare poteſt:quia hoc ius quæſitum nõ eſt infallibile, cũ filij ꝑmori poſſent, & ideò hæc ſuccedendi ſpes non eſt conſiderabilis, adde Pariſ.in conſ.1.n.55. vol.2.qui dicit, cõmuniter Docto.tenere ex mente Bar.in l.gallus §.& quid ſi tantũ
231 ff.de lib. & po. ꝙ † ius, quod filius habet viuẽte patre, imò plus poſt mortẽ patris, antè tamen aditã hæreditatẽ non eſt conſiderabile, ꝙ putamus in emancipato pro
232 cedere,& non in ſuo hærede: nã † hæreditas in ſuũ hæredẽ ipſo iure poſt mortem patris trãſit: licet de iure ꝑtorio ſuus hæres beneficium habeat abſtinendi §.ſui de hær.qual.& diffe.cum ſim. ¶ Ex quo patet,ꝙ nõ eſt vera limitatio Mod.Bono. in tract.dot.q.52.in vlt.par.ꝙ Bar.opinio procedat,ſi ſucceſsionis reſeruatio fiat tẽpore, quo dotatur: ſecùs ſi ex interuallo, poſt cõſtitutam dotem fiat:quia tunc maſculis eſt ius quæſitum per ſtatutũ, ſaltem ſpe à iure non improbata,imò ab ipſo ſtatuto approbata, & benè eam repræhẽdit Bru.in d.arti.6.membro 4.q 13.quia etiã poſt mortem patris tale ius non eſt conſi-
233 derabile. ¶ Secundò facit: † nam hæreditas pacto dari nõ põt l.hæreditas.C. de pact.conu.& eſt fundamẽtum Paul.Caſt. in d.l.fin.ſed ſi Bart.opin.vera eſſet,ꝙ ius ſuccedendi ſibi cõſeruare poſſet ipſa mulier dotantis conſenſu, ſequeretur, ꝙ hæreditas dareť pacto contra d.l. Sed ad hoc reſp.ibi Iaſ.nu.22.ponderans d.l.hæreditas in verbo vice teſtamenti, & in princ. dùm dicitur: hæreditas extraneis ꝑ pactũ dari non põt,ꝙ hæreditas extraneis pacto dari non poteſt.ſed filijs per viã cuiuslibet actus dari poteſt l.fi.C.fami.erciſ. & licet Brun.dicat hoc non eſſe tutũ,nec firmare: Attamen Cagno.in d.l.fi.n.173. dicit eſſe cõmunem opinionẽ,allegans ſcriben.in l. licet.C.de pact.& maximè Aquenſ.col.2. Secundò reſp.ꝙ imò hæreditas non daretur pacto:quia filia de iure cõmuni ſuccedit, ꝑ l.fi.C. de lib.præte. & pactũ ſolùm remouet obſtaculum ſtatuti. ſed ad hoc reſp.Cagno. in d.l.fi.nu.174.verſ. ex quo patet,quòd tale fundamentũ de remotione obſtaculi procedit tãtùm in filia, & nõ in alia perſona: quia filiæ pacto hæreditas dari poteſt:ſed non rectè dicit,ꝙ procedat in filia:nam ratio nõ concludit,non ſequitur, hæreditas põt dari pacto, ergò pactũ tollit obſtaculũ ſtatuti, vndè dicendum eſt, ꝙ ſi verũ eſt, ꝙ hæreditas pacto dari poteſt filiæ,etiã ꝙ pactum non tollat obſtaculum ſtatuti,valet, & econtrà ſi eſt verum, ꝙ pactum tollat obſtaculũ ſtatuti, & non tribuat hæreditatẽ,etiam ꝙ pacto hæreditas dari nõ poſsit,valebit:quia non dat hæreditatẽ: ſed tollit obſtaculum ſtatuti,adeò ꝙ verius erit,ꝙ ipſe dicit de alia fœmina,vt procedat etiã in filia,videlicet ꝙ tale pactum de ſuccedendo dicatur, & non ꝙ tollat obſtaculum ſtatuti: quia per dotationem,& ſic per ſtatutũ excluditur, ſicut in §.vltim.inſti. de leg. agna.ſuc.per emancipationẽ pater filio ſuccedere prohibebatur: qa definebat agnatus eſſe l. tutelas ff. de cap.dim.licet talis comparatio ſit cõtrà ſemetipsũ, qui tenuit in d.l.vlti. nu.158.cum opin.Bar.quæ fulcitur fundamẽto d.§.vltim.inſti.de leg.agn.ſuc.ꝙ ibi ſit pactum de conſeruanda ſucceſsione,& conſequẽter valeat,& modo tenere videtur, ꝙ ſit pactum de ſuccedẽdo, & conſequenter nõ valeat. ¶ Inſuper dato ꝙ ꝓcederet in filia, prout ipſe Cagno.ait poſt Iaſ. reſpondetur, ꝙ hoc ꝓcederet in allodialibus, in quibus fœmina de iure feud. ſuccedit.l.vl.C. de lib.præte.ſecus in feudalibus, vbi fœmina nõ ſuccedit cap.1.§. hoc autẽ de his qui feu. dar.poſ.c.1.§.filia
234 de ſuc.feu. ¶ Tertiò confirmatur:† nam ius mihi quæſitũ ex tua perſona, à me auferre non potes l.ſi poſt mortem §.vlti.ff. de bon.po.co.tab. quanto magis ius mihi quæſitum ex diſpoſitione ſtatuti non poteris à me auferre. ¶ Quartò cõfirmatur:
235 † nam pater filio ꝑ pactum ꝑiudicare non põt,dato ꝙ ſtatutum mixto fauore patris, & filij diſponeret,vt no.Bal.in l.hac edictali in fi.prin.per illum tex.C.de ſec.nup. & in l.pen.C. de pact.cano.in c.ſi diligẽti de for.compe.ſm Iaſ.in d.l.fi. ¶ Quintò facit tex.in l.pactũ,quod dotali C.de pac. vbi dato, ꝙ filia dotata nõ excludatur per ſtatu. vel alium iuris rigorem, adhuc filia paciſci non poteſt de ſuccedendo æqualiter cũ maſculis: Sed ad hoc reſp. Iaſ. ꝙ ꝓcedit ille tex.per rationem:ne teſtandi facultas auferatur ipſi patri,qui ſi filia vigore pacti æqualiter cum maſculis ſuccedere deberet,pater non poſſet eos poſteà inſtituere inæqualiter,quod nõ eſt hic:nam licet facultas ſuccedendi reſeruetur,intelligitur ab inteſtato,ſicut loquitur ſtatutũ: non facto teſtamento.demum hanc opin. dicit eſſe cõmunẽ Aquenſis in d.l.ſtipulatio hoc modo concepta col.pen.ff.de ver. obl.vt ref.Cagno.in d.l.fin.nu.189.& ſeq. ratione quia ſtatu. eſt fauore maſculorũ, item quia hæreditas daretur pacto, & ſic vtraq; opinio eſt communis, vnam refert Cagno.aliam Aquenſ. ¶ At vltima hæc opinio, quam cõmunẽ teſtatur Aquenſis verior videtur: alio tamen medio adhuc
236 ſuprà nõ relato: nam † ſicut decedens teſtatus facere nõ poteſt, vt lex, quæ locũ habet

habet in testamento, locum nõ habeat: ità cum vult decedere intestatus, facere non potest, vt statutum, ꝙ loquitur ab intestato locum nõ habeat, arg. l. nemo potest ff. de leg. 1. nam ius publicum pactis contrahentium tolli nõ potest l. ius publicum ff. de pact. & ità in hoc articulo sentit Andr. in c. 1. col. 8. nu. 31. ver. sed quid si filia, vel soror recipiẽdo dotem de na. suc. feu. quẽ seq. do. Blas. Lancea hic q. 17. ¶ Nõ obst. ꝙ tradit Bart. ꝙ qui potest testãdo, potest & paciscendo disponere, quia nõ est bonũ
237 arg. nam statutũ bene sibi testamentariam pfert dispositionem, quia fauorabilis est d. l. stipulatio hoc modo concepta, & l. 1. C. de sac. san. eccl. sed non pfert dispositionem inter viuos, quæ est odiosa, & regulariter prohibita, cũ de successione agitur l. pactum ꝙ dotali C. de pact. ità resp. Rimi. in d. l. fi. & Aquens. in d. l. stipulatio hoc modo concepta de ver. obl. vt refert Cagno. in d. l. fi. n. 170. de pact. ¶ Nec refragatur resp. Cagno. ꝙ tũc inter viuos dispositio est odiosa, & prohibita, quando p pactum quis hæreditatẽ dare cogeretur: secùs si per pactum non datur hæreditas: sed cõseruatur q̃s in iure, & facultate succedendi ab intestato, & testãdi facultas nõ alteratur, quia ex semetipso huic medio
238 respon. patet dùm subdit, † hæreditas nullatenùs pacto dari põt, & ꝙ libera testandi facultas nõ tolleretur. Dec. in cons. 184. col. fi. ne testamẽtorũ, & contractuũ virtus confunderetur, contrà l. verba con traxerunt ff. de verb. sig. Alex. in cons. 28. col. 2. vol. 3. Deci. in l. licet inter priuatos circà princ. & ibi Ias. C. de pact. Vndè ab hac respo. recedit, & aliã tradit, videlicet ꝙ l. hæreditas pcedat in extraneis, & non in filijs, sm̃ Ias. vt est dictum, & licet Brun. dubitet, ipse dicit, ꝙ hoc dictũ est cõmune, & verum sm̃ scrib. in l. licet C. de pact. vbi Aquens. col. 2. & hęc responsio, &
239 hoc, † ꝙ hæreditas filijs, & non alijs pacto dari possit, & ꝙ hoc casu procedat cõmunis opinio Bar. sm̃ Cagno. in d. l. fi. nu. 173. & seq. vbi dicit hoc esse notandũ, quia nõ est tactum per Doct. licet Moder. Papien. post suam illius l. repetitionẽ primo loco editam in eorum scriptis vnum verbũ de hoc fecissent, nostræ non refragatur conclusioni: quia nos non in filia: sed in collateralib⁹ loquimur, adeò ꝙ nostra cõclusio procedet, etiã sm̃ Doct. tenentes cõtrariã partẽ. Insuper resp. ꝙ etiã in filia non procedit: nam licet filiæ hæreditas pacto dari possit, hoc est de iure ciuili roma. cui per statutũ est derogatũ, quod vult, vt dotata excludatur, & patre paciscente, vt dotata non excludatur, est pactum ex diametro
240 contrà statutum, † quod nõ valet l. iuris gentium §. ait ptor ff. de pact. cum sim. Sic deniq; concludimus, ꝙ primogenita dotata ab existẽte in capillo excluditur in feudo, non obstãte succedẽdi reseruatione, datantis consensu, datationis tempore facta, stãte statuto, ꝙ dotata siuè à masculis; siuè à fœminis in capillo excludatur.
241 ¶ Limitatur primò d. cõclusio: † nisi mulier primogenita pro parte, & non in totũ dotata fuisset: q̃a nõ excluditur, sm̃ Andr. in d. c. 1. col. 8. nu. 31. de na. succe. feu. post glo. in const. vt de successionib. & seq. do. Blas. Lanc. hic q. 17. Sed aduerte, ꝙ si moueamur ad tenendum hoc per rationẽ, quã sentire videntur pdict. Doct. non vi verũ: quia dicunt, ꝙ ideò succedit: quia frater, vel dotans velit eam potiùs ad successionẽ admittere, quã dotare, & sic, ꝙ operetur dotantis consensus: quoniã tunc pacto daretur hæreditas contrà l. hæreditas C. de pact. & iuri publico derogaret priuatus, contrà l. nemo potest ff. de leg. 1. Sed ratio est: quia dotata non dicitur, quæ totaliter
242 non est dotata: † quoniã nil actũ videtur, cum aliquid addẽdum superest l. cum ad syllanianum. C. ad sylla. Maria. Soci. in rubri. ff. de leg. 1. nu. 22. fol. 28. vol. 4. rep. saluari tamẽ possunt, quasi sentire velint, ꝙ frater, vel dotans dãdo dotis partẽ eam dotare noluisse videtur: non vt operetur eius cõsensus: sed dotis defectus: at vtcũq; sit d. limitationem veram opinamur.
243 ¶ Secundò limita: † nisi mulier iusto fratris, vel dotantis metu dotẽ reciperet, vel alia iusta causa dotationẽ impugnet c. 1. extrà quod me. ca. nam p metum dotem aliquo pmittente, nulla est dotis pmissio l. si mulier §. si duo ff. quod me. ca. secũdũ Andr. in d. c. 1. nu. 31. de na. suc. feu.
244 ¶ NONO Quæro, † quid si dos est constituta, vel promissa, vel in testamento relicta, & nullum est sequutum matrimonium: an mulier primogenita excludatur, stante d. statuto dotatam excludente.
245 ¶ Primò, † quod vti dotata excludatur, & quòd paria sint: propriè, vel destinatione dotatam esse, puta ꝙ constituta promissa, vel testamẽto relicta dos extiterit. tenuit Bar. in l. titio centum §. titio genero ff. de con. & de. & in l. nõ est matrimoniũ ff. de ritu nup. & in l. qui pupillam ff. de adul. & in l. cum plures §. cum tutor. ff. de adm. tu. Bal. in l. fi. C. de spons. Bal. Paul. & Moder. in l. non sinè C. de bo. lib. & in l. fi. C. vnde vir. & vx. & cæt. cumulati p Bru. in tract. fœmi. art. 6. memb. 4. q. 7. n. 213. qui dicit ab hac opin. non esse recedẽdum propter authoritatẽ pdictorum Doct. quæ in pratica vr. consuetudine approbata: licet in

puncto

puncto iuris verior sit cōtraria opinio. Io. Hannib. in rubr. ff. sol. mat. nu. 30. 141. & 481. q dicit esse cōmunē opinionē. Fran. Niconitius nu. 147. & Thom. Parpal. nu. 29. in d. rubr. ff. sol. ma. fol. 8. & 33. vol. 3.
246 rep. ¶ Mouentur arg. tex. d. l. non est matrimonium ff. de ritu. nup. & l. qui pupillā ff. de adulter. vbi paria sunt, quod mulier sit desponsata de præsenti, & quòd sit denominata, vel testamento ad matrimoniū à patre destinata, vt adulterij euitetur pœna. ¶ Sed ad hoc resp. Soci. in rubr. ff. sol. mat. ꝙ ideò talis benigna sumit̄ interpretatio in casu d. ll. quia de pœna euitan-
247 da tractatur, † & pœnæ sunt molliendæ ar. l. fi. C. de inter. matr. l. si præses, & l. pen. ff. de pœn. sed hic de exclusione tractatur, quæ est odiosa l. cum quidam ff. de lib. & post. l. maximū virū C. de li. præte. & cōsequenter restringenda est interpretatio ergo &c. ¶ At huic replicat Ioan. Hannib. in d. rub. sol. ma. nu. 143. trifariā.
148 ¶ Primò, † quia statu. fœminas pp mascu los excludens est fauorabile, ratione conseruādæ agnationis, vt per Bal. in d. l. maximū vitium, tu add. ꝙ est cōmunis opin. Brun. in d. tract. de statu. fœmi. art. 3. facit tex. cū glos. in l. 1. §. sed si seruus ff. de ven. insp. l. 1. §. & generaliter ff. de ven. in pos. mit. & §. fi. inst. de pat. po. & hoc satis cōcludere dicit, quicq̄d dicat Soc. ¶ Cōtra verò hāc solutionem insurgit Corasi. in l. qui liberos num. 42. ff. de ritu nu. ꝙ fauor agnationis conseruandæ, tunc per statutū cōsideratur, cum filia est dotata: sed casu, quo non est dotata, statu. noluit illā exclu di, & statu. implendum est, prout propria eius verba desiderant, sm̄ Bal. in l. 1. C. de arbi. & sic dicit ad hoc esse rectè responsum: licet contrariam tenentes opinionē, hoc obiectū nō bene soluant. ¶ Secundò ad resp. Soc. replicat ipse Io. Hannib. ꝙ nō obst. ꝙ d. l. non est matrimonium, & l. qui pupillam in causa fauorabili loquantur: tñ alia ratione dos testamento destinata dicitur dos, & cōsequenter dispositio statu. in
249 ea locum habet: † quia testatoris voluntas est lex. §. disponat in auth. de nu. & ratione istius voluntatis iunctę cum: sensu legis, illud, ꝙ erat punibile, efficitur impu nibile, & differentia non est inter desponsatam de præsenti, & in testamēto nuptui destinatam, vel nominatā: similiter, & in dote non erit differentia inter propriam, & destinatam dotem, voluntate testatoris à lege approbata. ¶ Hoc solui posset sm̄ do. Blas. hic q. 23. ꝙ testatoris voluntas in allodialibus operatur: secùs in feudalibus c. 1. de suc. feu. sed d. ll. in allodialibus, & non in feudalibus locū habent. ¶ At hæc hæc solutio ꝓcederet, si feudum esset ex pacto, & prouidētia: secùs si esset hæreditariū: nam testatoris voluntas in feudo hæreditario operatur, sicut in allodialib⁹, itaq; hæres cōtrà testatoris factum venire non potest, etiā, ꝙ confecerit inuentariū, sm̄ cōmunem opinionem, quam testatur Siluan. in consil. 30. nu. 33. & seq. Alex. in consil. 28. nu. 18. lib. 5. & cæt. cumula. per Ari. Pinnel. in tract. de bon. ma. p. 4. n. 93. ¶ Ideò aliter responde: nam in casu d. ll. patris voluntas operatur: secùs in casu nostro quia nō debet esse in potestate priuatæ filiæ beneficium statuti tollere, quæ si dotem nō recipit, succedit l. nemo potest ff. de leg. 3. nam mulier nolo dotari: dicere pōt, vt latè examinando cōcludit And. Iser. in c. 1. de na. suc. feu. & sic si lex in casu d. ll. testatoris voluntati cōsentit: in casu p̄nti resistit. ¶ Tertiò modo ad respo. Soci. replicat Io. Hannibal. nam legitima testamēto relicta, filia à successione patris non dicitur exclusa §. 1. in authe. de trien. & semi. §. siuè vers. ad hæc in authe. vt cū de appell. cogno. authe. nouissima. C. de inoffi. test. sed dos loco legitimæ succedit ex mente statuentium, sm̄ cōmunē opin. Doct. in l. titio centū §. titio genero ff. de cond. & demo. ergò dote testamento reli cta, à successione filia nō dicitur exclusa, & consequenter in materia odiosa nō sumus, cum de exclusione non tractetur, & sic nō obst. d. l. cum quidam, & l. maximū
250 vitium. ¶ Sed ad hoc respōdetur † quòd dos loco legitimæ nō succedit, sm̄ magis cōmunem conclusionē, quam testatur Io. Rub. in rep. l. pater filiū nu. 164. ff. de inof. testa. de qua suprà diximus q. 1. istius cōmunis intellectus. ¶ Præterea negari nō pōt, quin de exclusione successionis sibi ab intestato contingentis tractetur: quia legitima non est portio ab intestato contingens: sed tertia pars portionis ab intestato contingentis, si quatuor sunt filij, si vero plures sunt, semis existit, auth. nouissima C. de inoffi. testa. & antiquitus aliter legitimę portio fiebat l. parētibus C. eod. ¶ Secundò contrà primum fundamētum q. principalis respo. Soci. nam in casu d. l. non est matrimoniū, & d. l. qui pupillam, verba legis requirentis cōsensum patris, vt inter filiam pupillam, & tutorē, eiusq; filium cōtrahi possit matrimonium, verificantur l. cum post. §. nuptijs ff. de iu. do. cum alioqui matrimoniū inter eos interdictum fuisset, toto tit. C. de interd. mat. inter. tuto. & pupil. sed in casu p̄senti verba statuti propriè nō verificantur in con-
251 sensu: sed in dotatione, † Vndè dispositio, quæ de dote loquit̄, vbi de mulieris

fauore nō agitur, in dote destinatione lato modo sumpta locum non habet l. lex iulia
252 ff. de fun. do. iuncta l. 1. ff. pro dot. ¶ † Sed ad hoc replicat Io. Hannib. nam testatoris consensus legis prohibitionē cessare facit, quæ matrimoniū inter tutorē, & pupillā cōtrahi vetat, Bal. & Sali. in l. pe. C. de in-
253 terd. matr. & in d. §. nuptijs ☞ † eodēmodo in dote destinanda testatoris voluntas multū operatꝰ l. qui filiū, vbi pu. edu. deb. l. cū vnus §. fi. ff. de ali. & cib. leg. ☞ vnde si
254 † dos testamēto filiæ legetur, filia pterita nō dicitꝰ. Ant. de But. & cōmuniter cano. in c. rainutius extrà de testa. & cōsequēter à successione excluditur, ità pari modo in casu statuti pp dotem sibi testamento relictam à successione mulier excluditur.
255 ¶ Sed hoc soluitur, † nā dos testamēto relicta intelligitur sub cōditione, si nupserit vel cū nubilis fuerit ætatis effecta, sm̄ opi. Pau. Cast. in d. §. titio genero, quæ cōmu-
256 niter est recepta. ☞ † Et quæ cōditionaliter est dotata, saltē antè cōditionē impletā dotata nō dicitur, vt ait Bru. in d. tract. fœm. art. 11. nu. 35. vsq; ad 37. quāꝰ opi. de mero iure asserit esse verā, & in effectu ità etiā tenet Fabi. de Giocchis in auth. nouissima n. 100. C. de inof. test. cui accedat tex. in l. 1. §. si sub cōditione de col. do. vbi dicitur, quòd mulier dotata esse incipit, cū est purificata cōditio cū cōcord. addu. p Camill. Vsitatinū in rub. ff. sol. mat. n. 74. fol. 54. vol. 3. repete. ergò verba statuti in dote testamento relicta antè purificatā conditionem non verificantur, ità respondet Iohannes Corasius in l. qui liberos nu. 39. ff. de ritu nuptiarū fol. 256. vol. 2. repeten. ¶ Præterea testatoris voluntas in dote destinanda non adeò operatur, vt statuti beneficiū tollat d. l. nemo potest ff. de leg. 3.
257 ¶ † Tertiò contra primum, & principale fundamentum facit: nam destinatum ad aliquid faciendum, antequàm illud fiat, nihil operatur, lege cætera paragrafo finali digestis de legatis primo, lege ligni paragrafo lignum digestis de legatis tertio, lege si non dùm. C. de furtis, quas leges adducit Iohannes Corasius in dicta lege qui liberos numero xxxxij. digestis de ritu nuptiarum fol. cclvi. volumine secūdo rep. & Camillus Vsitatinus in rubr. ff. sol. mat. nu. 74. fol. 53. vol. tertio repeten. ¶ Quartò contra idem fundamentum faciunt prædictæ ll. non est matrimo. & l. qui pupillam quæ pro dicto fundamento alleg antur, & modo in contrarium retorquentur: nam dictis in legibus habetur, quòd destinata ad matrimonium potest matrimonio copulari cum tutore curatore eorumue filijs: sed non, quòd matrimonium copulatū dicatur sola destinatione, idcircò, sicut destinatio ad matrimonium vel pcedens dispensatio matrimoniū non faciunt, ità & relictum pro dote, vel dandæ dotis ordinatio non est dos, nec dotem facit: sed quid dotis causa factū censetur, ità Brun. in d. art. 6. memb. 4. q. 7.
258 ¶ † Quintò aduersus idem fundamentum facit: nam destinatio ad aliquid, illud quid impropriè censeri facit, vt pecunia ad immobilium emptionem destinata, immobilis censetur. no. in l. certa §. sed, & si parauerit ff. de leg. 1. vbi Iason. hoc declarat,
259 ☞ † & actionem ad rem habens, rem ipsam im ppriè censetur habere l. qui actionem, ff. de reg. iu. secundū Saluiol. nu. 43. & seq. in rub. solu. matr. fol. 14. vol. 3. rep. vbi vult ex mente Bar. in d. §. titio genero,
260 ☞ † q̄ dotata ratione destinationis, etiā absq; cōmuni loquēdi vsu impropriè dotata dicatur, & ità tenuisse largissimè inquit Bal. Nouel. in tract. dot. par. 1. col. 5.
261 ver. 5. modo, ☞ † & statutorum pſertim exorbitantium verba, sm̄ verā, ac propriā, & non secundum impropriam, & fictam significationem intelligi debent. Bart. in l. omnes populi in materia interpraetationis declaratiuæ ff. de iustit. & iur. & in l. non dubium C. de leg. Sal. in l. serui nostri C. de nox. per tex. in l. 1. §. si is qui nauem ff. de exerc. act. & l. non aliter de leg. 3. & tanto magis hoc statutum est restringendum: quia ex fœminarum parte est odiosum, secundum plurimorum opin. de qua habetur in l. 2. C. de ius voca. vt ait ipse Saluiol. in dicta rubrica solu. matr. nu. 46. ¶ At contra hoc replicatur: nam statutorū verba, & si regulariter propriè, & nō impropriè intelligi debeant: tamen hoc in fauorabili statuto fallit, vbi larga fieri debet interptatio, iuxtà no. per Docto. & præsertim Alex. in antepenul. col. vers. fortius etiam, & in penul. col. vers. attamen puto in l. qui se patris C. vnd. lib. cum concord. per Saluiol. in d. rub. sol. mat. nu. 45. Et licet etiā in materia fauorabili dicendū videatur, q̄ verba statuti propriè capi debeant, & nō impropriè l. non aliter, & ibi not. l. librorum §. tamen cassius, & l. ille, aut ille §. cū in verbis ff. de leg. 3. Attamen d. mediū defendit Vincen. Saluiol. pcitato in loco, argu. quia indefinita æquipollet vniuersali non propriè; sed impropriè.
262 Bar. in l. si plurib' in prin. de leg. 2. ☞ † & tamen in fauorabilib' indefinita æquipollet vniuersali, Bar. in d. l. si pluribus in fin. princ. per l. si quis ità ff. de testam. tu. & l. qui filiabus in princ. de lega. 1. & ità etiam (inquit) defendere Ias. in d. l. non dubiū C. de leg. & sic in fauorabilibus impropria

sumi potest interpretatio. ¶ Sed ad hoc rẽsponderi põt, ꝙ in allodialibus, & non in
263 feudalibus pdicta ꝓcedunt: † nã indefinita in consuetudinibus feudalibus non æquipollet vniuersali: quia in materia feudali non est arg. legalibus vtendũ: sed consuetudo, prout scripta est attendi debet, à verborũ proprietate nõ recedendo, Soci. in consil. 278. in q. verténti col. 3. vol. 2. vt refert Curt. in tract. feu. p. 1. q. 4. vel saltim sm̃ eundem Cur. ibi, quo ad iuris cõis correctionẽ indefinita non æquipolleat vniuersali: secùs in his, quæ sunt pter, vel sm̃ ius cõmune, vt tunc æquipolleat, pro quo
264 facit, † ꝙ causa feudalis, quæ per consuetudines decisa nõ reperitur, terminari debet ꝑ arg. & similia iuris ciuilis c. 1. vbi Bal. & cæte. de feu. cog. ¶ Secundò resp. potest, si nõ placet d. solutio: nam hoc statutũ est partim fauorabile, & principaliter, masculorum fauore, & partim odiosum, secundario odio fœminarũ, quæ excluduntur, vt est suprà in hoc libro tactũ.
265 Et quãdo statutum est partim fauorabile, etiam principaliter, & partim odiosum, etiã secundario, saltem ex parte odiũ continente est restringendum, iuxtà doctrinam Bal. & Sal. in l. 2. C. de ius voc. quã sequi videtur Alex. in l. si. constante ff. solu. matri. ¶ Sed hoc reprobari inquit, ipse Vincen. Saluio l. in d. rub. solu. matri. per Doct. in d. l. 2. pro quibus subdit esse doctrinam Bar. in l. librorum vers. si verò continet odium filij ff. de verbo. signifi. & textum in l. filium ff. ad macedonia, & in l. senatus consulto ff. de ritu nupt. ¶ At dato, quòd dictum medium reprobetur:
266 tamen aliter respõderi potest: † nam statutũ dotatam excludens fauorabile nõ dicitur, antequam mulier dotata existat, & consequẽter, nec larga, nec impropria fieri debet interprætatio, secundum Io. Corasium in d. l. qui liberos nu. 42. ff. de ritu nuptiarum. ¶ Insuper respondetur:
267 † nam interprætatio, vt casus impropriè comprahensus intelligatur in statuto, ità demum fieri debet, si eadẽ omnium comprahẽsorum ratio militat, alioquin secùs, vt patet ex no. per Dy. in rub. de re. iu. in
268 vi. dùm dicit, † ꝙ indefinita, quæ impropriè æquipollet vniuersali, non æquipollet ei, vbi est diuersa ratio, omnium, & singulorum sub ea comprahensorum per l. quæsitum §. illud fortasse ff. de leg. 3. & l. si cui lana in prin. eod. tit. iuncta l. pediculis §. labeo ff. de auro, & arg. leg. glos. in cap. vt circà verbo aliorum ecclesiasticorũ de elect lib. 6. Sed in dotata propriè, & impropriè non est eadem ratio: nam vna recepit, altera adhuc non recepit dotem, imò eam sub conditione habet, si nubet ergò, &c. ¶ At ad hoc sub verbo fortè
269 respondet ipse Vincent. Saluio. † nam masculus vsq; ad sententiã dotem realiter offerre potest, & erit, ac si ab initio mulier dotata fuisset, alleg. Brun. in d. tract. art. 6. membro 4. q. 7. Campeg. Bono. in d. tract. doti. in vltima parte q. 30. Alber. in l. iulianus §. offerri ff. de acti. emp. argu. l. rem alienam la 1. §. fin. ff. de pig. actio. cũ ibi no. ꝓsupponendo tamen ipse Vincent. quòd hæc offerendi facultas transeat ad successorem masculum l. si statuliber. §. fi.
270 ff. de statu lib. ¶ At cõtra hoc facit: † nã oblatio dotis vsq; ad sententiã, vt fœmina excludatur, tunc sufficit, quãdo statu. fœminas excludit, & deindè dotari mandat, vt consuluit Ang. in cons. 349. secùs si statu. dotatã excludat, vt in casu nostro, quia tẽpore delatæ successionis requiritur esse dotatam, & nec sufficit dotem offerri, sm̃ Paul. Castr. in d. §. titio genero, & Abb. in cons. 107. quatuor sunt vol. 2. sm̃ eundem Bru. in art. 6. membro 4. q. 12. n. 247. vsq; ad 249. & ratio prędictæ distinctionis est, quia qualitas adiecta verbo, regulatur, sm̃ tempus verbi l. in delictis §. si detracta seu si extraneus ff. de noxa: l. si titius ff. de mil. testa. Bar. in l. ex facto ff. de lib. & post. ¶ Prætereà stante statu. quòd dotata non succedat, non est verũ, quòd facultas dotẽ offerendi ad successorem transeat: nam si ipse de cuius successione agitur facultatẽ dotẽ offerendi nõ habet, & fœminã excludere: ꝗa priuatus statuti beneficiũ tollere non debet l. nemo põt ff. de leg. 1. & And. de Iser. in c. 1. de nat. suc. feu. & tenuimus suprà in q. 4. istius communis intellectus, multo minus successor eius hãc dotẽ offerendi facultatẽ habebit. ¶ At ad hoc respondetur: nã oblatio realis ex necessitate ordinationis, destinationisue anteà factæ, ad quã posteà retrotrahitur, facit verã, ac
272 propriã dotem per regulã, † ꝙ finis ad principiũ retrotrahitur, quando à principio necessariam habet consequentiã l. 3. §. Scio. ff. de mino. l. damni infecti §. fabinus ff. de dam. infect. Soci. in cons. 70. vol. 4.
273 ¶ At aduersum hoc nos dicimus: † nã vt factũ vno tẽpore ad aliud tẽpus retrotrahatur necessario requirit, ꝙ extrema sint habilia: extremum à quo, & extremũ ad ꝗ l. bonorũ, quę literis aureis est scribẽda, sm̃ Bart. ibi ff. rẽ rath. hab. & latius idem Bar. declarat in l. si is qui ꝑ emptore ff. de vsucap. sm̃ Cur. Iun. in l. edita C. de eden. nu. 88. fol. 107. vol. 7. At tẽpore delatæ successionis debet esse mulier dotata, vt excludatur d. l. in delictis §. si extraneus ff. de nox. cũ sim. & sic dotẽ habere, antequam

successio

succeßio deferatur: sed vt dos post delatã succeßionẽ tradita ad tẽpus retrotrahat, quo delata non erat succeßio, extrema nõ sũt habilia: antè delatã succeßionẽ ius succeßionis fœminæ nõ erat q̃sitũ: post verò delatã succeßionẽ, ius est ibi q̃sitũ, & retrotractio p ius quæsitũ impeditur, sicut
274 in legitimatione dicimus: † nam legitimatio in p̃iudiciũ iuris alteri quæsiti nõ retrotrahitur, sm̃ cõmunẽ sententiã do. in l. gallus §. & quid si tm̃ ff. de lib. & pos. vbi Soci. nu. 28. Ias. nu. 90. Galia. nu. 82. Portu. Garz. nu. 256. Crot. nu. 125. ¶ Prætereà respondetur: nam dato, quòd dos realiter oblata post delatã succeßionẽ ad tempus delatę succeßionis, vel antè delatã succeßionẽ retrotrahatur, negari non põt, quin tẽpore delatę succeßionis dicatur fictè, &
275 impropriè, & nõ verè dotata. † Et statutum sm̃ propriam significationẽ, & nõ fictè intelligi debet, sm̃ Bart. & Doct. in l. omnes populi ff. de iust. & iur. facit l. 3. §. hæc verba ff. de neg. gest. l. quicq̃d astringendæ, & ibi Doct. ff. de verb. obl. l. 2. §. si is qui nauem ff. de exer. act. ¶ Sed ad hoc respondet Vincen. Saluio. in d. rub. ff. sol. mat. quia statutum non requirit tempore delatæ succeßionis esse dotatam, vt excludatur: sed simpliciter esse dotatam: sed ꝙ debeat tẽpore delatæ succeßionis esse dotata, est per interpretationẽ à regula iuris cõmunis sumptã, de qua in d. l. in delictis §. si extraneus ff. de noxa. & l. pen. de fundo instr. cum simi. vbi habetur quòd qualitas adiecta verbo, &c. ¶ Sed hoc soluitur: nam licet lex iuris ciuilis, & non statu. interp̃tetur, vt tẽpore delatæ succeßionis dotata esse debeat: Attamẽ lex istud interp̃tatur sm̃ proprietatẽ verbi (dotata) ꝙ
276 est in statu. † nam p̃teriti perfecti verbũ, actũ denotat perfectũ l. si quis id quod cum ibi no. ff. de iur. om. iudi. cum simi.
277 ¶ Prætereà resp. † nã expreßio eorũ, quæ tacitè insunt nil operatur l. nõ rectè, & ibi Bal. C. de fidei. l. aliquãdo, & ibi Bar. ff. de fideico. seu frustra ab homine exprimitur, quod ipso iure subintelligitur l. quæsitum §. 1. ff. de distra. pigno. d. l. rectè, & frustra exprimitur, ꝙ tacitè subintelligitur l. iam dubitari, & l. cornelius de hær. inst. & frustra fit p plura, ꝙ fieri potest p pauciora l. 1. ff. ꝙ met. cau. l. ampliores §. in refutatorijs C. de ap. ¶ At statuentes scientes propriam significationem verbi (dotata,) ꝙ requirebat tẽpore delatæ succeßionis esse dotatã, p regulã iuris, q̃a qualitas adiecta verbo regulatur sm̃ tẽpus verbi, si hæc verba (tẽpore delatæ succeßionis) exp̃ßissent, frustra exrp̃ßissent, & eorũ exp̃ßio verborũ nihil operata fuisset: q̃a iã insunt ex verbi proprietate, atq; significatione, & sic primum fundamentum principale pro hac parte affirmatiua inane redditur.
278 ¶ Secundũ fundamen. principale, † q̃a filia dotata dr̃ ea, in quã pr̃ dotandi actũ exercuit, quaten⁹ in eo fuit l. mulier §. 1. ff. de cõdi. & dẽ. l. stichũ, q̃ hęredi. ff. de statu. lib. Bar. in d. §. titio genero: siquidẽ conditio, q̃ de iure implementũ habere nequit, de facto ĩpleri sufficit, vt d. in l. ¶ Sed ad hoc resp. Soci. in d. rub. ff. solu. mat. quòd in d. l. ab initio testatoris dispositio erat impoßibilis: nisi intelligat̃ de implemento de facto, ꝙ nõ cõtingit in casu d. statuti: q̃a poßibile est, quòd pater superuiuat, & eã dotet, arg. l. hæc cõditio ff. de cond. & demo. sm̃ Io. Hannib. & ait etiã Corasi. in d. l. q̃ liberos n. 44. ff. de ritu. nup. vbi dictã expositionem fortiter negat, & ad eam nullo modo nos cogi dicit: q̃a impoßibilis de iure erat ibi conditio, vt nõ dominus manumitteret l. 4. C. de his qui à non do. ma. & verba
279 quæ nõ poßunt intelligi de iure, † intelliguntur de facto l. hæredibus §. fin. in fin. ff. ad treb. l. stipulatio ista §. hi qui, & l. quidam, cũ filiũ ff. de verb. obl. alioquin si de iure intelligi poßunt, verba cuiuscunque actus, etiã conditionaliter prolata, vt iuris effectũ habeant intelligi debẽt l. 1. §. fin. ff. quod quis iur. l. hæc cõditio in prin. ff. de cõdi. & demo. & clarius de cõditione implẽda distinguit Pau. Cast. in d. l. mulier §. si quis de condi. instit. quòd aut conditio nullo modo de iure adimpleri põt, & sufficit adimpleri de facto, vt d. l. & l. meuius de con. & de. aut quoquo modo adimpleri põt, & eo modo adimplet̃ l. 4. in prin. ff. de cõd. inst. aut põt de iure effectũ sortiri, & iste ẽ casus noster, & tũc de facto adimpleri nõ sufficit. nisi de iure adimpleat̃ d. l. hæc conditio la grande ff. de con. & de. &
280 facit: † nam vbicunq; verba dispositionis poßunt retenta proprietate ab initio verificari, nunquã ex post facto ad sensũ imp̃priũ extẽduntur l. verbis ff. de vulg. & pu. ¶ At contra hoc facit: nã cõditio de facto adimpleri põt, q̃n de tali implemento est antea cogitatum. Bar. in l. continuus §. cũ quis ff. de verb. obl. per tex. in l. lucius §. tres hæredes ff. ad treb. facit tex. in l. ex facto §. si quis rogatus, iuncta l. hæredibus §. fi. ff. ad treb. vbi in cõditione adimplenda, filijs naturales veniunt: siquidem de illis fuit cogitatum, & ità contigit in casu d. l. mulier §. si quis, ꝙ testator de tali implemẽto de facto cogitauit, q̃tũs seruũ manumitti, & hæredẽ esse iußit: Sed fauore agnationis cõseruãdæ vr̃ hic statuẽtes cogitasse de tali dotatiõe de facto, ergò &c. ¶ Sed hoc soluit: nã nec agnationis fauor,

nec tale de facto implementũ per statuen. videtur esse cogitatum: nisi prius dotata existat, vt suprà diximus, ſm Cora. in d.l. qui lib.ff.de ri.nup. ¶ Tertiò principali-
281 ter facit: † nam verbũ dotata exponi põt, idest si cœpta fuerit dotari, pro qua expositione facit tex.cum glos.in l.seruus ff.de pign. acti.& ibi Sal.ſm Io.Hannibal.in d. rub.ff.sol.mat.nu.487.vbi ait glos. ibi expones imbutos.i.imbui cœptos: At nomẽ dotis cadit etiam in nõ nuptam l. qui filiũ ff.vbi pu.edu.de l.cũ vnius §.fi.ff.de alim.& cib.leg.ergò dote in testamẽto relicta: licet mulier nupta nõ sit, nec dotata perfectè dicatur: tñ cœpta dotari dicetur, & statuto cõprehẽdetur. ¶ At ad hoc resp. nam verba quæ in propria significatione operari nõ possunt, ad impropriã trahuntur, ne superflua reddantur l.si tàm angusti.vbi Ang.ff.de serui.l.si tibi,vbi Bar.& Doct.ff.si cer.pet. At ꝓpria significatione ibi verbum imbutos operari non potest, quia si est seruus imbutus,non potest amplius imbui, & ideò exponitur, imbutus idest imbui cœptus:secus est hic:nam verbũ (dotata) propria in significatione operari potest, vt in muliere nupta capiatur, vt dixit Maran. in cap.quamuis col.27.de pact.in 6.per tex.in l.qui hære.& in l.meuius ff. de condi.& de. nec obstat, ꝙ dicit Hannibal. hoc esse falsum: quãdoquidem
283 cõtrarium patet, † maximè quia, verba in potiori capiuntur significatu l.1.§.q. in perpetuũ ff.si ager vecti.vel emph.pet. ¶ Quartò principaliter facit: nam verbo (dotata) in statuto posito, verbũ (fuerit) suppleri debet, ità quòd tempus futurum inspiciat, & sic quãdocunq; dotatam esse sufficit,vt mulier excludatur l.plotia cum ibi no.ff.de iu.codi.cum concord. ad hoc alleg.per eundem Hannibal.in d.rub.sol. mat.nu.487. ¶ At hoc est falsum:nã participium (dotata) est ꝑteriti perfecti, & actum denotat perfectũ, & qualitas adiecta verbo regulatur ſm tempus verbi,vulgata l.in delictis §.si extraneus ff.de noxa. cum simil.Nec d.ll.ꝓdicta conclusio probatur, imò ex diametro totũ habetur oppositum: nam ibi verbum futuri tẽporis, quod ibi verbum est (reliquero) cadit in ꝑteritum tempus .i. (si reperitur relictũ.) At hic exigitur,vt verbum ꝑteriti tẽporis futurum comprehendat. Nec dici potest, ꝙ in vno ex contrarijs disponitur, in alio disponatur: quãdoquidẽ istorum casuũ diuersa militat ratio.Doct.& maximè Soci. in rubr.ff. de acqu.poss.quæ apertè ex disponentis voluntate colligitur: quatenus disponens,volens valere, quod relicturus est, quod reliquit etiã valere vult:secus si ꝙ reliquit valere vult: quia non ꝑsumitur
284 velle,ꝙ relicturus est valere: † siquidẽ testatoris volũtas sit vsq; ad mortẽ ambulatoria l.4.ff.de adim.leg.cũ si. ¶ Quintò
285 principaliter facit:†nam dos ꝓmissa:licet non tradita, propriè dos dicitur, patet in rub.C. de dot.promissio.l.si pro dot.& l. ad exactionem ff. de iure dot.& latissimè examinando concludit Io.Hannibal.in d. rub.ff.sol.mat.& in specie nu.473.respondet ad Doctor.dicentes: dotẽ promissam impropriè dotem dici, distinguẽdo,quòd aut ꝓmissio de dãdo, aut ipsum ꝓmissum cõsideratur:primò casu impropriè:secundo verò propriè dos dicitur:quia res designatur,quæ oneribus matrimonij seruire debet dos cũ promittitur, arg.l.auunculo ff.de cond.sine causa,ꝙ maximè asserit ꝓcedere, si matrimonium est contractum.
286 ¶ Et hinc est,† ꝙ statu.disponens: maritũ ꝓdecedente vxore dotem lucrari debere, etiam in dote promissa locũ habet. Ange. in l.si ꝓdiorum C. ad l.fal.Paul.& Alex.in l.si marito ff.sol.mat.& cæte.per Alex.& Moder.in l.si.donaturus §.1.ff. de con.ob ca.vbi Alex. ait magis cõmunẽ, & in l.nõ tñ ff.de re.iu. ꝙ procedit, etiam stãte statuto,ꝙ verba propriè intelligantur.Bald. Nouell.in tract.do.in pri.par.qui testatur esse cõmunẽ opinionẽ, cum alijs cumulatis per Brun.pallegato in loco. ¶ At hoc fundamentũ procedit sequuto matrimonio.Corasi. in d.l. qui liberos nu.55.ff. de ritu nupt.Vincen.Saluio.nu.69.vbi dicit esse cõmunẽ opin.licet in nu.81.dicat esse dubiam: tñ in dubijs à cõmuni opin. non esse recedendum, & cogitandũ relinquat in d.rub.ff.sol.mat.Fortu.Garzi.in l.legitima ff. de pact.nu.27.fol.394.vol.1.rep.
287 qui dicit, † ꝙ dotis ꝓmissio nõ differt a dote, sicut pactũ donationis est donatio ꝑ tex.in l.fin.C.de do.pro.ꝙ sequuto vtile matrimonio intelligit. Fran. Nicon. in rubr.sol.mat.nu.150.& Camil.Vsitar.nu. 74.fol.55.vol.3.Io.Crott.in l.si constante nu.14.ff.sol.mat. fol.165.vol.3. qui dicit,
288 † dotis ꝓmissionem, & dotis dationẽ æquiparari, & statu.loquens in vno, locum habere in alio,virtute adæquationis. Thom.Parpa. in d.rub.nu.29.fol.42.vol. 3.& cæte. per ipsos aducti, qui diuersum casum à nostro esse sentiunt, vbi nullo sequuto matrimonio q̃rimus:si verò sequutum fuerit matrimoniũ, nõ examinamus.
289 ¶ Sextò,& vltimo principaliter facit:†nã participiũ (dotata) à lege,vel statuto prolatum, in ꝑteritum, & in futurũ verificari põt l.illicitas in prin.& ibi Bald.ff.de offi. ꝑsid.& sic siuè in ꝑsentiarũ, siuè in futurũ dotata sit, semper ꝑ statu. cõprehẽdetur,

ita

ità Io. Hannib. in d. rubr. fol. mat. nu. 153. ¶ Sed ad hoc resp. nam in d. l. participum (factas) futura cōprehendit, vt decidantur p legē: quia lex semper loquitur l. arriani C. de hæret. cum non proferatur respectu certi actus: sed in genere, & ad hoc semp allegari dicit ibi Bal. secùs si pferatur respectu certi actus: quia pprietas verbi tūc attendi debet, vt hic, vbi no. dubitatur an statu. dota. post statu. cōprehendat: nā statu. de dota. loquens, antè, & post sta. dot. cōprehēdit, cæter. arg. vide p Io. Hannib. ibi, quæ generalia sunt, & si generalia referre velimus, ad infinitū ibimus, sed quæ magis stringunt semper attigemus: q̄ veritas in paucis manet, & virtus non indicendo multa: sed multū, & sermones circà particularia sunt veriores: licet circà vniuersalia sint faciliores, vt inquit philosophus. 2. ethi. & ait Soci. in cons. 150. nu. 1. vol. 1. ¶ Cōtraria opinio est, vt vti indotata mulier non excludatur. Primò, † quia
290 dos sine matrimonio esse non potest l. fin.
291 C. de do. antè nup. l. 3. ff. de iure dot. † Et statu. debet pprie, & strictè intelligi. l. 1. §. si is q naue ff. de exerci. actio. l. nō aliter ff. de leg. 3. l. const. ff. ad muni. ¶ Sed con-
292 tra hoc adducitur, † q̄a dos legata, vel destinata largo modo dos pprie dicitur, & dos nominatur l. qui filiu ff. vbi pup. edu. de. l. cum vnus ff. de alim. & ciba. leg. Nec refragatur, quòd statu. strictè debeat intelligi, quia id verum: nisi aliter de mēte statuentium appareat d. l. nō aliter, & fauore agnationis conseruandæ, aliud hic de mēte statuentium cōstare videtur. ¶ Sed huic medio iam est supra responsum, quia fauor non cōsideratur per statu. n: si prius sit do-
293 tata, sm̄ Cora. & dato, † quòd esset dubiū, a verborū interpretatione propria in dubijs non est recedendū l. non aliter ff. de leg. 3.
294 ¶ Secundò pr̄incipaliter facit: † nam mulier sicut nupta antè matrimoniū dici nō potest l. quod pupillæ ff. q̄n dies leg. ced. ità nec dotata. Andr. in c. 1. de na. suc. feu. cum concord. per Bru. in pallegato loco, & maximè quia sine matrimonio dos esse
295 non potest, vt diximus. ¶ Tertiò, † quia cōtractus dotis interuētu rei traditæ perficitur, nec sola ex promissione, antè rem traditam dos dicitur: sed dotis promissio, seu pro dote relictū, seu quid ob dotis causam datum, qui contractus dicuntur innominati. Bart. in l. iuris gentiū in prin. ff. de pact. per l. ad exactione, vbi etiā Bal. C. de dot. promi. l. legē, & ibi Sal. C. de pact. de quo latè p Alex. Are. & Moder. in d. rub. ff. sol. mat. vbi ad hoc adducunt l. si pater mulieris, & l. si is qui stichū ff. de iure dot. est tex. in l. dotis promissio. ff. de iure dot. latè Bru. in pallegato loco, ità dos, & dotis pmissio disert, sicut donatio, & pactū de donando, vel venditio, & pactū de vendendo differunt: siquidē de vendēdo promisso, venditio non existit. l. in bonefidei, & ibi glo. Pau. Cast. & Mod. ff. de eo quod cert. loco. ¶ Sed ad hoc respondetur: nā licet dotis promissio, dos impropriè dicatur: tn̄ ipsum p dote promissum, dos propriè dicitur: quādoquidē res per promissorem designatur, quæ matrimonij oneribus deseruire debet, arg. l. auunculo ff. de condi. sinè causa, sm̄ Hannibal. nu. 433. & seq. in d. rub. ff. de sol. ¶ At hoc soluitur: nam licet res ad inseruiendum oneribus matrimonij designetur: nō tn̄ adhuc nup-
296 tiarum oneribus inseruit, sed † & destinatum ad quid faciēdum, antequā illud fiat, nihil operatur l. certa §. fin. ff. de leg. 1. cū cōcord. per Corasi. in l. qui liberos nu. 43. ff. de ri. nup. ¶ Quartò, nam participium (dotata) est pteriti perfecti tēporis, & rē perfectam significat l. si quis id cū ibi no. ff. de iurisd. om. iudi. Bar. in l. 1. §. diuus ff. de sicar. sm̄ Soci. in cons. 207. nu. 3. vol. 2. l. 1. §. hæc autē verba ff. quod quis iur. ¶ At contra hoc adducitur: nam verbū pteriti perfecti tēporis à lege prolatū, non solum pteritum: sed etiā futurū tempus respicit, vt diximus suprà in sextò fundamēto primæ opinionis: sed inibi solutionē quære.
297 ¶ Quintò facit, † nam relictum pro dote est cōditionale, si nubilis fuerit effecta, vel si nupserit, sm̄ cōmunē opin. Paul. Cast. in d. §. titio genero, quā testatur Brun. art. 9. q. 11. nu. 35. & sequ. vt suprà diximus, & conditionaliter dotata saltem ante conditionē impletā, dotata non dicitur, vt inibi dicit Bru. ¶ Sextò facit: nam statu. de exclusione tractās est odiosum, & cōsequenter strictè est intelligendū l. cum quidā ff. de lib. & posth. ¶ Sed cōtra hoc dicitur,
298 † quòd statu. fœminas pp masculos excludens: tametsi ex parte fœminarū sit odiosum: tn̄ ex parte masculorū est fauorabile, & principaliter, quo casu licita est extensio, vt suprà dixim', & ait etiā Io. Hannib. in d. rub. sol. mat. nu. 179. ¶ Sed soluitur, antequā sit dotata, non dicitur statu. fauorabile, vt suprà in contraria diximus opinione. ¶ Iterum contra hoc adducitur p Io. Hannibal. in d. rub. nu. 182. nam statu. dota. excludens nō est correctorium, neq; exorbitans: sed limitatoriū. quandoquidē ad dotē, dotisq; quantitatē legitimā limitat, q̄ facere potest. cap. indultum de reg. iu. in 6. Doct. in l. sancimus C. de nup. latè Ias. in authe. quas actiones C. de sacr. san. eccl. & no. in l. si verò §. de viro ff. sol. ma. vel dos loco legitimæ succedit, & relicta dote,

dote, perindè erit, ac si legitima relicta fuisset, doct. in c. rainūtius extrà de testa. ¶ Sed ad hęc resp. nam dos loco legitimę succedit, quandò statu. fœminã excludit, deindè dotari mandat, vt diximus suprà q. 1. istius cōmunis intellectus, & quocūq; titulo dotē, & nō successionē habere de-
299 bent fœminæ ✠ † Vndè stāte statu. fœminā excludente, & eam dotari mandante, si filia est in testamento penitùs p̄terita, testamentū nullum dicere nequit. Bal. in l. fi. ff. ad terru. Bal. Ang. Imo. & latissimè Alex. in l. gallus §. & quid si tantū ff. de lib. & post. mod. in l. filię dotem. C. de colla. secundum do. Blas. Lanc. hic q. 33. qui dicit hoc magis cōitèr teneri. Secus si statu. dotatam excludit: quià tūc nō p̄p masculorum existentiā: sed p̄p dotē verè receptā, vult fœminam excludi s̄m distinctionē Paul. Cast. in d. l. titio centum. §. titio gn̄o de cond. & de. q̄ freq̄ntiori doctorū calculo recipitur, vt est dictum in q. 12 ad hunc communē intellectum, & nos sumus in statu. dotatā excludente, quo casu dos loco legitime non succedit. ¶ Septimò & vltimo facit: nam hoc. c. si aliquē, secundū hunc intellectum de maritata, &
300 de dotata loquitur, ✠ & † ad duorū verificationem, vnū interuenire nō sufficit, no. in l. si is qui ducēta §. vtrùm ff. de reb. dub. & in l. 1. ff. de hære. inst. secundū Affl: in consti. vt de successionibus num. 68. do. Blas. hic quæst. 23. & facit. l. qui libero. ff. de ritu nup. vbi pater filiam nupiui tradere, & dotare tenetur. ¶ At huic resp. Io. Hānibal. in d. rub sol. ma. num. 171. nam statu. nuptā, & dotatam excludēs intelligi debet, si dotandi actus interuenire potuit, alioquin, si alitèr prouidere nequit, dorandi officium exercuisse sufficit. ar. l. mulier. §. si. ff. de cond. inst.
301 ✠ † q̄à patris officium magis est filiam dotare. l. fi. C. de do. promis. & satis probatur in l. qui filium & in l. qui vnus §. fi. ff. de alim. & ciba. leg. & hoc dotandi officium à statu. preponderatur. ex mēte Bar. in d. §. titio genero
302 ✠ facit, ꝙ † dispositio q̄ plures pitos in arte, vel medicos exigit in actu, intelligitur, si plures hereditari possūt, alias ī vno verificatur. Bal. & Alex. in prima const. ff. §. omnem & in l. semèl C. de re mil. lib. 12. Bar. & Alex. in l. 1. §. eadē de ver. ob. Bar. in l. si in rixa de pœn. & in l. 1. de ven. insp. Angc. in l. qui luminibus de seru. vrba. pre. p. §. quod aūt ver. vt neq; in auth. de non alie. col. 2. ¶ Hoc tamen soluit Soc. in d. rubri. so. ma. ꝙ prædicta procedunt, cum ab initio, quod exigitur, est impossibile interuenire: secus si potest interuenire, vt hic vbi pater superuiuere posset, & eam nuptui tradere, vel tēpore, quo dotē destinat, filiam in matrimoniū collocare potest: quia tunc adimpleri debet, vt tradit Paul. Cast. in d. l. mulier §. si quid ff. de cond. inst. & dictum est supra in secundo fund. cōtra. opinionis Hanc deniq; opin. dicit esse verissimam: licet aliam cōmunē Corasi. in l. qui liberos ff. de ritu nup. inquit ēt veriorem Bru. in d. art. 6. memb. 4. q. 7. nu. 213. & sequitur Ias. in l. si extraneus ff. de cond. cau. da Affl. in const. vt de successionibus nu. 23. & seq. rub. 34. lib. 3. Parisi in q. 62. nu. 6. & seq. vol. 3. & do. meus propa. do. Blas. Lanc. hic in q. 23. & nos ēt huic astipulamur sentētię. ¶ Quā plures aliæ sunt opiniones, q̄tur. ¶ Prima est opinio Cuma. in d. l. titio centum §. titio genero ff. de cond. & dem. quā seq. Alex. in cons. 13. vol. 3. ꝙ aut statu. dictat, ꝙ fœmina non succedat, & dotetur, & tūc vera est prima opinio. quod excludatur, aut dictat, quod filia dotata nō succedat, & tūc vera est vltima opinio. ¶ Sed facere hanc distinctionem, est simplicitèr cum vltima opin. concurrere: nam si statu. penitùs fœminam excludit, & posteà dotari mandat, mulier non p̄p destinatā dotem: sed p̄p statu. excluditur, & dato, ꝙ pro dote nihil esset constitutū, excluderetur, quia ex statu. mulier ad dotem: & nō ad successionē actionē hēt. ¶ Secunda opin. que distinguit est Brun. in d. tra. fœm. art. 6. memb. 4. q. 7. nu. 222. quod aut constat de communi vsu loquendi, & illi statur: aut non, & tunc dote promissa: est sequutum matrimonium: aut non, primo casu, vti dotata excluditur. secundo, non excludiiur. ¶ Sed hæc etiam ad sequendam vltimam opin. reducitur: quià si sequutum est matrimonium non est q.
303 nostra proposita. ¶ † Tertia distinguēs opin. est Io. Corasi. in d. l. q liberos nu. 36. vsq; ad 41. cū se. ff. de tir. nup. fo. 256. vol. 2. rep. ꝙ aut dote promissa, matrimoniū proximè speratur, & tūc non excluditur: quià dos sinè matrimonio esse nō potest: aut matrimonium proximè speratur, puta quia sponsalia cōtracta sunt, vel pater in testamēto, vel alias antè mortem homini certo eam in vxorem destinasset, &
304 tùnc excluditur, & pro nupta hētur, & consequentèr dos propriè dr̄: † ✠ siquidèm potētia in actu propinquo pro actu habetur l. pen. ff. de mil. test. & q̄à p̄p spōsalia in futurum, spes est matrimonij ex causa de presenti l. quod seruius. ff. de cōdi. ob cām, & ius futurū ex causa de præsenti consideratur l. 2. ff. de statu, lib. Bar. & alij in l. qui romæ §. duo fratres quest. 6. ff. de ver. ob. & ità inquit intelligi. l.

gi l.iulia.ff.de fun. do. & l. si sponsa. ff. de
iu.do.& ita alias Tholosè de facto respon
305 disse. ¶ † At hæc distintio nō placet: nā
statutū, exorbitans, & maximè odiosum
in casu vero: & non in ficto locum hēt. vt
no.Bar.in l. oēs populi in mā declaratio-
nis interpretatiuæ ff de iust.& iu.Sali.in l.
serui nostri ff.de nox. per l. 1. §. si is qui na-
uem ff.de exer.act.& l.non alitèr ff. de leg.
3 sm Vince. Saluio.in rub.ff.sol.ma. num.
306 46. so † At mulier, cū qua contracta sunt
sponsalia non propriè: sed impropriè nup
ta dicitur, vt latè, & pulchrè examinando
firmat Crot.nu.4.& 5.in rub.so.ma.per d.
l. lex iulia ff. de fun. do. & inquit facere
tex. in l. si vxor. ff. de adult.dū ibi hētur:
nec matrimonium, nec spem matrimonij
violare licet ergo &c. ¶ Quarta distin-
ctio est Vicen. Saluiol. in. rub. sol. matr.
nu.48. vsq; ad.57. ꝙ aut.constat de cōi v-
su loquendi, & illi statur; aut non, & tunc
aut sumus in fauorabilibus: aut in odiosis,
primo casu, excluditur. sm cōem opin. se-
cundo, non excluditur: quia lz dos nul-
lo sequuto matrimonio impropriè dica-
tur, tamen licita est extensio. quia statu.
est pricipalitèr fauorabile: nam statu. fœ-
minas pp masculos excludens est princi-
palitèr fauorabile. ¶ Hæc verò distin-
ctio: lz in se sit vera: tamen quò ad pro-
positam q̄stionem non placet: quia statu.
dotatam excludens: nisi verè mulier do-
tata reperiatur, fauorabile non dicitur,
ex statuentium mente, qui: nisi fœminis
dotatis, fauorem non cōsiderarunt, secun
dum Corasius in d. l. qui liberos de ritu
307 nup. ¶ † Insuper dispositio de dote lo-
quens, dotem impropriam appellatā non
non complehendit, vbi non de mulieris:
sed de alterius, etiam mariti agitur fauo-
re. sm cōem opinion.doct. in l. si cū dotē
§.fi.ff.sol.ma: quā testatur Crot.in d.rub.
so.mat.nu. 5.& citat.l.maritum ff. so. ma.
Io. And.& cōmunitèr doct.in c.1. de do.
int. vir. & vxo.Bal. nouel. in tra. do. in 2.
par.in tertia differētia, quā facit intèr do-
tem veram, & putatiuā At hoc indubita-
tum est, ꝙ hic de mulieris fauore non tra-
ctatur, dato, ꝙ de masculi fauore tracte-
tur, & statu. principalitèr fauorabile dica-
308 tur ergo cætera. ¶ † Quinta & vltima
est nostra distintio nā stante statu.dotatā
excludente: Aut dos constituitur, pro-
mittitur, vel testamento relinquitur tem-
pore, quo mulier est nupta, aut tempore,
quo non est nupta: sed alicui nubere spe-
ratur, primo casu: aut mulier dotem ac-
ceptat, & excluditur in successione, etiam
si sibi protestata fuerit: quia protestatio
est contraria facto, vt diximus super q 8.
aut dotem non acceptat, quia acceptare
non cogitur, Bal.in cons.451.gitius vol.3.
sm Bru.in tra.fœm.ar.6.mēbro 4. q.7. nu.
186. vt est dictū suprà q. 4. & tūc excludi-
tur: quia quod lex dat nemo priuatus aufer
re pōt §. quoniam autem.in auth. de n.l. ne-
mo pōt de leg.1.Bar.Bal.& doc.in l.fi. C.
de pact.& ita tenet And. in c.1.de na. suc.
feu.& dictū est sup. q.4. & q.8. & isto casu
dos propriè dicitur: quia constante ma-
trimonio dos constitui pōt §. est & aliud
in fi.inst.de don. Aut tempore, quo non
est nupta: sed alicui nubere speratur, dos
cōstituitur, & tunc aut mulier illā accep-
tat, & sequutum est matrimonium, & ex-
cluditur: so quis dos promissa sub dotis
definitione continetur, sequuto matri-
monio, sm mag. cōem opin. quā testatur
Bru. in d.tra.ar.6. memb. 4. q. 7. nū. 322.
Aut dotis permissæ acceptat, & nullū est
sequutū matrimoniū, & hic est casus no-
ster, & tunc non excluditur: sed pœnitere
pōt, dotis promissionem restituere, &
successionem accipere: quia dos promis-
sa nullo sequuto matrimonio dos non di-
citur, quia sinè matrimonio dos non da-
tur l. fi. C. de do. ante nup.l.3. de iu. do. &
tenet Io.Hannib.nu.29.in d.rub. sol. ma.
& cōsequentèr dotata dici non pōt. Nec
obest acceptatio dotis pmissæ, vel con-
stitutæ, per quā successioni tacitè renun-
tiasse videtur: quia tacitę repudiationis
occasione, q̄ ex aliquo gesto, vel facto re-
sultat, non tantum in lucro quæsito: sed
etiā in q̄rendo nullo modo quis sibi pre-
iudicat, sm cōem opin. quā testatur Paul.
Cast.in l.clodius nu.4.ff.de acq.hære. Ni-
si mulier successioni renūtiasset expssim
& in specie, iuxtà tradita per Ias. in l. 1. §.
veteres ff. de acq.poss. & latius in l.eius q
in prouincia §. si stipulatus n. 11. ff.si cer.
pe. ¶ Prædicta verò intelligenda puta-
mus: nisi de communi cōstet loquendi v-
su, ꝙ dotata dicatur, q̄ ad matrimonium
destinatam hēt dotē: quia tūnc vti dota-
tā mulier excludetur stāte d.statu.dotatā
excludente. Bru. in d.tra.ar.6.memb 4.q.
7.nu.222. pòst Soc. in consi. 207. in causa
vol.1.& Fulgo.in l. stipulationē. ff. de iu.
do. Vincent Salui.in rub.sol. ma. nu. 48.
& seq. qui testatur cōem opin. so nā cōis
loquendi vsus propriæ verborum signifi-
cationi prefertur l. librorū §. quod tamen
cassius ff. de leg. 3. no.Bar. in l. labeo de
sup.leg. p l. cùm de lanio. §. asin molen-
dinariā ff. de fun. inst. latè D. Cau. lib. 3.
var.re.c. v. n. 1. latissimè Frācis. Nicoul.
pòst Roma.& Alex.in rub.ff.de no.op.nū.
& optimè Cur.iunio.in cons. 5. nu. 12. Et
hic cōis loquendi vsus probari debet d.l.
labeo

labeo ff. de sup.leg.Vince.Salu.in d.rubr.
sol.mat. ¶ Ad vnũ tamen aduertas: nam
de re testamẽto relicta ab eo, de cuius suc
cessione tractatur, superflua in terminis
huius cap.redditur pſens quæstio: quia lo
cum habet hoc, statutũ ab intestato, vt est
dictũ in verb.mori cõtingat, sed hic pſup-
posito testamento, hæres in feudo succe-
dit, si specialiter de eo dispositũ nõ fuerit,
309 vel alteri legando: se☞ † nam in regno re-
gulariter hodiè de feudo: nisi forma repu
gnet, vassallus, tàm inter viuos, quã in vlti-
mã voluntate, dummodo in æque dignã
personã, sinè regis assensu disponere põt,
310 † ac si essent bona paganica, vel burgensa-
tica, per c.volentes, sm do.meum Proauũ
maternũ do. Antoninũ Lanceam in cons.
28.vol. diuersorũ consi. quæ nobis penna
dedit, post Gul.Pern.in d.c.volẽtes in ver
bo integro, & in cõs.4.idẽ tenet Pet.Gre.
in tract.conce.feu.p.4.q.1.ver.itẽ de iure
siculorum, & alibi in hoc tetigimus libro.
Alijs autẽ in casibus cũ dos constituta, vel
pmissa extiterit, hæc procedet conclusio.
311 ¶ DECIMO Quæro, † quid si dos
est pmissa, nec dùm soluta, secuto matri-
monio: an excludatur primogenita, stãte
hoc statuto dotatã excludẽte? ¶ Videtur,
ꝙ nõ excludatur: quia statutum de dotata
loquens effectualiter debet intelligi, arg.
l.1.§.hæc verba ff.quo quisq; iu.cum sim.
312 ¶ Secundò, † quia plus operatur dos solu-
ta, quam promissa l.fi.& authe.æqualitas
C. de do.prom.cũ conc. per Andr.in c.1.
313 de nat.suc.feu. ¶ Tertiò, † quia constitu
tio odiosa de exclusione tractans, strictè
debet intelligi, & p hanc rationẽ ità tenet
Pet.Greg.in tract.conc.feu.p.4.q.5.vers.
sexto principaliter itelligo, & citat And.
in d.c.1.de na.suc.feu.& Moder.in hoc c.
si aliquem q.18. intelligens pro do.Blas.
¶ Contrarium voluit idẽ Andr. in const.
vt de successionibus in §.coniugatæ vers.
item hinc indè: ratione quia dos pmissa,
dos est, cù actio ad dotem habeatur, vt sol
uatur pmissum l.qui actionẽ de reg.iur.
314 ¶ At hæc nõ est bona ratio: se☞ † nam ad
rem actionẽ habens, rem illam impropriè
habere censetur, d.l.qui actionẽ, vbi Dec.
& id etiã inquit Saluiol.in rub.fi.sol.mat.
315 nu.43.& seq.fol.14.vol.3.rep. † Et statutũ
in casu vero, & non in ficto locum habet
l.1.§. si is qui nauem ff. de exer.act.Bar.in
l.omnes ff.de iust.& iur. ¶ Secundò mo-
316 uetur: † quia dos promissa: licet non dùm
tradita, tamen dos dicitur, vt patet in rub.
C.de do.promiss.l.si pro dote, & l.ad exa-
ctionẽ ff.de iur.do.& ità cõmuniter tene-
tur p Doct.in d.rubr.sol.matr.& pſertim
per Io.Hannibal. latè nu.474. & huic, &
non priori sententiæ astipulatur do. Blas.
Lanc.hic q.18. ¶ Et hanc conclusionem,
sequuto tamen matrimonio tenet Corasi.
in l.qui liberos ff.de ritu nup.Vincen.Sal-
uiol.dicens cõmunẽ opin. in nu.69.tenet
idem Fran.Nicon. nu.150.Camil.Vsitan.
nu.74. Parpalia.nu.29.in d.rubr.sol.mat.
Fortun. Garzia in l. legitima nu.27.ff. de
pact.Crot. in l. si constante nu.14.ff.solu.
mat.qui mouentur ratione: quia res ipsa,
quæ p dote promittitur, est propriè dos,
& matrimonij oneribus: (licet non dùm
tradita sit,) inseruire potest: quia ad sui li-
bitum dotẽ illam exigere potest: tametsi
ipsa dotis promissio dos impropriè dica-
tur, & sic statutũ de dote loquens, dotem
promissam: licet non dùm traditam com-
prehendit, & consequenter per dotẽ pro-
missam: licet nõ dùm solutã mulier exclu-
datur stante d. statuto dotatã excludente.
317 ¶ † Amplia pdictam cõclusionem proce-
dere, etiam si statutũ dictet, ꝙ eius verba
propriè intelligãtur: nam tunc etiam fœ-
mina vti dotata excluditur, ob dotem sibi
promissam: licet non traditã. Bal.Nouell.
in tract.dot.par.1.qui testatur esse cõmu-
nẽ opin.ref.& seq. Brun.in tract.de statu.
fœmi.art.6.memb.4.q.7. ¶ Limitatur
tamen: nisi mulier primogenita pmissio-
nis dotis tempore protestata fuerit, ꝙ suc
cessioni nõ renuntiabat: nisi dote verè so-
luta: nam tunc non excludetur, stante d.
statuto dotatã excluderent: nisi dote verè
soluta. Andr. in c.1. de nat.suc.feu.nu.18.
ref.& seq. Affl. in const. vt de successioni-
bus nu.32.& seq.rubr.24.lib.3. ¶ Sicut
etiam pp dotẽ promissam, & non traditã
mulier nõ excluditur, quando statutũ nõ
simpliciter dotatã excluderet: sed exige-
ret, dotem esse datam, vel dotis dationem
probari debere. Soc.in cons.92.circà vol.
1.post Ange. in cons.158.ref.& seq.idem
Bru.in d.tract.de stat.fœm.art.6.membr.
4.q.7. ¶ Sublimitari tamen videtur pdi-
cta conclusio: nisi maritus in mora sit exi-
gendi dotem: nam tunc dotis promissio,
& solutio parẽ vim habere videtur, Affli.
in const.vt de successionib.nu.32. & seq.
qui citat Pau.Cast.in l.iubemus §.sanè C.
de sac.san.eccl.& in l. nupta, & in l. si fe-
cer §.lucius ff. solu. matrim.
318 ¶ VNDECIMO Quæro, † quid si
dos viro eã pdituro soluta fuerit: an mu-
lier, vti dotata excludatur, stãte d.statuto
dotatã excludente. ¶ Pro parte affirma-
tiua, quòd tali dote soluta viro, mulier
amplius dotari non debeat, tenuit Bal. in
l.fin.col.3.C.de dot.promſ. per tex.in l.si
quis testamento §.1.ff.de leg. ¶ Secundò
319 facit: † nam statutũ iuris cõmunis corre-
ctorium

ctoriũ de prima vice intelligi debet, arg. l. boues §. hoc sermone ff. de verb. oblig. sm̃ Alex. in l. si cum dotem nu. 7. solu. matr. ¶ Tu distingue, q̃ aut dos soluitur viro eam perdituro, & cõsumpturo in certum malum vsum, puta dùm existeret in ludo, & tunc mulier nõ excluditur: quia soluens in ludo non liberatur, & perdentem non obligat, & consequenter mulier indotata remanet. Aut est soluta dos viro, non in certum malum vsum: sed in genere eam perdituro, puta viro lasciuo, & tunc mulier, vti dotata excludetur: quia soluens liberatur, & perdentem obligat, per tex. in l. si quis cùm sciret ff. pro emp. secundum verum, & cõmunem intellectum, vt testatur Alex. in d. l. si eum dotè §. si post solutum ff. sol. mat. vbi cæt. scrib. ità in specie tradit Brun. in tract. de statu. fœmi. art. 6. membr. 4. q. 25. nu. 257.

320 ¶ DVODECIMO Quæro, † quid si per solam confessionem mariti probetur, mulierem dotatã esse: an excludatur, stante d. statu. dotatam excludente? Bru. in d. tract. de statu. fœm. ar. 6. memb. 4. q. 8. nu.

321 222. cõcludit, quòd excludatur: † nam licet in dubio dotis confessio sub spe futuræ numerationis p̃sumatur l. fi. & in auth. ibi posita C. de dot. cau. non num. tamen quãdoq; efficax dicitur, vt tradi asseue. in l. 1. C. eo. tit. Spe. in tit. de conf. §. sequitur, ver. 26. Bar. in l. assiduis C. qui poti. in pig. hab. & confessione efficace existente, mulier dotem habere, seu dotata dicitur, sm̃ no. per Bal. in l. legem C. de pact. Ange. in cõs. 144. Bar. & Doct. in l. pen. §. si vir. sol. mat. & facit l. si socer §. lucius ff. eod. & ità Mod. Bonon. tenent in tract. do. in vltim. art. q. 75. ¶ Contrarium dicendum vide-

322 tur: † nam confessio est ficta solutio. Bart. in l. duobus §. à fideiussore. ff. de iure iur. Alex. in cons. 25. vol. 2. & statu; in casu vero, & nõ in ficto locum habet l. 1. §. is qui nauem ff. de exer. act. Bart. in l. omnes populi ff. de iust. iu. ¶ At huic resp. q̃ statu. non requirit solutam esse dotem, vel do-

323 tis dationem probari: † sed esse dotatam, & dotata verè dicitur, siuè fictè, siuè verè dos soluatur, dummodo q̃ illa ficta solutio sibi p̃iudicet, & q̃ differat statu. dotatam excludens à statu. dotem esse datam exigente, tradit Soc. in cons. 92. circà vol. 1. post Ang. in cons. 158. sm̃ Bru. in d. tract. fœm. art. 6. mẽbr. 4. q. 7. ¶ Prætereà per efficacem confessionem p̃sumitur veram p̃cessisse numerationem, & alius est casus fictus: alius præsumptus: nam præsumptio legis dicitur esse veritas tex. est no. in l. fin. §. fin. & ibi glo. in fi. de proba. quem tex. refert Ias. se didicisse à quodam magno aduocato Papiensi in l. 1. C. de mi-

324 li. test. ¶ Secundò: † nam vxor vti dotata non excluditur, dote promissa, vel soluta viro, ea ignorante, Andr. in c. 1. de na. suc. feu. & latè diximus suprà nu. 6. p̃ rationes

325 ibi congest. ¶ Tertiò: † quia dotata, vt excludat, debet esse dotata de bonis eius de cuius successione agitur, sm̃ magis cõmunẽ opinionẽ, quam defendemus infrà q. 19. & ille de cuius successione agitur est cõiunctus successori, siuè huic mulieri infrà gradum septimũ: quia vsq; ad trinepo-

326 tem succeditur per ist. tex. † Sed confessio dotis receptæ cõstãte matrimonio ab eo, qui cõsanguineus est vxoris in fraudem legis p̃sumitur, ratione sanguinis, sicuti si ab ipsa vxore vir recepisse fateatur, & consequenter nõ valet, arg. l. dotata C. de don. Tametsi vir si fateatur dotem ab extraneo, qui mulieri nullo cõsanguinitatis vinculo attinet p̃ talẽ confessionẽ mulieri dotis actionẽ, & priuilegiatã acquirat §. fuerat insti. de acti. sm̃ Bal. in l. 1. col. 2. vers. sed cõtrà istud oppono C. de priui. do. quem ità intelligit Bal. Nouel. in tract. de dote in prima par. in 4. chart. vers. tertio limita, sm̃ Crot. in l. si constante ff. sol. mat. ergò per cõfessionẽ viri dotis receptæ, dotata dici non potest, vt excludatur. ¶ Tu distingue: aut de mulieris consensu tacito siuè expresso ad d. dotis confessionem non apparet, & tunc mulier, sicut nõ præiudicatur, cum dos ipsi viro p̃mittitur, vel soluitur, sm̃ Andr. in d. c. 1. de nat. suc. feu. & diximus suprà q. 6. ità & multo minus præiudicium patietur, si nõ de dotis numeratione constat. Aut de mulieris tacito siuè expresso constat cõsensũ ad dotis promissionem, siuè confessionem, & tunc: aut cõfessio emanauit cõstante matrimonio cũ eo, de cuius successione agitur, qui consanguineus est mulieris, simpliciter, & tunc vti indotata non exclu-

327 ditur. † Nam regulariter confessio de dote recepta cõstante matrimonio censetur facta in fraudẽ legis, & non nocet nec marito, nec creditorib' etiã si exceptioni nõ numeratæ pecuniæ renuntiatũ fuerit: quia tunc nõ potest dici, quòd spe futuræ numerationis emanauerit: sed continet hoc casu quãdam tacita donationẽ à viro vxori Io. de Imo. in l. si constante col. pen. ff. sol. mat. Alex. in cons. 142. viso processu col. 1. lib. 6. vbi dicit hanc esse veram, & magis cõmunẽ opinionẽ, & eam semper solitum fuisse sequi, tàm in legẽdo, quàm in consulendo, refert, & seq. Crot. in d. l. si constante nu. 147. fol. 175. vol. 3. vbi dicit procedere nõ obstãte, quòd talis cõfessio

328 sit iuramẽto firmata: † quia iuramentũ

super eo, ꝙ est simulatũ, vel super eo, ꝙ est
de pterito contractum nõ firmat: tametsi
super eo, quod est de futuro interiectum
firmet, puta de nõ reuocando, quod pro-
mittitur: quia cũ seruari iuramẽtũ potest,
sinè interitu salutis eternæ, seruat, & con-
tractũ firmat, sm̃ distinctionẽ Imo. in c. cũ
cõtingat de iure iura. refert, & seq. Corasi.
in l. frater à fratre nu. 56. ff. de cõdi. indeb.
fol. 274. vol. 2. & tenet Crot. præallegato
loco, & Bal. de Bart. in l. 1. ff. solu. mat. nu.
206. & expresius nu. 213. fol. 73. vol. 3.
329 ¶ † Vndè mulier pro dote recuperãda ad
bona postea per maritũ alienata agere nõ
potest: siquidẽ bona maritus alienando d.
donationẽ reuocare censetur l. si maritus
330 tuus C. de dona. inter vir. & vx. † quan-
doquidẽ hæc tacita donatio mortem ma-
riti confitentis confirmatur l. donationes
C. de dona. inter vir. & vxo. & hoc proce-
dit, siuè confessio emanauerit cũ ipsa vxo-
re, siuè cum vxoris cõsanguineo, vt nuper
diximus, sm̃ Crot. nu. 147. in d. l. si constan
te post Bal. Nouel. in tract. de dote in pri-
ma parte vers. tertio limita arg. l. data C.
de dona. inter vir. & vxo. ¶ Aut dotis cõ-
fessio non simpliciter emanauit: sed pce-
331 dẽte instrumẽto receptæ dotis, † quo
casu confessio dotis cõstitutæ, & receptæ
deindè facta psumitur recognoscendi ve-
ritatẽ dotis habitæ, & non animo donan-
di, sm̃ Rom. in l. si cõstãte col. 21. & cons.
445. cõsultatio præsens col. pen. quẽ seq.
Fely. in c. si cautio col. 23. vers. fallit. 3. de
fide. instrum. & Bal. Nouel. in tract. de do
te in prima par. col. 8. vers. 3. fallit, vbi latè
hunc arti. examinat sm̃ Ripã in l. fœminæ
C. de secund. nup. nu. 47. fol. 564. vol. 7.
332 ¶ † Vel ecõuerso, si vera dotis promisio
pcesit antè matrimonium, & deindè do-
tis receptæ secuta sit cõfesio, quæ etiam
psumitur ad agnoscendã bonam receptæ
dotis fidem, vt latè examinando cõcludit
Bal. de Bart. in l. 1. ff. sol. mat. nu. 210. vsq;
ad 214. fol. 74. vol. 3. vel aliquo alio modo
valida sit cõfesio emanata cũ eo, de cuius
succesione agitur, quod videre poteritis
per tradi. per Docto. & p Parpali. in l. 2.
§. creditum ff. si cer. pet. fol. 46. n. 3. vol. 2.
vbi multis modis limitant conclusionem
magis cõmunem, quòd in fraudem con-
fesio psumatur, Et tunc vti dotata exclu-
ditur, & consequenter vera est opin. Bru.
suprà relata, quod vbi efficax est cõfesio,
mulier, vti dotata excluditur.
333 ¶ DECIMOTERTIO Quæro, † quid
si tempore succesionis mulier dotes non
habet: quia dotata illas amisit, an excluda-
tur? Brun. in d. tract. de statu. fœminarum
tangit hanc q. & nil cõcludit refert tamen
Bal. in l. fi. in lectu. noua in 2. ver. sed nun-
quid ex causa de dot. prom. tenuisse statu.
locũ habere, tametsi casu fortuito dos de-
perdita sit, per tex. in l. si socer §. filia ff. p
soci. vbi pactum inter socios de filia dotan
da non operatur, vt socius ad secundas te-
334 neatur dotes, † si mulier propter mariti
inopiam indotata remanet, & seq. Feli. in
c. innouamus de treug. & pa. vbi copiosè
examinat l. boues §. hoc sermone ff. de ver
bo. sig. ꝙ indefinitus sermo prima in vice,
primouè in actu verificetur. Alexan. in l. si
cum dotem §. si post solutũ ff. sol. mat. vbi
vult, ꝙ excludatur: sed denuò à fratre do-
tari debeat; nisi culpa sua ipsa mulier do-
tes amisisset, & hanc opini. veriorem esse
dicit, p reg. d. l. boues §. hoc sermone: quia
335 sufficit semel dotatam fuisse, † & quia
frater de iure cõmuni sororẽ, si non habet
aliundè dotare tenetur, vt no. in l. 1. ff. sol.
mat. ità ref. Bru. subdens etiam ità transire
Bono. in tract. dot. in vlti. arti. prin. q. 21.
si statu. ¶ Sed aduertas, ꝙ Alexan. in d. §.
post solutum nõ fideliter a Brun. refertur:
quia hoc non dicit: sed simpliciter sequi-
tur opin. Bal. & æquius esse dicit: limitari
debere secundum distinctionẽ Doct. ibi,
quæ est, vt dotem soluens liberetur, si mu
lieris culpa dos sit deperdita: alioquin se-
cùs, & opin. Bal. sm̃ refert ibi Alex. est, vt
excludatur mulier, & frater ad dotẽ am-
plius non teneatur, & ꝙ necesitas dotan-
di prima vice intelligatur, ità etiam cõpe-
rimus tenere Pet. Greg. in tract. conc. feu.
p. 4. q. 5. vers. quarto principaliter intelli-
go, citat Bal. in l. fi. col. 3. C. de dot. promi.
Cãpeg. in tract. dot. q. 2. alias 12. p. 5. prin.
Moder. in tract. ꝙ ext. masc. q. 57. p tex. in
d. l. boues §. hoc sermone ff. de verb. sig. cũ
conc. p Fel. in c. fi. col. 2. ver. tene etiã mẽti
de treug. & pac. ¶ Secũdò facit sm̃ eundẽ
Bal. in l. si quis testamẽto. 1. resp. de leg. 1.
336 † nam casus in re contingens creditori
nocet, & quia statu. non de duplici: sed de
vnica loquitur dote. ¶ In contrariũ facit:
337 nam qualitas adiecta verbo, p ꝙ determi-
natur effectus rei, illo verbi tẽpore adesse
debet l. in delictis § si extraneus ff. de nox.
l. 2. de vul. & pup. sub. At tempore delatæ
succesionis, quæ dotes amisit, dotata nõ
dicitur, ergò excludi nõ debet, & ità Bru.
trãsit, nil affirmãdo. ¶ Sed hoc nõ obst. ꝙ
qualitas adesse debeat, sm̃ tẽpus verbi effe
ctũ rei determinãtis: qa hęc qualitas adest:
nã dotata nõ tm̃ dicitur, quę dotes in psen
tiarũ habet: sed q̃ dotes in pteritũ habuit:
quia verbum dotata est præteriti perfecti
tẽporis, & denotat actũ antè consumma-
tũ, & perfectum l. si quid id cum ibi no. ff.
de iur. om. iu. Bar. in l. 1. §. diuus ff. de sica.

ſm Soci.in conſil.207.nu.3.vol.2.& l.1.§.
338 hæc autē verba.ff. quod quiſq; iu.† Ideò
Bal. opi.verior videtur, ꝙ excludatur, q̃a
dotādi neceſsitas in prima vice imponit.
339 ¶ DECIMOQVARTO Quæro:† an
vidua, quæ nupta fuit,& dotes habuit ex-
cludatur,ſtāte hoc ſtatuto nuptā,& dota-
340 tam excludēte.† Pro parte affirmatiua,ꝙ
excludatur: nam mulier poſt recuperatā
dotem ſoluto matrimonio,dotata dicitur
l.fi.C.com.vtri.iud.l.ſi ſoci' ꝓ filia ff. pro
ſoc.l.filiæ C.de coll.& licet Iaſ.in rub.ſol.
mat.nu.10.contrà teneat,ꝙ dos ſol.matr.
non dicatur amplius dos:ſed propriū mu-
lieris patrimonium,ſicut in ſimili nō dici-
tur amplius hæreditas: ſed hæredis patri-
moniū poſt aditam hæreditatē l.ſed ſi plu
res §. filio impuberi ff. de vulg.& pu.ſub.
Bal.Nouel.in tract.dot.par.1.Campeg.in
tract.dot.par.vlt.q.54.tamen veriorē, &
magis cōmunē ſententiā in cōtrariū teſta-
tur Bru.in tract.de ſtatu.fœm.art.6.mēb.
4.q.6.vbi dicit:hinc Pau.Caſt.dixiſſe in d.
341 rub.ſol.matr. † ꝙ ſtatu.Senarū,ꝙ mu-
lier in filiorū ꝑiudiciū,etiā pro amita teſta
ri,niſi de quarta dotis parte nō poſsit,etiā
in vidua locū habet, & ità ſe cōſultum vi-
diſſe,adducendo Fulg.in d.l.1.q̃ dicit tex.
meliorē de iure in l.etiā in prin.ff. de fun.
do.vbi etiā ſolu.matr.ꝑdiū dotale dicitur.
342 ¶ Secundò facit:† nam vidua donec in vi-
duitate manet in matrimonio cōmorare
cenſetur l.fi.C. de bon.mat.Moder.Rep.
fol.3.nu.14.& fol.25.n.139.vol.3.& fol.
522.nu.65.vol.8.ſed hoc in fauorabilibus
non in odioſis ꝓcedit. Et hanc concluſio-
nem,ꝙ excludatur,firmat Brun.ex mente
Bal.in l.non ſine C.de bon.ma.in d.art.6.
mēb.4.q.6.nu.209.& inquit eſſe cōmunē
343 opin. ¶ Pro negatiua parte,† ꝙ nō exclu
datur,facit: ratio ſæpius in mediū apposi-
ta:nam qualitas adiecta verbo,regulatur,
ſm̄ tēpus verbi l. in delictis §. ſi extraneus
ff.de nox.l.titius, & ibi Bar.ff.de mil.teſt.
pulchrè Bar.in l.ex facto ff.de vul.& pup.
344 ſub. † Et ſtatu.propriè, & verè, & nō
fictè,& im ꝓpriè intelligi debet l.3.§.hæc
verba ff. de neg.ge.l.1.§. is qui nauē ff. de
exer.act. ſed tempore delatę ſucceſsionis,
dato ꝙ dotata propriè dicatur: imꝓpriè
345 tamen nupta dicitur. † Et ad duorū ve
rificationem nō ſufficit vnum interuenire
l.ſi is qui ducēta §.vtrum in fi.& ibi no.ff.
de reb.du.Affl.in cōſt.vt de ſucceſsionib.
346 nu.68. ¶ Secundò: † nam extincta qua-
litate, ꝙ ſit maritata extinguitur effectus
excluſionis ex ea inſurgens. l.titia ſeio §.
vſuras ff.de leg.ſecundo cap.decet de reg.
347 iur. in vi. † & ſic ſtatu. maritatam, &
dotatam excludens viduam dotatam non
cōpræhendit. ¶ In contrarium adductis
reſpond.vt eſt dictū ſuprà quæſt. 1. primi
intellectus.
348 ¶ DECIMOQVINTO Quæro:† an
dotata poſt ſucceſsionē delatam antè ta-
men aditam hæreditatē, excludatur.Bru.
in d.tract. de ſtatu.fœm.art.ſexto bembr.
4.q.16.nu.266.examinat & concludit,di-
ſtinguens, quòd aut loquimur de ſuis hæ-
349 redibus,& non excluditur: † quia hæ-
redis ſui capacitas,& incapacitas,tempo-
re mortis defuncti inſpicitur, ſm̄ Bart. in
conſ.31.& alios per eum adductos,aut lo
quimur in extranea hærede,& tunc exclu
ditur:quia hæredis extranei capacitas,tē-
pore aditæ hæreditatis inſpicitur, argu.l.
fi.ff.vnd.lib.& hoc tenere dicit Roma. in
cōſ.442. vt deciſio in primo dubio.Corn.
in conſ.75.alias 85.quamquā vol.1.& pul
chrè in conſ.96.ex themate vol.2.licet ali
ter ſentiat in conſ.60. multū vol.3.vbi nō
videtur facere differētiā,quò ad hoc inter
paternā & maternā hæreditatē,arg.d.l.fi.
¶ Quod ampliat procedere, non ſolum ſi
ſtatuti verba expreſsim diceret,quòd do-
tari poſsit poſt delatam hæreditatē: verū
etiam ſi hoc tacitè ꝑſupponat, arg.l. illud
ff. de acqu.hæred. ¶ Et limitat niſi ſtatu.
ad tēpus agnitę ſucceſsionis ſe referat,pu-
ta ſi dicat,quòd filia non ſuccedat:ſed do-
tari debeat,maſculo ex ſtāte: nam eo caſu
filia dotata poſt delatā hæreditatē exclu-
ditur, ſm̄ Pau.Caſt.in conſ.347.ſuper pri-
mo puncto in antiquis,Rom.in conſ.442.
vel q̃a dicit, quòd dotata ſucceſsionē pe-
tere non poſsit, ſecundum Alex conſ.48.
ipſo ſtatuto vol.3.Ange.in conſ.340.con-
ſulatio.Paul.Caſt.in l.titio centum §.titio
genero ff. de condi.& demoſt.Abb.conſ.
85. ſeu 75. quamquā vol.1. In caſu ꝑſenti
de trāſuerſalium ſucceſsione tractatur, &
ſic de extranea hærede, ergò dotata ante
aditā hæreditatē excluditur. ¶ In cōtra-
350 rium tamen facit: † nam mulier dotis
domina effici debet ad hoc,vt dotata dica
tur, vt ſuprà diximus in q.4.ſm̄ And. in c.
1.de nat.ſucc.feu.& poſt mortem eius de
cuius ſucceſsione agitur nemo eſt q̃ eam
dotare poſsit: quia hæreditas non eſt adi-
ta, & mulier de bonis defuncti dotata eſſe
debet, ſm̄ magis cōmunē opin. de qua di-
cemus infrà in q.19.& ſi de facto non hæ-
res eam dotet aſsignatorū dotis nomine
bonorū dominium non transfertur:ſiqui-
dem ſolus dominus per traditionē domi-
niū transfert §.per traditionē inſti. de rer.
diui. ergò poſt delatā, ante tamen agnitā
hæreditate mulier dotata dici nō poteſt.
¶ Nec dici poteſt,quòd dotationi conſen
tiendo ſucceſsioni renuntiaſſe videatur:

351 † siquidem ratione tacitæ repudiationis, quæ ex aliquo gesto, vel facto resultat in cōmodo siuè lucro quærendo, etiā nō ipso iure quæsito nullo modo quis sibi pȷudicat, sm̄ cōmunem opin. quam testatur Pau. Cast. in l. clodius nu. 4. ff. de acq. hær.
352 ¶ † Adde ad ampliationem Bru. ꝙ mens primo, & deindè verba qualibet in dispositione semper attenduntur l. 3. C. de lib. præter. l. non aliter ff. de leg. 3. cum simil. sed sua exceptio in congruè ponitur: nam alius est casus statu. dota. excludētis, vt in casu nostro, & alius cū statu. dispon itur, vt dotari debeat, Paul. in l. titio centum §.
353 titio genero de con. & de. † & exceptio debet esset de regula. Nec obstat fundamētum prædictorū Doct. quod est de tex. l. fin. ff. vnde libe. ꝙ incapax tempore aditæ hæreditatis licet capax antè delatā
354 excludatur, † quoniā in successione ab intestato tria inspiciūtur tēpora videlicet tēpus mortis testatoris. §. proximū instit. de legi. agna. succe. & §. cū autem institu. de hæred. institu. tempus delatæ hæreditatis l. 1. §. proximū ff. vnde cogna. & tempus aditæ hæreditatis d. l. fi. & facto testamento tempus mortis inspiciatur l. si quis exhæredato in pri. & l. si posthumus §. fi. de iniust. rup. irrit. fac. test. Quoniā locum habent in incapacitate, quæ obuenire potest: secus est hic, vbi hæc incapacitas pp dotationis qualitatē contingere non po-
395 test, vt est dictum, & huic cōclusioni, † ꝙ primogenita dotata de facto post delatā, & antè aditā hæreditatē, nō excludatur, astipulari deindè cōperimus Pet. Greg. in tract. conc. feu. p. 8. q. 6. vers. quinto est, & p. 4. q. 5. vers. tertio princip. intell. vbi concludit, ꝙ filia, siuè soror primogenita, ità demùm excluditur, si est dotata, & nupta tempore delatæ successionis, citat Bal. in l. si plures col. antep. versi iuxtà prædicta formatur talis q. C. de coad. infer. & Mod. in tract. ꝓ ext. masc. q. 51. & ratione: quia ius frācorū tempore mortis eius, de cuius successione agitur, cōsideratur ꝑ hoc ç. & Ber. de Med. in tit. de suc. ab inte. in 1. fol.
356 ¶ DECIMOSEXTO Quæro, † quid si duo adinuicē matrimonia contrahunt, vnus suū filiū alterius filiæ, & alter econuerso suū filiū alterius filiæ dādo simpliciter, sinè con ti. dotis: an istæ filiæ vti nuptæ, & dotatæ excluduntur. Andr. Iser. in consti. vt de successionibus col. 7. vers. sed pone, quòd ibi, & c. tenet quòd succedāt:
357 † quia matrimoniū, sinè dote existere pōt l. fin. C. de ante nup. dona. infert, & sequitū do. meus Propat. do. Blas. Lanc. hic q. 18. idē tenet Affl. in d. const. vt de successioni bus nu. 34. rub. 24. lib. 3. & sic ad duorū verificationē nō sufficit alterum tm̄ interuenire l. si is qui ducenta §. vtrum in fin. ff. de reb. dub. l. 1. ff. de hæred. insti. Affli. in d. const. vt de successionibus nu. 68.

¶ DECIMOSEPTIMO Quæro, an mulier nupta, dotata ꝑsumatur, & conse-
358 quēter excludatur, videtur ꝙ sic: † qa in dubio mulieres sinè dote nuptas esse ꝑsumere nō debemus l. si pater §. 1. & l. si liberi ff. de pact. glo. in c. cōsanguineorū 3. q. 6. & ità tenēt Mode. Bono. in tract. dot. in vlti. par. q. 47. post Iacob. de Raue. quē refert Bal. in auth. res quæ nu. 14. C. communia de leg. & Ancha. in cons. 144. quē ipse alleg. dicens ità videre solitum fieri,
359 † & à cōsuetis ꝑsumere debemus l. certi conditio §. si nūmos ff. si cer. pet. l. quod si nolit §. qui assidua ff. de ædi. edict. vt refert Brun. in d. tract. de statu. fœmi. art. 6. membro 4. q. 8. nu. 227. ¶ Sed ad hoc respondetur: licet ipse Bru. non respo. nam vocatus per statu. muliere dotata, sub conditione vocatur, & cōditionem in forma specifica fuisse impletam probare debet l. cedere diem ff. de verb. sig. §. ex conditionali insti. de verb. obl. l. qui hære. §. fi. ff. de condi. & demo. cōcord. per Paris. in cons. 59. n. 30. & seq. vol. 3. & diximus suprà in verbo nullo. Et in specie tenet Roma. in
360 cons. 179. ampli. do. † & præsumptiua probatio vbi aliquid specialiter est ꝓbandum non sufficit, est tex. no. ad hoc sm̄ intelle. Dyn. & Bar. ibi in l. lucius ff. de cōdi. & demo. vbi si est cōditio, si probaueris te filium meum, ea probādo ex quibus præsūptiua resultat probatio nō sufficit, iuxtà l. filium definimus, quem adducit Alex. in l. licet Imperator ff. de leg. 1. sm̄ Paris. in
361 cons. 104. nu. 8. & seq. vol. 4. † licet admittatur in his, quæ sunt difficilis probationis, Ias. in l. cum ea C. de trans. & in l. de pupillo de no. op. nu. Paris. cons. 29. n. 13. vol. 2. ¶ Contrarium, quod ista non ꝑsumatur dotata. & consequenter nō excludatur tenuit Bal. in d. auth. res quæ, quem seq. Bru. in loco ꝑallegato dicēs hanc esse veritatē: sed iudicio nostro, diuersis ratio-
362 nibus: Mouetur. n. Bal. ratione, † quia dos non est vniformis, sicut nec preciū rei l. 1. ff. de contrahend. & com. stip. nisi esset in loco cōsuetudo, quòd omnia bona dentur in dotē: quia tunc dicit ꝓcedere dictū Iacob. de Rau. quòd dotata præsumatur. ¶ Sed cōtra hoc fundamentū dici potest, quòd dos satis vniformis dici pōt, vt congrua cōsideretur, cōcurrentibus circumstantijs, de quibus diximus suprà q. 2. communis intellectus, vt ꝑsumatur dotē congruam recepisse, quæ dari solet, sicut ꝑsumitur quādo, sm̄ cum omnia bona ꝓ dote

recipisset,

recipisset, si extat consuetudo quod omnia bona dentur in dotem: nã sicut eadē non ēdos respectu diuersorum patrimoniorum, cùm omnia bona dantur in dotē, ita & cũ arbritrio iudicis dos congrua, constituitur, non dicitur eadem respectu qualitatum, quę diuersis in personis videntur, vel, sicut dicitur vniformis in vno, ita
363 & in alio casu vniformis dicitur. ¶ † Secundum fondamentum est: quia mulier simpliciter nubēs, bona, que habet in dotem dare non præsumitur. glos. & Baro. in l. mulier bona ff. de iure do. imp. Bart. in q. mulier habens magnum patrimonium Alex. remissiuè in lege penul. §. si vxor ff. solu matrimonio mode n. repetentes fol. 178. numero 31 vol. 8. & firmat Brun. in loco pręallegato, allegat Corn. in cōs. 94. vol. 2 quã opin nos etiã amplectimur postquam contrarijs ex prædictis per nos patet responsio.
364 ¶ DECIMOCTAVO Quæro: quid si mulier minor recepit dotem, an in integrum restitui possit intra tēpus legitimum, quo in integrum restitutio peti potest, respectu læsionis, restituendo quo recipit, vel liberando promissores, & successionem accipiendo Andr in c. 1. col 7. n. 76. de nat. su. feu hãc q. examinat & cōcludit, ꝙ sic: quiã leditur acceptãdo dotē, & feudi successionem amittēdo, quę longe plus est, † & de omnibur ꝑ mino-
365 rem gestis restitutio datur. lege prima, ff. de minoribus, & verbum gestum latè accipitur. l. ait prætor. ff. de mino. & pater C. si tu. se ab hæred. abstin & in tit. seq si minor omni hæred. l. 1. & 2. ¶ † Secundo: quiã dicitur læsa eius facilitate, ac si tpre, quo dotē recepit, sibi feudi sucessio delata fuisset: licet nō sit verè delata quiã ea delata retrotrahitur, quod probat:
366 † quedam à principio sunt incerta, ꝗ posteriori declaratur euētu, & declahunad tps quo facta fuerunt retrotrarata tur l. proponebatur ff. de castrē. pecul. l. quedã sunt ff de reb. dub. l. iure nr̃o ff. de
367 testa. tu. l. proindè ff. si cer. pe. sicut cōtractus conditionalis existente conditione purus dicitur à tpre quo fuit initus: & non à tpe, quo extitit conditio ff. de peri. & cōmunem. re vendi. l. quod si pen. & ff. qui po. in pigno. habe. l. potior Ad quod adde D dad. Couarr. lib. 2. Variar. resolu. c. 11. vers. 5. apparet Alex in l. in illa ff. de ver. obli. Parisi. in conf. 11. n. 38. vol. 1. & quod diximus in c. ritus incip. in forma publ. non impress. n. 3. itã in casu isto cum mulier dotationi consensit: licèt tùnc sit incertũ: an in feudo succedat: quiã pos sit nasci masculus, vel posset fortè feudũ alienari, si est hæreditariũ: tamen posteriori ex euentu, cũ Baro frater sinè masculo moritur. illud incertũ declaratur, & ad dotationis tps retrotrahitur, quo casu minor apertè læditur dotē recipiens, & feu-
368 di successionē relinquens † Quod dannum minori per in integrũ rest. est resarciendũ, etiã si sit emolumentũ, quod ex lucro acquiri potuisset, nō tm̃ ex danno l. nō cōmunia ff. de mino. nam maior preiudicari potest, & renuntiare his, ꝗ pro se
369 sunt: † non minor, ꝗ ætatis beneficio iuuatur, hoc ipso, quòd est læsa aduersus talem repudiationem ff. de minoribus l. & iudex in glo. & in l. si sinè §. restitutus. ¶ Tertiò firmat Andr. nec
370 opus esse iuuari in inreg. resti. † quiã promisso vel dotis datio facta minori à principio fuit nulla, ꝗ nec tractu tpis cōualescit l. quod ab initio ff. de re. iud. & si reconualesere dicatur in dannũ minoris,
371 hoc est, ea volente, arg. l tali fini. † nã contractũ nullũ, quis in sui preiudiciũ aliquando dicere potest. l. elegantèr ff. de dol. si nō vult. in suam læsionē non retorquebitur l. non eo minus C. de procu. & hãc opinionē seq. P. Greg. in tract. concess. feud. q. 5. part. 4. principalis versic 7. principalitèr intelligo, circã medium.
¶ Contrarium tenet do. Blas. Lancea. hic q. 20. dicens Andre. Iscr. d. locis nimis gratiosum pro mulieribus nuptis fuisse, mouetur: quiã nō datur lesio, pro qua in integ. rest. petere possit ipsa primogenita, quod probat asserēs nullo in casu (vno tamen excepto) sibi preiudicasse, dotem acceptando, & distinguit, quod aut feudũ est hæreditariũ: aut nō: sed cũ clausula iuris francorũ, primo casu minor spē tantũ succedendi ab intestatò remittit: quiã feudum ꝑ fratrē alienari poterat, secundo casu, aut tpe matrimonij masculus superiat, aut non: si masculus supererat; vut non: si masculus supererat, spē, quam ex morte masculusi hēbat, remisit, & sic spē tristis euentus. Aut nō supererat masculus, & tunc, aut frater, siuè pater erat iuuenis, aut senex, qui verisimiliter posset vel non posset filios procreare, primo, & secundo casu non ledirut: qñquidem spem tantũ ab intestatò succedēdi remittit: quiã nil erat illa spes secundũ Bal. in l. is potest col. 2. ff. de acqui. hære. Non lęditur, cũ spem ex morte masculi remittit:
372 † quiã spes tristis euētus & mortis fratris non est in consideratione; quandoquidē à iure improbatur l. inter stipulantem §. sacram. ff. de ve. obli. l. illud ff. qui & a qui. cum simil. non læditur cũ pater, siuè frater iuuenis filios ꝓcreare posset: quiã ratio-

ratione incertitudinis tũ qà masculi verisimilitèr nasci potuissent, tum quia ipsa mulier præmori poterat l.1.C.de pact.l.si pater puellę.C.de in offi. testa. vndè plus habet, dotē recipiendo, quàm tali obscura in spe perseuerare. Et hęc antè eũ posuit Andre.in d.c.1.dòm dicit:pro quo est scilicèt, vt consideretur, quod trat in spe, quòd dotans filios generare posset ff.vsufru. quemad. cau. si vsufr. mihi ff. de aq. plu.arc.l.in diē de dan. infect. l. qui bona §.cũ inter & l. si finita §. si iam. In vltimo tantũ casu lædi posset, cùm senex est qui filios procreare verisimiliter non posset, vndè dotem recipiendo ætatis facilitate decepta esse videtur, quo in casu opinio And e.locũ habere posse asserit, pro qua qua decisione facere dicit Bal.in l.verum §.si locupleti ff. de muneribus. ¶ Secun-
373 dò mouetur † nèm restitutione in integrum in petenda, actus ex quo lesio ꝓtenditur, & non damnũ casu & fortuna in futurũ contigens consideratur, pro vt habetur in paulò ante allegata l. verum §. sed, & si locupleti ff. de mino. nisi damnũ futurũ de pñti cognosci potuisset, puta si minor molendinũ in Thyberi emerit. vbi molēdina pp. impetũ aqrum semper corruũt, & diligens hoc considerasset, tunc n. minor sui facilitate deceptus, in integrum restitueretur, quod nõ est in casu
374 pñti. ¶ † Tertiò: quià minor faciès, quod ceteri cõiter faciunt, facereq; solēt, non restituitur in integrũ; puta si in venditione de euictione promittit, tãmet si seqtur euictio dannũq; patiatur non restituitur: qñdoquidem quilibet maior veudēs hoc facere solet. glo.& doct.in d.l. verum ff.de mino. ¶ Sed hoc medium negat Andre.dicens, quòd prudens maior hoc non egisset: sed tantispèr expectauisset, quo ad ille moreretur ff, de vaca. mu. l. preter §.si post.cam s.vt post dotãtis obitum feud. quod à l. maioribus suè defertur, haberet. nec in casu nati filij, dotes perdidisset: siquidē à nepote fris filio, vel eius fratre dotē petijsset, vt in const. in
375 aliquibus. † maximè: quià mortalitatis ordo exigit, vt pus pater, & deindè filia moriatur, & hoc est parentũ cõe votũ l.scripto in fin.§.1. ff. vndè lib. l. nã & si ff.
376 de in of. test. ¶ † Quarto confirmatur opinio d.Blas.nã minor tùnc restituitur, cũ aduersarij circumuentione, vel sui facilitate, seu negligentia leditur l. quod si minor §.nõ semp ff. de mino. l. nã & post §.si minor ff. de iure.iu.Sed hęc primogenita paris conditionis homini nubendo, dotata à viuo patre, siuè à fre, qui filios generare poterat, sm paragiũ patris dotum allegare non põt l.fi.C. qui & aduersus quos. Nec sui facilitate, nec negligentis læditur: quià qlibz maior hoc faciendo, consultò egisset, cõsiderato, quòd dotans posset filios habere. quo casu (dote excepta) nil aliud de feudo habuisset l. naualē §.1.ff.de acqui.ret.do.& floridã æta-
377 tē amisisset. ¶ † quintò: pactũ rõe incertitudinis, ꝙ dotans posset masculũ hēre, valet l.1.C.de pac.sed si dotata filio nato conuētioni staret, eo non nato similitèr stabit: quià filio nõ nato petere non habet, cuius contrariũ petitura non esset l. penul.C.de solu.sm Andre.in loco preallegato. ¶ Ecce ergo qualitèr cõtrarij sũt Andr.& d.Blas. & si And. ꝓ nupta muliere nimis fuit gratiosus, vt ipse do.Blas.ait, nec ipse d. Blas.hic ꝓ existēte in capillo gratiã caruit: nos autē, sinè aliqua loqui-
378 mur affectione, ¶ † Et breuitèr distiguimus ꝙ aut ius in spe succedēdi cõsistens, quod habet iste minor est reuocabile: puta quià feudũ est hęreditariũ, aut quià masculus extet, seu nasci potuisset: qà iuuenis est pater. Et tùnc ꝓcedit opi.do.Blas. ꝙ minor dotata in integrum nõ restituatur: qà nõ datur aliqua lesio minore dotē accipiente: quia tale ius, quod minor habet, non est probabile, nec cõsiderabile, sm doct.in l.gallus § & quid si tm ff.de lib.& post.& maxim moder.rep. quorum opinionē fatetur esse cõem Paris. in cons. 1.n.58.vol.2.post Are.nu.23.& 24.vers. restat tũc discutere, & ver.sup secũdo articulo Ias. n.88.& seq.Crot.nu.125.in d. §.& qd si tantũ, vbi cõcludũt, qd ius, ꝙ habet filius viuēte patre spe probabili succedēdi, nõ est considerabile, imò plus ius post mortē patris delarũ: antè tamē aditã hæreditatē non est cõsiderabile, quod nos limitauimus, qñ tale ius esset reuocabile, vt diximus supra in verbo maior natu predi.docto. indistinctè loquentibus.
379 ¶ † Aut ius, quo habet ista minor probabili in spe succedendi cõsistit: quià nõ est reuocabile, cùm feudũ sit primo genitorũ ex pacto, & prouidentia, & non sit, nec nasci.verisimilitèr speratur mascu. puta qà senex dotãs sit, & tũc procedet op. And. à qua nec dissentit do.Blas.quòd minor dotata vti lesa iutegrum restituatur: rõe quià tale ius est considerabile, sicùt ius, quod primo genitus viuente patre habet, cũ de feudo pater disponere nõ possit, quod eorũ est potissimũ fundamentũ q pro legitimo secũdo nato tenēt contrà primogenitũ legitimaũ, sm aliã cõem cõclusionē ꝓcedenti tamē, opini.contraria. quà refert & sequi. Alex.nu.25.Ias.nu.50. Soc.nu.28. Cott.nu.125. Fort.Garzia n. 256.

a56.Galiula.nu.82 in d. §. & quid si tantùm & cæteri, quos citauimus in d. q. de legitimat. Et pro hac opinione.quòd minor in integrum restituatur, quandò aliquid omnino pòst mortem alicuius sibi debetur si illud sui facilitate remittit, est textus ad literam in l. 3. §. si quid minori filio familias, ff.de minoribus.

380 ¶ DECIMONONO Quero de bonis cuius debet esse dotata primogenita, vt excludatur à iuniori existēte in capillo? ¶ Prima opinio est, quòd mulier à quocunq; dotata excluditur: quià constitutio vt de successionibus, & hoc c. generalitèr, & indistinctè loquuntur, ergo generaliter & indistinetè intelligi debēt l.de pretio.ff. publici l. 1. §. quod autē de aleæ, & ità Alex. in specie super d. const. vt de successionibus consulendo tenuit in cons.29.qm abūde ver. nec obstāt vol. 1. vt refert do.Blas. hic q. 15. vbi improbat d.opi. Alex, dicens quò si integra consti. sius cū glo. Alex. apportata fuisset, aliter ipse dixisset. ¶ Secūda opinio est,quòd mulier siuè ab eo, de cuius successione agitur,siuè ab eius hærede, vel hęredis hęrede, de eorū bonis dotata excluditur:

381 ✠ † quia pater & filius vna & eadē psona iudicatur l.fin.C.de impub. & alij. sub. §. ei qui insti. de inutil. stip. ✠ & testator, & hæres vna, & eadem persona cēsetur §.

382 1.in auth.de iure iuran.à merie.psti. ✠ † & hęres hęredis testatoris est hęres l.fi.vbi glo.Bar.& Bal.C. de hęred. insti l. 2. cum glo.& l. 3.ff.de peti hæred.l.fin ff.de verb. signifi.ità tenet glos.in d.const. vt de suc. verbo (dotate) vbi vult,quòd mulier debet esse cōtenta de eo,quod accepit in die votorū suorū, & etiā glo. ibi in verbo cōiugate, dicit esse cōmunē intellectum Andr. Isernin c. 1. de natu.suc. feud.col.4. nu.16.vers.oportet, ergo refert, & sequi. do.Blas.hic.q.15. Sed cōtrà hoc est: quià statu.locū habet in casu vero: & non ficto l.1.§.s qui nauē ff.de exerci.cū simi. & verè alia est psona patris:alia filij,& alius testator: alius hæres: alius hæres hæredis. & hęredis appellatione venit hæres directo : nō p obliquū l.qui liberos §. hec verba; vbi Bal.& doct.de vulga. & pu. sub lz aliqui dicāt in dispositione testatoris pcedere vt ibi Bart. ¶ Tertia est opinio. Affl.in d.cōst.vt de successionibus distinguentis, & dicentis hoc dubiū hodiè per consiliū sapientum terminatū fuisse,vt patet in decisione Reginę Iohanne, q̄ dicitur la Philigeria, q̄ pro vniuersali l.statuit, vt inter viuentes iure francorū, mulier à successione fraterna; excludatur, si de bonis eiusdē fris dotata, fuerit: secus si aliunde, & dicit hanc cōclusi. firmasse Andr.in cōst.vt de successionibus, & in c. 1.de na.suc.feu.Bald. in l. 1. §. 1. de legiti. hæred.& in l. matri C. de iure do. Alex.in cons.29. qm abundè vol.1. idem Alex. & Fran.de Are.in l.1. §. veteres ff. de acqui. posse. Sed intèr viuentes iure longobardo soror insuccessione fraterna excluditur, siuè de pris, siuè de fris bonis dotata fuerit, sm glo Marti.in d.cost.vt de successionibus verbo dotatas, & idem tenuit Affl.in const.in aliquibus nu.24.ver.10.& vltimo,q.l.b.3 rub.23.& in sua decis. 248. quā conclusionē pluribus modis limitat idem Affl. in d. const. vt de successionib. ¶ Sed hec distinctio Affl. in terminis huius c. si alquem procedere non potest:

383 ✠ † q̄ i per hoc c.semp iure francorū viuitur, & non iure longobardo, sm cōem opinionē quam testati fuimus suprà in verbo franco sed primū membrū suæ distinctionis benè p nostra cōclusione quā inferius subnectem' faciet: in regno tamen Neapolis tota eius distinctio procedere posset, vbi non est presens c. si aliquem Quod intellege,si pro l.vniuersali, vt ipse dicit, q fuit,talis regina hoc statuit:alioqui secus: si fortè per sententiā ✠ † nam

384 principis pronuntiatio cōtrà legē nō facit ius gnle sm Bal.& Ange. in cons. quod incipit sanctissima, & illustrissima regina: nisi cōtra legem nō esset. sed secundum, vel præter l.pronuntiasset l fin.C.de legibus,vel causam expressisset Imo.in c. 1. in prin. vt eccles bene. si di cōse. pro vt ait Preposi.in c.1.§.& quià nu.69.de his qui

385 fe.da.po. ✠ † Itē exemplis prencipū nō est iudicandū. Paris in cons. 31. nu. 17. vol.1.& aduertas, quòd non omnia allegata per Affl.faciunt ad propositū:nā dicit, quòd Andr.hoc firmauit in d. consti. vt de successionibus,& in d.c.1.de na.suc. feud, Sed Andre. sibi ipsi contrarius in d. c.1.tenet secundā opinionē suprà relatā, & in const.vt de succe.tenet alia n,quam post istam subdemus,& Alex.in cons. 29. vol.1.tenet primā opinionē pro vt refert hic do.Blas.& nō illā, quam modo subne-

386 ctimus, vti Affl.ipse putauit. ¶ † Quarta, & vltima est opinio.cōiter recepta. quòd mulier de bonis eius de cuius successione agitur,& nō aliunde dotata excluditur,stante statu,dotatam excludente: quià cōstitutio de exclusione tractās est odiosa & casum de quo loquitur non egreditur l.quod vero ff. de leg. l. cū quiqridāff.delib.& po.& quorumdam antiq. opi.esse ait And.in c.1.nu.16.de natu.suc ce feu. & sequintur Lucas de Penna in l. fi.C.qn & quibus quar. pars ōbe vbi ait

esse

esse hãc opi. veriorem & cõiorem lib. 10. & Ias. in l eius qui in ꝓuincia §.ꝙ si stipulatus nu. 10. ff. si cer. pe. & tenet Petr. de Greg. in tract. cõcess. feud. in 4. par. princ. q. 1. versi. istam conclusionẽ intelligo, vbi allegat glo in d. cõstitntione vt de success. sionibus §. ex collaterali vers. dotatæ, vbi hoc satis probari ait in §. filiæ autem ver. cæteri. & ꝙ ita fuit intellectũ per ꝑceptores suos, & ꝑ iud. M. R. C. & Andr. ibi col. 5. vers. coniugatæ, & in vlt. col. vers. autẽ, & Aret. in cõs. 164. diligenter col. 1. & cæte. Idem tenet & pulchrè Io. Aloysi Sep. in apostil. ad hoc cap. si aliquẽ allegãs Bald. Paul. & moder in l. 1. C. de legi. hære. & in l. q̃q̃ ff. ad leg. fal. Alex. in cons. 293. in medio penul. col. & dom. i suum in cons. 118. col. 11. Fulgo. in cõs. 34. Ancha. in cõs. 74. Capra. in cons. 39. dicens etiã allegari vidisse Paul. Cast. in cons. 121. dicentẽ veriorẽ hanc esse opinionem, quicquid dixerit Iacob. Playa. in cons. fluminis Dionisij, qui contrariũ tenuit, allegando Petr. Ancha. in cons. 162. & idẽ tenere Gul. de Perno. hic in glo. in verbo ꝑcedat, dicens

389 etiã per hoc facere viuã rationẽ: ☞ † q̃ rõ exclusionis fœminæ, q̃ principẽ mouit, est dotatio, ergo ad dotãtis hæreditatem exclusio rstringi debet l. cancellauerat ff. de his quę test. dele. l. ita tamen §. 1. ff. de admi. tuto. l. latius. ff. de fideius. idem tenet Bru. in tract. de statu fœm. art. 6 mem bro. 4. q. 16. & faciũt infrascriptæ autho. in sequenti illatione adducende, & hanc vti magis cõnem nos sequimur opinionẽ: ¶ Ex qua magis cõi cõclusione Infertur primo, quòd dotata de bonis paternis in successiõne fraterna nõ excluditur, ꝑ tex. in l qm in nouella in fi. C. de inoff. test. & l.

390 vt liberis C. de collat. & ratione ☞ † quiã bona paterna adita hæreditate nõ dicuntur amplius paterna: sed fraterna .i. propꝛium ipsius fratris hæredis patrimonium. sm glo. cõiter receptã in l. 1. §. veteres ff. de acquirenda posse. vbi habetur, quòd seruus hæreditarius adita hęreditate non dicitur ãplius hæreditarius, vbi doct. oẽs ad predictã inducũt q. v originaliter ibi Rom. Alex. n. 8. Fran. de Aret. n. 71. Soc. n. 2. Ias. n. 20. 21 & 22. q testatur hoc cõiter teneri. idem Ias. in l. eius qui inprouincia n. 10. ff. si cer. pet. vbi putat hãc sententiã indubitantèr esse verã, & quod millies, sm eam consuleret, & iudicaret, tenẽt etiam eã plures doct. citati ꝑ Afft. in cõstitutione in aliquibus n. 21. rub. 23. lib. 3. Bal. in l. neq; mater in primã lect. C. de iure do. Roma. in cons. 485. vers. & sic ipsa particu la Petr. de Gre. in tra. con. feu. par 4 q. 9. in fin. vers. 3. infero. vbi citat Ias. in §. actionũ col. pen. ver. itẽ ad ista facit, de actio. Paris. cõs. 110. n. 31. vol. 3. & vide. eũ in cõs. 20 n. 1. fo. 53. & cõs. 56. n. 4. fo. 114. & cons. 55. n. 23. fo. 125. & cons. 75. n. 27. fo. 133. & cons. 84 nu. 4. fo. 114. & cons. 85 nu. 37. &

391 39 fo. 146. vol. 2. ¶ † Et nõ est absimilis articulus ille, quòd renuntiãs patris successioni, fratri succedere nõ prohibetur, etiã si sint eadẽ vtriusq; successionis bona, siquidem post mortẽ patris desierũt esse patris, & effecta sunt fratris d. l. 1. §. veteres cum pluribus alijs, quibus ità cõcludit Tiraq. in tract. de primo g. q. 86. n. 4. cũ pluribus seq. vbi multa congerit, & inter alia ad hoc, ꝙ renuntiatio respectu bonorum vnius successionis, nõ trahatur ad aliã successionem, dicit esse optimũ tex. in l. q cũ tutoribus in prin. ff. de trãsact. & vnius causæ nõ trahatur ad aliã. l. si vnus §. sed si pacti & §. ante omnia ff. de pact. & c. cũ inter de renu. vbi glo. ☞ & sententia ex vna cã cõtrã aliquem lata, non noceat agenti ex alia l. & an eadem §. actiones ff. de excep.

392 rei iudi. & ibi concord. ¶ † Amplia primo hanc illationem, quòd dotata de bonis paternis, nõ excludatur in successione fratris, nõ solũ ꝑcedere, si frater patris hęreditatem actualiter adiuit, vt modo diximus: sed etiã si patris hæreditatem nõ adiuit: sed adhuc illa per hæredes ipsius fratris fit adeũda, q̃ filius virtute suitatis hæreditatem etiã nõ aditã trãsmittit, & vtroq; casu diuersa sunt patrimonia, aliud patris, & aliud fratris, adeò quòd de vno patrimonio dotata, de alio nõ excludit: sed de eo dũtaxat, de quo dotata fuit, sm Ias. in d. l. 1. §. veteres ff. de acq. pos. & in d. l. eius qui in prouincia §. quod stipulat. n. 10. ff. si cer. pet. vbi dicit: hoc esse dictũ Aret. in cons. 161. col. 1. & sibi valdè mirabile videri, & nec putat ab alio tactum

393 ¶ † secundò amplia predictam illationem, vt dotata à patre, nõ excludatur in hęreditate fratris, etiã si in fratris hęreditate nõ sint alia bona: nisi paterna post aditã hęrereditatem, nõ ampli. paterna: sed fraterna dicuntur glo. cõiter approbata in d. l. 1 §. veteres ff. de acq. posse. vbi doct. oẽs ad hoc d. glo. adducũt, etiã quòd nõ sint alia bona: nisi bona patris.

394 ☞ † & facit ad hoc ꝙ sing. tradit Bal. in l. 1. ff. de re. diui. ꝙ frater renuntians feudo paterno si mortuo patre, feudum ad alium proueniat fratrem, frater ipse, qui renuntiauit, alteri fratri feudum habenti deindè decedenti succedit: ☞ quiã hoc feudũ mutatione ꝑsonæ non amplius paternũ: sed fratenũ dicitur. per tex. in l. Pau. Callima. §. 1. de leg. 3. & cõe. ꝑ Ias. in d. l. 1. §. veteres num. 24. ff de acq. pos. vbi inquit

inquit esse cõmunẽ opin. à qua nemo vnquã discrepauit, sm quã ipse sæpè consuluit, & idẽ Ias. in l. eius qui in prouincia §. quod si stipulatus nu. 11. vers. quartò principaliter adde. Et hæc cõclusio stantibus terminis huius c. si aliquẽ haud dubiè procedit, vbi semp vltimo succedit morieti, vt probatur in tex. ibi defuncto, & ibi diximus. ¶ Hinc videtur non rectè dixisse Affl. in d. const. in aliquibus nu. 22. & seq. q soror de bonis paternis dotata à fratre, in prædictis bonis paternis à fratre posteà possessis excludatur, & q cõmunis opinio procedet, vt dotata de bonis paternis non excludatur, in alijs bonis p fratrẽ de nouo quæsitis, de quibus bonis dotata nõ reperitur; quoniã ex pdictis cõtrariũ patet vbi paterna bona in fratris potestate nõ paterna, sed fraterna dicuntur, q intelligimus, si frater sororẽ de bonis paternis dotauit, illa vti bona paterna in dotẽ dando, fortè quia bona paterna cũ onere dotandi sororẽ in eum transiuerunt, prout semper psumitur, vt ait etiam Affli. pcitato in loco.

395 ¶ Amplia tertiò, † vt dotata de bonis paternis non excludatur in feudo fraterno, etiã, si in dotatione ipsa generaliter renũtiasset bonis paternis, maternis, fraternis, & nisi renuntiet feudo fraterno, non excluditur, quia feudalia in renuntiatione, vel obligatione quantũcunq; generali non cõmprehenduntur. Bald. in cap. 1. de prohi. feu. ali. p Fed. circà prin. 4. no. Spe. in tit. de pign. in fin. sm Gui. Pern. in cons. 13. in nomine domini col. 8. ver. nec dicẽdum. Pau. Cast. in l. tutor §. fi. de pign. act. Alex. in cons. 2. col. 4. vol. 1. Mode. Rep. in auth. sacramenta C. si aduer. vend. nu. 78. fol. 318. vol. 7. & faciunt tradita per Ias. in d. l. 1. §. veteres nu. 32. ff. de acq. poss. & latiùs in d. l. eius, qui in prouincia §. q si stipulatus nu. 11. ff. si cer. pet. vbi vult, q nisi expressim successioni fraternæ renũtiasse reperiatur, dotata de bonis paternis non excluditur, & hanc decisionẽ verissimam esse inquit, & aduocatũ in pratica cautum esse debere, vt renuntiare faciat hæreditati paternæ maternæ, & fraternæ, & nos addimus in materia nostra, & etiam bonis feudalibus, & ità intelligi debet limitatio Affl. in d. const. vt in aliquibus in fi. nu. 23. dum dicit: *nisi sorori verba renuncionis*

396 *obstarent.* ¶ Secũdò infertur, † q mulier in feudo familiari, seu ex pacto, & puidentia excludit, si vti dotata excludi debeat, si de bonis primi feudorũ acquirentis dotata fuerit: secùs si aliundè dotata sit, quia in tali feudo ex pact. & proui. primo succeditur acquirenti c. vlt. de succe. fra. vbi Bal. idem Bal. col. 1. & Laud. col. 2. in c. 1. de eo qui fi. & hæ. Cald. in cons. 13. in tit. de feu. sm Tiraq. in tract. de vtroq; retr. lib. 1. §. 2. glo. 1. nu. 19. & ità intellige Affl. in d. const. in aliquibus in fin. nu. 20. & 24. & in d. constit. vt de successionibus, & in decis. 248. volens, vt d. cõmunis conclusio non procedat in feudalibus. ¶ At limita hoc pcedere in casu, quo ex tenore inuestituræ succeditur, nõ alterato per hoc c. si aliquẽ: secùs, si per hoc cap. succedatur, quia tunc vltimo decedenti, & nõ primo acquirenti succeditur, vt hìc in verbo defuncto, & consequenter, vt mulier excludatur, de bonis istius vltimi morientis dotata esse debet, & quãdo tenor inuestituræ, & non hoc c. si aliquẽ attenditur, vide supra in plud. nu. 314. vsq; ad fin. & Ias. in verb. cõcedendis in fi. ¶ Tertiò infertur,

397 † q primogenita in feudo hæreditario excluditur ab existẽte in capillo, si de bonis vltimi decedentis, & nõ si aliundè dotata fuerit: quia hæreditario in feudo vltimo decedenti, & nõ primo acquirenti succeditur, sm cõmunẽ opin. quã testatur Did. Couar. lib. pra. q. c. 38. col. 3. latè Ar. Pinn. in tract. de bon. ma. p. 3. n. 397. Tiraqu. in pcita. loc. p c. 1. §. fi. de suc. fra. vel gra. suc.

398 in feu. ¶ Quartò infertur, † q mulier in feudo informi. i. eo, cuius forma nõ apparet, excluditur, si de bonis vltimi decedentis dotata fuerit: quia feudum informe sm eam psumitur formã, quæ est de iure, & cõsuetudine regni cap. §. fi. quid sit inuest. & argu. l. quòd si nolit §. qui assidua ff. de ædil. edic. c. cũ. m. ferrar. de cõst. & ius regni est c. hoc: si aliquẽ, quo vltimo decedẽti succeditur, vt est dictũ, siue dicamus, q cũ clausula iuris francorũ psumatur per c. Reg. Alfon. quia iam per hoc c. si aliquẽ viuitur etiã iure frãcorum, vt tenent oẽs, vt est dictũ in verb. francorũ, & tñ vltimo decedenti succeditur, siuè dicamus, q sm hoc c. psumatur, in quo nõ erit hæsitatio. Secùs si sm ius feud. feudũ præsumeretur:

399 † quia feudi propria est natura de iure feudorũ, vt sit illud, quod familiare rectũ, seu ex pacto, & puidentia dr, vt cõcludit Affl. in c. 1. an agn. nu. 14. vsq; ad 19. vbi latè, & tandẽ inquit: hanc opin. veriorẽ, &

400 æquiorẽ esse ratione: † quia hæc qualitas, q sit hæres, est extrinseca, & extrinseca in dubio non psumuntur l. sciendum ff. de ver. obl. And. Iser. in c. 1. ex quib. ca. feu. ami. Camer. in c. imperialem de pro. feu. alie. per Fed. fol..... & primo succeditur acquirẽti, vt nu p est dictũ. Et faciunt tradita per Paris. in cons. 23. nu. 50. 52 &

401 54. vol. 1. vbi vult, † q fœmina per fratrem semel exclusa, perpetuò etiam post mortem illius, qui eam excludit, censetur

exclusa, in feudo propriã habente naturã, quia primo succeditur acquirenti, sm cõmunẽ opin. quã testat Præp. in c. 1. §. quin etiã, Episc. vel Abb. Cur. in tract. feu. p. 3. q. 27. Soc. in cons. 19. col. 2. ver. quin imò, & ver. & posito vol. 1. Alex. in cõs. 20. viso pcessu vol. 1. Bru. in cons. 65. sup cons. 78. col. pen. & cons. 108. casus col. 2. Secùs in aliarũ rerũ successione, vbi vltimo succeditur moriẽti, & nõ primo acquirẽti, siuè stipiti: nam tũc fœmina semel exclusa, nõ perpetuò cẽsetur exclusa, quia si in patris, non tñ in fratris successione exclusa dicitur, sm cõmunẽ opin. quã pcitatis in locis pdicti testãtur Doct. ¶ Quintò infertur,
402 † ꝙ primogenita dotata à patre de bonis ipsius patris, in feudo materno à secundogenita in capillo nõ excluditur, quia non de maternis, de cuius agitur successione, sed de paternis bonis est dotata, ità in indiuiduo determinat glo. in consti. vt de successionibus §. filiæ autem, ver. excludunt, vbi inquit, hanc q. fuisse ab antiquis peritis disceptatã in Mag. Cur. quã seq. Andr. in const. in aliquibus col. 1. ver. in contrarium dicitur in simili, Gul. Pern. in cõs. 2. in q. terræ Heraclie vers. nunc ad secundũ caput. Pet. Gre. in tract. conc. feu. p. 4. q. 5. vers. stãte igitur hac cõclusione. ¶ Sextò
403 infert, † ꝙ dotata à patre masculorũ filiorũ cõtẽplatione in successione, seu feudo fraterno excluditur, ità stãte statuto dotatã excludẽte, firmat Bru. in tract. de statu fœmi. art. 6. memb. 4. q. 1. nu. 172. Affli. in consti. in aliquibus nu. 23. vers. item fallit, qui mouentur ratione, quia dos fratri, & à fratre sorori data videt, p l. sed si plures §. in arrogato ff. de vulga. & pu. sub. & subdit Affli. ibi, ꝙ etiã in dubio d. dos masculorum cõtẽplatione data psumitur l. dedit dotẽ ff. de coll. bon. ¶ Sed in contrarium facit: nam dos à patre filiæ cõtẽplatione filiorũ data, nõ propriè à filijs, & de
404 filiorũ bonis data videtur. † Et statu. est stricti iuris, & strictè debet intelligi, Bart. & cæte. in l. quicquid astringẽdæ in prin. ff. de ver. obl. Paris. in cons. 159. n. 15. vol. 4. l. 2. §. is qui hanc ff. de exe. act. l. 3. §. hæc verba ff. de nego. gest. Nec tex. in l. dedit dotẽ per Affl. facere videtur: siquidẽ d. lex in dote loquitur ab auo nepti ex filio data, quæ nimirum, si patris contẽplatione dada
405 psumitur, quia quod filijs datur ab amicis, cõsanguineis uè patris, ex re, & occasione patris filijs peruenire dicitur d. l. sed si plures §. in arrogato ff. de vul. & pu. sub. l. cũ oportet C. de bonis q; lib. §. cum igitur insti. per quas perso. nob. ac. sed ꝙ sorori datur ab aliquo ex ascendẽtibus, ꝙ in dubijs fratris occasione illi obuenire præsumatur, vel dicatur, non inuenitur, imò legatũ ab auo nepoti ex filio factũ, nepotis, & nõ filij cõtẽplatione psumitur. glos. in l. qui ex aliena §. interdũ, quã sing. reputat ibi Bal. ff. de acqu. hær. ¶ Septimò infertur, ꝙ rectè loquitur do. meus Propat. do. Blas. Lanc. hic, q. 16. vbi (salua melius sen-
406 tientis declaratione) firmat, ꝙ neptis ex fratre à patruo dotata, in eiusdem patrui successione excluditur, vti de bonis eius dotata, de cuius agitur successione. Tametsi contrariũ teneat Andr. in consti. vt de successionibus, versiculo, quid si patruus maritasset in terminis illius constit. ratione quia illa const. à fratris, & nõ à patrui successione dotatã excludit, & const. vti odiosa, & contra ius cõmune ad d. casum non est extendenda, ꝙ nobis nõ obst. quia per hoc c. mulier succedit, & excluditur vsq; ad trinepotem. Secundò mouetur, quia filius idem ius habet, ꝙ pater, sed pater nõ excludebatur in successione fratris, ergò nec filia. At hoc nõ obst. qa p c. hoc pximiores vocans, per repsentationẽ nõ succeditur, vt est dictũ sup. in ver. gra-
407 du q. 6. Tertiò, † quia dotata tunc ab hæreditate dotantis excluditur, quando dotans eam dotare tenebatur: secus, si nõ tenebatur, & eam voluntariè dotauit, qa sicut succedere posset, si dotata nõ fuisset, ità etiã succedet, si dotata fuit, quod dicit esse menti tenẽdum Affli. in d. const. vt de successionibus nu. 38. & seq. & id confirmat Pet. Greg. in tract. conc. feu. p. 4. q. 5. vers. secundo principaliter intelligo: sed, ꝙ hæc neptis à patruo dotem habere non debeat, ostendit: nam si iure longobardo viuitur, filia feudi portionẽ habet, quæ patrem eius contingit, vel si iure frãcorum, vitam, & militiã per patrem non receptã, quæ in eam, vel filiam transmissa fuit, & si pater vitã, & militiã recepit, nihil omninus habere debet, vt asserit dixisse in cõst. Comitibus. ¶ At huic multifariã respon. do. Blas. Lanc. Primò, quia sequeretur absurdum, ꝙ nupta, & dotata succederet, & ea quæ est in capillo nil haberet, quod est vitandũ. ¶ Secũdò, quia ratio qua nõ tenebatur dotare, militat etiã in feudo ma-
408 tris: † nam mater, nisi patris inopia filiam dotare non tenetur. l. fin. C. de dot. prom. l. 1. ff. sol. ma. auth. res quæ C. com. de suc. Et tamen in feudo matris non est cõueniens, ꝙ nupta, & dotata existentem in capillo excludat per d. rationem, quia mater eã dotare nõ tenebatur. ¶ Tertiò,
409 † quia eadem est progatiua sexus, & progatiua in capillo, sed si cũ hac nepte dotata masculus cõcurreret, ipsa neptis excluderetur, ità etiã excluditur, si cũ existen-

te

te in capillo neptis ipsa dotata concurrit. ¶ Quartò: quia, si duæ cōsobrinæ concurrunt, nulla ex istis, vti filia in sexus paterni ꝑrogatiuā subintrat: licet gradum eius ingrediatur, vt latè in q.3. dixisse inquit, & ideò dici non potest: pater nō excluditur, ergò filia non excluditur: sed pater succedit, & filia excluditur. ¶ Saluari tñ posse (inquit) Andr. vt rectè loquatur, sm̄ terminos const. vt de successionibus, quæ in fratris successione tm̄ loquitur: sed non in terminis huius c. si aliquem, quod de collateralibus vsq; ad trinepotem loquitur.

¶ Aduertendum tamen est, ꝙ ad ꝑdicta ꝑ do.Blas. adducta respo. posset. Ad primū, negando absurdum: siquidem vtraq; recipit quod est iustum: tametsi plus recipiat coniugata, & dotata, quam existens in capillo:

410 †nam quilibet in re sua est moderator, & arbiter l. in re mandata C. man. sed patruus dare potuit, & neptis cōiugata recipere, quid ad existentem in capillo quæ iure primogenituræ excluditur: nam qui vtitur iure suo, nemini facit iniuriam l. fluminum §. fin. & l. proculus ff. de dam. infe. & c. cum ecclesia vulterana de elect.

411 †Et facit: nam Rex nulli agnato iniuriam facit, si feudum ad se deuolutum nō, alicui eorum, sed alteri cōcedit, est tex. in const. vt de successionib. in fi. vbi no. Affl. nu.55. vers. 19. not. quia de iure suo quilibet disponere potest, sm̄ Bald. in l.2. C. de dona. indè dicitur in Euangelio Matthæi c.20. (*amice nō facio tibi iniuriam: non ne denario conuenisti mecum? tolle, quod tuum est, & vade, volo huic nouissimo dare, sicut & tibi &c.*) vbi dicit glo. Nico. de

412 Lira, †ꝙ iniuria nō habet locum, vbi est mera gratia, sm̄ Affl. ibi. ¶ Ad secūdū

413 resp. †ꝙ imò mater filiam dotare tenetur, si vult in eius successione filiam excludi ꝑ const. vt de successionib. vbi soror cōiugata, & dotata excluditur, & sic, vt filia in matris successione excludat̄ à matre dotata esse debet, quod non est in nepte: nam ibi tex. nō dicit: neptis dotata excludatur, & hoc est, quod subtiliter tradunt ibi Andr. & Affli. dum concludunt, ꝙ neptis à patruo dotata, in eiusdem patrui successione non excluditur: quia non tenebatur eam dotare: quia tex. non loquitur de nepte, & si sicut de sorore, de nepte loqueretur, concluderent, ꝙ excluderetur, ꝓsupponendo, ꝙ ille, cui succeditur, dotare teneat̄, postquā ab eius successione dotata excludit̄.

414 ¶ Ad tertium: †negatur, ꝙ priuilegium sexus æquiparetur priuilegio capilli: quia masculus etiam nō nuptam, nec dotatam excludit: sed existens in capillo non: nisi nuptam, & dotatam, vt per istum tex.

¶ Ad quartum: etiā succedētes ex ꝓpria ꝑsona, & gradu primogenita iure primogenituræ existentē in capillo excludit, & ipsa non excluditur: nisi dotata ab eo, de

415 cuius agitur successione. ¶ †Sed vtcūq; sit do.Blas. & etiā Andr. rectè loquuntur: ille in terminis istius c. si aliquē: iste in terminis consti. vt de successionib. quia hoc c. vsq; ad trinepotē collaterales: illa const. sororem tm̄ dotatā excludit, adeò, ꝙ hic, & nō ibi, neptis à patruo dotata comprehenditur. ¶ Ità.n. cōmunis opin. in terminis illius const. vt de success. limitanda venit, vt tunc dotata excludatur, cum de patris, matris, fratris, vel sororis tm̄: secùs, si de patrui, vel aliorum successione tractetur. c. in hoc omnes concordant. Andr. & do.Blas. Affl. in d. cōst. vt de successionib. n.38. & seq. & n.43. & Pet. Greg. in tract. concess. feu. p.4. q.5. vers. 1. vndè ex his infero, vbi concludit, ꝙ in his quatuor casibus primogenita dotata excludit. Primò de bonis patris, quia pater filiā dotare tenetur l. fi. C. de do. ꝓmiss. Secūdò de bonis matris, quia mater diues inopē filiā dotare tenetur. Bal. in l. neq; mater ꝓ filia C. de iure dot. & etiā per const. regni filia super feudo dotē habere debet. And. in const. in aliquib. col.11. & seq. ver. sm̄ sentētiā istorum. Tertiò de bonis fratris primogeniti, qui successit in feudo, tā paterno, quā materno, qui sm̄ paragiū sorores dotare tenetur, ꝑ tex. in d. const. in aliquib. Quartò de bonis sororis primogenitæ, quæ succedēs in feudo, in quo francorū iure viuitur, sorores dotare tenetur. Andr. in c.1. col.6. vers. additio de na. suc. feu. De bonis verò aliorū dotatæ ratione dotationis ab eorū hæreditate nō excluduntur, quia illi dotare nō tenētur. Et sic ipse Pet. Greg. nobiscum sentit d. regulā nō egredi d. quatuor casus, quod (vt est dictum) est verū in terminis cōsti. vt de success. secùs in terminis istius c. si aliquē vbi dotata, tàm à patruo, quàm ab alio, vsq; tamen ad gradū trinepotis in successione dotantis excludetur.

416 ¶ Octauò infertur, †ꝙ neptis materteræ in feudo succedit, dato, ꝙ mater eiꝰ de bonis istius materteræ dotata fuisset, qa neptis ipsa non est dotata de bonis ipsius materteræ, de cuius successione modo agitur, quo casu nō excluditur, sm̄ cōmunem opin. modo relatā, & quia ꝑ hoc c. proximiores vocans, ꝑ repræsentationē nō succeditur, vt diximus suprà in verbo gradu q.5. an nepos ꝑferatur patruo, ità ꝙ non obstat dotatio matri facta. Secùs est iure

417 const. regni. †quia neptis ex gradu matris dotatæ succedere volens, excluditur, qa qui gradu alterius vtitur, in eius vitiū

418 succedit: † nam infecta primitiua inficitur deriuatiua. Bal. in l. fin. C. de verb. sign. do. Blas. Lanc. hic q. 16. in fin. & q. 9. & ità intellige tradita per Affli. nu. 37. post Andr. col. 6. in d. consti. vt de success. & Andr. in c. 1. de natu. suc. feu. in addit. qui volunt, quod neptis materteræ succedit: quia in registro Imperatoris Federici cōtinetur, quod Regia Curia literas assecurationis vassallorū neptibus de feudis materteræ concessit: nisi mater eius, quæ est soror materteræ ab ea dotata fuisset, vt procedat, si ex gradu matris: secùs, si neptis ex propria persona succedat, quæ succedere pōt ex proprio gradu per const. vt de success. quæ gradus, & nō personas enumerat, sm̄ Affl. ibi nu. 36. & 42. quia tunc matris dotatio filiæ non

419 obstabit. ¶ Nec infertur, † quod rectè etiā loquitur ibi do. Blas. Lanc. hic q. 22. dicēs nouā, & notab. q. esse, & firmat, quod filia in patris hæreditate non excluditur, dato quod à patre dotata fuisset de bonis patrui eius patri legatis pro eā maritandā, puta frater patris dixerit in testamento. lego centum fratri meo, vt in dotem suæ filiæ conuertat, & illa deinde tali dote nupserit: ratione quia non de patris: sed de patrui bonis

420 dotata dicitur: † nam legatum non patris: sed filij cōtemplatione factū videtur, in his, quæ possunt filiofamilias acquiri: licet de patre mētio facta fuerit: quia talis mētio potius demonstrationis gratia, quā vt eius contemplatione legatum relictum videatur, fieri psumitur l. his verbis in fin. ff. de hære. inst. Bal. in l. fi. in fi. C. de vsufr. & quod filij, & non patris cōtemplatione legatu censeatur, adde glo. in l. qui ex aliena §. interdùm, quam sing. reputat ibi Bal. ff. de acq. hære. & seq. Alex. & Mod. in for-

421 tioribus terminis loquendo, quod si auus filium hæredē instituit, & ex eo nepti legat, illud relictum aduentitiū, & non profectitium dicitur. glo. Bart. & Docto. in l. quæsitū la 1. ff. de leg. 1. & de hoc (inquit) esse tex. in l. cogi §. si pater ff. ad treb. qui tex. licet de iure antiquo reuocetur in dubium: hodiè tamen sinè dubio procedit p tex. in l. fin. C. de bo. lib. vbi patri acquiritur vsufructus, & filio pprietas: quia censetur aduentitium, & ad idem esse tex. & glo. & maximè Pau. Cast. in l. cum filio ff. de leg. 1. ¶ Nec obst. l. dedit dotem vbi Bart. ff. de colla. bon. quia procedit in eo, quod dedit auus obligatus ex causa filij: nam tunc filij contēplatione dare videtur: quia obligatur: secus, si ex voluntate dederit: quia tunc nepotis contēplatione dare censetur, vt declarat Alex. in l. si plures §. interdùm, & §. arrogato ff. de vulg. & pup. sub. ¶ Contrarium tamen determinat Bru. in tract. fœmi. art. 5. memb. 4. q. 1. nu. 172. & Affl. in const. in aliquibus nu. 23. ver. item fallit, vbi Bru. similem decidit q. quod neptis ab auo dotata in successione patris excluditur: quia sm̄ cōmunē opin. ab auo dotata perindè habet, ac si à patre dotata esset, d. l. dedit dotē ff. de coll. do. & licet quam plures doctrinæ fortiter obstare videtur, vt nō excludatur: tamen durum dicit esse recedendū à d. opin. Bal. quæ consōna est menti statuētium, magis effectum, quam modum considerando l. si mulier in prin. ff. ad treb. At opin. Bal. est in cons. 30. vol. 3. quod aut filius viuo auo decessit, & tūc neptis à patre dotata nō censetur: quia intellectus cōcipere non pōt, quod ab hoc filio pmortuo dotata fuerit l. qui libertinus §. posthumus ff. de oper. lib. & cōsequenter neptis, nec in patris, nec in aui successione excluditur: Sed hoc est in casu eorū: quia statutū in patris successione dotatā excludit, quod non est in casu nostro, vbi in dotantis successione excluditur: quia si nō in patris, in aui tn̄ successione excludetur, vti de aui bonis dotata, sm̄ magis cōmunē suprà relatā. Aut auus primo decessit, & tūc pprie à filio dotata dicitur: quia realitas dotationis ab auo in filiū, & a filio in neptem transfusa videtur d. l. dedit dotē. Pro qua distinctione Brun. inibi nu. 160. adducit ratione: quia & si per fictionē à patre dotata dicatur, quādo dotatur ab auo: quia nil refert: vtrū aliquid à me, vel ab aliquo pp me fiat l. cum seruus ff. de verb. obl. tn̄ quia ex dispositione d. l. dedit dotē æquiparantur, quò ad hoc, vt dotata ab auo, à

422 patre dotata dicatur: † statutū superueniens in vno æquiparatorū p l. antiquā, in alio æquiparato locum habet. no. cano. psertim Imo. in c. cum dilectus, & cap. ad audiētiam de rescr. facit l. si quis seruo C. de fur. & seruicor. iuncta l. in tm̄ ff. eo. Et limitat procedere, quando dos patris contemplatione daretur, & nō solu si ab auo:

423 † sed etiam si ab extraneo detur, dos in legitimam computur, sm̄ magis cōmunē opin. quam ipse testatur in nu. 31. secùs, si non patris: sed filiæ contēplatione detur, quia non excluditur, & in dubio patris contemplatione data censetur, sm̄ Alex. in d. l. dedit dotem, & in d. §. artogato, sed contrarium sequitur Alex. in d. §. arrogato. ¶ Sed contrà hoc facit: nam statutū de exclusione tractās, est odiosum, nec fauorabile iudicatur: nisi prius dotata mulier existat, sm̄ Corasi. in l. qui liberos ff. de ritu nup. & ad casum fictum non extenditur l. 1. §. is qui nauem ff. de exer. act. l. 3. §. hæc verba ff. de neg. ge. & dotata verè ab auo, à patre impropriè, & fictè dotata dicitur,

424 vt etiã fatetur Bru.in n.181.& seq. † Nec obst. quod ait ipse Bru.183 q à nõ tollitur d. obiectũ. ideò verior videtur opi. ꝙ ab auo dotata etiã pr̃is contẽplatione in pri mis hæreditate non excludatur. stãte sta-
425 tuto: tamẽ nõ firmamus, cogita. ¶ † Decimò infertur, ꝙ soror à fratre de proprijs pecun ijs ipsius sororis dotata in fratris hęreditate, siuè feudo non excluditur, stãte d. statu. dotatam excludente. Dec. in cõs. 590. nu 9. qui citat Pet. Anch. in cons. 80. recenato ordine col. vlt. Corn. in cons. 171. licet in hac consultatione col. 2. ver. si itẽ huiusmodi statuta. tẽt idem Pet. Greg. in tra. cond. feu. p. 4 q 5. vers. tertiò infero, ꝙ si filia vel soror Ancha. in c. canonũ statu ta col. 14. de cõst. Soc. in cõs. 121. visa con
426 tigẽtigia facti col. 2. vol. 1. ¶ † Ratione: quia verbum: dotata, ius : & nõ actũ nudi ministerij significat l. res, quas ff. de iu. do. l. pater ex prouincia ff. de manu. vind. & nos aliã addimus rationẽ quia non est
427 dotata de bonis dotantis. ¶ † Vndecimò infertur, ꝙ soror à fratre de bonis inter eos cõibus dotata, in fratris successione non excluditur stante d. statu. dotatã excludente. ita latè examinando firmat Bru. in tra. de sta. fœm. ar. 6. mẽb. 4. q. 10. nu. 235 post. Corn. in d. cons. 171. vol 4. & Soc. in d. cons. 121. per eadẽ iura, & rões
428 pcedenti in illatione adductas. ⸗ † & q à in dubijs, mulier de bonis paternis dota ta p̃sumitur. Ancha. in cons. 203. p l. vltim. C. de do. pmi. cũ cõe per Bru. ibi. Affl. in const. in aliquibus nu. 22. & seq. qui dicit: *frater dotem pro sorore dando, de bonis paternis dedisse præsumitur, tum quia bona paterna transeunt in filium cum onere dotandi, tùm, quià filius bona paterna cum d. onere possidet* sed ad hoc aduertendũ est, ꝙ Iacob. Mandelli in cons 12. nu. 1. testatur magis cõem opin. & veriorẽ (inquit) in puncto iuris, ꝙ frater, vel mater sororem, vel filiã simpliciter dotantes, rẽ ppriam vel cõem in dotẽ donare censentur, etiam si alias sint administratores, ſm Cy. in l. fi. q. 3. C. de do. prom, & alios. & pto. consiliũ hoc quinq; fundamen. probare conatur. & quid probandũ sit, vt dotata dicatur: vide remissiuè Bru. in d. ar. 6. memb. 4. q. 10 & Socc. in cons. 207. vol. 1.
429 ¶ † Duodecimò infertur, ꝙ dotata à pr̃e de bonis maternis cõsensu mr̃is in feudo paterno non excluditur. Bal. in l. neq, mater ver. pone statu. cauetur C. de iu. dot. vbi ait, ꝙ stante statu. ꝙ dotata à patre, ad bona pr̃is regressum non habeat, si pater de facto filiã de bonis vxoris dotat, filia ad bona pr̃is regressum habet: quià de substantia paterna cũ effectu à pr̃e dotata non dicitur. ref. & seq. Pet. Greg. in tra. conce feud. p. 4. q. 5. vers. 2. infero, vbi citat etiam mod. in tra. ꝙ ext. mascu. q. 63.
430 ¶ † Decimotertiò & vltimò infertur, ꝙ sinè dote nupta, fortassis ob eius pulchritudinem, siuè sanguinis nobilitatem, vel patris, siuè fratris potentiã, valorem, vel strenuitatem, vt inquit And. in const. in ali quibus col. 12. ver. pp. eius conditionem, col. vlt. & vers. itẽ in hinc est glossella. glo. in l. si volũtate de dot. pmiss in patris vel fratris succcessione non excluditur stãte d. statu. dotatã excludente, ſm Bal. in d. l. neq, mater ver. pone statu. C. de iur. dot. mod. in d. tra. ꝙ extã. mascu. q. 63. ref. & seq. idem Pet. Greg. in d. tra. conc. feu. p. 4. q. 5. vers. 3. infero, ꝙ si filia, circà fin. & vers 5 principaliter intell go circa fin.
431 ¶ VIGESIMO, ET VLTIMO Quæro: An succedens in feudo p hoc c. si aliquem alteri eiusdẽ gradus, q vel rõe sexus vel primo geniture excluditur, dotẽ de paragio, si est fœmina, vel vitã & militiã, si est masculus, dare teneatur? ¶ Pro affirmatiua parte, ꝙ teneatur, faciunt tradita à Pet. Greg. in trã. de dote de pa-
432 g. q. 4. vbi dicit, † ꝙ duabus regulis sciri põt, quibus dos de paragio debeatur: prima: dos de paragio debetur, quotiès pp existentiam masculi, vel fœminę maioris natu, aliqua in feudi soccessione excluditur, & hoc colligi inquit, ex medul la tex. in const. in aliquibus, ibi (dumtamèn, &c.) & hinc And. ibi col. 6. ver. pro modo tamen verisimilius, dixit, quod paragium est proportione legitima hæreditatis. in qua mulier repellitur. ¶ Secunda est regula, vt baro pro quibus maritandis, à vassallis adiutorium exigere potest. illis dos de paragio debetur, & hoc colligi asseuerat ex And. in cõst. quã plurium lib. 3. col. vltim. ibi *non habent subiugationẽ pro maritagio: nisi qui pro necessitate maritant*: secus si pro voluntate, vt diximus in const. comitibus in fin. vlt. glo.
433 ¶ † Ex quibus duabus regulis primò infert, quod dos de paragio baronis filiæ debetur: quià p fratrem excluditur. cõst. in aliquibus, & quià pro ea nubenda à vassallis adiutorium peti põt. d. cõst. quamplurium. ¶ Secundò infert, quod dos de paragio sorori baronis exclusę p fratrẽ debetur: quia in ea eadem militat rõ, quod verum intelligit, etiã si exindè frater decedat, alio relicto extra neo hærede in feudo, concessionis forma non repugnante, p tradita per Campeg.
434 in tract. de dot. p. 5. q. 23. ¶ † Tertiò infert, quod dos de paragio debetur amitę baronis defuncti, non solũ amitæ baronis

dece-

decendis: quia in vtraq; est eadē rō:nam sicut dos de paragio sorori baronis debetur rōe: quia in feudo excluditur p const. in aliquibus ita & amitę baronis succedētis in feudo: debetur: qm̄ illa fuit soror baronis patris sui, & amitæ baronis defuncti debetur; quia etiam soror est baronis aui sui. & etiā rōe: quia fuit soror filius baronis p̄ris, vel aui, à quo illa in feudo exclusa fuit, & consequentèr dos de paragio, nō solū tāquam amitæ: sed tamquā sorori baronis debetur, ita etiā voluisse dicit And. in d. const. quamplurium col. pen. vers. quid si militer patruū, & latius dixisse asserit in suo tra. conc. feu. p. 7. q. 8. vers. 4. casus est: & rō est: quia sicut ius petendi dotē de parahio, q̄ loco legitimę succedit, actiuè trāsmittitur in hæredem ipsius sororis, vt declarat Alex in cons. 5. viso tit. col. vlt. vol. 1. ita & passiuè transmittitur in hæredē boronis hāc debentis dotē super feudo, in quo successit: qm̄ hoc dotis debitum est onus feudi, de quo dixisse inquit in q. 3. & ideò nepote mortuo, relicta filia, & amita dos de paragio amitæ debetur. vt voluit Campeg. in d.
435 tra. de dot. p. 5. q. 22. ¶ Quartò infert, † q dos de paragio nepti ex filio primo genito p̄mortuo debetur, q̄ à patruo exclusa fuit, qui tempore mortis aui primo genitus repertus fuit, sm̄ And. in d. const. comitibus in secundā lect. vers. quid ergo vbi etiā subdit, q baro pōt pro huiusmodi dote à vassallis adiutoriū petere, sic ratione vtriusq; regulæ concludit, & latius dixisse ait in tra. cōc. feu. pa. 7 q. 8. ver. 29. casus. ¶ Et ampliat hoc nō solū pcedere in filia, sorore, amita, & nepte baronis: vti-
436 le in feudo hñtis dn̄ium: 30 † sed et in filia, sorore, amita, & nepte. Regis, qui directū in regno dominiū hēt. sm̄ Affl. in const. in aliquibus col. 7. ver. 10. q. rōe exclusionis fœminarum sicut etiam fratri vita & militia debetur, secundum Andr. in cōstitutione dignū col. 1. de iure suc. cur. ser. lib. 3. vers. itē no. quòd demania: Sed fœmina sicut masculus per maiorem natu excluditur, ergo ratione exclusionis vita, & militia: vel dos de paragio debetur.
437 ¶ † Secundo facit: nàm stante statuto, quòd masculus sit heres vniuersalis, succedens sorores alere tenetur, per textum in l. qui filius vbi pup. educa. deb. vbi Bal. idē Bal. in l. alimenta. C. de neg. gest. & cons. 465. statutę ciuitatis in fin. lib. 3. Abb. in cons. 75. primo videndū est in vltimo dubio lib. 1. refert & seq. Tiraq. in tract. de
438 primogen. q. 4. nu. 33. 30 † sed vita, & militia loco alimenterum succedit, vt tenet glo. in constitutione comitibus lib. 3. Freccia in tract de sub feu. barō. lib. 3. in tit. de differ. feudi hæred. & ex pact. & pro vers. 19. nu. 2. fol. 265. vbi dicit, quòd vita & militia non loco pottionis feudi, à quo secundogenitus per primogenitum excluditur, nec pro legitima, quę debetur in feudo: quia totum feudum legitima est primogeniti: sed loco alimentorum suc-
439 cedit, 30 † q̄ cum vita finem recipit. idē Pet. Greg. q. 1. & 2. vbi dicit, quòd vulgo. vita & militia idē est quod alimenta, sm̄ Andr. in cōst. comitibus in prima & secunda letu de ad iuto. pro mili. fratris lib. 3. & vita ponitur de perse pro alimentis: qà vnà cum vita vtuntur fratres l. cùm hi. §. modus ff. de transa. & militia pro seruitio militari, quod secundogenitus dño feudi præstare tenetur ad expensas & arma, & equos primogenitu, secundū gloss. in d. cōst. comitibus quem sequitur. Affl. dec. 152. succedens saltem ad vitam, & ergo
440 militiam tenetur. ¶ † Terio facit: nam vbi francorum iure viuitur succedens ad vitam, & militiam fratri minori, & ad dotē de paragio sorori tenetur. glo. in dict. cōstitutione, comitibus rub. 18. lib. 3. vbi dicit, quòd qn̄ iure francorum viuitur cū ouere maritandi, & dotandi sorores suas maior natu succedit, ita etiam tenet Pet. de Greg. in tract. de dote de parag q. 23. vers. in cōtrariū tamen in specie tractans
441 hanc q. 30 † sed ius francorum locum habet inter transuersales p hoc si aliquem, sm̄ cōmunem intellectum, quem testati fuimus suprà in verbo francorum, & tenet idem Pet de Greg. in tract. de dote de paragio in dicta quæst. 23. tùm per hoc capitulū si aliquē, tùm etiā per c. constitutio. vt ius francorum locū habeat inter transuersales, si de transuersalium successione tractatur, vt latius scripsisse dicit in tra. cōce. feu. q. 12. 4. par. pri. ergo &c. ¶ † Quar-
442 to: nā fœmina ad hoc, vt excludatur, debet esse dotata, de bonis eius, de cuius successione agitur, sm̄ magis cōem conc. quā supra firmauimus in præcedenti q. q̄ licèt restringatur p consti, vt de successionibus ad casum, vbi de patris vel fratris successione agatur: attamèn generaliter in casu nostro procedit in collateralibus vsq; ad gradum trinepotis, vt diximus supra in pręcedenti q. in illatione. 7. & facis cit constitutio vt de successionibus §. filij autem fratrum, vbi Andr. vers. quod si patruus tub. 24. lib. 3. quòd soror vt excludatur, dotem de paragio habere debet, & constitutio comitibus, vbi frater primogenitus, ratione: qnià exclud t secundogenitum in portione feudi, ei vitam & militiam .i. alimenta super fructibus feudi præ-

443 pręstare tenetur. ¶ † Quintò facit nã statutũ licèt fœminas excludat, & nihil pro eis reseruet attamen in cõgrua dote fœminæ nõ censentur exclusæ: sed vt cõgruè dotentur talia interpretantur statuta. Paris. in cons. 36 n. 20. vol. 3. vbi allegat Bal. in l. fi. col. 2. vers. sed pone. C. de do. promi. Bal. in l. sicut §. si debitori ff. quibus modis pig. vel hypporh. solu. Alex. post Bart, & alios in l. post dotem col. 10. vers. item in quantũ ff. sol. matr. & cæte. Nec obstat si dicatur, quòd prædicta procedunt, cũ de ascendentiũ successione tractatur: secùs si de collateralium successione tractetur; nã regula tradita p Petr. de Greg. est generalis, & comprehẽdit nõ solũ descẽdentes: sed etiam collaterales: nam ita dicitur fœmina exclusa per masculũ, si de descendẽtiũ, sicut, si de collateraliũ successione tractatur, & in specie tenere videtur do. mę propa. do. Blascus Lancea in c. volentes no. 2, lim, 2. vers. sed
444 iuxtà prædicta premissa. † vbi concludit, ꝙ feudum antiquum ex pacto & prouidentia alienari potest non solũ pro dote debita descendentibus: sed etiam debita collateralibus p hoc c. si aliquẽ quod verũ esse ait, & quotidiè praticari p cõst. fratribus lib. 3. q. indistinctè loquitur Et expressius idẽ do. Blas. in d. c. volẽtes no. 4. in pri. vbi vult quòd per c. si aliquem ab intestatò succedit ius francorũ, & seruit in hoc, quòd successor in feudo non tenetur dare fratribus, vel sororibus vltra dotem de paragio. iuxtà const. in aliquibus & vitã & militiã fratribus iuxtà const. comitibus. ¶ Insuper sicut frater sorori ad dotẽ de paragio tenetur. cùm patri succedit: ratione quia soror pp dotẽ excluditur, ita cũ fratri succedit ad dotẽ de paragio sorori tenetur p tex. in cõst. vt de successionibus § cõiugatę rub. 24. lib. 3. cum ponderando; dùm coiugatas, & dotatas excludit post quã supra generaliter dixit, tã de descendẽtiũ, quã de collateraliũ successione, vt mares & fœmine succederet, salua sexus, & etatis ꝓgatiua, in viuen-
445 tibus iure francorũ: † nam determinatio plura respiciens determinabilia pariformitèr illa determinat l. iã hoc iure de
446 vul. & pu. su. ¶ † Sextò: nã lex generaliter intelligi debet, dato quòd in vno casu maior sit ratio, quã in alio l. 1. §. quod autẽ ff. de aleæ lusu & aleato. ¶ Sed cõst. vt de successionibꝰ generaliter loquitur, vt dotata, & coniugata excludatur, ergo generaliter debet intelligi, vt siuè cũ fœmina concurrat dotata & coniugata excluditur. ¶ Septimò faciunt tradita per Pet. Greg. in d. tract. de dote de parag. q. 23. vbi disputans: an dos de paragio tam pro feudo proueniente ex linea collateraliũ, quã ex linea ascendentiũ debeatur: concludit ità distinguens, quod Aut sumus in feudo nouo, & sicut de iure siculorum in eo frater, & eius defectu soror ab intestato succedere potest, ita & eodem modo, si soror ex prærogatiua sexus fuerit exclusa ad petendam dotem de paragio admittitur, & sic ratione exclusionis soror dotẽ consequitur, pro vt latius dixisse fatetur suprà eodẽ tract. q. 21. Aut sumus in feudo antiquo licet in eo vltimo succedatur morienti ratione proximitatis, vt dicit iste tex. c. si aliquem: non tamen in bonis vltimi morientis succeditur sed in bonis primi acquisitoris, vti restitutioni subiectis, vel ex forma primę cõcessionis: vel eius dispositione vnde cũ feudum sit antiquũ, & a cõi proueniat parente per lineam descendentẽ: licet vltimus decedens respectu, succedẽtis in feudo sit collateralis, qui pp sexus, vel primogeniturę prerogatiuã in feudi successione fratres, vel sorores excludat: tamen respectu cõis parentis, & primi acquirentis dicitur de descendentibus ab illo, sic cũ exclusionis eadẽ ratio militet, eadem ratione frater & soror vita, & militiã dotem q; de paragio consequentur, iuxtà regulas quas posuisse asserit suprà in d. tract. q. 4. quas suprà modo retulimus, & etiã citat Afl. in constitutione comitibus col. 6. nota. 5. licèt contrariũ tenere refe-
447 rat Moder. in hoc c. si aliquem q. 21. ¶ † Octauò facit constitutio fratribus sm cõmunem peritorũ regni interpretatonẽ: nã frater p dote sororis vnũ de tribus feudis alienare potest, quantumcunq; feudũ ex linea transuersali obuenerit, ergo & eodẽ modo pro militia fratris, cùm ęquiparentur: nã dos & alimenta quo ad prohibitionem alienationis æquipatantur l. ob es cum glos. C. de præd. mino. & per oẽs in hauth. res quæ C. cõmunia de leg. ita dicit do. Blas. Lancea in q. 21. vers. & ad præmissam. ¶ Sed ad hoc ipse met respondet, quòd non obstat: quia d. constitutio fratribus optimè firmat hoc, non quòd debeatur sorori dos de paragio: sed quòd si aliunde non habet, vndè sororem dotet, vnum de tribus feudis alienare potest: nam si cõpeteret, non consideraret
448 si frater habeat aliundẽ: † qm dos de paragio est onus feudi, & sorori etiã nuptę à fratre diuite debetur, tanquam pro legitima feudi sibi debita. sm Andre. in const. in aliquibus, constitutio autem fra-
449 tribus onus iuris cõis considerat, † sm quòd, frater sororem inopem dotare, &

fra-

fratrem egentem alere tenetur l.cum plu-
res §.pen.ff. de adm.tuto.& tenent Mod.
in l.1.solu.mat.vbi Camil.Vsitar. testatur
esse cõmunem opin.quòd frater sororem
ex eodẽ patre natam, siuè habeat, siuè nõ
habeat,vndè se alat,dotare tenetur,ꝓ re-
solutione vide Tiraq.in tract.primoge.q.
62.& ideò illa consti.in fratris filio locum
non habet l. fratres C. de inoffi.testam.&
eadẽ ratione,si frater egeret,credit, quòd
frater fratrem aleret,& si aliundè non ha-
beret,pro alimẽtis fratris vnum de tribus
feudis alienare posset. ¶ Nonò, & vlti-
450 mò facit,† nam feudum antiquũ,à primo
acquirente obuenire dicitur ex pacto pa-
tris, & ꝓuidentia Principis, & nõ ab vlti-
mo moriente c.1.de grad.suc.in feu.ergò
semper ascendentibus,& non collatera-l-
bus succeditur, & consequẽter dos de pa-
ragio debetur. ¶ In cõtrarium tamen ꝓ
451 parte negatiua facit: † nam casus omissus
remanet in dispositione iuris cõmunis l.
commodissimè ff. de lib. & post. Paris. in
cons.66.nu.13.vol.2.sed de danda vita,&
militia,& dote de paragio non cauetur ꝑ
hoc c. cum frater fratri succedit in feudo:
sed cauetur tantũmodo per consti.Comi-
tibus, quæ locum habet in feudo à cõmu-
ni parente:sed non à collateralibus perue-
niente , vt ait etiam do. meus Propatruus
452 q.21.ergò &c. ¶ Secundò facit,† q; com
muniter tradũt Doct. in auth. res quæ C.
cõmunia de leg. nã bona restitutioni sub-
jecta, dotibus,& alimentis,obnoxia sunt,
cum ex linea ascendentium prouenerint:
453 secus si ex linea transuersaliũ:† sed cũ feu-
da restitutioni subiecta dicantur,sm̃ And.
in c.1.§. hæc quoq; de modo succe. feud.
constitutiones ergò disponentes,vt feuda
dotibus , & alimẽtis sint obnoxia intelligi
debẽt,locũ habere, quãdo feuda ab ascen-
dentibus , & non quando à collateralibus
454 prouenerint ; † siquidem statuta à iure
cõmuni interpretationem recipiunt l.2.
ff. de noxa. sm̃ eundem do.Blas. hic q.21.
qui prædicta ratione,& alijs hanc partem
tenet, & dicit ità cõsuluisse, cum de facto
455 sibi accidisset. ¶ Tertiò facit: † nam fœ-
mina cũ masculo concurrens,non ratione
dotationis: sed ratione sexus excluditur,
quia fœmina per statutum nisi non extan-
tibus masculis,nõ admittitur, nec statutũ
aliquid in feudalibus aufert: siquidem fœ-
mina de iure cõmuni feudorum nõ succe-
dit c.1.§.hoc autem no. de his qui feu.da.
pos.c.1.§.qui filia de succ.feu.sed tunc ra-
tione dotationis excludi dicitur , quando
fœmina cum fœmina concurrit,& maior
natu est nupta , & dotata, & minor extat
in capillo : nam si primogenita nupta , &
dotata non reperiretur,succederet:sed qa
est dotata,& nupta,successione priuatur:
456 † priuatio .n. ꝑsupponit habitũ l.decẽ
ff.de ver.obl.l.manumissione ff.de iust.&
iur.l.1.§.centum ff.quib.mo.vsufru.ami.
latè Bal.in l.moueor ad fi.C.si seru.expos.
ve.§.seruus,& ibi Doct.& maximè Ang.
instit.de cap.dimi. ¶ Quartò, & vltimo
facit : nam siuè teneamus , quòd dos loco
legitimæ nõ succedat, siuè quòd succedat,
nunquã ratione alicuius portionis , cuius
successione excludatur,dicere possumus,
quòd dos de paragio debeatur. ¶ Primo
casu si dos loco legitimæ nõ succedit: sed
loco fortè alimentorum,dic,vt suprà dixi
mus in responsione ad octauũ fundamen-
tum cõtrariæ partis, sm̃ do. Blas. secundo
verò casu si loco legitimæ dos succedit,
457 † soror in bonis fratris legitimam non
habet: nisi turpi persona hærede instituta
§.1.insti. de inoffi.testa.& sic non data le-
gitima,dari non potest dos,quæ in locum
legitimæ subrogetur. ¶ Sed ad hoc dici
posset, quòd ꝑdicta procedunt testamen-
to facto, & hoc c.locum habet ab intesta-
to , vt suprà diximus verbo mori contin-
gat,adeò quòd dos de paragio in locũ suc
cessionis ab intestatò sibi debitæ succede-
re videtur, qa portio feudi sibi deberi ap-
paret,vt dixit Andr.in d.consti.in aliquib.
col.6.vers.& paragiũ , vbi habetur, quod
paragium dotis est pro portione legitima
sororis,in qua excluditur. ¶ Sed hoc sol-
uitur : nam verum esset si fœmina de iure
cõmuni succederet,& per hoc c.exclude-
retur,& tunc in locum portionis ab inte-
statò sibi debitæ appareret sibi dos de pa-
458 ragio deberi: † sed de iure cõmuni feu
dorũ fœminæ regulariter non succedunt
c.1.§. hoc autem notãdum in prima rub.
feu.c.1.§.filia de success. feu.c.1.quemad.
feu.ad filia fœm. perti.cap. 1.§.ad filias de
grad.suc.in feu.c.1.de eo qui sibi, & hær.
suis c.1.de alien.feu.pater. ¶ Et tenendo
hanc opinionẽ, quòd nec dos de paragio,
nec vita & militia debeatur,ad in contra-
riũ adducta ità responde. ¶ Primũ itaq;
non obstat : nam tradita per Pet.Greg.nõ
sunt vera : ponere.n.regulã quòd quoties
per masculum fœmina excluditur,dos de
paragiò fœminæ debeatur per constit. in
aliquibus in verbo (dumtamen) falsã esse
demonstratur: quoniã tex.nõ generaliter,
sed specialiter de maritanda sorore , vel
amita loquitur,& cum de exclusione tra-
ctatur, nõ solum per matrẽ soror,& ami-
ta excluditur : sed etiã aliæ fœminæ quæ
vlterioris sunt gradus excludũtur,qa ma-
sculus mulieribus regulariter ꝑfertur anti
quo, & nouo iure, & antiquo.n. iure fœ-
minæ

minæ penitus erant exclusæ, vt est dictũ,
& per constitutionẽ in aliquibus sorores,
& amitæ dumtaxat sunt admissæ, vt do-
tarentur: quia iniquum erat per vlteriores
masculos, has ità proximas personas ex-
cludi, & ratio iniquitatis erat: quia portio
ne legitima priuabãtur, quæ iure naturæ
sibi debebãtur quatenùs penitùs exclude-
bantur: nam nulli dubium est, ꝙ legitima
filij in bonis patris competat, & licet ibi
alio nomine vocentur: videlicet soror, &
amita in d.const.in aliquib.tñ vti filiæ de-
betur: dicitur .n. amita respectu nepotis,
debetur ei dos, siuè legitima respectu: q̃a
filia aui istius nepotis existit, de cuius bo-
nis dotata minimè fuit: nam dicit Andr. in
const.quampluriũ vers.quid si militet pa-
truũ, quòd nepos amitam maritare tene-
tur, sicut si pater viueret, & commodum
excludendi, sicut pater habebit, pro mari-
tando.l.fin.§.sed cum insunt.C.de vsufru.
§.1.instit.de leg.patro.tute.& pater tunc
eam dotare tenetur, si non dotauit, & ra-
tione quia hæc eius soror filia est eius pa-
tris, in cuius bonis, nõ est iustum totaliter
excludi.l.maximũ vitiũ.C. de lib. præter.
¶ Non est ergò bonum, quod in vna per-
sona, speciali quadam ratione statuitur, vt
illud ad regulam trahatur, in qua aliæ in-
cludantur personæ, quibus eadem nõ mi-
litabit ratio, vt in casu præsenti, quo fœ-
minæ vsq; ad gradum trinepotis include-
rentur.l.quod verò.ff.de leg.cum simi.
¶ Ex quibus infertur primò, ꝙ tertia illa-
tio Pet.Gregorij debet intelligi, si non est
dotata, sm̃ prædictam rationem, & vera
esset. Sed nos plus autumamus, quòd non
sit vera: nam pronepos amitam magnam
maritare non tenetur .i. sororem aui sui:
quia iure non cauetur, nec refragatur au-
tho. Andr. Iser. in d.constitutione quam-
plu. vers. quid si militet patruum: quia si
rectè ponderetur, hoc nõ dicit: sed loqui-
tur tantũ de prima amita, dicens hæc for-
malia verba: *secus si mariet amitam, vel*
sororem quondam patris sui, ad militan-
dum patruũ, nõ cauetur iure: sed de mari-
459 *tanda amita sic const. in aliquib.* ☞ † Do-
ctoris.n.dictum, sm̃ l.quam allegat, intel-
ligi debet, sm̃ Bar. post glo. in l. non solum
§.liberationis verba.ff. de lib. leg. po. in l.
cum quidam.ff. de his qui.vt indig.Paris.
in consi.72.nu.12.vol.3. & consil.128.nu.
28.vol.4.sed in consti. in aliquib.non tra-
ctatur: nisi de maritãda amita, & nõ ami-
ta magna, ergò &c. ¶ Præterea idẽ And.
dùm ibi prosequitur eandem materiã, vi-
detur etiã de eadem, & non de amita ma-
gna sentire. Item dùm dicit: amitã, vel so-
460 rorem, ☞ † dictio, (vel) ex mente eiusdẽ
exponi potest pro (idest) vt in l.2.ibi qua-
drupedem, vel pecudẽ, & ibi glos.& Bar.
ff. ad l. aquili. amitam idest sororẽ quon-
dã patris sui, & ideò, sicut ibi dicit Andr.
quòd non extenditur ad patruum, quate-
nùs tex. loquitur de faciendo militem fi-
lium: quia onerosa est constitutio, & non
extenditur vltrà casus expressos, & de pa-
truo, iure non cauetur, & ità & de amita
magna dicendum est: quia iure non caue-
tur de ea maritanda, sicut de amita prima
cauetur, constitutione in aliquibus.
¶ Insuper si in terminis cõstitutionis quã-
plurium dubitatur: an eius dispositio ad
amitam extendatur: quoniã illa constitu-
tio de filia, & sorore dumtaxat loquitur,
de amita exprimitur in constitutione in
aliquibus, vndè: licet dixerit in cõstitutio
ne quamplurium Affl.nu.16.& seq. quòd
vera est decisio, quòd extendatur ad ami-
tam primam: tamen refert, quòd cũ hæc
q. de facto accideret, multi Doct.hanc q.
dubiam habuerunt, & tãdem dixerunt: vt
seruetur consuetudo, & iterũ in fin.dicit,
quòd in hac dubia q. se submittit illi, qui
melius fortè per iura, & rationes ibi addu
ctas cõtrariũ sentiat. Quanto magis.n.est
dubium de amita magna, loquẽdo in ter-
minis vtriusq; cõstitutionis, quampluriũ,
461 & constitutionis in aliquibus: ☞ † ideò
cõcludimus, quòd pronepos amitam ma-
gnam maritare nõ tenetur, & consequen-
ter nec dotare, nec à vassallis adiutorium
exigere potest: licet secundùm primam
rationem, per nos superius adductam, vi-
deatur pronepos amitam magnam non
dotatam dotare. ¶ Secundò infertur, ꝙ
quarta, & vltima illatio, quòd masculus
secundogenitus succedens neptem ex fi-
lio primogenito p̃mortuo dotare tenea-
462 tur, similiter est falsa: ☞ † nam secundum
communem opinionem, neptis in locum
eius patris ingreditur, & patruum exclu-
dit, sicut pater eius, si viueret illum exclu-
deret, stante statuto, quòd masculus præ-
feratur, licet neptis fœmina, & patruus
masculus sit, quãdo de ascendentium suc-
cessione tractatur. Dida. Couarruui. libro
pratica. q. capitu. 38. vbi plures citat, &
nos diximus in quæstione an nepos pa-
truo p̃feratur, in verbo gradu quæstione
quinta, vbi aliud cõclusimus, cum de col-
lateralium successione tractatur, per hoc
cap. quod proximiores vocat, & aliud est,
cum de ascẽdentiũ successione tractatur,
vt loquit̃ Pet. de Greg. quo casu neptis pa
truo p̃fertur, adeò ꝙ nõ est necesse dispu-
tare: an ei dos de paragio debeatur? cõclu
dẽdo ergò dicimus, ꝙ minus rectè regula
463 traditur per Pet. Greg. ☞ † sed personæ

tantum,

tantum, quæ expreßim vocatur per constitutionē in aliquibus, dotem habebunt, quæ duæ sunt: Baronis succedentis soror, & Baronis defuncti soror, quæ amita succedēti Baroni dicitur. ¶ Quòd intellige: si à patre Baronis dotata nō fuisset, & hæc ad casum nostrum nō faciunt: quādoquidem de transuersalium, & non de ascendentiū successione tractamus, & ratio diuersitatis istorū duorū casuum est:
464 † quia filijs legitima portio iure naturæ debetur, & non sororibus in allodialibus, loquēdo regulariter in testamēto: nisi turpi persona hærede instituta. §. 1. insti. de inoffi. testam. secùs ab intestato: Sed in feudalibus: quia nō vocatur, non est dubium vt suprà diximus, & ideò absq; eo quòd dos de paragio assignetur, excludi possunt. ¶ Non
465 obst. secundum: † nam aliud est alimentorum, & aliud dotis debitum, vt ait Affl. in consti. in aliquibus nu. 35. rub. 25. lib. 3. & Crot. in l. 1. nu. 91. ff. solu. matr. vbi dicit,
466 † non pcedere arg. de alimentis ad dotem, quod patet: quia soror, quæ ex eodē non est patre, à fratre est alenda: siquidem iura in hoc indistinctè loquūtur l. qui filiū in fin. C. vbi pupil. edu. de l. tutor. §. fin. de adm. tu. Cy. in l. 1. q. 2. C. de ale. Ange. in l. fi. ff. ad reb. & pbatur in l. 1. §. 1. ff. de tute. & ratio distrah. & tamen dotari fratrem cōpellere non potest. Et licet contrarium tenuerit Bald. de Bartoli. in d. l. 1. nu. 145. ff. sol. mat. quòd dos loco alimentorū succedat. alleg. Bal. in l. cū lege. C. de episc. & & cle. & Imo. post Bar. in l. titio centū. §. titio genero. ff. de condi. & demo. quo cōcludit statu. exclusiuū filiæ, sicut alimenta sibi tollere non videtur, quæ iure naturæ debentur. l. si quis à libero. §. si vel parens, & l. 1. in fin. ff. de iusti. & iur. ità & nec dotē, quæ loco alimentorū succedit, tollere
467 videtur: tamen Abb. dicit, † ꝙ ius alimētorū est de iure naturali debitu, & per statutū minimè tolli pōt: secùs legitima, quæ debetur p auth. nouissima. C. de inof. testa. & sic per iura positiua, & p statutū tolli pōt, causâ agnationis conseruādæ, vt tm̄ masculi succedant, sm̄ magis cōmunē opin. quam testatur ipse Abb. in cons. 75. col. vlti. vers. sed his nō obstantibus lib. 1. & dos de paragio, sm̄ quāplures Doct. legitimæ loco succedit, vt diximus suprà q. 1. istius cōmunis intellectus, & Docto. in cōtrarium allegati loquuntur in alimentis præstandis, cum casus contigerit, & nō in dote: nos autē loquimur in dote. ¶ Non refragatur tertium: nam ideò vita & militia, ac dos de paragio sorori debetur, & viuentibus iure francorū: quia minor natu, & fœmina eorum priuātur legitima portione, quæ nisi francorum iure viueretur, eis deberetur, vt dixit Andr. in d. constitutione Comitibus in prin. lib. 3. & in d. cōstitutione in aliquibus col. 7. ver. & paragium dotis, quæ portio hic nō debetur, & consequēter, cum a nulla dicantur excludi portione, nihil eis debetur, & quòd nulla portio debeatur, si loquimur de fœmina, indubitatū est, si loquimur de ma-
468 sculo idē est in feudo nouo: † feudum enim nouum nō habet agnatos Andr. in c. 1. §. his vero de grad. suc. in feu. & in titu. quib. mod. feud. ami. col. 10. ibi pater. dat feudū, & no. in c. 1. de alien. feu. pater. de feudo antiquo non loquimur, si debetur, debebitur ex forma feudi, & nō ex dispo-
469 sitione istius c. † Cessante ergò ratione quare inter viuentes iure francorū vita, & militia, atq; dos de paragio debetur, cessat dispositio iuris c. cū cessante de appella. l. quod dictū de pact. Bar. in cons. 6. l. adigere §. quamuis de iure patro. ¶ Quartum
470 non obstat: † quia nō est verum, quòd dos ratione exclusionis debeatur: sed excluditur primogenita ratione dotis consequutæ: nam fœmina ad feudorum successionem non vocatur: nisi masculorū defectu, & dotata excluditur, per istum tex. & existens in capillo si primogenita non est dotata, non dicitur excludi: sed nō vocari ad successionem, & respectu nō vocationis, aliquid non debetur. ¶ Nec contrariæ opitulatur opinio. cōstitutio vt de successionibus, nec constitutio Comitibus: qm̄ locum habent, quando de ascendentiū, & sic de patris successione tractatur: tūc soror à fratre, vt excludatur dotem habere debet: secùs est hic, vbi de collateralium successione tractatur. ¶ Quintum nō refragatur: quia simili modo locū habet in filia, quæ dotem habere debet, & ità procedunt allegata per Paris. nos verò loquimur in sorore, quæ à fratre nihil habere debet: nisi in subsidiū quādo soror, vnde se dotare nō haberet, si est vtrinq; cōiuncta: nam tunc nō virtute statuti: sed alia ratione, alimenta, vel dos debetur. ¶ Sextum nō obst. nam soror in fratris successione à superstite fratre nō excluditur ratione dotationis: sed ratione masculinitatis: ꝗa nō vocat: nisi masculorū defectu. ¶ Septimū non refragatur, ꝙ dos ratione exclusionis debeatur: quia (vt diximus) non est verū, vel illud est verū, quod de feudo antiquo dicitur, ꝙ licet vltimo succedat morienti: in bonis tamen primi succeditur acquirentis, vndè licet respectu decedētis, sit collateralis: respectu tamen primi acquirentis est de descendentibus: quia resp. ꝙ feudū postquam ad fratres peruenit, nō amplius

pater-

paternũ: sed fraternũ dicitur, per ea, quæ cõmuniter tradunt Doct. in l. 1. §. veteres ff. de acq. hær. & priuatim ait Bal. in l. 1. ff. de re. diui. & diximus suprà eod. nu. 394. ¶ Octauum nõ obst. quia inibi iam est responsum. ¶ Nonum, & vltimum nõ refragatur: nam resp. do. Blas. Lanc. hic q. 2. vbi prius melius contrariũ format, & deindè dicit, ꝙ si feudum à stipite cõmunis agnationis trasuersali morienti prouenit, & tunc feudũ cũ onere suo dotandi, & alimentãdi ad quẽlibet transit, & per quodcumq; medium, sicut prius cæteri descendentes tenebãtur, ità successor tenebitur: sed si feudũ ad transuersales venit, qui de descendentibus à primo stipite non sint, puta si feudũ à patre proueniens, ad vterinũ deueniat, & tunc non transit cũ onere dotãdi sorores vterinas morientis, nec cũ onere alendi, alios fratris vterinos: quia ad hoc iure cõmuni nõ tenebatur, si bene transiret cum onere fratrum, vel sororum cõsanguineorũ, si casus dari potest, in quo vterinus cõsanguineo fratri, vel sorori ꝓferatur, in feudo paterno, de quo ibi satis fuisse dictum asserit, & hoc verius esse, & omnia cessare inquit. ¶ Secundò respon-
472 det: † nam in feudorũ successione vltimi morientis persona consideratur, sm̃ And. in c. fi. col. 4. ver. mater, & in c. 1. impe. lothar. & in regno expeditum esse per istum tex. quo defuncto succeditur, & nõ primo acquirenti, & ità (inquit) sentire salua sanior sententia, & sic cõcludimus, ꝙ in successione transuersalium, neq; vita, & militia, neq; dos de paragio à collaterali succedente alteri eiusdem gradus debeatur. ¶ Limitanda tñ videtur hæc cõclusio: nisi forma feudi repugnet, qua vocarentur: nã hoc cap. si aliquem, forma nõ repugnante intelligitur, sm̃ cõmunẽ intellectũ, vt diximus suprà in ꝓlud. ¶ Insuper ꝓdicta intellige: dummodo ꝙ in aliquo regni constitutiones non corrigantur: quia legum correctio omnino est vitanda. l. sancimus C. de testam. l. præcipimus. C. de appel. & præsertim per subauditos intellectus. glo. not. in cap. cupientes. §. ꝙ si per viginti de elect. in vj. glo. in auth. ex testamento. C. de coll. c. causam de rescr. ¶ Postremò
473 est aduertendũ, † ꝙ prædicta quæ de primogenità dotatà diximus, vt excludatur ab existente in capillo, locum habent etiã in moniali, quæ spirituale cõtrahit matrimonium, vt si ei monasterium ingrediẽti dos assignata fuerit, illa, vti dotata ꝓ hoc statu excludetur. Bald. Nouel. in tract. de dote par. 1. vers. alio modo, & tertiò, ref. & seq. Paris. in cons. 62. nu. 6. vol. 3.

IN VERBA.

IN CAPILLO.

SVMMARIA.

1 *Mulier in capillo quæ dicatur?*
2 *Iniuria maiori dominus afficitur, si in eius domo, quàm si extrà delictũ committatur.*
3 *In capillo verba, quid significent?*
4 *Vidua vestibus lugubris incedere solet.*
5 *Vxor mortuo viro, lugubres vestes habere debet ab hæredibus.*
6 *Nuptiæ vndè dicatur?*
7 *Mulier in capillo nobiliori cum feudo nubere potest, quàm ea, quæ nupta est sine feudo.*
8 *Mulier nupta mutat domiciliũ, & familiã ante traductionẽ ad domũ mariti, & antequã carnaliter cognoscatur.*
9 *Domus, dictio: varijs modis sumitur.*
10 *Capillus dictio: quid significet?*

IN CAPILLO. Mulier in ca-
1 pillo quæ dicatur? † arduãq. in Regis Charoli Curia fuisse inqt Iac. de Beluiso, vt refert Alua. in c. 1. §. rursus quæ fuit pri. cau. bene. ami. Et primo dicendũ vr̃, ꝙ mulier in capillo dicatur, q̃ in domo, & familia fratris existit ꝑ d. §. rursus, vbi dr̃, ꝙ vassallus feudũ amittit, si se immiscuerit sorori dñi in eius domo manẽti, q̃ in capillo dr̃, & sic q̃ adhuc in domo fratris manet, in capillo dici vr̃, ità sentire vr̃ Alua. ibi dùm dicit illũ tex. intelligi debere nõ solũ de in nupta q̃ capite discoperto, sm̃ morem longobard. in capillis incedere solet, q̃ adhuc ĩ domo fratris existit, & domicella appellatr̃, quasi in domo celãs: qa stat in domo celata, siuè pucella, vel pulcella, sm̃ And. sed etiam de maritata, q̃ adhuc fratris domo stat, vna cũ marito suo, vt multoties accidit: se nã
2 † dñus maiori afficitr̃ iniuria ꝑꝑ delictũ in domo cõmissum, quã si extra domũ committeretur cap. 1. §. 1. quib. mo. feu. ami. l. ꝙ ait ff. ad leg. iul. de adulte. glo. in verbo sciens in d. c. 1. §. 2. quib. mo. feu. & idẽ de vidua, quæ posteà in domum domini fuit reuersa, & idẽ desponsa, & nõ dùm traducta ad domũ viri ad quod dicit facere. §. si vxor instit. de nup. & l. tutor. ff. de sponsa. ità etiam exponit hic Gul. Pern. dùm dicit in capillo. i. in domo, & familia patris. ¶ In cõtrarium, ꝙ mulier in capillo dicatur tm̃ pulcella, vel virgo, quæ adhuc non est nupta etiã quòd non sit in domo, & familia fratris facit tex. noster, vbi existens in capillo ad differẽtiã maritatæ ponitur

¶ Secūdò facit tex. in d.c.1.§.rursus ponderādo in tex.dictionē (adhuc) quæ temporis continuationē denotat, quasi nūquā à fratris domo exiuisse: sed semper cū fratre habitasse, quo medio, saltē vidua, quæ domū fratris exiuit, & ad illam est reuersa sub hoc nomine non compræhendetur.
3 ¶ Tertiò facit: † nā verbū (in capillo) est longobardū, & puellas nō dùm nuptas significat, quæ in capillis, sinè cooperimento in capite incedere solent, vt cōmuniter fit Bononiæ, sm̄ glo. in d. §. rursus quā ibi refert & seq. And. & Alua. & hic Gul. Per.
4 † & viduā capite discooperto, & in capillis incedere nō solet, imò capite quodā velo nigro cooperto, & vestibus lugubris vestita, vt ait Bal. in c. 1. vers. dicit lex. nu. 6. quo tēpore miles inuesti. pet. deb. & in cons. 478. quædā sunt in fin. vol. 5. vbi di-
5 cit, † quòd vxor sicut habere debet alimenta itā, & pannos nigros viduales, sinè quibus honestè incedere nō potest, mortuo viro argu. no. l. sicut ff. de oper. lib. & no. in l. decreto C. de his qui no. infam. &
6 nuptæ etiā velate incedere solēt, † vndè nuptiæ ab obnubendo. i. velādo dictæ sunt: q̃a velatæ incedere debent, sm̄ Isido. quem refert glos. instit. de patri. potest. in princ. meminit etiā Pet. Greg. in tract. de concess. feu. p. 4. q. 5. vbi etiā allegat c. hæc imago 33. q. 5. & adde Io. Arna. in c. imperialem §. fin. nu. 28. de prohi. feu. alien. per Fede. ergò sub verbo in capillo nec vidua, nec nupta cōprehēdetur. ¶ Quartò si exponeretur: existens in capillo. i. in domo, & familia fratris, sequeretur, quòd feudū ratione familiaritatis, & cōuersationis cū fratre in eadē modo daretur, quod nō est verum, nec p̃sumēdum: nam feudum existenti in capillo, potius, quā nuptæ datur:
7 † quia saltē quò ad viuit aliquantisper melius in ea familia, & agnatio conseruatur, quæ digniori cum feudo nubere pōt, quam nupta sinè feudo reperiatur, quæ adeò digno nubere nequit, cū regulariter mulieres sinè dote non nubat l. 1. in fin. ff. de do. exca. Andr. in consti. quamplurium col. 3. ver. nullus libenter, & ibi Affl. & diximus suprà verbo maritata in prin. & datur: quia non est prouisum existentibus in capillo de alimentis, sicut est prouisum nuptis, quas maritus alere tenetur. l. quod si nulla ff. de relig. & sump. fune. l. si cum dote §. si nauem ff. solu. mat. ¶ Sed contra hoc dici potest, quòd imò feudum existentibus in capillis, datur: ratione quia
8 sunt in domo, & familia fratris: † nā maritata dicitur excludi; quia nupta domicilium, & familiam mutat, etiā antè traductionem ad domū mariti, vel prius quam carnaliter cognoscitur l. ea quæ la 2. & ibi gloss. ff. ad muni. Bart. in l. fin. §. penul. in prin. ff. eod. titu. quas citat ad hoc Bru. in tract. de statu. fœm. exclu. art. 16. memb. 4. q. 19. nu. 286. & diximus suprà verbo maritata q. 4. in primo intellectu. ¶ Sed ad
9 hoc dici potest, † q̃ domus in iure varijs modis sumitur. Corn. in cons. 65. pro diuisione litera. g. vol. 1. & cons. 198. in proposita in litera. b. vol. 3. & cons. 61. videtur in litera. a. Firmia. in suo repert. in verbo domus vers. 3. & tunc si domus capitur p̃ domicilio vbi habitat, vt in l. 1. §. domus ff. de aleat, vel pro loco vbi sedes, & tabulas habemus, familiarumq; rerum cōstitutionem l. in lege censoria ff. de verb. sign. & nō per hoc, q̃ est soror in domo fratris, ei feudū defertur. Aut domus dictio capitur cippo, stipite, stirpe familia, vel casata, quæ sinonima sunt, sm̄ Bal. col. 2. vers. secundo no. Ange. & Imo. in l. peto §. fratre. ff. de leg. 2. prout capit Paris. in cons. 35. si in præsenti num. 2. 3. & 4. vol. 3. cui concinnè facit Virg. carmen lib. 5. Set gestusq; domus tenet, à quo Sergia nomen, & tunc verè feudū defertur sorori: ratione q̃a soror est in domo, & familia fratris, quæ melius in ea, quæ est in capillo, quā in nupta, vel vidua cōseruari pōt. ¶ Nec obst. tradita per Alua. in d. §. rursus: quia si quod in existente in capillo disponitur, etiam in vidua locū habere firmat: nō ista ratione firmat, quòd appellatione existentis in capillo vidua cōprehendatur: sed diuersa ratione videlicet: q̃a itā dn̄s iniuria afficitur si vassallus sorores in capillo, sicut si viduas in eius domo cognouerit. arg. c. 1. quib. mo. feu. ami. l. illud ff. ad l. aqui. l. à titio ff. de ver. obl. sic. n. cōcluditur, q̃ virgo, quæ nō dùm nupsit in capillo dicitur.
10 † Et hic capillus pro capitis capillo sumitur, vt in auth. vt nō lux, con. na. in rub. & nigro c. cū te ab c. de sen. & re iudi. grāmatici verò capillū pro omni pilo sumūt, quod facit pro consuetudine, quæ hodiè est, q̃ virgines, cum nubunt, ciliorū pilos auferunt, quos antè dùm virgines erant, habebant, vt pulchriores videantur.

IN VERBVM.

PRÆCEDAT.

SVMMARIA.

1 Primogenitura ius seruatur inter maritatas, & dotatas concurrentes.

2 Maritata, & dotata sola concurrens succedit in feudo excluso fisco per c. si aliquem.

PRAECE-

1 PRAECEDAT. No.† φ primogenita maritata, & dotata non existente aliqua in capillo, sucedit in feudo, & secundogenita etiam maritatæ, &
2 dotatæ prefertur. ¶ Item no. † φ maritata, & dotata sola cõcurrens, aliqua alia non existente, succedit excluso fisco. Ita hunc tex. apertum ad hoc esse dicit Io. Aloy. Sept. hic ver. 2. dico, citat etiã cõst. vt de succesionibus in §. filiæ, vbi filia in capillo maiores dotatas excludit, ergò non existentibus filiabus in capillo, dotatæ succedũt pro quo est cons. Paris. 62. in prin. vol. 3. volens statu. dotatam excludens, indotatã includere, & ità ipse Septimus tandèm cõcludere inquit Gul. de Per. in cõs. 12. & hunc casum habuisse in feudo dela Garchiera de terra Noti cum filia Nicolai de Liante.

IN VERBVM ANTIQVIS

SVMMARIA.

1 Collaterales in feudis antiquis vsq; ad quem gradum, & quomodo succedant tàm per cap si aliquem, quàm per ius feud.
2 Feudum paternum quod dicatur?
3 Feudum paternũ dupliciter capitur.
4 Paterno in feudo, quot personæ nomen genitoris habentes cõtineantur?
5 Gradus dempto stipite computatur.
6 Cõsuetudo optima est legũ interpres.
7 Primi acquirentis persona in graduũ enumeratione: an contineatur?
8 Antiquum feudum ab ascendente acquisitum vsq; ad quartum gradum dicitur.
9 Antiquum feudum dicitur, quod verè est ãntiquum, & de eo inuestitura fit, vt de feudo nouo.
10 Ius quæsitum agnatis ex inuestitura ab eis inuitis auferri non potest.
11 Agnato non consentienti, etiam si cæteri omnes consenserint præiudicari non potest in feu.
12 Feudum nouum iure antiqui feudi concessum, nouum censetur.
13 Veritas & substantia rerum hominũ denominatione non immutatur.
14 Feudum si alienari, multo magis eius formã mutari potest.
15 Feudũ informe: an sit hæreditarium?
16 Cap. Reg. Alfonsi: item sia sua merce, de præteritis, & nõ de futuris feudis informibus loquitur.
17 Feudum nouum iure antiqui feudi concessum: an antiquum dicatur?
18 Feudum antiquum dicitur, quod à rege sibi deuolutum denuò conceditur, sub verbis, pro vt pater tuus, & alij antecessores illud habebant, & quomodo intelligatur?
19 Creditorũ iura (feudo deuoluto) resoluuntur.
20 Feudum dicitur, ob felloniæ culpam non tamèn ipso iure deuolutum, si simpliciter culpa remittatur
21 Sententia requiritur, vt vassallus ob culpam feudo priuetur regulariter: nisi in 16. casibus. remissiuè.
22 Sententia declaratoria exigitur, vbi aliqua re quis ipso iure ob aliquid priuatur.
23 Inuestitura de feudo deuoluto ipso iure ob culpam in alium, quam in dominũ commissam, antè sententiam declaratoriam fieri non potest.
24 Feudum deuolutum ob lapsum temporis, vel lineam finitam, sinè citatione, processu, sententia, & etiã temporis dilatione, quæ condennatis conceditur, dominus sibi capere, & alteri concedere potest.
25 Fellonia: quæ, & vndè dicatur?
26 Rebellis facti notorij permanentis bona feudalia abq; sententia fisco deuoluuntur in regno.
27 Fellonia de culpa constito vni ex iudicibus, ad quem spectabit mag. cur. feudum fisco deuoluitur, ac si omnia fuissent sollemnitèr acta, iure regni.
28 Feudum antiquum dicitur, quod ipso iure curiæ deuolutum est, & simplicitèr indulgentia criminis sequitur, si punitio in feudo tãtùm oriebatur.
29 Priuatio feudi semper intelligitur, si dominus voluerit, dato quòd ipso iure fiat.
30 Culpam dominus remittendo, quandò feudi priuationem nolle videatur?
31 Indulgentia sola, vel culpæ remissio in dubio ad pœnam corporalem: & non ad remissionem priuationis feudi refertur si duplex ex crimine oriebatur punitio.
32 Confiscatio feudi ipso iure per solam indulgentiam: nisi concurrat restitutio, remissa non censetur,
33 Verba: restituo, indulgeo, & remitto; quid significent?
34 Restitutio ad feudalia deuoluta, & alteri concessa non extenditur.
35 Feudu antiquum dicitur, ipso iure deuolutũ, & per verba (restituimus) vel

vel alia æquipollentia, denuò concessum.

36 *Et etiamsi sint verba (de nouo concedimus.) & quomodo intelligatur?*

37 *Feudum nouum ratione noua pactionis nouum dicitur.*

38 *Feudum nouum quod dicatur?*

39 *Feudum nouum dicitur, quod est antiquum, & iure noui feudi reconceditur, agnatis consentibus.*

40 *Iniuria nulla fit volenti.*

41 *Taciturnitas agnatis præsentibus nõ nocet, cum antiquum feudũ iure noui feudi reconceditur.*

42 *Feudum nouum dicitur, si deuolutum, secuta sententia, & naturali possessione, simpliciter denuò reconceditur.*

43 *Etiàm si sub verbis (restituimus, & de nouo concedimus) reconcedatur, in dubijs.*

44 *Et: dictio: pro id est.*

45 *Restituo verbum ratione adiunctorũ, alteratur.*

46 *Confirmo verbum: quid importet?*

47 *Feudum ipsò iure deuolutum, & simpliciter reconcessum: quando nouũ dicatur?*

48 *Feudum nouum dicitur, si ipso iure deuolutũ, reconcedatur sub verbis (plenè remittimus) vel (plenè indulgemus.)*

49 *Indulgere verbum: quid importet?*

50 *Remittere verbum: cuius vis existat?*

51 *Plenè: aduerbij significatio.*

52 *Feudũ nouum dicitur, si deuolutum reconceditur sub verb. indulgemus, plenè indulg. facimus gratiam, vel plenè facimus gratiam,*

53 *Gratiam, vel plenè gratiam facimus: an restitutionem ad pristinum importent?*

54 *Feudum nouum dicitur, si deuolutũ cum nouo pacto reconcedatur,*

55 *Feudum nouum, antiquum diuersarum personarum personarum respecta dici potest.*

56 *Castrum concessum in feudum paternum non extenditur vltrà quartum gradum.*

57 *Feudum antiquum, & paternum pro eodẽ pro mistuè quandoq; ponuntur.*

58 *Feudum antiquum quotuplex sit?*

59 *Feudum antiquum hæreditariũ; quale dicatur?*

60 *Hæres vniuersalis in feudo hæredita. successor esse debet.*

61 *Hæres in feu. hæred. oĩa gesta à prædecessore seruare debet, nec repudiata hæreditate, nec repudiata hæreditate, feudum habere potest.*

62 *Hæres contrà factum defuncti nõ venit, etiam si confecerit inuentium.*

63 *Feudum familiare, rectũ seu ex pacto & prouidentia, quod, & vndè dicatur?*

64 *Pactum quid sit?*

65 *Feudum hæreditarium potest dici ex pacto.*

66 *Feudum ex pacto & prouidentia dicitur illud quod agnatus repudiata hæreditate, habere potest.*

67 *Filius in feud. ex pacto & prouiden. cur patris hæreditatem adire teneatur?*

68 *Inuentariò non confecto, successor contrà factum defuncti venire non potest, etiam in feudo ex pacto & prouidentia.*

69 *Inuentariũ in feudo ex pacto & prouidentia adeuntis iura conseruat.*

70 *Feudum mixtum: quod, & vndè dicatur?*

71 *Inuentario confecto in feudo mixto: an successor contrà factum defuncti venire possit?*

72 *Mixtum feudum in hæreditatis petitione, vel in fideicommissi restitutione: an veniat?*

73 *Agnati, & filij ad feud. ex pacto & prouiden. etiam repudiata hæreditate aspirant.*

74 *Feudum mixtum quod vocatur, est hæreditarium.*

75 *Feudum iuris fracorũ quod dicatur?*

76 *Feudum primogenitis domini fauore defertur.*

77 *Feudum iuris francorum in quibus differat à feudo ex pacto & prouid. & feudo mixto.*

78 *Pater de feudo cũ clausula iuris francorum, prætermisso primogenito in secundogenitum nullo modo disponere potest.*

79 *Primogenituræ ius diuina, canonica, & consuetudinaria lege firmatum.*

80 *Nemo facere potest, vt leges in sua dispositione locum non habeant.*

81 *Primogenituræ ius ab intestatò locum habet.*

82 *Pater, vt intèr liberos disponere non possit, est contrà ius sanguinis.*

83 *Primogenitum excludi, & alios admitti: est contrà rationẽ naturalem.*

84 *Statu, quæ præferunt masculos fœminis, vel primogenitos alijs intelligi strictè debent.*

85 *Tenor inuestituræ cuicumq; feudorũ naturæ, & legi derogat.*

86 *Primogenitus ex inuestitura vocatus fea-*

feudo non nouo ex pacto priuari non potest.
87 *Alienari potest in secundogenitum feudum antiquum ex pacto, si non est clausu. iuris francorum.*
88 *Feud pro te, & liberis: an vni filiorũ assignari possit?*
89 *Feuda omnia indiuidua per c. volētes?*
90 *Hareditarium feudum in vlteriores, agnatos, dummodo non in prorsus extraneos, iure feudorum alienari potest.*
91 *Etiam sinè domini assensu.*
92 *Assensus principis in feudorum alienatione per c. volentes bentur in regno.*
93 *Hareditarium feudum, vt res allodialis censetur, si in alienatione est domini assensus.*
94 *Fauor acquirentis in feudo hared. & posterorum in feud. ex pacto, & domini in feudo iuris francorum inspicitur.*
95 *Feudum: an antiquum, vel nouum præsumitur?*
96 *Feudum informe à nemine possessum, & vbi inditia pro altero non sunt, antiquum, vel paternũ præsumitur.*
97 *Interpretatio benignior est sumenda.*
98 *Possessio defũcti in feudis naturalitèr continuatur in proximũ agnatum.*
99 *Præsumitur feudum secundum illam opinionem, quæ præsumptionem pro se habet.*
100 *Possessor in actorem onus probandi transfert.*
101 *Possessio defuncti continuatur in haredem, tam in feudalibus, quam in allodialibus, in regno.*
102 *Possessorium remediũ quodcunq; hares virtute continuata in eum possessionis à defunto intentare potest in regno.*
103 *Actoris intentione fundata, reo probandi onus incumbit.*
104 *Antiquitatis ratione feud. paternum presumitur.*
105 *Antiquum feudum non præsumitur, si intermedia appareat concessio.*
106 *Præsũptio, quod feudũ nõ sit antiquũ est si feu familias ꝑ diuersas ꝓcessit.*
107 *Inditium paterni feu. est possidere partem feu.*
108 *Ius indiuiduum in vna extremitate, alia in extremitate, præsumptionem parit.*
109 *Res vna diuerso iure censeri non debet.*
110 *Informe feudum: an hareditarium, vel an ex pacto & prouidentia præsumitur?*
111 *Feudum in dubio pro se & hared. præsumitur, & an ob id hareditariũ dicatur?*
112 *Feudum pro se, & suis.*
113 *Cap. volentes: an locum habebat in feud. informi?*
114 *Natura feudi quid sit?*
115 *Consuetudo infeudandi: quæ sit in regno?*
116 *Consuetudo illa, quæ viget tempore actus, probari debet, cum actus interpratari debet secundum consuetudinem.*
117 *Consuetudo non inducitur in his, quæ sunt mera voluntatis superioris.*
118 *Consuetudo infeudandi in regno est hodiè vniformis.*
119 *Comunis forma in regno est pro te, & haredibus, ità quòd viuatur iure francorum.*
120 *Cap. Reg. Alfon. de præteritis, & non de futuris loquitur feudis, & n. 139.*
121 *Casus omissus in iuris dispositione remanent*
122 *Dubia dispositio secundũ casum successionis ab intestato interpratari debet.*
123 *Coniunctus vtrinq; vterino prafertur.*
124 *Masculus fœminam excludit: licèt paritèr vocentur.*
125 *Inuestit. à success. ab intestatò declaratur.*
126 *Dispositio ab intestato est, vt francorum iure viuatur in feudo.*
127 *Baronia est nomen vniuersale, & omnia feuda, siuè prædia compradit.*
128 *Consuetudo vicinorum, & domus, quòd vixerint iure francorum, probat ius francorum.*
129 *Consuetudo principis: an operetur, vt francorum iure viuatur.*
130 *Gul. Pernus sibi contrarius.*
131 *Clausula iuris francorum: an faciat feudum ex pacto & prouidentia?*
132 *Expræssio eorum quæ tacitè insunt pratèr voluntatem, nihil operatur.*
133 *Feudum informe ex pacto & prouidentia præsumitur, secundum veriorem intellectum.*
134 *Forma non apparente, illa præsumitur, quæ est de iure regni.*
135 *Feudum pro se & haredibus, pro se & liberis præsumitur.*
136 *Hares: dictio: expræssa à lege, vel ab homine: quid operetur?*
137 *Hareditatis qualitas non præsumitur.*
138 *Indiuidua feuda titulata sunt iure feud.*

Franco-

192 In-

192 *Intellectus ad cap. volentes: ibi in vnã eamdemq; personam.*
193 *Sermo in vna vice verificatur.*
194 *Testamentum qui facere potest, plures gradus hæredum facere potest.*
195 *Regula. l. boues. §. hoc sermone multis modis limitatur.*
196 *Sermo in pluribus vicibus verificatur in materia fauorabili.*
197 *Vltima voluntatis materia est fauorabilis.*
198 *Dominus feudi mutationi cõsentiens; quando sibi præiudicet?*
199 *Consentiens sua iura perdit, alienaq; fortificat.*
200 *Consensus ad vnum effectum, non trahitur ad alium.*
201 *Resoluto iure datoris: an resoluatur ius acceptoris, si in alienatione regis assensus interuenit.*
202 *Confirmans donare videtur.*
203 *Assensus regis in alienatione: quid operetur.*
204 *Clausula (iuribus Curiæ, & alterius semper saluis) subintelligitur: licet non exprimatur.*
205 *Cautela ne feudi forma mutetur, cum præstatur regis assensus in alienatione feudi.*
206 *Clausula finalis (natura, & forma feudi in aliquo non mutata) non refertur ad non expressa.*
207 *Clausula finalis ad superiora non refertur si contradictio implicatur, vel sermonis rectitudo læditur.*
208 *Resoluto iure datoris, quòd resoluatur ius acceptoris: per quæ verba intelligatur?*
209 *Assensus regis, vt operetur, parit regi præiudicium.*
210 *Vassallagij ius, & seruitium militare remissum quãdo censeatur, per regis assensum in alienatione.*
Feudi quæcunq; forma mutari potest in præiudicium mutantis, ibid.
211 *Ignorãtia præsumitur in muliere, & in eo, qui inuestituram non cœpit, vt feudum non mutetur.*
212 *Error inuestituram non mutat.*
213 *Inuestitura aliter capta, quàm sit, in dubio ex errore præsumitur.*
214 *Mutatio formæ feudi regis assensu: quando in successorum præiudicium intelligatur?*
Qualitas noua in confirmationẽ feudi adiecta: quando seruanda sit? ibid.
Pactum nouũ dicitur, quod veteri additur, vel ab eo detrahitur, & est seruandum, ibid.
215 *Effectus feudi antiqui, noui, hæreditarij, vel ex pacto, & prouidentia.*
Differẽtia nulla est inter feudũ nouũ, & antiquũ, circa collateralium successionem, inter ius feudorum, & cap. si aliquem, ibid.
216 *Transuersales non succedunt in feudo antiquo de iure feud. & qui succedũt nõ transuersales: sed descendentes respectu primi acquirentis dicuntur.*
Collaterales in feudo nouo non succedunt: nisi ex pacto, & quomodo intelligatur? ibid.
217 *Transuersales succedunt in feudo nouo, concesso iure antiqui feudi, dummodo, quòd concedens de nouo, antiquum facere possit, vt Princeps: secùs si sit Prælatus.*
Collaterales tàm in feudo nouo, quàm in antiquo per cap. si aliquẽ succedũt vsq; ad septimum gradum, ibid.
Descẽdẽtes tàm in feudo antiquo, quã in nouo in infinitum succedunt, ibid.
218 *Ascẽdẽtes in feudo nouo nõ succedunt regulariter: fallit in certis casibus.*
Pater succedit in feudo nouo filio patris cõtemplatione concesso, & quãdo patris cõtemplatione filius inuestitus censeatur? ibid.
219 *Ascendentes in feudo antiquo vsq; ad septimum gradum succedunt.*
Pater in feudo filio proueniẽte aliundè, quàm ex cõtemplatione sua, vel à cõmuni parente non succedit, ibid.
220 *Feudum successione quæritur.*
Inuestituræ renouatio infrà quãtum tempus peti debeat? ibid.
221 *Feudum nouum iure feudorũ, & iure regni quomodo quæratur?*
Pares Curiæ ad probationẽ feudi noui admittuntur: secus si feudum sit antiquum, ibid.
222 *Testes etiam extranei admittũtur ad pbationẽ inuestituræ feudi antiqui, dummodo, quòd non sint fœminæ.*
Testimonium fœminarum in feudo nõ valet, ibid.
223 *Iuramentũ in supplementũ pbationis fœminæ in causa feudali nõ defertur, si per vnũ testẽ omni exceptione maiorem intentionem suam probauerit.*
Pares Curiæ qui sint? ibid.
224 *Hæreditariũ feudũ tàm antiquũ quã nouum sine domini, & agnati proximioris assensu in vlteriorem agnatũ alienari potest, iure feudorum.*
Alienatio sine assensu domini iure feudorum est ipso iure nulla, ibid.
225 *Rex concedendo feudũ, eligit sibi vassallum, & eius familiam quietam ad seruitia sibi præstanda.*

Seruitia domino diminui nō debēt, ibid.
Vendens feu. domini assensu desinit esse vassallus, ibid.
Nihil est tàm naturale, quā res dissolui eo vinculo, quo est ligata, ibid.
226 Hæreditariū feud. citrà ius & nomen hæredis haberi non potest.
Hæres contra factum defuncti nō venit, ibid.
Hæredis, & defuncti vna & eadē persona censetur, ibid.
227 Assensus Principis: sed non agnatorū in feud. hæred. alienatione exigitur iure feud.
Feudum hæreditarium: an differat ab allodio? ibid.
228 Alienatio feudi iure const. nisi specialiter regis assensu cōfirmetur, nō valet.
Assensus regis in alienatione feud. est remissus in regno per c. volentes, ibid.
229 Assensus, seu licētia Principis in alienatione feudi propter multa exigitur in regno.
230 Assensus regis exigi debet in regno, vt rex recipientem feudum habilitet, vt æque digna persona censeatur.
231 Æque digna persona recipiens feudū intelligitur respectu venditi feudi.
232 Assensus regis exigitur in alienat. feu. vt fidelitatis iuramentum præstetur.
233 Iuramentum fidelitatis personaliter præstari debet, nisi sit absens, vniuersitas, pupillus, vel simi. quia tūc sufficit præstari per procuratorē, sindicū, tutorem, & similes personas.
Assensus regis in alienatione exigitur, vt Princeps notitiā habeat de feudi alienatione, & infrà mensem deliberet: an illud pro decima parte minus, vel decimam velit, ibid.
234 Decima in feudo est, vt quinquagesima in emphyteusi, & an releuium vtrinq; dicatur?
Releuium vnde dicatur? ibid.
Releuium in regno, introitum iure ciuili dicitur, ibid.
235 Notarij de instrumētis feuda tangētibus quibus notitiam dare teneatur?
Decimæ ius occupantes qua pœna plectantur? ibid.
236 Decimæ ius de contractu venditionis, vel permutationis, pecunia interueniente, & non de alijs alienationibus, & de pecunia, quæ interuenit, soluitur per cap. volentes.
Vendere verbum omnem alienationis speciem comprehendit, ibid.
237 Decima in feudo, vel laudimium in emphyteusi de cōtractu diuisionis nō soluitur.
Decima ex datione in solutū feudi soluitur, ibid.
238 Decima, vel laudimium ex datione in solutū facta his, qui sunt de comprehensis in inuestitura non soluitur.
Extensio rationis identitate in feudo admittitur, ibid.
Decima soluitur ex necessaria feudi in solutum datione per Curiam, ibid.
239 Statutū de vēditione loquēs de voluntaria, & nō de necessaria intelligitur.
Decima fisco: an debeatur ex feudo dato in dotem? ibid.
240 Res æstimata in dotem emptionem, & venditionem facit.
Decima fisco debetur ex feudo ī solutū dato p quātitate dotis restituēdæ, ibi.
241 Decima nō debetur fisco de feudis alienatis vel adiudicatis, vsq; ad summā venciarū 30. redditus anno quolibet.
Decimā fisco de feudo emptor soluere tenetur, & non venditor, ibid.
Gabella ab emptore, & nō à venditore solui debet stāte statu, quod ex cōtractu vēditionis soluatur gabella, ibid.
242 Releuium à decima differt.
Releuia quomodo soluantur, tàm per descendente, quàm per transuersales? remissiuè, ibid.
243 Decima, nec releuiū fisco soluitur, pro alienatione rei concessæ ad francum allodium.
244 Assensus regis requiritur in alienatione, vt cesset regula, quod soluto iure datoris soluatur ius acceptoris.
Resoluto iure datoris, resoluitur ius acceptoris, ibid.
Alienatio feudi, quando ex persona emptoris resoluatur? ibid.
245 Licentia alienandi feuda per cap. volentes data, quid operetur?
Alienans feudum ius tātū, quod habet in emptorem transfert, ibid.
246 Regula resoluto iure datoris, resoluitur ius acceptoris, locum habet, cū in alienatione Principis assensus adest, cum clausula (iuribus Regiæ Curiæ semper saluis.)
Licētia alienādi feuda per cap. volentes cōceditur absq; iurium Curiæ læsione, ibid.
Emptori nō est cautum per cap. volentes, quin soluto iure datoris, nō resoluatur ius acceptoris, ibid.
247 Feudū pro te, & hæredibus de tuo corpore, & c. reuocatur p Curiā à quocūq; possessore, si nō habens filios illud alienat, & deinde sine prole decedat.
Rex præstando assensum in venditione feudi, censetur emptorē inuestire per

pra-

non preiudicat promimo agnato: nisi à die scientię post delatū ſibi ius, tempus ad opponendū exceptionem non numeratę pecuniæ transierit.

502 Factum vnius alteri nō nocet in feudo ex pacto, & prouiden.

503 Adminiculo alterius: nisi cum sua causa quis non vtitur.

504 Dotario pro soluendo feudū antiquū ex pacto, & prouid obligari potest.

505 Dotariū: nisi sit constitutū nō debetur in feudalib⁹ secus in allodialibus.

506 Statu de lucro dotis loquens an locū habet in feudalibus?

507 Corrolatiuorum in vno dispositum, in alio locum habet.

508 Dotarium cōstitutum super feudo ad quem pertineat?

509 Dotarium in pecunia constitutū quantum est & à quo exigi potest.

510 Antiquū feudū ex pacto & prouidentia: an pro dotario alienari possit?

511 Dos dotarium: & antifatum paribus passibus ambulant.

512 Executio pro dotis solutione in subsidiū fit in feudo.

513 Fructus percepti ex feudo super quo executio pro dotis solutione effectum habuit: an ex tenuent sortem?

514 Dotis debitum est onus feudi.

515 Rex immobilia, quæ alienari non possunt, pro dotario vxori dare potest.

516 Dotarium quot modis nuncupetur?

517 Dotarÿ antiqua significatio, & sollennitas.

518 Dotarium in actu intèr viuos: & non in testamento constitui potest.

519 Constituo verbum quid importet?

520 Donans simpliciter, inter viuos donare censetur, etiam si donet in mortis articulo.

521 Dotariū inter viuos p verba ad vltimas volnutates apta constitutum non debetur.

Relinquo verbum ad vltimas voluntates aptum ibi.

522 Verba ad vltimas volūtates apta, quātumcunq; in cōtractu ponantur, vt vltimæ volutates habentur: nisi de contrario constet.

523 Priuatus iuri derogare non potest, vt aliā verbis significationem tribuat.

524 Dotarÿ constitutio per confessionē intèr viuos in actu, vel in vltima volūtate: an valeat?

525 Dotarium: an ratione dotis solutæ debeatur?

526 Dotarium, vel donatio propter obsculum, non est donatio proptèr nuptias.

527 Aequalitas an seruetur in dote, & donatione propter nuptias.

528 vxor lucratur donationem ante nuptias siue dos soluta, siue non soluta siue nulla promissa sit. siue dictū, siue non sit in contractu.

529 Aequalitas an seruetur inter virū et vxorem in dote, & donatione propter obsculum?

530 Dotarium à balio, vel curatore minoris 15. annorum constitui potest.

531 Interusurio p dotis soluendo, feudū antiquū ex pacto alienari; an possit?

532 Feudū pro dote obligatū, pro interusurÿs obligatum etiam censetur.

533 Interusuriū regularitèr non debetur.

534 Interusuria in cōpensationē onerum matrimonÿ viro debentur.

535 Lucra dotis sunt fauorabilia.

536 Interusuria dotis vir per decennium nō petendo: an remisisse videatur?

537 Temporis cursus sine alio adminiculo liberationē præscriptione nō inducit.

538 ppter vnūquodq; tale, et illud magis.

539 Lex callidis machinationibus circunueniri non debet

540 Negligens melioris conditionis, quàm diligens esse non debet.

541 Vsuræ. sicut sors sunt priuilegiatæ.

542 Alienari potest feudum antiquum pro dote constituenda collateralibus.

542 Feudū à quacūq; veniens linea filiæ pro dote est obligatū vti pro legitima.

543 Dotis petēda ius ad hæredes transmittitur, antequā mulier nubat.

544 Transuersalis successor in feud. alteri eiusdem gradus dotē de paragio dare non tenetur.

545 Cap si aliquem locū hēt ab intestatò.

546 alinari potest feudum pro restitutione dotis nurui fienda.

547 Dotē constituere, & restituere, æquiparantur.

548 Vita & militia pro soluenda feudum alienari. vel constitui potest certum annuum super feudo perpetuò debendum.

549 Militia quadoq. p annuo reddituo capitur.

550 Vita & militia an loco alimētorū succedat?

551 Transactio: an fiat super alimentis?

552 Feudum tàm in extraneum, quàm in fratrem minorem pro vita & militia soluenda alienatur.

553 Vita & militia est onus feudi, quod in dominum, agnatum, & quēlibet possessorem transit, pro quo feudum in subsidium alienatur.

554 Vita & militia cōsistens in iure perpe

tuò debendo super feudo alienari pōt.
555 Frater iunior in vita sua vitã, & militiam alienare potest.
556 Alimenta vendi possunt.
557 Alienatur feudũ pro debito contracto cum Rege pro quo Baro fideiussit.
558 Alienatur feudũ ꝑ patrocinio præstito per aduocatũ pro defensione feudi.
559 Alienatur res sterilis feudi.
560 Alienatur feudum pro soluenda decima fisco.
561 Feud. an veniat ĩ generali obligatione.
562 Executione pro fienda an feudalia capiantur.

1 ANTIQVIS. No. † ꝙ collateralales in feudis antiquis succedunt vsq; ad gradũ trinepotis, sexus, & ætatis prerogatiua seruata. Quod intellige de collateralibus nõ descendentibus à primo acquirẽte indubitanter, quod cõtingere põt: puta si cõis auus à fratre, vel ab alio collaterali feudũ habuerit, deindè pater, & tertio loco filius successerit, cui filio modo frater sit è vtrinq;, siuè ex latere tantum coniunctus succedit: At si collateralis est descendens à primo acquirente, tunc est dubium, tum iure feud. tum iure istius cap. an vsq; ad trinepotis gradum, vel in infinitũ succedat? & do. meus propatruus do. Blas. Lancea hic q. 2, tenet, ꝙ de iure feu succedatur in infinitum in feudo antiquo, & id per hoc cap. non corrigatur; sed vti omissum in iuris cõis remaneat dispositione. l. cõmodissimè de lib. & post. rõe quià huic c. datur instantia, absq; eo, ꝙ ius cõe corrigatur, vt modo est dictum. & quià hoc c. inductum ad ampliationẽ, diminutionẽ operari non debet. Sed contrarium, ꝙ de iure feudorum non in infinitum: sed vsq; ad septimum gradum antiquo in feudo succedatur, latè examinando concludit Paris. in conf. 23. vol. 1. vbi testatur esse cõem opin. nos dixim' in ver. ad trinepot.

SEd pro enucleatione huiusmodi verbi (antiquis) queremus: quod dicatur feudũ antiquum, paternũ, & nouũ: quotuplex sit feudum antiquum: quod presumatur? an eius forma mutari possit: & qui sint eius effectus? & hoc pro sua dote sufficiet, hanc materiam examinare credebamus in c. volentes: sed quià modo occurrit tps nõ expectemus: nam teste celeberrimo Petrarca, cuius etiam meminit Gramm. q. 1. nu. 1.

La vita fugge e non s'arresta vn'hora;
E la morte vien dietro à gran giornate,
E le cose presenti, e le passate
Mi danno guerra, e le future anchora.

2 ¶ PRIMO igitur Quæro; † quod dicatur feudum antiquum, paternum, & nouum? paternum dicitur illud quod per patrem vel alium ascendentẽ vsq; ad quartũ gradum cõis agnationis est acquisitum c. 1. de succe. fra vel grad. succe. in feud. quẽ tex. ad hoc meliorẽ asserit Alex. in consi. 30. qm vol. 1. vt refert Pet. Rebuff. in declarat. a: bo. feu. diuisi. 4. sed ante eos meliorẽ esse dicit Bal. & Alua. ibi nu. 3. sed ꝑ hunc tex. hoc minime probatur: littera n. ibi ait *hoc est si fuit illius parentis, qui eius fuit agnationis cõis* parentes. n. vsq; tritauum proprio nuncupantur vocabulo: vlteriores verò, qui speciale non habent nomen; maiores vocantur. l. iuris consultus § parentes ff. de grad. doct. in c. 2. de ver. signi. Bar. in l. 1 §. generalitèr de leg. præst. in. Alex. & Iai. in rub. ff. de lib. & post. Alciat. in l appellatione parentis de verb. sign. vel sm aliam opinionem nomẽ (parentes) non solum vsq; ad tritauum: sed etiam in infinitum progenitores continet d. l. 1. §. generaliter de leg. præsta. l. quæ §. parentes de in ius voca. cum conc. per Ludo. Alua. in rub. ff. de leg. 1. nu. 117. cum pluribus seq. fo. 18. vol. 4. Tritauus est in sexto gradu d. l iuris cõsultus §. sextò gradu. instit. eo: ergò paternum feudum erit illud quod per ascendẽtes vsq; ad sextum gradum, vel infinitũ acquisitum erit; & non vsq; ad quartum gradum, vt ꝑdicti doct. voluerunt. ¶ Secundo allegatur. c. 1. de natu. suc. feud. vbi hec habentur verba. *paternum autem voco quicunq; ex superioribus id acquisiuit*. Et nec iste tex. probat: nam tantum est dicere (superioribus) quantum (maioribus) præsertim quià suum ex diametro contrariũ dictionis (maiores) positæ in dict. l. iuris consultus § parentes est dictio (posteriores) si. n. differens, tex. ibi dixisset (minores) postquam supra dixerat (maiores) vel suprà dixisset anteriores vel superiores, postquam dicere putabat infra posteriores: & non maiores, vt dixit; sed ideo quià idem est dicere maiores & minores; anteriores & posteriores superiores, & inferiores: superiores, & minores: & econuerso, & sic de sim. & ità feudum paternũ esset, quod à genitoribus vltrà sextũ gradum quæsitum esset. ¶ Propterea pro so-
3 lutione distingue, † ꝙ paternum feudum trifariam capitur: strictè, & propriè, largè, & largissimè: strictè & propriè sumpto vocabulo, paternum feudum nũcupatur, quod à patre est acquisitum, quod vocabuli ethimologia probatur paternum, à patre. arg. l. a. §. appellata ff. si cert. pet. ità tenet Marc. Anto. Nattè. in consi. 497. nu 2. hinc

2. hinc est etiam, quòd auitum feudũ dicitur, quod ab auo est quęsitum. Largè paternum feudum dicitur, quod ab aliquo ascendente, vsq; ad quartum gradum est quæsitum. tex. est quem nos meliorem de iure dicimus in c.1.§.hoc quoq; de succe. feud. dum ibi sunt verba *vsq; ad quartũ gradum tantum: quià poste à non vocatur feudum paternum*, & ita cõiter tenent ibi doct. Parisi. vbi plura citat in consi.5.nu 9.& consi.13. in princi. vol. 1. & cons 65.vol.3. & Marc. Anto. Nat. in d.consi. 467. nu. 2. Largissimè paternum dr̃ feudum, quod ab aliquo ex antecessoribus, vltrà quartum gradum suprà est acquisitum, quod propriè feudum antiquũ nuncupatur. vt no. glo. in c.1. in verbo inuestiti de succ. feu. & ità capitur in d. c. 1. de na. suc. feu. & c. 1. de successi. fratrum vel. grad. succe. in feud. Io. Arnal in c. imperialem nu. 14. in prin. fo 4. de prohi. feu. aliena. per Fede. ¶ In feudo. n. paterno
4 † quod à progenitoribus vsq; ad quartũ gradum est quęsitũ quinq; contineri personas genitoris nomen habentes, vz patrem auum proauũ, abauum, & atauum, ait Bal. in d.c. 1. §. hoc quoque nume. 20. de successi. feu. quę sequitur ad litteram ibi Alua. in vlt. no. nu. 3. & Dec. in cõs.308. col. 3. vers. sed tamen prædict. non obst. vbi concor. citat. ¶ Sed contrà hoc facit tex. in l. iuris cõsultus §. primo grado vsq; ad §. quinto gradu ff. de grad. vbi habetur, quòd pater est in primo, auus in secundo, proauus in tertio abauus in quarto, & atauus in quinto gradu, ergo non quinq: sed quatuor continetur personæ genitoris nomen habentes in feudo pater
5 no. ¶ † Posset tamen hoc soui: nam in graduum numeratione primi acquirentis psona numeratur siquidẽ gradus dẽpto stipite cõputatur, vndè pater & filius vno in gradu sunt § 1. inst. de gra. Bal. in authe. quas ruinas ver. iuxta hoc q. n. 3. C de sac. san. eccl. Ang. in §. adeò inst. de loc. & con. in specie tradit Præposi. in c.1. §. & quià de his, qui fed. da po. idem Bal. in auth. defuncto col. 1. C. ad tertulli. Tametsi Bar. distinguendum fore consulendo putauerit, tam in feudo, quàm in emphyteusi, quòd aut concessionis instrumentum dicit: vsq; ad tertiam generationem, & tunc stipes computatur, aut dicit vsq; ad ipsius tertiam generationem, & tunc non computatur, quem sequitus Ang. in d. §. adeò, & Bal. in d. auth. quas ruinas opinetur seruandam esse consuetudinem ecclesię in
6 emphyteusi loquendo: ☞ † Consuetudo & enim optima est legũ interpras. presertim in his, que habent esse & formã à consuetudine l. si de interpretatione ff. de leg. quę sequitur prepo. in d. §. & quià nu. 71. vbi etiam ait, quod aut apparet, aut non apparet de hac consuetudine inter ecclesiam & priuatam emphyteusim, vt primo casu authoris persona non cõputetur secundo verò casu cõputetur, & idẽ in feudo vt non computetur: quià fauorabilior eg. feudorum, quam aliorum contractuũ
7 interpratatio. ¶ At posito pro firmo † quòd in feudis persona primi acquirentis non computetur adhuc contrà Bal. instari potest, quòd si quinque personæ nomen genitoris habẽtes in feudo paterno comprehenduntur, feudum paternum diceretur: vsq; ad quintum & non vsq: ad quartum gradum, vt cõiter docto. tenent: nã siuè gradus numeremus incipienedo ab atauo, descendendo ad successorẽ feudi, siuè incipiendo à successore feudi ascendendo ad atauum, qui est primus author: quandoquidem atauus & abauus faciunt primum gradum, pręauus secundũ auus tertium pater quartum, & feudi successor quintum. Et econtrà feudi successor cum eius patre facit primum gradum §. 1. gradu indit. de grad. auus secundũ pro auus tertiũ, abauus quartum, & atauus quintum. & sic non quinq;: sed quatuor personę nomen genitoris habentes contineri videtur. ¶ Nisi dicatur, quòd nec primi acquirentis, nec vltimi possessoris feudi persona computetur, quod fieri posse videtur: quoniam suprà gradus numerando pater cum vltimo successore, qui eius est filius sit in primo gradu d. §. 1. insti. de gradibus auus in secundo proauus in tertio & abauus cum atauo primo acquirente in quarto, vt duo primi vnum, & duo vltimi alium faciant gradum.

¶ ANTIQVVM feudum dicitur il-
8 lud, † quod indè suprà vltrà quartum gradum ab aliquo ascendẽte est quæsitũ Bal. in d.c.1. §. hoc quoq; nu. 20. de succ. feu. qui dicit ad hoc esse ibi tex. & inibi eum sequ. Alua. & cõiter doct. Deci. in cõs. 108. nu. 9. ¶ At ille tex. non aperit quomodo vocetur sed dũtaxat dicit, quòd post quartum gradum paternum amplius feudum non vocatur, vndè author. Bal. feudũ vltrà quartum gradũ antiquum appellatur: & glo. ibi feudum ab antecessoribus quesitum appellat. Parisi. in cons. 5. nu. 9. vol. 1.
9 ¶ † Amplia primo, vt feudum antiquum dicatur, etiam si de eo inuestitura facta fuerit veluti de feudo nouo: qm̃ p d. verba non definit esse antiquum textus est in c. 1. & ibi no. Bal. de vassal. de crept. ætat. & in cap. 1. vbi not. Aluaro. an agnat. est omnium concors opinio. quam testatur

Io. Cro. in l. finis qui pro emptore nu. 87. & seq. ff. de vsuc. fol. 368. vol. 5. Tiraq. in tract. de vtroq; retract. §. 32. glo. 1. nu. 34.
10 fol. 370. Rolan. à Vall. in consi. 60. nu. 8. & 34. ¶ † Ratione firmatur: quià ius est quæsitum agnatis, & ius licet ex facto alterius quesitum alteri, ab eo inuito tolli nō
11 potest l. fin. ff de pact. l. fi. §. 1. ff. quemad. ser. ami. nisi ipse agnatus cōsenserit; & † tunc. n. ipsis, qui consenserunt tantum fieret præiuditium: non alijs, etiam si omnes consenserint: vno tamen excepto, illi non consentienti preiudicium non fit. Afflict. in d. c. 1. no. vlti. de eo qui fin. fec.
12 agna. de feu. pate. ¶ † Item quià veritas & substantia rerū non in mutatur hominum denominatione l. si forte ff. de cast. pecu. cum concor. per Tiraq. in loco præ-
13 dicto. ¶ † Licèt econuerso secus sit: nā feudum nouum iure antiqui feudi concessum antiquum censetur. omniū est recepta sententia, quam testatur idem Crottu. in d. l. si is qui pro emptore. & rō est: quià non fit hic preiudicium agnato: sed tantum ipsi domino. Rol. à Valle in d. cons. 60. nu. 34. de quo in seq. amplia. meminerimus. ¶ Præfatam tamen conclusionē intelligi procedere in feudo antiquo ex pacto & prouide. secus si antiquum hære-
14 ditarium fuerit: & † quoniam si licet antiquum feudum hereditarium alienare, tum iure feudorum principis assensu vt tradit Io. Campeg. in cons. 11. in 4. dubio. quod est inter cōsilia Bru. vt refert & seq. Parif. in cons. 2. ponderatis nu. 36. vol. 1. tùm iure regni absq; principis assensu per c. volentes multo magis forma feudi mutari poterit, quæ minus est. arg. auth. multo magis C. de sacro. san. eccle. sm̄ do meū pro patruum do. Blas. Lan. in c. volentes no. 11. q. 4. vbi etiā dicit ità tenere Gualter. de paternione, & infrà dicetur in q. 5.
15 ¶ Et vnū ex hoc, † quod no. & quotidianum esse inquit, infert do. Blas. ꝙ ex quo feu. informe est hæreditarium, si quis capiat inuestituram iuxtà formā c. reg. Alfo. q̄ est pro te, & hæred. de tuo cor. & c. ità ꝙ francorum iure viuatur, si deindè vel in extraneum, vel in secundog. feudum alienari contigerit, illud primogeniti reuocare poterunt p. p. clau. iur. franc. qua feu. heredi. fuit alteratum per nouam inuestit. & nouum effectum, & nouus dictus acquisitor, ar. l. ius ciuile de iust. & iu. & eius, quod no. in c. 1. an ag. & c. 1. §. insuper in fi. de p. feu. alie p. Fe. & subdit ī regno plura esse cons. mode. ¶ At hoc verum putamus, si vera est opin. ꝙ feu. informe hæredi. presumatur, quod verum non videtur. vt infra eo q. 4. dicemus. ¶ Insuper hoc vltimum intellige, si feudum informe fuerit pòst. c. reg. Alfon. vt tūc sint opin. quomodo presumetur: secus si ante d. c. quia tunc pre-
16 sumetur sm̄ formā d. c. & † ratione quia d. c. reg. Alfo. incip. item sia sua mercè de preteritis: & non de futuris feu. informibus loquitur, do. Blas. Lanc. in c. volentes no. 2. ver. ista tamen conclusio & P. Greg. in tra. conc. feu. p. 3. q. 3. in fin. rōe quià d. c. est correctorium, ergo strictè intelligendum l. si verò §. de viro ff. so. ma. ¶ Secun-
17 dò amplia vt feudum antiquum dicatur, † quod nouitèr iure antiqui feudi conceditur, tunc n. per hec verba, feudum nouum antiquum efficitur, & antiqui feudi oēs qualitates, omnesq; sortitur effectus. est magis cōis opinio, quā testantur quamplures citati per Rolan. à Valle in cōs. 60. n. 16. & seq. Mar. Anto. Nactè late in cons. 467. n. 5. & seq. & in cons. 462. n. 7. Crot. in l. si is qui pro emptore n. 87. & seq. ff. de vsuca. Tiraq. de retra. §. 32. n. 31. fo. 670. Riminal. in cons. 292. n. 21. vol. 1. Pet. Greg. in tra. conc. feu. p. 5. q. 3. in prin. qui dicit cōem, & citat Curt. in tra. feu. p. 1. q. 8. col. 2. vers. feud. hic cadit pulchra & quotid. q. do. Blas. Lanc. in c. volentes no. 11. q. 9. qui allegat Bal. in c. 1. de ali. feu. pa. & in c. 1. an ag. And. & Alua. in c. 1. de vass. dec. æta. qui mouetur arg. l. quicunq. C. de om. ag. des. lib. 11. ¶ Limitandum tamen hoc videtur: nisi hec verba iure antiqui feudi contrà istius denuò inuestiti voluntatem resultarent, vt sibi denegaretur dispositio: quià quò ad eum feudum non censebitur antiquum: sed ipse de eo, vti de feudo nouo disponere poterit, nō obstante, ꝙ iure antiqui feudi cōcessum fuerit feudum, ità pòst multa latè examinando cōcludit Riminal. in cons. 96. pñs difficultas per totum vol. 1. ¶ Tertiò amplia, vt
18 feudum antiquum dicatur, † quod Regi deuolutum, denuo ab eo conceditur, sub verbis: prout pater tuus & antecessores tui illud tenuerunt, & possiderunt, vel vt feudum auitum, vel vt paternum censeatur, tùnc. n. idem erit ac si dictum esset: iure antiqui feudi. Alexa. in cons. 29. perspectis col. pe. ver. nunc de quinto dubio vol. 5. vt ref. & seq. do. Blas. Lancea in cap. volentes no. 11. q. 9. & Pet. Greg. in tract. conc. feud. p. 5. q. 3. qui dicunt alias contigisse in marchionatu Geratij, vbi secuta priuatione in personam patris p. p. felloniam, quam commisit, sub predictis verbis marchionatus feudū filio nouitèr fuit concessum, & creditores dicebāt esse antiquum feudum, & consequentèr antiqua debita petebant: marchio verò feudum
19 nouū asserebat, & † ꝙ deuoluto feu. curiæ,

riæ, omnia iura creditorum resoluta fuerunt, & fuit iudicatum per prædicta verba feudum antiquũ fuisse, & subdit idẽ Pet. Greg. hoc intelligendum esse, prout tradit Ias in l. si testamentum col. 1. de inst. & subst. sub cond. fa. ¶ Quartò amplia: an-
20 tiquum feudum dici, etiam illud, † quod per felloniæ culpam (non tamen ipso iure) est regi deuolutum, & simpliciter culpa remittitur, absq; noua cõcessione glo. & Bar. in l. quod dicitur de imp. in re dot. fa. glo. in l. peculium de pecu. sm̃ Rimin. in cons. 421. n. 9. vol. 3. cons. 96. nu. 4. vol. 1. & cons. 292. nu. 21. vol. 2. Goza. in cons. 84. n. 10. cum conc. per add. ad Rimi. in d cõs. 421 vol. 3. do. Blas. in c. volentes no. 11 q.
21 6. citãs do. in c. 1, de vass. dec. et. † qui à vassallus feu. non priuatur: nisi conuicta culpa, & per consequens secuta super hoc sententia, est cõis opinio cum glo. in c. 1. §. 1. quib. mo. feud. am. per tex. in c. 1. de feu. sinè culp. nõ ami. & c. 3. quo tpe mile. quam testatur Curt. in tract. feu. p. 4 nu. 155. ver. post enumeratas causas, quã ibi limitat vndecim modis. vbi ipso iure quis feu. priuatur. & non requiritur sententia condemnatoria licet declaratoria saltim
22 requiritur † quiá vbi aliquis ipso iure aliquam re priuatur requitur tamen semper sentẽtia declaratoria facti iuxtà no. in l. eius qui delatorem ff. de iure fisci Alex. in cons. 103. col. 9. vol. 1. Fel. in c. cum ab homine col. 4. vsq; ad fi. extrà de iudic. & concord. ibi, vbi testatur ità omnes tene-
23 re. ¶ Ità † q̃ in d. casu, quo vassallus ipso iure priuatur antè sententiam declaratoriam priuationis ipsius feudi, non potest fieri inuestitura de tali feudo in alium, sm̃ Barbat. in c. ex parte col. 4. extra de feud. qui dicit ità fuisse iudicatum, cùm de facto ardua dubitatio versaretur, sm̃ eundẽ
24 Cur. in loco predicto † Tametsi secùs sit in priuatione feudi, q̃ non fit pp. culpã: sed pp lapsum temporis, vel lineam finitam, in quod, vel pro qua feudum fuerit concessum: quià tùnc dominus absq; aliquo processu, & sententia, & sinè aliqua partis citatione feudum sibi deuolutum capere potest, & alteri concedere, sm̃ do. m. eum propat. do Blas. Lanceam in c. volentes no. 11 q. 14. qui dicit esse nota, decisionem Bal. in c. q̃ in ecclesia col. 5. ver. an in priuatione feudi requiratur sententia extrà de consti. & seq. Prepositi. in c. 1. §. fin. qui feu. dar. po & in c. 1. de feu. sinè culp. non amitt. & subdit, quòd nec tempus, quod datur iudicatis, conceditur pro recuperatione feudi, finito tempore concessionis, ex mente Bal in c. 1. de contro. inter. dom. & fide. de inuest. fe. quod

25 dicit esse no. † Fellonia aũt strictè sumpta dicitur delictum siuè crimen: sed largè & propriè sumpta dicitur quilibet defectus in libro feudorum expressus, & specialiter nominatus, quo feudo quis priuatur vnde fellonia idem quod deceptio, vel defectus, seu fore factum cum fraude dicitur. & deriuatur à fallo, & formatur à præterito perfecto fefelli, vt declarat Io. Arnald. in c. imperialem. §. firmiter nu. 31. fol. 140. de prohi. feu. al en.
26 per Feder. ¶ † At in casu, quo feudum pp fellonìæ culpa 1. lęsęmaiestatis crimen admittendum venit, aliud statutum est in regno: nam feudalia bona fisco absq; aliqua sententia de voluuntur, si tamen vassallus notorius fueri: rebellis facti permanentis, vt in c. re. Mar. & quia inter alia dubia. nu. 48. fol. 55. sub tit. de surrebell. in
27 bon. feud. in fin. † si vero notorius nõ sit rebellis, eo ipso, quod constat de crimine felloniæ, vel rebellionis coram iudicibus mag. reg. cur. vel coram aliquo ex eis, ad quem ciuilium, & criminalium rerum cognitio pertinebit, bona siuè feudalia siuè burgensatica fisco deuoluta rationaliter acquisita, atq, apphsa confestim censetur, ac si processus cum plena iuris sollennitates agitatus, & sententia debitè promulgata fuisset. ita nulla alia sollemnitas hoc casu seruetur, ex quo cõstat de crimine, & ex tũc per ærarium magnæ curiæ, sententia non expectata, ad venditionem & distractionem bonorum penitùs procedatur, vt in c. seq. Martinus in fi. nu. 49. fo. 56. do. Blas. Lanc. in cõs. in causa Rocellæ in secundo dubio, vbi ait, q̃ hodiè in regno feudalia non solum ipso iure publicantur ob crimen rebellionis: sed etiam in notorio rebelli non requiritur sententia. ¶ Quintò amplia: feu. anti-
28 quum dici † quod ipso iure curiæ est deuolutum, & simpliciter criminis indulgentia sequitur: puta per verba (indulgemus tibi crimen) est cõis opi. quã testatur Imo. in c. ex parte col. 4. in fi. ext. de feu. p glo. in c. imperialem §. insuper de pro. fe. ali.
29 per Fed. cõitèr receptam: † nam licet ipso iure fiat priuatio, semper tamen intelligitur si dominus voluerit. vt habetur in l. 2. C. de iure emph. & in c. potuit ext. loca. Bar. in l. 2. ff. si ager vectig. vel emph.
30 pet. † & dominus culpam remittẽdo, priuationem feudi nolle videtur. gloss. Andreas, & docto. in c. 1. in fi. de feu. fin. culp. non am. refert & se. do. Blas. Lanc. in d. c. volentes no. 11. q. 6. ¶ Qui hanc conclusionem intelligit locum habere, vbi culpa vassalli est talis, ex qua sequitur punitio tantum in feudo, vt priuetur feudo absq; ali-

aliqua alia pœna corporali veluti pp non petitionem inuestituræ infrà annū, & dicē c. 1. quo tempore miles inue. pete. de vel pp alienationem feudi absq; assensu domini contra.c.imperialem,de prohi. feu. alie.per Fed.vel pp.inobedientiā,vt si requisitus, vt ad seruiendum veniret, non paruisset c. 1. in fi. de fe. fi.cul.non am.vel pp similem cām de quibus latè per Curt. in tit. ex quibus. cau. feu.ami. p.4. tunc.n. criminis remissio cum ad aliud referri nō possit arguit dominum nolle feudi priuationem.
31 ¶ † Secus, si vltra priuationem feudi alia pœna corporalis per culpā vasfall. veniret infligenda, pro vt in crimine læsæ maiestatis vel simili, tunc sola indulgentia, vel sola culpæ remissio refertur potius ad pœnam corporalem l.fin. C. de generali aboliti l. indulgentia C. de sen. pas.quam ad remissionē priuationis feu. & procedetur dicit rōem Andre.in c. sentimus §. quod autem. quo tempore mil.
32 ¶ † Sed quando confiscatio fit ipso iure, per solā culpæ remissionem,vel indulgentiam non intelligitur remissa confiscatio feu.nisi cum indulgentia concurrat restitutio, vel aliud æquipollens l. 1.per totū C.de sente.pas.ita etiā tenere dicit Bal.in l.si ademptis C.de sent.pa.quam roēm in hoc concludentem dicit ibi do. meus, & idem tenet idem do. Bla.Lanc.in cons. in
33 cā Rocellæ in 2.dubio vbi vult, † quòd aliud importat verbū (restituo) & aliud verbum (remitto) vel indulgeo, verbum .n.restituo importat reductionem ad pristinum statum,omnes doc.in l. 1. C.de sen. pas.& verbum remitto, vel indulgeo importat solùm pœnæ remissionem glo. in l. fin.C.de gener.aboli.nisi aliquid adiunctū esset,quod ampliaret d.verba : indulgeo, & remitto l. 2.& 3. C. eod.& hæc est veritas quicquid.dicat Pet.Greg. in d. tract. conc.feu.p.3.q.5.qui voluit per verba indulgemus tibi crimen, ꝙ intelligatur remissa pœna priuationis feudi & consequēter absq; noua concessione, feudum anti-
34 quum censeatur. ¶ † Limitanda tamen videtur predicta conclusio: nisi feudum curiæ deuolutum per regem alteri concessum fuerit:nā tunc restitutio reintegratio, remissio,gratia, & indulgētia intelligitur, quò ad personam rebellium, & bona,quæ detinet de præsenti:sed non ad bona feudalia alteri concessa: quoniam tales gratiæ, & restitutiones intelligi debent absq; alicuius tertij iniuria seu læsione,est nuncupatim in regno .c.reg.Mar.incipi. martinus n.52. & c.seq. fo. 53. ¶ Sextò am-
35 plia. feudum antiquū nuncupari † quod ipso iure curiæ deuolutum denuò conceditur per verbum (restituo) verbum restituo de sui natura rem ad pristinum reducit l.1.& fin. C.de sen.pa. glo. in §.cum autem inst. quib.mo.ius pa. po.sol.in ver. statutum per tex.in l.videamus 2. §. in fauiana ff.de vsur.est cōis opinio, quam testatur idem do. Bla.in loco paulo ante citato in c. volentes no. 11.q.6. dicens ità oēs voluisse in c. 1. de vassal. decre. ætat. ¶ Et idē si fuerint alia æquipollentia verba, vt (reddimus) vel verba cum omnibus punctis & clausulis pro vt se habebāt concessiones factæ antecessoribus & progenitoribus. Alex. in cons.2.quoniam ōe datū col.2.ver. sed premissis non ob.vol. 5. vel verba : perinde ac si numquam feloniam cōmisisset, vel per indè ac si eorū bona non fuissent nostro fisco deuoluta. Andre.in d.c. 1. col.1.& 2. ver hec autem sunt in arg.q.de vassal.decrep.& declarat Bar.in l. gallus. §. & quid si tantum ff. de lib.& po.& in l. fi. C.de se.pa.& in §.cum aūt inst. quib. mo.ius pa.p.io.īm do. Bla. in d.no. 11.q.6.& Pet.Greg.in d. p.5. q.3.
36 ¶ † Septimò amplia feudum antiquū esse, etiam si sint ver.de nouo concedimus, cum in dubijs res erit, & minimè declarata concedentis voluntate appareat, eodem themate retento, quòd deuoluto feudo culpa remittatur per verbum restituo,vel aliud verbum æquipollens,īm do.me.propa.in loco preallegato no. 11. q.6. qui citat Bar.in l.si mihi & titio in fin.ff.de verbo obli.quem doct.sequi asseuerat. ¶ Et intelligit quando feudum in totum non est resolutum ità ꝙ sola remissione culpę absq;noua concessione feudū subsistere posset, tunc .n. simpliciter reconcedēdo, censetur feud.reconcessum iuxtà antiquā concessionem, q̄ adhùc non erat totaliter resoluta, contra opin.Bal.in c. 1.an agna. qui voluit esse feudum nouum propter nouam causam,vel nouum titulum. ¶ Limitat tamen hanc Bar.opinio nisi aliquid innouatum esset in substantia feudi, puta si integrum nō concedatur arg.l.ius ciuile.ff.de iusti & iure per quem tex.ità dicit Bal. in c. imperialem §. insuper. de proh.
37 feu.aliena per Feder. ¶ † Secundò limitat: nisi nouum pactum additū esset:nam ratione nouę pactionis feudum nouū censetur Bal. in cons. 178. factum tale col. 2. vol. per tex. in l. iuris gentium §. adeo ff. de pact. & ꝙ propter nouam qualitatem additā, feudum nouum iudicetur. ita limitare dicit Alex. d. conclusionem Bar. in d.l.si mihi & titio ff.de verbo ob.
38 ¶ NOVVM autem feudum dicitur, † quod denuò conceditur. & ab aliquo primo acquiritur c. 1. §.nouū. qui te. sunt

nec.

nec. ad prob.no.inuest. Andr. in c. 1.§.his verò de grad.succe. Docto. in prælu.feu. Pet.Rebuff in arbo.declaratione diuisi.4. Roland. à Valle in cons.60.nu.4.

39 ¶ † Secundò feudum nouū dicitur, etiam illud quod, est antiquū, & iure noui feudi cōsentientibus agnatis denuò cōcedatur, dummodo, quòd vnus agnatus nō dissentiat. Io.Crottus in l. si is qui pro emptore n.88.ff.de vsucap.fol.368.vol.5.rep. Affl. in cap. 1.nu.11. de eo qui fin.fec.hæred.

40 ¶ † Et est ratio quia volenti, & cōsentienti nulla fit iniuria.l.cum donationis.C. de transact.l.1.§.vsq; adeò.ff. de iniurijs.

41 ¶ † Quod intelligendū venit, si consenserint expresßim: alioquin sibi non præiudicant agnati, etiā quòd fuerint præsentes, & tacuerint. Tiraq. in tract. de vtroq; retract.§.1.glo.9.nu.148.fol.179.contrà Iacob.à Sanct.Georg.in tract.feu.in verbo, & cum pacto de non alienando col.2.ver. sed quid si vassallus, & vide Alua.in c.1.§.

42 pterea quib.modis feu.ami. ¶ † Tertiò feudum nouum dicitur, quòd Curiæ, non tamen ipso iure deuolutū: sed per sententiam secuta corporali possesßione, simpliciter denuò recōceditur Andr. in c. 1.§.1. col.2. per quos fiat inuesti. Bal. in l.1.col. 15.ff. de interd.do. Alua. in c. 1. de vassal. decrep.ætat.vbi etiā Andr. Paul.Cast. in cons.156.in Christi nomine: qa istud feudum col.2.vt refert, & seq.do.meus Propatruus do.Blas.Lanc.in d.c.volentes no. 11.q.6.in prin.& Pet.de Greg.in d.par.5. q.3.ver.poterit etiā alio modo cognosci, vbi citat etiā Alex.in cōs.34.visis, & ponderatis col.2.vers. hoc cōprobatur vol.5, & cōcord.per Ias.in prælud.feud.col.32. vers.succesßiuè, & in l.filio quem pater in princ.col.3.not.3.& col. seq.ff. de lib. & posthu.& Modern.Repe. in d.c.volentes

43 intelligēdo ꝑ do. Blas Lanc. ¶ † Quartò feudum nouū dicitur, quod deuolutū est Curiæ, ipso iure, vel per sentētiam secuta corporali traditione, & deindè concedatur, sub verbis (restituimus, & de nouo concedimus) si tamen in dubijs res extiterit, quia de mente concedentis non appa-

44 reat: ☞ † nam dictio (&) exponitur pro idest, & verba de nouo cōcedimus declarant verbum restituimus. Andr. in c. 1. de vassal.decrep.ætat.refert, & seq.do.Blas. Lanc. in d.c.volentes no.11.q.7.qui cum defendit ab impugnatione Mar. Laud.& Præpo.in d.c.1.§.1.de vassal.decrep.æta. qui voluerunt cōtrarium, quòd verba sequentia præcedentia non corrigant, & ꝑ istis facit, quòd clausula finalis præcedentia non corrigit, quæ expresßā receperunt determinationem præsertim, ne contradictio implicaretur: sed dempta significatione clausulæ præcedentis, ad totum reliquum in clausula finalis referetur. Bart. & cæte.in l.talis scriptura.§.fi.ff.de leg.primo, est cōmunis opinio, quā testatur Soc. Nepo.in cons.26.nu.2.vol.3. at do.meus

45 respo. ☞ † quòd ratione verb.adiunctorum verbū restituimus alteratur: tametsi de sui natura reductionem ad pristinū statum importet.l.1.& fin. C. de sente.pass. & hoc magis procedere dicit, si sunt verba (confirmamus, vel de nouo damus:)

46 ☞ † nam verb.confirmo nō importat reductionem ad pristinum statum, sicut verbum (restituo) vel verbū (reddo) sed importat verbū dare ex mixtis, & resolutis actibus.l. adoptio.ff. de adoptio.l. legata inutiliter.ff.de leg.1.l.more ff.de iuris om. iu.& in terminis c. inter dilectos de fide instrumen.idē do.Blas.in cons.suo in causa Rocellæ in 2.dubio ver.his hic præsup positis quod est nu.25. in meo vol. diuer-

47 sorū consiliorū, vbi concludit, ☞ † quòd quando feudum ipso iure domino deuoluitur, vt est ꝑ crimen læsæ Maiestatis ꝑ c.Reg.Feder. in tit. qui sint rebel. si iterū reconcedatur, dummodo ꝙ nō per modū restitutionis, vel expræsßim iure antiqui feudi, semper est feudum nouum, & dicit esse opin. Andr. Alua. Præpo. in d.c.1. de vass.decre.æta.& Bal. in c.imperialem §. insuper de prohi.feu.aliena.per Feder.

¶ At hoc intelligendum esse dicit, vt locū habeat casu quo culpa noceret agnatis, ità quòd feudū ad dominū deuolueretur, in agnatorum ꝓiudicium, vel in casu, quādo feudum nō haberet agnatos, puta quia nō supersint agnati, vel esset hæreditariū, & alienabile: secùs si culpa nō præiudicaret agnatis: quia tūc in præiudicium sequentium agnatorū feudum nouū non dicitur c.1.de vass.decre.æta.c.1.de alien.feu.pa. Culpa vassalli: quādo noceat agnatis: vide

48 suprà in ver.mortis. ¶ † Quintò feudum nouū dicitur, quod Curiæ deuolutū sub verbis (plenè indulgemus) vel sub verbis

49 (plenè remittimus) recocedatur: † nam

50 verba indulgere, † & remittere solam culpæ remisßionē important.l.fin. cum glo. C. de generali abolit.l. generaliter.C. de

51 sente.pas.l.indulgētia.ff. eod.† & aduerbiū (plenè) nihil aliud importat: nisi vltrà remisßionem iniuriæ, damnorum prouenientium ex illa iniuria remisßionem: sed non bonorum omnium restitutionē, corruptè allegatur Bal.in l.nō solum de iniu. c.1.§.iniuriam de pact.iura.firma.Ias.in l. si tibi.§.quædam.ff.de pact.& dato, quòd bonorum omnium restitutionē importa-

52 ret, ☞ † sicut quando sunt verba facimus gratiam,

gratiam, vel facimus plenam gratiā vt primo casu tantū pœnæ remissionē: secundo casu, & pœnæ remissionem, & bonorum restitutionem importat, sm̄ Bal. in c. 1. de pact. consti. Sal. in l. fin. C. de senten. pas. Barba. in c. testimoniū col. pen. de test. & in d. cap. cum tu. de rescr. Ias. in l. si tibi. §. quædam col. 2. ff. de pact.
53 † tamen nō importat remissionē per modū reductionis ad pristinu statum: quia non reperitur iure cautum, vt hæc verba ad pristinū reducant: sed per modum nouæ concessionis remissionē bonorum importabit, & ideò si de noua constat cōcessione, & nec verbum (restituo) reperitur, iure noui, & non iure antiqui feudi semper concessum intelligitur, ità concludere videtur: licet nimis sit litera corrupta do. meus Propa. in c. volētes no. 11. q. 8. & in cons. in causa Rocellæ in 4. dubio ver. non obstat quod sit verbum, plenè per tradita per Andr. in c. 1. de vassal. decre. æta.
54 ¶ † Sextò feudū nouū dicitur, quod Curiæ deuolutū ipso iure, cum nouo pacto posteà conceditur, respectu. n. nouæ pactionis, nouū feudum dicitur. Oldr. in cons. 178. quē ad hoc citat do. Blas. in d. cons. in causa Rocellæ in 4. dubio ver. prætereà interuenit noua pactio, vbi fuerat concessum per Principem castrum Rocellæ cuidā Federico cū pacto quòd illud castrum venderet cuidam Bar. & concludit, quòd sit feudum nouum.

55 ¶ Aliud est feudū, † quod respectu vnius dicitur nouū, & respectu alterius dicitur antiquum: veluti, cum quis refutat feudū ꝓximo agnato, vel illud dat alteri extraneo consensu Principis, quod valebit eius vita durante, si à filio non fuerit restituto pretio recuperatum c. 1. §. titius si de feu. defunct. conte. fuer. inter do. Respectu. n. alienātis erit feudum nouū respectu verò sequētium agnatorū erit antiquum. Affli. in c. 1. no. 11. de eo qui si. fecit agna. Rimi. in cons. 208. licet ꝓdictæ nu. 6. & seq. vol. 2. Paris. in cons. 6. circà resolutionē nu. 25. vol. 1. qui citat Aret. in cons. pen. in prin. & Præp. in c. 1. de grad. suc. feu. idē Paris. in cons. 65. n. 4. vol. 3.
56 ¶ † Et prædicta faciunt ad q. si castrū in feudū paternū concedatur, vltrà quartum gradum cōcessio non extenditur, & ideò cautela est vt ponantur insimul. verba illa (in feudū paternū, & antiquū) vt omnis dubitatio cesset. Bal. qui dicit esse menti tenēdum, & eum ibi sequi. Alua. in c. 1. §. hoc quoq; in fi. de succ. feu. Pet. Rebuff. in decla. arbo. feu. in quinta diui.
57 † Tametsi feudū antiquū, & paternū pro eodē promiscuè quādoq; ponātur. Soc. Nep. in cons. 103. n. 15. vol. 2. Mar. Anto. Nact. in cons. 467. nu. 2.

58 ¶ SECVNDO Quæro † quotuplex est feudum antiquum? Respond. ex mēte Gul. à Pern. vt inferius dicemus, quòd est triplex hæreditariū, ex pacto, & mixtum, & seq. Soci. in cons. 103. in causa istorum nu. 33. vol. 2. nos autē in locū feudi mixti aliud ponimus, quod est ex pacto iuris frācorū, & illud tāquā sinè effectu reiicimus.

59 ¶ † Hæreditarium feudum antiquū, illud, quod citrà ius, & nomen hæredis haberi non potest, successor. n. debet esse hæres vltimi defuncti, & ei succedit, & non primo authori iure feudorum, est communis opinio, quam testatur Dida. Couarr. lib. pra. q. c. 38. col. 3. per c. 1. §. vlti. de succes. feud. quod hodiè expiditius est per hunc tex. vt diximus suprà in verbo defuncto.

60 ¶ † Et debet esse hæres vniuersalis, nec sufficit hæredem particularē esse in feudo hæreditario. Paris. in cons. 2. redemptoris nu. 28. vol. 1. vbi citat Docto. in l. gallus. §. etiam si à parente ff. de liberis, & posth. & decis. cons. Neapo. 335. col. 4. vbi allegantur dicta per Alex. in l. quædam §. nihil. ff. de edendo, & in l. si patroni in princ. col. penul. ff. ad trebellianum, & alia, & decis. 385. Brun. in cons. 6. col. 3. Curt. in consil. 83. col. 4. & 5. qui allegat Imol. in l. quod dicitur col. penul. ff. de verb. obli.
61 ¶ † Et consequenter omnia gesta ꝑ prædecessorem in feudo hæreditario successor seruare, & adimplere tenetur. l. cū à matre. C. de rei vendi. in tantum, quòd non potest feudum acceptare, & hæreditatem repudiare, idem Paris. in d. cons. 2. nu. 30. vol. 1. vbi citat Alex. in cōs. 10. vol. 3. & cons. 115. vol. 4. Curt. Iun. in tra. feu. par. 1. q. 8. & par. 4. in prin. & in cons. 3. col. 1. Affli. in c. 1. an agna. nam quemadmodū nō licet defuncto venire contra factum proprium si viueret. l. post mortē. ff. de adop. ità, & hæredi venire cōtra factū defuncti nō licet l. 2. ff. de verb. obl. l. 1. ff. quar. rer. actio non dat. tex. est in terminis in l. seia. ff. de euict. l. venditrici. C. de reb. alie. non aliena. l. fin. C. de euict. sm̄ Affl. in d. c. 1. an agna. in prin. vbi cōcor. allega.
62 † & extendit, etiam si cōfecerit inuentarium vt contra factum defuncti venire nō possit: siquidem confectio inuentarij iuxta l. fin. C. de iure del. inducit tantūmodo separationē bonorū defuncti l. itē veniunt ff. de pet. hæred. & ideò neq; filio, neq; agnato in feudo hæreditario prodest inuentariū.

63 ¶ † Aliud est feudum antiquum ex pacto & prouidentia, seu familiare, seu rectum nuncupatū, ex pacto, & prouidentia nuncupatū à Bulg. & Pileo quasi vox (pacto) magis cōgruat priuato, & vox (ꝓuidētia) magis cōgruat Principi, feudū cōcedenti:

Licet

64 ✠ † Licet verè pactum sit duorũ, vel plurium consensus l. 1. ff. de pact. ità gloss. & Iser. in c. 1. §. fratri de his qui feu. dar. poss. Andr. in c. 1. an agna. & in c. 1. §. præterea ducatus de prohi. feud. aliena. per Feder. Affl. in c. 1. §. ꝑtereà vassallus, quæ sit pri. ca. be. ami. vbi dicitur notanter, ꝙ reperitur feudum paternum hæredi. & feudum paternum ex pacto, & prouid. citat And. in c. 1. circa fi. qui succe. tene. & in consti.

65 si quis post litem. ¶ † Sed ꝑdicta ratione feudum, quod hæreditariũ dicitur, poterat etiã ex pacto, & prouidẽtia appellari, ideò sunt q. dicunt appellari debere feudũ ex pacto, & prouidentia nõ hæreditariũ, & feudũ ex pacto, & prouidentia hæreditariũ, vel aliter distinguũt: feudũ rectum, illud, quod nõ est hæreditariũ, & feudum conditionatũ illud, quod est hæreditariũ. Camera. in c. imperialem §. ꝑtereà ducatus col. 2. in litera. n. post Andr. in c. titius si de feu. fuer. cõtrouer. Alij aliter distinxerũt; ✠ quod feudũ aliud sit familiare, & aliud hæreditariũ, sicut sepulchra familiaria dicuntur, quæ sibi familiæq; suæ quis contulit l. 1. ff. de relig. & sump. fu. Bal. in l. cũ virum nu. 21. C. de fideicom. Soci. Nep. in cons. 114. vol. 2. Ias. in prælud. feu. n. 138. col. fin. Ari. Pin. in tract. de bon. mat. par. 4. nu. 84. fol. 338. Pet. Greg. in tract. cõcess.

66 feu. par. 2. q. 8. in prin. ¶ † Et hoc feudũ ex pacto, & ꝓuidentia, siuè familiare, siuè rectum, dicitur illud, in quo agnatus succedit, etiam si non sit hæres defuncti: nam hoc feudum non a defuncto: sed à principali capitur prouidentia, quæ feudũ concessit primo acquirẽti, & agnatis eius, qui agnati iure sanguinis ex beneuolentia, & amore concedentis ad feudũ inuitari censentur cap. 1. de succe. feu. l. cum patronus ff. de leg. 2. l. si arrogator ff. de adopt. cum concor. per Affli. in prælud. feu. & in c. 1.

67 an agna. ¶ † Quod limitãdum quidã putant nõ procedere in filio: nam filius causa honoris, ne defunctus iniuria afficiatur dicunt pro forma hæreditatem adire debere d. cap. 1. an agna. & ratio est quia magis filius quam agnatus alius obligatus est defuncto: qa filius à patre esse recipit, quod non recipiunt alij agnati; quia filius oritur à patre, & nõ agnatus ab agnato cap. 1. in prin. de succes. in feu. item filius reputatur eadem personam cum patre, quod nõ est in agnato. l. sed cũ paterno ff. de bon. poss. secun. tabu. Et ideo filius potius quã extraneus debet patris honorẽ defendere: quia interest defunctorum hæredem habere §. cum titius inst. qui manu. non poss. Doct. in d. c. 1. an agna. Dida. Couar. lib. 2. varia. reso. c. 18. nu. 4. vers. secundum hoc in q.

68 ¶ † Et si tàm agnatus, qui hæreditatẽ adire non tenetur, quàm filius, qui hæreditatẽ causa honoris adire cogitur, illã adeundo, inuentarium nõ conficit iuxta l. fin. C. de iure delib. cõtra factũ defuncti agnati, vel patris venire nõ potest, non obstante, ꝙ feudũ sit ex pacto, & prouidentia: nam iura hincinde sunt confusa per aditionem absq; inuentarij confectione. l. si debitori

69 tuo C. de pactis cũ sim. ¶ † Inuentariũ. n. conseruat iura, quæ adire volens habet in feudo post mortem agnati virtute prouidentiæ cõcedentis, vt contra factũ defuncti venire possit, & alienationes, & obligationes omnes reuocare, est omniũ receptior sententia, quam testatur Arius Pin. in tract. de bon. mater. par. 3. nu. 93. fol. 556. post Sylua. in cons. 30. n. 33. & seq. & Affl. in cap. 1. §. hoc quoq; nu. 72. & 74. de feu. succe. & alios quos ipse citat. ¶ Aliud est

70 feudum, † quod mixtũ nuncupatur, mixtum. n. dicitur quod vtriusq; naturã sapit, partim feudi hæreditarij, & partim feudi familiaris seu ex pacto, sicut participiũ in grammatica, vt in similibus dixisse fertur Bar. in l. 1. col. penul. n. 13. ff. de acti. emp. sapit. n. naturã feudi hæreditarij: quia citra ius, & nomen hæredis haberi non potest. Andr. in cap. 1. an agna. tex. optimos esse aiunt qui non solent allegari in materia in l. familiaria ff. de religi. & sumpt. fun. & in l. 1. C. eod. Sapit naturam feudi ex pacto, & prouidentia: quia nõ potest vnus alteri successuro agnato præiudicare: quia vnus ab alio causã nõ habet: sed à primo acquirente, & iure proprio quisq; venit, prout est in gradu proximior, & dominiũ habet limitatum tẽpore vitæ suæ tantũ. And. & Præp. in c. 1. §. hoc quoq; de suc. feu. Alex. in cons. 38. col. 2. vol. 2. cũ conc. per Paris. in cons. 65. n. 16. vol. 3. Hæc fuit originalis opinio nostri cõsiculi Gul. Perni in cons. 22. primum dubium in princ. & in consil. 7. hic aduerte quã opinio. secuti sunt Affl. in cap. 1. nu. 13. in fin. nu. de grad. success. feu. Soci. Nepos in cons. 103. nu. 33. & in cons. 112. nu. 12. 13. & seq. vol. 2. vbi dicit hãc distinctionẽ esse verissimã, & in cons. 142. nu. 8. vol. 3. Paris. in consil. 65. nu. 30. vol. 3. post Dec. in cons. 78. col. 2. nu. 6. & Calca. in consil. 78. nu. 5. quos ipse citat. Pet. Greg. in tract. concess. feu. par. 4. q. 3. vers. hoc igitur præsupposito, idem Deci. in consil. 185. col. 3. ✠ † Et in hoc feudo

71 mixto filius, vel agnatus hæres, inuentarium cõficiens contra factum defuncti venire potest: secùs si inuentarium nõ conficiat, vt firmãt ꝑcitati Doct. in locis nuper allegatis. ✠ † Et hoc feudum mixtum

72 non venit in petitione hæreditatis, nec in

gratiam, vel facimus plenam gratiā vt primo casu tantū pœnæ remissionē: secundo casu, & pœnæ remissionem, & bonorum restitutionem importat, sm̄ Bal. in c. 1. de pact. consti, Sal. in l. fin. C. de senten. pas. Barba. in c. testimoniū col. pen. de test. & in d. cap. cum tu. de rescr. Ias. in l. si tibi. §. quædam col. 2. ff. de pact.
53 † tamen nō importat remissionē per modū reductionis ad pristinū statum: quia non reperitur iure cautum, vt hæc verba ad pristinū reducant: sed per modum nouæ concessionis remissionē bonorum importabit, & ideò si de noua constat cōcessione, & nec verbum (restituo) reperitur, iure noui, & non iure antiqui feudi semper concessum intelligitur, ità concludere videtur: licet nimis sit litera corrupta do. meus Propa. in c. volētes no. 11. q. 8. & in cons. in causa Rocellæ in 4. dubio ver. non obstat quod sit verbum, plenè per tradita per Andr. in c. 1. de vassal. decre. æta.
54 ¶ † Sextò feudū nouū dicitur, quod Curiæ deuolutū ipso iure, cum nouo pacto posteà conceditur, respectu. n. nouæ pactionis, nouū feudum dicitur. Oldr. in cons. 178. quē ad hoc citat do. Blas. in d. cons. in causa Rocellæ in 4. dubio ver. præterea interuenit noua pactio, vbi fuerat concessum per Principem castrum Rocellæ cuidā Federico cū pacto quòd illud castrum venderet cuidam Bar. & concludit, quòd sit feudum nouum.

55 ¶ Aliud est feudū, † quod respectu vnius dicitur nouū, & respectu alterius dicitur antiquum: veluti, cum quis refutat feudū p̄ximo agnato, vel illud dat alteri extraneo consensu Principis, quod valebit eius vita durante, si à filio non fuerit restituto pretio recuperatum c. 1. §. titius si de feu. defunct. conte. fuer. inter do. Respectu. n. alienātis erit feudum nouū respectu verò sequētium agnatorū erit antiquum. Affli. in c. 1. no. 11. de eo qui si. fecit agna. Rimi. in cons. 208. licet p̄dictæ nu. 6. & seq. vol. 2. Paris. in cons. 6. circà resolutionē nu. 25. vol. 1. qui citat Aret. in cons. pen. in prin. & Præp. in c. 1. de grad. suc. feu. idē Paris. in cons. 65. n. 4. vol. 3.
56 ¶ † Et prædicta faciunt ad q. si castrū in feudū paternū concedatur, vltrà quartum gradum cōcessio non extenditur, & ideò cautela est vt ponantur insimul. verba illa (in feudū paternū, & antiquū) vt omnis dubitatio cesset. Bal. qui dicit esse menti tenēdum, & eum ibi sequi. Alua. in c. 1. §. hoc quoq; in fi. de succ. feu. Pet. Rebuff. in decla. arbo. feu. in quinta diui.
57 † Tametsi feudū antiquū, & paternū pro eodē promiscuè quādoq; ponātur. Soc. Nep. in cons. 103. n. 15. vol. 2. Mar. Anto. Nact. in cons. 467. nu. 2.

58 ¶ SECVNDO Quæro † quotuplex est feudum antiquum? Respond. ex mēte Gul. à Pern. vt inferius dicemus, quòd est triplex hæreditariū, ex pacto, & mixtum, & seq. Soci. in cons. 103. in causa istorum nu. 33. vol. 2. nos autē in locū feudi mixti aliud ponimus, quod est ex pacto iuris frācorū, & illud tāquā sinè effectu reiicimus.

59 ¶ † Hæreditarium feudum antiquū, illud, quod citrà ius, & nomen hæredis haberi non potest, successor. n. debet esse hæres vltimi defuncti, & ei succedit, & non primo authori iure feudorum, est communis opinio, quam testatur Dida. Couarr. lib. pra. q. c. 38. col. 3. per c. 1. §. vlti. de succes. feud. quod hodiè expiditius est per hunc tex. vt diximus suprà in verbo defuncto.

60 ¶ † Et debet esse hæres vniuersalis, nec sufficit hæredem particularē esse in feudo hæreditario. Paris. in cons. 2. redemptoris nu. 28. vol. 1. vbi citat Docto. in l. gallus. §. etiam si à parente ff. de liberis, & posth. & decis. cons. Neapo. 335. col. 4. vbi allegantur dicta per Alex. in l. quædam §. nihil ff. de edendo, & in l. si patroni in princ. col. penul. ff. ad trebellianum, & alia, & decis. 385. Brun. in cons. 6. col. 3. Curt. in consil. 83. col. 4. & 5. qui allegat Imol. in l. quod dicitur col. penul. ff. de verb. obli.
61 ¶ † Et consequenter omnia gesta p prædecessorem in feudo hæreditario successor seruare, & adimplere tenetur. l. cū à matre. C. de rei vendi. in tantum, quòd non potest feudum acceptare, & hæreditatem repudiare, idem Paris. in d. cons. 2. nu. 30. vol. 1. vbi citat Alex. in cōs. 10. vol. 3. & cons. 115. vol. 4. Curt. Iun. in tra. feu. par. 1. q. 8. & par. 4. in prin. & in cons. 3. col. 1. Affli. in c. 1. an agna. nam quemadmodū nō licet defuncto venire contra factum proprium si viueret. l. post mortē. ff. de adop. ità, & hæredi venire cōtra factū defuncti nō licet l. 2. ff. de verb. obl. l. 1. ff. quar. rer. actio non dat. tex. est in terminis in l. feia. ff. de euict. l. venditrici. C. de reb. alie. non aliena. l. fin. C. de euict. sm̄ Affl. in d. c. 1. an agna. in prin. vbi cōcor. allega.
62 † & extendit, etiam si cōfecerit inuentarium vt contra factum defuncti venire nō possit: siquidem confectio inuentarij iuxta l. fin. C. de iure del. inducit. tantūmodo separationē bonorū defuncti l. itē veniunt ff. de pet. hæred. & ideò neq; filio, neq; agnato in feudo hæreditario prodest inuentariū.

63 ¶ † Aliud est feudum antiquum ex pacto & prouidentia, seu familiare, seu rectum nuncupatū, ex pacto, & prouidentia nuncupatū à Bulg. & Pileo quasi vox (pacto) magis cōgruat priuato, & vox (p̄uidētia) magis cōgruat Principi, feudū cōcedenti:

Licet

64 30 † Licet verè pactum sit duorũ, vel plurium consensus l. 1. ff. de pact. ità gloss. & Iser. in c. 1. §. fratri de his qui feu. dar. poss. Andr. in c. 1. an agna. & in c. 1. §. prætereà ducatus de prohi. feud. aliena. per Feder. Affl. in c. 1. §. ptereà vassallus, quæ sit pri. ca. be. ami. vbi dicitur notanter, q̃ reperitur feudum paternum hæredi. & feudum paternum ex pacto, & prouid. citat And. in c. 1. circa fi. qui succe. tene. & in consti.
65 si quis post litem. ¶ † Sed pdicta ratione feudum, quod hæreditariũ dicitur, poterat etiã ex pacto, & prouidẽtia appellari, ideò sunt q. dicunt appellari debere feudũ ex pacto, & prouidentia nõ hæreditariũ, & feudũ ex pacto, & prouidentia hæreditariũ, vel aliter distinguũt: feudũ rectum, illud, quod nõ est hæreditariũ, & feudum conditionatũ illud, quod est hæreditariũ. Camera. in c. imperialem §. ptereà ducatus col. 2. in litera. n. post Andr. in c. titius si de feu. fuer. cõtrouer. Alij aliter distinxerũt 30 quod feudũ aliud sit familiare, & aliud hæreditariũ, sicut sepulchra familiaria dicuntur, quæ sibi familiæq; suæ quis contulit l. 1. ff. de relig. & sump. fu. Bal. in l. cũ virum nu. 21. C. de fideicom. Soci. Nep. in cons. 114. vol. 2. Ias. in prælud. feu. n. 138. col. fin. Ari. Pin. in tract. de bon. mat. par. 4. nu. 84. fol. 338. Pet. Greg. in tract. cõcess.
66 feu. par. 2. q. 8. in prin. ¶ † Et hoc feudũ ex pacto, & puidentia, siuè familiare, siuè rectum, dicitur illud, in quo agnatus succedit, etiam si non sit hæres defuncti: nam hoc feudum non à defuncto: sed à principali capitur prouidentia, quæ feudũ concessit primo acquirẽti, & agnatis eius, qui agnati iure sanguinis ex beneuolentia, & amore concedentis ad feudũ inuitari censentur cap. 1. de succe. feu. l. cum patronus ff. de leg. 2. l. si arrogator ff. de adopt. cum concor. per Affli. in prælud. feu. & in c. 1.
67 an agna. ¶ † Quod limitãdum quidã putant nõ procedere in filio: nam filius causa honoris, ne defunctus iniuria afficiatur dicunt pro forma hæreditatem adire debere d. cap. 1. an agna. & ratio est quia magis filius quam agnatus alius obligatus est defuncto: qa filius à patre esse recipit, quod non recipiunt alij agnati: quia filius oritur à patre, & nõ agnatus ab agnato cap. 1. in prin. de succes. in feu. item filius reputatur eadem personam cum patre, quod nõ est in agnato. l. sed cũ paterno ff. de bon. pos. secun. tabu. Et ideo filius potius quã extraneus debet patris honorẽ defendere: quia interest defunctorum hæredem habere §. cum titius inst. qui manu. non poss. Doct. in d. c. 1. an agna. Dida. Couar. lib. 2. varia. reso. c. 18. nu. 4. vers. secundum hoc in q.

68 ¶ † Et si tàm agnatus, qui hæreditatẽ adire non tenetur, quàm filius, qui hæreditatẽ causa honoris adire cogitur, illã adeundo, inuentarium nõ conficit iuxta l. fin. C. de iure delib. cõtra factũ defuncti agnati, vel patris venire nõ potest, non obstante, q̃ feudũ sit ex pacto, & prouidentia: nam iura hincinde sunt confusa per aditionem absq; inuentarij confectione. l. si debitori
69 tuo C. de pactis cũ sim. ¶ † Inuentariũ. n. conseruat iura, quæ adire volens habet in feudo post mortem agnati virtute prouidentiæ cõcedentis, vt contra factũ defuncti venire posit, & alienationes, & obligationes omnes reuocare, est omniũ receptior sententia, quam testatur Arius Pin. in tract. de bon. mater. par. 3. nu. 93. fol. 556. post Sylua. in cons. 30. n. 33. & seq. & Affl. in cap. 1. §. hoc quoq; nu. 72. & 74. de feu. succe. & alios quos ipse citat. ¶ Aliud est
70 feudum, † quod mixtũ nuncupatur, mixtum. n. dicitur quod vtriusq; naturã sapit, partim feudi hæreditarij, & partim feudi familiaris seu ex pacto, sicut participiũ in grammatica, vt in similibus dixisse fertur Bar. in l. 1. col. penul. n. 13. ff. de acti. emp. sapit. n. naturã feudi hæreditarij: quia citra ius, & nomen hæredis haberi non potest. Andr. in cap. 1. an agna. tex. optimos esse aiunt qui non solent allegari in materia in l. familiaria ff. de religi. & sumpt. fun. & in l. 1. C. eod. Sapit naturam feudi ex pacto, & prouidentia: quia nõ potest vnus alteri successuro agnato præiudicare: quia vnus ab alio causã nõ habet: sed a primo acquirente, & iure proprio quisq; venit, prout est in gradu proximior, & dominiũ habet limitatum tẽpore vitæ suæ tantũ. And. & Præp. in c. 1. §. hoc quoq; de suc. feu. Alex. in cons. 38. col. 2. vol. 2. cũ conc. per Paris. in cons. 65. n. 16. vol. 3. Hæc fuit originalis opinio nostri cõsiculi Gul. Perni in cons. 22. primum dubium in princ. & in consil. 7. hic aduerte quã opinio. secuti sunt Affl. in cap. 1. nu. 13. in fin. nu. de grad. success. feu. Soci. Nepos in cons. 103. nu. 33. & in cons. 112. nu. 12. 13. & seq. vol. 2. vbi dicit hãc distinctionẽ esse verissimã, & in cons. 142. nu. 8. vol. 3. Paris. in consil. 65. nu. 30. vol. 3. post Dec. in cons. 78. col. 2. nu. 6. & Calca. in consil. 78. nu. 5. quos ipse citat. Pet. Greg. in tract. concess. feu. par. 4. q. 3. vers. hoc igitur præsupposito, idem Deci.
71 in consil. 185. col. 3. 30 † Et in hoc feudo mixto filius, vel agnatus hæres, inuentarium cõficiens contra factum defuncti venire potest: secùs si inuentarium nõ conficiat, vt firmãt pcitati Doct. in locis nuper
72 allegatis. 30 † Et hoc feudum mixtum non venit in petitione hæreditatis, nec in

fideicõmissi restitutione. Paris. in d. cons. 65. nu. 12. vol. 3. secus si esset hæreditariũ simpliciter, vt ibi ꝑ eundẽ Paris. qui multos citat: sed aduertas, ꝙ Doct. per eum citati nõ de feudo mixto: sed de feudo ex pacto, & ꝓuid. loquuntur. ¶ At hæc distinctio tametsi à tot patribus approbata, verbalis tamen videtur, & ꝙ nullus ex ea resultet effectus: nam quorsum exigitur aditio hæreditatis, si ea nullum parit effectũ: sed inuentario cõfecto, feudum ex pacto, & prouidentia iudicatur: nisi dicamus, ꝙ ille resultat effectus, qui resultare solet, cũ filius succedit in feudo ex pacto, & prouidentia, quem deterioris conditionis esse fertur, quã alius agnatus, scilicet ne defunctus iniuria afficiatur, Doct. in c. 1. an agn.
73 qui effectus est nullus, si vera est magis cõmunis opinio, quam testatur Arius Pinel. in tract. de bon. mat. par. 3. nu. 85. seu 86. fol. 339. ꝙ filij, & agnati repudiata hæreditate vltimi moriẽtis ad feudum familiare, seu ex pacto, & prouidẽtia aspirant, & multos citat, cuius etiã suprà in ꝓlud. meminimus: licet sit cõtra tex. in d. cap. 1. an agna. Ideò opinamur melius fuisse loquutus eos, qui simpliciter id feudũ ex pacto, & ꝓuidentia nuncupati sunt, & rectè etiã dixit Camer. in c. imperialẽ §. ꝑtereà ducatus col. 8. & 9. de proh. feu. alie. ꝑ Fede. in litera. g. ꝙ errauit Dec. in cõs. 185. col. 3. cũ secta sua, qui voluerunt, vt ista simul starent, ꝙ feudum nõ esset hæreditarium,
74 & successor esset hæres: ☞ † nos autẽ in effectu hæreditarium esse firmauimus, & hanc opinionem receptiorem testati fuimus suprà in præludijs versiculo tertium exemplũ nu. 268. & ibi dicta hic repete.
75 ¶ † At in istius locũ nos aliud tradimus, feudum antiquum familiare seu ex pacto, & prouidentia iuris francorum, vt non à triplici numero recedamus, & hoc est illud in quo frãcorũ iure viuitur, & primogenitus dumtaxat succedere potest, quod feudum iuris francorũ fuit etiã cognitum de iure feudorum, & primeuum, quo ad successionẽ posterorũ, sm̃ Frecc. in tract. de subfeu. baro. in tit. de orig. baro. nu. 87. fol. 7. vbi dicit hoc esse menti tenendum, & necubi fuisse tactũ à regnicolis, & probari in c. 1. §. & quia de his q feu. dar. pos. Vel ꝙ ius frãcorum modo sit introductũ ꝑ hoc c. si aliquem, vt cõmuniter omnes tenent. Io. Aloys. Septim. in c. volentes in declarat. istius clausulis iuris francorũ, vbi citat Bernar. de Medico in prima forma success. ab intesta. & Gul. à Pern. ibi, & in cons. 1. & in cons. 4. & Blas. de San. Ange. in cons. comitatus Augustæ, quod incipit magnifici comites in primo dubio propè fin. Vel potius nos loquimur, quando hoc est ex inuestituræ tenore, vbi iuris francorum in clausula adiecta fuerit, & sit feudum ex pacto, & prouidẽtia, quod est, vbi in inuestitura non est dictio (hæredibus)
76 Doct. in c. 1. an agna. ¶ † Et hoc feudum, vt primogenito deferatur, post mortem vassalli non est defuncti, nec agnatorũ: sed domini tm̃ fauore, vt ipse dominus personã habeat de genere illius, cui feudũ ipse concessit, magis sibi gratam, & deuotam. Item ne feudũ diuidatur in plures, quod interest domini integrũ retineri, secundũ Frecc. in d. tract. de subfeu. baro. in tit. de orig. baro. nu. 89. fol. 7. vbi ait hoc inferri ex cap. 1. §. & quia in prima rubr. feud.
77 ¶ † Hæc. n. feudi species à præcedẽtibus duabus speciebus differt, ꝙ in hoc vassallus primogenitum postergare, & secundo genitum eligere nõ potest. nota. declarat Andr. in c. 1. §. hoc quoq; col. 3. vers. nam feudum non est tunc datum de succ. feud. quando enim est concessio cum clausula iuris francorum est prouisum primogenitis tantum, qui nominatim enumerãtur, & nõ secundogenitis, & primogenitis tm̃ est debitum, & secundogeniti nõ connumerãtur inter successores, quæ verba multum notanda inquit Io. Aloys. Septim. in d. c. volentes in declarat. d. clau. iuris francorum, & citat eundẽ Andr. in c. 1. §. prætereà si vassallus col. 9. vers. sed quia ponitur in themathe, quæ sit prima causa ben. ami. vbi dicit velle, quod tantũ primogenitis est prouisum, nec alij agnati possunt ius aliquod prætendere, quando feudũ cũ clausula iuris francorũ cõceditur, & multa alia adducit. idem tenet Pet. de Greg. in tract. cõces. feu. par. 4. q. 8. vers. amplio. 4.
78 vbi dicit, ☞ † ꝙ pater nullo modo potest disponere de feudo, vbi est clausula iuris francorũ, in secundogenitũ ꝑtermisso primogenito: quia ius primogenituræ est sibi firmatũ diuina, canonica, & cõsuetudinaria l. Host. Io. And. & cæ. in c. licet de vot.
80 ☞ † & nemo facere põt, quãdo hæc iura locum habeãt in sua dispositione. l. nemo potest, vbi Ias. col. 1. no. 1. de leg. 1. nisi ex causa. Anch. in d. c. licet col. 3. vers. q. modo, idẽ Pet. Greg. in d. p. 4. q. 8. ver. limito quarto: sed sibi cõtrarius idẽ Pet. Greg. in eod. tract. con. feu. p. 4. q. 11. in pri. cõtra-
81 riũ sentit videlicet, ☞ † ꝙ ius primogenituræ solũ ab intestato locũ habeat: quia si ꝓrogatiua primogenituræ intelligeretur ex testamento, esset contra bonos mores:
82 ☞ † qm̃ patri tolleret liberã testãdi facultate, & esset cõtra iura sanguinis, vt pater disponere nõ posset inter liberos. l. stipulatio hoc modo concepta ff. de verb. obli. l. iura

l. iura sanguinis ff. de reg. iur. l. parentibus C. de inoffi. testam. scd'm Alber. in diction. in verb. feudum col. 5. vers. alia autē pulchra, & subdit aliam rationem assignare:
83 ☞ † quia primogenitum præferri, & alios excludi, est cōtra ius naturale l. maximum
84 vitium C. de liber. pter. ☞ † & ideò statu. masculos pferens fœminis, vel primogenitos alijs, strictè debet intelligi, vt pcedat saltim ab intestatò, vt minus ius cōmune lædat, arg. l. 2. C. de noxa. & c. cū dilectus de consu. ¶ At hæc nos intelligimus procedere, quādo ius francorum est introductus à lege, vel statuto, quo primogenitus vocetur, vt statuitur per hoc c. si aliquem, tunc enim ius primogenituræ locū habet ab intestatò, vt diximus supra in verb. mori contingat. Vel quādo ius francorum est in feudo hæreditario: puta ꝙ in cōcessione sit dictio (hæredibus) nam tunc vassallus licet directò, stante inuestitura secundogenitū eligere, & primogenitū postergare non possit: tñ per indirectum hoc facere poterit: qa feudū est hæreditariū, & à primogenito citrà ius, & nomen hæredis haberi nō pōt, ex tenore inuestituræ,
85 ☞ † quæ cuicunq; feudorū naturæ, derogat, vt dixi sup. in plu. in fi. & hæres cōtra factū defuncti venire nequit, arg. l. cum à matre C. de rei ven. vt latè diximus suprà
86 in prælu. ☞ † Secus si feudū sit ex pacto, & prouid. cū clausula iuris francorū: quia tunc pater in præiudiciū primogenitorū disponere nullo modo potest de feudo in secundogenitum ptermisso primogenito; quia primogenitus, nec à patre, nec patris cōtēplatione ius habet: sed prouidentia concedentis, & cōtemplatione primi acquirētis: nisi feudum esset nouum. Andr. Iser. in cap. 1. §. sed & plures, per quos fiat inu. & in c. 1. §. & si libellū de alie. feu. pa.
87 ¶ † Feudum verò antiquum ex pacto, & prouidentia, vbi nō est clausula iuris francorum in inuestitura, ptermisso primogenito, in secundogenitū liberè alienari potest: quia vterq; proximior est: siquidem eodem sunt in gradu: nam fratres sunt, & feudum antiquum ex pacto, & prouidentia in proximiorem agnatum alienari potest: quia tunc potius refutatio, quā alienatio dicitur est tex. & ibi And. in c. 1. §. & si libellū de alie. feu. pa. & c. 1. §. 1. per quos fi. inuest. & ità tenet do. meus Propat. do. Blas. Lanc. in c. volentes not. 2. vers. septimo limita, vbi dicit, ꝙ pater, vel auus potest vni ex filijs (postergato primogenito) dare feudum, dummodo ꝙ in inuestitura nō sit clausula iuris francorum, ☞ † &
88 licet de iure communi dubium sit: an feudum pro se, & liberis: seu pro se, & filijs possit vni filiorum assignari, & Andr. varius videatur, in cap. 1. an agna. & in c. 1. §. huius autem generis col. 13. post medium ex quib. cau. fe. u. am. & in c. 1. §. & si libellum de alie. feu. pa. & Doct. variauerint in auth. si quas ruinas C. de sacr. san. eccle. & Bart. in l. iuris iurandi §. si liberi ff. de op. libe. & quamplures, ex qua aliqui tenent, ꝙ pater videatur acquirere filijs, vti hæredibus, & cōsequēter vni filiorum feudum assignare possit, & aliqui tenent, ꝙ videatur acquirere filijs, vti filijs, & cōsequēter vni filiorum assignare nō possit, & Andr. in pcit. loc. has opin. cōcordare nitatur, ꝙ in primo acqrente filij hæredes patris esse debent, & modo sunt opin. Modern. sed postquā feudum est effectum paternū, vel antiquum, nō est necesse, vt sint hæredes: sed sufficit vt sint hęredes primi acqrētis. ¶ Attamen hodiè in regno dicit, quod nō habemus ingredi hanc q. nam siuè pro filijs, vti filijs, siuè pro filijs, vti hæredibus feudum acquisitum censeatur, potest vni filiorū semper assignari, ex quo forma nō repugnat per d. c. volētes, quod forma nō repugnante cōmuniter intelligitur, & in proposito casu forma non repugnat: quia nō cogit patrem, vt magis vni filiorū quā alteri feudum assignet. Nec dici potest, ꝙ omnibus filijs æqualiter feudum acquisi-
89 tum sit: ☞ † quia hodiè in regno omnia feuda debēt esse indiuidua per cap. volentes ibi integro, & indiuiso, & ideò si de feudo pater non disponeret, primogenitus, vti dignior succederet. ¶ Differt etiā feudum ex pacto, & prouidentia cū clausula iuris francorum à feudo hæreditario, etiam cum clausula iuris francorum, quia illud, vt est dictum, secundogenito relinqui non potest: sed hoc etiam cum clausula iuris frācorum secundogenito relinqui potest: licet non directò: tamen per obliquum: quia, si secundogenito relinquitur, feudum non reuocat primogenitus: nisi sit hæres, & hæres non venit contra factum defuncti, arg. d. l. cum à matre C. de rei vend. ☞ si verò absq; iuris francorum clausula feudum hæreditarium sit, differt
90 ab illo ex pacto, ☞ † quia feudum hæreditarium de iure feudorum non solum in proximiorem: sed etiā in vlteriorē agnatum, postergato proximiori alienari potest. Paris. in consi. 2. n. 45. vol. 1. post Dec. in cons. 395. & alios, quos ibi citat dummodo, ꝙ non in prorsus extraneos, alienentur:
91 ☞ † sed in ipsos agnatos sine domini assensu haud dubiè alienatur: quia cæteris agnatis: nisi spes succedendi, aliud nō tollitur, idem Paris. in consil. 2. nu. 36. vol. 1. qui in terminis citat Io. Campe. in cōs. 11.

inter consilia Brun. in 4. dubio col.4.6.& seq. vbi latè examinare inquit, & tenere, etiam sine agnatorū citatione fieri posse, & contrarijs respondere, & Dec.in cons. 390.n.11.& n.14.& cons.395.col.3.n.3. vbi tenet illam cōsuetudinē, & spem successionis, quæ non est in bonis nostris per Principem tolli posse,& proximior agnatus d.alienationē nō reuocabit, quæ ratio militat etiā si in extraneos feudum alienetur: quia nō tollitur: nisi spes succedendi, quæ per Principē tolli potest, vt infrà di-
92 cetur. ☞ † Et hæc licentia, seu Principis assensus, hodiè indistinctè,& generaliter habetur per c.volentes, adeò ꝙ feudū hæreditariū in extraneos alienari potest, vt cōmuniter à regnicolis tenetur,& hoc est etiā quod voluit Frec. in tract. de subfeu. baro.lib.3.in tit. de diffe. inter feu.ex pa.
93 & prou.ver.33.nu.1.fol.271. ☞ † ꝙ feudum hæreditarium iudicatur, vt res allodialis quando in alienatione feudi accom-
94 modatur domini assensus. ¶ † Hanc triplicem feudi formā sentit etiā idem Frec. in p̄citato loco dum ait, ꝙ in hac triplici forma, trium fauor inspicitur: nam hæreditarium est fauor acquirentis, ex pacto, & prouidentia, est fauor posterorum: sed vbi est clausula iuris francorum est fauor domini, reliquas differētias inter istas tres formas, quære ibi per totum illum titulū vbi 34.diffe.ponit inter d.feuda.

95 ¶ TERTIO Quæro, † quod feudū in dubio præsumatur, antiquū: an nouū, si concessionis forma non appareat? Affl.in consti. vt de successionibus rub.24.lib.3. nu.60. dicit, quòd nouū feudum in dubio p̄sumitur: nisi indicia paternū esse demonstrent, autho.Bald.in c.1.col.2.de suc.fra. vel grad.suc.in feu.& indicium est si temporis antiquitas probetur, allegat Alua.in c.1.si de feu.fuer.cōtro.inter do.& agna. Item si pars feudi probetur antiqua: quia tūc ratione partis, idem in toto p̄sumitur, sm̄ Bal. in c.1.§.cū autem de cont.inuesti. ¶ Secundò facit tex. in c.1.§. cum autē si de inuestitu.feu.vbi habetur, quòd si quis dicit feudum, vti paternū successione ad se pertinere, illud paternū probare debet saltim indicijs de quibus ibi: puta (vt est dictum) si possidet partē feudi, vel si cambium ꝓprietatis partis feudi habuerit, & aliam partem petat, vel alijs, vt in glo.ibi.

96 ¶ Contrarium, † quòd feudum paternum p̄sumatur, eo ipso, quòd feudum esse probatur,& concessionis origo non apparet, probare videtur tex. in c.1.si de feu.defu. conte.fuer.inter.do.& agna.vbi habetur, quòd si agnati feudū paternū,& dominus feudum nouum dicat, agnati in feudi possessione constituendi sunt,& deindè cum de principali quæstione cognoscit, vtraq; parte deficiēte, iurisiurādi electio agnatis datur,& sic in dubio, tùm in principio, tū in fine causæ, paternum p̄sumitur feudū. ¶ Secundò probat tex. ad literam in c.1. §.fin. de suc.fra.vel gra.suc.in feu.quē mirabilem inquit ibi Bald.quò ad hoc, quòd onus ꝓbationis incumbat ei, qui nouum feudum esse dicit: licet postea dicat, quòd hoc ideò est: q̄a indicia erant super veteri: at hoc est diuinare: quia nil de hoc ibi habetur. ¶ Tertiò facit ratio æquitatis: nā benignior est interp̄tatio, vt feudū potius paternum, siuè antiquum, quā vt nouum p̄sumatur, vt in d.c.1.de succ.fra.& benignior interp̄tatio in feudis semper est su-
97 menda. ¶ Hanc cōclusionē † ꝙ feudum antiquum p̄sumatur, tenet Curt. in tract. feu.par.1.q.8.col.4. nu.16. per d. tex.do. Blas. Lanc.in c.volētes no.11.q.11.Rola. à Vall.in cons.3.n.3.Iaco.Mandel. in cōs. 78.n.17.in primo vbi ait, ꝙ feudū in dubio p̄sumitur antiquū,& inalienabile,& citat Alcia. in tract.p̄sump.28. præsu.3.reg.& alios. ¶ Sed hanc cōclusionem intellige,
98 † ꝙ tunc feudum antiquū p̄sumitur, cum neuter possidet, vel cum indicia, vel præsumptiones pro altero deficiunt, alioquin pro eo, pro quo sunt indicia, feudum præ-
99 sumetur. ☞ † Nam sm̄ illā opinionē, quæ p̄sumptionē pro se habet, p̄sumitur. Iaco. Mandel.in cons.60.n.3.in primo p̄ glo.& Doct.in d.c.1.§.1.de suc.fra.& Curt.in d. tract.feu.par.1.q.8. vt pro possessore feudum p̄sumatur, siuè antiquum, siuè nouū, ꝓut sibi dicere placuerit. Bal.& Doct. in c.1. si de inuest.feu.contr. Tiraq.in tract. primig.q.17.opin.11.vbi multos citat,& ità in contrarium adducta soluuntur: nam in d.§. cum autem, ideò agnatus feudum paternum,& non dominus feudum nouū
100 probat: quia dominus possidebat, ☞ † & possidens in actorem transfert onus probādi l.2.& l.actor C.de proba.glo.in verbo qui nouum in c.1.in fin.de suc.fra.hoc etiam sentit do.Blas. Lanc. in d.c.volētes no.11.q.11.dum inquit, ꝙ feudū antiquū p̄sumitur in persona possidētis: secùs si nō appareat possidere: q̄a tunc ille debet probare antiquum, qui per hoc suam fundat intentionē, alias succumberet, citat Iaco. à Beluis.& cæt.in d.c.1.de grad.suc.in fe. per ea quæ habētur in d.c.1. de cont.int. do.& agna.& c.1.§. cum autē de contro. inuestitu.Mode. in c.1.si de feu.fuer.contro.inter do.& agna.& Alex. in cons.10. in Christi nomine pōderatis in primo dubio vol.3. ¶ Possessio autē per agnatum nō solum probari posse videtur, si realiter

posi-

possideatur, sed etiam, si probetur tẽpore
101 mortis possedisse defunctum: † siquidem possessio defuncti in agnatum naturaliter continuatur, arg. l. cum miles ff. ex quib. cau. sm̃ Bal. in d. c. 1. in princ. si de feu. fue. contr. int. do. & agna. idem tenet idẽ Bal. in l. cum antiquioribus vers. 10. C. de iur. deli. vt ait Ias. in l. quoties C. de rei vend. nu. 13. ver. no. perpetuò, & numquã obliuiscaris, & Præp. in d. c. 1. in prin. si de feu. def. licet contrariũ sentire videatur Paris. in cons. 13. attingẽdo articulum nu. 84. & 87. vol. 1. qui cõsuluit, ꝙ agnatus possessorium retinendæ intentare nõ potuit: quia numquã habuit feudi possessionẽ, regulis generalibus. Et pſertim in regno facilius hoc procedet, vbi est cautum expræssim, per c. Reg. Ferdina. *suppiica il detto regno* nu. 43. fol. 206. ꝙ possessio defuncti conti-
[y] nuata [y] censetur in hæredẽ omnibus in bonis, tum feudalibus, tùm & allodialib⁹,
102 sicut & dominium, † ità ꝙ hæres quocunq; remedio spoliatorio, & possessorio vti potest, virtute cõtinuatæ in eum possessionis à defuncto, vide Mode. Rep. fol.
103 348. n. 91. vol. 8. ¶ Quod limitatur: † nisi actor suam fundauerit intentionem: quia tunc non sufficit possessio ad ostendendũ, ꝙ feudum paternũ sit: nisi aliter possidens probet, arg. l. siuè possidetis C. de proba. sm̃ glo. in c. 1. in ver. qui nouũ in fi. de suc.
104 fra. vel gra. suc. in feu. ¶ † Præsumptio, vel indicium erit pro agnato feudum paternum asseuerãte, si feudum longo tempore possessum fuisse probetur, tunc antiquitatis ratione vllo sinè dubio feudũ paternũ pſumetur, est cõmunis opinio, quã testatur Paris. in cons. 2. nu. 2. vol. 1. Ias. in cons. 114. nu. 2. vol. 1. Bar. in l. admonendi ff. de iure iur. Bal. in d. c. 1. si de feu. defun. conten. fuer. int. do. & agna. ¶ Quod intellige primo, si non apparet concessionis origo, sed tantũ longi temporis possessio, argu. l. cum de in remuerso ff. de vsur. sm̃ eundem Bal. in d. c. 1. si de feu. fuer. contr. alioquin cõcessioni stabitur. ¶ Secundò:
105 † nisi appareat intermedia cõcessio: quia tunc nõ pſumitur antiquũ do. Blas. Lanc. in d. c. volentes q. 11. qui citat Alex. in d. cons. 10. in Christi nomine põderatis vol. 3. & hoc est quod voluit Iacob. Mande. in
106 d. cons. 60. n. 3. vbi dixit, † quòd pſumptio quandoq; est si feudum nõ prouenerit ab vnico stipite: sed per diuersas familias, & diuersas agnationes fuerit possessũ, vt tũc
107 non dicatur antiquum. ¶ † Pro agnato etiam iudicium erit, vt feudum paternum dicere possit, si portionem feudi retineat: nam vnum extremũ ipsius feudi est indiuisibile scilicet iuramẽtum fidelitatis cap. omnes si de feu. fuer. contro. l. si vsufr. §. 1.
108 ff. de vsufr. ¶ † Et ius indiuisibile, quod est in vna extremitate generat pſumptionẽ in alia extremitate, ità quod ius, quod habet in vna patre in toto retinere pſumi
109 tur, vt no. in l. si cui ff. de vsufru. † qm̃ vna & eadem res diuerso iure censeri nõ debet l. eum qui ædem. ff. de vsucap. sm̃ Bal. quem refert, & seq. Alua. in d. §. cum autem si de inuest. feud.

110 ¶ QVARTO Quæro, † quod feudum in dubio pſumatur hęreditarium: an familiare, seu ex pacto, & prouidentia: an iuris francorũ, si forma nõ appareat? hæc est dubia quæst. & eam aliquantulũ suprà tetigimus, at modo pro resolutione eam repetamus, Et primò, ꝙ pſumatur hæreditarium, allegari solet Andr. in cap. 1. an agna. c. 1. de nat. suc. feu. c. duo fratres de duob. fra. a cap. in. c. 1. col. 4. qui b. mo. feu. ami. c. 1. in prin. de suc. feu. c. 1. §. & si cliẽtulus de alie. feu. pat. c. imperialem §. pterea de prohi. feu. alie. per Fede. c. 1. §. item fidelis quib. mod feu. ami. & in constit. vt de successionibus, quibus in locis tenet,
111 † ꝙ feudum in dubio pſumitur receptum pro se, & hæredibus ꝑ c. duo fratres de duo. fra. à cap. in. & l. si pactum in fi. ff. de pact. ¶ Io. Aloy. Sept. in c. volentes in declara. clausulæ iuris francorum ad hoc etiã allegat Bald. in l. liberti libertæq; ver q. de eo. C. de ope. lib Roma. in rubr. de arb. Alex. in cons. 6. põderatis col. 2. vol. 5.
112 vbi dicit, † hoc tenere in fortiori casu, si dictum esset in concessione ꝓ se & suis, ex quo non declaratur pro quibus suis, intelligi debet pro suis hæredibus, per d. c. duo fratres, & d. l. si pactum. Idem tenet Gul. à Pern. in cons. 13. in causa fiscali, vbi refert ita tenere Gualter. & do. Adam, idẽ Pern. in cons. 6. viso casu in fin. & in cons. 8. repetamus, facit ꝙ tradit Paris. in cons. 2. nu. 18. vol. 1. & in cons. 3. n. 9. vol. 1. vbi dicitur, ꝙ feudum simpliciter cõcessum, hæreditarium pſumitur. Neuiz. in cõs. 9. nu. 8. qui loquẽdo in feudo pro se & suis, & sic in fortiori casu, vt suprà dixit, Ioan. Aloys. de Sept. tenet vt hæreditariũ dicatur, & plures citat, & idem ait in cons. 10. nu. 15. licet, de hoc dubitet Soci. Nepo. in cons. 103. nu. 34. vol. 2. & sic siuè feudum simpliciter, siuè pro se & suis cõcedatur, siuè forma nõ appareat, pro se & hæredibus concessum intelligitur, ergò est hæreditarium, ità pdictas doctrinas nostrates cõsiculi intellexerunt. ¶ Et ex hoc intu-
113 lerunt, † ꝙ c. volentes locũ habet in feudo informi, & pſcripto vt illud absq; Principis, & agnatorum assensu alienari possit, sicut feudum hæreditarium. Gul. à Pern. prælle-

præallegatis in locis do. Blaſ. Lanc. in d. c. volētes no. 2. poſt prin. qui teſtatur in hoc omnes ſcribentes regni concordare. Petr. Greg. in tract. cōceſſ. feu. p. 3. q. 3. tametſi Io. Aloy. Sept. poſt multa, quæ tradit, hoc cogitandũ relinquat. ¶ Ratione mouentur: quia ſtatutũ ſecundũ naturalia iuris, & nō ſecundum pacta quæ ſunt acciden-
114 talia interprætari debet. l. fi. in prin. C. de iu. emphy. † & adde, ꝙ natura eſt qualitas innata à principio generationis, ex qua virtus cōtractus ꝓficiſcitur, & ſemꝑ ineſſe videtur: niſi ꝑ pactũ improprietur, ſecundum Bal. in prælu. feu. in 4. diui. feu. nu. 46. per c. 1. de feu. nō haben. pro. natu. & c. 1. quid ſit inueſtitu. Sed natura feudi eſt, vt feudum hæreditarium ſit, ſecundũ quam feudum informe hæreditariũ præſumitur, ergò & in feudo informi, vti hæreditario, & vti proprio ſecundũ naturā feudi locum habebit c. volentes. Et ſic iſta opinio pendet ab hoc: an feudum hæreditarium præſumatur iure feudorum. ¶ Sed contra hoc facit, quod feudum non debet præſumi, ſecundum ius feudorum: ſed ſecundum cōſtitutionem regni. c. 1. §. fin. qui ſit inueſti. eſt arg. l. quod ſi nolit. §. qui aſsidua ff. de ædi. edi. Bar. in l. ſi prius §. plautius. alias placuit ff. de aqua. pluu. arce. l. fi. vbi Bal. C. de fideicom. c. cum. m. ferrarienſis de conſtit. vbi habetur quòd, actus geſtus ꝑſumitur, ſecundum conſue-
115 tudinem regni. ¶ † Cōſuetudo autem in Siciliæ regno eſt pro te, & hæred. de tuo corpore legitimè deſcēden. & hanc communem formā in regno eſſe dicit Andr. in c. 1. de alien. feu. pat. verſ. ſed quid ſi acquiſiuit, & in d. c. 1. §. præterea ducatus verſ. ſed ſi dicatur, de prohi. feu. alien. per Fed. & in c. 1. §. omnes filij verſ. ſed quid ſi concedat ſi de feu. fuer. contro. ergò feudum informe præſumitur pro te, & hæredibus de tuo corpore legitimè deſcendentibus. ¶ Soluit hoc. Io. Aloyſ. Septi. dupliciter: primo ex mente Andr. in c. 1. §. huius autē generis quib. mo. feu. ami. quòd tunc feudum ſecundum cōſuetudinem regni conceſſum præſumitur, ſi de principali cōſtat voluntate, & aliqua qualitas ignoratur: nam pro ea tantum qualitate ad cōſuetudinem regni recurritur: ſecùs ſi ſubſtantia ignoretur videlicet quas ꝑſonas Princeps includere, vel excludere voluerit vt hic: quia tunc procedit, argu. l. ſi ità ſtipulatus §. griſogonus ff. de verb. obli. ¶ Secundò
116 reſpo. † quod tunc ſecundum cōſuetudinem regni feudũ præſumi debet, quando conſuetudo eſt ſemper vniformis: ſecùs ſi nō ſit vniformis: quia tunc potius iuri cōmuni, quam regni conſuetudini, dicit eſſe ſtandum, citat l. 1. ſeu l. lex §. medio, & ibi no. Bar. ff. de an. leg. Bal. in l. ſi duo patroni §. ſi iurauit ff. de iure iura. Paul. Caſt. in l. vniuerſorũ ff. de pignorati. action. Alex. in cōſ. 5. vol. 5. col. 2. vbi alia addere dicit, limitando d. §. aſsidua, vt non procedat, quando non eſt vniformis conſuetudo.
117 ¶ † At in regno Siciliæ infeudādi conſuetudo non eſt vniformis, ꝙ patet ex Andr. in c. præallegatis, vbi vult modo ꝙ cōmunis forma ſit ꝓ te, & hæredibus, modo in d. §. præterea ducatus, quòd noua infeudatio ſit cum clauſula iuris francorũ, modo vt pluribus in locis in pri. citatis, quod ſit pro te, & hæred. ¶ Sed cōtra hoc eſt, quòd imò ius, ſeu cōſuetudo regni hodiè eſt vniformis: videlicet pro te, & hæredibus per c. volentes, vt tradit Gul. de Pern. in conſ. 6. viſo caſu col. 10. & ſeq. verſ. verumtamen hoc verbum hæredibus, & in conſ. 8. repetamus col. 3. verſ. verumtamē vſq; ad fin. prout eum intelligit Pet. Greg. in tract. conceſſ. feud. par. 3. q. 3. vbi dicit, quod conatus fuit dicta Andr. ad concordiam reducere, qui diuerſi modè loqui videtur circà iſtum articulũ, dicendo, quòd Andr. loquitur ſecundum tempora ſua in regno antequā cap. volētes æditũ fuiſſet, & vnum, & idē fuit ſibi dicere, pro ſe, & liberis, pro ſe, & hæredibus de ſuo corpore legitimè deſcendentibus: quia nomen (hæredibus) pro (liberis) iure feudorum exponebatur. At hodiè ꝑ c. volētes ſecus eſt in regno, quo nomen hæredibus etiā extraneos compræhēdit, & ideò hæreditarium præſumitur, & cōmuniter teneri dicit. ¶ Præterea hoc cōfirmat idem Io. Alciſ. nam quoties actus ſecundũ conſuetudinem regni interpretari debet, neceſſe eſt, vt probetur, quòd cōſuetudo tempore actus vigebat. no. Fulg. in l. 1. C. de iura. cal. & in conſ. 166. Soc. in l. gallus §. etiam in fi. ff. de lib. & poſt. Alex. l. 2. in prin. col. 4. ff. de verb. obl. ſed hoc durũ eſt probari, ergò &c. ¶ Inſuper, & tertio confirmat:
118 † nam conſuetudo aliqua non inducitur, etiam ſi pluries ſuperior facit, in his, quæ ſunt meræ voluntatis eius, & ſtant in eius voluntate facere, vel non facere. no. Abb. in c. quo ad translationē col. 2. de offi. delega. poſt Imol. in c. cũ eccleſia ſuttina. de cauſa poſſeſsi. & propr. Cyn. in l. 2. C. quæ ſit longa cōſuetudo, & ità ad literam. d. §. qui aſsidua adducit Feli. in c. cum. m. Ferrarienſis col. 6. de conſtit. & ſic cōcludere videtur, quòd debeat præſumi ſecũdũ ius feudorum, & nō ſm̃ conſuetudinē regni.
119 ¶ Pro alia opinione, † ꝙ feudũ informe, vel præſcriptum præſumatur cũ clauſula iuris francorũ, & conſequenter ex pacto, & pro-

& prouidentia, adducitur c.Reg.Alfonf. item fia merce nu.456.fol.140.fub rub.de immunit.baro.vbi non habentibus priuilegia feuda confirmantur, fub forma pro te,& hæred.de tuo corp.legit.defcēd.ità quòd francorum iure viuatur,ità per d.c. tenuit do. meus Proauus maternus dom. Anton.Lanc.frater do.Blaf. in conf.28.in noftro vol.diuer.autho.quod à penna habemus,& etiam per c.Regis Iacob.& Federici ità etiam tenet do.Feder.Campix. in conf.in caufa fpolij terræ Buccheir,qui dicit, quòd licet feudum fimpliciter conceffum,vel præfcriptum, de iure cōmuni feudorū intelligatur pro fe,& hæredibus, glof.& Doct. in c.1.quib.mo.feu.ami.& c.1.vbi Bal. & alij an agna.& cæt.& confequenter hæreditarium cenfeatur: quia verbum hæredibus vfq; ad tempora cap. volentes hæredes tantū fanguinis & non extraneos cōpræhendebat.Doct.in l.gallus §.etiā ff.de lib.& pofthu.l.ex facto §.fi quis ità vbi Rip.nu.15.& feq.ff.ad trebel. & idem Rip.in l.in quartam nu.118.ff.ad l.falci.fed poft tempora cap.volētes, quo feuda alienabilia facta funt, dictio (hæredibus) etiā extraneos cōpræhendit, & fic hæreditariū,vt ad extraneos trāfire poffit præfumi deberet: Tamen hodiè per cap. Reg.Alfonf.quo feuda, quorū priuillegia non apparent cum claufula iuris francorū cōfirmantur,præfumuntur pro te,& hæredibus de tuo corpore,&c.cum claufula iuris francorum,& ità (dicit) tenent oēs, & do.Blaf.in repeti.c.volentes no.2.verf.

120 ifta tamen cōclufio. ¶ † Sed ad hoc refp. Petr. de Greg.in d.tract.p.3.q.3.quòd d. c.Reg.Alfon. loquitur de feudis informibus,& præfcriptis, quæ fuerunt antequā conditum fuiffet illud c.quod de præteritis,& nō de futuris loquitur, & ita conclu dit in d.q.vt pro præteritis, feudum cum claufula iuris frācorum pro te,& hæredibus, & fic feudū mixtum,fm̄ eum præfumatur,& pro futuris intelligatur,hæreditarium fm̄ cōfuetudinē regni per c. volentes,& fic eft cafus omiffus per d.cap.Reg.

121 Alfon. ☞ † qui remanere debet in difpofitione iuris antiqui l. cōmodifsimè ff. de lib.& pofth.l.fi cum dotem in prin.ff.fol. mat.licet ꝑ varietates Gul. de Pern.ipfe Pet.Greg.hoc deniq; melius cogitandum relinquat. ¶ Secundò ꝓ hac parte facit:

122 † nam dubia difpofitio, fm̄ cafum fucceffionis ab inteftatò interpr̄tari debet. Bart. in l.hæredes mei §. cum ita ff.ad trebelli. quē omnes feq. Paul.Caft. in conf.77. ifte cafus frequenter, & in l.fi.C. de verb.fig.

123 ☞ † vbi vult,ꝙ fi vocētur fratres in fideicōmiffo,feu fubftitutione,ꝓfertur vtrinq; coniunctus vterino: quia ille ab inteftatò ꝓferri debebat authe. defuncto.C. ad tertull.& idem in contractu voluit Bart.in l. iurisiurandi.§. fi liberti. ff. de oper. liber. Ancha.in clem.2.de iure patro.Imo.in c. potuit.loca.& in concefsione feu .probatur in d.c. 1.§. qui etiam Epifco.vel Abb.

124 ☞ vbi inueftitura mafculis,& fœminis licet eos pariter copulet:tamen intelligitur vt mafculo exiftente,fœmina excludatur. Mart.Laud.& Præp.in c.1. de eo qui fibi

125 & hær. ☞ † quia ità ab inteftatò fuccedit ur probatur etiam in c.1.§.& fi cliētulus de aliena. feu.vbi verbū hæres de hærede fanguinis intelligitur, fm̄ Io.Aloyf.Septi. in d.c.volentes. Et fi difpofitio dubia fm̄ cafus fuccefsionis ab inteftatò interpræta tur, multo magis difpofitio tacita, q̄ qualis fit non apparet. ¶ Difpofitio ab inte-

126 ftatò eft,† vt iure francorū viuatur, quod patet ex Principis mente in d.c.Reg.Alf. & hoc declarauit etiam Rex Martinus in quodā priuilegio terræ Gagliani cōceffo Frācifco Rois, quod vidiffe teftatur idem Io.Aloyf. in regiftris, dato in infula Fauagnanæ ann.Do.1409.vbi habet, ☞ quòd cōmunis forma in regno Siciliæ in comitatibus,& baronijs eft,vt viuatur iure frācorum,etiam fi in prouifione dictum non fuiffet,& ideò volens ibi feudum fimplici ter concedere,exprefsim illam claufulam iuris francorum reiecit,& voluit,vt in d. concefsione locum nō haberet. ¶ Et nec obftare dicit, quod alias in q. facti fibi dicebatur,quod hoc locū habet in baronijs,

127 & terris habitatis: quia refpo. ☞ † quòd Baronia eft nomen vniuerfitatis, ficut ter ritorium vniuerfitatis vniuerfa compræhēdit prædia,ita & Baroniæ nomen vniuerfa feuda cōtinet. Andr.in c.1.§.fi.verf. Baronia non eft caftrum, de cap.qui cur. vend.& prob.per c.fi aliquem, & in rub. de leg.fuc.co.vel ba.in c.reg.vbi habetur de fimplici feudatario, & ita dicit fcriptū vidiffe manu Iacob. de Nano, quòd alias ità in parlamento Randatij declarauit inclitus Infans Ioannes, qui poftea fuit Rex

128 nofter. ¶ Tertiò cōfirmatur:† nam fi vicinorum cōfuetudo,& domus, in quibus vicini, & qui de familia femper fuccefferunt,operatur,& valet,vt fi francorū iure viuere foliti fuerunt,feudum iuris francorum ꝓfumatur.And.in c.1.§.ꝓtereà duca. verf.nunquid fuffici.probare,ꝙ vicini. de proh.feu.alien.per Feder.vbi vide Came.

129 ☞ † multo magis Principis confuetudo hoc operabitur, & ità alias afferit dixiffe in caufa feudi deli Grutti,vbi Frācifcus de Monte Aperto,adiuit Principē,& iurans non habere priuilegia,inueftiturā fub for-

ma

ma prædicta, cum clausula iuris francorũ consequutus fuit,& hanc partẽ deniq; tenuisse dicit Andr. in pcitatis locis Gualterium in cons.Siculianæ, vbi postquã examinat articulum concludit, quòd præsumitur illa forma, quæ de cõsuetudine cõcedentis est solita apponi.Pern.in cons.8. repetamus, volens, quòd præsumatur ꝑ hærede sanguinis,& Blas.de Sanct.Ange. & quòd forma cõsueta præsumatur,dicit tenere Alex.in cons.124.vol.5.& demùm subdit ꝙ tenentes cõtrariam opinionem, quòd feudum hæreditarium p æsumatur per c.volentes pdicta nõ consideratur, & melius cogitandũ relinquit. ¶ † Guliel.à
130 Perno circa hunc articulũ sibi contrarius, & ad libitũ locutus fuit: nam in cons.12. in q. terræ Hæracliæ col.13. ait quòd est cap.in regnò, quòd quãdo feudorum priuilegia non apparent, fit confirmatio iure francorum,& ità vice reges confirmationes facere nituntur, & in cons.4. quondã serenissimus col.3.vers. secundũ dubium tenet, quòd forma non apparente franco rum iure viuatur,& dicit,quòd licet alias consuluisset in cons.1. quòd omnes qualiter in feudo succedere deberent,ità vt pri mogenitus solus feudũ teneat, & fructus feudi, æqualiter diuidi debeant: at modo contrarium placet,vt solum ad primogenitum pertineat, & in cons.14.in causa fiscali col.2.ver.& hic inuenio,iterum primam opinionem amplectitur: tametsi de ea mentionem non faciat,& firmat,quòd forma non apparente iure longobardo vi uimus per constitutionem puritatem, & omnes hæredes in feudo æqualiter succe dunt in eodem gradu existentes, & inter alias authoritates allegat Andr. in c.1. in quib.mo.feu. ami.vers. simile.dicunt vbi sing. dicit, quòd licet consuetudo esset in regno, ꝙ infeudationes fiant ꝑ se,& liberis de eorũ corpore legit. descendent. tñ hæc forma nũquã psumitur: nisi pbetur.
131 ¶ Aduertendum est,† ꝙ prædictorũ Doctorum quidã tenẽt, ꝙ psumatur feudum informe,cum clausula iuris francorum,& quidã tenent,quòd ob id,quòd cum clausula iuris frãcorum præsumitur, feudũ ex pacto,& prouidentia dicatur,vt est Petr. Greg.in tract.conces.feu.p.4.q.3.in prin. qui dixit, ꝙ vbicunq; in cõcessione feudi reperitur clausula iuris frãcorum semper talis concessio dicitur ex pacto,& prouidentia, dicit hoc colligi ex Andr.in c.1.§. si vassall.col.pen.vers.sed quia ponitur in themate,& col.secunda quæ fuit pri.cau. ben.am.& cũ seq. Mode.siculos in allegatuis in causa Furnaris,& clarius ex eodem Andr.in cap. 1.§.omnes col.1.vers.item si vassallus si de feu.fuer.contro.glos. in c.1. §.cum vero Corra.ver.frater qui feu.dar. pos.glos.in cap.1.in prin.vers.retinere an agna.Gul. Pern.in cons.7.hic aduerte col. 2.vers. nam vbi viuitur iure francorum.

¶ Nos autẽ opinamur, quòd clausula iuris frãcorum in feudo hæreditario hodiè nil operetur vltra illud, quod operatur per hoc c. si aliquem, vt procedat ab intestato, quod est vbi in cõcessione est dictio (hæredibus) quia exprimitur illud, quod tacitè inest præter voluntatẽ contrahentium, inest tacitè per hoc c. si aliquẽ, quo francorũ iure viuitur, vt est dictum suprà
132 in verbo (francorum) & † & expræssio eorũ, quæ tacitè insunt præter voluntatẽ nihil operatur l. cũ quid ff. si cer.pe.Ripa in l.hæc verba col.6.nu.36.ff.leg.1.quem ad hoc latè ponderauimus supra in præl. vers. secundũ exemplum nu.254.nam tñ est dicere, vt francorũ iure viuatur, quantum, vt primogenitus succedat.Andr. in c.imperialẽ §.prætereà ducatus in princ. de prohi.feu.alien. ꝑ Fed. Tiraq.in tract. de primoge. in prin.nu.3. & primogenitus iste in feudo hæreditario non põt succedere citra ius,& nomen hæredis secundum magis cõmunẽ opin.de qua memini mus supra in prælud.vers. tertium exemplum non potest dici, quòd clausula iuris francorum operatur, vt absq; hæreditatis aditione primogenitus feudũ habeat,hoc nemo ausus fuit dicere, licet quamplures dixerint feudum esse, mixtum, & & successor debere cum qualitate hæredi. succedere tantũ, cæterum feudum vti ex pacto,& ꝓuidentia habere, ꝙ etiã hoc nihil operatur, suprà est dictum q.2. & sic non per clausulam iuris francorũ debemus cognoscere: an feudum sit ex pacto, & proui dentia, vel sit hæreditarum: sed per dictio nem (hæredibus) vt vbi sit dictio (hæredibus) ibi feudum sit hæreditariũ, & vbi deficiat hæc dictio (hæredibus) sit feudũ ex pacto,& prouidẽtia, secundum magis cõmunẽ opin. quam testatur Did.Couar. lib.prat.q.c.38.in 6.cõclusione,& quamplures quos citauimus suprà in plud. vers. tertium exemplum nu.281. & per totam illã q.Ideò amplius circa hoc non insisten do, ad principale nostrum redeamus institutum. ¶ Quid dicendum, quod feudum præsumatur, quid dicendũ in hoc, vbi tot siculi patres nostri variarunt, & vt plurimum cogitãdum reliquerunt, vt fuit Gul. Pern. sũmus inter siculos feudista de quo meminit Deci. in cons.443.nu.22.dicens non paruæ authoritatis esse in regno Siciliæ, subtilis Io. Aloys.de Septim.& clarus
133 Pet.Greg. ¶ † At nos neq; primæ, neq; secundæ

secundæ opinioni assentiẽdo, aliud dicendum esse nouiter videtur: feudũ informe, siuè præscriptum, neq; hæreditariũ, neq; cum clausula iuris francorum ex pacto ei prouidentia: sed ex pacto, & prouidentia, seu familiare simpliciter præsumatur, sinè clausula iuris frãcorum, cum de alienatione tractatur. ¶ Pro cuius sententiæ probatione duo primitus p̃supponenda sunt.
134 ¶ Primò, † ꝙ forma nõ apparente illa p̃sumi debet, quæ est de iure regni c. 1. §. fin. quid sit inuesti. arg. l. ꝙ si nolit §. q assidua ff. de ædil. edict. & c. cum. m. Ferrariensis de constit. cum conc. suprà alleg. & in hoc omnes cõmuniter concordant, siuè dicamus, quòd sit consuetudo vniformis, siuè, quòd sit ius scriptũ regni. ¶ Secũdò præsupponẽdum est, ꝙ iure feudorũ feudum informe, seu præscriptum præsumitur ex pact. & prou. simpliciter, & non hæreditarium, vt latè examinãdo concludit Affl. in c. 1. nu. 14. & seq. an agna. qui ait hæc ver. *quoniã præsũptuosè asserunt in dubio feu. informe præsumi hæreditariũ, nisi demonstretur ex pacto, & prouidẽtia & hoc probari ex dictis Andr. in pluribus locis, sed ego si quis hoc mihi demonstraret, sibi ma-*
135 *nus, & pedes oscularer*: † imò ꝑ Andr. expræsse cõtrarium determinatũ reperitur: nam Andr. in omnibus locis, vbi asserunt diuersimodè loquutũ fuisse, nullibi dixit hæreditariũ esse: sed pro se, & hæredibus intelligi, prout ius vult, & semꝑ citat istos duos tex. c. duo fratres de duob. fra. à cap. inuesti. & l. si pactum in fin. ff. de proba. & sic de hæredibus est locutus, ꝑut ius vult, maximè in c. 1. ex quibus cau. feu. ami. vbi dicit ista formalia verba: si ergò nõ probatur qualiter fuit cõcessum, præsumimus, sicut ius vult. s. sibi, & hæred. suis d. c. duo
136 fratres, † & verbum hæres, cum à lege exprimitur in materia feudali intelligitur pro liberis c. 1. §. & si clientulus de aliena. feud. l. ex facto §. si quis ità ff. ad trebel. & cũ exprimitur ab homine, intelligitur pro omnibus hæredibus, vt aliquid plus operetur, vel de liberis, ità tamen vt citrà ius, & nomen hæredis feudũ haberè non possint, vt dictum est supra in prælud. quoniã expræssum, plusquã tacitum operatur l. si quando ff. de leg. 1. & ratio est quare p̃sumatur de hærede, prout ius vult, & nõ de
137 hærede hæreditatis: † qa qualitas ista de hærede hæreditatis est extrinseca, & in dubio extrinseca non præsumuntur, vt no. in l. sciendum ff. de verb. obli. Andr. in d. c. 1. qui ex cau. feu. ami. igitur postquã nõ præsumitur hæc qualitas quod sit hæres, sequitur necessario concludendum, quòd in dubio p̃sumatur ex pacto, & prouidẽtia, & ideò dicit ibi Affl. ꝙ vehementer errant qui dicunt Andr. per d. verba concludere, quòd feudum hæreditarium p̃sumatur: quia hoc numquã Andr. dixit, & hanc suam opinionem exclamasse tamquam verã in d. c. 1. in pen. char. suprà ex quib. cau. feu. ami. & istam tenere ꝑ constãti asserit: licet multi Doct. dixerint hæreditarium esse, maximè Alex. in cons. 26. vol. 5. & hanc opin. Affl. vti verissimã nos sequimur. Idẽ tenet Frec. in tract. de subfeu. ba. lib. 3. vers. 25. dominus vbi dicit, ꝙ regulariter omne feudum censetur ex pacto, secundũ Andr. in c. 1. col. 1. de aliena. feu. pat. & Gul. Pern. in notab. feu. ꝙ qualitas hæreditaria est illa, quæ alterat feudum, & hoc est quod etiã sentire videtur Pet. de Greg. in d. p. 3. q. 3. vbi dicit, quòd Andr. loquutus fuit secundum sua tẽpora ante cap. volentes quando iure feudorum nomen (hæredibus) exponebatur ꝑ liberis, & vnum, & idẽ fuit Andr. sibi dicere, pro se, & hæredibus, & ꝑ se, & liberis, & sic iure feudorum feudum informe p̃sumitur ex pacto, & prouidentia. ¶ His præsuppositis distingue, quòd aut loquitmur de successione, aut de alienatione feudi. Primo casu est diferentia inter ius feudo-
138 rũ, & ius regni: † nam iure feudorũ, si feudum est titulatũ, primogenitus tm̃ succedit, & sic frãcorũ iure viuitur c. imperialẽ §. ꝑterea ducatus, vbi Doct. de prohi. feu. alien. per Feder. itm̃ cõmunẽ intel. quẽ testatur Came. ibi fol. 98. litera. t. si nõ est titulatũ est diuiduũ, & omnes filij succedũt & nõ iure francorũ: sed longobardo viuitur c. 1. §. omnes filij si de feu. fue. contro.
139 ¶ † De iure verò nostro siculorũ semper iure francorũ viuitur, siuè titulatũ, siuè nõ titulatũ feudum existat ꝑ c. hoc si aliquẽ, & ꝑ c. volentes, per c. si aliquẽ, cũ de successione transuersaliũ, ꝑ c. volentes, cũ de successione ascẽdentium tractatur, & est dictum sup. in rub. iure. n. francorũ viuere intelligimus ab intestato, vt feudum non diuidatur, vt diximus suprà in verbo mori contingat sed non, vt feudum ex pacto, & ꝑuidentia sit, vt vassallus de eo disponere non possit. Aut loqmur de alienatione, & tunc: quia de iure feudorũ feudum ex pacto, & ꝑuidentia p̃sumitur, vt per Affl. in d. c. 1. an agna. nullo iure feudum informe alienari poterit, nõ iure feudorũ ꝑ tex. in c. 1. de suc. feu. in prin. ibi nulla ordinatione defuncti in feudo valẽte, & per c. 1. de alien. feu. pat. nõ ꝑ c. volẽtes: qa cõmuniter Doct. illud intelligunt nõ habere locũ in feudo ex pact. & ꝑuide. siuè dicamus, ꝑut cõmuniter dicitur, & minus rectè, ꝙ tale c. intelligitur locũ generaliter habere

omnibus in feudis:nisi forma repugnet,& dicemus hanc præsumptã formam facere feudum ex pacto,& prouidẽtia,& consequenter d.c.repugnare,& esse inalienabile, siuè dicamus, & rectius secundũ aliam opinio,ꝗ per d.c.volentes licentia Principis sit remissa, quæ iure feudorũ exigebatur in alienatione feudi in casu licito , & non agnatorum assensus,& tunc similiter alienare non poterit absque agnatorum assensu: quia est feudum ex pacto, & prouidentia,quod nisi cõsentientibus agnatis non alienatur cap.1. de alien.feu.pat.

140 ¶ Beneuerũ est,† quod licet in extraneos alienari non possit: poterit tñ inter agnatos ꝓximiores alienari , adeò quòd pater prætermisso primogenito in secũdogenitũ de feudo informi, & præscripto disponere poterit:quia nõ cogitur aliquo iure, vt de feudo nõ possit disponere:nisi in primogenitum: nam c.volẽtes: licet velit,vt feudum sit indiuiduũ , & ab intestatò interꝑtatione iuris primogenitus succedit: tamen non necessitat patrem,vt de eo disponere non possit:nisi in primogenitũ,similiter c.si aliquẽ locum habet ab intestatò,& non facto testamento, ꝑtereà loquitur de successione transuersaliũ , & nõ de ascendẽtiũ, nec etiã per c.Reg.Alfon. aliquid de nouo est inductũ: sed loquitur de pteritis,& nõ de futuris.Pet. de Greg. in d.p.3.q.3.in fi.do.meus Propa.in c.volentes no.2. nec per illud priuilegiũ terræ Gagliani,ꝗ vidisse dicit Io. Aloy.de Sept. vbi expsssim est reiecta clausula iuris francorũ:

141 † quia ꝑ hoc non inducitur consuetudo Principis infeudandi, nec ad tertios extẽditur,etiam quòd inclitus infans hoc voluisset:quia nõ habet illas sollemnitates,quæ requiruntur ꝑ no.in l.fin.C.de leg.vt in simi.resp.Barba. in c.volentes in verbo absq; permissione col. vlti. de quo dicemus in q seq.in vltimo effectu,& per hoc est sublatum fundamentũ eorum,qui tenuerunt feudum informe præsumi cum clausula iuris francorum. ¶ Concluditur ergò,quòd de iure regni feudum est ex pacto,& prouidentia simpliciter,absq;clausula iuris frãcorum, sicut est iure feudorũ: quia non est immutatum ius feu. per c.volentes in hoc:

142 † siquidẽ licentia Principis dumtaxat per c.volentes est remissa in alienatione,quæ iure feudorũ exigebatur per cap.imperialẽ de prohi.feu. alien.per Feder.& quod nõ mutatur quare stare ꝓhibetur.l.sancimus C. de testa.l. præcipimus in fi.C. de appel. cum simil.& consequenter feudum informe,vel præscriptũ, secundum ius,& feudorũ,& regni præsumendo,ex pacto,& prouidẽtia ꝓsumitur. Vnde omnes errarunt,qui dixerunt per c. volentes feu. hæreditaria effecta fuisse.

143 ¶ QVINTO Quæro:† an forma feudi mutari possit: distingue,aut Rex solus, aut feudatarius solus,aut vterq; feudi formam mutare vult.

144 †Primo casus solus Princeps absq; consensu feudatarij cõcessionis formã mutare nõ potest:

145 † quia ius quæsitũ agnatis,etiã spe ex cõcessione tollere nõ potest,absq; illorũ assensu l.fin. C. de pact.l.stichum §.fin. de noua.l.cum hermes C.locat.cũ cõcor.ꝑ Gul. de Pern. in consil.23. incipit redeamus ad quarta notab.col.11.vers.1. circà illud : an Princeps,sequitur Pet.de Greg.in tract.cõcess. feu.p.3.q.4.vbi dicit quòd ius quæsitum agnatis,tàm natis,quã nascituris ex originali forma cõcessionis est quæsitũ irreuocabiliter,mediãte stipulatione primi acqsitoris,in quo fuit collata executio obligationis circà successionẽ feudi, ꝑ tex.ĩ l.cũ qui ita §.qui sibi,& filio ff.de verb.obl.& voluit singu.Bar. in l.quod dr̃ in fin.ff.eo. tit.Bar.in l.si titius ff.de suis,& leg.Andr. in c.1.§.hoc quoq; de succe.feu.dicit etiã esse de mente Bal.in auth.defuncto col.2. ver.sed nunquid in ꝑsona patris C. ad tertullianũ.

146 † quòd est ius quæsitũ filijs in tribus seu tribus respectibus, primo, ꝗ in persona patris, & filij successoris in vtero est vnũ,& idẽ feudum numero,in veritate,& non sm̃ fictionẽ,quò ad obligationẽ naturalem , secundo idẽ est, quò ad vtilẽ proprietatẽ: quoniã eadẽ est definitione, quidditate,& qualitate l.cum hæredes ff. de acq.poss.tertiò quò ad inuestiturã corporalẽ.i.possessionẽ, iuris tamen fictione nõ in veritate:quia possessio in facto consistit, vt not. in l.cum miles in princ.ff. ex quib.caus. maior.cum cõcor. ibi per Bal.

147 ¶ † Amplia ꝓdictã conclusionẽ,vt nec de plenitudine potestatis Princeps in præiudicium sequẽtium agnatorum, vel feudatarij possidentis, feudi formam mutare possit:

148 † quia feudũ est contractus nominatus,cõtinens in se beneficium est cõmunis opinio,sm̃ Curt.in tract.feu.par.1. q.11.nu.3. Paris. in consil.1.nu.21.vol.1. Pet.Greg.in tract.conc.feu.p.2.q.5.vers. aliqñ,& secundo.

149 † Et contractus feudalis nõ subiacet imperatori.Bal.in c.1.de na.feu.& in l.princeps ff. de leg.sm̃ Paris. in d.cons.1.nu.22.vol.1.

150 †Vndè Princeps ea,quæ ꝑ viã cõtractus cõcessit,reuocare nequit, etiã de plenitudine põtis, est cõis opin.Soc.Nep.in cons.68.maximi ponderis nu.4.vol.3. Vndè nec formam mutare

151 poterit in ꝑiudiciũ tertij. † Et ꝑsertim procedet, si non gratis , & amore: sed pecunia mediante feudum cõcessum fuerit,

quo casu feudalis contractus irreuocabilis est haud dubiè, sm̃ magis cõmunẽ sententiam. Curt. in tract. feu. par. 1.q.8.nu.35. vers.nono princ.q.idẽ Pet.Greg.in d.par. 2.q.5.vers.aliquãdo,& tertiò, cum conc.
152 ibi. ¶ † At contrarium cõsuluit Brun. in cons. 1. inter consilia feu.nu.18.vers.circà secun.arti.vbi cõcludit,ꝙ Papa,siuè Princeps in sequentium agnatorũ præiudiciũ fœminam feudum habilitare potest,& sic formam mutare, vt quæ masculos dumtaxat cõpræhendebat, postea etiã fœminas cõpræhenderet,etiã sinè clausula de plenitudine potestatis,vel ex certa scientia,vel
153 nõ obst. ¶ Primò:† qa Papa,& Princeps in his,quæ sunt iuris positiui potestatẽ habet disponendi.c.ꝓposuit de p̃be.l. Princeps ff.de leg.no.in c.1.& c.quæ in ecclesiarũ de cõst.& in l.fi.C.si con.ius vel vtil.
154 pub. † Et Papa, & Princeps ex certa scientia suprà ius, contrà ius, & extrà ius omnia possunt,& qñ aliquid faciũt,nemo eis dicere põt: cur ità facitis.Spe.in tit.de leg.§.nunc ostendendũ vers.89.Bal. in p̃l. feud.col.9. & in l. impetrata C.sen.resci.
155 non po. † Et Papa,& Princeps est omnia, & sup omnia.Bal.in c.1.qual.do.feu.
156 pro.priu. † Et possunt mutare quadrata rotũdis.Host.Io.And.& omnes in c.cũ
157 venissent de iud.† Et publicã habet potestatẽ, ordinariã,& absolutã, sm̃ primã viuit legibus,l.digna vox.C.de leg.sm̃ secundã,omnia iura tollere põt.Bal.in l.2.C.de ser.& aq.& alia circà hoc congerit. ¶ Ad hæc verò bifariã respon.Primò quia prædicta ꝓcedunt de plenitudine potestatis, ex certa sciẽtia, vel cũ clausula nõ obst.vt diximus suprà in verbo maior natu q.5. Secundò p̃dicta procedunt,dum aliquid, quod est de iure positiuo tolliť: secus, si per viã cõtractus existat: quia tunc, nec Papa,nec Princeps cõtractus tollere posse videtur.Bal. in c.1. de na.feu.cũ conc.per Soci.Nep.in cõs.94.n.2.vol.2.c.1.de ꝓb.
158 † Nec obst.resp.eiusdẽ Bru.ibi nu.61. ꝙ nõ obstat: quia tollitur ius in spe tantũ cõsistens, & à futuro dependẽtiã habens, quod põt tolli,vt patere dicit ꝑ p̃dicta,& ibi nu.49.& multis seq.multa adduxit, & etiã patere in cap. naturales si de feu. fue. con. Nã resp.ꝙ ius quærendũ in spe consistens, tolli põt, si iure positiuo debetur, veluti,si tollitur modus acquirendi.Paul. Cast.in l.cũ hæredes ff.de acq.poss.Fel.& cæter.in c.quæ in eccles.de const.vt si tollitur ius succedendi,vel adeundi,quod est de iure ciuili l.obuenire ff.de verb.sign.l. tutelas in pri.ff. de cap.dim.c.ius quæsitũ 1.dist.§.fi.Inst.de vsu.& ha.vel aliud simile tollitur:secùs si tollitur ius q̃sitũ agnatis ex cõtractus:quia tollendo spẽ,quæ est ex contractu,tollitur contractus, qui postea nõ operať, quod facere nõ põt: nam contract' tollere nequit,sm̃ cõmunẽ,vt suprà in ver.maior na. ¶ Et per hanc resp.tollitur etiã secundum fundamentũ,quod est, ꝙ Princeps sola voluntate auferre potest ius illud, cuius acq̃sitionis ipse causa fuit. Ange.in l.ludus ff. de euic.cum conc.ibi.
159 ¶ Tertiò mouetur: † quia Princeps,cum procedit remouendo obstaculum ab eo, cui tale ius competere potest faciendo de incapace capacem, valet eius dispositio, etiam sinè causa,& in p̃iudicium alterius, & ꝓbari inquit in l.quæris ff. de nat.rest. & to.tit.C.pro quib.cau.serui pro præm. lib.acc.& in authe. quib.mod.na.effi.sui, & quib.mod.effi.legi.& in l.1.& l.fi.in fi. C.de sen.pas. ¶ Huic autem resp.ꝙ procedit,cum in præiudicium alterius nõ redundat:nam cum de alterius agitur p̃iudicio,hoc nõ probatur per d.iura.Imò contrariũ exp̃ssim determinatur in l.2. in fin. & in l. nec filio ff. de nat.rest.vbi libertus natalibus restitui nõ potest inuito patrono, vel filio patroni, & latè examinando hanc interp̃tationẽ d.tex.defendit Fortu. in l.gallus §.& quid si tm̃ ff.de lib.& post. nos diximus suprà in verb.maior nat.q.5. Insuper respo.dato quòd in præiudicium patroni Princeps libertum natalibus restituere posset.Ius,quod competit patrono est de iure positiuo introductum, vt in §. illud in auth.vt liber. de cæ. aur.non ind. an. quod tollere põt: secus est hic, vbi ius spe cõpetẽs agnatis, est de iure cõtractus, quod minimè tollere potest, vt est dictũ.
160 ¶ Quartò,& vltimo mouetur: † qa agnatis per habilitationẽ fœminæ nõ tollitur omninò ius, & spes succedẽdi: sed differtur,& prorogatur,quod facile fieri potest per Principẽ,vt no.glo.& Doct.in l.fi.C. si cõtra ius,vel vtil.pub.& in l.quoties C. de p̃ci.imp.off. ¶ Sed ad hoc respo.quod glo.& Doct.in d.l.fi. potius sunt cõtra eũ: nã loquũtur de eo,quod cõpetit iure positiuo,& glo.dicit ibi hæc verba: *si autẽ est contra ciuile,ꝙ Princeps concedit vt circa actiones, q̃ sunt de iure ciuili.l.2 § omniũ ff de ori.iu.siquidẽ vt prorsus tollatur,& nõ valet; si vt differãtur, valet d l. quoties de prae.im p.ofi.*& sic tũc valet,ꝙ differtur ꝑ Principem,qñ ius cõpetit de iure ciuili,& nos sumus in casu,qñ cõpetit natura cõtra
161 ctus. ¶ † Nostra verò sentẽtia in hac ardua difficultate est distinguere, ꝙ aut feudum est cõcessum Titio simpliciter,& tũc Princeps solus de plenitudine potestatis in sequentium agnatorũ: sed nõ in ipsius Titij præiudicium feudi formã mutare possit.

Tt 2 quia

quià tunc princes tolleret ius positiuum, idest ius feudorum: & non ius contractus, quod tollere potest per prędicta. nàm licet feu. concessum Titio, absq; filiorum, vel agnatorum mentione, intelligatur ꝓ se & omnibus descendentibus in infinitum c. 1. §. cum verò, vbi doct. in prima rub. feu. cum cō c. posi. supra in rubr. n. 1. tñ filij veniunt potius ex natura feu. quæ est vt in infinitum descendẽtes succedant, quàm ex natura contractus. Aut expressim est cautum in contractu, vt feudum concedatur Titio, & filijs vel descendentibus, & tunc procedat prima opinio, quòd forma mutari non possit: siquidem mutaret contractum, & non ius positiuum, quod facere nequit sm̃ cōem supra relatam. ¶ Sed contrà hàc distintionem dici posset, quòd contrahentes semper sibi, suisq; hæredibus prospexisse videtur. Andre. in c. 1 col. 1. an agna. per tex. in l. si pactum in fin. ff. de prob. & c. 1. de duo. fra. Et sic descendẽtes, qui tacitè veniunt in concessione simpliciter facta, potius ex nã contractus, quàm ex natura feudi vocãtur, & consequẽter a principe ius agnatis ex contractu quesitum tolli nō potest. ¶ Sed quasi ad literam hanc nostram distinctionem approbatam, & huic arg. respo. inuenimus per Io. Cãpeg in cōsi. a. viso themathe n. 31. & seq. & n. 36. inter cōs. feudalia versi. præmitto secundò, vbi in eadē cã post Brun. consuluit, & vult quòd quãdo agnatus venit ad successionē feudi: non iure pacti contractus, vel conuentionis sed venit iure successionis, quæ defertur ex consuetudine feudorum, & ex constitutionibus imperatorum, vt in c. 1. §. quando ver. Corradus de suc. feu. & in c. 1. de na. succ. feu. sicut etiam hæreditas dicitur deferri à lege. l. obuenire ff. de verb. signi. & dicimus hæreditates q̃ri nobis de iure ciuili: & non de iure gentiũ, vt no. glo. in l. 1. in verbo nostra ff. de acq. rer. domi. & Bar. in l ex. hoc iure ff. de iust. & iure & in l. interdum ff. de cōdi. inde. & in rub. ff. de acq. hæred. Et sicut alia bona, q̃ sunt in patrimonio nostro quæruntur nobis aliquando pactis, & conuentionibus, aliqñ varijs contractibus, aliqñ iure gentium, vt no. inst. de re. diu. & in titu ff. de acqui. rer. do. & postea transeunt ad successores nostros, iure successionis & iure ciuili. Eodē modo iura feudalia q̃runtur nobis à principio pactis & conuentionibus, & postea transmittuntur ad successorem per successionem, quæ defertur à iure imperiali: licet aliter videatur dicere Bal. in auth. si quas ruinas C. de sacro san. eccl. in prima q. sed dicit respondendum esse, quòd verum est quòd maiores videntur accepisse, etiã pro successoribus & c. sed intelligendũ est sm̃ consuetudines feudorũ, quæ sunt, vt agnati succedant in feudo ex constitutione feudali. Et sic videtur per hoc approbare primum membrum nostrum videlicet, quòd cũ ex constit. feudali, ius est spe quæsitum agnatis, tolli potest, & quod ex consuetudine feudali, & non ex cōtractu, tale ius quæsitum agnatis dicatur: licèt ipse largiꝰ loquatur, & sinè delectu in quacunq; concessione, & nos strictè loquimur in cōcessione Titio simplicitèr facta, absq; eo, ꝙ de filijs mentio fiat. ¶ Et in n. 36. ver. aliquãdo, & quartò secundũ membrũ approbare videtur, dùm de iure spe quæsito loquitur, dicit, quòd obligatio alicui potest esse quæsita ex actu de presenti & immediato: licèt nec dominium, nec possessio fuerit quæsita, & talis etiam obligatio non potest sinè causa tolli a subdito ꝑ principē, cùm princeps etiã subdito principaliter obligetur, & astringatur, etiã successor principis, & hinc esse casum in c. 1. de proba. sm̃ doct. ibi & melius alibi non probari, sm̃. Abb. ibi Cy. & alios in l. digna vox C. de legi & illũ tex, hoc modo allegare Imo. in c. 1. de cōsti. & Bal. in c. 1 per tex. illum de natu feu. & Bal. in l. 1. de consti. prin. & ex hoc propriè dicit inferri ad casum nostrum. quod illi, cui est quęsitum ius in feudo mediante contracta, non potest sibi sinè causa per principem præiudicari, siuè habeat illud ius à principe, sinè ab inferiori, & tali casu propriè adducta in contrarium procedere posse testatur.

162 † Sed si sit quæsitum ius in spe: non tamē mediante stipulatione, vel simpliciter: sed mediante successione, vel consuetudine feudali, & tunc supremus potest illi preiudicare etiã sinè causa, & hũc casum nos dicimus contingere posse, cũ simpliciter feudum sit Titio concessum absq; expræssione descendentiũ vel agnatorũ. ¶ Hãc eandem distinctionem, quòd ius spe quæsitum mediante, stipulatione non tollatur: sed mediante successione, tenet Soc. in consil. 10. num. 27. versiculo 5. cō. inter consil. feud. quam infert ex conclusione, quòd obligatio quæsita ex actu de præsenti & immediatè nō potest sinè causa tolli subdito per principem: siquidē princeps principis successore necessariò efficitur obligatus, & dicit esse casum sm̃ autho. Imo. Abb. & moder. in c. 1. de probat. & nec alibi probari ibi, & cæter. adducit Secus si sit ius spe quæsitum ex successione: feudali: quià potest tolli per principem: quoniam princeps in his quę sunt de iure positiuo, adeo liberam potesta-

testatem habet l. princeps ff. de leg. cap. proposuit de concessi. præbem. quòd non est opus de potestate principis disputare l. disputari. C. de crim. sacri. sed sufficit pro iure voluntas. Bal. in l. impetrata. C. sen. resci. non po. Bal. in extrauaganti de pace costãt. in verb. imperialis celsi-
163 tudo Bal. in l. 2. C. de ser. & aqu. ¶ † Limita primo: nisi forma concessionis non appareat: quià tunc rex potest dare nouã formam feudo, vel hodiè curia dat formã pro te & hæredi. de tuo porpore legitimè descendentibus ità quòd iure francorum viuatur, vt in c. regis Alfon. itẽ sia sua merce nu. 456. fol. 140. ita limitat idẽ Gul. de Pern. in d. consi. redeamus ad 4. notabile col. 11. ver. & quanquã huiusmodi confirmationes & seq. P. Gre in d. p. 3. q. 4. ver. limito tamen vbi duobus alijs modis limi-
164 tat. ¶ † Nisi rex ex post facto enormitèr læderetur præter eius intentionem: quia tunc non solum mutare: sed etiam reuocare potest totam cõcessionem. Aret. & Felin. in c. nouiter col. 6. ver. aliquandò
165 de iudi. ¶ † Itẽ nisi rex mutaret formã sui regni in quo ipse habet directum dominium, & determinaret, vt secundogenitus succedat in regno: quia tunc solus rex facere potest Bal. in proœmio decre. col. 2. ver. ex paciscens & ver. rex potest non obstante, ꝙ regnum sit in strictissima forma ex sui natura, & ad primogenitum, & sic vnum deueniat c. 1. §. præterea ducatus de proh. feu. alie. per Fed.

AVT Feudatarius solus absq; regio assensu formã feudi mutare voluerit, & tũc subdistingue, quòd aut tractatur de præiudicio ipsius baronis feudi formam mutantis: aut de præiudicio domini: aut de
166 præiudicio successorum. † Primo casu valet mutatio formæ feudi in præiudiciũ baronis, feudi formam mutantis, absq; regio assensu, quodcunquè feudum fuerit, hæreditarium, vel ex pacto indubitantèr hodie per c. volentes, quo est remissa principis licentia in alienatione ergo & multo minus in feudi mutatione. arg. authe. multo magis C. de sacro san. eccl. At iure feu. & const. regni, quibus iuribus alienatio feudi absq; regio assensu fieri nõ potest c. 1. de prohib. feu. aliena. per Fe. cõst. constitutionem diuæ memoriæ lib. 3. & facta alienatio ipso iure non tenet imò contrahentes possunt illam ipsimet reuocare, alioquin feudum domino deuolueretur, & pretium amitteretur, si alienatio in personas prohibitas fieret vt in d. const. constitutionem, vbi docto. & alias latius diximus: sed si alienatio non in personas prohibitas puta extraneos: sed in agnatos facta sit quo casu absq; regis assensu fieri potest Paris. in cons. 2. redemptoris num. 36. vol. primo tunc putamus, quod valeat mutatio feudi in eius præiudiciũ, sicut si alienater. Petrus Grego. in tracta. conce. feu. p. 3. q. 6. ver. & rationem. vbi citat Bal. in cons. 82. proponitur col. 2. versecũdus articulus vol. 1. licet nõ inuenerimus qui refert dicere ꝙ si feudatarius renunciauerit feudo, vel illud refutauerit in psonam successoris, ad hoc vt mutet vel alteret formam concessionis de masculis & fœminis ad masculos tantum, non nocebit huiusmodi renuntiatio seu refutatio alteri, quam ipsi renuncianti seu refutanti tantum: quia sicut extinctus per mortem non præiudicat, ita nec extinctus per refutationẽ, per tex. in c. 1. de vassal. decrepitæ ætat. mutatio. n. formæ feudi etiam in præiudicium baronis feudũ mutantis non valebit: sed sicut alienationem, ita & feudi mutationẽ reuocare poterit, alias & feudum amittet vt in d. cõsti. constitucionẽ; Andr. & cæte. in d. c. 1. de prohib. feu. aliena. per Fede. ¶ † Aut tractatur de præ-
167 iudicio domini, & tũc mutatio formę feu. in domini præiudicium, absq; eius assensu non valet, nec iure feudorum, nec iure regni: verum quòd si alianatio, vel mutatio feudi est facta in personam, in quam absq; assensusu fieri non potest, & tunc est ipso iure nulla ꝑ prædicta: sed si feudũ per talem mutationem fortè perueniat ad personam in quam fieri alienatio iure feudorum potest, tunc vitiatur tantùm illa qualitas adiecta, quæ mutat formã: est tex. in c. 1. §. profectò & §. similiter de c. corr. vbi quis feudũ, quod pro se & hæredi. masculis habebat, dedit sub forma pro hæredibus masculis, & fœminis, & vitiatur tantũ illa adiectio (pro fœminis) & deficientibus masculis hæred. bus, feudum ad do-
168 minum reuertitur nec per c. volentes hoc est hodie immutatum, † quo non simpliciter est data licentia alienandi: sed iu-
169 ribus R. C. semper saluis, † q̃ clausula operatur vt in præiudicium domini feudatarius nõ possit formam feudi mutare: sed tantũ in casu quo alteri non poterat iure feudorum absq; regis assensu, hodiè alienari possit. in terminis tenet do. meus ꝑpa. do. Blas. Lancea in d. c. volentes no. 3. vbi concludit, quòd per simplicem cõsensum traditum, per c. volẽtes non tollitur illa regula, quòd soluto iure datoris, non soluatur ius acceptoris l. lex vectigali ff. de pigno. ¶ Aut tractatur de præiudicio successorum, & tunc substingue, ꝙ aut feudum est hæreditarium, aut ex pacto &
170 prouidẽtia, † primo casu valet mutatio

tio formę feudi hęreditarij in præiudiciū successorum absq; regis expræsso assensu per c. volentes prædicta rōe: quià si feudū hæreditarium in preiudicium successorū alienari potest multo magis & mutari poterit. ità tenet do. meus prop. do. Blas. Lancea. in d. c. volentes no. 11. q. 4. arg. d. auht. multo magis C. de sacro sanct. eccl. Et hoc generaliter intelligimus siuè feudi forma elargetur, siue restringatur, quicquid dicat P. Greg. in tract. concessi. feu. pa. 3. q. 5. vbi hoc membrū cum tractatur de præiudicio successorū distinxit quòd aut restringitur, aut elargatur forma, si restringitur: aut tractutur de iure irreuocabiliter quæsito, & non valet mutatio. puta quòd feudum sit concessum pro te & hæredibus de tuo corpore &c. & deindè apponatur clausula iuris francorum: quià dicit tolleretur ius realiter quæsitum secundogenitis: licèt hic non bene dicat: quia ius realiter quæsitū nō dicitur viuente feudatario: sed post mortem: sed dicitur ius spe quæsitum, quod est probabile & cōsiderabile Doct. in l. gallus §. & quid si tantum ff. de lib. & post. & nos diximus suprà in verb. maior natu. q. 5. aut ius quæsitum posteris est reuocabile & non considerabile: puta quià forma sit larga pro te & hęred. simpliciter, quo casu in extraneū de feudo disponi potest per c. volentes, & tunc siue restringatur ad formam: pro te & hęredibus de tuo corpore legi. desce. siuè etiam addatur clausula iuris francorū, semper valet ista mutatio seu restrictio formæ: quià ius quæsitum istis posteris est reuocabile & nō consideratur: pręsertim quià feudatarius meliorem conditionem feudum expectantium facere potest quorum interest ne feudū alienetur. c. 1. §. quid ergo & seq. de inu. de re ali. fa. & ità voluisse dicit Gual. in alleg. causæ Furnaris, & alios mod. siculos idem etiam tenet idem Pet. de Gre. in d. p. 3. q. 6. ver. tertio limito, vbi vult. quòd vassallus formam feudi hęreditarij mutare potest restrigendo, citat moder. repe. in c. volentes q. 4. princi. & in allegationibus in mate. feu. quas ipse habebat char. 84. & rationē assignat: quia si feudatarius potest feudum hæreditariū alienare attenta dispositione c. volentes, quod est fortius. multo magis poterit formam feudi hæreditarij commutare in me-
171 lius, restringendo fomam ☞ † & hoc est verum & nos fatemur. imò quandò alinatio feudi non est permissa, permittetur in casu, quo melior conditio feudi efficitur. Iacob. Mandel. de Alba in cons. 97. n. 16. ¶ Aut ampliatur forma, & tunc firmat ipse Petrus. quòd non valet mutatio feudi,

quia ex capite primæ concessionis est ius quęsitū irreuocabiliter agnatis. citat mode. siculos & cur. in cons. 1. col. 14. in fin. & seq. ver. qui voluit, quòd rex non potest ampliare formam pro masculis, vt succedant etiam fœminę. & rōem istius & prece-
172 dentis dicti dicit etiam: ☞ † quia res inter alios acta tertio non nocet l. fin. C. de pac. & hoc dictum ipse limitat: nisi esset feudum nouū: At nos dicimus, quòd confusè loquitur & ineptè: nam materias diuersas miscet. hoc vltimū est verū in feudo ex pacto & prouedentia antiquo: secus in feudo hęreditario: quià ius successoris in feudo hęreditario non est considerabile, maximè stante dispositione c. volētes, vt nuper est dictum, & ipse met sentit, & clarius sentire videtur in d. p. 3. q. 6. ver. tertiò, vbi loquitur per dictionem maximè, dicens, quòd feudatarius potest mutare formā feud. hęreditarij. citat moder. rep. in c. volētes q. 4 principalitèr deinde subdit: maxime in fauorem successorum expectantium feud. quorū interest, ne alie-
173 netur. sic sibi cōtrarius videtur: ☞ † nam dictio maxime vtrunq; casum includit & idem ius in vtroq; statuit: licet maioritatem rationis in altero ponat glo. in l. illud. ff. ad. l. aql. in verbo existimari, & ibi Flor. Firmian. in suo repert. in ver. maximè. In vtroq; igitur casu, siuè in fauorem, siuè nō in fauorem successorū tendat, feudum hęreditariū mutari posse sentit. ¶ Aut feudum est ex pacto & prouidntia, & tūc subdistingue, q aut est antiquum, aut nouū:
174 ☞ si † est feudū antiquum ex pac. & prouid. & tunc eius forma nullo iure mutari potest c. 1. vbi Bal. n. 2. de alie. feu. est tex. in prin. de suc. feud. c. 1. §. donare quib. mo. feu. olim alie. pot. per q̄ iura ità dixit Bal. in auth. nisi rogati col. 3. ver. extrà no. C. ad treb. idem Bal. in cons. 394. col. 2. ver. q. vol. 1. Iac. a S. Geo. in tract. feu. ver. cum pacto de ipso feudo col. 4. ver. vlterius q. Vbertin. archiepi. Panhor. in c. volentes in 2. char. Gualt. de Paterno. in alleg. in causa baron. Furnaris Blas. de S. Ange. in quibusdam allegat. ref. & seq. P. Greg. in tra. conc. feu. p. 3. q. 6. in princ. ¶ † Licèt. n. alienatio feudi sit permissa p. c. volentes: forma non repugnante doct. coītèr illud c. intelligunt, & ideò feudatarius dictam formam, nec mutare, nec altetare potest. Guli. à Pern. in cons. 4. quōdam serenissimus ver. nām vera conclusio est, & in cons. 8. repetamus in prima char. in fi. & in vltima char. in fin. & in cons. 12. in q. terrę hęracliç, & in cons. 22. primum dubium, & in cons. 6. viso casu do Blas. in c. volentes no. 2. & ibi do. Archepi. Vbertum

ſm̄ Pet. Greg. in tra. con. feu. in d. p. 3. q. 6.
175 ver. & ideò intero. ¶ † Vbi ex mēte Bal. in conſ. 82. proponitur col. 1. ver. in contrarium, rōem ſubdit: quia pater filio tollere non poteſt id, quod filius non habet à patre: ſed à genere, vel ab antiquitate l. 3. ff. de interd. & releg. l. nō tantum §. ſi eman-
176 cipatus ff. de bon. po. con. tab. ¶ † Limita primo: niſi conſenſerint omnes agnati, quibus feudum poſt mortem feudatarij deferri debebat: quia tunc mutatio formę feudi antiqui ex pact. & prou. in omnium conſentientiū preiudicium valebit Io. Campegi. in conſ. 4. refutationem nu. 3. inter conſ. feuda. per tex. in c. 1. §. pretereà quib. mo. feud. ami. vbi Alua. ver. no. ꝙ dominus. Pet. Greg. in d. tra. p. 3. q. 6. verſi. prędicta tamen intelligo, vbi citat And. in conſt. cōſtitutionem in prin. in tit. de reuo. feu. lib 3. per tex. in c. 1. de alien. feu. pro quo inquit videndum eſſe Bal. in l. quoties col. 2. verſ. 2. caſu C. de ſuis, &
177 leg. & Dec. in conſ. 185. col. 3. ¶ † Secundò limita: niſi feudum ſit francum, & ad franchum allodium conceſſum. quia tunc vaſſallus poſſet formā mutare primę conceſſionis, & de feudo etiā in eccleſiam ad ſui libitū diſponere. ità idē Pet. Greg. in d. p. 3. q. 5. ver. ſecūdo limito, vbi citat Bal. in auth. niſi rogati col. 3. ver. extra nota. C. ad tertul. pro quo dicit eſſe videndum Aret. conſ. 14. viſo & Alex. in conſ. 30. quoniam omne datum vol. 1. quod eſt repetitum in cōſ. 20. vol. 5. & Iacob. de San. Georg. in tract. feu. verb. & cū pacto quòd de ipſo feudo col. 4. ver. vlterius q. & col.
178 ſeq. in fin. ¶ Tertiò limitat ibi idē Pet. de Greg. in d. p. 3 q. 6. ver. 5. limito, niſi forma feudi reperiatur mutata conſuetudine in ducta ſpatio tanti tēporis, cuius initij memoria hominum in contrariū non exiſtat ſiuè ſpatio decennij, in quibus per ſententiam in contradictorio iudicio fuerit obtentum: quia valebit mutatio. ita in indiuiduo decidere aſſeuerat Raphael. Cuma. in conſ. 163. Cuarnetius col. 1. ver. ad ſm̄ & Cardi. in c. cum pro naturale de ver. ſigni. ¶ Sed hoc eſt intelligendum, cū tractatur de præiudicio domini, & ſm̄ illam opinionem, quæ eſt, vt feudum nulla pręſcriptione præſcribi poſſit gloſ. in c. 1. §. præterea de prohi. feu. aliena. per Fed. ſecus, cùm tractatur de præiudicio ſucceſ-
179 ſoris: ☞ † quia tunc ſufficit præſcriptio. xxx. annorum, ſi alienatio fit in extraneū, vel vnius anni, ſi fit in alium agnatum eſt communis opinio cum gloſ. in c. 1. §. titius ſi de feud. defunct. content. fuer. inter do. & agna. quam teſtatur Iacob. Mandel. in conſ. 76. n. 4. ità, & ſi mutetur feudū, quod
180 minus eſt. ¶ † Quarto limitat idē Pet. de Greg. in loco præallegato p. 3. q. 6. ver. 5. limito: niſi tantundē de bonis allodialibus relinquatur ei, cui eſt factum præiudicium pro mutatione formæ: quià tunc valeret mutatio formę feudi. citat Angel. in cōſ. 184 alias 83. ex forma col. pen. ver. ſaluo. quē loqui dicit in emphyteuſi prælegata vni ex filijs, vt pater vni ex filijs totam emphyteuſim, alteri tantundem relinquere poſſit, quantum præiudiciū paſſus fuit, & Curtius in tract. feu. p. 4. ſub tit. an teſtator poſſit in teſtamento vni filiorum feudū prælegare Bar. in l. iuris iurandi §. liberi ff. de op. lib. cum alijs adductis pe Iaſ. in l. 2. col 108. & col. 30. ver. 220. & vltimo q. C. de iure emphy. & adde Io. Anto. Rub. in l. gallus §. quidam rectè nu. 189. de libe. & poſt. fo. 345. vol. 3. rep.
¶ At hoc diſputari ſolet, in feudo nouo: an primus acquiſitor videatur hēre facultatē à concedente poſſe vni feu. aſſignare, & alteri, quod ad eum pertinet ſuper burgenſaticis relinquere, quod in ſeq. q. tangemus: ſed in feu. antiquo ex pacto & prou. hoc verum non autumamus, inuen-
181 tario confecto: ☞ † quia feudū antiquū ex pact. eſt patrimonium ſuccedentis in feudo, qui confecto inuentario adeundo id cū defuncti patrimonio nō confundit l. fin. C. de iu. de ib. & latius dicemus in q. ſeq. limi. 4. verſic. ſed circà hoc ſubtilis. ☞ Maximè: quià articulus iſte ità terminatur: an pater vni filiorum feu. prælegare poſſit? vt ſi eſt hęreditarium, poſſit: & ſi non eſt hęreditariū non poſſit. Io. Campeg. in conſ. 11. n. 8. & ſeq. intèr conſ. feu.
182 pòſt multos per eū ibi relatos. ¶ † Si feudū eſt nouū ex pact. & pro. & tūc eſt maxima difficultas: At nos relictis omnibus, tenemus, ꝙ in caſu, quo primus acquiſitor feudū alienare poteſt, quod eſt, quando feudū eſt conceſſum patri, & filijs etiā cū clauſula iuris francorū, nō ipſorū filiorum: ſed patris contemplatione, ſm̄ magis cōem opini. quā referemus infra in q. ſeq. in vltimo effectu, in eo etiā caſu poteſt quis in prędiciū filiorum, & ſequentium agnatorum feudi formam mutare. arg. auth. multo magis C. de ſac. ſan. eccl. quo vtitur do. meus prop. do. Blaſ. Lanc. in c. volentes no. 11. q. 4. & in ſpecie ità tenet Pet. Greg. in tra. conc. feud. p. 3. q. 5. in fi. licet ipſe ibi loquatur in caſu, quo etiā interuenerit regis aſſenſus, & vult, ꝙ primus acquiſitor in filiorū, & agnatorū pręiudicium feudi formā elargare poteſt: qā nullum negotium cum filijs eſt contractū per principem: ſed cum primo acquirente, & eius contemplatione filij vocantur,
ſm̄

sm̃ Gul.Pern. in 4.no.col.11.q.4. per tex. & ea, quæ voluit ibi Bart.in l.qui Romæ §.Flauius ff.de verb.obl.& l.quoties C.de don.quæ sub mo.& eundem Guliel. in c. volentes verſ.ſed vnum obſtat, Andr.Bal. & Aluar. in cap.1.quom.feu. ad fil. perti. quos referre, & ſequi aſſeuerat Curtius in conſ.1.col.15.verſ.& ſi quiſpiam dixerit, & adde,ꝙ opinio.Bar.in d.§.flauius teſtatur cõmunẽ Mar.Ant.Nact. in conſ.475. no.14. idẽ tenet, & nuncupatim etiã ſine regis aſſenſu, idem Pet. Greg. in d.p.3.q.6. in fin.verſ. ſexto limito, vbi vult, quòd feudum nouum primus acquiſitor ſolus in prȩiudicium ſucceſſorum mutare poteſt: quia in re, in qua eſt quis moderator, & arbiter poteſt legem,quam vult dicere, & ità ſentire dicit Bernar. de Medic.in compendio ſuo ſuc.in tit.de ſuc.ab inteſtato in ſecunda forma ver. item ſi habet filios idẽ latius examinando cõcludit idem Pet. de Greg.p.3.q.7.verſ. ego autẽ in hac ardua difficultate, vbi quòd primus acquiſitor poteſt ex poſt facto mutare formam conceſsionis feudi noui ſibi conceſsi ſub clauſula iuris francorũ, & ver.limito ſecundo, & per totã q.& hæc eſt cõmunis. ¶ At in contrariũ,ꝙ primus acquiſitor non poſsit feudum nouum mutare non ſolum in forma ſtricta: ſed etiam ſi fuerit conceſſum in forma larga, pro te, & hæredibus, & ſucceſſoribus quibus volueris in perpetuum, & forma ſtringatur, conſuluit do. Hiero. Fimia in cauſa Spaccafurni per tex.in c.1. §.profectò & §. ſimiliter de lege corra.& ita dicit quod licet Gul. de Pern. in conſ. 12. in q. terræ Hæracliæ diſtinguat inter formam,& formã, & omnes patres regni teneant indiſtinctè,quòd primus acquiſitor poteſt formã quãcunq; mutare, poſtquã feudũ in extraneum alienare poteſt, & in totum deſcendentes, & agnatos illo priuare, quod eſt pluſquã formã mutare: tamen circa hoc eſt maximè aduertendũ: quia tria ſunt quorum vnum nõ eſt aliud videlicet : feudi alienatio, ſeu diſpoſitio, formæ feudi mutato,& nouæ legis feudo datio,& qui iſta tria conglutinat,errabit.

183 ☞ † Feudi alienatio, ſeu diſpoſitio eſt cũ per actum inter viuos, vel vltimæ voluntatis feudũ in alium trãsfertur, quod fieri poteſt:niſi forma repugnet per c.volẽtes, & forma hic non mutatur: ſed ſub eadem forma,ſub qua erat penes alienantẽ tranſfertur: niſi expræſsim mutetur ꝑ ea, quæ tradit Bal. in cap.1. de vaſſal.decrep.æta. Formæ feudi mutatio eſt (abſq; eo quòd feudum alienetur, vel de eo diſponatur,) formã,ſiuè elargando, ſiuè arctando,mutare. Nouæ legis feudo datio,eſt dare feudum ſub alia lege, quam à domino habeatur: puta in regno omnes poſsident feuda ſub hac lege, (ſi aliter inueſtitura actũ nõ eſt,) vt ſi moritur baro ab inteſtato,ſuccedit ur in feudo, sm̃ ius francorum,etiam ſi ſit in larga forma per c.ſi aliquem,vndè ſi baro habens feudum in vita, vel in morte illud alienat, ſub hac lege, vt in illius ſucceſsione nõ ſeruetur ab inteſtato ius francorum,per hoc dicitur nouã legem feudo

184 dari.† Et ſic inquit diuerſum eſſe:dare nouam formam,& dare nouam legem:quia per dationẽ nouæ formæ, offenditur tm̃ inueſtitura prima: ſed per dationẽ nouæ legis offendit̃, ne dum inueſtitura prima: ſed etiã lex cõmunis regni, & ad probandam hanc diſtinctionẽ, ſubdit hæc verba: quãuis hoc ſit clarum : tamen quidã antiquus in alleg. Baroniæ Solantri do. Anto. de Campagna dicit hæc verba. Tertiò ſi vaſſallus alienat, ſine cõſenſu domini, vel ſub alia lege,verum eſt,ꝙ feudũ perditur: ſed aduertendũ, ꝙ licet illud feudũ fuerit alienatum ſub alia forma: non propterea põt dici,ꝙ ſit alienatum ſub alia lege:quia iſta differunt in iure feudorũ.Et hoc præſuppoſito (vt diximus)cõſuluit,ꝙ primus acquiſitor terræ Spaccafurni, abſq; regis aſſenſu feudum ſub forma,pro ſe,& hæredibus,& ſucceſſoribus,quibus voluerit in perpetuum,mutare nõ potuit,vt vlterior maſculus proximiorem fœminam exclu-

185 deret:† ſed ſeruari debeat ius regni,quod eſt, vt fœmina per maſculum eiuſdẽ gradus excludatur:ſed non ꝑ maſculum vlterioris gradus c. ſi aliquem c.cõſtitutionẽ, conſti.in aliquibus,& conſti.vt de ſucceſſionibus. ¶ Pulchra eſſet diſtinctio, ſi lege probaretur, & nulla feudi forma mutari poſſet: niſi expſsim in inueſtitura hæc feudi formam mutandi facultas concederetur:quia omnia pacta valent in feudo c. 1.de feu.non ha.propri.na. At hæc diſtinctio nobis vera non videtur: nam licet diuerſi ſint caſus,non tamen per hoc diuerſos pariunt effectus,ſed attenta finali cauſa, in idẽ recidunt, & quorſum quæritur, an quis feudi formam mutare poſsit, niſi ſciatur,an quis alteri,vel ſequenti agnato, vel domino præiudicare poſsit, nam per alienationẽ:licet feudum transferatur forma nõ mutata, iam fit pıudicium ſequẽti agnato,& fieri poteſt per c.volentes, forma nõ repugnante, & idem eſt per mutationem formæ. Imò minus pıudicium ſequenti agnato fieri poſſet per formæ mutationẽ, quã ſit per alienationẽ,vt omnes patres regni voluerunt,vt etiã ipſe teſtat̃. ¶ Nec obſt.ꝙ ꝑ mutationẽ formæ offenditur ius priuatum.i.prima inueſtitura,&

per

per dationem nouæ legis offenditur non tātū inuestitura: sed etiā lex regni, quoniā non offenditur, & si offendi dicitur, est ex sua volūtate, vt lex ipsa offendi, & alterari
186 posit, † cum omnia pacta quantūcūq; extranea in feudis valeant c. 1. §. pen. quid sit inuest. & hæc est omniū receptior sententia, quòd tenor inuestituræ semper est principaliter attendēdus: tametsi cuicūq; feudorū naturæ repugnet cap. 1. in fin. de duob. fra. cū concor. per Cur. in tract. feu. p. 1. q. 6. & est tex. in c. 1. de feu. nō ha. prona. & quid est hoc dicere? nisi ꝙ quis legē offendere potest .i. dare nouam legem in feudo, & nō permittere, vt propria naturā à lege data locum habeat. his accedat,
187 † quòd prouisio hominis facit cessare prouisionem legis l. fi. C. de pact. conuen. cum vulg. Soci. in cons. 10. visa quæstione nu. 8. inter consil. feud. ¶ Nec valeret si diceretur hoc in prima feudi concessione procedit: sed nō cum à feudatario reconceditur: quia diuersa ratio reddi non pōt, vt feudum alterari posit cū ab initio conceditur, & non cum posteà per feudatariū alteri conceditur quoties sumus in casu quo feudatarius alteri præiudicare potest.
188 ¶ † Et licet ipse dicat in d. cons. quòd feudum statim quòd acquiritur, acquisitū videtur, sm legem regni. Iser. in consti. vt de successionib. col. 1. vers. ex collaterali: nisi contrarium exp̄ssim dicatur, tex. & doct. in c. 1. §. fin. quid sit inuesti. tamē lex regni non est vt quis nō posit disponere de feudo: sed est, vt posit in præiudicium agnatorum alienare per cap. volētes, & consequenter formam mutare. ¶ Et quod ipse dicit, ꝙ fœmina à masculo eiusdē gradus, & nō vlterioris debet excludi, locu habet ab intestato .i. si non fuerit dispositum per feudatariū, sm cōmunē intellectū dē quo diximus suprà in verbo mori contingat. ¶ Nec obstat tex. in c. 1. §. profectò, & §. similiter de leg. Corrad. vbi feudum ꝓ se, & hæredibus masculis non potuit sub noua lege idest pro masculis, & fœminis alteri vassallus dare: sed illa adiectio (pro fœminis) vitiatur, & deficientibus masculis feudum ad dominum redit, quia alius est intellectus ad d. cap. quam ille, quem ipse dedit, quia hoc non est per rationem, quia sit differentia inter mutationem formæ, & dationē nouæ legis, prout ipse putat, & quod noua lex non posit dari: quoniā si hoc esset verum, fœminæ succedere nō possent, ex tenore inuestituræ: siquidem fœminæ lege feudorū nō succedunt cap. 1. hoc autem notādum de his qui feu. dar. pos. cap. 1. de gra. suc. in feu. Et quis cōcedendo feudum ꝓ fœminis, dat et nouam legem in feudo, quod non est dicendum.
189 † nam fœmina inuestituræ tenore in feudo succedere potest, tex. est in cap. 1. §. filia de suc. feu. Sed per aliam rationē non potuit ibi feudatarius fœminas vocare, quia fieret præiudiciū domino: nam feu. ibi cōcessum erat, pro se & masculis, adeo ꝙ deficientibus masculis, feudū ad domi-
190 num reuertere debebat, † vndè vassallus non potuit solus in domini præiudicium, vltrà masculos, fœminas vocare, & sic sub alia lege, quā ipse feudum habebat, alteri dare .i. sub alio pacto: dictio enim (legē) pro pacto vel cōuentione, seu lege ex conuentione resultante ibi capitur, & non pro lege cōmuni, prout multotiès in iure euenire solet. l. 1. §. si cōueniat. ff. depo. Nisi dominus ipse cōsenserit. qa tunc domini cōsensus in eius p̄iudicium valet. Bru. in cons. 1. nu. 30. inter cons. feu. p c. 1. §. hoc autem notādum de his qui feu. dar. pos. & c. 1. in prin. de na. suc. feu. cū conc. ¶ Insuper exemplum suprà traditum de datione nouæ legis fortasis ꝓcedere posset per tex. in l. nemo potest. ff. de leg. 1. vt nemo posit facere, vt in feudi successione ab intestatò non seruetur ius francorum, & sic non posset facere, vt in sua dispositione locum non habeat hoc cap. si aliquem, sed non facit ad casum sub quo est consultum, quia testator disponendo, vt vlterior masculus fœminam vlteriorē excludat, masculus deinde succedens, non ab intestatò: sed ex testamento, & dispositione ipsius testatoris fœminam proxi-
191 miorem excludet. ¶ † Secundò contra prædictam conclusionem facit, quod do. meus Propatruus dom. Blas. Lanc. tradit in allega. Comitatus Cameratæ, vbi consuluit quòd primus acquisitor plures gradus institutionis facere non potest, & ità consuluisse etiā dicit in causa Pittinei tres viros, eius ætate insignes Ioan. Aloys. de Septimo, Ludouicum de Monte Alto, & Hieronimū de Francisco: mouetur duobus capitibus, primo quia cap. volētes alienationē permittit in vnam, eandemq; personā, quæ verba identitatē vnius personæ, & vnius corporis important. l. cum quæritur, & l. 4. de excep. rei iud. l. si idē cum eodem ff. de iuris omn. iud. l. demonstratio in fin. princ. ff. de condi. & demo. & non plures personas diuersis temporibus, vt esset hic vbi mortuo, vno succedit alter. ¶ Secundò, † quia permisio legis, vel hominis in vna vice verificatur. l. boues §. hoc sermone ff. de verb. sign. Bar. in l. 1. vbi tex. ff. ad l. iul. maiesta. & hic fieret alienatio in plures, diuersis temporibus, quod fieri non potest, vt expræsim

tradere dicit Andr. in c. imperialē §. pterea ducatus col.pen. de prohi.fue..aliena. per Fed. Et si hoc est verū, est maxima limitatio ad pdicta, vt mutatio formæ non valeat: nisi in persona vnius in quē feudū transfertur, & nō in persona aliorum suc-
193 cessorum. ¶ † At nobis videtur, ꝙ intellectus ad d.c. volentes fit circà ista verba, vt in vnā tm̄ eandēq; personā fiat alienatio, & nō in plures respectu vnius tēporis, vt in vno tēpore in vnam, & nō in plures personas alienetur, quia feudū debet esse indiuiduū: sed nō, quòd in pluribus tēporibus in plures personas alienatio fieri nō posit, vt in vno tēpore in vnā, & eandem æque dignā, & in alio tēpore in aliā eandem æque dignā nō fiat alienatio, quia est data licentia disponendi in testamento de
194 feud.per d.c. ☞ † & qui pōt facere testamētum, pōt plures gradus hæredū in suo testamento facere, vt insti. de vulg.sub.in prin.& potest plures in vnius locū, & vnū in pluriū, & singulos in singulorū, & inuicem hæredes ipsos substituere, vt in §. t. inst.t.eod. de vulg.sub. sed per d.verba in vnā, &c.prohibetur, ne plures in vnius locum substituat: sed nō prohibetur vnū in alterius locum substituere, & prohibetur ne plures instituat: sed non, vt non possit vnū instituere, & hoc ne feudū diuidatur. ¶ Nec refragatur, quòd hæc verba, in vnā eandemq; personā identitatē vnius personæ, & corporis significēt, quia iam eo tēpore, in quo fit alienatio in vnā, & eandē
195 personā fit, & nō in plures. ¶ † Nec obst. regula l. boues §.hoc sermone ff. de verb. signifi.q uòd simplex sermo verificatur in prima vice, quia multis modis d. regu. li-
196 mitatur. ☞ † fallit.n.vbi datur licētia aliquid faciendi in materia fauorabili, quæ benignam recipiat interpretationē veluti si quis instituat posthumū nasciturū fauore testamenti intelligitur nō solum de primo: sed de pluribus l. placet cum l.seq.ff. de lib.& posth.cum cōcord.per Feli.in c. innouamus nu.6. de treug. & pace. idem Camera.in c. imperialē fol.63. in litera.n. vbi firmat reg.l. boues §. hoc sermone locum non habere in materia fauorabili, & hanc materiam de qua nos tractamus, ait
197 esse fauorabilē, ☞ † siue respiciamus ipsā vltimam voluntatem, quæ fauorabilis est l.1.C. de sacr.san.eccl. siue consideremus Principis beneficium, quod in hoc, quod de testando expræssit, est fauorabile, sm̄ Ifern.ibi col.3. Imò non solum ibi, vbi de testando expræssit: sed etiam totum cap. volentes est fauorabile, & in vassallorū fauorem conditum, quod ex isto sui principio siuè proœmio patet.

¶ *Volentes igitur; Comites, Barones, & Nobiles, Comitatus, Baronias, & Feuda tenentes à Curia nostra, Comitatibus, Baronijs, & Feudis ipsis longius solito posse gaudere, & eorū emergentibus pro tēpore necessitatibus, absq; nostrorū læsione iuriū subuenire, intuitu seruitiorū quæ dominis Regibus Siciliæ prædecessoribus nostris, & nobis deuotione nō modica contulerunt, & conferre poterunt in futurum, cōstitutiones diui Augusti Imperatoris Federici proaui nostri prædicti per quas feudorum alienationes sunt inhibitæ, corrigentes, statuimus, &c.*

198 ¶ † AVT Vterq;, & Rex, & vassallus in formæ feudi mutatione concurrit, & tunc itidem subdistingue, aut tractatur de pˀiudicio regis, aut feudatarij, aut successorū. Primo casu dominus consentiens
199 mutationi feudi sibi pˀiudicat: ☞ † quoniā alij cōsenties sua iura perdit, & aliena fortificat l.cum quidā C.de adm.tuto.l.nihil ff.de inoffi.test.gloss. Bal. & Alua. in cap. præterea quib.mo.feq.ami. ¶ Quod intelligunt ibi Doct. dummodo quòd cōsensus sit præstitus ad istum effectū sibi pˀiudicandi, vt pareat pˀiudiciū l.fideiussor §.pater ff. de pigno.l. sicut §. venditionibus ff.
200 quib.mo.pig.vel hy.sol. ☞ † secus si consensus nō sit ad istum effectū, quia ad aliū effectū trahi nō debet, vt si dn̄us consentit vassallo alienanti, iste cōsensus trahitur ad vtile dn̄ium istius vassalli: sed nō debet extendi circà directū dn̄ium ipsius dn̄i, quia ad istud nō fuit cōsensus pstitus, sm̄ Inn.in c. inter dilectos de fide instr. & facit quod no.in l.si ignoranter C.de remi.pigno.sm̄
201 Alua.& Præpo.in d.§.pterea. ¶ † Ex quo dubitabilis reddi videtur decisio do.Blas. in c.volentes no.3.quòd hodiè per Principis assensum in alienatiōe adhibitū cesset regula.l.lex.vectigali.ff. de pign.quòd soluto iure datoris soluatur ius accepto. de quo infrà dicem⁹, & seq. Pet.Greg. in tit. conc.feu.p.8.q.15.ver.primus igitur effectus, vbi concludit, ꝙ per simplicem regis asēsum in alienatione cessat regula, quod soluto iure dat. &c. ratione quia regis viuentis assensus est confirmatio cōtractus,
202 ☞ † & Rex cōfirmās videtur feu.emptori
[z] dare, [z] arg.l.obuenire ff.de verb.signifi. nisi adiecta fuerit clausula: saluis iuribus Regiæ Curiæ, & ita in indiuiduo tenere asserit Andr. in c.1.col.3.& seq.ver.ex pmissis, & ver.alij dicūt in tit.qui suc.tene. & idē Pet.Gre. in p.3.q.6.ver.limito pri-
203 mo, vbi dicit, ☞ † ꝙ p assensum regiū videt Reg.Curia remittere solū ius, ꝙ habet in feudo ex causa mutationis primę formę citat Affl. decis. 112. Quoniā si simpliciter

regis

regis assensus in alienatione interuenit, nõ videtur animo sibi p̃iudicãdi interuenisse & ne frustatorius dicatur, ad alia põt referri: videlicet vt interueniat causa authoritatẽ p̃standi, & ap̃pbandi personã in quã fit alienatio, vt æque digna censeat̃, per ꝙ volunt Doct. scri. in d.c. volentes licentiã exigi debere: nisi exp̃sim in p̃sona acceptoris contractũ cõfirmet, vt forma mutet̃, & sit in acceptore, sicut erat in datore, vel
204 aliter. ¶ † Secundò dubitabilis reddit̃ cõclusio Pet. Greg. in tract. conc. feu. p. 8. q. 14. ꝙ in alienatione assensu Principis clausula requirat̃ iurib. cur. vel alte. sẽper salu. qa sẽper iura curię salua intelligunt̃, vndè
205 † melius loqui vr̃ in d. p. 8. q. 15. ver. prim' igit̃ vbi ait, ꝙ ad tollẽdas difficultates, q̃ in posterũ oriri possint sup̃ huiusmodi cõcessione licẽtię in alienatione feu. solet exp̃sse dici: dispensantes sup̃ c. volẽtes dismẽbratione feu. disparitate personarũ, & alijs iurib' re. cur. & c. ita, ꝙ resol. iure dato. nõ reso. ius accept. nã, & forma feu. in
206 aliquo nõ mutata. ¶ Intellige tñ, † ꝙ hæc clausula finalis (nã & forma feu. in aliquo mutata) vt referat̃ ad nõ exp̃ssa, & nõ vt referat̃ ad ea, q̃ exp̃ssã receperũt determina-
207 tionẽ. qa implicaret̃ cõtradictio, † quo casu, & qñ sermonis rectitudo lædit̃, clausula fin. nuquã itã ad supiora refert̃. Bar. & Doct. in l. talis scriptura §. fi. ff. d' leg. Dec. in cons. 11. n. 15. Soci. in cõs. 22. n. 5. vol. 3. Cur. in cõs. 42. col. 14. ver. vel possumus dicere Paris. cõs. 88. n. 32. & cõs. 39. n. 20. & 97. n. 98. vol. 1. Soc. nep. in cõs. 26. n. 2. vol.
208 3. vbi testat̃ cõmunẽ. ¶ † Vnde p̃ p̃dicta verba, forma mutata erit quo ad hoc vt soluto iure dato, nõ soluat̃ ius acc. puta feudu erat p̃ se, & hæredibus vẽditoris, erit postea p̃ se, & hæredibus emptoris, & feudu ad dñum nõ reuertet̃ defectu hæredũ vẽditoris: sed defectu hęredũ emptoris, & mutata ẽt erit, quò ad reliqua, q̃ fortè exp̃ssa fuerint, quo vero ad alia nõ exp̃ssa mutata nõ intelligatur: p̃sertim qa nuncupatim est clausula finalis: (natura, & forma feudi in aliquo nõ mutata) quæ ad omnia alia nõ exp̃ssa refertur. ¶ Hæc tñ cõclu-
209 sio limitãda videtur: † nisi regius assensus nil operaretur: tunc. n. vt aliquid operetur pariet regi p̃iudiciũ, arg. l. si quando ff. de leg. 1. & c. si Papa de priuileg. Vnde vera videtur determinatio eiusdẽ Pet. Greg. in d. tract. conc. feu. p. 8. q. 15. ver. quint' effectus, ꝙ si regis assensus interpositus fuerit simpliciter in alienatione facta in casu de iure permisso sine cõsensu dñi, puta quando datur feudũ inæstimatũ in dotẽ, iuxta ea, quæ ponit Andr. in c. 1. §. donare qual. ol. feu. ane. po. & habetur in consti. fratribus, & const. licentia, & in c. in matrimonijs, ꝙ ius vassallagij, & seruitij militaris remissum censeatur nouo acquisitori, p̃ tex. in l. si debitor §. 1. quib. mo. pig. vel hip. so. ex quo exp̃sse illud sibi nõ reseruauit, & vt regius assensus aliquid plus operetur: nisi sit clausula, (saluis iuribus reg. cur.) quo casu non veniet nec ius vassallagij, nec seruitij militaris, vt in indiuiduo decidere asseuerat Andr. in c. 1. §. sed nec est alia col. 2. & 3. ver. sed an sit realis obligatio quæ sit prim. cau. ben. ami. & in c. 1. col. 4. vers. sed si simpliciter qui suc. ten. il primo, & Gul. Pern. in c. volẽtes ver. licet
210 feudum. ¶ † Si de feudatarij p̃iudicio tractatur: tunc forma feudi cuiuscũq; in p̃iudiciũ ipsius baronis mutantis, mutari põt, vt est dictũ suprà, vbi si solus Baro formã in sui præiudicium mutare potest, multo magis hic poterit, vbi etiã regis concurrit assensus, arg. auth. multo magis C. de sacr. sanct. eccle. & hoc est verum sine delectu, siue feudum formæ mutatione transferatur in quem iure feud. transferri poterat, siue in extraneum, siue feudũ sit alienabile, in quo non est dubium, siue inalienabile, quia vassallus regis assensu feud. etiã ex pacto alienat sua vita tantũ durante: licet post mortẽ alienatio resoluatur. Andr. in c. 1. §. 1. p̃ quos fiat inst. Pet. Greg. in tract. conc. feu. p. 3. q. 6. ver. infero etiã illud, vbi citat Andr. in c. 1. §. si titius ver. q̃d si titius in fi. si de feu. fue. cont. & Mod. Rep. intelligens pro do. Blas. in c. volentes no. 2. ver. sed an valeat, & q. 4. & latè per Gul. Pern. in cons. 6. viso casu col. 7. & 8. ¶ Et præiudicat sibi Baro siue consentiat exp̃sim, arg. l. cũ dos de pact. do. l. si diuersa C. de tran. & l. tẽpore C. de pact. int. empto. & ven. siue tacitè ex certa scientia recipiendo, & acceptãdo priuilegium in illa noua forma cõfirmatũ, vel cõcessum siñ tradita p̃ Bart. in l. quæ. n. §. rem ff. rem rath. hab. ref. & seq. Gul. Per. in 4. no. redeamus col. 12. vers. cõsentiente autem feudatario ad quod (inquit) optimè facere tex. no. in l. si filiusfam. absẽte ff. ad macedo. tex. & glo. in l. public ff. depo. cum ali. ibi. seq. etiam Pet. de Greg. in tract. concess. feud. par. 3. q. 5. in prin. vbi rationẽ assignat, quia volenti, & consentienti nulla fit iniuria cap. scienti de iur. in 6. ¶ Limitatur d. con-
211 clusio: † nisi confirmatio impetrata fuisset per aliũ: puta virũ, vel procuratorẽ, & feudataria mulier fuisset, quia tunc ignorãtia præsumitur, & feudi forma nõ mutatur. Gul. de Perni. n 4. not. redeamus col. 12.
212 ¶ Secundò limita: † nisi ex errore inuestitura capta fuerit: puta vassallus credens non habere concessionis formã, (vt multi

facere solent) capit inuestituram iuxtà c. Reg.Alfonf. quæ est pro te, & hæredi.de tuo corpo.legiti. desce. ità q̄ viuatur iure francorum:tunc.n.originalis feudi forma non mutatur: sed illa semper attenditur.
212 † Et in dubio inuestitura aliter capta, quam sit originalis,ex errore præsumitur, arg.l.verius ff.de probati.& l.non feretur de confes. ità do.Blas. Lanc.in c.volentes no.11.c.5.vbi citat Bal.in c.1.circà fin.de feu.guard.& Blas.de Sanct. Ange.in cons. in q.mag.do.comitis idem tenet Petr. de Greg. in tract.conces. feu.par.3.q.10.vbi concludit, q̄ si plures formæ appareant, semper originalis attenditur, alleg.Bal.in l.1.col.vlt.vers. item super eo C. quando non pe.par.pe.ac. Alex.in cons.18.attent. narrat.col.3.vers.tamē p̄supposito vol.3. Curt.Iun.in cons.1.col.4.& seq.ver.ponderandum.Deci. in cons.8.in causa col.3. vers.non obstat,& cons.193.pro tenui facultate col.2.vers. præterea Curt.Iuni. in tract.feu.p.2.q.7.Affl.decis.195.vers.nec obstat sm̄ dubium,& per hoc redditur dubitabile, quod dictum est suprà ex mente Gul.de Pern.quod tacitè feudatarius consentire potest: quia semper ex errore præ
214 sumitur. ¶ † At si de præiudicio successorum agitur tunc iterū subdistingue, vt diximus suprà in 2. memb. cum feudatarius solus feu. formam mutare vult,& in casu, quo ibi potest ipse solus, multo magis hic regis assensu in successorum præiudicium feu.formā mutare poterit,sed in casu,quo ibi alienare,vel feud.formam mutare non potest,nec hic poterit,vt cū feu.est antiq. vel pat. ex pact.& proui.cuius formā etiā regis, vel domini assensu vassallus mutare non potest in successorū p̄iudicium. Affli. in const.cum circà nu.12.& seq.ex mente Iacob.But. in pri.rub.C.vbi contingente casu, q̄ quidam sororē habens, feu.paterni cōfirmationē obtinuit,pro se,& hære. de suo corp.legi. descend.& mortuus fuit sine hæred.de suo corp.legi.desce.relicta sorore, decisit, q̄ soror succederet: licet eius descendens non esset, & ità etiā fuisse iudicatum inquit per Sacrū Consil. Reg. Catho.in causa castri Rocchi Rainulæ inter fiscū,& no.Goffred.de Calusio: ratione quia ius quæsitum erat ex prima inuestitura,quæ erat p̄ se,& hære.simpliciter d.sorori, vti hæredi patris, spe, sm̄ Andr. in consti.vt de successionib.& expræssim Bal.in cons.118. ad euidentiam vol.1.vbi feudum habens non potest per nouam inuestiturā agnatis præiudicare, quibus ius per antiquam inuestituram competit per c.1.de vassal.decr.æta.in specie,idē tenet Tiraq.de retra.§.32.glo.1.nu.42.fol.674. vbi vult,q̄ forma feu di mutari pōt semp. & a quocumq;: nisi fieret in alterius præiudiciu,quia tunc,nec à Principe fieri potest, quia constat Principem, nec ius alterius tollere posse.l.rescripta, & ibi no.C. de prec. imp.offi.cū sim.& eo propè modum inquit tendere omnes, qui de hac re scripserunt post multa, quæ ibi more suo congerit,idē tenet Rolan.à Valle in cons. 3.nu.141.Gul. de Pern. in cons.3.principalis dubitatio col.2.ver. modo nō obstat Pet.de Greg.in tract.conces.feu.p.3.q.6. ver.limito pri.Bru. in cons.15.visa legitimatione nu.19. inter consilia feud.vbi dicit,quòd inuitis his ad quos feudū est quādoq; reuersurū,non pōt fieri aliqua feudi, vel inuest.alteratio mult.citat. ¶ Limita nisi noua qualitas in confirmatione feudi addatur, quæ tn̄ non confunditur in toto corpore feudi,quia tunc licet feudum nō mutetur: tamen illa noua qualitas seruari debet, quia quod additur, vel detrahitur veteribus pactionibus nouum pactū efficitur,& seruandum est,si per id iuribus antiquis quibus ius alijs agnatis est spe quæsitum nō detrahitur, idem Affl. in d.const. cum circa nu.12.qui citat Bal. in cons.82. præsupponitur vol.1.

215 ¶ † SEXTO, ET VLTIMO Quæro quot, & qui sint effectus feudi antiqui,& noui:hæreditarij,& ex pact.& prouidentia. Dic quatuor: primus est circà successione collataralium de iure cōmuni feudorum secundū quosdā. ¶ Nos verò contrarium tenemus, q̄ tàm iure cōmuni feudorū, quàm iure præsentis legis: si aliquē inter feudum nouum,& antiquū nulla est differētia: licet vnum statuatur iure feud. videlicet,vt nō succedant, & aliud hoc c. si aliquem,vt succedant vsq;ad septimum
216 gradum. ¶ † Iure nempè feudorū transuersales nō succedunt in feudo nouo: nisi dumtaxat descendentes c.1.§. & quia vidimus in fin. de his qui feu.dar.pos.c.1.in prin.de grad.succ.in feu.& idem in feudo antiquo,nec obstat quod à quibusdā dicatur, quod transuersales in feudo antiquo succedunt, siuè in infinitum p̄ tex. in c.1. de na.succ.feu.siue vsq; ad septimū gradū p̄ tex. in c.1.§. & quia vidimus de his qui feud.dar.pos. quod latè disputat Paris. in cons.23.vol.1.quia isti transuersales habito respectu ad primū acquirēte, nō transuersales,sed descendētes dicuntur,vt sentit etiam Curt.Iun.in tract.feu.par.1.q.8. nu.7. Sed transuersales non descendentes à primo acquirēte non succedunt, nec in feudo antiquo,quia antiquū dici non pōt feudū: nisi ab aliquo nomen genitoris habente acquisitum fuerit vsq; ad quartum gradum,

gradum, & suprà c. 1. §. hoc quoq;, & ibi no. Bal. & scrib. de grad. succe. in feu. cum cōcordantijs per Mar. Ant. Nact. in conf. 468. nu. 3. fol. 303. & dictū est suprà eod. vers. in princ. nec in feudo nouo regulariter, quia feud. nouum non habet agnatos. collat. nisi ex pacto c. 1. de bene. frater. c. 1. qual. olim frater fra. succ. c. 1. de duob. fra. à cap. inuest. ¶ Et hoc casu, cū ex pacto collaterales succedere possunt, quidā dicunt, vsq; ad septimū gradum posse succedere. Curt. in tract. feu. p. 3. in titulo de suc. transf. nu. 48. ver. successiuè expedito. ¶ Quod intelligimus si simpliciter est dictum in inuestitura, vt collaterales succedant hæredes in casu, quo sub verbo hæredes collaterales cōpræhenduntur, vt est in regno per const. t. vt de successionib. & per hunc tex. secus si sint limitatæ personæ, quia tunc personæ vocatæ tenore inuestituræ tantum succederent, & non alij (exceptis eorū descēdētibus) quia aliquo iure nō ꝓbatur, quòd vltra succedatur, & repugnaret inuestitura, cuius tenor principaliter semper est attendēdus cap. 1. de duob. fra. de no. bene. inuesti. Bal. & And. in c. quoniā de prohi. feu. alien. per lotha. Soci. in conf. 103. nu. 22. vol. 2. vbi dicit, ꝙ licet feuda ad transuersales regulariter nō transeant c. 1. §. 1. de succe. fratrū: tamen si ex forma inuestituræ transuersales vocentur, debent admitti, & inuestitura attendi debet cap. 1. de duob. fra. à cap. inuest. vbi
217 Bal. cum concord. ibi. ¶ † Vel intelligendum est, cum feudum de nouo cōceditur iure antiqui, auiti, vel paterni feudi, vt tūc transuersales succedāt, vti vocati ex tenore inuestituræ: nam quatenùs concedens vult, vt feudum nouū habeat, vt antiquū, censetur voluisse, vt frater, & ex eo descēdentes succederent, quoniā si feudū verè esset antiquū, quod tunc dicitur, cum ab aliquo ascēdēte, & nomen genitoris habente quæsitum est, iste frater, & eius descendentes succederent, vt descendētes à primo acquirente, ità etiā succedent cum feu. est nouum, & naturam habet antiqui, per hæc verba iure antiqui feudi ex volūtate concedentis: siquidē Princeps facere potest, vt in feudo nouo frater fratri succedat c. 1. §. cum verò corradus de his qui feud. dar. pos. & hoc, vt verba cum effectu intelligantur c. si Papa de priuile. in 6. Ità in indiuiduo consuluit, vt nepos ex fratre in tali feudo nouo iure antiqui feudi concesso succedere. Marc. Ant. Nact. in conf. 467. visa inuestitura, & conf. seq. non diu per totum, qui dicit rem clarā esse, & ità consuluisse Ias. in consil. 1. lib. 3. ex mente Alex. in conf. 10. vol. 3. quod intelligunt: dummodo ꝙ cōcedens sit talis, qui de nouo antiquū feudum facere possit, vt Princeps, non Prælatus. Brun. in conf. 40. contra do. Gabrielem nu. 1. inter consi. feuda. ¶ Sed si aliquo modo collaterales in inuestitura cōpræhenduntur, ità vt deindè talis dispositio interꝑtaretur, vt collaterales vsq; ad septimū gradum succederent d. c. 1. §. & quia de his qui feu. dar. pos. tunc ex forma inuestituræ, ità à iure interꝑtatæ, & non ex natura feudorum succedunt. ¶ Verbalis ergò, & sinè effectu remanet illa differentia, quam constituunt Docto. inter feudum antiquū, & nouum circà successionem collateralium, vt sentit etiam Curtius in loco præallegato, & par. 3. de suc. transuer. nu. 4. vers. successiuè qui dixit aduertendum esse in hac materia: magnam esse differentiam inter feudum antiquum, & nouum, vt trāsuersales in feudo antiquo regulariter succedunt, & non in nouo, & Pet. Greg. in tract. concess. feud. par. 5. q. 4. qui dicit primum effectum cognitionis feudi antiqui, & noui, vt in antiquo succedat transuersalis, in nouo non: nam transuersales dicuntur respectu vltimi morientis: sed non respectu primi acquirentis. ¶ Iure verò præsentis c. si aliquē simili modo nullus resultat effectus, cōmuni retenta opinione, quòd in feudis antiquis succedatur vsq; ad septimū gradum, quam testatur Paris. in conf. 23. vol. 1. quoniā tàm in feu. nouo, quàm in antiquo vsq; ad gradum trinepotis succeditur per hunc tex. & clarius per c. Reg. Feder. constitutionē. Gul. de Pern. in conf. 12. in q. terræ Hæracliæ col. 10. & seq. ver. quia imo, & in conf. 5. vidi ꝓcessum vers. & sic cessat, refert, & seq. Petr. Greg. in d. tract. par. 5. q. 4. vers. in feudo verò antiquo. ¶ Cum autem de ascendētium successione agitur, nulla itidem est differētia inter antiquum, & nouū feudum: descendentes enim in vtroq; feudo in infinitum succedunt c. 1. §. & quia de his qui feu. dar. pos. quod non mutatum, neq; correctū est per hoc capitulum. ¶ Sola remanet differentia inter feudum antiquum, & nouum in casu, quo de descēdentiū successione tra-
218 ctatur inter ipsos ascendentes: so. † nam ascendentes regulariter in feudo nouo nō succedunt. tex. est formalis in c. 1. in prin. de na. suc. feu. nisi pater feudū in manibus domini renuntiasset, eo pacto, vt filiu inuestiret, ea conditione, vt morienti filio pater succedere posset. Iacob. de Ardizo. in c. 1. de nat. suc. feu. arg. l. pater, qui in fi. ff. de castre. pecu. quem Alua. & cæte. ibi sequuntur, quo casu pacto succedit, sicut quilibet extraneus succedere potest. c. 1.

de

de feu.nō hab.prop.naturā. ¶ Et nisi filius esset inuestitus cōtemplatione, & amore paterno, seu propter seruitia patris Iaco. de Ardiz.in tit.de suc.feu.sub rub.an ascē dent.suc.arg.l.dedit dotē ff.de colla.bon. l.auus ff.de iure do.l.fin.C.de vsufru.cum conc.p Cur.in tract.feu.p.3.q.2.vbi hanc limitationē intelligit, sm̄ no.distinctionē Bart. in l. sed si plures §. in arrogato ff. de vulg. & pupil.sub.vbi dicit ponere singu. doctri.quam omnes exclamant,dicentes, quòd Bar. alibi non fuit melius loquutus, ponēdo tres causas proximam, & immediatam, remotam, & mediatā, & mediatam, sinè qua non fuisset in esse producta.

219 ¶ At in feudo antiquo ascendentes siuè p directā, siuè per transuersalē lineam coniungantur vsq; ad septimū gradum succedunt, Iacob.de Ardiz.sub rub.an ascēden. succe. p tex.in c.1.in pri.imp.Loth.Eug. Pap.in fi.quod est expeditū in ascendente transuersali,vt succedat sm̄ Affl.in c.1.nu. 6.de na.succ.feu.vbi asseuerat, ꝙ indè patruus nepoti succedit, vt in d.c.1. sm̄ vnā lecturam imper. Lotha. cum cōcord.ibi. ¶ In ascendēte verò per lineam directam casus contingere potest,si filius patris voluntate,qui eum emācipauit,de feudo inuestitus fuisset, dummodo quòd pater ius suū non refutasset,& sic nō iure successionis,sed antiquo iure suo succederet,arg.l. filio, & l.filius §.1.in fin.ff. de lib.& post. & l. ab hostibus C. de cap. & postlim.reuer.sm̄. Alua.in d.c.1. de na.succe.feu.qui dicit hanc esse mentem Iacob.de Ardizo. refert, & seq. Curti. in loco nuper citato p.3.q.3.nu.45. ¶ Nisi feudum antiquū filio aliunde puenerit, quæ ex successione aliquorum ex parte patris, puta si feudum maternum antiquū extiterit,in quo filius successit, qa tunc pater filio sine posteris decedenti, nō succedet. Affli.in d.c. 1.nu.8.de nat.succes.feu.per illum tex.ibi *(paternum voco quicunq; ex superioribus id acquisiuit)* .i.illius, qui vult succedere c.1.de gradi.& citat And.ibi, & in const.

220 regni si quando lib.2. ¶ † Secundus effectus est circà acquisitionē, feudum quippe antiquum mediante successione quæritur c.1. de feu.marchi.c. sciendū de feu. cogni.Licet peti debet renouatio inuestituræ intra annum, & diem c.1. in prin.q. fuit prim.caus.bene.ami.Bal. in l.1.col.1. ff.de rer.diui.& vide Paris.in cons.22.nu. 14.vol.1. ¶ At hodie p cap.regni Regis Alfonsi sub rub. de inuesti. & homag.nu. 452.fol.139. Baro tenet, & fidelitatis iuramētum præstare, & inuestiturā capere à vicerege, vel eius locumtenēte, infra annum, & diem à tempore mortis Baronis, & licentiā obtinere à Curia, vt homagiū à suis vassallis recipere possit, absq; alterius officialis interuentu: alioqui in pœnā incurrit ad amittendū redditus feudi Comitatus, vel Baroniæ vnius anni, & illi fisco

221 applicantur. ¶ † Feudum verò nouū sine inuestitura de iure feud.quæri non potest c.1.quib.mo.feu.conce. potest.sm̄ Curti. Iun.in tract.feu.p.1.q.8.nu.7.ver.primus effectus. ¶ Sed in regno feudum nouum aliqua nō quæritur inuestitura: sed priuilegio dationis in feudum,& literis executorialibus de ponēdo in possessionē. And. in c.1.§. naturales alias si minori in principio si de feu.fue.contr. sm̄ Gul. à Pern. in primis not. col.7.vers. not. ꝙ aliud est inuestitura, & in const.seq. in fin.Pet.Greg. in tract.conc.feu.p.5.q.4.ver. tertius effectus,vbi citat etiam Ias. in prælu.feu.col. 26.vers.6. simpliciter, quod intellige, vt suprà in prælud, ¶ Tertius effectus est, circa probationē nam ad probandū inuestituram feudi noui non admittuntur:nisi pares Curiæ cap. 1. quot test. sunt.ne. ad. so pares.n.Curiæ siue curtis, siue domus quibus verbis tex. pmiscuè vtuntur, sunt conuassalli sub eodem domino constituti c.1.§.1.quid sit inuest.c.1.§.1.si de inuest. inter do.& agna.sm̄ cōmunme opinionē, quam testatur Io. Arn. in cap. imperialē. §.ptereà nu.8.fol.166.de prohi.feu.alien. per Feder.vbi sanè intelligendum subdit, sm̄ Innoc.in c.cæterum de iud.in glo.magna,vt sint vassalli respectu litigātium, & tantæ authoritatis,& similia habeant feuda,vt si litigantes sunt Comites, vel Barones, quòd pares sint etiā Comites,vel Barones, & etiam pares debēt esse tales, qui alias iurauerint fidelitatem c.1. in fine de contro.inuest.apud pares cur.term, dicit gloss. in d.§. præterea in verbo, qui pares circa prin.ver.ita tamen ꝙ ipse vassallus.

222 ¶ † In feudo autem antiquo admittuntur testes etiā extranei d.c.1. quot teste. sunt neces.ad prob.nouam inuestitu.& diuersitatis rationē ponit tex. in c.1.§. idcircò de natura feu.sm̄ eundē Cur.in d.p.1.q.8. & Pet. de Greg.in d.p.5.q.4.ver.quartus effectu. ¶ Vbi prædicta intelligit in feudo nouo pcedere si pares Curiæ idest cōuassallos litigans habuerit,alioqui per extraneos probare poterit p d.c.1. in princ. de natura feu.& in feu. antiquo intelligit, dummodo, ꝙ extranei testes non sint fœ-

223 minæ: so † quoniam fœminarū testimonium in feudis non admittitur. Bal.in d.c. 1.ex quo dicit inferre Rom.in l.admonendi col.pe.ff. de iu.iur.ꝙ in causa feu.si mulier probat per vnū testē omni exceptione maiorem, sibi iuramentum in supplementum

mentum probationis nō defertur, quia illi tantū defertur, qui testis esse pōt in causa feudali. ¶ Quartus & vltimus effectus (vt optimo fine hoc verbum antiquis claudatur)
224 est circa alienationē. ☞ † Et in feudo hæreditario nō est differentia inter feudū antiquū, & nouum: nam de iure cōmuni feudorum vtrunq; tàm antiquum, quàm nouum feudum hæreditarium si alienabatur in agnatos vlteriores absq; Principis, & proximioris assensu, alienari poterat. Paris. in cons. 2. redemptoris vol. 1. ex latè traditis p Io. Campeg. in cons. 11. posito inter cōsilia Brun. & aliorū quos ibi citat. ¶ Et sinè exp̄ssa domini licentia alienatio erat ipso iure nulla c. 1. & si cliētulus ante fi. de alien. feu. cap. deniq; quæ fue. prima causa bene. ami. c. imperialē de prohi. feu. aliena. p Fed. ¶ Et ratio est propter proprietatē, quā dominus habet in feudo, vt no. Andr. in c. 1. §. deniq; qual. olim. feu. aliena. po. cuius interesse vertitur in alie-
225 natione, tum respectu personarū, ☞ † q2 concedendo feudum rex videtur elegisse vassallum, & eius descendētes, seu familiā quietam, & paratam in seruitijs sibi exhibendis, vt no. declarat Oldra. in cons. 178. factū tale, & cons. 237. col. 1. vnde non debet alium vassallum habere quam eum, de quo cogitauit c. 1. de duobus fratribus de no. bene. inuest. Bal. & Ange. in cons. sanctissima Regina col. 3. item, ne domini seruitia diminuātur c. 1. de prohib. feu. alien. per Feder. sm̄ Io. Aloy. de Septim. in c. volentes in prin. ¶ Postquā etenim domini licentia feudum alienatur venditor in totum desinit esse vassallus neq; in eo remanent aliquæ reliquæ, quo ad iura feudi, & perindè est ac si nuquā feudatarius fuisset, quò ad ipsum feudum, quia hoc dominus habuit in mente, quando licentiam dedit alienandi. Frecc. in tract. de subfeu. baro. q. 6. lib. 2. n. 7. fol. 133. ¶ Ratio verò quare feudum nouum hæreditarium alienari poterat absq; agnatorum assensu est, quia nihil est tàm naturale, quàm vt res eo vinculo, quo ligata existit dissoluatur l. nihil tam naturale ff. de reg. iur. secundū Andr. in constit. vt de success. quem refe. & seq. Affl. in c. 1. nu. 14. de alien. feu. pater. consensu. n. primi acquirētis agnatis ius quæsitum fuit, & contrario eius consensu postea dissoluitur l. si mihi, & titio ff. de ver. ob. Bar. in l. qui Romæ §. Flauius ff. eo. tit. ¶ Sed ratio, quare feudum antiquum hæreditariū solo Principis cōcedentis assensu, & absq; agnatorū licentia alienari poterat est, quia ius quæsitū agnatis est spe, & non re, quo casu non est probabile, nec considerabile, vt cōmuniter traditur per Doct. & p̄sertim Moder. Repe. in l. gallus §. & quid si tantum ff. de lib. & posthu. de quibus meminimus suprà in verb. maior natu. in q. de legitimato, & in terminis latè tradit Io. Campeg. in d. consil. 11. inter cons. feud. sm̄ eundem Paris. in d. cons. 2.
226 vol. 1. ☞ † Alia etiam est ratio, quia proximus agnatus antiquum feudum hæreditarium citra ius, & nomen hæredis habere nō potest, hæredis dicimus vltimi morientis Frecc. in tract. de subfeu. baro. lib. 3. vers. decimo, vbi feudum, arg. l. fi. C. de impub. & alijs sub. & dicit nota. Andr. in c. 1. de success. feu ☞ & hæres venire nō potest cōtra factum defuncti l. cum à matre C. de rei vendic. Affl. in c. 1. in prin. an agna. ☞ siquidem hæredis, & defuncti persona vna, & eadem iudicatur, in auth. de iureiu. à mo. pre. in prin. & sicut defuncto contra factū propriū venire non licet l. post mortem ff. de adoptatà, & nec hæredi contra factū defuncti venire cōuenit, l. 2. ff. de verb. obl. tex. in terminis in l. scia ff. de eucti. cum concor. per Affl. in d. c. 1.
227 an agna. ¶ † Sic ergò iure feud. nō agnatorum: sed Principis dumtaxat assensus in feudi hæreditarij alienatione requiritur. Hinc dicit Frecc. in tract. de subfeu. baro. lib. 3. vers. 20. quādo feudū nu. 3. ☞ quòd feudum hæreditariū est verè res propria defuncti sub regula tamen feudali, quo ad dominum, quo assentiente ab allodio nil differt, citat Andr. in c. 1. col. 5. ibi in tali feudo sicut burgensaticis, sic erit successio de na. suc. feu. qeem ad hoc allegare dicit Deci. in cons. 395. vol. 2. sed de allodio disponit, prout vult l. sed si lege §. consuluit de peti. hæred. ergò sic de feudo, cum do-
228 minus præstat assensum. ¶ † De iure verò constitutionū regni non valet alienatio feudi: nisi specialiter regis assensu confirmetur, constit. constitutionē diuæ memoriæ lib. 3. & sic à iure feudorum dissentire videtur, quæ tamen cōstitutio 30. modis limitatur per Frec. in tract. de subfeu. bar. vers. pluribus autē modis fol. 110. vbi etiā in materia assensus subdit 34. quæst.
229 ¶ † At hodiè in regno iste Principis assensus in feudi alienatione est remissus per c. volentes, quod his verbis disponit.

¶ *Statuimus, quòd Comes, Baro, Nobilis, seu Feudatarius quilibet feuda tenens à nostra Curia seu quandam partem feudi, absq; permissione, seu licentia celsitudinis nostræ feudum suum integrum, seu quotā partem prædictā possit pignorare, vendere, donare permutare, & in vltimis voluntatibus relinquere, seu legare, & quolibet alienationis titulo transferre, in vnā tantum eandemq; personam digniorem, vel*

aequa

æqua dignam, seu nobilem, sicut venditor, seu alienator idemq; extiterit præterquā in ecclesiā, & ecclesiasticas personas. dummodo, &c.

¶ Et cōmuniter omnes tenēt, vt Io. Aloy. de Septm. in d.cap. volētes in 8. effectu in prin. vbi dicit, quòd hodiè quia consensus est præstitus per c. volētes valet alienatio feu. non solum noui: sed etiā antiqui indubitanter, si tamen hæreditarium feudum erit, vbi nō solum primo acquisitori, verū etiā cæteris citra primū acquisitorē licentia est præstita, ità etiā conclusisse dicit in declaratione formæ pro te, & hæredibus. ¶ Prædicta tamen intellige, vt assensus licentiaq; regis intelligatur remissa, quò ad hoc, vt valeat contractus, & ne venditor incidat in cōmissum absq; Principis assensu
230 alienando. ¶ † At propter multa Principis assensus atq; licētia in feudi alienatione hodie exigitur. Primo enim Principis assensus in alienatione exigitur, vt Rex psonam feudum recipientem habilitare videatur, vt æquæ digna persona censeatur Gul. de Pern. in cons. 4. quondā serenissimus in fin. do. meus Propat. in c. volentes no. 11. q. 15. quoniā c. volētes alienationē in æquæ dignam personā fieri permittit, vt patet ibi, digniorē, vel æquæ dignam.
231 ¶ † AEquæ digna quidē persona censetur respectu venditi feudi, & nō aliarū qualitatum, quæ in venditoris persona cōcurrunt, puta si comes vendit minimū feudū nō per hoc ipse emptor debet esse comes. do. Blas. Lanc. in d.c. volentes no. 5. argu. l. 3. §. si tamen plures ff. de lib. ex. sed sufficit, quod sit nobilis c. si vnus. si de feu. fue. controue. ità prædictum tex. intelligit, & subdit etiam quærēdo: an fœmina æquæ digna dicatur postquā per c. si aliquē vocatur, & cōcludit, quod non: nisi pro dote feudu sibi assignaretur, & vide Mar. Frec. in tract. de subfeud. baro. lib. 2. q. 23. fol. 152. vbi trādit qualitates, quæ debent interuenire in eo, in quē fit alienatio, vt rex
232 pstet assensum. ¶ † Secundò regis assensus in alienatione exigitur, vt emptor fide
233 litatis iuramentū præstet, ☞ † quod personaliter præstare tenetur si potest, alias si non potest, puta qa sit absens, vniuersitas, pupillus, vel similis, sufficit præstari per procuratorē, syndicum, tutorem, curatorem, & similes, glo. in c. 1. in verbo infantia, & verbo absentia quo tempore miles inuesti. pet. vbi Bal. nu. 6. & 7. idem Bal. in c. 1. §. sed viru per quos fiat inuesti. Roma. & Alex. in l. qui bona. §. si alienatio. ff. de dam. infect. do. meus Propa. in c. volentes no. 11. q. 15. ¶ Tertiò assensus Curiæ interuenire debet in alienatione, vt notitiā habeat ipse Princeps de feudi alienatione, & deliberare possit infra mēsem à die notitiæ: an illud p decima parte minus emere voluerit, & venditori pretiū illicò soluere, vel potius decimā eligere, vt patet in d.c. volentes, & ità hodiè seruari dicit
234 ibi do. Blas. Lanc. no. 3. ¶ † Hæc nempè decima ad similitudinem est quinquagesimæ, quæ in alienatione emphyteusis soluitur domino directo, & vtrunq; releuiū nuncupari potest, quasi releuans eum, cui soluitur. Andr. in c. 1. §. mulier nu. 14. de cap. Corrad. sed in regno releuiū vocatur: at lex introitum appellare videtur, glo. in verbo recepto in cōstitutione post mortē lib. 3. per tex. in l. his verbis §. fin. ff. de leg. 3. licet pro alio releuium capi potest, vt p Mar. Frecc. in tract. de subfeud. baro. in 3. auth. fol. 183. sed in terminis istius releuij, quod quandoq; laudemium, quādoq; terziaria, seu quarteria nuncupatur, quæ pro alienatione soluitur tract. idem Frec. in d. tract. lib. 2. vers. 27. fol. 119. ¶ Isto tamen respectu regis assensus nō adeo necessarius videtur: quoniā & alio modo absq; impetratione regis assēsus in alienatione ad Cu
235 riæ notitiā peruenire potest: ☞ † præsertim, q hodiè extat prag. in regno, quòd notarij conficientes instrumēta feuda tangētia tenetur eodē die cōseruatori regni, si tn̄ ibi residat Mag. Cur. notitiā dare, & si non residat, secretis Terræ, & Ciuitatis, vbi notarij fuerint nuntiare debēt, & ipse secretus ipsi cōseruatori notificare, ad effectum, vt Curia percipere possit ius decimæ, & tareni: sed antè hanc prat. fuit cap. in regno Reg. Petri ad euitandū nu. 4. fol. 42. sub tit. de notar. qui contr. releu. conf. vbi similiter notarij pœna imponitur, si infrà mensem à die celebrati contractus, notitiā Regiæ Curiæ, vel secretis non dederint, ☞ & Barones si infra triū mensiū spatium silentij nubilo pertransierint, ius releuij occupantes, in dupli pœnā eius, ad quod Curiæ pro iure releuij tenentur, in-
236 currunt. ¶ † Et ius decimæ soluitur fisco de pecunia, integrè venditionis feudi, & etiam permutationis, quādo in permutationis cōtractu interuenit pecunia: sed nō in alijs alienationibus, sm̄ do. Blas. Lanc. in d.c. volentes no. 7. per idem met. c. volentes, quod alienationis species enumerando, tantū prouidet, q de pecunia venditionis, & permutationis cum pecunia soluatur decima fisco, cuius cap. verba hic transcribere non grauabor.

¶ *Dummodo de pecunia venditionis ipsius integrè decima fisco nostro soluatur. Ità tamen, quòd tempore venditionis feudorū huiusmodi, maiestati nostræ liceat pro pretio*

tio venditionis ipsius conuento inter contrahentes eosdem dictum feudū emere. Ità quòd si infrà mensem vnū à die, quo ad notitiam nostram peruenerit numerandum, feudum prædictū, vel quotam partem pro dicto pretio elegerimus emere, & pretium soluere, vt prædicitur, venditio valeat, & sit firma, nunquā per nostram Curiam in posterùm infringenda. Si vero feudum in permutatione deuenerit, & pecunia interuenerit in permutatione prædicta, quòd de pecunia ipsa in recognitionem nostri dominij in feudo vendito, seu forsitan permutato, decimam habeat fiscus noster, & nostra maiestas ab emptore prædicto recipiat fidelitatis, & homagij tamquam à Barone, seu feudatario solitum iuramentū. Sed si alio, quam emptionis titulo feudum prædictum alienari contigerit: vt prædicitur, persona in qua fuerit alienatum infrà annum numerandum à tempore alienationis ipsius, nostram adeat maiestatem, & in manibus nostris fidelitatis, & homagij pro feudo prædicto præstet solitum iuramentum. In his tamen, &c.

¶ Secundò mouetur: quia si d.c. prouideret, vt de pecunia venditionis solueretur decima, d. verbum (venditionis) vti genus ponēdo, cōpræhēderet etiā alienationes, vbi nō interuenit pecunia, puta donationem, & simil. quod nō esse dicendū ait, & pro hoc dicit esse no. doctrinā glo. in l. fin. de præd. cur. lib. 11. & eā sequi Bal. in c. 1. in fin. de alie. feu. & in c. 1. §. nam. per quos fiat inuesti. Andr. latè in c. imperialem in prin. col. 2. & 3. de prohi. feu. alie. p Fede.

¶ Tertiò apparet, quòd loquatur tantum in venditione, & non in alijs alienationibus: quia prouidet, vt curie pro eodē pretio deducta decima parte facultatem habeat feudum emendi, quod non cadit in alijs alienationibus, quod nec in permutatione hoc eius sibi reseruat, & hāc dicit sibi videri veritatem, & intētionē d. cap. volentes. ¶ Tametsi si simpliciter verbū (venditionis) prolatum fuisset, vt genus, & non vt species, vt fuit prolatum, compræhenderet omnē speciem alienationis, vt est tex. in l. statuliberi à ceteris §. fin. ff. de statulib. l. sicut. §. venditionis. ff. quib. mo. pig. vel hip. sol. & in l. voluntas. C. de fideicōm. & in l. 2. C. de vsucap. pro emp.

237 ¶ † Ex quo infert, q̃ de cōtractu diuisionis feud. non soluitur decima, sicut nec laudinium in emphyteusi. l. & ideò, vbi Bar. ff. de condi. fur. & add. in laudimio. Ias. in l. fin. nu. 47. ver. 7. q. C. de iur. emph. qui ait ità cōmuniter Doct. tenere in d. l. & ideò. ¶ Nec decima soluetur de contractu donationis feudi, vel si in vltima voluntate feudum relinquatur: licet in laudimio debito ꝓprietario ex emphyteusi aliter determinet glo. & Bal. col. 2. in l. 3. C. de iur. emphy. Bal. in c. literæ col. pen. in fin. de dila. & adde ad hoc, q̃ laudimium debeatur ex donatione, Ias. in d. l. fi. n. 68. Guid. Papa q. 48. ¶ Licet rationis idētitate extendat ad dationē in solutum, vt ex datione in solutum feudi decima fisco soluatur: quia datio in solutū similis est emptioni, & venditioni. l. eleganter. §. fin. ff. de pigno. act. doct. l. à diuo pio §. si pignora. ff. de re. iudi. Et extensio in feudis idētitatis ratione admittitur c. 1. §. porro, vbi Bal. quem tex. ad hoc sollemnē ait, quæ sit pri. cau. be. ami. ¶ Et idem concludit in datione feudi in solutum necessaria per curiam, vt ex ea ius decimæ fisco soluatur per c. volentes, quod dicit loqui in omni casu in prin. ibi (*eorum emergentibus pro tēpore necessitatibus*) & ità in regno ipse do.

238 Blas. seruari asseuerat. ☞ Quod intellige procedere: si iste, cui datur feudum in solutum nō sit de compræhensis in inuestitura: alioquin decima nō debebitur, sicut dicitur de laudimio, quod solui nō debet, quādo res emphyteutica alienatur in eū, qui est de compræhensis in inuestitura, & concessione rei emphyteuticæ, ad quem post mortē emphyteutæ res emphyteutica est peruentura. Crauet. in d. cons. 215. nu. 8. per no. per Ias. in d. l. fin. col. 12. ver. iuxtà proximā q. C. de iur. emphy. Rip. in l. qui Romæ. §. duo fratres col. 20. in fi. de verb. obli. Brun. in cons. 43. col. 3. in 3. dubio, & cons. 44. circà fin. & alia congerit.

239 ¶ † Licet statu. loquens de vēditione, vel in solutū datione, de voluntaria, & nō de necessariā intelligi debeat, vt sollemniter probari dicit p Alex. in cons. 52. redemptoris, viso themate vol. 1. adde Craue. in d. consil. 215. nu. 4. ☞ Et licet ius laudimij, quod omni ex alienationis contractu soluitur, necessaria ex alienatione non soluatur. d. l. & ideò, vbi Doct. ff. de condi. fur. l. 3. vbi adde Ias. nu. 48. C. de iure emphy. ¶ Et idem concludit ipse do. Blas. vt decima fisco soluatur ex feudo pro dote constituto: si tamen feudum æstimatum pro

240 [&] dote datū fuerit: † ratione quia res si æstimata in dote datur [&] emptionē, & venditionē facit. l. in æstimatis. ff. sol. mat. Ad hoc tamen aduerte, q̃ laudimiū ex re emphyteutica data in dotem, siue æstimata, siue inæstimata, non debetur. Ias. in d. l. fi. vers. nono q. nu. 49. C. de iur. emphy. Bru. in cons. 44. col. 2. in 3. dubio qui loquitur in casu magis dubio, quando est conuentū inter dñum directum, & emphyteutam, q̃ laudimium solui debeat dño, quocūq;

tio venditionis ipsius conuento inter contrahentes eosdem dictum feudū emere. Ità quòd si infrà mensem vnū à die, quo ad notitiam nostram peruenerit numerandum, feudum prædictū, vel quotam partem pro dicto pretio elegerimus emere, & pretium soluere, vt prædicitur, venditio valeat, & sit firma, nunquā per nostram Curiam in posterùm infringenda. Si vero feudum in permutatione deuenerit, & pecunia interuenerit in permutatione prædicta, quòd de pecunia ipsa in recognitionem nostri dominij in feudo vendito seu forsitan permutato, decimam habeat fiscus noster, & nostra maiestas ab emptore prædicto recipiat fidelitatis, & homagij tamquam à Barone, seu feudatario solitum iuramentū. Sed si alio, quam emptionis titulo feudum prædictum alienari contigerit: vt prædicitur, persona in qua fuerit alienatum infrà annum numerandum à tempore alienationis ipsius, nostram adeat maiestatem, & in manibus nostris fidelitatis, & homagij pro feudo prædicto præstet solitum iuramentum. In his tamen, &c.

¶ Secundò mouetur: quia si d.c. prouideret, vt de pecunia venditionis solueretur decima, d. verbum (venditionis) vti genus ponēdo, cōpræhēderet etiā alienationes, vbi no interuenit pecunia, puta donationem, & simil. quod nō esse dicendū ait, & pro hoc dicit esse no. doctrinā glo. in l. fin. de præd. cur. lib. 11. & eā sequi Bal. in c. 1. in fin. de alie. feu. & in c. 1. §. nam. per quos fiat inuesti. Andr. latè in c. imperialem in prin. col. 2. & 3. de prohi. feu. alie. p Fede.

¶ Tertiò apparet, quòd loquatur tantum in venditione, & non in alijs alienationibus: quia prouidet, vt curie pro eodē pretio deducta decima parte facultatem habeat feudum emendi, quod non cadit in alijs alienationibus, quod nec in permutatione hoc eius sibi reseruat, & hāc dicit sibi videri veritatem, & intētionē d. cap. volentes. ¶ Tametsi si simpliciter verbū (venditionis) prolatum fuisset, vt genus, & non vt species, vt fuit prolatum, compræhenderet omnē speciem alienationis, vt est tex. in l. statuliberi à ceteris §. fin. ff. de statulib. l. sicut. §. venditionis. ff. quib. mo. pig. vel hip. sol. & in l. voluntas. C. de fideicōm. & in l. 2. C. de vsucap. pro emp.

237 ¶ † Ex quo infert, q de cōtractu diuisionis feud. non soluitur decima, sicut nec laudinium in emphyteusi. l. & ideò, vbi Bar. ff. de condi. fur. & add. in laudimio. Ias. in l. fin. nu. 47. ver. 7. q. C. de iur. emph. qui ait ità cōmuniter Doct. tenere in d. l. & ideò. ¶ Nec decima soluetur de contractu donationis feudi, vel si in vltima voluntate feudum relinquatur: licet in laudimio debito ꝓprietario ex emphyteusi aliter determinet glo. & Bal. col. 2. in l. 3. C. de iur. emphy. Bal. in c. literæ col. pen. in fin. de dila. & adde ad hoc, q laudimium debeatur ex donatione, Ias. in d. l. fi. n. 68. Guid. Papa q. 48. ¶ Licet rationis idētitate extendat ad dationē in solutum, vt ex datione in solutum feudi decima fisco soluatur: quia datio in solutū similis est emptioni, & venditioni. l. eleganter. §. fin. ff. de pigno. act. doct. l. à diuo pio §. si pignora. ff. de re. iudi. Et extensio in feudis idētitatis ratione admittitur c. 1. §. porro, vbi Bal. quem tex. ad hoc sollemnē ait, quæ sit pri. cau. be. ami. ¶ Et idem concludit in datione feudi in solutum necessaria per curiam, vt ex ea ius decimæ fisco soluatur per c. volentes, quod dicit loqui in omni casu in prin. ibi (*eorum emergentibus pro tēpore necessitatibus*) & ità in regno ipse do.

238 Blas. seruari asseuerat. Quod intellige procedere: si iste, cui datur feudum in solutum nō sit de compræhensis in inuestitura: alioquin decima nō debebitur, sicut dicitur de laudimio, quod solui nō debet, quādo res emphyteutica alienatur in eū, qui est de compræhensis in inuestitura, & concessione rei emphyteuticæ, ad quem post mortē emphyteutæ res emphyteutica est peruentura. Crauet. in d. cons. 215. nu. 8 per no. per Ias. in d. l. fin. col. 12. ver. iuxtà proximā q. C. de iur. emphy. Rip. in l. qui Romæ. §. duo fratres col. 20. in fi. de verb. obli. Brun. in cons. 43. col. 3. in 3. dubio, & cons. 44. circà fin. & alia congerit.

239 ¶ † Licet statu. loquens de vēditione, vel in solutū datione, de voluntaria, & nō de necessaria intelligi debeat, vt sollemniter probari dicit p Alex. in cons. 52. redemptoris, viso themate vol. 1. adde Craue. in d. consil. 215. nu. 4. Et licet ius laudimij, quod omni ex alienationis contractu soluitur, necessaria ex alienatione non soluatur. d. l. & ideò, vbi Doct. ff. de condi. fur. l. 3. vbi adde Ias. nu. 48. C. de iure emphy. ¶ Et idem concludit ipse do. Blas. vt decima fisco soluatur ex feudo pro dote constituto: si tamen feudum æstimatum pro

240 dote datū fuerit: † ratione quia res si æsti-

[&] mata in dotē datur [&] emptionē, & venditionē facit. l. in æstimatis. ff. sol. mat. Ad hoc tamen aduerte, q laudimiū ex re emphyteutica data in dotem, siue æstimata, siue inæstimata, non debetur. Ias. in d. l. fi. vers. nono q. nu. 49. C. de iur. emphy. Bru. in cons. 44. col. 2. in 3. dubio qui loquitur in casu magis dubio, quando est conuentū inter dñum directum, & emphyteutam, q laudimium solui debeat dño, quocūq; modo

modo res emphyteutica alienetur, secun-
dum Crauet. in d. cons. 215. nu. 6. & seq. vbi
ratione assignat: quia semper est alienatio
necessaria. Et intelligit hoc procedere:
quando pater alia non habet bona, vnde
filiam dotet, alias nō necessariam: sed vo-
luntariam alienationē esse inquit, & con-
sequēter laudimium deberi, ex traditis p
Doct. in auth. res quæ. C. cōmunia de leg.
vbi pater filiam dotare nō potest de bonis
fideicōmisso subiectis, si sunt alia bona, &
no. Corn. in consil. 3. col. 2. circa medium
lib. 3. ¶ Et idem vult ipse do. Blas. si pro
quantitate dotis restituendæ feuda in so-
lutum detur, vt fiscus decimam recipere
debeat, vt in sim. de laudimio vult Spec.
in tit. de loca. §. nunc aliqua nu. 12. Sali. in
241 d. l. 3. C. de iu. emphy. † Verum, q de alie-
nationibus, & adiudicātibus sibi feuda p
dote vsq; ad summā vnciarum xxx. quo-
libet anno (subdit) exemptionē iuris de-
cimæ concessam esse per cap. Reg. Alfon.
item supplica il detto regno sub tit. de non
solu. decimis. Et respectu Curiæ inquit,
quod emptor hanc decimā fisco semper
soluere tenetur; quia statutum mandans
gabellam ex contractu solui, si nō aperit:
per quem solui debeat, emptor, & acqui-
rens, & nō venditor eam soluere tenetur.
Bal. in l. 1. §. in pretium col. 3. ff. de ædil.
edi. p tex. in l. detur in fi. ff. de ædil. edi. &
in rubr. de reb. cred. q. 3. glo. in verbo ac-
242 cipere. C. de iur. emphy. ¶ † Sed vt ad id
redeamus, vnde incepimus verè in regno
releuium diuersum est à decima: nam ex
contractu donationis, vel diuisionis feud.
ius releuij curiæ soluitur, statim pleno iu-
re possessione adepta, nō expectata mor-
te donantis, vel diuidentis: nisi retentus
fuerit vsusfru. q à tūc mors retinētis vsum
fructū expectatur, donec vsusfructus cum
pprietate cōsolidetur, vt habetur in cap.
regni Reg. Fede. fraudibus nu. 110. fol. 35.
sub tit. de iure releuij, quod locū habet in
cōtractu dotis, p muta. venditionis, & ali.
si tamē quoquomodo cōstiterit in fraudē
Curiæ tales alienationes fore factas, vt in
fin. d. c. cōtinetur, & patet in cap. Reg. Io.
itē supplica nu. 67. fol. 174. sub tit. quod p
aliena. feu. nō solu. ius releuij, & decimi. in
rub. & in fi. vbi habetur nō soluatur rele-
uium, neq; in casu suo decima. ¶ Et hæc
releuia quomodo soluātur, tam p descen-
dētes, quā p transuersales vid. c. Reg. Mar.
studiosa nu. 55. fol. 62. sub tit. de releu. so-
lend. & quomodo soluan. & c. Reg. Ioan.
itē tēporio nu. 66. fol. 173. sub tit. de iure
243 releuij soluēdo p trāsuersales. ¶ † Limita
tamen nō esse necessariū regis assensum p
dicto effectu, vt decima soluatur fisco, si
alienetur feudum, gabella, territoriū, vel
alia res concessa ad francum allodium sine
aliquo seruitio militari quia tunc, nec ius
releuij, nec ius decimæ fisco solui debet,
vt in c. Reg. Ioan. *item supplica* nu. 67. fol.
174. sub tit. quod pro alienationibus feu-
dorū non soluatur ius releuij, & decimæ.
244 ¶ † Quartò regis assensus in alienatione
requiritur, vt cesset regula, q resoluto iu-
re datoris, resoluitur ius acceptoris: puta
si feudū pro te, & hæred. de tuo corpore
legi. descen. alienetur, & mortuus sit ven-
ditor sine descendentibus, feudum aperi-
retur Curiæ. sicut si alienatum non fuisset
prædicta reg. sed resoluto iure datoris re-
soluitur ius acceptoris. l. lex vectigali. ff.
de pigno. c. 1. §. rursus quib. mo. fue. ami.
cap. 1. §. si quis, & §. fin. de contro. inuesti.
facit. l. si is cui. §. hæres. ff. quemad. serui.
ami. Gul. Pern. in cons. 14. in fi. Pet. Greg.
in tract. conces. feu. par. 8. q. 15. in prin.
¶ At si Principis assensu cōtractus confir-
matur, cessat d. regula, & intelligitur feu-
dum confirmatū in persona emptoris pro
eo, & hæred. de suo corpo. legi. descēden.
& nisi deficientibus descēdētibus empto-
ris nō aperitur feudum Curiæ, & nec suf-
ficit ad hoc legis assensus: sed requiritur
expressim ipsius Principis assensus, ità te-
net do. meus do. Blas. Lanc. in cap. volētes
no. 3. qui duobus medijs hoc probat.
¶ Primò quia tunc alienatio feudi non ex
persona alienantis: sed ex persona empto-
ris resoluitur, quando alienatio fit in casu
licito cōsensu legis, & cū eo cōsensus ho-
minis etiā cōcurrit, tunc. n. locū nō habet
regula prædicta resoluto iure datoris, & c.
per tradita per Doct. in c. 1. qua. olim feu.
alien. po. in prin. & c. 1. §. rursus quib. mo.
feu. ami. Bal. post Cy. in l. 2. §. sed quia. C.
communia de leg. Andr. in cap. 1. qui suc.
tene. glo. in d. l. lex. vectigali, quę loquitur
in feudo And. & Præp. in c. 1. §. quid ergò
de inuesti. de re aliena. fact. idem Andr. in
c. 1. §. sed nec est alia quæ sit prima causa
bene. ami. vbi expræssimè hanc differen-
tiā de prouisione legis, & hominis trade-
re dicit, & ita subdit intelligi tex. in c. 1.
§. rursus quib. mo. feu. ami. cum simil.
245 ¶ † Et assensus seu licentia alienandi data
per cap. volētes est legis assensus, qui nihil
aliud operatur, quā vt alienatio valeat sine
metu caducitatis: quia olim licentia Prin-
cipis in alienatione specialiter requireba-
tur, vt est dictum, sed non operatur, vt ac-
ceptor efficiatur vassallus cū diuersis qua-
litatibus, quàm esset in persona alienantis,
sed siquidem alienans ius tantum, quod
ipse habet transfert in emptorem, & non
plus. l. nemo plus iuris. ff. de regi. iur. vel

feudum

feudum nō liberum: sed qualificatum penes se habeat, cum eiusdem qualitatibus in acceptorem transferat, vt tunc feudum finiatur in persona acceptoris, cum finiendum veniebat in persona venditoris, vt mortuo venditore, finè descendentibus feudum Curiæ aperiatur, & non attendatur persona, nec descendentes emptoris. Cyn. & Bal. in d.l.2.§. & quia. C. cōmunia de lega. ¶ Item in alienatione semper venis ius alienantis tantum. l. qui tabernas. ff. de contrahend. empt. l. si domus. §. fin. de leg. 1. Bal. in l. 3. q. 14. de rescind. ven. cum concorda. & iuribus per Andr. in cap. 1. qui suc. teneant. ¶ Secundò mouetur:
246 † quia regula, resoluto iure datoris, &c. locum habet cum in alienatione Principis assensus adest cum clausula iuribus Curiæ semper saluis: quoniā talis consensus non operabitur: nisi validitatem alienationis concessionis eorū, quæ expræsse cōtinentur. c. 1. sm̄ vnam lecturam apud quem vel quos, vbi Matt. Laud. Præpo. & cæte. plenius Andr. in d. c. 1. qui succ. tene. & in c. imperialē de prohi. feud. alien. p Fede. vbi Alua. & Præpo. idem Præpo. in d. §. quid ergò. ¶ Sed alienandi licentia p c. volentes conceditur absq; iurium Curiæ læsione, ergò sequitur, quòd per simplicē consensum alienandi per c. volentes traditum nō est cautu acceptori, ꝙ resoluto iure datoris, non resoluatur ius acceptoris, & cū habuisset in facto, dicit hāc partē tenuisse, & exindè etiam approbatā inuenisse per Bernar. de Medico in secunda forma successionis ab intestatò qui ità asseuerare dicit.
247 † In prima forma concessionis nō habens filios, si alienat, deindè sine prole decedat, Curia reuocat feudū à quocūq;: nisi de expræssa licentia Principis alia, quā data à cap. volentes alienet: quia vt dictū est d. cap. non tollit formam cōcessionis, & propterea subdit idem do. Blas. quod hodiè in regno à Curia licentia, seu confirmatio semp impetratur, vt tollantur omnes difficultates. ¶ Adde tu hanc esse cōmunem opinionem Doct. in c. 1. qui succ. tene. quā testatur Camera. in c. imperialē fol. 7. in litera. K. vt domini assensus duo operetur, alterum, vt actus valeat in vita illius, qui alienauit: alterum, vt valeat in infinitu in persona ipsius, qui recepit feudum, & hæredum suorum, ita quidem, vt resoluto iure datoris, non resoluatur ius acceptoris. ¶ Nec dicit obstare idem Camera. ibi in litera. t. quòd idem operetur legis, & hominis assensus. l. fi. C. de fideiuss. quia nō ita lex, sicut, homo succurrit: quia homo consentit propter duo: lex autem consentit propter vnum, sm̄ Iser. in d. c. 1. qui suc. tene. & facit, quod ait. Mar. Frec. in tract. de subfeud. baro. lib. 2. in secunda autho. q. vlt. n. 13. fol. 180. quòd Rex præstando assensum in venditione feudi, censetur emptorem inuestiræ per p̄sumptam donationem, quæ insurgit ex assensu per l. obuenire. ff. de verb. signi. Andr. in cap. sciendū quib. mo. feu. const. pot. & in alijs locis, vt ibi per eum. ¶ Et quo inferri videtur,
248 † quòd confirmatio, seu Principis assensus si in alienatione feudi emanaret, cū clausula iuribus reg. cur. semper saluis, vt semper fieri solet, sm̄ Pet. Gre. in tract. conce. feu. p. 3. q. 4. vers. limita tn̄, nō operaretur, quòd resoluto iure datoris, nō resolueretur ius acceptoris per prædicta: siquidem hoc ius reseruatū censetur. Mar. Frec. in tract. de subfeu. bar. lib. 2. fol. 122. nu. 10. in natura assensus, quòd p assensum præstitum cum clausula (Forma feudi nō mutata, & iuribus curiæ, & alterius semp saluis) non mutatur forma data à lege, vel ab homine, sm̄ Bal. in cons. 275. lib. 2. Pet. Greg. in tract. concess. feu. p. 8. q. 15. vers. primus igitur effectus vbi cōcludit, quòd si regis assensus interuenit cum clausula: iuribus Reg. Curiæ semper saluis, resoluto iure datoris, resoluitur ius acceptoris: quia intelligitur rex præstitisse consensu sub his pactis, qualitatibus, & conditionibus, sub quibus fuerat feudum feudatario venditori concessum, & ità formaliter, & in indiuiduo decidere ait And. in c. 1. col. 1. & seq. ver. ex p̄missis, & vers. alij dicunt in titu. qui suc. tene. ¶ Nec dicere potes, quòd Principis assensus ità non operetur cotra c. si Papa de priuileg. in vi. & l. si quādo. ff. de leg. 1. siquidē operari potest, vt persona æque digna cēseatur, in quam fit alienatio pro quo regis assensus exigitur, vt dictum est supra. ¶
249 † Quintò regis assensus, & licentia alienandi exigitur in regno: cum de mutanda forma feudi tractatur, quæ mutari potest, nec sufficit ista licentia c. volentes, Pet. de Greg. in tract. concess. feu. p. 3. q. 8. qui mouetur autho. Andr. in constitutione cōstitutionem de reuo. feu. lib. 3. vbi vult, quòd volēte Principe, primus acquisitor potest mutare formam cum clausula iuris francorum, & ratione quia sicut ius est quęsitū tertio, consensu duorum. s. Principis, & primi acquirentis, ita cōtrario prædictoru consensus s. Principis, & primi acquirentis tollitur. Bar. in l. q Romæ §. flauius ff. de verb. obl. ¶ At hoc verum non putamus: quia non est ratio diuersitatis inter alienationē, & mutationem formæ feudi, dummodo nō
250 resultet in præiudiciū domini: † sed si potest quis alienare per c. volētes, multo

magis poterit formā mutare, vt ait etiam do.meus do.Blas. Lanc. in c.volentes no. 11.cap.4.arg.auth.multo magis.C.de sac. san.eccle.& tetigimus suprà q.1.ampl.1. & q.5.nuncupatim Bernar.de Medico in suo cōpendio feud.de succes.ab intestato in secunda forma vbi post verba,quæ posuit ibi videlicet:item in ista forma cōcessionis filius non habens liberos, si alienat, & deindè sine prole decedat, Curia reuocat feudū à quocunq; : nisi de expssa Principis licentia alia, quam data à c. volentes alienet,quia vt dictum est c.prædictū non tollit formā concessionis,subdit hæc verba:dic,ꝙ imò tollit,& ita seruatur:sed hic loquitur in feudo antiquo, non in primo acquisitore,vel si loquitur in primo acquisitore procedit sm̄ opinionem eius qui tenuit, quòd primus acquisitor non potest alienare vltra formam: sed eius opinio nō seruatur in hoc regno,ex quib' verbis patet,quòd tenet quòd c.volentes tollit formam concessionis, & ità seruatur: nisi sit antiquum,& inalienabile: igitur eam formam quis per c.volentes mutare poterit. ¶ Nec tēpus teretur in respondendo traditis per Pet.de Greg.par.3.q.6.7.8.& 9. quoniā ex suprà,& infra tradēdis responsio patebit pſertim ad doctri. Bar. in d.§. flauius,nec authoritas Andr.sibi opitulatur: quoniā loquitur ante tempora c.volētes, quo tempore Principis licentia in alienatione feudi exigebatur, ergò nimirū si &
251 alienatio etiam illam exigat. ☞ † Hoc tn̄ intelligendū est in casu, quo quis alienare potest,vt diximus: secus si alienare nō poterit, quia nec & domini consensus sufficiet in præiudicium agnatorum cap.1.de alien.feu.pate. & est dictum supra in q.5.
252 ¶ † Sextò licentia,seu regis assensus exigitur,cum plures gradus institutionis in feudo hæreditario feudatarius facere voluerit in testamento.siquidē c.volentes alienandi facultatem in vnam,eandemq; per-
253 sonā tribuit, ☞ † quæ verba vnius personæ,& corporis identitatem important.l. cū quæritur de exce.rei iudi.l.3.eod.tit.l. si idem cum eodē ff. de iuri.om.iudi.l.demonstratio in fin.prin.de condi.& demo. nō plures personas diuersis in tēporibus, vt hic esset in substitutionū pluribus gradibus,videlicet,vt,vno mortuo,alter suc-
253 cedat. ¶ Secundò,† quia legis forma siuè permissio de aliquo faciendo in vna vice verificatur,& deindè expirat.l.qui solum ff.de minori.ibi tex.ff.ad l.iul.maiesta.
254 † & vnica vice alienatio fieri intelligitur, si in vnum vel in plures eodē tempore fiat alienatio,& nō cum in vnum,in vno tempore,& in alium,in alio tempore post primum tempus,alienatio fit,expssim Andr. in c.imperialem §. prætereà ducatus col. penul.de prohi.feu.alien. p Feder.ità per prædicta cōsuluit do.meus do.Blas.Lanc. in quodam consil.in causa Comitatus Cameratæ,quòd etiā primus acquisitor plures substitutionis gradus facere non pōt, sine Principis licentia, & ità dicit consuluisse in causa Pictinei tres viros eius ætate insignes Io. Aloy. de Septim. Ludouicum de Monte Alto,& Hieronim.de Frācisco, quorū consil. copiā dixit penès se habere: sed originalē fuisse in posse Vgon. de Vires secretarij sacræ & chatolicæ Maiestatis, de cuius veritate alibi dicemus curiosus lector inquirat. ¶ Ampliatur principalis conclusio locum habere etiā in feudis titulatis.i.dignitatum,vt etiā comites comitatus alienare possint: dūmtn̄ quòd feudum hæreditariū existat; & sic in forma larga concessū sit,quod iudicio nostro clarè probatur per capitulum volentes in prin.ibi,vt longius solito comitatib' gaudere possint,nec refragatur, quod hoc sit procœmiū, & in sanctione, seu dispositione sit mentio de comite feuda tenente,& ità quasi videatur referri ad comites, vti feuda,& nō vti comitatus tenentes: præsertim,quia c.correctorium est,& quo ad potest restringi debet,argu.l.sancimus C. de testame. & si conditor voluisset tale.c. locū habere debere in comitatu,in dispositione comitatum expssisset,sicut expsit in principio. ¶ Quoniā respōdetur,quòd si hoc expressum esset,superfluò expssum fuisset. ☞ Siquidē feudi appellatione comitatus etiam venit, & feudū regale nuncupatur c.1.quis dicatur Dux,vel Comes Petr.Rebuff.in declara.arbo.feud.diui.2. ¶ Insuper tex. ait vt longius solito comites comitatibus gaudere possint, si feuda tenentes illa alienant, feudis & nō comitatibus gaudent,ergò vt comitatibus gaudere possint,necessario est dicendū,vt comitatus alienare possint, & omnia mundi arg. nō possent hanc clarā cōditoris mentem subuertere,nec turbare. ¶ Tandem, quòd hoc c.volētes locum habet in comitatu, inuenimus quandam apostillam ad Barb.in d.cap.quæ dicit hodiè esse magis cōmunem opinionē, & vltra do. Blas. tenuisse etiam do.Ferdina.de Bongiorno in allegationibus castri ad mare, & Adam de Atmundo in cons.Callaræ cū subscriptione Gul.de Pern.& Paul.de Mazono, qui dicit ita fuisse prouisum p Reg.Fede.conditorem istius c.volentes, & eundem do. Blas. in consil. feudi deli Grutti. ¶ Licet contrariū videlicet, quòd c.volentes locū non habeat in comitatu tenuisse referat Barb.

Barb. in c. volentes, quē vidimus latè examinantem P. rnum, Iacob. Chircum, Io. Aloy. de Septim. in allega. Sclafani, & nouissimè & latè do. Io. Anto. Cannizum in
255 cons. Calatani x ectæ. ¶ † Idem etiam est dicendu in Marchione, & Duce, vt & ipsi Duces, & Marchiones sicut Comites Ducatus, & Marchionatus in forma larga existentes alienare possint per d. c. sm̄ d. meū Propa. do. Blas. Lanc. qui ità quotidiè in regno seruari testatur in d. c. volentes no. 11. q. 1. tametsi in d. c. volẽtes, nec de Ducatu, nec de Marchionatu mentio fiat:
nam vbi est eadē ratio, ibi idem ius statuitur. l. à titio. ff. de verb. obl. l. illud. ff. ad l. aquil. cū simi. In tex. n. ideò de Marchio-
256 natu mentio non fit: † quoniā eo tempore quo fuit conditum c. vol:ntes maior comitatu dignitas nō erat in regno, vt patet per multa c. regni, vt in c. comites sub rubr. de modo serui. p feu. vbi de seruitio habetur quod est cōmune, ità Comitibus, sicut & Ducibus, & Marchionibus, & tn̄ sub verbo comites cōphendūtur omnes & Duces, & Marchiones, idem do. Blas. Lancea in d. cap. volentes no. 11. q. 1.
¶ Præterea Baronis appellatione Dux, Marchio, & Comes continetur, imò continetur etiam appellatione nobiliū feuda
257 tenentium, † quoniam Baro (largo n̄ modo) Princeps, dici pō, glo. in clem. 1. de baptis. & eius effect. & Dux, & Marchio dicitur nobilis feuda tenens dignitatum c. 1. quis dicatur Dux cap. imperialē §. præterea Ducatus de prohi. alien. feu. p Fed. sm̄ eundē do. Blas. in d. loc. Accedat quod tradit Frec. in tract. de subfeu. bar. in tit. quis dicatur Comes, nu. 43. fol. 79. q dicet dicat quod appellatione Comitum, Duces, Principes, & Marchiones non veniant: sed denominatione Baronum, cum ipsi maiores sint Barones, sub titulis sibi assignatis dignitatum, & capita sunt dignitatu in regno c. 1. qui feu. dar. poss. c. 1. quis dicatur Dux, & circa hos dicit esse videndum, præ dictu do. Blas. Lanc. in rep. d. c. volentes no. 11. quem modo citauimus.
¶ Attamen est aduertendum, quòd idem Frec. tunc tenet, Comitu appellatione nō venire nec Duces, nec Principes, nec Marchiones, cum tēpore statuti, vel legis conditæ, istæ dignitates Ducum, Principum, & Marchionu essent, & disertiuè lex loqueretur de Comitibus, nullā de his Ducibus, Principibus, & Marchionibus mentionem agens: secus si tempore legis conditæ nō essent istæ dignitates: sed tantum Comitatus dignitas reperiatur: quia tunc cum Affl. tenet in consti. Comes, vel Baro
258 co.... vbi ipse Affl. cōcludit, † q. dupli-ci ratione cōphendātur: tum quia tempore conditarum constitutionū in regno non erant Duces, Marchiones, & Principes, prout ab antiquis audiuisse dicit: tum quia lex porrigit vires suas ad omnes casus, in quib. generalis militat ratio, ex no. per Bal. in l. regula §. si quis de fur. & fact. igno. & Alex. in cons. 3. vol. 1. & cons. 69. col. 2. vol. 3. & alios vt p eum. ¶ Limita tamen prædictum c. volentes, non procedere in subfeudis Baronum, nō. n. videtur in his Comitis, vel Baronis licētia remissa, si subfeudatarius subfeudū alienet, sm̄ eundem do. meum Propatruum do. Blas.
259 Lanc. in d. c. volentes. no. 11. q. 2. † siquidem c. volentes in Principis præiuditium loquitur, & non aliorum, vt patet in tex. ibi. sine licentia celsitudinis nostræ, & quod Comites, & Barones possint subfeudatarios habere cū onere præstandi seruitia sibi Baroni, dicit esse cap. Reg. Iacob. si cōtingat subfeudatariū, sub rub. quòd feud. sine licentia cur. & Andr. in c. 1. de contro. feud. apud par. cur. termi. & melius in cap. 1. §. si verò contingat de pa. iura. firma. ¶ Secundò limita c. volentes non procedere in feudo informi, & præscripto, quia in præiudicium agnatorum non alienatur: quoniam illud ex pacto, & prouidentia, & nō hæreditarium præsumitur, vt tradit Affli. in c. 1. nu. 14. & seq. an agna. & comuniter nostrates volunt d. c. locum nō habere in feu. ex pacto, & prouidētia licet dicant esse propter formam, quæ repugnat d. c. sed veritas est: quia nō loquitur in præiudicium, agnatorum, vt interius dicemus. ¶ Tametsi quāplures siculi præsupponētes, quòd feudum istud sit hæreditarium iure feudorū, tenuerint cōtrarium, vt per do. Blas. habetur in cap. volētes no. 2. post prin. Io. Aloy. de Sept. ibi in declaratione clausuræ iuris francorum, licet demum cogitādum relinquat. Pet. de Greg. in tract. concess. feu. p. 3. q. 3. nos suprà diximus q. 4.
160 ¶ NOVVM autem feudū ex pacto, & prouidentia, puta concessum pro se, & liberis nō adiecto nomine hæredibus, vel sub alia quacunq; forma, etiā cum clausula iuris francorū: an in præiudiciū primogenitorū alienari possit: maxima est Doctorum contentio, & hic solet examinari illa subtilissima. q. an pater vni filiorū feudum, vel emphyteusim prælegare possit? vbi hinc inde opiniones existūt, quas oēs refert Tiraq. in tract. de vtroq; retra. §. 1. glo. 7. nu. 33. cum duob. seq. fol. 516. licet ipse nil deniq; concludat, & idem Tiraq. in tract. primige. q. 77. Ias. latè in l. 2. q. fin. C. de iure emphyt. Cur. Iun. in tract. feud. par. 4.

par.4.quæst.vlt.verſ.ex prædicta nu.131. Io.Anto.Rub. in l. gallus.§.quidam recte nu.186.fol.345.vol.3.repetentiũ,& nuncupatim in terminis noſtris noſtrates Siculi do.meus Propatruus do.Blaſ.Lancea in d.cap. volentes notab. ſecundo, & ibi Io.Aloy.Septim.in octauo effectu, & do. meus Proauus do. Anto. Lanc. frater do. Blaſci in cõſ.39.vol.diuerſ. auth.quod ad pennã habemus in primo dubio, & Petr. Greg. in tract.conce.feud.par.3.quæſt.7. ¶ Sed dic, ꝙ magis cõmunis eſt omnium noſtratum concluſio, quòd feudum nouũ ſub quacunq; forma cõceſſum etiam cum clauſula iuris francorũ per primum acquiſitorem in primogenitorũ præiudicium alienari poſsit: niſi contẽplatione filij feudum cõceſſum ſit puta, quòd nomen proprium filij, pro te, & Titio filio fuerit expræſſum, teſtatur magis cõmunem dom. meus Proauus maternus do. Anto. Lanc. in conſ.nuper citato, & etiã dicit eſſe tàm de mẽte Saccura, quàm Gualter. de Paternione Archiep. Vber. Io. de Anſalon. ſenioris, & etiam iunioris, in conſil. in cauſa feu. Naphatiæ, quod incip. viſo proceſſu agitato in reginali camera Iacob. de Chireo, & Gul. de Pern. qui licet variè fuerit loquutus: attamen in vlti.char.in d.c.volentes tenuit, quòd indiſtinctè primus acquiſitor alienare poſsit ſub quacunq; forma feudum fuerit conceſſum, & ità d.do. meus Proauus conſuluit, quòd quidã Andreas primus acquiſitor feudi Gandi Catthini, qui ſubiugauit feudum, in præiudicium ſuorum creditorũ nõ potuit formã d. feudi ſtringere: quia prius tenuit eius ſubiugatio: ipſe.n.indiſtinctè hoc tenet. ¶ Sed cum limitatione prędicta: niſi contemplatione filij, cuius nomen propriũ eſt expſſum cõceſſum fuerit, teſtatur cõmunẽ do. meus Propatruus do. Blaſ. Lancea eius frater in d.cap.volentes no.2.qui dicit in hoc omnes peritos regni concordare, in interpretatione c.volentes, tùm in lecturis, tùm etiã in cõſilijs, & determinat Andr. quem omnes ſequũtur in c.1.§.ſed col.3. an agna. ità ad vnguem tenet Ioan. Aloy.Septi.in c.volentes in 8.effectu, qui dicit, quòd hanc partẽ omnes Docto. regni tenent in gloſ.in d.cap.volentes, & in allegationibus, ſm quam continuò Mag. Cur. declarat nulla admiſſa diſputatione, & ità etiã iudicaſſe inclitum Regẽ Alfonſum, vt referre dicit do. Adam de Aſmun. in conſ. Rocellæ, & huic cõmuni ſenten-

261 tiæ nos etiã aſtipulamur. ¶ †Ratione firmant prædictam concluſionẽ: quia conceſsio facta patri, & filijs ſub nomine appellatiuo non expræſſo nomine proprio filiorũ, contẽplatione patris, & nõ filiorũ pſumitur. Bar. & alij l. ſi plures.§. in arrogato.ff.de vulg.& pupill.ſubſti.l.annua.§. titia.ff.de an.lega.l.filius.ff.de cõdi.& demonſt.ſm do.Blaſ.& quod filio patris cõtemplatione datur, patri datum eſſe cenſetur.d.l.ſed ſi plures §.in arrogato.l.dedit. ff.de colla.do.& conſequẽter, de eo pater diſponere poteſt. ¶ Secundò: quia pater filijs acquirendo, eis cauſa mortis donare cẽſetur. Bar.in l.ſi mihi, & titio.ff.de ver. obl.& in l.ſi naturã.§.libertus.ff.de cond. indeb.Bal.in l.quoties.ff. de ſuis, & leg.& in l.1.§.fin.per quas perſo.no.acqu.& donatio cauſa mortis ante mortem reuocari poteſt.l.qui morti.ff. de dona.cau.mor.l. nõ omnes.ff.ſi cert.pet.cũ ſim. ¶ Tertiò:

262 †quia ius filijs quæſitum eſt alterius facto ſpe, & non re, vnde facto illius, cuius eſt quæſitum poſteà tolli poteſt.l.3. vbi Bar. ff. de ſerui.export.Bart.quem ſeq.omnes in l.qui Romæ.§.Flauius.ff. de verb.obli. ¶ Pet.vero Greg.in tract.conceſ.feu.par. 3.q.7. examinans q. an primus acquiſitor Principis aſſenſu feud.nouũ cum clauſula iuris francorũ mutare, vel alterare poſsit, quod idem eſt, quod alienare, vt idẽ Pet. ait ibi.ver. ex iſta concluſione ſic intellecta, multa inania effundit verba, & iudicio noſtro magis quæſtionem inuoluit, & ità ſentire videt, diſtinguens. ¶ Aut feudum eſt pecunia, aliaue oneroſa cauſa re patris quæſitũ, aut gratis beneficio Principis quæſitum. Primo caſu ſubdiſtingit, aut tempore conceſsionis filius eſt in poteſtate, aut eſt emancipatus ſi eſt in poteſtate, & tunc pater alienare poteſt: quia pater fil.o quæſiuiſſe videtur ex tacita donatione cauſa mortis, quæ niſi morte non confirmatur.l.donationes, quas parentes. C. de dona.inter vir.& vxo.ſi eſt emancipatus, & tunc nõ poteſt alienare, quia donatio, quæ præſumitur à patre in filiũ eſt perfecta, & conſequenter irreuocabilis, abſq; iuſta cauſa.l.2.C.de inof.dona.l.ſiue emãcipati ſunt.a.l.fin. de reuoca.don.ſm Bal.in l.1.in fin.C.per quas perſo.nob.acqui.& in auth.ſi quas ruinas.C.de ſacroſan. eccle.Iaſ. in l.2.q.vlti.C. de iur.emphy. ¶ Sed inde ſubdit attentari poſſe, vt hæc cõcluſio ſimpliciter procedat, vt alienare pater poſsit etiã ſi filius ſit emancipatus: nam ius quæſitum eſt filio patris contemplatione, ſpe, & non re, quo caſu reuocari

263 poteſt p d. do.Bar.in d.§.Flauius; † & ad illud de donatione perfecta reſpond. quòd tunc donatio perfecta inter patrem & filium emancipatũ reuocari non poteſt cum inter eos aliquid eſt geſtũ, quod ſolo pacto nudo firmatur, & reuocari non põt l.ſi

l.si quis argentũ.C. de dona.iuncta.l.perfecta.C. de donatio.quæ sub modo; secus vbi absq; facto filij est ius filio quæsitum: quia tũc tolli potest,arg.c.1.de reg.iur.& eorũ, quæ tradit Alex.in l.si.col.1.de leg. ¶ Sed contra hoc testatur magis cõmunẽ opinionem:licet cõtrarium verius esse dicat.Io.Anto.Rub. in d.l.gallus.§.quidam recte nu.186.ff. lib.& post.fol.345.vol.3. ver.quintus: ubi dicit,q emphyteusis, vel feudum receptũ pecunia mediante p se & filijs,vni,filiorũ prælegari nõ potest, secundum magis cõmunem opinionem: tametsi cõtraria opinio magis vera,quam sit ista magis cõmunis opinio , in puncto iuris videtur p tex.l.1.ff. de assigna.liber. ¶ Secundo casu,cum non ex re patris,sed gratis beneficio Principis feudum conceditur, tunc itidem distinguẽdum esse sentit, aut est in potestate tempore cõcessionis, aut est emãcipatus,si filius est in potestate,pater,Principis assensu alienare potest:sed nõ solus beneficium tertij auferre potest,arg.l.si post mortẽ §.fin.ff.de bon. po.contra tabu.sm eundem Bal. in l.1. in fin.C. per quas perso.nob.acqui.Ias.in d. l.2.nu.207.C. de iure emphy. Aret. in l. apud iulianum §. si quis alicui col.pen. & fin.ff.de leg.1.Cur.Iun.in tract.feu.par.4. q.pen.in tit.ex quib.cau.feu.ami.& tunc dicit esse casum q.suæ ibi vers.tertio infero, si est emancipatus,& tunc alienare nõ

263 potest, etiam Principis assensu: † quia perfecta donatio inter patrem, & filiu reuocari non potest d.l.2.C.de inoffi.dona. cũ simil.præcitatis. ¶ Apertissime autẽ hoc membrum falsum ostenditur: quoniã si sentit , quod donatio censeatur à patre, in filium facta, iam ipsemet respon.quod tunc reuocari non potest, cum aliquid est gestum inter patrẽ,& filium:at hic nil est gestum, & consequenter reuocari potest p doctr.Bar.in d.§.flauius,aut sentit quòd sit ius collatum à Principe , & tunc Princeps, q gratis concessit, reuocare põt, vt dixi, in ver.maior. in q. de legitimato sm vnam opinionem. ¶ Nec curamus duas limitationes, quas posuit ad distinctionẽ reducere: quia inepte ponuntur: nõ.n.est bona limitatio, quã ponit, vt in ver.limito primo, vt intelligatur conclusio, quòd alienare possit in pręiudicium successorum primi acquirentis,& non illius successorũ à quo primus acquirens feudum recepit emptionis titu.vel alio: quia aut alienatio valet,& frustra ponitur: quia successorib' alienatis factum fuit præiudicium per validam alienationẽ : aut nõ valet alienatio, & iste emptor primus acquisitor dici non potest. ¶ Alia minus valet limitatio, quã ponit in ver.limito quarto,vt intelligatur de primo acquisitore,& non de primi acquisitoris hærede:quasi ius perfecte quæsitum sit primogenitis , post primi acquisitoris mortem:quoniã tunc feudum,non amplius nouũ: sed paternũ dicit, & limitatio debet esse de regula. [A] ¶ Cõtra magis cõmunem cõclusionem adducitur, primo contra primũ medium , quod imò non ex re , nec contemplatione patris ius filijs est quæsitũ ex cõcessione feudi facta patri , & filijs , sub nomine appellatiuo:

264 † quia pater stipulando filijs in potestate post mortẽ suam stipulationis effectũ cõfert.l.quodcunq; §.siue ff.de verb.obl. vt cõmuniter Docto. post glo.intelligunt in l.gallus §.quidã recte ff.de lib.& posth. & ordine successiuo cõcessio facta censetur , primo patri in eius vita , & post eius mortem filio, arg.l.stipulatio §. si quis ità ff.de verb.obl.testatur cõmunẽ Io.Aloy. de Septim.in loco nuper citato: licet ipse rationes inuoluat, & pro contraria parte hoc cõsideret,& cit.Andr.in cap. 1.de inuesti.de re aliena.fa.col.4.in prin.Bar.in l. si non sorte §.libertus col.13.ff. de condi. indeb.cum cõcord. per Docto.in d.l.gallus, vnde tẽpore mortis patris non potest dici patri quæsitum , vti peculium profectitium: quia ipsius morte desinit esse peculium.l.1.ff. quando act. de pecul. est annal. & sic non dicitur quæsitum patri , quasi filio datum contemplatione sua , & consequenter ipse pater de eo disponere non potest, & hoc est potissimum fundamentum , quo dicto mouẽtur cõmuniter ad tenendum contrariã partem videlicet,

265 † vt pater emphyteusim pro se & filijs in filioru præiudiciũ prælegare nõ possit per d.tex.l.quodcunq; §.sicuti ff.de verb. obli.sm Io.Anto.Rub.in d.l.gallus §.quidã recte nu.188.fol.345.vol.7. ¶ Multo minus patri ius quæsitũ dicetur: nisi filius non in potestate:sed emancipatus sit: qm licet per patrẽ filio, tàm in potestate, quã emancipato p stipulationẽ quæri possit , & in his casibus , in quibus non potest stipulari filio in potestate, nec potest emancipato,& in quibus casibus potest stipulari filio in potestate,emãcipato, per patris stipulationem quæritur vtilis actio,secundum Bar.n.7.qui cõmuniter approbatur, sm Ias.ibi in l.quod dicitur ff.de ver.obli. & hoc tam ratione filiationis,quam meritorum vt ibi per Ias. ¶ Attamen per filiũ emancipatum patri nõ quæritur:quia nõ est in potestate §.fin.insti. per quas perso. nob.acqui. sicut emãcipatus,nec patri stipulari potest,vt Docto. tenent per tex. in l.debitor §.si.ff. ad treb.& l.si ita stipulatus

par.4.quæst.vlt.verſ.ex prædicta nu.131. Io.Anto.Rub. in l. gallus.§.quidam recte nu. 186.fol. 345.vol. 3.repetentiũ,& nuncupatim in terminis noſtris noſtrates Siculi do.meus Propatruus do.Blaſ.Lancea in d.cap. volentes notab. ſecundo, & ibi Io.Aloy.Septim.in octauo effectu, & do. meus Proauus do. Anto. Lanc. frater do. Blaſci in cõſ.39.vol.diuerſ. auth.quod ad pennã habemus in primo dubio, & Petr. Greg. in tract.conce.feud. par. 3.quæſt.7. ¶ Sed dic, ꝙ magis cõmunis eſt omnium noſtratum concluſio, quòd feudum nouũ ſub quacunq; forma cõceſſum etiam cum clauſula iuris francorũ per primum acquiſitorem in primogenitorũ præiudicium alienari poſsit:niſi contẽplatione filij feudum cõceſſum ſit puta,quòd nomen proprium filij,pro te,& Titio filio fuerit expræſſum, teſtatur magis cõmunem dom. meus Proauus maternus do. Anto. Lanc. in conſ.nuper citato,& etiã dicit eſſe tàm de mẽte Saccura.quàm Gualter.de Paternione Archiep. Vber. Io. de Anſalon. ſenioris,& etiam iunioris,in conſil.in cauſa feu. Naphatiæ, quod incip.viſo proceſſu agitato in reginali camera Iacob. de Chireo,& Gul. de Pern. qui licet variè fuerit loquutus: attamen in vlti.char.in d.c.volentes tenuit,quòd indiſtinctè primus acquiſitor alienare poſsit ſub quacunq; forma feudum fuerit conceſſum,& ità d.do. meus Proauus conſuluit,quòd quidã Andreas primus acquiſitor feudi Gandi Catthini, qui ſubiugauit feudum,in præiudicium ſuorum creditorũ nõ potuit formã d. feudi ſtringere : quia prius tenuit eius ſubiugatio: ipſe.n.indiſtinctè hoc tenet. ¶ Sed cum limitatione prędicta: niſi contemplatione filij, cuius nomen proprium eſt expſſum cõceſſum fuerit,teſtatur com munẽ do. meus Propatruus do.Blaſ.Lancea eius frater in d.cap.volentes no.2.qui dicit in hoc omnes peritos regni concordare, in interptatione c.volentes, tùm in lecturis,tùm etiã in cõſilijs,& determinat Andr. quem omnes ſequũtur in c. 1.§.ſed col. 3. an agna. ità ad vnguem tenet Ioan. Aloy.Septi.in c.volentes in 8.effectu,qui dicit, quòd hanc partẽ omnes Docto. regni tenent in gloſ.in d.cap.volentes,& in allegationibus, ſm̃ quam continuò Mag. Cur. declarat nulla admiſſa diſputatione, & ità etiã iudicaſſe inclitum Regẽ Alfonſum,vt referre dicit do. Adam de Aſmun. in conſ. Rocellæ, & huic cõmuni ſenten-
261 tiæ nos etiã aſtipulamur. ¶ † Ratione firmant prædictam concluſionẽ; quia conceſsio facta patri, & filijs ſub nomine appellatiuo non expræſſo nomine proprio filiorũ, contẽplatione patris,& nõ filiorũ pſumitur. Bar.& alij l. ſi plures.§. in arrogato.ff.de vulg.& pupill.ſubſti.l.annua.§. titia.ff.de an.lega.l.filius.ff.de cõdi.& demonſt.ſm̃ do.Blaſ.& quod filio patris cõtemplatione datur,patri datum eſſe cenſetur.d.l.ſed ſi plures §.in arrogato.l.dedit. ff.de colla.do.& conſequẽter,de eo pater diſponere poteſt. ¶ Secundò: quia pater filijs acquirendo, eis cauſa mortis donare cẽſetur. Bar.in l.ſi mihi,& titio.ff.de ver. obl.& in l.ſi naturã.§.libertus.ff.de cond. indeb.Bal.in l.quoties.ff. de ſuis,& leg.& in l. 1.§.fin.per quas perſo.no.acqu.& donatio cauſa mortis ante mortem reuocari poteſt.l.qui morti.ff. de dona.cau.mor.l. nõ omnes.ff.ſi cert.pet.cũ ſim. ¶ Tertiò:
262 † quia ius filijs quæſitum eſt alterius facto ſpe, & non re, vnde facto illius, cuius eſt quæſitum poſteà tolli poteſt.l. 3. vbi Bar. ff. de ſerui.export. Bart.quem ſeq.omnes in l.qui Romæ.§.Flauius.ff. de verb.obli. ¶ Pet.vero Greg.in tract.conceſ.feu.par. 3.q.7. examinans q. an primus acquiſitor Principis aſſenſu feud.nouũ cum clauſula iuris francorũ mutare, vel alterare poſsit, quod idem eſt, quod alienare, vt idẽ Pet. ait ibi.ver. ex iſta concluſione ſic intellecta, multa inania effundit verba, & iudicio noſtro magis quæſtionem inuoluit,& ità ſentire videt̃,diſtinguens. ¶ Aut feudum eſt pecunia, aliaue onerosa cauſa re patris quæſitũ, aut gratis beneficio Principis quæſitum. Primo caſu ſubdiſtingit, aut tempore conceſsionis filius eſt in poteſtate, aut eſt emancipatus ſi eſt in poteſtate, & tunc pater alienare poteſt : quia pater fil.o quæſiuiſſe videtur ex tacita donatione cauſa mortis,quæ niſi morte non confirmatur.l.donationes,quas parentes. C. de dona.inter vir.& vxo.ſi eſt emancipatus,& tunc nõ poteſt alienare,quia donatio, quæ præſumitur à patre in filiũ eſt perfecta, & conſequenter irreuocabilis, abſq; iuſta cauſa.l. 2.C.de inof.dona.l.ſiue emãcipati iuncta.l.fin. de reuoca.don.ſm̃ Bal.in l. 1.in fin.C.per quas perſo.nob.acqui.& in auth.ſi quas ruinas.C.de ſac.ſan. eccle.Iaſ. in l. 2.q. vlti.C. de iur.emphy. ¶ Sed inde ſubdit attentari poſſe, vt hæc cõcluſio ſimpliciter procedat,vt alienare pater poſsit etiã ſi filius ſit emancipatus : nam ius quæſitum eſt filio patris contemplatione,ſpe,& non re,quo caſu reuocari
263 poteſt p d.do.Bar.in d.§.Flauius; ſed † & ad illud de donatione perfecta reſpond. quòd tunc donatio perfecta inter patrem & filium emancipatũ reuocari non poteſt cum inter eos aliquid eſt geſtũ,quod ſolo pacto nudo firmatur,& reuocari non põt.

l.ſi

l.si quis argentũ.C. de dona.iuncta.l.perfecta.C. de donatio.quæ sub modo; secus vbi absq; facto filij est ius filio quæsitum: quia tũc tolli potest,arg.c.1.de reg.iur.& eorũ, quæ tradit Alex.in l.fi.col.1.de leg. ¶ Sed contra hoc testatur magis cõmunẽ opinionem:licet cõtrarium verius esse dicat.Io.Anto.Rub. in d.l.gallus.§.quidam recte nu.186.ff.lib.& post.fol.345.vol.7. ver.quintus: ☞ vbi dicit,ꝙ emphyteusis, vel feudum receptũ pecunia mediante ꝓ se & filijs,vni,filiorũ prælegari nõ potest, secundum magis cõmunem opinionem: tametsi cõtraria opinio magis vera,quàm sit ista magis cõmunis opinio, in puncto iuris videtur ꝑ tex.l.1.ff. de assigna.liber. ¶ Secundo casu,cum non ex re patris,sed gratis beneficio Principis feudum conceditur, tunc itidem distinguẽdum esse sentit, aut est in potestate tempore cõcessionis, aut est emãcipatus,si filius est in potestate,pater,Principis assensu alienare potest:sed nõ solus beneficium tertij auferre potest,arg.l.si post mortẽ §.fin.ff.de bon.po.contra tabu. sm̃ eundem Bal. in l.1. in fin.C. per quas perso.nob.acqui.Ias. in d. l.2.nu.207. C. de iure emphy. Aret. in l. apud Iulianum §. si quis alicui col.pen. & fin.ff.de leg.1.Cur.Iun.in tract.feu.par.4. q.pen.in tit.ex quib.cau.feu.ami.& tunc dicit esse casum q.suæ ibi vers.tertio infero, si est emancipatus, & tunc alienare nõ
263 potest, etiam Principis assensu: ☞ † quia perfecta donatio inter patrem, & filiũ reuocari non potest d.l.2.C.de inoffi.dona. cũ simil.præcitatis. ¶ Apertissimè autẽ hoc membrum falsum ostenditur: quoniã si sentit, quòd donatio censeatur à patre, in filium facta, iam ipsemet respon.quòd tunc reuocari non potest, cum aliquid est gestum inter patrẽ,& filium:at hic nil est gestum, & consequenter reuocari potest ꝑ doctr.Bar.in d.§.flauius,aut sentit quòd sit ius collatum à Principe, & tunc Princeps, ꝙ gratis concessit, reuocare põt, vt dixi, in ver.maior. in q. de legitimato sm̃ vnam opinionem. ¶ Nec curamus duas limitationes, quas posuit ad distinctionẽ reducere: quia ineptè ponuntur: nõ.n.est bona limitatio, quã ponit, vt in ver.limito primo, vt intelligatur conclusio, quòd alienare possit in pręiudicium successorum primi acquirentis, & non illius successorũ à quo primus acquirens feudum recepit emptionis titu.vel alio: quia aut alienatio valet,& frustra ponitur: quia successorib' alienatis factum fuit præiudicium per validam alienationẽ: aut nõ valet alienatio, & iste emptor primus acquisitor dici non potest. ¶ Alia minus valet limitatio, quã ponit in ver.limito quarto, vt intelligatur de primo acquisitore,& non de primi acquisitoris hærede: quasi ius perfectè quæsitum sit primogenitis, post primi acquisitoris mortem: quoniã tunc feudum, non amplius nouũ: sed paternũ dicit, ☞ & li-
[A] mitatio debet esse de regula. [A] ¶ Cõtra magis cõmunem cõclusionem adducitur, primo contra primũ medium, quod imò non ex re, nec contemplatione patris ius filijs est quæsitũ ex cõcessione feudi facta patri, & filijs, sub nomine appellatiuo:
264 ☞ † quia pater stipulando filijs in potestate post mortẽ suam stipulationis effectũ cõfert.l.quodcunq; §.siue ff.de verb.obl. vt cõmuniter Docto. post glo.intelligunt in l.gallus §.quidã recte ff.de lib.& posth. & ordine successiuo cõcessio facta censetur, primo patri in eius vita, & post eius mortem filio, arg.l.stipulatio §. si quis ità ff.de verb.obl.testatur cõmunẽ Io.Aloy. de Septim.in loco nuper citato: licet ipse rationes inuoluat, & pro contraria parte hoc cõsideret,& cit.Andr.in cap.1.de inuesti.de re aliena.fa.col.4.in prin.Bar.in l. si non fortè §.libertus col.13.ff. de condi. indeb.cum cõcord. per Docto.in d.l.gallus, vnde tẽpore mortis patris non potest dici patri quæsitum, vti peculium profectitium: ☞ quia ipsius morte desinit esse peculium.l.1.ff. quando act. de pecul. est annal. & sic non dicitur quæsitum patri, quasi filio datum contemplatione sua, & consequenter ipse pater de eo disponere non potest, & hoc est potissimum fundamentum, quo dicto mouetur cõmuniter ad tenendum contrariã partem videlicet,
265 ☞ †vt pater emphyteusim pro se & filijs in filioru præiudiciũ prælegare nõ possit per d.tex.l.quodcunq; §.sicuti ff.de verb. obli.sm̃ Io.Anto.Rub.in d.l.gallus §.quidã recte nu.188.fol.345.vol.7. ¶ Multo minus patri ius quæsitũ dicetur: nisi filius non in potestate:sed emancipatus sit: qm̃ licet per patrẽ filio, tàm in potestate, quã emancipato ꝑ stipulationẽ quæri possit; & in his casibus, in quibus non potest stipulari filio in potestate, nec potest emancipato,& in quibus casibus potest stipulari filio in potestate,emãcipato, per patris stipulationem quæritur vtilis actio,secundum Bar.n.7.qui cõmuniter approbatur, sm̃ Ias.ibi in l.quod dicitur ff.de ver.obli. & hoc tam ratione filiationis,quàm meritorum vt ibi per Ias. ¶ Attamen per filiũ emancipatum patri nõ quæritur:quia nõ est in potestate §.fin.insti. per quas perso. nob.acqui. ☞ sicut emãcipatus,nec patri stipulari potest,vt Docto. tenent per tex. in l.debitor §.fi.ff. ad treb.& l.si ita stipulatus

latus fuero si titius §.grisogonus ff.de ver.
266 obli. † argumentãdo de liberto ad filiũ emancipatũ.Bart.& Iaſ. in l.quod d citur ff.de verb.obli.vbi Iaſ.nu.39.rationem ex mẽte Bar. aſsignat: quia votum patris eſt quærere filio: ſed nõ econtra.l.ſcripto in fin. ff. vnde lib. & quia patria poteſtas, quæ eſt inducta ad acquirẽdum euanuit.Bal. in l.gaius.ff.ſo.ma.& in l.executorem col.4.C. de exe.rei.iud. ¶ Contra ſecundum medium dicitur: quia negatur donationẽ cauſa mortis cenſeri, imò donatio inter viuos dicit, cuius effectus poſt mortem confertur.d.l.quodcũq;.§. ſicuti ff.de verb.obl.ſm eundẽ Rube. ¶ Tertiò & vltimo medio, quod eſt de doctri.Bar. in l.qui Romæ §.flauius.ff.de ver.obl.vbi ius quæſitum ſpe, & non re alterius facto reuocari poteſt per eundem met acquirentem reſpondetur,bifariã:primo quia Bar. loquitur quando ius tertio fuit quæſitum nullo pro eo acceptante: ſecus eſt hic vbi ius filijs eſt quæſitum mediãte ſtipulatione notarij,quod ius nõ videtur poſſe tolli per no. per Bar.in l.cũ à ſocero.C. de iur. do. Aret.in conſ.74.dilıgẽter maturè col. 4.per l.cũ maritus.§.fi.ff.de pact.do.Dec. in conſ. 339.col. 3,verſ.non obſtant, quæ reſpo.Alex. in conſ.107. in cauſa Nicolai col.2.vol. 3.vt ait ipſe Rube. præallegato in loco. ¶ Vel dici poteſt, quòd ius filij, eſt quæſitũ ſtipulatione patris, quod effectualiter ſtipulari potuit, tàm filio in poteſtate,quàm emancipato,vt eſt dictũ per Docto.in d.l.quod dicitur de verb.obli. ¶ Secundo reſp.ꝙ dictũ Bar.in d.§.flauius locum habet cũ beneficio acquirentis ius tertio acquiritur, vt tolli poſsit: ſecus in caſu iſto vbi nõ beneficio patris:ſed beneficio cõcedentis miniſterio patris qui ſtipulatus fuit ius tertio .i. filijs eſt quæſitũ, quia tolli non poteſt, ſm Aret. ſubtilitatũ Principẽ in l. apud Iulianũ §.ſi quid alicui ff.de lega.1.vt ref.& ſeq.Cur.in tract.feu. in tit.ex quib.cau.feud.ami. ¶ Hinc eſt, quod multi ſequuti ſunt doctrinã eiuſdẽ Bar.in l.iuris iurandi §.ſi liberi ff.de oper. liber. vbi ſibi ipſi contrarius contrariũ tenet, videlicet, vt emphyteuſim receptam pro ſe, & filijs pater in præiudiciũ aliorũ vni prælegare non poſsit,& hanc opinionem teſtatur cõmunem.Rube. in d.l.gallus §.quidam rectè nu.186.fol.345.vol.7. ſed opin.Bar. in d.§.Flauius ſequ.& teſtatur cõmunem Mar. Anto. Nacta in conſ. 475.nu. 14.per totum, & vide Rimina.in conſil.308.vol.2. vbi teſtatur eſſe magis cõmunẽ opinio. & probari dicit per cap. 1.circa pri. de ſucce.feu. ¶ Quid deniq; tenendũ in hac ardua difficultate in tanto Doctorũ,rationũq; conflictu,vt ex Doct. nup.citatis patet:quia niſi potiſsimas non referimus rationes, & vbi Bart. variauit,
268 † qui iuris eſt lucerna, & rarò contrarius: ſed vniformis, & veridicus reperitur Soc.in conſ.92.nu.16.vol.1.Iaſ.in l.2. ff. de lib.& poſt. & † Bal. qui licet vt plurimum ob ingenij acumen contrarius ſit:tamen nihil ignorauit.Iaſ.in l.1.nu.16. de lib. & poſt. & Andr. Iſer. qui ſummus eſt feudiſta, & quãplures, qui videri poterũt ex Doct.ſuprà alleg. quorũ dicta hic nõ tranſcripſimus, ne verboſi fierent cõmentarij, quid dicemus nos omniũ minimus:inquiramus,quæ nam opinio iſtorum Docto.verior exiſtat: ſiquidẽ omnia ex alto ꝓcedunt,& ſcientia eſt donũ Dei, & quãdoq;altiſsimus Deus multa à ſapientibus abſcondiſti,quæ reuelaſti paruulis.
269 ¶ † Nos itaq;,vt veritatem huiuſcemodi ſubtilis articuli percipere poſsimus,autumamus tres actus in hac conceſsione(pro te, & filijs) conſiderandos eſſe: vnum expræſſum,& duos tacitos,ex illo expræſſo reſultantes: primus eſt inter Regem concedentem,& patrem: ſecundus inter Regem,& filium:tertius inter patrẽ,& filiũ. ¶ Primus actus,qui cõſideratur inter Regem,& patrem, dixit Bal.in authen.quas ruynas.C. de ſacr.ſan.eccle. quòd non eſt donatio,loquẽdo in emphyteuſi: At Bar. in l. qui pretio in fi. de do.cã mor. voluit, vt ſit quædã donatio inter viuos non ſimplex: ſed reſoluenda ſub conditione ſi illa donatio cauſa mortis,quæ cõfertur in tertium fuerit cõfirmata, vt melius infrà declarabitur,& idẽ Bart.in l.ſi mihi,& titio ff.de ver.obl.dicit quòd eſt cõceſsio inter viuos: ſed in perſona filij eſt mortis cauſa capio,& quædam apoſtilla ibi dicit,quòd hoc ſeq. Soci. in conſ.125.col.4.vol.3.& Alex.in conſ.17.col.2.& ſeq.vol.5.& hãc donationem inter viuos non inuenimus, quòd Rex ſinè cauſa tollere poſsit, & de hoc non dubitatur,nec eſt caſus noſter.
270 ¶ † Secundus eſt actus ex iſto primo reſultans, qui conſiderari poteſt inter Regẽ concedentem & filium,& iſte poteſt eſſe donatio cauſa mortis:quia non tantũ poſt mortem defuncti,qui donat: ſed etiã poſt mortem alterius quilibet donare poteſt l.mortis cauſa capimus ff.de dona.ca.mo. ¶ Sed ſi hoc eſſet, Princeps illã ante confirmationem.i. mortem illius, cuius mortis cauſa datur.i.patris vti donationẽ cauſa mortis reuocare poſſet, quæ ſola donãtis voluntate reuocatur.l.non omnis.ff. ſi cer.pe.l.qui mortis.ff. de dona.cau.mor. ¶ Tamen Princeps hoc facere nõ poteſt, vt tradit Pet.Greg.in tract.conc.feu.p.3. q.4.

q.4.& suprà est dictũ ergò,&c. ¶ Soluitur tamẽ hoc quia in d. legibus potius de mortis causa capione, quã de mortis causa donatione tractatur, donatio .n. causa mortis dici non potest: nam qui causa mortis donat, rem magis pro se vult, si superuixerit, quã pro eo, cui donat. §. mortis insti. de dona. l. 1. ff. de do. cau. mor. sed hic in conc. pro se, & liberis magis vult rẽ pro eo, cuius mortis causa datur, quã pro liberis, quibus datur, sentit hanc rationẽ etiã Bar. in d. l. de pretio in fin. pſuppoſito prout est, ꝙ hæc cõcessio censeatur facta prius patri, & post eius mortẽ filio, vt cõmuniter habetur per Docto. in d. l. gallus. §. quidam rectè. ff. de lib. & posth. ¶ Vel põt dici, ꝙ iste secundus actus inter regẽ, & filium sit mortis causa capio. Bar. in l. si mihi, & titio. ff. de ver. obl. qui hæc verba inquit vt diximus, ꝙ emphyteusis cõcessa patri ꝓ se, & filijs, in pſona patris est concessio inter viuos: sed in persona filij est mortis causa capio, de quo maximũ facit capitale. Ias. in d. l. 2. C. de iur. emphy. idẽ tenere videtur. Bar. in d. l. ꝙ pretio de ver.

271 obli. † vbi ponendo differentias inter mortis causa donationẽ, & mortis causa capionem vltrà duas differentias, quas ponit videlicet, ꝙ mortis causa capio sit genus, & mortis causa donatio sit species. l. mortis causa capitur. ff. de don. cau. mor. Et mortis causa capio potest esse cõtra voluntatẽ, & mortis causa donatio ex voluntate d. l. qui pretio in prin. Ponit tertiã, ꝙ mortis causa donatio à defuncto, & mortis causa capio ab alio, quã à defuncto procedere potest, & sic ostendit hunc actum dici nõ posse donationẽ cau. mor. quia nõ à defuncto patre: sed à Rege procedit, qui superuiuere posset, & ꝙ sit mor. causa capio, quia ab alio, quã à defuncto procedit & Rex ipse cõcedens, vel donãs hãc mor. causa capionem reuocare nõ potest: quia videtur hoc actum, vt si decedit ille, cuius mortis causa datur, donatio nõ reuocetur Bart. in d. l. qui pretio de do. cau. mor. per l. qui alienans. §. marcellus. ff. de don. cau. mor. & est tex. sñ vnã respon. Sali. in fin. in l. nec fratres. C. de dona. causa mor.

272 ¶ † Et aduertẽdũ est, quod si dicimus esse mortis causa capionẽ, capiens nullũ habet titulũ: nisi pro suo sñ Bal. in d. auth. quas ruinas col. pe. vers. subtiliter est videndũ. C. de sac. san. eccle. per tex. in l. 1. §. item si ita. ff. ad l. falci. additio ad Bart. in d. l. qui pretio de don. cau. mor. qui citat etiã Bal. in l. pen. ad fin. C. ad l. falci. & dicit esse videnda no. in d. l. si mihi, & titio. ff. de verb. obl. Et si nullũ habet titulũ, cessare videtur illud de quo contenditur an patris, vel filij contemplatione donatum fuerit ipsi filio, quia tunc si hoc esset, pro donato titulum haberet: sed filius capiet, quemadmodum illud, quod causa cõditionis implendæ capitur. Mode. Repe. fol. 375. nu. 9. vol. 4. & est tex. expſſus in l. inter mortis. ff. de don. cau. mor. vbi habetur, quòd mortis causa capio nõ cadit in speciem donationis: sed est illud, quod datur causa cõditionis implendæ.

273 ¶ † At pater an hãc mortis causa capionẽ reuocare poſsit. Ias. in l. 2. nu. 210. & seq. C. de iure emphy. tenet quod non: quia cum filij capiãt à primo dño, & sic à concedente, & nõ à patre non, debet posse reuocare patrẽ, ꝑ d. autho. Bar. in l. mortis capitur ff. de do. cau. mor. q voluit filios habere à dño, & non à patre: licet nil dicat de reuocatione, & per hoc dicit ipse Ias. nõ obstare fundamentũ. Imol. in c. potuit de loca. q cõtrariũ tenuit, quòd pater reuocare posit, & subdit hoc esse firmius cæteris omnibus fundamẽtis, quæ posuit ibi Imo. i. illud cui ipse pdicto modo respondet: sed idẽ Bar. in l. qui pretio nu. 4. ff. de don. cau. mor. loquẽdo de mortis cã capione, tradit pulcherrimã theoricã, & inter alia dicit, quòd quãdo ille cuius mortis causa datur, nõ est in potestate donãtis: sed emãcipatus, vel extraneus, & res quæ datur est donantis, tunc donans videtur donare illi, cui' mortis causa datur, & ille illi extraneo, vel emancipato, & sic rex patri, & pater filio donare videtur, & sic filius recipit à patre, & nõ à domino concedẽte, de qua doctrina Bar. dicemus in seq. actu, & sic benè dicũt Doct. ꝙ pater hanc mortis causa capionẽ reuocare potest, vt ait Soci. in cons. 25. dominus nu. 14. vol. 1. ¶ Tertiò potest dici donatio inter viuos, cuius effectus post mortẽ cõfertur, ex qua quæritur actio filio ꝑ stipulationẽ patris. l. quodcunq;. §. sicuti. ff. de verb. obl. ergò pater tollere nõ potest. ¶ Sed ad hoc respon. Imo. in d. c. potuit per doctrinã Bar. Ange. & Cuma. in l. qui Romæ. §. flauius. ff. de verb. obl. vbi ius tertio quæsitũ ex facto alterius ità demũ irreuocabiliter dicitur quæsitũ, si pœnitẽtia nõ interuenit, vt refert Ias. in d. l. 2. q. 22. nu. 207. ver. tertio, & fortius ad d. l. de iur. emphy. ¶ Sed ad hoc dici posset, ꝙ ius quæsitũ fuit stipulatione notarij, quod tolli non põt: sed hæc resp. nõ valet: qa sequeretũ, ꝙ notari' tollere posset, si nõ pater, cũ ꝑ notariũ sit quæsitũ ius filio, ideò suprà non fecimus differentiam: an pater, vel notarius stipuletur. ¶ Secundò dici potest, quod in d. §. flauius est quæsitum ius beneficio stipulantis, hic non: sed beneficio concedentis, sñ Aretin. in d. l. apud iulianũ. §. si quis alteri. ff.

de leg. 1. ista similiter non valet: nam ità concurrit beneficium cōcedentis in concedendo, ficut beneficiū stipulantis in stipulando tertio. Nisi redeamus ad distinctionem, quam cōmuniter faciunt Doct. vt est dictum supra an patris, vel filij contēplatione facta sit cōcessio, si patris, tolli potest: quasi ius quæsitū sit filio beneficio patris, qui tollit, si cōtēplatione filij: quasi ex beneficio concedentis ius quæsitū tolli per patrē non potest, & hanc distinctionē Aret. seq. Cur. ꝑcitato in loco. ¶ Aduertendum tamen est, ꝙ ius quæsitum tertio beneficio stipulātis, ꝙ per solum stipulantē tolli possit, nō inuenimus nec hoc dicit Bar. in d. §. flauius: sed ait ꝙ ista pactio potest tolli voluntate solius donatoris, vel vtriusq; vt l. 3. & quod ibi no. ff. de serui. expor. donator est ipse concedens, & non pater hic. ¶ Et Princeps solus in terminis nostris non potest reuocare cōcessionem feudi sinè causa: quia ius est quæsitū filijs mediāte stipulatione patris, qui potuit stipulari, vt est dictū supra: licet in terminis d. §. flauius donator solus reuocare possit: quia ibi pater nō stipulatur filio: sed alteri
274 puta seruo, † & alteri stipulari nemo potest. l. stipulatio ista. §. alteri. ff. de verb. obli. & eadē met ratione, nec vterq; reuocare poterit, quia hic ius est quæsitū filio per stipulationē patris, in d. §. flauius non est ius quæsitū seruo per flauiū Hermetē: licet agere ipse seruus possit, vt manumittatur: quoniā agit nō propter ius, quod est sibi quęsitū per stipulantē: sed ꝓ ius, quod
275 fuit consecutus à donante, † quod est reuocabile, donec donatio acceptetur, sm̄ Bart. in l. absenti, & l. qui mihi donatū. ff. de dona. & omnes Doct. in l. illud. C. de sacr. sanct. eccle. & agendo donationē acceptat, quā acceptare poterit, etiā post mortem donantis verbo, vel re ipsa facto, vt facit hic agendo re integra si nō fuerit reuocata, vt in d. §. flauius: licet secus re non integra, vt latè tradit per multas doc. Paris. in cons. 77. subscripsi nu. 39. vol. 1. ¶ Sed cōtra hoc dici potest, idē esse si alterius stipulatio interueniat, vt non habita, seu secuta rathihabitione, concessio facta filijs reuocari possit, sicut dicimus in donatione facta absēti, cū stipulatione notarij, quod ad hoc vt efficaciter, & irreuocabiliter ius quæsitū dicatur absenti necesse est, vt re integra rathificatio, & acceptatio sequatur, vt tradit Alber. in l. nō. n. col. 1. ff. de adop. & quāplures cumulati ꝑ Tiraq. in tract. de cont. p. 3. n. 12. limi. 30. est cōmunis opin. quā test. Alc. in c. cū cōtingat nu. 234. de iu. iur. Soc. Nep. in cōs. 126. nu. 12. vol. 2. Cagno. in l. fin. n. 273. C. de pa. & alij citati ꝑ Riminal. in rub. insti. de dona. nu. 14. & Paris. in d. cons. 77. per totū vol. 1. qui in specie ità intelligit ꝓcedere d. §. flauius ibi nu. 36. idest secuta rathihabitione, etiā stāte stipulatione notarij. ¶ Solui tamen potest iudicio nostro, ꝙ d. §. flauius nō meretur trahi ad materiā feudalē: quia ideò requiritur rathihabitio, vltrà stipulationē notarij in donatione facta absenti:
276 † quia ad verā perfectionē contractus, necessario interuenire debet consensus vtriusq; cōtrahentis, & si non simultaneè, & eodē tēpore, & instanti, saltim diuerso tēpore adesse debet, vt habetur in l. 1. & ibi oēs notāt. ff. de pact. & ꝑ glo. in verbo etiā ꝑ literas. ff. de cōtrah. emp. glo. ex illo tex. in l. cōsensus. ff. de acti. & obli. & ꝓbatur in l. si stipuler §. fi. ff. de ver. obl. cū cōc. ꝑ Paris. in d. cons. 77. n. 28. vol. 1. ¶ At in cōcessione feudi sufficit quòd interueniat consensus concedentis, & filij, cui conceditur, & intelligetur facta concessio pro omnibus descēdentibus illius, cui facta sit cōcessio nō solū si expſsim dicaт in inuestitura ꝓ te, & liberis: sed etiā si simpliciter ꝓ te cōcedatur absq; liberorū mētione, siquidē feu. hanc habet naturā, vt ad oēs descēdētes in infinitū transeat est tex. in c. 1. de suc. feu. & ī c. 1. §. cū vero Corradus primo tit. feu. & c. 1. de grad. suc. in feu. & diximus suprà in rub. & sic vt liberis quęrat nō requiritur liberorū cōsensus in feudis. Cōsiderādo igitur hūc sm̄ actū isto modo, feudū nouū ex pacto, & prouidentia alienari non potest, sm̄ secūdam opinionem. ¶ Tertius actus, qui cōsiderari potest, est inter patrē, & filium, & hoc disputat Bal. in auth. quas ruynas. C. de sacr. sanct. eccl. vbi dicit, ꝙ hoc est subtile, & arguit primo quòd nō videaт tacita donatio a patre in filiu: tùm ꝗa à patre in filios nō ꝓcessit traditio, vnde nō posset confirmari. l. 2. si quis alte. tùm ꝑꝑ defectū cōsensus: ꝗa filij nō cōsēserūt a principio. l. nec ignorās. C. de don. ergò sequiт ꝙ sit mortis causa capio, & hanc opi. ꝙ mor. cau. capio sit, seq. Pau. Ca. in d. l. ꝗ ptio n. 3. C. don. cau. mor. ¶ In cōtrariū, quòd sit mortis causa donatio, & nō mortis cā capio, idē Bal. arguit
277 † quia capiens causa mortis in eo quod capit, nullū habet titulum, nec generalē pro suo. l. 1. §. item si ità. ff. ad l. falc. sed filij hic habent titulū tacitè donationis, in qua nō requiritur pñtia filiorum. l. post venditionem. C. de pactis, ergò nō est mortis causa capio, & tandem firmat, quòd sit tacita donatio per tex. in l. filio cuius. C. famil. ercir. contra Bar. ibi, qui sm̄ eū firmat esse mortis causa capionem: licet nobis videatur hoc Bar. ibi non dicere in d. l. filiæ.

¶ Sed

¶ Sed vtcūq; sit, verior Bal. opinio nobis videtur, quod sit mortis causa donatio ꝑ alleg. ꝑ eum, & cōfirmatur doctrina Bar. in d.l. qui pretio nu.4. & 5.ff. de donatio. causa mort. Bart. enim in mortis causa capione quærēs, quis eam reuocare possit, ex pœnitentia: dicit, quòd istud est subtile, & deniq; concludit, quod quando quis donat causa mortis alterius, si ille cuius causa donatur est extraneus, vel emācipatus, tūc donans solus reuocare nō potest, quia videor donare illi, & ille tibi, & hoc intelligit: quādo donans donat rem suam: secus si rem illius cuius mortis causa donatur, & intelligit etiā: quādo ille cuius mortis causa datur, est ꝑsens. l. donationes. §. species. ff. de dona. vel alias mandauit, vel rathū habuit. l. 2. §. 1. ff. de dona. alioquin si præsens non esset, vel rathum non habuisset, tūc donās solus reuocare posset. l. si absentis. C. si cer. pet. ¶ Sequitur ergò, quòd si ille cuius mortis causa donatur, videtur alteri tertio post mortē suam donare, quòd sit donatio causa mortis, & consequenter reuocare possit d.l. nōn oēs ff. si cer. pet. l. q̃ mortis. ff. de do. causa mortis. ¶ Et quòd iste cuius mortis causa datur, reuocare possit, facit eadē doctrin. Bar. in d.l. qui de pretio in fin. vbi non solum sentire videt, quòd sit donatio causa mortis: sed ꝙ reuocare pōt, dùm quærit, quæ sit ista donatio, quam ego donans confero in te: an cau. mor. an inter viu. & firmat esse inter viuos nō simplicē: sed sub condi. resoluēdā, si illa donatio cau. mor. quā tu videris cōferre in tertiū fuerit reuocata. ff. de do. cau. mor. l. mortis causa capimus in prin. hæc sunt ꝓpria verba Bar. quæ sunt deprauata: vult dicere *fuerit confirmata, vel nō fuerit reuocata*: nam tūc resoluitur donatio, quā facit donans ei, cuius mortis causa datur quādo donatio, quæ fieri tacitè videtur ab eo, cuius mortis causa tertio datur fuerit cōfirmata, quod est ꝑ mortē istius cuius mortis causa datur, sm̄ eundē Bar. in d.l. qui pretio nu.3. post glo. ibi vbi vult, ꝙ quādo datur per patrē post mortē filij, vel alterius, quod donatio per mortē filij, vel illius, cuius mortis causa datur, cōfirmetur, sm̄ glo. ibi, quæ incipit, quo etiā casu, & est l. nec fratris. C. de dona. causa mor. vbi etiā Sali. vel si litera vult dicere: nō fuerit reuocata clarius tangitur articulus iste, quasi sentire velit, quòd iste cuius mortis causa datur, reuocare posset donationē, quā tacitè facere videtur in tertiū, nō potest quidem dicere fuerit reuocata: quia si donatio, quā tu videris conferre in tertium, fuerit reuocata nō resoluitur tua donatio, quā ego in te feci: sed firmatur quia semel fuit acceptata, reuocari nō potest: sed hoc nō refert, sufficit, vt dicat esse donationem causa mortis, vt pro hac parte eius autho. faciat: nam aliud est clarum, quod si est donatio causa mortis reuocari pōt d.l. nō omnis si cer. pet. & l. qui mort. de dona. cau. mor.

278 ¶ † Dubiū modò manet: qualis actus sit considerandus: ille qui est inter regē concedentē, & filiū, vel ille, qui est inter patrē, & filiū? putamus optimè per magis cōmunem conclusionē esse distinctum, vt inspiciatur, cuius contemplatione facta fuerit cōcessio, vt si cōtemplatione filij, consideretur actus inter Regem, & filiū, & consequenter pater reuocare, vel alienare non possit: sed si cōtemplatione patris, tunc secundus actus consideretur, vt rex videat dare patri, & pater filijs causa mortis, & consequentor pater reuocare possit. ¶ Vis itaq; tota manet in cognoscēdo, quando cōcessio est facta cōtemplatione patris, vel cōtemplatione filiorum, pulchram vide theoricam. Affli. in c. 1. col. 5. nn. 18. de aliena. feud. pater, quæ à nemine prædictorū Doct. est citata, vbi dicit veram esse cōclusionē in hoc articulo: licet multis verbis dilatata, & obscure ꝑꝑ multas iurium allegationes, pro veritate inuenienda, vbi nec admittit differentiam expræssionis nominis proprij, vel appellatiui filiorū, sed in dubijs ꝓ quo sit cōiectura eius contēplatione cōcessionē factā esse cōcludit, & nulla existēte cōiectura cōtēplatione patris fuisse cōcessiū asseuerat, post Andr. ibi in §. si libellus.

279 ¶ † Et ex hoc infert do. meus Propat. do. Bla. Lanc. in d.c. volētes no.2. quòd cōtingere pōt, quòd quis feudū antiquum etiā cum clausula iuris frācorū alienare possit: puta si patri est feud. cōcessum cōtemplatione filij, filius illud alienare potest: sed verè in ꝑsona filij dicitur hoc feudū nouū & nō antiquum, subdit hunc esse notabilissimum casum, & esse feudum, quod per patrem alienari non potest, & per filium alienatur post mortem patris.

¶ ANTIQVVM Verò feu. ex pacto, & prouidētia, seu familiare, seu rectū nō hæreditariū, quod citrà ius, & nomen hæredis haberi potest, nec iure feudorum nec c. volentes regulariter alienari potest in præiudicium sequētium agnatorū, etiā assēsu domini c. 1. vbi Doct. de alien. feu. pater. c. 1. ibi, nulla ordinatione valēte de succ. feu. quem tex. latè examinat Camera. in c. imperialē fol. 23. in litera. v. & fol. 34. in litera. A. cū pluribus seq. & præsertim in lit. H. Soc. Nep. in cōs. 103. in causa istorū nu. 16. vol. 2. nec etiam ipsi domino in præiudicium agnatorū refutare potest.

Andr.& cæte.in d.c.1.de alien.feu.pater.
Soci.Nep.in loco pallegato. ¶ Non cap.
volentes alienatur: quia dicunt nostrates
hanc formã c.volẽtes repugnare, & com-
muniter d.c. intelligunt locũ habere for-
ma nõ repugnante quoniã in feudis tenor
inuestituræ principaliter debet attẽdi, &
280 deinde feudi natura: † nam ille cuicũq;
feudorum naturæ derogat cap.1.in fin.de
duob.fra.à cap.inuesti.quod Bal. ibi dicit
perpetuò esse notãdum c.1. in fin. de suc.
feu.cũ concord.per Cur.Iun.in tract.feu.
q.6.nu.29.p.1.& cõmuniter scribentes in
d.c.volentes. ¶ De qua forma tria tradi-
dimus exempla supra in prælud.puta pro
te, & liberis non adiecto nomine (hære-
dibus) & vbi extat clausula iuris frãcorũ,
quomodolibet dicat inuestitura,& vbi est
concessio pro te,& hæred.de tuo corpo.
legit.descende.vbi vide ibi.n.aliquantulũ
examinauimus:licet nõ esset materia præ
sentis c.si aliquẽ. ¶ Et sic illa vulgata reg.
quæ elicitur hodie ex cap.volentes,quòd
feuda effecta sunt alienabilia, sm cõmunẽ
opin. quam testatur Gram.decis.103.nu.
125.& quod non solum Principis:verum
etiam agnatorũ assensus remissus intelli-
281 gitur,cõmuniter limitatur: † nisi forma re
pugnet,quæ feu.ex pact.& prouid.faciat,
vt tunc alienari non possit. At nõ defece-
runt,qui contrarium voluerint,vt Princi-
pis dumtaxat, & non agnatorum assensus
remissus intelligeretur per d.c.volẽtes,&
consequẽter feuda in præiudicium agna-
torũ effecta non esse alienabilia. ¶ Prima
opinio, quòd agnatorũ assensus remissus
sit p c.volentes regulariter:nisi forma re-
pugnet, ratione munitur: quia Princeps
legem cõdendo, agnatis præiudicare po-
tuit, & voluit præiudicare. Secunda opi-
nio fulcitur.quia & si Princeps de absolu
ta potestate agnatis prę iudicare possit: tñ
nec de ordinata potestate potest,nec piu-
dicare voluit,nec præiudicasse psumitur.
282 ¶ † Pro prima opinione adducitur: Prin-
ceps legem condendo, potest dominium
ab altero auferre, & nullam pretij restau-
rationem facere tenetur etiam in feudali-
bus, & consequẽter nouam feudis naturã
tribuere, argu.l.2.§.exactis ff.de orig.iur.
vbi Bal. dicit tex. apertũ in auth. res quæ
C. cõmunia de leg. vbi per viã legis fidei-
cõmissarij fideicõmisso eis debito priuan-
tur fauore matrimonij.Bar.in l.fin. de ap-
pella.recipi,Imo.in cons.34.visis,& præ-
narratis in primo dubio. Alex.in cõs.112.
visis his col. antepen. vers. ad tertiũ argu-
mentũ vol.3.& cons.190.æterni nominis
col.5.vol.2.& cõs.124.super primo quæ-
sito col.3.vol.4. cons.180. maturè col.5.
lib.2.sm Io.Aloy. de Sept.in d.c.volẽtes,
& Dec.in c.quæ in ecclesiarum nu.21.de
cõstitut.Paris. in cons.91.nu.45.46.47.&
49.vol.1. & in cons.1.nu.48. & 49.vol.1.
Soci. in cons.10.visa quæstione nu.32.&
seq.inter consil.feud.vbi ex mente Bal. in
l.fi.in prin.ff. de sena.dicit.quòd facta cõ-
cessione,& translato domino rei cõcessæ
potest ab Imperatore lex apponi nõ ex l.
283 cõtractus, sed ex l.legis: † quia omnis
legum potestas est in Imperatoris pecto-
re l.qui fundus C.de om.agr.deser.lib.11.
& quia feuda Principis ex munificẽtia p-
ficiscuntur c.1.§.fin.in quib.cau.feu.ami.
Andr. in prælud.feu. & in hoc omniũ est
concors sententia. ¶ Confirmatur: quia
feudum est gratia, & non contractus c.1.
de feu.dato in vic.leg.comm.ergò facilius
tolli potest per Principẽ præsertim legẽ
cõdendo, sicut,& dominia quæsita mini-
sterio Principis,vel per modũ à iure ciuili
introductum: veluti vsucapione, & præ-
scriptione tolluntur. Ang.in l.lucius ff. de
euict.& sicut ius antequã sit delatum tol-
li potest. Paul. Areti.& cæteri in l. gallus.
§.& quid si tantũ ff. de lib.& posth. ¶ Et
hoc maximè procedet, si lex regia in hoc
regno trium brachiorũ regni cõgregatio-
ne generali in parlamento interueniente
condita fuerit, quæ omnibus derogat, cũ
sibi ipsis conditores præiudicent. Rapha.
in l. antiochẽsium ff. de priui.cred.sm Io.
Aloy.Sept.in c.volentes,qui dicit ita cõ-
suluisse in regno Sardineæ, & subdit.ꝙ cir
ca hoc mediũ omnes cõcordant, tàm pri-
mam, quàm secundam tenẽtes opinionẽ.
¶ At huic aduertendum,ꝙ hoc verum est
circà primum dictũ,ꝙ omnes cõcordant,
cũ per viam legis condendæ Princeps ali-
quid statuit: At contra ea, quæ in secun-
do dicto continentur, sunt cõmunes opi.
284 † nam feudum est cõtractus beneficiũ
in se continens, vt donatio, qui cõtractus
dicitur nominatus, vt declarat Curtius in
285 tract.feu.p.1.q.11. ¶ † Item dominium
Principis ministerio, vel per modũ à iure
ciuili introductũ sine causa etiã de pleni-
tudine potestatis tolli non potest, quoniã
dominiũ est de iure naturali:licet per mo
dum iuris ciuilis sit quæsitũ,est magis cõ-
munis opinio, à qua, nec in cõsulẽdo,nec
in iudicando recedendũ esse testatur Soc.
Nepo. in cons.120. nu.32.vol.2. Paris. in
cons.101.nu.70.vol.1. ¶ Et in specie feu
dum semel gratis cõcessum à Principe, ꝙ
sine causa reuocari non possit, latè Ias. in
cons.1. præsupponitur in facto per totũ,
& in cons.227. Carolus per totum vol.2.
266 † quia Princeps, vel Imperator pacta
quæ habet cum aliqua ciuitate, vel loco,
vel

vel alio seruare tenetur, & obligatur ex pacto, dicit esse cōm. tam legistarū, quàm canonistarum cōclusionem. Cy. Bar. Bal. & alij in l. digna vox. C. de leg. & in l. donationes quas diuus p illum tex. C. de dona. inter vir. & vxor. & concord. ibi; & latè multa congerit Neuiza in cons. 12. patres comederunt vnam nu. 23. inter consil. cū pluri. seq. vbi concludit, quòd non solum Princeps, & cæteri omnes: sed etiā Deus pacto ligatur. Alex. in cōs. 54. viso puncto lib. 4. imo etiā maligni spiritus, qui sūt mendaces pactiones, quas habēt cum hominibus seruāt, sm̄ Scotū in 4. sent. distin. 34. sm̄ Dod. in sua apologia, & exemplū vnius demonis ponere Barb. in cap. 1. de proba. ait. ¶ Sed de hac cōfirmatione nō curamus: quia principale fundamentum absq; hac confirmatione iuribus subsistit.

287 ¶ Secundò facit, † quia Princeps agnatis præiudicare voluit per c. volentes, & hic iacet punctus, & probatur in eod. met. c. ibi vassallus possit longius solito gaudere feudis intuitu seruitiorū: nam licetia alienandi per c. istud est in augmētum seruitiorum, ergò in extensione maioris facultatis alienandi, quam antea non habebat, esse debet, sed antea nō habebat facultatē alienādi: nisi in coniunctos, & in feudo nouo saltim licētia Principis, ergò vt amplietur solita alienandi facultas, & gaudij potestas non pōt intelligi: nisi quod ampliauerit in præiudicium descendentium, & agnatorū, vt absq; eorum assensu alienari possit, ità arguit Io. Aloy. de Sept. subdēs quod credit, quòd eodē modo voluit inducere Gualte. de Peternio. in interpretatione c. volentes in q. Sicilianæ, vbi tantum ponderat verba (*vt longius solito.*) ¶ Sed huic medio respōderi potest, quòd satis longius solito vassallus feudo gaudere poterit, dùm sine assensu Principis alienare poterit, quod antea sibi non permittebatur: nam solitum antea erat alienari semper Principis domini licentia c. imperialem de prohi. feu. alien. per Fede. & ità intelligendo cap. operatur, & ius cōmune minus læditur, quod semper attēdi debet c. dilectus de cosu. est bona glo. in l. damni la 1. §. his qui de dam. infect. & in l. fin. §. in computatione C. de iure deliber. Paris. in cons. 110. nu. 6. vol. 3. & cons. 84. nu. 13. cum seq. vol. 2. & absurditates quamplurimæ tolluntur. ¶ Præterea hoc c. volentes est cōditum intuitu seruitiorum, quæ à pdecessoribus præstita fuerunt, & eorū, quæ in futurū præstari poterunt, & eorū, quæ præstita fuerunt legislatori, vnde nō vi Principem maiorē habuisse affectionē possessoribus feudi, quam posteris successuris: sed omnibus æqualiter, & cōsequenter longius solito debent gaudere feudis, non solum possessores feudorum: sed etiā posteri successuri, qui in futurum seruitia do. Regi præstare poterunt, & aliter posteri successuri nō poterunt feudo gaudere: nisi feudum antiquum posteris conseruetur, & nō alienetur, & ità gaudium erit circà remissionē licentiæ Principis, & nō circà remissionem assensus agnatorū, & hæc est vera finalis ratio, qua hoc c. volentes conditum fuit, quæ causa, & ratio finalis anima est ipsius dispositionis. Bald. in l. maximum vitium C. de lib. præ. cum conc. per Deci. in cons. 227. nu. 7. & 8. & Paris. in cons. 73. vol. 1. ¶ Nec rationis ratione caret: cur ob seruitia non tantum præstita: sed etiam per posteros præstāda priuilegium alienandi feud. absq; licentia Principis concedatur: quia interest Principis seruitia sibi præstari potius per descendentes ab illo, cui ipse Princeps feud. concessit, quam per alios extraneos: quia Princeps dum feud. concessit sibi elegisse videtur vassallum, & eius descēdentes, & familiam quietam, & paratā ad præstandum sibi seruitia. Old. in cons. 178. factum tale, & cons. 237. Frec. in tract. de subfeu. baro. in tit. de orig. baro. nu. 89. fol. 8. qui dicit hanc familiā sibi domino magis gratam, & deuotā, & melius in lib. 2. q. 6. nu. 7. fol. 133. ¶ Tertiò ponderat idem Io. Aloy. de Sept. verba (*intuitu seruitiorum prædecessoribus nostris*) quib' inquit ostendi, q de feudis antiquis loquatur, & sic de illis, in quibus est ius quæsitū agnatis, præsertim quia cōstitutio, quā hoc cap. corrigit, de antiquis loquitur feudis. ¶ Ad hoc autem respond. potest, q loquitur de antiquis feudis hæreditarijs, quæ nō poterant alienari absq; regis assensu in præiudicium agnatorum. nisi domino assentiēte. Paris. in cons. 2. n. 36. vol. 1. post Io. Campeg. in cons. 11. inter consil. feud. & alios ibi citatos, vbi vult, q feudum hæreditariū inter agnatos sine superioris assensu alienari potest: licet ad maiorem securitatē consulit, vt fiat habito superioris assensu ibi in nu. 49. satis ergò erit, q illud, quod est dubiū iure feud. si solū esset ius feud. & nō const. regni, hodiè per hoc c. volentes est declaratum, vt sine licentia superioris feudum inter agnatos alienari possit. ¶ Imò audemus dicere, q feudum hæred. superioris licētia nō solum inter agnatos: sed etiā in extraneos alienari poterat iure feud. licet contrarium dixerit Paris. in d. cons. 2. nu. 50. vol. 1. & Deci. in cons. 208. nu. 9. & quāplures, & eadē ratio nos mouet, quæ eos coegit ad tenendū, q assensu superioris

ris feud. hæredit. in agnatos vlteriores in
præiudicium: proximiorum agnatorum
alienari poteſt, quæ eſt quia non tollitur:
niſi ſpes ſuccedendi, & in caſu iſto, cum in
extraneos alienatur non tollitur: niſi ſpes
ſuccedendi, quæ tolli poteſt. Neç obſt. ꝙ
agnati ſunt in inueſtitura contenti: quia
(vt eſt dictum) ſuccedere agnatos in feu.
eſt propter intereſſe domini, qui ſibi fami
liam quietam ad ſeruiendum elegit, Frec.
in tract. de ſubfeu. bar. lib. 2. q. 6. nu. 7. fol.
288 133. 30 † nec aliũ vaſſallũ inuitus accepta-
re cogitur. l. 1. ff. de offi. præf. ꝑtor. & con-
ſentiẽdo alienationi in extraneos fiendæ,
ceſſat hoc intereſſe, & eligit ſibi illum ex-
traneum in vaſſallum, nec agnatus inueſti
tura cõpræhẽſus aliquod ius habet, quod
ipſe dominus tollere nõ poſsit: quia ſuum
ius conſiſtit in ſpe; quod omnes fatentur,
quòd tolli poſsit, vt eſt dictum. ¶ Aduer-
tendum tamen eſt, ꝙ ſi hæc ratio eſt vera,
tota feudalis materia turbatur, & idẽ dici
poteſt in feu. ex pact. & ꝓuid. quia ibi nõ
tolleretur: niſi ſpes ſuccedendi, & tamen
tolli nõ poteſt cap. 1. de alie. feu. pat. ideo
alia eſt ratio: quia feu. hæredi. citrà ius, &
nomen hæredis haberi non põt, & hæres
geſta per defunctũ ſeruare tenetur. l. cum
à matre. C. de rei ven. vndè ſicut ꝓximior
agnatus non poterit reuocare feudum ab
vlteriori agnato, ità nec ab extraneo reuo
cabit in quẽ eſt facta alienatio, prædicta
ratione. Et aſſenſus ſuperioris ita require-
batur in alienatione feudi hæredi. ſicut
pact. & prouid. & ità ſi inter agnatos, ſicut
ſi in extraneos alienabatur, in caſu tamen
licito, vt eſt dictum, quia domini aſſenſus
interuenire debet propter ſuum intereſſe,
vt vaſſallum ſibi gratum, & deuotum ha-
beret, & ne diminuatur ſeruitiũ, vt patet
in c. imperialem in prin. ibi, *vndè debita
ſeruire amittebãt, & bonor, &c.* de prohi.
feu. alien. per Fede. quæ eſt ratio potiſsi-
ma, & generaliter militat in quocũq; feu.
& in quemcunq; fiat alienatio, ſiue in ex-
traneum, ſiue in agnatum: nam per aliena
tionem in agnatũ poteſt fraus fieri domi-
no in diminutione ſeruitiorũ, quæ licen-
tia per hoc c. eſt remiſſa. ¶ Inſuper hæc
licẽtia ſine aſſenſus Principis in alienatio-
ne feu. ſtrictius exigebatur per conſt. con-
ſtitutionem diuæ memoriæ lib. 3. quæ eſt
cõſt. Imperatoris Fed. ad cuius correctio-
nem eſt cõditum hoc cap. volentes, & re-
miſſa hæc licentia. ¶ Nec quid paruum
eſt cõceſſum per hoc cap. vt aſſenſus Prin-
cipis remittatur: quoniã nõ ſemper ꝙ pe-
tebatur regis aſſenſus in alienatione tene-
batur Princeps illũ concedere: niſi in cer-
tis caſibus, vt habetur late ꝑ Frec. in tract.
de ſubfeu. baro. in prima autho. baro. ver.
pluribus autem modis poſſet limitari, vbi
limitat xxx. modis conſt. conſtitutionem
289 diuæ momoriæ. ¶ † Prætereà ſi hanc ſe-
quimur interprætationẽ, ſequitur abſur-
dum, ꝙ Rex ob ſeruitia prædeceſſoribus
præſtita de alieno remunerationẽ faceret
remittẽdo agnatorum aſſenſum, quod nõ
eſt regiæ liberalitatis, vt dicetur infrà in
octauo medio contrariæ opin. ex mente
Barba. ¶ Quartò d. c. volentes dat facul-
tatẽ teſtãdi, ergò loquitur de feudo, quod
ad alium poſt eius mortẽ ſpectat, ſm̃ Gul.
de Pern. ibi, quaſi ſentiens de quo teſtari
nõ poterat. ¶ Sed ad hoc reſponderi po-
teſt, quòd loquitur de feudo hæreditario,
quod ad proximũ agnatum pertinet ſi de
eo diſpoſitum fuerit in extraneos, in quos
diſponi non poterat abſq; Principis aſſen-
ſu, vt dictum eſt ſuprà. ¶ Vel loquitur de
feudo antiquo quod nõ habet agnatos pu
ta: quia omnes ſunt mortui, & ſucceſſorẽ
fiſcum habebat de quo diſponere non po
terat, vt modo diſponere poſsit per d. cap.
volentes, vt refert Io. Aloy. de Septi. in d.
cap. volẽtes poſt prin. ¶ Quintò ponde-
rant verb. (*nunquã per noſtrã Curiam in-
fringẽdam*) quibus dicunt reſultari, quòd
reuocans audiri nõ debet: quia confirmat
titulum recipientis. ¶ Sed facilè huic re-
ſpondetur, vt non infringatur alienatio fa
cta ſine Principis aſſenſu: quia Principis
aſſenſus eſt remiſſus: ſecus ſi nõ interuenit
aſſenſus agnatorũ: quia poterit reuocari,
ex quo nõ eſt agnatorũ aſſenſus relaxatus.
290 ¶ † Sextò cap. volentes eſt fauorabile, &
gratioſum, & conſequẽter latè interpræ-
tandum c. regni deuotos noſtros, & l. fin.
ff. de cõſtitut. prin. nam rex dando patri-
bus hanc alienandi facultatem filij paren-
tibus obedientes erunt, & nec præſumen
dum eſt, ꝙ parentes velint filios ſinè cauſa
feudorum ſucceſsione priuare, & in hoc
vertitur fauor feudatarij: ſed ſi ſupererit
neceſsitas, Princeps voluit, vt parentibus
ſuccurratur eorum in neceſsitatibus: quia
eorum contemplatione, & non filiorum,
quorũ ſeruitia, nec merita cognita erant,
cũ feuda fuerunt donata, & ideò in filiorũ
præiudiciũ lex iſta facta fuit, ſm̃ Gualter.
qui ità concluſum fuiſſe dicit in cauſa Ci-
minnæ. ¶ Sed huic medio reſp. Barba. ꝙ
ſi conditor. l. habuit reſpectum ad fauorẽ
patris, etiam reſpectum habuit ad fauorẽ
filiorum: quia fauor filiorum fauor patris
eſt: quoniam pater, & filius vna, & eadem
perſona cenſetur. l. fin. C. de impub. & ali.
ſubſti. l. 2. C. qui ven. æta. ſe excuſ. lib. 10.
etiam viuẽte patre, & illud quod vnus ha-
bet, alter cenſetur habere. Bart. in l. cum
ſeruus.

feruus.C. de agri.& censi.lib. 11. & quod vni placet alteri placet.l.si operatur.ff. de oper.liber.Bald. in l.sciendum.ff. qui sat. coga.l.non plures.C. de sacr. san.eccle.& facit.l. in suis.ff. de lib.& posth.quod voluit philosophorũ princeps Arist.8.ethic. & quod sacro scribitur euangelio audita est vox in rama,ploratus & vlulatus multus,Rachel plorãs filios suos,& noluit cõsolari: quia nõ sunt.Matthe.c.2.ergò non est credẽdũ,quod rex voluerit ita disponere eo casu, quo tenens feudum à Curia
291 filios haberet, so † quod.n.non est verosimile,est quædam falsitatis imago, Bald. in l.1.C.de serui.fug. ¶ Septimò ponderatur rub. sub. qua situatur d.cap.volẽtes quæ generalis, est (de alienatione feudo-
[B] rum,) ergò quodcunq; [B] feudũ cõpræhendit: nam ex rubrica licitũ est arguere, vt concluditur in rubr. ff. si cert. petatur. Nec obstat,quòd cap.sit correctoriũ:q̃m verbum in correctorijs prolatũ in casu in quo corrigere debet,late est interprætandũ,& in alijs casibus restringi debet.Gul. de Pern. in cõs.8.repetamus col. 3. qui nil allegat,idem Io.Aloy. ¶ Huic vero medio responde, quòd licet alias rubricæ legis,vel statuti habentes orationem perfectã posint pro decisionibus allegari,sicut nigrũ vt rubr.C.de fide iussor.do.da.& in rubr.ff.quod quisq; iur.Soci.in l.1.col.2. nu.16.ff.si cer.pet.cũ concord.per Franc. Niconitium in rub.C. de ædend.nu.1.& 2.fol.63.vol.7.repe. tamen si non habent orationem perfectã pro decisione allegari non possunt: quia solum tendunt ad demonstrandũ materiam nigri,vt in rub. de secund.nup. Ant.in procem. decre. Alex. in cons.6. attentis verbis col.1. post prin. vers. sed præmissis vol.6.vbi dicit talem esse rub.C.de eden.sed hic,quò ad hoc:an sinè assensu agnatorum,vel Principis,vel cum eorum cõsensu an alienetur feudum est imperfecta rubr. quæ tantum dicit de alienatione feudorũ: nigrum enim posset de alienatione feudorum tractare,& modum tradere quomodo debeant alienari: an consensu Principis, vel agnatorum.
292 ¶ Prætereà dato, quod rubr.perfecta, & generalis esset,resp.quòd nõ est incõueniens,vt quãdoq; rub.sit generalior nigro glo.in rubr.instit. de iust.& iure.per rub. C. de relig.& sump. fune.& aleæ lusu: nã ibi nil in tex. de ludo aleæ, sicut ecõuerso contingit quãdoq;rubr.strictior est nigro vt ff.solu.mat.& quemadm.dos pet.& in nigro habetur, etiam quãdo petatur constante matrimonio.l.si constante.ff.eo.cũ concor.p Io.Hannibal.in rub.ff.de vsufru. nu.12.fol.33.vol.5.rep. ¶ Octauò allegantur quędam priuilegia Reg. Federici, quæ Gual.vidisse (fertur) per quæ mentẽ Reg.Federici d.c.volentes conditoris declarari dicitur, quòd noua natura feudis hodiè data sit,& alienabilia sint effecta,& priuilegiũ fuisse feudi Grassuliati, vbi idẽ Federicus declarat, ꝙ de feudo antiquo alienatio fieri potest per cap.volentes, & Abba. de Platamono in allegatione feudi Furnaris,& Gul.de Pernãa cons.4.quondam serenissimus circa finẽ, & aliud priuilegium fuisse feudi Passaneti,& quidam afferunt etiam vidisse priuilegiũ Mitimæ alias Ciminnæ concessum Masullo de Salomone,in quo Rex Federicus institutionem de extraneo factam confirmat,dicendo hoc procedere: quia feudũ concessum fuit pro te, & hæredibus, Cognita tãdẽ hac Principis mẽte tenaciter omnes hunc intellectum amplexi fuere. ¶ Respondet huic Barbatia, quòd hæc priuilegia extrà personas in his contẽtas trahi nõ debent: nisi Rex id declarare voluerit in d.priuilegijs,quod non est factum,nec ista priuilegia ait habere illas sollemnitates, quæ requiruntur quando Princeps legem facere putat generalẽ.l.fin.C.de leg. ¶ Insuper nos aliter responde e non possumus: nisi per verba quæ percipimus eorum qui illa viderunt: quoniã nos nõ vidimus,quibus videtur hæc priuilegia nõ obstare: quandoquidẽ licet dicatur,quòd feudum antiquũ alienari potest per cap.volẽtes, quod iure feudorũ alienari non poterat, potest esse verum,si feudũ sit hæreditariũ, quod iure feudorũ absq; assensu superioris alienari non poterat c.1.de alien.feud.pater. & c.1.§.titius quib.mod.feud.ami. Paris. in cons.2.vol.1.Et hoc patet etiã per illud priuilegium Ciminnæ supra in contrariũ adductum, dũm ibi institutio facta de extraneo cõfirmata fuit ratione: quia feudũ cõcessum erat pro te,& hæredibus,quod indubitanter hæreditarium est sm̃ communem opinionem quam testatur plures cumulans Arius Pinnel. in tract. de bon. mat.p.3.nu.99.fol.556. vnde nimirum si senserit Princeps in d. priuilegijs feudum in extraneos esse alienabile per c.volẽtes, nec p hoc sequitur,quòd feuda quæ ante c. volẽtes etiam Principis assensu alienari non poterãt vt in d.c.1.de alien.feu.pate. ꝙ hodiè alienari posint per d.c.volentes. ¶ Nonò in medium afferunt quandã sententiam latam per inclitum infantem Io. Ferdinandum vicarium & locumtenentẽ in regno,pro Maiestate genitoris eius Alfonsi,seu fratris causa cognita, & disputata in pleno consilio: sed vt refert Gualterius terminauit nõ obstantibus opinionibus

bus Doct.ipsius Gualterij Archiep. Vbert. Io. de Ansalono, & aliorum, vt c. volentes intelligeretur sm̃ Saccurafam, vt feudi sim pliciter, vel pro te, & hæred. concessi, vel præscripti alienatio fieri posit in præiudicium sequentium agnatorũ mag.cur. in sua cõtraria persistente opinione in quæstione Baroniæ Vicaris, vbi quidā de Valguarnera alienauit feudum in quēdam de Talamama quam sententiam, & determinationem: licet eo tempore doc. & periti regni eam nõ approbassent, & ea sibi iniqua visa fuisset: tamen deindè inuētis priuilegijs de quibus suprà meminimus oẽs periti regni eā secuti fuerunt. ¶ Nec deficit Barbatia huic medio respondere, ꝙ hæc sentẽtia fuit lata de consilio procerũ d.infantis, quæ meliori consilio retractari potest, est tex. singu. cum glo. in l. diui fratres. ff. de iur. patro. quoniam erronea sententia, & notoriam cõtinens iniquitatem est nulla: tametsi cõtra ius partis lata existat. l. si pars. ff. de inof. testa. nec est ad-
294 miratione dignum: † quoniā quādoq; bonus dormitat Homerus. l. recusari. ff. de acq. posse. glo. in cap. ne quis 32. q. 7. vnde dicitur, quòd sententia in melius cõmutatur cap. notitiā 35. q. 9. nam, & Beatus Paulus Apostolus mutauit sentẽtiam, & dixit. *si circuncidimini nihil prodest nobis christianis*, de quo per glo. ibi ver. sapientis est mutare propositum de bono in
294 melius. l. nunquam. C. de coll. ¶ † At nos respondemus aliter; quòd Papæ, Imperatoris, vel alterius Principis pronuntiatio contra legem generale ius non facit, Bald. & Ange. cons. sanctissima regina. Præpo. in c. 1. §. & quia nu. 69. de his qui feu. dar. pos. Tiraq. in tract. primogen. q. 40. n. 165. vbi etiam subdit, quòd Principis pronuntiatio vt vim l. habeat, fieri debet cum causæ expssione. Imo. in c. 1. in prin. extra vt eccl. benefi. Card. Alex. in d. cap. 1. §. & quia col. pe. vers. ꝓtereà ad hoc primo tit. feu. nuncupatim. Abb. in c. in causis col. 2. vers. & circa hāc de re. iu. arg. à cõtra sensu illius tex. & l. vl. C. de leg. Alex. in l. apud iulianũ. §. vtrum col. 2. vers. quarto no. ff. ad treb. ¶ Insuper nos nõ putamus iniustè latam: sed iustissimè, & contr. op. non refragari, si forma feudi fuit pro te, & hæredi. quæ feudum facit hæredi. quod iure feu. tenemus superioris assensu, etiā in extraneos alienari posse, vt superius est dictum: licet secus si feudum fuit præscriptũ & informæ, vel simpliciter concessum, vt diximus suprà q. quæst. 4. & inferius apertius ostendetur. ¶ Decimò, & vltimò dicunt nostrates regni hanc interꝓtationem nos sequi debere: siquidē ex ea triplex resultat vtilitas: Principi, vassallo, & emptori. Princeps decimam, vassallus laxas alienandi habemus, emptor securitatem habet, & hāc partem tenet Bern. de Medice, cuius opinio esse dixerunt, & seq. Gul. de Perin. in d. c. volentes, & in cons. 6. viso casu, & cons. 4. quondā sereniss. & cons. 8. repeta. Gual. Epis. Vbert. Adam de Afinudo longo tēpore iud. mag. reg. cur. & fisci patro. Abb. Platamon. in allega. cau. Furnaris. Blas. de S. Ange. Io. Aloy. de Septi. qui ait vsq; ad eius tēpora solere disputantes audiri: sed hæc opin. pro canonizata habetur Pet. de Greg. in tract. conce. feu. p. 6. q. 2. vers. extendo. ¶ At huic vltimo persuasiuo fundam. Barb. resp. ꝙ non refert Principis vtilitatem allegare: quoniam nõ est regiæ liberalitatis locupletari cum iactura aliena, & altercationis occasionē inter fratres da re. l. cum oportet. §. cum autē de bo. libe. l. cũ pater. §. dulcissimis de leg. 2. & si hoc esset, in secundogeni. vel in alios alienari, & in patris perniciem cadere posset, quia, si filius patrem inclinatum ad alienādum videret, cũ veneno negare posset, & exēplo pessimũ esset. l. 1. in prin. ... ad mace. ¶ Nec ꝙ sit vtile vassallo: quoniam latior ista potestas alienādi, viam dissipandi bona tribuit, & è diuite pauper efici, & nõ solum ad eius: sed etiam ad reipublicæ resultaret interesse: nam interest reipublicæ, ne re sua quis male vtatur. §. sed & maior insti. de his qui su. sui, vel ali. & etiā locupletes habere subiectos. §. cõsiderauimus in auth. vt iud. si. quoqu. suff. ¶ Nec vtile emptori esse debet: imò pcium amittere debet, qui præ oculis neq; Deũ, neq; iustitiam habet, honore feudi agnatos priuare, & familiam illam in dedecus, perni-
295 ciem, & paupertatē deducere: † est. n. sordescere, in paupertatem venire. l. quisquis. C. ad l. iul. maiest. & Diuus Augustinus de ciuita. Dei ait, ꝙ Deus, & honor per diuitias conseruatur, & alia multa cõgerit, quæ breuitatis gratia omittimus. ¶ Pro secunda opinione multa stringunt sm̃ Barba. in d. c. volentes, cuius repetitio est inserta in cons. in causa Sclafani, quod ad pennā habemus circa primu dub. de comitissa Calatauuliottæ, vbi latè, & deniq;
296 cũ hac secunda opin. cõcludit. ¶ † Primo l. noua, cum abrogat. antiquā de ea specificam expssaq; mẽtionē facere debet, tex. melior de iure in l. fi. C. de ind. vid. tol. quē allegat pro sing. Roma. in auth. similiter. C. ad l. fal. ad fin. & probatur in l. si quis in prin. ff. de leg. 3. imò abrogatum catenus intelligitur, quatenus in l. corrigente exprimitur. tex. est sing. cum glo. in l. 1. ad fi. vbi Bal. C. de la. li. tol. præsertim quia

nemo

nemo sinè voce dixisse existimatũ.l.labeo in fin.ff.de supel.lega.Casiodorus aiebat: nullũ nostræ mẽtis maius testimoniũ,quã verborũ qualitas ĩspecta.Bal.in rub.extra de test.& in l.voluntatis.C.de fideicõ.Sed in c.volẽtes,nõ de agnatorũ:sed de Princi pis assensu licẽtiaq; mẽtio fit,vt absq; Regis licẽtia alienari feudũ posit, ergò Prin cipis tm̃,& nõ agnatorũ assensus est remis sus, & hoc mediũ dicit ponere gladiũ, ad
297 radicẽ. ¶ Secundò †verosimile,ꝙ nõ est, ab aliquo fieri nõ est p̃sumendũ,& multo minus à Principe,q vult oẽm actũ suũ à foro fori,& foro poli regulari.Bal.in l.1.ff.de
298 cõst.prin. † Sermones.n.nostri,vt magnus, ait Auerrois verbis,& non actis,& verosimilib' adaptanũ.l.si ità quis vers.nemo sanus.ff.de euict.rub.C.de pbat.l.fin. C.de edict.diui Adri.tol.l.1.C.de ser.fug. Bal.in c.afferte de p̃sump.sed nõ est verosimile, ꝙ Prĩceps ius tertij tollere voluerit, vndè dixit tex.valde singularis,& ità pon deratus in l.cũ auus.C. de ema.lib.ver.nõ
299 est moris nr̃i,†ꝙ nõ est de more Principis tollere ius tertij c.extraneũ de auth.& vsu pal.l.dotalẽ.ff. de testa.mil.l.ei.§.merito, & l.si qs à Principe ff.ne qs in lo.pub.Bal.
300 in l.1.ff.de cõst.prin.q dixit, † ꝙ si appareat,ꝙ Princeps velit iuri alterius dero gare, p̃sumitur in modico velle derogare. l.quoties.C.de pci.imp.of.ergò nõ est p̃sumẽdũ, ꝙ Princeps statuere voluerit, vt in p̃iudiciu agnatorũ aliẽatio feu.fieri posset
301 ¶ † Tertiò cũ in actu celebrando cõsensus alicuius reqrit̃,si Princeps illũ cõsensũ tol lere vult,illu simpliciter loqndo nõ exclu dit:nisi verba cõsueta põat vidz,vt libere hoc faciat. arg.c.1.in ver.libere, de sepul.
302 vbi habet̃,† ꝙ fr̃es minores,& p̃dicatores
303 audiũt liberè cõfessiões,† & p illã dic.(liberè)sinè parrochialis p̃sbiteri licẽtia fieri posse intelligit̃, ꝙ secus esset si d. (liberè) non esset,p quo est tex.in c.1.de reg.iur.
304 lib.6. †vbi ingressus religionẽ infra annũ liberè põt exire sinè p̃lati licẽtia c. statuimus in verbo liberè de reg.iu.c.fi.§.sanè de testi.in 6.c.2.de pcu.in 6.c.lator.de
305 hom. †& in alienatione feu.iur.feu.nõ solũ Principis: sed ẽt agnatorũ assẽsus req rit̃ c.1.de ali.feu.pa.& de licẽtia dñi est c. 1.§.si cliẽtulus de ali.fe.c.1.qual.olim feu. ali.po.in prin.in ver.si vassal.c.1.§.illud q̃ fui.pri.can.ben.ami.c.1. de consuet.rect. feu.in prin.c.inter pares.§.similiter de le. Cor.c.1.§.pfectò quid.iur.si post ali. feu. vassal.id rec.c.1.de feu.nõ habẽ.ppr.nãm c.ĩperialẽ de ph.feu.ali.p Fede.c.1.quib. mo.feu.ami.Sed in casu isto in c.volentes nõ est dictio (liberè)sed tm̃modo dr̃ (sinè pmissione nr̃æ celsitudinis)ergò sequit̃,ꝙ Principis dumtaxat,& nõ agnatorũ assensus est remissus. ¶ Quartò (& hoc mediũ dicit habere neruũ,cui vniuersus mundus non respondebit) nam alienatio feudi nõ valet, etiã dñi voluntate: nisi cõsentientibus agnatis.tex. ad literã in c.1.de ali.feu. pat. ponderando verba (consentientibus
306 agnatis,) †quæ absolutè prolata cõditionem faciunt .i. si consenserint agnati.l.testatore.ff.de condi.& demo.& tu adde ꝙ hanc verissimã, & cõmunẽ opin.testatur
307 Vince.Salui.in rub.ff.solu.mat. † quæ conditio adimpleri debet in forma specifica.l.qui hæredi,& l.meuius.ff.de cõdi.& demo. sed c.volentes nil, dicit de agnatorũ assensu,de quo specificà facere debebat
308 mẽtionẽ,ergò &c. ¶ †Adducitur etiã in simil.quia gñalis priuilegiorũ abolitio priuilegiu speciale alicui hominũ generi concesũ non tollit.glo.cũ tex.sing.in l.de decurionib'.C.de silenti.lib.12.Bal.in c.sancimus quo tẽpore miles, & in l.nõ plures .C.de sac.san.eccl.& in l.1.C. de iust.cod. cõp.& in l.dotalẽ.ff. de testa.mili.c.1. de rescrip.c.graue. de offi.or.c.veniẽs. de p̃scrip.Roma.in l.si verò.§. de viro.ff.solu.
309 ma. ¶ †Quintò vltrà Barba.ponderari solet pronomen (suum) in d.c.volẽtes dùm ait,ꝙ feudatarius põt alienare feud.suum: sed feud.quod agnatis post mortẽ eius debetur nõ est suum c.1. de suc.feu.pate.itẽ non suum: quia non sua: sed ascẽdentium probitate acquisitũ c.1. qui test.su.ne.ad.
310 pro.nou.inuesti.† Huic tñ resp.Io Aloy. Sept. ꝙ imò feu.quod habet agnatus post mortem vassalli, suum .i. ipsius vassalli dr̃ quia in vita ipse tale feu. reiuẽdicare põt,
311 arg.l.quitus.ff.de au.& ar.le. ¶ † Insuper respo. non restrictiuè: sed potius demonstratiuè appositũ cẽsetur,vt in dubio p̃sumitur. Bart. in l.centurio col.pen.vers.q. inter p̃dicta ꝙ si verbum ff.de vulg.& pu. Ange.in l.fin.§.titia.ff.de alim.& cib.leg. ꝙ manifestius ostenditur ex ver. pcedentibus largioribus in prin. d.c.volentes ibi feuda tenentes,quibus seqẽtia verba declarantur non restrictiuè: sed demonstratiuè posita fuisse, arg.l.vnũ.ff. de pe.hæd.
312 ¶ †Sextò lex noua corrigens strictè debet intelligi,vt minus ius cõmune corrigat.c. cũ dilectus de consue. Bal. in c.1.§. porrò qual.olim feu.alie.po.vbi in terminis ait, ꝙ statutũ feudorũ alienationẽ permittens in agnatorũ p̃iudicium permittere nõ vr̃.
313 ¶ † Septimò q vnũ dicit aliud negat.l.cũ p̃tor.ff.de iud.p̃sertim in correctionibus,
314 †vbi correctio semp est euitanda.l.sancimus.C. de testa.l.pcipimus.C. de ap.c.cũ
315 expediat de elect.in.vi. † vbi lex noua per legem antiqua potius distingui solet,

quã eã corrigere.l.nõ est nouũ,& l.seq.ff. de leg.l.si idẽ.ff.qui sa.cog.auth.offeratur cũ ibi no.C.de li.contesta.l.2.C.de noxal. Sed c.volẽtes corrigit const.Federici proaui cõditoris,quod est cap.imperialem de pro.feu.ali.quod c.inhibet alienationẽ respectu assensus dñi,& nil aliud dicit, ergò aliud negare vr: correctionẽ c.1.de alien. feu. pater.vbi aguatorũ assensus in alienatione requiritur, & non dñi assensus solus
316 sufficit. ¶ † Adducitur ad hoc simile,quod tradit And.in d.c.1.de alie.feu.pat.n.5.ꝙ illud , quod disponiť ꝑ d.c. ꝙ alienatio in proximũ successorẽ,absq; dñi assensu fieri possit nõ corrigitur ꝑ const.cõstitu.lib.3. quæ indistinctè feudorũ alienatiões absq;
317 Principis assensu ꝓhibet,& subdit,† ꝙ ità vtimur in regno: qm̃ veterũ legũ regulis relinquitur,quod specialiter nõ exprimiť ꝑ l.pcipimus.C. de appell.Coaceruať etiã autho.glo.in c.1.§.sed si res in verbo proximior,ꝑ quos fiat inuest.quæ vult,ꝙ per generalẽ dispositionẽ c.imperialẽ de ꝓhi. feu.alien.ꝑ Feder.correcta nõ intelligitur
318 dispositio d.§.sed si res. ¶ † Imò est q̃ dubitat, vt ipse Barb. qui fuerit iste proauus cõditoris c.volẽtes,& dicit ꝙ nescit an Fe dericus Barbarussa: quia si fuit iste,nõ fuit correctũ c. imperialẽ, ꝙ est Federi. primi qui fuit auus,& nõ proauus,& iste consti. ꝓaui correxit , vñ cogitat à fuerit Lotha.
319 ¶ † Octauò ratio in legis interpretatione principaliter est attendẽda,arg.l.quod dř ff.de pact.qm̃ l.anima est ipsa ratio.l.cum mulier,vbi Bal.ff.solu.ma.Bar.& Bal.in l. nõ dubiũ.C.de leg.sed ratio istius c.volen tes, quare feud.alienatio ꝑmitti,fuit seruitiorũ intuitus,q̃ regi pſtãtur.
320 † Et regiã decet liberalitatẽ seruitia sibi pſtita de suo,& nõ de alieno remunerare,remitten do suũ, & nõ agnatorũ assensũ, & hoc rõi
321 cõsonũ vř:pſertim † q̃a Principis beneficia latè contrà eũ,& strictè aduersus tertiũ sunt interptanda c.q̃a circa,& c.cũ capell.de priui.glo.& Doct.in l.fi.C.de cõst. pri.l.2.§.merito,& §.si qs à Principe ff.ne q̃d in loco pu.c.cũ dilectus vbi glo. fin. ad fin.fm̃ Inno.de cõst.Gul.de Per.in cõs.14.
322 in cã fisca.col.fi. ¶ † Nonò,lex noua indistinctè loq̃ns, vt c.volen. legẽ antiquã distinctè loq̃ntẽ non restringit.Bal. in l. oẽs populi.ff. de iu.& iur.Ancha.in c.1.q.14. membr.4. de const.sed potius lex noua ab antiqua distinguiť.Io.And.in add.ad Specul.de execu.senten.§.postremo.Anch.in
323 d.c.1.q.14.mẽbr.1.vbi vult, † ꝙ si vnũ statutum dat certã sententiandi formã,& aliud statutũ vult , ꝙ sententia executioni mãdetur nõ obstãte aliquo statuto,senten tia in qua forma primi statuti seruata non fuerit executioni nõ mãdabitur: nec inducitur legũ correctio:nisi expsse dictũ sit,vt supra est dictũ,& ait Bart.in extrauag. ad reprimendũ in verbo nõ obstãtibus.And. in c.1.de alie.feu.pat.est bonus tex.in l.1. C.de edi.diui.ad to.& in l.1.in fi.C.de lati. liber. tolle. ¶ Eleganter hæc adducit Corneus in cons. pro dña Iohanna de Imbardaxi, in Comitatu Sclafani subdens,ꝙ miratur cadere in mentẽ alicuius sani capitis, ꝙ legislator voluerit in aliquo agnatis ꝑiudicare,& iura antiqua (nulla de eis habita mentione) corrigere, vt refert Io. Aloys.de Septim.in d.c.volentes in prin.
324 ¶ † Decimò Principis intẽtio semp est,vt nemini fiat iniuria ex dispositione sua, ẽt si sit clausula motu ꝓprio Bal.ꝑ illũ tex.in c.ad aures de rescrip.est tex.in c.dilecto đ verb.sign. Abb.in c.1. de iudi.col.15.post Cald.in cons.1.col.4.sed aliter d.c.intelligendo iniuria fieret agnatis absq; eorũ voluntate eos feudo priuare, ꝙ aborret c.1. de ali.feu.pat.ergò agnatorũ assensus non
325 debet intelligi remissus. ¶ † Vndecimò feudũ absq; agnatorũ assensu alienatũ non obstãte dñi licẽtia agnatis aperitur d.c.1. de ali.feu.pat.cõiter Doct.c.1.de suc.feu. post glo.in verbo partẽ.Bal.& cæt.in c.1. §.fi.q̃ fuer.pri.cã be.ami.latè Alex.in cõs. 26.col.pe.vol.5.& plenius in cõs.128.eo.
326 vol. † vbi vult,ꝙ data licentia ailenãdi intelligiť cõsentiẽtib' agnatis : sed hoc intellige,ꝙ aperitur agnatis post mortẽ alienantis:sed nõ in vita.And.in c.1.nu.3.per quos fi.inuest.vt diceť infrà. ¶ Hanc tãdẽ opinionẽ tenent Andr.Hiero.Gor.q̃ fuit adiunctus mag.reg.cur. in cã Vicarii tem pore incliti infantis,& refe.Gual.fm̃ eã iudicasse in cã Cimin. & mag.reg.cur. iudicasse ꝑ 13.annos,& Io.de Ant.cõtẽporaneum d.Gual.in d.c.volen.& Gul.Per.in cõs.6.viso casu.Corn.& Bal.de Peru.in d. cõs.in cã comitat' Sclafani vbi d.c.volen. interptarunt Barba. q̃ dicit, ꝙ oẽs periti. regni errarũt,& ità de apto iure sibi dicẽdu vř,& Io.Alo.Sep.licet cõtrariã sequať opin.tñ dicit, ꝙ tenẽtes hãc opi.credit,ꝙ nõ ponãt os ad cælũ,& dicit,ꝙ fm̃ istũ intellectũ õnia resideret ĩ dispositione iuris cõis feudorũ,& esset considerãdum:quid importet verbum hæres de iure cõi an faciat feudũ hæred.ità,ꝙ alienari possit:qm̃ in hoc locum haberet c.volentes: quia nõ requireretur:nisi Principis assensus. ¶ At õnibus his medijs ipse Io.Aloy.vnico ver bo respondet,dicens,ꝙ pdicta tendunt ad ostẽdendũ,ꝙ noluerit Princeps ꝑiudicare agnatis,ꝙ cõtrariũ ipse demonstrasse asserit pluribus in locis rub.& tex.c.volentes ponderãdo videlicet, ꝙ Princeps agnatis

præiudi-

ꝑiudicare voluit, vt est relatũ in prim. opi.
327 ¶ † Quid tenedum in hac Docto. contro-
uersia? nempè nobiscũ animo plurimũ vo-
luimus quomodo cũ prima opinione, quę
frequẽtiori Docto. calculo apꝓbatur con-
currere possemus, & nec cãm inuenimus,
qua eã sequi deberemus, ideòq; miramur,
sicut & Curn. miratur, ꝙ in mẽtẽ alicuius
sani capitis cadẽ posit, ꝙ legislator agna-
tis p.c. volẽtes ꝑiudicare voluerit, & ideò
nõ ab re dixit Barb. in loco ꝑalleg. sentiẽs
328 nullo iure hãc cõclusiõẽ ꝓbari, † ꝙ eru-
bescimus, dũ sine lege loq̃mur. l. illã. C. de
329 colla. cũ simi. † Et si a dño nostro Iesu
Christo exordiri volumus quocũq; suo in
sermone authorit. sua dicta semꝑ euiden-
ter ꝓbauit, cũ. n. tentaretur à diabolo, re-
spõsu ab eo datũ est: scriptũ est. n. nõ in so-
lo pane viuit homo, & optimè Hieron. in
330 ꝓlog. Biblie dixit: † omnis Christi actio
nostra fuit istructio. c. significasti de elect.
¶ Sed ne vos hoc turbet, ostẽdere nitemur,
ꝙ nulla, aut minima est differentia: an pri-
mam, cũ limitatione, vel an secũdã sequa-
mur opin. & primò cãs erroris assignabi-
mus, deindè manifestũ subdemus sensũ:
causã. n. erroris fuit, ꝙ tenentes primã opi-
nionẽ ꝓsupposuerũt, ꝙ forma ꝓ te, & hæ-
redib', vel alia vbi adiectũ esset nomẽ hæ-
redibus nõ faceret feudũ hæreditariũ: sed
nomẽ hæredibus exponi debuisset. i. filijs,
331 vel liberis in mã feudorũ: † sed hoc ve-
rũ, cũ nomẽ hæredi. exprimitur à lege, vt
tũc ꝓ liberis exponatur, & faciat feudũ ex
pact. & prouid. secùs si nomen hæredibus
exprimat ab homine: q tunc facit feudũ
hæreditariũ, siuè dicam' hoc esse ratione:
332 † quia potentior est hominis quã legis
expsio. Sali. in l. 1. §. exactio. C. de re. vxo.
acti. Barb. in d. c. volẽtes in verb. absq; per
missione col. pe. siuè dicam' esse ratione:
q̃ expssum plus operatur, quã tacitũ. Ca-
mera. in c. ĩperialẽ §. ꝑterea ducatus col. 8.
& 9. ver. quo verò ad fiñ caput fol. suprad.
333 ¶ † Vel ꝓsupposuerunt, quòd forma, vbi
est adiectũ nomen hæredibus faceret feu-
dũ hæreditariũ, vt haberi nõ potuisset ci-
trà ius, & nomen hæredis, vt est magis cõ-
munis opinio, quã testatur dicẽs etiã esse
veriorẽ. Did. Coua. lib. 2. varia. resol. c. 18.
conclus. 6. ver. idẽ omninò, cũ conc. in ꝑl.
nu. 285. ¶ Sed nõ ꝓsupposuerunt, ꝙ feu.
hære. in extraneos alienari posit iure feu.
sed tñ in agnatos etiã vlteriores, vt ꝑ mul
ta cõclud. Paris. in cons. 2. redẽpto. nu. 36.
vol. 1. vbi ait, ꝙ feu. hæred. extrà agnatos
ꝓhibitũ est alienari, sm̃ Bal. in c. 1. in fi. de
suc. feu. & Dec. cons. 390. n. 6. in fi. Fel. in
c. quæ in ecclesiarũ col. 29. & seq. de cõst.
& c. cũ cõtingat de offi. delega. Cur. Iu. in
334 tract. feu. p. 4. q. 67. & seq. ¶ † Imò credi-
mus, quòd nec ꝓsupposuerũt, ꝙ inter aga-
tos vlteriores tale feu. hæred. alienari pos-
set in ꝑiudiciũ ꝓximioris agnati, cuius cõ-
trariũ cõcludit Paris. in d. cõs. 2. n. 45. vol.
1. vbi vult, quòd feu. hæred. quis alienare
põt in vlteriores agnatos postponẽdo ꝓ-
ximiores, & ꝓximior alienationẽ reuoca-
re nequit. citat Dec. in cõs. 395. col. fin. &
facere ꝙ tradit Soci. in cons. 49. capio pri-
335 mã, in pri. lib. 1. vbi vult, † quòd qñ sit
legatũ familiæ dandũ: licet intelligãt voca-
ri ꝓximiores. l. fi. C. de ver. sign. tñ electio
fieri põt in quacunq; de familia, etiã vlte-
rioris gradus, & in pluribus alijs consil. &
tandẽ optimã decisio. Bru. in cons. 24. vbi
adducendo septẽ rationes iure atq; autho-
ritate cõprobatas cõcludit agnatũ remo-
tiorẽ (hæredẽ tñ) ꝑferri agnato ꝓximiori
336 in feudo hæreditario. ¶ † At iudicio nrõ
veritas est, quòd nõ solũ inter agnatos vl-
teriores feud. hæred. alienari põt, de quo
nõ est dubiũ, verũ etiã in extraneos Princi
pis tm̃, absq; ꝓximioris agnati assensu alie-
nari põt, eadẽ ratione q̃ in vlteriores agna-
tos alienari põt: nam feud. hæred. in agna-
tũ vlteriorẽ, ideò alienatur: q a alienatũ re-
uocari nõ põt: nisi ab eo qui fuerit hæres,
337 † & qui est hæres nõ venit cõtra factũ
defuncti. l. cũ à matre. C. de rei. vẽdic. hæc
etiã ratio militat, & si in extraneũ aliena-
tũ sit feudũ, vt ab extraneo nõ reuocetur:
nisi ab hærede, & hæres cõtra factũ defun
cti nõ veniet. ¶ Nec refragatur si forsam
asseratur, ꝙ feudũ de sui nã ad extraneos
nõ transit. sed in agnatos: qm̃ resp. & si nõ
transeat: tñ dñi assensu trãsire põt, quis. n.
dubitat, quòd si feudũ expssim à Rege cõ-
cederetur, vt in extraneos transire posit,
quin feudũ in extraneos hęredes transeat:
338 † cum omnia pacta quãtũcunq; extra-
nea cõtra naturã feudi valeant, tex. in c. 1.
de feu. nõ habe. pro. nat. Cur. in tract. feu.
p. 1. q. 6. c. 1. quid sit in. patet in for. pro te
hæred. & suc. ꝓ te, & hęred. & q̃bus dede
ris, & in alijs, vt sup. in ꝑlud. diximus q̃ cõ-
tinet etiã extraneos. ¶ Ità ergò erit in feu
do hęreditario, vt in extraneos trãsire pos-
sit: licet nõ directè saltẽ indirectè. i. vt alie
natũ ab agnato reuocari nõ posit: q a hæ-
res contra factũ defuncti nõ venit. d. l. cũ à
matre. Et ad hoc sup. in ꝑlu. in tertio exẽ-
plo adduximus tex. mirabilẽ, ad quẽ pau-
ci ex tractantibus mãm feudalẽ aduertũt,
in l. filiusfamilias. §. cũ pater vers. sed si cũ
dos. ff. de leg. primo quẽ nrõ gaudio ma-
gno valde inuenimus deindè cõsideratur
ꝑ Ari. Pinnel. in tract. de bo. ma. p. 3. n. 99.
& seq. qui ait à nemine fuisse consideratũ,
& illi responderi nõ posse, ꝑ tenẽtes, ꝙ ab

extraneis reuocari posfit alienatio in eos facta: sed potius conniuentibus oculis talẽ textũ pertrãseundũ esse putat, pp authoritatẽ tantorũ virorũ, qui contrariũ dixerũt: pro, vt ipse etiã transit, & omnes sequitur hoc tex. prætermisso: sed nos omnibus p cum adductis respõdimus ibi nu. 299. vbi
339 vide, & illa dicta hic repete. † & facit, quod tradit Brun. in conf. 16. in casu præmisso nu. 4. inter conf. feu. vbi loquẽdo de feudo francho, vel hæred. dicit, ꝙ tale feudum est alienabile nõ tantum inter ipsos agnatos, verum etiã facta oblatione in extraneos. ¶ Præsupposita igitur hac conclu. ꝙ feudum hæred. in extraneos transire posfit iure feu. vtraq; opinio concordatur in effectu: licet diuersis rationibus: nã prima opi. dicit, ꝙ hoc est per c. volentes,
340 † quo fuit alterata natura feu. præsuppo-
341 nẽdo, † ꝙ natura feu. sit vt feu. sit hæredi. & nõ est verum: quia propria natura feu. est vt feu. sit ex pact. & prouide. Affli. in c. 1. an agnati, est dictũ sup. q. 4. & feu. hæred. est feu. alteratũ cõtra propriã feu. naturã, vel est feu. sm̃ feudi naturã alteratã vbi qualitas hæred. cõsideratur velut illa, quæ transit in substantiã, quæ nõ põt abesse prærer subiecti corruptionẽ, & nõ consideratur, vt illa qualitas accidens hæreditaria quæ põt adesse, & abesse præter subiecti corruptionem, vt cõsideratur in filio in feud. ex pact. & prouid. vt declar. Came. in c. imperialem. §. præterea ducatus col. 8. & 9. & sic nõ c. volentes alterat feud. hæreditariũ, vt faciat talem effectũ, vt ad extraneos transeat: sed alterat pactũ contrahentium. Et secunda opin. fatetur etiam quòd in extraneos transeat: licet nõ dicat expsim, sed fatetur remanere debere in dispositione iuris cõmunis feudorũ, illud est vt feudum hæredit. saltim indirecto in extraneũ transeat cõsensu domini, vt sentit Frec. in tract. de subfeu. baro. in tit. diff. feud. ex pact. & prouid. vers. 33.
342 diffe. vlt. vbi ait, † ꝙ feu. hæreditariũ iudicatur, vt res allodialis, quãdo in alienatione accommodatur domini consensus. ¶ Per c. volentes est, sm̃ vtranq; opinionẽ vt domini assensus sit remissus, de hoc nõ dubitatur, & sic siue primã, siue secundam opin. teneamus, semper dicemus, ꝙ feudum hæreditariũ transit in extraneos, sm̃ primam opin. per c. volẽtes, sm̃ secundam, per pactum contrahentiũ, quod valet c. 1. de feu. non ha. pro. natura c. 1. quid
343 sit inuest. ¶ † Similiter in feudo antiquo concordant: nã feudum, antiquum, quod familiare, seu ex pact. & prouid. nuncupatur in piudicium agnatorum alienari non potest, etiam consensu domini: tùm iure feudorũ per tex. in c. 1. de alien. feu. pater. tùm p c. volentes, hoc. n. omnes fatentur, tàm primam, quàm secundã tenẽtes opinionem: diuersis tamen rationibus: siquidem tenentes secundã opinionẽ dicunt: hoc esse iure feudorum per d. c. 1. de alie. feu. pater. & non esse immutatũ, neq; correctum per c. volentes, & hæc est veritas. ¶ At primam tenentes opinionem dicunt hoc esse: quia forma repugnat, & cõmuniter tenent, quod capitulũ volẽtes generaliter locum habet omnibus in feu. nisi formã repugnet, quæ cuicunq; feudorũ naturæ præfertur c. 1. de feu. nõ habe. prop. naturã, & exempla tradunt de forma: pro te, & liberis, & de forma: p te, & hæred. de tuo corp. legi. descen. & de forma qualibet: vbi clausula iuris franc. erit adiecta, vide in prælud. ¶ Sed hoc non est rectè dictum: nam si fatentur, quòd c. volentes alterauit naturã feudorum, & non pactũ, & puidentia, sequitur, quòd alterauit formam, quæ est pro te, & liberis, vel aliam, quæ facit feudum ex pacto, & puidentia: quia natura feudi iure feudorũ est, vt feudũ sit ex pacto, & prouidentia vt diximus per tradita per Affl. in d. c. 1. an agna. & ea quæ dicta sunt supra q. 4. ¶ Hoc autem verè non est dicẽdum: quia c. volentes nõ remittit agnatorũ assensum. ¶ † Solùm
344 tamen cõtentio remanebit in feudo informi, & præscripto, quod est post cap. Reg. Alfon. quoniã sm̃ tenentes primã opinionem feudum hæreditarium præsumetur: sed sm̃ tenentes secundã opin. feudum ex pacto, & prouidẽtia præsumitur: siquidẽ feudum, sm̃ legem, & consuetudinẽ regni presumitur, vt diximus supra q. 4. per tex. in c. 1. in fine quid sit inuesti. cum alijs ibi, & tenentes primam opinionẽ dicunt esse alteratam naturã feudorũ, tenentes verò secundam dicunt non esse immutatam, & circa hoc est tertia nostratum opinio, qui volunt præsumi, sm̃ formam traditam in d. c. Reg. Alfonsi, quod est pro te, & hæredibus cũ clausula iuris francorũ, & si hæc opinio est vera, cõtrouersiã sedat, & nulla erit differentia: an prima, vel an secunda teneatur opinio. & conclusio erit sm̃ oẽs, quòd feudũ hæreditariũ alienari põt, etiã in extraneos absq; Principis, & agnatorum assensu, per c. volentes: licet per ius feudorũ Principis requiratur assensus: feudum verò ex pacto, & prouidentia absq; Principis: sed nõ absq; agnatorum assensu alienari potest per c. volentes: sed iure feudorũ etiam Principis assensus exigebatur in vtroq; feudo c. imperialem de pro. feu. alie. per Fede. ¶ Ampliatur hæc conclusio, vt feudum antiquum ex pacto, & prouidentia

uidentia nō solùm alienari nō posſit, verū etiam vaſſallus de vna candela pro anima diſponere non pōt, vt illa ſuper fructibus talis feudi debeatur. Andr. in c. 1. in fin. an agna. licet aliud eſſet de vrbanitate, idem Andr. in c. imperialē per illum tex. col. 2. de proh. feu. alie. per Feder. Bal. & Card. in c. 1. §. hoc quoq; de ſucce. feu. refert, & ſeq. Freccia in tract. de ſubfeu. baro. lib. 3. ver. quinto pro debito, vbi rationem aſsignat ex mēte Andr. quia ſi feudum ad dominium deuolueretur ipſe dominus de fructibus ſatiſfacere nō teneretur, ità nec agnatus: ſed hoc potius eſt ſimile, quā ratio, ideò dic, quòd ratio eſt: quia morte vaſſalli extinguitur ius, quod habet in feudo ex pact. & prouid. & tenore inveſtituræ, qui tantùm in vita feudum habere debebat, idem tenet Roma. in authen. ſimiliter 15. ſpecial. C. ad l. falci. per c. 1. §. donare qual. feu. aliena. po. & c. 1. in prin. de
345 proh. feu. alien. per Fede. vbi vult, † q generalis prohibitio de alienādo feudum includit etiam prohibitionē alienationis pro anima, refert, & ſeq. Tiraq. in tract. de priuileg. priui. 130. fol. 169. in fin. idē Tiraq. in d. tract. ver. 104 fol. 139. vbi intelligit hoc procedere de iure feudorū, vt feudū regulariter nec alienari, nec legari poſſit, etiam pro anima: ſecus de iure canonico, ſm̄ Hoſti. qui ità tenet per quindecim arg. & oēs in ſumma tit. de immu. eccle. §. in quantū verſ. ſed nec illa, quod dicit ſingul. & perpetuò menti. tenēdum Roma. ſingul. 519. tu ſcis, quòd vaſſallus, vbi hoc dicit ſe neſciuiſſe, cū repeteret auth. ſimiliter, C. ad l. falci. & quāplures alios citat.
346 ¶ Et in tantū ius vaſſalli eius morte extinguitur vt ſi executio ſuper fructibus feudi tēpore eius vitæ facta fuerit, ſecuta morte extinguitur executio ſm̄ eundē Frecciā in loco paulò ante citato per no. p Andr.
347 in locis pallegatis. ¶ † Limitatur tamen pdicta ampliatio: niſi vaſſallus poſt Kalendas Martias, vſq; ad menſem Auguſti deceſſerit: quia tunc fructus feudi illius anni intelliguntur eſſe ipſius decedētis, & conſequēter pro anima, & pro malis oblatis, quid relinquere poteſt, & debita poſſunt ſolui in ſubſidium p valore fructuū illius anni. Andr. in d. c. 1. an agna. p tex. in c. 1. §. his conſequenter hic fini. lex, & ait do. meus Propa. in d. cap. volentes no. 2. verſ. quinto limita. Camera. in cap. imperialē fol. 19. in litera. L. Frec. in loco nuper allegato, vbi de hoc: cuius ſint fructus illius anni, quo vaſſallus moritur haberi dicit p Alexi. in conſ. 18. & conſ. 29. vol. 5. Bru. in conſ. 106. & cæteros, quorū aliquos tenere aſſerit, quod d. §. his conſequenter procedat in domino tantū, cum domino feudum aperitur: ſecus in agnato: quia tunc fieri debet diuiſio iuxta reg. l. diuortio. ff. ſolu. mat. de quo videdū eſſe ait Tiraq. in
348 cōſuetudinib. pictonū. ¶ † Secundò hæc ampliatio limitanda videtur, ſm̄ Camera. in d. c. imperialē fol. 19. in litera. S. niſi feudum ſit nouum ex pact. & prouid. vel antiquum ex pact. & prouid. ſuaptè hæreditarium, vel antiquū ex pact. & prouid. in quo filius eſt hæres, vt tunc legatū à teſtatore ſuper fructibus ſit ſoluendum, iuxta terminos l. apud iulianum. §. conſtat. ff. de lega. primo, & executio cōtrà ſucceſſorē, vel hæredem ſuper fructibus fieri poſſit, dummodo pecunia maior non ſit, quā valor feudi dicit eſſe cōmunem opinionem, & originalem Andr. in conſti. ſi quis pòſt litē in c. 1. §. quid ergò de in. de re alie. fa. tamē diuerſis mouētur rationibus Andr. & Camera. nam Andr. cōtingere dicit: q feudum nouum eſt vti hæreditariū, aliæ pdictæ duæ feudi ſpecies itidem ſunt hæreditariæ, & conſequenter vti ipſe teſtator, ità ipſe hæres tenetur, iuribus per eū ibi citatis. Camera. verò alia mouetur ra-
349 tione. † Quia trifariā fructus ſunt conſiderādi, primo vt cohærent ſolo, & tunc non poteſt fieri executio ſuper fructibus feudi: quoniā quod in principali fieri non poteſt, nec in acceſſorio ſm̄ Bal. in l. & ſi is quē. C. de præd. mino. & in c. 1. de vaſſall. decrepitæ æta. & l. alteri. ff. de adime. leg. & quod fructus ſint acceſſoriū, & feudales patet in c. 1. §. conſequenter. hic finitur lex, vbi fructus pendētes ante martiū idem ſunt cum feudo, vt eſt arg. in l. fructibus. ff. de rei. vendi. ¶ Secundò fructus conſiderātur, dùm ſunt ſeparati, vel prout ſunt ſeparandi, & his duobus modis burgenſatici ſunt: nam de ſeparatis eſt tex. in c. 1. de duobus fratri. de ſeparandis etiam cohærentibus ſolo, vt iudicentur tanquā burgenſatici, eſt tex. forma. in d. c. 1. §. his conſequēter hic fini. lex, & in c. 1. an agn. vbi ſi vaſſallus vixit poſt ſextū anni menſem fructus ſunt ſeparandi ad vtilitatem vaſſalli, & tunc dicit nō valere cōſequentiam de principali ad acceſſorium, vt in ſimili dicit Bal. in c. 1. apud quem, vel quos. col. 3. & latius per Iaſ. in l. cum filiusfamilias in vlt. no. in fin. ff. de verb. obli. & hoc ſubdit dicendum eſſe, ne aliter dicēdo ſequatur, quod clericus nunquā poſſit alienare fructus: quia nō poſſet alienare beneficium, quod eſt contrà tex. in c. peruenit de fideiu. Rurſum vt ſicut in feudo hæreditario ſine aſſenſu fieri non poteſt executio, ita neq; in fructibus, & mille alia abſurda dicit deniq;, quòd ſequeretur.

¶ At

¶ At nobis videtur, quod ex prædicta ratione, seu medio quid noui per Cameram non afferatur, vltra illud quod superius est dictum per c. 1. §. his consequenter. hic fin. lex: nisi quòd vult d. §. his consequenter locum habere in d. tribus casibus. ¶ Nostra verò sententia est, † quòd aut feudum est antiquũ ex pacto, & tunc fieri debet fructuũ diuisio, sm̃ d. §. his cõsequenter, vel sm̃ aliã opinion. sm̃ l. diuor. ff. soluto mat. Aut feudum est nouũ ex pact. & tunc aut filij, vel agnati vocantur primi acquirentis cõtemplatione, & non solũ de fructibus: sed etiã de toto feudo disponi potest in agnatorũ præiudicium: quia vti hæreditarium iudicatur, vt late diximus supra, aut nõ primi acquirentis: sed propria eorum contẽplatione agnati, vel filij vocantur, & tunc idẽ dicendum putamus, quod de feudo antiquo ex pact. & prouid. diximus: quia præiudicium eis fieri non potest, cõmunis est cõclusio, quam supra testati fuimus, dùm loquuti sumus de feudo nouo ex pacto, & prouid. an alienari possit, vbi vide, an tali casu alienari, vel non alienari potest, & si totum feudũ alienari potest, multo magis fructus, arg. authen. multo magis C. de sacro sanct. eccle. ¶ Distinctionem autem, quæ fit inter filium, & agnatũ, quod filius hæres, & nõ agnatus esse debeat cap. 1. an agna. nõ autumamus aliquid hic facere, vt qualitas hæreditaria aliquod. præiudiciũ generare possit ipsi filio. quoniã sm̃ vnam opinionem, filius patris hæreditatẽ adire tenetur honoris causa, ne pater iniuria afficiatur, eius non adita hæreditate, at inuentario cõfecto, nullum sibi fit præiudicium, vt Docto. tradunt in d. c. 1. an agna. & quòd fructus, qui ad filiũ peruenire debent, quòd à patre auferri possint non inuenitur iure cautum, nec aliqua lege ipse Camera. probat, & si tenemus aliam opinionẽ, quòd filius patris hæreditatẽ adire nõ teneatur, si feudum est ex pact. & prouid. quam magis cõmunem testatur Arius Pinel. in tract. de bon. ma. n. 99. tunc multo minus ei præiudicium fieri poterit.

¶ Cæterùm, quod dicit de feudo suaptè hæreditario si vult sẽtire de feudo mixto, & tunc si tenemus illam opinionẽ, quòd qualitas ex pacto, & prouidentia, sit potentior qualitate hæreditaria, vt nonnulli voluerunt Doctores, & tunc idem dicẽdum est, quod dictum est supra de feudo antiquo, siquidem ei siue filio, siue agnato præiudicium fieri non potest, & si tenemus qualitatem hæreditariam potentiorem esse, vt nos tenemus, & testati fuimus magis communem opinionem esse, supra in prælud. in 3. exẽplo, & tunc iudicatur, vt feudum hæreditarium, & non solum ipse testator de fructibus sed etiã de toto feudo disponere pot: quia feudum hæreditarium citra ius, & nomen hæredis haberi non potest, & hæres contra factũ defuncti nõ venit, l. cum a matre. C. de rei vendi. ¶ Et sic aut de feudo potest disponere, & tunc non est dubiũ, aut non potest disponere, & serua, quod Doct. dicunt de fructuum diuisione in d. c. 1. §. his cõsequenter hic finit lex, quod loquitur inter dominum, & vassallum, & cogita: an locum habeat inter vassallũ, & agnatũ, vel an potius inter eos seruari debeat. l. diuortio. ff. solu. matr. nos non examinamus: quia tempus deficit.

351 ¶ † PRIMO LIMITA Prædictã conclusionẽ ita ampliatã, & subintellectã, nõ procedere in vita alienãtis: nam vassallus feudum ex pacto, & prouidentia antiquum, domini assensu alienare põt etiã in extraneos, & valebit alienatio in vita dumtaxat alienantis in tantũ, vt nec proximus agnatus in vita alienantis, etiã soluens pretium feudi alienationem reuocare potest: sed post mortem alienantis, etiã non soluto pretio reuocare poterit, est magis communis opinio Doct. per illum tex. in c. 1. §. titius si de feud. defunct. conten. inter domi. & agna. quam testatur Iacob. Mandelli de Alba. in consil. 76. in prin. & vide Ca. Rui. in cons. 31. n. 2. vol. 1. & cons. 37. nu. 18. eod. vol. Soci. cons. 25. vol. 1. Coza. in cons. 4. nu. 27. & consil. 26. nu. 51.

352 ¶ † Ratio autẽ est: quia alienãte ius quod habet eius morte extinguitur, & resoluto iure datoris, resoluit ius acceptoris. l. lex

353 vectigali. ff. de pig. † nemo enim plus iuris in alium transferre potest, quàm ipse habet. l. nemo ff. de reg. iu. Tira q. in tract.

354 primige. q. 4. nu. 148. ¶ † Quod sublimitatur: nisi alienans filios habeat: quia tunc filius oblato tamen pretio feudũ ex pact. & prouid. alienatũ recuperat, est cõmunis opi. quã testatur Frecc. in tract. de subfeu. baro. lib. 3. vers. secundo quando nu. 3. in fin. fol. 256. vbi dicit, quod nemo huic cõclusioni scribentium dissentit, consulentium etiã, & tractantium rem feudalẽ, & cotas nõ ponit, quæ cõmunes sunt, & vulgares præsertim apud regnicolas. Nec hoc immutatum esse tenemus per cap. volentes quicquid aliqui dixerint: quia non in præiudicium agnatorũ, vel filiorũ d. c. loquitur.

355 ¶ † Iterum hoc sublimita: nisi filius alienato feudo tacuerit per annum, vel alienationi consenserit d. c. 1. §. titius, & ibi Præp.

356 vbi rationem assignat: † quia annale silentium vim refutationis habet, quia & infrà annum debet peti etiam inuestitura c. 1. quæ fuit pri. cau. ben. ami. sm̃ Bal. ibi,

&

& eundem Præpo.in c.1.§.nec qual.olim
357 feu.alien.pote. ¶ † Adhuc etiã hoc subintellige,vt tunc sit verum cum in vlteriorẽ agnatũ alienatio facta fuerit: secùs si facta fuerit in extraneum: siquidem tũc annale silentium nõ sufficit:sed xxx.annorum taciturnitas requiritur,vt in proximioris p̃iudicium alienatio teneat.est communis opinio cum glo.in d.§.titius, quã testatur Iacob.Mandel.in d.cõs.76.n.4.citat Affl. ibi col.3.in 3.notab.Deci.in cõs.144.col. 2.& cons.208.col.3.tenet idem Tiraq. in tract. de retract.§.1.glo.10.nu.9.fol.225. testatur etiã cõmunẽ, quòd agnatus proximior supra annum recuperat feudũ ab aliquo agnato vlteriori,in quem facta fuit alienatio & infra xxx.annos recuperat ab extraneo,& licet indistinctè quamplures Doct.loqui videãtur tàm de agnato,sicut de filio nõ faciẽdo inter eos in hoc aliquã differentiam,vt Marti.Laud.in cons.119.
358 nu.10.cum pluribus seq. ¶ † Tamen veritas est,quòd in duobus differũt. Primo, quia filij possunt feudum recuperare & in vita,& post mortẽ patris alienãtis: agnati solùm post mortẽ. Secundo,quia filij non possunt reuocare:nisi restituant pretium: sed agnati reuocãt,absq; pretij restitutione, ità d.§.titius intelligit ibi Præposi. & ratio est quare filius restituto pretio, & agnatus,absq;pretio recuperat: quia filius etiã in vita,& agnatus dumtaxat post mor
359 tẽ recuperat, ☞ † & qui in vno grauatur in alio releuatur.l.eã qui.ff. de iure iurando cum sim.& idem Præpo.ibi nu.2.licet hæc nõ sit bona.ratio: quia agnati nõ grauantur per hoc,q̃ non recuperant in vita: nam ius eis non defertur: nisi post mortẽ, ideò non videtur verũ, q̃ filius post mortem patris si feud.antiquũ ex pact.& prouid.recuperare velit, pretium soluere debeat: sed sicut agnatus ita,& filius absque pretio post mortem recuperabit, & illud plus habet filius,vt etiam in vita patris re-
360 stituto pretio recuperare potest: ☞ † qa filij cõditio feudalis in materia melior est, quã agnati, vt de grad.suc. in feu.in prin. licet in delictis patris,deterior sit filij conditio,quam agnati c.1.si vassa.feud.priue.
361 cũ sim. ☞ † Et propterea intellige, quòd cursus anni, vel triginta ann. filio currit à die,quo sciuit alienationẽ factam: agnatis verò à die mortis alienantis, si mortẽ sciuit, & non à die quo facta fuit alienatio: quoniam & si feudum in vita alienãtis recuperare voluisset,nequiuisset,& non valenti agere non currit p̃scriptio.l.1.§.fin. C.de an.excep.l. in rebus.§.omnis.C. de iure doti.cum sim.sed in cõtrarium,quòd etiam agnatus in vita oblato pretio possit feudum in extraneum alienatum recuperare,facit tex.in c.1.§.sed res,vbi p̃ Doct. per quos fiat inuestitu.vide, & cogita.

¶ Aduertendum etiam est,quòd scribentes super cap.volentes quatenus sentiunt, quòd alienatio feudi antiqui in p̃iudicium agnatorũ sit ipso iure nulla, etiam in vita alienantis:licet ius reuocandi agnatis non deferatur: nisi post mortem alienantis de iure cõmuni feudorum per c.1.vbi Andr. de vassal.qui contra consti. Lotha.& etiã iure constitutionũ regni per const.constitutio.diuæ memoriæ,& quòd hodiè alienatio saltim in vita alienãtis valeat per d. c.volentes,vt est do.meus do.Blas.ibi no. 2.vers. in feudis tamen antiquis, vbi dicit in terminis decidisse Saccuraf. & cæte.& sentit Io.Alo.Septi.in decla.3.for.ibi pro te,& lib.& Pet.Greg.in tract.conce.feu. p.2.q.10.in pri.& emptor amitteret pretium.glo. in verbo nulla in d.consti.con-
362 stitutionem. ¶ † Non est simpliciter verum: sed procedit quando alienatio iure feudorum, & cõstitutionũ regni est facta absq; Principis assensu, tunc alienatio est ipso iure nulla, & si ipsimet contrahentes illam nõ reuocant, quã reuocare possunt, emptor pretium amittit d.const.constit. diuæ memoriæ, & per c.volentes, hodiè saltim in alienantis vita valet. ¶ Secus si alienatio domini assensu facta fuerit:quia etiam omni iure valet in p̃iudicium agnatorum in vita alienantis,cum modificatione de qua supra diximus,quòd filius tantũ & non agnatus alius,in vita restituto pretio feudum recuperare possit, s̃m cõmu-
363 nem vt est dictũ. ¶ † Nec verũ est illud, quod tradit Tiraq. in tract. de vtroq; retract.nu.16.fol.8. q̃ feudum alienari prohibitum,si alienetur,illud agnatus recupe rare potest nullo restituto pretio per d.§. titius,& Deci.in consil.208.ad clariorem col.3.vers.sed tamen p̃dictis non obstanti bus,& cons.586.in causa, quæ Mãtuæ,& quòd imò nec pretiũ recuperabit emptor à venditore p̃ tex. à cõtrario sensu in c.1. vbi id no.gloss. in verbo in bonæ fidei, in prin. à Card.Alex.col.2. in vltimo no. de prohi.feu.alien.cũ simi.adductis à Barba. in cons.14.clementissimi col.2.vers.& ex istis lib.3. & testatur communem Iacob.
364 Mandell.in d.cons.76.nu.4. ¶ † Quia aut alienatioe st facta,absq; Principis assensu, & non agnatus: sed Princeps feudu reuocat, hæc est magis communis opin.quam testatur Soci.Nepo.in cons.112.in 2.vol. quæ probatur per cap.1.§. hoc quoq; de succe.feu.Imo.in c.2.de feud.qui dicit ab ista opinio. in iudicando nõ esse recedendum,secundũ eundẽ Soc.& emptor tunc

pretium

365 pretium amittit. ¶ † Aut est facta alienatio Principis assensu, & sine agnatorum licentia, & tunc agnatus, nec restituto pretio in vita alienãtis feudum recuperat: sed post mortem tantũ alienantis admittetur. est magis cõmunis opinio, quam testatur Iacob. Mandell. de Alba in d. consil. 76. in Prin. vt modo est dictum: sed dumtaxat filius hoc priuilegium habet feudum recuperandi in vita alienantis pretio restituto ꝑ d. c. 1. §. titius si de feu. cõten. fuer. inter
366 domi. & agna. † & hunc putamus esse
367 verum intellectum d. §. titius. ¶ † Libet etiam non omittendũ in casu, quo alienatio absq; domini assensu est ipso iure nulla iure feudorum per c. imperialẽ de prohi. feu. alie. per Fede. & iure consti. regni per const. constitutionẽ diuæ memoriæ: licet secus sit per c. volentes, quod licet alienationis, vel obligationis contractus super feudo absq; Principis assensu sit ipso iure nullus: tamen ipse vassallus obligans põt actione personali cõueniri, & lata sententia in actione personali executio mandari potest super fructibus feudi, siue feudũ sit ex pacto, & prouidẽtia, siue sit hæreditarium, est cõmunis cõclusio, quam testatur Camera. in c. imperialẽ fol. 19. in litera. B. & seq. quam probare dicit per glo. Ange. & alios in l. pro hærede. §. si quidẽ tamen. ff. de acquire. hæred. & Iser. post Iacob. de Ardizo. ibi, & Iser. in c. 1. §. quid ergò de inuest. de re alie. fa. & in const. si quis post litem, & consti. constit. diuæ mem. Doct. in c. 1. §. donare qual. olim feu. aliena. po. & cæte. ¶ Et rationem assignat: quia in tali executione fructus non conceduntur huic creditori, tãquã habenti ius in re: sed illa sola perceptio datur iure creditoris, vt dicit Bal. in l. si finita. §. si de vectigalib' ff. de da. infe. q allegat tex. in l. à diuo pio.
368 §. si super rebus. ff. de re iud. † Ità quidẽ vt si fructus fuerint pendentes, quo casu in cõmercio non sunt, possit sequestrari, vt illis inde separatis in eis fiat executio, vt dixisse asseuerat in cap. 1. an agna.
369 ¶ † Et hoc intelligit, & semper menti retinendum exclamat, vt hæc executio: nisi in subsidium fieri nõ possit, sm̃ cumulatos per Ias. in l. commodis. ff. de re iud. & per Mod. in d. §. si de vectigalibus, & hoc etiã esse de mente Iser. in constit. in aliquibus col. 10. & in d. cap. 1. §. donare col. 1. & 2. qual. olim. feu. alien. po. subdit etiã quando dicatur fieri in subsidium, & an super iuribus vassallorum, sicut super fructibus executio fieri possit, dicit vidẽda esse cumulata per Ias. in præl. feu. char. 195. ver. item in mat. ria ista no. col. 1.

370 ¶ SECVNDO LIMITA: † Nisi alienatio feu. ex pacto, & prouidentia fiat in proximum successorem: quia tunc fieri potest c. 1. §. sed etiã res, & ibi glo. in verbo proximiori, & omnes Doct. per quos fiat inuesti. c. 1. §. & si libellũ de alien. feu. pate. cum concord. per Tiraq. in tract. de vtroq; retract. in præfati. n. 52. fol. 8. And. & cæt. in d. §. & si libellũ do. meus Propa. do. Blas. in c. volẽtes no. 2. lim. 1. ¶ Nam impropriè talis dicetur alienatio, cum potius refutatio dicat, sm̃ glo. in d. §. sed etiã res in ver. proximiori per tex. in l. pater. §. quindecim. ff. de leg. 3. Andr. in d. §. & si libellum, & in quãcunq; alienationis speciẽ d. refutatio cadat, fieri posse tenet do. meus Propa. in præci. loco ꝑ no. per And. in d. §. & si libellũ, quod in vita refutantis
371 procedet. ¶ † Sed dubiũ stat: an hæc refutatio in præiudicium proximiorũ, qui tẽpore mortis refutantis reperiuntur valeat, do. meus Propa. in loco præallegato tenet, quòd sic, ratione: quia lex vna semel statuit vt in proximiorem feudi refutatio fieri possit, vt in d. §. & si libellũ, vndè non amplius refutanti: sed ei, cui facta est refutatio, succeditur, veluti si pater primogenito feudũ refutat, & primogenitus ante mortẽ patris, filia, & fratre secundogenito relicto, moritur, tũc filia succedit ex iure refutato in primogenitum, & à primogenito patre in eam transmisso, & nõ frater secundogenitus, qui tempore mortis eius patris ꝓximior reperitur, ità latè examinando, subtiliter concludit do. meus in loco nuper citato per no. per And. in c. 1. de eo. qui fin. fec. agn. vbi tex. esse, & ità omnes tenere dicit. Saccuraf. in suo cõpe. Contra. Petr. de Monte quẽ refert. & seq. ibi Gual. in fin. qui voluit, quòd pater alijs feudum refutando, proximiori, qui tẽpore eius mortis reperitur, præiudicium nõ facit, pro quo dicit etiã vidẽdam esse, glo. in c. 1. de grad. succ. in feu. & no. in c. 1. de
372 his qui sibi, & hæred. & facere, † quia ius primogenituræ, & proximitatis, tẽpore mortis Baronis, & nõ in eius vita tempore refutationis consideratur. Andr. in cap. imperialem. §. præterea ducatus col. 7. de prohi. feu. alie. per Feder. & in c. 1. col. 9. de nat. suc. feu. & in regno est tex. in constitutione in aliquibus, & const. vt de successio. & c. si aliquem, add. Pet. Grego. in tract. conc. feu. p. 4. q. 10. vers. 4. infero. ¶ Sequitur hanc opinionẽ Petr. de Greg. in tract. conce. feu. q. 10. vers. tertio infero p. 4. videlicet, vt proximitas refutantis, & non eius, cui facta est refutatio, cõsideretur, quatenus concludit, quòd si tempore mortis refutãtis alius proximior agnatus

sit

sit quàm filius, vel filia eius, cui facta est refutatio, qui viuo refutãte decessit, quod ipse in successione præferatur: quia tempus mortis eius de cuius successione agitur, spectatur, & nõ refutationis tempus, & sentit, quòd de successione refutantis agatur, & non de successione illius, cui facta est refutatio: quãdo tamen est feud. ex pact. & prouid. vbi francorũ iure viuitur, vt in casu isto: licet secus sentiat in feudo hæreditario, citat Ber. de Medico in compendio suc. feu in tit. de suc. ab intesta. in prima forma vers. sed si baro in sui vita, & Andr. in c. 1. §. sed si res col. 1. vers. fiscales nostri per quos fiat inuestitura. Iacob. de Sanct. Georg. in tract. feud. ver. & vnus ex dictis vassallis refutauit feudũ col. 1. vers. sed iuxta pdicta q. ita ergò ex mente Pet. de Gre. quod tradit do. meus Propatruus pcedit in feu. hæreditario: sed non in feu.
373 ex pacto, & prouidentia. ¶ † Præterea nos adducimus Andr. in d. c. 1. §. & si libellum de alie. feu. pater. nu. 7. vbi vult, quòd qui alienare absq; alicuius assensu non potest, nec refutare potest: quia refutatio quæ est alienatio: sed in præiudicium agnatorum quis alienare non potest, vt supra diximus per tex. in c. 1. de alie. feu. pater. & Andr. in c. 1. §. sed, & plures nu. 3. & seq. per quod fiat inuestit. ergò nec refutare. ¶ Tu vero, vt ista liqueat materia, distingue: aut quærimus: an refutatio noceat refutanti, post mortem eius, cui facta est
374 refutatio, † & tunc subdistingue: aut pactum est personale, & limitatum, puta quod proximiori tãtum, vel proximiori, hæredibus, & cui dederit, refutatio facta fuerit, & proximior absq; hæredibus decesserit, vel nemini dedisse reperitur, & tunc in successione pfertur ipse refutans: siquidẽ proximior est altero agnato post eum concurrente, nec obstat ei refutatio: quia fuit personalis, & consequenter illi agnato non prodest, qui non est adiectus in pacto l. idem, & l. si vnus §. ante omnia ff. de pact. Aut pactum est reale: puta: quia omninò refutauit, & tũc refutans excluditur, & iste est casus c. 1. de eo, qui fin. fecit agna. de feu. pat. & proximus agnatus admittetur iure accrescẽdi excluso refutante, vt ait Affli. ibi no. 11. post Bal. ibi arg. l. qui repudiantis. ff. de inof. test. ¶ Pactum autẽ quando personale dicatur: declarant And. Bal. Affl. & cæteri in d. c. 1. de eo qui fin. fec. agna. & vltra etiã habetur p Doct. in l. iurisgentiũ. §. pactorũ. ff. de pact. & ita sentire videtur etiã Tiraq. in tract. primi-
375 genio. q. 86. n. 7. vbi vult, quòd † q frater fratri renuntians feudo cõmuni, nõ prohibetur illi decedenti sine liberis succedere in eo ipso feudo: nisi dño, vel omninò renuntiauerit. c. titius cum sempronio, quod est vltim. si de feu. fuer. controu. d. c. 1. de eo, qui fin. & vtrobiq; glo. & Doct. Bal. in l. 1. in q. 50. ff. de re. dr. cũ alijs ibi per eum cumulatis, vel nisi ita renũtiauerit, vt frater inuestiretur tamquã de feudo nouo: quia tunc non succederet illi fratri postea morienti nõ obid. quia renuntiauerat: sed quã consensit, vt tamquã de feudo nouo inuestiretur, in quo frater non succedit: sed ad dñum reuertitur, vt dixisse asseuerat in d. tract. primige. q. 25. n. 4. ex tex. in c. 1. §. & quia primo tit. feu. ¶ Sed hoc est iure feudorũ: secus per hoc c. si aliquẽ, quo frater, & non solũ frater: sed quilibet collateralis vsq; ad trinepotẽ succedit, vt dictũ est supra in verbo vsq; & verbo ad trinepotẽ: qa succederet, etiã q cõsensisset, vt frater tamquã de feudo nouo inuestiretur: nisi
376 omninò renũtiasset, vt est dictũ. ¶ † Aut quærimus: an refutatio noceat alteri agnato, & tũc iterũ subdistingue: aut refutatio est facta descendẽti: puta pater feudũ primogenito refutauit, & primogenitus moritur relictis eius filio, fratre secundogenito, & patre, & pater deindè decedit, & tũc Pet. Greg. in tract. cõce. feu. p. 4. q. 10. ver. quinto infero, tenet, quòd succedat secundoge. & nõ filius primogeniti: quia pater nõ potuit in præiudicium secundogeniti, qui tempore mortis patris primogenitus reperitur, feudum primogenituræ refutare vel in dotẽ dare citat Gul. Pern. post Pet. de Monte, & Moder. Repe. in d. c. volẽtes no. 2. ver. pulchra, & quotidiana quæ: sed est in no. 2. limi. 1. ver. passus iste pulcher. sed aduerte q Moder. Repeten. in d. cap. volentes idest ipse dom. Blas. tenet totum oppositum, & dicit in indiuiduo terminare Saccurafam in suo tracta. quod si est facta refutatio primogenito, qui moritur viuo patre refutante relicta filia, hæc filia primogeniti excludit primogenitum, qui erat secundogenitus ex iure quæsito per refutationem. ¶ Sed apud nos hoc non est dubium, quin excluso secundogenito, filia primogeniti succedat: sed alia ratione: quia & si refutatio facta nõ fuisset, etiã nepos, vel neptis succederet, & patruum secũdogenitum excluderet iure feudorũ, est magis cõmunis opinio, quam testatur Gramm. decis. 1. & quãplures citauimus supra in verbo gradu, q. 6. & hodiè hæc altercatio sopita est in regno inter patruũ, & nepotem per cap. nouissimũ Reg. Caroli, quo nepos patruo præferatur de quo meminimus præcitato in loco post d. q. 6. quia de successione ascendentium tractatur, & ibi ratione alias quære.

¶ Aut refutatio est facta collaterali agnato puta sunt tres fratres, & primogenitus secundogenito feudum refutat, & secundogenitus præponitur relicto filio, & fratre tertiogenito, & primogenito, & deindè primogenitus moritur superstitib' fratre tertiogenito, & filio fratris secũdogeniti, cui facta fuit refutatio, & tũc præfertur tertiogenitus, & excludit nepotẽ filiũ alterius fratris secũdogeniti præmortui, cui facta fuit refutatio: siquidẽ proximior respectu primi feudum acquirẽtis existit, & respectu etiam primogeniti refutantis: siquidẽ feudum secundũ ordinem gradus defertur. Andr. in c. 1. nu. 2. de alien. feud. pater. per tex. in cap. 1. an illo qui interfe. fratrem, & simil. ¶ † Cõfirmatur, quadã
377 cõmuni conclusione quam testatur Curt. Iun. in tract. feu. p. 4. in tit. ex qui cau. feu. ami. nu. 146. ver. tertia igitur est regula, ꝙ si vassallus consensu proximioris agnati in vlteriorem agnatum feudum alienat, non prȩiudicat agnatis medij gradus, quin pos sint postea reuocare alienationẽ ex mente Marti. Laude. in c. Titius filios ad fin. si de feu. fuer. contro. & aliorũ, & adde Rimin. conf. 328. nu. 17. vol. 2. qui ait esse veriorẽ opi. pro quo adducit stringens fundamen
378 tũ, ꝙ ꝓ vtraq; cõclusione facit: † quia si nõ potest vassallus testari in præiudiciũ agnatorũ c. 1. in prin. de suc. feu. ibi nulla ordinatione defuncti valente, ergò multo minus poterit contrahere. l. seruum filij. §. eum qui chirografum. ff. de leg. 1. §. dispo- nat. in authent. de nup. vt refert idẽ Curt.
379 ibi. ¶ † Prædicta confirmantur per ea, quæ tradit Pet. de Greg. in tract. concess. feu. p. 4. q. 10. ver. eodẽmodo infero, quòd si frater refutat feudum sorori pro dote tẽpore mortis fratris, soror in capillo succedit altera maritata existẽte: quia in præiudicium sororis in capillo minoris natu nõ valet refutatio. citat hoc cap. si aliquẽ, & no. per Bar. & alios relatos per Ias. in l. post mortem de fideicommiss. & Moder.
380 in d. cap. volẽtes, ratione † quia declaratio, quæ potest recipere varietatem in tempore, ante tempus fieri non potest in præiudicium eorum qui sunt in tempore l. qui pater. ff. de leg. 2. Ias. in d. l. post mortem: sed hoc intelligẽdum est in casu, quo feudum pro dote dari non potest, vt quia sint alia bona, vt infrà dicetur, alias secus. ¶ Cõcludimus ergò quòd vassallus de feudo disponendo, nullo modo præiudicare poterit proximiori, & sic verior erit opi. Pet. de Mõte. ¶ Nec refragatur quod ait do. meus, quòd vna semel alienatio in proximiorem permittitur d. §. sed etiã res, & d. §. & si libellũ ergò ei, cui facta est refutatio, & nõ refutanti succeditur, qm̃ resp. ꝙ permittitur, vt fieri posit siue cõsensu oĩni in proximiorẽ, quando nullũ alteri fit præiudiciũ: sed ipse proximior succedere debet, hęc fuit ratio quare d. §. sed etiã res permittit alienationẽ fieri in ꝓximiorẽ, & sentit Alua. ibi nu. 2. vbi limitãdo regulam, quæ est, vt feudũ alienari non posit, dicit hæc verba, *vel quãdo alienatio habere ꝓ refutatione, qa nullũ fit alteri præiudiciũ, vt hic*, etiã sentit ibi And. n. 6. dicẽs hæc verba: *item hæc cõsuetudo hodiè locũ habet, vt proximiori agnato possit quis vẽdere, & alienare: quia non est alienatio: cũ successurus sit ei, eo inuito, non obstante ordinatione: si quam faceret in testamẽto alij relinquendo c. 1. de suc. feu. c. 1. de alie.*
381 *feu. fact.* ¶ † Igitur iudicio nostro videt, quòd intellectus tàm d. c. 1. §. sed etiã res ꝑ quos fiat inuesti. quã c. 1. §. & si libellũ de alien. feu. pater. sit vt de proximiori intelligatur, qui proximior tẽpore mortis refutantis reperitur, vt perpetuò in eum valeat alienatio, seu refutatio feudi: alias, si proximior est tẽpore refutationis, & non tẽpore mortis, feudũ nõ hæredibus illius, cui facta est refutatio: sed proximiori aperitur prȩsertim: quia in feudo ex pacto, & prouidentia primo succeditur acquirẽti: licet secus in feudo hæreditario, vbi vltimo succeditur morienti, sm̃ veriorem, & magis cõmunẽ opin. quam testatur Did. Couar. lib. prat. q. c. 38. col. 3. post Tiraq. in tract. de retra. lib. 1. §. 11. glo. 1. nu. 19. ¶ Nec obstat, si forsan diceres, quod hoc sit correctum per hoc cap. si aliquẽ, vt nõ primo acquirenti: sed vltimo moriẽti succedatur, & vltimus moriens sit iste secundogenitus, cui facta est refutatio, & non
382 ipse primogenitus, qui refutauit: † quoniã c. si aliquẽ intelligitur: nisi forma repugnauerit, sicut cõmuniter intelligitur c. volentes: eadem ratione quia tenor inuestituræ cuicunq; feudorũ naturæ præfertur c. 1. de duob. fratr. c. 1. de feu. non hab. propr. naturã cũ simi. Non ergò opitulatur contrariæ opinioni, quòd refutatio istius primogeniti tertio huic genito p̃iudicauit, quia refutationẽ fecit. l. cõcedente d. c. 1.
383 de eo qui fin. fec. agna. † qm̃ refutatio siue renuntiatio quomodocunq; facta per vnũ agnatum alteri non nocet: quia dicta per vnam personam non censentur dicta per aliam. l. ità stipulatus. §. Grisogonus. ff. de ver. ob. res. n. inter alios acta alijs nõ præiudicat. l. Gaius. ff. de pigno. actio. l. sæpe de re iudi. cum simi. Afflict. in d. c. 1. n. 16 de eo qui fin. fec. agna. vbi dicit quod renuntianti omninò, & eius hæredibus p̃iudicat, & non alijs: nam iste tertiogenitus non

non venit, vt hæres primogeniti refutantis: sed ex persona propria, quia feudũ est
384 ex pacto, & prouidẽtia. ¶ † Et aduertendum est ad vnum, quod tradit Pet. Greg. in tract. cõcess. feu. q. 11. vers. limito nunc p. 4. ne te decipiat, vbi vult, quòd feudatarius disponens iuxta formam cõcessionis, valeat eius dispositio, puta instituẽdo hæredem proximè successurũ, citat Andr. in constitutione in aliquibus col. 2. in fi. ver. item pone, & Alex. cõs. 15. perspectis his, quæ in themate col. 17. vol. 14. vbi voluit, quòd regula, quòd nulla dispositio defuncti valeat in feudis c. 1. de succ. feu. pcedit quãdo extraneũ quis instituit: secus si proximè successurum. ¶ At nos dicimus, q si valet vassalli dispositio instituendo proximum successurũ, institutus omninò hæres esse debet testatoris vassalli, & si est hæres venire non potest cõtra factum defuncti. l. cum à matre. C. de reiuend. & consequẽter feudo ex pacto, & prouidẽtia priuari posset cõtra omnes cõmunes mundi cõclusiones, vt latè suprà in præludijs est dictũ, & tota machina mundialis destrueretur: propterea dic, quòd nõ valet dispositio vassalli in tali feudo, etiã si proximè successurum instituat: nisi iste proximus agnatus institutus defuncti voluntatem agnoscat, & hæreditatem absq; inuentarij confectione adeat, vt dicetur infrà limita. 4. vel poterit adire, & inuentarium conficere, & in aliquo sibi non præiudicare.
385 ¶ † Tametsi secundum eundem Petr. de Gregor. ibi opitulari posset hæc hæredis institutio proximi successoris, vt possessio feudi continuetur à defuncto in hæredem iuxtà cap. regni Reg. Federici nu. 43. *supplica il detto regno* fol. 205. ad effectum, vt interdictum recuperanda possessionis, si ab aliquo spolietur intentare possit, vt per d. cap. habetur, siuè iuxtà formã concessionis in primogenitum disponat, quo casu dominium, & possessio trãsibit, siuè contra formam cõcessionis, quo casu saltim possessio, si non dominium transferetur, tamen hoc contingere potest, etiam quod non sit institutus, si descendens fuerit, per cap. nouissimum Reg. Caroli, quo possessio feudi cõtinuatur in primogenitum, vel filium primogeniti nõ obstante, quòd in vita defuncti in alium translata fuisset feud. possessio, de quo cap. meminimus supra in verbo gradu in fine. Imò etiam de iure cõmuni feudorum possessio defuncti in feudalibus continuatur in proximum successorem, sinè alia inuestitura. Ias. in l. quoties nu. 31. ver. no. etiam perpetuò, & numquã obliuiscaris. C. de rei vend. vbi dicit, quòd est singul. limitatio ad regulã. l. cũ hæred. in prin. ff. de acqui. poss. & tetigimus suprà eod. q. 3.
386 ¶ TERTIO LIMITA: † Nisi feudatarius de feudo inter agnatos disponeret, qui sint eiusdem gradus: quoniã pater postergato primogenito, secundogenitũ eligere potest in feudo antiquo ex pacto, & prouidentia dummodo, quòd non sit clausula iuris franchorum: ità tenet dom. meus Propatruus in d. cap. volentes no. 2. vers. septimo limita: ratione quia hæc forma c. volentes nõ repugnat, & d. c. volentes forma non repugnante alienandi facultatem tribuit sm̃ cõmunem intellectũ, & hæc forma puta pro te, & liberis, vel alia, quæ faciat feudũ ex pacto, & prouidentia nõ stringit feudatariũ, vt magis vni, quam alteri feudũ det, magis primogenito, quã secundogenito, & ità hoc hodiè expeditũ esse dicit p d. c. volentes. ¶ Licet de iure feud. iste articulus sit disputabilis: an pater feud. p se, & liberis receptũ, vni assignare possit? & quidã dicãt hanc cõcessionẽ intelligi p se, & liberis, vti liberis, quidã p se, & liberis vti hæredibus, vt primo casu disponere non possit, secundo vero, sic.
387 ¶ † Et hæc dici põt, quòd omnibus æqualiter feu. quæsitũ censeatur, qm̃ c. volẽtes disponit, vt feu. integrũ, & indiuisum maneat, & cõsequenter, vt ad vnũ perueniat, quod patet in finalibus verbis ipsius c.
In his tamen, & quibuscũq; alienationibus terræ feudaliũ, & quotæ feudorũ seruitijs, & integris iurib' nostræ curiæ sẽper saluis in feudo ipso indiuiso & integro pdurãte. & in regno hæc est cõmunis opinio, quã testatur Io. Aloys. de Sept. in d. c. volentes in declaratione secũdæ formæ tibi, & hæred. de tuo corpo. legiti. descende. ver. sed pulchra dubitato est, vbi dicit ità Docto. regni concludere, quòd feudatario vnum de filijs: licet nõ vnu de nepotibus eligere licet, & alios postergare, & ità punctualiter voluisse And. in c. oẽs filij col. 1. ver. itẽ si vassallus assignat si de feu. fuer. cõtro. & no. declarare Pern. in cons. 12. in q. terræ Hæracliæ in prin. & cõs. 7. itẽ aduerte, &
388 q. 4. quondã serenissimus. ¶ † Et pro hoc dicit esse inconuincibile fundamẽtũ: nam vbi ex pluribus vnus ad vnã rem succedere debet: puta in emphyteusi, dñi directi est electio quẽ eorũ illã rẽ cõsequi voluerit, vt declarat Io. Andr. in add. ad Specul. in tit. de loca. ver. 78. in add. huius simi. q. sed dñus hanc eligendi potestatem vnum ex pluribus eiusdẽ gradus feudatario concessit, per cap. volentes ergò, & cæte.
¶ Et hoc vltimum confirma, quòd Rex legem condendo hoc facere potuit: nam sicut primogenitus in feudo ex pacto, &

prouidentia non inuestituræ tenore: sed legis dispositione, ità à Doct. interprætata succedit, quatenus lex feudũ indiuiduũ esse disposuit, & consequenter ad primo-
389 genitum spectare, † quem digniorem ipsa lex interprætatur. l. fina. ff. de fide instrum. & l. si quæ sunt cautiones. ff. famil. hæcis. & l. semp. ff. de reg. iur. & ius quæsitum secundogenitis ex forma inuestituræ tollit, ità disponere potuit, vt ius primogenitis auferatur, & secundogenitis conferatur, si feudatario placuerit eadem ratione. ¶ Et licet dici posit, quod quando lex dat primogenitis fit ratio: quia dignores sunt, quæ deficit, cũ secundogenitis confert: Attamen, sicut lex primogenitum digniorẽ esse interprætatur, respectu ætatis, ità & voluit, vt pater hoc interprætaretur an primogenitus, vel secundo genitus dignior esset, quod euenire põt:
390 † siquidem lex de patre plurimũ confidit. argumento §. primi instit. de satisda. tuto. glo. in l. 1. C. testamẽtaria tutela, hãc cõclusionem sequitur, etiã Pet. de Greg. in tract. cõcess. feud. par. 2. quæst. 10. vers. quintus effectus.
391 ¶ QVARTO LIMITA: † Nisi agnatus succedens in feu. ex pacto, & prouidẽtia hæreditatem defuncti adiuerit, & inuentariũ non confecerit: quia tunc feudum antiquum alienatum nõ reuocabit: siquidẽ contra factum defuncti venire nõ potest. l. cum à matre. C. de rei vendi. nam confusum est patrimoniũ hæredis, & defuncti, & de proprio tenetur: inuentarij etenim beneficium est tributũ de iure cõmuni, ne bona hæredis cõfundantur cum
392 bonis defuncti. l. fi. C. de iur. delib. † & quod in feudo antiquo ex pacto, & prouidentia prosit inuentarium est magis cõmunis opinio, quam testatur Arius Pinellus in tract. de bon. mater. par. 3. nu. 93. fol. 556. post Siluanum in cons. 30. nu. 33. & seq. & cæte. quos ipse ibi cumulat, vbi curiosam facit cẽtam, de quo diximus suprà in verbo masculus in quarto requisito, & in prę ludijs in tertio exemplo. Docto. in cap. 1. an agnati. scribentes omnes in c. volentes.
393 ¶ † Tametsi Io. Aloy. ibi vers. circà tertiã formam ibi quinimò, & vltrà, dicat attentari posse, quod etiam hæres inuentarium non conficiens feudu sibi ex pacto, & prouidentia debitum reiuendicare posit.
394 ¶ † Siquidem reiuendicatio cũ bonis hæreditarijs nõ confunditur, vt declarat Bal. & Salice. in lege si vxor col. 1. C. de bonis authori. iudi. posidendis, & seq. Alex. in lege si debitori. C. de pactis quoniam illa cõfunduntur secundum eos, quæ nõ sunt certa: an bona sint hæredis, vel bona exti-
395 terint defuncti: † Sed filius reiuendicationem habet ad feudum alienatũ. Andr. in c. 1. §. hoc quoq; in fin. de succe. feu. est bonus tex. in l. 3. C. de dona. quæ sub modo, & in l. fin. §. sin autem auaritiæ C. eod. de leg. ¶ At ibi non confunditur reiuendicatio, quã habebat hæres contra defun-
396 ctum cum suo dominio: † quia vnum, & idem est dominiũ, & illa habitualis reiuendicatio, & nec est absurdũ, quòd ego sim hæres tuus, & tamen habeã dominiũ rei à te possessæ, vt declarat, & latè hanc materiã Coras. in repe. l. frater à fratre nu. 23. ff. de condit. indeb. fol. 269. vol. 2. rep. nam dominus eram tẽpore vitæ defuncti, & dominus ero post aditam eius hæreditatem. ¶ Sed non, quòd propter hoc hæres veniat contra factum defuncti, si de re, ad quam hæres reiuendicationẽ habebat defunct' disposuerit, & hæres absq; inuẽtarij confectione hæreditatem adiuerit:
397 † siquidem & testatorẽ hæredis, sicut & suam legare potest. §. non solum instit.
398 de lega. † & qui solemniter inuẽtariũ nõ conficit creditoribus in solidum tenetur, & nec falcidiã detrahit. l. fi. §. fin verò postquam. C. de iur. delibe. Nempè de eò miramur, qui hoc ignorauit: nam iste est casus d. l. cum à matre. C. de reiuendi. vbi mater alienauit feudũ filij, & infortiorib' terminis sciente emptore, quo casu nõ tenetur de euictione, vt ibi per glo. & filius si fuit hæres matris dominiũ fundi alienati vẽdicans repellitur exceptione doli, vt non veniat contra factum defuncti, & iste est tex. vulgatus in hac materia ab omnibus Docto. citatus, qui in reiuẽdicatione
399 loquitur. ¶ Inellige tamen hanc conclusionem, vt agnatus hæres sine inuentarij confectione adeundo sibi tantum, & non alijs posterioribus agnatis præiudiciũ faciat: quia ipse feu. antiquum ex pacto non habet: nisi donec viuit postea. n. sequenti agnato concessum videtur, & sic deinceps omnibus in agnatis noua cõcessio censet.
400 arg. l. hæredis. §. fin. ff. ad treb. ¶ † Vnde conditione existente, feu. videtur nunquã fuisse illius, qui conditionaliter habet. l. si pendente. ff. de peri. & co. reiuen. l. proinde. ff. si cer. pe. sm Andr. in c. 1. vers. hoc est regulare. de eo, qui sibi, & hæd.
401 ¶ † SED CIRCA Hoc subtilis, & quotidiana oritur quæstio, quæ nõ omittenda visa est: an agnatus hæres confecto inuentario, si hæreditas est soluendo recuperet feu. familiare seu ex pacto à defuncto alienatum? do. meus Propa. in d. c. volentes not. 2. vers. octauò limita, dicit, quòd dum ipse Iudex Mag. Reg. Cur. fuisset, bis habuit in facto, & diuersimode, propter

propter tamen diuersitatē casuum iudica
uit: nam in causa feudi Cōtrapoli, vbi hæ-
reditas non in totū: sed pro parte erat sol-
uendo pro hærede contra feudi emptorē
determinauit, vt hæres feud. recuperaret,
& emptor deindè ad pretium ageret: ne
feudi sectio sequeretur contra c. volentes:
sed in feudo Gametricis, vbi hæreditas in
totum erat soluendo contra hæredē iudi-
cauit, vt hæres feudum nō recuperaret, p
glo. & Docto. in l. fin. §. in cōputatione. C.
de iure del. nisi pretio restituto: quia tunc
indistinctè feudum recuperare posiit, per
c. 1. §. titius, & cap. pro dote si de feu. fuer.
cōtrouer. ¶ Io. Aloy. de Septi. in d. c. vo-
lentes passim cōcludit in declaratione ter
tiæ formæ pro te, & liberis, vt hæres feu.
recuperet: licet pro bonis burgensaticis
æquevalentibus, vel non æquevalentibus
de euictione teneatur, cōtra quē emptor
pro recuperatione pretij deindè aget, &
hanc partem tenere vidisse asserit quosdā
antiquos in allegationibus Solātri, & Ar-
chiep. Vbertinum in cons. contra Baronē
Castri Veterani, & Iudices mag. reg. cur.
semper ita iudicasse, & ipse alias obtinuis-
se in causa feudi de Contrapolo, contra
Franciscum de Andolina: multa denique
vterq; cōfusè, inuoluteq; adducit. ¶ Nos
vero, vt clara, & dilucida reddatur resolu-
tio, de tribus quærimus primò, an pretiū
debeatur emptori: secundo, si debetur, an
emptor dicere possit, volo feu. & nō ptiū:
tertio, si non pōt hoc dicere: an habeat ius
retentionis, donec pretium sibi soluatur,
vel an debet restituere feudum? & via re-
conuentionis, vel exceptionis agere ad
pretium? ¶ Circa primum: an pretiū de-
beatur, emptori Io. Aloysi: modò vnum:
modò aliud sentire videt: modo ait, quòd
hæres recuperat feudum: licet de euictio-
ne teneatur respectu bonorum hæredita-
riorum per tex. quem no. dicit in l. fin. C.
de euicti. & per tex. in l. si tibi. C. de euict.
modo dicit, quòd alienatio est ipso iure
nulla: quia à lege est interdicta c. 1. de ali.
feu. pat. & nec de euictione teneatur, tan-
quā alienando rem prohibitam alienari. l.
si is. C. de præd. mi. cuius emptor est in
malafide, lege prohibēte emendo, qui de
euictione nō agit. Andr. in c. 1. §. vel post-
quam quib. med. feu. ami. vbi in specie di-
cit, quòd bonæfidei, & nō malefidei emp
tor ad pretium agit c. imperialem. §. calli-
dis de proh. feu. alie. per Fede. & in termi-
nis loquitur: an hæres pro bonis burgen-
saticis teneatur. ¶ † Veritas tñ est quòd
402 pretium debetur emptori, & quòd hodiè
feud. emptor semper bonæfidei dicatur
emptor: quia lege permittente, & non l.
prohibente emit. est tex. in c. volētes quæ
feud. alienatio absq; Principis assensu per-
mittitur. ¶ Nec refragatur, quod ad hoc
replicat ipse Io. Aloy. quod d. c. volentes
in agnatorum præiudicium nō loquitur,
& cōsequenter alienatio est ipso iure nul-
la, etiam in vita alienantis quo ad agnato-
rum preiudicium: quoniam hoc negatur,
quòd sit ipso iure nulla: sed in vita alienan
tis valet, & post mortem resoluitur, vt su-
pra est dictum. Et quod And. vbiq; dicit,
quòd alienatio est ipso iure nulla, ꝓcedit
cū feu. sinè domini assensu alienatur: secus
si cū domini assensu, vt hic: quia tūc valet
in vita alienantis, & post mortem resolui-
tur, vt nuncupatim tradit And in c. 1. §. 1.
nu. 3. & 4. per quos fiat inuestit. vbi vult,
403 † q feudatarius, quò ad agnato potest
in vita sua dare ius suū cui vult. argu. l. qui
404 tabernas. ff. de contra. empti. † quoniā
ingenuis hominibus rei suæ alienatio in-
terdici non debet. l. 2. si quis à paren. licet
quò ad dominū secus sit cap. 1. qual. olim
feu. alie. po. quasi quò ad dominū sit ipso
iure nulla, si sinè eius assensu alienetur, &
patet in glo. mag. in fin c. 1. de succ. feu. &
per cap. volētes iam est præstitus domini
assensus in feudi alienatione, & circà hoc
membrū, an pretium debeatur nulla no-
bis videtur esse difficultas: quia vllo sine
405 dubio debetur. ¶ † Circà verò secundā,
difficultatem sentimus esse: at veritas pen
det ab intellectu glos. in d. §. in cōputatio-
ne. l. fin. C. d. iure deli. quæ adeò difficilis
est, quod Fulg. dixit prout refert ibi Ias.
quòd etiam alta Doctorū ingenia, in eius
interpretatione deficiunt, quæ glo. facit
pro parte, quòd hæres feu. petere nō pos-
sit, cum burgensatica feudi valorem æqui
406 ualentia tenet. ¶ † Secundò pro hac par-
te facit regula. l. ex qua ꝑsona. ff. de regu.
iur. quòd ex qua ꝑsona quis lucrū sentit,
407 eius factū improbare nequit. ¶ † Tertiò
facit. l. vendicantē. ff. de euict. quod quem
de euictione tenet actio eundem agetem
repellit exceptio. ista sunt media, quæ ma
gis stringunt, cætera sunt generalia, & nō
relatione digna: ideò ea, ne foliū occupe-
tur omittimus. ¶ Ad primum respon. ex
mente Io. Aloy. de Septim. quòd decisio
illius glo. & Docto. in d. §. in cōputatione
procedit in bonis cōfusis: secus est hic, vbi
feu. non confunditur tamquā res dignissi-
ma, quæ de per se permanet: ideoq; nimi-
rum, si ibi res loco rei succedit, & nō hic.
¶ Sed hæc non est bona resp. siquidē nec
vnum, nec alterū verum est, non est verū,
408 quòd bona ibi sint confusa: † quia hæ-
redis, & defuncti bona inuentario confe-
cto nunquā confunduntur: sed inuentariū
facit

facit censeri hæredem in eo statu, in quo anteà esset, si hæreditatem nõ adiuisset, & hæreditas, vt iacens habetur, & actiones etiam ipso iure non confunduntur est tex. in d.§. in computatione glo.& Doct. in l. debitori.C.de pact.Ias.in d.§.in computatione nu.7.Alterum itidẽ est falsum, quòd feudũ tamquã res dignissima non confun-
409 datur: quoniã hoc nõ probatur, † imò in contrariũ facit magis cõmunis opinio, quòd hæres absq; inuentarij confectione adeundo, contra defuncti factũ non venit, vt est dictum suprà, ideò si feudũ nõ confunditur, non est pp feudi dignitatem: sed pp confectionẽ inuentarij. ¶ Prætereà, cum de inuentarij confectione loquimur, vt sentit do. meus Propatruus, ꝙ aliquid specialiter à lege feudi sit statutum, nõ reperitur: sed totum iure cõmuni Romanorum est cautũ, & ab eo ad feudorũ mate-
410 riam trahitur, & nimirũ: † quia quod à lege feudi nõ est introductum iuris ciuilis.arg.terminari debet.tex.est singu.in c. 1.de feud.cogni.& ibi Bal.col.2.post glo. Curt.in tract.feud.ver.quarto principali-
411 ter.q.circa fi. ¶ Ad secũdum, † quod est arg.l.ex qua persona.ff. de reg. iur.respo. per eundem Io.Aloy.de Septim.quòd est error: nam potest hæres recuperare feudũ & de euictione teneri pro lucro burgensaticorũ bonorũ.Andr.in c.1.§.vel postquã quib.mod.feu.ami. ¶ Sed hæc similiter nõ est bona responsio: quoniã tendit contra d.tex.l. ex qua persona, vbi habetur, quòd factum quis approbare tenetur eius personæ, ex qua quis lucrum sentit: sed factũ defuncti fuit vt feu. præcisè emptoris esset, ergò hæres feu.recuperans: licet de euictione teneatur: factum tamẽ defuncti non aprobat. ¶ Ad tertium, quod est de l.vendicantem.ff. de euict. resp. idem Io. quòd locum habet cum contractus nõ est à iure ꝓhibitus: secus est hic, vbi cõtractus alienationis improbatur à iure, vt decla-
412 rat Alex.in cons. 109.vol.4. ¶ † Sed itidẽ hæc respo.nõ valet, siquidem alienationis feudi cõtractus hodiè permittit sine Principis, & agnatorum assensu, saltim in vita alienantis ꝑ c.volentes, & nec præiudicij aliquid agnatis de nouo fit, quoniã etiam iure feud.cũ domini licentia permittebatur.Andr.in c.1.n.3.& 4.per quos fiat inuestitu. & est dictum suprà præcedenti in membro. ¶ Secundò modo respondet, quod secus est hic, vbi inuentariũ est confectum, & emptor est malæfidei cõtra legis prohibitionẽ emens, vt declarat And. in d.c.1.§. postquam quib.mod.feu.ami. ¶ Sed cõtra hoc, quod dicit, ꝙ fecit inuentarium, obstat autho.glo.& Doct. in d.§. in computatione, vbi interuenit inuentarium, & tamen hæres petens feu.alienatũ per defunctũ repellitur exceptione doli, si bona alia hæredi. habet, & aliud quod asserit, quod est in malafide non est verũ, vt sepius est dictum: quia lege permittente, & non lege prohibente absq; Principis licentia feudi alienatio procedit per d.cap.volentes, & consequenter emptor semper est bonefidei. ¶ Do.meus Propatruus: licet ista media tangat, & cõcludat, quòd si hæredi. est soluendo, hæres iure proprio feu. nõ recuperet: tamen hoc intelligit, si nõ vult soluere pretiũ: sed oblato pretio indistinctè tenet, quòd feu.recuperare possit per c.1.§.titius, & §.pro dote si de feu.fuer.cõtrouer. ¶ At aduertas, quòd tex.isti loquantur in casu, quo agnatus non est hæres, & in casu quo agnatus non consensit, qui casus non sunt termini nostri, vbi tractatur de hæredi. adita cum inuẽtarij beneficio, vt hoc casu hæres rem suam per defunctũ alienatã reuocare non possit, si alia bona hæredi. æquiualẽtia habeat, vt voluit d.glo. in d.§.in cõputatione, & sic in aliquo per d. tex. non tollitur difficultas: quia videtur quasi rem pro re compensare voluisse. ¶ Ità ergò videtis, quod male ista pars defenditur, quæ est vt hæres feu.recuperare non possit, non obstante, ꝙ familiare seu ex pacto fuerit, & inuentarium sit confectum. ¶ Pro patre tamen contraria, quòd oblato pretio hæres feu. recuperet, & deindè ꝓ pretio reconueniatur, vel nullo dato pretio prout cõcludere voluerint, quatuor faciunt fun-
413 damenta. ¶ Primò: † defuncti, & hæredis patrimonia inuentario confecto non cõfundũtur d.l.fin.C.de iure delib.ideoq; vno ex patrimonio hæres feu. reiuẽdicat, & ex alio de euictione tenet.Bal.& Alex. in l. qui se patris.C.vnd.lib. punctualiter. Bal.in l.si vxor.tua.n.2.C.de bo.ma.And. in c.1.an agna.c.1.de alien.feu.pater.c.1. qui succ.tene.dicunt esse tex.no.in l.fi.C. de euic.quicquid dic.Bal.ibi. ¶ Secũdò: agnatus si feu. retinere, & hæreditatẽ repudiare potest c.1. an agna.& hæc est cõmunis opinio, ergò idem cum inuentarij beneficio adeundo facere poterit d.l.fi.C. de iur.delib. ¶ Nec refragatur si dictum fuerit ꝙ hæres adeundo se excludit, quasi hæres fuerit intentionis feu. cũ bonis bur-
414 gensaticis compensare voluisse. † Nan Io. Aloy.respo. quòd aut hæres hereditatem coactè adit: siquidẽ feu, aliter habere nequit, & sibi per coactã aditionẽ nõ præiudicat in actu, quo requiritur voluntas.l. si patronus.§. si patronũ.ff. si qui. in frau. patro.aut causa honoris patris adit, & tũc

sufficit

sufficit inuentarium. ¶ At hæc distinctio, si vera esset, quòd coactè adeuntes sibi nõ præiudicarẽt, agnatus reiuẽdicare posset feu. merè hæreditariũ, quoniã ibi coactè adit: quia citra ius, & nomen hæredis tale feudũ habere nõ potest, & contra omnes mundi cõmunes conclu. redũdaret, & etiã contra illud, quod ipse met Io. Aloy. in d. c. volentes concludit, cuius alibi meminimus, & modo breuitatis gratia nõ refert. ¶ Nos vero sumus in casu, quo, vt feudũ habeatur, hæreditatis aditio non requiritur, siue agnatus, siue filius in feudo succedere ꝑtendat, vt dictũ est suprà in prælud. & tangit Arius Pinellus in tract. de bon. mat. p. 3. sed quærimus: an agnatus hæreditatem adeundo cũ inuentarij beneficio feudum cum re burgensatica compensare voluisse videatur, quod longè aliud est.

415 ¶ † Tertiò est tex. in d. l. si tibi. C. de euict. vt sæpius est dictum, vbi hæres rem prohibitam alienari reiuendicat nõ obstante, quod de euictione teneatur. ¶ Quartò adducitur ꝑ d. Io. Aloy. de Septi. alienans contra factũ suum propriũ venire potest, & feudum reiuendicare: quãdo alienatio est ipso iure nulla. Andr. in c. 1. de prohi. alien. feu. per Lotha. multo magis agnatus cõtra factum alterius agnati venire poterit: sed ad hæc omnis ex prædictis respon sio patet, quia hodiè alienatio non fit pro hibita per c. volẽtes. ¶ Hanc deniq; partem tenere ipse Io. Aloys. ait non nullos antiquos Doct. in allega. eorum in causa Solantri, quos supra modo retulimus.

¶ Ex quibus omnibus patet adhuc respon sum nõ fuisse ad d. glo. difficilem in d. §. in cõputatione, quæ cõtrarium determinat in casu, quo inuentarium conficitur, quo certum est, quòd patrimonia sunt separata, & tamen vult, vt hæres non recuperet suum fundum per testatorem alienatum, si hæreditas est soluendo.

416 ¶ † Tu vero haud dubiè hãc amplectere opi. vt hæres oblato pretio, feudum familiare, seu ex pacto, & prouidentia per defunctum alienatum, recuperet, si hæreditas est soluendo in totũ: sed & si pro parte est soluẽdo, illa parte oblata, quando conficit inuentariũ. ¶ Ratione quia inuentario confecto, defuncti, & hæredis patrimonia nõ confunduntur d. l. fin. C. de iur. deli. & in hoc oẽs cõcordant.

417 ¶ † Non obstat, quòd hæres adeundo hæreditatem, etiam cum inuentarij beneficio sibi in hoc præiudicasse videatur, quasi rem pro re cõpensare voluerit idest feudum cũ bonis burgensaticis, vt sentire quasi videtur illa difficilis glo. Bal. & cæte. in d. §. in cõputatione: quia intelligi debet, tunc esse verum hoc, vt hæres rem pro re compensare videatur, & cõsequenter fundum, seu feudum petere non posset, cum peteret fundum non offerendo æstimationẽ, vel pretium, vt tunc hæres exceptione repelli posit: secus si pretiũ offerat, vt in casu nostro alioquin apertissime, & indubitãter dicimus talem glo. verã non esse, nec bene locutos Doct. qui eã sequuntur.

418 ¶ † Mouemur quia, quando hæres conficit inuentariũ nullo modo damnum aliquod sentire debet, põderando tex. in d. l. fin. §. & si præfatam. C. de iu. deli. vbi sunt hæc verba (*nihil ex sua substantia penitus hæredes amitant, ne dũ lucrum facere sperãt: in damnũ incidant:*

419 † pondera. n. dictionẽ (nihil,) quæ est vniuersalis negatiua. l. si is qui ducenta. §. vtrum in verbo nihil. ff. de reb. dub.

420 † pondera etiam dictionem (penitus) quæ idem importat, quod omninò. l. 1. de gla. per lege. lib. 11. iuncta rubr. & no. per

421 Archi. in c. 1. de supple. negli. præl. † & vbi dictio omnimodò iungitur cum negatiua, vt hic, idẽ importat, quod nullo modo. l. in naue. ver. omnimodò, & ibi glo. ff. loca. sm̃ Alex. in l. qui vsufructum. ff. de ver. obli. ¶ Præterea si diceremus, quòd hæres cum inuẽtarij beneficio adeundo, aliquo modo lædi posset, sequeretur, ꝙ legis authoritate deceptus esset: nam imperator in d. l. fin. §. sin autẽ dubius dixit, quòd si dubius quis sit: vtrũ ne admittenda sit, nec ne defuncti hæreditas, nõ putet sibi esse necessariam deliberationem: sed adeat hæreditatem vel sese immisceat, inuentariũ cõficiendo, quasi sentiens, quòd non lædetur, & hoc minimè dicendũ est:

422 † siquidem nemo principali authoritate circũscriptus esse debet. l. 1. in fin. C. de his qui ven. æta. impetra. ¶ Sed si adeundo cum inuentarij beneficio, rem pro re compensat. i. feu. cum re burgensatica, sequitur, quòd hæres aliquo modo læditur, tametsi res burgensatica eiusdem sit valoris, cuius & feudum existat: nam in dubiũ nõ venit, quin feudum potiùs habere quã

423 rẽ burgensaticã interfit hæredis: † quia feudũ est honor familiæ, fuit suorũ antecessorũ, & interest liberorũ paterna retinere. l. si in emptione. ff. de minori. & melius est paterna stabilia retinere, quã vẽdere, & eorũ pretiũ habere: qa pecunia fragilis est. l. si chorus. §. 1. ff. de leg. 1. secũdũ And. in c. 1. §. sed etiã res n. 8. & 9. ꝑ quos fiat inuestitu. præsertim feudũ, quod est quid nobile, quod possidentem nobilitat c. 1. quis dicatur Dux, vel Marchi. Pet. Rebuff. in decla. arb. feud. diuisione 3. Frec. in tract. de subfeu. baro. nu. 6. & late examinãdo cõcludit Tiraq. in tract. de nobil. c. 7.

c.7. an feudum nobilitet, vbi vult. q feudum nobilitat, cum ab Imperatore, Rege in suo regno, vel alio, qui ius conferendæ nobilitatis habet, cōceditur ignobili, argu. no. in l. quidam consulebant. ff. de re iudi. post quamplures Doct. quos inibi citat p totū illud cap. & in hoc regno nemo rem in feud. cōcedere potest: nisi rex, vt est dictum supra in præludi. n. 213. cū seq. ergò nobilitatur quis per feu. ¶ Nec obstāt ll. allegatæ p glo. ibi videlicet. l. dotale. 1. §. si vxor. ff. de fund. do. l. imperator. §. fi. ff. de leg. 2. l. cum à nemine. C. de reiuendi. & §. licētia ibi: neq; damnum in ead. l. fin. quia non probant: sed intelligi debent, nō confecto inuētario. Præterea sunt. ll. iurisconsultorum, quæ fuerunt antequam inuentarij beneficium per ius. C. cognitū fuisset.

424 ¶ † Circa tertium membrū, quod agendi modum respicit: an emptor donec pretium sibi restituatur, feu. retinere posit? relictis superfluitatibus cōclude, quòd sic: qa vndiq; veritate exquisita hæres huiusmodi ex hæreditate, neq; lucrū, neq; damnum sentire debet, dùm inuentariu conficit est tex. in d. l. fin. §. licentia. C. de iure

425 deli. † vbi pondera dictionem (vndiq;) & verb. (veritate exquisita) quæ denotāt ex quacunq; parte, & quocunq; modo. §. si. in auth. quomodo opor. episco. l. 2. §. sed cū omnia ver. nam quod vndiq; C. de vet. iu. enucl. ¶ Sed si prius feu. restitueretur, & deindè ad pretiū ageretur, sequeretur, q hæres lucrum saltim in tēpore sentiret:

426 † siquidem etiā in tempore plus, & minus iudicatur. §. plus autē institu. de acti. ergò & cæt. Ita etenim d. glo. est intelligēda, vt hæres non offerendo pretium exceptione summoueatur, & d. regula. l. vendicātem.

427 ff. de euicti. † vt nō repellat agnatū à petitione feudi: quia agnatus ipse hæres damnum sentiret rem pro re cōpensando: sed eum propter nō oblationem pretij repellat, ne lucrum sentiat hæres, saltim in tempore, si prius restitueretur feudum, & deindè ageretur ad pretium, quod neutrum esse debet d. §. licentia, & etiā alia regula. l. ex qua persona. ff. de regu. iur. i. nisi confecerit inuentarium: quia tunc post lucrū sentire, & eius factū improbare: dummodo damnum aliquod ex hoc tertio nō resultet, vt hic, & hæc opinio non tantū verior: sed etiam æquissima nobis videtur. ¶ Si vero huic opinioni astipulari negabis, non videmus quomodo per modum exceptionis posit aliter opponi de pretio:

428 & † quia exceptio est actionis exclusio, secundū cōmunē opin. probatur. l. 2. ff. de exce. & per do. habetur in d. rub. extra. ff. C. & inst. d. exce. vel exceptio est actionis vel intentionis exclusio, sm veriorē opin. Abb. extra excep. in rub. quam latè disputādo defendimus in d. rub. insti. de excep. dùm in Catinensi Gimnasio in publico legebamus, quam omnes summistas tenere asseuerat Pet. Rebeff. in declara. arbo. exceptio. Et hæc neq; actionem, neq; intentionem excluderet: quoniā in feudi tantū restitutione cōdēnatio sequeretur. Licet do. meus Propa. remissiuè tradat qualiter reus exceptiones formare debeat, vt condēnatio sequi posset, absq; eo, quòd actor reconueniatur allegādo Bar. in l. 2. §. si publico. ff. de adult. iuncta declara. Alex. in l. 1. §. si operis. ff. de op. no. nunti. cum concord. per d. Alex. ibi, & loquendo in casu, quo feudi condēnatio tantū sequi debet, quod tenuit tunc procedere quando hæreditas nō in totum: sed pro parte est soluendo ne feudi diuisio sequeretur contra

429 c. volentes. ¶ † Sed benè iure reconuentionis pretiū peti poterit, quo casu causas aduocare, vt ante litem cōtestatā in causa conuentionis recōuentionis causam incipias, si vis vt sequens resultet effectus, sm cōmunem opin. quæ probatur per glo. in clemen. sæpe. §. verū in verbo exordio de verb. obli. vt ait Maranta in tract. de ordi. iudi. quod speculū aduo. nuncupatur p. 4. disti. 6. q. 1. ¶ Si vis (dicimus) vt conuentio cū reconuentione pari passu ambulet, & simultaneus processus fiat, eodem tempore, facto vno actu in causa cōuentionis, vt statim fiat alius similis in causa reconuentionis, vt declarat Bar. in auth. & consequenter col. 2. vers. tertio est vidēdum. C. de sente. per l. qui prior. ff. de iudi. & vt deniq; eadem sententia, vtraq; cōuentionis, & recōuentionis causa terminetur, & in eadem charta vna post aliam à iudice sententia legatur, & proferatur, vt decla. Abb. in c. 3. col. 3. de mutu. pet. & Specul. in tit. de reconue. §. videndum col. 2. si de vtraq; causa pariter liqueat, sm eundem Marant. præcitato in loco.

430 ¶ QVINTO LIMITA: † Nisi præscriptum feudum fuerit: nam si proximus agnatus p spatium xxx. ann. tacuerit, & antiquum feud. ex pacto, & prouidētia per defunctū alienatum nō reuocauerit si postea illud petet præscriptione xxx. an. excludetur. in regno est cap. Reg. Martini quod incipit cōtinua n. 57. fol. 62. de iure consti. reg. est consti. consuetudinem sub rub. de præscri. de iure vero feudorum est communis opinio, quòd si alienatio fit in extraneū, agnatus excluditur spatio xxx. an. sed si fit in vlteriorem agnatum, excluditur per annū. glo. in c. 1. §. titius si de feu. defun. cōten. fuer. inter do. & agna. quam commu-

cōmuniter sequuntur ibi Doct. vt testatur Iacob. Mandell. in conf.76.nu.4. And. in c.1.§.q d ergò de inuesti.de re.alie.fact. & in d.const.consuetudinē. Paris. in conf.
431 27.in præsenti nu.91.vol.1.† vbi testatur cōmunē conclusionē esse, quòd aduersus laycum per aliū res feudalis pscribi potest spatio xxx.an.& aduersus ecclesiā, & vassallam spatio xl. an. dicit esse amplū conf. Francis. de Curt.82.capio primum col.1. & 2.& plura allegat per totum illud conf.
432 ¶ † Sed an hæc feudi pscriptio cōtra vnū agnatū valeat in piudicium aliorū agnatorum? in feudo hæreditario simpliciter est indubitatum non solum siculorū: sed etiā feudorum iure, vt pscriptio contra vnum cōtra alios valeat: quia præscribi patiens feudū alienasse censetur. l. alienationes. ff. de ver.sign.Feli. in c.1.nu.8. de præscrip. vndè sicut ipse, si peteret excluderet, ita & hæres eius petens tricennali pscriptione summouebitur. Andr. in d.c.1.§. quid ergò col.2.de inuest.de re alie.fac.vbi oēs scriben.eū sequūtur, & cæt. quos adducit Frec. in tract. de subfeud. baro.lib.3.vers.
433 quarto si pater. ¶ † At si feudū est ex pacto, & prouidētia antiquum, & tunc iure feudorum præscriptio cōtra patrrm, non nocet filio nō hęredi, nec agnato, nec etiā domino: qa dùm pater possedit, filius agere non potuit, & non valenti agere non currit pscriptio. l.fi.C. de an.exce.& quia vnus nō habet causam ab alio, & ideò tēporis accessio nō fit. l. pomponius p totā l.fi. de acqui.poss.& quia pscribens non à domino: sed à tradēte causā habere censetur, vt possit agnatū excludere no. Alber. per illum tex. in l. si alienā in prin. de dona.cau.mor. Bald. in tract. præscrip.q.5. col.1.& post eum Tiraq. in consuetudine Pictorum fol.87.num.251.cum concord. per Frecciam in loco nuper citato lib.3. vers.quarto si pater, & hoc iure feudorū.
434 ¶ Iure verò constitutionum, & etiā cap. Reg. præscriptio contra vnum: an valeat contra alios in feudo antiquo ex pacto, sunt opiniones, & do. meus Propatruus in d.c. volentes no.2.vers.sexto videtur ista: cōcludit pro parte negatiua, dicens, quòd præscriptio cuiuscunq; tēporis non præiudicat successoribus venientibus ex pacto inuestituræ: nisi contra eos cæpta, & completa fuerit. idē tenet Petr. de Greg. in tract.concess.feud.p.6.q.15.vers.infero ex hoc aliud in secundo effectu, vbi vult, quòd tot sunt præscriptiones, quot sunt personæ, cōtra quas feudum ex pacto, & prouidētia præscribitur, ita etiā latè examinando concludit Io. Aloy. Septi. in d.c. volentes in quinto effectu, qui etiam ait, quòd ita etiā in re phibita alienari in terminis cōcludit Alex. quodam conf. super primo dubio, cuius numerus, & vol. deficit. ¶ Qui omnes mouentur autho. Andreæ in c.1.§. quid ergò de inuestit. de re alien. fact. in c.1.§. si quis p xxx. si de feu. fuer.controuer. qui rationē adducit: quia ius agēdi posteriori agnato: nisi post mor-
435 tem prioris agnati, non cōpetit: † quoniā feudū quodā ordine successiuo datū censetur, vt in vita pater, & post mortē filius habeat. l.2.C. de verb.signi. l.2.§. in fideicōmisso. ff. de leg.2. cōmuniter Doct. in l.
436 gallus.§. quidā rectè de lib.& po. † & nō valenti agere præscriptio nō currit. l. 1.§.fi.C. de an.exce. l. in rebus.§. cōmunis C. de iur.do.glo. in c. auditis. Butr. in c. cū non liceat de præscrip. ¶ Sed Roland. à Valle in conf.3.n.91. dicit hoc fundamentum nō esse tutum: imò currit tempus sequēti agnato, & si sit in remotiori gradu, cū poterat sibi prouidere quò ad reuocationem nō expectato fine xxx.ann. petendo præfigi terminum proximioribus per iudicem ad reuocādum alienationem, & ita in specie dicere Alberi. de Rosa. in l.fi. in prin. in vlti.col.C. de furti. & alios, ait. ¶ Hoc autem verum non videtur: quia si præfixo sibi termino proximus agnatus non agit: quæ lex defert ius agendi, & reuocandi alienationē alteri sequenti agnato in vita tacētis proximioris agnati, cum non agēdo alienare videtur d.l. alienationes. ff. de verbo.signifi. Feli. in cap.1.nu.8. de pscrip. & alienatio in vita saltim alienantis valet, secundum magis cōmunem, quam testatur Iacob. Mandell. de Alba in conf.76. in prin. & dictū est supra in prima limitatione: certe nulla ideò vlteriori agnato nō currit præscriptio, dùm proximior viuit agnatus: tùm, quia ius adhuc ei non est delatum: tùm, quia impeditus est agere impedimento ex facto proprio non procedente. Felin. in d.cap.1.num.11. de præscript. Paris. in conf.1.nu.125.vol.1. ¶ Pro parte autem affirmatiua, quòd præscriptio feudi antiqui ex pacto cōtra vnū, valeat contra alios agnatos in regno, tenuerūt Abbattista Platamon. in conf. Furnaris, & Prothono. in quodā alio cnosilio, prout refert Io. Aloy. de Septi. in d.c.vo-
437 lentes. ¶ † Primò ponderando d.constitutionem cōsuetudinem, quæ generaliter loquitur ergò generaliter intelligi debet. l. de pretio. ff. de publiei. l. si seruum.§. nō dixit prætor. ff. de acqui.hæredi.& quod si conditor hoc voluisset, expræsisset. l.2. §. sin autem deficientis. C. de cadu.tolle. ¶ Sed ad hoc respon. Io. Aloy. de Septim. quòd non fuit opus distinctionem inter

formas ponere: qm̃ eo tẽpore iure constitutionum regni feuda omnia erant inalienabilia per const.constitutionẽ, & ita nec præscriptionibus d.constitutio consuetudinem: prouidere voluit: modo autem p c.volentes præscriptionis dispositio confirmatur: quia Principis assensus remouetur, & quemadmodũ c.volentes nõ remouet prouisionẽ factam per formam datam feudo: licet alienari feudum permittat: ita & d.constitutio consuetudinẽ non remouet prouisionẽ factam per formã in feudo datam, & sic lex noua à lege antiqua passiuam recipit interptationẽ. ff. ad l.falc.l. 1. §.falcidia.nos hanc legem antiquã intelligimus tenorẽ inuestituræ. ¶ Sed aduertendum est, quòd super hac respõsione in aliquo firmari non possumus: dicit, quòd constitutio cõsuetudinẽ prescriptionibus prouidere noluit, & illa constitutio præscriptionẽ clarè inducit generaliter, & sine delectù, & indistinctè: sentit etiã quòd c.volentes locũ habere intelligatur forma non repugnante, ita & illa const.cõsuetudinẽ: sed eo tẽpore ita forma inuestituræ, sicut forma iuris alienationi repugnabat, & tamen generaliter in feudis inducitur præscriptio. ¶ Secundò p hac parte adducunt rationẽ: quia d.const.cõsuetudinẽ perpetuã introducit securitatẽ in feudis, & feudatarius securus esse non põt: nisi pscriptio omnib' in feudis generaliter locũ habeat: psertim qa: nisi ius reipublicæ respectu seruitij per d.consti.nõ reseruatur: vnde si agnatis nõ piudicari voluisset, sicut de republica, ita & de agnatis expssisset.

¶ Respondet ad hoc Io.Aloy. quòd cõsti. cõsuetudinẽ est facta in odiũ negligentiũ, & nõ est facta in fauorẽ posidẽtiũ feudũ, quod patet ibi: euidenti desidia, &c. ergò agnatũ istũ, qui negligens nõ est nõ comprehendit, & sic securus erit contra negligentes, & nõ contra eos, quibus negligentia imputari non potest: siquidẽ agere nõ

439 potuerunt. ¶ † Tertiò feuda omnia sunt hodiè alienabilia per cap.volẽtes, ergò & pscriptibilia. ¶ Sed negat hoc Io. Aloy. dicens esse falsum: siquidem hodiè feuda non sunt indistinctè alienabilia: sed c.volentes communiter intelligitur forma nõ

440 repugnãte. ¶ †Quartò & vltimò dicunt hodiè in regno esse c. Reg.Martini, quod incipit cõtinua.vbi pscriptio xxx.an.liberat possessorẽ à quacũq; molestia, & præscriptio vim habet priuilegij, vt no. in l.liberti liberęq;.C.de op.liber.Et deniq; subdit idẽ Abb.Platamonus, quòd si secus diceret, vndiq; surgerent clamores, & tota subuerteretur respublica. ¶ Io.Aloy.verò ad hoc resp. quòd d.c.Reg.Marti.continua nõ est lex generalis cõdita in regno circa pscriptionẽ: sed temporalẽ fuisse eo tempore, vt posidentes per spatium xxx. an. præscripsisse intelligerẽtur: pp turbines belli, qui ante fuerãt, quod patere dicit ibi (*essendo potissime, &c*) & dicit hãc fuisse rationem finalem d. c. qua cessante, cessat eius dispositio, & sic de pteritis præscriptionibus cœptis ante d.c.& nõ de futuris loquitur, probari etiã asserit in eod. c.ibi (*ogni prescriptione sia finita,*) & ibi (*della quale di trẽta anni quà nulla lite sia*

441 *stata legitimè cõtestata.*) ¶ †Sed huic nos non astipulamur, imò falsum istud opinamur: nam c.Reg.Mart.continua est generale, & trahitur non solum ad pterita: sed etiã ad futura, & probamus ratione finali, qua cõditũ fuit tale cap.quæ fuit: quia pp tẽporis vetustatẽ amittebantur dominia, & quæstiones, patet ibi (*cosi per vetustate di tempo*) licet diuersimodè pp tẽporis vetustatẽ lites, & rerũ dominia amitterẽtur: nam partim in turbinibus guerræ, mortalitatibusq; pteritis scripturas, & lites illi amiserant, partim: quia pupilli parẽtibus orbati remanserant, partim quia titulum, & causam ab alio habebãt, & validas eorũ

442 defensiones ignorabant. ☞ †Illa enim est ratio finalis statuti, quæ ex narratis in statuto colligitur.l.fin. & ibi Bar. & Imo.ff. de hæred. insti.l. 1. & ibi no. ff. ad muni.

[C] ☞ & etiã illa ratio finalis dicitur, quæ habetur ex causa adiecta dispositioni. Alex. in cons.79.elegãter vol.5.arg.tex.l. ita fideiussorem.ff.de fideiusso.& l.quoties.C. de iure do. secundũ Io.Hannib. in rub.ff. solu.mat.nu.135.fol.25.vol.3.rep. ¶ Et hæc tẽporis vetustas non solum eo tẽpore militauit, quo statutum conditum fuit, verum etiam hodiè militat. ¶ Et si placet dicere, quòd ratio sit illa finalis: qa in turbinibus belli scripturæ amissæ fuerunt, vt dixit Io. Aloy. nõ vna: sed tres sunt causæ

443 finales, ☞ †& cum vna pluribus ex rationibus finalib' deficit, sustinetur dispositio pp alias, quæ militant.§.affinitatis inst.de nup.l.si ventri.§. in bonis, vbi glo.& Bar. ff.de priui.cred.& melior.tex.de iure in l. si nõ lex ælisentia in prin.quem Bal.ibi ad hoc no.ff.de hæred.insti.fin Ias.in l.more nu.18.ff. de acqui.hæredi. Moder.Repe. fol.32.n.66.vol.7. ¶ Insuper dato, quod pp implicita legis verba in dubijs essem': an ad præteritũ vel: an ad futurũ lex noua trahatur, in dubijs est intelligenda de fu-

444 turo: ☞ † siquidẽ legis natura est futuris pspicere.Cy.in l.leges.C. de leg. arg.glo. no.in l.cũ tale.§.fin.ff. de condi.& demo. secundũ Io.Abba. de Sanct.Seuerino in l. omnes populi nu.158.fol.87.vol.1.rep.

¶ Sed

¶ Sed d. tex. cap. continua clarè nō solum
præterita: sed etiam futura respicit, dùm
in fine dicit hæc verba *(& questa consti-
tutione volemo habbia loco, & sia* (Deo
propitio) *in perpetuū duraturam nel no-
stro Regno di Sicilia)* ad quid vult duratu-
ram esse in perpetuum: nisi futuris prospi
ciat? ideò ampliùs non insistimus, ne hic
aliā faciamus repetitionē, quę fieri posset,
si sigillatim omnia ponderarentur verba.
445 ¶ † Prima autem opinio nobis magis ar-
ridet, vt præscriptio contra vnum, alteri
non noceat in feudo antiquo ex pacto: per
rationes supra adductas. ¶ Nec refraga-
tur generalitas consti. consuetudinem, &
cap. cōtinua, quòd fuerint cōdita propter
contrahentium securitatem, ergò contra
omnes agnatos locum habere debent: quia
respo. quòd d. ll. conditæ fuerunt mixtim
fauore præscribentis, & odio nō petentis,
quod patet in constit. consuetudinem ibi
(præsente etiā in regno aduersario suo) &
ibi glo. 1. quæ etiā dicit, ꝙ tricennalis præ
scriptio in odiū possessoris primi est indu-
cta. l. fi. C. de edict. diui Adri. toll. cū simil.
patet etiā in d. continua ibi *(essendo potissi
ma alla nostra eccellentia declarato auan-
ti il nostro felice aduento nel Regno predet
to fu per spatio di anni quindeci continuo
e più tranquillo, & quieto stato in Sicilia,
nel quale ciascuno potè vsare sua raggione,
446 & cōsequitare suo dritto.)* ¶ † & ad duo-
rum verificationē nō sufficit vnum inter-
uenire. l. si is qui ducenta. §. vtrū in fi. ff. de
reb. dub. l. 1. ff. de hæredi. institu. Affli. in
const. vt de succe. n. 68. rub. 24. lib. 3. nam
agnatis, quibus nullum est delatū ius, nul-
la imputari potest negligētia, ergò contra
eos præscriptio nulla currere debet, iuxta
prædictam reg. non valenti agere nō cur-
rit præscriptio d. l. fin. C. de an. excep. cū
simil. & hæc est communis opinio, quam
447 veram autumamus. ¶ † De præscriptio-
ne verò feudi contra dominum loquēdo,
quidam tenuerunt nullam præscriptionē
esse, etiam centenariam de iure feudorū,
p tex. in c. 1. §. præterea ibi (nulla obstan-
te præscriptione) de cap. Corr. & c. impe-
rialem ibi nullius temporis pręscriptione
impediente de prohi. feu. alien. per Fede.
qui indistinctè loquūtur, & nil excipiunt.
l. pretio. ff. de serui. vrba. prædi. & hanc
opin. dicit verā Andr. in d. c. 1. §. prætereà
vbi hoc etiam cōprobari dicit per consti.
Federi. 2. Reg. Siciliæ in l. 1. sub tit. quib.
temp. feud. præscr. vbi mentio fit de hac
consuetudine, quod nullo tempore feuda
præscribantur. ¶ Nos autē aliorū assen-
timus opini. quòd feudum spatio xxx. vel
xl. an. contra dominum p̄scribatur, prout
tenet glo. in d. c. 1. §. prætereà, & tex. su-
prà citati intelligi debeāt de præscriptio-
ne x. vel xx. anno. quæ meritò nō obstat:
quia alienatio absq; domini assensu ab ini-
tio nō valet, nec tractu temporis conuale-
scere potest. l. quod ab initio. ff. de reg. iu.
sed non de præscrip. xxx. vel xl. an. p quas
omnis tollitur actio. l. sicut. C. de præscr.
xxx. an. contra desides. n. & sui iuris con-
tēptores introductæ sunt huiusmodi præ
scriptiones odiosæ, & differentia debet
esse inter desides, & vigilantes. l. vt perfe-
ctius, & l. fin. C. de an. excep. & vigilanti-
bus iura subueniunt. l. pupillus in fin. ff. de
his qui in frau. cred. ideò non est præsu-
mendum Roma. prin. qui iura tuetur ver-
bis illis generalibus totam conseruationē
de præscript. longi temporis multis vigi-
lijs excogitatam & inuentam velle euerti
l. si quādo. 1. resp. C. de inoffi. testa. secūdū
glo. ibi facit ad hoc const. quadragenalem
sub rub. de prorog. præscr. lib. 3. vbi præ-
scrip. quæ contra fiscum erat xl. annorum
extenditur ad centū annos, & sic præsup-
ponitur ibi, quòd præscrip. contra fiscum
erat anteà quadraginta annorum. ¶ Ita d.
iura intelligere inuenimus. Paris. in cons.
101. nu. 77. vol. 1. licet de præscrip. loqua-
tur contra priuatos, & asserit, quòd licet
prædicta iura nullam esse præscrip. dicant
in feudis: tamen nō vendicant sibi locum
in præscriptione lōgissima xxx. vel xl. an.
per tex. in c. 1. §. si quis per xxx. si de feud.
cōten. fuer. inter do. & agna. & do. omnes
in d. §. prætereà, & cæte. quos ibi citat.
¶ Nec obstat, quod ait Andr. de constit.
Federici, quæ iudicio nostro est constit.
consuetu. prauam sub titu. de rei actio. &
excep. quia aliam nō inuenimus: quia ibi
nō fit mentio de aliquo iure cōmuni: sed
de cōsuetudine praua, quæ tūc in iudicijs
obtinebat, quòd feu. quāuis magna tēpo-
rū longinquitate possessa fuissent p̄scribi
nō poterant, quā consuetudinē causatam
fuisse putamus ex p̄dictis duabus opinio-
nibus, quæ tunc erant. tu cogita an alia sit
448 lex, quam citat Andr. ¶ † De iure verò
const. regni præscr. quæ erat xl. an. exten-
ditur ad centū an. cōtra dñum per consti.
quadraginalē, cuius meminit etiā And. in
d. c. si quis per xxx. nu. 1. si de feud. defun.
conten. fuer. inter dom. & agn. & licet ibi
subdat, imò hodiè in feudis nulla est præ-
scriptio contra dominum, est s̄m primam
449 opin. quæ vera nō est. ¶ † At iure nouis-
simo regni cap. volētes. Io. Aloy. de Sept.
tenet, quòd præscriptio locum habeat in
feudis: siquidē feudi alienatio hodiè etiā
iure permittēte, & nō est lege prohiben-
te; licet confusè loquatur inter priuatos.

¶ Nostra verò sententia est, vt contra dominum locum habeat: quia ratio quare in feudis præscriptio nō obtinebat, secundū opin. iure feudorum erat; quia alienatio absq; domini assensu erat ipso iure nulla, quæ hodiè est correcta per d.c. volentes, quo domini assensus in alienatione remittitur, secundum communem opinionem,
450 † & ratione legis correcta, corrigitur ipsa lex. glo. est no. in l. 1. ff. de leg. cū plures seq. quos refert, & seq. Ias. in l. si quis filius nu. 7. C. de inof. testa. & in l. seruum
451 filij. ff. de leg. 1. ¶ † Vndè hodiè contra dominum expeditius est, vt præscriptio xxx. vel xl. an. locum habeat, & in hoc be-
452 nè loquitur Io. Aloy. † Et per præstationē seruitij per xxx. an. inuestitura præsumitur, sicut emphyteutica in re dicitur. Andr. in d.c. 1. §. si quis per xxx. in prin. si de feu. de. cont. fue. & in c. 1. §. quid ergò
453 de inuest. de re aliena. fact. ¶ † Vt tamen talis præscriptio procedat, plura sunt necessaria: primò (vt est dictū) quod per spatium xxx. vel xl. annorum quis sine interruptione feudi possessionē habeat, secundò, quod eam tamquā feudalē habuerit, & quod directo domino seruitia præstiterit: tertiò, quod talis possessio semper fuerit vniformis, & sic de re feudali; quartò, quod semper fuerit in bona fide. Bal. Alua. & Præpo. in d.c. 1. §. si quis per xxx. si de feu. fuc. contr. Alex. in consi. 169. col. fin. vol. 4. Dec. in consi. 144. col. 2. vers. sed his nō obsta. cum conc. per Paris. in consi. 27. in præsenti consultatione nu. 92. & in consi. 101. bona de quibus nu. 90. vol. 1. qui citat etiam Moder. in tract. præscrip. p. 4.
454 q. 4. fol. 35. ¶ † Nisi esset pars feud. nam totū feu. & quota feudi præscribi potest, iure const. Affl. decis. 253. nu. 4. per const. consuetudinem in §. cæterum vbi est tex. lib. 3. Paris. in d. consi. 227. n. 93. vol. 1. vbi
455 concor. citat. ¶ † Nec est prætermittendū, quod licet in præscriptione x. vel xx. an. possessio continua, & sinè interruptione probetur nō solum si fructus cuiuslibet anni præscribentem percepisse probetur. l. titia vbi Bar. ff. de solu. in ver. redditus exigi. l. pomponius. ff. quib. mo. vsu. am. secūdum Bal. in l. 1. col. pe. in fin. C. de serui. fugit. cum conc. per Tiraq. in tract. præscrip. glo. 5. in prin. Vel si probetur, q̄ terram seminauit, arauit, & coluit, glo. in l. si quis in ver. finiatur. C. fin. Reg. Lanf. in cap. quoniam cōtra de probat. in materia test. vers. tertiò venit probanda possessio, vbi alios modos probandi possessionē ponit. Sed etiam si initium, & finis plurium annorum probetur, omnium. n. fermè est sententia, quam testatur idem Tiraq. in præcitato loco ver. sed nunquid satis erit, vbi multos citat, & dicit: hoc esse regulare, vt extremis media probētur, videlicet vt talia præsumantur media, qualia sunt extrema. l. talis scriptura cui in annos vbi glos. & Bald. ff. de leg. 1. l. sed, & si §. solemus. ff. de hæred. insti. c. quia sunt, & ibi glo. 28. dist. cum conc. ibi. Imò subdit etiā ex multorū sententia in hoc casu satis esse probare possessionis initium: nam si allegetur continuatio ipsius præsumetur ad præscriptionē inducēdam. expressè glos. in l. siue possidetis vbi omnes. C. de pba. Io. And. Anto. & Abb. in c. cum ad sedem de rest. spo. Bart. in l. celsus de vsuca. Io. Fab. in §. 1. col. 2. vers. sed quomodo pro.
456 insti. de vsuc. cum alijs ibi cumu. † Vbi limitat procedere in ea tantum possessione, quæ solius præscribentis factū, & animum requirit, & alterius nihil: præter patientiam, vt cū quis domum, aut fundum possidet: sed non cum debet interuenire alterius factum, vt in solutione cuiuspiam rei annuæ: quia tunc nō videtur satis esse probare solutionē primi, & postremi anni, ac nec simul alicuius medij, vt præsumeretur solutio integrorū decem annorum: sed necesse est, vt probetur solutio facta quolibet anno per tex. loquētem in solutione decimarum in cap. accedētibus ibi: vndè continuè debent isti probare, & cæt. de priuileg. & ibi glo. in verb. per xl. an. in fi. & diuersitatis rationem assignat: quia illa facilius retinetur, & cōtinuatur, vt potè solo animo possidētis, aut nempè facto ipsius: hæc verò factū alterius requirit, ideò nō ità facile obtinet p no. in l. cū
457 de in rem verso. ff. de vsur. ¶ † Attamen in præscriptione xxx. vel xl. an. nō sufficit principium, & finē possessionis probare: nisi, & medium quoq; probetur: necessariò vt potè requiritur possessionē cuiusq; decennij, videlicet primi anni, decimi, vicesimi, & tricesimi probare: ob id quod possessio ciuilis, quæ animo retinetur, & & quæ sola sufficit ad prescriptiones præsumatur durare ad decem tantū annos, ex quibus obliuio præsumitur: nisi appareat de naturali possessione, ita inquit Tiraq. in d. glo. 5. vers. sed parū abfuit de præscr. vbi latè dixisse asseuerat in præcedēti glo. & expresse voluisse Mathesi. no. 118. & sequi Alex. in add. Bar. in l. celsus de vsucap.
458 ¶ † Nec erit inutile in mediū hæc afferre quod licet in præscriptione bona fides in pscribente semper requiratur omni iure, diuino, canonico, & ciuili. c. fi. de præscr.
459 † siquidem ius canonicum in vtroque obtinet foro, ciuili, & ecclesiastico, cum de animæ periculo tractatur propter peccatum,

catum, vt ibi adnotant Doct. & in c. 1. de no. op. nu. Bar. & Bal. in l. priuilegia. C. de
460 sac. san. eccle. † Et ita statuta de præscriptione loquentia interpretari debent, licet de bona fide nullam faciant mentionem, vt fuit in d. c. continua, vt bona fide concurrente intelligantur, vt latè multos cumulando firmat Tiraq. in tract. de præ-
461 scrip. glo. 2. in prin. † Et non solum bona fides in præscribente omni tẽpore requiritur; verum etiã in eius hærede exigitur. l. cum hæres. ff. de diu. & temp. præscr. l. cum qui. §. in hac actione, & ibi glo. & l. si ego. §. partus. ff. de publi. in rem actio. l. vitia. C. de acq. possessio. l. 2. C. de fruct. & lit. expen. licet dubium sit, an procedat in casu, quo sui authoris accessione successor vti noluerit, & hinc inde multi sint autho. quos citat Tiraq. in tract. præscrip. glo. 2. vbi haud dubiè in præscriptione xxx. vel xl. an. in quibus no requiritur titulus procedere dicit sententia, vt si accessione nõ vtatur, non noceat authoris mala fides, sin Io. Andr. in c. cum quis in ius alterius. ff. de reg. iu. in 6. & in c. possessor eod. tit. cũ concord. per Soci. in cons. 60. in præsenti conclusione col. pen. lib. 1. & cons. 33. capiendo primum col. 2. vers. quarto eadem
462 opinio lib. 1. ¶ † Attamen bona fides in dubio præsumitur: nisi aliud subsit, quod malam fidem faciat præsumi, est cõmunis omnium sententia, quam testatur Siluest. in addi. instit. de vsucap. in prin. qui citat Bar. in l. celsus. ff. de vsucap. & Bal. ibi col. 30. sed etiã nullo cõcurrente titulo, quod procedat copiosissimè plures adducendo firmat Tiraq. in d. glo. 2. vers. bona autem
463 fides, & ratio est: † quia bonus, & non malus quilibet præsumitur. l. merito. ff. p socio. l. quoties. §. qui dolo. ff. de proba. l. cum pater. §. re igitur. ff. de leg. 2. c. vlti. de
464 præsumpt. & ratio rationis est: † quia natura est bona, & mores insunt a natura, & ex bonis naturalibus principijs bonus quilibet præsumitur: quia qualia sunt principia, talia præsumuntur principiata. Bal. in d. c. vlti. col. pen. de præsump. & idem Bal. in l. 1. ad fi. C. si quis omis. causa testa. quem citat Tiraq. cõmemorato in loco.
465 ¶ † Et hæc bona fides, tametsi allegãda saltim sit glo. in cleme. appellanti de app. tamen talem allegationem sufficit colligi ex deductis: videlicet si alleget quis se fundum possedisse tanquã suum, aut pro suo expræsse Alex. in cõs. 201. viso, & discusso col. 1. vol. 2. per l. antiquos in verbo domini cognitione. C. de fur. Dec. in cons. 267. & satis est vt fiat post cõclusum in causa Abb. in cap. dudum la. 1. col. 2. de elect. Alex. in l. 1. col. 1. vers. ex predictis. C. quæ desunt aduoc. par. & Deci. in d. cons. 267. sin Tiraq. in d. glo. 2. col. pe. de præscript.
466 ¶ SEXTO LIMITA: † Nisi feudum antiquum ex pacto, & prouidentia alienetur propter onera feudi: puta pro adiuuando dominum, vel pro seruitio militari domino præstãdo, vel pro maritanda sorore, vel pro soluenda vita, & militia fratri minori, vel pro dandã decima domino iuxtà formam c. volentes, quia est etiã onus feudi, secundum do. meum Propat. do. Blas. Lanc. in d. cap. volentes no. 2. qui dicit, quòd ità in regno seruatur, vel pro quocunq; alio onere feudi. Andr. in c. 1. §. quid ergò nu. 6. de inuesti. de re alien. facu. & idem Andr. in consti. si quis post litem lib. 1. & in cap. 1. an agna. col. 2. do. meus Propat. in loco prællegato Pet. de Greg. in tract. concess. feu. p. 2. q. 10. vers. limito nũc effectũ Io. Philipp. Paternio. in cons. 17. in nostro vol. diuer. autho. Freccia in tract. de subfeu. baro. lib. 2. fol. 119. nu. 75. vers. 25. limito. Camera. in c. imperialem fol. 13. in litera. a. de pro. feu. alie. p Fede.
467 ¶ † Et ratio est: quia onera feudi nedum contra agnatos ad quod feu. vadit, verum etiam contra dominum, cui feudum aperitur transeunt, ac etiam contra tertium possessorem, secundum Andr. in consti. in aliquibus per tex. in l. 1. & 2. C. sine censu, & l. hactenus, & l. quæro. ff. de vsufruct. quem refert, & seq. Camer. in loco nuper
468 citato, † Et rex, vel agnatus pro cõsentiente habetur ad id, id quod tenetur, arg. l. nouissime de eo, quod fals. tutor. Frecc. in loco paulo ante allegato, vbi in terminis constitu. diuæ memoriæ determinat, quod feudum p oneribus alienatum sine domini assensu reuocari non potest, quasi negotium vtile gerere videtur vassallus, feudum alienando pro onere, ad quod vel dominus, vel agnatus tenetur: siquidẽ ipsi ab obligatione liberatur, arg. l. si communes edes. ff. de neg. gest. secundum Iser. in d. c. 1. an agna. & Camera. in d. c. imperialem fol. 13. in litera. p.
469 ¶ † Sed intellige, vt in subsidium defectu aliorum bonorũ allodialium feudum pro oneribus ipsius feudi alienetur consti. si quis post litẽ, vbi Andr. idem Andr. in d. consti. in aliquibus col. 8. vers. sed si dicamus, & ibi Affli. q. 5.
470 nu. 32. † sicut res prohibita alienari in dotem, vel propter nuptias dari potest, si is qui dat nõ possit aliunde dotare, vel in donationem dare, vt colligitur ex authe. res quæ. C. communia de leg. vt eam ponderat Io. Lup. in rub. de dona. inter vir. & vxo. char. 6. col. 4. vers. intellige tamen, refert, & seq. Tiraq. in tract. de primogen. q. 6. in nu. 10. vbi dicit ad hunc casum d.

10.

Io.Lup.char.8.col.2.in fin.etiam trahere, quòd si extarent fructus ex huiusmodi bonis,qui satis essent ad dotandum,non possent ipsa bona dari, per tex. in l.mulier.§. cũ proponeretur in fi.ver. quod si fructus ff.ad treb.& ibi Ang.& Raph. ad fi. Alex. col. 2.& alij recentiores,& Roma.qui illũ tex.reputat singul.conf.232.& quãplures quos ibi citat, & licet in d.cõst.si quis post litem,& consti.in aliquibus ibi teneant d. Docto.assensu Principis fieri debere alienationẽ cõtra Frec.supra citatum: tamen hodiè indubitanter procedit absq; Princi-
471 pis assensu per c.volentes: † si verò nõ in subsidium pro oneribus feudum alienatum fuerit, tunc in vita alienantis tantum alienatio tenebit, vt declarat Andr. in d. const.si quis post litem:sed quia prædicta exempla de oneribus feudi,quæ supra sũt tradita non absq; controuersia,& difficultate transeunt,ideò de his videamus,& vt ordinatim procedamus, faciamus septimam limitationem.

472 ¶SEPTIMO LIMITA.† vt pro seruitio militari feudum antiquum ex pacto, & prouidẽtia alienari posit,vt supra est dictum. ¶ Sed contrarium,quòd pro seruitio militari feudum perpetuò obligari non posit:sed dumtaxat ad vitam obligantis,ita quòd aliqua obligatio oriri non posit pro pecunia recepta pro dicto effectu, neq; cõtra dominum cap. 1. an agna. & cap. 1.§.his consequẽter hic finitur lex, neq; aduersus agnatos c. 1. de succe.feu. c. titius si de feu.fuer.contr.tenuit Camera. in d.c.imperialem fol. 13. in litera. *K*.vsq; ad literã.v. & pluribus seq. ex mẽte And. in d.const.si quis post litẽ, & §.quid ergò de inuesti.de re alie.fa.ratione quia si vassallus cœpit fructus:quarum causa seruire debet c. 1.§.fin.in quib.caus. feu.ami.iam semel dominus satisfecit feudatario suo.

473 ¶ Nec dicit obstare, quod tradit Isern.in d.c. 1.an agna.& §.quid ergò,& in d.cõst. quod si vassallus obligauit feudum ꝑ seruitio obligatur dominus : quoniã ipse respondet,quod Andr.loquitur in illa quæstione: an dominus teneatur, quando vassallus dotes amitæ,vel sorori soluit,vel fideiusit pro eo,& cõcludit, quod de congruo consentire tenetur : itidem si cœpit pecuniã, vt seruire debeat perpetuò : sed si vassallus cœpit pecuniam,vt emeret res burgensaticas non debere consentire:nisi ad vitã vassalli:nam illo tẽpore nõ passim, vt hodie fit, ꝑstabatur assensus : quia ꝑter illos sex casus non consentiebat Rex perpetuò : sed ad vitam vassalli, & hæredum suorum:non autem in feudo aperto,contra dominũ, & de hoc dicit, quòd quærit Iser.nõ autem si mortuo feudatario, sicut tenetur dominus soluere debitũ pro maritãda sorore,& cæteris cõtentis in const. quæ plurium, & in consti.Comitibus, & reliquis constitutionibus,de his loquentibus,teneatur etiam soluere debitum contractum pro seruitio præstito,cuius causa vassallus ipse fructus cœpit:nam hoc nulla lege probari, nec iuri consonum esse asseuerat. ¶ Ideoq; concludit, quòd aperto feudo, dominus soluere nõ tenetur,quod est cœptum pro soluendo seruitio militari, nec pro emenda re burgensatica vt luxurietur:sed pecuniam acceptam pro vtilitate ipsius domini , videlicet si vassallus pro domino fideiusit : iuxta const. si vassallus,vel pro dote sororis, & simil. ¶ Et subdit,quod sint cauti mercatores,qui bona dant militibus etiã vt ad bellũ vadant. ¶ Nos nec in totum primæ,nec in totum secundæ astipulamur sententiæ : sed opinamur tenendum , quòd feudum pro seruitio militari in agnatorum sequentium: sed non in domini præiudicium obligari
474 posit perpetuò, ratione: † quia quilibet feu. possessor ꝑ seruitio militari conueniri potest,vt illud soluat,& non solum pro seruitio debendo pro tempore quo possedit feudum: sed etiam pro preterito Affl.in const.consuetudinem nu.20.Frec. in tract. de subfeu.baro. in quinta autho. nu.13. & diximus supra in verbo seruitij consueti,& quatenus per vassallum soluitur pecunia ꝑ seruitio militari , liberatur sequens agnatus à futura obligatione, & consequenter eius negotiũ vtiliter est gestum.argu.l.si cõmunes ædes.ff. de nego. gest.& Iser. in d.c.1.an agna.vers.semper repete , secundum Camera. in d.c. imperialem fol.13.in litera.p.& in litera.f.

¶ Procedet igitur opinio Camer.ex mente Andr.vt dominus non teneatur pro debito facto pro seruitio militari : quia non tenet consequentia vassallus est in damno pro seruitio domini , ergò dominus tale
475 damnum resarcire teneatur, † cũ militi arma , & æquos in bello amittenti pro domini seruitio , dominus ad nihilum teneatur , secundum iura cita. per Mar. & alios in c. 1. an agna.refert, & seq.idẽ Camer.in d.c.imperalem fol. 13. in litera.o. ¶ Quod ex mente quorundam, & etiam eiusdem Camerarij ibi videtur:nisi dominus fructus vassallo mortuo debitos sibi caperet, iuxtà terminos cap. 1.§.his consequenter hic finitur lex,vt tunc ipse dominus teneatur , ne cum iactura aliena locupletetur,& seruitium ac fructus simul habeat,quæ dicit ibi Camera.in se vera esse: licet non congruere materiæ de qua ipse

inibi tractat. ¶ Non obstat c. 1. de succe. feu. & c. citius si de feu. fuer. contro. quia procedunt quãdo sequens agnatus ad solutionem illius, quod per vassallum soluitur cogi non posset; secus est hic, vbi pro seruitio militari sequens agnatus tenetur, & quatenus quod debetur soluitur, ipse liberatur, & consequenter eius vtile geri-
476 tur negotium, vt est dictũ. ¶ † Sic igitur firma manet conclusio, quòd in præiudicium sequẽtium agnatorum pro seruitio militari feudum antiquum ex pacto obligari perpetuò potest, & cõsequenter alienari: sed ad hoc, vt procedat ista alienatio, plura requiruntur. ¶ Primò quòd feud. fuerit ad hoc expræsse venditum, vel obligatum. Secundò, quòd pecunia effectualiter p seruitio militari cõuersa, & actualiter soluta fuerit. Tertiò, quòd necessaria fuerit venditio, propter præcedẽtem submonitionem. Petr. Greg. in tract. conceff. feu. p. 8. q. 4. verf. ex quibus infero primo, qui allegat Iaf. in l. credito. la. 1. ff. si cert. pet. & arg. l. corum quæ habentur in alienatione rei ecclesiasticæ per glo. & Doct. in authe. hoc ius porrectum. C. de sac. san.
477 eccle. & l. habebat. ff. de instit. † & ratione quia in phibitis, certo casu pmissis nõ statur verbo dicentis casum pmissum: nisi pbetur. l. si fortè. ff. de ca. pecul. l. qui te. ff. de proba. l. qui decedens. §. titia. ff. de leg. 3. ¶ Intelligit etiã idem Pet. in loco præallegato: dummodo pretium feudi sit proportionatum cum onere seruitij militaris attenta requisitorũ æquorum quantitate ad rationem vnciarum x. cum dimidia pro quolibet æquo armato iuxta formam c. regni, & c. firmiter de prohi. feud. alie. per Fede. & a t facere quod no. Bal. in l. qui se patris verf. & scias. C. vnde liber. Et ampliat, vt sola conuersio sinè tit. legitimo præcedente pariat exceptionẽ. Bal. in l. 1. C. si ali. res pig. dat. fue. & intelligi debere, vt p Bar. in l. doli mali col. 1. ver. per hoc. ff. de noua.
478 ¶ † OCTAVO LIMITA (vt est dictum) vt pro dote de parag. feu. antiquũ ex pacto, & prouidentia in subsidium, defectu bonorũ allodialium alienari posit: puta si vnum est feu. pars feudi quatenus est paragium, vel si tria sunt feuda vnũ de tribus dummodo, quòd Baroniæ caput nõ existat in dotem detur. tex. est in consti. fratribus lib. 3. do. meus Propat. do. Blas. Lanc. no. 2. verf. secundo limi. Io. Aloy. de Sept. in 6. effectu, qui dicit ita cõmuniter interprætari d. const. fratribus in c. volentes post Andr. in consti. in aliquibus verf. etiam in subsi. & in c. 1. §. quid ergò col. 2. de inue. de re alie. fact. & in consti. si quis post litem. §. in feu. Came. in d. c. imperialem fol. 13. & cæt. quos citauimus supra.
479 ¶ † Et viuã ait esse ratione Io. Aloy. quia pater imò frater p consti. fratribus, & per ius Roma. sororem inopem, quæ aliundè nõ habet, dotare tenetur. l. cum plures. ff. de ad. tuto. & l. omninò vbi Cyn. eod. tit. Bal. in authe. res quæ. C. cõmunia de leg. Abb. in c. puenit ibi mulier de arbi. Alex. in l. 1. col. 10. ff. sol. ma. & a Ide Cami. Visitari. in d. l. 1. nu. 124. ff. so. ma. fol. 110. vol. 3. qui testatur cõmunẽ opin. vide Tiraq.
480 in tract. primigen. q. 62. ¶ † At onus dotandi transit ad filios, omnesq; descendentes, vt decla. Bal. in l. fin. C. de dot. prom. Bar. in l. post dotem ff. sol. ma. q. 1. Franci. de Alberto in conf. factum ita se habet, & in legitima tenetur p cap. cũ haberet, de
481 eo qui duxit in ma. eã quã poll. † nam hæres recusare non potest onus, ad quod tenebatur defunctus iudicis officio, & æquitate. l. quædam sunt. §. nihil. ff. de æden. l. si is, Romæ. ff. de iudi. l. si tertius. §. fin. de aqua pluu. arce. §. fi. de iur. iura. à mo. præsti. ergò patres dotãdo filias, filios ab onere dotandi exonerant, & cõsequẽter feudare, nec ipsi contradice possunt: cum, & si dotatæ nõ essent, iam tenerentur, & tu
482 adde, † q nõ solum filij: sed etiam quilibet tertius si feu. penès tertiũ reperitur, ad dotẽ de paragio tenetur, adeò pro dotis onere feu. est affectum. Andr. in const. in aliquib' verf. quid si desinat habere feu. imò fiscus, cum ad eum feu. deuoluitur ad dotem tenetur secũdum paragium. glo. in verbo habeat in fin. & Andr. in fin. Affli. nu. 8. in consti. ob filiorum culpas lib. 3.
483 ¶ † Amplia procedere vt etiã absq; Principis assensu feud. antiquũ in dotem dari posit per c. volentes, quo Principis licentia in feu. alienatione remittitur. Io. Alo. de Septi. in loco nuper allegato per quod dicit corrigi d. const. fratribus, quæ licentiam Principis exigit, & etiam corrigi ius feudorum quo idem statuebatur, vt sine Principis assensu feudum in dotem: nisi ad vitam dotantis duraturum, dari nõ poterat, secũdum magis cõmunem opinionẽ, quam probari asseuerat per glo. & Doct. in c. 1. §. donare qual. olim. feu. alie. pote. & per glo. in verbo alienatur in cap. 1. de pro. feu. alie. per Feder. Andr. in consti. in aliquibus verf. nunquid dab it, & cæte. ¶ Sed d. const. fratribus principaliter Principis licentiam exigit in cõtrahendo matrimonium, & nõ in feu. pro dote constituẽdo. Et hoc est hodiè correctũ per cap. Reg. Iacob. in matrimonijs. 22. fol. 7. quò
484 ad habitatores regni, † vt matrimoniũ contrahi, & feudalia in dotem constitui

posint

poßint absq; regis licẽtia. capitulo.in matrimonijs Regis Iacob. 22. fol.7. nisi cum matrimonium contrahi,& feudalia in dotem cõstitui poßit sine Regis licentia:nisi cum rebellibus eorumq; filijs contrahantur,quo casu,etiam si sint regnicolæ,Principis exigitur licentia,cap.Reg.Feder.statuimus, nu.54.fol.26.secũdum do.meum Propatruũ præcitato in loco, & do. meũ Proauum maternũ do. Antoninum Lanceam in conf. super feudo Gandi Gattini in 3. dubio, quod est in vol. diue. autho. 39.vbi post multa iura, quæ diuersis temporibus processerunt,relata,& postquam cogitandum reliquisset,& cõsuluisset vna cũ Iacob. Alua.& Præposi.in d.c.1.§.donare, vt in huiusmodi alienationibus feudorum ex causa dotis, quantumcumque fauorabili, Curiæ assensus interueniret,vt vt firmæ, & perpetuò durare potuissent. Addidit deindè, quòd hodiè est inducta correctio per d.c.Reg.Iacob.in matrimo
485 nijs, † & præsertim hodiè feu.in dotẽ dari potest, quia fœmina non est incapax feudi, consti.in aliquibus,const.vt de successionibus hoc c. si aliquem, & c.consti. quoniam,& si nõ dotatur,succedit in feu. Andr.in d.consti.aliquibus vol.6.vers.sed quid si fra.Io.Aloy. in d.loco.

486 ¶ NONO LIMITA, † ꝙ non solum pro dote constituenda,vel constituta soluenda: sed etiam pro dote restituenda feudum antiquum ex pacto,& prouidentia alienari potest: sicut de rebus restitutioni subiectis dicitur,vt plenè habetur in authe.res quæ.C.com. de leg.& in l.marcellus.§.res quæ.ff.ad trebell.ita do.meus Propatruus do.Blas.Lanc.in d.c.volentes nu.2.limita.3.ver.venio ad primam q.vbi dicit, quòd ita in regno pro liquido tenetur,idem etiam præsupponit Io.Aloy.de Septi. in d.c.volentes in 6.effectu in prin. vers. primo an feud. poßit ita in terminis tenet Bar. ab eis nõ citatus in l.si constante.ff. solu. mat.vbi vult, quòd mulier pro dote agere potest ad bona feudalia mariti:quoniam ea censentur tacitè hippothecata:sed cõtra Bar.est cõmunis opin.quæ probatur in c. imperialem de prohi. feud. alien.per Fede.vbi:feu.specialiter hyppo-
487 thecari non potest, † ergò nec in generali obligatione venire.l.obligatione generali ff.de pigno.secundũ Cor.in d.l.si constan-
488 te q.136.fol.174.vol.3. ¶ † Sed defenditur opinio.Bart. per Crott. ibi quod licet hominis hyppotheca in feudo prohibeatur,vt in c.imperialem:tamen legalis hyppotheca ꝓhibita nõ censetur per ea, quæ ipse ibi in proxima quæst.dicturus est, &
489 subdit: † sicut in simili dicitur, quòd prohibita alienatione: non tamen legalis alienatio prohibita censeatur.arg.l.cũ pater.§.cum inter.ff.de leg.2.& l.peto.§.fratre.ff.eod.tit.tu.adde in terminis Specul. in §.quoniam de feud.qui resp.ad d.c.im-
490 perialem, † quod intelligunt prohibere alienationem voluntariam,seu non necessariam.arg.d.l.peto, & l. alienationes. ff.fami.ærcisc. sicut alienatione feudi dotalis prohibita instit. quib.mo. alien.licet in prin.l.vnica.§. & cũ lex. C. de rei.vxo. acti. necessaria alienatio permissa cẽsetur. l.1.ff.de fun.do.Crauett.in conf.215.n.4.
491 ¶ † Ad institutum igitur redeundo,firmamus, quòd pro dote restituenda: sicut,& pro dote cõstituenda feu. alienari potest,
492 & ratio est, † quia in materia alienãdi bona prohibita alienari, dos cõstituenda, & dos restituenda æquiparantur.glos. &
493 do.in d.auth.res quæ, † & lex noua super vno æquiparatorũ à lege antiqua,per extensionem paßiuam in altero locũ habet. glo.singu.licet vulg.in l.si quis,seruo.C.de fruct.& lit.expe. secundũ do. Blas. in d.c. volentes.no.2.limi.2.vers. sed iuxtà præmissa quæro: casus ergò specialis est,vt in dotem dari poßit,& propter nup.donari res prohibita alienari d. auth. res quæ.C. cõmunia de leg.l.mulier.§.cum proponeretur,& ibi Alex.& Soc.ff.ad treb.l.à filia in prin.ff.eod.tit. cum pluribus concord. cumulatis per Tiraq.in tract. de primige.
494 q.61.nu.4. ¶ † Sed limitat ibi Tiraq.nu. 8.ex mente Io. Lup. in rub. de dona.inter vir.& vxo.fol.8.col.1.ver.nisi specialiter, vt procedat: nisi expræsse contrarium disposuerit is qui huiusmodi alienationis ꝓhibitionem fecerit,siue ius primogenituræ, siue maioratus more Hispanorum vocetur videlicet, quòd non poßit etiam ex causa dotis, vel donationis ꝓpter nuptias alienari:tũc enim cessat dispositio d.auth. res,quę Ias.in l.filiusfamilias.§.diui,col.8. vers.quæro,& ibi Ambro.Opizo.& cæt. de leg.1. ¶ Secundò limitat:nisi per contractum inter viuos res prohibeatur alienari etiã simpliciter sine mentione dotis, tali quidem prohibitione,quæ impediret translationem dominij: quia tunc, nec in causam quidem dotis alienari poßunt,per glo.in l. nulla, & ibi Cyn.& Bal. qui eam dicit valdè signandam, & Sali. C. de iure doti. Alex. qui id dicit fortè non esse alibi in l.filiusfamilias.§.diui,col.4.secundo limit. & ibi Ferd. Loazes char. 19.nu.357. de leg. 1.& cæte.quos ibi cumulat Tiraq. in nu.9.q.61.Pluribus alijs modis d.auth. res quæ limitatur,vt per Doct.& pſertim Ias.qui adfert limitationes quindecim.

¶ D E-

495 ¶ DECIMO LIMITA, † vt non
solũ pro dotis restitutione numeratæ: sed
etiã cõfessatæ feu. antiquũ ex pact. & ꝓui.
alie. posit, ita latè concludit do. meus do.
Blas. Lanc. in c. volentes no. 2. limi. 2. vers.
sed iuxta ꝑmissa quæro: ☞ ratione quia
feudatarius in vita liberã feudi administra
tionẽ habet, sicut hęres. l. cũ hęreditas, vbi
Ange. ff. ad treb. l. ante restituta. ff. sol. ma.
ꝑsertim in cõcernẽtibꝰ onus feudi, ideoq;
confitendo, bonaq; agnoscẽdo fidẽ alteri
ꝑiudicat, sicut & tutori pupilli in ꝑiudiciũ
simile permittitur. l. quoties. §. non tm̃. ff.
admi. tuto. & ita terminare dicit Andr. in
cap. 1. §. si vassallus si de feu. fuer. contro.
496 ¶ † Præsertim si contractu promisionis
dotis ꝓcedente dotẽ recipisse cõfiteatur:
quia tunc bonã fidẽ, ac veritatẽ agnoscẽdi
gratia, cõfiteri videtur Io. Andr. in rub. de
dona. inter vir. & vxo. & in terminis Ang.
in l. 1. ff. so. ma. qui dicit ita Paduę cõsultũ
ꝑ excell. Doct. & Rom. in l. si cõstãte q. 3.
ff. so. ma. ☞ & maximè si ab alio, quam à
muliere dotis ꝓmisio facta fuerit. Bal. in
l. 1. col. 3. de priui. dot. ☞ ꝑ quo facit, ꝙ
ꝓcurator cũ libera in dñi ꝑiudiciũ cõfite-
ri põt, vt habetur ꝑ Bar. & Alex. in l. 2. §.
mutui. ff. si cer. pe. & cano. in cap. si cautio
de fide instru. & Mode. in l. à diuo pio. §. si
ẽpa. ff. de re iud. & deniq; dicit, quòd hanc
partem amplectitur, vti fauorabilẽ doti,
497 ☞ † cui semꝑ in dubijs est fauendũ. l. 1. ff.
so. ma. ¶ Tu verò distingue, quòd aut cõ-
fesio dotis, gratia veritatis agnoscendæ:
aut animo donandi: aut spe futuræ nume-
rationis emanat, primo casu cum veritatis
agnoscẽdæ gratia vassallus dotẽ cõfitetur,
quod multis modis percipi põt, puta si fit
cõfesio ante matrimoniũ cõtractum: nisi
fraus ꝓbetur. Bal. de Barto. in l. si cõstante
nu. 207. fol. 73. vol. 3. rep. vel cõstante ma-
trimonio ꝓcedente tñ promisionis dotis
instrumento Bal. Nouel. in tract. dot. p. 1.
col. 8. vers. 7. fallit, vel aliter, vt per do. &
ꝑsertim Mode. Rep. in d. l. si constante, &
est tactũ supra in ver. maritata q. 12. Et tũc
ꝓcedet opinio do. Blas. siquidẽ de hac cõ-
fessata, quod de numerata dote iudicatur,
vt per Doct. habetur in locis ꝑallegatis, &
498 nos firmauimus in d. q. 12. ¶ † Aut dotis
cõfesio animo donãdi sit, prout in dubiõ
ꝑsumitur, si cõstãte matrimonio facta fue
rit, sm̃ magis cõmunẽ opi. quã refe. Crot.
in d. l. si constante nu. 147. fol. 175. vol. 3.
499 ☞ † & tunc nõ valet in ꝑiudiciũ sequẽtis
agnati: quia vassallus de feudo ex pact. &
prouid. disponere non potest c. 1. de succ.
feu. est cõmunis omniũ sententia, etiã iure
regni non obstante c. volentes, vt supra sit
500 firmatũ. ☞ † tametsi talis cõfesio animo
donandi in ꝑiudiciũ mariti confitentis va-
lere posset, vti tacita donatio, quæ morte
cõfirmatur. l. donationes. C. de dona. inter
501 vir. & vxor. ¶ † Aut spe futuræ numera-
tionis est facta dotis confesio, & tunc nõ
ꝑiudicabit agnato: nisi à die qua est ei ius
delatũ; & à die scientiæ tẽpus effluxerit,
quod ad opponẽdũ exceptionẽ nõ nume-
ratæ pecuniæ datur: quia nõ valẽti agere
non currit ꝑscriptio. l. fin. C. de an. excep.
502 cum sim. ☞ † & quia in feudo antiquo ex
pact. & prouid. factũ vnius alteri non no-
cet. Andr. in c. 1. §. si vassallus in fin. nu. 10.
& seq. si de feu. defunct. cont. fuer. ☞ vbi
sententia contra feudatarium naturaliter
posidentẽ, vel dñum ciuiliter posidentẽ
alteri non obest: nisi sciat. l. sæpè. ff. de re
iud. & no. in l. 2. C. vbi in rem act. & facit
l. mater decedens. ff. de inoffi. testa. & fa-
ciũt ea quæ sunt dicta supra limitatio-
nes 5. ¶ Nec refragatur quod tradit Bal.
de Bartolin. in l. 1. ff. so. ma. nu. 206. fol. 73.
vol. 3. rep. qui vult, quòd etiã ignorantia
data tertio creditori ꝑiudiciũ fit, si maritꝰ
nõ numeratæ dotis exceptionẽ infra legi-
503 tima tẽpora minimè opposuerit: ☞ † qm̃
ibi creditor vtitur adminiculo mariti à
quo causã habet, quo casu: nisi cũ sua cau-
sa vti non potest. arg. l. Pomponius. §. cum
quis adminiculo. ff. de acqui. posse. & ipse
etiã ait, at hic agnatus nõ à marito causam
habet: sed à concedente, & à primo feudũ
acquirẽte, cui ipse succedit c. vlti. vbi Bal.
de suc. fratr. Tiraq. in tract. de retra. §. 11.
fol. 503. & ideò mariti adminiculo: sed nõ
cum sua causa vtetur. ¶ Quando autem
cõfesio dotis aliquo ex istis tribus modis
emanet: curiosus lector inquirat ꝑ Doct.
quos supra citauimus, & etiã supra in ver.
maritata. q. 12. quia facilè, &c.
504 ¶ VNDECIMO LIMITA: † Vt ꝓ
dotario, quod vxori ratione violatæ virgi
nitatis cõstituitur, feudũ antiquũ ex pacto
alienari posit, est tex. in const. licentiam,
vbi And. lib. 3. sm̃ do. Blas. Lanc. in d. cap.
volentes no. 2. limi. 2. vers. sed an, pro do-
tario. glo. in const. fratrib. in ver. fratribus
obdes, vbi no. ꝙ licet generaliter sit ꝓhi-
bita feudi obligatio, & alienatio: tñ ꝑmit-
titur in casu speciali videlicet: ꝑꝑ dotẽ, &
dotariũ per illum tex. ex consti. si aliquis,
& per consti. licentiã, & dicit esse arg. bo-
bũ ad dictã specialitatẽ in authe. de exhi.
& intro. reis. §. optimum quo quod est, &
hoc fauore dotis de feudi. l. Pomponius
Philadelphus. ff. famil. ærciscu. Tiraq. in
505 tract. primige. q. 61. nu. 2. ¶ † Primò tñ
intellige, verũ etiã si dotariũ ab initio, vel
constante matrim. constitutum fuerit in
cõtractu: quia tunc debetur: alias secus in

feudalibus. And. in c. 1. §. donare nu. 2. col. 3. vers. quod de dote qual. olim feu. alien. po. vbi dicit, ꝙ dotariũ si nõ est consti. nõ debetur: quia ita const. licẽtiã dicit, quòd põt cõstitui, sicut & donatio ꝑ nuptias, cui hoc assimilare videt. auth. dos data. C. de don. ante nup. idẽ tenet Affl. post And. in d. const. licẽtiã nu. 4. q. 5. ꝑ eandẽ const. & ꝑ const. mulier quæ dotariũ lib. 3. & c. Reg. Caroli. mulier dotariũ, & hoc etiã de iure communi esse dicit, vt in glo. in auth. dos data. C. de don. ante nup. idẽ tenet do. meus Propa. do. Blas. in loco pallegato qui dicit, quòd: licet municipali lege dotariũ const. cẽseatur, vt ferè ꝑ totũ regnũ habetur: tñ locũ nõ habet in feudalibus. tex. est in terminis, vbi no. dicit Alua. in c. 1. §. si. de inuest. de re alie. fact. & facere decis. Bal. in c. 1. an mari. suc. vxor. in beneficio,

506 † vbi statuta ciuitatũ, quæ de dotis lucro loquũtur locũ nõ habẽt in feudalibus, ergò idẽ in dotario, quod debetur vxori:

507 † quia quod in vno ex correlatiuis disponitur, in altero locũ habet. l. fi. vbi Bar. & omnes. C. de indi. vidu. tollen. cũ simil.

508 ¶ Secundò intellige, quòd inter viuentes iure frãcorũ vnũ est si super feudo, & aliud si in pecunia dotariũ constituatur: primo etenim casu mulier in vita sua post mortẽ viri feudũ habebit, & plusquã vsufructuaria dicetur, & quasi vtilis dominij, seu feudi vsufructus exercitiũ habebit, & ipsa seruitiũ militare, seu adohã ꝑstabit, & ipsa à vassallis subuentionẽ exiget, const. quamplurimum, & ipsa excandentias existẽtes in dotario locabit duratura in quantum durabit dotarium, & ea mortua, ad Baroniam siuè feu. dotarium reuertetur, sicut quarta ad illius matrimonij filios reuertitur. l. fœminæ. C. de secund. nup. Andr. in prin. post glo. in fin. & Affli. no. 2. nu. 4. in d. consti. mulier, sed feud. nõ erit proprietaria. Secus per quandam constitu. Reg. Caro. inci. mulier, quæ dotariũ: quia tunc si mulier habet filium erit tñ vsufructuaria, & cauebit hæredi viri de vtẽdo fruendo arbitrio boni viri, per l. 4. ff. de vsufru. C. de secun. nupt. l. hac edictali: sed si non habet filios, tunc habet etiã proprietatẽ, vt dicitur in d. cap. Reg. Carol. sm̃ Affli. in consti. mulier, quæ dotarium nu. 13. vers. octauo dubitatio ex mente Barto. de Capua in d. c. Reg. Caroli. 2. quod ius francorum correxit. ¶ Et sm̃ d. cap. Reg. Carol. mulier dotariũ in terra feudali consistens sine assensu in dotem dare non poterit, si secundas cõtrahit nuptias, vt valeat sua vita durante, secundum Affli. in d. consti. mulier quæ dotarium nu. 12. quod intellige, si non est proprietaria per prædicta.

509 ¶ † Quod dotariũ super feudo in vno ex duobus, tribus, vel pluribus feudis quaternatis, vel in vna feudi medietate si feudũ vnum cum dimidio fuerit penes maritũ cõstitui põt, const. licentiã, vbi glo. Andr. & Affl. ¶ At si dotarium in pecunia constitutum fuerit, quod euenit, cũ vassallus maritus vnũ tm̃ possidet feudũ, vt d. cõst. licẽtiam, & pro tertia valoris feudi parte constituitur: puta si centum valeat feu. in triginta tribus, & tertia dotarium constituatur, sm̃ Andr. ibi in d. const. licentiam. 512

¶ Tunc mulier quò ad plenũ ius dotariũ in pecunia cõsistens habebit, & inde suam facere poterit voluntatẽ, & ad successorẽ transmittet. glo. in d. cõst. mulier quæ dotariũ in ver. dotariũ ver. secus autẽ si dos consistit. ¶ Sed aduerte, quòd d. glo. in fin. videtur restringere hoc dictum, vt mulier necesse habeat dotariũ in pecunia, vel mobilibus consistens filijs ipsius matrim. sicut pater dotẽ, quã lucratus est natiuitate filiorũ relinquere, & hoc verũ putamus per tex. in l. fœminæ cum auth. seq. C. de secun. nup. vbi omne lucrũ ex bonis ꝑtiorum maritorũ quomodocunq; peruentũ filijs illius matrimonij seruari debet, inter quos post mortẽ suã distribui debet, vt in auth. lucrũ ibi post d. l. ¶ Tertiò intellige, quòd hoc dotariũ in pecunia absq; regis assensu iure constitu. regni constitui potest, per consti. licentiam, sm̃ Affl. ibi in fin. qui dicit, quòd per d. const. est ꝑstitus regis assensus posse dotariũ in pecunia cõstitui, & quòd alias cõtra quændã Doctorẽ cõtrariũ tenẽtẽ, qui se magnũ in scientia, & officio reputabat, asseuerauit magnum esse in officio: sed in sciẽtia errare: hodiè indubitãter procedet ꝑ c. volentes. 513 514

510 ¶ † Sed an feudũ ꝑpetuò alienari possit ꝑ dotario in pecunia cõstituto, vel an vti iudiciale pignus à muliere quo ad fructibus soluatur, retineatur: dubiũ facit d. cõst. mulier quæ dotariũ, qua videt, quòd mulier feudi ꝑprietaria ꝑ solutione dotarij non est: sed in vita illud detinet, & post mortẽ cum Baronia cõiungitur, quòd patet ibi, quòd mulier iurare debet, quòd nõ quæret artem, vel ingeniũ, quo à Boronia, vel Comitatu dotariũ cõstitutũ subtrahatur. ¶ At in cõtrarium, quòd feudum alienari possit in subsidium ꝑ dotario in pecunia

511 cõstituto, facit primo quia dos, & dotariũ seu antifatũ ęquiparãtur, seu parib' ambulãt passib'. l. fi. §. sin autẽ vbi glo. C. de don. ante nup. sm̃ Affl. in d. cõst. mulier quę dotariũ n. 6. rub. 13. lib. 3. sed ꝑ cõstitu. & restitu. dotis feu. ex pact. & ꝑui. antiquũ alienatur, vt est dictũ supra ꝑceden. limi. ergò eodem modo pro dotario alienabitur. 515

¶ Vndè

512 ¶ † Vnde ſicut pro ſolutione dotis execu-
cutio in ſubſidiū fit in feudo. And. in con-
ſti. in aliquibus col. 8. verſ. ſed ſi dicamus,
& in conſti. ſi quis poſt litem ſuper verbo
feudalibus. arg. l. cōmodis. ff. de re. iud. &
513 l. ſtipendia. ff. de exe. rei iud. ¶ † Et mu-
lier, ſeu ſoror poteſt illud retinere, vti iu-
diciale pignus, quò ad ſibi de dote ſatisfiat
l. quandiu. C. de diſtra. pigno. l. iulianus. §.
offerri. ff. de acti. emp. fructus pcepti ſem-
per extennando ſortem. l. 1. C. de pig. act.
¶ Tametſi ſi marito feud. pro dote iſtius
ſororis aſsignetur fructus non extenuent
ſortē: ſed lucretur maritus propter onera
matrimonij, quæ ſuſtinet. c. ſalubriter de
vſur. cum cōcor. poſt Andr. per Affli. in d.
conſti. in aliquibus q. 5. nu. 32. & ſi voluc-
rit pignoris vēditionē impetrare poterit,
quæ à ſolo Principe conceditur, conſti. ſi
quis poſt litem, ſicut in pignoris vēditio-
ne voluntaria conſt. cōſtitutionē in tit. de
feu. & reb. feu. nō ali. ſm̄ Andr. in d. conſt.
in aliquib', & hodiè abſq; Principis aſſen-
ſu; ſic neceſſaria ſicut voluntaria feu. alie-
natio: puta per dationē in ſolutū, vel per
primū, & p ſecundū decretū fieri poteſt,
in caſu tñ licito pdicto, in ſolutione dotis
514 per c. volentes. ☞ † Ratione qa dotis de-
bitū eſt onus feudi: ſiquidem mulier pp
dotē à portione feudi excluditur. And. &
Affl. nu. 43. in d. conſti. in aliquibus. arg. l.
quoties. C. de hæred. inſtit. cū concor. ibi,
tenet Pet. Greg. in tract. de dot. de parag.
q. 3. ¶ Ita, & pariformiter mulier, quæ
dotariū in pecunia cōſtitutum habere de-
bet, poterit in ſubſidiū ſuper feudo execu
tionē exercere, & feudū loco pignoris iu-
dicalis retinere, quò ad ſibi dotariū ſolua-
tur, vel Principis aſſenſu adiudicationem,
ſeu vēditionē petere iure conſt. regni, vel
abſq; regis licentia iure noſtro ſiculorū p
d. c. volētes: pdicta ratione quia dos, & do
tariū æquiparantur p l. fi. C. de dona. ante
nup. facit conſti. licētiā, quæ facultatē tri-
buit ita cōſtituendi dotē, ſicut & dotariū,
ità indiſtinctè nō mouens hāc difficultatē
tenet do. meus Propatr. in loco pallegato
in d. cap. volentes no. 2. limi. 2. verſ. ſed an
pro dotario dicens, q pro dotario feudū
alienatur, ità ſine delectu tenet Tiraq. in
tract. primigen. q. 61. nu. 2. loquēdo in re-
515 gno, ☞ † quod integrū ad primogenitū
deferri debet, & eius immobilia alienari
nō poſſunt, quòd rex pp nuptias vxori ea
donare pōt, nec primogenitus infringere
talē donationē poterit, qm̄ ob matrimo-
niū cōtrahendū, & ob dotē, & donationē
ante nuptias poſſunt alienari res alias ina-
lienabiles per d. auth. res quæ. C. commū-
nia de leg. & mul. concord. citat ibi nu. 3.

516 ¶ Nam hoc dotariū aliquādo quarta nun-
cupatur iure longobardo. Andr. in c. 1. §.
donare col. 2. ver. Carolus qual. oli. fe. ali.
po. interdū tertiaria, pſertim in viuētibus
iure francorū. Andr. in d. conſt. licentiā, &
eſt tex. in c. 1. §. fi. de inueſt. de re. alie. fact.
quādoq; antiſatū, nonnunquā donatio pp
nuptias, vel ante nup. & ità appellauit Ti-
raq. in loco pcitato, aliquādo pp oſculum
donatio, aliquoties doheriū, plerūq; dotis
augmentū, vt apud Francigenas Boer. de-
ciſ. 22. p. 1. & vt plurimum in regno dota-
riū, vt in d. conſti. mulier quæ dotarium.
517 ¶ † Sciendum eſt etiā, quod hoc dotariū,
quadā antiquitus ſollemnitate cōſtituebā
tur in die quo ſponſalia cōtrahebantur, &
ante fores eccleſiæ, loco cuiuſdā guadiæ,
ſeu ſtipulæ per quendā cultellū circà pun
ctā incuruatū ad modū putatorij figurati-
ue, quaſi diceret, q homo eſt firmus, & cō
ſtans, & tñ flectitur, & incuruatur ad tale
dotariū cōſtituēdū. gloſ. in d. cōſt. mulier.
¶ Sed hoc eſt de conſuetudine nō ſcripta
viuentiū iure frācorū quæ nō pualet cōſt.
ſcriptæ licentiam, quæ conſt. nō loquitur
de hac ſollemnitate, vt concludit Andr. in
c. 1. §. donare col. 4. n. 8. verſ. nunquid poſt
518 nuptias qual. oli. feu. ali. vbi ſubdit, ☞ † q
hoc dotariū debet cōſtitui inter viuos, &
nō in teſtamēto, quia d. conſt. licen. loqui-
519 tur per verbū cōſtituo, † quod eſt aptū ad
diſpoſitionē inter viuos, ſicut verbū cōce-
dere. l. ſi qui de ſerui, & ſic accipitur in tit.
de cōſt. pecu. inſti. de acti. §. de cōſtitu. ſm̄
And. in d. §. donare col. 4. nu. 6. & etiā ait,
q ſi in teſtamēto dr̄ cōſtituo dotariū, erit,
vt diſpoſitio inter viuos, & nō vltimæ vo
luntatis: quia moriens inter viuos donare
520 pōt, ☞ † & ſi donat ſimpliciter intelligitē
inter viuos quantūcūq; in mortis articulo
p l. Seia. ff. de do. cā mor. & dicit eſſe. l. aſsi
gnari. ff. de aſsi. li. & no. ſimil. in l. hæredes
palā in fi. in glo. ff. de teſtam. cum concor.
520 ibi: ☞ † ſecus in diſpoſitione inter viuos
conſtitutum dotarium, per verba apta ad
521 vltimam voluntatē, ☞ † vt per verbū re-
linquo, vel lego quæ ad vltimas volūtates
apta ſunt. arg. l. 3. §. fin. ff. de tab. exh. cum
522 ſimil. ☞ † quia tūc quātūcūq; in cōtractu
ponātur verba apta ad vltimas volūtates:
tñ, vt vltima volūtas erit, & nō ſicut inter
viuos: niſi conſtaret de cōtraria cōtrahen-
tium voluntate, & verba eſſent aliquātu-
lum apta: ſecus ſi omninò non eſſent apta:
quia trahuntur ad alium ſenſum. arg. l. ex
verbis. C. de don. inter vir. & vxo. p quo
523 ait etiā eſſe. l. nō aliter. ff. de leg. 3. ☞ † nā
priuatus iuri derogare nō poteſt, vt verbū
aliā ſignificationē habeat, quā illā, quā lex
dat. arg. l. quidam. ff. de adm. tuto. l. quod

de bonis.§.1.ad l.fal.l.cerdonem de oper. lib.quia nec facere potest,vt leges in testamento suo locum non habeant.l.nemo.ff. de leg.1.ita latè Andr. in d.§.donare vsq; ad fi.
524 †vbi etiam quid si absenti constituatur, & quid si per confessionem, tàm inter viuos, quàm in vltima voluntate,& vide ibi Afflict.
525 ¶ PVLCHRA.† Tamen & assidua est quæst.in regno:an dotarium debeatur ratione dotis solutæ,vt si dos promissa,in totum soluta fuerit,in totum,si pro ratha, ꝑ ratha,si nil,nil debeatur,ꝙ debeatur respectu dotium solutarum propter osculũ, tenet Affl. in d.const.licentiam q.4.nu.3. ex mente Azo. idem Affli.in d.const.mulier quæ dotarium in fin.nu.32.& seq.vbi (licet nõ resolutè) dicit, quòd mulier ꝑꝑ osculum tantum,non adhuc violata virginitate lucratur dimidiũ antifati: quia vir antequã matrimonium cõsumaret (habita dotis parte) mortuus fuit, & exemplũ ponit, quòd si centum ducati de dote soluti essent, & antifatum esset ducatorum quinquaginta:quia solũ fuit osculata,antifatum erit ducatorum xxv. & ità tenuisse dicit Neapol.in consuet.Neapol.quæ incipit quartam autem in verbo à quodam viro,& veritatem sibi videri,& remissiuè multos citat,ità tenet glo.in d.const.mulier quæ dotarium in verbo dotarium in prin. ¶ At contrarium, quòd dotarium debeatur, siuè dos soluta fuerit, siuè non, siuè nulla extiterit dos ꝓmissa, tenet do. meus Propatruus do.Blas.Lanc.in d.c.volentes no.2.limi.2.ver.sed pulchra autho. Andr. in consti.licentiam col.2.& in c.1. §.donare col.2.qual.olim.feu.alie.po.vbi
526 vult, †quòd donatio propter osculũ, vel dotariũ non est donatio propter nuptias: quia alio nuncupatur nomine.arg.l. si idem.C. de codi.& ideò locũ nõ habet, quod traditur in §.fin.in auth. de nõ elig. sec.nub.quòd si nulla dos data sit,nil consequatur; sed de donatione propter nuptias,& non de alio lucro (prout est istud) loquitur, ex qua auth. fuit extracta auth.
527 æqualitas.C.de pac. †præsertim:quia glo.in d.auth.æqualitas,ait,quod de consuetudine nõ seruatur, quod æqualitas in dote,& donatione propter nuptias,lucro dotis, & donationis propter nuptias seruari debeat, à cuius dictis Andr.dicit ipse dõ.Blas.quòd Doct. per eius autho.discedere nõ solẽt,& ideò ipse eius astipulatur sententiæ, ¶ Sed aduerte,quod Andr.in d.const.licentiã videtur opponere contra prædicta, de mente quarundã constit. & etiã de quadã declaratione peritorũ, quã quidam haberet pro consti.sed dicit,quod non est constit.& incipit,vt mulier possit habere notorium si lucratur, quando perdit dotem,in effectu volens, quòd mulier tunc habet dotarium, quando perdit dotem datam in pecunia more frãcorum, ergò si nõ perdit dotem, non debet dotarium lucrari, & idem si nullã dedit dotẽ; quia non habet quid perderet de dote,nõ lucratur dotarium,& subdit, quòd hodiè est aliter per constit.incliti Reg.Caroli.2, quæ incipit mulier, quæ statuit, vt etiam nulla dote data,vel data,vtrũq; habeat soluto matrimonio morte viri dotẽ, & dotariũ:nisi aliter specialiter in hoc conuentum sit, idem tenet idẽ Andr.in d.consti, mulier quæ dotarium in fin. vbi hæc verba dicit: mulier habet vtrunq; dotem, & dotarium,& etiam si nullam dotem dedit habet dotarium, & cõstitutum sinè regis assensu per d.consti.Charo.2. incipit mulier, & l.seq.& aduerte, quod consti.mulier,quæ dotariũ,est cõsti.Reg.Gul.& nõ Reg.Caroli, cuius constit.Reg.Caroli, vt diuersæ à d.cõstitutione mulier,quæ dotarium meminit.Affl. in d.consti.mulier, quæ dotarium in prin.& in constitutione licentiã nu.3.vers. quarto quæro, vbi etiã sentit,quòd Andr.ibi in d.cõstitutione licentiam sentit,quòd dotarium non debetur: nisi mulier perdat dotem, verũ quod per d. constit. mulier Reg. Caroli. 2. vult quòd nulla data dote dotarium cõstitutũ debeatur,& ità dicit tenuisse Bart.de Capua in cõstitutione mulier, quæ dotariũ, & ità inquit ipse Affli. terminatũ vidisse;
528 † sed d.cõsti. locũ habet in regno Neapo. ¶ Confirmantur tamen tradita per dom. Blas.ꝑ Boeri.deci.22.dico quod licet maritus nu.26.vsq; ad nu.33.p.1.vbi concludit,quòd vxor lucratur doherium,seu donationem antè nuptias,ac dotis augmentũ,siuè dos fuerit soluta,qui dicit, quod in hoc non est dubium, siuè nõ soluta, sed solũ promissa, habita fide de ea soluẽda, vt plerunq; in contractibus nobilium dotes magnas, & amplas quot annis portiunculas soluere promittentiũ fieri solitum est, prout in regno Franciæ generaliter se habet cõsuetudo, siuè nulla dos ꝓmissa fuerit,quod longe plus est, siuè cõtractu matrimonij de eo conuentũ fuerit, siuè nihil dictum fuerit,quo casu dicit, quod nõ habetur respectus ad solutionẽ, vel promissionem dotis;sed solum cõiunctionem,& consummationẽ matrimonij per consuetudinẽ; sed de iure quò ad doherium magis attenditur coniunctio ꝑ verba de præsenti, quã carnalis copulæ consummatio. l.si cui fuerit,& ibi Soci.ff.de cond.& demon.l.nuptias nõ concubitus,& ibi Dec. ff.de

ff. de reg.iur.cum alijs: licet de consuetudine iure, & Docto.cōmuniter approbata, requiratur, quòd ipsa fuerit ad domum traducta, & ibi ipse vir cū ea cōcubuerit, aut etiā alibi: licet carnaliter ab eo cognita nō fuerit, vt plenè p Deci. in cons. 260. quod est amplum, & in cons. 54. n. 6. quæ nō inuenimus refert, & seq. hanc decisio. Boer. Gramma. decis. 97. magnifica diana in fin.

529 ¶ † Sed quando nō est donatio propter osculū: sed dotariū, vt nuncupat Andr. seu donatio propter nuptias, seu lucrū donationis propter nuptias, seu dos, vel dotis lucrū: tunc in his terminis Boer. in d. decis. concludere videtur, quod aliud sit in marito, & aliud in vxore, & quod d. authe. æqualitas de cōsuetudine non seruetur, vt dicit ibi glo. sed quia nō est principalis materia nostra nos aliter non examinamus.

530 ¶ † Et hoc dotarium etiā per curatorem, siuè balium minoris xv. annorum cōstitui potest in sponsalibus capitulis sinè regio assensu in terra feudali sponsæ d. minoris quindecim annorū, vt concludit Affli. in d. cōstitutione mulier, quæ dotarium. nu. 15. vers. decima dubitatio: ratione quia iure permittēte fit dotarium in terra feudali, vt in d. const. & in c. Reg. Caroli mulier, quæ dotarium.

531 ¶ DVODECIMO LIMITA, † vt pro interusurio dotis feudum antiquum ex pacto alienari posit, quod interusuriū dupliciter cōsideratur. ¶ Tam pro interusurio dotis, quod vxori infrà annum p alimētis ab hærede debetur iuxtà ea quæ

532 habētur in l. diuortio. ff. so. ma. † siquidem feudum pro dote obligatum p interusurijs, etiam obligatū censetur. l. lucius. ff. qui po. in pigno. habe. & l. pignoribus, vbi Cyn. C. de vsuri. ita pluries sententiatum, & seruādū esse dicit do. meus Propa. do. Blas. Lanc. in d. c. volentes. no. 2. limi. 2. ver. sed nunquid pro interusurijs: Licet ipse cū in facto habuisset, & plures adduxisset rationes, obtinere non potuisset, reprobata opin. Specul. in tit. de do. inter vir. & vxor. qui voluit, quòd bona viri nō sint obligata vxori pro alimentis soluto matrimonio, quā verā nō dicunt Bar. & Docto. in l. lucius. ff. de alim. & ciba. lega. & in l. si costante. §. fin autem in nouissimo. ff. so. ma. per tex. in d. l. lucius.

533 ¶ † In casu tñ, quo interusurium debetur: quoniā regulariter non debetur d. l. diuertio, vbi Paul. Cast. ff. so. ma. & Alex. in l. de alimentis. C. de transa. ¶ Quàm, & secundo modo p interusurio, quod viro pro dote promissa & non soluta debetur: quia si potest pro dote feudum vnum ex tribus dari, vt in d. const. licētiam, & dictum est supra lim. 2. multo magis propter non solutionē interusuriorū feudum minui potest, arg. auth.

534 multo magis. C. de sac. san. eccle. † præsertim quia interusuria, quæ debentur viro sunt in compensationē onerum matrimonij. l. pro oneribus. C. de iure doti. & habetur in l. insulam. §. vsuras. ff. solu. ma.

535 † nam hæc lucra sūt fauorabilia, & nō odiosa. Roma. in cons. 517. Ange. Aret. in §. præterea insti. de actio. scri. in l. quæ dotis. ff. so. ma. secundum eundem do. Blasc. in loco præallegato, qui ità obtinuisse dicit pro hærede Comitis Golisani contra Marchionem Geratij in hæc pulchro puncto, non obstante, quòd in contrarium allegaretur, quod vassallus in præiudicium domini, vel agnati deteriorem feudi conditionem facere non potest, vt est tex. no. secundum Bal. ibi in c. 1. §. ex cōtrario de inuesti. de re aliena facta, & hic dotes non soluendo, feudū taliter minueretur, quòd

536 in totum asorberi posset. ¶ † Præterea dato, quòd interusurium deberetur super feudo, illud tacitè remissum videtur, si petitum non fuerit per virum cōstante matrimonio. Roma. in cons. 517. omnipotentis Dei in casu propositæ consultationis, p tex. singu. in l. vir. vsuras de dona. inter vir. & vxo. & isto modo saluari posse. Bal. in consil. suo quodam volu. 1. qui voluit, quòd si vir. interusuria dotis per decennium nō peteret, videatur tacitè remisisse per tex. sing. in l. cum quidam. §. dicimus.

537 ff. de vsur. ¶ † Quibus respondit, quòd solus tēporis cursus absq; aliquo alio adminiculo liberationē præscriptione non inducit. l. libertis la. 2. §. manumissis. ff. de alim. & cibi. leg. Bart. in d. l. quæ dotis. ff. solu. ma. quem Doct. ibi seq. nisi in lucris odiosis per d. l. cū quidam. §. dicimus, vel nisi aliæ concurrerent coniecturæ. l. procula. ff. de proba. & d. l. vir. vsuras. ¶ Sed aduertendum est, quòd hæc conclusio nō benè probatur hoc medio: pro dote alienatur, ergò multo magis pro dotis interusurio: nam èconuersò themate proposito probat d. auth. multo magis, vbi est regu-

538 la, † quòd propter vnumquodq; tale, & illud magis: natura ibi propter ecclesiā res ecclesiæ alienari prohibetur, & illud magis idest ecclesia prohibetur alienari, & hic, vt faceret tale arg. deberet esse cautum, vt propter dotis interusurium alienetur feudū, vt dici posit, & illud magis idest propter dotem alienetur: sed totum est contrarium: nam principale est illud (dos) & nō illud (interusurium) propter quod disponitur: nisi dicatur, quod principale sit matrimoniū, seu eius fauor, sed eius onus, & si ob dotem, quæ oneribus

inseruire debet, ꝑmittitur alienatio, multo magis pro dotis interusurio, quod matri. oneribus inseruiuit. ¶ Insuper absorberi posset totũ feud. per interusuria contra consti. fratribus, quæ pro dote non totum: sed tertia pars feu. in subsidium alie-
539 nari permittit, ☞ † & lex circumueniretur, quæ callidis ouiare (inquit) machinationibus cap. imperialem de pro. feu. alie. per Fede. quod esse nõ debet. l. scire oportet. ff. de tu. & cu. And. in c. 1. §. si vassallus nu. 10. & seq. si de feu. de. con. fu. int. do. & agn. ¶ Ideò putamus, quod si interusurium, vt dos est priuilegiatũ, quod pro modo non resolutè firmamus, intelligendum, cũ sit conatus, vt dos soluatur: tùm
540 ne fraudetĩ lex: ☞ † tùm ne morosus melioris sit conditionis, quam diligens contra l. non solũ. ff. de noxa. l. seruus, quod vi aut clam Boer. decis. 22. p. 1. quoniam diligens dotis exactor nõ vltra tertiã ꝑ const. fratribus, & morosus totum feu. haberet, & dotis promissor diligens in soluẽdo nõ vltra tertiam, & morosus totum feu. alienare posset, & sæpè data opera in præiudicium sequentium agnatorum. Et posse alienare est priuilegium alienantis, vt in cap. volentes ibi vt longius solito gaudere
541 posint. ¶ † Nec obstat. l. lucius. ff. qui po. in pig. ha. vbi vsuræ sunt priuilegiatæ, sicut sors, nec l. pignorib. C. de vsur. quia non prohibetur ibi res tota alienari: secus est hic, vbi vnũ de tribus, vel tertia vnius feudi tantum pro dote alienari conceditur, & non totum, vel omnia feuda, per d. consti. fratribus.

542 ¶ † DECIMOTERTIO LIMITA: vt nõ solum pro dote cõstituenda descendentibus: sed etiam pro dote constituenda colateralibus succedentibus per cap. si aliquem feud. antiquum ex pacto, & prouidentia alienari posit, secundũ eundem do. Blas. Lanc. in d. c. volẽtes no. 2. limi. 2. vers. sed iuxta præmissa quæro per const. fratribus lib. 3. quã indistinctè loqui asseuerat, & consequenter indistinctè intelligi, & ità quotidiè praticari testatur, & ra-
543 tione: ☞ † quia feudum à quacunq; veniens linea est obligatum ꝑ dote filiæ, & legitima. auth. nouissima. C. de inoffi. test. quia dos loco legitimæ succedit. consti. in aliquib. lib. 3. vbi Andr. qui voluit, ☞ † ꝗ ius petendæ dotis de paragio, filia, vel soror antequã nubat ad hæredes trãsmittit.

¶ Idem etiam concludit in dote restituenda, vt feudũ à quacunq; parte prouenientia sint obligata, & alienẽtur: nam in materia alienãdi bona prohibita alienari, dos constituenda, & dos restituenda æquiparantur. glo. & Docto. in auth. res quæ. C. communia de leg. ☞ Et lex noua in vno, æquiparatorum à l. antiqua disponens, in alio locũ sibi vendicat. glo. sing. in l. si quis seruo. C. de fru. & lit. exp. ¶ Nostra autẽ sententia est, vt transuersalis successor nõ teneatur ad dotem de paragio fœminæ eodem existẽti gradu, nec masculo ad vitam, & militiã, vt in verbo maritata q. vlt.

¶ At si pro dote constituenda forte, quis feu. obligare voluerit, nulla absq; hæsitatione obligare poterit, non solum pro dote: sed ad libitum feu. antiquum ex pacto, & prouidentia, quod sibi à linea prouenit transuersali, descendentium defectu, alienare poterit, per cap. volentes: siquidem forma non repugnat, ex quo sequentes agnati non sunt de descendentibus primi acquirentis, & ipse vassallus non ex inuestituræ tenoræ succesit: sed virtute huius cap. si aliquem, quod transuersalium successionem vsq; ad gradum trinepotis extensit, & sequentes agnati: licet etiam succedant per d. c. si aliquem forte, quia intra gradum trinepotis existant, succedunt in casu, quo vassallus de feu. non disposuerit:
545 ☞ † quoniam hoc cap. si aliquem locum habet ab intestato, vt dictum est supra in verbo mori cõtingat, & hoc tenẽdo communem sententiam, quod cap. volentes intelligatur forma non repugnante.

¶ Idem adhuc erit aliam tenendo opinionem, quod cap. volentes in præiudicium sequentium agnatorum aliquid noui non inducat: nam hic nullum est præiudicium sequentium agnatorum: quia non succedunt ex tenore inuestituræ: sed per cap. si aliquẽ, quod ab intestato locum habet, & consequẽter etiam pro dote restituenda vxori feu. obligatum censebitur.

¶ Si verò hæc mulier, cui constituẽda de dote tractatur, non transuersalis: sed filia huius vassalli feud. possessoris fuerit, multo magis pro dote à patre feud. habere poterit.

546 ¶ † DECIMOQVARTO LIMITA: vt nõ solum pro restitutione dotis fienda vxori: sed etiã fienda nurui vxori primogeniti filij præmortui, superstite parte, & secundogenito, & deindè mortuo patre, secũdogenito superstite, feudum antiquũ ex pacto alienari posit: quia si pater filio primogenito ꝓximè successuro feudum donare potest cap. 1. de alien. feu. pater. & consequẽter deinde filius pro restitutione dotis suæ vxoris illud obligare potest, vt dictum est supra, multo magis patre directò, omisso circuitu, ꝓ restitutione dotis feudum obligare potuit, ꝓ qua causa filius obligare poterat, argu. auth. multo magis. C. de sacr. san. eccle. ¶ Prætereà si

licet

licet fratri pro sorore vnum de tribus feudis pro dote constituere constit. fratribus lib 3. multo magis patri pro filio primogenito, & successuro licebit à maioritate rationis authe. quas actiones. C. de sacr. san. eccle. ¶ Tertiò: si feudum pro dote filiæ successuræ constituere potest, quæ, vt nubat, patris mortem expectare non debet. ¶ Item agnatus ad quem spectat feudum post mortem patris ad dotē teneatur, vti onus feudi. Andr. & Affli. nu. 42. in consti. in aliquibus lib. 3. Idem dicendum est pro restitutione dotis fienda à filio primogenito
547 successuro: † quia constituere, & restituere dotem paria sunt. glo. & Doct. in d. authe. res quæ. C. communia de leg. ¶ Ratio similis adducitur ab Andr. in constitu. Comitibus, ità concludit per prædicta do. meus Propatruus in d. cap. volentes no. 2. limit. 2. vers. sed iuxta prædicta præmissa quæst. dicens tenendā esse hanc opin. vt doti fauorabilem, cui semper in dubijs est fauendum. l. 1. ff. solu. mat. & ità terminatum fuisse per Mag. Cur. inter Baronem Mungialini, & Baronem Militelli. ¶ Non obstante, quòd contrarium videbatur: quia primogenitus nunquā fuit Baro, & consequenter in eius bonis feudum nunquā fuit, nec pater obligare potuisset pro dote restituenda primogenitu: quoniā primogenito in vita patris, nec ius dotis, nec donationis propter nuptias, nec aliquod mundi ius competebat, & sic obligatio extra causam, & onus feudi videbatur, & consequenter successorem ligare non videbatur c. 1. an agna. cum simi.

548 ¶ † DECIMOQVINTO LIMITA: vt pro vita, & militia fratri minori debenda feud. antiquum ex pacto perpetuò alienari posit, & consequenter constitui certum annuū vltra vitam fratris minoris duraturum super feudo, ità tenet idem do. meus Propatruus in d. cap. volentes no. 2. quæst. 4. dicens, quod dum esset aduocatus, ità semel obtinuit per tex. in constitutione Comitibus lib. 3. quicquid dicat ibi glo. vbi habetur, quod pro faciēdo fratre milite non minus, quā pro sororibus maritandis debeatur, seu pro maritanda sorore vnum ex tribus, vel pars vnius feudi in subsidium, bonorum allodialium defectu dari potest consti. fratribus, ergò idem ꝑ militia, cum dos, & militia comparentur. ¶ Secundò: quia feudum pro dotis interusurio absorberi potest, vt est dictū supra limita. 13. ergò & idem pro redditu vitæ, & militiæ obligari potest, ità vt vltra vitā
549 fratris intelligatur. ¶ † Tertiò: quia militia in iure capitur pro annuo redditu, & non tantum pro alimentis in vita duraturis. Bart. in l. 1. §. sed nec castrense. ff. de colla. bono. & consequenter non obstat. glo. in d. consti. Comitibus, quòd vita, & militia in locum alimētorum succedat, &
550 vita propterea finiatur. ¶ † Quartò dato, quòd vita, & militia loco alimentorū succederet, prout post glo. Andr. & cæte. tenent Frec. in tract. de subfeud. baro. lib. 3. vers. 19. cōmuniter nu. 2. & Magna Curia soleat seruare, vt quid annuū pro vita, & militia taxetur, & tantū in vita fratris minoris debeatur. Tiraq. in tract. primigen. quæst. 74. in prin. & per totum: Attamen si partes adinuicem se concordauerint, & quid annum vltra vitam statuerint, nemo est, qui determinat, quòd non valeat hæc conuentio, imò Andr. in d. consti. comitibus, vel const. in aliquibus tenere videtur, quòd valet pactum: quia à lege nō est hoc determinatū: dum dicit, quòd iudex curare debet, quòd partes se cōcordent adinuicem, & seruare concordiam: sed quādo esset necesse omninò sententiare, tunc est æquum seruare idem, quod in dote de paragio seruatur, vt frater minor tertiā partem habeat eius portionis, quam habitu-
551 rus esset ab intestatò. † Nec refragatē, quod super alimentis transactio fieri non posit. l. cum hi. ff. trans. quia vt dictum est hæ militiæ nō sunt alimenta, & si sunt alimenta, sunt incerta, & super certificatione quantitatis non est prohibitum à partibus definiri. Andr. in d. consti. comitibus, & adde Affli. decis. 138. nu. 3. insuper est transactio in fauorem alimentarij, quæ va-
552 let d. l. cum hi. ¶ † Et hoc intelligit, vt tàm in extraneum feud. pro vita, & militia alienari posit, vt supra: quia est onus feud. quàm in eundem fratrem minorem, & multo magis. au. multo. C. de sacr. san. eccle. ¶ Idem tenere videtur Camera. in cap. imperialem fol. 13. in litera. g. ex mente Andr. in constitu. in aliquibus, vbi vult, quòd pro vita, & militia cōdemnato domino, vel agnato actione personali in subsidium. l. commodis. ff. de re iud. iuxta termin. l. à diuo pio. §. pignora. ff. eo. exequatur contra feud. & Andr. ibi in d. consti. in aliquibus col. 8. vers. & in subsidiū, tenet, quod in subsidium exequetur contra feu. vt illud non solum teneatur vti iudiciale pignus, & fructus computētur insortem. sed etiam vt dominium impetretur, & in solutum pro debito detur, assensu tamen regis: licet loquatur in dote, quod hodiè absq; Principis licentia procedit per cap. volentes, & idem Camera. in d. cap. imperialem fol. 13. in litera. B. & seq. dicit,
553 † quod hæc vita, & militia est onus feudi, pro quo, tam dominus si domino

feud.

feud. aperitur, quàm agnatus, si agnato defertur, & omnis possessor tenetur actione in rem scripta de qua in l. metum.§.cū autem.ff. quod me.causa: sed nō, vt sit ius distinctū in feudo sicut hyppotheca.arg.l. fundus.§.quamquā.ff. de reb. corp. vt declarat Bal.in l.si pupillorum.§.si obligauerit.ff.eod.tit.&ita intelligere dicit allega. per Affli. decis.138.& decis.252.sentiendo, quòd militia non est pars feudi contra Affli. ibi, sed idem Affli. se declarat in d. consti.comitibus nu.8.vers.tertio pro ista parte, vbi dicit, quòd militia licet vocetur portio feudi, intelligitur respectu fructuū feudi, & non proprietatis, vel vtilis dominij ipsius feudi, & seq.eum Petr.de Greg. in tract.de vita, & militia quæst.3.& 5.& licet omnes concludant in effectu, quòd militia sit onus feudi respectu fructuum, & non proprietatis feudi: tamen tenet, quòd in subsidiū fiat executio contra feu. ita quòd alienari posit vtilis proprietas feudi, & concordant cum opin.dom.mei

554 Propatruij. ¶ † Ex quo inferri videtur, quòd iste secundogenitus hoc ius perpetuò statutum super feudo pro vita, & militia poterit ad libitum, & perpetuò alteri alienare, & mouentur: tùm quia vita, & militia: licet sit onus, & portio fructuum feudi: non tamen est portio feudi: siquidē pro vita, & militia adoha idest seruitium militare non soluitur. Affli.decis.252.Camera. in cap.imperialem fol.13.Tiraq.in tract.primogen.quæst.74.tùm quia vltra vitam debetur tale ius vt est dictum.

555 ☞ † Secus si non fuerit tale ius perpetuò constitutum: sed vt fieri solet taxata fuerit vita & militia debenda tantum in vita secundogeniti: quia tunc alienari non poteri: nisi tantum in vita alienātis, vt ait Affli. in const.comitibus nu.9.lib.3.vbi inquit,

556 ☞ † quòd alimēta, & militia possunt vendi, & alienari, vt in §.optimus in auth. de exhi.reis & in l.fi.C.de pigno.subaudiens vt in l.his verbis.§.fin.ff.de leg.3.quā allegat glos.fin.ibi, donec durat vita eius, cui debetur: quia cum vita finitur, quam ibi sequitur etiam Andr.vt in l.cum hi.§.modus in fin.ff.de transf.

557 ¶ † DECIMOSEXTO LIMITA, vt pro debito cū rege contracto, pro quo ipse Baro fideiussit iuxta constit. si vassallus lib.3.vti pro feudi onere, feudum antiquum ex pacto, & prouidentia alienari posit.Andr.in cap.1.§.quid ergò de inuestit.de re aliena.fact.refert, & seq.Pet. de Greg. in tract.conce.feu.par.2.quæst.10. Camera. in d.c.imperialē fol.13.in litera .L.& litera.T.qui dicit, quòd tunc est verè onus feud.quod in dominum transit.

558 ¶ † DECIMOSEPTIMO LIMITA, vt pro patrocinio per aduocatum præstito in defensione feudi feudum antiquum ex pacto, & prouidentia alienari posit. Andr. in cap.1.col.2.ver.non ne hodiè de feud.guard.Gul.Pern.in cons.14.colligamus, secūdum Pet.de Greg.in tract.concess. feud.par.2.quæst.10.

559 ¶ † DECIMOOCTAVO LIMITA, vt sterilis res ad vsum plantandi ex feudo antiquo ex pacto, & prouidentia alienari posit.Andr.in const.constit.col.1.refert & seq.Pet. de Greg.in d.par.2.quæst.10. facit in contra. quod tradit Camera. in d. cap.imperialem fol.6. in litera.V.vbi ait, quòd in regno excandētias tantum locamus, res item demaniales parum vtiles ad culturas deducendas: nisi modica pensione in fraudem fieret cap.1.§.donare qual. olim feud. aliena.pote.ex mente Deci.in cons.129.& Luc. Pe. in l.1. C. de agri. & censi. lib.10. nisi dicas, quod ibi de rebus demanialibus, hic de feu.tractatur.

560 ¶ † DECIMONONO Et vltimo Limita, vt pro soluenda decima domino, iuxta formam cap. volentes feu. obligari posit: quia est onus feudi, secūdum dom. meum Propatruum do.Blas.Lanc.in cap. volentes no.2.ver.tertio limita.vbi dicit, quòd ita in regno seruatur.

561 ¶ † INFERTVR ex omnibus in hoc vltimo effectu contentis, quòd hodiè feuda si sunt hæred. veniunt in obligatione generali vt perpetuò obligata intelligantur: sed si sunt familia.seu ex pacto, & prouidentia taliter in generali veniunt obligatione, vt ad vitā dumtaxat vassalli obligantis obligata censeātur, sicut ea veniūt, in quibus vtile habemus dominium.l.bonorum appel.ff.de verb.sign.l.quintus.§. argēto.ff. de au.& ar.leg.l.fin.§.cū autem interposita.C. de pigno.vbi militia, quæ vendi potest venit obligatione pignoris, & vēdi potest, vt de ea creditori satisfiat. ¶ Nam impedimentū quod erat iure feudorum, vt feuda generali non venirent in alienatione: siquidē absq; Principis assensu alienari nequiuerāt cap.imperialem de prohi.feu.alie.per.Feder.vbi Bal.cap.1.si de feud.con.fuer.inter.do.& agna.glo.in consti. constitu. in verbo ipso i ure. Paul. Cast.in l.tutor.§.fi. de pigno. actio.Alex. in cons.2.col.4.vol.1.Mode.Rep.in auth. sacramenta.C. si aduers.vendi.nu.78.fol. 318.vol.7. Hodiè est sublatū per cap.volētes, quo feu.absq; Principis assensū alienari possunt, prout ꝑ prædicta, quæ ipse citat.tenet Io. Aloy.Sept.in d.cap.volentes in 3. effectu pro quo facere dicit consti. si quis post litem.§.in feudalibus lib.2. vbi

56 † vbi feudalia pro executione fienda, dummodo domini assensus adsit capi possunt, & adde Frec. in tract. de subfeu. bar. lib. 3. vers. 5. nu. 2. fol. 257. & Bru. in cons. 36. nu. 1. inter consilia feud. qui ait, quòd feu. in executionem iudicati capi potest, si condemnatus aliud nõ habet, & retineri, durante vita vassalli condemnati: nam debet solum fieri executio in fructibus, & cõmoditate rei feudalis, secundũ Specul. in titu. de execut. sente. §. sequitur in fin. Bart. Paul. Cast. & Rom. in l. si finita. §. de vectigalibus. ff. de dam. infe. Alua. in cap. 1. in prin. in pen. quæst. de prohi. feu. alie. per Feder. & alios quos ibi cumulat, qui consensus hodiè semper adest per d. cap. volentes. Et etiã quasi in terminis ipse Io. Aloy. ait decidere Io. Fabr. in rub. instit. de re. di. quod ex quo de consuetud. Reg. Franciæ omnia feudalia alienari possunt, vt inter nos est in regno per d. cap. volentes: (licet dominus ius habeat retinendi) generali veniunt in obligatione.

IN VERBVM CONCEDENDIS.

SVMMARIA.

1 *Cap. si aliquẽ locũ habet in feudo nouo.*

2 *Feudum nouũ habet agnatos collaterales iure regni.*

3 *Feudum nouum non habet agnatos collaterales, nec ascendentes: sed tantũ descendentes iure feud.*

4 *Cap. si aliquem inest ipso iure concessionibus futuris etiã quod in eis sit clausula iuris francorum, vel sint verba pro descendentibus.*

5 *Cap. si aliquem locum non habet forma repugnante.*

1 CONCEDENDIS. No. † hoc cap. si aliquẽ locum habet in feudo nouo, vt collaterales agnati in feudo nouo succedãt ab intestato probatur etiã per cap. Reg. Fede. no. 30. fol. 32. incip. constitutionem conditum ad declara. huius cap. si aliquẽ, cuius hæc sunt verba.

¶ *Constitutionem æditam per prædictum dominum Regem Iacobum fratrẽ nostrũ super successione feudorum lucidè præsenti edicto nostræ celsitudinis declarantis, statuimus: vt in feudis etiam si auita, vel paterna non fuerint, vel de nouo quæsita: collaterales ab intestato succedãt, & inter eos ordo succedendi ætatis, & sexus prærogatiua seruetur: deficientibus in successoribus legitimis ex linea descendentibus.*

2 † & hanc opin. quòd hodiè per hæc duo iura feudum nouum habeat collaterales agnatos tenuerunt Gul. Pern. hic in fin. & cons. 12. in quęst. terræ Hæracliæ col. 11. vers. iure tamen nouissimo do. meus Propatruus do. Blas. Lanc. hic in vlt. no. Petr. de Greg. in tract. conce. feu. par. 5. quæst. 3. post prin. & quæst. 4. circa medium, & par. 3. quæst. 7. in prin. vers. & ratio huius par. & in tract. de do. de parag. quæst. 23. Hiero. Fimia in alleg. in causa Spaccafurni vers. & primo non obstat primum qui citat tantũ Pern. ¶

3 † Secus de iure communi feudorum quo feudum nouum non habet agnatos videlicet collate. & ascendentes regulariter: tametsi descendentes, includat idem Pern. in d. cons. 12. col. 10. vers. alibi, & restringens, & in cons. 6. viso casu col. 3. & cons. 21. vidi processum, & cõmuniter præci Docto. ¶ Insuper no.

4 † quòd dispositio huius cap. si aliquẽ ipso iure priuilegijs, & concessionibus futuris inest: ita quòd deficiente linea descendenti, est locus transuersali, etiam quòd in priuilegio sit clausula iuris francorum, vel sit concessio pro descendentibus, secundum Gul. Pern. hic in verbo concedendis, qui mouetur per istum tex. qui priuilegia cũ clausula iuris francorũ considerat, in quibus collate. ex natura dictorum verborũ succedere nõ debeant, & dicit expræssim probari per cap. consti. Reg. Fede. nu. 30. fol. 22. reprobata opinio Bernar. de Medico dicti Saccurasa, qui voluit pręsens cap. locũ non habere, vbi in concessione clausula iuris francorum adesset, vel vbi concessio pro descendẽtibus esset dumtaxat: quia tunc ex voluntate cõcedentis, personæ successuræ limitatæ essent, vltra quos aliæ admittuntur: nam ipse Gul. ait hoc verum de mero iure communi ante præsentem const. secus est hodiè per præsens cap. quod dicit Bernar. de Medico ignorasse maximè quia beneficium Principis benignius est interpretandum, ad quod optimè facere dicit pragm. Reg. Federici tertij quæ incipit cum deuotos, vbi quoties de interpretatione priuilegiorũ gratiarum, & cõcessionum dubitationes huiusmodi emerserint, quod interpretatio fieri debeat in fauorem, & commoditatem eorum, quorum intuitu priuilegia prædicta processerunt, & ita in facto terminasse asserit in causa Salæ, cũ esset adiunctus Iudicibus Magnæ Regiæ Curiæ.

5 ¶ † Quod limitat: nisi aperte constet de mente cõcedẽtis certas, & limitatas personas vocare, & alias excludere: nam tunc dispositio concedentis seruari debet pro

quo

quo intellectu dicit esse videnda sua cons. 7.19.& 21. & ita etiã obtinuisse in quæst. feudi Solantri, & iudicasse in causa Salæ, & hoc est quod diximus supra, quod hoc cap. intelligitur, nisi forma repugnet: forma enim repugnat, cum expræsſim collaterales excludit: secus si tacitè, quia excludere eos non videtur per prædicta.

IN VERBVM CESSANTE.

SVMMARIA.

1 *Clausula non obstante statuto nõ solum statuta præcedentia: sed etiam futura tollit.*

2 *Rescriptum contra legem, quæ futuris derogat concessionibus indiget clausula nõ obstante ipsa lege nominatim expræssa, si graue damnum inferat: secus si non graue inferat damnum: quia generaliter sufficit clausula: nõ obstante quacunq; lege.*

1 CESSANTE. † Extrà no. quod hæc clausula: qualibet contraria cõsuetudine cessante, vel non obstante nõ solum consuetudines præcedentes tollit: sed etiam futuris derogat, & sufficiens est ad tollendum illas: licet ipsarum tenor in statutis non exprimatur. Bar. Bal. Ange. Pau. Cast. & Alex. in l. si mihi, & tibi. §. in legatis de leg. primo cum concor. per Franc. de Cur. in cons. 55. statuta, seu col. pen. vers. & istud procedit: nisi Princeps. refert, & seq. Paris. in consil. 24. ello quòd regulariter vol. 4. testatur esse communem opinionem Ias. in l. de quibus nu. 55. ff. de leg. & ratio est: quia lex noua præcedentes leges tollit, etiam quòd non dicatur. l. non est nouum. ff. de leg. Andr. in prælud. feud. q. 3. n. 40. in fin. sicut præcedentes etiã tolli consuetudines. l. 3. §. 2. ff. de sepul. viola. secundum eundem ibi.

2 ¶ † Ex quo infertur, quòd rescriptũ contra hoc cap. statu, siue legem quæ futuris derogat concessionibus, atq; consuetudinibus concessum, si alteri graue damnum inferat indiget clausula non obstante hoc cap. cõtrarium statuente, ipso nominatim expræsſo: sed si alicuius graue præiudiciũ nõ est, sat erit generalem adiici clausulam non obstantibus quibuscumq; cõtrarium statuẽtibus, ita no. Alex. in cons. 187. vers. 5. cuius distinctionem sequitur dicẽs eam esse cõmunem Lud. Gomez. in cap. 1. de consti. in 6. nu. 104. refe. & seq. Did. Coua. in epit. secũda par. in dec. cap. 8. §. 9. nu. 6. vers. postremò est notandum.

¶ Et per hoc sit absoluta repetitio cap. si aliquem ad laudem, & honorem Domini nostri Iesu Christi, eiusque piissimæ Matris, nec non, & B. Agathæ meæ patronæ, ac compatriotæ Concatiaensis.

FINIS.

PANORMI, Apud Erasmum Simeonem.
M. DC. IX.

INDEX
COPIOSISSIMVS
MATERIARVM OMNIVM RERVM, ET MAXIME NOTABILIVM: QVÆ IN HOC volumine continentur, ordine Alphabetico Digestus.

De Littera A.

magis

INDEX.

Assensus

De Littera B.

Beneficia

De Littera C.

Concessa

De Littera D.

Decima

Don

Dos

INDEX.

Feudum

Filia

Fiscus

Fœmina

Forni-

De Littera G.

De Littera H.

Hæredis

De Littera I.

De Littera L.

etiam

Lex

De Littera M.

INDEX.

De Littera N.

Negatiua

De Littera O.

maior

De Littera *P.*

F Primoge-

Princeps

Proximi-

De Littera Q.

Quod

De Littera R.

Rxe

De Littera S.

cum

INDEX.

De Litera T.

De Litera V.

Virgine

FINIS.